

JAINA GURJARA POETS

SECOND PART.

[A Descriptive Catalogue of Jaina Poets of
Gujarati Language with their works of
Vikrama 18th Century].

Collected and Compiled by
Mohanlal Dalichand Desai,
B. A. LL. B.
Advocate High Court Bombay.

[Compiler of Jaina Rasamala-Supplement, Jaina Atihasika Rasamala, Jina-Deva-Darshana, Jaina Kavya Pravesha, Jaina Gurjara Poets Part I, Annotator of Naya-Karnika, Translator of Epistles of Swami Vivekanand, Editor of the late 'Jaina S. Conference Herald and 'Jaina-Yuga'. Member of 'Sahitya Sansad' and of Committees of several Jaina Institutions.]

SAMVAT 1987   VEERAT 2457   A. D. 1931
Publishers . Shri Jaina S. Conference Office, BOMBAY.

Price Three Rupees.

Printed by Parakh Devidas Chhagabhai
at The Diamond Jubilee Printing Press
Salapose Road, AHMEDABAD.

FIRST EDITION 1000 COPIES.

Published by
Mohanlal Bhagwandas Jhaveri, B.A.L.L.B.
Solicitor,
Ranchhodbhai Raichand Jhaveri
Joint General Secretaries,
Shri Jaina Shwetambara Conference
20, Pydhownie, BOMBAY.

જૈન ગૂર્જર કવિઓ

બીજો ભાગ

[વિક્રમ અઠારમા શતકના ગૂજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની કૃતિઓ સહિત વિસ્તૃત સૂચી.]

સંગ્રાહક અને સંપ્રયોજક

મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈ

બી. એ. એલ્. એલ્. બી.

અડવોકેટ હાઇકોર્ટ મુંબઈ.

[જૈનરાસમાળા-પૂરવણી, જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા, જિનદેવદર્શન, સામાયિકસૂત્ર, જૈનકાવ્યપ્રવેશ, નયકર્ણિકા આદિના લેખક-વિવેચક, વિવેકાનંદના પત્રોના અનુવાદક, ગત 'જૈન શ્વેં કોન્ફરન્સ હેરેલ્ડ' અને 'જૈનયુગ'ના તંત્રી, 'સાહિત્યસંસદ'ના તેમજ અનેક જૈનસંસ્થાની સમિતિઓના સભ્ય.]

વિ. સં. ૧૯૮૭

વીરાત ૨૪૫૭

ઇ. સ. ૧૯૩૧

પ્રકાશક—શ્રી જૈન શ્વેં કોન્ફરન્સ ઓફિસ-મુંબઈ.

ક્રિંમત ત્રણ રૂપીઆ.

શ્રી રાયમંડ ન્યુબિલિ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
મરીખ દેવીદાસ છગનલાલે બાપું
સલાપોસ રોડ અમદાવાદ

આવૃત્તિ ૧લી પ્રત ૧૦૦૦

પ્રકાશક
શ્રી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ ઑફિસ તરફથી
રણછોડભાઈ રાયચંદ ઝવેરી
મોહનલાલ ભગવાનદાસ ઝવેરી, સોલિસિટર
સ્થાનિક જનરલ સેક્રેટરીઓ
૨૦, પાપધુની, મુંબઈ

ૐ નિવેદન

આ ગ્રંથનો પ્રથમ ભાગ શ્રીમતી જૈન શ્વેતામ્બર કૉન્ફરન્સ તરફથી વિ. સં. ૧૯૮૨માં બહાર પડી ગયો તે માટે તેના કાર્યવાહકોને ધન્યવાદ ધટે છે. તેમાં વિક્રમ તેરમાથી સત્તરમા સૈકા સુધીના કવિઓ અને તેમની કૃતિઓની મેં નોંધ કરી છે અને તેની પ્રસ્તાવના તરીકે ૩૨૦ પાનાંનો ‘જૂની ગૂજરાતીનો ઇતિહાસ’ એ નામનો મેં લખેલો નિબંધ પ્રકટ કરવામાં આવ્યો છે. તે સંબંધી જુદા જુદા વિદ્વાનો અને પત્રકારોના અભિપ્રાયો આ બીજા ભાગના પરિશિષ્ટ પાત્રમામાં આપવામાં આવેલા છે, તે પરથી તેની આંતરિક કિંમત જનતાને જણાશે.

વિશેષમાં પ્રસિદ્ધ સાક્ષરવર્થ શ્રી આનંદશંકર આપુલાઇ દ્યુવે નડીઆદની ગૂજરાતી સાહિત્ય પરિષદના પ્રમુખ તરીકેના ભાષણમાં મારા સંબંધે નીચેના ઉદ્ગાર કાઢ્યા હતા:—

‘જૂની ગૂજરાતી અને અપભ્રંશના ગ્રંથોનો ઉદ્ધાર કરવામાં અમનલાલ દલાલનો વિદ્વાનમયો પરિશ્રમ જગજગદ્ગર છે. તે ઉપરાંત મોહનલાલ દલીયંદ શાહે (? દેશાઇએ) પણ આ દિશામાં બહુ ઉપયોગી સેવા કરી છે.

x

x

x

x

‘મુનિ જિનવિજયજી મોહનલાલ દલીયંદ વગેરે જૈન ભાઇઓ જૂની ગૂજરાતી અને અપભ્રંશ યુગના પડ ઉકેલવા મથી રહ્યા છે.’

રા. હીરાલાલ ત્રિભોવનદાસ પારેખ B. A.એ હમણા બહાર પડેલી ‘કવીશ્વર દલપતરામ હસ્તલિખિત પુસ્તકસંગ્રહની સૂચિ’ તૈયાર કરી તેના પ્રવેશકમાં જણાવ્યું છે કે:—

‘એમણે (દી. બા. કેશવલાલ ભાઇએ) તો ગુજરાતી ભાષાનું સૂળ છેક હિંમત્યંત્રના અપભ્રંશના સૂત્રોમાં લગભગ તેરમા સૈકા સુધી

ખોળ્યું છે; અને એ અભિપ્રાય વળુદવાળો છે, એમ સ્વ. દલાલે
 ચૌદમા સંક્રાન્તા પ્રાચીન ગુર્જર કાવ્યોનો સંગ્રહ ગા. ઓ. ગ્રંથમા-
 નામાં છપાવ્યો છે તેપરથી, તેમજ “ જૈન ગુર્જર કવિઓ ” ભા.
 ૧ મા ૨૧. મોહનલાલ દલીચંદ દેસાઈએ સં. ૧૨૪૧ ની ‘ બાલુચી
 (? ભરતેશ્વર બાલુચી) રાસ’ની હાથપત નોંધી છે, તે આધારે-
 કહી શકાય.

x

x

x

x

‘ અદ્યાપિ અન્યત્ર વિશાળ સાહિત્ય જૈન ભંડારોમાં સુરક્ષિત
 પડેલું હશે. તે કેટલું સમૃદ્ધ, વિસ્તૃત, બહોળું’ ખેડાયલું, અને એવું
 વિવિધ જાતનું છે, કે જેનો કંઈક ખ્યાલ આવવા અમે વાચકબંધુને
 શ્રીયુત મોહનલાલ દલીચંદ દેસાઈ સંપાદિત ‘ જૈન ગુર્જર કવિઓ-
 ભા. ૧ ’ એ નામની હાથપ્રતોની યાદી જેવાની જલામણ કરીશું.

x

x

x

x

‘ આપણે જોઈ ગયા છીએ કે ગુજરાતી ભાષાનું મૂળ છેક
 વિક્રમના બારમા સૈકા સુધી ગયેલું છે, અને તેરમા સૈકાની કેટલીક
 જૈન કૃતિઓ મોળુદ છે, એમ રા. મોહનલાલ સંપાદિત જૈનગુર્જર
 કવિઓ-ભાગ ૧ માંની યાદી વાંચતા જણાય છે. પ્રસ્તુત સંગ્રહમાંની
 હાથપ્રતોમા પણ નરસિંહ મહેતા પૂર્વેના જૈન ગ્રંથો નોંધાયલા જણાશે.’

શ્રી અંબાલાલ યુલાખીરામ જાની B.A. એ પોતે સંપાદિત કરેલ
 ‘ વિષ્ણુ-ભીમકૃત હરિલીલા પોડશ કલા ’ના પોતાના વિદ્વત્તાભર્યા
 વિસ્તૃત ઉપોદ્ધાતમા આ સંગ્રહ ગ્રંથનો ઉલ્લેખ એવી રીતે કર્યો છે
 કે-‘ જુઓ સાક્ષરશ્રી મોહનલાલ દલીચંદે સંયોજન તેમજ સંવિધાન-
 પુરઃસર રચી પ્રકટ કરેલો મહામૂલો-મહાભારત સૂત્રિગ્રંથ “ જૈન
 ગુર્જર કવિઓ ” ભાગ ૧ લો. ’

ઉક્ત પ્રથમ ભાગ છપાવા દરમ્યાન અને છપાયા પછી અત્યાર સુધી આ સંગ્રહને બે તેટલો સંપૂર્ણ કરવા માટે જુદા જુદા સ્થળોએ રહેલા ભંડારો જોવા તપાસવાની સતત મહેનત મારા તરફથી ચાલુ રહી છે. તે ભંડારોનો અત્ર ઉલ્લેખ કરવામા આવે છે. સં. ૧૯૮૨ની વિજયા દશમીએ ખંભાત જ્યાં મુંબઈથી નીકળી ત્યાં દશેક દહાડા સ્થિતિ કરી ત્યાના 'વિજયનેમિ સૂરીશ્વર જ્ઞાનમંદિર'માનો ભંડાર અને ત્યાની જૈનશાળામાનો મુનિ શ્રી લાવણ્યવિજયનો ભંડાર—એ બેમાંના લાષાના કાવ્યગ્રંથો—રાસ ચોપાઇ આદિ હસ્તલિખિત ગ્રંથો જોવાની તક મળી હતી અને કેટલુંક નવીન સાહિત્ય મળી આવ્યું હતું. આ માટે શેઠ મૂળચંદ પાનાચંદ, શેઠ કરતૂરચંદ અમરચંદ શેઠ નાનજી અમરચંદ વગેરેનો ઉપકાર માનું છું. આ ઉપરાંત ત્યાં રા. હીરાલાલે રા.કેશવલાલ ભોગીલાલ દ્વારા શ્રી શાંતિનાથના મંદિરમાં રહેલ તાડપત્રોના ભંડારનું દર્શન કરવાનો સુપ્રસંગ પ્રાપ્ત કરાવ્યો હતો તે માટે તેમનો ઉપકૃત છું.

સં. ૧૯૮૩ની મેની છૂટીમાં પાટણ શી ભોગીલાલ હાલાભાઈને ત્યાં રહી ત્યાના ફેફલીયા વાડાના, સંઘના તથા સાગર ઉપાશ્રયના ભંડારો ત્યાં પંદરેક દિન નિવાસ કરી જોયા તપાસ્યા. તે માટે શેઠ ભોગીલાલનો પરમ ઉપકાર સ્વીકારું છું. ત્યાંથી અનેક સામગ્રી ઉક્ત ગ્રંથમા આવેલ કૃતિઓની ત્રુટિઓ પૂર્ણ કરવામાં મળી. આ સંગ્રહ-ગ્રંથમા મૂકાયેલ કૃતિઓમાં મુખ્યપણે પ્રવર્તક શ્રીમન્ કાંતિવિજય જિનવિજય આદિની સહાયથી પાટણના ભંડારોમાની કૃતિઓની અતિમ પ્રશસ્તિઓ લગભગ આવી ગઈ હતી, ને તેના આદિનાં મંગલાચરણો વગેરે નહોતા લખાયાં તે અત્ર લખી લેવામા આવ્યાં અને એ રીતે તે સંગ્રહ તેટલો સંપૂર્ણ બની શક્યો. નવિન બહુ જૂજ હતું. વિશેષમાં ગૂજરાતનું એક વખતનું છસો સાતસો વર્ષ સુધીનું પાટનગર, જૈન મુસદ્દી અને મંત્રીઓનું કાર્યક્ષેત્ર અને એક મુખ્ય જૈન શહેર એવા આ પાટણ જોવાનું સહભાગ્ય પહેલ પ્રથમ પ્રાપ્ત થયું.

અકટોબરની છૂટીમાં સુરતમાં શેઠ જીવજીવંદ સાદરચંદ્ર ઝવેરીના મિત્ર શેઠ ભુરાભાઈ નવલચંદ્ર ઝવેરીને ત્યાં રહી ત્યાના જૈન ગ્રંથ-ભંડારો નામે શ્રી સીમંધર સ્વામીના મંદિરાતર્ગત જૂનો ભંડાર, વડા ચૌડાના ઉપાશ્રયનો ભંડાર, વડા ચૌડાનો જીજ્ઞે-મારા મિત્ર રા. ડાહ્યાભાઈ મોતીચંદ વડીલ B. A. LL B. હસ્તકનો ભંડાર, શ્રી મોહનલાલજી જૈન સ્વેં જ્ઞાનભંડાર, જિનદત્તસૂરિ ભંડાર અને જૈનાનંદ પુસ્તકાલય ભંડાર જોયા. શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વનાથ મંદિર તથા સગરામપુરાના ઉપાશ્રયમાની થોડી પ્રતો પણ જોઈ. આ જોવા કારવવામાં ઉક્ત શેઠ ભુરાભાઈ, રા. ડાહ્યાભાઈ વડીલ, શેઠ ચુનીલાલ ગુલાબચંદ દાલીઆ, રા. મગનલાલ બદામી વડીલ, શેઠ બાલુભાઈ ઉત્તમચંદ, રા. ઠાકોર-ભાઈ, શેઠ ખાનાભાઈ ભગુભાઈ, રા. પોપટલાલ પુંમભાઈ, શેઠ રતનચંદ ખીમચંદ અદિએ જે સહાય આપી છે તે માટે તે સર્વેનો આભાર માનું છું. (વિશેષ માટે જુઓ જૈનયુગ ભાદ્રપદ-આશ્વિન ૧૯૮૩ નો અંક 'પાટણ અને સુરતની જ્ઞાનયાત્રા' એ નામની મારી તંત્રી તરીકેની નોંધ પૃ. ૪-૫.)

સં. ૧૯૮૪ માં નાતાલની રજામાં અમદાવાદ જઈ શ્રી વીર-વિજયના અપાસરાનો ભંડાર રા. અમૃતલાલ ચુનીલાલ દ્વારા જોવાની સુપ્રસિદ્ધ આગેવાન રા. કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદી B. A. LL B. વડીલે ગોઠવણ કરી આપી, ને તે ભંડારના સાચવનાર શેઠ મણિલાલ ગોઠળદાસ જકાભાઈએ પૂરી સગવડતા કરી આપી તે માટે તે બધાનો ઉપકાર. ત્યાં ચાર દિવસ કાર્ય કર્યા પછી પાલણપુરમાં શ્રી જિનવિજય અને પં. સુખલાલ સાથે જઈ ત્યાંના સુપ્રસિદ્ધ શેઠ (હાલ સ્વૉ) ગ્રંથુલાલ કોઠારીને ત્યાં ઉતરી ત્યાના ડાયરાના અપા-સરાનો ભંડાર મુનિ ધીરવિજયની સહાયથી જોવાનું સહભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું ને પછી આરાસણના ભવ્ય અને ઉત્તમ શિલ્પકલાની મૂર્તિસમાં જૈનમંદિરોની તીર્થયાત્રા કરી ત્યાંના શિલાલેખો શ્રી જિનવિજયની મહત્ત્વ કૃપા અને વિક્રતાના યોગથી ઉતારી લીધા. (વિશેષ માટે

જુઓ જૈનયુગનો પોપ ૧૯૮૪ નો અંક-તેમાં 'અમારી જ્ઞાનયાત્રા તથા તીર્થયાત્રા' એ નામની મારી તંત્રી તરીકેની નોંધ પૃ. ૧૩૨-૧૩૪ તથા 'અમારો પ્રવાસ' એ નામનો પંડિત સુખલાલજીનો લેખ પૃ. ૧૩૯ થી ૧૪૫) આ વર્ષની મેની છૂટીમાં ખેડા જઈ શ્રીયુત રતિલાલ મોહનલાલ દલાલને ત્યાં ઉતરી ત્યાના અગ્રેસર શેઠ બાલુભાઈ મોહનલાલના દ્વારા મોટા મંદિરમાં આવેલો પુસ્તક ભંડાર (નં. ૧), મુનિ ભાગ્યરત્ન પાસેનો ગ્રંથભંડાર (નં. ૨), રસુલપરામાં ભાવસાર શ્રાવકોથી વહીવટ કરાતા દેરાસરમાંનો ગ્રંથભંડાર (નં-૩) અને ત્યાંની સુમતિરત્ન જૈન લાયબ્રેરીમાના ત્રણ દાખડા તેના મંત્રી અને 'ખેડા વર્તમાન'ના તંત્રી રા. સોમચંદ પાનાચંદ શેઠની કૃપાથી તપાસ્યા. આ કાર્યમાં મુનિ ભાગ્યરત્નની સહાય ખાસ નોંધવા જેવી છે. તેમના હૃદયપૂર્વક આભાર માનું છું. (વિશેષ માટે જુઓ જૈનયુગના સં. ૧૯૮૪ ના જ્યેષ્ઠના તથા આષાઢ-શ્રાવણના અંકમાં 'અમારો ખેડાનો જ્ઞાનપ્રવાસ' પૃ. ૩૫૪-૩૫૬, ૪૦૧ અ-૪૦૯). નડીઆદમાં અક્ટોબર ૨૬-૨૮ તારીખે ભરાયેલી નવમી ગૂજરાતી સાહિત્ય પરિષદમાં ભાગ લઈ પછી રાજકોટમાં રા. ગોકુળદાસ નાનજી ગાંધી પાસેના હસ્તલેખિત પુસ્તકો પછી થોડાની ઉપયોગી પ્રશસ્તિઓ ઉતારી. (જૈનયુગ કાર્તિક-માગશર સં. ૧૯૮૫ નો અંક 'અમારો પ્રવાસ' પૃ. ૧૬૩-૧૬૫).

મં. ૧૯૮૫ માં કલકત્તાના આગેવાન બાલુશ્રી પૂરણચંદ નાહર M. A. B. L. ની કૃપાથી પોતે મહામહેનત અને પુષ્કળ દ્રવ્યના વ્યયથી ત્યાં સ્થાપેલ ગુજાબકુમારી લાયબ્રેરી (વિશેષ માટે જુઓ જૈનયુગનો સં. ૧૯૮૫ ના ભાદ્રપદથી ૧૯૮૬ ના કાર્તિક સુધીનો અંક પૃ. ૧૧૫-૧૧૬) માંથી વેળરનું કેટલોગ, પોતે કરેલ પ્રશસ્તિ-સંગ્રહ અને કેટલીક પ્રતો પ્રાપ્ત થઈ, તેમાંથી ઉપયોગી નોંધ કરી લીધી. અક્ટોબરની છુટીમાં વઢવાણ કેપવાળા રા. રતિલાલ લખમી-ચંદ શાહ સાથે ઝીંજુવાડા જઈ ત્યાં શ્રી ઉમેદ-ખાતિ જૈન જ્ઞાનમંદિર-

માંની હસ્તલિખિત ૪૨૭ પ્રતો પૈકી ભાષામાં લખાયેલ રાસ ચોપાઈ આદિ જોઈ લીધા તેમાંથી મારા સંગ્રહમાં આવેલ રાસ વગેરેથી કાંઈ નવીન ન સાંપડ્યું, છતાં તેમાં આપેલી લેખક (લક્ષ્મી)ની પ્રશસ્તિઓ વગેરે ઉતારી લીધું. (વિશેષ માટે જુઓ 'અમારો જ્ઞાનપ્રવાસ ૧ ઝીંજુવાડ'—એ નામનો લેખ જૈનયુગ ભાગ્યપદ ૮૫—કાર્તિક ૮૬ નો અંક પૃ. ૧૦૭-૧૧૧, અને આપાદ-ગ્રાવણ ૧૯૮૬ નો અંક પૃ. ૪૨૭-૪૩૦) ત્યાં જોઈએ દિવસ રહી વીરમગામ મુખસિદ્ધ આગેવાન વડીલ શ્રી છોટાલાલ ત્રિકમલાલને ત્યાં ત્રણ દિવસ વાસો કરી તેમની સહાયતાથી ત્યાંની લાયબ્રેરીની થોડી પ્રતો, તથા સંઘના ભંડારની પ્રતો જોઈ લીધી.

સ્વ. મુનિશ્રી ભક્તિવિજયજીના શિષ્ય મુનિ જશવિજયે મારા પર છૂટક છૂટક અનેક નાની કૃતિઓ મોકલી અને તેમના આદેશથી ઈસ્ટરની છુટ્ટીમાં વડોદરા રાજ્ય પાચમી પુસ્તકાલય પરિપદ પાટણ તરફથી આમંત્રણ આવતાં પુનઃ પાટણ જઈ તે પરિપદ તરફથી ભરાયેલા પ્રદર્શનનો (જૈનયુગ વૈશાખ-જેઠ ૧૯૮૬નો અંક પૃ. ૩૭૬-૩૮૨) અને ઉક્ત મુનિશ્રીની પાસેના ગ્રંથસંગ્રહનો અનેકવિધ લાભ લીધો. ઉક્ત મુનિ જશવિજય અનેક પુસ્તકોની શોધ ખોળ કરી સંગ્રહ કર્યો જાય છે અને તેના ખર્ચને આનંદપૂર્વક વિના સંકોચે સહાય આપતા રહે છે તે માટે તેમને ધન્યવાદ ધોટે છે. મારા પર તેમની ઘણી કૃપા છે તેથી તેમના સંગ્રહનો લાભ થઈ રહ્યો છું ને હજી પણ ઠેક સુધી લઈ શકીશ. તેમનું ઝલુ ભૂલી શકાય તેમ નથી.

પ્રથમ ભાગ બહાર પડ્યા પછી ચાર વર્ષે આ બીજો ભાગ પ્રકટ થાય છે. તેમાં અદ્વારમી સદીમાના લગભગ ૧૮૦ જૈન કવિઓ અને તેમની કૃતિઓ ચારસો ઉપરાંતની ૫૮૯ પૃષ્ઠ માં નોંધ લીધી છે. આ બંને ભાગ છપાતા હતા તે દરમિયાન ને તે છપાયા પછી જે કંઈ પ્રાપ્ત થતું ગયું તે સર્વે ત્રીજા ભાગમાં પ્રથમ ૧૯ મા અને ૨૦ મા સૈકાના કવિઓ અને કૃતિઓનો નિર્દેશ કર્યો.

પછી મૂકવામા આવશે. પ્રથમ ભાગ પ્રમાણેજ આ ભાગની યોજના રાખવામાં આવી છે. ‘સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ’ આ ભાગમા પ્રથમ ભાગ અનુસાર ળીજના ઉમેરા સહિત ગૂંટી મૂકી છે.

અક્ષરની સદીના કવિઓની કૃતિઓ સુધીમા આ ળીજે ભાગ પૂરો થાય છે. તેમા આપેલા મ્મ પ્રમાણે કવિઓની અનુક્રમણિકા પ્રથમ આપી છે અને અંતે વિક્રમ ૧૮મા શતકની ગદ્યકૃતિઓની નોંધ કરી ચાર અનુક્રમણિકાઓ આપવામા આવી છે. (૧) કવિઓની (૨) મોટી કૃતિઓની (૩) નાની કૃતિઓની-એ ત્રણ અક્ષરાનુક્રમે, તથા (૪) સંવત્ત્વાર અનુક્રમણિકા જોડવામા આવી છે કે જેથી કાંઈપણ દકીકત મેળવનાં મરજતા થાય.

ત્યાર પછી પાંચ પરિશિષ્ટો આપવામાં આવેલ છે. ૧ લામાં જૈન કથાનામકોષ છે કે જેમા દશેક કથાગ્રંથોમા સાપડતી જૈન કથાઓ તેના લબ્ધસ્થળ સહિત આપેલ છે. આજ પ્રમાણે હવે પછીના ભાગમા ળીજ કથાગ્રંથોના ઉલ્લેખવાળી કથાઓના નામનો કોષ અપાશે. ૨ જામાં જૈન ગચ્છોની ગુરૂપદ્માવલીઓ કે જેમાં ખરતર, તથા તપા ગચ્છોના ગચ્છનાયકોની પરંપરા ક્રમાનુક્રમે તે તે દરેકની શાખા સાથે આપવામા આવી છે. ૩ જામાં વિધિપદ્ધ ગચ્છ-અચ્છ ગચ્છની પદ્માવલી છે, ૪ થામાં રાજવલી મૂકી છે કે જેમાં ગુજરાતના બહાદુરશાહ સુધીના રાજાઓનો ક્રમ સંવત્ત્વાર સં. ૧૫૮૭ સુધીનો આપ્યો છે. આ ચારે આપણને કાંઈપણ કવિ યા તેની કૃતિમા સંવત્ત્વો નિર્દેશ ન હોય પણ અમુક ગચ્છ-નાયકના કે રાજાના રાજ્યમા રચ્યાનો નિર્દેશ હોય તો તે પરથી તેના કાલનો નિર્ણય કરવામાં સહાયભૂત થાય છે. ૫ મામાં અગાઉ કલા પ્રમાણે પ્રથમ ભાગ સંબંધી અભિપ્રાયો છે.

આ ભાગમાં (પ્રસ્તાવના તરીકે) ‘જૈનો અને તેમનું સાહિત્ય’ એ સંબંધી મારો લખેલો એક વિસ્તૃત નિબંધ પ્રથમ ભાગના નિવેદનમાં જણાવ્યા પ્રમાણે આપવાનો વિચાર હતો પરંતુ તેને સપ્રમાણ.

સંશોધિત વર્ધિત આકારમાં પુનઃ લેખાદ્ કરી મૂકવાનો અને ખાસ કરી જૈન આગમ-સાહિત્યનો ઇતિહાસ ઉમેરવાનો મારા સહૃદય મિત્રો અને ખાસ કરી મારા મુહુરૂ રા. મોહનલાલ ભગવાનદાસ ઝવેરીનો આગ્રહ થતાં તેમ કરવાનો અથાગ પરિશ્રમ આરંભ્યો. તેનું નામ 'જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ' રાખી શ્રીમન્ મહાવીર પ્રભુના આગમ-સાહિત્યથી શરૂ કરી એક એક પ્રકરણ લખાતું ગયું, સાત સાત પ્રકરણોનો એક વિભાગ કરવામાં આવ્યો, તે જેમ જેમ તૈયાર થાય તેમ તેમ ૫૦-૧૦૦ પૃષ્ઠ છાપવા મોકલાતાં ગયાં ને તેનું કદ વધી પડ્યું. મૂળ ધારેલાં ત્રણથી ચારસો પૃષ્ઠ, ને થઇ ગયાં તેથી લગભગ બમણાં, એટલે છ વિભાગમાં હીરવિજય સુરિના સમય મુધીનાં ૫૬૦ પૃષ્ઠ છપાઈ ગયાં ત્યારે તે ઇતિહાસને જૂઝળ પુસ્તક રૂપે બહાર પાડવો યોગ્ય થશે એમ સમજતા અઢારમી સદીના કવિઓનો આ બીજો ભાગ કે જે ક્યારનો (સને ૧૯૨૮ ના સપ્ટેમ્બર પહેલા) છપાઈ ગયો હતો તે હાલ પુસ્તક રૂપે તુરત પ્રકટ કરી દેવામાં આવે છે. તેની ઉક્ત પ્રસ્તાવના-જૈન સાહિત્યનો ઇતિહાસ હવે પછી થોડા માસમા જુદા પુસ્તક રૂપે બહાર પડશે; અને ત્યારે શ્વેતામ્બર જૈનોએ આર્થ સંસ્કૃતિની લબ્ધ ઇમારતમાં કેટલો મુન્દર ફાળો આપ્યો છે તે જણાશે.

પ્રથમ અને બીજા ભાગમાં 'ત્રેસ'ના દોષ વગેરેથી ઘણી સ્થ-લનાઓ રહી ગઈ છે તેનું શુદ્ધિપત્રક સ્થાનાભાવને લીધે આમાં અપાયેલ નથી તે, તેમાં અત્યાર મુધીના શોધબોળને પરિણામે થયેલા મુધારા વધારા વગેરે, તેમજ ખાસ કરી જૈનોએ ગૂજરાતી સાહિત્યમાં આપેલો ફાળો-શતકવાર કવિઓની કાવ્ય પ્રસાદો વગેરે ઘણી ઉપયુક્ત બાબતો ત્રીજા ભાગમાં આપવાનો મારો મનોરથ છે.

ગૂજરાતને ચરણે પ્રથમ ભાગ ધરતાં મેં જે આશા રાખી હતી તે ઘણે અંશે ફલિત થઈ છે તેથી વીસ વર્ષના મારા પરિશ્રમના ફલરૂપે તૈયાર થયેલ આ બીજા ભાગની કદર પણ સમસ્ત ગૂજરાત

એઢલે ગૂજરાત-મહાગૂજરાત અવશ્ય કરશે એવી ખાત્રી ભરી આશા છે. આ પ્રકટ કરવામાં આપણી મહાસંસ્થા નામે શ્રીમતી જૈન શ્વેતાંમ્બર કોન્ફરન્સને જૈન શ્વેં સમાજ અચૂક ધન્યવાદ આપશે અને તેનું ઋણી ગૂજરાતી સાહિત્ય પોતાના અસ્તિત્વ સુધી રહેશે.

પ્રથમ ભાગ અને આ બીજો ભાગ-બંને થઇને વિક્રમ તોરમીથી અઢારમી સદીના ગૂજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની જે નોંધ કરે છે તે પરથી અત્યાર સુધી ગૂજરાતી સાહિત્યના પદ્યસાહિત્ય સંબંધી જે જે સિદ્ધાંતો (theories) યા અનુમાનો બંધાયાં હતા તેમાના ધણું સ્વતઃ હીડી જાય છે-ને કેટલાકમાં પરિવર્તન કે વૃદ્ધિ કરવામાં પ્રામાણિકતા સિદ્ધ થાય છે. આ સર્વથી ક્રાંતિકારક સ્થિતિ ઉપસ્થિત થવાથી આશ્ચર્યચકિત થવાનું નથી. જેમ જેમ 'શોધખોળ થતી જાય, ને તેને પરિણામે જૂનું ઉપલબ્ધ થતું જાય તેમ તેમ પૂર્વકાલે વિદ્યમાન ઉપલબ્ધ સામગ્રી અને સાહિત્ય પરથી ઘડેલાં અનુમાનોમાં શુદ્ધિ કે હાનિવૃદ્ધિ કરવીજ પડે એ કુદરતી છે. તેમ કરવામાં સાંપ્રદાયિક મોહ કે પ્રાતિક યા કેમી અભિનિવેશ અંતરાયભૂત થવો ન ઘટે. સાહિત્યની માલેકી સાર્વજનિક છે અને તેને તો ગમે તે સ્થળેથી પ્રાપ્ત થતા વધાવવુંજ જોઇએ.

આ વક્તવ્યને સમર્થન કરતું રા. હીરાલાલ ત્રિં પારેખનું નીચેનું કથન સમસ્ત ગૂજરાતના સાહિત્યપ્રેમીઓ લક્ષમાં રાખશે:—

“જૈન સાહિત્ય અને બ્રાહ્મણ સાહિત્ય, એ સંજોગવશાત્ પડેલા કૃત્રિમ ભેદો છે. ભાષા અને સાહિત્યની દૃષ્ટિએ, એ બંને સાહિત્યોનો પદ્ધતિસર અને ઐતિહાસિક રીતે અભ્યાસ થવાની જરૂર છે; તે પરથી બંને સાહિત્યની વિવિધતા અને સમૃદ્ધિનો પરસ્પર સંબંધ, એક બીજા ઉપર થયેલી અસર, દરેકની વિશિષ્ટતા અને પ્રજાના ઉત્કર્ષમાં દરેકે શો હિસ્સો આપેલો છે, તે બધાની સરખામણી અને તુલના કરવાનું અને તપાસવાનું, બની આવશે. તેથી એ કૃત્રિમ ભેદને હવે વિશેષ અવકાશ કે ઉત્તેજન ન આપતાં, સઘળું

સાહિત્ય એકજ ભાષાસાહિત્યની દૃષ્ટિએ અવલોકાય અને તેનો યોજનાપૂર્વક અભ્યાસ થાય, એ ઈચ્છવા યોગ્ય અને ઇષ્ટ છે. ’

એમ થતાં ગૂર્જર સાહિત્યરૂપી મહાવૃક્ષ અનેક રીતે અને અનેક દિશામાં ફૂલ્યું ફાલ્યું થઇ ભારતના-અલ્લે જગતના સાહિત્યમા પોતાનું યથાસ્થિત મૂલ્ય અંકાવશે. જય હો ગૂર્જર સાહિત્યનો !

ત્રીજે માળે, તવાવાલા બિલ્ડિંગ,
લોહારચાલ-મુંબઈ.
તા. ૭-૧-૩૧ બુધવાર,
પોષ વદ ૩ સં. ૧૯૮૭.

મોહનલાલ દલિયંદ દેશાઈ.

સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ.

+	આ ચિન્હ મુદ્રિત-છપાયેલ કૃતિ સૂચવે છે.
?	આ પ્રશ્નચિન્હ શંકા-સંદેહ સૂચવે છે.
૧. ૨, ૩	એ પહેલો બીજો ત્રીજો ભાગ થા નંબર સૂચવે છે.
અનંત.	અનંતનાથજીનું જન મંદિર, માંડવી મુંબઈમાંનો ભંડાર
અમ૦	અમદાવાદ
અમર.	અમરવિજય મુનિ-સીનોર કે ડભોઈમાંનો ભંડાર.
અં.	અંચલ ગચ્છીય
આ.	(૧) આગમિક ગચ્છીય (૨) આશરે, આસપાસ.
આં.	આચલિક ગચ્છીય.
આ. ક.	શેઠ આણંદજી કલ્યાણજીની પાલીતાણામાંની પેઢીમાં જે સ્વ૦ અંબાલાલ યુનીલાલનો રાનભંડાર સોંપાયેલો તે ભંડાર.
ઉ.	(૧) ઉપાધ્યાય (૨) ઉપાશ્રય.
ઉદય.	ઉદયપુર
ઋ૦	ઋષિ.
એપિ. ઇંડિ.	એપિગ્રાફિકા ઇંડિકા.
ઐ.	ઐતિહાસિક.
ઐ. રા. સં.	ઐતિહાસિક રાસ સંગ્રહ (પ્ર૦ યશોવિજય ગ્રંથમાલા ભાવનગર.)
કચ્છી દ. ઓ.	કચ્છી દશા ઓસવાલ પાઠશાલા, માંડવી મુંબઈ.
ક. વિ.	કલ્યાણવિજય મુનિ.
ખ.	ખરતર ગચ્છ.
ખં.	ખંભાતના ભંડાર.
ગ૦	(૧) ગચ્છ (૨) ગણી.

- ગા. ગારીયા ધરનો ભંડાર.
- ગુ. વિ. ગુલાબવિજયજી પંન્યાસ કે જે અમદાવાદમાં વીરવિજયના ઉપાશ્રયમાં રહે છે તેમની પાસેનો તેમનો ભંડાર અમદાવાદ.
- ગો. ના. ગોકુળદાસ નાનજી ગાધી રાજકોટ.
- ઐત્ય. આ. સં. ઐત્યવંદન સ્તુતિ સ્તવનાદિ સંગ્રહ. ભાગ ત્રણ પ્રશિવનાથ હુંખાજી જૈન પુસ્તકાલય ૪૯ વેતાલપેઠ, પૂના.
- ચં. ચંચલ બહેનનો ભંડાર, ફનાશાની પોળ, હરકોર શેઠાણીની હવેલી, અમદાવાદ.
- ગે. રે. ડૉ. ગેરિનોની જૈન રેપર્ટરી (ફ્રેંચ ભાષામાં).
- ચિ. ડા. (સદ્ગત) ચિમનલાલ ડાહ્યાભાઈ દલાલ M. A.
- ચો. ચોપાઇ.
- જિ. શ્રીજનવિજય સંપાદિત પ્રાચીન જૈન લેખ સંગ્રહ.
- જેસ. જેસલમેરનો ભંડાર.
- જૈ. જૈન.
- જૈ. એ. ઈ. જૈન એસોશિયેશન ઓફ ઈન્ડિયા મુંબઇ હસ્તકનો ભંડાર.
- જૈ. ગૂ. કે. જૈન ગૂર્જર કવિઓ.
- જૈ. પ્ર. જૈન પ્રબોધ પ્ર. ભીમશી માણેક.
- જૈ. શા. જૈનશાળા.
- ડે. ડેહલાના અપાસરાનો ભંડાર અમદાવાદ, તથા
- જે. ડે. એટલે બીજો ભંડાર (રત્નવિજયજીનો ભંડાર) કે જે હમણાં તેમાં સોપાયેલો છે તે વહીવટ કર્તા શેઠ મંગળદાસ તારાચંદ ઝવેરી-દોસીવાડાની પોળમાં અમદાવાદ.
- ડા. ત્રિ. ડૉ. ત્રિભુવનદાસ લહેરચંદ શાહ.
- ત. તપાગચ્છ.
- દા. દાખડો.
- દિ. દિગંબર

- દે. લા. શેઠ દેવચંદ લાલચંદ પુસ્તકોદ્ધાર ફંડ સુરત.
- દે. લા. પુ. લા. " " " લાયબ્રેરી "
- ધો. } ધોરાજી સ્વ. માણેકચંદજીએ સંગ્રહેલ સર્વશ્ર મહાવીર
ધો. સ. ભં. } જૈન પુસ્તક ભંડાર.
- નં. નંબર
- ના. (૧) નાનચંદજી યતિનો શાંતિનાથ મંદિર, પાયધુની
મુંબઈમાંનો ભંડાર (૨) નાહર પૂરણચંદજીના જૈન
લેખ સંગ્રહ.
- પા. ૧, પા. ૨ પા. ૩ પાટણના ભંડારો એક એ ને ત્રણ એમ જૂદા
પાડવા માટે જણાવેલ છે; પણ તે દરેક કયો છે તે
બરાબર જાણી શકાયું નથી.
- પં. (૧) પંક્તિ (૨) પંચાસ-પંડિત.
- પૂ. અ. જુઓ રા. પૂ. અ. પિ. }
પૌ. પૌર્ણમિક-પૂનમિયા ગચ્છના. } પિંપલ ગચ્છીય
પ્ર. (૧) પ્રકાશિત, પ્રકાશક-પ્રકટકર્તા (૨) પ્રતિમા. પી. }
પ્રા. તી. સં. પ્રાચીન તીર્થમાલા સંગ્રહ (પ્ર૦ યશોવિજય ગ્રંથમાલા,
લાવનગર)
- પ્ર. કા. પ્રવર્તક શ્રી કાતિવિજયજી પાસેનો ભંડાર નરસિંહજીની
પોળમાં, વડોદરા
- " છાણી. છાણીમા તેમનો ભંડાર.
- પ્રે. ૨. શેઠ પ્રેમચંદ રતનજી લાવનગર પાસેનો સંગ્રહ.
- બા. બાળાવખોધ-ટખો. (ગૂજરાતી ભાષામાં અનુવાદ)
- બાલ. યતિ બાલચંદ, ખામગાંવ.
- બી. ડી. ભાઉદાજી
- બુ. બુદ્ધિસાગર સૂરિ પ્રયોજિત જૈન ધાતુપ્રતિમા લેખ સંગ્રહ.
- ભ. ભરૂચમાંનો ભંડાર.
- ભા. (૧) ભાગ (૨) ભાદ્રપદ માસ.
- ભં. ભંડાર.

- ભા. } ભાવનગરનો ભંડાર, ડોસાભાઈ અભેચંદ્રનો જૈન મંથનો
 ભાવ. } ભંડાર.
- ભી. મા. ભીમશી માણેક હાલ ખારીઆ બિદિંગ પાયધુની મુંબઈ.
- મ. કી. (સ્વ) મનસુખલાલ કિરતચંદ.
- મ. બ. (સ્વ) મણિભાઈ બકોરભાઈ વ્યાસ.
- માણેક. માણેકવિજય યતિ ઈંદોરનો ભંડાર.
- માં. માંગરોલના સંઘ હસ્તકનો ઉપાશ્રયમાંનો ભંડાર.
- મિશ્ર. મિશ્ર બંધુઓ.
- મો. મોરખી મંથનો ભંડાર.
- મો. સેં. લા. શ્રી મોહનલાલજી સેંટ્રલ લાયબ્રેરી, પાંજરા પોળ ગલી
 લાલબાગ મુંબઈ.
- ર. રચના, રચ્યા.
- રતન. રતનવિજયનો ભંડાર, અમદાવાદ કે જે હાલ ડેહલાના
 અપાસરાના ભંડાર સાથે રાખવામા આવેલ છે ને તેનું
 નામ જ છે. પણ મૂકેલ છે. જુઓ કે.
- રા. રાસ.
- રા. પૂ. અ. રાજકોટ શ્રી પૂજ્યના અપાસરાનો ભંડાર સ્વ. યતિ
 નાનચંદ્રજીના શિષ્ય મોહનલાલ હસ્તકનો.
- રા. એ. સો. રાયલ એશિયાટિક સોસાયટી. ટાઉન હાલ મુંબઈ.
- લ. લખ્યા.
- લા. લાવણ્યવિજય મુનિનો જૈનશાળા ખંભાતનો ભંડાર.
- લિ. લિખિત, લિપિકૃત.
- લીં. લીંબડીનો ભંડાર (આ કાઠિયાવાડમાં મોટામા મોટો
 ભંડાર છે)
- લે. લેખક.
- લોં. લોંકાગચ્છીય.
- વ. રા. વર્ધમાન રામજી હેમરાજ શેઠનો માજો માડવી મુંબઈ, યા
 કચ્છ-નવીયા.

વ. સેં.	વડોદરા સેંટ્રલ લાયબ્રેરી જુઓ સેં. લા.
વડો.	વડોદરા.
વા.	વાચક = ઉપાધ્યાય.
વિ.	વિક્રમ.
વિ. ધ.	(સ્વ.) વિજયધર્મસૂરિનો ભંડાર કે જે હાલ વિજયધર્મ-લક્ષ્મી લાયબ્રેરી, બેલનગંજ આગ્રામાં રાખવામાં આવ્યો છે.
વિ. ને.	વિજયનેમિ સૂરીશ્વર જ્ઞાનમંદિર-ખંભાત.
વિદ્યા.	વિદ્યાવિજય મુનિ તે સ્વ. વિજયધર્મ સૂરીના શિ.
વી. પા.	વીરબાઈ પાઠશાળા પાલીતાણા.
વૉ.	વૉદ્યુમ-પુસ્તક.
શિ.	શિષ્ય.
શુ.	શુદ્ધિ, શુકલપક્ષે.
શ્લો.	શ્લોક.
સ.	સઝાય.
સ. મા. બી.	સઝાયમાળા બીમશી માણેકની પ્રકટ કરેલ.
સં.	(૧) સંવત્ (૨) સંસ્કૃત લાપા. (૩) સંગ્રહ.
સાગર ભં.	સાગરગચ્છનો ઉપાશ્રય મણિયાતી પાડો-પાટણમાંનો ભંડાર
સૂ.	સૂરિ.
સ્ત.	સ્તવન.
સ્વ.	સ્વર્ગવાસ, સ્વર્ગસ્થ.
સેં. લા.	સેંટ્રલ લાયબ્રેરી, વડોદરા. જુઓ વ. સેં.
હા. ભં.	શેઠ હાલાભાઈ મગનલાલ જ્યા રહેતા તે ફેફલીયાવાડા પાટણનો ભંડાર.
હં.	હંસવિજયજી પંન્યાસનો ભંડાર, નરસિંહજીની પોળમાં વડોદરા.
ક્ષ.	ક્ષમાકલ્યાણકૃત ખરતર ગચ્છની પદાવલી.

અનુક્રમણિકા.

નિવેદન	૫૪
સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ	(૫)
જૈન ગૂર્જર કાવ્યો	(૧૫)
વિક્રમ અદારમી સદી	[૫૪ ૧ થી ૫૮૯]

(અથમ ખચીશી સં. ૧૭૦૧-૨૫)

૨૮૮ આનંદઘન (પૃ. ૧ થી ૩) ૨૮૯ વિનયવિજય (૪-૨૦) ૨૯૦
 યશોવિજય (૨૧-૫૬) ૨૯૧ મતિસાગર ૨૯૨ જ્ઞાનસાગર
 (૫૭-૮૦) ૨૯૨ ક મતિસાર ૨૯૩ જિનહર્ષ (૮૧-૧૧૯) ૨૯૪
 લખિધવિજય ૨૯૫ આણંદ ૨૯૬ રાજહર્ષ ૨૯૭ જયસોમ ૨૯૮
 માનવિજય (૧), ૨૯૯ તેજમુનિ ૩૦૦ લખ્યોદય ૩૦૧ વીરવિજય (૧)
 ૩૦૨ પદ્મમુનિ ૩૦૩ સુમતિહંસ ૩૦૪ ઈન્દ્રસૌભાગ્ય ૩૦૫ અલયસોમ
 ૩૦૬ ઉત્તમસાગર ૩૦૭ આણંદવર્દન ૩૦૮ વૃદ્ધિવિજય (૧), ૩૦૯
 નયપ્રભોદ, ૩૧૦ અ અમીચંદ, ૩૧૦ ગજકુશલ ૩૧૧ પદ્મચંદ્ર
 ૩૧૨ પદ્મવિજય (૨), ૩૧૩ કેસરકુશલ ૩૧૪ વિદ્યાશ્રિ, ૩૧૫
 જયરંગ (જેતસી), ૩૧૬ રાજસાર, ૩૧૭ મેરલાલ (માહાવજી),
 ૩૧૮ કેસરકુશલ જુઓ નં. ૩૧૩, ૩૧૯ જ્ઞાનકુશલ, ૩૨૦ શુભવિજય
 (૨), ૩૨૦ ક સૌભાગ્યવિજય (૧) ૩૨૧ કાતિવિજય ૩૨૨ તિલક-
 સાગર, ૩૨૩ હસ્તિશ્રિ, ૩૨૪ ઉદયસુરિ, ૩૨૫ જિનદાસ શ્રાવક,
 ૩૨૬ મેધવિજય, ૩૨૭ મેરવિજય, ૩૨૮ મહિમાઉદય, ૩૨૯ મહિમા-
 સુરિ, ૩૩૦ વીરવિમલ, ૩૩૧ સુમતિરંગ, ૩૩૨ સુમનિવલ્લભ, ૩૩૩
 વિનીતકુશલ, ૩૩૪ સુરજી, ૩૩૫ માનવિજય (૨), ૩૩૬ લાલવર્ધન
 (લાલચંદ્ર), ૩૩૭ પદ્મસાગર, ૩૩૮ માનસાગર, ૩૩૯ તત્ત્વવિજય
 (૧), ૩૪૦ ગુણસાગર, ૩૪૧ સમયપ્રીતિ, ૩૪૧૬ મહેશ. પૃ. ૧-૨૩૦

(બીજી યજ્ઞીશી સં. ૧૭૨૬-૫૦)

૩૪૨ યજ્ઞોત્તર, ૩૪૩ માનવિજય (૩), ૩૪૪ ધર્મમંદિર (૨૩૪-૨૪૩),
 ૩૪૫ જિનદેવસૂરિ, ૩૪૬ જિનદત્તસૂરિ, ૩૪૭ લક્ષ્મીવલ્લભ, ૩૪૮
 હેમરાજ શ્રાવક, ૩૪૯ જીવવિજય, ૩૫૦ હીરાણુંદ (હીરમુનિ), ૩૫૧
 વિજયસૂરિ, ૩૫૨ લક્ષ્મીવિજય, ૩૫૩ માનવિજય (૪), ૩૫૪ વીરજી,
 ૩૫૫ ઉદયવિજય, ૩૫૬ કુશલધીર, ૩૫૬ કનકનિધાન, ૩૫૭ મતિ-
 કુશલ, ૩૫૮ ઉદયસમુદ્ર, ૩૫૯ વૃદ્ધિવિજય (૨), ૩૬૦ અમૃતસાગર
 (૧), ૩૬૧ કર્મસિંહ (૨), ૩૬૧૬ જિનરંગસૂરિ, ૩૬૨ વિવેક-
 વિજય (૨), ૩૬૩ તત્ત્વહંસ, ૩૬૪ વિશુધવિજય, ૩૬૫ નિત્યસૌભાગ્ય,
 ૩૬૫૬ માન, ૩૬૫૭ ક્ષમાસાગર, ૩૬૬ આણુંદ, ૩૬૭ ખેતો,
 ૩૬૮ સુખસાગર, ૩૬૮ શાંતિદાસ શ્રાવક, ૩૬૯ જયસાગર, ૩૭૦
 વિનિતવિજય, ૩૭૦૬ માણિક્યસાગર (?) ૩૭૧ સુરવિજય. ૩૭૨
 પદ્મનિધાન, ૩૭૩ જિનવિજય (૧), ૩૭૩૬ નિત્યવિજય, ૩૭૪
 તેજસિંહ, ૩૭૫ ચંદ્રવિજય (૧), ૩૭૬ ચંદ્રવિજય (૨), ૩૭૭
 તેજપાલ, ૩૭૭૬ જ્ઞાનકીર્તિ, ૩૭૭૭ રામચંદ, ૩૭૮
 જ્ઞાનવિમલસૂરિ (૩૦૮-૩૩૮), ૩૭૯ હેમસૌભાગ્ય, ૩૮૦
 ધર્મવર્દન (ધર્મસિંહ), ૩૮૧ વિનયલાલ, ૩૮૨ દેવવિજય (૨),
 ૩૮૩ દયાતિલક, ૩૮૪ નયનશેખર, ૩૮૫ રચિરવિમલ, ૩૮૫૬
 કેશવદાસ, ૩૮૫ ૫ આણુંદરચિ, ૩૮૬ અજીતચંદ, ૩૮૬૬ ભાનુ
 (ભુ) વિજય, ૩૮૭ કનકવિદ્યાસ, ૩૮૮ આનંદસૂરિ, ૩૮૯ હરખચંદ
 સાધુ, ૩૯૦ લક્ષ્મીરત્ન, ૩૯૧ લક્ષ્મીરત્નસૂરિ, ૩૯૨ તિલકચંદ, ૩૯૨
 ૬ પ્રાગજી, ૩૯૨૭ અમરવિજય, ૩૯૨૮ જીવરાજ, ૩૯૩
 કીર્તિસાગરસૂરિ શિષ્ય, ૩૯૪ જ્ઞાનસાગર (૨), ૩૯૫ જ્ઞાનસાગર-
 શિષ્ય, ૩૯૬ કુશલસાગર (કેશવ), ૩૯૭ દીપસૌભાગ્ય, ૩૯૮ અમર-
 ચંદ, ૩૯૯ શીલવિજય, ૪૦૦ યજ્ઞોત્તર, ૪૦૧ ઋષભસાગર (૧),
 ૪૦૧૬ વિનિતવિમલ, ૪૦૨ સુમતિવિજય, ૪૦૩ કમલહર્ષ, ૪૦૪
 ઉદયરત્ન (૩૮૬-૪૧૫), ૪૦૫ દીપ્તિ(પ)વિજય (૧), ૪૦૫૬ વિમલ-
 વિજય, ૪૦૬ સૌભાગ્યવિજય (૨), ૪૦૬૬ હિમ્મત. પૃ. ૨૩૦=૨૨૦

(ત્રીજી પચીસી સં. ૧૭૫૧-૭૫)

૪૦૭ જિનવિજય (૨), ૪૦૮ ખાલ, ૪૦૯ વિનયચંદ્ર,
૪૧૦ પ્રીતિસાગર, ૪૧૧ ગોહીદાસ શ્રાવક, ૪૧૨ મોહન-
વિજય (૪૨૮-૪૪૨), ૪૧૩ કેસરવિમલ, ૪૧૪ દાનવિજય,
૪૧૪ ક જસવંતસાગર, ૪૧૪ ખ કાહનજી, ૪૧૫ લક્ષ્મણ (૨),
૪૧૬ નેમવિજય (૪૪૬-૪૫૫), ૪૧૬ ક ખેમચંદ. ૪૧૭ લક્ષ્મી-
વિનય, ૪૧૮ લખ્ધિવિજય (૨), ૪૧૯ ગંગમુનિ, ૪૨૦ જિનસુંદર-
સૂરિ, ૪૨૧ ઝંઝણયતિ, ૪૨૧ ક કીર્તિવિજય, ૪૨૨ નેમિદાસ
શ્રાવક, ૪૨૩ તેજસિંહ (૨), ૪૨૪ કાન્તિવિમલ, ૪૨૫ જીવસાગર,
૪૨૬ કીસન (કૃષ્ણદાસ), ૪૨૭ દેવચંદ્ર (૪૭૩-૪૯૬), ૪૨૮
લાધાસાહ, ૪૨૯ દેવવિજય (૩), ૪૩૦ ભાવરતન (૨)-ભાવપ્રભસૂરિ
(૫૦૩-૫૧૧) ૪૩૧ વેણીરામ, ૪૩૨ સુખસાગર, ૪૩૩ લખ્ધિસાગર
(૨), ૪૩૪ ચતુર, ૪૩૫ જિનસુખસૂરિ ૪૩૬ ગંગવિજય (૫૧૭-
૫૨૧), ૪૩૭ રામવિજય (૧), ૪૩૮ ઋદ્ધિવિજય, ૪૩૯ વલ્લભકુ-
શલ, ૪૪૦ કાંતિવિજય (૨) પૃ. ૪૨૦-૫૩૩.

(ચોથી પચીસી સં. ૧૭૭૬-૧૮૦૦)

૪૪૧ કેસર, ૪૪૨ રંગવિદ્યાસ, ૪૪૨ ક પ્રેમચંદ, ૪૪૩
પુણ્યવિદ્યાસ, ૪૪૪ જ્ઞાનવિજય, ૪૪૫ નિત્યલાલ (૫૩૭-
૫૪૨), ૪૪૬ ન્યાયસાગર, ૪૪૭ રામવિજય (૨), ૪૪૮ રંગવિજય,
૪૪૯ ગ્રંથવિજય, ૪૫૦ જિનેન્દ્રસાગર, ૪૫૧ માણિકવિજય, ૪૫૨
તિલકસૂરિ, ૪૫૩ ઉદયસમુદ્ર, ૪૫૩ ક કુશલસિંહ, ૪૫૪ હંસરતન,
૪૫૫ શાંતસૌભાગ્ય, ૪૫૬ જિનવિજય (૩), ૪૫૭ માણિકવિજય,
૪૫૮ જિનવિજય (૪), ૪૫૮ ક રઘુનાથ, ૪૫૯ જ્ઞાનસાગર-ઉદ-
યસાગરસૂરિ (૫૭૪-૫૮૧), ૪૬૦ ત્રિલોકસિંહ, ૪૬૧ અમર,
૪૬૨ રાયચંદ (૨), ૪૮૩ ગુણવિદ્યાસ, ૪૬૪ પુણ્યરતન (૨), ૪૬૫
મહિમાવર્દન, ૪૬૫ ઉદયસાગરસૂરિ (૨), ૪૬૬ સત્યસાગર. ૫૩૩-૫૮૯.

વિક્રમ ૧૮ મા શતકની ગદ્યકૃતિઓ	૫૯૦-૫૯૪
૧ કવિઓની અનુક્રમણિકા	૫૯૫-૫૯૯
૨ કૃતિઓની અનુક્રમણિકા	૫૯૯-૬૦૫
૩ નાની કૃતિઓની અનુક્રમણિકા	૬૦૫-૬૧૦
૪ સંવતવાર અનુક્રમણિકા	૬૧૧-૬૩૮
પરિશિષ્ટ ૧ જૈન કથા નામ કોષ	૬૩૯-૬૬૦
„ ૨ જૈન ગ્રંથોની ગુરૂપદ્માવલીઓ	
(૧) ખરતરગ્રંથની પદ્માવલી	૬૬૪-૬૯૧
૧ ક ચોથી ખરતર વેગડશાખાની પદ્મપરંપરા	૬૯૨-૬૯૩
૧ ખ પાંચમી શાખા પિપ્પલક ખરતરની પરંપરા	૬૯૩-૬૯૭
૧ ગ આઠમી શાખા જિનસાગરસૂરિની પદ્મપરંગરા	૬૯૭-૭૦૦
(૨) તપાગ્રંથની પાવલી	૭૦૧-૭૩૧
૨ ક વૃક્ષ (પૌશાલિકા) તપાગ્રંથની પદ્માવલી	૭૩૧-૭૪૨
૨ ખ લઘુપૌશાલિક „ „	૭૪૨-૭૪૮
૨ ગ વિજયાણુદસૂરિ (આણુદસુર) ગ્રંથશાખા	૭૪૮-૭૫૩
૨ ધ તપાગ્રંથ વિમલશાખા પદ્માવલી	૭૫૩-૭૫૪
૨ ઙ „ સાગરશાખા „	૭૫૫-૭૫૬
૨ ચ નાગપુરીય તપાગ્રંથની „	૭૫૭-૭૬૪
„ ૩-વિધિપદ્ધ ગ્રંથ-અન્યલગ્નગ્રંથની પદ્માવલી	૭૬૫-૭૭૯
„ ૪-રાજાવલી	૭૮૦-૭૮૯
„ ૫-જૈનગૂર્જર કવિઓ પ્રથમ ભાગ સંબંધી અભિપ્રાયો	૭૮૯-૮૨૨

જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

બીજો ભાગ.

વિક્રમ અઢારમી સદી.

૨૮૮ આનન્દધન (લાભાનંદજી)

(૫૪૨) ચોવીશી-૨૪ જિનનાં સ્તવન.

આનાપર મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી, જ્ઞાનવિમલસૂરિ અને જ્ઞાનસાર-
મુનિ એ ત્રણેએ બાલાવગોધ-ટપ્પા રચ્યા છે. યશોવિજયજીએ ૨૨ સ્તવનપર
કર્મો છે તેથી મૂલ્ય તેમનાં ૨૨ સ્તવન છે એમ સિદ્ધ થાય છે; પાછ-
ળથી બે અન્યકૃત ઉમેરાયાં છે. જ્ઞાનવિમલ અને જ્ઞાનસાર એ બંનેના-
માંથી સારભૂત લઈ શ્રાવક ભીમસી માણેકે ટપ્પાસહિત ૨૪ સ્તવન આ-
નંદધન ચોવીસી એ નામથી પ્રકટ કરેલ છે.

—પત્ર ૧૧—૧૪ આ. ક.

ટપ્પાસહિત—લિ. સ. ૧૮૭૩ ભાદ્રપદ વદ ૬ રવૌ સૂર્યપૂર
વરબદરે સાગરગછિઅ પં. ન્યાયાસૌભાગ્ય ગણીભિ લિ. —પત્ર ૨૯ વી.
પા.; પત્ર ૨૬—૧૫ આ. ક. કે જેમાં ટપ્પાકાર આદિમાં કહે છે કે:—

ત્રિદાનદમય જિનવર, સદા મુદ્ધ ધરિત્રેમ,

પ્રણુમી પરમ પ્રમોદસુ, જગનાયક જગખેમ. ૧

જિનગુણુ થુતિ કરતા થકાં, એ જન જિન હુયાય,

તે ભણી જિનગુણુ કીર્તના, કરતા પાપ પુલાય. ૨

(૫૪૩) બહોતેરી—અધ્યાત્મપદ બહોતેરી.

થોડાં પદ ટપાસહિત—લ. સં. ૧૯૦૭ જેઠ સુદ ૭ રવિ વિખિંત
જોસો મનોરદાસ રતલાંમ (રતનપુરિ) મધ્યે અંબાલાલજી આત્માર્યે.

૧૭—૧૫ આ. ક.

આ પણ આનંદધન બહોતેરી તરીકે મૂળ શા ભીમસી માણેકે
પ્રસિદ્ધ કર્યા છે. બધાં મળી ૧૦૭ આનંદધનનાં પદો તરીકે હાલમાં
ગણાયાં છે. તેમાંનાં કેટલાંક (૫૦ પદ) પર શ્રીયુત મોતીચંદ ગિરધરલાલ
કાપડીઆ સોલીસીટરે વિવેચન કરેલ છે તે આનંદધનપદરત્નાવળી
પ્રથમ વિભાગ એ નામથી જૈન ધર્મપ્રસારક સભા ભાવનગરે છપાવેલ
છે. તેમજ શ્રીમુદ્ધિસાગરજીએ બધાંપર વિવેચન કરેલું છે તે આનંદધન
પદસંગ્રહ—ભાવાર્થ એ નામથી અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મડળે પ્રકટ કરેલ
છે. ખરતરગચ્છીય કૃપાયદ્વજ મુનિશ્રીનું એમ કહેવું છે કે જ્ઞાનસારજીએ
આનંદધનજી બહોતેરીનાં આળીશ પદો ઉપર ટપો—આલાવબોધ લખ્યો
છે અને તેની પ્રત મોટી મારવાડમા જયતારણ ગામમા છે.—૧૯૧૨ નો
જન્યુ. ફેબ્રુ. અંક મુદ્ધિપ્રભા.

આનંદધન આ નામ પોતાનું રાખી ૨૪ નહિ પણ ખરી રીતે
પ્રથમનાં ૨૨ જિનસ્તવનો અને અધ્યાત્મપદ બહોતેરી—બાવીશી અને
બહોતેરી જે અધ્યાત્મ કવિએ રચેલ છે તેનું નામ લાભાનદજી હતું.
તે પ્રાયઃ તપાગચ્છના હતા, અને કોઈ કહે છે કે ખરતરગચ્છના
હતા. પણ ગચ્છ પ્રત્યે જરાપણ મોહ નહોતો અને ઉલટું ગચ્છના
ભેદોથી હાનિજ થાય છે તે પ્રત્યક્ષ સ્વીકારતા હતા જુઓ
‘ ગચ્છના ભેદ બહુ નયણ નીહાલતા, તત્ત્વની વાત કરતાં ન લાજે;
ઉદરભરણાદિ નિજ કાજ કરતાં થકાં, મોહ નડીઆ કલિકાળ રાજે’—
અનંતનાથ સ્ત૦— તેમનાં સ્તવનો અને પદો એટલાં બધાં સરલ,
છતાં એટલા બધા ગૂઢ ગંભીર આશયવાળાં છે કે દરેક તેને સૂત્રમાફક
મોઢે કરી તેપર પોતપોતાનાં ભાખ્ય, દીકા કે અર્થ કરી આનંદ અનુભવે
તેમ છે. તે દરેકની મીમાંસા કરતાં તે કવિના સંબંધમાં ઘણું મળી
આવે છે. તેઓ તે સમયમાં એક આદર્શ યોગી—મહાવીર પ્રભુ કે જેમને

દીર્ઘ તપસ્વી એ નામ આપેલું સાર્થક છે તેના યોગીપુત્ર હતા.—અનુભવી આગમજ્ઞાતા તત્ત્વજ્ઞાની હતા. કવિ તરીકે તેમની સ્પષ્ટ, સાથે ચૂઢાશયવાળી વાણી, તેનાં પદોની સુશ્લિષ્ટતા—પદલાલિત્ય મનને મુગ્ધ કરે તેમ છે. કૃષ્ણીર નાનકાદિનાં પદો કરતાં પણ તેમનાં પદો ચડી જાય તેમ છે. પ્રપુલ્લ વિકસિત કમલ જેવું આત્મજ્ઞાન સ્થળે સ્થળે દેખાય છે. ખરા વૈરાગ્યની સુગંધ જ્યાં ત્યાં પ્રસરે છે; વિચારની વિશાલતા હૃદયની ઉદારતા મહા સુધારકને છાજે તેવી છે. જુઓ પદ ‘કોઈ રામ કહે રહેમાન કહે કોઈ...’ તેમના સંબંધી અનેક ચમત્કારિક વાતો સાંભળવામાં આવે છે. (આ સર્વ સંબંધી જાણુવા માટે જુઓ રા. મોતીચંદ ગિરધરલાલ કાપડિયાએ તૈયાર કરેલ આનંદધન પદ્ય રત્નાવળી પ્રથમ વિભાગની પ્રસ્તાવના, સ્વ. શ્રી યુદ્ધિસાગરજી કૃત આનંદધન પદ્યસંગ્રહની પ્રસ્તાવના, જૈન કાવ્યદોહનમાં સ્વ. શ્રી મનસુખલાલ રવજી મહેતાએ લખેલી પ્રસ્તાવના, મારો અંગ્રેજીમાં શ્રીમદ્ યશોવિજયજી પર નિબંધ. વગેરે.)

આમ છતાં પણ વિશ્વસનીય હકીકતો આ યોગી કવિ સંબંધી જળવાઈ નથી, કારણ કે તેઓ કોઈ આચાર્યની પદવી પામેલા નહોતા તેમજ કોઈ ગ્રંથ લખી તેમાં ગેતાની લાંબી પ્રશસ્તિ પોતે આપવાની કાળજી રાખે તેવા તે નહોતા. તેની મસ્તીમાં નામ-કીર્તિને સ્થાન નહોતું. છતાં પણ યશોવિજયજીએ તેમના પર બનાવેલી આઠ પદની સ્તુતિ—‘અષ્ટ-પદી’ પરથી જણાય છે કે યશોવિજયજીએ તેમનો પરિચય લીધો હતો અને ‘પારસ સગ લોહા જે ફરસત, કચન હોતહી તાકે કસ, આનંદ-ધનકે સંગ સુજસહી મિલે જળ્ય, તળ્ય આનંદ સમ ભયો સુજસ’ એમ યશોવિજયજી મુક્તકંઠે સ્વીકારે છે. તેમનો ઉત્તરવયમાં મોટા ભાગે. મેડ-તામાં વાસ હતો અને ત્યાંજ દેહત્યાગ થયો હોય. ત્યાં એક પડી ગયેલ ખડેરને આનંદધનજીનો ઉપાશ્રય એમ કહેવામાં આવે છે. ત્યાંના લોકો કહે છે કે આ ઉપરાંત મેડતામાં આનંદધનજીનો સ્તૂપ (મૃત્યુસ્તંભ) હતો પણ તેનો પત્તો મળતો નથી. તેઓ સત્તરમી સદીના મધ્યભાગ સુધી હતા એ હકીકત અનુમાનથી પુષ્ટ થાય તેમ છે.

જ્ઞાનસારજી જણાવે છે કે સં. ૧૮૨૫ થી આનંદધન ચોવીશી-
પર મેં વિચાર કરવા માંડ્યાં. સં. ૧૮૬૬ સુધી પણ વિચારતાં-ચાંચતાં
અનુભવતાં એ 'ચોવીશી' યથાર્થ ન સમજાઈ શકી, છેવટનો હવે તો
દેહ પડશે, માટે જેટલું જેમ સમજાયું છે તેમ તો લખું એમ કહી
સં. ૧૮૬૬ માં વર્તમાનમાં જે ભીમસી માણેકદ્વારા અર્થ પ્રસિદ્ધ થયા
છે તેવા લગભગ લખ્યા. ને તે બાદસ્વા શુદ્ધિ ૧૪ ના દિવસે પૂર્ણ કર્યા.
તેમાં પોતે જણાવે છે કે:—

આશય આનન્દધન તણો, અતિ ગંભીર ઉદાર,
બાલક બાંછ પસારીને, કહે ઉદ્ધિ વિસ્તાર.

૨૮૯-વિનયવિજયજી*.

(૫૪૪) + સૂર્યપુર ચૈત્યપરિપાટી સં. ૧૬૮૯ (સુરતના મંદિરોનું વર્ણન)
આદિ—

પૂજીએ પૂજીએ પ્રથમ તિથકરંએ, ત્રિભુવન ત્રિભુવનદીપક દેવ તો
સેવ કર મન રગરયું એ, સૂરતિ સૂરતિ-પુર સિણગાર કે
પૂજીએ પ્રથમ તીથકરંએ.

*

*

*

*

* (વિનયવિજયજીના ગુરૂ કીર્તિવિજય સંબંધમાં જણાવવાનું કે
વીરમગામમાં વીરજીમલિક નામનો એક વજીર રહેતો હતો તે જાતે પોર-
વાલ હતો અને પોતાની સાથે કાચમને માટે પાંચસો ઘોડેસ્વારો રાખતો
હતો. વીરજીનો પુત્ર સહસકરણ મલિક થયો તે પણ પ્રસિદ્ધ હતો. અને
મહમ્મદશાહ (રાન્યકાલ ઈ. સ. ૧૫૩૬ થી ૧૫૫૪) બાદશાહનો મંત્રી
હતો. સહસકરણને ગોપાલજી, અને કલ્યાણજી નામના પુત્રો હતા. એક
પુત્રી પણ હતી. ગોપાલજીએ બ્રહ્મચર્ય સેવી સાધુસમાગમ રાખી દીક્ષા
લેવાની ઇચ્છા કરી. અમદાવાદ જઈ હીરવિજયસુરિ પાસે દીક્ષા લીધી અને
સાથે પોતાના બાઈ કલ્યાણજી તથા બહેનને પણ દીક્ષાનો વિચાર કરા-

અતે—

તપગચ્છિ હીર સમાન ગણધર વિજયસિંહ સૂરિંદ એ
તસ ગચ્છભૂષણતિલક વાચક કીર્તિવિજય સુખકંદ એ,
તસ ચરણ સેવક વિનય ભગતંધ યુજ્યા શ્રી જિનરાજ એ,
સસિકલા સંવત વર્ષ વસુનિધિ કલ્યા વંછિત કાળ એ. ૧૪

—પ્રા. તી. સં. ૫. ૧૮૯-૧૯૪.

વરાવી દીક્ષા લેવડાવી. ગોપાલજીનું નામ સોમવિજય રાખ્યું કે જે પછીથી
પ્રસિદ્ધ ઉપાધ્યાય થયા, કલ્યાણજીનું નામ કીર્તિવિજય રાખ્યું કે જે
પછીથી ઉપાધ્યાય અને આપણા કવિના ગુરુ થયા. બહેનનું નામ વિમ-
લશ્રી રાખ્યું. આ વખતે સાથે સાથે શ્લાહ ગણજીનામના ગૃહસ્થે, ધન-
વિજયે અને તેની સાથે તેના બે ભાઈ કમલ અને વિમલ તથા તેમના
માતપિતાએ, તથા તે ઉપરાંત સખ્યવચ્છ ભણુશાળી, પદ્મવિજય, દેવવિ-
જય અને વિજયહર્ષ મળીને એકંદર અદારે દીક્ષા લીધી. જુઓ સૂરી-
શ્વર અને સમ્રાટ પૃ. ૨૧૭-૨૧૮. આ કીર્તિવિજયથી બીજા કીર્તિ-
વિજય કે જેણે વિજયસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી તે જે વિજયસિંહ-
સૂરિના સંસારપક્ષે ભાઈ થાય તે જેને સં. ૧૬૭૦ માં પંડિતપદ મળ્યું
હતું તે જુદા છે. આપણા કવિ વિનયવિજયના પિતાનું નામ તેજપાલ
અને માતાનું રાજશ્રી હતું, તેમણે સંસ્કૃતમાં કલ્પસૂત્રપર સુખબોધિકા
નામની ટીકા સં. ૧૬૯૬ જેઠ સુદ ૨ ગુરૂને દિને, લોકપ્રકાશ નામનો
મહા ગ્રંથ સં. ૧૭૦૮ જેઠ શુદ્ધ ૫ જુનાગઢમાં, હૈમવલ્લુપ્રક્રિયાનો વ્યાક્ર-
રણ ગ્રંથ સં. ૧૭૧૦ માં સ્ત્રોતપદ ટીકા સહિત રાધનપુરમાં, નયકર્ણિકા
નામનો નયપર ૨૩ શ્લોકનો ટુકો અલ્પગ્રંથ દીવમાં, અને શાંતિસુધારસ
ભાવના નામનો જુદા જુદા રાગોમાં સંસ્કૃતમાં ૧૬ ભાવનાઓ પરનો ગ્રંથ
રચેલા છે. સંસ્કૃતમાં એક વિરૂપિ નામે આનંદલેખ વિજયાનંદસૂરિ પર
સં. ૧૬૯૪ માં લખેલી છે તે અપ્રસિદ્ધ છે તેની પ્રત મુનિશ્રી અમરવિજયજી
પાસે છે; અને પછીથી વિજયપ્રભસૂરિ પર લખેલી બીજી વિરૂપિ નામે ઈંદુદત
જેઠપુરથી પોતાના આચાર્ય પર સુરત મોકલી છે તેમાં આયુ, સિદ્ધપુર,

(૫૪૪ ક) નેમિનાથ ભ્રમરગીતા સ્તવન સં. ૧૭૦૬ ભાદ્રપદ,
(૨૭ કડી)

આદિ—

દૂહા.

સમુદ્રવિજય કુલિતિલઉ, માતા શિવાદેવી નદ,

બાલબ્રહ્મચારિ સદા, નમીધ નેમિજિજ્ઞંદ.

૧

અમદાવાદ, વડોદરા, ભરૂચ અને પછી સુરતનું સુંદર વર્ણન કર્યું છે. તે પ્રાચીન કાવ્યમાળામાં પ્રકટ થયું છે. તે માટે જુઓ વિજયત્રિવેણી-શ્રી જિનવિજયજીકૃત. તેમનો એક શિલાલેખ મળ્યો છે તે આ પ્રમાણે છે:— સં. ૧૭૧૦ ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૬ ગુરૂને દિને શેત્રુંજય ઉપર ઉચ્ચસેન (આગ્રાશહેર) વાસી એસવાલ રાત્રીય વૃદ્ધશાખીય અને કુહાડગોત્રીય સાં વર્ધમાન (સ્ત્રી વાલ્હાદે)ના પુત્ર સાં માર્નાસિંહ, રાયસિંહ, કેનકસેન, ઉચ્ચસેન અને ઋષભદાસ આદિએ સા. જગત્સિંહ અને જીવજીદાસ પ્રમુખ પુત્રાદિ પરિવાર સહિત પોતાના પિતા (વર્ધમાન)ના વચનથી તેના પુત્ર્ય માટે આ સહસ્ત્રકૃત તીર્થ કરાવ્યું અને પોતાનીજ પ્રતિષ્ઠામાં પ્રતિષ્ઠિત કર્યું. તપગચ્છાચાર્ય શ્રી હીરવિજયસૂરિના પદ્ધર આચાર્ય વિજયસેનસૂરિના શિષ્ય વિજયદેવસૂરિ અને વિજયપ્રભસૂરિની આગ્રાથી, હીરવિજયસૂરિ શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી કીર્તિવિજયગણિના શિષ્ય ઉપાધ્યાય વિનય-વિજયજીએ એની પ્રતિષ્ઠા કરી. આ કાર્યમાં શેત્રુંજય તીર્થ સંબંધી કાર્યોની દેખરેખ રાખનાર પડિત શાંતિવિજય ગણિ, દેવવિજયગણિ અને મેઘવિજયગણિએ સહાયતા કરી છે. આ લેખ ખરતરવસહી દુકમાં આવેલા શેઠ નરસી કેશવજીના મદિરના ગર્ભાગારની બહારના મંડપમાં, દક્ષિણ દિશા તરફની દિવાલ ઉપર એક શિલાપટમાં ૪૩ પદ્ધિમાં કોતરેલો છે. શેત્રુંજયના શિલાલેખોમાં, આ સાથી આધુનિક છે.” જુઓ લેખાંક ૩૨ પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ-શ્રી જિનવિજયજી સપાદિત.

આના સંબંધમાં કેટલીક દંતકથાઓ છે તે માટે મેં વિસ્તારથી નયકણિકાની મારી પ્રસ્તાવનામાં વિનયવિજયજીનું ચરિત્ર આપ્યું છે

તીર્થંકર બાવીસમો, યાદવ કુલિ શિણુગાર,
રાજમતી મનિ વાલહો, કચ્છુરસ ભંગાર.
મુનિમનપંકજ ભમરલો, ભવભય ભેદણુહાર,
ભમરગીત ટોડર કરી, પૂજું બંધૂ મોરારિ.

૩

હાલ ફાગની.

પ્રણુમીઅ સરસતી વરસતી, વચન સુધારસ માર.
નેમિ જિણેસર ગાધધ, પાધધ હરપ અપાર.
જન લેધ જવ આવીઆ, યાદવ તોરણુ બારિ,
ગોષિ ચઢી તવ નિરપધ, હરથે રાજુલ નારિ.

૪

x x x x

અતે—

હૂહો.

નેમજી રાજુલ પ્રીતિ પાલી, વિરહની વેદના સવ ટાલી,
સુખ ધણું મુગતિનાં વેગિ દીધાં, નેમના વિનયથી કાજ સીધાં. ૨૫

ફાગ.

શ્રી વિજયદેવ સૂરિધર તપગછનો શિણુગાર,
શ્રી વિજયસિંહ સૂરીશ્વર જયવંતા તસ પટોધાર.
શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયનો પામી ચરણુ પસાય,
યદુપતિના ઈમ વાચક વિનયવિજય ગુણુ ગાય.

૨૬

નેમા જુઓ.) તેમણે કેટલાક ગ્રંથો જ્ઞાનકોશમાં પોતાની માતાના શ્રેય-
સર્થે મૂક્યા હતા એમ જણાય છે. આ પૈકી એ ગ્રંથોની પ્રતિઓ પાટ-
ણના હાલાભાઈ ભડારમાં દાખડા ૬૨ અને ૧૨ માં હાલ મોજુદ છે.
તેમાં પહેલી જૂદી જૂદી કથાઓની પાના ૩૯ ની પ્રતિ છે અને બીજી
જ્ઞાતાધર્મ કથાના મૂળની પ્રતિ પાનાં ૯૬ ની છે તે દરેકની અતે સ્વહ-
સ્ત લિખિત કારિકાનો એ શ્લોક છે કે:—

શ્રી કીર્તિવિજય વાચક શિષ્યોપાધ્યાય વિનયવિજયેન ।
નિજજનનો શ્રેયોઽર્થ ચિત્કોશે પ્રતિરિયં મુક્તા ॥ ૧ ॥

ભેદ સંયમતણા ચિત આણો માન સંવતતણું એહ જાણો,
વરસ છત્રીસનો વર્ગમૂલ, ભાદ્રવે પ્રભુ શુણ્યો સાતુકૂલ. ૨૭

—એ પત્રમાં ખીજી કૃતિઓ સાથે થઈ કુલ પત્ર ૭-૧૨. એ.

લા. વડો. નં. ૪૭૫૪. ના. ભં.

—આમાં નેમિરાજમતિનું વર્ણન છે. સા. ભં. પાટણ.

(૫૪૫) પટ્ટાવલિ સજ્જાય. સં. ૧૭૧૦ પછી.

આદિ—

અહ્લાણી વાણી દિઓ, આણી અધિક સનેહ,	
હું સેવક છું તહમ તણો, મન અવધારો તેહ.	૧
ગુણ બોલીસ ગણધર તણા, જિહા કરિસિ પવિત્ર,	
ગંગાજલ પરિ નિરમલા, જેહના સરસ ચરિત્ર.	૨
ગુણ પરિ વાડી વેલિનું, મૂલ નમું મહાવીર,	
કલદાયક તેહ જેહથી, પસરિ ગૂંહિર ગંભીર.	૩
દંડિભૂતિ આદિ નમું, ગુરૂ ગણધર ઇચ્છાર,	
સચ્ચ સૂત્ર જેણિં રચ્યાં, જિન શાસન જયકાર.	૪
ગણધરમાંહિ પાંચમો, નમો મુધર્મા સ્વામિ,	
પાટપરંપર જેહની, વર્તિં ગુણ અભિરામ.	૫

*

*

..

*

હારપછી જંખૂથી તે હીરવિજયસૂરિ મુધીની પરંપરા આવે છે
તેમાં પોતાના ગુરૂ દીર્ઘવિજય સંબંધી હકીકત નીચે પ્રમાણે આપે છે.—

વહી જુઓ ગુરૂની પુણ્યાઈ, ગોપાલ નઈ કલ્યાણ,
મલિક સહસ્રકરણના, કુંચર ધર્મ મર્મના જાણ,
બાર વરિસ કુંચર ગોપાલજી, અધિકી કીધી વાત,
જંખૂપરિ લીધું ચોથું વ્રત, દુષ્પ આણઈ મનિ તાત. ૬૧
અનુમતિ નવિ પામઇ, માય બાપની તેહ,
લૂખઇ મનિ વસિઆ, સિવ કુમાર પરિ ગેહ,

પણિ કેતે વરસે માય બાપ અભાવઈ,
દિખ્યાનિં હેતિં રાજનગરમાંહિ આવઈ,

ત્રુટક.

રાજનગરિ આવ્યા ભગનીપતિ સહા હનુઆ આવાસિં.

વસતા પુરૂષ ઘણાનિં કીધો સંયમનો ઉલ્હાસ,

છ મહિના ફૂલેકે ફૂરીઆ ધન છત્રીસ હજાર,

રૂપધઆ ત્યારઈ ખરચાણા, દીખ્યામહોત્સવસાર.

૬૨

જગગુરનઈ હાથઈ, સાથઈ જણુ અઢાર,

દોઢ બંધવ ભગનિ, ત્રિણિ ત્રિભુવન સાર,

સાધવી વિમલશ્રી, સોમવિજય ઉવઆય,

શ્રી કીર્તિવિજય ગુર, હુયા વાચકરાય.

ત્રુટક.

હઆ વાચક શિષ્ય જેહના, વલી અનેક યતેરા,

શ્રી કલ્યાણવિજય વાચક બુધ, રામભાંણુ ગુર કેરા,

શણિપરિ શિષ્ય અનેક નીપાયા, તપ વલિ બહોલા કીધી,

ભાદ્રવા સુદિ ઇચ્છારસ દિવસઈ, ઊનામાંહિ સીધી.

૬૩

પછી વિજયસેનસૂરિ, વિજયદેવસૂરિ, અને વિજયપ્રભસૂરિની હકી-

કત આપી છે, પછી છેવટે.

કલસ.

એ વીર જિનવર પટ્ટદીપક, મોહજીપક ગણધરા,

કલ્યાણકારણુ દુષ્પનિવારણુ, વરણુવ્યા જગિ જયકરા,

હીરવિજયસૂરિ સીસ સુંદર, કીર્તિવિજય ઉવઆય એ,

તસ સીસ ધમિ નિસદીસ ભાવધ, વિનય ગુરુગુણુ ગાય એ. ૭૨

—આમાં વિજયપ્રભસૂરિ પટ્ટપર સ્થાપ્યા એ વાત છે અને તે
ખીના સં. ૧૭૧૦ માં બની તેથી આ સમય તે સં. ૧૭૧૦ પછી
રચાયેલી સિદ્ધ થાય છે.

(૫૪૬)+ ઉપધાન સ્તવન.

(ઉપ એટલે પાસે—ગુરૂ પાસે, અને ધાન એટલે ધારણ કરવું—
નવકાર આદિ સૂત્રોને શાસ્ત્રોક્ત વિધિ મુજબ ગુરૂને મુખેથી ગ્રહણ કરવાં—
એમ ઉપધાનનો અર્થ છે. ઉપધાન વહન કરવાથી જિનાજ્ઞાનું આરાધન,
તપથી કર્મશોષણ, અસારભૂત શરીરમાંથી સારગ્રહણ, શ્રુતભક્તિ, ઇદ્રિય-
નિરોધ, કપાયનો સંવર, ધર્મધ્યાન આદિ અનેક લાભ થાય છે એમ
ખતાવ્યું છે.)

આદિ—

ઢાલ ૧ લી—દેશી તુટકની.

શ્રી વીર જિજ્ઞેશ્વર મુપરેં દીર્ઘ ઉપદેશ,
મુણે બાર પરષદા, નહિ પ્રમાદ પ્રવેશ,
મુણુજોરે આવક જો વહિઈ ઉપધાન,
નવકાર ગણ્યા તો મુઝે મુગુણ નિધાન.

૧

*

*

*

x

અતે—

કલસ.

શ્રી વીર જિજ્ઞેશ્વર ઉપધાન વિધિ ઉમ ભવિક્ષિત હેતે કહે,
મહાનિશિથ સિદ્ધાંતમાંહે સુલભબોધિ સદ્વહે,
આરાધીએ ઉપધાન વહેતાં ચ્યારે ભેદે ધર્મ એ,
દાનશીલ તપભાવ સુભગ તે પામીએ શિવશર્મ એ
અઘટધાટ શરીર હોય તે ઘાટમાંહે આવે ધણો,
ખમાસમણ મુહપત્તિ કિરિયા જાણે વિધિ આવકતણો.
ઉપધાનના ગુણ કહું દેતા કહેતાં નાવે પારએ,
હોય સદ્ગુણ આવકતણી કિરીઆ ઉપધાને નિરધારએ.
તપગચ્છનાયક સુમતિદાયક શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ એ,
પુન્ય પ્રતાપે અધિક દિનદિન જગત જાસ જગીશએ,
શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાય સેવક વિનય ધણિપરે વિનવે,
દેવાધિદેવા ધર્મહેવા દેજો મુઝ ભવોભવે.

૧

૨

૩

—પ્ર૦ ઉપધાનવિધિમાં પ્ર. શા કુવરણ આણુંદણ ભાવનગર.

વિનયવિજયજી. અઢારમી સદી

(૫૪૭)+ ધર્મનાથ સ્તવન. લઘુ ઉપમાિત ભવપ્રપચ સ્તવન.

આદિ—

દ્વલ.

ચિદાનંદ ચિત્ત ચિંતયું, તીથકર ચોવીસ
જગડપકારી જગતગુરૂ, જ્યોતિરૂપ જગદીશ. ૧
આપે આપ વિચારતાં, લહીએ આપ સ્વરૂપ,
પ્રગટ મમતા નૃણુ છપે, સમતા અમૃતકુંપ. ૨

અંતે—

મત્તરિસો સોલોત્તરૂર્ધ, સૂરતિ રહી ચુમાસ,
તવન રચ્યુ મર્ધ અલ્પમતિ, આતમજ્ઞાન પ્રકાશ. ૧૩૭
શ્રી વિજયદેવસૂરિંદ પાઠિ, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ,
શ્રી કીર્તિવજય વાયકતણો, વિનયવિજય રસપૂરિ. ૧૩૮
(પ્ર. કા.)

૧-૧૨ આ. ક. લિ૦ સં. ૧૭૨૯ માધ વદિ ૪ રવિ.
પાનાં. ૬. પ્રે. ૨.

(૫૪૭ક) નેમિનાથ બારમાસ સ્ત. (કુંક ૨૭) સં. ૧૭૨૮ રાનેરમાં
(ઓધવ માધવનર્ધ કહો-એ દેશી.)

આદિ—

પંથિઅડારે સદેસડો, કહયો નેમને એમ
છટકી છેલ ન દીજીધ, નવ ભવનો પ્રેમ. પંથિઅડારે
માગસિર માસર્ધ મોહિઉ, મોહનીએ મત્ર,
ચિતમાંહિ લાગી ચટપટી, લાવર્ધ ઉદક ન અન્ન. પં. ૨
x x x x

અંત—

નેમિ રાજુલ બેહુ મિલ્યાં પામ્યાં સુખ અનંત
વિનય સદા સુખ પાંમીર્ધ, ભજતાં ભગવંત, ૨૬

સંવત સતર અઠાવીસધ, રહી રાંતેર ચોમાસ,
રાણુલ નેમિ સંદેસડો, ગાયો હરખ ઉલ્લાસ.

૨૭

(તીર્થમાલા સાથે—પ્ર. કા.)

(૫૪૮)+ પુણ્યપ્રકાશ (આરાધના)નું રેતવન. સં. ૧૭૨૯ રાંતેર
ચોમાસું વિજયદશમી.

આદિ—

લાલ.

સકલ સિદ્ધિદાયક સદા, ચોવીસે જિનરાય,
સહગુરુ સામિણિ સરસતિ, પ્રેમે પ્રણમું પાય.
ત્રિભુવનપતિ ત્રિશલાતણો, નંદન ગુણગંભીર,
શાસનનાયક જગિ જયો, વર્દ્ધમાન વડવીર.

૧

૨

*

*

*

*

અંતે—

કલશ.

ધમ્ય તરણુતારણુ સુખકારણુ દુખનિવારણુ જગ જયો,
શ્રી વીરજિનવર થુણુતાં અધિક પુનિ ઉલટ થયો,
શ્રી વિજયદેવસૂરિંદ પટધર તીરથ જંગમ ધણિ જગે
તપગણપતિ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સૂરિ તેજે ઝગમગે.
શ્રી હીરવિજયસૂરિ શીષ વાચક શ્રી કીર્તિવિજય સુરતર
તમુ શિષ્ય વાચક વિનયવિજયે થુણુ જિન ચોવીસમો.
સંવત સતરે ઉગણુત્રીશમે રહિ રાંતેર ચોમાસએ
વિજયદશમિ વિજયકારણુ કીયો ગુણુ અભ્યાસએ.
નરભવઆરાધન સિદ્ધિસાધન સુકૃતલીલવિલાસએ
નિર્જરા હેને તવન રચિઉ નામે પુણ્યપ્રકાશએ.

—પ્ર૦ સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૨૧૮ થી ૨૨૫

(૫૪૮ક) ૧૪ ગુણુસ્થાનક વીર રેત.

આદિ—

ચોપાઘ

વીર જિનેસર પ્રણુમીય, શાસનનાયક સિદ્ધિઉપાય,
ગુણુકાંણુ અનુગતિ આચાર, કહિરયું શાસ્ત્રતણે અનુસાર.

૧

*

*

*

*

અતે—

શ્રી વિજયદેવ સુરિપદ સોહાકરણ, શ્રી વિજયપ્રભસુરિ તપગછરાજ, શ્રી વિજયરત્નસૂરી તાસ પદ પ્રગટીયા, લહી જસવાસ સોભાગ તાજ. ૬ જગતગુર હીરગુર શિષ્યગુણ રચણનિધિ, કીર્તિવરવિજય ઉવઝાયરાયા, સીસ તસ વિનય ઉવઝાય ઇમ શકિતસું, ભણીય ગુણઠાંણુ શ્રીવીરગાયા. ૭૩

૩—૧૭ આ. ક.

—સુઆવિકા ધનકુંઅર બાઇ પઠનાથ સંવત્ ૧૮૦૭ ના વર્ષે. ભાદ્રવા વદિ ૮ બુધે લખિત. (પાછળથી 'બીજાએ ઉમેર્યું છે. સાવક વેલજી નાથા પઠનાથે ચરવાસી શ્રી કછદેશનો ગામ સીદ્ધાણુ મધે સંવત. ૧૯૧૬ નો વરષે.) ૪—૧૩ અનંત.

(૫૪૯)+ છ આવશ્યક સ્તવન.

આદિ—

હૂહા.

ઐવીસઈ જિન ચિંતવી ચતુર ચેતના કાજ.

આવશ્યક જિણુ ઉપદેશિયા, તે થુણસ્યુ જિનરાજ.

અતે—

કલસ.

તપગચ્છનાયક મુગતિદાયક, શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ્વરો,

તસ પદદીપક મોહજીપક, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિગણુધરો,

શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયા સેવક, વિનયવિજય વાચક કહે,

પડાવશ્યક જેહ આરાધે, તેહ સિવસંપદ લહે.

—પ્ર. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૨૧૫ થી ૨૧૮

(૫૫૦)+ પંચકારણ (પંચસમવાય) સ્તવ—સ્યાદ્વાદ સૂચક મહાવીર

સ્તવ સં. ૧૭૩૨.

આદિ—

હૂહા.

સિદ્ધારથસુત વંદીઈ, જગદીપક જિનરાજ

વસ્તુતત્ત્વ સવિ જાણીઈ, જસ આગમથી આજ.

*

*

*

*

અંતે—

કલશ.

ધર્મ ધર્મનાયક મુગતિદાયક વીર જિનવર સચુષ્કો,
 એ સતર સંવત વહિલોચન વર્ષ હર્ષ ધરી ધણો,
 શ્રી વિજયદેવ સૂરોદ પટધર શ્રી વિજયપ્રભસૂરોદ એ,
 શ્રી કીર્તિવિજય વાચક સીસ ઇણિપરે, વિનય કહે આણુંદએ. ૫૮

—પંચખોલકારણ સ્ત. સ. ૧૮૮૫ ભાગ્ય શુ. ૧૦ ૨-૧૮

આ. ક. ૪-૧૨ આ. ક., પ્ર. કા. ન. ૭૯

પ્ર૦ રત્નસમુચ્ચય પૃ. ૧૯૦, ચૈત્ય૦ આદિ સં. ભા. ૩ પૃ ૬૫

સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૩૨૪ થી ૩૨૯

(૫૫૦૬)+ આદિનાથ વિનતિ.

આદિ—

પ્રણમી સદ્યુર પાએ, શેત્રુંજી ધણી, શ્રી રિસહેસર વીનતું એ.
 ત્રિભોવનનાયક દેવ, સેવક વિનતિ, આદેસર અવધારીએ.

x

x

x

x

અંતે—

શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયરે સેવક ઇણિપરે, વિનય કરીને વિનવું એ. ૩૦

પ્ર. કા., ૩-૧૨ માં. પ્ર૦ સઝાપદ સં. પૃ. ૯૩

(૫૫૦૭)+ પચ્ચખાણની સ. ૨ દાલની.

આદિ—

ધૂર સમરૂં સામિનિ સરસતી, સરસ વચન અમૃત વરસતી,
 પચ્ચખાણનો બણીશ વિચાર, જે સિદ્ધાંતે બોલ્યા સાર. ૧

x

x

x

x

અંતે—

આહાર એહ વિચાર બણી, પચ્ચખાણ સુધા ધરો,

શ્રી કીર્તિવિજય વાચક સીસ ઇણિપરે, વિનયસયલ સંપત્તિ વરો. ૧૭

—પ્ર૦ પંચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર. જૈ. શ્રે. મંડળ પૃ. ૫૨૫-૫૨૭.

(૫૫૦૧)+ આંખિલ સ.

આદિ—

સમરી શ્રુતદેવી સારદા, સરસ વચન વર આપે સદા,
આંખિલ તપનો મહિમા ધણો, ભવિજન ભાવચક્રી તે સુણો. ૧

અતે—

આંખિલ તપ ઉત્કૃષ્ટો કલ્હો, વિધનવિઝારણુ કારણુ લલ્હો,
વાચક કીર્તિવિજય સુપસાય, ભાખે વિનયવિજય ઉવઝાય. ૧૧

(૫૫૧)+ વિનયવિલાસ સુંદર ૩૭ પદોનો સંગ્રહ.

પ્ર૦ ભી. મા., સઝાયપદ સંગ્રહ.

(૫૫૧૬)+ ભગવતીસૂત્ર સઝાય. સં. ૧૭૩૮ રાનેર ચોમાસું.

આદિ— કપુર હોયે અતિ ઉજલોરે-એ દેશી.

વંદિ પ્રેમશ્યું રે, પૂછે ગૌતમ સ્વામ
વીર જિનવર હિન કરીરે, અરથ કહે અભિરામ રે ૧
ભવિક સુણુજ્યો ભગવર્ધ અંગ, મનઆણી ઉછંગરે ભ૦

અતે—

સવન સતર અડત્રીસમેરે રહ્યા રાનેર ચોમાસ,
સઘે સૂત્ર એ સાંભલ્યું રે, પાખ્યો મન ઉલ્લાસ. ભ૦ ૧૭

વિધિ સધલી એ સાચવીરે, પૂજા ભક્તિ અપાર,
અંગપુંજણા સાચવ્યારે, શક્તિતણો અનુસારે. ભ૦ ૧૮

કીર્તિવિજય ઉવઝાયનોરે, સેવક કરેરે સઝાય,
એણીપરે ભગવતી સૂતનારે, વિનયવિજય ગુણુગાયરે. ભ૦ ૧૯

—મારી પાસે છે. આ. ક. સઝાય પદ સ. પૃ. ૧૬૩.

પાઠાંતર—પૂજા ભક્તિ પ્રભાવનાજી, તપ કિરિયા સુવિચાર

વિધિ એમ સધલો સાચવ્યોરે, સમયતણે અનુસારે.

(૫૫૨) અધ્યાત્મગીતા (ગાથા સંખ્યા ૨૪૨ શ્લોક ૩૩૦)

(૫૫૩)+ ચોવિસી—૨૪ જિનપર ૨૪ સ્તવન.

આદિ— ૭મીએ લાલન એ દેશી.

શત્રુજ શિરશેહર દુખહર આદિજિણુંદ, સોભાગી સુંદર
મરદેવીનો નદન, સુખસુરતરનો કંદ, રમો મનમદિર. ૧

* * * *

અંતે— વીરજિનસ્તો

ભોલીડા હંસારે વિષય ન રાચીએ—એ દેશી.
સિદ્ધારથનારે નંદન વીનવું, વીનતડી અવધાર,
ભવમંડપમારે નાટક નાચિયો, હવે મુજ દાન દેવડાવ
હવે મુજ પાર ઉતાર. સિ. ૧

* * * *

વાચકશેખર કીર્તિવિજય ગુરૂ, પામી તાસ પસાય
ધર્મ તણેરસ જિનચોવીસમા વિનયવિજય ગુણુગાય. સિ. ૫
—ચોવીશી વીશી સંગ્રહ.

(પપટ)+ વીશી—૨૦ વિહરમાન જિનપર ૨૦ સ્તો

આદિ—

કેદારો—નયરી વિનીતામાંહી તુમ છો રાચારે—એ દેશી.
પહેલા શ્રીમંધર સ્વામી સ્તો
સીમંધર સ્વામી મુણુજો વિનતિ કીજેરે, સ્વામી વિનતિ કીજે.
દરિસણુ દયા કરી અહને દીજેરે, સ્વામી.

x x x x

અંતે— કલશ

રાગ ધન્યાશ્રી—નયરી અયોધ્યાથી સંચર્યોએ—એ દેશી.
વંછિત દાયક સુરતરએ, વિહરમાન જિન વીશ,
નમો ભવિ ભાવશુંરે.
રિદ્ધિસિદ્ધ સવિ સંપન્નેએ, પૂગે મનહ જગીશ—નમો.

* * * *

શીખદેવ પંડિત રમ્યોએ, એકવીશ ઠાણું જોડ
તે જોઇ અનુક્રમ કહ્યોએ, શ્રી જિનવરનો એડ. નમો ૯
ખીજે ગયે દેખીયે એ, નામ કમપદ ફેર,
તે પણ સાચા જિન વિનાએ, કુણુ દાખે શુદ્ધ શેર. નમો ૧૦
શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયનોએ, વિનય વદે કરજોડ. ન.
શ્રી જિનના ગુણુ ગાવતાં એ, લહિઈ મંગલ કોડ. નમો ૧૧

—૯-૧૧ આ. ક.

શાશ્વતજિન લાપ. (ઉપરની વીશી સાથે આ એક પ્રતમાં મૂક્યું છે)
અતે

કીર્તિવિજય ઉવઝાય ફેરે, લહીઈ પુણ્યપત્રાય,
સાસતાજિન શુણુઈ ધણિપરિ, વિનયવિજય ઉવઝાય. મેરે. ૯

—૫. શ્રી સંઘવિજયગણિ શિ. પં. ખેમાવિજય ગણિના લિં
ગણિ રૂપવિજય વાચનાર્થ તે વીશીની પ્રત. ૧૫—૧૧. આ. ક.

૨૮૯-૨૯૦ વિનયવિજય અને યશોવિજય.

(૫૫૫)+ શ્રીપાલ રાસ. સં. ૧૭૩૮.

આદિ—

દોહા.

કૃપવેલિ કવિયણુ તણી, સરસતિ કરી મુપસાય,
સિદ્ધચક્ર ગુણુ ગાવતાં, પૂર મનોરથ માય. ૧
અલિયવિધન સવિ ઉપશમે, જપતાં જિનચોવીશ,
નમતાં નિજગુરૂ પયકમલ, જગમાં વધે જગીશ. ૨
ગુરૂ ગૌતમ રાજગૃહી, આબ્યા પ્રભુ આદેશ,
શ્રીમુખ શ્રેણિક પ્રમુખને, ધણિપરિ દે ઉપદેશ. ૩
ઉપગારી અરિહંત પ્રભુ, સિદ્ધ ભજો ભગવંત,
આચાર્ય ઉવઝાય તિમ, સાધુ સકલ ગુણુવંત. ૪

દર્શન દુર્લભ જ્ઞાન ગુણ, ચારિત્ર તપ મુવિચાર,
સિદ્ધચક્ર એ સેવતાં, પામીજે ભવપાર.

૫

ઘડિભવ પરભવ એહથી, સુખ સંપદ સુવિશાલ,
રોગ શોગ રૌરવ ટલે, જિમ નરપતિ શ્રીપાલ.

૬

પૂછે શ્રેણિકરાય પ્રભુ, તે કુણુ પુણ્યપવિત્ર,
દંડભૂતિ તવ ઉપદિશે, શ્રી શ્રીપાલચરિત્ર.

૭

(સિદ્ધચક્ર એટલે અર્હત. સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ, દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર અને તપ એ નવ પદઃ—આ નવપદના સેવનથી શ્રીપાલ રાજા કેટલી બધી મહત્તા પામ્યો એનું ચારિત્ર આમાં છે.)

x

x

x

x

અતે—

તે તરીયારે ભાષ તે તરીયા એ દેશી.

તપગચ્છનંદન સુરતર પ્રગટયા, હીરવિજય ગુરરાયાળ
અમ્કચરસાહ જસ ઉપદેસે, પડહ અમારિ વજયાળ.

૧

હેમસૂરિ જિનશાસન મુઘઈ, હેમ સમાન કહાયાળ,
બસો હીરો જે પ્રભુ હોતાં, શાસનસોહ ચદાયાળ.

૨

તાસપદ્ધ પૂર્વાચલ ઉદયો, દિનકરતુલ્ય પ્રતાપળ,
ગંગાજલ નિર્મલ જસ કીરતિ, સધલે જગમાંહે વ્યાપિળ.

૩

સાહસભામાંહિં વાદે કરીને, જિનમત ચિરતા થાપીળ,
બહુ આદર જસ સાહે દીધો, બીરદ સવાઈ આપીળ.

૪

શ્રી વિજયદેવસૂરી પટધારી, ઉદયા બહુ ગુણવંતાળ.
જસ નામ દસ દિશિ છે આવું, જે મહિમાઈ મહંતાળ.

૫

શ્રી વિજયપ્રભ તસ પાટધારી, સૂરિ પ્રનાપેં જાજેળ,
એહ રાસની રચના કિંધી, સુંદર નેહનેં રાજેળ.

૬

સૂરી હીરગુરની બહુ કિરતિ, કીર્તિવિજય ઉવઝાયાળ,
સીસ તાસ શ્રી વિનયવિજયવર, વાયક મુગુણ મુદાયાળ.

૭

વિદ્યા વિનયવિવેક વિચક્ષણુ, લક્ષણુ લક્ષિત દેહાજી,
 સોભાગી ગીતારથ સારથ, સંગત સખરસ નેહાજી. ૮
 સંવત્ સત્તર અડત્રીસા વરષે, રહી રાંનેર ચોમાસુંજી,
 સંઘતણા આગ્રહથી માડયો, રાસ અધિક ઉલ્લાસેજી. ૯
 સાધં સમશત ગાથા (૭૫૦) વિરચી, પૂહતા તે સુરલોકેજી,
 તેહના ગુણુ ગાવે છે ગોરી, મલી મલી થોકે થોકેજી. ૧૦
 તસ વિશ્વાસભાજન તસ પૂરણુ, પ્રેમ પવિત્ર કહાયાજી,
 શ્રી નયવિનયવિયુધ પદસેવક, સુજસવિનય ઉવઝાયાજી. ૧૧
 ભાગ થાકતો પૂરણુ કીધો, તાસ વચન સંકેતેજી,
 તિથેં વલી સમકીત દૃષ્ટિ જે નર, તેહ તણુઈ હિત હેનેજી. ૧૨
 જે ભાવઈ એ ભણુચે ગુણુચે, તસ ધર મંગલમાલાજી
 બધુર સિધુર સુંદર મંદિર, મણીમય ઝાકઝમાલજી. ૧૩
 દેહ સખલ સસનેહ પરિ છે, રગ અભંગ રસાલાજી
 અનુક્રમે તેહ મહોદય પદવી, લહેચ્યઈ જ્ઞાન વિશાલાજી. ૧૩

(૭૫૦ ગાથા સુધી વિનયવિજયજીએ રાસ રાંનેરમાં રચ્યો, પછી તેઓ સં. ૧૭૩૮ માં સ્વર્ગસ્થ થયા ને રાસ અપૂર્ણ રહ્યો એટલે તેમના પ્રીતિપાત્ર એવા યશોવિજયજી મહોપાધ્યાયે બાકીનો ભાગ પૂરો કર્યો.)

—છતિ શ્રી મહોપાધ્યાય વિનયવિજય ગણિ વિરચિતે પ્રાકૃતબધે મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયગણિ વિરચિતે શ્રીપાલ ચરિત્રે પ્રાકૃતબધે ચતુર્થ ખંડ સપૂર્ણ મિતિ. ૪ સવત્ ૧૮૧૫ વર્ષે કાર્તિક માસે શુકલ-પક્ષે દ્વીતીયા તિથૌ ગુરૌ વારે ચતુર્માસિક સ્થિતૌ. મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી સુંદરસૌભાગ્ય ગણિ શિષ્ય સકલપંડિત પ્રવર પંડિત શ્રી ૫ શ્રી ખૂશાલસૌભાગ્યગણિ તસ્ય શિષ્ય પયપકસરોરહ સેવિત-રંગસૌભા-ગ્યલીખીતાય શ્રી શ્રીપાલરાસ સંપૂર્ણ-શ્રીભવતુ ૫. ૫૧ ૫. ૧૪ આ. ક.

—અથ ગાથા સર્વ અંથ ચોપદ ૧૯૦૦ સંવત્ ૧૮૮૩ રા શાકે ૧૭૪૮ પ્રવર્તમાને કાર્તિકમાસે શુકલપક્ષે દશમ્યા તિથૌ ગુરૌ લિખિતમ્ ૯૪-૧૧ ચોપદલાલ પ્રાગજી કરાંચીવાળા પાસે.

—સંવત્ ૧૮૮૦ ના વર્ષે ફાલ્ગુનમાસે કૃષ્ણપક્ષે દ્વિતીયાતીથૈઃ ચંદ્રવાસરે લખીકૃતઃ—શ્રી ચક્ષોડાનયરે. શ્રી હરાઉલા પાર્શ્વનાથજી પ્રાસાદાત્ શ્રી કલ્યાણમસ્તુ. આનો ચોથો ખંડ પાનાં ૩૭-૧૫ મારી પાસે છે.

પ્ર૦ ભીમશી માણેક.

(૨૯૦) યશોવિજય (જશવિજય)

[ત૦ કલ્યાણવિજય-લાભવિજય-જીતવિજય-નયવિજય શિષ્ય].

આ કવિ તાર્કિકશિરોમણિ, પ્રખર વિદ્વાન્ અને ધુરંધર પ્રભાવક થયા છે. હેમચન્દ્રચાર્ય પછી સર્વશાસ્ત્ર પારંગત, સૂક્ષ્મદષ્ટા અને બુદ્ધિ-નિધાન યશોવિજયજી જેવા જૈનશાસનમાં કોઈ થયેલ નથી. તેમના સુબધમાં લખતા પહેલાં તેમના પ્રગુરુ ગુરુ કલ્યાણવિજયજી માટે હકીકત મળી છે કે ગૂજરાતના પલખડી નામના ગામમાં પ્રાગ્વંશી સંઘવી આજડના પૌત્ર નામે રાજસીના પુત્ર ચિરપાલને ગૂજરાતના સુલતાન મહમૂદશાહે (૧ લો બેગડો) લાલપુર ગામ ભેટ આપ્યું. તે ચિરપાલે સં. ૧૫૬૩ માં લાલપુરમાં જિનમંદિર બંધાવ્યું. તે ચિરપાલના પૌત્ર હરખાશાને ભાર્યા નામે પુંછથી ઠાકરશી નામે પુત્ર સં. ૧૬૦૧ આશો વદ ૫ સોમવારે જન્મ્યો. તે ઠાકરશીને સં. ૧૬૧૬ ના વૈશાખ વદ ૨ ને દિને ત. હીરવિજયસૂરિએ મહેસાણામાં દીક્ષા આપી કલ્યાણવિજય નામ આપ્યું, અને સં. ૧૬૨૪ ના ફાગણ વદ ૭ ને દિવસે પાટણમાં વાચકપદ (ઉપાધ્યાયપદ) આપ્યું. વ્યાખ્યાનકળા ધણી સરસ હતી અને ચારિત્ર ઉત્તમ પાળતા તેથી લોકોપર સારી છાપ પાડી શકતા. તેમણે રાજપીપળામાં રાજ્ય વચ્છત્રિવાડીની સભામાં બ્રાહ્મણ-પડિતોને જીત્યા હતા. તેમણે ગૂજરાત, માલવ વગેરે દેશોમાં બહુ વિહાર કરી અનેક નીર્યોની યાત્રા કરવા ઉપરાંત પ્રતિમાઓની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. (લાલ જયપુર રાજ્યના) વૈરાટ નગરમાં અકબરના અધિકારી ઈંદ્રરાજે કરાવેલા ઈંદ્રવિહાર નામે ભવ્ય પ્રાસાદોમાં પાર્શ્વનાથની ગિંબ પ્રતિષ્ઠા કરી હતી સં. ૧૬૪૪. આ પ્રાસાદોમાંનું લાલ પાર્શ્વનાથ મંદિર કહેવાય છે તે

દિગંબરોના તાપ્પામાં છે. આ પ્રાસાદની પ્રશસ્તિ કલ્યાણુવિજયના એક પ્રમુખ વિદ્વાન શિષ્ય અને આપણા આ સુપ્રસિદ્ધ જૈન તાર્કિક અને મહાન્ લેખક યશોવિજય ઉપાધ્યાયના ગુરૂ પડિત નયવિજયના ગુરૂ લાભવિજય ગણિએ રચી હતી. (જુઓ વૈરાટનો લેખ નં. ૩૭૯ પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ મુનિશ્રી જિનવિજયજી સંપાદિત.) ત્યાર પછી કલ્યાણુવિજયજીએ ગુજરાતમાં વિહાર કર્યો.

હીરવિજયસૂરિના સ્વર્ગવાસ થયા પછી તેજ સાલમાં એટલે સં. ૧૬૫૨ ના માગશર વદ ૨ ને સોમવારે તેમના ભક્ત ખંભાતના સંઘવી ઉદયકરણે વિજયસેનસૂરિના હાથે મહોપાધ્યાય કલ્યાણુવિજય અને પંડિત ધનવિજયજીની વિદ્યમાનતામાં હીરવિજયસૂરિનાં પગલાંની પ્રતિષ્ઠા સિદ્ધાચલ ઉપર સ્થાપના કરી પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. (વિશેષ માટે જુઓ સં. ૧૬૫૫ માં તેમના શિષ્ય જયવિજયજીએ (નં. ૧૯૨) રચેલો કલ્યાણુવિજય રાસ-મારી જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા ભા. ૧ લામાં પ્રકટ થયેલ છે. અને સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ ૫ ૯૬ અને ૨૪૨ થી ૨૪૫. આ કલ્યાણુવિજયજીએ ધર્મસાગરજીના ઝંઘડામાં પાટણમાં સારે ભાગ લીધો હતો. જુઓ ઐ. રા. સં. ભાગ ૪ થો હવે ઉપરોક્ત લાભવિજય વૈયાકરણુ ચૂડામણિ હતા, અને તેઓ અકચર બાદશાહને મળવા હીરવિજયસૂરિ પોતાના ૧૩ સાધુઓ સાથે ગયા તે પૈકી એક હતા. ૫. ૧૦૯ સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ.)

યશોવિજયજી મહાપુરૂષ-જ્ઞાનપુંજ પ્રતાપી પ્રખર વિદ્વાન થઈ ગયા તે નિઃશંક વાત છે. શ્રીમદ્ હરિભદ્રસૂરિ જેવા વિદ્વાન જૈનશાસનમાં એકજ છે, અને તેમની પછી લગભગ એકહજાર વર્ષ પછી આ યશોવિજયજી જૈનશાસનના સદ્ભાગ્યે અઢારમી સદીમાં થયા. તેમણે પોતાના પવિત્ર જન્મથી કષ્ટ ભૂમિ, કષ્ટ જાતિ અને કયા કુળને અલંકૃત કર્યું હતું એની કાંઈપણુ સાચ હકીકત હજુ સુધી જાણવામાં આવી નથી, તેમજ ક્યારે દીક્ષા લીધી, ક્યારે ન્યાયાચાર્યાદિ પદ પામ્યા અને કઈકઈ વખતે શી શી શાસન-સેવાઓ બજાવી, ઇત્યાદિ વૃત્તાંત પણ અનુપલ-

બંધન છે; અર્થાત્ જૈનશાસનના આ મહાન્ વિચારક, પ્રભાવક અને દ્વિવસુકના પવિત્ર જીવનની વિસ્તૃત ચર્ચાથી ધણાભાગે આપણે અસાતજ છીએ. આવા એક અસાધારણ મહાત્માના મહાન્ અને જગત્મગણકર જીવનથી અપરિચિત રહેવું પડે તે શોચનીય છે. જો તેઓશ્રી મૂળ પરંપરામાં પદ્ધત્ આચાર્ય થયા હોત તો તેમના સંબંધમાં થોડાધણે ઉલ્લેખ-એટલે દેશ, જાતિ, માતાપિતાનાં નામો તથા દીક્ષા વગેરેની સાક્ષી ઇલાદિ પટ્ટાવલિમાંથી અવશ્ય મળી આવત, પરંતુ તેઓશ્રી ઉપાધ્યાય પદ્ધતિ વિભૂષિત થયેલા હોવાથી પટ્ટાવલિમાં તત્સંબંધે કોઈપણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી.

છતાં પણ ‘સુજસવેલી-ભાસ’ એ નામની કુંક કૃતિ તેમના સંબંધે પોતાની ભક્તિ દાખવવા કે ભાવિ પ્રજાના ઉપકાર માટે-ગમે તે કારણે પાટણના સંઘના આગ્રહથી ક્રાંતિવિજય નામના મુનિવરે યશોવિજયજીના ગુણગણનો પરિચય આપવા રચી છે, પણ દુર્ભાગ્યે સંપૂર્ણ પ્રત હાથ ન લાગતાં પાટણના ભડારમાંના તૂટક પાનાંઓમાંથી એકજ પત્ર મળ્યો છે; તે પણ છેવટનો એક પત્ર મળ્યો છે; તે પરથી સત્ય અને વાસ્તવિક હકીકત જે મળી છે તે એટલીજ કે-તેઓ જયગાન ગાનારા એવા યાચક (ભોજક) અને ચારણભાટ આદિના ટોળાથી તથા સકલ-સંઘ સમુદાયથી વીંટાયેલા અમદાવાદ નાગપુરીય સરાહ (હાલ જેને નાગોરી સરાય કહે છે તે) પધાર્યા. ક્યાંથી અને શું કરીને પધાર્યા તે હકીકત આગલા અનુપલબ્ધ પત્રમાં હોવી થટે, પણ એમતો સમજાય છે કે કોઈ વિપક્ષી સાથે મહાન્ વિજય મેળવીને પધાર્યા હોય; તેમની કીર્તિ સાંભળી લાંના મુઆ મહાત્મપ્રાન (ગુજ્જરપતિ) ને જેવાની હોંસ થઈ, અને તેના કચનથી યશોવિજયે અદાર અવધાન કરી બતાવ્યાં જેથી ખાને ઘણો ખુશી થઈ તેમની પ્રશંસા કરી આડંબરથી વાજતે ગાજતે સ્થાનકમાં પધરાવ્યા. જિનશાસનની ઉન્નતિ-ખાસ તપગન્ધના સાધુની શોભા વધી અને તેમની ‘અક્ષોભ પંડિત’ તરીકે ખ્યાતિ થઈ. ‘સકલસંઘે શ્રી વિજયદેવચરિતે વિનતિ કરી કે તેઓ બહુશ્રુત લાયક

અને અન્ય અનુપમ વિદ્વાન હોવાથી ત્યાં રહેવા દેવા, અને પદ આપવું. ગચ્છપતિ નાયકે પણ એમજ ધાર્યું. પંડિતજી (યશોવિજયજી)એ સ્થાનક તપ-વીસ સ્થાનકની ઓળીનો તપ વિધિપૂર્વક આદર્યો. શુદ્ધ સવેગથી પાળી સંયમ શુદ્ધ કર્યો; તે વખતે જયસોમ (આગળ જુઓ નં.) આદિ પંડિત મહો તેમનાં ‘ અદોષ ચરણુ ’ સેવ્યાં. ઓળીતપ પૂર્ણ થયા પછી વિજયપ્રભસૂરિએ સં. ૧૭૧૮ માં વાચક-ઉપાધ્યાયનું પદ તેમને આપ્યું. કાંતિવિજયજી તેમના ગુણનું વર્ણન કહે છે કે:—

હાલ—આજ અમારે આંગણીયે—એ દેશી.

શ્રી યશોવિજય વાચકતાણા, હું તો ન લહુ ગુણ વિસ્તારે રે,
ગંગાજલ કણિકા થકી, જોહના અધિક અછે ઉપગારે રે. શ્રી. ૧

વચન રચન સ્યાદ્વાદના, નયનિગમ આગમ ગભીરારે,
ઉપનિષદા જિમ વેદના, જસ કવિ ન લહે કાઈ ધીરારે. શ્રી. ૨

શીતલ પરમાનદિની, શુચિ વિમલસ્વરૂપા સાચીરે,
જેહની રચના ચંદ્રિકા, રસિયા જણુ સેવે રાચીરે. શ્રી. ૩

લઘુખાંધવો હરિભદ્રનો, કલિયુગમાં એ થયો ખીજેરે,
છતા યથારથ ગુણ સુણી, કવિયણુ બુધ કો મત ખીજેરે. શ્રી. ૪

પછી યશોવિજયનો સ્વર્ગવાસ ડોહાઈ ચોમાસું સં. ૧૭૪૩ માં
રહ્યા હતા ત્યારે થયું હતું તે જણાવે છે:—

સત્તર ત્રયાયે ચોમાસું રહ્યા, પાઠક નગર ડબ્બૌધરે,
તિહાં સુરપદવી અણસરી, અણસણુ કરી પાતય ઘોધરે. શ્રી. ૫

સીત તલાઈ પાખતી, તિહાં થૂભ અછે સસતૂરારે,
તે માંહિંથી ધ્વનિ ન્યાયની, પ્રગટે નિજ દિવસિં પહુરારે. શ્રી. ૬

વળી ગુણગાન કરે છે કે:—

સવેગી સિરસેહરો, ગુરૂ જ્ઞાનરયણુનો દરિયોરે,
કુમતતિભિર ઉચ્છેદિવા, એતો બાલાણુ દિનકરિયોરે. શ્રી. ૭

પછી પોતે લખવાનું કારણ આપી સુજસવેલિ નામા ભાસ પૂરી
કરે છે કે:—

શ્રી પાટણના સંધનો, લહી અતિ આગ્રહ સુવિશેષિરે,
સોભાવી ગુણ પ્રલડિ, ઈમ સુજસવેલી મહેં લેષિરે.

શ્રી. ૮

ઉત્તમ ગુણ ઉદભાવતા, મહેં પાવન કીધી જીહા રે,
કાંતિ કહે જસ વેલડી, સુણતાં હુઈ ધન ધન દીહારે.

શ્રી. ૯

હોઈમિં તેઓ સ્વર્ગવાસ થયા પછી ત્યાં સમાવિસ્ત્રૂપમા તેમના
કોઈ શિષ્યે સં. ૧૭૪૫ માં કરેલી છે તેનો લેખ ઘસાયેલો પણ હાલ
મોબૂદ છે:—

(૧) સંવત્ ૧૭૪૫ વર્ષે ॥ શા ॥ ૧૬૧૧

(૨) પ્રવર્તમાને માર્ગશીર્ષ માસે શુકલપક્ષે એકાદશી તિથી ॥ છ ॥

(૩) શ્રી શ્રી હીરવિજયસૂરીશ્વર શિષ્ય । પં । શ્રી કલ્યાણવિજયગ

(૪) શિષ્ય । પં । શ્રી લાભવિજય ગ । શિષ્ય પ । શ્રી જીતવિ-

જય ગ । સોદર

(૫) સતીર્થ । પં । શ્રી નયવિજય ગ । શિષ્ય । પં । શ્રી જસવિજય

(૬) ગણીનાં પાદુકા કારાપિતા । પ્રતિષ્ઠિતા ડયં ।

(૭) તચ્ચરણસેવક...વિજયગણિના શ્રી રાજનગરે ॥

આ લેખ અમદાવાદમાં સં. ૧૭૪૫ માં કોતરાયેલો ને હોઈમિં
લઈ જઈ સ્થાપિત કરેલો. આ પરથી સં. ૧૭૪૫ ની સાલ તેમના
સ્વર્ગગમનની અત્યાર સુધીમાં ગણાતી, તે ભ્રમણા હતી એમ સિદ્ધ થયું છે.

તેમના જીવનની કંટલીક ઘટનાઓ અંતરંગ પ્રમાણથી મળી આવે
છે તેનો ઉલ્લેખ કરીશું. સંસ્કૃતમાંના પોતાના તર્કભાષામાં પ્રશસ્તિરૂપે
જણાવે છે કે “ કાશીમાં પ્રથમતો પડિતોએ પોતાને ‘ ન્યાયવિશારદ ’
નામનું બિરૂદ આપ્યું હતું અને પાછળથી ન્યારે સો (૧૦૦) ગ્રંથો
રચ્યા ત્યારે ‘ ન્યાયાચાર્ય ’ નું મહાન પદ આપવામાં આવ્યું. ” આ
ન્યાયાચાર્ય પદ અપાવનાર આ સો ગ્રંથો કયા તેનો તો હજી સુધી કાંઈ
પણ પત્તો મળતો નથી કારણકે જે ગ્રંથો હાલ મળે છે તે પ્રાયઃ કરીને
બધા કાશીથી આ દેશમાં આવ્યા પછીના કરેલા છે. કાશીમાં રચેલું
એકપણ પુસ્તક હજી સુધી હસ્તગત થયું નથી. આ ઉપરાંત ‘ ભાષાર-

હસ્ય' નામના સ્વરચિત સં. ગ્રંથમાં પ્રારંભે કરેલા ઉલ્લેખથી જણાય છે કે તેઓશ્રીએ “ રહસ્ય ” પદવડે અંકિત એવા એકસો આઠ (૧૦૮) ગ્રંથ રચના ઇચ્છ્યા હતા. આમાંથી કેટલા રચ્યા તે સંબંધે કાંઈપણ હકીકત મળી નથી. માત્ર આમાંના ભાષારહસ્ય, ઉપદેશ રહસ્ય અને નયરહસ્ય નામના ત્રણજ ગ્રંથો મળ્યા છે.

પાટણના એક ભંડારમાં એક છુટક પાનાપર કોઈએ ‘ સવત્ ૧૭૬૭ વર્ષે કાતી શુદ્ધિ ૨ દિને પત્તન મધ્યે ઉપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય કૃત ગ્રંથા ’ આવા મથાળાવાળી નોંધમાં અગ્યાર ગ્રંથોની ટીપ એ પ્રમાણે છે કે:-૧ વીરસ્તવટીકા શ્લોક સં. ૧૨૦૦૦, ૨ મિદ્ધાંતમંજરી ટીકા ૩ અલંકાર ચૂડામણિ ટીકા ૧૪૦૦૦, ૪ કાવ્યપ્રકાશ ટીકા, ૫ અનેકાંત વ્યવસ્થા ૮૦૦૦, ૬ તત્ત્વલોક વિવરણ, ૭ જ્ઞાનાર્ણવ, ૮ વેદાંતનિર્ણય, ૯ તત્ત્વાર્થટીકા, ૧૦ રૂપદષ્ટાંત ત્રિશદ્ધકરણ, ૧૧ આનંદ-ધન ખાવીસી ખાલાવખોધ. આ સિવાય બીજા અલભ્ય ગ્રંથોનાં નામ ભંડારની ટીપોમાંથી જે જાણવામાં આવ્યા છે તે આ છે:

૧૨ અધ્યાત્મોપદેશ ૧૩ આત્મખ્યાતિ ૧૪ હંદશ્ચૂડામણિ ટીકા ૧૫ જ્ઞાનસારચૂલ્કિ: ૧૬ તત્ત્વવિવેક ૧૭ ત્રિસૂત્ર્યાલોક વિધિ: ૧૮ પ્રમા-રહસ્ય ૧૯ સ્યાદ્વાદ રહસ્ય ૨૦ માર્ગપરિશુદ્ધિ ૨૧ વિચારખિંદુ ૨૨ વિધિવાદ ૨૩ શઠ પ્રકરણ ૨૪ મંગલવાદ ૨૫ દ્રવ્યાલોક ૨૬ પતંજલ યોગસૂત્ર ચતુર્થપાદવૃત્તિ ૨૭ સિદ્ધાન્તતર્કપરિષ્કાર ૨૮ ચતુર્વિંશતિ જિન (ઐદ્ર) મૃતતય: આ પૈકી સુમાગ્યે નં. ૯ નો અમુક ભાગ મળી આવ્યો છે ને હાલ તે છપાયો છે. નં. ૨૬ નો આખો ગ્રંથ મળી આવ્યો ને તે પંડિત સુખલાલજીની ગૂજરાતી ટીકા સહિત આત્માનંદ સભાએ છપાવ્યો છે.

હવે નં. ૧૧ સિવાયના સર્વ ગ્રંથો સંસ્કૃતમાં જણાય છે. નં. ૧૧ પરથી જણાય છે કે તેઓશ્રીએ આનંદધન યોગિરાજ (જીઓ નં. ૨૮૮)ના સુપ્રસિદ્ધ અને ગંભીરવિચારપૂર્ણ ૨૨ સ્તવનો પર પણ ખાલાવખોધ કર્યો છે. તે અતિ મહત્ત્વની કૃતિ હશે એ નિઃશક છે. મહાન્ યોગીના ગંભીર ઉદ્ગારો ઉપર મહાન્ તત્ત્વવેતાનું વિવરણ, તે સુવર્ણમાં

સુગંધ મેળવા બરોબર છે. જો તે ગ્રંથ મળે તો આનંદધનજીના જીવન સંબંધમાં અને ઉપાધ્યાયજીની તેમના પ્રતિ પ્રીતિ-ભક્તિના વિષયે જાણવાજોવી ચોક્કસ હકિકતો મળી શકે. આનંદધનજી પ્રત્યે પોતાની ભક્તિ તેમનાપર આક્રમણની અણપદી રચી બતાવી આપી છે. તેમાંનું નમુનારૂપ ‘આનંદધનકે સંગ સુજસહી મિલે જળ તળ આનંદસમ ભયો સુજસ, પારસ સગ લોહા જો ફરસત, કંચન હોતહોં તાકે કસ.’ આ સિવાય લલ્ય ગૂર્જરાતી કૃતિઓનું સૂચિપત્ર આમાં આપ્યું છે, બ્યારે લલ્ય સંસ્કૃતાદિ ગ્રંથો નીચે પ્રમાણે છે:-

જૈન તર્કપરિભાષા, નયપ્રદીપ, નયોપદેશ, નયરહસ્ય, જ્ઞાનખિંદુ, અધ્યાત્મસાર, અધ્યાત્મોપનિષદ્, યતિલક્ષણ સમુચ્ચય, અધ્યાત્મમતખંડન યાને અધ્યાત્મમતપરીક્ષા, દેવધર્મપરીક્ષા, પ્રતિમાશતક, ભાષારહસ્ય, ગુરુ-તત્ત્વનિર્ણય, વૈરાગ્યકલ્પલતા, ઉપદેશરહસ્ય, જ્ઞાનસાર, ન્યાયખંડન આદિ, ન્યાયાત્મક, અષ્ટસહસ્ત્રી ટીકા, દ્વાત્રિંશિકા, શાસ્ત્રવાર્તા સમુચ્ચય પર ટીકા નામે સ્યાદવાદ કલ્પલતા, આ સર્વ મુદ્રિત છે અને પરમાત્મ દર્શન પંચ-વિંશતિકા, પરમજ્યોતિઃ પંચવિંશતિકા, મુદ્રિત છે. અમુદ્રિત પણ લલ્ય એવા ગ્રંથો પોકશક વૃત્તિ, કર્મપ્રકૃતિ ટીકા, ધર્મપરીક્ષા સવૃત્તિ, પંચનિર્ગ્યથ પ્રકરણ, પ્રતિમાસ્થાપન ન્યાય, મુક્તાશુક્તિ, સામાચારી પ્રકરણ સવૃત્તિ, સ્તોત્રો.

ગણ, ગચ્છ અને સંઘના રક્ષણાર્થે તેમની ઉન્નતિ માટે અને પર-સ્પરનો પ્રેમભાવ સાચવવા માટે શ્રી હીરવિજય, વિજયસેન, વિજયદેવ, વિજયપ્રભ આદિ સૂરિઓએ જુદી જુદી વખતે શાસનપત્રો અને મર્્યાદા પદો કાઢ્યા હતા તેમ ઉપાધ્યાયજી મહારાજે પણ સુવિદિત પ્રવૃત્તિ પ્રગટ કરવા માટે અને જિનશાસનની શુદ્ધતા જાહેર કરવા માટે આત્માર્થી અને પરિણત સમવાયયોગ્ય શાસનપત્રો પ્રકટ કર્યા હોય એમ જણાય છે. એ નિઃસંશય વાત છે કે ઉપાધ્યાયજી સ્વસમયમાં અદ્વિતીય કર્મ-યોગી-શ્રમણ અને સુવિદિત જનના અતિ ઉચ્ચનેતા હતા. તેમના જેવા વિદ્વાન્ સહનશીલ, કર્તવ્યપરાયણ, શાસનરસિક અને સત્યમાર્ગ પ્રકાશક

‘શ્રમણ’ સ્વસમયમાં શું પરંતુ સેકંડો વર્ષમાં કોઈ થયેલ નથી એવું સ્પષ્ટ દીસી આવે તેમ છે. આવી સ્થિતિમાં પોતે ગચ્છનાયક ન હોવા છતાં તેના જેવી આજ્ઞાઓ અને મર્યોદ્ધઓ બાંધે તો તેમાં નવાઈ જેવું કશું નથી. આવું એક શાસનપત્ર સં. ૧૭૩૮ ના વૈશાખ સુદ ૭ ગુરૂનું બનતા સુધી ખુદ પોતાના હાથનું લખેલું મુનિશ્રી જિનવિજયજીને પ્રાપ્ત થયેલું તે પોતે પ્રકટ કર્યું છે. (જીઓ તેમનો લેખ વીરાત્ ૨૪૪૨ પોષ પુ. ૧૩. અ. ૬ આત્માનંદ પ્રકાશમાં પ્રકટ થયેલો તે, કે જેનાપરથી ઉપરની હકીકત લીધી છે.) તેમની શિષ્ય પરંપરા ચાલી છે. તેમના શિષ્ય તત્ત્વવિજયે (જીઓ ન. આગળ) અમરદત્ત મિત્રાનંદનો રાસ સં. ૧૭૨૪ માં રચ્યો છે. વળી તેમના ગુણવિજય કે જેના સુમતિવિજય કે જેના ઉત્તમવિજય કે જેના પ્રતાપવિજય થયા કે જેણે યશોવિજયકૃત સીમંધર સ્વામીનું સ્તવન લખ્યું છે. તેમણે પોતામાટે વિશેષ લખ્યું નથી છતાં જંબુસ્વામીના રાસના મંગલાચરણમાં જણાવ્યું છે કે શારદાનો જાપ ગગાપાસે ધરનાં તે તુડી હતી-તર્કકાવ્યનો વર આપ્યો હતો અને ભાષાપર પ્રભુત્વ આપ્યું હતું.

પપદ્+સમુદ્રવહાણ સંવાદ સં. ૧૭૦૦

આદિ—

શ્રી નવખંડ અખંડ ગુણ, નમી પાસ ભગવન્ત;

કરશું કૌતુક કારણે, વાહણ સમુદ્ર વૃત્તાન્ત. ૧

એહમાં વાહણ સમુદ્રનાં, વાદ વચન વિસ્તાર;

સાંભલતાં મન ઉલ્લસે, જિમ વસંત સહકાર. ૨

મોટાં નાનાં સાંભલો, મત કરો ગુમાન;

ગર્વ કર્યો રચણાચરે, ટાળ્યો વાહણે નિદાન. ૩

વાદ હુઓ કિમ એહને, માંહોમાંહે અપાર,

સાવધાન થઈ સાંભલો, તે સવિ કહું વિચાર. ૪

x

x

x

x

અતે—

એ ઉપદેશ રચ્યો ભલો હો, ગર્વલાગ હિતકાજ;
તપગચ્છભૂષણ સોભતા, શ્રી વિજયપ્રભ સુરિરાજ. ૬૦ ૧૭

શ્રી નયવિજય વિબુધતણો હો, સીસ ભણે ઉલ્લાસ.
એ ઉપદેસે જે રહે, તે પામે સુજસવિલાસ. ૬૦ ૧૮

સુનિ વિબુધ સંવત જાણી એહો તે હર્ષ પ્રમાણ;
કવિ જસવિજએ એ રચ્યો, ઉપદેસ ચહો સુપ્રમાણ, ૬૦ ૧૯

—ધનિ યાનપત્રયાદ્સ્પત્યોઃ પરસ્પરં પ્રશસ્ય સંવાદાલાપઃ સમાપ્તઃ
પ્ર૦ શુદ્ધિસાગરશ્ચ કૃત ભજન પદ્યસંગ્રહ ભાગ ૪ થો પૃ. ૨૦૧ થી ૨૩૨
(પૃષ્ઠ) દ્રવ્યગુણ પર્યાયનો રાસ. સં. ૧૭૧૧

આદિ

શ્રી ગુરુ જીવિજય મનિધરી, શ્રી નયવિજય સુગુરુ આદરી,
આતમ અર્થાનિર્ઘં ઉપકાર, કરં દ્રવ્ય અનુયોગ વિચાર. ૧
વિના દ્રવ્યઅનુયોગ વિચાર, ચરણ કરણનો નહીં કો સાર,
સંમતિ અંચઈ ભાષિઈ ઇચ્છૂં, તેતો બુધજન મનમાં વચ્ચૂં. ૨

* * * *

પાલણપુર. ભંડારની મૂલ ને તલ્લાલીન પ્રતિમાં દેશી કર્તાએ કે
લેખકે પાછળથી મૂકેલી જોવામાં આવે છે—નામે તે બલીઆ ભાઈ તે
બલીઆ, લાલ રીપભનો વંસ રચણાગર અને કોસંખીયાપૂ નયરી સોહિ;
આકી માટે મારગ મૂક્યો છે; પણ પાછળથી મૂકેલી નથી.)

x x x x

અતે—

દાલ ૧૭ ધન્યાસરી.

તપગચ્છનંદન સુરતર પ્રગટ્યો, હીરવિજય સુરીદો;
સકલ સુરિમાં જે સોભાગી, જિમ તારામાં ચદોરે. હુમચડી. ૧
તાસ પાટિં વિજયએન સુરીસર, જ્ઞાન રચણનો દરિહ;
સાહિસમામાં જે જસ પાંખ્યો, વિજયવંત ગુણ ભરિઓરે. ૬૦ ૭૨

તાસપાટ વિજયદેવ સુરિસર, મહિમાવંત નિરીહા;	
તાસપાટ વિજયસિંહ સુરિસર, સકલ સુરિમા લીહોજી.	૬૦ ૭૩
ને ગુરના ઉત્તમ ઉદ્યમથી, ગીતાગ્ય ગુણ વાધો;	
તસ દિતરીખ તણે અતુસારે, જ્ઞાનયોગ એ સાધ્યોરે.	૬૦ ૭૪
જસ ઉદ્યમ ઉત્તમ મારગનો, ભલે શાવથી લલીઈં;	
જસ મહિમા મહિમાઈવદિતો, તસ ગુણ કેમ ન ગણીઈંરે.	૬૦ ૭૫
કુશ્યાળવિજય વડવાયક, હીરવિજય ગુરસીસો;	
ઉદ્યો જસ ગુણ સતતિ ગાવે, સુરદિનનર નિસદીસોરે.	૬૦ ૭૬
ગુરશ્રી લાભવિજય વડ પંડિત, તાસ સીસ સોભાગી;	
શ્રુતવ્યાકરણાદિક બહુ અથે, નિત્યે જસમતિ લાગીરે.	૬૦ ૭૭
શ્રીગુર જીતવિજય તસ સીસો, મહિમાવંત મદતો;	
શ્રી નયવિજય વિમુધ ગુર બ્રાતા, તાસ મહા ગુણવંતોરે.	૬૦ ૭૮
જે ગુર રવપર સમય અભ્યાસે, બહુ ઉપાય કરી કારી;	
સમ્યક્દર્શન સુરચિ સુરભિતા, મુઝમતિ શુભ ગુણવાસીરે.	૬૦ ૮૦
જસસેવા મુપસાયે સહજે, ચિંતામણિ મેં લલિઓ,	
તસ ગુણ ગાઘ સકું કિમ સધલા, ગાવાને ગહગહિઓરે.	૬૦ ૮૧
તે ગુરનિ ભગતિ શુભશક્તિ, વાણી એહ પ્રકાશી;	
કવિ જશવિજય ભણે એ ભણુજો, દિનદિન બહુ અભ્યાસીરે.	૬૦ ૮૨

કલશ.

ધમ દ્રવ્યગુણ પર્યાય કેરી, જેહ વાણી વિસ્તરી,
ગતપાર ગુર સસાર સાગર, તરણ તારણ તરવરી (વરતરી);
તે એહ લાખી સુજન મધુકર, રમણ સુરતરમંજરી,
શ્રી નયવિજય બુધ ચરણ સેવક, જશવિજય બુધ જય કરી. ૨૮૩
—ઇતિશ્રી ઉપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી જશોવિજયગણિ કૃતે દ્રવ્યગુણ

પર્યાય રાસ સંપૂર્ણમિદં.

ધ્યમુચિતપદાર્થોલ્લાપન શ્રાવ્ય શોભા,
બુધજન હિતહેતુ ભાવના પુષ્પ વાટી;

અતુદિનમિત એવ. ધ્યાન પુષ્પૈરદારૈ—

ભવતુ ચરણ પૂજા જૈન વાગ્દેવતાયા:—

સં. ૧૮૧૭ ભાદ્ર ૧૦ ૯ લોમે લિં ગણિ અમૃતવિજયેન,
મુનિસુત્રત પ્રસાદાત્-૫૬-૯.—સ્વોપન્ન આ લાં સહિત ભ.

(ટમેા સ્વોપન્ન લાગે છે કારણ કે તેમાં પેંદ્ર ઐણિનતં નત્વા-
એમ ઐંદ્ર અક્ષરથી શરૂ થતો પ્રથમારંભે શ્લોક છે કે જે યશોવિજયનો
દરેક સંસ્કૃતાદિ ગ્રંથમાં જોવામાં આવે છે.)

—સં. ૧૭૧૧ વર્ષે પડિત જસવિજયગણિના વિરચિત: સંઘવી
હાંસા કૃતે આસાદ માસે, શ્રી સિદ્ધપુર નગરે, લિખિત શ્રાભદ્વારક
શ્રી વિજયદેવ સૂરિ રાજ્યે પં. નયવિજયેન. શ્રી સિદ્ધપુર નગરે પ્રથમાદર્શ. ।
સકલ વિષ્ણુધનનચેતશ્ચમત્કારકારકો ય રાસ: સકલ સાધુજનૈ-રભ્યસ-
નીય-એયોસ્તુ સધાય. ૧૧-૧૫, પાલણપુર ભંડાર. [આ પ્રતિ
કવિના સમયનીજ હોવાથી પૂર્ણ વિશ્વસનીય છે. અને સં. ૧૭૧૧ માં
આ કૃતિ થઈ તે સિદ્ધ કરે છે. લેખક નયવિજય, કવિના ગુરૂજ સભવે છે.]

—સ. ૧૮૧૧ કા. કૃષ્ણ ૫ કર્ભવાટયાં સોમે ટપ્પા સહિત.
૫૮-૬ લીં ૦ પ્રં ૨. ભાં ૧ લો.

(૫૫૮) સાધુવંદણા સં. ૧૭૨૧ વિજયાદશમી-ખભાતમાં.

આદિ—

પ્રાણમું શ્રી ઋષભાદિ જિજ્ઞેસર સુવણ દિજ્ઞેસર દેવ,
સુરવર કિન્નર વિદ્યાધર જેહની સારઈ સેવ;
પુંડરીક પમુહાવલિ વંદુ ગણધર મદિમા ગેહ,
જેહનું નામ ગોત્ર પણિ સુણતાં લહિઈ સુખ અછેહ.

અંતે—

ખંભનયરમાં રહિય યોમાસું, સાધુતણા ગુણ ગાયારે,
સંવત સતર ઇકવીસા વરસે, વિજય દશમી સુખ પાયારે.
શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ વિરાજધ, તપાગજ દેશ રાયારે;
તસ રાજેંભવિજન હિતકાજઈ, કીધો એહ સઝાયરે.

શ્રી કલ્યાણવિનયવર વાચક, તપ ગઠ ગયણદિણદારે,
તાસ સીસ શ્રી લાભવિનય બુધ, આગળ કૈરવ ચંદારે.
તાસ સીસે શ્રી જીવનવિનય બુધ, શ્રી નયવિનય મુણિદારે;
વાચક જસવિનયઈ તસ સીસઈ, ગણ્યા સાધુ ગુણવૃદારે. ૯૯
જે ભાવે એ ભણુસ્યે ગુણુસ્યઈ, તસ ધર મંગલમાલારે;
સુકુમાલા બાલા ગુણુવિશાલા મોટા મણિમય થાલારે.
ખેટા ખેટી બધુર સિધુર ધણુ કણુ કંચણુ કોડિરે;
અનુક્રમે શિવલક્ષ્મી તે લલિસ્યે સુકૃત સંપદા જોડિરે. ૧૦૦

કલશ.

કમ આઠ ઢાલ રસાલ મગલ હુઆ આઠ સુહામણા,
વરનાણુ દસણુ ચરણુ શુચિ ગુણુ ક્રિયાં મુનિગુણુ ભામણા;
જે એહ ભણુસ્યઈ તાસ ફલસ્યઈ, ત્રિદશતર ધર આંગણુ.
શ્રી નયવિનય બુધ ચરણુસેવક. જસવિનય વાચક ભણુ. ૧૦૧

—સ. ૧૯૨૩ અસાડ સુ. ૪ શુક્ર, લિ૦ વ્યાસ કામેશ્વર શીવ-
લાલ સ્થભનપુર મધ્યે. ૫-૧૪ આ. ક.

(પપટ) પ્રતિક્રમણુ હેતુગર્ભિત સ્વાધ્યાય. સં. ૧૭૨૨ સુરતમાં ચોમાસું
આદિ— દોહા. (૧૯ ઢાલમાં)

શ્રી જિનવર પ્રણમી કરી, પામી સુગુર પસાય;
હેતુ ગર્ભ પડિક્રમણુનો, કરશું સરસ સન્નિધાય. ૧
સહજ સિદ્ધ જિનવચન છે, હેતુચિત્તે હેતુ;
દેખાડે મન રીજવા, જે છે પ્રવચનકેતુ. ૨
જસ ગોઠે હિત ઉલ્લસે, તિહાં કહીજે હેતુ;
રીઝે નહી જૂઝે નહી, તિહાં હુધ હેતુ અહેતુ. ૩
હેતુ યુક્ત સમજવીયે, જે છોડી સવિ ધંધ,
તેહિજ હિત તુમે જાણુજો, આ અપવર્ગ સંબધ. ૪

ઢાલ ૧૯. ટોડરમલ હત્યોરે—એ દેશી.

અતે—

હેતુ ગર્ભ પૂરો હુઆરે, પહોતા મનના કોડ,	
વૈરાગ બલ હતીયુરે;	
દલિય ને દુર્જન દેખતારે, વિધ્નની કોડા કોડ.	વૈં ૧
ગઢ આપદ સંપદારે, આવી હોડાહોડી;	વૈં
સજ્જન માંહે મલપતારે, ચાલે મોડા મોડી.	વૈં ૨
જિમ જિમ વરસી દાનમારે, નર કર બોડા બોડી,	વૈં
તિમ સદ્ગુરુ ઉગદેશમારે, વચન પિયારશું ઠોડી.	વૈં ૩
લીયો લિયો ઘેરમાં મોહરાયરે, હરખ્યો મુંછ મરોડી;	વૈં
અશુભ પ્રકૃતિ સેના દલીરે, શુભની તો નહિ ઓડી.	વૈં ૪
કર્મ વિવર વર પોલીયોરે, પોલી દીયે છે છોડી,	વૈં
તખત વખત હવે પામશુંરે, હુઈ રહી દોડા દોડી.	વૈં ૫
સૂરત ચોમાસું રહીરે, વાચક જસ કરી જોડી;	વૈં
યુગયુગ મુનિ ત્રિધુ વતસરેરે (૧૪૨૨), દેઓ મંગલ કોડી.	વૈં ૬

(આ કાવ્ય અંતનું કવિની આત્મદક્ષા બતાવે છે.)

(૫૬૦) ૧૧ અંગની સજાયા. સ. ૧૭૨૨ સુરતમાં.

આદિ—

(દરેક અંગપર સજાય છે. પંખી કલશ છે.)

કોષ્ઠો પરવત ધૂધલો રે લો. એ દેશી.

આચારાંગ પહેલું કહ્યુરે લો, અંગ ધ્યાન મઝારે ચતુરનર;

અદારહજાર પદે જિહારે લો, દાખ્યો મુનિ આચાર રે. ચં ૧

x

x

x

x

અંત—

કલશ. ટોડરમલ હતિયોરે—એ દેશી.

અગ અગીયારે સાંભલ્યારે, પુહતા મનના કોડ,

ટોડરમલ હત્યોરે—

ગદ આપદા સંપદા મિલી એ, આવી હોડહોડ.	ટાં ૧
દલિયેં તે દુર્જન દેખતાં રે, વિધનની કોડકોડ,	ટાં ૦
સજ્જનભાહિ મલપત રે, ચાલે મોડમોડ.	ટાં ૨
જિમ જિમ વરસી દાનમાં રે, ન કરે ઉડાઉડ,	ટાં ૦
તિમ સદ્ગુરુ ઉપદેશમારે, વચન વિચારશુ ઠોડ,	ટાં ૩
કર્મવિવર ચર પોલીયોરે, પોલે દીયે છે છોડ,	ટાં ૦
તખત વખત બલ પામશુંરે, હુઈ રહ્યા દોડાદોડ.	ટાં ૪
માત બગોઈ મંગલ પિતારે, રૂપચદ્માઈ ઉદાર,	ટાં ૦
માણેકશાયેં કાંઈ સાભલ્યારે, વિવિશું અંગ અગ્યાર.	ટાં ૫
યુગ યુગ મુનિવિદ્યુ સંવચ્છરે રે, શ્રી જસવિજય ઉવચાય,	ટાં ૦
સુરત ચોમાસું રહીરે, કીધો એ સુપસાય.	ટાં ૬

૫૬૧ મૌન એકાદશીના ૧૫૦ કલ્યાણક્રતું રતવન. સ. ૧૭૩૨
દિવાલી ચોમાસામાં ખંભાતમાં.

દાલ ૧. છઠી ભાવના મન ધરો—એ દેશી.

આદિ—

ધુર પ્રણમું જિન મહરસી, સમર સરસતિ ઉલ્લસી,	
ધસમસી, મુજ મતિ જિન ગુણ ગાયવાએ.	૧
હરિ પૂછે જિન ઉપદિશી, થરવ તે મૌન એકાદશી;	
મન વસિ, અહનિસિ તે ભવિલોકને એ.	૨

x x x x

અંત—

દાલ ૧૨.

x x x x

શ્રી વિજયપ્રભ સુરીસ્વર રાજે, દિનદિન અધિક જગીસજી,
ખંભ નયર રહી ચોમાસો, સંવત સત્તર બ(છ)ત્રીસેંજી,
દોઢસો કલ્યાણક્રતું ગુણુજું, ધમ મેં પૂરણ કીધુંજી.
દુઃખ ચુરણ દિવાલી દિવસેં, મનવંછિત ફલ લીધુંજી.

૩

શ્રી કલ્યાણવિજય વર વાયક, વાદીમતંગજસિંહોણ;
 તાસ શિષ્ય શ્રી લાભવિજય યુધ, પંડિત માંહિલિહોણ.
 તાસ શિષ્ય શ્રી જિતવિજય યુધ, શ્રી નયવિજય સોભાગીણ;
 વાયક જશવિજયે તસ શિષ્યે, યુણીઆ જિન વડભાગીણ, ૪
 ઓ ગણુણો જે કહે કરશે તે શિવરમણિ વરશેણ,
 તરસે ભવ હરસે સવિ પાતિક નિજ આતમ ઉધરશેણ.
 બાર દાસ જે નિત સમરસે ઉચિત કાજ આચરશેણ;
 મુદ્દત મહોદય મુજસ મહોદય, લીલા તે આદરશેણ. ૫

કલશ.

ઓ બાર દાસ રસાસ બારહ માવના તર મંજરી,
 વર બાર અગ વિવેક પદ્મવ બારવત સોભાકરી,
 ધમ બાર તપ વિધ સાર સાધન, ધ્યાન જિનગુણ અનુસરી,
 શ્રી નયવિજયયુધ ચરણમેવક, જસવિજય જયશ્રી વરી.

પ્ર૦ સગ્રાયપદ સ્તવનસંગ્રહ.

પ્ર૦ સજ્જનસન્મિત્ર પૃ. ૨૪૦ થી ૨૪૫

(પદર)+ સમકિતના પટસ્થાન સ્વરૂપની ચોપદ. અર્થ (ટપ્પા)

સહિત. સં. ૧૭૩૩ ચોમાસું-૪૬૩પુરમાં.

આદિ—

ઈંત્રણિનતં નત્વા વીરતત્ત્વાર્થદેશિનમ્,
 સમ્યક્ત્વસ્થાન પટ્કસ્ય, ભાષેયં ટિપ્પતે મયા. ૧
 વીતરાગ પ્રણમી કરી, સમરી સરસતિ માત,
 કલિગું ભવિહિત કારણે, સમકિતના અવદાત. ૨
 દર્શન મોહ વિનાશથી, જે નિરમલ ગુણદાણુ,
 તે સમકિત તસ જાણિયે, સંધે પટ દાણુ. ૩

અતે—

જિનશાસન રત્નાકરમાથી, લઘુકપદિકા માનેજી,
ઉદ્ધરિઉ એહ ભાવ યથારથ, આપ સકતિ અનુમાનેજી,
પણુ એહને ચિંતામણિ સરિખા, રતન ન આવે તોલેજી,
શ્રી નયવિજય વિપુધપયસેવક, વાચક જસ ધમિ બોલેજી,

—ઇતિશ્રી સમ્યક્ત્વ ચતુષ્પદી સમાપ્તા. લોકગિરાસમચિંત નય પ્રસ્થાન ષટ્સ્થાનક વ્યાખ્યા સંઘમુદે યશોવિજય શ્રી વાચકાનાં કૃતિ

અર્થ—(જિનશાસન કે૦) પ્રકરણુ પરિસમાસે એટલે જિનશાસન-૩૫ રત્નાકર તે માંહેથી એ ષટ્સ્થાનક ભાવ ઉદ્ધરિઉ, એ ઉદ્ધાર અથ યથાર્થ છે. જિનશાસન રત્નાકરને લેખે એ અથ લઘુકપદિકા માન છે, અને રત્નાકરતો અનેક રત્ને ભર્યો છે. એ ઉપમા ગર્વ પરિહારને અર્થે કરી છે. પણુ શુભ ભાવ એવા વિચારિયે તો ચિંતામણી સરખા રત્ન પણુ એને તોલે નાવે. અથકર્તા ગુરુ નામાંકિત યશ એવુ પોતાનું નામ કહે છે, એટલે શ્રી નયવિજય વિપુધના પદનો સેવક વાચક શ્રી યશો-વિજય ઉપાધ્યાય એણિપરે બોલે છે. ૧૨૪.

ઇતિશ્રી સમ્યક્ત્વ ચોપઈ સમાપ્તા. શ્રી રાજનગર એટલે અહમદા-વાદ નગરને વિષે તિહા પ્રસિદ્ધ જે હેમશ્રેષ્ઠિસુત શ્રી તારાચંદ નામના તેની પ્રાર્થનાથકી લોકભાષાયે કરી નયપ્રસ્થાન એટલે નયમાર્ગ તેણે કરી ષટ્સ્થાનકની વ્યાખ્યા શ્રી સંઘને હર્ષને કાળે શ્રી યશોવિજયજીની કૃતિ જાણવી.

(પ્ર. જૈનકથા રત્નકોષ ભાવ પૃ. ૨૮૨ થી ૩૧૯).

ટખાવગરની પ્રત લ. ૧૯૨૫, ૯-૧૨ આ. કા,

ટખાવાળી પ્રત (અંચાગ્રથ સૂત્ર ટીકા મિલિને ૧૦૦૦ શ્લોક છે)

પાનાં ૨૮-૧૩ આ. ક.

એક પ્રતમા નીચે પ્રમાણેનો શ્લોક કતાનો છે.

—શ્રેયો રાજવિરાજિ રાજનગર પ્રખ્યાત હેમાંગભૂ,

તારાચંદ કૃતાર્થના પરિહૃત વ્યાસંગરંગસ્પૃશાં,

એપા લોક ગિરા સમથિત નય પ્રસ્થાન પટ્થાનકઃ

આપ્યા સંઘમુદય યશોઘ્રવિજય શ્રી વાચકાનાં કૃતિઃ ૧૨૫

સં. ૧૮૮૨ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૭ ગુરૌ લિખિતા શ્રી શિવપુરી

મધ્યે ૧૬ પત્ર પ્ર. કા. નં. ૯૭૮.

(૫૬૩)+ મહાવીર સ્તવન, હુંડી સ્તં ૧૫૦ ગાથાનું (હુંઢકમતખંડન)

સં. ૧૭૩૩ વિજયાદશમી દિલ્લિપુરમાં.

આદિ—

પ્રણમી શ્રી ગુરના પયપંકજ યુણુસ્યું વીરનિણુંદ,

દ્વણ નિષેપ પ્રમાણ પંચાંગી, પરખી લહું આણુંદરે.

નિનણ તુજ આણુ શિર વહીઈ.

*

*

*.

*

અંતે—

કલશ.

વર્તમાન સાસનનો સ્વામી આમીકર સમ દેહોણ,

વીર નિણેસર મે ઇમ યુણીઓ, મન ધરિ ધર્મ સનેહોણ,

એહ તવન જે ભણુસ્યે ગુણુસ્યે, તસ ધરિ મંગલમાલાણ,

સમકિત ભાણુ હુસ્યેં ઘટ તેહનેં, પરગટ ઝાકઝમાલાણ. ૧

અરથ એહના છે અતિમુદ્દમ તે ધારો ગુર પાસેણ,

ગુરમેવા કરતાં લહીઈ, અનુભવ નિત અભ્યાસેણ,

જે બદ્ધુત ગુર ગીતારથ આગમના અનુસારણ,

તેહનેં પૂછી સસય ટાસો, એ હિતસીખ છે સારીણ. ૨

દિલ્લિપુરમાં રહિય ચોમાસું, ધરમ ધ્યાન મુખ પાયાણ,

સવત સત્તરેં તેત્રીસા વરષેં, વિજયદશમી મનભાયાણ,

શ્રી વિજયપ્રભ સૂરી સવાયા, વિજયરત્ન યુવરાયાણ,

તસ રાજે ભવિજનહિત કાજે, ઇમ મે નિનગુણુ ગાયાણ. ૩

શ્રી કલ્યાણવિજય વર વાચક તપગહ ગયણુ દીણુંદાણ,

તાસ સીસ શ્રી લાભવિજય યુધ ભવિજન કૈરવચંદાણ,

તાસ સીસ શ્રી જીતવિજય યુધ શ્રી નયવિજય મુણંદાજી,
વાંચક જસવિજય તસ સીસે, યુણિયા વીર જીણંદાજી. ૪

દોસી મૂલા સુત મુવિવેકી, દોસી મેઘા હેતેજી,
એહ તવન મે કીધું સુંદર, શ્રુત અક્ષર સકેતેજી,
એ જિન ગુણ સુરતરનો પરિમલ, અનુભવતો તે લહેરયેજી,
ભમર પરે જે અરથી હુધને, ગુરૂ આંણા સિર વહેરયેજી. ૫

—વીરજિન વિચારસ્તવન સં. ૧૮૪૯ પદ્મવિજયના ટપા સહિત.

ટપા સહિત પ્રત ૨૦. ૧૨ આ. ક. ૧૧-૧૧ માં.

—મૂલ પ્રકટ થયેલ છે. ચૈત્ય આદિ સંગ્રહ ભાગ ૩ પૃ. ૩૩૧-

૪૪૫. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૨૮૮ થી ૨૯૯.

—ટપા સાથે પ્રકટ થયેલ છે પ્રકરણ રત્નાકર ભાગ ૩ જે કે
જેમાં યશોવિજયજીએ કાગળ ખંભાતમાંથી જેસલમેરના આવક પર
લખ્યો હતો તે પણ આપેલ છે-તેમાં કેવલીભુક્તિ સંબંધી તેમજ
બીજી ચર્ચા છે.

(૫૬૪)+ નિશ્ચય વ્યવહારવિવાદ શ્રી શાંતિ જિનસ્તં

સં. ૧૭૩૨ ૬ હાલમાં.

આદિ—

નહિ યમુનાકે તીર ઉડે દોય પખીયારે—એ દેશી.

શાંતિ જિનેસર કેસર, અરચિત જગધણીરે કે અ.

સેવા કીજે સાહિબ, નિત. નિત તુમ તણીરે કે નિ.

અતે—

કલશ.

ધમ સકલ સુખકર દૂરિત ભયહર શાંતિ જિનવર મેં સ્તબ્ધો,

યુગલવન સંયમમાન વર્ષે ચિત હર્ષે વીનવ્યો,

વિજયપ્રભસૂરિરાજરાજે સુકૃત કાળે નય કહી,

શ્રી નયવિજય યુધ શિષ્ય વાચક યશોવિજય જયસિરી લહી.

—૪-૧૩ જૈ. એ. નં. ૧૨૮૯.

—૪-૧૨ આ. ક,

નપ્ર. સંગ્રહ સ્તવન સંગ્રહ.—ચૈત્ય, આદિ સં. ભા. ૩ પૃ. ૪૪૫ થી ૪૪૯.

(૫૬૪ ક.) સંયમશ્રેણિ વિચાર સં

આદિ—

પ્રણમી શ્રી ગુરના ચરણાંબુજ, સમરી સારદ માત,
સંયમશ્રેણિ વિચાર કહેચું, મુણયો ચે અવદાત. ૧

અતે—

વીનરાગ આણા સિંહાસન, પુણ્યપ્રકૃતિનો પાયો,
વાચક જસવિજયઈએ અર્થહ ધર્મ ધ્યાનમાં ધ્યાયોરે. ૨૧

—સ્વોપજ ટખાસહિત ઉપરાંત સંયમશ્રેણિ પ્રરૂપણના નામે ગદ્યમાં.

૮—૧૦ આ. ક.

(૫૬૪ ક થી ૫૬૪ ચ.) ઉપરની સંયમશ્રેણિ વિચાર સ, ઈંદ્રભૂતિલાસ,
અગ્નિભૂતિલાસ, વાયુભૂતિગીત, વ્યક્તગણધર સ., સુધર્મા સ.
એકત્રિત. ૪-૧૨ આ. ક.

(૫૬૫) + સીમંધર સ્વામી સ્તં (૧૨૫ ગાથાનું) ૧૧ ઢાલ

સકલ પંડિત શિરોવતંસ મુકુટાયમાન પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી ઉત્તમ-
વિજયગ. શ્રી પરમ ગુરવે નમઃ ।

આદિ— ઢાલ—એકદિન દાસી દોડની—એ દેશી.

સ્વામી સીમંધર વીનતી, સાંભલો માહરી દેવરે,
તાહરી આંણ હું શિર ધરું, આદરું તાહરી સેવરે. સ્વાં

કુગુરની વાસના પાસમાં, હિરણુ પરિં જે પડ્યા લોકરે,
નેહને શરણુ તુઝ વિણુ નહિ, ટલવશેં બાપડા ફેકરે. સ્વાં

અતે— ઢાલ ૧૧ (શાંતિ સુધારસ કુંડમાં—એ દેશી)

કલશ

ધ્રમ સયલ સુખકર દુરિત ભયકર, વિમલ લક્ષણુ ગણધરો,

પ્રભુ અરજ અમર નરિંદ વંદિત વીનચ્યા સીમંધરો,

નિજ નાદ તર્જિત મેઘગર્જિત ધૈર્ય નિર્જિત મંદરો,

શ્રી નયવિજયપુષ્પ ચરણુસેવક જસવિજય વાચક જયકરો. ૨૫

ટખાસહિત પ્રત. ૨૫. ૧૦ આ. ક., ૬-૧૫ માં.

સં. ૧૮૭૬ માગ. શુ. ૩ લિ. મોતીવિજય પાલણપુર મધ્યે
૬-૧૪ ઘો., ૭-૧૨ મારી પાસે છે. ૫૦ પ્રકરણ રત્નાકર ભા. ૩ જો
—સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૨૯૯ થી ૩૦૯.

—પ્રતિશ્રી સકલ વાચક શિરોમણિ મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૫ શ્રી
યશોવિજયગણિ વિરચિતાયાં શ્રી સોમંધર સ્વામી વિરુપ્તિ સંપૂર્ણ લિખિતા
ય મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગણિ શિષ્ય પડિત શીરોમણિ
પડિત શ્રી ૧૯ શ્રી ગુણવિજય ગ. તચ્છિષ્ય પડિત શિરોવતસ
પડિત ૧૭ ડિપાધ્યાય શ્રી સુમતિવિજય ગણિતચરણપંકજહેપ્ત ભૃગાય-
માન પ. પ્રતાપવિજયેન શ્રી મીયાનગરે શા હરખચંદ પઠનાથે શ્રી. ૮-૧૨
જે. એ. નં. ૧૩૨૮.

(૫૬૬)+ આઠદષ્ટિ સં

આદિ—

શિવસુખકારણ ઉપદિશી, યોગતણી અડદિઠિરે,

તે ગુણ ગુણી જિન વીરના કરસ્યુ ધર્મની પુઠિરે

વીર જિનેસર દેસના

અતે—લોક પૂરયો નિજ નિજ ઇચ્છા યોગભાવ ગુણ રચણેજી

શ્રી નયવિજય ખુધ પયસેવક, વાચક જસનઈ વયણેજી. ૮

લિ૦ સં. ૧૮૦૭ શક ૧૬૭૩ ચૈત્ર વદી ૧૧ ગુરૌ પં. હસ્તિ-
સાગર ગણિ શિ. મુનિ અમૃતસાગરેણ. સા. અભયચંદ પઠનાથ
૪—૧૩ આ. કં.

આ પર જ્ઞાનવિમલસૂરિએ ટપો લખ્યો છે. તેઓ જણાવે છે કે શ્રી
નયવિજય પડિતના વાચકોપાધ્યાય શ્રી યશવિજય ગ. કાશીમે ન્યાય
વિશારદ એહવું બિરદ પામ્યા તેહના વચનથી ઈમ જાણીવું એહવું લખ્યું
છે, જૂઓ જ્ઞાનવિમલ. (આ સત્તાયમા હરિભદ્ર સૂરિના યોગદષ્ટિ સમુચ્ચય
પરથી સુંદર ભાવાનુવાદ કરેલો છે.)

(૫૬૬ ક.)+ અહમગીતા—

૩૦ કડી સં. ૧૭૩૮ ખંભાત

આદિ—

સમરીય સરસતી વિશ્વમાતા, હોયે કવિરાજ જસ ધ્યાન ધ્યાતા.

કરિય રંગ રસ ભરિ અહમગીતા, વરણુનું જંબુ ગુણ જગવદીતા. ૧

x

x

x

x

અંતે—

ખંભનગર યુક્તિ ચિત્ત હરખે, જંબુ વસુભુવન મુનિચંદ વરખે,

શ્રી નયવિનય પુષ્પ સુગુર સીસ, કહે અધિક પુરયો મનય જગીસ. ૩૦

—પૃ. ૨૬૦ થી ૨૬૫ પુ. ભજન૦ ભાગ ૪ થો.

(૫૬૭) જંબૂરાસ સં. ૧૭૩૯ ખંભાતમાં ચોમાસું.

આદિ—

શારદ સાર દયા કરો આપો વચન સુરંગ

તૂં તૂટી મુઝ ઉપરેં જાપ કરત ઉપગંગ ૧

તર્ક કાવ્યનો તેં તદ્દા દીધો વર અભિરામ

ભાપા પશ્ચિ કરિ કલ્પતર, શાખા સમ પરિણામ ૨

હે માત ! નચાવે કુકવિ તુઝ ઉદર ભરણુને કાનિ

ઈતો સદ્ગુણ પદિ ત્રવી પૂણું છું મત લાનિ ૩

તંબૂ ધર્મ સુસાધનો કંબૂ દક્ષિણા વત

અંબૂ ભવદવ ઉપશમે જંબૂ ચરિત પવિત ૪

પવિત્ર કરે જે સાંભળ્યું ત્રિભુવન જંબૂચરિત

આભિવપશ્ચિ મુઝ વાણિ તે કરસ્યેં રસેં પવિત્ર ૫

અમૃત પારણું કાંનનું ભવિજનનેં દિત હેત

કરતાં મુઝ મંગલ હુયો એ બારતિ સકેત ૬

શ્રી નયવિનય વિપ્રધતણું નામ પરમ છે મંત

નેહની પશ્ચિ સાંનિધિ લહી છીજે એ વૃત્તાંત ૭

*

*

*

*

અતે—

ઢાલ ધન્યાત્રી

વરસ પંચાસે મનહ ઉલ્લાસેં વ્રત લેઈ દુરિત નિવારજી
સ્વામી સુધર્મી પંચમ ગણધર સુખ જલધર જગતારેજી
ત્રીસ વરસ કરી વીરની સેવા પછે વીર નિર્વાણજી,
બાર વરસ છદ્મસ્થજ વિચર્યા આઠ તે કેવલનાંણેજી.

૧

પૂર્ણ શત આયુ પ્રમાણે નાણિ નિજપદ થાપેજી
જંબૂ ગણધર તિહુણ સુખકર કીરતિ દહદશ વ્યાપેજી
જિનશાસન સોહે મનમોહે ભવિપ્રાણિ પડિમોહેજી
શમરતિ કામ ગવિ સોદોહે ગુણપદવિ આરોહેજી

૨

વીર નિર્વાણથી ચોસઠ વરસેં પ્રભવસ્વામિ પદ સ્થાપેજી
અક્ષય પદ પામ્યા ગુરૂ જંબૂ અષ્ટ કરમ તરૂ કાપિજી
હોઈ સમાધિ ઉપાધિ ન પાધે આધિ આધિ સવી જાઈજી
ગુણુ ગાતો એહવા મુનિવરના જ્યોતિસુ જ્યોતિ મિલાઈજી
એહવા ગુરૂના ગુણુ કિમ વીસરે જે જગમાં છે તાનજી
ગુરૂ ગુણુ ગાતાં સવિ સિદ્ધિ લહિઈ નિતનિત મંગલ દિવાનજી
જંબૂ ગુણુનો એ રાસ રસાલો યુગતાયુગતિ ઢાલોજી
જિ ભણુસ્યેં તે નિત પાતિક હણુસ્યેં લહસ્યેં મંગલમાલાંજી

૩

૪

કમલ વદન સુખસદન વિચક્ષણુ આતમ અરથી પ્રાણિજી,
પૂરણુ જિનશાસન શ્રદ્ધા ગુણુ નિર્મલ કામલ વાંણિજી
રમ્યો રાસ એ ભણુ સુણુણથી તેહ તણેં હિત કાજેજી
શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર પઠધર વિજયપ્રભ સૂરિરાજેજી

૫

શ્રી કુટ્યાણુવિજયવર વાયક સુંદર હીરસીસ સિર હીરાજી
તાસ શિષ્ય શ્રી લાભવિજય યુધ સાયરપરિં ગંભીરાજી
તાસ શીસ શ્રી જીતવિજય યુધ શ્રી નયવિજય ગુરૂ ભાયાજી
વાચક જસવિજયેં તસ સીસેં જંબૂ એ ગુણુ એ ગાયાજી
નંદ તત્વ મુનિ ઉડુપતિ સખ્યા વરસતણી એ ધારોજી
ખંભ નયરમાંહિ રહિય ચોમાસું રાસ રમ્યો છે સારોજી

૬

ભાવ એકના મનમાંદિ આણિ કિત જાણિ ભવિ પ્રાણીછ,
નિત્ય અભ્યાસે સુગત વિદ્યાસે આદરજ્યો જિનવાંણીછ. ૭

—સં. ૧૮૫૫ માહ વદ ૧૨ દિનેક વારે. ૪૭-૧૩ લી.

—કવિત્રી જાણી સ્વામી પ્રાકૃત પ્રજાવેન મંદુષાધ્યાય શ્રી યજ્ઞો-
વિનય ગણિ વિરચિનાયાં પંથ ખટેન રાસ વિરચિતેન મમાત્માનિ.
શ્રી—સંવત ૧૮૫૧ વરગે માસોત્તમ માસે જેટમાસે શુકલપક્ષે શુદ્ધિ
૧૦ રવીવાસરે લખીનં કાપ્ય રાવવલ રામચંદલ શ્રી ભાવનગર ખિંદરે
લખ્યો છે. અથાગંથ દાસ દુદા સર્વે નીલીને સૂધ્યા શ્લોક ચાંદ્રે છે
નથા આંક સંખ્યાયે ૧૪૦૦ છે. કવિ અધિકાર સમાપ્તાનિ. શુભંભવતુ,
શ્રી:—૬૪-૧૦ બ.વ.

—કવિની હસ્તવિખિત પ્રતિ પ્ર. કાન્તિવિનયછ પાસે છે. લુઓ
તેનો હસ્થેખ મુનિ કલ્યાણવિનયછએ અમલવાદ સુગરાની સાહિત્ય
પરિમદના રીપોર્ટમાં પ્રકટ થયેલા પેનાના લેખમાં ક્યો છે.

—૨૩-૧૯ આ. ૬૦

પ્ર. ભાવનગર જૈનધર્મ દિનેચ્છુ સમા.

(૫૬૮)÷ દિવસ ૮૪ યોસ.

[દિગંબર અને શ્વેતાંબર જૈનોની માન્યતા જે નાની નાની ૮૪
આબતોમાં મિલ પડે છે તે સંખંધી આ ભાષામાં કાલ્ય છે.]

આદિ—

કપ્ય છંદ

સુગુણુ જ્ઞાન શુભ ધ્યાન, દાન વિધિ ધર્મપ્રકાશક,
સુવ્રતમાન પરમજ્ઞ આન જસ સુગતિ અભ્યાસક,
કુમત વંદ તમકંદ ચંદ પરિ દંદ નિકાસક,
કચિ અમંદ મકરંદ સંત આનંદ વિકાસક,
જસ વચન કચિર ગંભીર નય, દિવસ કપટ દુહાર સમ,
જિન વર્દમાન યો વંદિયે, વિમલ લ્યોતિ પૂરન પરમ.

અતે—

હિમરાજ પાંડે કિયે બોલ ચુરાશી ફેર,
 યા વિધિ હમ ભાપા વચન, તાકો મત કિય જોગ, ૧૫૮
 હૈ દિકપટકે વચનમેં, ઐર દોષ શત સાખ,
 કેતે કાલે કારિયે ભુજત દધિ ઉર માખ. ૧૫૯
 પડિત સાચો સદ્વહૈ, મૂરખ મિથ્યા વગ,
 કહતે સો આચાર હૈ, જન ન ત્યજૈ નિજ ઢંગ. ૧૬૦
 સત્ય વચન જો સદ્વહૈ, ગહૈ સાધુકો સગ,
 વાચક જસ કહ સો લહૈ, મંગલ રંગ અભંગ. ૧૬૧

—પ્રકરણ રત્નાકર ભા. ૧ લો.

—પત્ર ૪ શ્લો. ૧૬૧ ન ૬૪ દા. ૨૩ લીં.

(૫૬૯)+ સમાધિશતક.

[દિ. પ્રભાચંદ્ર સૂરિના સમાધિશતક-સમાધિતત્ર નામનો સો શ્લોકના ઉત્તમ ગ્રંથનો ભાષામાં સો દૂહામાં કવિએ અનુવાદ કર્યો છે.]

આદિ—

સમરી ભગવતિ ભારતી, પ્રણમી જિન જગમધુ;
 કેવલ આતમબોધકો, કરશું સરસ પ્રબધ. ૧
 x x x x

અતે—

જ્ઞાન વિમાન ચારિત્ર પવિ, નંદન સહજ સમાધ;
 મુનિ સુરગતિ સમતા શયિ, રંગે રમે અગાધ, ૧૦૧
 કવિ જશવિજયેં એ રચ્યો, દોધિક શતક પ્રમાણુ,
 એહ ભાવ જો મન ધરૈ, સો પાવૈ કલ્યાણુ. ૧૦૨

પ્ર૦ પ્રકરણ રત્નાકર ભા. ૧.

(૫૭૦)+સમતાશતક.

આદિ—

દોહા.

સમતા ગગા મગનતા, ઉદાસીનતા જાંત,
 ચિદાનંદ જયવત હો, કેવલ ભાનુ પ્રભાંત. ૧
 x x x x

અતે—

ળહુત ગ્રંથ નય દેખિકે, મહાપુરુષ કૃત સાર,
વિજયસિંહ સૂરી કિઓ, સમતા શતકો હાર. ૧૦૩

ભાવત જાકું તત્ત્વ મન, હો સમતા રસ લીન,
જય પ્રગટે તુઝ સહજ સુખ, અનુભવ ગમ્ય અહીન ૧૦૪

કવિ યશવિજય શું શીખ એ, આપ આપકું દેત,
સામ્યશતક ઉદ્ધાર કરિ, હેમવિજય મુનિ હેત. ૧૦૫

પ્ર. ૨. ભા. ૧

(આ અને ઉપરોક્ત સમાધિશતક દોહા અને માનવિજયજીનો સાતનય પર રાસ એ ત્રણે કૃતિ એક પ્રતમાં છે. તેમાં લખ્યા સંવત ૧૮૦૨ વર્ષે કાર્તિક માસે શુક્લપક્ષે ૭ સપ્તમી દિવસે રવીચારે લિખિત. સંઘવી ક્તેયંદ સૂરસંઘ શ્રી પાઠણ મધઈ એમ છેવટે છે. પત્ર ૧૩-૧૩ પ્ર. કા. નં. ૯૭૭).

(૫૭૧)+સીમધર સ્વામી વિનતિ રૂપ ૩૫૦ ગાથાનું સ્તવન.
આદિ—

હાલ પહેલી, એ છંડિ. દિહાં રાખી—એ દેશી.
શ્રી સીમધર સાહિબ આજે, વિનતડી એક કીજે,
મારગ શુદ્ધ મયા કરી મુઝને, મોહન મૂરતિ દીજેરે,
—નિનજી, વિનતડી અવધારો. ૧

આજે સૂત્ર વિરહા ચારે, ભાષે સૂત્ર વિરહ,
એક કહેં અમે મારગ રાખૂ, તે કેમ માનું શુદ્ધરે. નિનજી. ૨
x x x x

અતે— હાલ ૧૭ કડખાની દેશી.

આજ નિનરાજ મુજ કાજ સિદ્ધાં સવે, વીનતી માહરી ચિત્ત ધારી.
x x x x

વડ તપાગચ્છનંદન વને સુરતર, હીરવિજયો જયો સૂરિરાયા,
તાસ પાટે વિજયસેન સૂરીસર, નિત નમે નરપતિ જાસ પાયા.

આજ. ૯ (૩૪૯)

તાસ પાટે વિજયદેવ સૂરીસર, પાટ તસ ગુર વિજયસિંહ ઘોરી,
જસ હિત શીખથી માર્ગ એ અનુસર્યો, જેહથી સવિ ટલી કુમતિ-
ચોરી આજ. ૧૭ (૩૫૦)

હીર ગુર સીસ અવતસ મોટો હુઓ, વાચકાં રાજ કહ્યાણવિજયો,
હેમગુર સમવડેં શબ્દ અનુશાસને, સીસ તસ વિષ્ણુધવર
લાભવિજયો. આજ. ૧૧

શીસ તસ જીતવિજયો જયો ત્રિષુધવર, નયવિજય વિષ્ણુ તસ
સુગુર ભાસા.

રહિઅ કાશીમઠેં જેહથી મેં ભલે, ન્યાય દર્શન વિપુલ ભાવ પાયા.
આજ. ૧૨

જેહથી શુદ્ધ લહિયેં સકલ નય નિપુણ, સિદ્ધસેનાદિ
કૃત શાસ્ત્રભાવા,

તેહ એ સુગુર કરણાપ્રભો તુઝ સુગુણ, વયણ
રયણાયરી મુઝ નાવા. આજ. ૧૩

કલસ.

ધમ સકલ સુખકર દુરિત ભયહર સ્વામી શ્રીમધર તણી,
એ વીનતિ જે સુણે ભાવે તે લહે લીલા ધણી,
શ્રી નયવિજય યુધચરણ સેવક જશવિજય યુધ આપણી,
રચિ શક્તિ સાઈ પ્રગટ કીધી શાસ્ત્ર મર્યાદા ભણી.

[આ સ્તવન કવિના સમયની સ્થિતિ બતાવનાર તથા કવિની મનોદશા દર્શાવનાર છે. તેથી ઉપદેશકોને ધણો પાઠ લેવાનો છે. આ પર ઉત્તમવિજયના શિષ્ય પદ્મવિજયે સં. ૧૮૩૦ માં બાલાવબોધ-વાર્તિક (ટખો) લખ્યો છે].

[આ સ્તવન પર કવિના સમકાલીન જ્ઞાનવિમલ સૂરિએ ટખો-ગૂજરાતી કાવ્યમાં બાલાવબોધ લખ્યો છે તેની બે પ્રતો પાલીતાણામાં આણંદજી કહ્યાણજી પેઢીમાંના ભંડારમાં ૮૯-૧૩, અને ૬૬-૧૫

છે. જુઓ જ્ઞાનવિમલ.]—ઉપરની છેલ્લી પ્રશસ્તિ પર આ પ્રમાણે તે ટિપ્પામાં જણાવ્યું છે કે:—

“ વડતપાગચ્છ રૂપ નંદનવનને વિપર્ણ સુરતરૂ સરિખો કલ્પવૃક્ષ સમાન શ્રી હીરવિજયસુરિ જયવંતા પ્રવર્તો. આચાર્યમાંહઈ રાજન સમાન છઈ. તાસ પાટઈ વિજયસેન સૂરી આચાર્ય થયા, જેહના ચર-ણુકમલ નરપાત ઠાકુર તે પ્રણમઈ છઈ—જિહાંગીર પાતિસાહે સવાઈ જગદ્ગુરૂ ઇતિ મિરદ દીધહ. ૩૪૯. તસ પદ પ્રભાવક શ્રી વિજયદેવ સુરિ થયો. તેહનઈ પાટઈ શ્રી વિજયસિંહ સુરિ ગચ્છમાર ધુરિધર વા ધોરી વૃષભ સમાન થયા જેહની હિત શિષ્યા થઈ આજ્ઞા પામીનઈ એ સવેગમાર્ગ શુદ્ધ કથન યથા સમયઈ શક્તિનઈ અનુસારઈ સંયમ માર્ગ પાલવાનો ખપ તે સવેગ માર્ગ આદ્યહ. જેહ સવેગ માર્ગ અંગીકરણથી કુમત કુગુરૂ કથન શ્રવણરૂપ ચોરી તીર્થકર અદ્વતાદિકની ટક્કી મીટી ગઈ ૩૫૦. તે શ્રી હીરવિજયસુરિ તેહના શિષ્ય માંહિ અવતંસ શિરોમણિ સમાન મોટો પ્રધાન થયો, વાચક ઉપાધ્યાયનઈ વિપર્ણ રાજન સમાન કલ્યાણવિજય નામા હેમાચાર્ય સુરિખ શમ્ભુનુશાસન હૈમ વ્યાકરણાદિકઈ કરી થયા. તેહના શિષ્ય પંડિત પ્રધાન લામવિજય વ્યાકરણી થયા. તેહના શિષ્ય જીત મર્યાદા જાણુ જીતવિજયનામા પંડિત પ્રધાન થયા. તેહના ગુરૂ ભાઈ એક ગુરૂના શિષ્ય નૃપવિજય પંડિત થયા કામીમાંહિ મહનઈ વિપર્ણ વિદ્યાના આશ્ર-મઈ જેહથી ભક્ષા મનોહર ન્યાયદર્શન નૈયાયિક દર્શન નામ મહા મોટા ભાવ પામ્યા પર સમય શાસ્ત્રના જાણુ થયા. વલી જે ગુરૂના પ્રતાપથકી પામ્યા સકલનય નિપુણ સર્વ શાસ્ત્રના ડાહાપણુના ભંડારરૂપ એહવા જે સિદ્ધિસેનાદિ કૃત નિષ્પાદિત જે ગ્રંથ સંમત્યાદિક તેહના ભાવ જાણીઈ તેહવા જે સુગુરૂની કૃપા તે કેહવી છઈ હે પ્રભો તુમહારા સુગુણુ જે વચનરૂપ રૂનાકર સમુદ્ર તેહ પાર પામવાનઈ તે ગુરૂની કૃપા માહરઈ નાવા બેડીસમાન છઈ. ૩૫૩ હાલ સાતમો પૂરો થયો ૧૭. હવે સ્તવનરૂપ પ્રસાદને વિષે કલશ-રૂપ છંદ કહે છઈ. ઇણુઈ પ્રકારે સકલ સુખનો કારક દુરતિ કુમતનો જે

ભયનોંહરણુહાર એહવો નાયક શ્રી સીમંધર સ્વામિ સાહિયની એ વીનતીનાં વચનભાવ આણી જે સાંભલઈ તથા મનમાહિ અનુભવ આણી ભણઈ તે ઘણી લીલા લક્ષ્મી માનપૂજાદિકની પામઈ શોભાઈ. સહિત એહવા જે શ્રી નયવિજય પંડિત તેહના જે ચરણ કમલ તેહનો સેવક શ્રી જસવિજયનામા પંડિત તેણું પોતાની રૂચિ આત્માનો ભાવ સંવિસ માર્ગનો અનુભવ પ્રકટ કીધો, પરના ઉપગારને કાજઈ એ સ્તવન સાંભલેં તેહનઈ કુમતિ પરામવ ન થાઈ પોતાની મતિ સાર શાસ્ત્રમર્યાદાની રીતિ સાંભલી ઘણા લોક લોકસજ્જાના ગહિલા છે ને ડાહ્યા થાઈ. ૩૫૪ (૫છી માટે જુઓ જ્ઞાનવિમલસૂરિના આ પર ટપા સખધમાં)

પ્ર૦ પ્રકરણ રત્નાકર ભાગ ૧ લો ટપા સહિત.

પ્ર૦ સજ્જનસન્મિત્ર ૫. ૨૫૯ થી ૨૮૮. મૂળ

(૫૬૨-૫૭૪)+ ચોવીશી ત્રણ.

(૫૬૨) ચોવીશી પહેલી-આદિ-મહાવિદેહ ક્ષેત્ર સોહામણું-એ દેશી,

જગજીવન જગવાલ હો, મરદેવીનો નદ લાલરે,

મુખ દીઠે મુખ ઉપજે, દરિસણ અતિહિ આણુંદ લાલરે. જગ. ૧

*

*

*

*

અ તે— વર્ધમાન જિન સ્તવન. રાગ ધન્યાશ્રી.

તું ગતિ તુ મતિ આશરો, તું આલંબન મુજ પ્યારોરે,

વાચક ચશ કહે માહરે, તું જીવજીવન આધારોરે—

ગિરઆરે ગુણ તુમ તણા.

(૫૭૩) બીજી ચોવીશી.

આદિ—

ઋષભ જિનંદા ઋષભ જિનંદા, તું સાહિય હુ છું તુજ બંદા,

તુજશું પ્રીતિ યની મુજ સાચી, મુજ મન તુજ ગુણશું રહું માચી. ૧

*

*

*

*

અતે— મહાવીર સ્તવન.

વચણ ચરણ સુણી પ્રભુ મનમંદિર આવિયારે,
આપે તઠા તઠા ત્રિભુવન ભાણેરે,
શ્રી નયવિજય વિપ્રુધ પય સેવક ધમ ભણેરે,
તેણે પામ્યા પામ્યા કોડ કસ્યાણુરે—
દુખ ટલીયાં મુખ દીકે મુજ મુખ ઉપન્યારે.

(પૅ૪) ત્રીજી ચોવીશી.

આદિ— આજ સખી રાખેસરો—એ દેશી.

ઋષભ દેવ નિતુ વંદીયે, શિવ મુખનો દાતા,
નાભિં નૃપતિ જોહનો પિતા, મરદેવી માતા.
x x x

અતે— વીરસ્તવન. રાગ ધન્યાસી.

ચરણુ તુઝ શરણુમે ચરણુ ગુણુ નિધિ અહ્યા,
ભવ તરણુ કરણુ દમ સરમ દાખો,
દાથ જોડી કહે જસવિજય બુધ ધર્યું,
દેવ નિજ ભુવનમાં દાસ રાખો—

—આજ જિનરાજ મુઝ કાજ સીધાં સવે.

પ્ર૦ સઝાયપદ સ્તવન સંગ્રહ, તથા ચોવીશી વીશી સંગ્રહ.

(પૅ૫) વીશી.

આદિ— ઇડર આંગ્યા આંગલિરે—એ દેશી.

પૂખલવધ વીજઈ જયોરે, નયરી પુંડરગણિ સાર,
શ્રી શ્રીમધર સાહીબારે, રાય શ્રેયાંસકુમાર
જિણુંદરાય ધરજ્યો ધરમ સનેહ.

* * *

અતે—

શરણુ ત્રાણુ આલંબન જિનજી, કોઈ નહિં તસ તોલે,
શ્રી નયવિજય વિપ્રુધવર સેવક, વાંચક જસ ધમ બોલેરે.

—સં. ૧૮૮૩ આસો સુદ ૧૩ બૃહસ્પતિવાર ગ્રામ બસુ મધ્યે
ચાતુર્માસ રહીને પત્ર લખ્યા છે. લિ. મુ. રાજવિજય ગ. પં, ચતુરસતકેન
બાઈ પ્રેમકુંવર-સુશ્રાવિકાર્યે ગામ ઊંઝા વાસ્તવ્ય-૨૦૧. ૬-૧૫ ધો.

(૫૭૬)+ સમ્યકત્વના ૬૭ બોલની સઝાય.

આદિ— દોહા.

સુકૃતવલ્લિ કાદંબિની, સમરી સરસતિ માત;

સમકિત સડસઠ બોલની, કહિશું મધુરી વાત.

x

x

x

x

૧

અંત—

ધણિપરે સડસઠ બોલ વિચારી, જે સમકિત આરાહેરે,

રાગદ્વેષ ટાલી મન વાલી, તે સમસુખ અવગાહેરે

જેહનું મન સમકિતમાં નિશ્ચળ, કોઈ નહી તસ તોલેરે

શ્રી નયવિજય વિપ્રુધ પયસેવક, વાચક જસ ધમ બોલેરે.

૬૮

૭-૧૨ મારી પાસે છે.

(૫૭૭)+ ૧૮ પાપસ્થાનકની સઝાય. (દરેક પર એક એમ
૧૮ સઝાય છે).

આદિ— કપૂર હોયે અતિ ઉજલોરે-દેશી.

પાપ સ્થાનક પહિલું કહ્યુંરે, હિંસા નામ દુરંત

મારે જે જગ-જીવનેરે, તે લહે મરણ અનંતરે

પ્રાણી જિન વાણી ધરો ચિત્ત—

x

x

x

x

અંતે—

મહોટાઈ શી હોય ગુણ પાખે, ગુણ પ્રભુ સમકિત દાખેજ;

શ્રી નયવિજય વિપ્રુધપય સેવક, વાચક જસ ધમ ભાખેજ.

(૫૭૭ કં.)+ અમૃતવેલીની સજઝાય (હિત શિક્ષા સઝાય)

આદિ—

ચેતનસાન અણુઆલીયે, ટાલીયે મોહ સતાપરે

ચિત્તું ડમડોલતું વાલીયે, પાલીયે સહજ ગુણ આપરે.

એ૦ ૧

x

x

x

x

અતે—

શ્રી નયવિજય ગુરુ શિષ્યની, શીખડી અમૃત વેલરે
એહ જે ચતુર નર આદરે, તે લહે સુયશ રંગરેલરે

૨૯

(૫૭૭ ખ.)+ ચાર આહારની સજઝાય.

આદિ—

અરીહંત પદ ધ્યાનો થકો—એ દેશી.

સમરૂં ભગવતી ભારતી, પ્રણમી ગુરુ ગુણવંતોરે.

સ્વાદીમ જેહ વિહારમાં, સુજે તે કહું કંતોરે;

—શ્રી જિનવચન વિચારીએ.

x

x

x

x

અતે—

શ્રી નયવિજય સુગુરુ તણા, લેહ પસાય ઉદારરે,

વાચક જસ સિઝાય રચી, એ સેવક સુવિચારરે.

શ્રી. ૨૦

(૫૭૭ ગ.)+ કુગુરુપર સ્વાધ્યાય.

આદિ—

છેડો ના જી—એ દેશી

શુદ્ધ સંવેગી કિરિયા ધારી, પણ કુટિલાઈ ન મૂકે;

બાહ્ય પ્રકારે કિરિયા પાલે, અભ્યંતરથી ચૂકે.

કપટી કહિયા એહ જિણુદે.

૧

x

x

x

x

અતે—

આપમતીનો સંગ તજીને, સાધુવચને રહિયેં;

વાણી વાચક જસ એમ બોલે, જિનારા શિર ગ્રહિયેં.

૨૮

(કવિના સમયની સ્થિતિ સાધુ માટેની જણાવેલી છે)

—ચૈત્ય૦ આદિ સં. ભા. ૩ પૃ. ૩૯૮

(૫૭૭ ધ)+ સુગુરુપર સ્વાધ્યાય. (૪ હાલમાં)

આદિ—

રૂપમનો વંશ રચણાયર—એ દેશી.

સદગુરુ એહવા સેવિયે, જે સંયમ ગુણુ રાતારે;

નિજસમ જગજન જાણતા, વીર વચનને ધ્યાતારે,

સદગુરુ એહવા સેવિયે.

x

x

x

x

અંતે—

શુદ્ધ પ્રરૂપક સાધુ નમીજે, શરણુ તેહનું કીજેરે;

તાસ વચન અનુસારે રહી, ચિદાનંદ ક્ષણ લીજેરે.

તે ૪૦

સિરિ જયવિજય ગુરુણં પસાય માસજ્જ સયલ કમ્મકરં,

મણિયા ગુણા ગુરુણં સાહુણ જસસિણય ય.

તે ૪૧

(૫૭૮)+ જશવિલાસ— (પ્ર. સગ્રાય પદ સ્તવન સંગ્રહ)

આમાં ૭૫ સુંદર ઉત્તમ ભાવમય પદો છે.

(૫૭૯)+ આનંદધનજીની સ્તુતિ રૂપ અષ્ટપદી.

[અધ્યાત્મી આનંદધનજી કવિના સમકાલીન હતા, તેમના સમા-
ગમથી પોતાને અધ્યાત્મ દશા જાગવા રૂપી ઉત્તમ લાભ મળ્યો હતો, તેના
આનંદમાં તે મહાત્માની સ્તુતિ રૂપે પદ કવિએ રચ્યાં છે. તે પૈકી પ્રથમ
પદની આદિ કડી આ છે:—]

આદિ—

રાગ કાનડો.

મારગ ચલત ચલત ગાત, આનંદધન પ્યારે,

રહત આનંદ ભરપૂર—મારગ.

તાકો સરૂપ ભૂપ ત્રિહું લોકધેં ન્યારો,

બરણત મુખપર નૂર—મારગ.

અંત—

અંતનું આઠમું પદ. રાગ કાનડો તાલ.

આનંદ ધનકે સંગ સુજસહી મિલે જળ,

તથા આનંદ સમ ભયો સુજસ.
 પારસ સંગ લોહા જે ફરસત,
 કંચન હોતહી તાકે કસ—આનંદ. ૧
 ખીર નીર જે મિલ રહે આનંદ,
 જસ સુમતિ સખી કે સંગ.
 ભયો હે એક રસ, ભવ અપાર્થ સુજસ ગિલાસ;
 ભયે સિદ્ધ સ્વરૂપ લીયે ધસ મસ—આનંદ. ૨
 આ બધું સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહમાં છપાયું છે.

(૫૮૦)+ પંચ પરમેષ્ઠી ગીતા.

આદિ—

પ્રણમીર્થ પ્રેમસ્યુ વિશ્વત્રાતા, સમરીર્થ સારદા સુકવિમાતા,
 પંચ પરમેષ્ઠી ગુણુ થુણુણુ કીજે, પુણ્ય ભંડાર સુપરિં ભરીજે. ૧
 x x x x

અંતે—

પંચ પરમેષ્ઠિ ગુણુ ગણુ પ્રતીતા, જિન ચિદાનંદ મોજે ઉદીતા,
 શ્રી ચશોવિજય વાચક પ્રણીતા, તેહ એ સાર પરમેષ્ઠી ગીતા.

—૫. ૧૭૩ થી ૧૮૫ યુ. કૃત ભજન પદ સંગ્રહ ભાગ ૪ થો.

(૫૮૧)+ સીમંધર સ્વામીનું ૪૨ ગાથાનું સ્તં ૪ ઢાળનું (નિશ્ચય
 વ્યવહારનય ગર્ભિત)

આદિ—

શ્રી સીમંધર સાહિત્ય આગે વિનતિરે, મન ધરી નિર્મલ ભાવ,
 કીજે કીજેરે લીજે લાહો ભવતશોરે. ૧

x x x x

અંતે—

કલશ

ધમ વિમલ દેવલજ્ઞાન દ્વિનકર, સકલ ગુણુ રચણાયરો,
 અક્લંક અક્લ નિરીક નિર્મળ, વિનવ્યો સીમંધરો.

શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિરાજ રાજે, વિકટ સંકટ ભય હરો;
શ્રી નયવિજય ખુધ શિષ્ય વાચક, જસવિજય જય જય કરો.

—ઉપદેશ માળામાં; સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૩૧૪ થી ૩૧૭.

—ચૈત્ય આદિ સં. ભા. ૩ પૃ, ૪૪૫ થી ૪૪૯; ૨-૧૨ આ. ક.

(૫૮૨)+ કુચુરની સઝાય (છ ઢાલમાં)

આદિ—

સેવો સદ્ગુર ગુણુ નિરધારી, ધહિભવ પરભવ જે ઉપગારી,
વર્ણો કુચુર સમય અનુસારે, પાસત્યાદિક પંચ પ્રકારે.

૧

x

x

x

x

અતે—

જ્ઞાની છે કેવલી કલ્પ, એ કલ્પ ભાષ્યનો જલ્પ;
જે શુદ્ધ કથક ગુણધારી, તે સદ્ગુરની બલિહારી.
પસો કુચુર સજ્જાપ જિનવચણાઓ ફુઢં મણિયો
સિરિ ણયવિજય મુણોળં સીસેણ જણાણ વોહઢા ।

+ઋષભ જિનસ્ત ૦ (૩ ચોવીસી ઉપરાંત) ૯ કડી.

ઢાલ કડખાની.

આદિ—ઋષભ જિનરાજ મુજ આજદિન અતિ ભલો,

ગુણુનિલો જેણુ તું નયન દીડો;

અંત—ગંગ સમ રંગ તુઝ કીર્તિ કલ્લોલને,

રવિ ચક્રી અધિક તપ તેજ તાજો.

નયવિખુધ સેવક હું આપરો જસ કહે,

અખ મોહિં બહુ નિવાજો. ઋષભ. ૯

—પૃ. ૧૯૭ ૨૮૮ ખુ. ભજન ભાગ ૪.

+શીતલ જિનસ્ત. ૬ કડી.

રાગ અઢાણો.

આદિ—શીતલ જિન મોહે ધ્યારા, શીતલ જિન મોહે પ્યારા;

—

અંત—જસ કહે જન્મ મરણ ભય ભાગો. તુમ નામે ભવ પારા, સી. ૬

(ઉપર મુજબ પૃ. ૧૯૯)

+નવપદ પૂજા—(આ શ્રીપાળ રાસમાંની ટાળોમાંથી છે) વિવિધ પૂજા
સંગ્રહ. ભી. મા.

+જિન સહસ્ર નામ વર્ણન છંદ—૨૧ કડી.

ભુજંગ પ્રયાત વ્રત.

અઘાદિ—

જગન્નાથ જગદીશ જગન્નથુ નેતા, ચિદાનંદ ચિત્કંદ ચિન્મૃત્તિ ચેતા,
મહામોહ ભેદી અમાયી અવેદી, તથાગત તથારૂપ ભવમય ઉચ્છેદી.

x

x

x

x

અતે—

ધર્યાં સિદ્ધ જિનનાં કહ્યાં સહસ્ર નામ,

રહો રાખ્દ ઝગડો લહો શુદ્ધ ધામ,

ગુરૂ શ્રી નયવિજય બુધ ચરણ સેવી,

કહે શુદ્ધ પદમાંહિ નિજ દષ્ટિ દેવી.

૨૧

—ચૈત્ય૦ આદિ સં. ભાગ. ૨. પૃ. ૨૦૨ થી ૨૦૫,

+અડતી પડતીની સજાય. અથવા સંવિરૂપક્ષીય વદન ચપેટા.

અઘાદિ—અડ્યા પડ્યાનો અંતર સમઝી, સમ પરિણામે રહીએરે;

થોડો પિણુ જિહાં ગુણુ દેખીને, તિહાં અતિ ગહગહીએરે.

લોકા ભોલવીયા મત ભૂલો.

૧

અતે—

‘તે માટે જ્ઞાનાધિક વચને’, રહી ક્રિયા જે કરસ્યે;

અધ્યાતિમ પરિણતિ પરિપાકે, તે ભવસાયર તરસ્યેરે.

લો. ૪૦

વાચક જસવીજયેં એ દાખી, સીખ સર્વનઈ સાચી,

પિણુ પરણુમસ્યેં તેહતણેં મનિ જેહની મતિ નવી કાચીરે. લો. ૪૧

—મતિ શ્રી સંવીરૂ પક્ષીય વદન ચપેટા સ્વાધ્યાય સમાપ્ત.

+હરિયાળી.

આદિ— કહેજો પંડિત કોણ એ નારી.

+યતિધર્મ બત્રીશી—અથવા સંયમ બત્રીસી.

આદિ—ભાવ જતિ તેહને કહો, જહાં દશવિધ જતિ ધર્મ,

કપટ ક્રિયામાં મહાલતા, મહીયા બાંધે કર્મ.

અતે—વાચક જસવિજયે કહી, એહ મુનિ હિત વાત,

એહ ભાવ જે મન ધરે, તે પામે શિવ સાથ.

પ્ર૦ જૈ. હિતોપદેશ ભાગ, ૨-૩;

તથા સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૫૨૪ થી ૫૨૭.

+સ્થાપના કુલકં. સ૦

આદિ—પૂરવ નવમાંથી ઉધરી, જિમ ભાષે શ્રી ભદ્રપાહુરે;

સ્થાપનાકલ્પ અમે કહું, તિમ સાંભળજો સહુ સાહુરે.

x

x

x

x

અતે—જેહ વસ્તુમાં થાપિયે, દક્ષિણ આવર્તે તેહરે;

તે અખૂટ સઘળું હોયે, કહે વાચક યશ ગુણગેહરે.

+પચ પ્રતિક્રમણ સૂ. જૈ. શ્રે. મં. પૃ. ૫૨૭

+સંયમ શ્રેણીની સ૦

(૫૮૩) કુમતિખંડન-૧૦ મતસ્તવન. સં. ૧૭૩૨ પોશ શુદ્ધ.

આદિ—

કુહા.

સુખદાયક ધોવીશમો, પ્રણમી તેહના પાય;

ગુરૂ પદ પંકજ ચિત્ત ધરી, શ્રુતદેવી શારદમાય.

ત્રણ તત્ત્વ સ્વરૂપ છે, આત્મ તત્ત્વ ધરેય;

દેવતત્ત્વ ગુરૂતત્ત્વરે, ધર્મતત્ત્વ જ્યો લેય.

ભસ પરીક્ષા કારણે, શુદ્ધ શુદ્ધ સરૂપ;

કહીશું તે ભવી સાંભળો, ભાખ્યો ત્રિભુવન ભૂપ.

x

x

x

x

આ પછી (૧) વીરાનુ ૯૦૯ માં દિગંબર મત, (૨) વિ. સં. ૧૧૬૯ માં પૂનમીઆ, (૩) સં. ૧૨૧૨ માં ખરતર (૪) (સં. ૧૫૦૮) લોંકામત, (૫) સં. ૧૫૬૪ કડવાનો મત, (૬) સં. ૧૫૭૦ માં વીળમત, (૭) (સં. ૧૫૭૨) પાસચંદ મત, (૮) પછી શાંતિદાસથી સાગરગચ્છ પછી (૯) નયવિમલ (જ્ઞાનવિમલ સૂરિ), ૧૦ બાણચંદ જેવા આમ દશ મત પ્રત્યે વિરોધ બતાવી સૂત્ર પ્રમાણે સામાચારી કરવા ને તપગચ્છતી સામાચારી સુંદર ગણવા કહે છે. છેવટે

અતે—

કલશ.

ત્રિશલા તે નંદન ત્રિજગવંદન વર્ધમાન જિનેશ્વરો,
મેં શુદ્ધ પામી અંતરજમી વીનવ્યો અલવેસરો.
સકલ સુખ કરતા દુકૃત હરતા જગતતારણુ જગગુરૂ,
યુગભવન સંયમ પોસ માસે શુકલ સપ્તમી સુખ કરૂ.
તપગચ્છ રાજા સુજસ તાજા શ્રી વિજયપ્રભ દિનકર સમો,
નયવિજય સુપસાય વાચક જસવિજય જય શિરિ નમો.

—દશમતાધિકારે વર્ધમાન સ્તવન સમાપ્ત. આની નકલ મારી પાસે છે. આ સ્તવન પ્રસિદ્ધ યશોવિજયજીને નામે કોષ્ટકે ચક્રાવ્યું લાગે છે અને તેનું અંતરંગ પ્રમાણુ એ છે કે (૧) આ સ્તવનમાં ‘ પુન્ય વિહ્વણુ પુનમીઆં, ‘ ખર સરીખા ખરતર ’ વગેરે શબ્દો તેઓશ્રી ન કાઢે (૨) ‘ જ્ઞાનવિમલ સૂરિ ધર્મુરે અવિનીતે એ નામ ’ એમ આ સં. ૧૭૩૨ માં રચેલા ગણાતા સ્તવનમાં જણાવ્યું છે પણ તે સમયવિરોધવાળું કથન છે. જ્ઞાનવિમલ સૂરિએ એ નામ સં. ૧૭૪૮ માં એટલે યશોવિજયજીના સ્વર્ગગમન (સં. ૧૭૪૩) પછી પાંચ વર્ષે નયવિમલજીએ ધાર્યું હતું. છતાં પણ તેમના નામપર ચડેલું માટે તેમના નામ નીચે અત્ર મૂક્યું છે.)

૨૯૧ મતિસાગર.

(૫૮૪) ખંભાત તીર્થમાળા. સં. ૧૭૦૧.

૨૯૨ જ્ઞાનસાગર. (અં. ગજસાગર સૂરિ-લલિતસાગર-
માણિક્યસાગર શિ૦)

(૫૮૫)+ શુકરાજ રાસ—સં. ૧૭૦૧ વદ ૧૩ સોમવાર.

આદિ—

દ્વંષા.

- સકલ સિદ્ધિ દાતાવર, શ્રી યુગ આદિ જિણુંદ;
શેત્રુંજય સિરસેહરો, પ્રણમુ પરમાણુંદ. ૧
- બ્રહ્માણી વરદાયકા, ત્રિભોવન જગ વિખ્યાત,
પ્રણમું હું શ્રુતદેવતા, કવિજન કેરી માત. ૨
- વલી પ્રણમું ગુરુ ગચ્છ ધણી, શ્રી ગજસાગર સૂરિ;
નામિં નવનિધિ સંપન્નઈ, સંકટ જઈ દૂરિ. ૩
- તાસ સીસ પંડિત પ્રવર, દિનકર પરિ સોહંત;
લલિતસાગર લક્ષીનીલો, પ્રણમ્યાં પાતિક જંત. ૪
- તસ સીસ દિન દિન દીપતા, શ્રુતનિધિ ગુણ ગંભીર;
માણિક્યસાગર સદ્ગુરુ, પ્રણમુ સાહસ ધીર. ૫
- ગુરુપ્રસાદ કવીજન કવેં કાવ્ય છંદ પ્રસ્તાર;
સરસવનેં મેરુ કરેં, એ મોટો ઉપગાર. ૬
- ગુરુપ્રણમી સરસતિ નમી, કહું શુકરાજ આખ્યાન;
તિણિ પુંડરગિરિનો કીઓ, શેત્રુંજય અભિધાન. ૭
- જસુ ચરિત સુણતાં થકાં, પાનિક દૂર પલાય,
સુર સાનિધિ કરઈ તેહની, ધરિ લક્ષ્મી ચિર થાય. ૮
- તાસુ ચરિત સુણયો ભવિક, એક ચિત્ત અભિરામ;
કિમ શેત્રુંજય તિણેં કીઉ, કવણુ નાંમ કુણુ ગામ. ૯

x

x

x

x

અંતે—

રાગ ધન્યાસી પાસ જિણુંદ જીહારીઈ—એ દેશી.
શ્રી વિધિ પખિ ગછરાણ્યા, શ્રી ગજસાગર સૂરિસોરે;
તસ પાટિ શ્રી પૂન્યરત્ન સૂરીસર, દિનદિન અધિક જગીસોરે. ૧૦૫.

- વર્તમાન તસૂ પાટિ પ્રભાવક શ્રી ગુણુરત્ન સૂરીદોરે;
 દિનપ્રતિં અધિક પ્રતાપ સવાઈ, પ્રતપો જિહાં ચંદદિણુદોરે. ૧૧૫.
- શ્રી ગજસાગર સુરિવર કેરા, શિષ્ય પડિત સુખકારીરે;
 લલિતસાગર બદ ગુણિં સોભિત, પંચ મહાવ્રત ધારીરે. ૧૨૫.
- તસુ રીસ આણિક્યસાગર ઉદયા, શ્રુન દિનકર તેજ પ્રકાશોરે;
 તે ગુરુ સુપસાઈ કહીઓ, મેં શુક્યરિત લવકેસોરે. ૧૩૫.
- અધીકું ઓછું જે ભાપીઉં, તે મીચળ દુક્કડ હોયોરે;
 હું જડમતિ શિરોમણિ અછું, પંડિત તુમે સોધી જોયોરે. ૧૪૫.
- શ્રી શુકરાજ ચરિતમં, નથી દીક્ષાનો અધિકારોરે;
 મેં શ્રાદ્ધવિધિથી આંણીઓ, દીક્ષાનો વિસ્તારોરે. ૧૫૫.
- સંવત સત્તર એકોત્તરે શ્રી પાટણુ નયર મઝારિરે;
 સૂચી કૃષ્ણપક્ષ તેરસ દિનિં, નક્ષત્ર પુખ્ય શશીવારે. ૧૬૫.
- ચોથો ખંડ પૂરો થયો, પૂગી મનચી આસોરે,
 જ્ઞાનસાગર કહિ સંધને, હોયો લીલ વિલાસોરે. ૧૭૫.
- શ્રી ગોડીપાસ પસાઉલેં, પૂરણુ થયો શુક રાસોરે;
 એકવીસમી ધન્યાસીઈ, ઢાલ ગાતાં અતિ ઉલ્લાસોરે. ૧૮૫.
- ઝાગણુસહિ નઈ ચૌદસિં એ ગ્રંથાકર પરમાણોરે;
 દૂહા દેસી નેં ચોપઇ સુભાષિત સહીત સુગંણોરે. ૧૯૫.

—સર્વગાથા ૪૨૫ સુભાષિત ૯ શ્લોક સંખ્યા ૬૭૫ ચતુર્થ ખંડે-
 ચારેખંડે સર્વગાથા ૯૦૫ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોક સંખ્યા ૧૪૫૯ સં. ૧૮૫૧
 આસાદ વિદ્ધ એકાદશ્યાં શનીવાસરે કૃષ્ણપક્ષે સકલ ભટ્ટારકજી શ્રી શ્રી ૧૦૦૮
 શ્રી શ્રી વિજયધર્મ સૂરીશ્વરજી તત્ શિષ્ય પં. દેવવિજયજી તત્ શિષ્ય પં.
 તીર્થવિજય ગણિ લિપીચક્ર. શ્રી મુઢીયાં મધ્યે. શ્રીરસ્તુ, કલ્યાણમસ્તુ, શ્રી,
 ભદ્રંભૂયાત્, શુભંભવતુ શ્રી પાર્શ્વરાયજી પ્રશાદાત્, લેખક પાઠકયો: ૪૧-
 ૧૪ અનંત.

—સં. ૧૭૯૮ પત્ર ૩૨ શ્લો. ૧૪૫૯ દા. ૪૨ નં. ૧૨ લીં.

(૫૮૬) ધમ્મિલ રાસ—સં. ૧૭૧૫ કા. શુ. ૧૩ ગુર.

આદિ—

સ્વરિત શ્રી સુખદાયકા, ત્રિભુવન માતા જેહ,	
પ્રણમું હું નિતિ પ્રેમશું, ધુરિ સરસતિ ધરી નેહ.	૧
સાનિધિ કરજો સારદા, દોલતિ દાર્ઘ દેવિ;	
કરતાં તપ ઉપરિ કથા, વદનઈ વસયો હેવિ.	૨
માણિજ્યસાગર મુનિ નિપુણ, મુજ ગુરૂ મહિમાવંત;	
અરણુ નમું તમુ આહસું, વિઘમાન જસવંત.	૩
કાવ્યકુંડલીયા કવિતવર, શ્લોક સવાયા ભેઉ;	
ગાહા ગૂઢા ગીત બહુ, યમક રૂપક ભેય જેઉ.	૪
છંદ વસ્તુ ને છપ્પયા, દુગ્ધક દોધક ભાતિ;	
અડયલ મડયલ આરયા, ચૌટીઆ ચોપધ જાતિ.	૫
ધૂઆ દૂમેલા પધ્ધડી, અઢિ પદાદિ અનેક;	
ભેદ ન લહું એહના ભલા, વલી માત્રાદિ વિવેક.	૬
હું જડમતિ ન લહું કિમ એ, સગવટ સખર સંવાદ;	
માંડુ જોડાણ મનિં ધરી, સદગુરૂ દેખ્યો સાદ.	૭
નિષ્કુર નવય નિદાન તજિ, વાંછા પંચ વિનિષ્ઠ;	
પરિહરિનઈ જે તપ તપઈ, સો લહે સુખ વિશિષ્ઠ.	૮

યત:—

પત્રખાણુસ ફલં, ઇહપરલોએ અહોષ દુવિહંતુ;
ઇહલોએ ધમ્મિલાષ, દામવગ માર્ઘ પરલોઅં, ૧

—ઇતિ આવશ્યકે પ્રલાખ્યાનનિર્યુત્તૌ.

કામ ભોગ વાંછા કરી, આંખિલ તપ અભિરામ,
ભજ્યો ધમ્મિલ લહિઉ તદભવિ, રાજઝહિરો ધામ. ૯
કવણુ ધમ્મિલ કેહવા, કવણુ માય કુંણુ તાય;
કિણિ કારણિં તપ કિઉ, તે સુણુજ્યો ચિત્ત લાય, ૧૦

અતે—

શ્રી આવશ્યક સૂત્રમાં પચ્ચખાણુ પરભાવિરે,
 યુદ્ધ વૃત્તિ વિસ્તર કહિઓ, ધમ્મિલ સંબંધ સુભાવેરે.
 તે મેં તિહાંથી આણીઓ, લઘુ ધમ્મિલ ચરિત્રથી લીધોરે;
 વદ્ધ ચરિત્રસાહે વલી, સંબંધ એમ છઈ સીધોરે.
 વલી વસુદેવની હિંડીમાં ધમ્મિલ હિંડી ધુરહીજ ભાસિરે,
 ગોતમ શ્રેણિક આગણિ તપથી ફલપત્તિ પરકાસીરે.
 ચિહ્નું ગ્રંથ ચોકસ કરી અધિકાર ધમ્મિલનો આણ્યોરે,
 કાંઈક અધિકું ઉછું કહિઉં મિચ્છા દુક્રુ મેં દાખ્યોરે.
 ધમ્મિલ વિલાસિ માધુર થકી સગવાસેં સધળી જોડીરે;
 કરજ્યો શુદ્ધ કવિયણુ તુમ્હે કહું છું હું જે કરજોડીરે.
 દેશી ચોપાઇ ને દૂહા સુભાષિત સહિત સુખણેરે;
 ગ્રંથાગર કીધો ગણી સોલસે પાંત્રીસ પરમાણેરે.
 ગચ્છિં અચ્છિ ગુરૂ રાજ્યા શ્રી સુમતિસાગર સૂરિ શિષ્યોરે;
 શ્રી ગજસાગર સૂરિવર તસુ પાઠિ પુણ્યરત્ન સૂરિ દક્ષોરે.
 પાટ પ્રભાકર તેહના વિદ્યમાન વિરાજેરે;
 ગુણરત્ન સૂરિ ક્ષમા ગુણે વલી શીલ વિદ્યા ગુણિં ગાજીરે.
 ગજસાગર સૂરિ ગુરૂ તણા પંડિત શિષ્ય પ્રનાખીરે,
 લલીતસાગર લીલાકર જગતીઈ જસુ કીરતિ વ્યાપીર;
 શિષ્ય પ્રથમ સુશોભતા મ્હાણિડયસાગર મુનિરાજેરે.
 મુઝ ગુરૂ તે મહિમાનિલો સિધાંત સસાનિધિ કાજેરે;
 સંવત કુંથુ સંખ્યા દો એકે મહાવ્રત મહાવીરને જાણેરે.
 સુચિ કાર્તિક તેરસિ રેવતિ ગુરૂવાર સિદ્ધિ યોગ વધાણેરે;
 ત્રીજે ખેડે ત્રેવીસમી કહી દાલ થયાં કલ્યાણેરે.
 ધમ્મિલવિલાસ ધન્યાસીઈ પૂરણુ ચડ્યો પ્રમાણેરે.
 ન્યાનસાગર કહે નેહર્યું શ્રી સંપતે સુખ શ્રીકારોરે,
 દિનદિન દોલત દીપજ્યો સુત સંપતિ સયલ પ્રકારોરે.

—ત્રિષુ ખડેયુ મિલિત્વા સર્વ ગાથા ૧૦૦૬ સુભાષિત ૨૦
(અંથાઅં ૧૬૩૫) સવત ૧૭૩૨ વર્ષે કાશુણ્ય સુદિ ૭ દિને કેસર-
વિજયેન લિખિતં પ્ર. કા. વડોદરા નં. ૨૬૭.—ગ૦ શ્રી વિદ્યાસાગર
લીપી કૃત્વા ઉચ્છ્રેકેન સ્તંભતીર્ય મધ્યે સં. ૧૭૨૯ વર્ષે જોઠ શુદ્ધિ
ગણેસ તિથૌ ૪૯-૧૩ દા. ૪૨ ૩૦

(૫૮૭)+ ઈલાચીકુમાર ત્રોપાઈ સં. ૧૭૧૯ આસો શુદ્ધ ૨ બુધવાર
શેષપુરમાં.

દ્વંડા.

આદિ— સકલ સિદ્ધિ દાઈકે સદા, પ્રણુમિ જિનવર પાય
ઘડાપુત્ર ઋષિ ગાવતાં આપઈ વચન વિલાસ. ૧
વલી આહિની લીપિ ભલી, પંચમાગિ ધુરિ જોહ,
ગણધર પ્રણુમે જોહનઈ હું પણિ પ્રણુમુ તેહ. ૨
માણિક્યસાગર મુઝ ગુર, જ્ઞાનદષ્ટિ દાતાર,
પ્રણુમું હું પય તેહના, વાણી હુઈ વિસ્તાર. ૩

*

*

*

*

આદિ—

દાલ ૧૬ રાગ ધન્યાસી.

શાંતિ જિન ભામડલે જાઉં-એ દેશી.

x

x

x

x

ગચ્છપતિ વિધિપક્ષ વિરાજઈ, ગુણુરતનસૂરિ કાજઈ, એ. ૮
લલિત સાગર બુધ લાવણ્ય ધારિ, તસ શીખ્ય પ્રથમ સુખકારિ, એ. ૯
માણિક્યસાગર મુનિ સુપ્રકારી, મુઝ ગુર જ્ઞાન દાતારી, એ. ૧૦
તે ગુરતાણા લહી સુપસાયા, મેં ઘડાપુત્ર ઋષિ ગાયા, એ. ૧૧
સૂત્ર આવશ્યકને નિરધારે, વૃંદાવતી આણુસારે. એ. ૧૨
વળી ઋષિમંડલમાંથી લીધુ, એ અધિકાર મેં સીધું, એ. ૧૩
તિણુથી ન્યન અધિક જે ભાખ્યો, તે મિચ્છામિ દુક્કડ મેં ભાખ્યો, એ. ૧૪

અંથાગ્રંથ અખર ગુણ આજ્યો, બેસે કશુણસકિ જાણ્યો, બે. ૧૫
(વીસે સતસકિ જાણ્યો.)

સંવત સતર હિગણીસા વરયે, સેવપુરે મન હરયે, બે. ૧૬
આસોમુદિ દ્વિતીયા દિન સારે, હસ્ત નક્ષત્ર બુધવારે, બે. ૧૭
જ્ઞાનસાગર ઘેં સંઘ આસીસા, દિનદિન ઘુઈ મુજગીસા, બે. ૧૮
જમ્મુ સાનિધિ સાધુ ચરિત પાલઈ, જ્ઞાનચારિત અબ્જુઆસેં બે. ૧૯

—ઇતિશ્રી બાવ વિપયે ઈલાકુમાર ચોપાઈ લિખિતં ભુજન(ગ)રે
મુનિ મુમતિવિજય, શ્રી રસ્તુ, કથ્યાણુ મસ્તુ સા ધનરાજ તનુપુત્ર સા
સેજપાલની પકન કૃતે. પ્ર. કા., માણેક.

—સકલપંડિત શિરોમણી પં. કૃષ્ણવિનય શિ. મુનિ મોહનવિજય
લિ. સં. ૧૮૫૧ મહાવદ ૨ પા-૧૫-૧૧ આ. ક., ૭-૧૭ આ. ક.,
૧૦-૧૨ અને ૯-૧૩ વી. પા.

—સં. ૧૭૮૮ ચૈ. વ. ૩૦ શનૌ લ. શ્રી શિવજી લિ. સ્વ
અર્થેણુ નૌતનપુરે. ૫-૧૭ ધો.

આ પ્રતમાં ૯ મી ૧૦ મી કડી નથી. તેને બદલે એક કડી એ
મઠી છે કે:—

મૂત્ર આવશ્યક એ નિરધારી, અહદત્રત અણુસારી.

—સં. ૧૬૨૪ વૈશાખ શુદિ ૧૫ શનિવાસરે લી. ઋપણ
હીરાચંદળ તસ્ય શીષ્ય મુરજમલ લખિતા ગ્રામ જવરા મધ્યે વાસી
મારવાડી સોઝતકા ૧૧-૧૨ ધો,

—સર્વ સંખ્યા શ્લો. ૨૮૮ લ. પં. તેજવિજય ૪-૨૧ ગારી-
આધર; પા. ૧૮ પ્રે. ૨.

—સર્વગાથા ૧૮૭ અંથાગ્ર ૨૬૭ સં. ૧૭૩૫ વર્ષે પોસ શુદિ
૨ વાર શુક્રે લિ. ૧૦-૧૧ વિ. ધ.

—સં. ૧૮૦૮ વર્ષે શાકે ૧૬૭૩ પ્રવર્તમાને માહમાસે કૃષ્ણપક્ષે
૪ બુધવાસરે લં ભુજનગર મધ્યે પૂં ઋં ગોવર્દનજી તત્ શિ.
રાયચંદળ તત્ શિ. ઋષિ નાથા લિ. ભુજનગરે. ૮-૧૪ રાજકોટ. પૂંઅં

(૫૮૮) શાંતિનાથરાસ સં. ૧૭૨૦ કાર્તિક વદ ૧૧ રવિ, પાટણમાં.

આદિ—

દ્વહા.

સકલ સુખ સંપત્તિ કરણ, ગડડી પાસજિણુંદ,	
પ્રણમું પદ કમ્પેડીનઈ, સેવક નયણાણુંદ.	૧
સરસ સબંધ શ્રી શાંતિનો, ચક્રપર્ષ કરતાં આહિ,	
સાંનિધિ કર્યો સાહિબા, મહિર કરી મનમાંહિ-	૨
વાગ્ વાણી પ્રણમું વળી, વાહત જાસ મરાલ,	
સિદ્ધિ ખુદ્દિ હોઈ સદા, નામઈ મંગલમાલ.	૩
માણિકસાગર મુઝગુર, અતિસયવંત અપાર,	
પ્રણમું હું પાય તેહના, વાણી હુઈ વિસ્તાર.	૪
ઉત્તરાધ્યયન અદ્વારમઈ ચક્રીનઈ અધિકાર,	
બોલ્યા આણિ ખુદ્દિ કરી, વૃત્તિ થકી વિસ્તાર.	૫
બાર ભવતરનો ચરી, કહસ્યું મનને કોડિ,	
સદગુર સુપસાઈ કરી, જોયેં હાસ્યેં જોડિ.	૭

×

×

×

×

અંતે—

રાગ ધન્યાસી દીઠોરે દીઠોરે વામાકો નંદન દીઠો—એ દેશી.

ઉત્તરાધ્યયન વૃત્તિથી એ મેં, સબંધ સરસ દીપાયો,	
હેમસુરી કૃત શાંતિચરીત્ર થેં, વિધ વિધ ભાવ બણાયો.	શાંતિ. ૩
ધવલધિંગ ગોડીનેં સાંનિધ સુખ સંપત્તિ બહુ પાયો,	
પૂરણ શાંતિ પ્રભૂકો કીનો, સરસ સંબંધ સવાયોરે-	૪
સંવત સતરવીસોત્તર વરસેં કાર્તિક વદિ સુખકારે,	
એકાદસી અમૃત સિદ્ધયોગેં, હસ્ત નક્ષત્ર રવિવારે.	૫
અંચલ ગણી ગિર્યા ગણપતિ, શ્રી ગજસાગર સરિરે,	
શ્રી પુણ્યરત્નસરિ તિલુકે પાટે, પ્રતપ્યા પુણ્યપરૂરે.	૬
તાસ પાટ પ્રભાકર દિનકર, દિન દિન અધિક સવાધ,	
શ્રી ગુણરત્નસૂરી ગણપતિ કે, સોહાસણિ ગુણ ગાંધરે.	૭

શ્રી ગજસાગર સૂરીતણા શિષ્ય, લલિતસાગર ખુધ સોહર્ષ,
 માણિક્યસાગર મુનિ તિનકે શિષ્ય, મુઝ ગુરૂ ભવિ મનમોહરે. ૮
 તિણુ ગુરૂકી સાનિધરથું સાહિય, શાંતિ નિનકે ગુણુગાએ,
 પાટણુ નયરમઘં સંઘ મુશ્રાવક, દોલતિવંત દિપાર્થરે. ૯
 ગ્રંથમાન શ્રી શાંતિકે રાસંકા, શ્લોક બાવીસમેં ઉર પાંચ,
 ગ્રંથાગર અક્ષર ગુનિ કીનો, ધનમેં નહિ પલપંચરે. ૧૦
 રાગ ધન્યાસીમેં ઢાલ બાસકિમી, ન્યાનસાગર કહી રંગે,
 રાગતણું ઉપયોગેં સુકંઠી, ગાવજ્યો સરમ સુરગેરે. ૧૧

—શાંતિસર સ્વામી ગાયઉ.

સર્વશ્લોક બાવીસમેં ઉપર પાંચ અધિક છે ઇતિશ્રી શાંતિનાથ
 રાસ સંપૂર્ણ સંવત્ ૧૭૭૮ વર્ષે આસો સુદિ ૧૩ સોમે ગણિ રત્નવિજય
 લિપીતં સહર્ષેણુ. છ. (ગુ. વિ.)

—મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગ. તત્સિષ્ય પડિત પ શ્રી ગુણુ-
 વિજયગણિ તત્સિષ્ય ગ૦ કેસરવિજય સિખિતં સંવત્ ૧૭૬૪ વર્ષે
 પોસ સુદિ ૩ દિને શ્રી અમ્મદપુર ચૈમાસ રહિના પ્ર. કા- વડો. ૫૪
 પત્ર, ૪૭-૧૬ મો.

(૫૮૯) ચિત્રસંભૂતિ ચોપાધ સં. ૧૭૨૧ પોષ શુ. ૧૫ ગુરૂ-
 શેખપુરે.

અતે—

પ્રથમ નમુ પરમેસર, સકલ સિદ્ધિ દાતાર,
 ધવલ ધોંગ ગોડી ધણી, સેવક સાનિધિકાર. ૧
 ગણુધર શ્રી ગૌતમ પ્રમુષિ સૂત્રતણુધ ધુરિ જેહ,
 પ્રણુમીજઘં શ્રુતદેવતા, હું પણુ પ્રણુમું તેહ. ૨
 પાલિ જેણે પોઢો કીઉ, જ્ઞાન દીઉં મનલાય,
 માણિક્યસાગર મુઝ ગુરૂ, પ્રણુમુ તેહના પાય. ૩
 ગુણુગાતાં અણુગારના મુઝમનિ અતિ ઉલ્લાસ,
 સાનિધિ કર્યો શિષ્યની, થાઈ સફલ પ્રયાસ. ૪

ચિત્રસંભૂતિ તણું ચરિત, સરસ ધણું શ્રીકાર,	
શ્રી મુષિ વીર વણાણીઉ, ઉત્તરાધ્યયન મઝારિ.	૫
તે હું આણીસ તિહાયકી વૃત્તિયકી વિસ્તાર,	
ઉપદેશચિંતામણી પ્રમુખ, અથ ચરિત સવિ ધાર.	૬
ચારિત લેઈ ચિત્તમાં, ધરે દુગંછા સોઈ,	
ચિત્ર અને સંભૂતિ જીઉ, નીચ કુલે નર હોઈ.	૭

x

x

x

x

અ—	ઢાલ રાગ ધન્યાસી—પાસજી પાદ લુહારીધ—દેશી.	
ભવિયણુ ચિત્રસંભૂતિનઉ સંબંધ હીઈઅડધ ધારીરે,		
લજી નીચાણું તુ મૈન એ સયમ કરો દુગંછા વામીરે.		
સેવ્યઉ મરત આદિધણા, વિધિસ્થું શ્રીજિનધર્મરે,		
નવનિદાન નઈ એહનો કાંહેક, બાલાંના લહી મમ્મરે.		૨
વ્યતિકર ચિત્ર સંભૂતિનઉ, શ્રી ઉત્તરાધ્યયનની વૃત્તિરે;		
છઈ ઉપદેશચિંતામણિ માહઈ આણ્યો તસ અનુવૃત્તિરે.		૩
ઉપદેશમાલકણિકા માંહિં, ધમ અધિકાર છઈએહોરે;		
ત્રેસઈ શલાકા ચરિતમાં લક્ષો, હેમ સૂરિ ધમ તેહોરે.		૪
ચઉકસ કરી ચિહું અંથથી, એ અધિકાર મેં આખ્યોરે;		
મિછા દુઃકડ મુઝ હુજ્યો, કાંઈ ન્યૂન અધિક જે બાખ્યોરે.		૫
અંચલગચ્છઈ ગિર્યા ગચ્છનાયક, શ્રી ગુણુરત્ન સૂરીહોરે;		
શ્રી ક્ષમારત્ન સૂરિ તસ પાટિં, દીપઈ જ્ઞાન દિણુહોરે.		૬
બુધ શ્રી લલિતસાગર તણા, શિષ્ય પ્રથમ સુખકારીરે;		
માણિકસાગર મુનિવર મુઝ ગુર જ્ઞાન દાતારીરે.		૭
તે ગુરને સુપસાઉલે મેં ચિત્ર મુનીસર ગાયોરે,		
ધવલ ધિંગ ગોડીજી સાનિધિ સરસ સંબંધ સુહાયોરે.		૮
પોસ શુકલ પડવે ગુરવાસરે, સંવત સતર ઈકિવીસેરે;		
પૂરવાષાઢિં રાસ કીઉ પૂરણુ, સિદ્ધિ થોગે સુજગીસેરે.		૯

સરવ મિલિ ધર્મિપારસે* ગ્રંથાગર થયો માનોરે;

કીધી ચોંપઈ ચુંપચું શેખપુરે* શુભ થાનોરે.

૧૦

ઢાલ ઉગણ્યાલીસમી ન્યાનસાગર બુધ વારે,

કહી ધન્યાસીમાં મુણો દીધ દોલતિ દીદારે.

૧૧

—૩૩-૧૩ (વિ.ધ.)

—લ. સં. ૧૭૩૪ શ્લો. ૧૧૦૦ દા. ૪૨ નં. ૧૩ લીં, પા. ૧, ચં.

—૩૩-૧૫ દા. ૪૩ નં. ૫૧ વ ડે.

(૫૬૦) ધન્ન! અણુગાર-સ્વાધ્યાય—સં. ૧૭૨૧ શ્રાવણ સુદ ૨
ખસગામમાં.

અતે—

રહી ચોમાસિ સતર એકવીસે, શ્રી ખસગામ મઝારિછ;

શ્રાવણ સુદિ તિથિ ખીજ તિણુધ દિનિ, ભૃગુનદન ભલઇ વારછ. ૫૮

મુજગુર મુનિશ્રી માણિકસાગર, પામી તાસ પસાયછ;

ઈમિ અણુગાર ધન્નાના હરપઈ, ન્યાનસાગર ગુણુ ગાયછ. ૫૯

પ્ર૦ કા.

(૫૬૧)+ સ્થૂલભદ્ર નવરસો—નવ ઢાલમાં.

[આમાં શૃંગાર આદિ નવેરસના વિષય સ્થૂલભદ્ર અતે કોસ્યા એ વચ્ચેનો પ્રસંગ લઈ સુંદર રીતે પ્રતિપાદિત કર્યા છે. કાવ્ય રસિક છે.]

આદિ—

રાગ કેદારો-ઉધવ સાથે સંદેસડો ગોકલના વાસીએ.

કરી શૃંગાર કોસ્યા કહે, નાગરનારે નંદન;

મોહન ! નયણ નિહાલરે, નાગરનારે નંદન.

x

x

x

x

પ્રથમ રાગ શૃંગારમાં, ના૦ કેદારો કર્યો રાગરે ના૦ .

ન્યાન કહે સહુ સાભળો, ના૦ લહે સીલ રતનમાં ભાગરે ના૦ ૭ .

અતે—

રાગ મેવાડો ધન્યાસી વિનય કરીજે ભવિયણુ ભાવસું-દેશી.

કોસ્થા બેલેરે સાધુજી સાંભજો, તુમને જેહ વિરહ;

વિષય વિકારનાં વચન કહ્યાં ઘણાં, ખામું ત્રિકરણુ શુદ્ધ. ૧કોસ્થા.

x

x

x

x

રાગ મેવાડોરે મિશ્ર ધનાસરી, શાંતરસ નવમોરે સાર;

ન્યાનસાગર કહે શ્રી શુક્લિભદ્રને હું જાઉં બલીહાર. ૧૦કોસ્થા.

—ચાર પત્રમાં ખીજી કૃતિઓ સાથે સોલા. વડોદરા નં. ૪૭૫૪

—ના. ભં. એક શુટકામાં.

(૫૯૨) રામચંદ્ર લેખ ૫ ઢાળમાં. સં. ૧૭૨૩ આશો સુદ ૧૩.

આદિ—

દાલ બિંદલીની દેશી.

સ્વસ્તિ શ્રી લંકા જ્યાંહિ, આરામ પદમવન ત્યાંહિ હો, વાંચે સસિવયણી,

લખાઇ રામજી વિરહનુ લેખ, સીતા ઉપરિ સુવિશેષ હો, માને નૃગનયણી. ૧

લખી લેખનિ મૂડડી એક, વાયુસુતનિ દીધી વિવેકિ હો, સીતા શશિવયણી,

લેખમુદ્રિકા હતુમત જાઇ, દીયાં સીતાનિં સુપદાઇ હો, સીતા ૦ ૨

x

x

x

x

અતે—

વિરહી હોવિ વાહલારે, ઓછુ અધિકું જેહ;

વાંચી લિપીઉં વાલહીરે, રીસ ન ધરજ્યો તેહ. વાં ૭

સત્તર ત્રેવીસઠી સહીરે, ઉજ્જવલ આસો માસિ; વાં ૦

લખ્યો લેખ તેરસિ દ્વિનધરે, ન્યાનસાગર ઉલ્લાસ. વાં ૮

વક્તાનું મન રંજસિરે, શ્રોતાનર્ધ સુપદાય; વાં ૦

વિરહી દુખ ઓલહવિરે, હૃદય અમીરસ થાય. વાં ૯

—સુશ્રાવિકા મીઠિબાઇ વડનાથ. ૯-૧૧ દા. ૭૦ નં. ૯ ડે.

(આમાં સ્થૂલભદ્ર નવરસો પણ છે.)

(૫૯૩) આપાઢભૂતિ રાસ સં. ૧૭૨૪ પોપ વદ ૨ ચક્રીપુરીમાં.
આદિ—

ફલા.

સકલ ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ કર, ત્રિભૂવન તિલક સમાન;	
પ્રણમું પાસ જિજ્ઞેસર, નિરૂપમ જ્ઞાનનિધાન.	૧
ગોયમ આદર્શ ગણધરધ, જે પ્રણમી નિતમેવ;	
સાનિધકારી સારદા, તે પ્રણમું શ્રુતદેવ.	૨
માણિકસાગર મુનિ તણુઈ, ચરણે નામું સીસ;	
મુઝ ગુરૂ તે મહિમાનિધો, પ્રણમુ વીસવાવીસ.	૩
સદ્ગુરૂના સુપસાયથી, હોવઈ સરસ સંબંધ;	
વચન વિલાસ વિશેષથી, પ્રગટ થાઈ પ્રબંધ.	૪
માયા પિંડ ન લ્યે જિજ્ઞે, તે કહિએ નિયંત્ર;	
મુનિ મારગ સૂઘો ધરી, સાધઈ શિવપુર પંથ.	૫
લંપટ સરસ આહારના, જે થાઈ અણુગાર;	
ચારિત છોડીને તિજે, માંડે ધર વિવહાર.	૬
આપાઢભૂત અતુલીબલી, વિધાનો આવાસ;	
મુનિવર મોદિક લાલચઈ, પડિહ નારી પાસ.	૭
એ ગુરૂ વચન હીયેં ધર્યો, તહ પાંમહ પ્રતિબોધ;	
માનીનઈ મુંડી વલી, તરીહ તે થઈ નેધ.	૮

અંત—પિંડ વિશુદ્ધિની ટીકા માંહેથી એ અધિકાર મેં લીધોરે,
વલી ઉપદેશચિંતામણિ માંહિ એમ એ સંબંધ છઈ સીધોરે. આ૦ ૪
રસના રસમિં ઉછો અધિકહ તિણુથી જે કહીઈ જોજોરે;
સંધતણી સાખિ મુઝ મિછા દુકડ હોજોરે. આ૦ ૫
અંચલિ ગછિ ગિરૂઆ ગજનાયક, શ્રી ગુણુરત્ન સૂરિદોરે;
તાસ પાટિ આચાર્ય સૂરિવર, શ્રી ક્ષમારત્ન મુણિદોરે. ૭.
શ્રી ગજસાગર સૂરિ તણા શિષ્ય લલિતસાગર બુધ સોહધરે;
તાસ સીસ મુનિ માણિકસાગર, મુઝ ગુરૂ ભવિ મમ મોહધરે. ૮

તે ગુરુનઉ સુપસાય લહીનઈ, આપાઢભૂતિ ઋષિ ગાયઉરે;
ઋષભદેવની ઈ સંધની સાંનિધે, સરસ સંખંધ સવાયઉરે.

૯

શ્રી ચક્રાપુરી ગામમાં, સંવત સતર ચત્રિવીસધરે,
પોષ કૃષ્ણ દ્વિતીયા પુષ્પારકિ, સિદ્ધિ યોગિ સુજગીધરે.

૧૦

કીધઉ પ્રત્યક્ષર ગણી, અંથાગરનઉ માનોરે;
એકાવન નઈ ત્રણિસઈ, લખજ્યો ચિત રાખી થાનોરે.

૧૧

એલમી ઢાલ ધન્યાસીઈ પૂરણ ચઢી પરમાણોરે;
ન્યાનસાગર કહિ સંધનઈ, નિતિ હોજ્યો પરવ કલ્યાણોરે.

૧૨

—સર્વગાથા ૨૧૮ કુલ ઢાલ ૧૬ ધતિશ્રી પિંડ વિશુદ્ધિને વિષયે
આપાઢભૂતિ ચત્રપદ સમાપ્ત. ૬-૧૬ આ-ક., ૬-૨૧ લીં. અંથાઅંથ
૩૫૧ પત્ર ૧૩. હા. ભ. પાટણ ૩૧. ૮૩. ૮-૧૫, બાલ૦

—લિપતમખિલ કૂવાલ ભૂપાલ જન શિરોરત્ન પાતિશાહ શ્રીમત
દ્વરગજેય પ્રદત્ત૦ પૌષધશાલાભિધ સ્થાન સકલ પંડિત શ્રી પ શ્રી...
અમરજી શિષ્ય ગણિ પ્રેમદાસજી લિખ્યંતે આવિકા પુન્ય પ્રભાવિકા
શ્રીવીકા...જેઘ્યં. ૧૪-૧૨. અનંત. (પ્ર૦ કા૦, લીં. ડે. રત્ન. ભાવ.)

—સં. ૧૮૭૯ દ્વિતીય ચૈત્ર વદિ ૭ મી શ્રી પાટણનગરે ૧૩-૧૧
દા. ૭૦ નં. ૭૮ ડે.

—સકલ ભટ્ટારક શિરોમણી ભ૦ શ્રી ૧૦ રાજસાગર સૂરિ શિ૦
સકલ પં. શિરોવતંસ પં. શ્રી ધીરસાગર ગણિ શિ૦ ગ૦ અમરસાગર
શિ૦ મુનિ કુંગરસાગરેણુ લિપીકૃતા સ. ૧૭૪૯ વર્ષે દ્વિતીય ભાદ્રવા
વદિ ૮ દિને સૂંઢાલા ગ્રામે લી૦ ૧૩-૧૨ દા. ૭૦ નં. ૭૯. ડે૦

—શ્રી રાજધન્યપુરે લ૦ પંડિત શ્રી હર્ષસાગર ગણિ તત્ શિ૦
પં. શ્રી શિવસાગર ગણિ તત્ શિ૦ મુનિ સુંદરસાગર લિ૦ સં. ૧૭૨૭
વર્ષે આવણુ વદિ ૧૪ ગુરે મિતિ સંપૂર્ણ. ૮-૧૫ દા. ૭૦ નં. ૮૦ ડે.,
૧૭-૧૬ નં. ૮૧ ડે.

નભાવનગરની પ્રતમાં વધારે એવું છે કે,

અંચલીકમાંહિ તિલકસૂરી કૃત, પિંડ વિસુદ્ધની વૃત્તિરે;

વિ(?)ર કથા વિશેષે ઇલાં, આંણી તમુ આણુવૃત્તિરે. ૫

રસના રસમે ઉછુ અધિકુ, તિણુથી જે કહીઉ જાજ્યોરે;

સંધતણી સાપિં કરી તે મુઝ, મિછા દુકડ હોજ્યો. ૬

અંચલિગછિ ગિર્યા ગણનાયક લલિત સાગર ખુદ સોહેરે તાસ
સીસ મુનિ માણિકસાગર...વગેરે પછી આપેલ છે કે જે મળતું આવે
છે. આમાં ગુણુરત્નાદિનાં નામ નથી તે પ્રત ઉતારનાર (લિપતં સદાશ્રિ
ગણિના છે તેથી) સદાશ્રિ ગણિએ ભૂલથી મૂઝી દીધાં લાગે છે માટે
પરપરા બરાબર જેવા માટે આ રાસકારની ખીછ પ્રશસ્તિઓ જેવી.

ભાવ. પ્રતમાં પત્ર ૧૧ પં. ૧૩.

(પટ્ટ) પરદેશી રાજનો રાસ—સં. ૧૭૨૪ જયેષ્ઠ શુદ્ધ રવિ-
ચક્રાપુરીમાં.

રાગ ધન્યાસી પાસ જિણુંદ જૂહારીધ એ દેશી.

અતે—

છંડ હિંસા નેં કરો તુમે દયા ધરમ ભવિ પ્રાણીરે,

પરદેશી નૃપની પરેં ફલ એહનાં મીઠાં જાણીરે. ૧

કરણા ધરમ આરાધજ્યૌ, શ્રી વીર સહિત એ વાંણીરે,

આંણુ સહીત એકણિમનેં હેંડામાં ભવિઅણુ આંણીરે. ૬૦ ૨

રાયપસેણી સૂત્રથી મેં અધિકાર એ ભાપૌરે,

ન્યૂન અધિક તેહથી કહો તે મિથ્યા દુકડડં દાપિરે. ૬૦ ૨

ગછ અંચલ ગિર્યા ગણનાયક શ્રી ગુણુરત્ન સરિંદોરે

બ્રહ્મચારી ચૂડામણી જે અભીનવ જાંયુ મુણિદોરે. ૬૦ ૪

તેહનેં પાટેં પ્રભાકર, શ્રી ક્ષમારત્ન સરી સોહેરે.

લલિતસાગર બૂધ લાવણ્યધારી, ભવીઅણુનાં મન મોહેરે. ૫૬.

પ્રથમ શિષ્ય તમુ પરગડા, મુઝ ગુર મહીમાવંતોરે.

માણિકસાગર મુનિવરં, તસું ચરણુ પ્રસાદિં એકંતોરે. ૬૬.

શ્રી ચક્રાપૂરી ગામમાં સંવત્ સત્તર ચૌવી(ત્રી)સેરે,

જ્યેષ્ઠ શુક્લ તેરસિરવી વાસરે, સિદ્ધિયોગિ સુજગીસેરે. ૭૬.

રાજા પરદેશી તણા મેં રાસ કર્યો રસ આણીરે;

શ્રીગુરના સુપસાયથી, એ જોડિ ચઢી પરમાંણીરે. ૮૬.

સર્વ મીલિ ઇગ્યારસ્યેં એ ગ્રંથાગરનો માંતોરે;

કીધો પ્રત્યક્ષર ગણી, લિખજો ચિત રાખી થાંતોરે. ૯૬.

રાગ ધન્યાસરીઈ કહી એ તૈતરીસમી ઢાલોરે;

ન્યાનસાગર બુધ ધરમથી કહેં લહીઈ મંગલમાલોરે. ૧૦૬.

—વૈજલપૂરે સં. ૧૭૪૬ વર્ષે પોશ શુદ્ધ ૮ બુધ વાસિરે. શ્રી પં.

પ્રેમચંદ લખિકૃત્યં વાચનાર્થ. પા. ૩૬ પં. ૧૪: આ. ક.

—લ. સં. ૧૭૬૬ પત્ર ૩૫ ગ્રંથ. ૭૨૧ દા. ૪૪ નં. ૩ લીં.

(પટપ) નંદિષેણુરાસ. ૧૭૨૫ કા. વ. ૮ કુંજવાર રાજનગરમાં.

આદિ—

દુહા.

સુત સિદ્ધારથ ભૂપતો, વરધમાન જિનચંદ;

પ્રણમું તેહ પરમેસર, ઉછક પરમાણંદ. ૧

નંદિષેણુ મુનિવરતણા, ગાતાં ગુણુ ઉદ્ધાસિ;

સેવક સંભારી કરી, દેયો વચન વિલાસ. ૨

માણિકસાગર મુનિવર, મહાસત્વી માહંત;

પ્રણમું તેહના પદ યુગલ, મુઝ ગુર મહિમાવંત. ૩

મહાનિસીયમાં વીરનિં, પૂછઈ ગોયમસ્વામિ;

છડિ અધ્યયનિ ભયો, શ્રુત મહિમા હિત કામ. ૪

કહિઉ પ્રભૂ સૂત્ર લણુધ જિઠે. ચિતિ કરઈ વષાણુ;

અનાચાર તે આચરિ, રહિ ચારિત થિર ઠાણુ. ૫

અક્ષર એક સિદ્ધાંતનો, જોહ ભણ્યા મુનિ જાણુ;

અનાચાર તેહનાં ચરિ, સુણિ ગોયમ ગુણુપાણુ. ૬

દસ પૂરવધર દીપતો, નંદિષેણુ મુનિરાજ;
 ક્રીમ રહિઉ ગણિકાનધ ધરિં, મુંકી શ્રુતની લાજ. ૭
 ભોગ નિકાચિત તેહનિં, ચરમ સરીગી તેહ;
 વિણુ વેદધ ક્રીમ નીપજધ, અસરીરી ગુણુ ગેહ. ૮
 ક્રિમ ચારિત્ર છંડી વલી, તેણુમ મંડયો ધરવાસ,
 તાસ ચરિત સુણુયો ભવિકા, ધુરિથી લીલવિલાસ. ૯

x   x   x   x

અંતે—

રાગ ધન્યાસી—દીઠો દીઠારે વામાકો નંદન દીઠો—એ દેશી.

અંચલગચ્છિ ગિર્યા ગચ્છનાયક, જે તપ તેજ દિણુંદ;
 રાજહંસ કમલા સિરિ ઉયરિ, ગજસાગર સૂરિદોરે.
 પુણ્યરત્ન સૂરિ તેહનધ, પાટધ વિદ્યમાન વિરાજધ;
 શ્રી ગુણુરત્ન સૂરિ ગચ્છનાયક, દોલતિવંત દિવાજધરે.
 અધિક પ્રતાપિ તેહનધ પાટિ, આચારિજ ગુણુવંત;
 ક્ષમારત્ન સૂરિ શીલ ક્ષમા ગુણિ, સાધુ શિરોમણિ સંતરે.
 ગુરુ ગજસાગર સૂરિ તણા શિષ્ય, વચન સુધારસ ધારી;
 લલિતસાગર પુત્ર તેહ તણા શિષ્ય, મુઝગુર શુભ સુખકારીરે.
 માણિકસાગર મુનિનઉ એ મધં, પાંખી ચરણ પસાય;
 ગિરિઉ નંદિષેણુ ઋષિ ગાયઉ, શ્રેણિક સુત સુખદાયરે.
 મહાનસીથમાં છઠ્ઠ અધ્યયનિ, ધમ અધિકારધ ભાષ્યો;
 વલી ઉપદેસ માલા ઋષિમંડલ, વૃત્તિમાં વિસ્તર દાષ્યોરે.
 હેમ સૂરિકૃત વીરચરિતમાં, ધમ સંબધ કરિઉ એહ;
 તિણુથી ન્યૂન અધિક જે ભાષિઉં, મિચ્છામી દુક્રડ તેહરે
 રહિઓ ગણિકા ધરિ તે દિન સખ્યા, મહાનસીથ છઠ્ઠમાંહિં;
 મધ ઉપદેશમાલા ઋષિમંડલ, વૃત્તિથી આણી આંહિરે.

વીર ચરિત કહિઉં નંદિષેણ એ, દેવલોક થયો દેવ;
 મહાનિસીથ કહિઉં કેવલ પાંમિઉ, જાણુછ તે જિનદેવરે.
 ગુણી અક્ષર ગ્રંથાગર ણીનો, ચારસઘં નઈ એકવીસ;
 ગુણુવંતના ગુણુ લખી લખાવી, લહજોયો યશ સુજગીસરે.
 ધન્યાસીછ એ ઢાલ સોલમી, ન્યાનસાગર કહધ નેહધ;
 એ રાસ ભણુતાં અવિચલ થાસિં, ઝઙ્ઙિ સિદ્ધિ નિતિ ગેહરે.
 સંવત સત્તરસઘ પંચવીસઘ, રાજનગર કુજવારઘ,
 કાતિવારિ આઠમિ ઉત્તરાઘ, સિદ્ધિ યોગ સૂખકારિરે. ૭૦

સર્વગાથા ૨૮૩ દતિશ્રી નંદિષેણ ચોપઘ સપૂર્ણ. સંવત ૧૭૨૮
 વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૨ દિને શ્રી જીર્ણગઢ મંદ્યે, ગણિ વિનીતકુશલ
 લિખિત—ભાવ૦,

ખીજી પ્રતમાં સવત સત્તર પચવીસા વરસઘ કારતિક વદિ કુંજ વારઘ
 અષ્ટમી દિન પૂર્વા સિદ્ધિ યોગઘ રાજનગર સુખકારઘ, ધન્યાસિરિ ઢાળ એ
 સોલમી ન્યાનસાગર કહીને હઈ, એ રાસ ભણુતા અવિચળ થાસિ, સિદ્ધિ
 રિદ્ધિ નિતિ ગેહધરે. (૨૨ પત્ર પ્ર. કા.).

—લ૦ સ. ૧૮૪૭ આષાઢ વદ ૯ સોમ ૧૪-૧૧ આ. ક.
 રત્ન લીં. વિદ્યા. ૧૫-૧૩ દા. ૭૦ ન. ૭૭ રે.

ખંભાતમાં આગમ ગચ્છીયમુનિ લક્ષ્મીરત્નેન—(ઉદયપુરભં.)

(પટ્ટ) શ્રીપાલ રાસ. (સિદ્ધચક્ર વિષય) સં. ૧૭૨૬ આસો વદ ૮
 ગુરુ અમદાવાદના શેખપુરમાં.

આદિ—

સકલ સુરાસુર જેહના પૂજઘ ભાવઘ પાય,
 પુરિસાદાણી પાસજી તે પ્રણમુ ચિત લાય. ૧
 ચઢિદહ પૂરવમાં વલી સાર જિકો નવકાર;
 પ્રણમુ તે પરમેષ્ટિ હું નવપદ નિતિ સુવિચાર. ૨
 સંભારી શ્રી ગણુધરે સૂત્ર તણુઈ ધુરિ જેહ,
 તે પ્રણમું શ્રુતિદેવનાં નિજ મનિ આણી નેહ. ૩

માણિકસાગર મુઝ ગુર, જ્ઞાન દટિ દાતાર;

પાલી જિણુ પોદો કિયો પ્રણમું ગુણ ભંડાર. ૪

સિદ્ધચક્ર મહિમા કહું જોહના નવ પદ સાર;

આંખિલસું આરાધતાં આપે સુખ શ્રીધાર. ૫

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ (દીડો દીડોરે વામાડો નંદન એ.)

નવપદ મંત્રના ધ્યાનનો મહિમા, બારે પરપદ માંહિરે;

જેસીને' નૃપ શ્રેણીક આગલિ, શ્રી છન કહો ઉછાંહિરે. ૧

ભવિ સીદ્ધચક્ર આરાધો.

આંખિલ એકાસી કરિ એહનો, શીવ પદનાં સુખ સાધોરે. ભ૦ ૨

ભૂંભસાર દેસન સુણી ઉકયો, કીધો વીર વિહાર;

પર ઉપગારિ પ્રથવિ પાવન, કરવા જગદાધારે. ભ૦ ૩

શ્રી રત્નસેખર સૂરીસર, કૃત શ્રીપાલ ચરીત્ર;

ગાથા બંધ થકી મેં આણ્યો, એ અધિકાર પવિત્રે, ભ૦ ૪

તેહ થકી કાંઈ અધિકું આહું, કહેવાંહું હોઈ જોહ;

એહ ચતુરવિધ સંધની સાષેં, મીઝા દુક્રુડ તેહરે. ભ૦ ૫

અંચલ ગમ્ધ ઉદય કરિ દિનમણી, શ્રી ગુણુરત્ન સુરિંદ;

તાસ પાટિ આચાર્ય સૂરીવર, શ્રી ક્ષમારત્ન મુણીંદરે. ભ૦ ૬)

લાવન્યધારી લલીતસાગર બુધ, તેહ તણા શીખ સોહૈં;

શ્રુતનિકર મુનિ માંણીકસાગર, કવિ ગુર ભવિમન મોહૈરે. ભ૦ ૭

મેં શ્રીપાલ નરેસર ગાયો, તે ગુરૂને સુપસાધં;

ગુણુવંતના ગુણુ ભણુતાં મુણુતાં, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ ધરિ થાધરે. ભ૦ ૮

સત્તર છવિસાનિં આસો, વદિ આઠિમ દિન સારરે;

સીદ્ધયોગેં કીઉ રાસ સંપૂરણુ, પૂજ્ય નક્ષત્ર ગુરવારે. ભ૦ ૯

અંથાગર અક્ષર ગણી આણ્યો, ઇચ્છારશેં એકતીસ;

લપિ લપાવિ સાંધૂ આવક, લહેયો સુજસ જંગીસરે. ભ૦ ૧૦

સેખપૂરમાં સુરસ સંબંધ એ, ન્યાનસાગર કહ્યો રંગે;

ધન્યાશરિમાં ઢાલ ચાલિસમિ, મુણ્યો સદ્ ચીત ચંગેરે. લઁ ૧૧

—છતિશ્રી સીદ્ધચક્ર તપ મહાત્મ્ય વિષયે શ્રી શ્રીપાલ નૃપ ચક્રપર્થ સપૂર્ણ. સં. ૧૭૭૦ વર્ષે ભાદ્રપદ સિત રાકાયાં લખિતમસ્તી શ્રીવટપદ્ર નગરે. પત્ર. ૨૧ પં. ૧૮ ભાવ

—ગ્રં. ૧૧૩૧ શ્લોક સંખ્યા પંડિત શ્રી પશ્ચી ઋદ્ધિકુશલ ગણિ ચરણસેવી ગ૦ અમૃતકુશલેન લિપીકૃતં શ્રી નવાનગરે સવત્ ૧૭૩૬ વર્ષે પો. શુ. ૧૧ પાનાં ૧૩ પંક્તિ ૨૦ બાલ૦]

ગ્રંથાગ્ર ૧૧૩૧ સંવત ૧૭૫૦ કાર્તિક શુ. ૨ દિને લિપીચક્રે. ૨૬-૧૩ લીં.

—પં. તત્ત્વવિન્ય-પં. પુણ્યવિન્ય ગણિ-તત્ શિ૦ રત્નવિન્ય લિખિત. સં. ૧૭૮૪ પોસ વદિ ૧૩ ચાવર વાસની વાસરે ગોત્રકા મધ્યે ૩૩-૧૩ લીં.

—લ. સં. ૧૮૪૯ પ્રથમ વૈશાખ સુદ ૧૨. પાનાં ૩૯ પ્રે. ૨.

—સુરપત્તન મધ્યે લિખિતં પં. વૃદ્ધિકુશલ ગણિના સ. ૧૭૪૦ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૩ દિને મુનિ સુંદરકુશલ વાચનાર્થ. ૨૦-૧૯ માં. બહુ સુંદર પ્રત છે. કવિના રચના સમયથી ૧૪ વર્ષે આ લખાઈ છે.]

—૨૫-૧૬ દા. ૭૦ નં. ૫ ડે, ૧૬-૧૯ નં. ૪; ૪૮-૧૧ નં. ૨.

—સં. ૧૬૫૨ વર્ષે કાતી શુદ્ધિ ૯ દિને ભૃગુવારે ડો. (ઝ) ટાણા મધ્યે મુનિકમલરાજ લ૦ ૧૩-૧૪ દા. ૭૦ નં. ૧૩, ડે.

—૧૧-૧૩ દા. ૭૦ નં. ૧૨ ડે. ૧૯-૧૧ નં. ૧૦, ૧૮-૧૧ નં. ૯, ૨૩-૧૧ નં. ૭, ડે.

—લિખિતો ગણિ જસવંતસાગરેણ સુઆવક શ્રી જ્ઞેસિંગજી વાચનાર્થ શ્રી આગરા મહાનગરે. ૧૭-૧૧ નં. ૧૧ ડે.

—સં. ૧૭૩૦ વર્ષે પોષ શુદ્ધિ ૧૧ ગરવારેણ લ૦ મંગલં ૧૩ -૧૩ નં. ૮ ડે.

—સં. ૧૭૩૦ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૧૦ ખુધે લ૦ શ્રી રાજનગર મધ્યે લખિતં ગુરૂ પ્રાસાદાત્ ૨૮-૧૫ નં. ૬ ડે.

—સકલ ભટ્ટારક શ્રી ભ૦ શ્રી. વિજયપ્રભ સૂરીશ્વર તત્ શિ૦ પંડિત શ્રી ઋદ્ધિવિજય ગણિ તત્ શિ. પં. ગુણવિજય ગણિ તત્ લઘુ જ્ઞાતા મુનિ તિલકવિજય લપીતં સ્વયં પઠનાર્થે માહ વદ અષ્ટમ્યા સૌમ્ય-વારં. ધનિષ્ઠાયા દ્વિતીય નક્ષત્રં શ્રી ત્રાડિ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદેન. ૨૧-૧૮ દા. ૭૦ નં. ૩ ડે.

—સં. ૧૭૩૨ ભાદ્રપદ સિત પંચમ્યાં તિથૌ સોમવાસરે શ્રી સેના-પુરે. સારી શુદ્ધ અક્ષરની પ્રત ૧૮-૧૦ દા. ૪૧ નં. ૧૧ વ ડે.

—૩૦-૧૫ દા. ૪૧ નં. ૨૦ વ ડે.

—સં. ૧૭૭૩ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૫ શુધે લિ. રાજનગરે પ્રાગ્વાટિ જ્ઞાતિ શ્રાવિકા તેજકુંચરિ લિખાપિતા. પાઠનાર્થે. ૧૯-૧૧ દા. ૪૧ નં. ૨૨ વ ડે.

—૧૭-૧૧ દા. ૪૧ નં. ૧૧ વ ડે.

(૫૯૭)+ આર્દ્રકૃમાર ચૌપાઈ. સં. ૧૭૨૭ ચૈત્ર શુદ્ધિ ૧૩ સોમ લઘુ-વટપદ્રમાં.

આદિ—

દોહા.

સકલ સુરાસુર જોહના, ભાવે પૂજે પાથ;	
ઋષભાદિક ચઉવીસ હું, તે પ્રણમું જિનરાય.	૧
વક્ષી પ્રણમું શ્રુતદેવતા, વાગીશ્વરી વિખ્યાત;	
આર્દ્રકૃમાર ઋષિ ગાવતાં, મુજ મુખ વસજો માત.	૨
માણિકસાગર મુનિવર, મુજ ગુર મનને કોડય;	
સાનિધ્ય કરજો શિષ્યની, કહું છું બે કરજોડ.	૩
શ્રી સોહમ સ્વામે કલો, જાંખૂ આગલ સાર;	
આર્દ્રકૃમાર ઋષિનો ભલો, સૂગડાંગે અધિકાર.	૪
તે હું આણીશ તિહાં થકી, વૃત્તિ થકી સુવિશેષ;	
ઉપદેશચિંતામણિ પ્રમુખ, ગ્રંથ ચરિત સવિદેખ.	૫

ચારિત્ર લેખને ચતુર, મનથી શક્ય વિકાર;
મૂકીને પાલો ભવિક, સંયમ નિરતિચાર.

૬

x x x x
દીકો દીકોરે વામાજનો નંદન દીકો—એ દેશી.
x x x x

અંતે—

ઢાલ ૧૯ રાગ ધન્યાશી.

અંચલ ગચ્છ ગિર્યા ગચ્છનાયક શ્રી ગુણુરત્ન સૂરિંદ;

બ્રહ્મચારીમાંહે ચૂડામણિ અભિનવ જંખૂ મુણિંદરે.

૮

શ્રી ક્ષમારતન સૂરિ (તસ) પાટે સોહે જિમિ દિણિંદ;

નામ તિસો પરિણામે દીકો નયણુ અમીરસચંદ.

૯

શ્રી ગજસાગર સૂરિ તણા શિષ્ય, *પંડિત અધિક પ્રતાપિ;

લલિતસાગર બુધ લાવણ્યધારી, જગ જસુ કીરતિ વ્યાપિરે.

૧૦

પ્રથમ શિષ્ય મુનિ માણિકસાગર તેહ તણા મતિમંત;

તે ગુરને સુપસાથે ગાયો, આર્દ્રક ઋષિ ગુણુવંત.

૧૧

સત્તર સત્તાવીસે ચૈત્રે સુદી તેરસ શસીવારે;

પૂર્વાશ્વિની ધ્વજયોગે લઘુ વટપદ્ર મઝારીરે.

૧૨

એમ ઝોગણીસમી ઢાલ ધન્યાશ્રી, જ્ઞાનસાગર કહી નેહે;

ધવલધોગ ગોડીની સાનિધિં દિનપ્રતે દોલત ગેહરે.

૧૩

—શ્રી વિજયપ્રભસૂરીશ્વર શિષ્ય પં. પ્રેમવિજય ત. શિ. પં.

કાંતિવિજય ત. શિ. પ- રાજવિજય ત. શિ. પં. કૃષ્ણવિજય ત. શિ.

મુનિ રંગવિજય લિખિતં. (૧૫ પત્ર પ્ર૦ કા.) હા. ભં. પાટણુ, લીં. ચં.

(પ્રકાશિત—શિલાહાપમાં. મુંબઈ જગદીશ્વર પ્રેમ સં. ૧૯૪૩

એલાચી કુમારનો ષટ્ઢાલીયોની સાથે.)

(૫૯૮) સનત્ચક્રી રાસ. સં. ૧૭૩૦ ભાગ૦ વ. ૧ મંગલ ચક્રા-

પુરી ગામમાં.

આદિ—

દહેા-સોરડી.

- પ્રણમું પારસનાથ, વંછિતદાયક વલ્લહો;
હરખેં જોડિ હાથ, ધવલ ધિંગ ગોડી ધણી. ૧
- કહું છું કરી મનોહાર, ચોથો ચક્રી ગાવતાં;
શરણાગત આધાર, સાનિધ કરજો સાહિયા. ૨
- ગણધર પ્રણમી જોહ, સિદ્ધાંતે શ્રુતદેવતા;
હું પણિ પ્રણમુ તેહ, જિનમુખ પંકજ વાસિની. ૩
- કહું છું મનરે કોડિં, માણિક્કસાગર મુઝગુર;
જોખેં થાઈ જોડિ, સાનિધિ કરજો શિષ્યની. ૪
- ચક્રીના અધિકાર, ઉત્તરાધ્યયન અધારમેં;
વૃત્તિ થકી વિસ્તાર, તે હું આણિશ તિહાં થકી. ૫

x

x

x

x

અતે—અચલ ગચ્છ ગિરઆ ગચ્છનાયક, શ્રી ગુણરત્ન સૂરિદોરે;
તાસ પાટે પ્રભાકર સૂરિવર, શ્રી ક્ષમારત્ન મુણિદોરે—શ્રીજિન.
બુધ લેલિતસાગર તણા શિષ્ય પ્રથમ મુખધારીરે;
માણિક્કસાગર મુનિવર, મુજ ગુરુ જ્ઞાન દાતારે.
તે ગુરુના સુપસાયથી, મેં ચઢ્યજો ચક્રી ગાયોરે;
ઋષભદેવને સંધની સાંનિધિ, સરસ સંબંધ સોહાયોરે.
શ્રી ચક્રાપુરી ગામમાં, સંવત સત્તરસા ત્રીસેરે;
મૃગશિર વદિ પડવે ભગુવાસરે, સિદ્ધયોગી સુજગીસોરે.
એકાવન ને સાતસે, અથાગરથ થાનોરે;
કીધો પ્રત્યક્ષર ગણી, લિખજો ચિત્ત રાખી થાનોરે.
ધન્યાસિરીઈ એ ભક્ષી, કહી એકત્રીશમી ઢાલરે;
જ્ઞાનસાગર કહિ સાધુના, ગુણ સુણતાં અભિય રસાલોરે.

—સં. ૧૭૫૯ માગશિર સુદિ ૧૦ દિને લિખિત પંડિત શ્રી દીપ્તિ-

વિજય શિષ્ય શ્રી ધીરવિજય ગણિ શિષ્ય ચતુરવિજય ગણિ શિષ્ય ચતુર-
વિજય શિષ્ય લાલવિજયેન લિપીકૃતં. —૨૮-૧૬-ધોરાજી ભંડાર.

—સર્વ ગ્રંથાંગ્રથ ૭૫૧ લિખિતા સકલ વિદ્વજ્જન સભા શૃંગાર-
હાર સકલ પંડિત શ્રી ૧૦૮ શ્રી માનવિજય તત્ શિષ્ય ચરણ સેવક
સકલ પંડિત પ્રવર પંડિત શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિમલવિજય ચરણ સેવક પં.
વીરવિજય લપિત્તં થાંવલા મધ્યે સંવત ૧૮૦૯ મા વર્ષે કાતિ વદિ ૧૧
એકાદશી દિને સંપૂર્ણે ભવેત્વાર શુક્રે. શ્રીરસ્તુ. શિષ્ય પ. અમીવિજય,
તત્ શિષ્ય મુ. રામવિજય મુનિ વિનોદવિજય ભાવ ચારિત્રિયા કેશવદાસ
વાચનાર્થ લપિકૃત્યા:—૧૬-૧૭ અનંત. —લ. સ. ૧૮૯૬ પત્ર ૩૧
શ્લો. ૭૫૧ દા. ૪૪ નં. ૮ લીં.

(૫૯૯) નલાયણ સં. ૧૭૨૦ આસપાસ.

(૬૦૦) ધનાચારિત્ર સં. ૧૭૨૭.

(૬૦૧) શાંખપ્રલુભન કુમાર રાસ.

(૬૦૧ ક.) જ્ઞાન છત્રીશી. સં. ૧૭૦૩.

આદિ—

દ્વહા.

જિનવર દેવ ન જાણીએ, સેવ્યા નહીં સુસાધ,
ભગવંત ધરમ ન ભેદિઓ, ધમ ભવ ભમિયઉ અગાધ.

અંતે—

સંવત સતર તિહોત્તર સમૈ, શ્રી જીનહર્ષ સૂરીસોજ;
વાચક શ્રી ગુણુરતન વખાણીઈ, ન્યાન સમુદ્ર નિજ સિસોજ. સં ૩૫
હાધી એહ છત્રીસી કારણે, આવક સમકિત ધારોજ;
સુવિહિત આગ્રહ યોથ સાહરે, દોસી વંશ ઉદારોજ. સં ૩૬

—આસાજ પઠનાર્થ. પત્ર ૨ અમરં

(આમાંના ગુણુરતનના શિષ્ય જ્ઞાનસમુદ્ર અંતે આપણા આ
જ્ઞાનસાગર બંને એક લાગે છે. જ્ઞાનસાગરજી પ્રશસ્તિમાં ગુણુરતનજી
આવે છે. થોડો ફેરફાર હોવાનું કારણ કંઈ જીજ્ઞ હોવું ઘટે.)

(૬૦૧ખ.) ઋષભ સ્તંભ (અર્ચુદ્ધ તીર્થપ્રતિમા સંખ્યામય ચૈત્ય પરિપાટીરૂપ.)

આદિ— દેશી હઠીલા વયરાની.

અરચુદ્ધ ગઢ રળિયામણોરે, ખાર જોયણુ વિસ્તારરે એ ડુંગર વાર,

શિખરે ઘણુ કરી શોભતો હો લાલ,

છાં નંદનવન સારિખો હો લાલ, વનનો કોઈ ન પારરે એ ડુંગર વાર.

અંતે— કલશ.

ઇમ સંસ્તવ્યા અરચુદ્ધ અચલ મડન સયલ ચલ છનહર જિનવરા,

ત્રિજગનાયક સિદ્ધિદાયક દુરિત દોહગ દુખહરા,

અંચલ ગમ્ધ યુધ લલિતસાગર શીસ માણિકસાગર,

તસ સીસ વિનયો સેવક ન્યાનસાગર ભણે ભાવ ભગતિ ભુર.—અમર.

મહાવીર સ્તંભ, પાર્શ્વનાથ સ્તંભ (વિદ્યા), સ્થૂલભદ્ર સ. પા. ૩,
રાજમતિ ગીત, વૈરાગ્ય ગીત. (વિદ્યા).

૨૬૨ક. મતિસાર (ખં જિનરત્ન સૂરિ—જિનવર્ધમાન—શિ.)

(૬૦૧ગ) ધન્નાઋષિ ચરિત્ર—સં. ૧૭૧૦ આશો સુદ ૬ ખંભાતમાં

અંતે— હાલ ૩૧.

શ્રી જિનવર્દન સૂરિ સવાઇ, વડ ખરતર વરદાઇ;

કીરતિ જસ માહિ મડલ છાઇ, સૂધી જસ કમાઇ.

તાસ પરંપર શ્રી જિનચંદા, નવ લખ વંશ દિલ્લંદા;

વંછિત પૂરણ સુરતર કદા, સુવિહિત મુનિવર ઈંદા.

તસપટ શ્રી જિનરત્ન વિરાજે દિનદિન અધિક દિવાજે;

જસ દરસણુ મિથ્યામતિ ભાજે, ગુણગણુ કરિ ગુર ગાજે.

તસ શિષ્ય જિનં વ્રધમાન જગીસે આસો સુદિ છઠિ દિવસે;

સંવત સત્તર દાહોત્તર વરસે, ખંભાઇત મન હરસે.

એ સબંધ રચ્યો મતિસારે, નવમ અંગ આણુંસારે;

ભવિષ્યણુ જણુનૈ વાંચણુ સારે, ત્રિસતરજો જગિસારે.

(પત્ર ૨૭ પ્ર. કા.) ૧૬-૧૬ આ. ક.

—સંવત્ ૧૭૧૭ વર્ષે શાકે ૧૫૮૨ પ્રવર્તમાને પૌષ સુદિ. સપ્તમ્યાં ભૃગુવાસરે શ્રી સ્તંભતીર્થે તીર્થે ભટ્ટારકશ્રી જંગમ જીગપ્રધાન શ્રી જિન-વર્દ્ધમાન સૂરિવિજય રાજ્યે શ્રી ખતરગચ્છે વાણારિસ શ્રી કલ્યાણસાગર ગણિમણીનાં શિષ્ય વાચનાચાર્ય શ્રી વિદ્યાવિજય ગણિ ગજેન્દ્રાણાં શિષ્ય પં. કીર્તિસમુદ્રેણાલેખિ. (૬૩૨ બાધઝોનો ભંડાર). —૨૩-૧૪ આઆભડાર.

(જીઝો મતિસાર—જિનસિંહ સૂરિ શિષ્ય કૃત શાલિભદ્ર રાસ સં. ૧૬૭૮ અગાઉ પૃ. ૫૦૧ પહેલો ભાગ બંને મતિસાર એકજ લાગે છે ને રાસ પણ એકજ જણાય છે. પ્રત બંનેની સરખાવવાથી વિશેષ ખબર પડે.

૨૯૩ જિનહર્ષ (ખંડ ગુણવર્દ્ધન ઉ૦—સોમ ગણિ—શાંતિહર્ષશિ.

(૬૦૨) ચંદન મલયાગિરિ ચોપઈ—સ. ૧૭૦૪ વૈશાખ સુદ ૫ ગુરૂ.

આદિ—

સરસતિ મતિદાધક નમું, ત્રિકરણ શુદ્ધિ ત્રિકાલ;	
રિદ્ધિ સિદ્ધિ દાતા સકલ સેવકજન પ્રતિપાલ.	૧
નિજગુરૂ ક્રમ પંકજ નમું સુમતિ વચન દાતાર;	
કુમતિ હરણ તમદિન મણી અતિશયવંત ઉદાર.	૨
ચતુર વિચક્ષણ રસિક નર, શીલ વરત પ્રતિપાલ;	
સુણિજ્યો એકમના થઈ કહિસુ કથા સુવિલાસ.	૩
સીલ વડઉ સંસારમઈ સીયલઈ સુજસ કહાઈ,	
સીયલઈ દુખ દોહગ ટલઈ સીયલઈ સંપદ થાઈ.	૪
સીયલવંત નરનારિ જે તે પ્રતપઈ જાં ભાંણુ,	
સુર સાનિધિકારી હુવઈ જસ ગાવઈ રાઈરાંણુ.	૫
ચંદનનૃપ મલયાગિરી સાયર નીર કુમાર,	
સાંભલિજ્યો સહુ કો જણા તાસુ પ્રબંધ વિચાર.	૭

અંત—અનુક્રમે નૃપ સુખ ભોગવી છેહડધ તનિ ભંડાર;
 નૃપનારિ અંદણ દીખ લે સફલ કરધ અવતાર. ૧૯સ.
 વ્રત પાલિ નિરમલ ભાવસું કરિ ધરમ ધ્યાન અભંગ;
 દિવસોક સુર સુખ પામીયા અવિચલ લીલા રંગ. ૨૦સ.
 સંવત સત્તર ચીડાતરધં સુખ ભોગ નર્ધ ગુરવાર;
 વૈશાખ સુદિ પાંચિમ દિનર્ધ એ કીધઉ અધિધાર. ૨૧સ.
 ખરતર ગછ મહીયલ પ્રસિધ ચહરાસીયાં ગણુદંદિ;
 શ્રી જિનરતન સુરીસર સીલ સધર સુખકંદ. ૨૨સ.
 વાચનાચારિજ ગુણુ અધિક શ્રી શ્રી ગુણુવર્દન સાધુ;
 તસુ સીસ ગણિશ્રી સોમજી મુજસ ધરા જિણુ લાધ. ૨૩સ.
 સુવિનેય તસુ આખર્ધ ભવી પાલિજ્યો નિરમલ સીલ;
 જિનહરપ ઈણુ ભવિ સપદા પરભવ સુખ લીલ. ૨૪સ.

—સર્વગાથા ૬૭૨ ઇતિ સીલ વિપયે ચંદણ મલિયાગરી ચઉપર્ધ
 સૂપૂણુ. ૧૨-૧૭ બાલ.

(૬૦૩) વિદ્યાવિલાસ (રાજની) ચોપાધ—સં. ૧૭૧૧ સુદિ ૯ રે.
 વાચક ગુણુવર્ધન સુખદાયા, શ્રી સોમગણી સુપસાયા; એમ જિનહરપ
 ગુણુ ગાયા.....

(૬૦૪) મંગલકલશ ચોપાધ. સં. ૧૭૧૪. મહા વદ ૯ ગુર.
 અંત—સંવત સતરેસઠં ચવદોતરધંરે પ્રથમ અસીત નભ માસ,
 નવમી તિથી દિવસઠં ગુરવાસરે સુપ્રસાદધ શ્રી પાસ. ૧૨સો.
 શ્રી ધરતર ગચ્છ ગયણુ દિણેસરે શ્રી જિનચદ્ર સૂરોદ;
 પેમસી ચાવી ચીહું પંડમર્ધરે જાણે જાસુ નરિંદ. ૧૩સો.
 વાચક શ્રી ગુણુવર્ધન ગણિ જસ નિરમલોરે તાસુ સીસ ગુણુવંત;
 ગણિશ્રી સોમ મુસીતલ સોમજ્યુરે સાધુ ગુણુ સોભંત. ૧૪સો.
 શાંતિહરપ તસુ સીસ વપાંણીયેરે ઇમ જિનહરપ કહંત,
 ઢાલ એહ ઇકવીસમી તાગ ધન્યાસિરીરે આદરજ્યો ગુણુવંત. ૧૫સો.
 પં. જસવિજૈયેન આત્માર્થ.—વિવેકવિજય ભં. ઉદયપુર.

(૬૦૫) મત્સ્યોદર રાસ—સં. ૧૭૧૮ ભાદ્રં શુ. ૮ બાહડમેરમાં.

અતે—શાંતિનાથ ચરિત્રથીએ એ કલો અધિકાર,

મછોદરનો ભલોએ, સાંભળતાં જયકાર.

ધ૦ ૧૯

ગિરિ શશિ ભોજન વછરાએ, ભાદ્રવા સુદિ સુવીચાર;

સંપૂરણ ચોપધ કહીએ આઠમ તિથીવાર.

ધ૦ ૨૦

શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ ચિરંજીવોએ ખરતરગછ સિણુગાર,

સુગુર સુપસાઉલેએ, બાહડમેડ મઝાર.

ધ૦ ૨૧

શ્રી ગુણુવર્દન ગણિવરએ વાચક પદવીધાર;

વણારસ પરવડાએ, શ્રી સોમ સુષકાર.

ધ૦ ૨૨

તાસ સીસ રલીયામણાએ, શાંતિહરપ ગુણુ જન;

કહે જિનહરપસુએ તેત્રીસમી ઢાલ વખાંન.

ધ૦ ૨૩

—છતિશ્રી ધરમ વિષયે મચ્છોદર રાસ સં સ. ૧૮૪૭ શક

૧૭૧૨ આસો. શુ. ૧૦ દશરાદિને રવિવારે આગમમચ્છે લક્ષ્મીરતને લિં

ખભાત બિંદરે અલંવસે માંડવીપોલ મધ્યે—ઋષભદેવ પ્રાસાદ—મુનિસુવ્રત

પ્રસાદેન ૨૩—૧૫. આ. ક.

(૬૦૬) ૯૦૦ કન્યાની ચોપધ—(વિક્રમસેન ચરિત્રે આપરા

ચોર ચોપધ) સ. ૧૭૨૩ માહ શુદ્ધ ૧૩ બુધ. ચાવર નગરીમાં.

અતે—દીપતો ગછ પરતર તણો શ્રી ધેમસાષ પરસીધ,

જિનદત વલિ જિનકુશલ ગુર સદા કરે સાંનિધ.

ભ૦ ૮

તિણુ સાષ માહે પરવડી વાચક પદવી સાર,

શ્રી ગુણુવર્દન ગુણુવર સૂજસ ચિદિસી સાર.

ભ૦ ૯

તસ સીસ વાચક પટ ધર શ્રી સોમ ધણી સુપ્રધાન,

નરનારિ પ્રતિ જોહની ગાવે જસુ ગુણુગાન.

ભ૦ ૧૦

મહિમા ધણો મહી મંડલો તસ સીસ સુગુણુ વિચાર,

બાણારસ પદ સોલેહે સાંતિહર્ય સુષકારતો.

ભ૦ ૧૧

પરસાદ તિણુ સદગુર તણો એ કીધ ચોપધ સાર,

ઢાલ સતાવીસમી ભલી સુણુતાં હર્ષ અપાર.

ભ૦ ૧૨

સતરસે તેવીસમે નભમાસ સદિ ૫૫ શુધિ,
 તિહાં એ સંપુરણ થઈ તિથિ તેરસ વાર બુધ. ભ૦ ૧૩
 શ્રી જ્યતારણ સલહીયૈ નગરિ સુથિર સુપકાર,
 નાંમજ થાવર જેહનો પંડિત કરો વિચાર. ભ૦ ૧૪
 જિહાં સાધુ વર્ગ સુખિ રહેં શ્રીસંધને સુપસાય,
 બહુ શ્રાવક શ્રાવિકા કહે ધર્મ ચિત લાય, ભ૦ ૧૫
 શ્રી જિનચંદ સુરીસર ગણપતિ ગુણભંડાર,
 તેહને રાજે કીધ એ સંપૂર્ણ અધિકાર. ભ૦ ૧૬

—લ. સં. ૧૮૨૬.—વિવેકવિજય ભં—ઉદયપુર.

(૬૦૭)+ સીયલ નવવાડ સ. સં. ૧૭૨૯ ભા. ૧૦ ૨

અંતે—હાલ ૧૧ મી. આપ સવારથી જગસહુરે—એદેસી
 નિધિ નયણ સુર સસિ ભાદ્રપદ વદિ બિજ આલસ છંડિ
 જિન હરખ કહે વ્રતપાલજો, બ્રહ્મચારિ (વ્રતધારી) હો જુગતે (યુગતે)
 નવવાડિ-સિલ સદાલમે સેવજોરે. ૯૭

ઇતિ શીલની નવવાડ સંપૂર્ણ.

દહા.

પદન પદાવન ચાતુરિ, તિનુ ખાત સહસ્ર
 કામદહન મન વસકરન, ગગન ચરણ મુરકેલ. ૧
 જ્ઞાન ગરિબિ ગુર વચન, નરમ વાત નરતોપ
 એતા કબહુ ન છોડિયે, સરધા સિયલ સંતોપ ૨
 જિભ્યા, કર, કછોટડિ, એ તિનુ વસ હોએ,
 સજન ચાલે મલપતા, દુર્જન હસે ન કોય. ૩

—લી. ગુરુણ પ્રમોદ સાગરણ સં. ૧૯૨૦ કાગણ સુદ ૧૪ સોમ
 (કચ્છી દ. ઓ. પાઠ)

૯. નિધિ ૨ નયણ ૭ સુર ૧ અસિ ભાદ્રપદ એમ આ. ૬. વ્રતમાં છે.
 પત્ર ૫-૧૪ લ. સં. ૧૯૧૬ ફા. શુ. ૨ રૂપચંદ પુનમગચ્છ રતલામ નયરે.

(૬૦૮) જ્ઞાતાસૂત્ર સ્વાધ્યાય ૨૧ કુલ સં. ૧૭૩૬ કા. વ. ૭ પાટણુ
અતે—

x x x x

સતરઈ છત્રીસઈ સમઘ, ફાગુણુ વદિ સાતિમનઘ દીસ,
ભાસ રચી ઉગણીસઈ, અણુહિલપુર પાટણુ સુજગીસ. ૬ સ.
શ્રી પરતરગઢ ગુણુનિલઉ, શ્રી જિનચંદસુરિ અવિચલપાટ,
વાચક શાંતિહરપ તણુઉ, સિધ્ધ પભણુઘ થાજ્યો ગહગાટ ૭ સ

—ધતિશ્રી જ્ઞાતા સૂત્રસ્ય એકાનવિંશતિ સ્વાધ્યાયા સમાપ્તઃ સ.
૧૭૩૬ ચૈત્ર સુદિ ૧૧ દિને શ્રી પત્તન મધ્યે શ્રીભૈવતુ. (પ્ર. કા.)
(૬૦૯)+ સમકિતસિતરી સ્તવન સં. ૧૭૩૬ ભાદરવા
સુદ. ૧૦ પાટણુમાં)

અતે—

ઢાલ ૭

x x x x

સતરશેં છત્રીશ સમેળ, નભ શુદી દશમી દીશ, ભવિચણુ
સમકિત સિતરી એ રચીળ, પુર પાટણુ સુજગીશભ. શ્રી.
ભણુજો ગુણુજો ભાવશુંળ, લેશો અવિચલ શ્રેય, ભં
શાંતિહર્ષ વાચક તણોળ, કહે જિનહર્ષ વિનેય. ભં
શ્રી જિનધર્મ આરાધિયેળ.

(પ્રં પંચ પ્રતિકમણુ સૂત્ર જૈ. શ્રેંમ. મહેસાણા પૃ. ૫૫૦)
(૬૧૦) શુકરાજ રાસ સં. ૧૭૩૭ ભાગં શુ. ૪ પાટણુમાં
અતે—

x x x x

આહવિધિ પ્રકરણુ તપ ગચ્છ કૃત તેહથીરે શુકનૃપતિનો અધિકાર,
ભદ્રક સુંણુ સમકિત અક્ષય વિત્ત ઉપરેરે,—રચ્યો રાસ શ્રીકાર મેં દીધ. ૧૧
સંવત સતરશેં સાત્રીસ સંવત્સરેં હે, મૃગસિર શુદિ ચઉથિ દીસ,
ઢાલ પંચોતર રાસ કીયો રલીયાંમણોરે, પાટણુ નયર જગીસ.—દીધ. ૧૨

ખરતરગચ્છ ગયણાંગણ ચંદ સમોવડિરે, શ્રી જીનચંદ સૂરીસ,
વાચક શાંતિહરખ ગણીવર સુપસાઉલેરે, કહે જીનહરખ મુણિદ-દીધ ૧૩
—સર્વગાથા ૧૩૭૬ ઇતિશ્રી ભદ્રકલાદિ ગુણ સમ્યક્ત્વોપરિ શ્રી
શુકરાજ રાસ સમાપ્ત. (પત્ર ૬૪ પ્ર. કા.)

(૬૧૧) શ્રીપાલરાજનો રાસ સં, ૧૭૪૦ ચૈત્ર શુ, ૭ સોમ પાટણમાં
આદિ—

ફહા.

શ્રી અરિહંત અનંત ગુણ. ધરિગે હીયડે ધ્યાન,

કેવલ જ્ઞાન પ્રકાસકર, દૂરિહરણ અગન્યાંન. ૧

ચઉદ રાજ ઉપરિ રહે, સિદ્ધ અનંત સમૃદ્ધિ
મુગતિ યુવતિ સુખ ભોગવધ. દાયિક અવિચલ સિદ્ધિ. ૨

આચારિજ પય જુગ નમું, પાલૈ પંચાચાર

ગુણ છત્રીશ વિરાજતાં, આગમ અરથ ભંડાર, ૩

કરનેડી નીતિપ્રતિ નમું, ચોથે પદ ઉવઝાય
દ્વાદશાંગ મુખ ઉપદિસૈં, ભવિયણ જણ સુખદાય. ૪

અઢીદ્વીપ માહે નમું, સાધુ સકલ ગુણવંત

મુમતિ ગુપ્તિ સૂધી ધરે, રાખે જગના જંત. ૫

પંચ પરમેષ્ઠિ નમી કરી, આણી ભાવ વિશાલ,

શ્રી શ્રીપાલ નરિંદનો, રચિસું રાસ રસાલ. ૬

મંત્ર જંત્ર જડ ઝોપધી, સાઠે અવર અનેક

પિણિ નવકાર સમો ન કો, જોવો આણિ વિવેક. ૭

સિદ્ધિચક્ર આરાધીયે, ગણીયે શ્રી નવકાર,

ભવસાયર તરીયે મુગમ, જમ્યે મુગતિ મઝાર. ૮

નવ પદનો મહિમા કહું, સાંભલજ્યો નરનારિ,

સાંભલતાં સુખ પામિસ્યો, સકલ હુસ્યે અવતાર. ૯

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૪૯—ધમિ ધન્નઉ ધણનધ પરચાવધ—એહની

ધમ શ્રીપાલ ચરિત્ર મનરાગે, શ્રેણિક નરવર આગેરે

કલ્હો ગોયમગણુહર વડલાગૈ, સાંભલતા મન જગૈરે. ૮ ૪૦

ધમિ જાણી નવપદ સું રાતા, સિદ્ધચક્ર જે ધ્યાતારે
નૃપ શ્રીપાલતણી પરિ માતા, રહૈ સદા સુખમાતારે. ૯ ૪૦

સંવત સતરૈસેં ચાલીસૈ, ચેત્રાદિક સુજગીસૈરે,
સાતિમ સોમવારિ શુભ દીસૈ, પાટણુ વિસવાવીસૈરે ૧૦

શ્રી પરતરગછ મહિમ ધારી, જિનચંદ્રસરિ પટધારીરે
શાંતિહરપ વાચક સુપકારિ, તાસુ સીસ સુત્રિચારીરે. ૧૧

કહે જિનહરપ ભાવિક નર સુણિજ્યો, નવપદ મહિમા સુણુજ્યોરે
ઉગણુ પંચાસે ઢાલૈ ગુણિજ્યો, નિજ પાતિકવન મુણિજ્યોરે ૧૨

—સર્વગાથા પર ઢાલ ૪૯ ઇતિશ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમોપરિ શ્રીપાલ
મહારાજકી ચઉપદ્ધિ સંપૂર્ણા. શ્રી. પત્ર ૪૨ પં. ૧૧ ગુ. વિ.

(ભાવ. પ્રતમાં સં. ૧૮૪૧ ના વર્ષે શાક ૧૭૦૬ પ્રવર્તમાને
માધસિર વિદ ૧૦ દિને મંગલવાર શ્રી કચ્છદેશે શ્રી યુનુરા બિંદર મધ્યે
લિપતં શ્રી બૃહત્પરતર ગચ્છે શ્રી પેમ સાધાયાં સકલ ગુણુ સેષ સોભિત
ચારિત્ર પાત્ર ચૂડામણી ગુણુગેય પાઠકૌતમ ઉપાધ્યાય શ્રી ૧૮ સદાનંદજી
તત્ શિષ્ય વાચનાચાર્ય વા. શ્રી ૧૦૭ સૌભાગ્યચંદ્ર ગનિ તત્ શિષ્ય
ચરણ કમલ સેવિત ચંદ ગણિણા. શ્રી. મહાવીરજી પ્રસાદાત્ શ્રી. ષોડિયા
પેત્રપાલજી પ્રસાદાત્ મેર મહીધર જા લગૈં જાંલગ ઉગે સૂર તાં લગ એ
પોથી સદા રહેજો સુખ ભરપૂર ૧ વગેરે.)

—સર્વગાથા ૮૫ ઢાલ ૪૯ ઇતિ શ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમોપરિ શ્રી
શ્રીપાલ મહારાય ચરિત્ર ચતુષ્પદિકા સમાપ્તા સંવત ૧૭૮૩ વર્ષે મિતી
ચૈત્ર માસે શુકલપક્ષે ૧૩ દિને ૨૬-૧૫ પોપટલાલ પ્રાગજી કાળા કરાંચી-
વાલા પાસે.

(૬૧૨) રત્નસિંહ રાજર્ષિ રાસ—સ. ૧૭૪૧ પોશ વ. ૧૧ પાટણમાં
સુગર વચનથી ધણિ ભવ પર ભવ સુખ લલાંરે,

શ્રી રણસિંધ મુણિંદ.

- તેહનારે (૨) સુખ્યાં ચરિત્ર તેહવાં કલારે. ૧૦
રતનપ્રભ સૂરિ ઉપદેશમાલ તણી કરીરે;
રતનપ્રભી ઇણિ નામ,
ટીકારે (૨) તેહનાઇ ધુરિએ ઝઈ વરીરે. ૧૧
ઇણિ પરિ ભવિયણુ શ્રી પ્રવચન આરાધિસ્યધરે,
ધરિસ્યઈ ગુરૂની સીપ,
તે નરરે (૨) સુગતિ સુગતિ સુખ સાધિસ્યધરે. ૧૨
સંવત સતરઈ ઇકિતાલીસઘ વચ્છરધરે,
ધઆરસિ વહિ પોસ.
પાટણુરે (૨) રાસ રચ્યઉ ભાવઈ પરધરે. ૧૩
શ્રી પરતર ગછગયણુ દિવાકર દીપતઉરે,
શ્રી જિનચક્ર સૂરીંદ.
કુમતીરે (૨) પ્રખલ નિસાયર છપતઉરે. ૧૪
એક અધિક અડત્રીસે ઢાલે સ્વર ભલધરે;
ગાવઉ મિલિ જિનહર્પ.
વાચકરે (૨) શાંતિહર્પ સુપસાહલધરે. ૧૫
—સર્વગાથા ૭૦૯ ઢાલ ૩૯—ઇતિશ્રી ઉપદેશ—માલયા પ્રતિબોધિત શ્રી
રણસિંધ રાજર્પિરાસ; સંપૂર્ણ: લિખિતો જિનહર્પેણુ શ્રી પત્તન મધ્યે. શ્રી.
શ્રી. (પ્ર. કા.) કવિની હસ્તલિખિત,
(૬૧૩) શ્રીપાળ રાસ—(નાનો—સંક્ષિપ્ત) સં. ૧૭૪૨ ચૈત્ર વદ
૧૩ પાટણુમાં.
x x x x

અંતે—

શ્રીપાલ ચરિત્ર નિહાલિનઈ, સિદ્ધચક્ર નવપદ ધાર;
ધ્યાધર્મ તઉ સુખ પાધર્મ, જગમઈ જસ વિસ્તાર. ૨૯૬શ્રી.

શ્રીગચ્છ ખરતર પતિ પ્રગટ, જિનચંદ્ર સ્સરિ સુરીસ;
 ગણિ શાંતિહરપ વાયક તણુઉ, કહધ જિનહરપ સુસીસ. ૨૭૦શ્રી.
 સતરધ બ્યાલીસધ સમધ, વદિ ચૈત્ર તેરસિ જાંણુ;
 એ રાસ પાટણમાં રચ્યઉ, સુણતાં સદા કલ્યાણુ. ૨૭૧શ્રી.

—સંવત્ ૧૭૬૯ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૩ શુક્રવારે—શ્રી રાજનગર મધ્યે
 લિખિતં. પં. જયકલશ મુનિના શ્રી નવપદ સિદ્ધચક્ર મહિમાયાં શ્રીપાલ
 નૃપ રાસ; સંપૂર્ણ:—(પત્ર ૧૨ પં. ૧૬ ભાવ)

—પં. સુમતિસાગર શિં મુનિ વિવેકસાગર લિપીચક્રે. શ્રી વ્યાલ-
 પુર મધ્યે. સુમતિ પ્રસાદાત્ સં. ૧૮૬૯ ચૈત્ર સુદિ ૮ તિથૌ બુધવાસરે
 પત્ર. ૮ પં-૧૭. આ. ક.

(૬૧૪) અવંતિ સુકુમાલ દેવાધ્યાવ ૧૦૨ કડી સં. ૧૭૪૧ વૈશાખ
 સુદ ૮ શનિ

આદિ—

ફહા.

પાસ જિણેસર સેવિધ, ત્રેવિસમો જિનરાય,	
વિધનવારણ સુખકરણ, નાંમે નવવિધ થાય.	૧
ગુણ ગાસુ ખાતે કરી, એવંતિસુકુમાલ,	
કાન દેધને સાભલો, જેમ હોય મંગલમાલ.	૨

x

x

x

x

અંત—

હાલ ૧૩ મી સુણ બેનિ પીઉડો પરદેસી. એ દેસી.	
ભદ્રા ધરે આવી એમ ભાષે, ગર્ભવતી ધરે રાષે રે,	
અન્ય વહુ પોતે ગુર સાથે, વ્રત અમૃત રસ આખેરે,	ભદ્રા.
પાય મહાવ્રત સુધા પાલે, દૂષણ સધળા ટાળેરે,	
દુકર તપ કરિ કાયા ગાળે, કલમલ પાપ ચખાલેરે.	૨ ભદ્રા.
અંતકાલે સહુ અણસણ લેધ, તણ ઉદારિક દેહિરે,	
દેવલોકના સુખ લહેધ, ચારિત્રના ફલ એહિરે.	૩ ભદ્રા.

કેડે ગર્ભવંતી સૂત જાઓ, દેવલ તેણે કરાયોરે,
 પિતા મરણુની ઠામ સુહાયો, એવંતિ પામ દેવ કહાયોરે. ૪ ભદ્રા
 પાસ (નાથ) જિણેસર પ્રતિમા થાપી, કુમતિલતા જડ કાપીરે,
 ફિરતી જોહની સધલે ત્રિભુવન વ્યાપી, સરજ તેજ જેમ પ્રતાપીરે ૫ ભદ્રા
 (ધો. પ્રત)

સવત સત્તર એકતાલીસઈ, શુકલ વૈશાખ કહીશઈરે,
 વાર સનીસર આઠમી દિવસે, કીધી સઝાય (ઢાલ) જગીશૈરે ૬ ભદ્રા
 (પાઠાંતર) સવત સતરૈસૈ ઈકતાલીસેં શુકલ આસાઢ કહીસઈરે
 રાજનગર તિથિ આઠમિ દિવસઈ કીધી સઝાય જગીસઈરે. ૧૦૨
 અવતી સુકુમાલ મહાવી મધુર સ્વરે ગુણુ ગાવિરે,
 તે જિનહરપ દીપિ વડદાવિં, શાંતિહરપ સુખ પાવીરે. ૭
 પત્ર ૬ ૧૩ ઢાળ હાં ભં પાટણુ ડે, ૧૦-૧૧ ધોં.

—લ૦ નં. કરમસી., ૪-૧૭ (મારી પાસે છે)

(૬૧૫)+ ઉત્તમકુમાર ચરિત્ર રાસ સં. ૧૭૪૫ આશો શુદ્ધ ૫ પાટણુમાં
 અંતે—

ભુતવેદ સાયર શશી, આશો શુદ્ધ પંચમી દિવસેરે,
 ઉત્તમ ચરિત્ર કુમારનો મેં રાસ રચ્યો સુજગીશૈરે ૧૫, સુ.
 શ્રી જિનવર સુપ્રસાદથી શ્રી પાટણુ નયર મઝારોરે,
 ગાથા સત્યાશી પાંચશેં, ઓગણત્રીશમી દાલ ઉદારોરે ૧૬ સુ.
 શ્રી ખરતર ગજ ગુણુનિલો, શ્રી જિનચંદ સુરોદોરે,
 વારાક શાંતિહર્ષ ગણિ, જીનહર્ષ સદા આણુદોરે. ૧૭ સુ.

સર્વ મળી ૫૮૫—વચ્ચદાન ફલ માહાત્મ્યરૂપ.

x પં. જિનહર્ષે શ્રી સોમસુંદર સુરિ શિષ્ય શ્રી જિનસુંદર સુરિએ
 કરેલા દીવાલી કદપનું ગુજરાતી વાર્તિક રચ્યું છે સ. ૧૭૫૧ વર્ષે ચૈત્ર
 સુદિ ૧૩ ના દિવસે લખાયેલી પ્રતિ પત્ર ૨૨ હા. ભં. પાટણુ ડા. ૬૮
 (૬૧૬)+ કુમારપાળ રાસ—૧૭૪૨ આસો શુ. ૧૦ રવિ પાટણુમાં.
 આદિ—

શ્રી સરસતિ ભગવતિ નમું, બુદ્ધિ તણી દાતાર;

મૂખને પંડિત કરે, કરતાં ન લાવે વાર.	૧
આગળ જે પંડિત હૂઆ, વર્તમાન કહેવાય;	
તલિ પંડિત જે હોઈએ, તે સરસતિ સુપસાય.	૨
મૂરખ છાલિ ચારતો, નહિ મુખ વયણુ વિલાસ;	
તેહને તુડી કાલિકા, કિધો કવિ કાલિદાસ.	૩
તિમ મુઝને સુપ્રસન્ન હૂવઉ મુમતિ દિયણુ સરસતિ;	
મુઝ મન કમલ વિકાસ કરિ, હંસાસણુ દિયો મતિ.	૪
મતિ દે માતા મુઝ ભણી, હું સેવું તુઝ પાય,	
મુઝ વયણું રસ આપજે, સહુને જેમ સુહાય.	૫
સજન માણસ ગોઠડી, મિઠા બોલી નારિ,	
મિઠાં ભોજન સરસ વયણુ, સહુને પ્યારાં ચાર.	૬
સુલલિત સરસ સુભે વિયણુ, સરસતિ ધઉ તતકાલ;	
તુઝ પસાયેં વર્ણવું, કુંભારપાલ ભૂપાલ.	૭
ઋષભ ને વીર વિચે હુઆ, ઉત્તમ નરનાં જન્દ;	
પણુ ઈણુ સરિખો જોવતાં, ન હુઓ કોઈ નરદ.	૮
દયા પલાવી જેણુ નૃપ, દેશ અઢાર મઝાર;	
ઉત્તમ કારજ આદર્યો, કિધા પર ઉપગાર.	૯
જિનશાસન દિપાવિયો, કહિસ્યું તાસ ચરિત્ર;	
સાવધાન થઈ સાંભળો, થાસેં જવણુ પવિત્ર.	૧૦

* * * *

અતે—

હાલ ૧૨૯ મી.

આર વરસારી સાહીલા ચાકરી, પધાર્યા;
 તેરમે વરસ ધરિ આયાહે, સોહાગણી.
 રાણી હાલ હાલ હોરેં હુલરાઇ લેઈ—એ દેશી.
 એહ ચરિત્રનિજ હિયડેં ધારી, લોભ તજો નર નારિ હો—
 સોભાગી વયણુ ધર્મસ્યું હો ચિત લાઇલે.

* * * *

રિષભ કીયો મેં રાસ નીહાલી, વિસ્તરમાંહિથી લાલી હો;
 રાસ રચ્યો નિજ મતિ સંભાળી, રસના પવિત્ર પખાલી હો. ૧૨
 સંવત સતર એંતાલીસેં આસો સુદિ જગીસેં હો;
 વિજયદશમી દિન તાપ ન દીસેં, નયર પાટણ મન હીસેજી. ૧૩
 અધિકો ઓછો કેહવાણો હોઈ, મુઝનેં દોપ મ કોઈ હો;
 રાસ કીધો પૂર્વરાસ જોઈ, સાંભળજો મહુ કોઈ હો. ૧૪
 ખરતર ગછમાંહિ ધિરાજે, શ્રી જિનચંદ સૂરિ છાજે હો;
 વાચક શાંતિહર્ષ ગણી ગાજે, એમ શાખા માંહે રાજે હો. ૧૫
 તાસ ચરણ પંકજ રસ રાતો, ભમર તણી પરેં માતો હો;
 કહે જિનહરપ હરખમર ગાતો, રાસ સહુને સુહાતોજી. ૧૬
 અઠ્યાવીસ સેં ગાથાનો દાવો, ઉપરે છિહોત્તરિ દાવો હો;
 રાસ રૂડી પરે એહ મહાવો, એકશો ત્રીસ ઢાલે ગાવો હો. ૧૭

—સંવત અઢાર ચોરાણુંઓ, વસંતમાસ સુખકાર, એકાદશી
 ભોમવાસરે, જયસાગર લિખનાર ૧ ભદ્રારકશ્રી વિજયાણુંદ સૂરીગચ્છે
 દાનાવત્ સંધાડે પંન્યાસ રાજેન્દ્રવિજયજી તત્ શિં પંં માનવિજયજી,
 તત્ શિં પંં પં. જયવિજયજી, તત્ શિં પં. ઋદ્ધિવિજયજી તત્ત્રાતા
 લધુ પં. તિર્થવિજયજી મુનિ વિરવિજયજી, પં. તીર્થવિજયજી લખાવીતં
 લધુ શિં એલા રતનચંદ પઠનાર્થ શ્રી વીજપૂર નયરે શ્રી ચિંતામણુ
 પાર્શ્વનાથજી તથા શાંતિનાથજીપ્રસાદાત્ સં. ૧૮૯૪ ના વર્ષે વસંતમાસ
 ફાલ્ગુને શુક્લપક્ષે એકાદશી તિથૌ ભોમવારેસઃ લિપિકૃતં અંચલગચ્છે
 પંન્યાસ શ્રી તત્ત્વસાગરજી તત્ શિં મુની જયાધિના લિપીકૃતં શ્રી
 લીંબડી નયરના રેવાશી તે અત્ર આવ્યા હંતા તેહની પાસેં લખાવી
 છે વાંચે તેને વદના ૧૩૩-૧૧ ધોં, ૧૪૫-૧૧ [પાલણુપુર ભં.]

—લ. સં. ૧૯૩૯ કાર્તિક વદ ૪ ભોમ પાનાં ૧૩૧ ગ્રે. ૨.
 —૨૮૭૬ ગાથા ૧૩૮ ઢાલ અંચાગ્ર ૪૦૧૬૦ સકલ ભદ્રારક શીરો-
 મણી ભદ્રારકશ્રી શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી હીરવિજય સૂરીશ્વર; તત્
 ચરણસેવી શિષ્ય શ્રી શ્રી શ્રી પંડિત શ્રી ૧૦૭ શ્રી આણુંદવિજય

ગણી તત્ શિષ્ય પંડીત શ્રી ૧૦૫ મેરવિજય ગણી તત્ શિષ્ય મહો-
 પાધ્યાય શ્રી ૧૦૩ શ્રી શ્રી શ્રી લાવણ્યવીજયગણી તત્ શિષ્ય ઉપાધ્યાય
 શ્રી ૧૦૧ શ્રી શ્રી લક્ષ્મીવિજય ગણી તત્ ભ્રાતૃ ૫ શ્રી પંડીત શ્રી
 ૯૯ શ્રી જ્ઞાનવિજય ગણી તત્ શિષ્ય પંડીત શ્રી ૨૧ શ્રી નયવિજય
 ગણી તત્ શિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી પ્રવર કોટી શ્રી પં. શુભવિજય
 ગણી તત્ શિષ્ય પંડિત, શ્રી ૧૭ શ્રી પં. પ્રેમવિજય ગણી તત્
 શિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૫ શ્રી પ. સુખુદ્ધિવીજય ગણી તત્ શિષ્ય
 પં. શ્રી ૫ પ. ૯ નીત્યવીજયગણી તત્ ભ્રાતૃ પં. શ્રી ૫ પં. રૂપવીજય
 ગણી તત્ શિષ્ય પં. વીઘાવિજય ગણી તત્ લઘુ ભ્રાત્રી ચરણસેવી
 ખૂશાલવીજયગણી લપીકૃતં સંવત્ ૧૮૫૨ ના આશો વદી ૬ દને વાર
 સસાંકવારેઃ પ્રાતુર્સમયે ચરણ પ્રકાસ્યે દીવસ ઘટી ૬ ચઢે લપીકૃતં ૧
 ચાદ્દશં પૂસ્તકં દૃષ્ટં તાદ્દસં લખીત મયા, મમઃ સુદ્ધમસુદ્ધ વા મમ દોષો
 ન દીયતે ૧ કનકાપૂરે પૂરે તસ્ય પૂણ્યશાલી જનાકુલે લખીતો જ્ઞાન વૃદ્ધયર્થ
 શિષ્યાણુ પાઠ હેતવે ૧ જલાત્ રક્ષેત્ તૈલાત્ રક્ષેત્ રક્ષેત્ નીવડ્યધનં,
 મૂરખ હસ્તેન દાતવ્યં એવ વંદન્તી પૂસ્તકા ૧ સવત ૧૮૫૨ નં રહી
 કડોલી ચોમાસ, શાંતી જિનંદ સૂપસાઉલે પૂગી મનની હુંસ ૧ જિહાં
 લગણુ મેરૂ થીર રહે, ક્રુચ સાયર સસી ભાંણુ, તિહાં લગે એહીજ
 પૂસ્તીકા, વાચો ચતુર સુજાણુ ૧ જ્ઞાન સમો કોઇ ધન નહી, ગુરૂ સમો
 નહી ગ્યાંન, ધર્મ સખાઇ જીવને આતમગ્યાન પ્રમાણુ ૧ સ્થાને સિંહ
 સમે રણુ મૃગ સમે દેશાંતરે જાંબુકે, આહારે ગજ ભીમ સેન્ય સદશા
 શ્વાનોપમા મૈથુને રૂપ મરકટ પિશાચલપિકા કૂટાક્ષરા નિદયઃ કાર્યાર્થે
 બધીરા ભવંતી કુટિલા એતા ગુણા વાણિજ્ય ૧ ધતી શ્રી સપૂણૈ. શ્રી
 રસ્તુ, શ્રી કલ્યાણમસ્તુઃ શ્રી શુભ ભવતું:-૧૦૩-૧૩ અનંત૦

—સં. ૧૮૨૪ ચૈતર વદ ૫ ગુરૂ. પ્રે. ૨.

—સં. ૧૯૩૧ વર્ષે આ. શુ. ૧૧ રવિવાસરે પૂર્ણક્રતા ૧૨૨,
 પં. ૧૨. આ. કં.

—સં. ૧૮૩૫ ચૈત્ર શુ. ૧ ૧૨૦-૧૭ ભ૦

—સં. ૧૮૫૭ પત્ર ૧૬૯ શ્લો. ૨૮૭૬ નં. ૩ દા. ૨૫ લીં.

—સં. ૧૮૨૧ ના વર્ષે અશ્વીન માસ કૃષ્ણપક્ષે ૮ અષ્ટમી તીર્થો ગુરુવાશરે પ્રતિ સંપૂર્ણ:—સકલ પં० શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી ચતુરસાગર ગણી તનુ શિં ૫. શ્રી લાલસાગર ગણિ તનુ શિં ૫. વિશેષસાગરગણી તનુ શિં શ્રી ઉમેદસાગર ગણી તનુ આત્રી પં—જનસાગરેણ લપીકૃત—શ્રી માંડવિ મિંદરેલીખ્યતે શ્રીશીતલનાથ પ્રસાદાત્ ૮૮. ૧૫. ચાં (ચારિત્રવિજયજીકચ્છી)

—સં. ૧૮૫૭ માઘ માસે શુક્લપક્ષે નવમી તિથૌ બ્રહ્મવાસરે. ૧૬૯-૧૧ લીં.

પ્ર० શા. ગહ્યાભાઈ લગુભાઈ, પ્રેમચંદ નગીનદાસ અને મોહનલાલ જયચંદ અમદાવાદ. સં. ૧૯૫૧.

(૬૧૭) અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ. ૧૭૪૪ કા. વ. ૨ સોમ પાટણમાં.

અતે—

×	×	×	×
ભાવચંદ સૂરીસકૃત શ્રી શાંતિનાથ ચરિત્ર;			
તે માહિતી જોઈ લીધા, કીધઉ રાસ પવિત્ર.			૧૬
શ્લોક સાર્થ ઇચ્છારસઈ, ગણિતાં થયઉ છઈ એહ;			
ગાથા તઉ સાદા આહસઇ, રાસ રચ્યઉ ગુણગેહ.			૧૭
નિધિ.વેદ રિપિ શિશિ વચ્છરઇ, વદિ ખીજ ફાગુણ માસ,			
શિશિવાર પાટણ નયરમઈ, એ મઇ કીધઉ રાસ.			૧૮
ગચ્છ ષરતર ગુણ નિલય, શ્રી તીર્થકર દ્વિજપતિ;			
વિદ્વાન ગછનાયક જયઉ, પુહવી પ્રતપઉ નિતિ.			૧૯
શ્રી શાંતિહર્ષવાચક પ્રવર, તમુ સીસ ધરિય જગીસ;			
જિનહરપ કહઇ એ રાસની, દાલ ઉગુણ્યાલીસ.			૨૦

—ઘતિ કોષોપરિ અમરદત્ત મિત્રાણંદ રાસ સંપૂર્ણ:—શ્રી આદી-શ્વર પ્રસાદાત્ લખતં પાટણ મધ્યે; (પ્ર० કાં ૦)

(૬૧૮) અંદન મલયાગિરિ રાસ-૧૭૪૪ આવણ શુ. ૬ ગુરુ પાટણમાં.

અતે—

ગુરંગ બ્રહ્મામુખ જલનિધિજી, ચંદ્ર સંવચ્છર જાણિ;
 નભસિત પક્ષી વાસરદંજી, સુરગુરવાર પિછાણિ. ૧૦ચં૦
 રાસ રચ્ચઉ રલીયામણુજી, ઢાલ થઈ ત્રેવીસ;
 ગાથા એહની ચ્યારિસઠજી, ઉપરિ સમ જગીસ. ૧૧ચં૦
 શ્રી પરતર ગછ ગુણુનિલકજી, શ્રી જિનચંદ સૂરિદ;
 વાચક શાંતિહરપ તણુજી, કહંધ જિનહરપ મુણિંદ. ૧૨ચં૦
 સાંભલિજ્યો ભણિજ્યો તુમ્હેજી, ચતુર રસિક નરનારિ;
 પાંતધ કીધઉ અછધજી, પાટણુ નયર મઝારિ. ૧૩ચં૦

—ઇતિશ્રી સીલમહિમાયાં ચંદણુ મલયાગરી ચતુષ્પદી સમાપ્તા—
 સંવત્ ૧૭૪૫ વર્ષે આવણુ સુદિ ૬ દિને ગુરવારે લિખિતા જિનહર્ષેણુ
 શ્રીપત્તને. કવિની સ્વહસ્ત લિખિત. (પ્ર. કા.)

(૬૨૯) હરિશ્ચંદ્ર રાસ. સં. ૧૭૪૪ આશો સુ. ૫ પાટણુમાં.

અતે—

×	×	×	×
રાસ રચ્ચઉ રલીયામણુજી, સતરધ ચમ્માલીસ હો.			સા૦
આસૂ પાચિમ બિજલી, પૂગી સયલ જગીસ હો.			સા૦ ૧૫દે.
શ્રી જિનચંદ સૂરીસર, પરતર ગછ સિણુગાર હો.			સા૦
રાસ કીયઉ નસ રાજમાં, સુણુતાં જયજયકાર હો.			સા૦ ૧૬દે.
ષેમસાષ ક્ષતિ મંડલધ, ચાવી ચ્યારે ષંડ હો.			સા૦
વાચક શ્રી સોમ ગણિ તણુજી, મહિમા વિશ્વ અષંડ હો.			સા૦ ૧૭દે.
તાસસીસ વાચકવર, શાંતિહરપ ગુણુવંત હો.			સા૦
અતેવાસી તેહનઉ, કવિ જિનહરપ કહંત હો.			સા૦ ૧૮દે.
ભાવદેવ સૂરિનઉ કીયઉ, પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર હો.			સા૦
જઘ અધિકાર તિહંથકી, રાસ રચ્ચઉ સુવિચિત્ર હો.			સા૦ ૧૯દે.
લિખિજ્યો ભણિજ્યો વાચિજ્યો, રૂડઉ રાસ રસાલ હો.			સા૦
ગાથા એહની સાતસધ, પરગટ પાંત્રીસ ઢાલ હો.			સા૦ ૨૦દે.

સત્વવંત ગુણુ ગાવતાં, લહીયછ સત્વ શરીર હો. સા૦
 કાયા થાયછ નિરમલી, પ્રગટ હુવછ મુપ સીર હો. સા૦ ૨૧૬.
 અણુહિલપુર પાટણુ ભલઉ, સ્હી તિહાં ચક્રમાસ હો. સા૦
 રાસ રચ્યઉ હરિચંદનઉ, મુપસાયઈ શ્રી પાસ હો. સા૦ ૨૨૬.

—સર્વગાથા ૭૦૧ દાઘ ૩૫ ઇતિશ્રી સત્વ વિપયે રાજા હરિચંદ્ર રાસ
 સમાપ્ત:—સવત્ ૧૭૪૪ વર્ષે આસૂ મુદિ ૫ દિને શ્રીપત્તન મધ્યે. શ્રી.

(૫૦ કા૦)

(૬૨૦)+ હરિખળલાહીનો રાસ—સ. ૧૭૪૬ આશો સુદ ૧
 કવિની સ્વહસ્ત લિખિત. યુધ પાટણમાં.

આદિ—

શાંતિ કરણુશ્રી શાંતિજિન, અગ્નિરાણી નંદ;
 વિશ્વસેન નૃપકુળ કમળ, સહસકરિણુ મુખકંદ. ૧
 માય ઉચ્ચર આવી કરી, દેશ નિવારિ મારિ;
 શાંતિ થઇ સહુ લોકને, શાંતિ નામ દિયોસાર. ૨
 શ્રી શાંતિશ્વર સોલમો, જિનનાયક જિનચંદ;
 ચક્રવર્તિ વળી પાંચમો, આપે પદ મહાનંદ. ૩
 સોવનવરણુ સોહામણો, લંછન જાસ કુરંગ;
 ભાવક ભાજે નામથી, દિનદિન રંગ અભંગ. ૪
 ચરણકમળ તેહના નમી, ધ્યાન હૃદય અવધારિ;
 રાસ કંઈ હરિખળતણો, જીવ દયા અધિકાર. ૫
 માછીગર કુળ ઉપનો, પામ્યો રાજ્યભંડાર;
 મુખ ભોગવી શિવપદ લહ્યો, દયા તણો ઉપગાર. ૬
 જિગાર્યો એક માછલો, પાળી અગડ અપાર;
 વિકથા જીંધ તણ કરી, સાંભળજો નરનાર. ૭

x x x x

અતે—

દાઘ ૩૨ મી—કાગળીયો કરતાર ભણી શીપરે લયુંરે.

x x x x

પહેલા વ્રત ઉપર આદર કરોરે, પાળો દયા દયાળ;
 જીવ દયાથી સહુ સુખ પામશેરે, જિનહરિમળ ભૂપાળ. ધમ્મ ૧૦
 સંવત સત્તર છેતાળીસમેરે, આસો સુદિ બુધવાર;
 પડવા દિવસે રાસ સંપૂરણ થયોરે, પાટણનગર મઝારા. ધમ્મ ૧૧
 શ્રી ખૂરતર ગચ્છનાયક શોભનારે, શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિદ;
 શાંતિહર્ષવાચક પદ પંકજ અલીરે, કહે જિનહર્ષ મુણિંદ. ધમ્મ ૧૨
 ષટ્શત ઓગણ્યાશી ગાથા થયેરે, ઢાલ થઈ બત્રીસ;
 વર્ધમાન દેશનાથી કહ્યો અધિકાર એરે, સુણુજો ધરી જગીશ. ધમ્મ ૧૩
 +પ્ર૦ આનંદ કાવ્ય મહોદધિ-ભાગ ૩.

(૬૦૩) વિદ્યાવિલાસ રાસ સં. ૧૭૧૧ આ. શુ. ૯ બુધ (જુઓ
 પૃ. (૮૨).

આદિ—

દૂહા.

સરસતિ નિતિ આયો મુમતિ ચિતહિત ધરિ પ્રણમેવિ,
 જિત તિતથી ચાનિક અચળ, શોભિત દહદિસિ દેવ. ૧
 કવિયણુ નર સાંનિધિકરણુ, દૂરિહરણુ અજ્ઞાન,
 ચરણુ ઉપમ ધરણુ ઊપાવણુ ગુણજ્ઞાન. ૨
 તાસુ તણે સુખઆઉઝે, કહિચું પુણ્ય ચરિત
 પુણ્યથકી સુખ સંપદા, પામિજે નિત નિત, ૩
 પુણ્યે સુજસ લહીજીયે, પુણ્ય પસાયે ભોગ
 પુણ્ય થકી આપદ ટલે, મિલે સયલ સંયોગ. ૪
 પુન્યવત વખાણુતાં જનમ હુવે સુકયત્ય
 રસના પવિત્રપણો લીયે, સીઝે નિજ પરમત્ય. ૫
 અણહુતા ગુણુ દાખવ્યા, જીહા પવિત્ર ન હોઈ
 સારસનાથ કસ લહીએ, છતા કહે ગુણુ જેહ, ૬
 ઉત્તમ નરગુણુ આગલો, પોતે પુણ્ય પ્રકાશ
 વિદ્યાવિલાસ નરવઈ તણો, સુણુજ્યો ચરિત ઉલ્લાસ. ૭

x

x

x

x

અતે—

સતરેંઘ્યારેત્તર વરસે આવણુ સુદ મન હરસેણ,
 યુધવાર નવમી તિથિ અવસેં કીધ ચક્રપર્ણ સરસેણ. ૧૨ જિ.

શ્રી ખરતરગણ ગયણુદિણુંદા, શ્રી જિનરતન સૂરીદાણ
 તાસુ પસાઇ ચરિત્ર સુખકંદા, નિમુણુજ્યો નરવંદાણ. ૧૩ જિ.

વાચક ગુણુવર્દન સુખદાયા, શ્રી સોમગણિ સુપસાયણ
 ઇમ જિનહરપ પુણ્ય ગુણુ ગાયા, તીસઢાલ સુખપાયાણ. ૧૪ જિ.

લિખિત અમરવિજય શ્રી ગ્રીલાડા મંધ્યે સકલ ભં વિજયદેવ
 સૂરીસ્વર શિં મહોપાધ્યાય શ્રી લાવણ્યવિજય ગણી સ્વ શિષ્ય સકલ
 પંં શ્રી માનવિજય ગણી સ્વ શિં મકલ પં. લખ્ધિવિજય ગણી
 શિ. પં. શ્રી અમરવિજય ગણી લિપિકૃતં. મુનિશ્રી ધનવિજય ગણી
 વાચનાથે સ. ૧૭૫૪ વર્ષે માગસિર શુદિ દ્વિતીય દિને શુક્રવારે યેશ્રી
 નક્ષત્રે શુક્રમાસ યોગદિને સપૂર્ણ. ૨૭-૧૭ દા. ૪૩ નં. ૫૭ વ ૩.

(૬૨૧)+ વીશસ્થાનકનો રાસ સ. ૧૭૪૮ વૈ. શુ. ૩

આદિ—

હોહા

સકલ સિદ્ધિ સંપત્તિ કરણ, હરણુ તિમિર અજ્ઞાન,
 ત્રણે દાલના જિન નમુ, આણી ભાવ પ્રધાન ૧
 મહાવિદેહે વિચરતા, વંદું જિનવર વીશ,
 સંઘચતુર્વિંધ આગલે, ધર્મ કહે જગદીશ. ૨
 નમતાં નવનિધિ પામિયે, જપતાં પાતક જતય,
 પૂજતાં શિવપદ દિયે, ખાંમ તણી ખલ ન્યાય. ૩
 શ્રી જિનપદ પ્રાપ્તિ ભણી, હવું તપ ઉચ્છાદિ,
 વીશ સ્થાનક નાંમે કહ્યું, શ્રી જિન આગમ માહિ. ૪
 આર ભેદ જિન ધર્મના, દાન શીલ તપ ભાવ,
 મુખારામ અમૃત જલદ, ભવદુ.ખ સાયર નાવ. ૫

અતે—

કલશ રાગ ધન્યાશ્રી

આરાહો, ભવિયણ થાનક આરાહો,

અમિત પ્રભાવ વીશ સ્થાનક ભાખ્યા, એ સેવીલ્યો લાહોરે,

ભવિયણ થાનક આરાહો.

૧

x

x

x

x

અથ વિચારામૃત સગ્રહી, એહ રચ્યો મન ભાવો,
અધિક્ષો ઓછો જે કોઈ ભાખ્યો, પડિત તેહ શોધાવોરે ભ. ૯
શ્રી ચંદ્રપ્રભ ચિતમાહે ધારો, અભિનંદન મન ભાવો,
કુંથુ જિનેશ્વર સ્વામી કૃપાથી, અશુભ કર્મ સહુ જવો. ભ. ૧૦
માધવ કૃષ્ણોત્તર જિન પહેલો, પારણુ દિવસ વધાવો,
ખરતરગચ્છ જિનચંદ્ર સૂરીશ્વર, દિન દિન જડતો દાવોરે ભ. ૧૧
વાચક શાંતિહર્ષ ગણિ કરો, શિષ્ય વચન ચિત્ત લાવો,
પુણ્યવિશાલ રાસ રસરગે, કહે જિનહર્ષ ભલાવોરે. ભ. ૧૨

(૫૦ ભીમશી માણેક.

—પાનાં ૩૦૬ કમલમુનિનો સગ્રહ હાલ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં.

—સંવત ૧૭૬૪ વર્ષે શાકે ૧૬૨૯ પ્રવર્તમાને કાર્તિક માસે કૃષ્ણ
પક્ષે ૧૩ દિને અર્કવાસરે લિખિત શ્રી પત્તનતગરે પ. જયકલસ મુનિના
શુભ લૂયાત્ પા, ૯૧—૧૬ આ. ક.

(૬૨૨) મૃગાંકલેખા રાસ સં. ૧૭૪૮ આપાઠ વદ ૯ પાટણુ

અતે—

x

x

x

x

સતર અડતાલીસમેં આસાઠ વદિ નુંમિ દીસ

એ રાસ પાટણુ મે રચ્યો, ઢાલે ઇકતાલીસ ૧૮ જા.

ગછરાજ ખરતર ગુરુ જયો, જિનચંદ્રસૂરિ સૂરીંદ

શાંતિહર્ષ વાચક સણો કહે જિનહર્ષ મુણીંદ.

૧૯

—શીલ વિષયે મૃગાંકલેખા સતી રાસ સં. ૧૮૧૯ પો. સુ, ૮ ગુરુ

સ્વાનગર મધ્યે ઝ. પીતાંબરેણુ લી.

—સ, ૧૮૮૩ શાકે ૧૭૪૬ માધશીર્ષ શુદ્ધ ૭ ભોમે શ્રીમાંદવી મધ્યે શ્રી બાઇ નાથીબાઇ પઠનાર્થ લિં બાઇ માણેકચંદ જેન નાથીબાઇને ભણવાને કાળે લખી છે. ૪૬—૯ પ્રે. ૨.

(૬૨૩) સુદર્શન શેઠ રાસ સ. ૧૭૪૯ ભાદરવા શુ. ૧૨ શુક્ર પાટણમાં આતે—

યોગશાસ્ત્રની દીક્રામાંહિ છધરે, એહ અવલ અધિકાર,
તે જોઈનઇ રાસ કીયઉ ભલઉરે, સાંભલિજ્યો નરનારી. ૧૬ કે
ગાથા રાસ તણી થઇ તીનસધરે, ઉપરિ ખ્યાસી જાણિ,
વાધાની ભાવન એ દેસી ગાઇજ્યોરે, એકવીસ ઢાલ વપાણિ ૧૭ કે.
સનર હિગણુ પંચાસઘ વચ્છરધરે, ભાદ્રવ સુદિ સુપકાર;
ખારસ તિથિએ રાસ પૂરઉ થયઉરે, સુખ મહુરત શુક્રવાર ૧૮ કે.
શ્રી ધરતર ગણનાયક ગુણનિલઉરે, શ્રી જિનચંદ સ્મરિંદ,
વાચક શાંતિહરખ ગણિ સીસ કહધ ધસુરે, ઘઉ જિનહરખ
આણુંદ ૧૯ કે.

—ઇતિ શ્રી સુદરસન રાસઃ સપૂર્ણઃ—લિખિતોજિનહરખેણુ શ્રી
ગ્રંથાત્ર શ્લોક મંખ્યા પપર સર્વગાથા ૩૮૨ ઢાલ ૨૧ સવત ૧૭૪૯
વર્ષે ભાદ્રપદ શુકલપક્ષે દ્વાદશી તિથૌ પત્તન મધ્યે કવિ સ્વહસ્ત લિખિત.
(પ્ર. કા.)

—સવત ૧૮૦૮ વર્ષે પોસમાસે કૃષ્ણક્ષેત્ર ત્રયોદસી દિને શુક્રવારે
પાલીતાણા મધ્યે લખીતં શ્રી શુભં ભવતુ ભાવ. પા. ૨૧—૧૧ આ. કં.
(૬૨૪) અજિતસેન કનકાવતિ રાસ સં. ૧૭૫૧ મહા વદિ ૪),
આદિ—

ફહા

વીણા પુસ્તક ધારિણી, હંસાસણિ સરસતિ,
બ્રહ્માણી બ્રહ્મા સુતા, આપો અવિચ(ર)લ મતિ. ૧
ચંદ્રશુક્રમલ તાહરાં નમુ, પાંચું તુઝ સુપસાય,
સરસ વચન રચના રસૈ, સહુનૈ આપે દાય. ૨

નૃગ કન્યા કેનકાવતી, સરસ કથા છે તાસ,
ચતુર નરાં મનરંજણી, સુણુતાં ચિત ઉદાસ. ૩
જે રસિયા વેધક પુરૂષ, ગુણીયલ કેરા ભાવ,
રસ હ્યે ભમર તણી પરૈ, જાણે સધલા ભાવ. ૪
રસિયા જાણે રસ વિરસ, વેધે વેધક જેહ,
મૂરખ નર પશુ સારિખા, સ્યું જાણે રસ તેહ, ૫
ભમરો જાણે રસ વિરસ, જે સેવે વનરાય,
ધણુ સ્યું જાણે આપડો, જે સૂકાં લકડ ખાય, ૬
ભમર સરિખા જે ભમર, વેધક વચન રસાલ,
રાયે સરસ કથા સુણી, વિકથા તજે વિચાલ, ૭
કેનકાવતી તે કિહાં થઇ, કિસો થયો અધિકાર,
સાવધાન થઇને સહુ, સાંભલજ્યો નરનારિ, ૮

અંતે—

(આર વરસારી સાહિબ ચાકરી પધાર્યો, તેરમૈ વરસૈ ધર આવ્યા હો,
મનભોલા ઠાકુર હાલરો હુલરાયલે—એ દેશી)

ચારિત્ર પાલી મુનિવર સદગતિ ખાંધી, પુન્ય પસાઈ તે તો ખાંધી હો,
—ગુણવંતા રૂપિજ દેવના સુખ પાંખીયા—

જે સાધવી પિણુ શુદ્ધ વ્રત પાલી, દુષણ સધલા ટાલી હો; ૧

કરિ સંલેખણ વ્રતની સુરપુર પોહતી, જિહાં સુખ લીલા બહુ લી હો.

એકિણુ થાનિક મિત્ર થયા તે, સુખ વિલસે દિનરાતિ હો ૨

આહ પૂરી તિહાંથી તીનૈઠ ચવિસૈ મહાવિદેહૈ ઉપજસ્યૈ હો; ૩

સુકુલ ભોગવિ ભોગ તિહાં વ્રત ગ્રહસ્યૈ, પૂરવ પાતિક દહસ્યૈ હો. ૪

મુગુતૈ જસ્યૈરે તેતો સંયમપાલી, ગતિ આગતિનાં દુષ ટાલી હો. ૫

ચારિત્રના તો એહવા તુમહે ફલ જાણો, ભાવ હીયામૈ આણો હો. ૬

આંખિલ તપથી વર્ધમાન જિણિ વાંચી, રૂપ સંપદમાં નહી કા

ખાંખી હો; ૭

રૂપ જોઇને જેહનો સુરની પિણુ નારી, કેનકાવતીને આગૈ હારી હો.

૮

તપનો તો મહિમા એહવો 'ઉત્તમ જાણી, તેહસું લય' લાવો ૩૫

પ્રાણી હો. ગુ૦

કરમ મહાવનપાવક તપ તિહાં કહિછ, ખિણુક માંહિ તે તો ઉદ્ધરીયેહો ગુ. ૬

કનકવતી એ તો કથા વખાણિ, તપ કરિઈ હિત આંણિ હો, ગુ૦

કનકવતી અજિતસેનની વારતા, સાંભલતાં હોવં સાતા હો, ગુ૦ ૭

નિશિપતિ^૧ ખાંણુ^૫ વારિધિ (વાર) શશિ^૭ વરસે, ચોથ અંધારી

માહની હરસે હો, ગુ૦

શ્રી ખરતરગછ અધિક વિરાજે, શ્રી જિનચંદ સૂરિ રાજે હો, ગુ૦ ૮

વાચક શાંતિહરષ ગણિના, જેહની જગમૈ મહિમા હો, ગુ૦

તે સદ્ગુરુનો ઉપકારજ લીધો, તેહ સુપસાઈ કીધો હો. ગુ૦ ૯

સાતસે અઠાવન્ન ગાથા સનૂરી, ઢાલ ત્રેંતાલીસ પૂરી હો, ગુ૦

શ્લોકની સંખ્યા એક સહસવખાણુ, ઉપરિ વલીદ ચૈદ જાણુ હો. ગુ૦ ૧૦

રાસ સરસ છે વાંચોરે ભાઈ, કહે જિનહરષ સુણાઈ હો, ગુ૦

રીઝવજ્યો તુમ્હેં લોક લુગાઈ, ચામ્યે લાભ સવાઈ હો. ગુ૦ ૧૧

ઇતિશ્રી અજિતસેન કનકાવતી રાસ સંપૂર્ણ લિખિતં.

લિખિતં સકલપંડિત શિરોમણિ વિદ્વજ્જન મુગુટ ચૂડામણિ પંડિતા-
ધિરાજ્ય પંડિત કૃપાનિધાન પૂજ્યસ્થ વિરજી શ્રી૬શ્રી ઋષિશ્રી સુજાણુજી-
જીતકા નામતેવાસિના ઋષિ દ્યારામેણુ લિપીકૃતા: પદનાર્થ ધર્મધુરધર-
આણુંદ કામદેવ સમાન સુઆવક પુન્યપ્રભાવક જિનાજ્ઞાપ્રતિપાલક ભણુ-
સાલી અવટકે શેઠશ્રી હીરાચંદ્રજી વાચનાર્થ ચિરજીવી શ્રી સૂરતિભિંદિરે
સંવત ૧૮૩૦ ના મિતી ચૈત્ર શુદ્ધ દ્વિતીયાયાં રવિવાસરે, શ્રીલૂંકાગચ્છે શ્રી
—ગ્રંથાગ્ર ૧૦૨૪. (લીં. રત્ન. ડે. બ.)

—સંવત ૧૭૬૨ વર્ષે ફાલ્ગુન વદિ ૩ વાર ભોમે પંડિત શ્રીપત્રી
વિશેષચંદ્ર ગણિ શિષ્ય પં. શ્રી વીરચંદ્ર ગણિ શિષ્ય મુનિ વાહજી
ચંદ્રેણુ લિખિતં, (-પ્ર. કા.)

—સંવત્ ૧૭૬૩ વર્ષે માગશિર વદિ ૧૨ દિન પં. કનક રતનધર
રાસ દાતા થકી વિહર્યું છે. (પ્ર. કા.)

—સં. ૧૮૦૯ જ્યેષ્ઠવદિ ૪ બૃહસ્પતિવાસરે રાંતેરઆમે પં. કૃષ્ણ-
વિજય ગણિ શિ. પં. રંગવિજયગણિ શિ. પં. ભિમવિજય ગણિ લિં
હંસવિજય વાચનાર્થ ૨૪-૧૬ દા. ૪૩ નં. ૪૯ વડે.

—પં. રામસાગર ગણિ શિં રૂપસાગરેણ લિં દેગામ આમે.
સં. ૧૮ (૯ ?) ૧૫ જ્યેં વં ૭ ભોગ-પા. ૨૬-૧૬ આ. ક.

—સં. ૧૮૧૭ વર્ષે ભાદ્રવા સુદ ૭ દિને વાર ભોમે લખીતં સકલ
પડિત શિરોમણિ પડિતશ્રી પં. કેસરવિજયગં તત્ શિષ્ય પં. શ્રી
કમલવિજય ગં તત્ શિષ્ય પં. મોહન લિખિતં વલાસણા મધ્યે. ૨૭-
૧૫ (પાલણુપુર ભં.)

(૬૨૫) ગુણકરંડ ગુણાવળી રાસ. સં. ૧૭૫૧ આસો વદિ
૨ (શશી બાણુ ભોજન વત્સ) પાટણમાં થં. ૬૦૫ રત્ન ભા. ડે.
આદિ—

દ્વહા.

શ્રી અરિહંત અનત ગુણુ. સેવે સુરનર ઈદ;	
પાયકમલ જસુ પ્રણમતાં, લહિઈ પરમાણુંદ.	૧,
ચોવીસે જિન જગત ગુર, જગજિવણુ જિનચદ,	
જગનાયક ફાયક સયલ, સેવકને સુષટ્ઠંદ.	૨,
કરુણાનિધિ કાંમતિદિયણુ, સકલ જીવ પ્રતિપાલ,	
ચોવીસે જિનવર નમી, સરસ્વતિ નમે ત્રિકાલ.	૩,
મનવચ કાયા થીર કરિ, સેવિંજે મન શુદ્ધિ,	
તો માતા સુપ્રસન થઈ, આપે નિરમલ બુદ્ધિ.	૪
બુદ્ધેં જગ જસ પાંમિઈ, બુદ્ધેં સીઝેં કાજ,	
બુદ્ધેં પ્રણતા પાંમિઈ, બુદ્ધેં લહિઈ રાજિ.	૫
બુદ્ધેં સુરનર રજીયેં, બુદ્ધેં જ વધન વિહાર,	
બુધવત જગ જસ લિઈ, બુધિ વડિ સંસાર.	૬
બુદ્ધેં નારી ગુણાવલી, ચઢ્યા બોલ પ્રમાણુ,	
આર પ્રીતમના કહ્યા, મુકયો નહિં નિજ માણુ.	૭

તાસ કથા કહેસું સરસ, ધરજ્યો રિદ્ય મઝાર,
વિકથા ઉંધ તણ કરી, સાંભળજ્યો નરનારિ.

૮

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ર૬ મી આપ સવારથ જગ સહુરે—એ દેશી.

સસિ ખાંણુ ભોજનસંવચ્છરે, વદિ બીજે હો આશ્વિનમાસકે,
ઢાલ છવિસેં રહો, પાટણુ મે હો રડો એ રાસ કે. ગુ. ૧૬
શ્રીગચ્છ પરતર ગુણુનિલો, જિનચંદ્રહો સૂરીસૂરીસકે,
શ્રી શાંતીહરપ વાચકતણો, ઇમિ પમણુ હો જિનહરપ સૂરીસકે. ગુ. ૧૭
—ગુણુકરંડ ઇમિ વિનવે.

—ધતિ શ્રી ગુણુકરંડ ગુણાવલી રાસ સપૂર્ણુ:—શ્રી શાંતિજિન
પ્રસાદાન્ સકલ પંડિત શિરશેપર સકલ—પંડિત શીર મુગટામણી પંડિત
શ્રી ૧૦૮ પંશ્રી જિન વિજયગણિ. તન્ શીષ્ય પ્રવર પુડરીક સર્વગુણુ
પંડીત સર્વોત્તમ ઇહાવંત મેધાંયુધિ પંડિત શ્રી ૨૧ પં. શ્રી મુનિવિ-
જયગણી તન્ શીષ્ય ગુણુકેશ ભામિનીભાલસ્થળ તિલકાયમાંન સર્વ
પંડીતાભરણુ પંડીત શ્રી ૫ પંશ્રી રત્નવિજયગણિ તન્ શીષ્ય પાદાખ્જ
ઈમર સર્વકલા કૌશલ પંશ્રી હર્ષવિજય ગણિ તન્ ગુરૂ બ્રાતા મું.
કાંતિવિજય ગ. લિપિં કુવેં મુ. ધર્મવિજય વાચનાર્થે સંવત્ ૧૮૫૦
વર્ષે ભાદ્રપદમાસે ધનપક્ષે ૭ છવ વાસરે શ્રી વામનસ્થલી નગરે. શ્રી
પાર્શ્વનાથ પ્ર. (ભાવ. પૃ. ૨૦ પં. ૧૫).

—સં. ૧૮૪૭ જયેષ્ઠ વદિ ૬ ભોમ પં. ભાનુસુંદર શિ. પં.
દુલીચંદ્ર લિ. ખરતરગછે પાટણુ મધ્યે ૧૫—૧૭ દા. ૪૩ નં. ૬૯ ચ્ઢે
બીજી પ્રતમાં આ પ્રમાણે છે:—

શ્રી ગચ્છ ખરતર ગુણુનિલો ગચ્છરાજ જિણુચંદ્રસૂરિ
જસુ નામથી નવનિધિ મિલેં, પ્રતપો ગુરૂહો હુજસસિસૂર ગુ. ૧૮
જંગમ યુગપરધાન જગગુરૂ નામથી નિસતાર
પ્રહુ ઉડી પ્રણમૂં ભાવસું કલિ જુગમેં હો ગોતમ ગણુધાર. ૧૯

શ્રીધિમસાધે સોમતા વા. શાંતિહર્ય મુણિંદ,

તસુ સીસ કહિં જિનહર્ષ મુનિ ગુર નામે હો દિન દિન આણુંદ ૨૦

પત્ર ૨૧-૧૪ આ. ક.

—સંવત ૧૮૬૦ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૯ દિને ભોમવારે શ્રી ભટ્ટારક પુરૂષ ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૮ થી વિજયપ્રભસુરિશ્વરના ચરણાન્ ચરણકમલાન્ પ્રં. ૫ શ્રી પ્રેમવિજય ગણિ શિષ્ય શ્રી પં શ્રી ૫ સકલ પંડીત શિરોમણી કાંતિવિજય ગણી શીષ્ય પં. શ્રી ૫ રાજવિજય ગણી શ્રી શિષ્ય પં શ્રી ૫ રત્નાયમણી પં. શ્રી કૃષ્ણવિજય ગણી શીષ્ય પ. શ્રી ૫ પંડીતશ્રી ૫ રંગવિજય ગણી શીષ્ય સીસૂ એલા રૂપચંદ લિખિત રાધનપૂરે મધ્યે. ૨૨-૧૩ પ્ર. કા. નં. ૩૭૧.

—લ. મુ. બુદ્ધિરત્નેન ૧૭-૧૭ ઝીંજુવાડા ભંડારમાં,
(૬૨૬) મહાખલ મલયસુંદરી રાસ—સં. ૧૭૫૧ આસોશુદ્ધ
૧ શનિ પાટણ.

અંત—

શ્રી જયતિલક સુરિશ્વર, આગમિયા ગચ્છનો પટધાર,
મલયસુંદરીનો રચો, એ ચરિત્ર જોઇ સુખકાર. ૧ મ. ૧૭
સત્તરસેં એકાવને, આસો શુદ્ધ પડવા શશિવાર,
રાસ કીયો રળિયામણો, પાટણમેં સુણતાં સુખકાર. ૧૮
ચોથો પ્રસ્તાવ પૂરો થયો, ઢાલ એહની અડતાલીસ ખાસ,
તેરસેં ચાલીસ શ્લોકનિ સંખ્યા પરિમાણે કહી જાસ. ૧૯
શ્રી જિનચંદ્ર સુરીશ્વર, ખરતરગઢ નાયક ગુણદાર,
વાચક શાંતિહર્ષ તણે શિત/ભખે જિનહર્ષ વિસ્તાર. ૨૦

—પ્રથમ પ્રસ્તાવ સર્વગાથા ૫૧૬ શ્લો. સં. ૬૩૩ દ્વિતીય
પ્રસ્તાવ સર્વગાથા ૮૯૧ શ્લો. સંખ્યા ૧૧૬૫, તૃતીય પ્રસ્તાવ સર્વગાથા
૫૭૩ ગ્રંથ સંખ્યા ૭૩૭ ચતુર્થ પ્રસ્તાવ ગાથા ૧૦૨૬ ગ્રંથ સંખ્યા
૧૩૪૦ પ્રથમ ખંડની ઢાલ ૨૬, બીજાની ૪૨, ત્રીજાની ૨૬. ચોથે
૪૭,=સર્વ ઢાલ ૧૪૨ સં. ૧૮૧૨ પ્રથમ જયેષ્ઠ શુદ્ધિ ૨ દિને ચંદ્ર-
વાસરે પા. ૬૧-૨૩ રાજકોટ પૂ. અ.

—ધતિશ્રી મલયાસુંદરી ચરિત્રે શીલાવદાત પૂર્વભવ વર્ણનો નામ
ચતુર્થે પ્રસ્તાવ શ્લોક સંખ્યા ૬૦૦૦ સં. ૧૯૩૫ મીતિ ભાદ્રવા શુદ્ધ
૧૨ બીકમપુર મધ્યે. પૃ. ૧૨૮ પં. ૧૪ ગુ. વિ. ૦

(૬૨૭)+શત્રુંજય મહાત્મ્ય રાસ ૧૭૫૫ આષાઢ વદિ ૫ પુષ્પ પાટણમાં
આદિ—

વિશ્વનાથ ચરણે નમુ, વ્યક્ત અરિહન્ત	
યુગાદીશ યોગીંદ્ર પ્રભુ વિશ્વ સ્થિતિ વિચરન્ત.	૧
જન ચક્રી લખમી ઘણી, આમીકર દ્યુતિ ભાંતિ,	
સ્તવના શિવ સંપત્તિ મિલે, શાન્તિકરણ શ્રી શાન્તિ.	૨
જરાસિંધ પ્રતાપહરિ, અન્દોલિત દેત્યારિ	
મથ્યો દર્પ્ય કંદર્પ્યનો, નમુ નેમિ બ્રહ્મચારિ.	૩
ગ્નસ દષ્ટિ અમૃત ભરી, આહિ આહિ ઈશ્વર કીધ,	
મુક્ત તાપ સંતાપથી, પાર્શ્વનાથ પ્રસિદ્ધ.	૪
સંશય સુરપતિ ટાલવા, મેરૂ કંપાગ્યો વીર	
ત્રિધા વીર નમિઈ ચરણુ, ગુણસાયર ગંભીર.	૫
મુક્તિ ત્રિય પુંડરીક શ્રમ, શ્રેય ત્રિય પુંડરીક,	
પુંડરીક સિર રત્ન સમ, નમું તેહ પુંડરીક.	૬
જિન મુનિ સર્વ નમી કરી, શ્રુતદેવી ધરિ ધ્યાન,	
શ્રી શત્રુંજય મહાત્મ્યનો રચિસું રાસ પ્રધાન.	૭
નિજ મન ચિર કરી સાંભલો, તીર્થતણા અવદાત,	
મુણતાં શ્રવણ હુસ્યે પવિત્ર, વિચિ મત કરજે વાત.	૮

x

x

x

x

અતે—

શ્રી ચદુવશ વિભૂષણ દિનમણિ, શિલાદિત્યગિરિ સ્વામિ,
સૂરિ ધનેશ્વર પાસિ કરાવીયો, અંથ મહાતમ નામિ. શ્રી. ૧૮
સજ્જન વિદ્વજ્જન મન રંજણો, કવિ કુલમાંહિ પ્રસિદ્ધ,
વિનયચંદ્ર નિર્મલ ગુણમાલિકા, હીયડે વાસો કીધ. શ્રી. ૧૯

મુજને ઉદમ તિણે કરાવીયો, રાસ રચ્યો શ્રીકાર,
શ્રી શત્રુંજય મહાત્મ્ય અંથનો, લોક ભણી ઉપગાર. શ્રી૦ ૨૦

સંવત સત્તરેસે પંચાવને, પાંચમ વદિ આષાઢ,
રાસ સંપૂરણુ બુધવારે થયો, મેં કીધો કરિ ગાઢ. શ્રી૦ ૨૧

શ્રી ખરતર ગછ ગયણુ સમો, શ્રી જીનચંદ સુરિંદ,
બસ પ્રતાપ જગતમાં વિસ્તર્યો, દરસણુ હોષ આણંદ. શ્રી૦ ૨૨

વાચક શ્રી સોમગણિ મંણિ શોભતા બાણે સહુ સંસાર,
શાંતિહર્ષ ગણિ વાચક તેહના, શિષ્ય બહુ પરિવાર. શ્રી૦ ૨૩

તાસ શીસ જિનહર્ષ હર્ષધરી, કીધો પૂરણુ રાસ,
નવમે ખંડે ઢાલ ઇચારમી, એ થઈ પૂરણુ તાસ૦. શ્રી૦ ૨૪

નવખંડે એ રાસ સુહામણો, હોષએ સત્તર ઢાલ,
શ્રી પાટણુ માંહિ જીન સુપસાયથી, રચીયો રાસ રસાલ. શ્રી૦ ૨૫

સર્વગાથા ૬૪૫૦ સં. ૧૭૫૫ વર્ષે આષાઢ વદિ પંચમી દિને

શ્રી પત્તન મધ્યે શ્રી જિનપ્રસાદાત્ સૌખ્ય ભવતુ.

—ઇતિશ્રી જિનહર્ષ વિરચિતે શત્રુંજય મહાતીર્થ મહાત્મ્ય ચતુષ્પદાં

શ્રી પાર્શ્વનાથાદિ મહાપુરૂષ ચારિત્ર વરણુનો નામ નવમઃ ખંડઃ સમાપ્ત.....

.....લિખિતં શ્રીમદ્ ભોવનગરે સંપૂર્ણ કૃતં પં. ન્યાનચક્રેણુ શીઘ્રતરં

લિખિતમ્—પૃ. ૧૮૧ પ. ૧૫ આ. ક. આનંદ કાવ્ય મહોદધિ મૌ. પ.

(૬૨૮)+સત્યવિજય નિર્વાણુ રાસ સં. ૧૭૫૬ મહાસુદિ ૧૦ પાટણુમાં

આદિ—

શ્રી જિનવરના ચરણુ જુગ, પ્રણમું ભાવ સહીત,

વંછીત પૂરણુ કલ્પતરૂ, પૂજીત સુરાસુર પત. ૧

સરસતી માત પસાઉલે, ગાઈશ મુનિ મહિરાણુ,

સત્યવિજય પન્યાસનું, સાંભળજ્યો નિવાંણુ. ૨

x

x

x

x

અતે—

સતર છપને સંવત્સરે મહા શુદિ દશમી પ્રમાણુ,

નિર્વાણુ પન્યાસનો એ થયો, જિનહર્ષ સુખાણુ. સુ. ૧૨

—વધુ માટે જુઓ મારો જૈન ઐન રાસમાળા ભાગ ૧ લો.
(૬૨૯) રતનચૂડ મુનિરાસ સં. ૧૭૫૭ આસો શુ. ૧૩ શુક્ર પાટણમાં
અતે—

x

x

x

x

રતનચૂડનઉ ચરિત્ર સુદાયક દાન સુપાત્ર દીપાયકરે,
દાન પ્રભાવઈ ધનસુપ પાયક, દાનઈ મુગતિ સિધાયકરે. ૧૪ પૂ.
સતર સતાવન આસૂમાસેં મુદ્ધિ તેરસિ પ્રતિભાસઈરે,
શુક્રવાર કીધઉ અબ્યાસઈ, રાસ પાટણ ઉદાસઈરે. ૧૫ પૂ.
હાલ એકત્રીસમી એ થઈ ચંગી, સાંભલિજ્યો સહુ અંગીરે,
બધસિ સભામાંહિ એ સંગી, ગાવઉ હાલ સુરંગીરે. ૧૬ પૂ.
શ્રી પરતર ગચ્છગાયણ દિણંદા, શ્રી જિનચંદ સરિંદારે,
વાચક શાંતિહરપ ગુણ વંદા, શિષ્ય જિનહરપ મુણિંદારે. ૧૭ પૂ.

—સર્વગાથા ૬૨૭ અંથાથ શ્લોક સંખ્યા ૮૯૭ ઇતિ શ્રી રતનચૂડ
મુનિ રાસઃ સંપૂર્ણઃ શ્રીસ્તુ. (૫૦ કા.)

(૬૩૦) શીલવતી રાસ સં. ૧૭૫૮ ભાદરવા શુ. ૮ પાટણમાં.

સંવત સતર અઠાવનઈ, ભાદ્રિવ મુદ્ધિ આઠિમનઈ દીસ, ધ.
પાટણમાંહિ ગ્રેમસું, રાસ કીધઉ મન ધરી જગીશ. ૧૭ ધ.
શ્રી પરતરગચ્છ દીપનો, શ્રી જિનચંદ સરીસર રાજ, ધ.
વાંચક શાંતિહરપતણક, શિષ્ય પમણુધ જિનહરપ મુકાજ. ૧૮ ધ.

—ઇતિશ્રી શીલવિપયે શીલવતી રાસ સંપૂર્ણમ્—સર્વ ગાથા ૪૮૦
(૫૦ કા.)

(૬૩૧) અભયકુમાર રાસ સં. ૧૭૫૮ આવણ શુ. ૫ સોમવારે પાટણમાં
આદિ—

દેશી—અલખેલાની

મગધદેશ રણીઆંભણેરે લાલ, નવલખ સંખ્યા ગામ, સુખદાઈરે,
રાજગ્રહી પૂરી રૂપડીરે લાલ, સુરપુરીથી અભિરામ, સુ. ૧ અં.
રાજ કરે રાજ તીહારે શ્રેણીક ગુણની શ્રેણુ સુ.
નિરમલ સમકીત જોહનોરે ચૂકવીઈ નહિ કેણુ સુ. ૨ મ.

ભગતિ કરે ભગવંતનીરે, પૂજા કરે ત્રિકાલ સુ.

વીરવચન શ્રવણું સુણેરે, મિથ્યા મનથી ટાલ સુ.

૩ મ.

મંત્રીસર સેહરેરે નામે અભયકુમાર સુ.

પ્રથમ પૂત્ર રાગતણેરે યુધી તણો ભંડાર સુ.

૪ મ.

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૧૧ મી (આજ નીહેજેરે થઇ રહ્યો નાહલોરે ઓ દેશી.

ખીજી પિણુ તુઝ માની પ્રાર્થનારે ના કહ કિમ ઇણુ કામ,

અરે અકારજ જેહને કારણેરે, નૃપ સુત કરે સંગ્રામ.

૧ ખી૦

તેં એ રાજ દેતાં લીધો નહીરે, વાહા તું ધનધન

વિધન ન હોજ્યો તાહરા ધર્મમારે, કહે શ્રેણીક રાજન

૨ ખી૦

વ્રતઉછવ સધ કરાવીઆરે, ધરતો ચિત્ત ઉલાસ

ધીરાધર જિમ કચન વરસતો, આવ્યા જિનવર પાસ.

૩ ખી૦

વિધિસું દીક્ષા દીધી અભયનેરે, નંદા પિણુ વ્રત લીધ,

અગ ઇગ્યારસ ધર મુનિવર થયોરે, ઉત્તમ કર્ણિ કીધ.

૪ ખી૦

બહુ દિન નિરવધ સંયમ પાલીયોરે, કરી સલેખણા અંત,

ગયા સર્વાર્થસિદ્ધ અભયમુનિરે, ચવી શિવપુર પોહયત.

૫ ખી૦

સવત સત્તર અઠાવન સંવચ્છરેરે, ઉજ્જવલ શ્રાવણ માસ,

પચમી દિન સોમવાર સોહાંમણોરે, પાટણનયર ઉલ્લાસ.

૬ ખી૦

ખરતરગચ્છ જિનચંદ્રસરીસરે, શાંતિહર્ષ સુપસાય,

ઢાલ ઇગ્યારે અભયકુમારનારે, કહે જિનહર્ષ સુખદાય.

૭ ખી૦

—સં. ૧૯૧૯ વૈ. શુ. ૧૩ દિને લ. પં. તેજવિજેજી ગારી-

યાધર આમે શ્રી શાંતિજિન પ્રસાદત્—૪-૧૫ ગારીયાધર ભં.

(૬૩૨) રાત્રિભોજન પરિહારક (અમરસેન જયસેન) રાસ.

સં. ૧૭૫૯ આષાઢ વદિ ૧ પાટણમાં.

આદિ—

શ્રી શંખેશ્વર પાસ પ્રભુ, મહિમા ત્રિજગવાસ,

યક્ષ જેહનો જાગતો, પૂરે વાંછિત આશ.

૧

જૂની મૂતિ જોહની, તુરત જણાવે દેહ,	
વારે અંદ્ર પ્રભુ તણે, બિંબ ભરાવ્યું એહ.	૨
પૂજી કેતા કાલ લગે, ભુવનપતિ ધરણેન્દ્ર,	
અદમ કરી પદમાવતી, આરાધી ગોવિંદ.	૩
જરાસિંધુએ મૂકી જરા, યાદવ કર્યા અચેત,	
પ્રભુપદ નમણે સીંચીયા, દ્વ્યા તુરત સચેત.	૪
શંખ શબ્દ પૂર્યો તદા, હર્ષ ધરી ગોપાળ,	
થાપ્યો નયર સંખેસરો, થાપ્યો પાસ દયાલ.	૫
આવે જગ સહુ જાતરા, પરતા પૂરે તાસ,	
કલિયુગ માંહે કલા વધી, એવે સુરનર જાસ.	૬
તાસ ચરણ પ્રણમી કરી, હૈયડે ધરી ઉલ્લાસ,	
કરે સ્વામી સુપસાયથી, રાત્રિ ભોજન રાસ.	૭
સાંભલજો આલસ ત્યજી, થાશે લાભ અપાર,	
રાત્રિ ભોજન વારજો, સાંભલી દોષ વિચાર.	૮

x

x

x

x

અંતે—

નિધિ પાંડવ ભક્ષ સંવત્સરે એ, વદિ આપાઠ જગીશ,
પૂરણ થઇ ચૌપાઠએ, પડવા કેરે દીસ—

શ્રી ખડતરગચ્છ રાણ્યો એ, શ્રી જિનચંદ્રસૂરીદ
રતનસૂરિ પાટવીએ, દીક્ષાં હોયે આણંદ—સ.

શાંતિહર્ષ વાયક તણ્યોએ, કહે જિનહર્ષ મુર્ખીદ,

વામેય પસાઉલે એ, કીર્તિ કમલા કંદ,

પાંટણ માંહે મેં રહ્યા એ, રાત્રિભોજન રાસ

પચ્ચીસ દાસે કરી એ, સુણતાં લીલ વિલાસ.

ગાથા ૪૭૭, દાલ ૨૫.

(૬૩૩) રતનસાર નૃપ રાસ—સં. ૧૭૫૯ પ્ર. ગ્રાં. વ૦ ૧૧

સોમવાર પાંટણમાં.

x

x

x

x

અતે—

ચયણકુમાર ચરિત્ર અવણેં સુણીરે, પાલો નિરમલ સીલ,
 સદગુરૂની સેવા રૂડી પરિ આદરેરે, જિમ પામો સુખ લીલ. ૧૨ ચા.
 સતરાદિમ પંચાસ નવોત્તર વચ્છરેરે, પ્રથમ આવણુવદિ માસ,
 ધ્યારસિ સિસિવાર સુહામણોરે, પ્રરણુ પૂરણુ થયો એ રાસ. ૧૩ ચા.
 શ્રી ખરતરગચ્છ કુમુદવનાલિ પ્રભાકરેરે, શ્રી જિનચંદ્ર મુણિંદ,
 શ્રી જિન રતનસૂરિસર પાટ દીપાવિવારે, પ્રગટયેઃ જાણિ દિણંદ. ૧૪ ચા.
 શ્રીશ્રી શાંતિહરુષ વાયક સુપસાઉલેરે, પાટણુનયર મઝારિ,
 રાસ રચ્યો જિનહરુષ સુહામણોરે, સાંભલિજ્યો નરનારિ. ૧૫ ચા.
 પ્રથમ જિણેસર આદીસર તણેરે, સુપસયે થયો રાસ,
 ઢાલ તેત્રીસ રૂડીપરિ ગાઢજ્યોરે, ધરિ જિનહરુષ ઉલાસ. ૧૬ ચા.

—સર્વગાથા ૬૦૪ ઢાલ ૩૩ ઇતિ શીલવિષયે રતનસાર નૃપ
 સારઃ સમાપ્તઃ સવત ૧૭૬૨ વર્ષે જયેષ્ઠ સુદિ ૯ દિને શ્રી પત્તનમધ્યે
 લિખે (પ્ર૦ કા૦)

(૬૩૪) વચર સ્વામી ઢાલખંત્ર સઝાય—સ. ૧૭૫૯ આસોશુ. ૧.

આદિ— જીરે જીરે સામી સમોસર્યા—એ દેશી.

અરધ ભરતમાહિ શોભતોરે, દેશ અવતી ઉદરોરે,

વસવા થાનિક લલિનો, સુખિયા લોક અપારોરે. ૧

ધ્વિયપુત્ર પુન્યાતમા, ધનગિરિ નામે સુહાવેરે,

કાયામન વચને કરી, ધર્મી ઉપમા પાવેરે. ૨

x

x

x

x

અતે—

સત્તરસદં નવ પંચાસધરે પડિવા શુદિ આસો માસેરે,

અધ ઢાલ પન્નર ઉલાસેરે, ભણુતાં સુણુતાં સુખ થાસેરે. ૫ વ૦

શ્રી જિનચંદ્રસૂરી ગુરૂ ગાયારે, ખરતરગચ્છ જિણુ સોભાંયારે,

વાયક શાંતિહરુષ પસાચારે, જિનહરુષ વચર ગુણુગાયારે. ૬ વ૦

—મૃતિ શ્રી વયર સ્વામી ઢાલ ૧૫ સંખંધ સંપૂર્ણ સંવત
૧૮૧૭ વર્ષે શાકે ૧૬૮૨ ચૈત્ર શુદ્ધિ ૩ ખુદા પાટણનગરે. પ્ર. કા.

—પાટણ નયરે પંચાસરાળ પ્રસાદાન્ લિ. મોહનવિજયળ
પા. ૫-૧૪ આં કં

—સં. ૧૭૮૩ વર્ષે જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૧ દિને લં ૪-૧૮ માં.

—સકલ પડિતોત્તમ પં. શ્રી ગુલાલવિજયળ તન્ શિષ્ય ગણી શ્રી હિત
વિજયળ લિખાવતં. પં. શ્રી ધનસોમળ સત્ક પં. જિનેન્દ્રસોમ લિપતં
ઘાતાગ્રામે સીરોહી વાસી ૩-૧૭ (મારી પાસે છેલ્લું પાનું છે.)

(૬૩૫) જંબુસ્વામી રાસ—૧૭૬૦ જેઠ વદ ૧૦ ખુદ પાટણમાં.
અંતે—

શિશિ ઉદ્ધિ કાય આકાશ વચ્છર દશમિ જ્યેષ્ઠવદિ જાણિ,
ખુદવાર રાસ પૂરડ થયડ, સુણિજ્યો ઉલટ આણિ. ૧૧ ધં

શ્રીગચ્છ ષરતર પતિ પ્રગટ જાણો જતડ નવપંડ,
શ્રી જિનરતન સૂરીસનધ, પાટધ આણ અપડ. ૧૨ ધં.

શ્રી જિનચન્દ્ર સૂરીસર, ગુર રાય પ્રતપડ એહ,
વાચક શ્રી શાંતિહરપચું, રહડ જિનહરપ સનેહ. ૧૩ ધં.

અધિકાર ચઉથા તણી પૂરી, ઢાલ થમ એ વીસ.
ગાથા સત્યાસી ત્રિણસધ, ગાચાઉ જિનહરપ મુનિસ. ૧૪ ધં.

સર્વગાથા ૬૮૭ ઢાલ ૨૦ મૃતિશ્રી જંબુસ્વામી ચતુષ્પદાં ખુદિ
સિદ્ધિ કથા જલ્યા સ્વકિશોર કથા આમકૃટસુતકથા સોલ્લક કથા માસાહસ
શકુનિ કથા ત્રિસુહૃત્ કથા વિપ્ર પુત્રી નાગશ્રી કથા લલિતાંગ કથા
સપરિવાર જંબુપ્રવજ્યા પ્રભવ પ્રવજ્યા જંબુ સ્નામિ નિર્વાણ વર્ણનો
નામ ચતુર્થોધિકાર: ૪ મૃતિશ્રી જંબુસ્વામિ રાસ: સંપૂર્ણ પ્રથમાધિકારે
ગાથા ૪૭૬, દ્વિતીયાધિકારે ગાથા ૪૩ તૃતીયાધિકારે ૩૫૮ ચતુર્થોધિકારે
ગાથા ૩૯૧ સર્વ ગાથા ૧૬૫૭ શ્લોક સંખ્યા ૨૦૭૫ ઢાલ ૮૦ (પ્ર. કા.)
(૬૩૬) સ્થૂલભદ્ર સ્વાધ્યાય ૧૭૫૬ આસો શુદ્ધ ૫ કુંજવાર પાટણમાં
અંતે—

નિધિખાણુ રિષિ શશિ વહરઈ, આસોજ ઉજવલ માસ,

કુંજવર પાચિમિ તિથિ ભલી, ગાયઉ મુનિજસ વાસ. ૫ મુ.

શ્રી ગચ્છ પરતરપતિ જયઉ, જિનચદ્ર સૂરિ સૂરિદ,

શ્રી શાંતિહરય વાચક તણુઉ, કહધ જિનહરય મુણિંદ, ૬ મુ.

દાલ સતરય ગાધયઉ, શ્રી થુલભદ્ર મુનીસ,

જિનહરય પાટણુ નગરમધ, શ્રી સંધ અધિક જગીસ. ૭ મુ.

—છતિશ્રી થૂલભદ્ર સ્વાધ્યાય:—સર્વગાથા ૧૫૧. (પ્ર૦ કા.)

(૬૩૭) વીસ વિહરમાન સ્તવનાનિ રચ્યા અને લખ્યા સ ૧૭૬૧

જયેષ્ઠ વદિ ૧ શનિવારે લિખિતા જિનહરયેણુ શ્રી પત્તનમધ્યે (પ્ર૦ કા.)

(૬૩૮) નર્મદાસુઢરી મહાસતી સ્વાધ્યાય—સં. ૧૭૬૧

ચૈત્ર વદિ ૪ સોમ. પાટણુમાં

અંતે—

સંવત સતરઈ એકસઠઈ સમધરે, ચૈત્રકવદિ સોમવાર

ચઉથી દિવસ સઝાય સપૂરણુ એ થયઉરે, ભણિજ્યો છધ શ્રીકાર. ૭ ક.

શ્રી જિનચદ્ર સૂરીસ્વર પરતર ગછ પતીરે, તાસ આણુ સુપ્રમાણુ,

વાચક શાંતિહરય સુપસાઉલધરે, કહધ જિનહરય સુખાણુ. ૮ ક.

—દાલ ૨૯ ગાથા ૨૧૪ અથાથ ૨૭૦ સવત્ ૧૭૬૧ વર્ષે ચૈત્ર

વદિ ૪ દિને લિખિતા જિનહરયેણુ શ્રી પત્તન મધ્યે (પ્ર. કા.)

શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ શ્રેયો ભવતુ સર્વદા.

(૬૩૯) આરામશોભા રાસ સ. ૧૭૬૧ જયેષ્ઠ શુ. ૩ પાટણુમાં

અંતે—

આરામ શોભાની પરઈ, તુમે કરઉ જિનવર ભક્તિ,

સુખ લહઉ રહઉ સંસારમાં આગલિ પામઉ મુક્તિ. ૧૨ પ્રી૦

સત્તર એકસઠઈ સમધ, સુચિ જેઠિની તિથિ ત્રીજ,

એ રાસ સંપૂરણુ કીયઉ, થયઉ નિરમલ બોધિ ખીજ. ૧૩ પ્રી૦

શ્રી ગચ્છ પરતર તાસ પતિ, શ્રીસુગર જિનચદ્ર સૂરિ

શ્રી શાંતિહર્ય વાચક તણુઉ, કહધ જિનહરય સત્તર ૧૪ પ્રી૦

એ રાસની ગાથા આરિસઘ, ઉપરં ઉગુણુત્રીસ,
જિનહરપ પાટણમાં રચ્યઉ, હાલ થઇ એકવીસ. ૧૫ પ્રી૦

—સર્વગાથા ૪૨૯ હાલ ૨૧ સંવત ૧૭૬૧ વર્ષે જ્યેષ્ઠ સુદિ ૩
દિવે શ્રી પત્તન મધ્યે લિખિતો જિનહરપેણ આરામ સોભા રાસઃ સંપૂર્ણઃ—
ધતિશ્રી સમ્યક્ત્વ પૂજા વિષયે આરામ સોભા મહાસતી રાસઃ સમાપ્તઃ
અથાગ્ર શ્લોક સંખ્યા ૫૭૪ (પ્ર૦ કા.)

(૬૪૦) વસુદેવ રાસ ૧૭૬૨ આશો શુ. ૨ રવિવાર પાટણમાં.

અંતે—

x	x	x	x
પક્ષરસ નવર અંદ્રમા, આસ સુકલ તિથિ ખીજ,			
રવિવાર સપુરણ થયઉ, સુણતાં ઉપજઇ રીઝ			૫૯ યા૦
એ રાસ વસુદેવનઉ, ઇચારસઘ ત્રેસઠિ,			
પચાસ હાલે ગાઇજ્યો, મિલિ એ જણુ એકઠ.			૬૦ યા૦
ગછરાજ પરતર ગછ તણઉ, શ્રી આદિ જિનચંદ સરિ,			
શ્રી જિનરત્ન પટોધર, જસ પ્રતાપ પડૂર			૬૧ યા૦
વાંચના ચારજ તિલક શ્રી, શ્રી સોમ ગણિવર સીસ,			
શ્રી શાંતિહરપ વાચક તણઉ, લહઇ જિનહરપ જગીસ.			૬૨ ય૦
શ્રી નેમિજિન સુપસાયથી રચ્યઉ રાસ પ્રમાણુ,			
નગર પાટણ સંઘમાં, સદા કલ્યાણુ કલ્યાણુ.			૬૩ ય૦

—ધતિશ્રી વાસુદેવ રાસઃ સંપૂર્ણઃ—(પ્ર૦ કા.) પા. ૩

(૬૪૧) સીતા સુદ્રઢી.

આદિ—

સરસત માતા વીનવું, ગણપતિ લાગૂં પાય,	
એકરજોડી વીનવું, અક્ષર દીજ્યો માય.	૧
ગાવંતા ગુણુ રામકા, બોલૂ બે કરજોડિ	
સેવક મનમે ચિંતવે, કીજ્યો પરમ કરોડી.	૨

સીતા ગુરકી સેવકરૂ, જપૂં તે લક્ષ્મણ રામ,
સીતા હુણુવંત ગાવતાં, સફળ સદા હોય કામ.
પરજ્યાપાલક શ્રી રામહૈ, સખ પદ્મજે નાથ,
સેવક હંદી વીનતિ, દાય સમાવો હાથ.

૩

૪

x x x x

અતે—

કહે જિણહરપ સીતા તણોરે, નિત પ્રણમીજે પાયરે સુ.
સીતા નારી સુલખણીરે, તૌં સમ અવર ન કોયરે. સુ.
અગનફૂંડ પાણી કીયોરે રામ લક્ષ્મણ જોડરે. સુ. ધીં ૮
૪-૧૬ સચિત્ર ધીં,

(૬૪૨) જિનપ્રતિમા દૃઢકરણ હુંડી સં. ૧૭૨૫ માગશર.

આદિ—

હું બલિહારી યાદવા એ દેશી
સુઅદેવી હિયડૈ ધરી, સદગુરૂ વયણ રયણ ચિત ધારકૈ
રાસ ભણું રલિયામણો સત્રૈ જિનપ્રતિમા અધિકાર કૈ ૧
કુમતિ કદાગ્રહ પરિહરો, મન હઠ મ કરો મૂઢ ગિમારકૈ
હઠ મિથ્યાત વખાણીયૈ મિથ્યા તે વાઘે સંસાર કૈ. ૨ કુ.

x x x x

અતે—

મુજ મન જિન પ્રતિમા રમી, જિન પ્રતિમા માહરૈ આધારકૈ
સદ્વેહણા મુઝ એહવી જિનવર જિન પ્રતિમા આધારકૈ. ૬૫ કુ.
સતરૈ સૈ પચવીસૈ સમે હિમરિત સીતલ મૃગસિર માસકૈ,
રાસ કીયો રલિયામણો, જિનવર નમતાં લીલવિલાસકૈ. ૬૬ કુ.
શ્રી ખસ્તર ગઘ ગહગહૈ શ્રી જિનચંદ્રસરીસ મંહંતકૈ
વાચક શ્રી સોભગણિ તણે સુપસાયે જિનહર્ષ કહતકૈ. ૬૭ કુ.

—લિં પં. સૌભાગ્યવિજયેન સં. ૧૮૩૪ વૈ. સુ. ૧૨ આઠવા
નગરે. ૩-૧૪ પ્ર. કા. નં. ૩૫૩., પો. ૧.

(૬૪૩) જસરાજબાવની. સં. ૧૭૩૮ દ્વાગણ વદ ૭ ગુર.
આદિ—

ઠ્ઠકાર અપાર જગત આધાર સમેં નરનારી સંસાર જપેહે,
બાવની અક્ષર માહિં ધૂરાક્ષર જ્યોતિ પ્રદોતન કોટિ તપેહેં,
સિદ્ધિ નિરંજન લેપ અલેપ સરૂપ નિરૂપ જોગેંદ્ર જપેહેં,
એસોં મહાતમ હે ઠ્ઠકાર કો પાપ જસા જકેં નામિ ધપેહેં. ૧
નંગ ચિતામણિ હારિકેં પત્થર જોઉ, અહં નર મૂરખ સોઈ,
સુંદર પાટ પટંબર અંબર છોરિકેં ઓઢણુ લેતહે લોષ,
કામદ્વંધા ધરતેં જૂં બિહારકેં છોરિ ગહે મતિમંદ જિ કોષ,
ધર્મદ્વં છોર અધર્મ કરેં જસરાજ ઉણે નિજ ખૂદ્ધ વિગોષ. ૨

x x x x

અંતે—

ક્ષૌર સૂસીસ મુઝાવત હે કેધ લળ જટા સિર કેઈ રહાવેં,
લૂંચન હાથ સં કેધ કરે રહે મૂન દિગંબર કેધ કહાવેં,
રાખસૂં કેઈ લપેટ રહેં કેધ અંગ પંચાંગનિ માહે તપાવેં,
કષ્ટ કરે જસરાજ બહુતપેં ગ્યાન વિના શિવ પંથ ન પાવેં. ૫૬
સંવત સત્તર અઠતીસેં માસ દ્વાગણમેં બહુલ સાતમ દિનવાર ગુર પાએહેં,
વાચક શાંતહરપ તાહુકે પ્રથમ શિષ્ય ભલેં કે અક્ષરપર કવિત બનાએહેં,
અવસરકે વિચાર બેઠિકે સભા મઝાર કહે નરનારિનકેં મનમેં સુહાએહેં
કહે જિનહરપ પ્રતાપ પ્રભૂજીકે ભઈ પુરણ બાવની ગૂણ ચિતકું રેઆએ. ૫૭

—ધતિ ભલે ધ્રુવાક્ષર બાવની કવિત બંધ જસરાજ કૃત સંપૂર્ણ.
પં. જીવવિજય શિ. જસવિજય લિ. ધો. ૫-૧૫

માહાવીર છંદ

આદિ—શ્રી સિદ્ધારથ કુલ કમલા દીપાવણુ દિણરાવ.

અંતે—

કલશ

ધણી સીસ ધારીયઉ એક તુંહીજ અલવેસર,
અવર નમણુ આખડી પ્રગટ કોધી પરમેસર.

દેવ તણુઉ તું દેવ સેવ તોરી નિતિ સારું,
 મુગતિ આપી મહારાજ સદા આણુ શિર ધારું,
 કરજોડી તજ આગલિ કહું, કમિત કમલા મુખકરણુ,
 જિનહરપ નામ તોરઉ જપમ, તારિ તારિ તારણુ તરણુ. ૩૬
 તું સુરવૃક્ષ સમાન તુંહીજ સુરકુલ સમોવડિ,
 કામધેતુ કલિજીગ્ગ તુંહીજ સુરમણી તડોવડિ,
 તું દીપતઉ દીવાણુ આણુ તોરી આરાધું,
 વડિમ ચઢાવણુ વંસ સજસ તાહરઉ સરાહું.
 ધન ધન સિદ્ધારથ નૃપધરા, ધન ત્રિસલા ઉયરઈ ધર્યઉ,
 જિનહરપ જિનવર જયઉ જિણિ આતમપર ઉદ્યઉ. ૩૭

(પ્ર૦ કા.)

ચાહી પાર્શ્વનાથ (પાટણુ) બૃહત્સ્ત૦ ૨૬ કડી (આદિ-સાંધ ધન
 કહે કરજોડી, હો વાલ્હા, દુકૃત દુરિ-નિવારિવા મહારા લાલ) મારી પાસેછે.)
 સ્તવનપદ સ્વાધ્યાયાદિ સંગ્રહ.

સ્વલિખિત પ્રતનાં પત્ર ૮૦. (પ્ર૦ કા.)

(ચાર) મગલ ગીત (અમ.)

પાર્શ્વનાથ ધધર નીસાંણી ૪૭ સવૈયામાં.

આદિ—

મુખસંપતિદાયક નરસુર નાયક પરતિક પાસ નિણુંદાહૈ,
 જાંકી છબિ કાંતિ અનોપમ ઉપમ દીપતિ જાણિ જિણુંદાહૈ,
 મુખ જોતિ જિગામિ ઝગમગિ ઝગમગિ પુનિમ પૂરણુ અંદાહૈ.
 સમરપ સરપ વષાણેત ભૂપસો તુંહી ત્રય ભુવણુંદા હૈ. ૧

x

x

x

x

અતે—

તોરી બલજાઉ મોજા પાઉ વીનતી આ સુનંદાહૈ
 કહી કહી ધતોસું મુગતિ દે મોસું મેરા દિલ રીઝિંદાહૈ

x

x

x

x

ધધર નીસાણી પાસ વપાણી ગુણી જિનહરપ કહંદાઉ. ૪૭

—સં. ૧૧૮૭ વર્ષે આવણ વદિ ૧૦ ભોમદિને ૪-૧૦ મા. ભં.

ચોથોલી કથા કવિત્ત દ્વહા—કુલ ૨૧

સંક્રાંતિ.

૨૦ અસમાધિ સ્થાનક—વીસકારણ અસમાધિના, જાણઉ

૨૧ સખલા—કહધ આરિત્રનધ કાખરઉ

૨૬ પાપસ્થાનક—ઝોંગણુત્રીસ પાપ શ્રુત કેરા.

૩૧ મોહનીય સ્થાનક—થાનક ગુર આરે મહા મોહણીતણા.

સિદ્ધનાં. ૩૧ ગુણુ—સિદ્ધ વિરાજધ ગુણુ એકત્રીસહુરે

બત્રીશયોગ સંગ્રહ—બત્રીસ યોગ સંગ્રહ કરઉ,

(પ્ર૦ કા.)

સુદિત સંક્રાંતિ.

પાંચમા આરા પૃ. ૩૬, પરસ્ત્રીવર્જન ૧૦૦, સુગુર પચીસી

૧૨૪, રાજમતિ (૩૯૩, સ. મા. ભીક); સિદ્ધાચલ સ્તુતિ ૨૪૮ (જૈ.

પ્ર.) ઢંઢણુકપિ ૬૦, આવકની કરણી ૬૫ (સ. મા. ભી.)

કૃષિ બત્રીશી.

આદિ—

અષ્ટાપદ શ્રી આદિ જિણુદ, ચંપા વાસુપૂજ્ય જિણુદ

પાવા મુગતિ ગયા મહાવીર, અરીહ નેમિ ગિરનારસદવીર,

x x x x

અતે—

રિધી બત્રીસી જે નર ગુણે ભણે ભાવસું અવણે સુણે,

રિદ્ધિ વૃદ્ધિ પાંચિ ગુણુગેહ, અજર અમર પદ લાધે તેહ. ૩૬

ઉત્તમ નમતાં લહીયે પાર, ગુણુ અહિતાં થાયે નિસ્તાર

જાયે દુરિ કરમની કોડિ, કહિ જિનહરપ નમું કરજોડિ. ૩૭

(૩-૧૧ આ૦)

મેઘકુમાર ચોઢાલીઉં.

આદિ— શ્રી જિનવરનાં ચરણ નમી કરી, ગાધસુ મેઘકુમારોરે.

x x x x

અંતે— ૪ થી ઢાલ.

એકણ ભવને આંતરે, લહિસ્યે ભવનો થાગ,

ધમિ જિનહરપૈ સીસનેરે, ચૂક્યો આંણ્યો માગ ૧૦ મે૦

—સં. ૧૮૧૯ વર્ષે મિતિ આસૂ સુદિ ૧૦ દિને લિપતં પં.

ગણેશ. ૨-૧૩ મારી પાસે છે.

૨૯૪ લખિંધવિજય (ત. વિજયસિંહ-વિજયદેવ-સંજમ-
હર્ષ-ગુણહર્ષ શિ.)

(૬૪૪) ઉત્તમકુમારનો રાસ—૧૭૦૧ કાર્તિક શુ. ૧૧ ગુરૂ

આદિ—

દૂહા.

શ્રી ગુણહરપ (ગુરૂ) તણો, પામી પુણ્યપ્રભાવ,
વિષમ વિધનજલ તારવા, જે વડ અવિહડ નાવ. ૧

જિનવર મુખકમલિ વસે, પટ ભાષા મય ઉપદેહ,

બાવન અખર વિવિધ વર, રચણે ઘડીયો એહ. ૨

જગજયની જગ જીવની, જગદ્યા જગમુખ,

જગતારણ જગમોહની, તુઝ સમરિ સવિ સુખ. ૩

વીણા પુસ્તકધારણી, ભગવતી ભારતિ દેવ

કવિત કંઈ સંખેપથી, હિયડે તુઝ સમરેવ. ૪

x x x x

અંતે—

શ્રી ઉત્તમરાયતણી મેં કયા કહી લવલેશ.

જરણ શાસ્ત્ર તણે અનુસારે ઢાલખંધ સુવિશેષ.

૮૭, ૩૦

- સંવત સતરશત એક ઉપરિ ૧૭૦૧ વરંસિ કાતિમાસ
 ઉજ્જવલ અગ્યારમેં ગુરનાસરેં રચ્યો રાસ ઉલ્લાસ. ૮૮ કં
- એણિ રાસે ઢાલ મનોહર ચ્યાર અધિક ચ્યાલીસ
 ગાહા દહાદિક સવે લેખેં પન્નરસે ચ્યાલીસ. ૮૯ કં
- પંચખંડ દુઓ સંપૂરણ નિજ ગુર નામ પ્રભાવેં
 ભગત તણા દાલીદ દૂખ ટાલિ, સહગુર સહજ સમાવિ. ૯૦ કં
- ઓછો અધિકો હોવે આણુઘટો, રાસિ વચણ વિશેષ,
 તે મિચ્છાદુકડ મુઝ હજ્યો, સુણુજ્યો સયણ અસેસ. ૯૧ કં
- ઉત્તમ રાસ રસિક જન રતિકર સુઘટિત સિત પદખંધ
 શીલે સુરભિત ચંપ કુસુમ જિમ સદલ સરપ મુગંધ. ૯૨ કં
- શીયલવંત વિવિધપરિ વિલર્યો, જે ઉત્તમ નરરાય,
 દેવી પ્રારથીઓ નવી ચૂકો, જેહ વજદહ કાય. ૯૩ કં
- અતિ સવી છંડીને દીક્ષા, લેઈ કરી તપ સાર
 પામી સરગ મુગતિ સાધસેં, અનુક્રમે જે નિરધાર ૯૪ કં
- તેહનો રાસ રસાલ એ રૂડો, જે સાંભલસે કંત
 તે તેહના વિછડ્યા વાલાને મિલસે સહી નિશ્ચંત. ૯૫ કં
- જિહાં મંગલ કારણ હોવે ઝાઝો, જિહાં હોવે મનવિનોદ
 ધર્મ ફલાફલ સુણવા જે મનતો સુણો એસપ્રમોદ. ૯૬ કં
- જિહાં પઢીયે ગુણીમેં તિહાં હોવે કુશલ કલ્યાણ,
 ભણો ગુણો તે આગલે રૂડી જે હોવે સુધડ સુજાણ. ૯૭ કં
- શ્રી તપગઢ ગયણુંગણિ દિનમણિ, શ્રી વિજયદેવ સૂરીદ
 વિજયસિંહસૂરિ આચારજ પ્રતપો જ્યા રવિચંદ. ૯૮ કં
- તાસ પરંપર ગુર તપ ગઢપતિ વિજયદેવ સૂરિરાય,
 તાસ સીસ સંજમહર્ષાભિધ, વરપંડિત કહવાય. ૯૯ કં
- તાસ સીસ પડિત મુગટમણિ, શ્રી ગુણહર્ષ સુસીસ,
 લંબધિવિજય કવિ કહે કરજોડી, ધમિ હર્ષે નિસદીસ. ૧૦૦ કં

જિહાં થીર થઇ રહે શ્રી જિનશાસન, જિહાં તપે સુ દિણદં

અહ ગણમંડિત મેરૂ મહીધર જાં દ્રુઅ તારાયંદ. ૩૦૦

તિહાંતાઈ ઉત્તમરાયનો જાનો ઉત્તમ રાસ રસાવ,

ભણે ગુણે નિસુણે જે ભાવે, તિહાં ઘર મંગલ માવ, ૩૦૧

તપગછ મણુ સંજમહર્ષ સુશિષ્ય શ્રી ગુણુહર્ષ સુસીસ

લક્ષ્મિવિજય કહે રાસ રસાલો, પ્રતપો જાં નિસદીસ.

૩૦૨ કરો.

—મુનિશ્રી કસ્તુરિવિજય પન્યાસજીકી સવાઇ શ્રી પં. અમ-

રવિજય પન્યાસજી વાચનાર્યે મુનિ પં. કેસરવિજયેન લિખિતા. ઉઢા-

નગરે. ૮૮-૧૫ માં૦

(૬૪૫) અજાપુત્રનો રાસ સં. ૧૭૦૩ આસો શુ. ૧૦

આદિ—

દૂહા.

વંદુ શ્રી જિનવર તણાં, ચરણ કમલ ઉલ્હાસ,

જે પ્રણમંતે પાંમીઈ, શિવસુખ આરેમાસ. ૧

સિદ્ધ સાધનિન ધર્મધુર, એ સવિ મંગલ મૂવ.

સંકટ હરજો સમરતાં, હોજ્યો મુઝ અતુકલ. ૨

જેહથી જીસ જસ પામીએ, સરે મનવંછિત કાંમ,

શ્રીગુણુહર્ષ ગુરજી તણાં, જગ જયવંતુ નાંમ. ૩

શ્રી સરસતી તુ સારદા, ગિરવાણી ગુણુ ગેલ,

અલ્લાણી અલ્લાડવિ, મોહો મોહનવેલિ. ૪

(સરસ્વતિની સ્તુતિ છે.)

x

.x

x

x

અંતે—

ઓછું અધિકુરે આગમથી કહિઈ ઘટતા ઘટપુરે જેનવિ સદ્વહિયું,

નવિ સદ્વહીઈ મે અઘટ ઘટવું તે મિછા દુકડ દીઓ

મેં જીરણુ પુસ્તક જોઈને એ રાસ હં જોડી લીજો
વળી અઘટ વર્ણણુ જિકો હોધ તે મુગુણુ ખમજો માનવી
શ્રી અન્નપુત્ર રાસ કેવલી વાત છે અતિ નવ નવી.

૧૭

અકે ગાહારે દુહા ચઉપધ, સવિ સરવાહેરે ચઉદહે સત થધ,
સત થધ ચઉદહ ચોપધ તિમ ઢાલ ઉગણુત્રીસએ
અવણે મુણુતાં મુખ હોધ હીયડુ હરખે હીસે;
સવત સતરત્રન આસુ મુદમાં દસમી શુકે સહી
શ્રી અન્નપુત્ર કથા સકોમલ રાસ બંધે એમ કહી.

૧૮

જા ધ્રુઅ તારારે જાં રવિચંદ્રમા, જાં લવણોદધિ લોપે નવિ સિમા,
નવિ સિમા લોપે લક્ષણુ જલનિધિ મેર પ્રમુખ મહીધરા,
જાં જૈનશાસન માહિ લીજે જૈન નામ નિરંતરા,
તાં લગે પ્રતપો શ્રી અન્નમુત રાય રાસ સોહામણો
સાંભલે સવિ મુખ સંપજે ધર હોધ નિત વધામણાં.

૧૯

તપગચ્છ ગિર્યોરે ગુરૂ ગુણુસાયર, જે તપ તેજેરે દેવ દિવાયર,
દિવાયર તપ તેજ્યો શ્રી વિજયદ્વન (દેવ) સુરિસર
તસ સીસ સંજમહર્ષ પંડિત શ્રી ગુણુહરપ મુનિસર
તસ સીસ લીલા લખંધિવિન્યાભિધ વિચુંધભાવે ભણે
અન્નપુત્ર નરપતિ નિઘટ નિરૂપમ કીરતપંટ હો રણુઓ.

૨૦

—અન્નપુત્ર રાસસ્થ સંપજાં સં. સર્વખંડ ૭ સર્વઢાલ ૨૯ છે.
સર્વગાથા ૧૪૨૦ છે, સર્વ સલોક સંખ્યા ૩૨૨૫ છઈ એ રાસનો
અધિકાર જીરણુ ગ્રંથ પ્રમુખ શાસ્ત્ર મધ્યે વ્રષાંણ્યો છઈ તેહથી વિશેષ
ધારવઉ સહી સં. ૧૮૮૨ વૈશાખમાસે શુક્લ પક્ષે ૧૫ તિથી શ્રી
રવિવાસરે લખિતં શ્રી પ્રોરખદિર. મધ્યે સા. ખીમચંદ શિવરાજ લખિત
સ્વ આત્માર્થે ૬૯-૧૫ માં.

(૬૪૬) મૈન એકાદશી સ્ત૦

આદિ—

વસ્તુ છંદ.

સરસતિ (૨) પદ્મ પણુમેવિ.

પછિનિ ગુરુનંદ નમે, તાર નાસિ નિચ મન્નિ આણિચ,

કહચું મુનિ એકાદશી જૈન આગમ વણાણિચ,

આરાહલ એકાદશી આણી મન આણુંદ,

મુષ સંપદ સહજિ હોઈ જાં ક્રુચ તારાયંદ.

૧

જિહાં તીરથ (૨) અન્નિ શેત્રુંજ

શ્રી ગિરનારિ અઝાર તિમ ચોરવાડિ ચંદાક જિણુવર,

ને સોરઠમાહિ સખલ અવર તીર્ય પ્રણુમતિ નરવર,

નગરી મોટી દ્વારકા તિહાં માધવ નરરાય,

રાજકરઈ સુરપતિ પરિ નરપતિ પ્રણુમઈ પાય.

૨

x

x

x

x

અંત—

શ્રી વિજયદેવ સુરિદેવ સહચુર લલો, શ્રી ગુણહરષ કવીસીસ લેશિ,

મૈન એકાદશી દિવસ મહિમા કલો, ગહગલો લખધિ લીલાવિશેસિ. ૬૪

૧ સૌભાગ્ય પંચમી જ્ઞાન પંચમી સ્ત૦

આદિ જિણુવર (૨) સખલ જગજંત

વંછિચ, મુહંકર પયકમલ નમવિ દેવ સારદા સમરિચ,

તિમ નિચ સહચુર નામનંદ મુઝ મનિકજિ કરિચ ભમરીચ,

કહિચું સોહગપચમી નાણુપચમી તિમ્મ

આરાહંતઈ દૂરિ હોઈ નાણાંવરણી કમ્મ.

૧

અંત—

જય (૨) શ્રી સીમધર સામી, જય નિંજર ગજગામીરે,

શ્રી ગુણહર સેવાદલ પામી, લખધિ કહિ સિરનામીરે.

૨ પંચકલ્યાણકાભિધ જિનસ્ત૦

આદિ—

દૂહા.

ચોવીસઠ જિણુવર નમી, નિચ ગુરૂ ચરણ નમેવિ,
કલ્યાણક તિથિ જિનતણી, સુણિ ભવિઆણ સધેવિ

x

x

x

x

અંત—

શ્રી વિજયદેવ સૂરોદ સહગુરૂ સગુણ, શ્રી ગુણહર્ષ વરવિખુધ સીસો,
પંચકલ્યાણકાભિધ તવન જિનતાણું, લખધિ પભાણું પ્રખલ જગિ

જગીસો. ૩૬

—પં. શ્રી લખધિવિજય શિ ભાવિગણિ આણુંદવિજયેન લિ૦
સોહીઆમે ઉપરનાં ત્રણ એક સાથે ૮-૧૭ (વિ. ધ.)

૨૯૫ આણુંદ—(ખ૦ મહિમાસાગરશિ૦)

(૬૪૭) + અહર્નક રાસ—સં ૧૭૦૨ (૧૭૦૪)

આદિ— ઇડર આંખા આંભલીરે દેશી.

સરસતિ સામિણિ વીનવું રે, પ્રણમી શ્રી ઋષિરાય,

સાધુ શિરોમણિ ગુણનિસોરે, અમરહનક શિરતાજ,

મુનીસર ગાર્યું ગુણ ગંભીર, મેરતણી પરિ ધીર. સુ. આંકણી.

અંત—

x

x

x

x

સંવત સતર ૧૭૦૨ ખિડોત્તરર્ધ, વડ પરતર ગઢી વાસ,

મણિ મહિમાસાગર હિત વીનવે, આણુંદપુરે કહીયો રાસ

વિલાસકિ—

ભેટિઉરે ગુરૂરાજ, તિણિ સાધ્યોરે આપણડાંકાજ.

ભેટ્યોરે ગુરૂરાજ. ૯

—સં. ૧૭૪૦ વર્ષે શાકે ૧૬૦૫ પ્રવર્તમાને માસોત્તમમાસ

અશ્વની માસે શુકલપક્ષે દ્વિતીયાયાં સોમપુત્રે લિખિતં પંડિતશ્રી જ્યા-
નંદગણિ શિ. પંડિત શ્રી દેવાનંદ ગણિ તન્ શિષ્ય ગણિ વિનયાનદેન
શ્રી ધારાનગર્યા સાધવી શ્રી રાજશ્રી વાચનાર્થે ૪-૧૩ (વિ. ધ.)

અન્યપ્રતમાં.

સંવત સત્તર ચાડોત્તરી વડ ખરતરે ગચ્છવાસ,

ગણિ મહિમાસાગર ગુરુ હિતકર આણ્ણદિરે કહીઓ

રાસ વિલાસ—

—સં ૧૭૫૧ વર્ષે ચૈત્રમાસે તપાગચ્છે રાજધિરાજ ભદ્રારક શ્રી
લાવરત્નસૂરિ શિષ્ય માનરત્ન લિખિત સૂર્યપુર નગરે. પ્ર. કા, પાનાં
૬ ગ્રે. ૨,

—અમૃત, ખં ૧, આ. ક. પ્રકાશિત પૃ. ૩૦૧ સ. મા. (ભી.)

૨૯૬ રાજહર્ષ (ખ. કીર્તિરત્નસૂરિ-હર્ષવિશાલ-હર્ષ
ધર્મ-સાધુમંદિર-વિમલરંગ-લખિધકલ્લોલ-લલિતકીર્તિ શિ૦)
જીઓ સુમતિરંગ.

(૬૪૮) થાવચ્યા શુકસેલગ ચોપાઈ સં૦ ૧૭૦૩ માગ૦ સુ.
૧૩ સોમ બીકાનેરમાં.

અતે—

સંવત સતરધસૈ વરસૈ ત્રિડોત્તરધજી વીકાનેર મઝારિ,
મોટો સંઘ સદાશ્રી બીકાનેરનોજી જીવદયા પ્રતિપાલ
હિત જાણી મધ તેહતણૈ કરી આગ્રહજી ચોપધ કરીય રસાલ.
ગિરવાશ્રી ખરતરગજનાયક દીપતાજી શ્રી જિનરતન સૂરીસ
તેહનંધ વારધ આગમ અનુસારધ રચીજી ઢાલ કરે પચવીશ.
સૂંપવાલ મંડન આચરિજી ભલોજી કીરતિરતન સૂરીશ,
ચરણુ કમલ સેવધ નિતુ તેહનાજી પૂરધ મનહ જગીસ.
જેહની સાધા જિમ પાલ્લવીજી, સીસ સકલ સુવિસાલ
સોહધ તસુ પાટૈ સુનિવર ચઢતી કલાજી, વાચક હર્ષવિશાલ.

હુષધર્મ વાચક તસુ પાઠે જાણીયછી, સાધુમંદિર ગુણવંત,
 કિરિયા ઉત્કૃષ્ટિ જિણુ સૂધી આદરીજી વાચક અતિશયવંત.
 વિમલરંગતણી રહણી અતિ આકરીજી, તસુ પાઠે સુવિશેષ
 સાધુ શિરોમણિ વિનયકલા ગુણુ આગિલાજી, સદ્ સરાહૈ દેધિ.
 તેહનૈ પાઠધ વાચક લખધિકલ્લોલજીરે સેવકનધ સુપદાય,
 કરિ આણુસણુ આરાધન સુરપદવી લહીજી નામધ નવનિધિ થાય.
 તસુ પાઠે પાઠક મોટા સારા હીયછજી લલિતકીરતિ પરધાન
 આગમ અરથ વિચાર સકલ કલા જીણુ ભલાજી, દિનદિન ચઢતેવા.
 તેહતણુ સુપસાયૈ રાજહરપ કહછજી મુનિવરનાં ગુણુગાન,
 ભણુતાં સુણુતાં સાંભલતાં મુપ ઉપજૈજી પામીજૈ બહુમાન.
 જોહનો ભાઈ પુણ્યહરપ વિધાનિલોજી સહુજાણુ સંસાર
 તેહની સાંનિધિ લહિરિ કીધી ચૌપાઠજી, રાજહરપ સુપકાર.

—સંવત્ ૧૭૪૩ પ્રમિતે વૈશાખ માસે ૧૨ તિથી પ. શ્રી. સમય
 માણિક્ય ગણિબિ વ્યંદેષિ.

(ધડરની બાધઓનો ભડાર).

૨૯૭ જયસોમ—(ત૦ જશસોમ શિ૦)

(૬૪૯) બારભાવનાની ૧૨ સ.-ભાવનાવેલી સ. સં. ૧૭૦૩
 શુદ્ધ ૧૩ કુંજવાર. જેસલમેરમાં.

આદિ—

પાસ જિતેસર પય નમી, સદ્ગુરને આધાર,	
ભવિયણુ જનને હિત ભણી, ભણુશું ભાવના બાર.	૧
પ્રથમ અનિત્ય અશરણુપણું, એહ સંસાર વિચાર	
એકલપણું અન્યત્વ તિમ, અશુચિ આશ્રવ ભાર.	૨
સંવર નિર્પર ભાવના, લોકસરપ સુબોધિ,	
દુલ્લહ ભાવન જિનધરમ, એણીપરે કરજીઉ સોધિ.	૩
રસકૂપી રસ વેધિયો, લોહ થકી હોય હેમ,	
જીઉ ઈણુ ભાવન શુદ્ધ હુયે, પરમશ્વ લહે તેમ.	૪

ભાવવિના દાનાદિકાં, જાણે અલૂણું ધાન,
ભાવ રસાંગ મળ્યા થકી, તૂટે કરમ નિદાન.

x

x

x

x

x

અતે—

દોહા.

તપગછપતિ વિજયદેવગુર, વિજયસિંહ મુનિરાય,
શુદ્ધધર્મદાયક સદા, પ્રણમો એહના પાય.

૬

ઢાલ ૧૩ રાગ ધન્યાશ્રી.

તુમે ભાવોરે, ભવિ ધણીપરે ભાવના ભાવો,
તન મન વયણુ ધર્મલય લાવો, જિમ સુખ સંપદ પાવોરે. ભ. ૧
લલના લોચન ચિત ન ડોલાવો, ધન કારણ કાંધ ધાવો,
પ્રભુ શું તારોતાર મિલાવો, જો હોય શિવપુર જવોરે.

કાંધ ગર્ભાવાસ ન આવોરે. ભ. ૨

જંબૂની પેરેં જીવ જગાવો, વિષયથકી વિરમાવો
એ હિત શિખામણુ અમારી માની, જગ જસપડહ વળવોરે. ભ. ૩
શ્રી જયસોમ વિષુધ વૈરાગી, જસુ જસ-ચિહ્ન ખંડ આવો,
તાસ શિષ્ય કહે ભાવના ભણુતા, ઘર ઘર હોયે વધાવોરે. ભ. ૪

દોહા.

લોજનનભગુણુ વરસ શુચિ, સિત તેરસ કુંજવાર
ભગતહેતુ ભાવના ભણી, જેસલમેર મઝાર. ભ. ૫

—પ્ર. સગાયપદસગ્રહ પૃ. ૯૭ થી ૧૧૪.

—સં. ૧૭૪૦ વર્ષે કાર્તિક માસે કૃષ્ણપક્ષે અષ્ટમી તિથી લખીતં.

૭-૧૨ પ્ર. કા. નં. ૪૪૯.

૧૪ ગુણુસ્થાનક સ્વાધ્યાય.

અતે—

તપગછપતિ વિજયદેવ મુનીસર કવિ જસસોમ ગુણુ વરિઆરે.
તારુ સીસ જયસોમ નમધ તરુ જે સમરસ ગુણુ ભરિઆરે. તિ.

—લિ૦ પં. સદાસાગર ગણિ ભિ. સં. ૧૮૦૪ ચૈત્ર વદિ ૧૧ દિને શ્રી અજમેર મધ્યે. વિવેકવિજય ભં. ઉદયપુર. પ્ર. કા. પાસે યત્રસહિત પ્રત છે.

(વિજયદેવસૂરિ-આચાર્યપદ ૧૬૫૮ પાટણ, ભટ્ટારક પદ ૧૬૭૧ અને સ્વ. ૧૭૧૩ ઉનામાં).

જયસોમ પંડિતે સં. ૧૭૧૬ માં છએ કર્મચયનો (ગદ્યમાં) બાલાવ-બોધ રચ્યો છે, જેની શ્લોકસંખ્યા ૧૭૦૦૦ સુમારે છે. બાલાવબોધ સ્વ. ભીમસી માણેકે પ્રકરણ રત્નાકરના ૪થા ભાગમાં છપાવ્યો છે. તેમની ગુરૂ પર પરા તપગચ્છની પદ્મ મી પાટે થયેલા આનંદવિમલસૂરીથી છે અને આ પ્રમાણે કે:—આનંદવિમલસૂરિ-તેમના સોમનિર્મળ ઉપાધ્યાય-તેમના પાઠક હર્ષસોમ-તેમના યશઃસોમ અને તેમના આપણા કવિ જય-સોમ કે જેમના ઉક્ત બાલાવબોધની પ્રથમ પ્રતિ તેમના જ શિષ્ય કૃત્યાણસોમે લખી હતી. આ જયસોમ આદિ પંડિત મંડલિ પ્રસિદ્ધ યજ્ઞોવિજયછના અદ્વૈપ ચરણ સેવતી હતી.

૨૯૮ માનવિજય (ત. વિજયસિંહસૂરિ-જયવિજય શિ.)
(૬૫૦) શ્રીપાલ રાસ ૧૭૦૨ (૪) આસો શુ. ૧૦ સોમ પીલવણમાં
આદિ—

શ્રી આદીસર જિન તણા, પ્રણમું પાયારવિંદ	
આદિ ધરમ જેણુઈ ભાપીઉ, ભવિજન કમલદિણુંદ.	૧
પંચમ ચક્રિ પદ ધરણ, સોલમો જિનદેવ	
ત્રિભુવન શાંતિકરણ ત્રિભો, શાંતિ જપો નિતમેવ.	૨
ચાદવ કુલ ઉદ્યાયલધ, દિનમણિ પ્રગટયો જેહ	
રાગુલ વલ્લભ શીલધર, નેમિ નમું ગુણગેહ.	૩
પ્રગટ પ્રભાવ પ્રભાધર, પાસ જિણુદ દ્યાલ	
નામ જપતાં જેહનું, લહિએ મંગલમાલ.	૪

વર્તમાન તીરથ ધણી, વર્ધમાન ધરં ધ્યાન,
 વર્ધમાન સુખ સપદા, વાધધ મનિ ધર્યે માન. ૫
 જિન વાણી પ્રણામી મુદા, ગુરુનર્ધ કરી પ્રણામ,
 સિદ્ધચક્ર મહિમા થુણુ, ભાવ ધરી અભિરામ, ૬
 કાલ અનાદિં સાસતો, નવપદ નવનિધિ કાર,
 ગુણ અનંત જ્ઞાની ભણ્યા, કહુ નિજમતિ વિસ્તારિ. ૭

x x x x x

અતે—

ઢાલ.

આજ સખિ મુઝ આંગણુધ, સુરતરૂ કલિયો સાર એ દેશી.
 તીહાં ચવી નરમવ લહિ, ભવતુ મઘં સિવસુખસાર,
 તે સુણિ વાંદિ વલ્યો, શ્રી સાધુજીરે તિહાથી કરધ વિહાર.

જપિયે ભવિ શ્રી નવપદસાર
 તે તુઠોરે માનવિજય દાતાર.
 તે થુણુતારે હુયો હરપ અપાર
 મુઝ નિત્ય નિત્યરે હોજ્યો મગલકાર. ૭

x x x x x

યુગ ગગન મુની શશી વરસની, આસો સુદિ દશમી શશિવાર,
 રચ્યો રાસ શ્રી અંદ્રપ્રભ પસાઉલધરે, પીલવણુ મઝારિ, જપો. ૮
 તપગઢ નાયક જગગુર, શ્રી હીરવિજય સૂરીંદ
 અકખર જેણુધં પ્રતિભોધિયો, જિન સાસનરે જયકાર મુણિદ. ૯
 પટિ સવાઈ શ્રી વિજયસેનસૂરિ, વાદિવૃદ ગજમહત્તીંદ,
 તસુ પટિ શ્રી વિજયદેવસૂરિ, સંપ્રતિ વિચરધરે પ્રભુ અકલ અખીહ.
 જપો. ૧૦

આચારિજશ્રી વિજયસિંહસૂરિ, સકલસૂરિ સિરદાર
 યુધ જયવિજય સિસઈ રચ્યો, માનવિજયધં રે લલો સુજસ અપાર.
 જપો. ૧૧

મેરૂ રવિ સસિ સાગરા, તિહા લગઘ થિર ઓહ રાસ,
સહુ સંઘ સદાઓ વાંચ્યો, પહુચ્યઘ નિતુ નિતુરે માહરા મન તણી આસ.
જપો. ૧૨

—શ્રીમાલવદેસે સાહપુરે સં. ૧૭૧૫ વર્ષ વૈશાખ સુદિ ૭ બુધે
સચિત્ર પ્રતિ પત્ર ૩૧-૧૬ સેં. લા. વડો૦ નં. ૧૧૭૧.

૨૯૯ તેજમુનિ—(લોં૦ કર્મસિંહ-કેશવ-મહિરાજ-ટોડર
—ભીમજી શિ૦)

(૬૫૧) ચંદરાજનો રાસ—સં. ૧૭૦૭ કાર્તિક દિવાલી શુદ્ધિ ૨
સોમવાર-રાણપુરમાં.

આદિ—

દૂહા.

શ્રી જિન શાંતિ નમું સદા, સોલસમે જિનચંદ,	
અમુખ વ્યથા આપદ હરેં, આપે પરમાણુદ.	૧
વીરતણો ગણધર વડો, શ્રી ગૌતમ ગુણધાર,	
ચર્ણુ નમું હું તેહના, જિમ પાંમું સુખ સાર.	૨
કારુમીર મુખ મડણી, રૂપેં ઝાક ઝમાલ,	
સા સરસ્વતી પ્રણમું મુદા, આપેં વચણ રસાલ.	૩
ગુરૂ નમીયેં ગુરૂતા ભણી, ગુરૂ મોટા સસાર,	
કીડીથી કુંજર કરે, ધન્ય ગુરૂના ઉપગાર.	૪
ચરણ કમલ શ્રી ગુરૂતણા, જે સેવિં ચિત્ત લાય,	
કહિ ભવ પરભવિ સુખ લહૈ, પાપતિમર સહુ જાય.	૫
દાન સીલ તપ ભાવના, આરિ મુગતિ સોપાન,	
શીલતણા ગુણ વર્ણવું, સુણયો સહુ સાવધાન.	૬
સીલ પ્રભાવે સુખ લહો, અંદ નરેસર રાય,	
ધુર છેહાં લગિ સાંભલો, ચરિત કહું સુખદાય.	૭

ઉધ બગાઈ પરહરિ છાંડિ વિગથા વાત,
નરનારી તુમહે સાંભલો, ચંદતણો અવદાત.

૮

x x x x x

અતે—

(ટાલ—દાંન કહિ જગ હું વડો—એ દેસી.)

ચંદ મુનીવર વંદીધ સહી, વંદતાં પાતિક જાયરે;	
સંજમ પાસે નિરમણો, એને દર્શને આનંદિ થાયરે.	ચંદ. ૧
એક પોતધ ને ગુણાવલી પ્રેમલા લચ્છિ સુખાંણો;	
મુંભતિ પ્રધાન ચોથો વલી, કરે સંજમનો મંડાણરે.	ચંદ. ૨
શિવ કુમર જે નાટકીયો, શિવ માલા ખેંટી તાસરે;	
એધ જીવે સંજમ લીધો, જિનવરજીને પાસેરે.	ચંદ. ૩
વાત થઈ વિમલપુરે, ચંદરાજ સંજમ લીધોરે;	
વાત સૂણી સુસરેં તિહાં, નિજ મનિ વૈરાગે કીધોરે.	ચંદ. ૪
રાય રાણી મંત્રીસરે તિહાં લીધો સંજમ ભારેં;	
ચંદ મુનીવર સિહ તણી પરે મહીયલ કરેં વિહારોરે.	ચંદ. ૫

x x x x

એહવા સાધતણા ગુણુ ગાંતાં, લહીધ સુખજવાસોરે;	
ઉત્તમ સાધ સદા સુખકારી, દર્શન દીઠે ઉલ્હાસોરે.	ચંદ. ૧૩
શ્રી લૂંકા ગછ જાણીઈ, જગમાંહે પ્રગટયો તેહરે;	
દયા ધર્મ તિહાંકણુ લહીઈ, સૂત્રેં ચાલેં જેહરે.	ચંદ. ૧૪
રૂપજીવ યુગ હરી કહીધ, તાસ પાટે જયવતોરે;	
રૂપસીંહ દામોદર દીપે, શ્રી કર્મસીંહ મહતોરે.	ચંદ. ૧૫
તાસ પાટે ગજનાયક સૂદર, શ્રી કેશવ ગણધારોરે;	
સીલ સીરોમણિ રૂપ પુરદર, જિન સાસણુ સિણુગારોરે.	ચંદ. ૧૬
તાસ સાસણુ માહિ તામ જીઓ દયા વૈરાગી સંવેગીરે;	
સાફવાડિ જેણે પ્રતિઓધી, સહુ જાણે વડભાગીરે.	ચંદ. ૧૭

તાસ શિષ્ય મહિરાજ વખાણું, ગોત્ર લોટા જસ છાજેરે;
 તાસ સીસ તલ સૂધા ચારા, શ્રી દોડર વિરાજેરે. ચંદ. ૧૮
 તસ સીસ સુંદર સાધ સોભાગી, તપસીનેં ગુણવતોરે;
 ઋપિ લીમણ ઉત્તમ આચારે, દરશન જોહને સંતરે. ચંદ. ૧૯
 તાસ શિષ્ય તેજ મુની ઇમ બોલે, રાસ રચ્યો મેં ખાંતિરે;
 ભવિજન ભાવ ધરીનેં સૂણ્યો, દાલ આંણી બહુ ભાંતિરે. ચંદ. ૨૦
 ચરિત્ર થકી કથા નિમ ધારી, તિમ મઠ કીધી જોડરે;
 અધિકા આચ્છાનો મિછા દુકડ, દેતાં કાંઈ નહી ખોડરે. ચંદ. ૨૧
 સોરઠ દેસ દેસાં સિર સોહે, સહુ દેસાંનો ટીકારે;
 નગર ભણો ગઢ શેટ મંચુતો, નામેં રાણપુર નીકારે. ચંદ. ૨૨
 સંવત સતરેસઈ સાલે કાતિક, પર્વ દીવાલી વાડરે;
 શ્વેત પક્ષ દ્વિતીયાઈ સોહે, સોમવાર છે વાડરે. ચંદ. ૨૩
 ચંદ્ર પ્રબધ સરસ મેં કીધો, ચોહ્યો ખંડ ઉદારે;
 બાણસેં ગુણસેં ભાવસ્યું, તે લહમી જયજયકારે. ચંદ. ૨૪

—ઇતિ શ્રી સીલ વિપયે ગ્રેમલા લઈ ચંદ રાજરાસ ચતુર્થખંડ
 સંપૂર્ણ. સં. ૧૭૯૫ વર્ષે જ્યેષ્ઠ વદિ તિથિ ૯ મી વાર ભોમે: આલા-
 પુર મિંચે લિખતં પુન્ય ઋપિ શ્રી પ. જસરાજજી તત્ સીષ્ય પુન્ય
 ઋપિ શ્રી પ દેવચંદજી તત્ શિષ્ય લિપીકૃતં ઋપિ નાનજી. આતમા
 અર્થે: શ્રી: (પ્ર૦ કા૦)

—સંવતિ દુમુની શુક્રાદિ શુભિ વર્ષે ચંદ...(વિ. ધ.)
 (કપર) જિતારીરાજા રાસ સં. ૧૭૨૫ વૈ. વ. ૨ યુધ સીરોહીમાં
 આદિ—

દૂહા.

પ્રાત ઉઠી પ્રણમું સદા, શ્રી જિન પાસ જિણુંદ;
 તાસ પસાઈ પામીઈ, સુખ સાંતિ આણુંદ. ૧
 મનિ સમરૂં હું સરસ્વતી, આપઈ અમૃત વાંણિ;
 સીસ નમાવું નિજ ગુરૂ, ગુણમણિ કેરા ખાંણિ. ૨

સાધતણા ગુણુ ગાવતાં, કાયા નિર્મલ થાય;	
કુમતિ હરઈ મતિ સપજઈ, કવમષ દુરિ પુલાય.	૩
દાન સીયલ તપ ભાવના, શિવપુર મારગ ચ્યાગિ;	
સીલ તણા ગુણુ વણુંવું, જે જગમાંહિ સાર.	૪
જીતારી નૃપની કથા અતિ સુદર સુખકાર;	
અંતકર્ણ મન મેલવી, સાંભલજ્યો નરનારિ.	૫
કુણુ દેસઈ કુંણુ પુર હુઝો, કિમ ગ્રહો સંયમ ભાર,	
નારિ પાંચસે ખરહરી, તે સુણુયો અધિકાર.	૬

x

x

x

x

અતે—

શ્રી લુંકા ગજમંડળ કહીઈ શ્રી તેજસિંધ મુણિદ.	
શ્રી પૂજ્ય શ્રી કેશવ કંઠ પાટિઈ, પ્રતપો જિમ દિણુંદ.	૧૦ બ.
પ્રબલ પુન્યાઈ દિન દિન ચઢતી, સહું જાણુઈ સંસાર.	
ગુણુનિધિ કંણુ રસસું ભરીયો, સઘ સકલ સુખકાર.	૧૧
ઋષિ લીમજી સિસ સાસણુ કહીઈ, જેહનો જગ જસવાસ;	
તસ શિષ્ય તેજ મુનિ ધર્મ ભાસઈ, રચીયો સરસ મર્ધ રાસ.	૧૨
સંવત સતર રામવેદ સખ્યા નિર્મલ વધસાખ માસ,	
વદિ દ્વિતીયા યુધવાર વદીતો, સીરોહી નયર ઉદ્દાસ.	૧૩
ગુરુ મુખથી જિમ કથા સુણીથી તિમ મર્ધ કીધી જોડિ;	
અધિક ઓછાનો મિછામ દોકડો, દેતાં કાંઈ નહિ ખોડ.	૧૪
સાધુ તણા ગુણુ સહજઈ મીઠા, વધી ગુથા મનમેલ;	
દુધ પીતાં હોવઈ મીઠો, અર મિશ્રીનો મેલિ.	૧૫
ઢાલ પનરલગિ મધ તે આણી, કહયો કંઠ બનાય;	
ભાવઈ સાધતણા ગુણુ સુણુતાં, પાતિક દુરિ પુલાય.	૧૬
નરનારી રસ નામઈ ગાયો, જિમ પામો સુખવંદ,	
તેજમુનિ કહિ સાધ નામથી, મુજ સદાહી આણુંદ.	૧૭ બ.

—સં. ૧૭૪૬ આવણ કૃષ્ણપદ્મે દ્વાદશીતિથૌ લિખતં ઋ. ઠાકુર,
આ. ફલાં આં નાંત્યાઈ તસ્ય શિષ્યણી આં કેશર પઠનાયે સૂરતિ
બિંદરે. ૯-૧૪ દા. ૭૧ નં. ૩૧ કે.

૩૦૦ લખધોદય ગણિ—(ખં જિનમાણિક્ય સૂરિ-વિનય-

સમુદ્ર-હર્ષવિલાસ-જ્ઞાનસમુદ્ર-જ્ઞાનરાજ ગણિ શિં)

(૬૫૩) પદ્મિની ચરિત્ર. સં. ૧૭૦૭ ચૈત્ર સુ. ૧૫ રાત્રિ.

આદિ—

શ્રી આદિસર પ્રથમ જિન, જગપતિ જ્યોતિ સરપ;

નિરભય પદ્મવાસી નમ્રું, અકલ અનંત અનૂપ. ૧

ચરણ કમલ ચિતગું નમું, ચોઉવીસમ જિનચંદ;

સુખદાયક શેવક ભણી, સાચો સુરતર કંદ. ૨

સુપ્રસન્ન સારદ સામિણી હોજ્યો માત હજુર;

બુધિ દેજ્યો મુજને બહુત, પ્રગટ વચન પંડૂર. ૩

જ્ઞાતા દાતા જ્ઞાનધન, જ્ઞાનરાજ ગુરરાજ;

તાસ પ્રસાદ્યકી કહુ, સતી ચરિત સિરતાજ. ૪

ચોરાવાદલ અતિગુણિ, સૂરવીર સિરતાજ;

ચિત્રશ્રેષ્ઠ કીધઉ ચરીત, સાંભી ધરમ સિરતાજ. ૫

સરસ કથા નવરસ સહિત, વીર શૃંગાર વિશેષ;

કહિસું કવિત કલ્પોલસું, પૂરવ કથા સંખેપ. ૬

પદ્મિનિ પાલ્યો સીલવ્રત, વાદ્ય ગોરો વીર;

શિલવીર ચાવત સદા, પાંડમિલી ધૃત પીર. ૭

x

~x

x

x

પ્રથમ ખંડની અંતે—

ગિરવો ગછ ખરતર તણોરે, જાણે સકલ જિહાંત;

ગછનાયક લાયક બડો જગમે જુગપરધાનરે.

મો. ૬

શ્રી જિનરંગ સૂરીસર, તસુ શ્રાવક સિરતાબેરે;

કુલમંડણ કટારીયા, મંત્રીસર હંસરાબેરે.

મો. ૭

જેહનો જસ જગિ મહમહે, કરણી સુકૃત કુખેરેરે;

પરમભગત ગુરુ દેવરા, બડદાતા મન મેરેરે.

મો. ૮

ભાષ કુંગરસી ભલો, લધુ બંધવ ગુણ વંદેરે;

દુખીયાં દલિદે ભંજણો, ભાગ્યંદ કુલચંદેરે.

મો. ૯

તાસુ તણે આદર કરી, સંબંધ રચ્યો તિ રસાલેરે;

પાદક જ્ઞાનસમુદ્ર તણો, શિષ્ય મુખી જ્ઞાનરાબેરે.

મો. ૧૦

સુપસાયે શ્રી ગુરુતણે, લખધોદય ગુણ ભાખેરે;

પ્રથમ ખંડ પૂરો કીયો, ધરમ તણી અભિલાષેરે.

મો. ૧૧

—ધર્તશ્રી પદ્મની ચરિત્રે ઢાલ ભાષાબંધે શ્રી જ્ઞાનરાજ ગણિ
રાજનાં શિષ્ય મુખી મણિ પડિત લખધોદયગણિ વિરચિતે કટારીયા ગોત્રી
શ્રી હંસરાજ મં. શ્રી ભાગ્યંદ્રાનુરાધેન રાણા રતનસિંહ પદ્મિની પરણુ-
યનં નામ પ્રથમ ખંડ સંપૂર્ણ.

અંતે—

(દૂહા.)

સૂર કહાવે સુભટ સદ્ગુણ અપણે અપણે મનન,

દાહી પડે દૂધ ઉદ્ધરે, તેહ કહિધં ધન ધન.

૧

સામિધરમ વાદલ સમો, દુઝે! ન કોઈ હોધ,

જીધિ જીતો દીલ્લીધણી, કુલ અનુઆલ્યા દોય.

૨

રાણુજી છોડાવિયા, રાણી પદમણિ રાણી,

બીરફ વડો પાટયો વસુ, સુભટાં રાણિ સાણિ.

૩

અધ(રય)ન રાજ ચિત્રોડકો (રો), કીધો વાદલ વીર;

નવષંટે યસ વિસ્તર્યો, રવામી ધરમી રીણુધીર.

૪

નિરભય પામૈ રાજ નિજ રતનસીંહ મહારાઉ;

સેવક વાદલ સાનિધધ, પદમણિ સીલ પસાઉ.

૫

સર્વ ગાથા ૫૦૪

(ઢાલ ૨૪ રાગ ધન્યાસી-લોકસરપ વિચારઉ આતમહિત ભણીરે
એહની દેસી.)

સતિય સિરોમણિ પદ્મણિ સાચિ સીલ હીયૈરે, સુખ લહીયૈં શિરદાર
કુલ હીયઈ સરદાર,
પાલ્યો કષ્ટ પંડયે જિણુ સીલ સુહામણોરે,

મન તન વચન ઉદાર. સં ૧

શ્રી રાણોજી દૂટા મોટા કૃષ્ટીરે, સુખ દૂઉ ગઢ જોહ,
વડો પવાડયો પાટયો ગોરિવાદલેજી, સીલ પ્રભાવજી જોહ. (૭૪૬) સં ૨

સીલ પ્રભાવેં નાસેં અરિ કરિ કેસરીરે, વિપધર જલ જલંત,
રોગ સોગ ગ્રહયોર ચરણુ અલગા ટલેરે, પાતિંગ દૂર પુલંત. સં ૩

શ્રી ય સુધરમા સ્વામી ખાટિ પરંપરારે, સુવિહિત ગછ શિણુગાર;
શ્રી ખરતર ગચ્છી શ્રી જિનરાજસુરિસરે, આગમ અરથ ભડાર. સં ૪

તાસ પાટિ ઉદયાચલ દીપઈ દિનકરે, શ્રી જિનરંગ વાપાણુ
રીઝવિયો જીણુ સાહિંજિહાંનં દિલ્લીસરે, કરિ દિધો પુરમાણુ. સં ૫

તાસ હુકમ સંવત સતરછિટીત્તરધરે ૧૭૦૬, શ્રી ઉદયપૂર સુવપાણુ.
હિંદ્રપતિ શ્રી જગતસિંહ રાણો જીહાં, રાજકરૈ જગભાણુ, સં ૬

તાસ તણી માતા શ્રી જાંબુવતી કહીરે, નિરમલ ગંગા નીર;
પુણ્યવંત પટ દરસણુ સેવ કરેં સદા, ધરમ મુરતિ મતિ ધીર. સં ૭

તેહ તણા પરધાન જગતમેં જાણીયેરે, અભિનવ અભયકુમાર;
કેસર મત્રિસર સુત અરિ કરી કેસરીરે, હંસરાજ હીતકાર. સં ૮

જિનવર પૂજા હેતે જાણી પુરંદરે, કામદેવ અવતાર;
શ્રેણિકરાય તણી પરિ ગુરુ ભગતા સહુરે, સિંહ સુગટ સિણુગાર. સં ૯

પાટ સાત પછે જિણુ દેશ મેવાડમેરે, ચાખ્યો ગછ થીરથોભ;
કટારીયા કુલદીપક જગિ જસ જોહનોરે, શ્રી ખરતર ગછ સોભ. સં ૧૦

તસ અંધવ કુંગરસી પિણુ દીપતોરે, ભાગ્યંદ કુલભાણુ;
વિનયવંત ગુણુવંત સોભાગી સીરજોહરોરે, વડદાતા ગુણુજાણુ. સં ૧૧

તમ આયદ કરિ સંવત સતરસતોતરે, ચૈત્ર પૂનિમ શનિવાર;
નવરસ સહિત સરસ સંગઁ નવો રચોરે, નિજ ગુણિને અણુહાર
(અનુસાર) સં ૧૨

શ્રી જિનભાણિક સૂરિ પ્રથમ શિષ્ય પરગડોરે વાચક વિનયસમુદ્ર;
તાસ સીસ વડ વપતિ જગતમે જાણિયેહો, હર્ષસીલ (વિશાલ-વિલાસ).
અક્ષુદ્ર. સં ૧૩

તાસ વિનયચંદ (ચવદ) વિદ્યા ગુણ આગરે, વાણી સરસ વિલાસ;
જસનાંમિ પાઠક શ્રી જ્ઞાનસમુદ્રરે, પરગટ તેજ પ્રકાસ. સં ૧૪

સાધુ સીરોમણી સકલ વિદ્યાગુણ સોમનોરે, વાચક શ્રી જ્ઞાનરાજ;
તાસ પ્રસાદ્ધ સીલતણા ગુણ સથુપ્યારે, શ્રી લખ્મીદેવ હિતકાજ. સં ૧૫

સાંભિશ્વર્મ નઇ સીલતણા ગુણ સાંભલ્યારે, પૂજૈ મનની આસ;
ઉછો અધિકો જોહ કહો કિવિચાતુરીરે, મિજા દુકડ તાસ. સં ૧૬
નવનિધી નઈ વલી અષ્ટમહાનિધિ સપજધરે, દૂરિ મિટધ દૂષદંદ;
લખ્મીદેવ કહઈ પુત્ર કલત્ર સુપ સંપદારે, સીલ સફલ સુરકદ. સં ૧૭

—ધર્તિશ્રી પદ્મની ચરિત્ર દાલ ભાષાબધે શ્રી મહોપાધ્યાય શ્રી
જ્ઞાનરાજગણિ રાંજનાં શિષ્ય શ્રી લખ્મીદેવ ગણિ વિરચિતે કટારિયા
ગોત્રિય મંત્રી-રાજશ્રી હસરાજ મં. શ્રી ભાગવત્પ્રાતુરોધેન શ્રી ગોરાવાદલ
રિણેજય પ્રાપણો નામ તૃતીય પંડ ૩.

દ્વંડ.

સોરઠા સોલ અધિકસય અઠ ૮૧૬,

કવિતદ્વંડા ગાથા મિલ્યાં, સુણો સુગર મુખ પાઠ

દાલ સરસ ગુણચાલ ૩૯ સુ. ૧

શ્લોક તણી સંખ્યાત એકાદશ શત વ્યધિકૈ,

પંચાસત ને સાત, અનુમાને લાલચંદ કહધ. ૨

—ધર્તિ પદ્મની ચોપી સંપૂર્ણ—સકલ પંડિત શિરોમણિ પંડિત
શ્રી ૧૦૫ શ્રી રાજકુશલ ગણિ શિષ્ય ગ૦ ઋષભકુશલ લિખિત આમેટ
નગરે સં. ૧૭૫૮ વર્ષે પત્ર ૨૯ પ્ર. કા., [વડોદરા સેં કાયબેરી]

—સવત્ ૧૭૭૩ વર્ષે વૈશાખ શુદ્ધિ ૭ દિને લિપિકૃતં ન્યાનવિજ-
યેન ભાદસોડા નગેશ ભાવ.)

—ધતિ શ્રી પદમણીકા ચઉપદ્ય સંપૂર્ણ સ. ૧૮૩૭ શ્રા. ૧૦ વ. ૧૪ રવિ ધુધડકા આમે દ્વિતીય પ્રહરે પં. ખુશ્યાલરચી શિ. શુબ્દરચિ શિ. કનકરચિના. ૩૧-૧૫ આ. ક.

—સકલ પડિતોત્તમ પ્રવર પધાન શિરોવતસ પડિત શ્રી પ શ્રી કથ્યાણુસાગર ગણિ તચ્છિષ્ય પડિત શ્રી પ શ્રી હર્ષસાગર ગણિ તત્તિષ્ય પડિતશ્રી સકલ સભાશૃંગાર શિરોમણી રત્ન પડિત શ્રી ૧૯ શ્રી હીર-
સાગર ગ.....શ્રીપ શ્રી ગુણુસાગરગણિ તચ્છિષ્ય પુન્યસાગરેણુ લિપિ-
તેયં સં. ૧૭૬૧ વર્ષે આશુ વદિ ૧૦ ભોમે દરીઆ મધ્યે લિપિતં.
(વિ. ધ. ભંડાર).

—સં. ૧૭૭૧ વર્ષે મિતિ આસોજ શુદ્ધિ ૨ ગુરવાસરે લિખતં
ઋષરાજ શ્રી આચાર્યેણ શ્રી જસવંતેણ તત્ શિ. ઋ. ગણેશેણ તત્
શિ. ઋ. કેશવેણ તત્ શિ. પટપ્રભાવક ઋ. જીવરાજેણ તત્ શિ. ઋ.
મોહણેણ પૂજિ પાટપ્રભાવકાનાં સીરોરત્ન પાઠિક ઋ. શ્રોમચદ્રેણ તત્
શિ. ઋ. સાંવલેણભાઈ ગાંગેણભાઈ ઠાકુરસીણ બ્રાત્રીજ હીરેણ રહ્યામે
લિપિકૃતં રીપ ગાંગેણ લિપિકૃતં-(ચતુરવિજયગણિ પાસેની પ્રતિ. મ. બ.)

૩૦૧ વીરવિજય -(ત૦ કનકવિજય શિ.)

(કપડ ક) બંભણવાડી મહાવીર સ્તવન સ. ૧૭૦૮

વસુ-અંબર-મુનિ-શશિ (૧૭૦૮) વર્ષે વિજયસિંહ વારે કનક-
વિજય શિષ્ય વીરવિજયે માટ બાંદિર (?) માં બંભણવાડી જિનમહાવીર
સ્તવન રચ્યુ પત્ર ૪—હા. ભં. પાટણ.

(કપડ બ)+ વિજયસિંહસૂરિ નિર્વાણ સ્વાધ્યાય સં. ૧૭૦૯
ભાદ્રવા વદિ ૬ સોમ. અમદાવાદમાં.

આદિ—

ઢાલ—પ્રણમું તુમ શ્રીમધરૂ—એ દેશી.

સમર સરસતિ સામિની, આપો અવિચલ વાંણી
શ્રી વિજયસિંહસૂરી તણોણ, બોલીસ હું નિરવાણિ
માહરા ગુરૂ તું મનમોહન વેલિ. ૧

x x x x

અંતે—

સંવત સતર નવોતરધરે, અહમદપુર મઝારિ
સહુ ચોમાચું એકદારે, શ્રાવક સમકિત ધારે. ૫૧
ભાદ્રવા વદિ દીપતીરે, છઠિ નઈ સોમજવાર
વાસુપૂજ્ય પસાહિલધરે, શુણિઓ એ ગણધારે. ૫૨
ગુરૂપદ પંકજ ભમરલોરે, આણી મન ઉલ્લાસ
વીરવિજય મુનિ વીનવધરે, પૂરો સંધની આસોરે.
સુણિ સુણિ સાહિબા એક કંઈ અરદાસોરે
કાં છોડયા નિરાસોરે, સુણિ સુણિ સાહિબા સુણિ. ૫૩

—વિજયસિંહસૂરિ સ્વર્ગસ્થ સં. ૧૭૦૯ આસાઢ શુદ્ધિ ૯ ને
દિને અમદાવાદમાં થયા છે ને આ સજાય ભાદ્રવામાં કરાયેલી છે.

પ્ર૦ જૈ. ઐ. ગૂર્જરકાવ્ય સચચ.

૩૦૨ પદ્મમુનિ.

(૬૫૪) પુણ્યસાર—સં. ૧૭૦૯

—અં. ૧ ચં.

૩૦૩ સુમતિહંસ.

(૬૫૫) ચંદનમલયાગિરિ ચોપઠ સં. ૧૭૧૧ ચૈત્ર શુ. ૧૫.

આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી પૂરણ સદા શ્રી ચિંતામણિ પામ	
પણમિય પરમાનંદકર અવિચલ લીલ વિલાસ.	૧
વીણા પુસ્તક ધારિણી, સરસતિ શાસ્ત્ર સમૃદ્ધ,	
સરસ વચન રચના દિયો વરદાયિની બહુ બુદ્ધિ.	૨
કોડીથી કુંજર કરે સુખકારી શુભ મન	
પ્રણમું પય પકળ પ્રગટ શ્રી સદગુરુ સુપ્રસન્ન.	૩
ધરમ ધુરા દઢ ધારિયે ધરમ અનેક પ્રકાર	
સવિહું માહે સાર છે સત્વ શીલ સંસાર.	૪
શીલેં સાનધિ સુર કરે, શીલે લાભે લીલ	
શીલ સત્વ સંભાઇએ દઢ મન હુધ વિણ ઢીલ.	૫
ચંદન ને મલયાગરી સત્વ શીલ જે રાખિ,	
અવિચલ કીરતિ આઢરી પાર્શ્વચરિની સાખિ.	૬
સાંભલયો સંબધ એ આણી મન હર્ષ લોલ	
રાગ રંગ રચના વચન કવિયણ તણા કિલોલ.	૭

x

x

x

x

અંતે—

સત્વ સુદૃઢ સંબાહિર્ષિ એ, સત્વે સહુ સિદ્ધિ હોઇ	
રાજા ચંદન જોઇને જોઇને સત્વ ધરો સહુ કોઇ.	૬૮
શ્રી ખરતર ગચ્છ સોભવે હે શ્રી જિનહર્ષ સૂરીસ	
એ સંબધ રચ્યો ભક્ષે એ સુમતિહંસ તસુ સીસ.	૬૦
રાજસીંહ સંઘવી ભક્ષોએ અમીપાલ વીરપાલ	
લોહા ગોત્ર દીપાવીઓ હે જયવંતરા ભૂપાલ.	૭૦
અમીપાલ નંદન જ્યોહે વીરધવલ કુલચંદ	
જગધવલ બંધવ સુનુએ, પાસદત્ત દ્વિલિચંદ.	૭૧

‘આગ્રહ વીરધવલ તણુએ ચઉપધ કીધી ઉછાહ મ૦
 પારસનાથ પસાઉલધએ શ્રી ખરહાનપુર માંહિ. મ૦ ૭૨
 સંવત્ સતર ઇગ્યારા મહે ચૈત્ર પૂનિમ સુખદાય. મ૦
 સીલ તણા ગુણુ ભાસિયાએ, શ્રી સુમતિહંસ ઉવઝાય. મ૦ ૭૩
 સંભલતાં સંભલાવતાંએ ગુરઆરાં ગુણુગાન, મ૦ ૭૪
 કુશલખેમ આનંદસ્યુંએ, લિખમી વધે નિદાન,
 —૮-૧૫ દા. ૪૩ ન. ૯૬ ચ. ૩૦

૩૦૪ ઇંદ્રસૌભાગ્ય (ત૦ રાજસાગર સૂરિ-વૃદ્ધિસાગર સૂરિ-
 લક્ષ્મીસાગર સૂરિ-કલ્યાણસાગર સૂરિ-સત્યસૌભાગ્ય ઉ. શિ.
 (૬૫૬) જીવ વિચાર પ્રકરણ.
 આદિ—

વીર જિનેસર પય નમી, કહિસ્યું જીવ વિચાર;
 સિદ્ધ અનઈ સસારનાં, એ બિહુ જીવ પ્રકાર.

૧

અતે—

તપગચ્છ મહન વાચક નાયક, સત્યસૌભાગ્ય ગુરારાયરે;
 તાસ શિષ્ય ઇણિપરે બોલે, ઇંદ્રસૌભાગ્ય ઉવઝારે. ૫૭
 આલકને ભણુવાને કારણે, વિરચ્યો જીવ વિચારરે;
 ભણે ગણે જે ભવિયણુ ભવિ, તે પામે ભવપારરે. ભવિયણુ. ૫૮
 ઇતિ જીવ વિચાર પ્રકરણ સંપૂર્ણ; ઇતિ સવત્ ૧૭૫૩ વર્ષે
 કાલગુન માસે શુકલપક્ષે દશમી તિથી શનિવાસરે લિખિતમિદ સંપૂર્ણ.
 ૫-૩ ૫ ૧૫ આ. ક.

[નોટ—આ ઇંદ્ર સૌભાગ્ય સં. ૧૭૪૭ સુધી અચૂક વિદ્યમાન હતાં
 અને તેના શિષ્ય વીરસૌભાગ્ય અને તેના ગ્રેમસૌભાગ્ય અને તેના
 શાંતસૌભાગ્ય શિષ્યે સં. ૧૭૮૭ માં પાટણુમાં અગડદત્ત ઋષિની ચોપાઈ
 સં. ૧૭૮૭ માં ખનાવી છે.]

૩૦૪ અ ઉત્તમચંદ (ત. વિજયદેવ સૂરિ-વિદ્યાચંદ શિ.)
(કપકચ) ઉપધાનવિધિ સ્તવન. સં. ૧૭૧૧ શ્રાવણ સુ. ૧૦
ગુરૂ વીજપુર.

અતે—

બીજપુર મંડણ શ્રી જીરાઉલ પાસ, મધ તાસ પસાઈતવન રચ્યુ ઉદ્ધાસ,
ભણસઘ નઈ ગુણસઘ સાંભલસઘ નરનાર;
ઉપધાન આરાધ્યાનું ફલ એઠાં ધર્યારિ. ૮
સવત સત્તરવરસઘ એકારશ સાર;
શ્રાવણ સુદિ દશમી દિવસે ગુરૂ તે વાર,
પંડિત વિદ્યાચંદ સીસ કહધ કરજોડી;
એ તવન ભણસઘ તેહ ધર સંપતિ કોડ. ૯

કલસ.

ધય પાસ જિનવર ભવિક ફખહર વીજપુર મંડણ ધણી,
મનિ આસ પૂરધ પાપ ચૂરધ જસિ જગિ કીરત ધણી;
તપગણ નાયક મૂગતિદાયક શ્રી વિજયદેવ સૂરીસરો,
વર વિપુલ વિદ્યાચંદ સેવક ઉત્તમચંદ મંગલ કરો. ૧૦

—છતિ શ્રી ઉપધાન વિધિસ્તવન સંપૂર્ણ સંવત્ ૧૮૦૧ વર્ષે મતી
પોસ વદિ ૭ ને ૦)) (પ્ર૦ કા.)

—

૩૦૫ અભયસોમ—(ખ૦ સાતમા જિનચંદ્રસૂરિ-
સોમસુંદર શિ૦
(કપ૭) વૈદર્ભી આપાઈ—સં. ૧૭૧૧ ચૈત્ર સુદ ૧૫.

આદિ—

પાસ જિજ્ઞેસર પરગડો, દોલતિનો દતાર
ફલવધિ તો ઘઈ ફલવધિ, નામ જપઈ નિરધાર.

સદ્ગુરુ ચરણુ નમું સદા ત્રિકરણુ શુદ્ધ ત્રિકાલ
પાથરથી પૂજણુ જિસે કાધો જિણુ તતકાલ. ૨

ચાદવ કુલ મંડણુ જ્યો, કિસન પ્રેમૂન્ન કુમાર
તાસ ત્રિયા ગુણુ વરણુવું, વૈદરભી વિસ્તાર, ૩

જો મુઝ વચન રસન કથા સરસ કહિવાઇ
નહી દેવાતન દેવ મઈ, પીતલ મોલ ન જાય. ૪

x x x x

ધન્યાસી. દીધી ભગવંતએ દેશનારે દેશી.

x x x x

સંવત સત્તર અગ્યારોતરછજીરે, ચૈત્રી પૂનિમ માંન
પરતર ગચ્છઈ સોહગ સંપદાજી જિનચંદ ચઢતઈ વાંન. ૮

સોમસુંદર ગુરુ સુપસાવલઈજીરે, કહિય કથા ભરપૂર
અભયસોમ શ્રી સંધનઈરે મંગલ કરૈ સનૂર. ૯

—છતિ વૈદર્ભી ચતુષ્પાદિકા. ગ. મુક્તિવિજય—૬-૧૫ આગા;

૯-૧૩ ગુ. વિ.

(૬૫૮) વિક્રમચરિત્ર ખાપરા ચોપઈ—મં. ૧૭૨૩ જેઠ. સીરોહીમા.
આદિ—

સરસત માતા સમરીયે, નિત પ્રતિ લીજૈ નાંમ;
ચિતમાહે જે ચિતવૈ તે સવિ સીઝૈ કામ. ૧

પયજીગ પ્રણમી તેહના, વિક્રમચરિત કહેસ;
સાંનિધિ કરજ્યો માયડી, હું તુઝ વિનય વહેસ. ૨

તીર્થકર ને કેવલી સાધુ સતી રાજનં;
હુઆ ધણા ચૈયે અરૈ, મહીયલ મોટૈ માંન. ૩

આજ વિષમ પચમ અરૈ, લાગતૈ કલિ કાલ;
કોઈન વિક્રમ સારિખા, ભારી બલ ભૂપાલ. ૪

આપણુ કાજ અનેક દુખ, સહેસ કોઈ દાય;
પર પીડા લ્યે. પિંડમાં, સોધજ વિક્રમરાય. ૫

પીડ ગમાવે પારકી જસ આહક જગમાંદિ;
પરદુષકાતર જેહનો, જગ સહુ નામ કરાદિ.

x

y

y

y

૬

અતે—

ઢાલ ૧૭ રાગ ધન્યાસિરી.

રાજ કરે હિજેણી રાજ્યોજી, એહવો પૃથિવી એક;
જિણુ જગમઈ સાકો રાખીયોજી પર દરસણુ સુવિવેક; રાજ. ૧
પૃથિવી ઊરણુ કીધી વિક્રમેંજી દુખીયાં ભાંજે દુખ,
દુર્જન કંટક ભાંજે નાંખીયાંજી સયણાં કીધાં સુખ. ૨
વીર પછે સત્તરિતેં આરિસેજી વધાયો વિક્રમવીર;
જાવન્ન ઉપરિ ત્રેપન્ને સહીજી નાયક નિર્ભય ધીર. ૩
એહ ચરિત્ર શ્રી વિક્રમવીરનોજી, સુણતાં નવ નિધિ થાય;
ભણતાં બહુ બુધિ ઊપજેજી, ભય ભાવડિ સવિ જાય, ૪
ચોર તણો ભય ન હુવે કદિજી, સદગુરુ એમ કહેઈ;
ચરિત એહ ગુરુ મુખથી લહીજી, વિક્રમચરિત કહેઈ. ૫
સત્તરહસૈ તેવીસે સમેજી, જેઠ માસ જગિ સાર
સીરાહી નગર સુહામણોજી, ચરિત કીધો સુખકાર. ૬ રા.
ખરતર ગજશ્રી જિનચંદ રાજ્યોજી, સોમસુંદર ગુરુરાય.
અભયસોમ રચના એ કરીજી મતિમંદિર સુખ થાઈ. ૭ રા.

—પડિત શાંતિવિજય લિખિતા પ્રતિરિયં. (૧૭૬૮).

સંવત્ ૨૬૨૨ અબ્દિ ઇંદુવર્ષે સુઆવણુ શુક્લતૃયોદશ્યાં અર્ધવારે
એપા પુસ્તકા લિખિતા શ્રી વનગ્રામે, પાનાં ૧૨ પં. ૧૫ આગ્રાભંડાર.
(૬૫૬) વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચોપઈ સં. ૧૭૨૪ પ્રથમ
આપાડ વદ ૧૦

આદિ—

શ્રી ગણેશાય નમઃ—

હૃદા.

વીણા પુસ્તક ધારણી, હંસાસન કવિભાય,
પ્રહ ઉગમતે નિતં નમું, સારદ તોરા પાય.

૧

દૂધ પંચાસે બાંધીઓ, કોઈ નવો કોઠાર;	
બાંધાં ભરને કાઢતાં, કિણુહીં ન લાધો પાર.	૨
તો હૂતી નવ નિદ્ધ હુવે, તો હૂંતી સદ્ધ સિદ્ધ,	
આજ અને આગેં લગેં, મુરખ પંડિત કિદ્ધ.	૩
તિણુ તોને સમરી કરી, કહિસું વિક્રમ વાત;	
મે તો ઉધમ માંડીઓ, પૂરો કરસ્યેં માત.	૪
મોને કિણુહીં ન છેતર્યો, મે જગ કથા અનેક,	
મોકલિ જુગ મેં છેતર્યો, રાજા વિક્રમ એક.	૫
અગિઓલેં રાણી ચતુર, શીલવતી સુષકાર;	
વિક્રમ પરણી જિણુ વિધેં, કથા કહિસ નિરધાર.	૬
x	x
x	x
x	x
x	x

અતે—

ઢાલ ૧૭ મી સામી સુહાકર શ્રી સેરીસે—એ દેશી.

x	x	x	x	x
અતિ ધણે હરખે વિમાન બેસી, ઉજેણી કુસલ ગયા,				
દેધ વધાઇ ધવલ ગાઇ, સખલ સામેલા થયા,				
રાજા પ્રજા સવિ આઇ નમીઆ, થઈ હિઆમાં રંગરલી,				
લીલાવતિસ્થું રાય વિક્રમ ચીંતવી આસ્યા ફલી.				૩
કલિયુગમાંહિં વિક્રમરાયનો, સોહગ સુદર મહિમા વાજનો				
જેહનઈ સાંનિધિ દેવ સદા કરે, આગલિ ઉભા આપદ અપહરે				
ત્રૂટક				
અપહરે આપદ ચરિત્ર સુણતાં નાંમથી નવનિદ્ધ મિલે				
ખરતર ગછેં શ્રી જિનચંદ સદ્ગુરુ સેવતાં વહિલ ફલે				
સતરે અઉવીસેં કિસન દશમી, આદિં આષાઢ સહી,				
વાચનાચારિજ અભયસોમે મતિમંદિર કાજેં સહી.				૪

શેઠ પ્રેમચંદ રતનજી પાસેની સં. ૧૮૧૯ લિખિત પ્રતમાં નીચેનું પાઠાંતર છે:—

સતરથૌવીસે વર્ષ તે જાણ્યો, માસ આસાઢ મહિપતિ રાણ્યો;
કૃષ્ણદશમી સુગુર વિચાર્યો, સંક્ષેપે કહો મેં આચાર યો. ૮

(ત્રુટક)

આચારીજ શ્રીમનવિનોદે વાત કહી ચિતહાર્યો,
અભયસોમ ગુરૂપસાઈ કીયો તે જયજયકાર્યો.

—ધતિશ્રી વિક્રમચરિત્ર સંપૂર્ણ. સંવત ૧૭૬૬ ના વર્ષે માસ
વૈશાખ સુદ ૫ દને ભૌમ્યવાસરે. શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ ઉદેવિજય
લિપિતં વાસા નગરે શ્રી. છ. પાનાં ૧૫ ગુ. વિ; પાનાં ૧૫, પ્ર. કા.

—ધતિશ્રી ચાંબોલા વિક્રમ ચોપાઈ સંપૂર્ણ. લિપિતં વિવેક-
સાગર-લાવાગ્રામે, ૧૦-૧૭ આ. ક.

—લિં. પુણ્યભાગ રશી માણિક્યસાગરેણ. ૧૫-૧૨ આ. ક.

—સં. ૧૭૩૨ વર્ષ ફાગણ વદી પુનીમ દિને શનીવારે મુનિ
ફતેકુશલ લિં. દેવપૂરનગરે ઉદયપુર ભં.

—સં. ૧૭૬૨ વૈશાખ વદ ૫ પાનાં ૮ પ્રે. ૨.

—સં. ૧૮૧૯ કાતિક વદ ૬ શનિવાસરે સકલ પંડિત શિરો-
મણી પંડિત શ્રી મોહનવિમલ ગણી તત્ શિષ્ય ભોજવિમલેન પ્રે. ૨.

—સં. ૧૮૨૦ ના વર્ષે શાકે ૧૬૮૫ પ્રવર્તમાને ભાદ્રપદમાસે
કૃષ્ણપક્ષે ત્રીતિય તિથૌ રવૌ વાસરે શ્રી ગોડલગ્રામે લિપીકૃતં. ઋષિ
ભૃદ્રજી તત્ શિષ્ય કર્મસી વાચનાર્થે. લપીતં શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ
શ્રીયોમીદં. શ્રીરસ્તુ. પા. ૯. પં. ૧૯ ભાવનગર.

—સં. ૧૮૪૪ દુતિય આવણ સુદિ ૧૩ સૂર્યવારે શ્રી મેડતાનગરે
લિ. પં. જિણવિજે ભ્રાતા પં. આણદવિજે અર્થે પત્ર ૧૭. પ્ર. કા. વડોદરા.

—સં. ૧૮૮૨ વર્ષે મિતિ જ્યેષ્ઠ કૃષ્ણ તિથૌ ૧૦ ગુરૂવાસરે
લિપિતં ઋષિ: ચતુર્ભુજ સરવાડમધ્યે. ગુલામવિજયભંડારે ઉદયપુર.

—સં. ૧૭૫૧ વૈશાખ સુદિ ૩ દિને લિ. પં. લાલચંદ્રમુનિના.
૫-૨૧ દા. ૧૩ જૈ. શા. અમદા.

(૬૬૦) માનતુંગ માનવતિ ચોપધ (ગા. ૩૦૦) સં. ૧૭૨૭

આપાઠ સુદિ ૨ ગુર.

સંવત સતરે સતવીસૈ, સુદિ આસાઢે ખીજ દિને ગુર,

ખરતર સહ ગુર જિણુ જયકર

લેહ રાજે સોહગસુંદર સુંદર.

સોમસુંદર પ્રસાદે અભયસોમ ધણુપરિ કહે

એ સરસ કેહિને કથા દાષિ,

ભેદ મતિમંદિર લહેધ—

ગુ. વિ.

—સં. ૧૭૮૨ મિતિ કા. સુ, ૯ ખુઘૌ લિખીત પં. સંતોખ્ય-
વિજય રણિજ મધ્યે. (ઉદ્ય.)—વિદ્યા. લી.

૩૦૬ ઉત્તમસાગર—(ત૦ કુશલસાગર ઉ. શિ.)

(૬૬૧) ત્રિભુવનકુમાર રાસ—સં. ૧૭૧૨ વૈશાખ સુ. ૩.
ગુર. પોરખંદરમાં

આદિ—

દ્વહા—સોરઠિઆ;

શ્રી શ્રુતદેવી સાર, સમરે સાસન નાયિકા

પ્રણમું જિન ચોવીસ, વલી સહગુર સુખદાયિકા. ૧

મહિયલિ કોઠ ઉપાય, પિણુ કર્મવસિ સફલા હુવે,

સરસ એક સંબંધ, તેહ ભણી ભણુસું હવિં. ૨

દ્વહા રાગ આસાઢરી.

સરસ રાસ અનેક છે, હોર્યે વલી અનેક

ત્રિભુવનસિહ કુમારનો, સુણયો રાસ વિવેક. ૩

એહ રાસ સુણતાં થકાં, જો નર નવિ રીઝંત

તો મુઝ વચનિ રસ નહી, કે શ્રોતા નહો ગુણવત. ૪

એ સુણતાં ધન સપજે, હોવે નવે નિધાન,

નિદ્રા વિકથા પરિહરી, સુણયો દેઈ કાન. ૫

* * * * *

અતે—

હાલ ૪૪ રાગ પિયુડોરે ધર આવે. દેશી રાગ ધન્યાસી.

કર્મપસાયે સુખ લહેરે, ત્રિભુવનસિંહ કુમાર

ઝેહતા ગુણ સાધિના ગાયતાં, નવિ હોવેરે સખલો સંસારકે—

ધન ધનરે જગ હુઆ.

આજમે ગાયોરે ત્રિભુવનસિંહ રાજકે—ધન૦

x

x

x

x

ભાગ્યાહુ ભાપિત વડોરે દેધી કુમર ચરીત્ર,
 સ્તવતાં ગુણ ગુણનધિતાણા, મિહ રચનારે કીધી સુપવિત્ર કેધ. ૬૪૪
 સંવત સતરે આરોતરે આપાત્રીજ ગુરુવાર
 રાસ રચ્યો પુર બદિરે, જિહાં મોટોરે જિનત્રિષ્ય વિહાર કિ. ૬૪૫
 જાણતાં અજાણતાંરે અધિકો ઉછો જોહ,
 તે સુઝ મિછામિ દુકડં ગુણ લીજ્યોરે ગિર્યા ગુણુજેહ કિ. ૬૪૬
 શ્રી વિજૈદેવ સૂરીસરે તપગઢ ગયણે તાણુ,
 શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસ્વરે, મેવતાં રે પર નવય નિધાન કિ. ૬૪૭
 તસ સ્વચ્છ ગઢ દિપતારે, કુશલસાગર ઉવઝાય,
 તસ સિસ ઉત્તમસાગરે ઝેહ ગાયોરે ત્રિભુવનસિંહ રાય કિ. ૬૪૮
 ભણુશાલિ વિરાતણોરે આગહ રચ્યો એ રાસ,
 આણુદ અધિક સાંભલો, ઝેહ સુણુતારે નિત લિલ વિલાસ કિ. ૬૪૯
 ભાવે આણી સાંભલોરે ઝેહ રાસ રસાલ,
 જિતમ મુનિ ભાવે ભણે ઝેહ સુણુતાં ધર મંગલમાલ કિ. ૬૫૦

—ઇતિશ્રી ત્રિભુવનસિંહકુમાર રાસ સમાપ્ત. અંથાઅંથ ૬૫૦

પં ન્યાયકુશલગણિ શિ. વિદ્યાકુશલ શિ. અખ્યકુશલ ગણિના લિ૦
 શ્રી વિજયદયા સૂરીશ્વર રાજ્યે સં. ૧૭૮૯ ચૈ. વ. ૯ સુરત બિંદરે
 સુરતમંડણ પાર્શ્વપ્રસાદેન—૧૭-૧૯ આ. ક.,

—અંથાઅંથ સર્વ ગાથા ૬૫૦ સ. ૧૭૯૪ વર્ષે આવણુ વદ

૧૩ મંદવાસરે. પં. લાલસાગર ગણિ શિ. મુનિ રાજસાગર લિપિ-
કૃતમ્ સીણવા-આમે શ્રી વાસપૂજ્ય પ્રસાદાત્ ૨૧-૨૦ (ચા.)

—લિ. સં. ૧૭૩૬ આવણુ વદિ ૨ દેવપત્તનનગરે. પ્રે. ૨.

—સોહીગ્રામ મધ્યે સંવત ૧૭૫૩ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૨ દિને
લિપીકૃતં ગણિ કેસરવિજયેન ૧૭-૧૬ લીં. સારી પ્રત છે.

૩૦૭ આણંદવર્દન (ખ૦)

(૬૬૨)+ચોવીશી સં. ૧૭૧૨.

આદિ—

ઋષભદેવ જિનગીત

આદિ જિણુંદ મયાકર, લાગ્યો તુમ્હથું મેહારે

દિન રયણી દિલમે વસે, જ્યું ચાતક ચિત્ત મેહારે

બલિ જાઉં વાત સુણો મેરી. ૧

x

x

x

x

અંત—

વીરજિન ગીત-સીમંધર કરો મયા-દેશી.

તું મન માન્યોરે વીરજી, ત્રિસલાનદન દેવ

x

x

x

x

આદિત કુલગિર ચંદ્રમા, સંવત ખરતર વાણુ,

ચઉવીશે જિન વીનવ્યા, આતમહિત મન આણુ. તું.

જિન વર્ધમાન મયા કરો, ચઉવીશમા જિનરાય,

મહિમાસાગર વીનતી, આણુંદવર્દન ગુણુ ગાય. તું.

—સંવત ૧૭૫૯ વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૧૦ દિને સુરતિ બિહરે
મુનિ આણુંદવિજય લખિત. જૈ. એ. ધં. પાસેની તીર્થમાલામાં.

૩૦૭ અ લખ્ધરચિ—(હર્ષરચિ શિ.)

(૬૬૨ ક) પાર્થનાથનો છંદ ૩૨ કડી. સં. ૧૭૧૨

આદિ—

જય જય જગનાથક પાર્થજિનં, પ્રણતાખિલ માનવદેવ ગતં,
જિન શાસન મંડન સ્વામિ જયો, તુમ દરિસન દેખી આનંદ ભયો. ૧

x   x   x   x   x

અંતે—

ગુર્જર જન પદમાંહે રાજે, ત્રિભુવન ઠકુરાઇ તુજ છાજે, ૨૯
ધમ ભાવ ભલે જિનવર ગાયો, વામાસુત દેખી બહુ સુખ પાયો,
રવિ મુનિ શશિ સંવચ્છર રંગે, જયદેવસૂરમાં સુખ સંગે. ૩૦
જય શંખપુરાભિધ પાર્થ પ્રભો, સકલાર્થ સમીહિત દેહિ વિભો,
બુધ હર્ષરચિ વિજયાય મુદા, તપ લખ્ધરચિ સુખદાય સદા. ૩૧

કલશ.

ધર્મ સ્તુતઃ સકલ કામિત સિદ્ધ દાતા,

યક્ષાધિરાજ નત શંખપુરાધિરાજઃ ।

સ્વરિત શ્રી હર્ષરચિ પંકજ સુપ્રસાદાત્

શિષ્યેણ લખ્ધરચિનેતિ મુદા પ્રસન્નઃ ॥ ૩૨ ॥

જૈ. પ્ર. ૨૩૯.

૩૦૮ વૃદ્ધિવિજય ૧ (તં વિજયરાજસૂરિ-ધનહર્ષ-તેના બે
રત્નવિજય અને સત્યવિજય શિ.)

(૬૬૨ ખ) જીવવિચાર સ્તવન સં. ૧૭૧૨ આસો શુ. ૧૦

રવિ ગુણુદેવીમાં

આદિ—

શ્રી સરસ્વતિરે વરશતિ વચન વિલાસરે.

શુભસ્યુ ત્રિભુવનરે તારણુ શ્રી જિનપાસરે સુણો સમરથરે સુંદર શ્રી જિનદેવ

અતે—

નયર ગુણદેવી ગુણ વેલ વાધઈ સદા, પુષ્કરાવર્ત મેઘ ખાસદેવો,
શ્રી સંઘ મંડપે વેલી તે વિસ્તરી, ઉપજે આણુંદ સુકૃત મેવો,
સંવત સસી(સા)યર ચંદ્ર લોચન સ્તબ્ધો, આસો સુદી દશમીરવિવાર રાજધ,
સૂરી શિરતાજ ગુરરાજ આણુંદજી તસ પરિ સૂરિ વિનયરાજ રાજે.
ધન્ય ધન્યહર્ષગુરૂ વિપ્રુધ ચુડામણિ, જસ દીક્ષિત જગી કીરતિ સારી,
રતનવિનય યુધ સત્યવિનય તણો, વૃદ્ધિવિનય ભણિ આણુંદકારી.
(૮૦ ગદ્ય પ્ર. કા.) ૪. ૧૫ ધો.

—લ. સં. ૧૭૮૬ પત્ર ૬ દા. ૪૩ નં. ૨૨. લીં.

—લ. સં. ૧૯૦૦ પત્ર ૪ દા. ૪૦ લીં.

(ફકર ગ) નવતત્વ વિચાર સ્તવન સ. ૧૭૧૩ કાં શુ. ગુરૂ ધોધાખંદરમાં
આદિ—

રાગ સામેરી

સરસતી સરસતી સરસતી દેવી, સેવી શ્રી ગુરૂ પાયરે,
વીરજિણુંદ ધૂણુસૂં ગુણ ખાણી, જાણી વાણી પસાયરે. ૧
સદગુરૂ સાચો તુમ્હ ઉપદેશરે.

x

x

x

x

અતે—

રાગ ધન્યાસી.

સંવત સતરતેરેત્તરા કાર્તિક શુદ્ધ દ્વિતીયા ગુરૂવાર,
શ્રી ધોધા ખંદિર જિન રતપીયો, નવખંડ ખાસ આધાર રે. ૯૩
તપગચ્છ મંડળ તરણ તારણ ગુરૂ, વિનયાણુંદ સૂરી સોહઈ
તસ પદ્મ શ્રી વિનયરાજસૂરીશ્વર, દેખી ભવિમન મોહધરે. ૯૪
ધન ધનહર્ષગુરૂ ગુણુરાજધ, જાજઈ તસ દોય સીસરે
રતનવિનય સત્યવિનય યુધસેવક, વૃદ્ધિ સયલ જગીસરે. ૯૫
કલસ

ધ્યિ વીરજિનવર હુવન દિનકર દિવાજધ સવિ ભાવએ,
ધમ કહઈ ગૌતમ ગુણ ગુણોત્તમ, તરણ તારણ નાવએ,

નવ તત્ત્વનિ સુણો ભણો ભવિકા ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ ધર આવએ,
બુધ રત્નવિનય સત્યવિનયકરો, વૃદ્ધિવિનય ગુણ ગાવએ.

૯૫

૫-૧૩ આ. ક.

(૬૬૩) ચોવીશી

શ્રી નયવિનય ગણિશિ. ગણિ સત્યવિનય ગણિગુરુઓ નમઃ—

આદિ—

ભોલૂડ રે હંસારે વિષય ન રાચિય એ દેશી
પ્રેમઈ પ્રણમુંરે પ્રથમ જિણેસર, આદિસર અરિહંત
x x x x
બુધ નયવિનય શિશ સત્ય સુહાવધ, વૃદ્ધિવિનય
પ્રભુ દિલમાંહિ ભાવધ લાલણ દિ. આનિ ૩

અંતે—

શ્યું કહું પ્રભુ તુજ આગલિં, તું દિલ જાણુછિય દેવ,
વૃદ્ધિવિનય કહઈ માહરઈ, હોયો તુઝ પદ સેવ. ૩ વીર.

લિં ગણિ વૃદ્ધિવિનયેન આવિકા સહજ બાધ તસ્ય પુત્રી આવિકા
કૂલબાધ પઠણાર્થ શ્રી સૂરત બંદિરે ૬-૧૨ આ. ક.

૩૦૯ નયપ્રમોદ (બં નિનચંદ સૂરિ-હીરોદય શિં)

(૬૬૪) અર્હનકમુનિ પ્રબંધ સં. ૧૭૧૩

૩૦૯ અ અમીચંદ.

(૬૬૪અ) સિમંધર જિનવિજ્ઞસિ. સં. ૧૭૧૩

અંતે—

કલશ

વડલીનો વાત્રી વ્યવહારી શુભ ચિત, ગેલાકુલ દીવો અમિચંદ સુપવિત,
સંવેગી સુધો ત્યાગી સવ સચ્ચિત, એ તવન રચ્યુ મેં ભણુવા તેહ
નિમિત્ત. ૫

સંવત સત્તરમે તેરોત્તર સુચિમાસ, શુદ્ધ સાતમ શુક્રે સ્વાતિ યોગે
 શુભ તાસ;
 સ્ફરિ વિજયપ્રભ રાજ્યે ચિત્ત તણે ઉલ્લાસ, નયરવાડામાહિ યુણીઓ
 રહી ચોમાસ. ૬

—સાગરભ-પાટણ.

૩૧૦ ગજકુશલ (ત૦ વિનયકુશલ-દર્શનકુશલ શિ.)
 (૬૬૫) ગુણાવલી ગુણકરંડ રાસ સં. ૧૭૧૪ કાર્તિક શુ. ૧૦ ગુર.
 આદિ— દ્વિહા.

સકલ મનોરથ પૂરવે શ્રી શંખેસર પાસ;
 ખરતા પૂરણ પ્રણમીઈ, લહીઈ લીલ વિલાસ-સફલ મનોરથ આસ. ૧
 સ્મરસતિ ભગવતી ભારતી, સુખદાતા શ્રુતદેવિ;
 કાશ્મીરી મુખ મંડણી, ચરણ નમું નિત મેવ. ૨
 વીણા પુસ્તક ધારણી, પ્રણમું તેરા પાય;
 વચન સુધારસ આપજ્યો, જિમ મુઝ આનંદ થાય. ૩
 પુન્યે પરથલ સંપદા, પુન્યે પામે રાજ;
 પુન્યે જગ જસ વિસ્તરે, પુન્ય થકી સુખસાજ. ૪
 પુન્યે ધણ કણ સંપન્ને, પામે વહિત ભોગ;
 રાન વેલાહિલ પુન્યથી, પુન્યે સકલ સંજગ. ૫
 પુન્યે સખાઈ જીવને, એહ ભવ પરભવ એહ;
 ગુણાવલીની પરિ સદા, પામે વંછિત તેહ. ૬

x x x x x

અંતે—

હાલ ૨૯ ધન્યાસી.

ગાયા ગાયારે મેં સાધુતણા ગુણ ગાયા—

x x x x x

તપ ઉજવણા વિધિસ્થું કીજે, દાન સુપાત્રે દીજેરે;
રાગદ્રેષ મનમાં નાંણીજે, માણુઅ જન્મફલ લીજે.

૩

x x x x

સંવત સત્તર ચૌદોત્તર વરસે કાતી માસ વખાણેરે;
સુદિ દસમી શુભ દિન ગુરવારે રાસ ચઢ્યો પરિમાણેરે.

૫

શ્રી તપગચ્છે તેજ વિરાજે, દિન દિન અધિક દિવાળેરે;
વિજયપ્રભ સૂરીસર રાજે, રાસ કીયો હિત કાળેરે.

૬

તસ ગચ્છ પંડિત માંહે પ્રગન, વિનયકુશલ યુધ જાણુ;
વાદીગંજણુ કેસરી સમવડ, સહુ કો કરે વખાણુ.

૭

દર્શનકુશલ પંડિત મનમોહન, તાસ સીસ ગુણુરાગી;
ઉપશમ દરીઓ સકલ ગુણુ ભરીઓ, સાધુ ગુણુ વૈરાગી.

૮

તાસ સીસ કહે એ ચોપાછ, 'જ્યાં લગિ ધુની તારી;
રવિ શશિ ગગન મંડલ એ દીપે, પ્રતપો એ જયકારી.

૯

શ્રી શંખેસર પાસ પસાયે, દિન દિન દોલતિ આવે;
ઢાલ ગુણુત્રીસમી રાગ ધન્યાસી; ગજકુશલ ગુણુ ભાવે.

૧૦

ચરિત અને વલિ જૂની ચોપઈ, કીધો રાસ મેં જોઈ;
અધિકો ઓછો જે મેં ભાખ્યો, મિછા દુકડ સોઈ.

૧૧

જે નરનારી રંગે ભણુસે, તસ ધર જયજયકારા;
રિદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ સંપદ પામે, પુત્ર કલત્ર પરિવારા.

૧૨

મનવાંછિત મે સંપદ પામે, સ્તવતાં એહ મુણીંદા;
ગજકુશલ પંડિત કહે મુજને, નિત નિત સુખ આણુંદા.

૧૩

—લિ. ૧૮૨૬ વૈ. માસે નૌતનપુરે રાજકોટ પૂજ્ય અ.

—સં. ૧૮૧૪ વર્ષે જ્યેષ્ઠ માસે શુક્લ પક્ષે પચમી તિથૌ રવિ-
વારે ૧૩-૧૭ લી. પ્ર. કા., વિદ્યા., માણુક.

—સરવ ગાથા પર ૬ ઢાલ ૨૯ દાન વિષયે. સ. ૧૮૨૫ ૫૧
માસે અપાઢ વિદિ અમાવસ વાર સૂકરવાર, લિખી આગરઈ મધ્યે. શ્રી
પૂજ્ય શ્રી. કૃતીચંદ્રકે શિષ્ય જસરામજી લિપીકૃત, ૨૭-૧૨ અનત.

—પં. ગજકુશલ ગણિ પંકજમધુકર રસમાન ત્રિમારા સિ. પં. વૃદ્ધિકુશલ લિખિત શ્રી સાતિપુર નગરે સંવત ૧૫(૧૭) ૧૬ વર્ષે મા-ગસર માસે કૃષ્ણપક્ષે અષ્ટમ્યાં તિથૌ શુક્રવાસરે છે. સ. ૧૫(૧૭) ૬૬ વર્ષે શ્રાવણ માસ દન ૨ બીકાનયરે ચતુર્માસે રહ્યા. સંવત ૧૮૪૪ વર્ષે શ્રાવણ સુદ દન ૧૧ લાં પનાસ જગ. રૂપકુશલ એલા રાજકુશલ લખી-કૃતં ગ્રામે કાળ્યા મધ્યે લખી. ૩૬-૧૦ દા. ૪૩. નં. ૭૩ બ. ૩.

૩૧૧ પદ્મચંદ્ર (ખ૦ જિનસિંહસૂરિ તેના જિનરાજસૂરિ
અંને પદ્મકીર્તિ-પદ્મરંગ શિ૦)

(૬૬૬) જંબુસ્વામી રાસ સં. ૧૭૧૪ કા. શુ. ૧૩ સરિસામાં.

આદિ—

સારદ પય પ્રણમું સદા, કવિંજન કેરી માત;	૧
મૂરખયોં પંડિત કરે, કાલિદાસ વિખ્યાત.	
શ્રી જિનકુશલ સૂરીંદ ગુર, સિમરો હૌ નિસદીસ;	૨
દુખદોહગ દૂરૈ હરે, પ્રણમતાં સુજગીસ.	
સિદ્ધારથ કુલ રવિ સમો, મહાવીર ભગવંત;	૩
ચરણુ નમો નિત તેહના, પૂરિ મનની ખ્યંતિ.	
ગૌતમાદિ ગણુધર નમું, લખધિ તણો ભંડાર;	૪
નામૈ નવનિધિ સપજ, પરભવ સુખ અપાર.	
વલિ સદ્ગુર હરણિ કરી, પ્રણમું ચરણુ ચિતલાય;	૫
અનાણુ તિમિર દૂરધ કરે, નાન લોચનની દાય.	
ગારડિ વિષધરનિ ગ્રહિ. તે તો મંત્ર પ્રભાવ;	૬
ગુર યાતના ગુણુ ગાધયે, સુગુર તણે સુપસાય.	
ધ્યાદિક પણુમી કરી, કહિસિ સીલ અધિકાર;	૭
ભાવ દાન તપ મેં વડો, સીલ રતન સિરદાર.	

સહસ ચઉરાસી મુનિ ભણી, પડિલાભ્યાં ફલ થાય;
 સુકલ કિસન વેપતાં, સો ફલ કહો જિણુરાય. ૮
 કોડિ છન્નૂ વૈં કંચણુ તણી, આઠ સુંદરિ નારિ;
 જંબુ કુમર વે પરિહરી, સહો સીલ અધિકાર. ૯
 તેહ તણા ગુણુ ગાવતાં, લહીયૈ પરમાણુંદ;
 સાંભલતાં સુખ સંપન્ન, દિન દિન અધિક આણુંદ. ૧૦

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ.

સીલ કહૈ જગિ હું વડો એ જાતિ;
 જંબુ સ્વામિ તણા ગુણુ ગાયા, આણી હરખ અપારોરે;
 જંબુ નામ નવનિધિ મિલૈ, વલી લહીયૈ શિવ સુખસારોરે જંબુ. ૧

x

x

x

x

પરિશિષ્ટ પર્વથી ઉધરિઉ, એહ સહુ અધિકારોરે;
 કેવલજ્ઞાનીયર્થ ભાપીયો, ઇહાં ફૂડ નહી લગારોરે. ૪
 સદ્વહિન્ને સૂઘધ મને, મત કરિજ્યો કોઈ સંદેહોરે;
 સંદેહ કરસધ જે સહી, તે દુરગતિ લેહે નિસંદેહોરે. ૫
 સંવત સતરિસૈ ચોદોતરે, કાતી માસ ઉદારોરે,
 સુકલ પક્ષ તેરસિ દિને એ કીયો ચરિત સુવિચારોરે. ૬
 સરસા પાટણુ પરગઢાં, તિહાં શ્રી આદિ જિણુદોરે;
 તેહ તણે પરસાદથી, અંથ કીયો આણુદોરે. ૭
 શ્રી ખરતર ગણ રાજ્યો શ્રી જિણુસિંહ સુરદોરે;
 ગણ ચોરાસી સેહરો દ્વાયા, જાણિ દિણુદોરે. ૮
 પાતસાહિ અકખર રાજિતઈ, કાસમીર દેસ મઝારોરે;
 અમારી પલાવી તિહાં કણુધ, સર્વ જીવાં હિતકારોરે, ૯
 દેસ ચૌપડે રપી સમો, આંપસી સુત સિરદારોરે.
 આંપલ દે ધન જનમિયો, પુરપ રતન ગણુધારોરે. ૧૦

તસુ પાટે સુરતર સમો. શ્રી જિજ્ઞાસુ સુરીસોરે;	
સકલ પાટ પ્રભાકર દીપતો, જાણે વિસવાવીસીસોરે.	૧૧
તસ લઘુ અંધવ દીપતો, ખદમકીરતિ સુખકારોરે;	
તાસુ સીસ ગુણે નીલો, આગમના ભંડારોરે.	૧૨
અવદ વિદ્યા કરી શોભતા, મહિમા મેર સમાનોરે;	
ખદમરંગ ગુરૂ ચિરજ્યો, જાં લગિ ધૂ સસિભાનોરે.	૧૩
ખદમચંદ મુનિવર કહે, સંબધ રસાલોરે,	
જે નરનારી સાંભલે; તિહાં ધર ધરિ મંગલ માલોરે,	૧૪
વર્તમાન ગણ રાજ્યો, શ્રી જિજ્ઞાસુ સૂરિદોરે;	
કીરતિ મહીયલ વિસ્તરી, પ્રણમે નરના વદોરે.	૧૫
તેહ તણે વારે કરી, ચોપઈ મોહનવેલોરે;	
અતુર મનમોહણ ભણી, કીધી મનની કેલોરે.	૧૬
ભણતાં ગુણતાં એહને, લહીયૈ લીલ વિલાસોરે;	
સાંભલતાં સિદ્ધિ રિદ્ધિ હવધ, સફલ હોવે મન આસોરે.	૧૭
નરનારી ભાવે કરી, જે પ્રણમે નિસદીસોરે,	
છણિ ભવ જસ શોભા લહે, વલિ પ્રભવે સુખજગીસોરે.	૧૮
ખૂડે સાહનધ આગ્રહ કરી, ચરિત કીયો સુખદાધરે;	
સુણતાં ને વલિ વાચતાં રિદ્ધિ વૃદ્ધિ બહુ થાધરે.	૧૯
ચરમ કેવલી એ થયો, જાણે સહુ સંસારોરે;	
ખદમચંદ મુનિવર કહે, સયલ સંધ સુખકારોરે,	૨૦

—સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ૧૫૧૧ સં. ૧૮૧૭ વર્ષે ફાગણ વદી ચોદસી મંગલ વાસિરે. કસૂર્સ યાનકે લિ૦ દાનીરાયજી અણુગાર શ્રી પૂજ્યજી રામરાયજી પ્રકાશા અર્થ-૩૭-૧૮ નં.

—સં. ૧૮૭૯ મીતી ભાદરવા સુદ ૧૫ લિષતુ સેર નાગોર મધ્યે ૩૭-૧૬ નાનચંદ્રજી ભં. સુંબધ.

૩૧૨ પદ્મવિજય ૨ (ત૦ શુભવિજય શિ૦)

૨૪ જિનનું સ્તવન. ૨૫

શ્રી વિજયાણુંદ સૂરિ ગણુધર શુભવિજય બુધરાય;
તસ પદ પદ્મ નિજ શિરેધરી, જિનપદ પદ્મ ગુણુ ગાય.

—ધતિ ચોવીસ જિન સ્તવન૦

સં. ૧૭૪૯ વર્ષે શાકે ૧૬૧૪ પ્રવજમાને શ્રી રાજગર મધ્યે
લિખિતં. —પ્ર. કા.

(૬૬૭) શીલપ્રકાશ રાસ સં. ૧૭૧૫ ખં. ૧

૩૧૩ કેસરકુશલ.

(૬૬૮) જગદુ પ્રખંધ રાસ સં. ૧૭૧૬

૩૧૩ અ દેવવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિ શિ.)

(૬૬૮અ) સત્તરસો જિનનામ સ્ત. સં. ૧૭૧૬ મહા શુદ્ધ ૧૦
આદિ—

કાસમેરી મુખમંડણી, પ્રણમું તોરા પાય,
સગર તણે પસાઉલિં, ગારયુંજી જિનવર રાય.
સિત્તરસો જીનવર તણા, નામ કહું નીરધાર,
સંખેપિનઈ ગાયતાં, જિમ થાયઈ જયકાર.

× × × ×

અંતે—

સંવત સત્તર સોલોતરે, માહ સુદિ દશમી સાર,
શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સેવતાં, મેં પાંખોરે શાંતિ સુખકાર
ધમિ બોલેરે દેવવિજય જયકારકે

પર

૩૫૩ આ. ક. ૩.

૩૧૪ વિદ્યાર્ચિ (ત. વિજયપ્રભસૂરિ-સહજકુશલ-સકલચંદ્ર
અને લક્ષ્મીરૂચિ-વિજયકુશલ-ઉદયરૂચિશિ.

(૬૬૯) ચંદ્રરાજ રાસ સ. ૧૭૧૧ થી ૧૭૧૭ કા. શુ. ૧૩ ગુરુ
શિરોહીમાં પૂર્ણ કર્યો.

આદિ—

શ્રી જિનનાયક સમરીઈ ઋપભદ્રેવ ચરિહંત
વંછિત પૂરણ સુરતરે ભવમંજન ભગવંત ૧
શિવ સુખદાઈક સેવીઈ શાંતિનાથ જિનચંદ્ર
આદવ વંશ નમોમણિ નગીઈ નેમી જિણુચંદ્ર ૨
પૂરીસાદાંણિ પરગણે શ્રી વરકાણે પાસ,
નામ જપંતાં જેહનો સફલ ફલે સર્વી આશ. ૩
શ્રી શંખેસર પાસજી મોટો મહિમા જાસ
ચિંતાગણિ ચિંતા હરિ આપઈ લીલ વિલાસ. ૪
વર્દમાન જિન વાંદિઈ વંછીત સૂખ દાતાર;
જશ પદ પંકજ નિત નમીઈ ઈંદ્રચંદ્ર સૂવિચાર. ૫
તાસ શીશ ગુહલખિનિધિ ગણુધર પાતમ સ્વામિ
સેવ્યો સુરતદુ સારિખો, ગુણુ ગિરિઓ અભિરામ. ૬
સરસતી પાય પસાઉવે વાધઈ બુદ્ધિપ્રકાશ
કવિત કવે કવિજન ભલા નવરસ વચન વિલાસ. ૭
જન ગણુધર શ્રુતદેવતા સદગુરુ ચરણુ પસાઈ
રાસ રચ્યો નૃપ ચંદ્રનો, સાંભળતાં સુખ થાઈ ૮
શીલ શીલ સહુકો કહિ શીલવૈનાશ્યો શીલ
શીલવંત ને જગ હોવે, તે પામિ શિવલીલ. ૯
શીલ પ્રભાવિ ચંદ્ર નૃપ, જગ પામ્યો જયકાર
ધમ જાણીનઈ ભવિક, જન, પાસો શીલ ઉદાર. ૧૦
કવણુ ચંદ્ર તે કેહાં થયો પ્રગટ તાંમ પ્રબંધ
સાંભલજો સજન સકલ સરસ ઓહ સંબંધ. ૧૧

x

x

x

x

સંવત સતર ઇચ્છારોત્તરો, લિન્નમાલ સહુ નગરાં શિરે
 તિહાં શ્રી સમક્ષા મણિ પાસ મનમોહન પૂરે સવી આશ. ૨૬
 તે શ્રી પાસ પસાઈ કરી, રચ્યો ચંદ ભૂપનો ચરી,
 કાર્તિક શુદ્ધિ પાંચમ દિન સાર, મહિલે ખડે ઢાલ રસાલ. ૨૭
 પ્રથમ ખંડ પૂરો થયો, વસુધા ચંદ નરેશ પૂજ્યો
 વિદ્યાર્થિ કવિ રંગઈ કહે, શીલે ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ લહે. ૨૮

—ચંદ્યરિત્ર આભાપુરી વર્ણન. વીરમતી ગુણાવલી મંત્રકરણ ચંદ
 શ્રવણુ વિમલપૂર્ણા ગમનં કનકરથ મિલન તદ પ્રવૃત્તિ શ્રવણુ વર્ણનો પ્રથમ
 ખંડ સંપૂર્ણ અસ્મિન્ ખડે ઢાલ ૧૧ સર્વ મિત્રને ગાથા ૩૦૯ ૩૫ ૧૧.

સંવત સતર ઇચ્છારોતરઈ લીનમાલ સહુ નગરાં શિરે
 તિહાં શ્રી પાસ તણુઈ સુપસાઈ, બીજો ખંડ રચ્યો સુખદાઈ
 શ્રાવણુ શુદ્ધિ પાંચમ દિન સાર, રાગ ચંદ્રશીલ અધિકાર
 વિદ્યાર્થિ કવીયણુ ઇમ કહિ, સાંભલતાં સુખ સંપતિ લહધ
 તપ ગજ ગોવિદ કુલ રાણુગાર, પ્રાજ્ઞોદયે રચી બુધિ નિધાન
 તસ સેવક વિદ્યાર્થિ ભણે, શીલવંતનીઈ જાઉં ભામણુઈ.

—સર્વ ગાથા ૫૪૭ ચંદ્યરિત્રે કનકરથ કૂલદેવ્યા વર પ્રધાન સૂતે
 તપ્તિ સ્વરૂપકથન, તદ્દયાહ સ્થાપન, સકલ સામગ્રી કરણ ચંદ્રાગમન,
 પ્રેમલા લછી પાણી ગ્રહણુ કરણુ શમશ્યાગ્રાપન વ્યાધુટયાભાપુર્ણા ગમન,
 નિશિસ્વરૂપ પૃથ્વન, સ્વમાત્રા કુકુટ વિષ્ણાદન, રાણી ગુણાવલી તત્ત્વાદનાદિ
 પૂર્વક વર્ણનો નામ દ્વિતીયખંડ સંપૂર્ણ. અસ્મિન્ ખડે ૩૫ ૧૫ ખંડ ૨

સંવત સતરે સિતરોતરે રીરોહી સહુ નગરાં શિરે
 તિહાં શ્રી ઋષભદેવ સુપસાઈ, ત્રીજો ખંડ રચ્યો સુખદાઈ
 તપગજનાઈક તેજહિણુદ, જમકારી વિજઈપ્રભ સૂરોદ
 તસ ગજ દોવિદ કરિ કૂલસિંહ, શ્રી ઉદયે રચી વાદી શિરલીહ.
 તાસ શીશ સમતા રસપૂર વિશુધ હરપરચી પુન્યપંડૂર
 તાસ સેવક વિદ્યાર્થિ કહઈ, સીલઈ ઋદ્ધિવૃદ્ધિ સુખ લહઈ

—ચંદ ચરિત્રે ગ્રેમલાલછી શીલાધિકારે સકલાત્મા સ્વરૂપ કથન,
નિજશીલરક્ષણુ, અભિગ્રહકરણુ. શાસનદેવી વરપ્રદાન પૂર્વક વર્ણનો નામ
તૃતીય ખંડ. અસ્મિન્ ખડે ઢાલ ૭ ગ્રંથાગ્રંથ સર્વ મિલને ગાથા
૧૫૧ રૂપ ૭.

× × × ×

ચાવો એ અધિકાર મુનિસુવતઃચરિતઃ વસુધાનરંદ ચંદ જયોએ
શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ ચરણુ પ્રસાદથી ચઉથો ખંડ પૂરો થયો એ.

ચઉપધ—ત્રીજા ખંડ માફક

—ચંદચરિત્રે મંત્રીપૃચ્છન, વીરમતિ સ્વરૂપચાપન, રાણી ગુણાવલી
કુર્કુટ વ્યરતિકરકવન હેમરથાગ ૨ મન સુમતિ યુદ્ધકરણુ, ચરયવરણુ,
વીરમતિ સમગ્ર રાજપાલન, નટાગમન, નાટિક કરણુ, કુર્કુટદાન પ્રદાન,
ઉપમાના કોપ કરણુ, ગુણાવલી કુર્કુટાર્પણુ, મંત્રી શિક્ષાપ્રદાન, સાર્થે
સામંત સૈન્ય મોચન, શિક્ષાદિકરણુ પૂર્વક વર્ણનો નામ ચતુર્થખંડ અસ્મિ-
ન્ખડે ઢાલ ૧૯ મી સર્વશઃ ગ્રંથાગ્રંથ ૪૧૨ રૂપભાવ ૧૭

× × × ×

ત્રીજા ખંડની લગભગ સમાપ્ત અત્ર કવિતા છે.

—ચંદચરિત્રે નિજપુરીતો નિર્ગમન, બગાલદેશ, સિંહલદ્વીપ, તતઃ
પોતન પુરાગમન, લીલાધર શુલક લીલાવલી સર્ગધ કથન, સ્વકીય સ્વ-
રૂપ પ્રકટી કરણુ, અનુક્રમેણુ વિમલપુર્યાં ગમન તદ્વર્ણન વર્ણનો નામ
પંચમ ખંડ સંપૂર્ણ ૧૧ ઢાલ ગ્રંથાગ્રંથ ૨૬૫

× × × ×

અતે— ઢાલ ૩૧ ધન્યાસી

ધણિપરિ ચંદતાણા ગુણુ ગાથા, લાભ અનંતા પાપારે
ધનિધનિ જગ માંહિ એ ઋષિરાયા, પ્રણમૈ સુરનર પાપારે ધણુ. ૨૩૩૪
ભવિજન ભાવ ધરી ને નિસુણૈ, ચંદચરિત્ર સુચંગરે
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુષ સપદ પામૈ, દિનદિન અતિ ઉછરંગરે.

૩૫

- જીગપ્રધાન શ્રી હીરવિજૈ ગુર, સોહમ સમ અવતારરે,
પાતિસાહ અકબર પ્રતિબોધક, જિનસાસણુ સિણુગારરે. ૩૬
- તાસ પટોધર.....સુરીસરે .
- શુદ્ધ પ્રશ્નક એક પરમ ગુર ગુણુનિધિ ગચ્છાધીસરે. ૩૭
- પદ્મપ્રભાવક ગચ્છ ધુરંધર, શ્રી વિજય (દેવ) ગણુધારરે,
નામ જપંતાં નવનિધિ લહીએ, ઉપસમ રસ ભડારરે. ૩૮
- તાસ પટોધર વહિત સુહંકર, ઉદ્યો અવિચલ ભણુરે;
શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિ પુરંદર, સુંદર ગુણુ મણિ ખાણુરે. ૩૯
- તસગણ પંડિત વડવયરાગી, સંવેગી ગુણુ ભરીયોરે;
શ્રી ગુર સહજકુશલ સુખદાયક, ઉપશમ રસનો દરિયોરે, ૮૦
- સાષા પંચ તિહાંથી પ્રગટી, કુશલ રૂચિ ચંદસારરે;
વર્દન ધર્મ ધર્મના ધોરી, સહજ ગુણુ સિરદારરે. ૪૧
- પ્રથમ શિષ્ય શ્રી સહજકુશલના, સકલચંદ ઉવઝાયરે;
બીજાં શ્રી લક્ષ્મી રૂચિ પંડિત નામે નવનિધિ યાયરે, ૪૨
- તાસ સીસ શુધ સંયમધારી, શ્રી વિજયકુશલ બુધધર્શરે,
ક્રિયાવંત પંડિત કુલદીપક, તસ સીસ લધુ સીસરે. ૪૩
- તસ પદ પંકજ ભ્રમર બિરાજે, શ્રી ઉદ્યરૂચિ કવિરાયરે.
કુમતિ માતંગજ કુંભ નિવારણુ, કઠીરવ કહેવાયરે. ૪૪
- તારા સીસ સંવેગ મહોદધિ શ્રી હર્ષરૂચિ બુધ કહીયૈરે;
ઉપગારીશ્રી ગુર મુઝ મિલીયા, દરશણુથી સુખ લહીયૈરે. ૪૫
- વિબુધ શિરોમણિ મુગટ નગીનો, શ્રી વિદ્યારૂચિ તસુ સીસરે;
ગુણુમણિ મડિત પૂરો પંડિત, સુખદાયક સુજગીસરે. ૪૬
- તસ લધુ બંધવ વિબુધ લભધિરૂચિ રચ્યો અંદનૂપ રાસરે;
ઓછો અધિકો ને કહ્યો હુધ, મિચ્છામિદુકડ તાસરે. ૪૭
- મુનિસુવ્રત જિન ચારિત્ર થકીએ, સહજ સંબંધ વખાણ્યોરે;
ચરિત્ર પ્રભાવક માંહીએ પિણુ, પ્રગટપણુ મેં જાણ્યોરે. ૪૮

દૂહા.

સંવત સતર સતરોતરૈ કાર્તિકે માસ ઉદાર
સુદિ તેરસ દિન નિરમલો, બલવત્તર ગુરુવાર. ૪૯
શ્રી જિણુ પાસ પસાઉસે, એહ રચ્યો મૈ રાસ,
સુકવિ લખિશ્રયિ ધમ ભણૈ, સફલ ફલી સવિ આસ. ૫૦

ઢાલ ૩૨ રાગ સોરઠ જતનીની દેશી.

સવિ આસ ફલી મન કેરી, જિન મૂરતિ દેખી કેરી
ધમ અંદ તણા ગુણુ ગાયા, લાલ અનંતા પાયા, ૫૧
ધન ધન શ્રી અંદ મુણીઅંદ, કેવલધર એહ દિણુદ
જશ જગમાં પ્રતાપ, કીરતિ કમલા બહુ વ્યાપ. ૫૧
જપતા જય થાઈ સદાઈ, એ મુનિ નમીયૈ સુષદાઈ,
કહે વિદ્યાશ્રયિ કવિ મન રંગૈ, ઉલટ આણી બહુ રંગૈ ૫૨
તપ ગછ નાયક ગછપતિ રાજૈ, જેહની મહિમા જગ ગાજૈ,
શ્રી વિજયપ્રભુ સુરીસ ધીર, બડ બંપતાવર બડવીર. ૫૩
તે સદગુરુનૈ આદેસૈ, સીરોહી રહા ચૌમાશે,
તહાં સબલી સાતા પામી, શ્રી સંધ સદા હિતકામી, ૫૪
તિહાં અંદ તણા અધિકાર, રચ્યો મન ધર હર્ષ અપાર,
ભાવે નિસુણૌ ભવિ જેહ, વંછિત ફલ પાવૈ નેહ. ૫૫

x x x x

એ સુણુતાં સુખની કોડિ, કહે વિદ્યાશ્રયિ કરનેડી

x x x x

—છતિ શ્રી અંદ ચરિત્રે શીલાધિકારે શ્રી શેત્રુંજય ગમન તત્ર
સ્વકીય રૂપ પ્રકટી કરણુ ૨ અતુકમે વ્રતગ્રહણુ કેવલોત્પત્તિ પ્રાપ્તિનામ
ષટ્પાંડ સપૂર્ણુ ષટ્પાંડ મિલને સર્વસંખ્યા શાસ્ત્ર સંખ્યા ગ્રંથોગ્રંથ દોહ
હજાર નૈ પાંચસે છતિ સ. ૧૮૩૫ કા. વદ ૨ બૃહસ્પતિ વાર.

પા. ૪, રત્ન. અમ. ગુ. વિ.

—અરિમન ખડે ઢાલ ૩૨ સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ૫૬૮ પટ્ટખંડ મિલને
 સર્વગાથા ૨૫૦૫ સર્વ ઢાલ ૧૦૩ સર્વ શ્લોક સંખ્યા ૩૦૫૫ છઠ્ઠી સં.
 ૧૭૯૯ વર્ષે જેટ શુદ્ધિ પૂર્ણિમા ચંદ્રવાસરે શ્રી ઉમયાપૂરે લિં સકલ
 પંડિત શ્રી હેમરત્નજી શિં તિલક રત્નજી શિં વિનયરત્નેન. શ્રી પદ્મા-
 વતિ સત્ય છષ્ટ, ૮૫-૧૩ ગારિયાધર.

ઉપરની ૫૪ મી કડી પછી ખીજી પ્રતમાં નીચે પ્રમાણે છે:-

સીરોહી નગરીહી નગરી સારી, જિહા ચતુર વસે નરનારી,
 ધરમી જન ધનદ સમાન, દતાર દીજે બહુમાન. ૨૩૫૪
 સખસો તપગચ્છ, પ્રતપૈ નપ તેજ સદાય,
 નહી કુડ કદાચહકારો, બાણે કરી ચોથો આરો. ૨૩૫૫
 તપગજ સામગ્રી સોહૈ, દેખી સુરનર મન મોહૈ,
 સાંભલતાં જેહવી આગૈ, તે નયણે દીઠાં માગૈ. ૨૩૫૬
 જિનહર સંખ્યા ઇચ્ચાર, સુંદર સોભા શ્રીકાર,
 સીરોહી સુપનો વાસો, આદીસર પૂરૈ આસો. ૨૩૫૭
 જીરાહસો જિન જયકારી, ભલૈ ભાવ નમૈ નરનારી,
 તે પાસ તણે સુપસાધ, વલિ નિજ ગુરુનૈ સુપસાધ. ૨૩૫૮
 તપ ચંદ તણો અધિકાર, રચ્યો મન હર્ષ ધરી અપાર,
 ભાવૈ નિસુણો ભવિ જેહ, વંછિત ફલ પામૈ તેહ. ૨૩૫૯
 એ સુણંતાં સુષની કોડી, કહૈ વિદ્યારચિ કરજોડી. ૨૩૬૦
 મોટો શ્રી ચંદ મુનિસ, તસ નામ જપું નિસહિન
 એ મુનિવર જગિ ધનિ-ધન્ન, શ્રી સંધ પ્રતૈ સુપસન્ન. ૨૩૬૧

—સંવત્ ૧૭૮૫ વર્ષે શાકે ૧૬૫૦ પ્રવર્તમાને માસોત્તમમાસે
 કાંતી માસે કૃષ્ણપક્ષે તિથૌ ૧૧ વાર શુક્ર લિપીકૃત્વા શ્રી પૂજ્યજી શ્રી
 ૧૦૮ શ્રી રત્નસાગર સૂરીદ્રજી તંત્ર શિષ્યચરણ તુલ્ય ઋષ. કેસર ઋષ
 શ્રી ભામાજી આત્મા અર્થે લિપીકૃત્વા કપાસણનગર મંદ્યે સંપૂર્ણ સમાર્પ.

૩૧૫ જયરંગ (જેતસી)-ખ. જિનચંદ્રસૂરિ-નયરંગ-વિમલ
વિનય-ધર્મમંદિર-પુણ્યકલશશિ)

(૬૭૦) અમરસેન વયરસેન ચોપઈ સં. ૧૭૦૦ દીવાલી જેસલમેરમાં.

આદિ—

જિનમુપ કમલ વિલાસિની, સમરૂં સરસતિ માય;

અમર વયર ચરિત કહ્યું, દાન પૂજા દીપાય.

૧

અતે—

સંવત સતરંઘ દેવાલી દિનધરે, જેસલમીર મજાર;

શ્રી જિનરત્ન સૂરિ વિજય રાજધરે, શ્રી સંઘ જયકાર.

૭

શુર શ્રી પુણ્યકલશ સુપમાહલધરે, સંઘ રચ્યઉ એ સુચંગ;

અધિકઈ ઉચ્છઈ મિચ્છામિ દુક્રુરે, જપઈ જયરંગ સુરંગ.

૮

આજ ઉચ્છવ રંગ વધામણારે, ટલીયા દુખ દોહાગ;

સુણુતાં ભણુતાં સરસ સંઘે ભલધરે, અવિચલ સુપ સોહાગ.

૯

—છતિ શ્રી અમરસેન વયરસેન ચતુપદિકા સંપૂર્ણા:

૧૧-૧૫ બી. ડી. ૨૯૬ રો. એ. સો. મુંબઈ નં. ૧૮૬૩.

(૬૭૧)+ ક્યવન્ના શાહનો રાસ—સં. ૧૭૨૧ વિકાનેરમાં.

આદિ—

હહા,

સ્વસ્તિ શ્રી સુખસંપદા, દાયક અરિહત દેવ,

સેવ કરૂં સુધે મને, નામ જપું નિતમેવ.

૧

સમરૂં સરસતિ સ્વામિની, પ્રણમું સદ્યુર પાય.

કેવન્ના ચોપઈ કહું, દાંતો ધર્મ દીપાય.

૨

પ્રથમ વહી દૂર મડીધ, શ્રી ગૌતમ સ્વામિની લખિધ,

સુર્યુર અભેંકુમારજી, મંત્રીશ્વરની ખુદિ.

૩

અખંડ અખુટ ભડાર સવ, શાલિભદ્રની રિદિ,

કેવન્ના સોભાગ તિમ, નામ લિયાં રિધ સિદિ,

૪

વારેં શ્રી મહાવીરનેં, શ્રી ઐણિક કરેં રાજ,
ભોગી ભમર એ નર હુઆ, સાર્યા આતમકાજ.

૫

અતે—

સાધુ ગુણ ગાતાં હો હીયડો ઉલસ્યેં ત્રીસમી ઢાલ રસાલ
એ કર જોડી હો જયરંગ ઇમ કહે, કંઈ વંદના ત્રિકાલ. ૧૧
ચારિત્ર પાલે હો સુધો સિંહ કર્યું,

રાગ ધન્યાસિરિ ઢાલ ૩૧

શાંતિ જિન ભામણે જાઉં—એ દેશી.

ધન ધન સાધુ નમું કરજોડી, જિણ માયા મમતા છોડી.	એ. ૧ ધ.
તપ જપ કરી કાયા સોસી, હોંસી સિદ્ધ પામો.	એ. ૨ ધ.
મોટો મુનિવર શ્રી કયવન્નો, ધન ધન સોવનવન્નો.	એ. ૩ ધ.
ધણા વરસ ઇમ સંજમ પાલી, દૂષણ સઘલું ટાલી.	એ. ૪ ધ.
અતિચાર આલોવછ નંદી, વીર જિણેસર વંદી.	એ. ૫ ધ.
અલ્પ આઉખો જાણી નાણી, હીયે અણસણ ભાવ આણી.	એ. ૬ ધ.
ચોરાસી લખ છવ ખમાવી, ચિહું ચરણે ચિત્ત લાવી.	એ. ૭ ધ.
સુરગતિ સામા જોડયા હાથા, કુણ લેં નરકસ્યૂં બાથા.	એ. ૮
પંડિત મરણે કારજ કીધો, ચાલ્યો પરમહંસ સીધો.	એ. ૯
ભાગા બહુ ભવભવના કેરા, દીયા સરવારયે કેરા.	એ. ૧૦
તેત્રીસ સાગર આઉ ભોગવવસ્યેં, સરવારથી ચવસ્યેં.	એ. ૧૧
મહાવિદેહે નરભવ લહિસ્યેં, આઠ કરમ તીહાં દહસ્યેં.	એ. ૧૨
કેવલ પામી પાર ઉતરસ્યેં, અવિચલ સિવ સુખ વરસ્યેં.	એ. ૧૩
ધન ધન કયવન્ને કરી કરણી, સુણતાં હુવે પુન્ય ભરણી.	એ. ૧૪
જોગી ભોગી દુઆ નર જાઝા, પિણ એ સહુ સિરરાજ.	એ. ૧૫
ઉત્તમ સાધુતણા ગુણ ગાયા, અનંત લાભ સુખ પાયા.	એ. ૧૭
દાન તણા ફલ પરતખ દેખી, લો દાન સુવિશેષી.	એ. ૧૭
ઉપરી સુધી ભાવના ભાવો, જ્યૂં મનવહિત પાવો.	એ. ૧૮

કવિયણુ વચને રચના કીધી, સરસ ચોપઈ એ સીધી. એ. ૧૯
 મિચ્છા દુઃક અધિકે ઉછઈ, મેં દીધો શુભ સોચે. એ. ૨૦
 ૧૭૨૧ સંવત સતરસે એકવીસે, વીકાનેર સુજગીસે. એ. ૨૧ ધ.
 આદીસર મૂલ નાયક સોહે, નરનારી મન મોહે. એ. ૨૨ ધ.
 એ સંબધી રચો દિતકાળે, જિણુચંદસૂરિરાળે. એ. ૨૩ ધ.
 ભાણુતા ગુણતાં બહુ સુખદાઈ, સુંણુચો ચિત લગાઈ. એ. ૨૪ ધ.
 જિણુચંદ (ભદ્ર) સૂરી સુખદાઈ, સુરતર સાખ સુવાઈ. એ. ૨૫ ધ.
 વાયક શ્રી નયરંગ વિખ્યાતા, વડવડા જસ અવદાતા. બ. ૨૬ ધ.
 વિમલવિનય તસુ સીસ વિરાળે, વાયક અધિક દિવાળે. એ. ૨૭ ધ.
 વાયક શ્રી ધર્મમંદિર વયરાગી, તાસ સીસ વડભાગી. એ. ૨૮ ધ.
 મહોપાધ્યાય પદવી સોહે, સંઘતણા મનમોહે. એ. ૨૯ ધ.
 સુગુર પુન્યકલસ સુભનામે, જાણીતા ઠામઠામે. એ. ૩૦ ધ.
 તાસ સીસ ધમ જયરંગ બોલે, નહિ કે દાનને તોલે. એ. ૩૧ ધ.
 દાન તણા ફલ દીસે આવા, દિન દિન અધિક દાવે. એ. ૩૨ ધ.
 સરસ દાલ ન કાઈ પડતી, ત્રાસ ઉપર ઇક ચઢતી. એ. ૩૩ ધ.
 પૂરણ સુણતાં હીયડો વિકસે, ધરમરો મન ઉલસિ. એ. ૩૪ ધ.

પ્રતિ શ્રી દાનાધિકારે ક્યવન્ના શેઠ ચોપઈ સંપૂર્ણ સવત્ર
 ૧૮૩૦ વર્ષે ક્રાતિક સુદિ ૭ શુક્રે લિપિકૃત. (દે. લા.) ચં.

—પં. શ્રી રાજકુશલગણિ શિ. પં. પ્રધાન હીરકુશલ ગણિ ત.
 બ્રા. શ્રી મેરકુશલગણિ લિપિકૃત વેલાકૂલ બંદિરે સં. ૧૭૭૭ વર્ષે મહા
 સુદી ૫ શનૌ. પ્ર. કા.

—સ. ૧૮૭૯ ના વર્ષે શાકે ૧૭૪૪ પ્રવર્તમાને પ્રથમ આસો
 શુદ્ધ ૧૧ વાર ગુરૌ શ્રી આણંદપુર. ૨૨-૧૬ આ. ક.; ગાથા ૬૦૦
 લી.; ૨૪-૧૪ ગા૦

—સ. ૧૮૨૫ (૨?) વર્ષ આસો માસે દસમ ઉતરાત આ
 સુકરવારા હાર સાણમ (માં) જે લખતેના નંગાજી કીસીખણી તાત,
 વખતાજી. ૨૩-૧૫ અનંત.

—સંવત ૧૮૩૦ મિતી જ્યેષ્ઠ વદી ૯ મી વાર શણિયર યાવર લિખતં આગરા મધ્યે. ૧૩-૧૮ અનંત.

—સંવત ૧૮૩૪ માધ વદ પ્રતિપદા ભોમ અમરવિજયેન લિ. (પ્ર. કા.)

પ્ર૦ સવાઇચદ રાયચંદ અમદાવાદ; ભીમશી માણેક મુગધ,

દશ શ્રાવ્લ ગીતો—

આદિ—

પ્રથમ શ્રાવક ગીત. ઢાલ ખંભાતી.

વાણિયગામિ ગાથાપતીરે, આણુંદ...સોહરે;

સિવનંદા તસ ભારનરે, સગુણ સતી મન મોહારે. ૧

ધન ધનશ્રી મહાવીરણ પૂજા પધારિયાણ.

ધન ધન આણુંદ શ્રાવક કાજ સુધારિયાણ,

x

x

x

x

અતે—

ધન ધન શ્રાવક શ્રાવિકા, ઈમ પાલ હો પાલે વ્રતની આખડીણ,

ભાવન તેહની ભાવતાં, મન રીઝે હો રિઝે હવ ધડી ધડીણ. ૬

વીર શ્રાવક ગુણ ગાધયા, લાલ માંગુ હો માંગુ સમકિત ઉલસીણ;

પુણ્યકલસ સુપસાહિલૈ, ઈમ બોલૈ હો બોલૈ રંગ ભરિ જ્યતસીણ. ૭

—છતિશ્રી દસ શ્રાવક ગીતાનિ સમાપ્તાનિ. સંવત ૧૭૮૨ વર્ષે મિતી ભાદ્રવા વદિ ૬ દિને પં. લાષણુસી લિખતં બાધ કેસર વાચનાર્થ. શ્રીરસ્તુ. ૮-૧૧ બાલચંદ્રયતિ ખાનગામ.

દશૈકાલિક સર્વ અધ્યયન ગીત.

આદિ—

ઢાલ દીવાલી દિન આવિયો એહની.

ધરમ મંગલ મહિમાનિલો, ધરમ સમેાં નહિ કોય;

ધરમઈ સુધધ દેવતા, ધરમે શિવ સુખ હોય.

૧ ધ.

જીવ દયા નિત પાલિયૈ, સંજમ સતર પ્રકાર;

ખારે ભેદે તપ તપૈ, ધરમ તણા એ સાર.

૨ ધ.

જિમ તરવરનેં ફૂલડે, ભમરો રસ લે જાય;

તિમ સતોષે આતમા, જિમ ફૂલ પીડ ન થાય.

૩ ધ.

x

x

x

x

અતે—

શ્રી સિજ્જભવ ગણુધર એ રચ્યોજી, દશવીકાલકા સૂત્ર;

સપર આચાર પ્રપ્યો સાધનહિજી, મનક તાર્યો નિજ પૂત્ર. ૭ અં.

સંવત સતર સતોતરમેં સમૈજી, વીકાનેર મઝાર;

પાકક પુન્યકલસ સિખ્ય જૈતસીજી, ગીત રચ્યા સુખકાર. ૮ અં.

—ધતિ દશ વૈકાલિક દસમા અધ્યયન ગીત.

દશવૈકાલિક ચૂલિકા ગીત.

આદિ—

ઢાલ ધન્યાસિરી.

દશ વીકાલક સૂત્ર સુહામણારે રચ્યો સજ્જભવિ સાંભિ,

અતે—

નવ નવ મગલ પુન્યકલસ સદાજી, જયતસી જય જય રંગ. ૭૬

ઉપરનાં બને સાથેની પ્રત. ૪-૧૩ બાલચંદ્ર યતિ ખાનગામ.

૩૧૬ રાજસાર (ખં ૦ ધર્મનિધાન-ધર્મકીર્તિ-વિદ્યાસાર શિં ૦)

(૬૭૨) કુલધ્વજ કુમાર રાસ. સ. ૧૭૦૪ આશો શુ. ૧૫ રવિ.

આદિ—

પારસનાથ પ્રગટ પ્રભુ, અલવેસર આધાર;

ગોડીપુરમે ગાજતો, જપતા હુવે જયકાર.

૧

શારદ વલિ સમરી કરી, જોતિ રૂપ જાગ્યાહિ;

કવિવણુ કઈ મુખ્ય સિદ્ધિ કરી, પણુમિપ પરમ ઉચ્છાહ.

૨

સદગુરને સમરૂં સદા, નિરમલ જ્ઞાન દાતાર;	
અક્ષર અક્ષર ઊપજે, તે તો તસુ ઉપગાર.	૩
શીલ વડો સંસારમાં, સીલે સહુ હુવે સુખ;	
સીજે નારદ સીલથી, અવિહડ આગે મુખ.	૪
સીલે લીલા સંપતિ, સીતા સુંદરી જોષ;	
સીલે સંકટ સવિ ટલે, પાવક પાણી હોષ.	૫
સીલે સંપતિ સંપજે, ભલા લહે સુખ ભોગ;	
કુમર કુલંધ્યજ જિમ લલા, સીલ તણે સંયોગ.	૬
તેહ તણો સંબંધ સહસ, સંભલિજ્યો સહુ કોષ;	
નિસતારો હુવે નામથી, લહીયે સંપતિ લોષ.	૭.

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૧૭ મી રાગ ધન્યાસરી.

ધન ધન એહવા સાધુને ધ્યાયેરે ધર્મતણા આધાર;	
ધર્મવંતના નામે ધન મિલે, વલિ ગહગટ ધરિઆર.	૧ ધ.
સકલ જીભ મુઝ આજ એ સંપત્તીજી વાર વચન વિજ્ઞાન;	
ગર્યાના ગુણગણ એ ગાવતાંજી, જીવત જનમ પ્રમાણ.	૨ ધ.
ગર્યાના ગુણ કુણ ગાવી સકે રે, પિણુ શાસ્ત્રતણે અનુસાર;	
મેં માહરી મતિ સાર કરીરે, વચન રચ્યા વિચાર.	૩ ધ.
સંવત સાગર નભમુનિ શશિસમે, ૧૭૦૪ એહ કીયો અધિકાર;	
આસૂ પૂનિમ આદિત વાસરે રે, સુણતાં એ સુખકાર.	૪
હાજી ખાના ડરા હરપસું રે, ચહીપી કીધી વાહ;	
રાજસાર મુનિ રંગધ કરી રે, અધિકે મન ઉચ્છાહ.	૫
શ્રી ખરતર ગહ સોભાનિલોરે, ભટારક વડભાગ;	
શ્રી જિનચદ સૂરિ સદા જ્યોજી, જીગવર જગિ સૌભાગ.	૬
શિષ્ય તાસુ સારાહીયેરે, ધર્મનિધાન ઉવજઝાય;	
ગુણ વિદ્યા કરિ સહુ ગૌતમ કહે રે, પંડિત સેવે પાય.	૭.

તાસુ શિષ્ય વલિ તેહવારે, વાચક વિદ્યા બાણુ;
 ધરમકીરતિ ધર્મે કરી રે, વિવિધ વિચાર પ્રધાન. ૮
 તાસુ શિષ્ય તે ગુરુ માહારે, વાચક વિદ્યાસાર;
 ધર્મ સોમ બહુ શ્રુત ધર રે, જયવંતા જયકાર. ૯
 સાનિધિ ગુરુ સરસતિ તણેજી, સંબંધ કીયો રસાલ;
 રાજસાર રંગે કહેજી,.....માલ. ૧૦
 વર્તમાન જિનરતન સૂરીસર રે, રાજે ધરિ મન રંગ;
 ચઢપી કી એ મેલિ ચુપસુરે, મુણતાં હુવે શુભ સંગ. ૧૧

—સર્વગાથા ૨૫૩ ગ્રંથાય ૪૧૭. સર્વ દાલ ૧૭. કિખિતા
 હાજીખાનડે રાયં. ૧૦-૧૫ ગોના. આ પ્રત કવિના સમયનીજ જણાય છે.

૩૧૭ મેરુલાલ=માહાવજી [આં. કલ્યાણસાગરસૂરિ-વિનય-
 લાલ શિ૦]

(૬૭૩) ચંદ્રલેખા સતી રાસ. સં. ૧૭૦૫ માગશર વદ ૮ ગુર.
 આદિ—

દૂહા પવનજાતિ.

મદકલ ગજ ઘટ મદ તરણુ, નભ સમ ગતિ નવ યોધ;
 અનિશ જાપાશય ક્રમ અમલ, સિંહ સુરપ સુયોધ. ૧
 પદ તસુ નિતિ પ્રતિ પ્રેમસું, પ્રણમું તેજ પ્રકાશ;
 નત સુર મુકુટ નિચિતાભરણુ, ભગત વદઈ ધનિ ભાસ ૨
 વર વિશિષ્ટ પામી વિરલ, શાસ્ત્ર જલધિ સંદર્ભ;
 પારઈ પોહયઈ તે નમુ, વાણી વિદ્યા ગર્ભ. ૩
 મેટક જડતા મુઝ તણી, નવરસ ઘઉં નિતિ વાણિ;
 પરમેસરિ પરસાદથી, પરબધ ચદિ પ્રમાણિ. ૪
 ગહિમનિધિ મેરુતુંગસૂરિ, વિષધર કીય વિષમોચ,
 વિમલાચલિ વિગતિ વલી, જલ્લવીઓ ઉલ્લોચ. ૫

- સો સદ્ગુરુ સાનિધિ ચક્રી, પ્રગટિત પ્રખલ પ્રમંથ;
ચતુરાં ચિતિ ચમત્કરઉ, શુક પરિ વાક્ય સંબંધ. ૬
- સજ્જન જન સંસારમાં, પરગુણ ગ્રહઈ પ્રત્યક્ષ;
દુર્જન દેવઈ દોસ જિમ, કરહા કંટક ભક્ષ. ૭
- ચતઃ
કર્ણમૃતં સૂક્તારસ વિમુચ્ય, દોષેષુ યત્નઃ સુમહાન્ ખલસ્ય;
અવેશ્યતે કેલિવનં પ્રવિષ્ટઃ, ક્રમેલકઃ કંટક મેવ જલનં. ૮
- તથા સત્સંગોપરિ.
પ્રીતિઃ પુરા નયનયો મનસિ પ્રમોદઃ
સાંસારિક બ્રમણ્જઃ સદ્ગલ પ્રયાસઃ ।
દુઃખોપશાંતિરધિકો ગુણસંક્રમશ્ચ.
કિં કિં ન સંભવતિ સજ્જનસંગમેન ॥ ૯
- દુર્જનજનસંસર્ગે, સાધુજનસ્થાપિ દોષ માયાતિ;
દશમુખકૃતાપરાધે, જલનિધિ ગંભીરબંધનં પ્રાપ. ૧૦
- ઇમ દેખી આદરિ અધિક કરે કથા કલ્પોલ;
અદ્ધિ સારિં બોલું કિમપિ, બહુ વિધિ બાલક બોલ. ૧૧
- સુર નર મુખનઈ સુરમણી, કામકુંભ કહિવાઈ,
સુરગવિ સુરશાખી લહિ, ધરમહિં જે નર ધ્યાઈ. ૧૨
- ધરમ ધરમ સહુકો ધરમ, ચ્યારજ ધરમઈ ચ્યાર,
દાન શીલ તપ ભાવ દ્વિલિ, પુહુચ્યાવઈ ભવપાર. ૧૩
- ચ્યારમાંહિ ચિતિધ ધરઉ, અધિકો ભાવ ઉલ્હાસિ;
સુરતાદ્ધિ ભાવિઈ કરી, સમતારસિ શિવવાસ. ૧૪
- નિરખી એ નવમઈ ત્રતિઈ, ભણુચ્યઉ ભાગ ભગતિ;
અંદ્રેહિ ચઉપઈ સુણુઉ, ચતુર ધરી એક ચિત. ૧૫
- x x x x
શાસનિ સોહ ચડાઇ સતીયે; નિરૂપમ તારણ નાવિ;
કરજોડી વંદું તિહુ કાલિં. મેરલાભ કહિ મન ભાવિ. ૨૮૮
x x x x

અતે— રાગ ધન્યાસિરી ઠાલ જયતશિરી.

અવસર ખેરિ ખેરિ નહિ આવઈ એ દેશીઈ.

દલિતં દલરાજ ઋષિ દેખો, અંદ્રલેદિ કેવલ ચાઓ;
પૂરવ ભવ ફલ સમરસ પોતઈ, આવાગમનિ ન આઓ, ૨૯૬
ભવિકા જન મન સમરસિં ભલાઓ.

નરગ નિગોદ દૂરભવ નિવારી, જ્યું શિવપદના સુખ પાઓ. ૨૯૭
સામાયક સમતાસોં સાધો, આગમિ એહ અભિપ્રાયો;
મંગલમાલ લહેઓ શ્રીમાનવ, સામાયક સુપસાઓ. ૨૯૮

વિધિપક્ષ ગચ્છિ વિદ્યા વયરાગર માનઈ જન મહારાઓ;
વાદી ગજ ધટ સિંહ વદીતો, કલ્યાન સૂરીશ કહાઓ. ૨૯૯
વાચક જાસ આજાઈ વિરાજઈ, વિનયલાભ વરદાઓ.

વદતિ તાસ સીસ દો બધવ, મેર પદમ મન ભાઓ. ૩૦૦
અંદ્રકલા નામઈ એહ અહપદ, સગવટિ કીઓ સમુદાઓ;
પદઈ ગુણઈ સુણઈ નર પ્રમદા, લીલા તાસુ લહાઓ. ૩૦૧

સવત સતરસથે ઊપરિ સારઈ, વેદ સંખ્યાન્દ વિધાઓ;
મગશિર માસ વદિ અઠમિમાંહિં, સુરગુર દિનઈ સુહાઓ. ૩૦૨
શાંતિનાથ સાહિબ સુપ્રસાદઈ, સંધ સકલ સુખદાઓ;
મુનિ મહાવજી કહિ મહીયલિમાંએ, રવિદ્રૂ તાંહિ રહાઓ. ૩૦૩

—છતિશ્રી અંદ્રલેખા સતી રાસ સગવટ બધે સંપૂર્ણતામગમત.
શ્રી ઇન્દ્રમપુરે લિખિતં વાચક મેરલાલ ગણિભિ લિખિતં કૃતં મિતિ-
ભદ્ર ૧૦-૧૮ વ૦ રા૦ મુંબઈ. (આ કવિની સ્વહસ્ત લિખિત પ્રતિ છે.)

(કલ્યાણસાગર સૂરિ. જન્મ ૧૬૩૩, દીક્ષા ૧૬૪૨, આચાર્ય પદ
૧૬૪૯, ગચ્છેશપદ ૧૬૭૦, સ્વર્ગવાસ ૧૭૧૮ જીજ્ઞાં)

૩૧૮ કેશરકુશલ [વીરકુશલ-સૌભાગ્યકુશલ શિ.]

(૬૭૪)+ જગડુ પ્રબંધ ચોપઈ ર૬ કડીની. સં. ૧૭૦૬ આવણ.
સાંતલપુરમાં.

આદિ—

પાસ જિણેસર પયનમી, પ્રણમી શ્રીગુર પાય;
જગડુશા સુરલા તણા, ગુણુ ગાતાં સુખ થાય. ૧
રાગ કરણુ મરી કરી, પોહોતો અરગ મઝાર;
કંચનદાન પ્રભાવથી, પગપગ રહે મનોહાર. ૨
માનવભવ ને પામીએ, તો સહી દીને અન્ન;
દેવલોકથી અવતર્યો, જગડુશા ધન ધન્ન. ૩

x

x

x

x

અંતે—

ઈંદ્ર ચંદ્ર કે સુરતર સાર, માનવ નહીં એ સુર અવતાર;
ધન ધન જાતિ શ્રીમાલી તણી, નેહની કીરતિ ચિહ્ન દિશે જણી. ૨૪
સતર નભ પટુ આવણુ માસ, એહ સંબંધ કર્યો ઉલ્લાસ.
શાંતલપુર ચોમાસું રહી, આવક જનને આદરે કહી. ૨૫
પંડિતમાંહે પ્રવર પ્રધાન, વીરકુશલ ગુર પરમ નિધાન;
સૌભાગ્યકુશલ સદ્ગુર સુપસાય, તાસ શિષ્ય કેશર ગુણુ ગાય. ૨૬
—પ્ર૦ ભીમશી માણેક (લીલાવતી મહિયારીના રાસ સાથે પ્રકટ કરી છે.)

૩૧૯ જ્ઞાનકુશલ—(ત૦ વિનયકુશલ-કીર્તિકુશલ શિ૦)

(૬૭૫) પાર્થનાથ ચરિત્ર (શંખેશ્વર પાર્થ) પ્રબંધ સં. ૧૭૦૭
માગશર વદ ૪ મોહીગામમાં.

આદિ—

પં. શ્રીપત્રી વિનયકુશલ ગણિ શિષ્ય ગ૦ શ્રી ૩.
શ્રી કીર્તિકુશલ ગણિ ક્રમાબ્જ યુગલેબ્યો નમઃ

પ્રથમ મોટનક છંદ.

પણુમિપય કમલ વરવિમલ નિઝ ગુર તણા;
 થુણિસુ પહુ પાસના સુગુણ સોહામણા,
 સંખપુરાધીશ તુહ સખલ મહિમા સુણી,
 હેજ ધરી હું ધસ્યો કુમતિ ગતિ અવગણી.

૧

ભૂરિ તુંછ લંઘતો ભત્તિ આંણી ધણી;
 આવિઓ સામિ તુહ ચરણ ભેટણ ભણી,
 દેખી દીદાર સિરિકાર પહુ હું હસ્યો;
 તામ તુહ ગુણ થુણુ કરણ મણુ ઉલ્લસ્યો.

૨

આદિ દસ ભવિ ભણિસુ હું પદ પાસના,
 બિંબ ઉતપત્તિ પુણુ તિત્થની થાપના;
 હુધ અતિમ ખોલી નિઝ ચિત્ત રમાડિઈ,
 હુઠ કુમ્મરૂરિઉ જેમ નમાડિઈ.

૩

ચ્યારિ વર ખંડ બ્રહ્માંડ પરિ વિસ્તરે;
 ઢાલ સુવિસાલસ્યું રંગ રસ બહુ તરે,
 કરિસુ ધમ પાર્શ્વ પ્રબંધની વર્ણના;
 સુણુહ ભો ભવિજના ઉંઘ આલસ વિના.

૪

સયલ દીવો દહી મજિઝ જંખૂ ભણું;
 લંબ પિહુલ પણુઈ દીવ લખ જોઆણું.
 ભરહ પણુ સય છઞ્વીસ જોઆણુ છકલાતણુ;
 તત્થપુર યોઆણું સગ્ગ સમહું ગણું.

૫

x

x

x

x

તેહનો ખંડ પયંડ પ્રથમ પૂરણુ કર્યોરે,
 નવ ભવને અધિકારિ,

વરસે રે વરસે રે સંવત સતર સતોતરે રે;
 આસાઢાદિ વિચાર.

૩

આસાદી સિત તૃતીઆ સુરગર વાસરે રે;

ભગવંત ભગતિનો ભાવ,

હૃદરે હૃદરે હૃદ શ્રી ગુરરાજનોરે;

તવ જાણી પ્રસ્તાવ.

૪

પાર્શ્વ પ્રખંધનો ખંડ પ્રથમ આરંભીઓ રે, અનુક્રમિ પૂરણ કીધ,
તપગચ્છરે તપગચ્છરે પતિ વિજયદેવ સૂરી રાજતે રે ચિંતિત

કારજ સીધ. ૫.

પ્રાત પુરંદર પંડિત મડિત ગુણ મણીરે, શ્રી વિજયકુશલ કવિરાજ;
તેહનારે તેહનારે શિષ્ય શ્રી કીર્તિકુશલ કવીરે, સાધુ સકલ સિરતાજ. ૬
તસ શિષ્ય જ્ઞાનકુશલિં કહી પાર્શ્વ પ્રખંધનીરે, સતરમીએ ઢાલ;
પહિલેરે પહિલેરે ખંડે અધિકાર મેલવારે, હરખ્યા બાલ ગોપાલ. ૭
ત્રીજે ખંડ પૂરો કર્યો સં. ૧૭૦૭ આસો સુદિ આઠમે મોહી ગામમાં.

અંતે—

સંવત સતર સતોતરે ૧૭૦૭ મગસિર વદિ ચોથે ગાયોરે;

શાંતિનાથ સુપસાહસે પરમાનંદ પરિધલ પાયોરે.

શ્રી વીર પાટિ સૌધર્મ થકી પરંપરા નિયંત્ર વાટિરે.

મુરિયત મુપ્રતિપદ થકી કલા કૌટિક નવમે પાટિરે. ૨૬

શ્રી ચંદ્રસૂરિ પટિ પનરમે ત્રીજે ચંદ્ર ગચ્છ તિહાં ચહરે;

શ્રી સામંતભટ્ટ સૂરિ સોલમે પટિ વનવાસી નામ ચહયોરે. ૨૭

શ્રી વીર થકી છત્રીસમે પટિ સર્વદેવ સૂરોદરે;

નામ પંચમે વડગચ્છા સાનિધિ કરેં જસ સૂરીદરે. ૨૮

શ્રી વીર જિજ્ઞુદ પરંપરં, ચહિમાલીસમે પટિ જ્ઞાતારે;

સંવત ખાર પંચ્યાસીએ વિક્રમહુતી વિખ્યાતારે. ૨૯

શ્રી જગચંદ્ર સૂરીસરે આહડિ પરવાદી જીતારે;

શક્તિકુમાર રાણો દિઆ, તપા વિરદ જગત્ર વદીતારે. ૩૦

અનુક્રમિ ચક્રપતમે પાટિં, શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિ આચારે;
તસ પટિ હેમવિમલ સૂરી, તસ પાટવી ગચ્છ દીપાચારે. ૩૧

શ્રી આણંદવિમલ સૂરી આદ્યો, તપ ન્તપ ક્રિયા ઉચ્ચ વિહારે;
મિથ્યાતમ નિર્ધારીને, અનુઆયો ભૂતલ સારે. ૩૨

ભિન્ન ભિન્ન મત મેલવીને, પરંપર શુદ્ધ પિછાણીરે;
શ્રાવક મારગિ આવીઆ, મુણી આણંદવિમલ સૂરિ વાણીરે. ૩૩
તત્પટ્ટે વિજયદાન સૂરી, તત્પટ્ટે તિત્ર પ્રતાપીરે.

શ્રી હીરવિજય સૂરી હીરલો, જસ શોભા સધલે વ્યાપીરે. ૩૪

અકબર સાહિ જિણિ ખૂઝવ્યો, તસ ધરમ મરમ સમજાયેરે.

રીઝયે અકબરે હીરકું, 'જગતગુરૂ' કહી બોલાયેરે. ૩૫

ગૌવધ ડાખર છજીઓ. જિણિ શત્રુંજકર મેલવાયેરે;

અંચ અકાલિ વ્યવનકાલે, કલ્યો પસર્યો જગિ જસવાયેરે. ૩૬

તત્પટ્ટે વિજયસેન સૂરિ, જિણિં વાદજીનો દરખારિરે;

બટ્ટ અઢાર હરાવીઆ, હજરત વિચિં લાજ વધારીરે. ૩૭

પતિસાહી નોખતિ ધુરી, ગીત ગાન મહોત્સરે સારેરે,

પૂજ્ય પૌસાલે પધારીઆ, ગરબ્યો ઘણું તપગછ ત્યારેરે. ૩૮

તત્પટ્ટે વિજયદેવ સૂરી, તે સલેમ સાહિ મનિ બાયેરે,

મહા જહાગિરી તપા ધણુ બિરદે, શ્રીજ સદ્મુખિ બોલાયેરે.

માંડિવગઢિ મોટિમ પાયેરે. ૩૯

તત્પટ્ટે વિજયસિંહ સૂરિ, સંપ્રતિ અનોપમ આચારીરે;

યુગપ્રધાન જગિ જગતો, ચિરંજય શાસન જયકારીરે. ૪૦

તે ગુરૂના તપતેજથી મનમોહન મોહી ગામેરે;

આરંભ્યો અધિકાર એ, પૂરણ પણિ કૃત તિણિ ઠામેરે. ૪૧

એદપાટિ ચિત્ર કોટિ કટો, હીદ પતિ સખલ દવાળેરે;

શ્રી જગતસિંધ રાંણો તપે, એ ગુણ બાંધ્યો તસ રાળેરે. ૪૨

શ્રી વીરાત્ ચક્રપતમે પાટે, શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિ જાણ્યારે;

કુશલમાણિક્ય શિષ્ય તેહના, યુધ વિયુધ વરે સુવખાણ્યારે. ૪૩

- તસ શિષ્ય સહજકુશલ સુધી, યુધ લક્ષ્મીરચિ શિષ્ય તાસરે;
 શ્રી વિવેકકુશલ કવિ તસ છિષ્ય, જસ સરસ સુવચન વિલાસરે. ૪૪
- તાસ શિષ્ય પ્રજ્ઞાનિધિ, સૂત્રાર્થે સવિ શ્રુત જાણેરે;
 તપ જપ ક્ષાંતિ ક્રિયા ગુણે, ગજપતિ જસ આપે વધાણેરે. ૪૫
- શ્રી વિજયકુશલ પડિત કવિ, તપ તેજે તરણિ અતુતારે રે;
 રૂપ કલા મતિ આતુરી, પુણ્યાઢ્ય પ્રચુર પરિવારે રે. ૪૬
- શ્રી કીર્તિકુશલ કવિ તેહના, શિષ્ય સુવિહિત સાધુ મઝારે રે;
 સંત સોહાગ સુચુદ્ધિ નિધિ, પ્રજ્ઞાન્વિત અતિ અનિવારેરે. ૪૭
- જ્ઞાનકુશલ કવિ તેહના, શિષ્ય સદા સુગુણના રાગીરે;
 પાર્શ્વપ્રખધ પ્રજ્ઞશતાં, અતિ બહુત સુમતિ ચિતિ જગીરે. ૪૮
- પાર્શ્વ પ્રખધ પ્રગટ કરી. સંધ અતુર્વિધનાં સંભળાયોરે;
 ત્રિણિ અધિકાર વખાણુતાં, સારે જગિ સુજસ ભણાયોરે. ૪૯
- એ સુરતર સુરધેનુ સમો, સુરધટ મણિ એ સુરવેલીરે;
 અતિ આદરિ આરાહતા, આલે ધચ્છિત ફલ મેલીરે. ૫૦
- નવવિધ પરિગ્રહ નવનવા, નિતિ મેલે સજ્જન સયોગોરે;
 પરિધલ પુત્ર પરપરા, ભવિ ભવિ ભલા ભૂરિ સંભોગોરે. ૫૧
- ધૃતિ મતિ ગતિ વર કાતિક્રલા, લક્ષણુ ગુણ પ્રભુતા રાજેરે;
 વિજય વિધાજય આતુરી, વાધે ભાગ્યાદિ કલાજેરે. ૫૨
- ત્રેસઠિ શલાકા પુરૂપના, અવતાર અમરપતિ ફેરારે;
 પામી પ્રભુતા ભોગવી, પુહચે જિહાં નહી ભવ ફેરારે. ૫૩
- એક મના સુણજ્યો સદ્, વાત તાતિ વિચિં મત કરજ્યોરે;
 ઇમ કરતાં જસ નવિ રચે; તો તે નિજ ધરિ સંચરજ્યોરે. ૫૪
- જે વેધક નરનારિ હુસ્યે, તે અધવિચિં છેહ ન દેસ્યેરે;
 ભ્રમર કમલિનીની પરે, સારે રસિં રસિઆ હોસ્યેરે. ૫૫
- દેશ વિદેશે વિસ્તરે, એ અતિધણું પાર્શ્વપ્રખધોરે,
 શ્રી ગુરના સુપ્રસાદથી, જિમ સુરભિ કુસુમનો ગંધોરે. ૫૬

જાં સુરગિરિં સાયર શશિ સુરા, ધ્રુવ ધ્રુધર અંબર તારારે;
જાં વલી ત્રિભુવન થિર તપઈ, તાં તપજ્યો એ જ્યકારોરે. ૫૭
દોષ હજાર અને હસેં ઊપરિ પંચોત્તરિ આંજોરે;
શ્લોક સંખ્યા એ ગ્રંથની, ચિહ્ન ખડે થઇને જાંજોરે. ૫૮
એ પ્રબંધ વાંચે મુજો, તસ સેવેં બહુ સુલતાંજોરે;
ઘરિ નવનિધિ ઋધિ વૃદ્ધિ લહે, નિતિ ઉત્સવ કોડિ કલ્યાણોરે ૫૯

—પાર્શ્વ પ્રબંધ સોહામણો.

—ધતિ સર્વગાથા ૨૯૨. ધતિ પંડિત શ્રી વિનયકુશલ ગણિ
શિષ્ય ગણિ શ્રી કીર્તિકુશલ ગણિ શિષ્ય જ્ઞાનકુશલ ગણિભિ વિરચિત
શ્રી પાર્શ્વ પ્રબંધે શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્વાધિકાર ત્રય વિષયે તૃતીય
તીર્થ સ્થાપના ઘઘિકાર વર્ણનો નામ ચતુર્થ ખંડ સંપૂર્ણ પ્રથમ ખડે
ગાથા ૫૦૧, ઢાલ ૧૭ દ્વિતીય ખંડ ગાથા ૫૭૫ ઢાલ ૧૬ તૃતીય ખડે
ગાથા ૫૧૨ ઢાલ ૧૬ ચતુર્થ ખડે ગાથા ૨૯૨ ઢાલ ૭; ખંડ ચતુષ્થ
મીલને સર્વ ગાથા ૧૮૮૫ ઢાલ ૫૬ ગ્રંથાગ્ર ૨૬૭૫ ધતિ શ્રી પાર્શ્વ
પ્રબંધ સંપૂર્ણ—સંવત્ ૧૭૨૧ વર્ષે ચૈત્ર શુદ્ધિ ૧૦ ગુરૂ દિને ગણિ જ્ઞાન-
કુશલેન લિખિતા લાંબીઆં મધ્યે. પરતિ ચોત્થી ૪, સ્વચાચનાર્થ. ૮૭-
૧૩ ગો. ના, આ કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત છે.

૩૨૦ શુભવિજય (૨) (ત૦ પુણ્યવિજય—લક્ષ્મીવિજય

શિ૦)

(૬૭૬) ગજસિંહરાજનો રાસ સ. ૧૭૧૩ આસો સુ. ૫ બુધવાર
સંખેટકપુરમાં.

અંતે—

સંવત સસિ સાયર મેરૂ વન્હિ એ સંવચ્છર જાણોજી,
આશ્વિન સિત પંચમી બુધવારઈ અતુરાધા રિષ વષાંજોજી.

૬૦૦

- તપગણ પતિ શ્રી વિજયરાજ સૂરિ જોહની સખલ જગીસણ;
મહિમડલ માંહિ વિચરંતા, મહિપતિ નાંમિં સીસણ. ૧
- પડિત સકલ શિરોમણિ સુંદર, પુન્યવિજય ગુરરાયણ;
લક્ષ્મીવિજય પડિત વર કેરા, સકલ સંઘ નમિં પાયણ. ૨
- સપેટકપુર રહી ચોમાસું, શ્રી ગજસિંધ ગુણ ગાયાણ;
સીલવંત સોભાગી સુદર, નામઈ નવનિધિ પાયાણ. ૩
- સરસ સખધ એ રાસ જાણિનિં, રચીઓ મન ઉલ્લાસણ,
શુભવિજય ક્રહિં સકલ સંઘની, નિત નિન ફલજ્યો આસણ. ૪
- વિવેકવિજય યતિ ભં. ઉદયપુર.

૨૨૦૬ સૌભાગ્યવિજય (૧) (ત૦ સાધુવિજય શિ૦)
(૬૭૬૬)+ વિજયદેવસૂરિ સજઝાય. ૧૭૧૩ પછી. જૂનાગઢમાં.
આદિ— રાગ—અસાઉરી.

સરસ સુમતિ આપો મુઝ સરસતિ, વરસતી વચન વિલાસરે;
શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર સાહિબ, ગાયતાં અતિહિં ઉલ્લાસરે.

શ્રી ગુરૂ વંદો શ્રી ગુરૂ વંદો ગુરૂ મુખ પુનિમયદોરે—

x x x x

અંતે—

ધમ ત્રિજગભૂપણ દલિતદૂપણ શ્રી વિજયદેવ સૂરીસરો

ઝહિ વૃદ્ધિ કથ્યાણ કારણ વાંછિત પૂરણ સુરતરો,

ધમ યુષ્યો જીરણગઢમાંહિ અતિ ઉચ્છાહિં એ ગુરો,

શ્રી સાધુવિજય કવિરાય સેવક સૌભાગ્યવિજય મંગલ કરો. ૫૭.

૫૭.

૫૭ ટૂંક છે. પ્ર. જૈ. ઐ. ગૂર્જર કાવ્ય સંચય તથા ઐ. મઝા-
યમાલા ભાગ ૧.

(વિજયદેવસૂરિ સં. ૧૭૧૩ માં સ્વર્ગસ્થ થયા તેથી આ ત્યાર
પછી રચાયેલ છે)

૩૨૧ કાંતિવિજય (ત. કીર્તિવિજયના શિષ્ય-વિનયવિજય
ઉ. ના ગુરુબ્રાતા.)

(૬૭૬ ખ) સવેગ રસાયન બાવની.

આદિ—

હ્રહા,

સકલ મનોરથ પૂરવઈ, શ્રી શંખેસર પાસ

કૃપા કરિં મુજ ઉપરી, આવો વચન વિલાસ.

૧

અંતે—

રંગીલે આતમા.

શ્રી ગુરુ હીર સૂરિદના, શ્રી કીર્તિવિજય ઉવજઝાય,

તેહ તણા સુપસાયથી, મેં કીધી એહ સજઝાય.

રંગીલે આતમા. ૫૧

ગુરુ બ્રાતા ગુરુ સારીખા, શ્રી વિનયવિજય ઉવજઝાય,

અંથ બે લાખ જેહણે કર્યો, વાદીમદ ભંજણુ હાર. ૨. ૫૨

સવેગ રસાયન બાવની, જે સુણે નર ને નાર,

કાંતિવિજય કહે તસ ધરે, નિત નિત મંગલમાલ. રં. ૫૩

પત્ર ૭. અમરવિજય.

(૬૭૭) સુજસવેલી (યશોવિજય ઉપાધ્યાયના ગુણ પરિચયરૂપ) સ.

૧૭૪૫ આસપાસ પાટણમાં.

(આદિતું પત્ર મળ્યું નથી.)

ચાત્રક ચારણ ગણિ સલહીજતાણ, વીટયા સંધ સમગ્ર,

નાગપુરીય સરાહૈં પધારિયાણ, લેતા અરથ ઉદ્ધગ્ર.

૪ વાં

કીરતિ પસરી દિસિં દિસિં ઉજલીણ, વિભુધ તણી અસમાન,

રાજસભામાં કરતાં વર્ણનાણ, નિસુણે મહોત્તમાન.

૫ વાં.

ગુજ્જરપતિને હુંસ હુઈ ખરીણ, જોવા વિદ્યાવાન,

તાસ કથનથી જસ સાધે વલીણ, અષ્ટદશ અવધાન.

૬ વાં.

ચેખિ ગ્યાની ખાન ખુસી થયાણ, બુદ્ધિ વખાણેં નિખાપ,

આડંબરસ્યુ વાજિત્ર વાજતેણ, આવેં થાનિક આપ.

૭ વાં.

શ્રી જિનશાસન ઉત્તતિ તીં ચઢજી, વાધી તપગચ્છપતિ શોભ,
 ગચ્છ ચોરાસીમાં સહુ ઈમ કહેજી, એ પંડિત અક્ષોભ. ૮ વા.
 સધતિ સકલ મિલિં શ્રી વિનયદેવનેં, જી અરજી કહે કરજોડિ,
 બહુ શ્રુત એ લાયક ચઉથેં પહેજી (૧), કુણુ કરે એહની હોડિ. ૯ વા.
 ગચ્છપતિ નાયક એહવું જાણિનેજી; ધારે મનમાં આપ,
 પડિતજી થાનક તપ વિધિસ્યુ આદરેંજી, છેદન ભવસંતાપ. ૧૦ વા.
 ભીના મારગ શુદ્ધ સંવેગનેંજી, ચઢેં સંયમ ચોપ,
 જયસોમાદિક પંડિત મડલીજી, સેવેં ચરણુ અદોષ. ૧૧ વા.
 ઓલી તપ આરાધ્યું વિધિ થકીજી, તસ ફલ કરતલિ કીધ,
 વાયક પદવી સતર અઢારમાંજી, વિનયપ્રભ દીધ. ૧૨ વા.
 વાયક જસ નામી જગમાં એ જયોજી, સુરગુરનો અવતાર,
 સુજસવેલિ ઈમ સુણુતાં સંપન્નેજી, કાંતિ સદા જયકાર. ૧૩ વા.
 અતે—

—પછીની છેલ્લી ઢાલ માટે જુઓ યશોવિનય ઉપાધ્યાય કે જે
 ૧૭૪૩ માં સ્વર્ગસ્થ થયા (નં. ૨૯૦ પૃ. ૨૦) તેની નીચે આખી મૂકી છે
 છતાં છેલ્લી એ કડી અહીં મૂકવામાં આવે છે:—

શ્રી પાટણના સધનો લહી, અતિ આગ્રહ સુવિશેષિરે,
 સોભાવી ગુણુ ટુલડિં, ઈમ સુજસવેલી મ્હેં લેષિરે. શ્રી. ૮
 ઉત્તમ ગુણુ ઉદભાવતા, મ્હેં પાવન કીધી જીહારે,
 કાંતિ કહે જસવેલડી, સુણુતાં હુધ ધન ર દીહારે. શ્રી. ૯

—ઇતિ શ્રી મન્મહોપાધ્યાય શ્રીયશોવિનય ગણિ ગુણુ ગણુ-
 પરિચયે સુજસવેલિ નામા ભાસં । ઠાકોર મૂલચંદ પઠનાથ. મુનિશ્રી
 જિનવિનયજીનો લેખ નામે મહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ યશોવિનયજી પૃ. ૧૨૬
 થી ૧૨૮, વીરાત્ ૨૪૪૨ પોપ અંક આત્માનંદ પ્રકાશ.

(આ કવિ કાંતિવિનય માટે શ્રી વિનયવિનયોપાધ્યાયે (જુ. નં.
 ૨૮૯ પૃ. ૪) 'હૈમ લઘુપ્રક્રિયા' વ્યાકરણ બનાવ્યું છે એ વાત પ્રશસ્તિમાં

સં. ૧૭૧૨ ની લખેલી પ્રત પાઠણના ભંડારમાં છે તેમાં એક શ્લોક મુકેલો છે તે પરથી જણાય છે:—

કાંતિવિજ્યાખ્ય ગણિનઃ પકનકૃતે કૃતધીયઃ સતીર્થસ્ય ।

વિહિતોડયં યતનઃ સફલઃ સ્તાત્સર્વપ્રકારેણ ॥

આ વ્યાકરણ જૈનધર્મ પ્ર. સ. એ પ્રકટ કરેલ છે પણ તેમાં આ શ્લોક પ્રકટ થયો નથી.

૩૨૨ તિલકસાગર (સાગરગમ્ય—રાજસાગર સૂરિ—વૃદ્ધિ-
સાગરસૂરિ—કૃપાસાગર શિ૦)

(૬૯૮) +રાજસાગરસૂરિ નિર્વાણ રાસ સ. ૧૭૧૫ પછી.

આદિ—

વર્દ્ધમાન જિનવર પ્રવર, વર્દ્ધમાન ગુણગેહ	
સકલ લોક વન સિચવા અવલ આસાઢો મેહ.	૧
સિદ્ધારથ નૃપ કુલતિલો ત્રિશલા માત મલ્હાર	
ચરમ જિનેસર ચિત ધરી રચસ્યુ રાસ ઉદાર.	૨
શ્રી રાજસાગર સૂરીસર તપાગમ્યનુ રાજ	
રૂડી પરિ પાલી સહી, કરી ધરમનાં કાજ.	૩
સુરવરનિં વંદાવવા, જિમ પહુતા ભગવન્ન	
તિમ સખેયિં હું કહું, સુણુયો સહુ સજન્ન.	૪
x	x
x	x

અતે—

વૃદ્ધિસાગર સૂરીસર રે પ્રતિપો કોડિ વરીસનો

શ્રી સંઘ ઇમ કહિ એ

શ્રી કૃપાસાગર કવિરાજનોએ, શિષ્ય દીર્ઘ આસીસ તો. જ. પ.

ઢાલ રર મંગલ ગાવિં યુગલીઆરે—એ દેશી.

શ્રી વૃદ્ધિસાગરસૂરિ સરરે; વચરસ્વામિ અવતાર,

રૂપિં રતિપતિ જીતીઓરે, ગુણુમણિ તણોરે ભંડાર

સૂરીસર મેરે મનિ વસ્યોરે. ૧

*

x

x

x

ધંદકુંદ દિલ ઊજલૂરે, મનિ નહી મયલ લગાર

તિલકસાગર સૂરગિરિ લગિરે, જીવયો ગણધાર.

સુ. ૭

—પ્ર. જૈ. ઐ. ગૂર્જરકાવ્ય સંચય (ખં ૧)

૩૨૩ હસ્તિરૂચિ—(ત. લક્ષ્મિરૂચિ—વિનયકુશલ—ઉદયરૂચિ—

હિતરૂચિ શિ૦)

(૬૭૯) ચિત્રસેન પદ્માવતિ રાસ—સં. ૧૭૧૭ વિનયદશમી

અમદાવાદમાં

આદિ— શ્રીમદ્ ૬૦ હિતરૂચિગણિ ગુરૂઓ.....

દૂહા

શ્રી જિનપતિ પ્રણમું સદા, રંગે ઋષભ જિણુંદ,

પ્રણમે પદ્મજ જેહના, સહજે સકલ સુરેંદ. ૧

શાંતિ કરણ વલી શાંતિ જિન, વાંછિત સુખદાતાર,

તસ સદ પંકજ હું નમું, જિમ હુઈ હરપ અપાર. ૨

શ્રી સૂષેસર પાસ જિન, પ્રણત પુરંદર દેવ

અલિય વિધન દૂરે હરે, કરે જાસ મુરસેવ ૩

તાસ ધ્યાન મનમાં ધરી, મહાવીર અરિહંત

મહા વિદ્યા ગુણ ગણુનિયો, મહાનંદ સુખકંત. ૪

મહા જ્ઞાન ગુણોદધિ, મહા રજત સમ વાન

મહાતિશય મનોહર, મતિ ધરી સો જિન ધ્યાન ૫

તસ ગણુધર ગિરિઓ ગુણે, ગૌયમ સુગુણુનિધાન,

લગ્નિષ્ઠ વિશેષે પરિવર્થો, પસર્થો જસ ગુણુવાન. ૬

તાસ ચલન પકજ નમી, સરસતી સોવનવાન,

સમર્થ મુવિ મુખ કારણે, અગલા મુખી અભિધાન. ૭

વલી નિજગુરૂ પદ્મજ નમુ, પાઠક સવિ પરધાન,	
શ્રી હિતરૂચિ ગુરૂ ગુણુનિલો, સોવન સુંદરવાન.	૮
જિન ગણુહર બગલામુખી, સહગુરૂને' સુપસાય;	
રાસ રત્નુ ચિત્રસેનનો, સાંભલતાં સુખ થાય.	૯
સીલે' સહજે' સંપદા, સીલે' લીલ વિલાસ,	
સીલે શિવ સુખ પામીઈ, સીલે' પુહચિં આસ.	૧૦
ચિત્રસેન પદ્માવતી પામાં અવિચલરાજ;	
સીલ પસાયે તેહનાં સીધાં વાંછિતકાજ.	૧૧

x

x

x

x

અતે—

હાલ.

સિરિ તપગછ કજ દિનમણી, જયવંતારે;
 શ્રી હીરવિજય સૂરિરાજ, સાધુ ગુણુવંતારે.
 પ્રતિબોધેા પાતસ્યા જિણિં જ૦

કરિયા કોડિગમે ધર્મકાજ, સા૦ ૧

શ્રી વિજયસેન તસ પટધરૂ જ૦ સકલ સૂરિ સિરતાજ, સા૦
 શમદમ વિદ્યાગુણુનિલો, જ૦ સકલ સૂરિ સિરતાજ, સા૦
 તસપટ દીપક જગિ જયો, જ૦ શ્રી વિજયદેવ સૂરીંદ, સા૦
 તપજપ કિરિયા ગુણુનિલો, જ૦ પ્રણુમુ પદ અરવિદ. સા૦ ૩
 તસ ગછ સવિ કવિતિલો જ૦ લક્ષ્મીરૂચિ કવિરાય,
 વિજયકુશલ કવિ તેહનો, સીસ ઉદયરૂચિ કહિવાય. ૪
 શિષ્ય સત્તાવીસ તેહને', તપ જપ વિદ્યાવંત
 શ્રી હિતરૂચિ ઉપજાયનો, સીસ કરજેડિ પભણુંત. ૫
 ગ્રંથાગર અક્ષર ગણ્યો, બારસયાં પંચાસ;
 શ્રી બગલામુખી સસિમુખી, ધ્યાન ધરી મર્ન તાસ. ૬
 સા સામિની સુપસાઉલે, સિદ્ધાંતસાર એ ગ્રંથ,
 રસિક લોક વલ્લભ રચિઓ, કહે હસ્તિરૂચિ નિગ્રંથ. ૭

સંવત સતર સતરોત્તરિ વિજય દશમી શુભદિનન;
 અમદાવાદ આહ્વાદસ્યું, શ્રી સધ સહુ સુપ્રસન્ન, ૮
 સુણતાં સુખ સંપતિ ધણી, આનંદ અધિકુ રંગ,
 દૂખ દોહગ દૂરિ ટલે, સકલ હુમ નિજઅંગ. ૯
 જા લગિ ભુવિ રવિ ચંદ્રમા, ધ્રુ તારા આકાસ;
 તાં લગિ વટપરિ વિસ્તરો, એ અવનીતલ રાસ.
 દાલ ભણી એ વીસમી, શ્રી જિન ગુડી પાસ;
 શંખેશ્વર સુપસાઉતિ, પુહતી વાંછિત આસ. સાં ૧૧

કલહ.

જા લગિ ભુવિ રવિ ગગન સુરપતિ રજનીપતિ રચણાયરો;
 તાં લગિ રસિક એ રાસ પ્રતપો જપો જિન ધર્મ જિનવરો.
 તપગમ્હિ દીપે કુમતિ જીપે ઉવઝાય હિતશયિ હિતકરો
 તસ સીસ હસ્તિશયિ એમ પભણું સકલ મંગલ જયકરો.

૪૨-૧૫ દા. ૪૩ નં. ૧૦ બ. ૩.

+ઝાંઝરીયા મુનિની સઝાય—સં. ૧૭૧૭ વિજયાદશમી.

૩૨૪ ઉદયસૂરિ (ખં વેગડશાખા ગુણસમુદ્રસૂરિ-જિનસુંદર
 સૂરિ શિ.)

(૬૮૦) સુરસુંદરી અમરકુમાર રાસ સં. ૧૭૧૯ શ્રા.

અંતે—

સવત ઉગણોત્તર આવણ માસે, એહ રમ્યો ઉલાસે. ૧૨

વેગડ પરતર ગહ વિરાજે, ગુણસમુદ્રસૂરિ ગાજે. ૧૩

વર્તમાન ગુરુગચ્છ વડઈ, શ્રી જિનસુંદર સુરિંદા. ૧૪

શ્રી ઉદૈસૂરિ કર ગાવે, સુખ સંપતિ સદા. ૧૫

સંબધ ભણસૈ વલિ સાંભલસ્યૈ, લીલા વંછિત લહસ્યૈ. ૧૬

છતિ સુરસુંદરી અમરકુમાર પ્રબધ સંપૂર્ણ. લિખિત ૧૭૫૫
 વર્ષે ચૈત્ર સુદ ૬ ને વાર રવિવારે.

(ખરતર ગચ્છમાં જિનોદ્ધયસૂરિના સમયમાં સ. ૧૪૨૨ ના વર્ષમાં ધર્મવિલાસ ઉપાધ્યાયે આચાર્યપદ લઇ (૧) જિનેશ્વરસૂરિ નામ રાખી વેગડ શાખા કાઢી, તેની પાટે (૨) જિનશેખરસૂરિ તેની પાટે (૩) જિનધર્મસૂરિ તેની પાટે (૪) જિનચંદ્રસૂરિ તેની પાટે (૫) જિનમેરસૂરિ તેની પાટે જિનગુણ તેની પાટે (૭) જિનેશ્વરસૂરિ તેની પાટે (૮) જિનચંદ્ર, તેની પાટે જિનસમુદ્રસૂરિ કે જેના સમયમાં તેજ શાખાના મહિમાહર્ષ મુનિએ આ સર્વ ગુરૂની પરંપરા ગર્ભિત ચોવીસ જિનસ્ત૦ સં. ૧૭૨૨ મા ખંભાતમાં રચ્યુ છે. (જુઓ જૈન શ્વે. કો. હેરદસનો ઐતિહાસિક ખાસ અક જુલાઇથી અક્ટોબર ૧૯૧૫ નો પૃ. ૪૯૨ થી ૪૮૧ સુધીમાં ' ખરતરગચ્છના વેગડ શાખાની કંઠક માહિતી ' એ નામનો પં. હરગોવિન્દદાસનો લેખ.) આ છેલ્લા જિનસમુદ્રસૂરિને જિનભદ્રસૂરિ કરીને શિષ્ય હતા. આ પરંપરામાં ઉપરની પ્રશસ્તિમાંના ગુણસમુદ્રસૂરિ, જિનસુંદરસૂરિ, કે ઉદ્ધયસૂરિ પૈકી કોઇ જણાતા નથી તો તેમાંથી પાટ પર નહિ પણ સાદા આચાર્યની આ શિષ્યપરપરા હશે.)

૩૨૫ જિનદાસ શ્રાવક. (અંચલગચ્છના કલ્યાણસાગરસૂરિનો).—

(૬૮૧)+ વ્યાપારી રાસ. ૧૭૧૯. માગશર ૬ મંગળવાર.

આદિ—

દોહા.

સ્વર્ગ તણાં સુખ તે લહે, જે કરે જીવ યતન્ન;

આપ સમોવડ લેખવે, તે પ્રાણી ધન્ય ધન્ય.

૧

યુગ વ્યાપારી જીવડો, બંદર ચોરાશી લાખ;

પોહીડાશું પરવર્યો, નવ નવ નવલિ લાખ.

૨

હાટ શ્રેણી હીરે ભર્યા, માહે માણુક લાભંત;

સાચા લહેશો શોધી કરી, કૂડા કાચ લહંત.

૩

કાચ કૂડાયે વોહોરિયે, સાચે સોવન સાર;

ત્રીજે માણુક મૂલ ધણા, ભરિયા તેણે લંડાર.

૪

x

x

x

x

અતે—

ત્રિવિધિ સંસાર તેણી પરે, જિમ એ ત્રણે વ્યાપારીરે;
દોશી વૈરાગર છતીયા, હાર્યો તે જૂઠ્ઠા જૂઠ્ઠા—પુણ્યે. ૧૨

સવત્ સતર ગોહામણો, ઓગણીશમો અતિસારોરે;
માગશિર છઠ્ઠા ભૂગુવાસરે, એહ રચ્યો અધિકારોરે. ૧૩

શ્રી અંચલ ગચ્છે રાજ્યો, કલ્યાણસાગર સ્થરિરાયારે;
કરજોડી જિનદાસ કહે, અમે પ્રણયું તે ગુરૂ પાચારે—પુણ્યે. ૧૪

પ્ર. ભીમશી માણિક.

૩૨૬ મેઘવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ—કનકવિજય—શીલવિ-
જય—કમલવિજય—કૃપાવિજય શિ.)

(૬૮૨)+ વિજયદેવ નિર્વાણ રાસ.

આદિ—

જિનવર નવરસ રંગવર, પ્રવચન વચન વસંત,
સમરી અમરી સરસતી, સર્જન જનની સંત. ૧

શ્રી ગુરૂકૃપા પ્રસાદથી, વચન લહી સવિલાસ,
શ્રી વિજયદેવ સૂરીશના, ગાધ્યો ગુણગણનો રાસ. ૨

*

*

*

*

અતે—

(કલશ)

તપગચ્છ રાયા સહુ સુહાયા, શ્રી જિનશાસન દિનકરો,
શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ સાહિય, શ્રી જૈાતમ સમ ગણધરો,
જસ પદ દીપક વાદીજપક, વિજયપ્રભ સ્થરિરાજ્યો,
કવિ કૃપાવિજય સુશિષ્ય મેઘે, સેવિત હિત સુખકાજ્યો.

—જુઓ વધુ માટે મારો—જૈન ઐ૦ રાસમાળા ભાગ ૧ લો

તથા ઐ૦ સજ્જાયમાળા ભા. ૧

(૬૮૨૬)+ શ્રી પાર્શ્વનાથનામમાલા. સં. ૧૭૨૧. દીવખદરે.

આદિ—

જિનવાંણી આંણી હિઈ, પુરિસાદાણી પાસ,	
જાંણી પ્રાંણી મય કડ, યુણસ્યુ નિય મનિ વાસ.	૧
અમલ કમલ પરિમલ જિસો, મહિમા મહિમા જાસ,	
વ્યાપઈ થાપઈ પરમપદ, અતિશય કરત ઊજાસ.	૨
હવણારપ જાણુદનું, દીપઈ દેસઈ દેસ,	
નામમાલ તેહની કહી, આતમ પવિત્ર કરેસ.	૩

*

*

અતે—

તપગચ્છસુંદર મુનિપુરંદર વિજયપ્રભ સૂરિરાયએ,
તસ પુષ્પરાજઈ પંડિત છાજઈ કૃપાવિજય જસવાયએ,
તસ સીસ બંધુર દીવખંદિર, મેધવિજઈ જયકરી;
એ નામમાલા ગુણુવિશાલા રચી ગુરુપદ અનુસરી. ૩૫

—સંવત ૧૭૨૧ વર્ષે ભદ્રારક શ્રી ૧૦૬ શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ્વર
ચરણુસેવાં કુર્વતા અતુર્માસ મધ્યે પં. મેધવિજયેન કૃતા લિખિતાચ શ્રી
શત્રુજ્યાદિ તીર્થયાત્રા સધપતિ પટ્ટભક્ત વ સાં શ્રી નેમીદાસ સામીદાસ
વીરદાસ પઠનાર્થ

—પ્રાં પ્રાં તી. સ. ૧૪૯ થી ૧૫૩.

[આ કવિની અન્ય કૃતિઓ ભાષામાં એ છે કે ચોવીશી, દશ-
મત સ્તવન તથા શાશનદીપક સંગ્રામ, જૈન ધર્મ દીપક સંગ્રામ, આહા-
રગવેષણા સંગ્રામ.

સરકૃતમાં અનેક અથો રચ્યા છે તેના નામ—દેવાનંદાભ્યુદયકાવ્ય
સં. ૧૭૨૭ સાદડીમા, માતૃકાપ્રાસાદ સ. ૧૭૪૭ ધર્મનગરમાં, ચદ્રપ્રભા
વ્યાકરણ સં. ૧૭૫૭ આગરા, સમસંધાન મહાકાવ્ય સ. ૧૭૬૦ ટિપ્પણ
સહિત, શાન્તિનાથ ચરિત્ર, તત્ત્વગીતા, ધર્મમંજૂષા, યુક્તિપ્રબોધ નાટક.

હૈમચંદ્રિકા, મેધહૃત સમસ્યા ક્ષેપ, ભક્તામરસ્તોત્ર વૃત્તિ, વલ્લભો-
પાધ્યાય (ખં જ્ઞાનવિમલ શિષ્ય) કૃત વિજયદેવ માહાત્મ્ય ઉપર પ્રયો-
ગોનું પરિસ્ફોટન વગેરે, આ પરથી તે પ્રખર વિકાન હતા એ સિદ્ધ
થાય છે.)

૩૨૭ મેરૂવિજય ૧ (તં વિજયદાનસૂરિ-પંડિત ગોપ-
જીગણિ-રંગવિજયગણિ શિ.)

(૬૮૩)+ વસ્તુપાલ તેજપાલનો રાસ. સં. ૧૭૨૧ ચૈત્ર શુ. ૨
કાનડી વીળપુરમાં.

આદિ—

દુહા-રામગિરિ.

સકલ જિનેશ્વર પય નમી, સમરી સરસ્વતી માય,
પંચતીર્થાં જિનવર નમું, મનવંછિત સુખ થાય. ૧
આદે આદિ જિનવર નમું, યુગદ્યા ધર્મ નિવાર;
મેરૂવિએ જનમીઓ, પ્રથમ જિન અવતાર. ૨

(પછી શાંતિ, નેમિ, પાસ, વીરજિન એ ચારની સ્તુતિ કરી સર-
સ્વતીની સ્તુતિ કર્યા પછી.)

જ્ઞહાણી જ્ઞહવાદિની, કવિજન કેરી માય,
વાણી આપે નિર્મલી, વસ્તુપાલ ગુણ ગાય. ૧૦
વશી તેજપાલ એ ક્યાં હુઆ, કિમ રાખ્યું જગનામ,
ધર્મકરણી શી શી કરી, કહું માય તાય તસ ઠામ. ૧૧
ગુજર દેશ સોહામણો, સકલદેશ શણુગાર,
અણુહિલપુર નગરી તિહાં, ધર્મ તણો આગાર. ૧૨

*

*

*

*

અંતે—

તસ પાટે દિનકર દીપતો, શ્રી હીરવિજયસૂરિ જગગુરુ જાણોરે;
સાહ અકખર પ્રતિયુઝવી, કીધા જગત્રય આક્ષાણોરે. ૧૨ વી.

- સરોવર જાણ છોડાવિયાં, છોડાયાં પાનજ લાખોરે;
છોડાવ્યો જગજુઓ, શાહ અમર જગજુ ભાખ્યોરે. ૧૩
- શા કુમરા કુલે જાણિયે નાથીઆછ કુખ મહારોરે;
શ્રી વિજયદાન સૂરિ શિષ્ય કહું, હીરવિજયસૂરિ જગત્રય આધારે. ૧૪
- તસ પટ મંદિર સુંદર, શ્રી વિજયસેનસૂરિ સવાધરે;
જહાંગીર પાતશા પ્રતિયુજ્યો, દુજો હીરવિજય કહેવાયરે. ૧૫
- તસ પટ તિલકસમ દીપતો, શ્રી વિજયતિલકસૂરિ ગણુધારોરે;
વિજયસેનસૂરી શિષ્ય કહ્યા, તપગચ્છનો શણુગારોરે. ૧૬
- હીર જેસંગવચન રાખવા, ઉદ્યો અભિનવ જણોરે;
કુમતિ કદાચહ ટાલતો, શ્રી વિજયતિલકસૂરિ સુખણોરે. ૧૭
- તસપટ સુંદર શોભતા, શ્રી વિજયઆનંદસૂરિ રાયોરે;
પ્રાગવશ પ્રભુ પ્રગટિયો, જેહને નામે નવનિધ યાયોરે. ૧૮
- કુમતિ ગજમદ મદવા, આવ્યો કેશરી સુખણોરે;
હીર સંતતિ સોહાકર, તપગચ્છનો એ રાણોરે. ૧૯
- વીર હીર વચન મન ધરી, બોલે અમૃત વાણીરે;
વિખુધ વાચક સહુ પાએ નમે, શીલ સમતા ગુરુ વખાણીરે. ૨૦
- ગિર્યા ગુરુ ગુણ અતિધણા, કવિ એક જીભ કેતા કહેવાયરે;
તસ પાટે ચિરજીવો ધ્રાણું, શ્રી વિજયરાજસૂરિ રાયરે. ૨૧
- શ્રી વિજયઆનંદ પટોધર, મુખ સોહે પુનિમ અંદોરે;
શ્રી શ્રીમાલીવંશ શોભતો, શાહ દ્વેષા કરો નંદોરે. ૨૨
- પાટ પટાવલિ મેં કહી, અનુક્રમે ગુણધારીરે;
હવે તપગચ્છ રાજાઓ, શ્રી વિજયરાજસૂરિ શિણુગારીરે. ૨૩
- સકલ પડિત શિરોમણિ, નામ જપો સહુ ગુણુભાલોરે,
નામે નવનિધિ પામિયે, પડિત ગોપજી ગણિ રસાલોરે. ૨૪
- તાસ શિષ્ય શોભા ધણી, સાધુ તણો શણુગારોરે;
વૈરાગી ગુણ આગલો ગણિ, રંગવિજય નામે જયકારોરે. ૨૫

તસ પદ પંકજ મધુકર, સેવાનો સુખવાસીરે,
 રાસ રચ્યો રલિયામણો, પડિત મેરવિજય ઉદ્ધાસીરે. ૨૬
 ૧૭૨૧ સંવત સત્તર એકવીસ કહુ, ચૈત્ર શુકલ બીજ સારોરે,
 કાનડી વીળપુર સુખ લહી, રાસ રચ્યો બુધવારોરે. ૨૭
 શ્રાવક જન સહુ આગ્રહે મે, ચરિત્ર રચ્યો રમાલોરે;
 લઘુપ્રબંધ વસ્તુપાલ તણો, જોઇ રાસ રચ્યો સુવિશાલોરે. ૨૮
 ભણે ગુણે જે સાબલે, તસ ધર મંગલમાલોરે;
 શ્રી શાંતિજિનપસાઉલે, મેર પામ્યા લક્ષી વિશાલોરે. ૨૯
 વસ્તુપાલ તેજપાલ ગુણુવર્ણુવ્યા, તેતો દેવગુરનો આધારોરે;
 રંગે મેરવિજય પ્રભુ વિનવે જિન નામે જયજય કારોરે.

—લિ. ૧૮૨૧ આસો વ. ૧૦ ૪૪-૧૧ લીં.; અં.; જસ.

(૬૮૪) નવપદ રાસ. (શ્રીપાલરાસ) સં. ૧૭૨૨ આસો સુ. ૧૦
 ગુર પલિઅડમાં.

અતે—

સિંહ કુંચર ઋપિરાજીઓ મે ગાયો મનિ ઉલ્લહાસરે,
 ભાવ સહિત વલી વાંદીઈ, મૂઝ દેયો તુમ્હ પાસરે. ૯૨ ધ.
 નવપદ મહીમા વર્ણુવ્યો, હું કહિતો નમુ પરરે;
 એક જીભ કીમ કહી સકું, એતો અનત ગુણુ ભડારરે. ૯૩
 દુપિયાના દુપ તુ હરઈ, રોગ સોગ દુરિ જયરે;
 વિપમ વિરોધ તે જઈ બલી, નવપદ મંત્ર પસાયરે. ૯૪ ધ.
 અનેક જીવ તિં ઉધર્યા, નરનારિની કોડિરે;
 ચઉદ પૂરવધર જાણીઈ, સાશ્વતા નવપદ જોડિરે. ૯૫ ધ.
 શ્રીમતિ સીવકુમરજી જાઓ, જાણુદાસ શ્રાવક સારરે;
 દૂંડીક પંગલ ચોર વલી, પુલંદો પુલંદી પામ્યા પારરે. ૯૬ ધ.
 જિન સાસનનો રાજીઓ, નવપદ સમો નહિ કોરરે;
 ભાવ સહિત ભાષિ ગુણિ, તેતો સિવપદ પામી સોયરે. ૯૭ ધ.

નવપદ મહીમા કહો, કથા એક એક પિ સારોરે;
 રાસ રચ્યો રસીઆમણો, હુ સુખ પાયો હુક જયકારરે. ૯૮
 પાટ પટાઉટી દીપતી તપગચ્છનો સણુગારરે;
 શ્રી વિજયદાનસૂરી દયા, હીરનામિં જયજય કારરે. ૯૯
 શ્રી વિજયદાનસૂરી સીસ કહ્યા, પંડિત ગોપેન્દ્ર ગુણીરાયરે,
 ગણિ રંગવિજય સેવક સદા, મેરવિજય કવિ ગુણ ગાયરે. ૧૦૦
 અધિકું ઉછું મિં જે કદ્દ, તેતો જોયો પડિત રાયરે;
 તે મુઠ મિછામિ દુક્કડ, હું તો પ્રણમુ દેવગુર પાયરે. ૧૦૧
 સવત સસી સાયર ચ પ્રમાણુ, નયણુ સંવચ્છર જાણોરે;
 આસો સુદિ દસમી ભલી, ગુરવારિ રાસ રચાણોરે. ૧૦૨
 પલિઅડપાસ મહીમા ધણો, સેગ્યો દીર્ઘ સીવપુરી વાસરે;
 રાસ રચ્યો પલીઅઢ વલી, સેવકની પૂરો આસરે. ૧૦૩ ધ.

—ઇતિશ્રી નવપદરાસ સંપૂર્ણ સ. ૧૭૪૦ વર્ષે આવણુ સુદિ ૫
 મંગલ વાસરે.

(પા. ૨૩ પ. ૧૪ ગુ. વિ.)

(૬૮૫)+ નર્મદાસુંદરી રાસ.

૩૨૮ મહિમાઉદય (ખ. જિનમાણિક્ય સૂરિ—વિનયસમુદ્ર—
 ગુણુરત્ન—રત્નવિશાલ—ત્રિભુવનસેન—મતિહંસ શિ૦)

(૬૮૬) શ્રીપાલ રાસ—સ. ૧૭૨૨ માગશર (શુ) ૧૩ ગુર જહાં-
 નાપ્પાદમાં.

આદિ—

દ્વહા.

પર ઉપગારી પરમ ગુર, તારણુ તરણુ જિહાજ;

પદ પહિને પ્રણમું મુદા જગનાયક જિનરાજ.

૧

અકલ્પ અમૂરતિ અલખગતિ શિવસુંદર લયલીલુ;
 સિદ્ધનમુ સાચે મને. પદ બીજે પરવીલુ. ૨
 ત્રીજે પદ તે સમરીયે, આચારિજ અતિજ્ઞાંલુ;
 જિનશાસનમે' જેહની કાઇ ન લોપે આંલુ. ૩

x

x

x

x

અંતે—આજ નિહેજેરે દીસે નાહલો એહની, દેશી.

ગરઆનાં ગુણુ મનિ શુદ્ધ ગાઢયે, લહિયે લાભ અઞ્છેહ;
 ભવસાયર માહે' ભમીયે નહી, સુખ રમીયે શિવગેહ. ૧
 સતરે સઘ બાવીસે વચ્છરે મનોહર મગસિરમાસ
 તિથિ તેરસ ગુરવાર તણું દિને રચિયો એ મે રાસ. ૨
 આરભો એ ગઢે લેસેરોઝમે' પરિહરિને પ્રમાદ;
 નગર જહાનાંઆદમાંહે થયો પૂરણુ મુગુર પ્રસાદ. ૩
 સુવિદિત ખરતર ગચ્છ સોહામણો સુવહીજે સંસાર,
 પંચમ ગણધર તણીય પરંપરા અનુક્રમે પાટ ઉદાર. ૪
 મોટા મુનિવર જિણુરે ગઝમે' થયાશ્રી જિનદત્ત સૂરીદ,
 શ્રી જિનકુશલ સૂરીસર સારિખા જસુ સેવે જનવૃદ્ધ. ૫
 અનુક્રમે પાટે ઉદયો તેહને શ્રી જિનમાણિક્ય સૂરિ,
 પત્ય નદી સાધી પરગટ જિણે પ્રગટયો સુજસ પંડૂર. ૬
 જિણુરે પાટે જિણુચદ સૂરિજી શ્રી જિનસિંહ સૂરીસ,
 સૂરિ શિરોમણિ શ્રી જિનરાજજી ત્રિપુધામે વાગીસ. ૭
 નિણુરે પાટે દિનદિન દીપનો યુગવરશ્રી જિનરંગ;
 આચારિજ જિણુચદ સૂરીસર જેહની આણુ અભંગ. ૮
 શિષ્ય પ્રથમ જિનમાણિક્ય સૂરિના વિનયસમુદ વખાંણિ;
 વડવખના વાદી ગુણુરતનજી જેતહથા જગિ જાણિ. ૯
 અંતેવાસી અનુપમ જેહના વાયક રતનવિસાલ;
 સીસ સગુણુ જસુ ત્રિભુવનસેનજી દુનિયામાહિ ધયાલ. ૧૦

લલુ ગર ભાઇ લાયક જેહના લખિધવિનય ઉવઝાય;	
કીડીથી મુજને કુંજર કીયો સૂત્ર અરથ સમઝાય.	૧૧
સીસ સકલ શ્રી ત્રિલુવનસેનના મુનિવરશ્રી મતિહસ;	
અંતેવાસી મહિમોદ્ધ કહે શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રશસ.	૧૨
ચતુર વિચક્ષણુ એજે ચોપધ્ધ મિજણાં ખેસી પાસ;	
વાચે ને શ્રોતા વલિ સાંભળે પામે ધરમ ઉલાસ.	૧૩

—૮૪. ૧૩ દા. ૪૧. ૩૦ જ.

૩૨૯ મહિમા સૂરિ (આગમગચ્છીય).

(૬૮૭) ચૈત્ય પરિપાટી સં. ૧૭૨૨ આવણુ ૩ ગુર.

આદિ—ઢાલ-ગિરથી નદીઆં ઉતરિરે લો—એ દેશી.

શ્રી વાગેશ્વરી વીનવું રે લો, કહિસું જિનગુણામરે; સાહેલી.

રથ મોટાં માનીધરે લો, જોયાં ઠામોઠામિ રે, સાં ૧

પ્રણમુ હુ પરમેસર રે લો, રાજનગરથી માંડિ રે, સાં

સખ્યા કહુ જિનખિખની રે લો, અંગથી આલસ છાડિરે. સાં ૨

x

x

x

x

અંતે—

કાપ્રેડી ખેલુ મદિરિં રે લાલ, પંચોત્તરી જગદીસરે ૨-૭

સંવત એકવીસ ભેટીયા, ભયભંજન ભગવંત. ૫-૬

સાહ સૂરચદના સંઘમાં લોક ઘણા દાતાર,

સૂર ધીર ગ્યાંની ભલા કરતા પર ઉપગાર. ૫-૭

ભવિજનના આદર થકી સદ્વહિણા દિલમાંહિ;

આગમ ગચ્છપતિ ગુણુનિલુ શ્રી મહિમા ગુણુગાય. ૫-૮

ભણિ ગુણિ જે સાંભળિ સીઝિ વંછિત કાજ;

ચાતર સફલી તેહની પ્રણુમિ શ્રી જિનરાજ. ૫-૯

વિજય શ્રી જિનરાજની કીરતિ દેસ મઝારિ;

સૂર ધીર ગ્યાંની ભલા વાંણી અમૃતધાર.

૫-૧૦

ખાવીસિ આવણુ પખિ ત્રીજ ભલી ગુરવાર;

ગોડીમંડણુ ધ્યાંનથી રિદ્ધિ વૃદ્ધિ ભંડાર-શ્રી સંધનિ જયકાર. ૫-૧૧

—૫૦ પ્રા. તી. સં. પૃ. ૫૭ થી ૬૧

—તીર્થોની યાત્રા અમદાવાદથી કરી ગુજરાત અને મારવાડનાં મંદિરોમાંની બિખ સંખ્યા ગણાવી છે. એકંદર ૧૮૦૫૨ છે.

૩૩૦ વીરવિમલ (તં સિંહવિમલ કવિ-લાલવિમલ-માન-
વિજય શિં.)

(૬૮૮) ભાવીની કર્મરેખ રાસ. સં. ૧૭૨૨ શા. વ. ૫ રવિ

અંતે—

પુરહાનપુરમાં.

કાષ્ઠક કવિજન કેલવણિ, કાષ્ઠક શાસ્ત્ર વિચાર;

કાષ્ઠક ગુરુ મુખ સાભળી, બોલ્યા બોલ વિચાર.

૨૫

હાલ રાગ ધન્યાસી.

શ્રી મનમોહન મૂરતિ, દેષતહીં લય લાયક,

ખરહાનપુર મંડન વામાનંદન, પામી તાસ પસાયોરે,

મેં આજ પરમ મુખ પાયો.

૨૬

વીર પરપર હીરવિજય ગુરુ, સાસન સોય અઢાયક,

હિમ સૂરિ જિમ રાય પ્રતિબોધી, જિનશાસન દીપાયોરે. મેં.

૨૭

તાસ પટોધર વિજયસેન સૂરિ, જગિ જસવાદ સવાયો;

વાદવિવાદ દિલીપતિ આગે, પડિત સકલ સરાણકરે.

૨૮

દેવ તણી પરિ વિજયદેવ ગુરુ, મહિમંડલિ પૂજાયક;

મુંઝ મન મોહન સૂરિ સિરોમણિ રૂપાઈ માતા જયોરે.

૨૯

કલિયુગિ કલ્પતરુ સમ પ્રગટયો, વિજયપ્રભ સૂરિરાયો;

જંગમ તીરથ સંપ્રતિ ગૌતમ, મનમથ હારિ મનાયકરે,

૩૦

તાસ ગણિ ગિર્યા ગુણસાયર, સીંહવિમલ કવિરાજ,
પંડિત લાભવિમલ ગુણમંડિત, ગુરુ ગુણરાજિ વિરાજધરે. ૩૧

ગુરુ^૨ નયન મુનિ ચંદ્ર^૧ અંક વામ ગતિ જાણી,
આવણુ વિદિ પંચમિ રવિવારધ, ઉલટ મનમાંહિ આણીરે. ૩૨
વિશ્રુધાવતસક માનવિજ્ય વર અમૃત વાણિ મુહાયા,
તાસ પ્રસાદ લહી તસ સેવક, વીરવિમલ ગુણ ગાયારે.

મઈ આજ પરમ સુખ પાયા. ૩૩

—છતિ શ્રી ભાવિની કર્મરેષ રાસ સંપૂર્ણ: શ્રીસ્તુ સં. ૧૭૨૨
વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૩ શુક્રવાસરે સકલ પંડિત પરંપરા પુરંદર પંડિત
શ્રી ૫ શ્રી માનવિજ્ય ગણિ શિષ્ય ગ૦ ધીરવિમલેન લિખિત—સુશ્રા-
વિકા કેસરદે પઠનાર્થ. શ્રીસ્તુ. લેખક પાઠકયો: શ્રી: (પૃ. ૩૬ પં.
૧૫ ગુ-વિ.)

(૬૮૯) જંબૂસ્વામી રાસ-રત્ન.

૩૩૧ સુમતિરંગ (ખ. કીર્તિરત્ન સૂરિ-લાવણ્યશીલ-પુણ્ય-
ધીર-જ્ઞાનકીર્તિ-ગુણપ્રભોદ-સમયકીર્તિ-ચંદ્રકીર્તિ શિ૦)

જુઓ રાજહર્ષ નં. ૨૯૬ પૃ. ૧૨૫.

(૬૯૦) પ્રબોધ ચિંતામણી રાસ-જ્ઞાનકલા ચોપઈ-મોહવિવે-
કની ચોપઈ. સં. ૧૭૨૨ વિજ્યાદશમી રવિ-મુલતાનમાં.

આદિ—

પરમજ્યોતિ પ્રકાશકર, પરમ પુરૂષ પરતક્ષ,
પરમજ્ઞાન પરમાતમા, અગમ રૂપ અલક્ષ. ૧

અવિનાશી અનંતગુણ, ચિદાનંદ ચિદ્રૂપ;
વદુ' ખે કર જોરિનધ, સુખદાયક શિવરૂપ. ૨

સમરસ ધર શ્રી શારદા, હંસાસણિ સુવિલાસ;
 મન સરવર તે નિત રહત, જોગગમ્ય જડ જાસ. ૩
 વિનયવાણુ ધારક વિમલ, પુસ્તક પાણુ વિચાર;
 અમૃતરસ અગમ અરથ, ભગવતી ગુણુ ભંડાર. ૪

વાણિ સરસતિ વર્ણન (છંદ વિભંગી)

સરસતિ ગુણુસારં અતિહિ ઉદ્ધારં અગમ અપારં સુખકારં
 ત્રિભુવન જનતારં મહિમાધારં વિમલવિચારં દાતાગં
 ફરીકૃત ગારં વિનયવિકારં કુમતિવિદારં અધધારં
 ચર્યતિ ચિતચાર સેવા સારં ગુણુવિસ્તારં જયકારં. ૧

કવિત પટપદ.

વસિ વાસ જિનવદનિં સાધ સરસતિ મુજ તૂઠી
 જગતિ કીઉ જરૂર પૂરી પ્રવચન જલ પૂઠી
 અવલ મગ કીય સુગમ ભરમ મિથ્યા ભય ભજૂંધ
 ધન ભીન કરી અલગ ગહન પરમાદ સગુજૂંધ,
 સુપ્રસાદ વાણિ સરસતી, લહિ કહિસુ સંબંધ સુહામણો,
 ભણિ મુમતિ મુમતિ સર્જન ભણિ ભેદ ભાવ લહી કરી ભણો.

દ્વંદ્વા.

નદી (નિંદી) સરસતીએ નહિ દેવી સરસતિ તાહિ,
 ભવિક લોક સુપ્રસાદના જિનવાણી જગમાંહિ. ૧
 અંતર શુદ્ધિ અજાણતાં રચઈ શાસ્ત્ર વિપરીત,
 મદિર પડતો મૃકૃતિ ગિરિવરિ કરિવા પ્રીતિ. ૨
 નવરસ સખ જગ કહિતુ હે અનિષ્ટ અષ્ટ કરી અધ,
 શાંતિરસ સખ તે સરસ, તે સરસ ભાષો શ્રી ભગવંત. ૩
 ચોરસ અલખામણા, કરી કુમતિ વિકાર;
 શાંતિરસ સેવે જિજ્ઞે, તિણુકું સુખ શ્રીકાર. ૪

અતે—

(કપૂર હોય અતિ ઉજલૂરે—એ દેશી.)

- ચેતના રાણી વીનવેરે કાયા માયા ફડ,
 વક્ર ચક્ર આહક ઘણારે ખેચર તમચર બૂડરે;
 પ્રાણી ભૂલિ મ જૂઠ્ઠઈ
 નર્મ ધર્મ તણો લહે મર્મરે. પ્રાણી. ૧
- સિહ સરપ ને સાકિણી રોગ સોગ સંતાપતીરે,
 તૂબક તરવા સૂરે વિણસિ પાપને વ્યાપરે. પ્રા. ૨
- એ કાયામલ કોથલીરે એહનો સગ નિવારિ,
 તૂ નિકલક નિરમલ સદારે અવિનાસી અવિકારરે. પ્રા. ૩
- પુદ્ગલસુ સી પ્રીનડીરે તું વિદ્રૂપ કહાય,
 જડતાસુ જુગતો નહિરે અનંત વીરજ મહારાય. પ્રા. ૪
- તાહરા હુતા પાહરુંરે રોકે રાખ્યો તૂ તેણુ,
 તે સા પ્રતિ દૂરઈ ગયારે ચેતો ચેતન એણુ. પ્રા. ૫
- પરમહસ કરી ચેતનારે રાણી વચને લાગી,
 પરમહસ પરગટ ભધરે બધન છૂટાં ભાગીરે. પ્રા. ૬

x

x

x

x

સમતા ખમતા મનિ ધરો એ કરી મમતા પરિહાર

ચતુર ચિત ચેતીએ.

ગહન ગરથ પૂરો થયો એ આત્માનો અધિકાર,

આણી વિવેક ઉદાર—ચતુર૦

સંખવાલ કુલ સેહરો એ આચારિજ પદધારી. ચ૦

શ્રી કીર્તિરતન સૂરીસર્યો જિનશાસન જયકાર. ચ૦

લાવણ્યશીલ પાઠક તણો એ ચ૦ પુણ્યધીરે સુસીસ,

જ્ઞાનકીર્તિ વણારસીએ ગુણપ્રમોદ સુજગીસ,

સમયકીર્તિ વાયક સદાએ હર્ષકલોત્ત પદધાર,

ચંદ્રકીર્તિ ગુણ સાંનિધિએ, શાસ્ત્ર ભણીઉ શ્રીકાર. ૪

સુમતિનાથ પસાલિ એ શ્રી મુલતાણ મઝારી.	૨૦
ખરતર ગચ્છ નાયક ખરો એ શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ સુખકાર.	૨૦ ૫
તાસ રાજમે ક્રિયો એ સરસ સંબંધ શિવદાય,	
નયણુ નયણુ દ્વિપ શશિ ૧૭૨૨ સહીએ, અશ્વિનિ માસ મન ભાય.	૬
વિજય વિજયદશમી દિને એ આદિતવાર ઉદાર,	
સુમતિરંગ સદા લહિએ શિવ વધુ સુખ હેત.	૭
પ્રબોધ ચિતામણી ગ્રંથ એ ઉધરીયો ધર્મહેત.	૨૦ ૮
જ્ઞાનકલા શિવસાધના એ, એ ધણુ ચોપઇ નામ,	૨૦
આતમ ગુણુ આરાધનાં એ, પાંચમે અવિચલ કામ.	૨૦ ૯
ગહન અરથ છે ગ્રંથનો, એ જ્ઞાની સમઝે ગુઝ,	૨૦
આધો પાછો જે કહો એ મિચ્છામિ દુકક મુઝ.	૨૦ ૧૦
સંધ સકલ મુલતાણુનો એ સમઝદાર સિરદાર,	૨૦
પારસનાથ પરસાદથી એ, દિન દિન જયજયકાર.	૨૦ ૧૧
આહડમલ ભલ્યાહસું એ, રાખેવા ધર્મરીત,	૨૦
આહક આહક નવલખો એ, વર્ધમાન વડચીત.	૨૦ ૧૨
ઉદમ કીધ ઉદીરણાં એ, આગ્રહ જાણુ અનૂપ.	૨૦
જ્ઞાનશૃંગાર એ ચોપઈ એ કીધી ધરિ ચિત ચૂંપ.	૨૦ ૧૩
સુણુતાં ભણુતાં ગાવતાં એ, પૂચે મનની આસ,	૨૦
સુમતિ યુગતિ પાંમે સહી એ, આણુંદલીલ વિલાસ.	૨૦ ૧૪

પટ્ટપદ.

રાખે આહડ રૂપ સદા તૂ છેલ છખીલો,
કરમચદ તમહરણુ વાંન વરધમાન વસીલો;
સહસકરણુ સારિખો સુમતિ શ્રી કરણુ સવાઇ,
જો ન ત્રિભુવનનાંહિ જેઠમલ સગલ કહાઇ.
તારાયંદ ત્રિજગ આણુંદમય ઋષભદાસ હુઇ કરિ રહો,
પૃથ્વીરાજ આજ શિવરાજ પિણુ લીલાપતિ પદવી લહો. ૧
—ધતિશ્રી જ્ઞાનકલા ચોપઇ સમાપ્ત.

વેદ રામ મુનિ સસિસમે, મૂલ ચક્ર મુલતાંણુ,
જ્યેષ્ઠ કસિણ પંચમિ સિતે, લિખ્યો અથ સુખાંણુ. ૧

વાચક વાણી રત્ન જય, જગજીવન જગમાંણુ,
વધે લલિચ્છ કીરતિ હુવે, તેજ જલધિ પરમાંણુ. ૨

કૃત્ય સુખશાતા હુવે, ભણતાં ગુણતાં ગ્રંથ;
ગયણે શશિ દિનકર સમે, વિસ્તરજ્યો શિવપથ. ૩

—સરવ સંખ્યા અથાથ ૧૩૫૩ સમાપ્તા—મોહવિવેકની ચક્રપદ
સમાપ્તા. ૨૩-૧૫ દા. મુ. નં. ૪૬ વ. ૩.

(૬૮૧) હરિકેસી સાધુસંધી. સં. ૧૭૨૭ શ્રાવણ શુ. ૨ મગળ.

આદિ—

સાધ સકલ પ્રણમી કરી, સિવ સાધક પિણુ સાધ;
જસુ સેવા સમરણ ચક્રી, રહ્ય ન કો અપરાધ. ૧

સોવાગ કુલ નહ જીપનહ, મૂલોત્તર ગુણધાર;
હરિકેસી બલ નામ મુનિ, ભિખૂ ગુણ ભંડાર. ૨

જીતાઈદી પંચ જિણુ, સુમતિ પંચ કરિ સચ;
સુધ સમાધિ વરતઈ સદા, રાગદ્રેષ નહી રંચ. ૩

મનવચ કાયા વસિકરી, સાધુતણુધ સંયોગ;
દુષ્પમાહે દીક્ષા ગ્રહી, ભાગો સગલો સોગ. ૪

ટીકા મધ સંબધ બહુ, કહતાં વધસી અથ;
તિણુ કારણે જિમ સૂત્રનઈ, ગુણ ગાઈસ નિઅથ. ૫

જાતિમદ કરિ તે દૂયહ, હરિકેસી ચડાલ;
અતુપમ ઉપસમ આદરી, પચમહાવ્રત પાલ. ૬

છઠ અઠમ નઠ પારણુધ, ગયો ગોચરી ગાંમ,
આયહ પાડય યજ્ઞ કધ, જિહાં છધ આહણુ દાંમ. ૭

અતે—

સિદ્ધિ નિધિ પાંખી સહી, મુઝ વંદના ત્રિકાલ;
 ઉત્તરાધ્યયનઘ બારમઘ, અધ્યયનઘ સુવિસાલ;
 હરિકેસી બલ મહારિસી, ગુણુનિધિ ગુણુ ભંડાર;
 નામ થકી નવનિધિ હુવઘ, પહુચાવઘ ભવપાર.

૩

ઢાલ ૯ આયઉ આયઉ સમરતા.

ગાવઉ ગાવઉરી હરિકેસી બલ ગુણુ ગાવઉ,
 મહા તપોધન મનસુધ સેતી તે આતમગુણુ લાવઉરી. ઢ. ૧
 એ નિરમલ ગુણુ ધ્યાન વિમલ કહિ, મુઝ મતિમર્ધલ કહાવઉ,
 ફલ સુગંધ કરો તિલ તેલનઉ હોત સુગંધ સુહાવઉરી. ઢ. ૨
 શ્રી મુલતાણુ મુમતિ જિન સાનિધિ, આવક સખલઉ દાવઉ;
 સાર વિચાર અરથ સખ સમઝી, આતમગુણુ ઉપજવઉરી. ઢ. ૩
 સવત સતરઘસઘ સતાવીસઘ આવણુ માસ સુપાવઉ,
 સુકલપલ બીજ ભૂગવારઘ, ભણે ગુણિ ભાવન ભાવઉરી. ઢ. ૪
 સૂર્યદ્ર કીરતિ જગિ જૈસી વાયક વાણિ વતાવઉ;
 મુમતિરંગ સાધકે સમરણિ, સુખલાભ નિત પાવઉરી. ઢ. ૫
 —ધતિ હરિકેસી સાધુસંધિ સમાપ્તા. ૮-૧૦ સે. લા. વડો. નં. ૨૧૬૦

૩૩૨ મુમતિવલ્લભ (ખ. જિનધર્મસૂરિ શિ૦)

(કદર) શ્રી નિર્વાણ રાસ—(ઐ૦ જિનસાગર સૂરિ પર રાસ) સં.

૧૭૨૦ આ. શુ. ૧૫

આદિ—

સમર સરસતિ સામિની, અવિરલ વાણિ દે માત;
 ગુણુ ગાર્હસુ ગુરરાજના, સાગર સૂરિ વિખ્યાત.
 સહર વીક્રણો અતિ સરસ, લપિમી લાહો લેત,
 ઉસવંસમર્ધ પરગડા, યોહિથરા બિરદેત.

૧

૨

વજ્રાજ ધરિ ભારિજ, મિરઘાદે સુત દોષ;	
વીક્રા ને સાંમલ સુખી અવિચલ જોડી જોષ.	૩
શ્રી જિનસંઘ સુરીસની, સાંમલિ દેસજો સાર;	
માત સહિત બાધવ ગિરને સંજમ લઈ સુખસાર.	૪
માણિક્ષમાલા માવડી વિનયકલ્યાણ વિશેષ;	
સિદ્ધસેન ઈમ ત્રિહું તણા, નાગ દીક્ષાના દેપિ.	૫
ચારીરાયા બણાવિઆ, હુરપનદનકરિ ચિતો:	
ચવદહ વિદ્યા સીખવી, સૂત્ર અરથ સદ્યુક્ત.	૬
સૂઘો સંજમ પાલતાં વિદ્યાનકે અભ્યાસ;	
કરતાં ગીતારથ થયા, પુણ્યાઠ પરકાસ.	૭
સિદ્ધસેન અભિનવ થયો, સિદ્ધસેન અવતાર;	
બીજ એલા બાપડા, સાંમલિઉ સિરદાર.	૮
શ્રી જિનચંદ સુરીસનકે, વચન વિચારી એમ,	
આચારિજ પદ થાપના, કીધી કહિચું તેમ.	૯

x x x x

અંતે—

દાલ ૮ ધન્યાશરી, કઅર ભલછ આવિઆએ—એહની દાલ.

શ્રી જિનસાગર સુરિજો, પાટિ પ્રભાકર તેમ,

સગુર ભલિ ગાઈથઈ,

શ્રી જિનધર્મ સુરીસજો, જયવંતા જગિ એમ. ૧ સ.

દેસ પ્રદેશે વિહરતા એ, ભવિક જીવ પ્રતિબોહ; સ.

ઉદયવંત, ગછ જોહનોએ મહિયલ મોટી સોહ. ૨ સ.

ગુણગાતાં સગુર તણાએ, પૂજઘ મનની ખાંતિ; સ.

મન વહિત સહુના ફલિએ ભાજિ મનની બ્રાંતિ. ૩ સ.

સંવત સતરવીસોત્તરઈ એ, સુમતિવલ્લભ એ રાસ. સ.

આવણુ સુદિ પુનિમ દિનિએ, કીધો મનહ ઉલ્લાસ. ૪ સ.

શ્રી જિનધર્મ સુરીસનોએ, માથિ છિ મુઝ હાથ; સ.

સુમતિવલ્લભ મુનિ ધ્રમ કહધ, સુમતિસમુદ્ર શિષ્ય સાથિ. ૫ સ.

—૩. ૧૫. દા. ૭૦ નં. ૧૧૭ કે.

[જિનસાગર સૂરિ—મૂળ બોહિત્થરા ગોત્રના વીકાનેરના રહીશ શાહ વચ્છરાજ પિતા, મિરગાદે માતા સં. ૧૬૫૨ ના કાર્તિક સુદિ ૧૪ રવિ-વારે જન્મ. ચોલા મૂલ નામ. સં. ૧૬૬૧ મહા સુદિ ૭ દિને અમર-સરમાં જિનસિંહ સૂરિ પાસે દીક્ષા. શ્રીમાલ ચુહરા અચૂકા શ્રાવકોએ નંદી મહોત્સવ કર્યો. વાદી હર્ષનંદન ગણિએ બાલપણથી માંડી સર્વ શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કરાવ્યો. સં. ૧૬૭૪ ના કાગણ સુદિ ૭ મેકતામાં સૂરિપદ અને નામ જિનસાગર સૂરિ રાખ્યું. તેજ વર્ષમાં વૈશાખ સુદિ ૧૩ શુક્રે રાજનગર (અમદાવાદ) વાસી પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતિના સંઘપતિ સોમજી પુત્ર રૂપજીએ કરાવેલા શત્રુજય ઉપરના ચોમુખ મંદિરમાંની ઋષભાદિ જિનની ૫૦૧ પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા આ સૂરિએ કરી. સં. ૧૭૨૦ ના જેઠ વદ ૩ ને દિને અમદાવાદમાં સ્વર્ગસ્થ થયા. તેની પાટે જિનધર્મ સૂરિ આવ્યા. આનાજ ગુરૂમાઠ જિનરાજ સૂરિથી પદ પરંપરા થઈ તે જૂદી અને આ જિનસાગર સૂરિથી બૃહત્પરતર નામ ગચ્છની પરંપરા જૂદી થઈ.

જિનધર્મ સૂરિ—ભણશાલી ગોત્રના વીકાનેર વાસી સા રિણુમજ્ઞ ભાર્યા રતનાદેના પુત્ર સં. ૧૬૯૮ પોષ સુદિ ૨ જન્મ, ખરહથ મૂલ નામ સં. ૧૭૧૧ મા આચાર્ય પદ. ૧૭૨૦ મા ભટ્ટારક પદ. સં. ૧૭૪૬ થાં જિનચક્ર સૂરિને પાટ પર નીમી લણુકરણસરમાં સ્વર્ગસ્થ.]

૩૩૩ વિનીતકુશલ (ત. સુમતિકુશલ—વિવેકકુશલ શિ૦)

(૬૯૩)+ શત્રુજય તીર્થયાત્રા ૭ હાલ. સં. ૧૭૨૨

આદિ—

હૃહા.

સરસતિ માય મયા કરી, આપો વચન વિલાસ;

શ્રી શત્રુજય ગિરતણું, તવન કંઈ ઉલ્લાસ.

શ્રી શત્રુજય એહવું, જપતાં પાપ પુલાય;
 તેં જાત્રા કરતાં થકાં, પુન્ય ભડાર ભરાય. ૨
 શ્રી શત્રુજય સંધપતી, થયા થાસઘ અનેક,
 પણિ પંચમ આરઘ અધિક, રાખી સંધવી ટેક. ૩
 સાંભળતાં ગુણુ તેહના, હોઈ લાભ અપાર,
 શેત્રુંજ તીરથ સંકથા, કરતાં સુલભ સંસાર. ૪

x x x x

અતે—

સંવત સત્તર સાર બાવીસમાં, જાત્ર જુગતિ કરી એ વરપઈ,
 જંગમ તીરથ જૈન શાસનપતી, વંદીયા વિજયપ્રભ સૂરી હરપઈ. ૬૮

કલસ.

ધમ સ્તબ્ધો સ્વામી મુગતિગામી ઋષભ જિનવર સકરો,
 શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિંદ સાહિબ રાપ્રતિ ગાયમ ગણધરો;
 તસ ગચ્છિ પડિત સુમતિકુશલ શિષ્ય વિવેકકુશલ વિમુધવરો,
 વિનીતકુશલ કહ્ય સેત્રુંજમંડણુ આનંદ મંગલ જયકરો.
 સંધ્યઉવિહ સુખકરો. ૬૯

—પ્ર૦ પ્રા. તી. સં. ૫. ૧૫૯ થી ૧૬૫

+શત્રુંજય સ્તવ૦ સં. ૧૭૨૨ માહ સુદ ૫ યાત્રા કરી.

આદિ—

રાગ કાશી.

સકલ તીરથમાં મૂલગોરે લાલ, સેત્રુંજ તીરથ સાર, મન મોહોરે.
 સિદ્ધ અનંતા ઇહાં હુયારે લાલ, એહનો મહિમા અપાર, મનમોહોરે
 સેત્રુંજ સેવો ભવિજનારે લાલ—૧

x x x

સંવત સત્તર બાવીસનીરે લાલ માહ સુદિ પંચમી સાર મન,
 સંધસાધિં જાત્રા કરીરે લાલ, સફલ કર્યો જવાર—મન. ૬

અતે—

સુમતિકુશલ પડિત તણોરે લાલ, વિનીતકુશલ કહ્ય સીસ, મન.
 સેત્રુંજમંડણુ માહરી રે લાલ, પૂરો મનહજગીસ. મન. ૧૫.

[જૂનાગઢવાસી સંઘવી સહસક્રિણના સાત પુત્રો પૈકી 'રાજસીએ' મં. ૬૭૨૨ ના આસો સુદ ૧૦ ના દિને 'સંઘવી' તિલક કરાવી પૌપ વદિ ૧ ને ગુરના દિને સિદ્ધાયત્તનો સંઘ કાઢ્યો હતો. તે સમયે જૂનાગઢમાં નવાખ સરદારખાન રાજ્ય કરતો હતો. રાજસીના આ સંઘ સાથે દીવ, પ્રભાસપાટણ, વેરાવળ, તથા પોરબંદરના સંઘો સાથે મળી ગયા હતા. આ સંઘ વડાલ થઈ રાણપુર આવ્યો ત્યારે ત્યાં ધોરાજી અને મહેવડીના સંઘ પણ ભેગા થયા. પછી અધો સંઘ પાલીતાણે આવી પહોંચ્યો. તે વખતે સંઘવીએ બોલાવવાથી વિજયપ્રભસૂરિ ૧૫૫ સાધુ સાથે પાલીતાણે પધાર્યા હતા.]

૩૩૪ સુરજી મુનિ (આંચસિક)

(૬૯૪) લીલાધર રાસ-(ઐ.) સં. ૧૭૨૧ પછી અમદાવાદના સંઘવીએ સૌભાગ્યસાગરગણિના ઉપદેશથી શત્રુંજયનો સંઘ કાઢ્યો હતો; આં. ગચ્છ નાયક કલ્યાણસાગર સૂરિ રાધનપુર હતા. અમદાવાદમાં ખાંન કરીને સૂર્યો હતો, દિલ્લીમાં અકબર બાદશાહ હતો.

આદિ

રિપમદેવ પ્રણમું સદા, મંગલદાયક દેવ,	
સુર અસુર નર વિવિહ પરિ, સાર્ધ અહનિસિ સેવ.	૧
સાચી દેવી શારદા, આરાધું નિસિદીસ,	
રિદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ સંપદા, દેખ્યો માત જગીસ.	૨
ચૈત્રર્ધ બોલર્ધ કોકિલા, સાનિધિ તે સહિકાર,	
વચન વિદ્યાસ જિકે કરું, તે મુઠ ગુર ઉપગાર.	૩
કરણી જે ઉત્તમ કર્મ, કલિયુગઘ ધન ધનન,	
તેહ તણા ગુણ ગાયસું, મુણજો હરપિત મન્ન.	૪
લીલાધર લીલા લહિર, ચોધું જોહનું ચિત્ત,	
ધૂરમ કૃત્ય નિત્યર્ધ કર્મ, વાવર્ધ પરિવલ વિત્ત.	૫

કવણુ પિતા માતા કવણુ, કવણુ દેસ કુણુ ગામ,
કરણી તિણિ કીધી કવણુ, તે સુણુજે અભિરામ.

હાલમાં.

x

x

x

x

મુનિ સુરજ ઇણી પરિ ભણુઈ, ચિરંજીવો એહ બાલ.

કાવ્ય નમૂનો.

દિન બાર તિહાંકણિ રહી, સંઘ સજ્યો તતકાલ,
ઉદ્ધૃત અટવી ચાલીઉ, વોલાવા ધરી અસરાલ.
ઉંચા પર્વત સામટા, લાખા વલી અછેહ,
ગિરિ ગુહાર ગુફા ધણી, જાણુઈ કમળિ દૂયો મેહ.
ઝરઝર ઝર નિર્ઝર કરઈ, પલપલ પલકઈ નીર,
કોક પિકટ હુટ હુકરઈ, પ્રોષિત મન ધન પીર.
હામિ હામિ નદી વહઈ, હામિ હામિ વનરાય,
હામિ હામિ ચોકી ધરઈ, હામિ હામિ વિશ્રામ ઇનાય.
ગુંજઈ સોંદ સાદ્દલ ધણા, ગુંજઈ ભમર ધમકતિ,
ભોર સોર કરઈ ધણો, પીછ નૂતન ઝલકતિ.
શશલા સ્થર સામટા, સામટા મૃગના યૂથ,
પેષે નયણા માંડિનઈ, સદ્અનઈ મનઈ તિહાં સુથ.
કાયર હીયા કમકમઈ, કમકમઈ ચોર ચરદ,
અણુહાણુઈ પગિ કમકમઈ. ચમચમઈ પગમાં ભરદ.
સાતમઈ દિન આવીઆ, ઊના નદી મઝારિ,
દીધા ડેરા રંગસૈં, ઊલટ અગિ અપાર.

વગેરે.

શેત્રુંજથી ઉના, દેલવાડા, અજરા, વહાણથી કોડીનાર, માંગરોલ,
પછી ગિરનાર-જૂનાગઢ (તે વખતે મીયાસાહે દેશધણી હતો), સપ્તે-
સર પાસ, માંડલ, વીરમગામ, ને તાંથી અમદાવાદ સંઘવી સંઘ લઈ

આવ્યા. પછી વૃદ્ધ લીલાધર સંઘવી વાચક સુખલાલ કને સંયમ દીક્ષા લે છે. સ્વર્ગવાસ.

સવત સતરપનરોતરઘ ભાદ્રવા સુદિ સુવિચાર,
નિર્વાણ લખધિ લાભ નિગ્રથનોં, છદિ તિથિ શુભવાર.

—સવત ૧૭૧૫ ભાદ્રવા શુદિ ૬ ને દિને થયો. ત્યારપછી લીલાધરના પુત્રે સંઘ કાઢ્યો. સં. ૧૭૨૧ માગશર સુદ ૫.

સંઘપતિ લીલાધર તણો પુત્ર પરિવાર સમૃદ્ધ.

દાન પુન્ય ઝાઝા કરઘ, લરચઘ અનર્ગલ ત્રિધિ.

સંઘ શ્રી ગોડી રાચનો, અર્ધુદાયલ પર્યત,

તીરથ અનેક તિહાં ભેટીઆં ભવા, તે સુણુજો એક ચીત.

સંવત સતર એકવીસે માગસિર સુદિ સુવિચાર,

તિથિ પંચમી સુભવાસરે, કીધો સંઘ ઉદાર.

—પહેલાં ગોડીપાસ, આ વખતે અમરસાગરસૂરિ વિધિપક્ષના ગચ્છનાયક રાધનપુર, રાણુને દાણુ દીધુ. પારકરદેશ જોઇ સોઈ ગામ, થરાદ પછી અર્ધુદાયલ ચઢ્યા. પાટણ-ત્યાં પંચાસરપાસ ને નારગપુરો પાસ, અમદાવાદ આવ્યા.

અતે—

પુન્ય પ્રતાપી સંઘપતિ આવીઆરે, અનુક્રમિં અમદાવાદ,

હય વર રથ સૌ પરિવર્યા રે, સહુ કો મનિ ઉદ્ધાદ. ૧

પત્ર શખદાં વાજઘ અતિ ધણાં રે, ગુણીજન ગાવઘ ગીત,

દાન અનર્ગલ તિહાં આપીઆં રે, રાખી પૂરવ રીતિ. ૨

સાહમા માજન આવ્યા રંગસું રે, ઉચ્છવ કીધ અપાર,

ભાટ ભોજગ ધમ ઊચરઘ રે, હુજો જય જયકાર. ૩

સંઘ શ્રીગોડી પાર્શ્વનો રે અર્ધુદાયલ પર્યત,

તે સકલ મનોરથ સદ્ દ્રવ્યા રે, પરચ્યા, અનર્ગલ વિત. ૪

ધર ધર રંગ વધામણાં રે, તલીયાં તોરણુ બાર,

કુકુમના હાથા દીયા રે, સુહાસણુ વધાવઘ નારિ. ૫

ધરિ આગ્યા સજ્જન મિથ્યાં રે, દિન દિન વધને પડૂર,

સત સ્થાપા સહુ વિસતરો રે, હુયો અઢને નૂર. ૬

સંધપતિ લીલાધર તણાં રે, સહુ પુન્યવંત,

દિન દિન દોલત અઢતી હુએ રે, કવિતા કહઈ એક ચિત્ત. ૭

—ધતિશ્રી લીલાધર રાસ સમાપ્ત. પૃ. ૨૫૫, પં. ૧' (દિ૦ લા૦)

૩૩૫ માનવિજય (૧) — (ત. વિજયસિંહસૂરિ—દેવવિજય—
જ્ઞાનવિજય—રત્નવિજય શિ.).

અંજનાસુહરી સ્વાધ્યાય. સ. ૧૭૧૬ માં.

કરમઈ બહુ દુખ પામીયાં રે, હરિ હર નથ નઈ રામ,

સીતા સુભદ્રા કૂંપદી રે, કલાવંતી સતી તામ રે. ક. ૩૪

અંજના તણા ગુણુ ગાયતાં રે, મગલીક સપદ થાય,

શ્રીદેવવિજય ઉવઝાયનો રે, બુધ માનવિજય ગુણુ ગાય રે. ક. ૩૫

કર્મ ન છૂટઈ.

—સંવત્ ૧૭૧૬ વર્ષે પ. માનવિજય ગણિ લિખિત.

(પ્રત્ન ૨ પ્ર. કા.)

(૬૯૫) વિક્રમાદિત્ય ચરિત્ર. સં. ૧૭૨૨ ? પોષ સુ. ૮ બુધ
ખેમતા ગામમાં.

અંતે—(સર્વ ત્રયાત્રય શ્લોક—૩૮૯૨ ઉલાસ ૬ હાલ ૯૨.

સંવત ૧૭૨૨ સજ્જર ગુણુને, વર્ષ તણો ખરીમાંણેણ,

પોસ શુકલ તીથી અષ્ટમી દીવસે, બુધવાસર ગુંણમાંણેણ. ૨૨

હાલ બાંણુ સર્વ સખ્યાઈ નાંણો, મહદ્ધ મતના ધારીણ,

અઢાવીસ તને ઉપર પાંસઠ, ગાથા દુહાયુત સારીણ. ૨૩

શ્રી વિજયસંધસૂરી તપગણ દીઠો, મહિમડણ મણિ ધારીણ,

તસ સીસ પાઠક પદ જયવતો, દેવવિજય સુખકારીણ. ૨૪

તસ શીસ જ્ઞાને ગૌતમ જેહવો, જ્ઞાનવિજય રશીરામાણ,

મસ સીસ પંડિત રત્ન વણાણું, દશ વીધ ધર્મે સોહાયાણ. ૨૫

તસ સીમ માનવીજય કવી ભાષ્યો, વિક્રમ મહીપતિરાસોળ,
 જે ભવી ભાવે ભણ્યસેં સુણુસ્યેં, તસ મંદીર લઈ વાસોળ. ૨૬
 શ્રી વિજયધર્મ (૧ પ્રભ) સૂરીસરરાજે, ગાંમ ખેમતે ગુણુ ગાયોળ,
 શ્રી સંઘ કેરાં વચણુ મુંણીને, માલવપતિ દ્વલરાયોળ. ૨૭
 અધીકું ઓછું ભાષ્યું જે હોયે, વક્તા સધારી સુધ કરજ્યોળ,
 વિક્રમનૃપ જિમ મહીતલ મોટો, તિમ તમેં આતા સત ધરજ્યોળ. ૨૮
 ધ્રુવમં મહીતલ અવચલ રેહજ્યો, એહ સંઘ ગુણુમાલોળ,
 મો મનવંછીત પૂરણુ ઉદ્યો, ગાતાં એ રાસ રસાલોળ. ૨૯

—મતિ શ્રી કલિયુગે કર્ણાવતારે માહાદતાર શ્રી વિક્રમાદિત્યચરિત્રે
 પ્રકૃતખધે પંચડંડ છત્રોત્પત્તી પ્રખધે પદ્મો ઉલાસ સંપૂર્ણ. સં. ૧૮૮૨
 ના શાકે ૧૭૪૭ પ્રવર્તમાને માસૌ તથા માસે શ્રાવણમાસે કૃષ્ણપક્ષે
 ૩ તીથૌ બુધવાસરે શ્રી પાલનપૂર નગરે શ્રી પાલવિહાર પાર્શ્વ પ્રસાદન
 ચતુર્માસ કૃતાલપીતં.

૩૩૬ લાલવર્ધન=લાલચંદ. (ખ. સાધુરંગ-ધર્મસુંદર-
 કમલસોમ-દાનવિનય-ગુણુવર્ધન-સોમગણિ-શાંતિહર્ષ
 શિ.) જુઓ જિનહર્ષ નં. ૨૯૩ પૃ. ૮૧.
 (૬૯૬) વિક્રમ ચોપાઈ. (૯૦૦ કન્યા ચો. ખાપરાચોર, પંચદંડ.)
 સં. ૧૭૨૩ માધ શુ. ૧૩ બુધ જયતારણુ નગરીમાં.
 આદિ— દહા.

પ્રણુમીય પરતીખ ખાસળ, પૂરસાદાંણી જિણુંદ,
 સમરતાં સુખ સંપદા, દિન દિન અધિક આણુંદ. ૧
 કર વીણા પુસ્તક ધરે સરસતી સુમતિ નિવાસ,
 પ્રણુમંતાં નિત પાંમીયે, સરસ વચન સુવિલાસ. ૨
 નિજગુરુ ચરણુ કમલ નમી, ભાવ ભગતિ મન આંણુ,
 પુન્ય તણી પ્રગટી કથા, કહિરયું સુલલિત વાંણુ. ૩

સાહસિક સતવંતો સખલ, શૂરવીર સરદાર,	
પરદુખભંજણ પરગડા, ધન્ય તિક્કે નરનાર.	૪
જે નર મન સાહસ કરી, પર ઉપગાર કરંત,	
ત્રિભુવનમેં જસ તેહનો રવિ પહિલાં ઉગંત.	૫
પર ઉપગારી પરગડો વિક્રમનર રાજન,	
શીલવત સિરસેહરો ન્યાઈ નિપુણ પ્રધાન.	૬
પર ઉપગારી જે થયો વિક્રમનો અધિકાર,	
સરસ કથા સંબધ એ, સુણુજ્યૌ અતિ સુખકાર.	૭

x

x

x

x

ઢાલને અતે કવિએ સ્વનામ લાભવર્ધન તેમજ લાલચદ આપેલું છે:—

પહેલી ચઈ એ પુરી ઢાલ, રાગ મદ્દારે વચન રસાલ,
કહે લાભવર્ધન હવે આગલે, વાત કહું તે સુણુજ્યો ભક્ષે.

ઢાલ ભણી એ પન્નરમી હો, રૂડો રાગ મદ્દાર,
લાલચદ હવે આગલે હો, કહે તે સુણુજ્યો અધિકાર.

અતે—

દીપતો ગછ શ્રી પરતરત્નણી, શ્રી ખેમસાષ પ્રસિદ્ધ,	
જિનદત વલ્લિ જિનકુશલ ગુદુ, સદા કરેં સાનિદ્ધ.	ભ. ૮
તિણુ સાપામાંહિ પરગડા, વાયક પદવી ધાર,	
શ્રી ગુણુવર્ધન ગણિવર, સુજમ ચિહું દિસે સાર.	૯
તસ સીસ વાયકપદ ધર, શ્રી સૌમ ગણિ સુપ્રધાન,	
નરનારી નિત પ્રતિં જેહના, ગાવેં જસ ગુણુ ગ્યાંન.	૧૦
મહિમા ધણી મહિમંડલેં, તસ સીસ સુગુણુ પ્રધાન (વિચાર),	
વાણુરસ પ્રદા લહીયેં, શાંતિહર્ષ સુખકાર.	૧૧
(પા૦ પામી વાણુરસની પદવી)	

પરસાદ તિણુ સદગુરૂતણૌં, ઝોછી ચોપઈ સાર,
ઢાલ સતાવીસમી ભલી, સુણુંતાં હર્ષ અપાર. ૧૨
સતરેં સૈં તેવીસમેં નભ (આસુ) માસ સુદ ૫૫,

(પાં સતરેસે તેત્રીસે વરસે)
નિહાં એ સંપૂરણુ થઇ, તિથે તેરમ યુધવાર. ૧૩

(પાં પચમી તીથે એ પુરણુ કીધી વાર ભલો યુધવાર.)
આંમ શ્રી જયતારણુ સરસ લહીઈ, નગરી સુથિર સુપકાર,
નામ યથારથ જેહનૌં, પડિત કહે વિચાર. ૧૪

જિહા સાધુવર્ગ સુધી રહે, શ્રી સંધનૈં સુપસાય,
ળહુ ભાવ આવક આવિકા, કરૈં ધર્મ ચિતલાવ. ૧૫

ગુણુ ગ્રહેં અવગુણુ પરિહરૈં, સદગુરૂ સુણે ઉપદેસ,
સ્થિતિ ધરમની સહુ સાચવૈં, પુણ્યે કરૈં સુવિસેસ. ૧૬

બંભાતિ સંધને આગ્રહ કરી, ચોપઈ કીધ ઉદાર,
સંધતણો આગ્રહ કરીને એ રાસ રચો ઉદાર.

નવનવી રીતિ ઢાલસું અતિ મીઠો અધિકાર. ભ. ૧૭

(પદ નવનવી ઢાલ એ નવનવ રીતસુ)
શ્રી જિનચંદ સૂરીસર, ગણપતિ ગુણભંડાર,
તેહને રાજેં કીધ એ, સપૂરણુ અધિકાર. ભ. ૧૮

શ્રવણે સુણેં ળહુ ભાવસું, જે ચતુર સુધડ સુગ્ગણુ,
કહે લાભવર્દન તેહનેં સદા હોઈ કલ્યાણુ. ભ. ૧૯

ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય ચોપઈ સંપૂર્ણુ. ગુ. વિ. વિધા.

—ઇતિ વિક્રમાદિત્ય અને નવસેં કન્યા ચઉપદ સંપૂર્ણુ—સં.
૧૮૨૯ શક ૧૬૯૪ આં વ૦ ૧૦ વાર થાવર તૃતીય પ્રહરે લે. સંપૂર્ણુ.
પં. ચુવસાગર ચિરંજીવી નેમસાગર ચિં શિખ્ય, કૃતેસાગર શિ. વૃદ્ધિ
સાગરેણુ ગ્રામ ધર્માવધે—રાવત સાલમસિંધ રાજ્યે ગ્રં. ૭૦૦, ૧૮-૧૭
આ. ક., ૨૧-૧૫ આ. ક.

—સકલ ભટ્ટારક વિજયરત્નમૂરિ-શિ૦ પં. મેધવિજય-શિ૦ કૃત્તે-
વિજય ગણી લિપિકૃતં. સં. ૧૮૫૩ શક-૧૭૧૮ માસોત્તમ માસે કૃષ્ણ
પક્ષે માગશીર માસે ૯ નવમી તિથો બુધવાસરે ચતુર્થ પ્રહરે-દક્ષણ દેશે
દક્ષણાત્ દિશાયુ-કીલા નય પ્રચંડા પુરાત્-પેઠ મંડઈ શ્રીમદ્વીનાથ પ્રસાદાત્
—જતી કૃતેવીજેને દક્ષણ દેશાત્ કીલ્યા પરંજ્યાત્ રાહોની હે પુસ્તીક
લેહલી અસે-૨૮-૧૬ બાલ૦ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૪.

બીજી પ્રતમાં ઉમેર્યું છે કે:—

અવણે સુણે બહુ ભાવસુ, જે ચતુર સુધડ સુબાણ,
કહે સાલવર્ધન તેહને, સદા હૃઈ કલ્યાણ.

—ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય નવસે કન્યા હરણ ખાપરા ચોરનો રાસ
સંપૂર્ણ. સંવત્ ૧૮૭૯ ના વર્ષે મિતિ આસાઢા વદિ ૭ દિને સંપૂર્ણ
લખ્યો છે. શ્રીમદ્વલ્લ ગચ્છાધિરાજ સકલ ભટ્ટારક પુરહર ભટ્ટારક શ્રી
શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી પૂણ્યસાગરસૂરીશ્વરજી તત્ શિષ્ય લખીત
મુનિ મુનિ મોતીસાગરેણ લખીકૃતા. શ્રી પાટણ નગર મધ્યે. શ્રી ફોક્ષ-
લિયાવાડા મધ્યે. શ્રી રસ્તુ. ૧૯-૧૪ વ. રા. મુંબઈ.

(૬૯૭) ઉપપદી સ. ૧૭૧૧ મિશ્ર.

(૬૯૮) લીલાવતી રાસ સં. ૧૭૨૮ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૪.

આદિ—

હાહા.

તેવીસમો ત્રિભુવનતિલો, જગનાયક જિનરાય,	
દાયક સિવ સુખ સાસના, સેવે સુરનર પાય.	૧
પ્રણુવિ ચરણયુગ તેહના, શ્રી સરસતિ સુપસાય,	
સીલ તણી મહિમા કરૂ, સુણહો ભવિક ચિત લાય.	૨
શ્રી સદ્ગુરૂ ઈમ ઉપદિસે, આગમ અરથ પેખિ,	
અવર સદ્ગત દેષતાં, સીલ રતન સુવીસેષિ.	૩
પાલે સીલ ભલી પરે, તે પામે સિવ સર્મ,	
મનવંછિત ફલ સંપન્નઈ, એ જિન શાસન મમ,	૪

શીલે લીલા સંપન્ને, જું લીલાવતી નારી,
ચરિત્ર સુણો તેહનો તુમે, જું થાયે નિસ્તાર.

૫

ઢાલ પહેલી ચુનડીની.

x x x x
મેરી દેહુ લાલા ચુનડી, એ જાત કહી ઈકે ઢાલ રે,
જે ચતુર હુસી સો સમઝસી, લાભવરધન વચન રસાલરે. ૧૩

x x x x
હુલાવે હો ગજ સિંધરો ધાવો મહિલમેં, એહ દેશીમેં એહ,
પૂરીય ખીજી હો ઢાલ કહી ઈસીજી, લાલચંદ સસનેહ. ૧૬

x x x x
(આમ દરેક ઢાલની નીચે કોઈમાં લાભવર્ધન ને કોઈમાં લાલ-
ચંદ એમ આવે છે તેથી બંને નામ કવિનાં લાગે છે. કુલ ઢાલ ૨૮ છે)
અતિ—

ઢાલ ૨૯ રાગ જેતસરી-નાતો નેહજો એ દેશી
મહિમા સીલની તુમહે સુણો ભવિક ચિતલાય.

x x x x
ખરતર ગછમાહે ગહરો શ્રી જિનચંદ સરિંદ,
ચાતુર ચોપડા વંસમે રે, પ્રતપે જાણિક દિનઈદ. ૪ મં
... ... વાણારસી વરીયામ,
શ્રી ગુણુવરધન ગણિવર, ભલો નાંમ તિસૂ પરણામ. ૫ મં
શિષ્ય તેહના સુપકર, વાણારસ શ્રી સોમ,
સાધુ ગુણે કરી સોભતા, સુપ્રસન મુખ ક સોમ. ૬ મં
સાંતિદરશ શિષ્ય તેહના, વાચક પદવીના ધાર,
ઈણુ કલિકાલે જોવતાં એ ગોતમને અવતાર. ૭ મં
સુંદર વરણ સોહામણરી, જણુ જણુ મુખ જસવાસં,
તે સદગુરુ સુપસાહિલે, એહ રચ્યો સંપદ ઉલ્હાસ. ૮ મં

રાગંગી શિષ્ય તેહના, સુખવરધન સન સર સુજાણુ,
વિનયવંત વખાણીયે, એતો સકલા સુવિહાણુ. ૯ મં

પ્રથમ શિષ્ય તેહના ભલા, જિનહર્ષ જેહનું નામ,
કહિન ક્રિયા જીણુ આદરી, ઇક તપ સંજમનું કામ. ૧૦ મં

લીલાવતીની ચોપાછ તજિ, આલસ કરહું તયાર,
એહવું આગ્રહ તિણુ ક્રિયો, તિણુ રચ્યો સરસ અધિકાર. ૧૧ મં

નવ નવ નીરતી ઢાલસૂ, જે એહ ચોપી હોય,
અમતકાર સુતરાં નરાં, સુણો હરષ ધર સહુ કોય. ૧૨ મં

સંવત સતરે સે ગયા, વધી ઉપ(ર) અઠાવીસ,
કાતિ સૂદ અવદશ દિને, સંપૂર્ણ સજગીસ. ૧૩ મં

ચારે માસ સુખસું રહ્યા, શ્રી સઘતણે સુપસાય,
ધરમી આવક આવિકા દિન દિન અધિકો ભાવ. ૧૪ મં

તિહાં એ કીધી ચોપછ ગાથા છસે પરમાણુ,
ગુણતીસ ઢાલે ભણી સુણતાં હરષ જીજ્ઞાણુ. ૧૫ મં

સૂણે ભવણે જે ભાવસું, એ સતીતણુ અધિકાર,
કહે લાભવર્ધન તેહને, ઋદ્ધ વૃદ્ધિ સુપ્રકાર. ૧૬ મં

—સર્વગાથા ૬૧૯ છતી શ્રી શીલ ઉપર લીલાવતીરી ચોપઈ
સંપૂર્ણ, સકલ પડિત શિરોમણી મુગટાયમાન ચક્ર ચૂડામણિ પં. શ્રી શ્રી
૧૦૮ શ્રી શ્રી ૫ શ્રી કનકહસજી ગણિ શિષ્ય બુદ્ધહસ લિપતં સ.
૧૮૭૩ રા વૈસાખ સુદ ૯ શનીવાસરે શ્રી અમૃતવેલાય શ્રી વગડી નગરે
શ્રી ઋષભદેવજી શાંતિનાથજી પ્રસાદાન્ બુદ્ધહસ આત્માર્થે—શ્રી—શ્રી—રસ્તુ.
કલ્યાણમસ્તુ. શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી સરસ્વતીજી સોનોણાં જન્મ । શ્રી—૨૦—
૧૫ બાલચંદ્ર યતિ ખાનગામા; વિદ્યા.

(૬૯૯) ધર્મબુદ્ધિ પાપ બુદ્ધિરાસ સ. ૧૭૪૨—રત્ન.

(૭૦૦) પાંડવ ચરિત્ર ચોપઈ સ. ૧૭૬૭. વિદ્યુવાસ ગામમાં.

આદિ—

દ્વહા.

સ્વસ્તિ શ્રી સુખ સંપદા, પૂરે પારસનાથ,
 નમતાં નવનિધ સિધ મિલે, શિવપુર મેલે સાથ. ૧
 સમરૂં શ્રી શ્રુત દેવતા, વિનતિ કરૂં વિચાર,
 દયા કરી દીજે દરસ, વાણીનો વિસતાર. ૨
 પાંચે પાંડવ પરગડા, સાધ સકલ ગુણધાર,
 તિમ બલ છડી દ્રુપદી, સતીયાંમેં સિરદાર. ૩
 ચરિત એહ સુણુજો ચતુર, સભાલોક મુવિચાર,
 હરપ હીચૈ હો સાધણું, પાંમેચો ભવપાર. ૪

x

x

x

x

ઢાલ કહી કેદારે ગોડી, લાલચંદ એ પહિલી જોડી. ૧૩

સવત સતરૈસ તસઠ મમૈણ વિદ્ધુવાસ મઝાર,
 તિહાં સંપૂરણ ચૌપાઈણ, શિષ્ય આગહ મન ધાર. ૧૧

તીન હજરને સાતસૈણ, શ્લોક પચાસી જાણુ,
 માજનૈસૈણ પંથનોણ, એહ કીયો પરમાણુ. ૧૨

પેં તીનાં તામ્ર કલૌણ, પાંચમી પાંચમી ઢાલ,
 રાગ-કાલ હરૈ સોભતીણ, નવી નવી દસમૈ ચાલ. ૧૩

પાછલે ખડે પાંચમીણ, ઢાલ રાગ મદહાર,
 પ્રાંત કહી ધન્યાસિરીણ, ચતુરનરાં ચમતકાલ. ૧૪. પા૦

શ્રી પરતરગહ ગહગહેણ, શ્રી જિનસૂખ્ય સુરિદ,
 જેમસાધા તિહા દીપતીણ, સુજસ ધોલૈ નરવૃંદ. ૧૫ પા૦

શ્રી સાધુરંગ પાઠક ભલાણ, ધરમસુંદર તસુ શિષ્ય,
 ગણિ કમલસોમ શિષે તેહનાણ, નર પ્રણુમૈ કેષ લખ્ય. ૧૬

દ્વાનવિનય વાયક ભલાણ, અંતેવાસી તાસ,
 ગુણુવરધન ગણિ દીપતાણ, પ્રસિદ્ધપુર જસ વાસ. ૧૭

શ્રી સોમશિષ્ય તસુ સુંદરણ, શાંતિહર્ષ તસુ શિષ્ય,
 સૌમ્યવદન સોભા ઘણીણ, ધરમધોરી પરતક્ષ. ૧૮

તે સદગુરુ સુપસાહિલેજી, ક્રીધ મૈ ચૌપાઈ એહ,
 સત્ર વિશુદ્ધજિકો કહૈજી, મિચ્છામિ દુકડ તેહ. ૧૯
 સાધુનાં શુદ્ધ ગુણુ ગાવતાં જી, સહીય હૌવે નિસ્તાર,
 ધમ જાણી મૈ વરણ્યૌજી, પાંડવનો અધિકાર. ૨૦
 કરણી નહી તીસી માહરીજી, તેહવો નહિ તપ ધર્મ,
 પિણુ ગુણુ ગાવતા સાધુનાંજી, ત્રૂટસી અશુભ મુઝ કર્મ. ૨૧
 લિખૈ લિખાવૈ ધ્રમ જાણિનેજી, સુણેં સુણાવૈ જોહ,
 લાભવરધન પાઠક કહૈજી, આન નિર્મલ લહૈ તેહ. ૨૨ પાં

—ધૃતિ શ્રી પાંડવચરિત્ર ચૌપાઈ સમાપ્તા. સર્વગાથા ૪૨૫ અથા-
 અંથ ૪૦૦૦ સંવત્ ૧૮૨૬ માગ. સુ. ૧૫ પંડિત શ્રી દેવવલ્લભજી
 ૫ ગોરધનજી ૫ ચદ્રભાણુ ૫ કુશલાં જોસા તેજ ભગવાન લિખ્યત.
 શ્રી વીક્રાનેર મધ્યે. શ્રી રસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ. (ગુ. વિ.)

—સંવત્ ૧૮૩૨ ૨૧ વર્ષે મિતિ ચૈત્ર વદ પંચમ્યાં રાજકુમાર
 લિખ્યત. શ્રી. ૬૮-૧૭ દા. ૧૩ ન. ૩૬ જૈ. શા. અમદાવાદ.

(જીવ્યો જિનહર્ષ નીચે મૂકેલી આજ કૃતિ નં. ૬૦૬ પૃ ૮૩-૮૪

૩૩૭ પરમસાગર (તં જયસાગર ઉ-લાવણ્યસાગર
 પં. શિ.

(૭૦૧) વિક્રમાદિત્ય રાસ સ. ૧૭૨૪ પોશ શુદ્ધિ ૧૦ ગઢવાડામાં.

આદિ—

પરમ જ્યોતિ પ્રકાશ કર પૂરણુ પરમ ઉલ્લાસ,
 પ્રણમું પરમાનંદ સું, પરમ શખેસર પાસ,
 ચરમ શરીરી ચરમ જિન, શાસ ન નાગ સુધીર,
 પરમ પ્રેમ પદ પૂજસું. જગ વલ્લભ જિન વીર.

પૂજ્યે વિક્રમસેન નૃપ પામ્યો સુખ પંડૂર	
તાસ ચરિત સુપરિ કહુ, આણી આનંદ પૂર.	૮
સાવધાન સહુકો સુણો, વરણ વીકથા વાત,	
એ સુણતાં જે ઉંધશે, તે જાણો પશુ જાતિ.	૯
સબંધ વિક્રમ ભૂપનો, મીઠો સાકર દ્રાખ	
કવિ ચતુરાઈ કેલવી, ભાષે કવિયણુ ભાખ.	૧૦
કિણુ વિધ પૂન્ય કિયો તિખે, ફલિઓ કિણુ પ્રકાર,	
એક મનાં કવિયણુ કહે, સામલયો નરનારિ.	૧૧

x

x

x

x

અંતે—

રાગ ધન્યાસી. દેખો માર્છ સતર ભેદ જિન ભક્તિ—	
ગાયા ગાયારે મેં ઉત્તમના ગુણુ ગાય,	
પાસ સખેસર પરસાદે મન વાછિત ફળ પાચારે—	૧
મે ઉત્તમના ગુણુ ગાયા—	
વિક્રમાદિત્ય નરેસર વિક્રમસેન મહારાય,	
તાસ સબંધ મેં રચીકિ રંગે, સદ્ગુરુ ચરણ પસાયા—	૨
વિક્રમાદિત્ય પ્રબંધસું જોઈ એ મે અંથ નિપાયા,	
આદર કરીને ઉત્તમ માણસ, સુણયો સહુ ચિત્ત લાયા—	૩
કવિ કેલવણી કરીને કાંઈક, ઉચ્છા અધિકા બણાયા,	
મિછાદુકક સો મુઝ હોઈ સહુની શાખે સુણાયા—	૪
નવ નવ રાગે નવનવી ભાતે એ અંથ મે નાગ વિસાયા,	
ચતુર તણે કર ચડસ્યે એ તમ લહસ્યે મૂલ સવાયા—	૫
સવત સત્તર ચોવીસા વરસે, પોસ દસમે સુખદાયા,	
પાસ જન્મ કલ્યાણુક દિવસે, પૂરણુ કરી સુખ પાયા—	૬
ગઢવાડે શ્રાવક ગુણુ રાગી, સહુકો સમક્તિ ધારી	
સદ્ગુરુ સેવ કરે મન સુદ્ધે, ધર્મ તણો ભંડારી—	૭

તિણુ પુરમેં કીધો ચોમાસો, ઉદ્યસાગર બુધ પાસે
 સધ આગ્રહે એ ચોપૈ કીધી, આણુંદ ઘણે ઉલ્લાસે— ૮
 તપગઢ અંબર તણો સરીખો વિજયદેવ ગણુધારી
 તાસ પાટ સંપ્રતિ ગુરૂ પ્રતપે, શ્રી વિજયપ્રભ સુખકારી— ૯
 તાસ ગઢ ગુણુ મણીના આગર (વિ) જયસાગર હિવઝાયા,
 તસ પદ સેવે સુરનર સાહિબ, નામે નવનાથ પાયા— ૧૦
 તાસ સીસ પંડીત જન નાયક, શ્રી લાવણ્યસાગર ગુરૂરાયા,
 મહિયલ મહિમા જેહનો પસર્યો, દિન દિન ચઢત સવાયેરે— ૧૧
 તસ પદ સેવક પરમસાગર કવિ-રચીયો રાસ રસાલ,
 ભાવ ધરી યે સુણનાં ભવિયણુ, લહેસો મંગલમાલ— ૧૨
 તા લગે એ ચોપઈ થિર થાયો, જાં લગિ સુરજ ચદો,
 રાગ ધન્યાસી દાલ ચડસઠમી પરમસાગર આણુંદો રે— ૧૩

ગ્રંથાગ્રંથ ૧૩૧૧ (રાજકોટ. શ્રી પૂજ્ય અપાસરો)

—લ. સ. ૧૭૭૧ પત્ર ૪૩-૧૫ ખી. ડી. ૮૧ રો. એ. સો.
 મુખ્ય નં. ૧૯૬૧.

—સ. ૧૮૪૪ વર્ષે માગસીર શુદ્ધ ૬ લ. હર્ષવિજય ગ. ૪૨-૧૮. માં.

—પત્ર ૩૩ હા-ભં-પાટણુ ૬૧-૧૯.

—ગ્રંથાગ્રંથ ૧૮૬૦ સંવત ૧૮૧૮ માહા વદ ૨ ને વાર ભોમ
 વાસરે શ્રીપાટણુ મધે. પાનાં. ૫૯-૧૪ ક. મુ.

લિખિતાય—સં. ૧૭૮૬ ના વર્ષે ચૈતી સુદિ ૫ ને દિને. મહો-
 પાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી ભાવવિજય ગણિ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી ભાણુ-
 વિજય ગણિ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી રતનવિજય ગણિશિષ્ય પડિત શ્રીરવિ-
 વિજય ગણિશિષ્ય મુનિખુશાલવિજય મુનિ જીતવિજય પકનાથ, નડુલાઈ
 નગરે. પત્ર ૫૬ દા. નં. ૭ સીનોરભ.

—છતી શ્રી વિક્રમસેન નરેશ્વર ચતુષ્ટીકાસંપૂર્ણ. ૫. શ્રી નાંદી-
 સાગરજી શિષ્ય પં. શ્રી કનકસાગર શ્રી શિષ્ય પં. શ્રી ગોતમસાગરજી

શિષ્ય શ્રી કૃપાસાગરજી પં. રત્નસાગર લીખ્યતે સં. ૧૮૨૫ જ્યેષ્ઠ સુ. ૭
શનીવાસરે. આમ ગોધાવસ મધ્યેરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુઃ (ગુ. વિ.)—
૪૮ પત્ર પ્ર. કા.

—સંવત ૧૮૭૪ વર્ષે ભાદ્રવદા સુદિ ૧૩ દિને. (ઉદયપુરભં.)

—અંથાઅંથ ૧૮૬૦ સં. ૧૮૧૮ રા માહા વદ ૨ દને વાર
ભોમવાસરે શ્રી પાટણ મઘે લખીકૃતં. પત્ર ૫૯. (મારી પાસેનું
છેલ્લું પાનું)

૩૩૮ માનસાગર (ત. વિદ્યાસાગર—સહજસાગર—જિન-
સાગર—જીતસાગર શિ.)

(૭૦૨) વિક્રમાદિત્ય સુત વિક્રમસેન ચો. સં. ૧૭૨૪ ક્રાંતિક
માસ. કુડે (કુવરનયર) માં.

આદિ—

ફહા.

સુખદાતા સંખેશ્વરો, પૂરમ પરમ ઉલ્લાસ	
સાનિધિ કરિજ્યો સાહિબ્યા, અધિક ફલજ્યૂં આસ	૧
સારદ્યંદ સમોવડે વચન અનોપમ જાસ,	
સા સારદ સુપ્રસન હુઉ, ઘો મુઝ વચન વિલાસ.	૨
અરણુ કમલ સદ્ગુરૂ તણા, હું સેવું હિત આંનિ,	
કીડીથી કુંજર કરૈ, તે સમવડ કો જાણિ.	૩
ગુરૂ વિનુ ગ્યાંન ન અંપજૈ, મૂરપ અંધ સમાન,	
હૃદયકમલને હિતકરણુ, પ્રગટ્યે અભિનવ ભાંન.	૪
સરસ વચન સરસતિ દિયોં, જીહિ જીહિરે જીહિ,	
ગુણ વર્ણવા ગરવા તણા, હું તુંઝ પૂરિસ પૂકિ.	૫
દાન સીલ તપ ભાવનાં, આરે જગમેં સાર,	
સદિયાં છે તૌપણિ ધહાં, દાન તણા અધિકાર.	૬

અંતે—

દાલ ૫૧.

દાલ એકાવનમી ભણીએ, દાંન તણા અધિકાર,
માનસાગર કવી દાંનથી એ પામો પામો સુખ અપાર-૧૧ સું.

દાલ ૫૨ મી રાગ ધન્યાસી-સાલિમઝ ધનો ઋપરાયા એહની.

દાન તણા ફલ અધિક દિવાયા, ભવિયને ચિત લાયાળ,
સંભલિ સંધ સદ સુખ પાયા, દાન તણા દીલ આયાળ. ૧

વિક્રમસેન તણા ગુણુ ગાયા, અધિક અધિક ફલ પાયાળ,
દાનકરણુ જગિ નામ કલાયા, પરિહરિ ક્રોધ કપાયાળ. ૨ વિ.

નામઈ પાતિક દૂર પલાયા, સુપ સપતિ થિર પાયાળ,
માતપિતા ધન એ સુત જાયા, સેવઈ સુરનર રાયાળ. ૩ દિ.

સતરસઈ ચઢિવીસઈ જાણુ, ક્રાંતિ (મૃગશિર) માસ વપાણુ,
કુકઈ નગર રહ્યા ગુણુષાણુ અથ ચઢ્યો પરિમાણુ. ૪ દિ.

તપગચ્છપતિ વિજયદેવ સુરિદ દીપઈ તેજ દિણુદાળ,
તસ પટ શ્રી વિજયપ્રભ મુંણીદા, પ્રતપો જ રવિચદાળ. ૫ દિ.

તસ ગણપાદકમાદિ પુરદર, શ્રી વિદ્યાસાગર ગુંણુસુંદરળ,
તસ સીસ સહજસાગર ગુણુમંદિર સેવઈ સુરનર ભૂધરળ. ૬ વિ.

તસ પટ વાયક વડ વયરાગી, સુંદર રૂપ સોભાગીળ,
શ્રી જિન(જય)સાગર જિનગુણુરાગી, મહિયલ મહિમાજાગીળ. ૭ વિ.

નામૈ લહીયૈ અધિક જગીસ ગુણુ કરી વિસવાપીસળ,
તસ પાટે (સીસ) જીતસાગરગણિધશ, જીવો કોડી વરીસળ. ૮

તસ સીસ માનસાગર મતિસારંઈ, ભવિયજીનઈ હિતકારેળ,
રાસ રચ્યો મેં પર ઉપગારે, ભણુતાં જયજયકારધળ. ૯

થીર રહજ્યો એ અથ વિચારી, જ્યાં લગી ધૂરીતારીળ,
કહ કરી ગાસ્યૈ નરનારી, સાંભલતાં સુષકારિળ. ૧૦

વિક્રમચરિત જૈ ચઉપછડીડી ગ્રંથ રચ્યો મઈ જોધળ,
અધિકો ઉછો ભાવ્યો સોધ, મિચ્છા દુકડ હોધળ. ૧૧

ભાવ કરીને જે નર ભણુએ, તે શિવ રમણી વરિસ્યેછ,
 એ સખંધ સદા સખલસ્યૈ, તાસ મનોરથ ફલસ્યૈછ. ૧૦
 દાલ આવન (પંચાવન)મી જે મૈ ગાઇ, માનસાગર સુખદાઇછ,
 દિનદિન ચઢતૈ તેજ સવાઇ, દિનદિન દોલતિ પાઇછ. ૧૩

—ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય સુત વિક્રમસેન નરેન્દ્રસ્ય ચતુઃપદી સંપૂર્ણા.
 (શુ. વિ. વિદ્યા.)

—ઇતિ દાનાધિકાર...સ. ૧૭૯૩ રા માહ વદિ ૩ દિને લિપીનં
 પં. જિનેન્દ્રહર્ષ લખિકૃત્વા—આમ સાચસિ મધ્યે (૩૮-૧૫ આ. ક.)

—સ. ૧૮૪૭ વર્ષે માઘ વદિ ૨૧ આદિત્યવારે પંડિત સૌમા-
 અવિજે તનૂ શિ. પં. હિતવિજયેન લિપિકૃતં મેદપાટદેશે મહારાયા
 પરગને શ્રી તાલનગરે શ્રી ઋષ્યમદેવજી પ્રાસાદાત્ ૩૮-૧૬ દા. ૧૩ ન.
 ૧૭ જૈ. શા. અમ૦

—ઇતિશ્રી વિક્રમાદિત્ય સુત વિક્રમસેન લીલાવંતીની ચોપઇ સંપૂર્ણ
 સમાપતાં—શ્રી મેદપાટ દેશે મહારાગધિરાજ રાણાશ્રી સંગ્રામસિંઘજી
 રાજ્યે, સવત ૧૭૭૩ વરષે વૈસાખ માસે શુક્લપક્ષે ૨ તિથૌ ગુરવાસરે.
 નાનાં પાનાં—ખંડિત પા-૬૫ પૃ ૧૫ આ-ક.

—સં. ૧૮૫૧ માઘ માસે કૃષ્ણપક્ષે ૧૧ તિથૌ ભૃગુવાસરે લિ.
 પં. હેમરાજેન વિહારનગર મધ્યે. પા૦ ૬૪ પં. ૧૧ ધો.

—સં. ૧૮૩૬ આસો સુદ ૧૫ સર્વગાથા ૧૧૬૨ ૩૯-૧૭ ધો.

—સં. ૧૭૮૮ વરસે મતી વૈસાખ વદી ૩ પોટલાં નગરમે લિપી
 કૃત્વા—(ઉદયપુર ભં.)

(૭૦૩)+ કાન્હડ કઠિયારાનો રાસ સં. ૧૭૪૬ મારવાડના પદમા-
 વતિ ગામમાં.

આદિ—

દોહા.

પારસનાથ પ્રણમું સદા, ત્રેવીશમો જિનચંદ,
 અલિય વિધન દર હરે, આપે પરમાનંદ.

વીણા પુસ્તક ધારિણી, શ્રુતદાતા શ્રુતદેવ,	
સાનિધ કર્ણે સામિની, સેવકને નિતમેવ.	૨
દાન શીલ તપ ભાવના, ધણમે અધિકુ શીલ,	
સેવે જે ભવિયણ સદા, ધણ ભવ પરમવ લીલ.	૩
શીલે સુર સાનિધ કરે, શીલે સિંહ શિયાલ,	
શીલે સવિ સંકટ ટલે, ફણિધર હુવે કૃત્તમાલ.	૪
શીલે સુખ સંપદ મિલે, શીલે ભોગ રસાલ,	
કહિયારા કાન્હડ પરે, ફલે મનોરથ માલ.	૫
કહિયારો કાન્હડ હુવો, શીલવંત માંહે લીલ,	
તાસ તણા ગુણ ગાવતાં, પાવન થાયે જીલ.	૬
ગુણ ગાઈ ગુરૂઆ તણા, સાંભલજે સહુ સંત,	
શીલ કિસી પરે પાત્રીયું, તે દાખું દૃષ્ટંત.	૭

x

x

x

x

અંતે—

દાલ ૯ મી વાડી પુલ્લી અતિ ભલી મન ભમરારે—એ દેશી.

કાન્હડ સાધુ શિરોમણિ, મન ભમરારે,

લાધો સુર અવતાર, લાલ મન ભમરારે.

x

x

x

x

નગર ભલું પદમાવતી, મં મરધર દેશ મઝાર લા.

*ધર્મનાથ પરસાદથી મં પૂજા સત્તર પ્રકાર લા. ૬

*આનો પાઠાંતર નીચે પ્રમાણે કરી નાંખ્યો છે (સવાઈલાલ રાયચંદે પ્રકટ કરેલ છે તેમાં) 'તેનું કારણ મૂર્તિપૂજા હડાવવા માટે હોય તેમ જણાય છે:—

ધર્મમહિમા પરસાદથી મૂળ ગુણ-ધણારે પ્રકાર લા. ૬ વળી કડી ૯-૧૦-૧૧-૧૨ હડાવી દીધી છે ને ૧૩ મી તે ૯ કરી નાંખી છે.

વડા વસે વ્યવહારીયા મં ધન કરી ધનદ સમાન	લા.
ખ્યાગી ત્યાગી અહુ ગુણી મં દેષદ્ધરિસથુ દાન	લા. ૭
સત્તરસેં સે(છે)તાલીસમેં મં તિહાં કીધો ચઉમાસ	લા.
સદ્ગુરનો પરસાદથી મસ પૂગી મનની આશ	લા. ૮
શ્રી તપગછ ગુર રાજ્યો મં શ્રી વિજયપ્રમ સુરિંદ	લા.
તસ ગછ ગગન દિવાકર મં શ્રી વિજયરતન મુણિંદ	લા. ૯
તસ ગછમેં મહિમાનિલો મં શ્રી જયસાગર ઉવજ્જાય	લા.
તાસ શિષ્ય શોભાકર મં જિતસાગર ગણિસય	લા. ૧૦
રાજસાગર સુખ મપદા મં રચીયો એ અધિકાર	લા.
ઓછો અધિકો ભાખીયો મં મિચ્છામિ દુક્કડકાર	લા. ૧૧
માનસાગર સુખ સંપદા મં જિતસાગર મણિ શિષ્ય	લા.
સાધુ તણા ગુણુ ગાવતાં મં પૂગી મનહ જગીસ.	લા. ૧૨
નવમી ઢાલ સોહામણી મં ગોડી રાગ સુરંગ,	લા.
માનસાગર કહે સાંભલો મં દિનદિન વધતે રંગ	લા. ૧૩

—પ્રં (૧) ભીમશી માણેક તથા (૨) સવાઈલાલ રાયચદ.

—શીલ વિષયે-કડીયારા કાન્હડ ચતુઃપદી સંપૂર્ણ ૫-૧૮ આ-ક.

—એક બીજી પ્રતમાં ઉપરની ૧૨ મી કડી પછી આ પ્રમાણે છે
અને ઉપરની ૧૧ મી કડી નથી.

દિગપર કથા કોસથી, રચીયો એ અધિકાર,

અધિકો ઉછો ભાખીયો, મિચ્છા દુક્કડ સાર.

—સ. ૧૭૮૩ વર્ષે મતિ આસાદ વદી ૧૨ ગુરવારે દિને લિપી-
કૃત વીકાનેર મંચે. ૮-૧૩ ના. ભં.

૩૩૬ તત્ત્વવિજય ૧ (પ્રસિદ્ધ ચશોવિજય ઉપાધ્યાયના

— શિષ્ય)

(૭૭૪) અમરદત્ત મિત્રાનંદનો રાસ, સં. ૧૭૨૪ સંતપંચમી ગુર.

સ્થાણી-શહેરમાં.

આદિ—

દ્વહા.

- પહિલુ પ્રણુમું શારદા, વરદાતા વિખ્યાત,
આણુંદ ધરી આદર કરી, મયા કરેયો માત. ૧
- તૂ તૂઠી કવિ કોડીને, સુમતિ દિધિં સુપવિત્ત,
તુઝ સાનિધિથી શારદા, કરસ્યુ સરસ કવિત્ત. ૨
- મંદમતિને મતિ દેઈ, કર તું કોવિદ તાસ,
બોબડ બહેરા બાપડા, તસ દિધિં વચન વિલાસ. ૩
- વિનય કરી વિધિસ્યું નમું, આદીસર અરિહંત,
શાંતિકરણુ શ્રી શાંતિજી, ભગતઈ બળું ભગવંત. ૪
- નિત વદોશ્રી નેમિજી, રાણી રાજુલ કત,
બ્રહ્મચારી જગવલ્લહો, મોટો એ મહંત. ૫
- સાચો દેવ સંખેસરો, પુહંવી માહિં પ્રસદ્ધ,
પરતા પૂરઈ પાસજી, નામં લહે નવનિધિ. ૬
- શાસનનાયક સમરીઈ, સમરથ સાહસ ધીર,
ત્રિશલાનંદન તું ધણી, વડું શ્રી જિન વીર. ૭
- ગૌતમ ગણુધર ગુણુનિલો, લખિધવત સીરલીહ,
અંગૂઠેં અમૃત વસે, સાધ શિરોમણિ મિહં. ૮
- સુગુર તણું સુપસાઉલે, રચુ તે રાસ રસાલ,
સુણુતાં શાતા ઉપજે, વાંચે બુદ્ધિ વિશાલ. ૯
- દેવ અરિહંત દાખિઓ, ધર્મહ ચાર પ્રકાર,
દાન શીલ તપ ભાવના, સમઝો ચિત્ત મઝાર. ૧૦
- દાને દોલત પામીઈ, બને સુખ શ્રીકાર,
ભાવે ભવિયણુ સાચને, દેયો સરમ આહાર. ૧૧
- દાનતણા પરભાવથી અમરદત્ત મિત્રાણુંદ,
સુખ વિલસી સંસારનાં પામ્યા પરમાનંદ. ૧૨
- અમરદત્ત મિત્રાણુંદનો સરસ એહ સંબંધ,
શાંતિનાથ ચરિત્તથી કરસ્યું એહ પ્રબંધ. ૧૩

આલસ મૂકી અગથી અધિક ધરી ઉલ્લાસ,
સાંભલજો સજ્જનસદા. એહ અનોપમ રાસ.

૧૪

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૩૪ રાગ ધન્યાસી.

દાન તાણઈ અધિકારેં પમણું અમરદત મિત્રાનંદ ચરિતોણ,
એકમનાં થઈ સુણતાં પ્રાણી જન્મ થાઈ પવિતોણ.

શક્તિ સાર દાન દેયો ભાવે લેયો નરભવ લાહણ,

મત ખંડયો ભાવ દાનલ દેતાં ધરયો અધિક ઉચ્છાહણ.

૯૫

દાન દીધું નિઃફલ ન હુધ કોષને, વલિ વિશેષે સુપાત્રોણ,

આદર આણી દાનજ દેયો જિમ લહો તુમહે સુખ ગાત્રેણ.

દીધાની દે કુલ ચઢેં જાણો મચ્છર મ ધરયો કોષણ,

બખીલતણું નામ કોષ ન લેવેં ચતુર વિચારે જોષણ.

૯૬

વેદનયાણ રજ ઋધિ વિધુ ૧૭ સંખ્યાધ એ સંવત્સર સારણ,

માસ વસંત પૂર્ણી તિથિ પંચમી ઉત્તમ સુર ગુરવારણ.

રેવતી નક્ષત્રે વિજયમુદ્રતેં વલી ચોથો રવિ યોગણ,

નિર્મલ ઉજ્જવલ પક્ષ અનોપમ શુભ મલિયા સંયોગણ.

૯૭

અભિનંદન શાંતિજિન પસાઈ રાસ રચ્યો રસાલણ,

ચતુર તે ચારે ખંડ મલીનઈ ચુંદર ચોત્રીસ ઢાલણ;

ચોમાસું રહી રચાણી સઈરઈ અતિહિ થઇ જિજ્ઞાસણ,

ભણતાં ગુણતાં સુણતાં સંપદ લહીઈ મંગલમાલણ.

૯૮

પૂરવ ચરિતણું મેં મેલેં સંબંધ કર્યો વિસ્તારેણ,

હાસ્ય મ કરચો વિપ્રુધજન વાંચી કર્યો મુઝ મતિ અનુસારેણ,

અધિકું ઓણું આણું હોઈ તે કરચો તુમે માફણ,

કરજોડીનેં કરૂં છું કવિનેં વિનતડી હું આપણ.

૯૯

તપગઢ ગણ ગયણાંગણ નભોમણિ શ્રી વિજયદેવ સૂરીદાણ,

તસ પટધર કુમતિમદ્મંજન રંજન સુરનર ઈદાણ;

શ્રી વિનયપ્રભ સૂરીશ્વર ઇશ્વર રીસ રહિત ગણુધારણ,
 દરિસનથી નવ નિધિ પામીજે નામે લલિયે જયકારણ. ૮૦૦
 તપગચ્છમાંહિ મહિમાધારી કીરતિ વેલિ વિસ્તારીણ,
 શ્રી નયવિનય વિષ્ણુધ વરરાજે મૂરતિ મોહની ગારીણ;
 તસ સીસ વાયક વૃદ્ધ વિભૂષણુ દૂષણુ રહિત તે સોહેણ,
 શ્રી જસવિનય ઉવઝાય શિરોમણિ ભવિયણુનાં મન મોહેણ. ૧
 તસ પદ પદ્મમધુકર સરીખો સેવકમાં શિરતાજણ
 આદર આણી કહી એ વાણી તત્ત્વવિનય કવિરાજણ,
 ગાહા દૂહા અષ્ટશત સંખ્યાઈ ઇકસડિ ઉપરિ વિશેષણ,
 થિર રહયો એ રાસ તિહાં લગે જિહાં લગે મેર ગિરીશણ;
 સાધુતણા ગુણુ રગે ગાતાં પુહયે મનહ જગીસણ. ૨

—સર્વ ગાથા ૮૦૨ પા૦ ૩૩-૧૮ લીં. રત્ન,

((૯૦૫) ચોવીશી (ચતુર્વિંશતિ જિનભાસ)

સકલ પંડિત સભા ભામિની ભાલસ્થલ તિલકાયમાન પંડિત શ્રી
 ૧૯ શ્રી તત્ત્વવિનય ગણિ તત્ત્વ બ્રાન સકલગણિ ગણુમુખ્ય ગણિશ્રી ૭ શ્રી
 લક્ષ્મીવિનય ગણિચરણકમલેષ્યો નમઃ—

આદિ— (ઇડર આંખા આંખલીરે એ દેશી.)

ઝપલ જિણુદ મયા કરીરે, દરિસન દાખો દેવ,

અલજો છઈ મનમાં ધણોરે, કરવા તાહરી સેવ.

જિણેસર તુમ્હસ્યું અધિક સનેહ આચલી.

x x x x

શ્રી જસવિનય વાયક તણોરે સીસ તત્ત્વવિનય ગુણુ ગાય જિણેસર.

અતે—

શ્રી નયવિનય કવિરાજ વિરાજઈ, શ્રી જસવિનય વાયક છાજઈ,

સેવક તત્ત્વવિનય ઇમ જંપઇ, નિતનિત નવલ દિવાજઈરે. ૫

પ્રભુ વીર જિણુંદ મઈ ગાયો.

—ધતિશ્રી મહાવીર જિનભાસ ૨૪ લિ. ગણિ પ્રેમવિજયેન
લિપીયક્રે સંવત્ ૧૭૩૫ વર્ષે પોસ વદિ ૩ દિને શ્રી વિજયપુર સ્થાલપુરે.

૮-૧૪ આ. ક.

જ્ઞાનપંચમી સ્તુતિ.

આદિ—

પંચરૂપ કરી સુરપતિ પ્રભુનિં મેરશિખર લેખ જાવઈછી,

અંતે—

શ્રી જસવિજય પાઠક પદ્મસેવક તત્ત્વવિજય જયકારીછી.

૪

૩૪૦ ગુણસાગર.

(૯૦૬) ચન્દનખાલા ચો. સં. ૧૭૨૪-માણેક.

૩૪૧ સમયકીર્તિ (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ-ધર્મનિધાન-શિ૦)

(૭૦૭) ભુવનાનંદા ચોપદ્ય સં. ૧૭૨૫ માગશર વદ ૫ શુક.
આસણિ કાટમાં.

આદિ—

દૂહા.

ચહવીસે જિનવર ચરણુ, રિદ્ધિ સિદ્ધિ કરતાર,
નમતાં નવનિધિ સંપન્ને, નિરમલ ઘણ મતિસાર.

૧

ગુણુ ગિર્યા ગુરજણુ નમું, જ્ઞાનદષ્ટિ દાતાર,
મૂરખથી પડિત કરઈ, આણિ મનિ ઉપગાર.

૨

દાન તપસ્યા ભાવના, મોટા છઈ જગમાંહિ,
સીલ સમો જગિ કો નહી, પાણી પાવકેં થાહિ.

૩

સીલઈ સુખ સંપત્તિ હુવઈ, સીલઈ જસ અભિરામ,
સીલઈ જગમઈ જય હુવઈ, સીઝઈ વંછિતકામ.

૪

ભુવનાનંદા સતી તણઉ, સાંભલજ્યો અધિકાર,
વંછિત કારિજ સહુ કલ્યા, સુખ લાધા શ્રીકાર.

૫

*

+

*

*

અંતે—

ઢાલ ૧૩ ધન્યાસી.

ધસઉરે અધ્યત્તઉ મુનિવર વંદીયધ એહની.
રિપુમરદન મુનિવર ભુવના સતી, નિસદ્દિન લીજઈ નામ.

x

x

x

x

સૂરિ શિરોમણિ વખતખલી વડા શ્રી જિનચંદ સૂરીંદ,
રીહડવંશ વિભૂષણ દીપતા, સુખ ઉપમ જસુ ચંદ. ૪ રિ.
શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીસ તણા સહુ શિષ્યામાહે સિરદાર,
પાઠક ધરમનિધાન સકલકલા, જ્ઞાનતણા ભંડાર. ૫ રિ.
તાસુ સીસ સવેગી સુભમતી, સમૈકીરતિગણિ સીસ,
શ્રી શ્રી સોમગુર સાંનિધિ ચક્રી, ચરિત રચ્યઉ સુજગીસ. ૬ રિ.
સુભતિધરમ સુભમતિ સુણુવા ભણી, એ કીધઉ અધિકાર,
શાસ્ત્ર દેખી શીલતરંગિણી, ભવિયણનઈ હિતકાર. ૭ રિ.
સત્તરઈ સઈ પચવીસ સંવત્સરંઈ, આસંણીકોટ મઝારિ,
મગસિર વદિ પાંચમિ શુકવાસરંઈ, પુરંઈ કીધઉ અધિકાર. ૮ રિ.
ઉછઉ અધિકઉ ઇહાંકણિ મધ, કલઉ વિણ ઉપયોગી ભાખિ,
ભાખી હોઇ તે મિહાદુકકં, શ્રી સંધકેરી સાખિ. ૯ રિ.
ભણુતાં ગુણુતાં સુણુતાં ભાવસૂં, જતીસતી અધિકાર,
તિહાં ધરિ દિનદિન રગ વધામણાં, વરતઈ જયજયકાર. ૧૦ રિ.

—ઇતિશ્રી શીલ વિષયે ભુવનાનંદા ચતુષ્પદી સંપૂર્ણા લિખિતા
પ. રગવિજયેન સંવત ૧૭૩૩ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૩ દિને વિક્રમપુરે.
૮. ૧૭ પ્ર. કા. નં. ૬૬૭.

૩૪૩ માનવિજય (૨) (ત૦ શાંતિવિજય શિ૦)

(૭૦૯)+ નયવિચાર (સાત નયનો) રાસ.

આદિ—

શ્રી ગુરુ ચરણુ કમલ અનુસરી, શ્રી શ્રુતદેવી રીદ્ય ધરી,
તત્તરચીનર્ધ બોધન કાન્નિ, કરૂં નયવિવરણુ ગુરુ સાહાન્નિ. ૧

સૂત્ર અર્થે સવિનય સંમતિ, સંદરમિત છધ શ્રી જિનમતિ,
આવશ્યક નિર્યુક્તિ અશ્યું, દેખી કહિવા મન ઉલ્લસ્યું. ૨

નયે કરીને સયલ પયત્ય, વિચારવા બોલ્યા છે તત્ય,
નય વિચાર કરવો તે માટિ, જિમ પામો સમકિતની વાટિ, ૩

જો એણું ન વિચારે અર્થ, તો તસ સૂત્ર બણ્યાં સવિ વ્યર્થ,
યુગતા યુગતિ ભાસેં વિપરીત, મહાભાષ્યેમાંહીં કહિ રીતિ. ૪

x   x   x   x

અંતે— ઢાલ ૧૪ કરણી કહણી તો વિણ કાચી.

x   x   x   x

એહ અનોપમ ચિંતામણી સમ, શાસ્ત્ર પટકથા લેધણિ,

પ્રાકૃત ભાષાદોરે ગૂંથ્યો,

ભવિરી એહમાં શાસ્ત્રે વિપરીત કહેવાયું હોય,

સોધયો સંત ગીતાર્થ સોધં.

-૭૫ શ્રી.

ભણતાં સુણતાં હોઈ સમકિત નિરમલું,

એહ સુરમણિ સમો નયવિચાર,

સતત અભ્યાસતા હોઈ સમતા ગુણો,

એહ અનંત કલ્યાણકાર.

૯૦ શ્રી.

—ઇતિશ્રી માનવિજય ગણિ કૃત નય વિચારનો રાસ સંપૂર્ણ.

અં. ૨૪૦ ભાવ.; પ્ર. જૈન શ્વે. કા. હેરલ્લ વૈશાખ ૧૯૭૩ નો અક

પૃ. ૧૫૧ થી ૧૬૧.

(૯૨૦)+ ચોવીસી

આદિ—

ઋપમરત.

રૂપમ નિર્ણુદા રૂપમ નિર્ણુદા, તુમ દરિશણુ હુયે પરમાણુદા.

અદનિશિ ધ્યાઈ તુમ દીદારા, મદિર કરીને કરજ્યો પ્યારા. ૧

× × × ×

સુમતિજિનસ્ત.

× × × ×

શાંતિવિજય યુધ શીશ, કહે ભવિંકા જના હો લાલ.

પ્રભુનું પિંડરથ ધ્યાન, કરો થઈ ઇકમના હો લાલ.

* × ? *

અતે—

વીરસ્ત.

હત્યો તિમ ભગતને હતાવે, મૂક્યો મૂકાવે,

તરણુતારણુ સમરથ છે તુંહી, માનવિજય નિતુ ધ્યાવે.

—લ. સં. ૧૮૪૯ માઠ વદ ૧૧ ૯-૯, ૧૦-૧૨, ૧૦-૧૩

આ. ક.

—પ્ર૦ ચોવીસીવીસી સંગ્રહ પૃ. ૧૭૨-૧૮૮.

+૮મદસઝાય પૃ ૧૩૮ સ. મા. ભી.

+શ્રાવકના ૨૧ ગુણુ સ. ૭ ૫ સ. મા. ભી.

+ „ ૧૨ પ્રત સ. ૨૬૭ „

—સુમતિકૃમતિ (જિનપ્રતિમા) રેત૦ સં. ૧૭૨૮ આસપાસ.

આદિ—

શ્રી જિન જિન પ્રતિમા વાદણુના, દીસૈ અક્ષર પરગટ,

સમકીતને આલાવૈ જ્યાં જ્યાં, નહી કાંઈ મહાં કપટરે.

—કૃમતિ જોવૌ રિદ્ય વિચારી.

અતે—

તે માટે આણા પ્રમાણા, નવિ કીજૈ કુચુકિત અજાણુ,

યુધ શાંતિવિજયનો સીસ, માંન નાંમે સુચુરને સીસ.

—તપા ગચ્છના ભટ્ટારક શ્રી વિજયાણુંદ સૂરિ શિષ્ય પંડિત શ્રી શાંતિવિજયગણિ શિષ્ય મહોપાધ્યાય પંડિત સરોમણિ શ્રી માનવિજય ગણિહંએ સઝાય કીધો—તેહનો ટપ્પાર્થપણિ ધર્મર્થી જનની પ્રાર્થનાઈ અનેક સૂત્રની સાખ્ય લેઇનઈ ઉપાધ્યાય શ્રી માનવિજયગણિ લખ્યો સંવત્ ૧૭૨૮ વર્ષે ચૈત્ર દિ ૫ રવૌ ભટ્ટારક શ્રી વિજયરાજસૂરિ રાજ્યે શુદ્ધ પ્રરૂપક ગીતાર્થઈ સોધવો ધર્મર્થી લોકઈ વાંચવો...૧૮ પત્ર દા. ૭૧ નં. ૭૬. ૩; પત્ર ૧૪ ની પ્રતનો નં. ૭૧ છે.

—સઝાય સંગ્રહની પૌથી: વિનયવચનગ્રહણે રોહાપર સ્વ જ્ઞાનપૂર્વક ક્રિયા કરણે કાલા સંવેસિક પુત્ર, અંધકમુનિ, અહુત્રુતપ્રશંસા, અનાગ્રહે અભિભૂતિ વાયુભૂતિ, ચારિત્ર ક્ષે તિષ્ઠકુરૂદત્ત, ગુરૂકલવાસ, પરિણામશુદ્ધો અધમતા, પુદ્ગલ વિચારગર્ભિત નારદપુત્ર, પાર્શ્વસ્થવીર, લોભ વ્રતે વરૂણના ગતત્રૂઆ, જ્ઞાનગવેષણાયાં કાસોદાયી, પરીક્ષાયાં ગાંગેય, સ્નેહે દેવાનંદા, જિનાશા, વ્રતારાધન, ઋગ્નુભાવી શિવરાજ ઋષિ, મહા-બલ મુષિ, શ્રુતાભ્યાસ, વર્ધમાન પરિણામે શંખ, શય્યાદાન, ઉદ્યનઋષિ, ગૌતમ, વ્રતદ્વંતાયાં અંબડ, ગુણપ્રશંસા, દ્વંસમકિતે ગંગદત્ત, કાર્તિકત્રેષ્ઠી, સરલસ્વભાવે મગધીપુત્ર, સોમિલ, દક્ષતા, ગૌતમ લચ્ચૌચારણા, ૩૩ સઝાય—ધતિ ભગવતિ ભાસ સમાપ્ત.

લિ. ૧૭૪૩ માગશર માસે શુક્લપક્ષે પ્રતિપદા તિથૌ ભૃગુવારે; સ્તંભતીર્થવાસ્તવ્યં ચોકસી સુમતિ તત્ સુતા ઉભયકુલ—વિશુદ્ધા બાઈ કપૂર પકનાર્થ લખાપિત. ૧૭-૧૩ આ. ક. (કર્તાના સમયની આ પ્રત છે તો કર્તાએજ લખી યા લખાવી હોય એમ જણાય છે.)

૩૪૪ ધર્મમંદિર (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ—ભુવનમેરૂ—પુણ્યરત્ન
દયાકૃશલશિ૦)

(૭૧૧) મુનિપતિ ચરિત્ર સં. ૧૭૨૫ પાટણમાં.

આદિ—

શ્રી જિનાયનમઃ

શ્રી સખેસર સુખકર, નમતાં નવે નિધાન	
વિધન વિઝારણુ વીરવર વસુધા વાધ્યો વાંન.	૧
સપ્રતિ સામન સુર મણિ, જગ જપે જસવાસ,	
વરદાઘ વર્ધમાન જિન, દિન દિન પૂરે આસ.	૨
દાંત્રતિ દાતા કર દયા, -કુશલ ગુરુ ગુણુ ખાંણિ,	
સાંનિધિ કરી સુપસાંઠ ધરી, આપો અદભૂત વાણિ.	૩
ચરિત રચ્યો મુનિપતિ તણો, હરપૈ હરિભદ્રસૂરિ	
તિણુથી અરથ લહી કરી, રચના પાતિક દરિ.	૪
ચ્યાર કપાય જે ચાગણા, દમતાં દોહિલા હોઇ	
લોભ અઢારઉં પિણુ અધિક, દશવૈકલિક જોઇ.	૫
અપરંપર એ લોકમે, લોભ લહરિ દરિયાવ,	
ધન તે નર જે ઊતરે, પાંગી જિન ધર્મનાવ.	૬
લોલ ચોભ લાભે નહી, જગ માંહે જન કોઇ,	
નિરલોભી નિરભીક મુનિ, મુનિપતિ ગાવું સોઈ.	૭

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૧૯ મી રાગ ધન્યાસિરી. પાસજિણુંદ જુહારીયે—એ દેશી.

x

x

x

x

ચોપાઇ કીધી ચૂપસું, મૈ મુનિપતિ ચરિત તે જોઇરે	
ઉહું અધિકું જે કહું, તસુ મિચ્છામિ દુક્કડ હોઇરે.	
લણુતાં ગુણુતાં ભાવસું, વલિ સુણુતાં સંપતિ આવે,	
દુખ દુરમતિ દૂરે ટલે, ધરિ ધરિ મંગલમાલા પાવે.	૬
શ્રી જિનધરમ સૂરીસર, જસુ દરસણુ હીયડો હીસેરે,	
તસુ રાજે સખંધ રચ્યો, સંવત સતરે પંચવીસેરે.	૭
પાટણુમાંહે પરગડો શ્રી વાડી પાસ વિરાજેરે,	
તસુ સાંનિધિ ચોપાઈ રચી, ચતુરાને કંઠ છાજેરે.	૮

શ્રી ખરતર ગણ પરગડા, યુગપ્રધાન શ્રી જિનચંદ્રે
ભુવનમેર તસુ શિષ્ય ભલા, પંડિત જન મન આણુંદરે. ૯

વાચનાચારિજ ગુણનિલો શ્રી પુણ્યરત્ન કહીજેરે,
તાસ શિષ્ય વાચકવર શ્રી દયાકુશલ સલહીજેરે. ૧૦

તાસ સીસ પંડિતવર મુનિ ધરમમંદિર ઉલ્લાસોરે,
કીધી ચોપાઈ ચાહસું, વાચતાં લીલ વિલાસોરે. ૧૧

ચારે ખંડે ચોપાઈ પૈસઠિ ઢાલે પરધાનોરે,
જયસમુદ્રની હુંસસું, મુનિ થુણતાં નવેય નિધાનોરે. ૧૨

—૪૪—૧૫ દા. ૪૫ નં. ૧૪ વડે. ૩૬-૧૭ મો. સે. લા;

૧૭-૧૯ અપૂર્ણ ગો. ના.

(૭૧૨) દયા દીપિકા ચોપાઈ સં. ૧૭૪૦ મુલતાનમાં.

આદિ—

ચિદાનંદ ચિત્તમેં ધરી પ્રણમું પાસ નિણુંદ,
જગ ઉપગારી જગણુર, જ્યોતિ રૂપ સુખ કંદ. ૧

×

×

×

×

અંતે—

પારસનાથ પસાઉલે, શ્રી મુલતાણુ નગર મઝારો રે,
આવક જિહાં સુખીયા વસૈ, અધ્યાતમ ગ્યાન વિચારો રે. શ્રી. ૧૯

વર્દમાન વાર સુધી નવલણો ભાવ ભેદ જાણો રે,
ભણસાલી મીઠૂ ભલા, ધરમ ધોરી નિજકુલ ભાણો રે. શ્રી. ૨૦

આદેશ તાસ લહી કરી, જીવ જતનાનેં અધિકારો રે,
ચોપઈ કરી દયાદીપકા, શિવ ગ્રંથનો લેછ વિચારો રે. શ્રી. ૨૧

સવેગ ગજના રાજ્યા, ભટ્ટારક શ્રી જિનચંદ્રો રે,
ભુવનમેર તસુ શિષ્ય ભલા, પુણ્યરત્ન વાચક આણુંદો રે. શ્રી. ૨૨

તાસ સીસ વાચકવર, શ્રી દયાકુસલ કહીજે રે,
ધરમમંદિર ગણિ ધમિ કહૈ, જિન ધરમથી સુખ લહીજે રે. શ્રી. ૨૩

સતરે'સે' ચાલીસે વરસે' રચીયો ધરમ ધ્યાન અંગ એહો રે.

નિવૃત્તિપણો નિશ્ચલ ધરે', આંની નર ધન ધન તેહો રે. શ્રી. ૨૪

અવ દયા જગમે' વડી, સહુ પ્રાણીને' સુખદાઇ રે,

અવ દયા ધરમ કીજતા, દિનદિન ધર હોત વધાઇ રે. શ્રી. ૨૫

—ધતિથી દયા દીપકા ચોપાઇ સમામાનિ-લિપતં પૂનમ્યા રૂપચદ
રતલાંમ નયરે—ચાવર્યા બજાર મધ્યે સ્થાન-સંવત ૧૯૧૪ પોષ વદ ૧૪.

—૪-૧૮ આ-ક.—૬-૧૩ દા. ૭૦. નં ૧૧૮ ૩૦

(૭૧૩)+ પ્રબોધચિંતામણિ-ભાહુ વિવેકનો રાસ. સં. ૧૭૮૧
માગશર શુ ૧૦ મુક્તાનમાં.

આદિ—

દ્વહા.

ચિદાનંદ ચિત આહશું, પ્રણમ પ્રથમોદ્ધાસ,

તેજ તમસ છત્યાં જિણે, લોકલોક પ્રકાશ. ૧

ગુણ અનંત ગુરૂજન તણા, દયાકુશલ ભંડાર,

જ્ઞાન દાન દીયે જિકે, તે પ્રણમું સુખકાર. ૨

જ્ઞાન વહું સંસારમા, જ્ઞાનજ્યોતિ જગમાંય,

જ્ઞાનદેવ દિલમાં ધરે, જ્ઞાન કલ્પતર છાંય. ૩

અનંત સિદ્ધમાં જ્યોતિએ, સાધારણ મહાધામ,

મુનિ મનપંકજમાં ધરે, સારે વંછિત કામ. ૪

જ્ઞાની પણ વચને' કરી, કહી ન શકે જસુ પાર,

આતમ અનુભવશું લહે, ચિદાનંદ વિસ્તાર. ૫

કર્મજાતિ બહુ વર્ગણા, દિર રહી છે જસુ પાસ.

પણ તેહને લાગે નહિ, જ્યું રવિ વાદલરાસ. ૬

પુણ્ય પાપથી એ નહિ', અનુપમ જ્યોતિ અભંગ,

જન્મ કહો જોગીસરે, ઉદાસીનતા સગ. ૭

ચંદ્ર દીપમણિ ભામુંની, જ્યોતિ દેશથી હોય,

જડતા દાહકતા તિહાં, ધહાં કલંક ન કોય. ૮

લોગમાંહિ વસતાં થકાં, પહોંચાડયા ધણુપાર,	
કોડ વર્ષ કષ્ટે કરી, ન તર્થા બહુ સંસાર.	૯
કામક્રોધ ન રહે તિહાં, જિહાં જાગી એ જ્યોત,	
આળખુદિ જાણે નહિં, ભવજલતારણુ પોત.	૧૦
નાદવાદ તપ મૌનધર, આસન આશ નિરોધ,	
ધણુશું નર લાભે નહિ, સ્વાભાવિક એ જોધ.	૧૧
નમો નમો સરસ્વતિ ભણી, કર્મ અલુપ્તતા દૂર,	
નાભિપુત્ર બ્રહ્માથકી, ઉપની અનુપમ વૃર.	૧૨
નિર્મલ માનસ સર વસે, અવર મૂકી પરિવાર,	
હંસ કેલિ ત્યાં નિત કરે, સરસ્વતિ વાહન સાર.	૧૩
તે સરસ્વતિ આતમનિકટ, વહે રહે નિશદીશ,	
અવર કોઈ જાણે નહિ, ઇક જાણે યોગીશ.	૧૪
નીચ ગમન પાષાણુ બહુ, જડતા જલ પ્રકાર,	
અવર નદી દૂષણુ ધણાં, એ નિર્મલ નિરધાર.	૧૫
જીન વાણી સરસ્વતિ કહી, બીજી સરસ્વતિ નાંહિ,	
ભવ્ય લોક હિતકારિણી, જયવંતી જગમાંહિ.	૧૬

ઢાલ ૧ લી.

નમણી ખમણી ને મન ગમણી. એ દેશી.

શ્રી જયશેખર* આખે સુરિન્દા, સુણુજે રોચક ભવિજનવૃદ્ધ,	
અધ્યાતમનો એ અધિકાર, મીઠો માનું અમૃતધાર.	૧
મૂરખ મોહ દશામાં રાચે, લૌકિક ચતુર કથા કરિ માચે,	
કહી પરને જ્ઞાન દિખાવે, આપ પ્રબોધમાં કબહું નાવે.	૨

*આ જયશેખરસૂરિ માટે જુઓ નં. ૨૨. પૃ. તેમણે પ્રબોધચિંતામણિ અથ સંસ્કૃતમાં રચ્યો છે કે જેનું ગૂર્જર લાપામાં અવતરણુ પોતેજ ત્રિભુવન દીપક પ્રબંધ નામથી કર્યો છે. નં. ૩૦. આ પૈકી સંસ્કૃત ગ્રંથના વિસ્તાર રૂપે સુંદર લાપામાં ધર્મમંદિરે પ્રસ્તુત રાસ રચ્યો છે.

પઢિ ગુણુ ગ્રંથ વડાઇ પાઠ, શાન્તિ દશા મનમેં કંધુ નાંધ,
જ્યું ભદ્રક ગજ મોતી ધારે, પણુ તેહના ગુણુફલ ન વિચારે. ૩

x

x

x

x

અંતે—

પ્રબોધ ચિંતામણિ અથ પ્રસિદ્ધો, શ્રી જ્યેષ્ઠેશ્વર કીધોજી,
મોહ-વિવેક તણા અધિકારા, ગિર્વાણુ વાણી સારાજી, ધન. ૧૦
મંદમતિ જે મનમેં આણે, આલસ પણુ અગ આણેજી,
તિણે એ ઢાલા ભાષા પ્રબધે, ભવિજનને સુખ સધેજી. ધન. ૧૧
શ્રી જિનધર્મ સૂરીશ્વર રાજે, દિન દિન અધિક દિવાજેજી,
આદેશ તાલ લહી ચોમાસા, કીધી ધર્મ ઉલ્લાસાજી. ધન. ૧૨
શ્રી મુલતાન નગરમેં સોહે, પાર્શ્વનાથ મન મોહેજી,
તાસ પસાયેં ચોપાઠ કીધી, મગલ માલા પ્રસીધીજી. ધન. ૧૩
નવલખા વર્ધમાન વિખ્યાતા નેમિ ધરમ સાંત જ્ઞાતાજી,
ભણુસાલી મિઠ ધર્મધારી, સૂરિજ સુત સુષકારીજી. ધન. ૧૪
અધ્યાતમ શૈલી મન લાઈ, સુખાનંદ સુખદાઈજી,
ધર્મ દુરંધર શ્રાવક સંગે, વાધે જ્ઞાન સુરગેજી. ધન. ૧૫.
ઉદ્ધમ આદર એહયો જાણી, એ રચના મન આણીજી,
લાભ થયો મુઝને ધર્મ ધ્યાના, ભવિજનને વધ્યો જ્ઞાનજી. ધન. ૧૬
સત્તરમેં એકતાલે વર્ષે, ઉજ્જવલ પક્ષ શુભ દિવસેજી
માગશિર દશમી સ્થિર શુભ યોગા, ચોપાઠ અઠ સુપ્રયોગાજી. ધન. ૧૭
વડવખતી અડતર ગણુ દંદિ, યુગવર શ્રી જિનચંદાજી,
ભુવનમેરૂ ગણિ સુમતિ સુરંગા, પુન્યતણા શીષ ચંગાજી. ધન. ૧૮
પુણ્યરતન વાચક પરધાના, તાસુ તિષ્ય ખહુ નામાજી,
દયાકુશલ પાઠક પદ ધારી, સુવિહિત સાધુ વિહારીજી. ધન. ૧૯
તસુ શિષ્ય ધર્મમંદિર ગુણુ ગાવે, ચઢતી દોલત પાવેજી,
રૂપ રતન સુખ સંપતિ વાધે; જે જિન ધર્મ આરાધેજી. ધન. ૨૦

સુણુતાં ભણુતાં પાપ પલાવે, જ્ઞાન કલાદિક પાવેછ,
જે નર હેશે જાણુ પ્રવીણા, તે ઇણુ અધિકારે લીણાછ. ધન. ૨૧

x

x

x

x

છ ખડે કરી યોપાઇ દીપે, મિથ્યા ભાવને છપેછ,
આત્મદર્શી અર્થ કરેશી, આનંદ અગ મહેસીછ. ધન. ૨૫

ભાવ ભક્તિ કરી ભવીજન ભણુસે, જે કોઇ આવી સુણુસેછ.

ધર્મમંદિર કહે એ પરધાના, આપે નવેઈ નિધાનાછ. ધન. ૨૬

—ઈતિશ્રી પ્રબોધવિતામણી દાલ ભાપા બધે પંડિત ધર્મસાગર
(? ધર્મમંદિર) ગણિ વિરિચિતે મોહ વિવેક સંગ્રામ મોહ પરાજય
વર્ણુનો નામ પૃષ્ઠ ખંડ:સમાપ્તે ચતુ:પદિકા. સર્વ ખંડ સંખ્યા ૬ સર્વ
દાલ સંખ્યા ૭૬ અંથાય ૩૦૦૧. માનમિદ-શ્રી. સં-૧૮૨૮ મિતિ
પોપ વદિ ચતુર્દશી દિવસે લિખિનોયં પુસ્તક-શ્રી સૂરત મંદ્યે શ્રી ૧૦૮
શ્રી જિનકુશલસૂરિ સદ્ગુર પ્રસાદાત્. પૃ. ૭૦ પં. ૧૪ આ૦ ક.; પ્ર૦
જન કાવ્ય દોહન પૃ. ૨૨૮ થી ૩૬૪.

(૭૧૪) પરમાત્મ પ્રકાશ યોપાઈ. સં. ૧૭૪૨ કા. શુ. ૪ ગુરુ
મુલતાનમાં

આદિ—

પરમ જયોતિ પ્રણુમું સદા પરમાત્મ પરકાશ,
ચિદાનંદ લહરી જલધિ અનુપમ સુખ નિવાસ. ૧

પારસનાથ પ્રસાદ કરિ, પૂરહિ મુઝ મન આસ,
વિધન વિહારણુ વેગલા, જગ જંપઈ જસ વાસ. ૨

વંદું વીરજિણિંદ વર, જસુ આસન જયવંત,
અધ્યાત્મ અધિકાર ફલ જિહાં લાભ ઈમ તિમંતિ. ૩

જિન વાણી સરસતી નમું, ઉજ્જલ રૂપ નિર્ધાન,
હરપ કરો હંસ ગામિની, વારે વાધછે વાન. ૪

જ્ઞાન લોચન દાયક સુગુર, પ્રણુમું પરમ પ્રતીત,
કીડીથી કુંજર કરઈ, સીખાવઈ ધર્મ નીતિ. ૫

પરમાત્મ પ્રકાસ ગ્રંથ, પરમાગમ પરસિદ્ધ,
 ચોગેન્દ્રદેવ કીધઉ સુપરિ, સુણતા ભવિમન સિદ્ધ.
 સાત દોધક કરિ વર્ણવઈ, પહિલું મંગળ કાજ,
 પરમ પંચ પરમેષ્ટિ પદ, આપઈ ઉત્તમરાજ.

+ + + +

આનંદ રંગ વધામણા, મૈ પરમાત્મ ગુણ ગાયા રે. ટેક.
 શ્રી સુલતાન નગર ભલો, જહા આવક ચતુરસુગણો રે,
 દેવ ધરમ ગુર રાગિયા, આદર દધ રાય નધ રાણો રે.
 અધ્યાત્મ-શૈલી વર્ચા નવલકખા શાહ પ્રધમાનો રે,
 ભણસાલી ભલા ભાવિયા, મિદૂંમલ વધતધ વાનો રે.
 સાહ કણોડી પરગડા, સુખાનંદ સુલહીજે રે,
 સુખિયા દાની શુભમતી લખમી દડ લાહ લીજે રે.
 નેમીદાસ ધર્મદાસજી શાંતિદાસ બધવ હોધ રે,
 મિદૂં પુત્ર સ્ફુરિજ ભલઉ આવક-શુભ ભાવુવા જોધ રે.
 યે આવક આદર કરી, જોડાવી ચઉપઈ સારી રે.
 અધ્યાત્મ પડિત સુધી, તે થાસ્યે યહાં અધિકારી રે.
 ગત્થ બડા ખરતર બડા, થી યુગ પ્રધાન જિનચંદા રે,
 ભુવનમેરૂ તસુ શિષ્ય ભલા, પડિત જન મન આનંદ રે.
 તાસુ શિષ્ય વાચક વર, શ્રી પુણ્યરતન પરધાનો રે,
 તાસુ શિષ્ય પાઠક વર, શ્રી દયાકુશલ બહુ માનો રે.
 તાસુ શિષ્ય વાચક કહઉ, ધરમમંદિરગણિ સારો રે,
 ચઉપઈ કીની ચાહસ્યું, અધ્યાત્મનધ અધિકારો રે.
 નયનવેદ સુનિ ચદ્રમા (૧૭૪૨) એ સંવત વિક્રમ જાણો રે,
 કાલી સુદી પંચમ દિનધ, ગુરવારઈ સુભ જાનો રે.

—પ્ર. કા.

—ઢાલ ૧૯ દ્વિતીયખંડે, પ્રથમખંડે ઢાલ ૧૩ સર્વ ઢાલ ૩૨ ગ્રંથ-

ગ્રંથ ૧૧૨૫ અનુમાનેન સં. ૧૭૮૭ વર્ષે મિતિ પોહ વદિ ૧૪ મૂલોદ્ધ
શ્રી વીકાનેર મધ્યે પં. લાપણસી લિપીકૃતં સાધવી જીવાં વાંચનાથે.

૩૯-૧૧. દા. ૧૩ નં. ૧૬. જૈ. શા. અમ.

(૧૭૧૫) આત્મસદ્ પ્રકાશ.—ખં. ૧.

(૭૧૬) નવકાર રાસ. ૪ ઢાલ.

આદિ—

ફહા

ચોવીસે જિનવર નમી, પંચ પરમેષ્ઠી સાર,

પરમમંત્ર નવકારની, મહિમા ભણૂં ઉદાર. ૧

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૪ ભરતટપ ભાવશું—એ દેશી.

x

x

x

x

દિન દિન અધિકી સંપદા એ. મનવહિત સુખ થાય, ન.

દયાકુસલ વાચક વરએ, ધર્મમંદિર ગુણ થાય,

નમું નવકારને એ. ૬

પ્ર. રતનસમુચ્ચય પૃ. ૪૦૯ થી ૪૧૧.

શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ બૃહતસ્તવન—સં. ૧૭૨૮(રામ કર તુરગભૂમિ)

અંતે—

સાચો સાહિબ પાસજીરે મત મૂકારે મનથી ઉતાર,

મયા કરી મહિમાનિશેરે એ વિનતિ અમ વારવાર. સાં

સંવત રાંમ વષાણીયે કર તુરગ ભૂમિ સુખાંજી,

ચૈત્રની પૂનિમ શુભ દિનૈ, મૈ ભેટયારે જોહની બહુ આંજી. સાં

વાચનાચારિજ જાણીયે, વર દયાકુસલ ઉલ્લાસ,

મુનિ ધર્મમંદિર ધમ કહૈ, આપેજ્યો હો સિવસુખ વરવાસ. સાં

—સંવત ૧૮૧૮ વર્ષે મિતી કાર્તિક વદિ ૩ લિપતં સિદ્ધરંગેન.

(છેલ્લું પાતુંજ મળ્યું છે. ક. મુ.)

શત્રુંજય ગીત—૫ કડી.

આદિ—સહીયાં સેતુંજ ગિરિવર ભેટીયછ રે.

અંતે—ધરમમંદિર કહમ ધણુવિધિ કીજતાં રે, પ્રાણી
પામઈ પરમાણુંદ રે. ૫-સ.

શત્રુંજય ગીત—૫ કડી.

આદિ—શ્રી વિમલાચલ વંદીયઈ હું વારી લાલ,

અંતે—ધરમમંદિર જિન ગાવતાં હું, દિન દિન અધિક ઉલાસ હું. ૫
(ઉપરનાં અંતે ગીત મારી પાસે છે.)

૩૪૫. જિનદેવ સૂરિ.

(૭૧૭) નંદિવેણુ મુનિ ૧૭૨૫ અં. લી.જેસ.

૩૪૬ જિનદત્ત સૂરિ.

(૭૧૮) ધન્ના ચોપાઈ ૧૭૨૫.

૩૪૭ લક્ષ્મીવલ્લભ. (ખ. લક્ષ્મીકીર્તિ—ક્ષેત્રકીર્તિ—સોમ-
હર્ષ શિ.)

(૭૧૯) રતનહાસ ચોપાઈ ૧૭૨૫ વિદ્યા.

(૭૨૦) અમરકુમાર ચરિત્ર રાસ. વિદ્યા.

(૭૨૧) વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ—સં. ૧૭૨૭ કા. શુ. ૫.

આદિ—

પ્રણમુ પાંસ જિણુંદ પાય કલિયુગિ સુરતર કદ,

સેવ કરઈ નિત જોહની પદમાવતિ ધરણુંદ.

૧

મનિ ધ્યાઈ શ્રી સારદા કવિજન કેરી માય,

જાસુ પ્રસાદે પામીયે સુવચન અમિય સહાય.

૨

પ્રણમું વલિ સદગુર સદા જ્ઞાન નયન દાતાર,

મૂરખથી પડિત કરે એ મોટો ઉપગાર.

૩

કહિસુ વિક્રમરાયનો ચારિત મહાયુણ ચંગ,

સુણુતાં શ્રુત સુખ ઉપજે જિહાં નવરસ બહુ રંગ.

૪

x

x

x

x

અતે—

હોઈ સંઘ સહુ સાથ સમેલા, તણ આલસ ધરમે સુણિવા વેલા,

કોધોં સંઘ શ્રવણ સુષ કાજ, વિક્રમ ભુપ ચરિત્ર કવિરાજ. ૧૧

સિદ્ધિ નેત્ર મુનિ શશ હર વરપૈ, ફાગુણ શુદ્ધિ પંચમિ મન હરપૈ.

શ્રી ખરતર ગણ છવિ અતિ છાજે, શ્રી જિનચંદ સુરીસર રાજે. ૧૨

શ્રી લપમિકીર્તિ ગણિ ઉવઝાવ્યા, શ્રી પેમ કીર્તિ શાપિ સુહાયા,

દરસણ સોમહરપ પરકાસે, જસુ પ્રતાપ રવિ જગત વિભાસે. ૧૩

તાસ સીસ અતિ મન ઉછરંગે, લપમિ વલ્લભ ગણી સુષ સંગે,

છઠે પંડે ચૌવદમિ ઢાલ, પભણી વિક્રમ જસ જયમાલ. ૧૪

ઢાલ ભણી જન સઘજે કહેસી, ગુરના મુષથી દેસી લહેસી,

ચતુર તણો તો ચિતરંજેસી, મુઘડ તણી તોં સોમા લેસી ૧૫

શ્રી વિક્રમનોં જસ સાંભલેસી, તસુ મન વછીત સગલા ફલસી,

કહે ન હોવે ચિંતા કાંઈ, અહનિસિ ઉત્સવ રંગ વધાર્મ. ૧૬

(૧) ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ પંચદંડવૃત્ત સપૂર્ણ સર્વ ઢાલ
૭૫ સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ચોપાઈ દુહા ૩૧-૬૮ શ્લોક છે. (૨) ઇતિ શ્રી
વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ ચરિત્રે પંચદંડચતુષ્પદાં પષ્ટઃ પંડ સમાપ્તઃ સંવત્
૧૭૯૩ વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૨ તિથૌ સોમવાસરે રાજપુર મધ્યે. ગુ. વિ.—
સં. ૧૮૦૧ વર્ષે માહ વદિ ૬ શનિ-પત્ર-૯૪-૧૩ ન. ૪૬ ૧૮૭૭-૭૮
કે.કે.—યતિ વિવેકવિજય-ધુમટાવાળો ઉપાશ્રય-ઉદયપુરભં. માણેક.-૪૧-
૨૧ દા. ૪૧ નં. ૮૦ કે૦;—સં. ૧૭૫૨ કારતક વદ ૩ ગ્રે. ૨.

—ઇતિશ્રી વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ પંચછત્ર ચરિત્રે ચતુષ્પદાંષષ્ટમ
ખંડ સપૂર્ણ. સર્વ ઢાલ ૭૫ સર્વ ગ્રંથ ૩૧૬૮ સકલપડિત શીરોમણી
પડિત મુકટાયમાન પડિતશ્રી ૧૦૮ શ્રી સુન્નાણુવિજયજી ગ૦ તત્ શિષ્ય
પઃ શ્રી ૧૦૮ શ્રી હિંમતવિજયજી ગ૦ તત્ શિષ્ય હેતવિજયગણિ લિખી-

કૃતં. સંવતિ ગગનનેત્ર પર્વતચંદ્રો ૧૮૭૦ વર્ષે ફાલ્ગુન માસે શુકલપક્ષે તિથૌ ષષ્ઠિ ભૃગુવાસરે શ્રી મોહિનગર મધ્યે શ્રી તપાગછે, મેવાડદેશે મહારાજાધિરાજ મહારાણાજી શ્રી અરિસિંધજી વિજયછત્રે, શ્રી અખાવ માતાજી કૃત્તે કીજ્યોજી. તૃતીય પ્રહરે સપૂર્ણમ. ૬૯-૧૬ બાલચંદ્ર-ચતિ ખાનગામ.

(૭૨૨) રાત્રી ભોજન ચઉપાઠ સં. ૧૭૩૮ વૈ. શુ. ૭ વીકાણામાં
(વીકાનેરમાં)

અતે—

ઢાલ ૨૬ મી સુણો સુણો વિનતડી પ્રિય મોરા હો લલણા-એહની.

x

x

x

જિનકુશલ સરિ ગુરૂ રાજી, વાજૈ જસુ જસવાસા હો,
તાસુ પરંપર અતેવાસી, પુહવી સુજસ પ્રકાસી હો. ૭ ભ.
વાચક પેમકીરત બડમાગી હો, ધહાં શ્રી લક્ષ્મીકીરતિ ઉવઆયા,
શ્રી પેમ સાષ મુહાયા હો. ૮

પાઠક શ્રી લલિવલ્લભ પબણુધ, ઉવટ સેતી અપણુધ હો,
વહે નગર પરસિદ્ધ વીકાણૈ, ટેવ વ ચઉમાસારે ટાણૈ હો. ૯
સંવત સતરસેં અડતીસે, સાતમહિન સુજગીસે હો,
માસ તાધ વૈસિત પાષ માહે, આગમ ધુરિ અવગાહે હો ૧૦
રાત્રી ભોજન ચઉપી મન રંગધ, ચતુર જી કે ચિત રંગ હો,
સપરી ઢાલ કયાક જે સુણસી, ગુણિઆણુ જણુ જિ ગુણસીહો. ૧૧
લહિસી તે બે વૈભવલીલા, હુસી નહી અવહેલાજી,
શ્રી લક્ષ્મીવલ્લભ જિનસગો ચિત અચિત યત સુચગો હો. ૧૨

—છતિ શ્રી રાત્રિભોજન ચઉપાઠ સપૂર્ણ સંવત ૧૮ સા. ૩૩
આરજા શ્રી ૧૦૮ શ્રી કેસરજીરી, તત સિષણી લપતં ગ્યાનકૂવરી
વીકાનેર મધ્યઃ (પૃ. ૧૪ પં ૧૪-ગુ-વિ.)

૩૪૮ હેમરાજજી પંડિત. (દિગંબર) હિંદીભાષા.

(૭૨૩) નયચક્ર રાસ. સં. ૧૭૨૬.

(૭૨૪)+ભક્તામર સ્તોત્ર ભાષા-(પ્ર૦ ભી-મા.)

૩૪૯ જીતવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ-વરસિંઘ ઋ- જીત-
વિજય શિ૦)

(૭૨૫) હરિબલરાસ. સં. ૧૭૨૬ પોશ શુ. ૨ શનિવાર.

આદિ—શ્રી સરસ્વત્યૈ નમઃ— સકલ પંડિત શિરોમણિ પંડિત શ્રી
પ શ્રી જીતવિજયગણિ ગુરુત્તૈ નમઃ—

ફૂલ.

સુપદાર્થ સમરૂં સદા, પુરિસાદાણિ પાસ,	
જગવદ્ભભ જિનવર નમું, અહનિસિ પૂરર્થ આસ.	૧
આદિકરણુ આદિસરૂં, મહિમા મેરુ સમાન,	
શ્રી શેત્રુંજય ભેટતાં, વાધધ અધિકો વાન.	૨
શાંતિ જિણેસર સમરતાં, પાતિક દૂર પલાય,	
સુખ સંપતિ સવિહુ મિલ્લઈ, અલિય વિધન સવિ જાય.	૩
યાદવકુલ રચણાયરુ, નમિઈ નેમકુમાર,	
બ્રહ્મચારી સિરસેહરો, જપતાં જય ૨ કાર.	૪
આજ લગઈ જેહનો અછઈ, પદ પરંપર ધર્મ,	
તે નિત વીરનઈ વાંદતાં, દૂર ટલઈ સવિ કર્મ.	૫
સરસ વચન ઘો સરસતિ, માત મયા કરિ મુઝ,	
તુઝિ કવિયણુ કોડિનઈ, તિણુઈ સમરી મઈ તુઝ.	૬
બ્રહ્મસુતા જગિ જાણીઈ, સખ ભય ભંજણુહાર,	
તુઝ ગુણુ કોડિગમે અધછે, કહતાં નાવઈ પાર.	૭
મુરપ નર પંડિત હુઆ, તુઝનઈ સમરત પેવ,	
હું તુઝ પય પ્રણુમી કરી, કથા સરસ કહું હેવ.	૮

ગુરુ દીવો ગુરુ દેવતા, ગુરુ બાંધવ ગુરુ બુદ્ધિ,	
કીડીથી કુંજર કરધે, તે સેવું મન સુદ્ધિ.	૯
પાંચે તીરથ પ્રણુમીઈ, પ્રણુમી સરસતિ માય,	
હરિબલરાસ રચું હવઈ, સદ્ગુરુ નઈ પસાય.	૧૦
કિહા જાયો કિણુ પરિ હુયો, સુષ પામ્યો કિમ તેહ,	
તે સપેપઈ હું કહું, સાંભલજ્યો ધરી નેહ.	૧૧
હરિબલ ધીવર જાતિનો, ગુરુમુષિ જિણુવત લીધ,	
દયા પ્રભાવધ દેવતા, સાનિધ સધલે કીધ.	૧૨
x x x	

અંતે—

ઇમ સંયમ તપ જપ કરી, અતગડ કેવલ નાણેરે,	
હરિબલ મુનિ મુગતે ગયો, જીવદયા પરિમાણેરે.	૪૮
કરુણાથી નવનિધિ દહે, જગમાંહે જસ વાધેરે,	
ઋદ્ધિ રમણી હરિબલ પરિ, પામી આતમ સાધેરે.	૪૯
હીરવિજયસૂરિ ગચ્છપતિ, સીસ સંયમગુણુ ભરિયોરે,	
વરસિંધ ઋષિ પડિત ભલા, ઉપશમ રસનો દરિયોરે.	૫૦
શિષ્ય શિરોમણિ તેહના, જીવવિજય ગુરુચારે,	
હરિબલ ઋષિના ભાવશું, જીતવિજય ગુણુ ગાચારે.	૫૧
ભાપા ભુજ સંયમ વર્ષે, સંવત સંખ્યા દીધીરે,	
પોષ શશિ ખીજ શનિવારે હરિબલ ચોપધ કીધીરે.	૫૨
પડિકમણા સૂત્રવૃત્તિમાંહે, ભાળ્યો અધિકારોરે,	
જીતવિજય વિષ્ણુધે કહી ચોપધ સંબધ વિસ્તારોરે.	૫૩
સુણે સુણાવે ભાવસું, તસ ધર લીલ વિલાસોરે;	
સકલ સધ તણી સદા, પૂરે શ્રીખેસર આસોરે.	૫૪

—ગુણવંતા હરબલ ધણું.

—સકલ પડિત શિરોમણિ પડિત શ્રી શ્રી પ શ્રી શ્રીજીતવિજય ગણિ શિષ્ય: ગણિ જસવિજયેન લિપિકૃત શ્રી. ૨૭-૧૬ ભાવ.

—સ. ૧૮૧૫ વર્ષે શાકે ૧૬૮૦ આવણુ શુદ્ધ ૫ રવિ અજીમ-ગંજમધ્યે ૪૦-૧૫ ધા.

—લિ० રવી વિજય શ્રી રાણા વસનબ્રાત્ર પં. મોહનવિજય સ્વ-
હિતાય લિપિકૃતા શુભં ભવતુ. ગુ વિ; માણેક.

—શ્રીમદ્રસભુજગજેદુ (૧૮૨૬) સંવત્સરેડશ્વયુજે માસે ધવલ-
પક્ષેડષ્ઠમ્યાં કર્મવાટયાં સૌરિવાસરે શ્રીમન્નવીનપુરે સકલ વિદ્વત્ શિરોવંત
ઋઋ કર્મસિંહજી તદંતેવાસી ઋઋ માનસિંહજી તદ્વલધીયબ્રાત્રણા ઋઋ
પીતાંબરેણ ધ્યં ચતુ.પદી સમતુલિલેખ. શ્રીમદ્ વીરપદાંયુજ પ્રભાવનો.
૩૨. ૧૩ રાજકોટ. પૂ. અ.

—ધદલપુર મધ્યે લખિતં પંડિત શ્રીપ શ્રી ગુણવિજયગણિ તત્
શિષ્ય કેસરવિજય લખિતં. ૩૩-૧૮. પ્ર. કા. નં. ૯૫૫

૩૫૦ હીરાણુંદ-હીરમુનિ. (લો० ગુજરાતી ગચ્છ-વીર-
સિંહ-જેમલજી-ઝંઝણુ-તેજસીશિ.)

(૯૨૬) ઉપદેશ રત્નકોશ-કથાનકે અમૃતમુખી ચતુષ્પદી-સ.
૧૭૨૭ આસો શુદ્ધ ૨ મેદિનીપુરમાં (મેડતા).

આદિ—

શ્રી આદિસરિ આદિ ધુરિ, અતિશયવંત અધીશ;

ચક્રવીસે જિન ચોપચ્યું, વંદું વિસવા વ્રીસં.

શ્રી સીમંધર સિર ધણી, જયવંતા જિનરાજ,

વિનય ભક્તિ વંદુ વલી, તારણ તરણ જિહાજ.

ગૌતમ ગણધર ગુણ સરિસં, ભર્યા લખધિ ભંડાર,

પ્રહ સમ જપતાં પામીયછ, ઇછત વસ્ત અપાર.

સમરથ સંજમ ગુણ સરિસ, સહજઈ સુષ મતાર,

નામ જપૂં સદગુરૂ તણો, આંણી હરપ અપાર.

સરસ વચન ઘો સરસ્વતી, નિરમલ આપો નાંન,

કથા કહું કૌતિક ભણી, સુણો સહુ સાવધાંન.

કવિ ક્ષોલ કથા અજઈ, ચતુર સુણો ચિત લાય,

આલસ ઉંઘ અલગ તજો, વિક્રયા તજિ વિગતાય.

શ્રોતા મનિ આદર સરસ, વક્તા મનિ વિસ્તાર,
ખિહુ મનિ આણુંદ ઉપજઈ, તો સરસ કથારસ સાર. ૭

x

x

x

x

અતે— સર્વગાથા ૧૫, ઢાલ ૩૨ મી, મધુકરની.

સંવત્ સતર સતાવીસમિ, અતિ ભલો આસૂ માસ લલનાં,
દ્વિતીયા તિથિ ચઢતી કલા, મગલિક દિન ઉલ્હાસ લલનાં. ૬
મેદનીપુરવર મધિ ભણ્યો, રૂઝો એ અધિકાર, ૬૦
ચતુરપણિ સુણો ચઉપઈ, ચતુર હુવઈ નરનાર. ૬૦ ૭
લૌકિ ગુજરાતી ગછઈ, સ્થિવરગુણે ચોસાંલ, ૬૦
વીરસીહ જૈમલજી સાધુ, મહા સુવિશાલ. ૬૦ ૮
ગુર ઝંઝણુ શ્રુતકેવલી સમરથ ગણિ શિણુગાર, ૬૦
તસ્ય શિષ્ય ભાવ ધરી ભણિ, ઢાલ બનીશે ઉદાર, ૬૦ ૯
શ્રી ગછનાયક તેજસી, જીવો કોડિ વરીસ, ૬૦
તાસ પસાયઇ ભણીસ હા, મુનિ હીરાણુંદ જગીસ, ૬૦ ૧૦
ભણિ સુણિ જે સંભલિ, આવક સાધ ઉદાર, ૬૦
ફલિ મનોરથ તેહના, મનવંછિત સુખ સાર. ૬૦ ૧૧
ગાથા ચ્યારસઘ ઊપરિ, અષ્ટાવીસ ઉદાર, ૬૦
અમૃતમુખીની ચોપઇ, સુંદર એ અધિકાર, ૬૦ ૧૨
ગુણુ ગાવો સુધ સાધના, જિમે લહો સુખ અપાર, ૬૦
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ આણુંદ સદા, હીર મુનિ ગુણુધાર ૬૦ ૧૩

—સર્વ ઢાલ ૩૨ સર્વ શ્લોક સંખ્યા ૭૦૦ સંપૂર્ણ લિ. પૂજ્ય
પ્રવર પં. સ્થિવર ઋષિ શ્રી ૫ જસવંતજી તસ્ય શિષ્ય પૂજ્ય ઋષિ શ્રી ૫
દેદાજી તત્ શિં પૂં ઋં શ્રી ૫ રામાજી તત્ પ્રસાદત્ લિં ઋં
મનોહરાખ્યેન. સં. ૧૭૨૯ વર્ષે ફાલ્ગુન વદિ ૭ દિને ગુદવચ આમે લિં
૯. ૧૭. (વિ. ધ.)

(૭૨૭) સાગરદત્તરાસ ૧૭૨ (૪) પ. વિજયાદશમી બલોરમાં.

આદિ—

આસારાગે દુહા.

શ્રી આદીસર આદિ દે(વ) અતુલીયલ અરિહંત,	
ચોવીસે વાંદુ ચતુર, ભયભંજણુ ભગવંત.	૧
આદ્ય સીમંધર અધિક, વિહરમાન જિણુ વીસ,	
વિનય ભક્તિ કરી વંદીછ, અતિશયવંત અંધીસ.	૨
વલી ધ્યાઉ વાગેશ્વરી, વર ત્રિધા દાતાર,	
માત મયા કરિ મન સુદ્ધર્, તુડી તારણુહાર.	૩
સદ્ગુરુ નામ જપું સદા, જસ પસાય જાણુ,	
જ્ઞાન યુધિ લહીછ ધણું, કીર્ત્તિ કોડિ કલ્યાણુ.	૪
જયવંતા સુદ્ધા યતી, અઢી દ્વીપમાં આજ,	
વલિ વલિ તેહનછ વંદીછ, ઋધિવંત ઋષિરાજ.	૫
ગાઉં તાસ પસાય ગુણુ, ઉગતિ અનૂપ ઉપાય,	
દાન દીઉ જિમ દેવદત્ત, ચરિત રચું ચિતલાય.	૬
ચતુર તણે ચિતરંજયણુ, કહિસુ કથા કલ્પોલ,	
કવિ રસ કૌતિક કાન દધ, એ સંભલો ધલોલ.	૭

x x x x

અતે—

સવ ગાથા ૭૦૪ ઢાલ પચતાલીસમી ઝુખખડાની.

x x x x

સંવત વેદયુગ જાણીઈ મુનિ શશિ વર્ષ ઉદાર,	
એકપાટમાહે લિખ્યો, વિજય દશમ દિનસાર,	સુ. ૫
ગઢ જાલોરઈ યુગતસું, લેખીઉ એ અધિકાર .	સુ.
અમૃત સિદ્ધ યોગઈ સહી, ત્રયોદશી દિન સાર એ,	સુ. ૬

ભવિક નર સાંભલો.

ભાદ્રવ માસ મહિમા ધણી, પૂરણુ કર્યો વિચાર,	. ભ.
પંચતાલીસ ઢાલે સહી, ગાથા સાત સર્ષ સાર.	ભ. ૭
લુંકઈ ગછ લાયક યતી, વીરસીહ જેમાલ,	ભ.
ગુરુ ઝાંઝણુ શ્રુતકેવલી, ચિવર ગુણે ચોસાલ.	ભ. ૮

સમરથ થિવર મહા મુની, સુંદર રૂપ ઉદાર,	ભ.
તસ સિપ ભાવ ધરી ભણુધ, સુશુર તણુધ આધાર,	ભ. ૯
ઉછો અધિકો જે કહો, કવિ ચાતુરીધ કિરોલ,	ભ.
મિથ્યા દુઃકૃત તે દૂયો, જિન સાખધ યોસાલ.	ભ. ૧૦
શ્રી ગણ સજનજન નરનાર જે, સંભલી લહધ ઉલ્લાસ,	ભ.
નરનારી ધર્માતમા, પંડિત મ કરો કો હાસ.	ભ. ૧૧
દરજનનધ ન સુહાવહી, નહી આવધ કોઇ દાય,	ભ.
માપા અદનના દરધ અમુચિ તિહાં ચલિ જાય.	ભ. ૧૨
ખ્યારો લાગધ સંતનધ, પામધ ચિત્ત સંતોષ,	ભ.
ઢાલ ભલી ભલી સાંભલો, ચિત્તથી ટાલઉ રોષ.	ભ. ૧૩
શ્રી ગણનાયક તેજસી, જગ્ગ લગ પ્રતપો ભાણુ,	ભ.
હીર મુનિ આસીસ દધ, હોજો કોડિ કલ્યાણુ.	ભ. ૧૪
સરસ ઢાલ સરસી કથા, સરસો સહુ અધિકાર,	ભ.
હીરમુની શુર નામથી, આણુંદ ઢર્ષ ઉદાર.	ભ. ૧૫

—૩૩-૧૫ પ્ર૦ કા.

—૧૭-૧૭ દા. ૪૩ નં. ૫૬ વ ૩.

૩૫૧ વિજયસૂરિ.

(૭૨૮) રોહિણી ચોઢાલીઉં સં. ૧૭૨૭—માણેક.

૩૫૨ લક્ષ્મીવિજય. (ત૦ વિમલહર્ષઉ—શ્રીતિવિજય—યુન્ય
વિજય શિ૦)

(૯૨૯) શ્રીપાલ મયણામુન્દરી રાસ. સં. ૧૭૨૭ ભાદ્ર. શુ. ૯,
ખંભાતમાં.

અતે—

તપગચ્છ ગયણે દિનકર સરિષો, શ્રી વિજયદાંન સરીદાજી,
તાસ પાટ સોભાકર સુંદર, હીરવિજય મુણીદાજી.

- હીરવિજયની વાણી સુણીનઇ, અકપર આણુંદ પામ્યોજી;
સકલ દેશમાં દયા પલાવઇ, ધર્મ ઉપરિ મન થામ્યોજી. ૯૮
- પાટ પ્રભાકર ગુરૂ સોભાગી, શ્રી વિજયસેન સવાઈજી,
હલ્લીપતિ સાષિં વાદ કરતાં, કીરતિ જગમાં ગવાઈજી. ૯૯
- દેવમૂરતિ વિજયતિલક સૂરીસર, જસ મુખ પુન્યમ ચંદોજી,
લખધિનિધાન ગુરૂ ગૌતમ સૂરીષો, નેહ ધરીનઇ નીરખોજી. ૧૦૦
- પાટ સોભાકર વિજયાણુંદ સૂરિ, સોભાગી સિરદારજી,
રાય પુન્યાઢ પરિ પુન્યઈ પુરો, તપકીયાઈ સૂરોજી. ૧૦૧
- પાટં ઉદયો જાણે ભાણો, વિજયરાજ મુણીદોજી,
સાલિભદ્ર ધના સમોવડિ, મહિમા જસ દીણુંદોજી. ૨
- પાકક પુરંદર મૂરતિ સુંદર, નાગર પ્રણમઈ પાયજી,
વિમલહર્ષ ગુરૂજનઈ નામઈ, ઉત્સવ અધિકા થાયજી. ૩
- તાસ શિષ્ય પ્રીતિવિજય મુનિસર, જેહની સખલ જગીસજી,
ગુરૂશ્રી પુન્યવિજયનિં પ્રેમિં, હું પ્રણમું જિસિદીસજી. ૪
- સકલ મનોરથ સહિજઈ ફલીયા, સોભાગી ગુરૂ મલીઆજી,
ભવભય ફેરા દૂરિં કરિયા, ગુરૂથિ સોભા વરિયાજી. ૫
- ચંભ નયરમાં રહી ચોંભામું, રાસ સંપૂરણ કીધોજી,
નવપદનો મહીમા જોલંતઈ, મુખ પવિત્ર તે કીટોજી, ૬
- સંયમભેદ લોચનનઈ જલધિ, એ સંવત્સર જાણોજી,
ભાદ્રપદ સિત નવમિ મૂલ રિપહ, શશિ ધનરાસિં વષાંજોજી, ૭
- શ્રી શ્રીપાલ મયણાંસુંદરિનો, રાસ રચ્યો ગુણુ જાણીજી,
ઉત્તમજનના ગુણુ જોલંતઈ, જગ સોભા વિરચાણીજી. ૮
- રંગ ભરિ એ રાસ ભણીનઈ, જિજ્ઞા પવિત્ર કહેયોજી,
લક્ષ્મીવિજય કહિં ભવિકાજન, શિવ રમણી વરેયોજી. ૯
- સં. ૧૭૩૧ વરસે આસો સુદિ ૧૩ શુક્રવાર દિને, પડિત પુન્ય
વિજય ગણિ તત્ શિષ્ય ગ૦ લક્ષ્મીવિજય શિષ્ય ગ. શુભવિજય લિખીત.
(ધર આધ્યોનો ભંડાર)

૩૫૩ માનવિજય (૩) (ખ૦ જિનરાજસૂરિ શિ.)

(૭૩૦) પાંડવચરિત્ર રાસ. સં. ૧૭૨૮ આસો વદ ૨ રવિ. મેડતામાં.
અંતે—

શ્રી ધરતર ગચ્છ દીપતા જયવંતા શ્રી જિણુચંદોરે,	
સકલગુણે સોહામણા, દરસણથી જાવે દંદોરે.	૧૦ પાં.
વષતાંવર વિધાનિલા વલી ગુણ છત્રીસ નિધાનોરે,	
ચંદ્ર જિરથો ચઢતી કલા પૂરે યશ યુગપરધાનોરે.	૧૧ પાં.
પરગટ પાટ પરપરા ગચ્છનાયક શ્રી જિનરાજોરે,	
તાસુ સીસ વાયકવર સિરિ માનવિજય શિરતાજોરે.	૧૨ પાં.
તાસુ સીસ વાયક કહે ગણિ કમલહર્ષ હિત કાજોરે,	
ચઉપી પાંડવ ચરિતની તે સુણતાં ભાર્વક ભાજોરે.	૧૩ પાં.
પાંડવના ગુણ ગાવતાં લહીએ વિધા સુવિલાસોરે,	
હરપ અધિક વધતાં હુવે જગમે વાધે યશ વાસોરે.	૧૪ પાં.
મુનિ જે જીવદયા ક્ષમા પાલે ઇણુ પંચમઆરેરે,	
ત્રિકરણ સુધે વંદિને જાઉ તેહને બલિહારોરે.	૧૫ પાં.
સવત સતરેસે ભલે વરસે વલિ અઢાવીસેરે,	
આસૂવદ દ્વિતિયા તિથે રવિવારે અધિક જગીસેરે.	૧૬ પાં.
મોટે નગરે મેડતે શ્રી શાંતિનાથ સુપસાયેરે,	
પૂરિ કીધી ચઉપઈ સુણતાં ચિર દોલત યાયેરે.	૧૭ પાં.

—ચેનસાગર ભં. ઉદયપુર, માણેક,

૩૫૪ વીરજી (પાર્શ્વચંદ્ર—સમરચંદ્રસૂરિ—રાજચંદ્રસૂરિ—દેવ-
ચંદ્રસૂરિ શિ.)

(૭૩૧)+ કર્મવિપાક અથવા જંબૂપૃચ્છા રાસ. સં. ૧૭૨૮ પાટણ.
આદિ—

સકલ પદારથ સર્વદા, પ્રણુમુ શ્યામલ પાસ,
નમિયે તેહને ઊઠિ નિત્ય, પરમાનંદ પ્રકાશ.

ગોયમ ગણુહર પય નમી, કર્મવિપાક વિધિ જ્ઞેય,	
ફલ ભાખું કૃત કર્મનાં, સાંભલજ્ઞે સહુ કોય.	૨
સોહમ સ્વામી સમોસર્ગા, ચંપા નગરી માંહે,	
જાંખૂ પ્રભુ પ્રણમી કરી, પૂછે પ્રશ્ન ઉચ્છાંહે.	૩
કહો ભગવન્ ધનવંત સુખી, શે કર્મે જીવ થાય,	
દારિદ્રી નિર્ધન દુઃખી, કુણુ કર્મે કહેવાય.	૪
વલતું બોલે કેવલી, સુણુ જાંખૂ સુવિચાર,	
ભલા પ્રશ્ન તેં પૂછિયા, ભવિક જીવ હિતકાર.	૫

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ૧૩ મી.

શ્રી ખાસચંદ સૂરીસર પાટે, સમરચંદ ગુણુધારી,	
તેહને પાટે રાજચંદસૂરિ, સરત સોહે સારી.	૪
શિષ્ય શિરોમણિ તેહના કહીએ, પંચમ કાલ આચારી,	
દેવચંદ વણારસિ દીપે, પ્રાગવંશ શિણુગારી.	૫
જાંખુપૃચ્છા ભણુશ્યે ગુણુશ્યે, સુણુશે નરને નારી,	
માનવભવને સફલ કરીને, થાશે સર અવતારી.	૬
સંવત સત્તર અઠાવીસે, પાટણનગર મોઝારી,	
જાંખુપૃચ્છા રચી મેં રંગે, વીરજી મુનિ સુખકારી.	૭

(પત્ર ૧૭ પ્ર. કા.)

(પ્ર. ભીમશી માણેક.)

x

x

x

x

એક બીજી પ્રતમાં અતે આમ છે—

અતે—

આદરચું ઢાલ આઠમી, મુઠ સુણુતાં હોઈ આણુંદ હો.	ક૦
દેવચંદ વાયક તણો મુઠ શિષ્ય કહિં વીરચંદ હો.	ક૦ ૯

દ્દહા.

દુષિં આંપ ઝરિં સદા તેહનો કહો કુણુ પાપ,
પરણુ દેષી નવિ સકિં તેહથી આંપ અદાપ.

૧

x

x

x

x

નારી ભરી નેં નિપજિં સુકૃત કહીઈ તાસ,
સત્યશીલ સંતોષ દદ વિનય પુરૂપ વિલાસ.

૮

—(જૂનિ પ્રત-પં૦ નેમવિજય લખીત—પત્ર ૮—૧૪ પાલણુપુર ભં.)

—સં. ૧૯૨૪ ના કાર્તિક વદી ૧૩ રવીવાસરે લીખીત્વા ગોર
ભાષ્યદં શ્રી પાલવીયા પ્રસાદાત્ પઠનાથ વૃધસાધાયાં દોસી શ્રી જીન
ભક્તિકારક ગોકલજી સુષમલજી મીદ પુસ્તકં. ૧૦—૧૨ પાલણુપુર ભ.

૩૫૫ ઉદયવિજય (ત. વિજયસિંહસૂરિ શિ૦)

(ઉ૩૨) શ્રીપાલ રાસ. સ. ૬૭૨૮ દીવાળી કીસનગઢમાં.

પં. મેઘવિજય ગણિભ્યાં નમઃ

આદિ—

દ્દહા.

ઉદય કરે જીત દેવતા સુપ્રસન્ન થઇ જોણુ,
અરિહંતાદિક હું જપું નવપદ અહનિશિ તેણુ.

૧

ઉદય સદા સંપતિ સવે આવે ઉચ્છવ પૂર,
સિદ્ધ્યક આરાધનાં નિત નિત ચઢતો નૂર.

૨

ઉદય અનોપમ નાણુ ગુણ દંસણુ ચરણુ રસાલ,
અરિહંતાદિક સંપદા પ્રકટે પરમ વિશાલ.

૩

નવપદ જાપ જિકે જપે તિકે તપે મહિલોધ,
અરિહંતાદિક પદ જપો, તિણિ કારણુ સહ કોધ.

૪

સિદ્ધ્યક મહિમા તણો, સુણો સદ્ અધિકાર,
સાંભલિતાં સુખ પાંખીઈ લહીઈ જય જયકાર.

૫

નવપદ આરાધી કરી, સુખ પાંચો શ્રીપાલ,
તિમ સાધકને સુખ હુઈ, કૃષ્ણે મનોન્ય માલ.

૬

x

x

x

x

અતે—

નવપદ મહિમા કારનેરે, કહું શ્રીપાલ ચરિત્ર,
ભણતાં સુણતાં ભવિષ્યારે, હોવે પુણ્ય પવિત્ર. ૪

તપગચ્છ ગયણ દિણેસરે, વિજયદેવ સૂરીંદ્ર,
પદ પ્રભાવક તેહનેરે, શ્રી વિજયસિંહ મુણીંદ. ૫

જિન અનેક પુહવિપતિરે, પ્રતિખોધ્યા નિજ વાણ,
ધર્મ પમાડ્યા ભાવથી તે હુઆ ગુણમણિ ખાણ. ૬

દેશ મેવાડ તણા ધણીરે, જગતસિંહ મહારાણ,
રૂપભદેવ પૂજા કરેરે તે નિસુણીઅ સવખાણ. ૭

આખેટકની આખડીરે, ચોદસ સરીખે દીહ,
ધર્મરાગે ધરે જેહનેરે, તે દેખી નિરપૃહ લીક. ૮

સાયર રેલે મીનનારે, ઝીઝવાડા ગામ,
વધ હોતા તે વારીયારે. જિણુ વિજયસિંહ ગણસામિ. ૯

અન્ય વણું પણ સી મળીરે, જૈન તણા વ્યવહાર,
વિજયસિંહ ગુરૂ તે હુઆ, જાણે હેમસૂરિ અવતાર. ૧૦

વિજયદેવ સૂરીંદનારે, ખીજા પાટવિ જેહ,
શ્રી વિજયપ્રભ ગણધર, જે ગુણ માણિક ગેહ. ૧૧

વખત વિરાજે જેહનુરે, જગ જાણીતૂં આજ,
વડ ગુરૂમાઈ જેહનારે, વિજયસિંહ ગુરૂરાજ, ૧૨

તસ સીસે ચોપાઈ લખીરે, ઉદયવિજય ઉવચાય,
સામ્રાજતાં ભવિષ્યકને નિત આણુંદ ઉચટ થાય. ૧૩

શ્રી વિજયસિંહ સૂરીંદના વૃદ્ધ સહોદર ધીર,
વાચક કીતિવિજય ગણિ હુઆ ગિર્યા ગુણ ગંભીર. ૧૪

જિનવિજય પંડિત તેહનારે તેહને કથને એહ,

શ્રી શ્રીપાલ નરિંદની, મેં કાધી ચોપાઈ તેહ.

૧૫

સત્તર અડવીએ કરીરે, ચોપાઈ એહ ઉદાર,

દીવાડી દીવસે સુખે શ્રી, કિસનગઢે જયકાર.

૧૬

દશમી છઠા ખંડનીયે ધન્યાસીમેં ઢાલ,

એ કહી એતણે નીપનોરે, છઠો ખંડ વિશાલ.

૧૭

જાણતાં સુણતાં ભાવતાં હોવે મંગલમાલ

જય લગ્ગી સુખ સપદા વડી ઉચ્છવ રાજ્ય રસાલ.

૧૮

—છતિ શ્રી તપગચ્છાધિપતિ શ્રી વિજયદેવસૂરિ પદ્માલકાર મં
શ્રી વિજયસિંહ સૂરીશ્વર શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી ઉદ્યવિજય ગણી વિરચિત
શ્રીપાલનૃપ ચરિત્ર સમાપ્ત: —હા. ભં. પાટણુ ડા. ૭૯.

—૭૫-૧૩ દા. ૪૧ નં. ૧૭ વ. ૩.

—ઢાલ ૭૭ સર્વગાથા ૨૦૫૫ સં. ૧૮૩૬ રા ફાગુણ વદિ ૭
દિને લિપતં. પં. વિદ્યાહેમ રાજનગર મધ્યે—૯૧-૧૨ દા. ૪૧ નં,
૧૬ વ. ૩;

(૭૩૩) રોહિણી રાસ—વિજયદેવસૂરિ રાજ્ય.

—ઉદ્યવિજય ઉપાધ્યાય શિષ્ય પં. જયવિજયગણિ શિ. પં.
ભાણુવિજય ગણિ શિ. કલ્યાણુવિજયે લિખી સં. ૧૭૮૩ વર્ષે. પત્ર ૫
હા. ભં. પાટણુ ડા. ૮૧.

(૭૩૪) મંગલકંશ રાસ—રત્ન; ૩.

સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ જિનસ્તવન.

પ્રશસ્તિ પ્રાકૃતમાં છે.

પાવિય પરમ પસાયં તેસિ સિરિ વિજયસીહસૂરી,

ણું ભાવેણું સથુણિ ઉવાયગવર ઉદ્યવિજયેણું.

૧૩૪

પયડ પયાવ દિણિંદો, ભવિઅપિગાણું દવિદ માકંદો;

સંખેસર જિણુચંદો, સુહકંદો દેઉ મે ભદં.

૧૩૫

—ઇતિ શ્રી મહોપાધ્યાય શ્રી પ શ્રી ઉદયવિજય ગણિકૃત સંજેશ્વર
પાર્શ્વનાથ જિનસ્તવનં સપૂર્ણ. સંવત્ ૧૭૬૫ વર્ષે પ્રથમ વૈશાખ સુદ
૧૫ દિને લખિતં. (પ્ર. કા.)

રાજગીતા—શંખેશ્વર પાર્શ્વજિનગીત.

અંતે—

શ્રી વિજયદેવ તપગણ રાજ, શ્રી વિજયાસહ સુગુર વડ દિવાળ,
વાચક ઉદયવિજય પ્રણીતા, ખાસ જિનવરતણી રાજગીતા. ૩૬

—ઇતિ રાજગીતા-પાર્શ્વજિન સ્તવન સપૂર્ણ. (—પ્ર. કા.)

(૭૩૫) ઉત્તરાધ્યયનના ૩૬ અં ૦ ની ૩૬ સંખ્યાય.

આદિ—પ્રવચણ દેવી ચિત્ત ધરીણ.

પ્ર૦ સંખ્યામાળા ભી. મા.

—સં. ૧૭૩૬ વર્ષે ચૈત્ર સુદિ ૧૧ દિને મંગલવાસરે લિખિત
ઇલમદપુરે પત્ર ૧૬ અમરવિજય સીતોર.

—સવત્ ૧૮૦૯ વર્ષે પોસ સુદિ ૫ ભોમવાસરે પં. અમીવિજય
ગં. પં. સુખ સ. લિપિકૃતં પં. રણજિતસાગરજીતે અર્થે શ્રી ભીન્નમાલં
નગરે. ૧૧-૧૬ જૈ. એ. ઇં. નં. ૧૦૪૫.

અનાથિમુનિ સં ૦ આદિ-મગધદેશ રાજગ્રહિ નગરી રાજશ્રેણિક દીપેરે.

અંતે—

શ્રી વિજયદેવસૂરિ સર પાટં વિજયસિંહ મુનિ રાયરે,

ઉદયવિજય વાચક તસ બાલક સાધુતણા ગુણ ગાયરે. ધન. ૧૩

૧-૧૧ આ. ક.

—લિં ૦ નેમવિજય ઉદયપુરમધ્યે સં. ૧૮૨૮ મહા સુદ ૪ શુક.

આવિકા પુન્યપ્રભાવિકા ખાઈ લાડૂ પકનાર્થ ૨-૧૨ આ. ક.

૨૪ જિનસ્તવ ૬ા. ભ. પાટણ. દાખડો ૮૩.

૩૫૬ કુશલધીર. (ખ૦ જિનમાણિકસૂરિ—કલ્યાણુધીર—
કલ્યાણુલાલ શિ૦)

(૭૩૬) લીલાવતીરાસ. સં. ૧૭૨૮ સોઝિત (સોજત)માં.

આદિ—

દૂહા.

આદીસર સમરિનૈ પ્રણમી સદ્ગુરૂ પાય,	
સતિચરિત કહિસું સુપરિ, સુણુજ્યો સહુ ચિત્ત લાય.	૧
સીલ વડો સંસારમૈં, સીલૈ લહીયૈ લીલ,	
ત્રિકરણ સુધ તે પાલતાં, કરો રપૈ કાં દીલ,	૨
લધુ વેસતી લીલાવતી, રાખૈ સીલ રતન,	
આપદ ફેડી આપણી, ધરમી કહૈ ધન ધનન.	૩
આગૈ આગૈ ઐ હુઈ, સતી વડી સસારૈ,	
લધુ વૈધણ લીલાવતી, નિરમલ કી સહુ નારિ.	૪
તિણિ કારણિ હું તેહનૌ કહુ પરખધ કર જોડિ,	
આતા કચપચ સહુ તજી, સુણુજ્યો આલસ છોડિ.	૫

અંતે— દાલ ૨૫ મી રિપમજિન પૂજ્યેએ—એહની.

ધક જીહઈ કેતા કહુંએ, સતીયતણા ગુણુઆમ,	સ
સષેપઈ ધમિ સંથુણી એ, મઈ પૂરી મનહામ.	સ. ૬
શ્રી પરતર ગાઝ રાજ્યાએ, શ્રી જિનમાણિક સૂરિ,	સ.
શિષ્ય તાસ વાયકવડએ, શ્રી કલ્યાણુધીર પડૂર.	સ. ૧૦
પાટ પ્રમાકર તેહના એ, વાયક કલ્યાણુલાલ	સ.
જસ પ્રતાપ જગિ જેહનો એ, વિસ્તરીજી જિમ આમ	સ. ૧૧
તસુ પદ પકજ મધુકર એ, શ્રી કુશલધીર ઉવઆય,	સ.
જોડી જિણુ એ ચઉપધએ, સજ્જન જન સુપદાય.	સ. ૧૨
શ્રી સોઝિતપુરમડણો એ, શ્રી ધ્રમનાથ જિણુંદ	સ.
તાસ પસાધ એ રચી એ. પાંમી પરમ આણુંદ.	સ. ૧૩
સંવત વસુ ભુજ ભોચણુ એ (૧૭૨૮) સોઝિત નગર	

મઝાર, સ. ૧૪

રાસ રચ્યો રંગઈ કરીએ, શ્રી સંધનઈ સુપત્રર.	સ. ૧૪
શિષ્ય દ્રમસાગર આગ્રહઈ એ, રચ્યો સંબધ રસાલ,	સ.
પ્રસિદ્ધ અપ્રસિદ્ધ ઇલાં અછૈંએ, સગલી પિણુવીસ ઢાલ.	સ. ૧૫
ચતુર રસિક ચિત ધારિજ્યોએ, નવલા જિહાં વિનોદ.	સ.
ભણુતાં સુણુતાં વાંચતાં એ, પામર્યો પરંમ પ્રમોદ	સ. ૧૬

—સર્વ ગાથા ૬૦૩ મતિ શ્રી સીલ પાલણુ વિપયે સતી લીલા-
વતી રાસ સંપૂર્ણમ્. પં. શ્રી ૫ રંગકુશલગણિ વાચનાર્થ. સં. ૧૭૫૨
પ્રભુકુશલ-પૃ. ૧૪ પં ૧૮. ભાવ).

(૭૩૭) ભોજચરિત્ર ચોપઈ (ભોજરાજની ચોપઈ) સં. ૧૭૨૯
મહાવદ ૧૩ સોજના દાનવિષય.

આદિ—

દ્વિહા.

શ્રી સંધેસર પાસના પાયકમલ પણમેવ,	
સદ્ગુરુ ચરણે ચિત ધરી, વલિ સરસત સમરેવ.	૧
સાનિધીકારી વલિ સદ્ગુરુ, પ્રણમું પરમાનંદ.	-
યુગપ્રધાન જિણુદત્ત ગુરુ, શ્રી જિનકુશલ સુરિંદ.	૨
એ સહુ મન સુધ સમરિ, દાન ધરમ દીપાય,	
કહિસુ કુતૂહલની કથા, સહુ સુણિજ્યૌ ચિત લાય.	૩
ભોજ નૃપતિ પૂરવમવે, દીધો મુનિને દાન,	
તસુ દ્વલ કહિસું સોહામણા, સુંણિજ્યૌ હોય સાવધાન.	૪
આગે અગેરૈ હુંવા, દાનાવલી દયાલ,	
પિણુ નજીક અરૈ પંચમે, કહિજૈ ભોજકૃપાલ.	૫
દુરભક્ષ વેલા દોહિલી, લહિ અવસર મન રગ	
તજિ ભોજન મુનિને દીધૌ, જિજ્ઞાસ ધરિ બહુ અંગ.	૬
રાજા ઝલ્લિ લાવણ્યતા, મણિ માંણુક ભંડાર,	
પરદલ સહુ પામ્યાં જિકે, વલિ વનિતા સુ વિચાર.	૭

પ્રથમ ખંડને અંતે— ૧૩ હાલ.

ગછ પરતર ગરઆ ગુણે, જિનમાણિક્યસરિ,
સિદ્ધ સાધક સિરસેહરૌ, જસતેજ પહૂર. ૧૦

તાસુ સીખ્ય સુવિહિત થયા, ભુવિ અધિક ગભીર,
વડભાગી વાચક વંદું શ્રી કલ્યાણધીર, ૧૧

પાટે તસુ તેં પરગડા, વાચક પદ ધાર,
કલ્યાણલાલ કીર્તે કરે, જાણે સકલ સંસાર. ૧૨

તસુ પદ પંકજ મધુકરેં શ્રી ભોજ ચરીત્ર,
કુશલધીર પાઠક લિખ્યૌ. જિહાં કથા પવિત્ર. ૧૩

પ્રથમખંડ ઇણવિધ લિખ્યૌ, સ્તોત્રિત પુરમાંહિ
સીખ્ય દ્રમસગર આગ્રહેં, મન ધરીય ઉચ્છાહ. ૧૪

પ્રથમ ખંડ પૂરો કીયોં, કરે ગ્રથ એકઠ,
નિધિ ભુજ સંવચ્છરેં કાર્તિક વદિ છઠ. ૧૫

—ઇતિ શ્રી ભોજચરિત્રેં ચતુઃપદી મુજ ભોજોત્પત્તિ વિપ્ર શ્રી
ધનપાલ સોભન ભોજરાજપ્રતિબોધકઃ ધનપાલ સ્વર્ગ ગમનો નામ
પ્રથમ પ્રસ્તાવઃ

દૂહા.

જુગવર શ્રી જિનદત્ત ગુર, જકલ્લિ સિદ્ધિ દાતાર,
તેહ સુગુરના પાય નમીં, રચું દ્વિતિય ખંડ હિતકાર. ૧

x x x x x

બીજા ખંડ ૪ હાલ અંતે.

એ પંડ પૂરણ થયો દૂજોં ચિહુ હાલ કરી સો રસાલ,
શ્રી કુશલધીર પાઠક કહે, સુપરિ સુંણો બાલગોપાલ. ૧૬

—ઇતિ ચક્રવર્તિ કૂચલિ (?) ભારતી વિરદ પ્રાયણો નામ દ્વિતીયો
પ્રસ્તાવ. ત્રીજા ખંડની ૮ મી હાલ અંતે

ત્રીજો પંડ થયો સંપૂર્ણ નેટ ફલિત્યે ધ્રમ એકંતરે,
કુશલધીર પાઠક કહૈ સુંણિજ્યૌ, જિમ કહુ સુકનો વિરતંતરે.

૧૭ કૃં

—પૂર્વ ભવકથનં પરકાયપ્રવેશવિદ્યા સિદ્ધિ નામો તૃતીયો પ્રસ્તાવઃ
ચોથા ખંડની ૨૯ મી લાલ અંતે

x

x

x

x

ભોજ ચરિત રચના વિધિ ચૌપાઈ રે, ચૌથે પંડ સુવિશાલ,
પરકાયા પરવેશ વિદ્યા તણોરે, થયો પૂરણ અતહિ રસાલ. ૭ ભો.
ગછ ખરતર ગુણવંતા ગછપતીરે, શ્રી જિનમાણિક્યસૂરિ,
પચ નદી પંચ પીર સાધિયારે, જિણ હાજરાહજૂરે. ૮ ભો.
પારિપત સંત સુપરગડારે, વાચક કલ્યાણધીર,
પરમ સવેગી પરમ શ્રુત સાગરે, ગર્યા પરમ ગંભીર. ૯ ભો.
તાસુ પાટોધર પરગડારે, ભણુસાલી કુલભાણુ,
વાચક કલ્યાણલાભ કલાનિલૌરે, જિન પ્રતિબોધ્યા રાઉરાણુ. ૧૦ ભો.
જસુ પદ્મપંકજ કહીયે મધૂકરે, શ્રી કુશલધીર ઉવઝાય,
ચતુર જસનાં મનરંજન ચૌપછરે રચી એહ લવલાય. ૧૧ ભો.

—સર્વગાથા ૮૦૫. પરકાય પ્રવેશની વિદ્યાગ્રહણ સત્યવતી.
પ્રતિજ્ઞા કથન.—દેવરાજ પુત્રજન્મસૂચક ચતુર્થ પ્રસ્તાવઃ ચત્વારોપિ પંડ
મીલને સર્વ ગાથા ૧૬૭૦ ધૃતિ ચતુર્થ ખંડઃ—

અંતે—

વરરચિ ઈમ ચિત ચિંતવૈ, નૃપ મુઝ દિસા નિરાસ,
થઈ ઝોડો નિજ થાંનિકે, વિણ પુત્રાદિ સાતે ઉદાસ. ૧
ભોજ પ્રખંધ પ્રસિદ્ધ ભુવી ભારી, સદ્ જાણે સંસારી બે.
તિણ દારણમે આ મુખકારી, ચૌપઈ રચિ સુવિચારી બે. ૨
કહીય કયા કાકા ચિત ધારી, ભોજ ચરિત્ર નિહારી, બે. ૩
શ્રી ખરતરગછ જાણિ દિણુંદા, શ્રી જિનમાણિક્ય સૂરિદા.
તાસ સીસ વાંચક વરદાઈ, કલ્યાણધીર કહાઈ. ૪

વિનેય તાસ વાચક પદધારી, કલ્યાણલાભ હિતકારી,
 તે સદ્ગુરના પ્રણમી પાયા, રચે કુશલધીર ઉવઝાયા. ૫
 સંવત સતરૈસૈ ગુણુત્રીસૈ, માહ વદ તેરસ દીસેં,
 પંચમ પંડ થયૌ ઇહાં પૂરૌ, સોઝિત નગર સનૂરોરે. ૬

—પત્ર ૮૩ પં. ૧૩ ધો, સ. ભં.

—ત્રયાગ્ર ૩૦૦૦ અમ.

૩૫૬ કનકનિધાન. (ખ. હંસપ્રભોદ—ગ્રાહ્યત્ત શિ.)

(૭૩૮)+ રતનચૂડ વ્યવહારી રાસ. સં. ૧૭૨૮ આવણ વદ ૧૦ શુક.
 આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી સોભા સુમતિ, લીલા લખધિ ભડાર.
 પરતા પૂરણુ પ્રણુમીઈ, અડવડિયાં આધાર. ૧
 પુરિસાદાણી પાસ જિણુ, ત્રેવીસમા જિનરાજ,
 વામાનંદન સુગુણનિધિ, સારઈ વહિત કાજ. ૨
 દાનેં જગ માંને સદ્, દાને દોલતિ હોય,
 ઇહ ભવિ અવિહડ સુખ હુવેં, સારાહેં સહુ લોય. ૩
 જેહ તર્યાં તરસેં જિકેં, સાંપ્રતિ જેહ તરતં,
 તે સદ્ દાન પ્રભાવથી, ઇમ જિનરાજ કહત. ૪
 રતનચૂડ વ્યવહારીઓ, પુણ્યવંત પરસીદ્ધ,
 તેહ તણા ગુણુ વરણુવું, નામ થકી નવનિધિ. ૫

x

x

x

x

અંતે—

હાલ ૨૪—પાસ જિણુંદ જુહારીઈ—એ દેશી.

સવત ગયવર આંખડી સુનીવર શશી ઉદારોરે (૧૭૨૮)
 આવણ વદી દશમીને દિનેં, ચોપઈ જેડી સુકવારોરે,
 શ્રી ખરતર ગચ્છના ઘણી, ભદારક શ્રી જિનરાજોરે,

શ્રી જિનરતન સૂરીસર, ગચ્છનાયક વડ દિવાળેરે,
 યુગપ્રધાન જગિ પરગડા વિજયમાન ગચ્છરાળેરે,
 શ્રી જિનચંદ સૂરીસર, ગચ્છનાયક સિરતાળેરે,
 શ્રી જિનકુશલ પરંપરા, જિહાં કણિ મ્હોટો મુનિરાયેરે,
 વિદ્યાગુણગુણસાગર શ્રી હંસપ્રમોદ ઉવઝાયેરે,
 તાસ રીસ પાઠક જયો આરદત્ત ગણીરાળેરે,
 તેહની સાનિધ્યે ચઉપાઠ એતો પૂરી થઇ શુભકાળેરે,
 કનકનિધાન વાચક રચી એ ચોપઈ ચોવીસ ઢાળેરે,
 સખર સંબંધ સોહામણો સખરી ચોપઈ ચોસાથેરે. ૭૨૦
 ભણતાં ગુણતાં વાંચતાં એતાં મુગુણ માણસ હરખેરે,
 રાગરતન ઝવહર ભલા પણુ જવહર માણસ પરખેરે,
 શ્રી જિનકુશલ પસાઉલે મુજ વંછિત ચઢયા પરિમાણુરે,
 કનકનિધાન કહે હુજો, સુખ સંપત્તિ લીલ કલ્યાણુરે.

(૨૩ પત્ર પ્ર. કાં.) ઉદયપુર ભ.

—સં. ૧૭૮૮ આષાઢ સુદ ૧૪ શ્રી સમીનગરે પાનાં ૧૪ પ્રે. ૨.

—ભ૦ વિજયસિંહસૂરિ શિ. પં. શ્રી ગજવિજયગણિ શિ૦ પં.
 ગુણવિજયગણિ પં. હિતવિજયગણિ શિ. ભાણુવિજય ગ. તદ્દતુજ પં.
 શ્રી જિનવિજય ગ૦ શિ. પં. કરતૂરવિજય મુ૦ મતિવિજયેન લિપીકૃતા
 શ્રી રવનગરે સુમતિનાથ પ્રસાદાત્-૧૮-૧૫.

—સંવત ૧૮૫૨ ના વર્ષે ચૈત્રાદિ દ્વિતિયા ૨ દિવસે સતિ શુક-
 વાસરૌ યઃ અંથ સંપૂર્ણમ્ કૃતં શ્રી શ્રીપ શ્રીપ પં. ગુલાલવિજયગણિ
 તત્ શિષ્ય મુનિ માણિક્યવિજય લિપિકૃતં શ્રી ગણપતિ મધ્યે, વૃદ્ધ
 ગણપતિ શ્રી શ્રીશ્રીશ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી વિજયજિજ્ઞેંદ્ર સૂરીસ્વર
 વિહારે લિપિકૃતં. શ્રી શ્રી રાધણુપુરેષુ ચિંતામણ્યાદિ ત્રયોદશ ચૈત્યવંદનાત્
 મીદં તત્ પુનઃ પ્રમાદાત્ મીદં અંથ સંપૂર્ણમ્-વીહારમધ્યે, ૧૮-૧૭
 જૈ. એ. ઇ. (પ્ર૦ ભીમશી માણેક.)

૩૫૭ મતિકુશલ (ખ૦ ગુણકીર્તિગણિ-મતિવદ્ધલ શિ૦)

(૭૩૯) ચંદ્રલેખા ચોપઈ સં. ૧૭૨૮ આસો વદિ ૧૦ રવિ
પચીઆખમાં.

આદિ—

સરસતિ ભગતિં નમી કરી, પ્રણમું સદગુર પાય,	
વિધનવિઠારણુ સૂખકરણુ, પરસિદ્ધ એહ ઉપાય.	૧
સમરૂં ગોડી પાસણ, પરતા પુરણહાર,	
સામાયક ઉપરી સરસ, કહિંસ કયા સૂખકાર.	૨
સામાયક સૂધે કરો, ત્રિકરણુ સુદ્ધ ત્રિકાલ,	
સત્રૂભિત્ર સમવડિ ગણો, જિમ તૂટે જાંબલ.	૩
મરૂદેવી ભરતાદિમુનિ, કરિ સામાયક સાર,	
કેવલ કમલ તિણિવરી, પામ્યા ભવનો પાર.	૪
સામાયક મન સુધે કરો, પામી ઠામ પવિત્ર,	
તિણુ ઉપરી તુમ્હે સાંભલો, ચંદ્રલેહા ચરિત્ર.	૫
વચનકલા તેહવી ન છે, સરસ બંધ રસાલ,	
તિણુ જાણુ સહુ એ હુસો, સાંભલતાં ખુસીયાલ.	૬
x x x x	

અંતે—

(મોરીયાની)

ઢાલ ૨૯ મી—વીર વખાણી રાણી ચેલણાળ એ દેશી.

x x x x	
તિમ તુમે ભવિયણુ હિત ધરીણ, સામાઈક કરો શુદ્ધ.	
નિર્મલ થઇ જિમ નિસ્તરોણ, ઇમ કહિ જિન સંખુદ્ધ.	૧૦
છ છેદયંથમિં એઅછિણ, સરસ સંબંધ રસાલ,	
ગુરુમુખ સુણિ મેં ગાધયૌણ, બિચિબિચિ કવિયણુ ખ્યાલ.	૧૧
સંવત સિદ્ધિ કર મુનિશશિ વદિ આસો દસમિ રવિવાર,	
શ્રી પચીયાખમેં પ્રેમશું જી, એહ રચૌ અધિકાર.	૧૨

ખરતર ગણીપતિ સુખકરૂ, શ્રી જિનચંદ્રસૂરિંદ, .

વડ જિમ વધતી શાખા ખેમનીજી, જાં ધ્રુ રજનીશ દિણંદ. ૧૩.

સગુણ શ્રી ગુણકીરતિ ગણીજી, વાચકપદવી ધરંત;

તસ અતેવાસીય ચિરંજીવજી, મતિવલ્લભ મહંત.

પ્રથમ તસ શિષ્ય અતિ પ્રેમશુંજી, મતિકુશલ કહૈ એમ,

સામાયક મન શુદ્ધે કરોજી, જય વરો ચંદ્રલેહા જિમ. ૧૫.

રતનવલ્લભ ગુણ સાંનિધેજી, એ કીઓ પ્રથમ અલ્યાસ.

છસેં ચોવીસ ગાહા અછૈજી, ઓગણતીસ ઢાલ ઉલ્લાસ. ૧૬

ભણિ ગુણિ સુણિ ભાવશુંજી, ગિરઆતણા ગુણ જેહ;

મન શુદ્ધે જિન મર્મ જે કરૈજી, ત્રિભોવનપતિ હુવૈ તેહ. ૧૭

—ધતિશ્રી સામાયક વિષયે ચંદ્રલેહા ચતુષ્પદી સંપૂર્ણા. સંવત્ ૧૭૬૦ વર્ષે દ્વાદશગુણિ માસે શુક્લપક્ષે ત્રયોદશી તિથૌ રવિવાસરે શ્રી પાટણપુરાંતરે શ્રી ખરતરગચ્છે શ્રી જિનસુખસૂરિ વિજયરાજ્યે આચાર્ય શ્રી કીર્તિરતનસૂરિ સાધાયાં વાં હીરરાજગણિ શિષ્ય મુખ્ય શ્રી ઉદયહર્ષ-ગણિ તમ્હિષ્ય વાં ક્ષેમવિમલેન લિપીકૃતં. શિષ્ય પં. ત્રૈલોક્યસુંદર મુનિ સારંગ વાચનાર્થે શ્રી.

—૧૭-૧૮ ખી. ડી. ૨૯૧ રો. એ. સો મુંબઈ નં. ૧૮૯૮

—સંવત ૧૭૯૧ વરષે પોસ સુદ પૂનિમ સનીવાસરે શ્રી અંચલ-ગચ્છે, વાં શ્રી ૫ શ્રી માહાવજીગણિ શિષ્ય પં. શ્રી ૫ શ્રી માણિકલાભ-ગણિ. શિષ્ય મુ. શ્રી સત્યલાભ લિખિતં. માડવી બિદર મધ્યે. ૧૪-૧૯ વ. રા. મુંબઈ.

—સર્વગા. ૬૨૪ શ્રી ચંદ્રલેહારાસ સંપૂર્ણ. લં ૧૭૭૩ આસો વદ ૩. (ગુ. વિ.) લીં. રત્ન. ભં.

—સર્વગા. ૬૨૪ ધતિ ચંદ્રલેહા ચક્રપર્થ લિખિતાશ્રી નવીન નગરે શુદ્ધપ્રત ૧૬-૧૮ આં ૩૦

—સં. ૧૭૬૬ કાગ શુ. ૧૦ કર્મવાટયાં નીલવાસરે. પં. સકલકુશલ શિં ગણિ હીરકુશલ લિપિચક્રે નિકુંપનગરે. ૨૩-૧૫ આં ૩૦

—સં. ૧૮૧૯ ફાં શુ. ૧૨ શુક્રવારે લિં બખત વિજયેન મકસુદાબાદ નગરે મહિમાપુર મધે ૨૬-૧૩ ધોં

—(ગુલાબવિજય ભં. ઉદયપુર.)

—સર્વગાથા ૬૨/-સંવત ૧૮૨૨ ના વર્ષે આસો સુદિ ૧૦ દિને વાર ભોમે લખ્યો. સકલ પડિત શિરોમણિ પંડિતશ્રી ૧૦૮ શ્રી પ્રેમવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પડિતશ્રી ૧૦૩ શ્રી સુખુદ્ધિ વિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. રૂપવિજયગણિ લપીકૃતં આત્મા અર્થે ૨૫-૧૫. પાલણુપુર ભં.)

—૨૪-૧૫ પં. જગરૂપ સ્વ. વાયનાર્થે પાલણુપુર ભં.)

—૨૮-૧૭ આગ્રા ભંડાર. ૩૨-૧૦ બાલચંદ્ર યતિ ખાનગામ.

—સં. ૧૭૮૫ આસો વદ ૧૧ શુક્ર. સકલપંડિત શ્રી વિદ્યાચિ-ગણિ તત્ શિષ્ય પં. શ્રી વિજયચિ તત્ શિં પં. પ્રેમચિગણિ તત્ શિં...લીપીકૃતં. તૃતીયપ્રહરે. ૨૧-૧૭ બાલં

—સર્વગાથા. ૬૨૪ સં. ૧૭૬૫ વર્ષે વૈશાખ માસે શુકલપક્ષે દ્વાદશી વાર રવૌ દિને ચતુઃપદી સંપૂર્ણકૃત-લિ. મુનિ પેતસીંહ સ્વવા-ચનાય ૧૬-૧૯ લીં.

—લિખતં ચતુરસાગરગણિ-શ્રી સાદડી નગરે શ્રી. ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદત્ અંવત્ ૧૮૩૦ રા માહ વદિ ૯ દિને શ્રી રાંણુપુર પ્રસાદત્ પરોપકારાય લિખે ને વાચી શ્રી રસ્તુકલ્યાણુ મસ્તુ. શ્રી. ૧. પાનાં ૨૩-૧૪ પોપટ પ્રાગજી કાલાગલા કરાંચીવાળા પાસે.

—સં. ૧૮૫૫ વના વર્ષે આવણુ પ્રથમ શુકલપક્ષે તીથી ૧ વાર સનૌ ઇંદ્રી કપૂર આમે લખીતં પ. મયારતનેન. ૨૭-૧૩ ઝીંઝુવાડા ભંડારમાં.

—પ્રતિશ્રી ચદ્રલેહારાસ સંપૂર્ણ. સર્વ હાલ સંખ્યા ઓગણત્રીસ હાલો છે. સર્વ હાલ ૩૯ સર્વગાથા છસે ચોવીસ છે. સવત અઢારસે નવના વર્ષે શાકે સોલ પચોતેર પ્રવર્તમાને દક્ષણાયનગતે શ્રી સૂર્યે

સરદૈતૌ મહામાંગલ્યપ્રદે માસોત્તમમાસે કાર્તિકમાસે કૃષ્ણપક્ષે દશમીદિન
ગુરુવારે-પં. શ્રી. ૫ બુદ્ધિવિજય તચ્છિષ્ય પં. માણીવિજય લિપીકૃતં
શ્રી. ૫ ૧૦૮ શ્રી સૌભાગ્યસૂરિ રાજ્યે શ્રી પાર્શ્વનાથને પ્રસાદે લખિતં
આત્માર્થે કુંકણદેશે કીલે પારડી મધ્યે ચોમાસું રહિતે-મહારાજ શ્રી રાજ
કુર્જનસિંધ રાજ્યે પત્ર ૩૪ અમરવિજય-સીતોર.

૩૫૮ ઉદયસમુદ્ર [ખં ૦ કમલ હર્ષ શિં ૦]

(૭૪૦) કુલધ્વજકુમાર રાસ. સં. ૧૭૨૮ (જણાય છે)

આદિ—

દ્વલ.

- શ્રુતદેવિ સમરં સદાં, પ્રણમુ સદ્ગુરુ પાય,
મીઠી વાણી મુખ થકિ, પ્રગટે જાસ પસાય. ૧
- દાન શિયલ તપ ભાવના, ચક્રવિહ ધરમ પ્રધાન,
શિયલ સરિખો કો નહિ, ઈમ ભાષે વર્ધમાન. ૨
- શિયલેં સોલેસતિ તણાં, નામ રહ્યાં અઘાપિ,
શિયલેં નારદ વરણીયે, અંગિ ન લાગેં પાપ. ૩
- કુલધ્વજકુમાર તણાં વલી, શિયલેં કષ્ટ પુલાય,
તાસ ચરિત કહેતાં થકી, ઉલટ અંગ ન માય. ૪
- મુણુજ્યો ભવિયણ ચિત ખરી, કુમર તણો સંબંધ,
પુન્યકથા કૌતિક કથા, આક સોનું ને સુગંધ. ૫

x

x

x

અંતે— ઢાલ ૨૮ કેસરે સોમન ચીતવેરે-ધન્યાશ્રી.

- સંબંધ કુલધ્વજ મુનિતણો ઐ સીલને અધિકાર,
ગાછ્યે અધિક પ્રમેદસું, જિમ તરયેરે લહુ હિવ સંસાર. ૧
- સફલ કરો ભવ આપણોરે વડભાગીરે શિવ ભાગી જોધ,
સાધુ ચરિત્ર શ્રવણેં મુણોરે, મનવંછિનરે સચિ સફલા હોઈ. સ. ૨

શ્રી સોહમપાટ અનુક્રમે વિખ્યાત વેરી શાખ,
 ગણનામ કોટિક ગુણિનિશો, ગચ્છ ખરતરરે જાણુષ મડપ દ્રાખ. સ. ૩
 શ્રી જિનરતનસૂરીસર, વર પાટ પ્રગટયો ભાણુ,
 જિનવર્ધમાન સૂરીસર, મુખ નિવસેરે જસુ અવિચલ વાંણિ. સ. ૪
 આદેસ તસ રહ્યા આદરે, ચોમાસું અમદાવાદ,
 મહાખાંન મુહુખ્યતે રાજવી, તિહાં રાધરે ગાજે જસવાદ. સ. ૫
 જસુ દાંન કર્ણુ સમોવડે, વાચા જે હુરિચંદ જોષ,
 જે થંભ દિલ્લીરાજનો, શુભ ન્યાયેરે સીતાપતિ હોષ. સ. ૬
 તસુ માનનીક મહામતિ, વિવહારિયાં શિરતાજ,
 રાગી જે દેવને ગુર તણા, નિત સારે હો મન શુદ્ધિ ધર્મકાજ. સ. ૭
 શ્રી શાંતિ જિનહર વિરચીને, જિણુ કીધ ધન અવતાર,
 રાંકાં કુલ સિરસેહરો, વડભાગીરે દ્વાદશવ્રત ધાર. સ. ૮
 રતનસી સુત મૂલજી, પારિખ ધર્મરતન,
 તાસ કથન એ ચોપધ, મનરગેરે કીધી ધન ધન. સ. ૯
 જિનચંદ્રસૂરિ સંતાની, કમલહરપ ગુરરાય,
 વાચનાચારિજ પદ ધરે, જસુ ભેટયારે ભાવઈ દૂર જાય. સ. ૧૦
 તાસ પસાયે ધર્મ કહે, ઉદયસમુદ્ર ઉવજાય,
 અધિકું ઉછો ધહાં કહ્યાઉ, મિઝાદુકડરે હોજો શુભ ભાય. સ. ૧૧
 સીત્ર ને સમકિત ધારતાં, નર જનમ હોષ પ્રમાણુ,
 તિણુ હેત ચતુર એ ચોપધ, મિલિ ગાવોરે મુખ મધુરી વાણિ. સ. ૧૨
 ગુણુવંતના ગુણુ ગાવતાં, નિત હોષ મંગલ ચાર,
 વલિ સફલ હોષ મનકામના, પામે ચઢતીરે પદવી શ્રીકાર. ૧૩
 સફલ કરો ભવ આપણોરે.

—ઇતિશ્રીમદાવશ્યક વૃત્તૌ શીલાધિકારે ઉપાધ્યાય શ્રી ઉદયસમુ-
 દ્રગણિ વિરચિતં દાલ ૨૯ ભાષાત્મકં રસલહરી નામક કુલધ્વજ કેવલી
 ચરિતં સમાસિમગત્. સં. ૧૭૨૮ વર્ષે કાચુણમાસે શુકલપક્ષે પ્રતિપદા
 સોમવાસરે ઉદયપુર મધ્યે. અમૃતવિજય. ૨૩-૧૩ દા. ૪૩ નં. ૩૯ બંડે.

—સં. ૧૮૮૫ વર્ષે મૃગશિર માસે કૃષ્ણપક્ષે સપ્તમિ તિથૌ સૂર્ય-
વાસરે મુનિ દેવવિમલેણ લિપિકૃતા પં. તેજવિજયગણિ પં. રૂપસદ્
વાંચનાર્થ. ૩૫-૧૦ દા. ૪૩ નં. ૩૮ વડે

૩૫૬ વૃદ્ધિવિજય (૨) (તં લાલવિજય શિ૦)

(૭૪૧)+ દશ વૈકાલિકના દશે અધ્યયનની સંખ્યાઓ.
આદિ—

પ્રથમ કુમપુષ્કા અધ્યયન.

મુગીવ નયર સોહામણું—એ દેશી.

શ્રી ગુરૂપદપંકજ નમીજી, વળી ધરી ધર્મની ખુદ્ધિ,

સાધુક્રિયા ગુણ ભાખશુંજી, કરવા સમકિત શુદ્ધિ,

મુનીશ્વર ધર્મ સકલ સુખકાર

તુમે પાળો નિરતિચાર—મુનીશ્વર૦

જીવદયા સંયમ તપોજી, ધર્મ એ મંગલરૂપ,

જેહનાં મનમાં નિત્ય વસેજી, તસ નમે સુરનરભૂપ. મુ. ૨

ન કરે કુસુમ કિલામણુંજી, વિચરતો જિમ તરૂંદ,

સંતોષે વળી આતમાજી, મધુકર ગ્રહી મકરદ. મુ. ૩

તેણિપરે મુનિ ધરધર ભમીજી, લેતો શુદ્ધ આહાર,

ન કરે બાધા ક્રોધનેજી, દિયે પિંડને આધાર. મુ. ૪

પહિલે દશવૈકાલિકેજી, અધ્યયને અધિકાર,

ભાખ્યો તે આરાધતાંજી, વૃદ્ધિવિજય જ્યકાર. મુ. ૫

આ પછી દરેક અધ્યયન પર એક એક હાલ એમ દશ પર દશ
હાલ આપી નીચે કલશ આપી જણાવે છે કે:—

અતે—

શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિને રાજર્ષિ ખુદ લાલવિજયનઉ સીસરે,

વૃદ્ધિવિજય વિષુધઈ આચારે એ, ગાયો સફલ જગીસઈરે. ૭

—(હા. ભં. પાટણ.) સ. મા; ભી, ૨૭૨

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્તવન સં. ૧૭૩૦.

પં. વીરવિજય શિષ્ય પં. લાભવિજય શિ. વૃદ્ધિવિજયે બનાવ્યો
ગાથા ૩૮.

—હા. ભં. પાટણુ ડા. ૮૨

જ્ઞાનગીતા સં. ૧૭૦૬ સાંધપુરમાં.

સંપ્રતિ સોહમ સમવક શ્રી વિજયદેવ પદ્ધાર,
શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ્વર તપાગચ્છના સિંણુગાર;
ધીરવિજય કવિ સેવક લાભવિજય બુધ સીસ,
વૃદ્ધિવિજય કહે પાસજી । પુરો સયલ જગીસ.

૩૪

દર્શન સુની સસી માન વર્ષે સાંધપૂર નયરમાં ચિત્ત હર્ષ,
જ્ઞાનગીતા કરી પ્રેમપૂર, પાસ પ્રભુ સથુણ્યો ચઢત નૂર.

૩૫

(૩૫ પદ્ય પ્ર. કાં)

૩૬૦ અમૃતસાગર (૧) (આં૦)

(૭૪૨) રાત્રિભોજન પરિહાર રાસ. સં. ૧૭૩૦—પત્ર ૩૫ દા. ૪૦
નં. ૫૮ લીં.

૩૬૧ કર્મસિંહ (૨). (પાર્શ્વચંદ્રગચ્છીય—જયચંદ્રસૂરિ—
પ્રમોદચંદ વાચક—શિ૦)

(૭૪૩) રોહિણીચંદપદ્ય સં. ૧૭૩૦ કા. શુ. રવિ ઝાલોરમાં.

આદિ—

દ્વહા.

શ્રી જિનપય યુગ પ્રણુભિયઈ, વાસપૂજ્ય અભિધાંન,

સોવનગિરિ શ્રી પાસજિણુ, મહિમા મેર સમાન.

૧

વર્દમાન સ્વામી સંધર, સાસણુનાયક સાર,

તસ ગણુધર ગૌતમ નમું, લખાધિ તણુઉ ભંડાર.

૨

- શ્રી સદ્ગુરુ સાનિધ લહી, પાંખી સગલા થોક,
તાસ ચરણુ પરસાદથી, કથા કહિસ ભવિ લોક. ૩
- દાન શીલ તપ ભાવના, ચિહ્નું કરિ શિવપુર જાય,
વલી વિશેષર્થ તપ કરૈ, તે દુક્કર કહિવાય. ૪
- ચવદ સહસ અણુગારમે, તપ ધનનો અણુગાર,
વીરજિણુંદ વધાણીયો, ઢંઢણુ નેમકુમાર. ૫
- દધતાં સોહિયો જમ્મ હુવર્ધ, શીલ સુદ્ધ મન શાપ,
તપ કાયા કસવટિ લહઈ, ત્રિકરણુ ભાવ સુભાષિ. ૬
- તપ કરિ કાયા નિર્મમ્મી, તપથી રૂપ પ્રધાન,
જગમાં તપના ફલ સમે, તપ લહિયૈ શિવ લાણુ. ૭
- તપ કરનઈ સુખ પાંખીયાં, તે સુણુજ્યો સાવધાન,
રોહિણી રોહિણુ તપચક્રી, વલી અશોક રાગન, ૮
- ગૌતમપૃષ્ઠાનાં ગ્રથથી, પાંખી એ અધિકાર,
પુણ્યપાપ ફલ પૂછીયા, જિન પાસૈ ગ્રણુધાર. ૯
- અઠ ઉપરી આલીસ વલી, વીર જિણુસર પાસ.
તિણુમેં એ ઉગુણતીસમી, કહિયઈ મન ઉલ્લાસ. ૧૦

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૨૯ ધન્યાસિરી.

સાધુ શિરોમણુના ગુણુ ગાયા, ધ્યાન ધરી મન ભાયાણુ,
અચલ અનોપમ નાંમ કહાયા, નિત નિત પ્રણુમું પાયાણુ. ૧

એહવા સાધુતણા ગુણુ ગાયાણુ,
પુન્ય જોગતે પાયાણુ.

દિન દિન ઘરમાં અધિકી માયા, હોવૈ સુજસ સવાયાણુ. ૨ એ.

દુખ દાલિદ્ર દૂરૈ સવિ જયૈ, નામૈ શિવમુખ થાયૈણુ,
અશોકરાજ ઋષી મનભાયૈ, રોહિણુના ગુણુ ગાયૈણુ. ૩ એ.

સંવત્ ૨ સતરૈસેં તીસે, કાતી માસ જગીસેંજી.
 સદિ દશમી સુરજનૈં દિવસઈ, કીધી ચક્રપદ હરસૌજી. ૪ એ.
 શ્રી પાસચંદસરિ ગચ્છ પ્રતાપી, જગમાં કીરતી વ્યાપીજી,
 પંચમકાલ સુમારગ થાપી, ભવિયલુનઈ હિત આપીજી. ૫ એ.
 અતુકમેં પાટ પટોધર જાણો, શ્રી જયચંદસરિ વષાંણોજી,
 પાટ પદમચંદ સૂરિ સુહામણો, જુગપ્રધાન જુગ ટાંણોજી. ૬ એ.
 આચારિજ મુનિચંદ સૂરિંદા, પ્રતપઈ તેજ દણ્ડાંજી,
 સેવ કરૈ સુરનર આણુંદા, નિતનિત ભાવ ધરંદાજી. ૭ એ.
 શ્રી જયચંદસરિ સીસ વિરાજૈ, ચઢતા મુજસ દિવાજૈજી,
 શ્રી પ્રમોદચંદ વાયક વરગાજૈ, સાધુ શિરોમણિ તાજૈજી. ૮ એ.
 તમુ શિષ્ય કરમસીહ ધમિભાસઈ, પુર ઝાઝોર પ્રકાસઈજી,
 પાસ જિજ્ઞેશરનેં વેસાસઈ, કીધી જોડિ ઉઠ્ઠાસઈજી. ૯ એ.
 એ અધિકાર જગ ભણૈ ભણાવૈ તે ધર મંગલ આવૈજી,
 સંધ ચતુરવિધિ સદા સુહાવૈ, કરમસીહ ગુણુ ગાવૈજી. ૧૦ એ.

—સં. ૧૮૧૪ શાકે ૧૬૭૮ દ્વિતીય આસો શુ. ૧૧ સોમ.
 લિ. ૨૯-૧૨ ધો.

૩૬૧ ક. જિનરંગ. (ખ૦)

(૭૪૩૬) અધ્યાત્મખાવની સં. ૧૭૩૧.

—પત્ર ૭ શ્લો. ૫૨ દાખડો ૨૩ લીં.

સૌભાગ્યપંચમી સ૦

૩૬૨ વિવેકવિજય (૨) (ત૦ વીરવિજય શિ.)

(૭૪૪) મૃગાંકલેખા રાસ. સં. ૧૭૩૦ આસો શુ. ૧૦ ગુર.

માલવાના સાહુપુરમાં

આદિ—

દુહા.

- ઉદય આદિસર નાંમથી, શાંત મદા સુખકાર,
 નેમનાથ નવનિદ્ધ દીપ્તે, પાર્શ્વ પ્રેમ દાતાર. ૧
- સાહેબ વીર સાસણુધણી, હું નિત્ય કરું પ્રણામ,
 ઉદય અધિક દિનદિન હુવે, જપતાં જેહતું નામ. ૨
- સરસ્વતી સરસ વચન દો, વરણવું નવરસ રૂપ,
 તે તુમચો આધાર મુઝ, સેવે સુરનર ભુપ. ૩
- શ્રવિ ત્યાં મહિમા તુઝ કરી, મુઝ વાણી મીઠાસ,
 વલી વિસેષે વિનવું, પુરે પરમેસરી આસ. ૪
- શ્રી ગુરુપાય પ્રસાદથી ચરિત્ર કર સુપ્રસિદ્ધ,
 મૃગાંકશેષા નિર્મલ સદા, એ મેં ઉદય કીદ્ધ. ૫
- મહિમા કવિકી વિસ્તરે, વગતા વાંછિત સુખ,
 શ્રવણ પવિત્ર શ્રોતાતણાં, ભવભય ભંજે દુષ. ૬
- સીલ સદા સુપદાય છે, સીલ સમો નહિ એકોપ,
 સીલે સુખ મૃગાંક લેલો, સુણુજે સહુ વિવેક. ૭

અંતે—

ઢાલ ૩૫ રાગ ધનાસી.

*	x	x	x
સુધર્મ પાટથી અનુક્રમે વંદુ સવિ ગણધારે,			
એહ નાંમે નવનિદ્ધ સંપન્ને, જપતા હોએ જયકારે.	સુ. ૮		
શ્રી વિરવિનય ગુરુ સુપસાચો, મૃગાંકશેષા રાસ ગાયોરે,			
શ્રી ઋષભદેવ મંધ સાનિદે, સરસ સંબંધ સત્રાગોરે.	સુ. ૯		
સુધીયાને સુણુતાં સુપ વાદે, વિરહ દલે વિજોગોરે,			
વિવેકવિનય સરી ગુણ સુણ્યાં, પામે વાંછિત ભોગોરે.	સુ. ૧૦		
સંવત સતરેત્રીયા વરણે, વિનયાદશમી ગુરુવારે,			
સાહપુર સોભીત માત્રવે, રાસ રમ્યો જયકારે.	સુ. ૧૧		
ચોથો પંડ વર ચઉપદી, પુરણ વધતે પ્રેમોરે,			
ઢાલ ચોત્રીસમી ધનાશ્રીઈ, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ વરે નેમોરે.	સુ. ૧૨		

સતી ગુણુ સરિસો નાંમ લેવાયે, પુત્રતણા ફલ જેહોરે,
 થુણી પ્રણુમી ભાવસું, અનુમોદન્યો સહુ તેહોરે, સુ. ૧૩
 ભણે ગુણે શ્રવણે સુણે, તિહાં ધરે આણુંદ પૂરોરે,
 વિવેકવિજય પ્રણુ સ્નેહસ્થું, સિવ સુષ પુન્ય અંકુરોરે. સુ. ૧૫

ઉચ્ચો

એમ સંપતી સુષ કર નમતાં સુરનર સીલવંત નર સુંદરં,
 જશ જગતિ રાજે અધિક ગાજે, હાજે હયલ મનોહરં,
 મૃગાંકલેષા ગુણુ મલેષ્યો દેખ્યાં મુઝ મન સુષકરં.
 તપગણ રાજેવી સાહિયસું, વિવેક સંધ મંગલકરં. ૧૫

—છતિ મૃગાંકલેષા સાગરચંદ સંબંધે વર્ણુતો ચરિત્ર ખંડ ૪
 સંપૂર્ણ. લ૦ સં. ૧૮૭૧ ધો. સ. ભં.

૩૬૩ તત્ત્વહંસ [ત૦ વિજયહંસ-મેઘાઋષિ-વિજય-તેજ-
 હંસ-તિલકહંસ શિ૦]

(૭૪૫) ઉત્તમકુમાર ચોપઈ સં. ૧૭૩૧ કાર્તિક શુ. ૧૩ ગુર-
 મહાહડમાં.

આદિ—

દ્વહા.

સરસતિ સાંમણિ પાય નમી, પાંમી વચનવિલાસ,
 મન વચન કાયા કરી, હું હું તાહરો દાસ. ૧
 ચોવીસે જિણુવર નમુ, વિહરમાન જિન વીસ,
 શ્રી શાસનપતિ ગાધ્યે, મહાવીર જગદીસ. ૨
 અતીત અનાગત વર્તમાન, જિણુવર જગ આધાર,
 ચાર તીર્થકર-સાસતા, નાસે જય જય કાર. ૩
 ગોયમ ગણુધર પાય નમું, ગણુધર ઇચારે સાર,
 મોટા મુનિવર વાંદતાં, ઉપજે હરષ અપાર. ૪

એ સહુને પ્રણમી કરી, ઉત્તમ ચરિત કહેસ,	
કવિજન જીભ નવિ રહે, માનવકલ લહેસ.	૫
દાન સીયલ તપ ભાવના, ચારે ધર્મ પ્રકાર,	
પરણીજે તે ગામ્યે, તિહાં દાનતણો અધિકાર.	૬
દાન સુપાત્રે દીજ્યે, પામી જે ભવપાર,	
સાધુને દીજ્યે સુઝતો, લાભો લાચિ અપાર.	૭
શાલિભદ્ર સુખસંપદા, કયવન્નો સુખભાવ,	
એહવા સુખ જે પામીયા, તે સહુ દાન પસાય.	૮
દાને રૂડા દીસીયે, દાન વડો સંસાર,	
દાન થકી સુખ સાસતા, લાભા ઉત્તમકુમાર.	૯
શ્રી ઉત્તમકુમારનો માંડીયો, મોટો એહ પ્રબંધ,	
સામલતા સુખ સંગજે, સરસ એહ પ્રબંધ.	૧૦

અતે—

ઢાલ ૫૧ દીકો દીકોરે વામાકો નંદન એ દેશી.

રાગ ધન્યાસી.

સુપાત્રદાન તણો એ મહિમા, બારે પરપદામાંહિ,
એસીને શ્રેણિક આગલે, વીર કલો ઉચ્છાહોરે;

ભવિ દાન દીજ્યો મનરંગે.

સુપાત્રદાન વિશેષે દીજ્યે, પામે સદ્ગતિ સંગરે.	ભવિ ૨
દાનતણા ફલ એહવા જાણીને, દેજ્યો દાન અપાર,	
સુપાત્રદાન થકી સુખ પામ્યો, જિમ શ્રી ઉત્તમકુમારે.	ભ૦ ૩
શ્રી આર્યદ સૂરીસર કૃત ઉત્તમકુમાર ચરિત,	
પદ્યબ્ધ થકી મે આણ્યો, એ અધિકાર પવિત્રે.	ભ૦ ૪
તેહ થકી કાઈ ઓછો અધિકો, કહિવાતો હોવે જોહ,	
હોજ્યે ચતુર્વિધ (સંધ)ની સામે, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહરે.	ભ૦ ૫
તપગચ્છ ઉદયકારિ દિનમણિ સરિખો, શ્રી વિજયદેવસૂરીંદ,	
મોહનવેલમમ એ ગુર કહિયે, પ્રણમે સુગુણ નરવંદ.	ભ૦ ૬

તાસ પદ પ્રભાકરિ સરિખો, શ્રી વિજયપ્રભુ સૂરીસ, શિવગણુસાહ બાણુનો (નો) નંદન, પ્રતપો કોડિ વરીસરે.	૭
તપગચ્છમાંહિ વિષ્ણુધવર સોહો, શ્રી વિજયહંસ મુર્ખીદ, સમીસમ મેધાન્કપિ મુનિવર, પ્રણમે તસ ભૂમીદરે.	૮
સકલ પંડિતમાંહિ પુરંદર, શ્રી વિજય તસુ સીસ, તેજહંસ ગુરૂ તેહને પાટે, સકલ વિષ્ણુધમાંહિ દિનસરે.	૯
મેં ઉત્તમ ઋષીસર ગાયો, તેહ ગુરૂને સુપસાય. ગુણુવતના ગુણુ ભણુતાં મુણુનાં, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ ધર થાયરે.	૧૦
પ્રવર પંડિતમાંહિ પ્રગટિયો, કલ્પદ્રુમ અવતાર, તિલકહસ ગુરૂ વડો વૈરાગી, નામ જય જય કારરે.	૧૧
મેં ઉત્તમ ઋષી સર ગાયો.....	૧૨
શાંતિનાથ સ્વામી સુપ્રસાદ, મનોરથ ચઢ્યા પ્રમાણુ, સમરતાં શિવસુખ પામીજે, દિન દિન કોડિ કલ્યાણુરે.	૧૩
હિવે સમકિતનો ફલ માંગી, જે શ્રી ઉત્તમકુમાર ઋષિ પાસો, જે તુમે પામ્યો, તે મુઝ ન દીજ્યો આસોરે.	૧૪
સંકર્મણુ શેઠતાણુ સુત કહિયે, મોહણુ હરપ સુન્નાંણુ, તેહ તણે મેં આગ્રહ કરિને, ગ્રંથ ચઢ્યો પરમાંણુરે.	૧૫
ગ્રથાગ્રથ અક્ષર ગિણુ આણ્યો, સોલેસે છત્તીસ, લિખિ લિખાવી સાધુ સુશ્રાવક, લહિજ્યો મનહ જગીસરે.	૧૬
સંવત સતરૈં ઇકતીસાનો કાતી શુદ્ધિ તેરસિ દિનસાર, સિદ્ધયોગ કીયોરાસ સપૂર્ણુ શુભ નક્ષત્ર ગુરૂવાર.	૧૭
મઢાહડ નગરમાં સરસ સંબધ એ તત્ત્વહંસ કલ્હો મનરંગે, ધન્યાસિરિમાંહિ ઢાલ ઇકાવનમી, મુણુજો મહુ મનચગેરે.	૧૮

—સ. ૧૯૧૬ કાર્તિક સુદિ ૧૫ લિષતં ખરતર ગચ્છે વાં
રત્નચદ્મગણિ ઉપર દીડી તિસી લિખી. ૬૧-૧૧ ગો. ના.

(૩૬૪) વિબુધવિજય.

(૭૪૬) મંગલકલશ રાસ સં. ૧૭૩૨.

આદિ—

દ્વહા.

- શ્રી જિનપય પ્રણમું સદા, ઋષભાદિક જિન જેહ;
અહવીસે એ જિનવર નમું વાધે અધિકો નેહ. ૧
- પુંડરીક ગોતમ પ્રમુખ, અહિસે બાવન;
ગુણદરિઆ ગણુધર નમું, હરણિત હોય જગ મન. ૨
- હંસગમની હંસાસની, ભગવતી ભારતી માય;
મૂરખને પંડિત કરે, પ્રણમું તેહના પાય. ૩
- સંનવંત ગુરૂ માહરો, જ્ઞાનનયણ દાતાર;
તે ગુરૂને પ્રણમું સદા, આણી હરપ અપાર. ૪
- દાન શિયળ તપ ભાવના, ધરમ એ ચાર પ્રકાર;
પ્રથમ દાન ગુણુ વરણુવું, મંગલકલશ અધિકાર. ૫

x

x

x

x

અંતે—

- શ્રી સુમતિનાથ ચરિત્ર, એ સર્વધે જોધ ભલે ચિત્ત
મુજ બુદ્ધિ સાર એ રાસ, કીધો છે પ્રથમ અભ્યાસ. ૯
- શ્રી વિજયદેવસૂરીદ, તસ પાટિ દોષ મુણિદ
શ્રી વિજયસિંહ સૂરીસ, જ્યો શ્રી વિજયપ્રભસૂરીસ. ૧૦
- જિન શાસન જેણિ દીપાયો, પ્રતિબોધ્યો મેવાડો રાણો
શ્રી વિજયસિંહસૂરી જાણો, જગતસંધળ રીઝાયો. ૧૧
- સકલ પંડિત પરધાન, પંડિત સિર મુગટ સમાન;
શ્રી વીરવિજય કવિરાય, સીસ વિબુધ લહે સુપંસાય. ૧૨

દ્વહા.

- શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીદને, આદેશે ઉદ્ધાસ;
સત્તરત્રીસે વડનગરે, ચતુર રહ્યા ચોમાસ. ૧

આણદપુર એ નગરથી જોડવા માંડયો રાસ,
સંપૂરણ કીધો સિદ્ધપુરે, આણી મન ઉદાસ.

૨

રાગ ધવલ ધન્યાસી ઢાલ.

ગાયો ગાયોરે મે પુણ્યવિદાસ જ ગાયો;

દાંન સીધ તપ ભાવ પસાઈ, મંગલકલસ સુખ પાયોરે.

૧

ઢાલ ચઉઆલીસ વચન રસાલ, દાન ધરમ દીપાયો,

ભણે ગુણે ને સુણે નરનારી, તંસ ધરિ ઋદ્ધિ ભરાયે.

૨

શશિ સાગર ને દંત સંવચ્છરિ માધવ માસ કહેવાયો,

દ્વિતીયા ખુધ દિન સિદ્ધ સંયોગે અતોપમ રાસ નિપાયોરે.

૩

શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ્વર પાટે કીરતિ સમ જગ છાયો,

શ્રી વિજયસિદ્ધ સૂરીશ્વર સાહ્ય, દિન દિન દોલત દાયોરે.

૪

તાસ સીસ સુંદર સોભાગી વીરવિજય કવિરાયો,

તાસ સીસ વૃદ્ધિવિજય બંધવ વિખુધવિજય સુખ પાયોરે.

૫

હસે અડસઠિ ગાથા કહિએ સરવ સંખ્યા કહિવાયો,

જિહાં લાગિ ધ્રુ સશિ સાયંર દિનકર તિહાં લાગિં એ ચિર થાયોરે. ૬

—ભટ્ટારક વિજયદેવસૂરીશ્વર સકલ ભ૦ વિજયપ્રભસૂરિસર
ગુરુઓ નમઃ તત્ શિષ્ય ઉં. શ્રી વિમલવિજય ગણિ તત્ શિ. શુભવિ-
જયગણિ તત્ શિ. ગંગવિજયગણિ તત્ શિ. નયવિજયગણિ તત્ શિ.
પં. મોહનવિજયગણિ તત્ શિ. રાજવિજયગણિ-સં. ૧૮૮૯ ચૈત્ર શુક્લ
પક્ષે તિથિ ૧ પડવે ભોમવાસરે શ્રી રાધિકાપુરે શ્રી શાંતિનાથપ્રસાદે શ્રી
તપાગચ્છે લખાવીતાં સાધુજી તેજવિજયગણી પં. રૂપસત્કેન લ૦ શ્રી
તેમવિજયગણિ તત્ શિ. લખિત મુનિ વિદ્યાવિજય ૩૫-૧૫ દા. નં.
૪૩ બ ૩.

(૩૬૫) નિત્યસૌભાગ્ય [ત૦ વૃદ્ધિસૌભાગ્ય શિ૦]

(૭૪૭) નંદખત્રીશી. સં. ૧૭૩૧

શ્રી અઝારી પરમેશ્વરી નમો નમઃ—

આદિ—

હૂહા.

શ્રી આદીસર આદિકર, ચૌવીસે જિણુચંદ,
પ્રણુમુ નિત નિત પુહસમેં, આપૈ પરમાણુદ. ૧
કાસમીર મુષમંડણી, કલિમેં ઇધિક પ્રતાપ,
વડગિરિવરા વડગિરવો, અવતરિ બધડી આપ. ૨
અંબાઇ તુ અરચુદા, અઝારી અભિધાન,
વરવન વાડી સરપવરા ગિરવર વિવર પ્રધાન. ૩
(સરસતી વર્ણન)

x

x

x

x

ચૌપદ.

નંદરાઇ વધરોચન તણૌ, પરસિધ મહિયલિ પરખંધ ધણુ,
વધરોચન મુંહતો ગુણુવંત, તેહની વાત સુણુ ધરિ ષંત. ૧
પુર પાડલીનયર પરસિદ્ધ, ધણુ કણુ કચંણુ રિદ્ધ સમૃધ,
મોટો દેસ ધણુ જિહાં ગામ, જન દુરભિષ્ય ન જાણુઇ નામ. ૨
પુર પટ્ટણુ પુહવી મઈ ધણુ, મનમોહન ને રલિયાંમણુ,
પાડલીપુર સમ નહી પૃથમાદિ, અછે હૂં નૌ આદિ અનાદિ. ૩
* * * *

અતે—

ઢાલ દાન સુપાત્રઈ આવક દીજિઇ—એ ઢાલ—ધવલ ધન્યાસી.
નવરંગી ચઉપઈ નવરસ ધણીરે, સાંભલિયો સહુ કોય,
ભાણુતાં ગુણુતાં સદ્ધ ઈ ભાવસૂરે, સંપતિ લહિસ્યઈ સોય. ૧
મોહણુવેલી ચઉપઇ મન વસી, સુણુતાં ચાસ્યઇ સદ્ધજન પુસીરે,
મૂલ પ્રખંધ અછઈ મહિમંડલઈરે, નંદખત્રીસી નામા ચઉપઇ એ
વિરચી ચુંપસૂરે પરમેશ્વર પરણામ. ૨ મો૦
શ્રી તપગચ્છંપતિ ગુરુગુણુ ગાજતઉરે, વચન સુધારસ જલધર
વરસતૌરે, પ્રતપઇ આણુંદપૂર—૩ મો૦

પ્રવરપ્રધાન સુપંડિત પણુમૌરે, ગીતારથ ગુણુધામ,
 વૃદ્ધિસૌભાગ્ય ક્રિયાગુણુ આગલૌરે, મહીયલિ પ્રગટ નામ. ૪ મો૦
 નિતસૌભાગ્ય પયંપછ ધણુપરધરે, શ્રી સારદ સુપસાય,
 ધલિ અઝારી આધ પરગડી, પ્રણુમું પ્રહસમ પાય. ૫ મો૦
 અંબાઈ વડી તૂં અરખુદા, કાસ્મીરી કહિવાય,
 વાણી તૂં વિદ્યા વાગેસ્વરીરે, માતા તૂ મહિમાય. ૬ મો૦
 તૂ માતા હુ સેવક તાહરઉરે, પ્રણુમુ તાહરા પાય,
 નિતસૌભાગ્ય સદા આનંદ કરે, ગુણુગણુ ગુરૂઆ ગાય. ૭ મો૦

—ઇતિ શ્રી નંદરાજ મંત્રવી વૈરોચન ચંડપદ સપૂરણુમ્. નંદ-
 અત્રીસી નામ. ઢાલ ૧૬ શ્લોક સંખ્યા '૪૦૦ અથવા સર્વ ગાથા.....
 .....આહ્યા નગરે લિખિત' નિતસૌભાગ્યેન-સંવત ૧૭૩૧ વર્ષે
 માધસિતપક્ષે (કવિ હસ્ત લિખિત છે) ૯-૨૧ આ. ક.

(૭૪૮) પંચાખ્યાન ચોપદ, (કર્મરેખા ભાવિની ચરિત્ર)
 સંવત ૧૭૩૧ આશો શુ. ૧૩

આદિ— ચોપદ.

સરસતીમાત સદા મન ધરી, કથા કહું અતિ આણુંદ ધરી,
 કથા સુણ્યે કચપચ પરિહરો, હૃદય કમલભિ આણુંદ ધરો ૧
 x x x x

અંતે—

ચાર્ધનાથ સુપસાયિ કરી, સરસતી મનશુદ્ધિ સમરિ કરી,
 રચ્યો તાસુ એહ ચરિત સાંભલયો એકાગર ચિત. ૪
 સંવત સતર એકત્રીસે જાણુ, (૧૭૩૧) શુદ્ધિ આશો તેરસી વખાણુ,
 સારદમાત તણિું સુપસાય, નિત્યસૌભાગ્ય અહોનિશિ ગુણુ ગાય. ૫

હૃહા.

ચોપદની ગાથા ચારસેં તિણિ ઉપરિ તેપન્ની
 નિત્યસૌભાગ્ય કવિયણુ કહે, સુણુયો સહુ એક મન્ન.

ઢાલ રપ મી દીઠો દીઠો કે વામાકો નંદ દીઠો એ દેશી,
 ગુણિયણુ એ ગુણુ ગાયો એ, સરસ પયવીસે ઢાલ.
 ચતુર સુણુજ્યો ચોપધએ, સકલસમા મનરંજસીએ, સુણુતાં અતિ
 હિરસાલ. ચ. ૧
 ચોપધ એ મનમોહનીએ, નવ નવ ઢાલ રસાળ, ચ.
 કંઠ સુકંઠે ગાયતાંઓ લાગે અધિક રસાલ. ચ. ૨
 ચોપધ એ ચંગી અઢધએ, સગવડનું કસનામ. ચ.
 નવરસ ભાવ નવનવાએ, તેણિ કરી અભિરામ. ચ. ૩
 પંડિત વૃદ્ધિસૌભાગ્ય, નિત્યસૌભાગ્ય સુખણ. ચ.
 સરસતીનિં સુપસાડયેએ, ધરી કવિત સુ ધ્યાન. ચ. ૪
 ગુણિયણુ મિલિ ગાયજ્યો એ, અરથ સહિત અધિકાર. ચ.
 મનરંજસી મોહેલો, સુણુતાં ચંતુર સુણિ ચાર. ચ. ૫

—ઇતિ પચાખ્યાન વિષયે કર્મરેખા ભાવિની ચરિત્રં સંપૂર્ણ.

સ. ૧૭૭૦ વર્ષે આશી સુદિ ૨ દિને ગુરવાસરે સંપૂર્ણ લિખિ-
 તોડયં રાસ સકલ મહોપાધ્યાય ૧૦૮ શ્રી જિનચંદ્રગણિ શિષ્ય સકલ-
 કેવિદ્ કોટી કોટીર પંડિતશ્રી ૫ શ્રી જીતચંદ્રગણી શિષ્ય ગણિ યશશ્વદેશુ
 લિખિતોડયં આત્માર્થે. પત્ર ૧૩ અમર.

૩૬૫૬ માનમુનિ.

(૭૪૮૬) સંયોગ જતીસી. સં. ૧૭૩૧

અંતે—

સંવત ચંદ સમુદ્ધ સિવાક્ષ શશી યુત વર્ષ વિચારધ તિસી
 ચૈત સિતા તસુ હકિ ગિરાપતિ માંન રચિયું સંયોગ જતીસી. ૩૨
 અમરચંદ મુની આગ્રહે સમર દ્વધ સરસેતિ
 સંયમ જતીસી રંચી આઘીઆંનિ ઉકતિ. ૪૨

—ઇતિ શ્રીમન્ માંનમુનિના વિરચિતાયાં ચતુર્થોન્મેદ સંવત્ ૧૭૬૩
 વર્ષે મતિ દ્વિતીય આસાદ સુદિ ૨ દિને વારે શનિસ્વરો (વિ. ધ.)

૩૬૫ખ ક્ષમાસાગર.

(૭૪૮ખ) શત્રુંજય ખૂહતસ્ત. સં. ૧૭૩૧ ચૈત્ર શુ. ૫

આદિ—

ઢાલ હડીના વયરીની.

ધણા દીહી મનમંઈ હુંતીરે, જાત કરેવા ખાંતરે, હુંગર ભેલો,

દેસ સોરઠમધ સોભતઉરે લાલ

સોરઠદેસ સોહામણુઉરે. તીરથ જિહા બહુ ભાતરે. હુંગર ભલો. ૧.

x

x

x

x

અંતે—

બીજી ઢાલ.

સંવત સતરધકત્રીસમૈ વલિ ચૈત્રીહો સુદિ પચમી જાણુ, સે.

શ્રી જિનધર્મ સૂરીસર, જિણુ ભેટયાહો સખલધ મડાણુ. સે. ૧૩

અહમ્મદવાદ ખંભાઇંતી, વિમલાદેહો આસખાઇ ખાસ,

સંધ સાયઈ ઇમ પ્રેમસું, વવરાવ્યા હો છમનધ ઉલાસ. સે. ૧૪

મનની આસ્યા સદ્દ ફલી, રંગઇ ગાયા હો સેત્રુંજ ગિરરાય, સે.

ક્ષમાસાગર મુનિવર બણુઇ, વંલિ હોજ્યો સેવતાં તુમ પાય. સે. ૧૫

—મારી પાસે છે.

૩૬૬ આણંદમુનિ (લોંઠ ત્રિલોકસિંહ શિંઠ)

(૭૪૮) ગણિતસાર. સં. ૧૭૩૧ આવણુ. દિલ્લીના લાલપુરમાં.

અંતે—

દલ્લી જહાનાખાદ વખાણુ, અવરંગસાહ છત્રપતિ જાણુ,

લોક વસે નિજ સુખિયા સહુ, પર ઉપગાર કરે તે બહુ. ૪૦

કાજી તિહાં છે અખદલખાદ, કોટવાલ સિદ્ધી પોલાદ,

અદાલત સેખ સલેમાન, મીર હસેની ને બહુમાન. ૪૧

જે જે નર આવે ફરિયાદ, સુણે સહુકો વાદવિવાદ,

તુરતિ લેખ લેખી આપે ધણા, ન્યાય કરે કુલ મૂલકહ તુણા. ૪૨

સખર હજારીકો બાજાર, આવંક નાગોરી સિરદાર,

રામચંદકે નંદન ચ્યાર, માનસંધ હરિકૃષ્ણ ઉદાર. ૪૩

ભાગીરથ રૂપચંદ વિચારં, ધર્મકાળ થાનક છે સારં,
ગણિં ત્રિલોકસી ગુણભંડારં, તત્ર ચોમાસૂં કરિ શ્રીકારં. ૪૪

કંઠ કલા કોકિલ ઉચ્ચારં, મહીમંડલ મહિમા વિસ્તારં.
બાણુ વિચક્ષણુ ચતુર ઉદારં, સંઘ ચંતુર્વિધકું સુખકારં. ૪૫

શ્રી શિવજીકે પાટિ વિરાજે, ગણિ ત્રિલોકસી ગઢપતિ રાજે,
સહેર લાલપુર હે અતિ ભલા, નિજ ભગતિ આવકં ગુણુનિલા. ૪૬

સવત સતર સયે એકતીસ, આવણુ માસ સદા સુજગીસ,
ગણિતસાર મુનિ આનંદ કહે, બાણુ ગણુ સિખે સુખલહે. ૪૭

—છતિશ્રી ગણિતસાર યથે વિદ્રઢિચાર ચાતુરી ચમત્કારાલંકારે
ગુણુક સુખમંડને વિખુધ જન મનોરંજન ગણિ ત્રિલોકસી નામાલંકૃતે
સુન્યાનંદ વિરચિતે ચતુર. [મ. બ. નો સંગ્રહ.]

(૭૫૦) હરિવંશ ચરિત્ર સ. ૧૭૩૮ કાર્તિક શુદ્ધિ ૧૫ સોમ. રાધનપુર.
આદિ— દ્વહા.

શ્રી સુપદાયક નેમજી, જાદવ ફૂલ શણુગાર,
શ્રી હરિવંસ તિલક પ્રભુ, વંછીત વર દાતાર. ૧

સમુદ્રવિજય સૂતગુણુનીલો, કર્ણાવંત કૃપાલ,
સતિય સીવાદે નંદજિ, જિવદયા પ્રતિપાલ. ૨

મુનિસુવ્રત જિન વિસમા, બાવીસમા નેમનાથ,
શ્રી હરિવંસ વષાંણુસુ, હરપે જોડી હાથ. ૩

ગુજરાતિ લોકા ગુણી, ગિરયા ગુણુભંડાર,
શ્રી ત્રિલોકસી ગઢપતિ, આચારિજ અધિકાર. ૪

શ્રીગુરુને પસાઉલે, આણી મન આણુંદ,
રાસ બાણુ રલિઆમણો, બાણુતાં પરમાણુંદ. ૫

*

*

*

અતે—

ઢાલ રાગ ધન્યાસી.

(ઓજ અહારે આંગણુડે—એ દેશી.)

શ્રી મુનિસુવ્રત વીસમા, બાવીસમા નેમનાથોજી,

- શ્રી હરીવંસમે ઊપના, ભવિજન કીયા સનાથોજી. ૧
- શ્રી સુખદાયક નેમજી, બાલપણે બ્રહ્મચારીજી, ૨
જાદવવંસ સીરામણી, ધન ધન રાણુલ નારીજી.
- ધન બંધવ રહનેમજી, સંબ પ્રણુન ગુણવાંણીજી, ૩
ગજસુકુમાલ ધીરજ ધર્યો, ભાંભા રૂકમણી રાંણીજી.
- કૃષ્ણ તણો મહિમા તણો, બ્રહ્મભદ્ર બહુ અધિકારજી, ૪
ગુણ ગાયા ચદુવંસના, સાંભલતાં સુષકારીજી.
- ગુજરાતી લુકા ગચ્છનાયક, રૂપ ઋષી જીવરાજોજી, ૫
કુંચરજી શ્રીમદ્ભજી, રતનાગર ઋષિરાજોજી.
- કેશવજી શિવજીગણી, ત્રિલોકસીહ મુણિંદોજી, ૬
ત્રિંસવસ અધિકી કલા. છાજહડ વસ દિણદોજી.
- સાહ નેતસી કુલતીલો, નવરગદે અંગજનોજી, ૭
મરધર મહેવા દેસના, બુધિવંત લોખ્યાતોજી.
- વાંણી લહેર તરંગણી, સરદ મેધસમ ગાજોજી, ૮
જીવરાજ બંધવ વડા, ગીતારથ ગુણ જાજોજી.
- શ્રી રાયધનપુર રંગચું, સત્તરસેં અડત્રીસજી, ૯
કાર્તિક શુદ્ધિ પુન્યમદિને, સોમવાર સુજગીસજી.
- શ્રી ભણસાલી મુરજી, તસ સુત ભીમજી રગોજી, ૧૦
નવનવ ઢાલ કહી તિણું, મોજી મન ઉચ્છરગોજી.
- આગ્રહ કીધો અતીધણો, વીનતી કરીય અપારોજી, ૧૧
જોડાવ્યો મન રંગચું, હરીવંસ ચરીત્ર ઉદારોજી.
- પાછ ઉત્તરાધ્યયનની, ટીકા અંતર વાંચીજી, ૧૨
સંપ્રદાય પ્રકરણથી કેતલો સુત્રે સાચજી.
- જ્ઞાતા સમવાયગથી અંતગડ અગ મઝારોજી, ૧૩
એહ શાસ્ત્ર અનુસારથી, રાસ કર્યો સુવિચારોજી.
- અધિકો ઓછો સુત્રથી, આપ મતેં જે ભાષ્યોજી, ૧૪
તે મુઝ મિચ્છામી દુકડં, ગીતારથની સાષ્યોજી.

રાંમ રાધવ ધ્રમરાગર્યું, હરીવંમ કુલશિણુગારોળ,
 મુનીસુવત જિન નેમળ, તીર્થકર સુષકારોળ. શ્રી. ૧૫
 ચોથા ખંડતણી સહી, ઢાલ કહી એકત્રીસળ,
 ભણું ગુણું વાંચે સુણે, સુખ સંપતિ જગીસળ. શ્રી. ૧૬
 આચારિજ ત્રિલોકસી, ગચ્છમંડન સિણુગારોળ,
 આણુંદળ મુની ઉચરે, સંધ સહુ જયકારોળ. શ્રી. ૧૭

કલસ.

હરીવંસ ઉતપતી સાસ્ત્ર યદ્ શ્રુતિ નેમિ જિનપતિ જગગુર,
 શ્રીકૃષ્ણ યદુપતિ ત્રિખંડ નરપતિ. યંધવ બલમદ્ર સુષકર. ૧
 ભામાદિ રૂકમણિ આઠ ભામણી મુગતિગામણી ગાધએ,
 સંખ પરશુન આદિ યહુ ગુણુ ભણુત સહુ સુષ પાઠએ. ૨

—ધતિશ્રી મુન્યાનંદ વિરચિતે શ્રી હરીવંસ ચરીત્રે ચતુર્થ ખંડ
 સંપૂર્ણ: સં ૧૮૭૧ માધ વદ ૧૧ ચંદ્રાસરે શ્રી ચાનગઢમાં લ૦
 ઋષિ વેલળ રૂપાળ ૫૯-૧૯ માં.

૩૬૭ ખેતો (લોં. દામોદર પૂજ્ય શિ.)

(૯૫૧) ધન્નાનો રાસ સ. ૧૭૩૨ વૈ૦ વેરાટ (મેવાડ)માં

આદિ—

પ્રથમ નમું પ્રભૂ પાસજિણુ પોહવિ માહિ પ્રસિદ્ધ,
 ઇંદ્ર પદમાવતિ પુરવે નામે કરે નવનિધિ. ૧
 સાર વચન દેં સરસતિ, તું મોટી છે માય,
 તે પ્રસન હોયે થકે, કવિરાયાં કહિવાય. ૨
 ગુરૂ ગિરવા ગુણુ આગલા, ગુરૂ વિણુ ઘોર અંધાર,
 કાઠનાવ જિમ જાણિએ સુગુરૂ ઉતારે પાર. ૩
 ઘેનો ધણિ ધરણિ હુઓ, પુન્યવત પુરૂષ પ્રધાન,
 પુરવ પુન્યથી પામિયે પગ પગ પ્રગટનિધાન. ૪

કવિજન ગુણ એહના કહો સાંભલતાં સુખદાય,
શાલિભદ્રની સાંભલો પ્રગટ પોહવિમાહિ.

૫

x

x

x

x

અતે—

રાગ ધન્યાસરિ.

ધન ધનો રપિરાયા, નિહુ આઠ કર્મ ખપાયા,

x

x

x

x

શ્રી પુજ દામોદર દીપતારે, પોહવિમાહિ પ્રસિદ્ધ,
લાયક લુકે ગછ સહિરે ગછનાયકરે જસ જગમાંહિ.

ધ૦ ૭

તાસ સેવક સુપ્રસાદસુરે, ધના તણા ગુણ ગાય,
ખેત કવિ ખાતે કહેરે સુણો આવકરે તુમે ચિત્તલાય.

ધ૦ ૮

મેઢપાટમે જાણીયેરે વાકો ગઠ વેરાટ,

વિષમા કુંગર વાકડારે વિષમા છેરે સહિ ઉધટધાટ.

ધ૦ ૯

સંવત ૧૭ ખતીસમે કિધા વેસાખ માસ,

ચતુરતણા મન રિઝીયે, સાંભલતારે સહિ પોહયે આસ. ધ૦ ૧૦

એ ચોપઈ ચોપસુરે સાંભલતા સુખદાય,

ધન લખમી હાવે ઘણીરે ઘણી લછીરે આવે ધરમાહે.

ધ૦ ૧૧

જાણુ જાણી આણુસીરે, રાગા સુટલ કરિ ટાલ,

પુન્યવંત આવક સાંભલેરે, કહે સાવજીરે દયા પ્રતિપાલ.

ધ૦ ૧૨

મોહણુવેલી ચોપઈ, ચઢી ચતુરાને હાથ,

મિઠી મિશ્રી સારખારે મિશ્રે ખીરખાડનો સાથ.

ધ૦ ૧૩

—સ. ૧૮૨૦ ભાદરવા સુદ ૧૧ વા. શુકર લિ. રવિ દિવા.

રામપરા મધે ૧૨-૧૫ આગા ૨૦)

૩૬૮ સુખસાગર (ત૦ કલ્યાણસાગર—સુંદરસાગર શિ.)

(૭૫૨) ઇંદ્રલાનુપ્રિયા રત્નસુંદરી સતી ચોપઈ સં. ૧૭૩૨

ભાદ્રપદ સુદ ૮ પુષ્યવારે રેઆં ગામે (૩૫નગર ગામે.)

આદિ—

શ્રી સંપેશ્વર પાસજિન, પણુમો પય અરવિંદ;
આસસેન નૃપ કુલતિલો વામાદેવી નંદ. ૧
છંદ્રિ છંદ્રિ નાગેંદ્ર નર, સેવા સારૈ સાર;
પાસ સંપેસર પ્રણુમતાં, સફલ હુવૈ અવતાર. ૨
ઈહ ભવિ પરભવિ મુપ હુવૈ, પામઈ લીલ વિલાસ,
સંપતિ સંતનિ વિસ્તરધ, પૂજ્યાં શ્રી જિન પાસ. ૩
મુભ મતિ ઘો મુઝ સરસતી, હંસવાહિની માત,
કુમતિ કાઢિ દૂરૈ કરો, મુમતિ સમાપો માત. ૪
જગદંબા જગદીશ્વરી, ત્રિણુ જગ કેરી માય,
વાંકેરાય વિશ્વેશ્વરી, સેવ્યાં બહુ મુપ થાય. ૫
વચન વિલાસ ઘો સરસ મુઝ, સેવકનઈ સિરદાર,
મુગમ સાસ્ત્ર ભાષા સહિત, વરણું ચોપધ સાર. ૬
સદ્યુર ચરણુ પ્રસાદથી, ગાવું સતી ગુણુગાન,
સરસકથા રતનમુંદરી, મુણો થઇ સાવધાન. ૭

x x x x

અંતે— સોરઠા.

ટાળ્યો વિક્રમમાન, રાખ્યો નિજ મદ માનિની,
મીલવતી સાવધાન, રતનમુંદરી ભામિની.
નામ લિખ્યાં નિસતાર, બણુતાં મુણુતાં ભાવસ્થું,
સફલ હુવૈ અવતાર, મુણુતાં ચોપધ હરપસું.

ઢાલ ૩૧ સાલિભદ્રધન્નો રિષરાયા એ ઢાલ.

વીર પટોધર પાટ વિરાજૈ, તપગછપતિ ગુર છાજૈછ.
ત્રી વિનૈપ્રભ સૂરીસરરાયા, તાસ તણા નમું પાયાછ. ૧
તમુ ગછ માંહિ પંડિતરાયા, કલ્યાણુસાગર ગુરરાયાછ,
પડિઓહી કીઆ આવક રાયા, તાસ તણા નમું પાયાછ. ૨

તસુ સીસ રવિ જિમ સહગુરુ સોહૈ, ભવઅણુના મન મોહૈજી,
બુધ સુંદરસાગર ગુરરાયા, તાસ તણા નસુ પાયાજી. ૩

બુધ સુંદરસાગર ગુરરાયા, સત્રીતણા ગુણ ગાયાજી,
દિન દિન વધતૈ નર સવાયા, તાસ તણા ૦

તસુ સીસ અપણી મતિ અનુસારે, ચરિત રચ્યો સુવિચારેજી,
પડિત સુખસાગર ગુણગાયા, દિન દિન સુખ સવાયાજી. ૫

સંવત સંજ્યમ ગુણુ લેખજી, નરલખ્યણુ દેખજી,
ભાદવ સુદિ આઠમી બુધવારે, ગ્રથ રચ્યો સુષકારેજી. ૬

ઢાલ-૩૨ ચૌપઠ.

ચૌપઠ જોડી હર્ષ ધરી, વાંકેરાય મયા બહુ કરી,
સેવક નૈ સુખ સંપતિ બહુ, પૂરૈ દેવી વાજા સહુ. ૧

ધક ચિત ધ્યાસી વાંકેરાય, તાસ ધરૈ નવનિધિ જ્યુ થાય,
પુત્ર કલત્ર ધન ધાન્યે સદા, તૂડી આપૈ અતિ સુખ સુદા. ૨

રેઆં નગરી રલિયામણી, સગલાં સહારી સિરમણી,
ચોસકિ દેવી મુખ્ય સમુખ્ય, ધ્યાયાંથી હોવૈ પરતખ્ય. ૩

વાંકેરાય ભવાંની સહી, સેવા સારૈ સગલી મહી,
જમ જ્યોતિ જિગામગિ ઘણી, ચૌપૈ દિનપનિ જિમ દિમમણી ૪

સુખસાગર સેવક કવિ આસ, દિન દિન દોલતિ દેવૈ ઉદ્ધાસ,
મનરી વાજા પૂરી કરૈ, લિખમી બહુ ભંડારે ભરે. ૫

દિન દિન વધતૈ પુન્ય અકૂર, દિન દિન વધતૈ નર સવર,
દિન દિન વધતૈ સુખ્ય સુનાણુ, દિન દિન વરતૈ કોડિકલ્યાણુ. ૬

દિન દિન પાવૈ શ્રીકી વેલિ, દિન દિન વરતૈ રૂપારેલિ.
દિન દિન સુખસાગર કવિસાર, દિન વાધે જયજયકાર. ૭

—સ. ૧૭૩૫ વ વૈશાખ વ. ૧૪ દિને ૫. સુખસાગરગણિ લિખિત

શ્રી રૂપનગર મધ્યે ૧૩-૧૭ નાનચદજી ભં. કવિની સ્વહસ્ત લિખિત.

(૭૫૩) ચોવીસી.

સકલ પંડિત શિરોમણિ પં. શ્રીપ શ્રી દીપસાગરગં પરમગુરુભ્યો નમઃ

આદિ—

આદિસ્ત૦

રાગ સામેરી મુનિસ્થું મન માન્યો એ દેશી.
 પ્રથમ જિણેસર પ્રણમીઈ. મરદેવીછો નંદરે,
 — જિનસ્થું મન માન્યો,
 નાભિ નૃપતિ કુલ મંડણો, વૃષભ લાંછન જિનચંદરે જિન. ૧
 × × × ×
 દીપસાગર કવિરાયનો મુખસાગર કહે' સોસરે. ૫ જિ.

અતિ—

માધધન સુપનનું ધન જીવી એ દેશી.
 ચોવીસ જિણેસર કેસર ચરચિત કાય,
 જેહના પદ સેવે' ચોવિધ દેવનિકાય.

* * * *
 સંવેગી ગછપતિ જ્ઞાનવિમલ સૂરિરાય
 જ્ઞાનાદિક ગુણનો પામી તાસ પસાય,
 તપગણ સોભાકર દીપસા(ગ)ર કવિરાય,
 તેહનો લઘુ બાલક મુખસાગર ગુણ ગાય. ૫

૮-૧૩ દા. ૭૧ નં. ૯૩ રે.

(૩૬૮) શાંતિદાસ (શ્રાવક)

(૭૫૪) જૈનમસ્ત્રવામી રાસ ૬૫ કડીનો સં. ૧૭૩૨ આશો મુદ્ ૧૦.

આદિ—

સરસ વચનદાયક સરસતી, અમૃત વચન મુખથી વરસતી,
 સહગુર કેરૂ કીજે ધ્યાન, અલવે આથે બુદ્ધિ નિધાન. ૧
 તીર્થકર ચોવીસે તણા, એકમનાં ગુણ ગાઉં ધણા,
 વિહરમાન વંદું જિન વીસ, સિદ્ધ અનંતા નામું સીસ. ૨

સુમતિ ગુપતિ પાલે મન મુદ્ધ, નમું સાધ જસ નિર્ભય જુદ્ધ,
મુઝ મતિ સારૂ કરું અબ્યાસ; કહરયુ ગૌતમ સ્વામીનો રાસ. ૩

*

+

*

*

અંતે—

સવત સતર ખત્રીસે લહું, આસો સુદિન દસમી કહું
કરજેડી કહે સાંતિદાસ, ગૌતમ રીધી આપો સુખવાસ. ૬

—પ્રત સં. ૧૭૩૨ લીં.

—સંવત ૧૮૫૨ વર્ષે દ્વિતીય ભાદ્રવ સુદિ ૮ દિને લિખિત
જતિ માણુકવિજે સુરતખિંદર મધ્યે મુદ્ધ દુષ્ટે ભ. શ્રી હિરવિજય
સુરિસ્વરજી પ્રસાદાનુ ઝોનમ સાહજી દેવીચદજી વાચનાર્થ ૪-૧૨ જૈ.
એ. ન. ૧૧૩૩.

—સવત ૧૯૩૬ ના ફાગુણ સુદી ૮ દને શ્રી વડાવલી નયરે
શ્રી મહાવીર સ્વામી પ્રસાદાનુ લખીત. મુની પેમચીજેજી ભક્તિવિજયજી
પઠનાર્થ મુનીરાજ-ગૌતમસાગરજી—૪-૧૪ પ્ર. કા. ન. ૯૪૭.

૩૬૯ જયસાગર. (હિં મૂલ સંઘ સરસ્વતી ગચ્છ વાઢી—

ચંદ્ર-મહીચંદ્ર શિષ્ય)

(૭૫૫) અનિરૂદ્ધજી-સ. ૧૭૩૨ માગસર શુ. ૧૩ ભૃગુવાર—
હાંસોટ—સુરત.

આદિ—

રાગદેશાખ.

સમરવિ સારદા સ્વામીની, પ્રણમવિ નેમિ જિણુંદ,

કથા કહું અનિરૂદ્ધની, મને ધરી આનંદ. ૧

આવિસમો જિનવર હવો, તેહને વરિ સાર,

નારાયણ સુત જાણુયે, કામ કામ અવતાર. ૨

તેહ તણો સુત અનિરૂદ્ધ હવો, રૂપવત ગુણવંત,

તેહ તણા ગુણ વરણવું, સાંભલજ્યો સહુ સત,

x

x

x

x

અતે—

આલિ-કોડિ પૂરવન આયુજ પાંમી,

સાધ્યાં રાયાં કોડિજી-એ ભાસ.

- અનિરૂદ્ધ સ્વામી મુગતિ જ પાંમી, કીધૂં તેહ વખાણુજી,
ભવિયણુ જણુ જે સુણુસે ભણુસે, તે પાંમે સુષ ખાંણીજી; ૧
- શાસ્ત્ર સિદ્ધાંત કાંઈ નહી જાણું, નથી કરતો અભિમાનજી,
પૂર્વ સૂરિતણે અનુક્રમે કીધુ, અનિરૂદ્ધહરણુ આપ્યાનજી. ૨
- કવિજન દોષ માં મુઝને દેજો, કહું છું મુંડી માંનજી,
હીન અધિક જે એહમાંહે હોવે, સોધજો તહમે સાવધાનજી. ૩
- મૂલસથે સવસ્વતીવરગચ્છે, વિધાનંદ મુનિંદજી,
તસ પાટે ગોર મદ્દી સુભૂપણુ, દીકે હોંચે આનંદજી. ૪
- લક્ષ્મીચંદ્ર મુનિ જન મોહન, વીરચંદ્ર તસ પાટજી.
જ્ઞાનભૂષણુ ગુરુ ગૌતમ સરિષો, સોહે વંશ લેલાટજી. ૫
- પ્રભાચંદ્ર તસ પાટે પ્રગટયો, હૂંખડ વડિલ વિખ્યાતજી,
વાદીચંદ્ર તસ અનુક્રમિં સોહે, તેહની વાદી વંદમાં વાતજી. ૬
- તેહ પાટે મહીચંદ્ર ભટારક, દીકે જનમત મોહેજી,
એચંદ્ર તસ પાટે જાણો, વાંણી અમીરસ સોહેજી. ૭
- ગોર મહીચંદ્ર શિષ્ય એમ બોલે, જયસાગર બ્રહ્મચારજી,
અનિરૂદ્ધ નામે જે નિત્યે જ પે, તેહ ધરિ જ જયકારજી. ૮
- હાંસોટે સિંધપરા શુભ જાતે, વિખ્યૂં પત્રવિશાલજી,
જીવંધર છીતા તણે વચને, રચ્યૂં જૂજૂચે હાલેજી. ૯
- સંવત સતરખત્રીસમાંહે, માગસિર માસ ભૃગુવારજી,
સુદિ તેરસિ રચના રચિયે, પૂર્ણચંદ્ર થયો સારજી. ૧૦
- સ્મરતનયરમાંહિ તહો જાણો, આદિ જિનગેહે સારજી,
પદ્માવતી મુઝ પ્રસન્ન થમને, નિત્યે કર્યો જયજયકારજી. ૧૧

ફહા.

જયજયકારજી તેહ ધરે, જેહને નિજ વિશ્વાસ,

પુન્ય કરોરે માંનવી, પોહોએ મનની આસ.

૧

અનિરૂદ્ધરણુ જે મેં કર્યું, દુઃખહરણુ એ સાર,

સાંભલતાં સુખ ઉપજે, કહે જયસાગર બ્રહ્માચાર.

૨

—છતિ ભટ્ટારક શ્રી મહીચદ્ર શિષ્ય બ્રહ્મશ્રી જયસાગર વિરચિતે
અનિરૂદ્ધરણુખ્યાને અનિરૂદ્ધગમન વર્ણનો નામ ચતુર્થોધિકાર; સમાપ્ત—
૨૮-૧૫ સરસ્વતી ભવન મુખ્ય.

—સંવત ૧૭૮૧ માગસર વદિ ૫ સોમે પ્રથિરાજે સ્વહસ્તે
લિખિત માનરાજ પઠનાથે—શુભં ભવતુ. ૩૫-૧૫ સ. ભ. મુખ્ય.

૩૬૯ વિનિતવિજય (ત૦ મુનિવિજય-દર્શનવિજય-
પ્રીતિવિજય શિ૦)

(૭૫૫) ૧૨૪ અતિચારમય શ્રી મહાવીરસ્ત૦ સં. ૧૭૩૨
આસો સુદ ૧૩.

અંતે—તપગચ્છ ગયણુ-દિવાકર એ, શ્રી હીરવિજય સૂરિચ, શ્રી.

તેહના રાજિમાં દીપતા એ શ્રી મુનિવિજય ઉવચાય. ૧૨૧ શ્રી.

તસ ચરણાંબુજ સેવતાએ કોવિદમાંહિં પ્રધાન, શ્રી.

શ્રી દર્શનવિજય પ્રભુ સમરતાં એ પામીઈ નવહિ નિધાન. ૧૨૨ શ્રી.

તાસ સીસ બહુ ગુણુનિયોએ જ્ઞાન તણો ભડાર, શ્રી

વિષ્ણુ શ્રી પ્રીતિવિજય ગુરુએ સેવકનિં સુષકાર. ૧૨૩ શ્રી.

એક સંયમ તણા ચિત ધરોએ દંત મિત સંવત સાર શ્રી

આસો સુદિ દિન તેરસિંએ તવન કર્યું જયકાર. ૧૨૪ શ્રી.

(કલસ) શ્રી વીરજિનવર ભવિકસુખકર કામિતપૂરણુ સુરતર,

તપગચ્છનાયક સુમતિદાયક શ્રી વિજયાણુદ સૂરીસર,

તસ પાટિ સોહઈ ત્રિજગ મોહઈ શ્રી વિજયરાજ સૂરિગણુધર,

ચડિત શ્રી પ્રીતિવિજય વિનયી વિનિતવિજય મંગલકર. ૧૨૫

—ચેનસાગરજી ભં. ઉદયપુર.

૩૬૯ ક માણિક્યસાગર. (?)

(૭૫૫ ક) શ્રીપાળ રાસ. લખ્યા પ્રત સ. ૧૭૩૨. લીં. ભ.

(આ રાસના કર્તા જ્ઞાનસાગર કે જે માણિક્યસાગરના શિષ્ય હતા તે લાગે છે તે ટીપમાં ગુરુનું નામ આપ્યું લાગે છે. ખાત્રી માટે મૂળ રાસ જોવાની જરૂર છે. જ્ઞાનસાગર માટે જુઓ નં. ૨૯૨ પૃ. ૫૭.)

૩૭૧ સુરવિજય. (તં સિદ્ધિવિજય શિ.)

(૭૫૬) રતનપાળ રાસ. સ. ૧૭૩૨ પુરાનપુરમાં,

આદિ—

હ્રા.

શ્રી રૂપભાદિક જન નમું, વર્તમાન ચોવીસ,
શ્રીમધર પરમુષ નમું, વિહરમાન વહી વીસ. ૧.

પુઢરીક ગૌતમ પ્રમુખ, ગણુધર હુવા ગુણુવત,
ચઉદસે ખાવન નમું, મોટા મહીમાવંત. ૨

સમરૂ હું શ્રી શારદા, ત્રણ જગમાંહી વિખ્યાત,
વીણા પુસ્તક ધારણી, શુભ મતી આપછ માત. ૩

નિજ ગુરનાંસ જપું સદા, સિદ્ધિ-ઋદ્ધિ દાતાર,
મુંરીપને પંડિત કરે, એ મોટા ઉપગાર. ૪

તાસ તણે સુપસાલિયે, રચ્યું રાસ રસાલ,
રતનપાસ ગુણુ ગાઈવા, મુઝ મન થયો ઉજ્યાલ. ૫

દાન સીયલ તપ ભાવના, મુગતી મારગ એ ચાર,
રતનપાલ તણો ચરીત્ર, દાન તણો અધીકાર. ૬

કવણુ પેત્ર કીણી પુરી થયો, કીમ ઈણે દીધું દાન,
ત્રિલા લલિ કિણુ પરિલતી, તે સુણુજ્યો સાવધ્યાન. ૭

અતે— દાન ૩૪ સાહય મે નવિપલવ જનર્યું.

દાનપ્રમંથ અંથ મે દીકો, સખરો એ અધિકાર,

મેં માહરી મતિને અનુસારે, રચિયો રાસ ઉદારરે;

ભવિયણુ સુણુજ્યો શ્રી જિન વાણી—

જેહથી લલિયે શિવપટરાણીરે—

દાનથી દોલત અધિકી લહિયે, દાનથી કીરત યોગે
દાનથી સદ્ કો હોએ રાગી, નહિ કોઇ દાનને તોલે—
દાનથી દૂરિજન હોઈ બાધ, દાનથી સહુ સગાઇ
દાનથી લહિયે ખુદિ સવાઇ, દાનથી પામિયે ઠકુરાઇ—
દાન દેઇને અનુમોદો, મકરો પશ્ચાતાપ

ઉદ્ધટ આણી દાન જો દેસ્યો, તો ટક્કસ્યે પાપ સંતાપરે— ૪

તપગણનાયક બહુ સુખદાયક, શ્રી વિજયાણુંદ સૂરદરે,
શ્રી વિજયરાજસૂરી તસ પાટૈં, સંપ્રતિ સોહો મુણીંદરે. ભ. ૫

તસ રાજે પંડીત ગુણવંતા, સીધીવિજય બુધરાયારે,
સવેગીને શુદ્ધ વયરાગી, નામથી દુરીત પલાયારે. ભ. ૬

તેહતણેં સુપસાય લહીને, રાસ પૂરો ઈમ કીધોરે,
સ્તનપાલ તણા ગુણગાતાં, મનનેા મનોરથ સીધોરે ભ. ૭

શ્રી ખરાનપૂર નગર મઝારેં પીડમા રહ્યા ચોમાસરે.
શ્રી મનમોહન વીરપ્રસાદે રચ્યો એ મેં રાસરે. ભ. ૮

ઉછું અધિકું જે મેં ભાખૂ, મીચ્છા દુકકડ મુઝતાસરે,
ત્રીજા ખંડની દાલ આઠમી, મેં કહી મન ઉલાસેરે. ભ. ૯

સંવત સતર ખત્રીસા વર્ષે, શુભ મહુત શુભવારે,
સૂરવિજય કહે સંપૂર્ણ કીધો, રાસ ત્રીજો ખડ ઉદારે. ભ. ૧૦

વિનતિ કરું હું તુમ કરજોડિ, કોવિદ ન ચિત ધરજો,
અશુદ્ધ હોએ તે તમે શોધજ્યો, પિણુ હાંસી મત કરજો. ભ. ૧૧

ભણતાં ગુણતાં ને સાંભળતા, થુણતા હરખ અપાર,
ગુણગાતા વધી ગુણવંત કેરાં, વરત્યો જયજયકાર. ભ. ૧૨

—સંવત્ ૧૭૮૬ વર્ષે શુક્લપક્ષે ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ દિને વારં સોમે
લિખિત, ગજાલદેસે ગગપૂરે આમે લખીનં મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી
શ્રી શ્રી સીધયદ્રગણિ તત્ સીધ્ય પડિત શ્રી ૧૯ શ્રી સભાચદ્ર
ગણી તત્ સિધ્ય સકલ યડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૫ ભાગાયદ્રગણી તત્

સીસુપુ સ્વાયંદેણ લપીકૃતં ત્રાતા લખમીયદંત્ર વાંચનાર્થ શ્રી ભાલદેશે
પ. ૪૦ પં. ૧૨ ધો; પત્ર ૨૮ પ. ૧૬ ધો-લિ. સં. ૧૮૫૩ કા.
શુ. ૧ ભોમ. ખત્રી વશરામ આગ્યાભાઈ ધો. પ્ર. કા. રત્ન, ભા. લીં. કે.

—સં. ૧૭૩૮ વર્ષે શ્રાવણમાસે કૃષ્ણપક્ષે ૨ ગુરવાસરે લપીકૃતં.

...સકલ પડિત લબ્ધપ્રતિષ્ઠોકૃષ્ટ યશોરાજરાજિત ગાત્ર પંડિત શ્રીપશ્ચી
ધનસોમગણિ તત્ શિષ્ય ગ૦ કનકસોમન લપીકૃત...સુત્રાવિકા રાજકુ-
ચરિ વાંચનાર્થ ઉદ્દેપુર ગોડીજનો ભડાર.

—સં. ૧૮૭૯ કર્તિક શુ. ૫ બુધવાસરે ધોરાજી મધ્યે લિ૦
ભાવચારિત્રીયા ઋ૦ ઝવેરચંદ જીવદ્ શિવજી માલજી આત્માર્થ જડેજી,
શ્રી ચંદરસિંધજીના રાજ્યમાં તથા પ્રધાન ભાઇ જુહા ગોપાલજી તે વારે
લિખ્યું છે. ૨૬-૧૬. શ્રી પૂજ્ય અપાસરો, રાજકોટ.

૩૭૨ પદ્મનિધાન (વિજયકીર્તિ શિ.)

(૭૫૭) આરવ્રતવિચાર સં. ૧૭૩૮.

અતે—

સંવત સતરૈ ચોતીસૈ સમઘરે સુભમહરત સુભવાર,
સદગુરને વચને કરિ આદર્યારે ધરમઈ જયજયકાર.

હિ વશિ૦

(કલસ)

ઇમ ભાવસેતી સુણીય સુણીય ગુર મુખિ આણિ સુધી આસતા.
જે ટાલિ દ્વપણ એહ ભૂપણ ધરૈ તસુ સુષ સાસતા;
વાચનાચારિજ વિજયકીરતિ સીસ પદ્મનિધાનએ,
તસુ પાસિ પૂરિ શ્રાવિકાયઈ ધરયા વ્રત પરધાનએ.

સં. ૧૭૩૪ વર્ષે મિગસિર સુદિ ૩.

—વિવેકવિજયજી ભં. ઉદયપુર.

૩૭૩ જિનવિજય (૧) (ત૦ કલ્યાણવિજય-ધનવિજય
અને વિમલવિજય-કીર્તિવિજય શિ.)

(૯૫૮) જયવિજય કુંવર પ્રખંધ. સં. ૧૭૩૪ દશાડા.

આદિ—

દ્વિહા.

આદિ આદિજિજ્ઞેસર, પય પ્રણુમી સુવિલાસ,	
યુગલાં ધર્મ નિવારિને, કીધો ધર્મ પ્રકાસ.	૧
સુખકર સાહિય શાંતિજી, પ્રણુમી પુણ્યઅકૂર,	
નામ જપતાં જેહનું, ભય નાસઈ સવિ દૂર.	૨
નમીય નેમ જિજ્ઞેસર, બ્રહ્મચારી શિરદાર,	
સમુદ્રવિજય નૃપકુલતિલો, રાજિમતી ભરતાર.	૩
પુરીસાંદાણી પાસજી, મહિભાવંત મુણિદ,	
ધરણુરાય પદ્માવતી, સેવઇ પય અરવિંદ.	૪
તીરથનાયક સેવીઈ, વર્દ્ધમાન જિનરાય,	
એ પાંચે પરમેસર, હું પ્રણુમુ સુખદાય.	૫
શશિવયણી સરસતી નમું, વિદાવર દાતાર,	
મયા કરી મુઝને દીયો, વાણીનો વિસ્તાર.	૬
નિજગુરુ ચરણુ નમી કરી, નાંણુ રચણુભંડાર,	
મૂરખને પંડિત કરે, નાણુ નયણુ દાતાર.	૭
સમકિત વ્રત ભવિ આદરો, છઈ સમકિત સુખદાય,	
સમકિત વિણુ નર જે કરે, તે સવિ નિષ્કલ થાય.	૮
સમકિત સખહુમાં વડો, સમકિત મોટો ધર્મ,	
સમકિતથી સુર સપદા, સમકિતથી સવિ શર્મ.	૯

x

x

x

x

અતે—

શ્રી પદીકમણા સૂત્રની વૃત્તિમાં, એ અધિકાર વખાણ્યોરે,
તિહાંથી જોઇને મેં સધલા, ધ્રહાં સંખધ એ આણ્યોરે— ૪ સ.

જીમતણે વશિ ઓછું અધિકું, જે મેં ઇહાં ભણ્યુંરે,
 તે મેં શ્રી સંઘ સાખિં તેહતણે હું મિચ્છાંમી દુઝ્ઝું ભાખ્યુંરે— ૫ સં.
 ગ્રંથાગર અનુમાને કીનો સાતસયાં પયવીસોરે,
 લખી લખાવી સાધુ સુશ્રાવક સુણનાં અધિક જગીસોરે— ૬ સ.
 સંવત સતરચોતરીસા વરસે નયર દશાકામાહિરે,
 રાસ રચ્યો મેં સમકિત ઉપરિં, શ્રી શાંતિનાથ સુપસાધરે— ૭ સં.
 તપગછનાયક સૂરિ શિરોમણી, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિરાયોરે,
 પુણ્ય પ્રતાપી જસ જગિ વ્યાપી, સકલસૂરિ સવાયોરે— ૮ સ.
 શ્રી કંદ્યાણુવિજય વાચકના સેવક, શ્રી ધનવિજય ઉવઝાયોરે,
 તસ બાંધવ શ્રી વિમલવિજય ખુધ, નામે નવનિધિ પાયોરે— ૯ સ.
 તસ સીસ પંડિતમાંહિં સોહે, કીર્તિવિજય ખુધરાયોરે,
 તસ સેવક ઇણીપરિં બોલે, એ સુણતાં સંપદ થાયોરે— ૧૦ સ.
 ભણે ગણે જેહ સાંભલો, નવનિધિ હોઈ તસ ગેહિરે,
 જિનવિજય કહે સાંભલો, એ અધિકાર સનેહિરે— ૧૧ સં.

—ઇતિ શ્રી સમ્યક્તાધિકારે જયવિજય કુચરપ્રમથે ઉપસહન-
 સિદ્ધિગમનો નામ ચતુર્થાધિકારઃ સંપૂર્ણમ્—સં. ૧૭૬૮ કાર્તિક શુદ્ધિ ૩
 દિને વાર શુક્રે.

૧ સમ્યક્તાધિકારે જયવિજય કુચરપ્રમથે નિજગૃહાન્તિ મિનવિજય-
 રાજ્યાસિ વર્ણનો પ્રથમોધિકારઃ

૨ „ જયવિજય કુચર પ્રમથે ગત વસ્તુ દ્વયપ્રાપ્તિ વર્ણનો
 દ્વિતીયાધિકારઃ

[તપગચ્છપતી નિતુસેવીઓરે, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ,
 તસ રાજ્યે પંડિતવરે, નામે સુખ ભરપૂરે—
 કીર્તિવિજય ખુધરાયનોરે, સીસ કહે સુખકાર,
 જિનવિજય કહે સાંભલોરે, એ બીજો અધિકારરે.]

૩ સમ્યક્તાધિકારે જયવિજયકુચર પ્રમથે બાંધવદ્વય મિલન નિજ-
 ગૃહાગમન પંડત્રય સાધનો નામ તૃતીયાધિકારઃ

—સંવત ૧૭૬૮ નામા સક્રાંતિક શુદ્ધિ ૩ દિને વાર શુક્ર.
૧૯-૧૭ પ્ર. કા.

૩૭૩ ક નિત્યવિજય. (ત૦ લાવણ્યવિજય શિ૦)

(૭૫૮ ક) એકાદશાંગ સ્થિરિકરણ સંક્રાય. સ. ૧૭૩૪.

આદિ— એહવો હુરે અનાથી-એ દેશી.

સરસ્વતિ માત નમીનઈ સદગુર, ચરણે નામિ શીશ,

આચારાંગ અતોપમ ભાષણ, શ્રી વર્દમાન જગદીશરે.

ગાયમ ! સુણિ સૂઘો આચાર, જિમ પામો ભવજલ પારરે. ગા સુ.

અંતે— જૈન ધર્મમાં નિજ ચિત રાખો.

તપગચ્છપતિ સોહમ સમ જે ગુર, તપ જપ સંયમ ગાજરે,
શ્રી વિજયસેન સરીશ પટાધર, શ્રીવિજયદેવસૂરિરાજધરે. જૈન. ૭

તાસપાટ સોહાકર સંપ્રતિ, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિરાયારે,
શ્રી વિજયરત્ન સરીસર જગગુર, દીપણ તેજ સવાયારે. જૈન. ૮

સકલનાયકનાદી ગજ કેશરી, શ્રી લાવણ્યવિજય ઉવઝાયારે,
નામ જપતાં જેહનું ભવિજના પાનિક દૂર પુલાયારે. જૈન. ૯

સંવત સતરચોત્રીસા વરખઈ, હરખઈ જોડી હાથરે,
નિત્યવિજયખુધ પમણુઈ મણિપરિ, પ્રણમી શ્રી શાંતિનાથરે. જૈન. ૧૦

—છતિ એકાદશાંગ સ્થિરિકરણ ચૂલિકારપસ્ત્રાધ્યાય-૧૨

—લિખિતશ્ચ મહોપાધ્યાય શ્રી લાવણ્યવિજય ગણિશિષ્ય સકલ
પંડિત પ્રધાનપંડિત શ્રી ૫ શ્રી નિત્યવિજય ગણિ શિષ્ય ગણિ દેવવિજ-
યેન. સંવત્ ૧૭૬૦ વર્ષે આપાદ સુદિ ૧૨ સોમવાસરે શ્રી સૂર્યપુરવા-
સ્તવ્ય સુશ્રાવિકા પુણ્યપ્રભાવિકા દેવ ગુરમકિતકારિકા શ્રીજનાનાપ્રતિ-
પાલિકા શ્રીસમકિતમૂળ દ્વાદશ વ્રતધારિકા-આવિકાગાઈ મોટીકી પદ-
નાથ પત્ર ૭ અમરવિજય સીનોર.

૩૭૪ તેજસિંહ—(લુંકાગચ્છ રૂપ ઋષિ—જીવાજી—જશવંત
—રૂપસિંહ—દામોદર—કર્મસિંહ—કેશવજી શિ.૦)

(૭૫૮ ખ) આંતરાતું સ્તવન. સં. ૧૭૩૫.

આદિ—આદિ અનાદિ અધુના છે. અરિહંત ધર્મ અભિધાન.

અંતે—(કલશ) યોગીસ જિનતર ત્રીવીસ અંતર, પાટિ સતાવ જે થયા,
કલ્પસૂત્ર આદિ નામકામ જાણી રચી સ્તવન એવે મેં કહ્યા.

શ્રી પૂજ્ય કેસવ શિષ્ય તેજસિંહ, જિનસાસન ધર્મ ચિતધર્મ,
એકવીસ મહસ વર્ષે સંધ ચતુરવિધ, રહે તે કહું જિનવર. ૪૪
સંવત સતરપેતીસા સંવચ્છર નાંદસમે યોમાસએ,
કોઠારી ઠાકુરસીની વીનતી કીધી સુત ઉલ્લાસ એ.

(૭૫૮ ગ) નેમનાથસ્ત. સં. ૧૭૧૨ ? (૩૬ અધ્ય શશિ)

આદિ—સદગુરને ચલે નમી સમર ગોતમ સ્વામિ,

શ્રી ગુરની સેવા કરે, કેશવજી શુભ નામ. ૧

તાસ પસાયે (સાધ) સું, બાવીસમો જિનરાય,

સામલવરણે સોમતો, નેમપ્રભુ સુખદાય. ૨

x

x

x

x

અંતે—(કલસલો) લુંકાગચ નાયક. સૂખદાયક રૂપઋષિરતનકર,

તસ પાટિ પટોધર સોહે પુરંદર જીવજી જતનાકર.

તસ પાટિ પ્રધાન સંધ જાણુ વડલધૂ વખાણીએ.

જસવંત જીતો જસ ધણો, ત્રિભુવન જાણીએ—

તસ પાટિ મુનીવર રૂપસુંદર રૂપસિંધ ઋષિ પાલએ,

તસ પાટિ પટોધર મોહે દામોદર ધર્મ તણો ગોવાલએ.

તસ પાટ કર્મસીહ પાપમય બીહ સકલ ગુણે કરી જાણુએ,

તસ પાટ પટોધર સોહે શ્રી ગુર, કેસવજી વખાણીએ.

શ્રી રૂપ સુંદર ધરમ ધુરધર શ્રી પતિજી ગણધારએ,

તસ શિષ્ય તેજસિંહ સ્તવન રચ્યો, વડોદરા મઝારએ. ૫

સંવત રૂઢઅરવ(સ)સી સહી દીવો સો પ્રલસારએ,
શ્રી નેમ પ્રભૂજીની સ્તુતિ કીધી, સંધ સહુ જયજયકારએ. ૬

શાંતિજિનસ્તવન. સં. ૧૭૩૩ યુદ્ધરાનપુરમાં.

આદિ—સાંતિ નમી કહું સાંતિનો, સંખેપી સુસંઘ,

જખૂભરત માહિ ભલો હસ્તનાગપુર બદ્ધ.

૧

x

x

x

x

અંતે—કલસલો—રૂપજીવર હરી યુગજસ રૂપસિંહ દામોદર,
કર્મસિંધ કેસવશિષ્ય તેજસિંધ શાંતિજિન નામ ચિતધરો.

સંવત સતરતેત્રીસા સવજર યુરાહાનપુર ચોમાસએ,

સોની વજેરાજ સુત વૃધમાન કીધી વીનતિ યુધ પ્રકાશએ.

ઋષભજિનસ્ત. સં. ૧૭૨૭ ચૈત્ર સુ. ૧૫ જલોરમાં,

આદિ—

સકલ ગુણે સિદ્ધ પ્રણુમીને હો ધ્યાઈ ઋષભજિનુંદ.

x

x

x

અંતે—

સવત સતર સતાવીસે ચૈત્ર માસે હો તિથ પૂનમ જાણુ,

શ્રી પૂજ્ય કેસવ નામથી ગણિ તેજસિંધ હો સદા કોડિકલ્યાણુ. ૪

મંનતસિંહની ત્રિનતિ સ્તવન કીધો હો વર હીરાવેધ,

ગઢ જાથોર સુહામણો ભણુતા હો થાયે નવનિધ.

૫

રૂઢ જિનસ્ત. સ. ૧૭૩૪ રતનપુરીમાં.

આ. સુવિધિજિણેમ્મર સુંદરે સુવધતણો કરતારરે, જિણુંદરાય,

અ. સંવત સતર ચોત્રીસા વર્ષે રતનપૂરી માહે હરધેરે.

મુહતા કોહારીને સાહ સવાધ સધ સકલ સુખદાધરે,

ગણિ તેજસિંહજી જિનગુણ ગાયા, સહસમલજી કરાયારે—

વીરસ્ત સં. ૧૭૩૩.

આ. ચોવીસમો જિનસાસનકો પાત.

સીમંધર દયામી સ્ત. સં. ૧૭૪૮ વીરમગામ.

આ. શ્રી સીમંધર સાહિબા સન્મુખ.

અને ખીજાં સ્તવન-ની પ્રત પાનાં, ૮ પં. ૧૩ ધો.

આ તેજસિંહ મુનિએ દૃષ્ટાંતશતક નામનો સંસ્કૃત પદ્યગ્રંથ રચેલ છે તેમાં પ્રશસ્તિ આ પ્રમાણે છે.

શ્રી લુંકાખ્યગણે ગણીશ્વરગુરુ શ્રી કેશવાંતસ્થિત
શિષ્યેણાશુકૃતં વરં નિજધિયા દૃષ્ટાંતકાન્તંશતં । હંદોલંકૃતિ
શબ્દ શાસ્ત્રરહિતં કાવ્યં યદા નિર્મિતં તત્સર્વં મુનિ તેજ-
સિંહગણિના ધીરૈર્વિશોદ્યં વરં ॥ ૧૦૧ ॥

આની પ્રત ધોરાજી ભંડારમાં ટપાસહિત ૨૫-૧૫ છે; અને પ્રકરણ રત્નાકરમાં પ્રકટ થયેલ છે.

૩૭૫ ચંદ્રવિજય (૧) (ત૦ હીરવિજયસૂરિ-કલ્યાણવિજય-
સાધુવિજય-જીવવિજય શિ૦)

(૭૬૦) ધન્ના શાલિભદ્ર ચૌપાઈ.

અંતે—

મહાવિદિહિં અવતરી શ્રી હીરવિજયસૂરિ ગુણુનિલો,

તપગચ્છ ગગનનો ભાણ;

શ્રી વિજયસેનસૂરીસર તસ પાટિરે અતિ ચતુર સુખણ કિ. ૯૮ દોષ૦

તસ પાટિ પ્રતપઈ સુખકર શ્રી વિજયદેવ સૂરોદ,

શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસર આચારિજ રે તપ તેજિ દિણુદ,

કિ. ૯૯ દોષ૦

શ્રી હીરવિજય સૂરોદનો શિષ્ય લખધિનો ભંડાર,

શ્રી કલ્યાણવિજયગણિ વાચક વરેરે કવિજન સિરદાર, કિ. ૫૦૦ દોષ૦

પંડિત સાધુવિજય નામિં તેહનો શિષ્ય પ્રધાન,

તેહના સીસ પિ ગુણુનિલા, દોષ જોડિલીરે શશિ સૂર સમાન,

કિ. ૧ દોષ૦

પંડિત જીવવિજય પ્રથમ સીસુ તે વૃદ્ધમાંહિં લીહ,
 લાવણ્યવિજય પંડિત નામિ જીજ્ઞુ શિષ્યરે વાદી મૃગસિંહ,
 પંડિત જીવવિજયતણે સીસ ચંદ્ર નિજ કરજોડિ,
 કહધ મુનિવર ગુણ ગાવતાં સહી પુહતારે માહરાં મનકોડ,
 કિ. ૨ દોઈ૦
 કિ. ૫૦૩ દોઈ૦

(ધડર પાછઓનેા ભંડાર).

(વિજયપ્રભસુરિ-આચાર્યપદ સ. ૧૭૧૭ સ્વ૦ ૧૭૪૯.)

૩૭૬ ચંદ્રવિજય (૨) (ત૦ ઋદ્ધિવિજય-રત્નવિજય શિ૦)

(૭૬૦) જંબુકુમાર રાસ સં. ૧૭૩૪ પોષ શુદ્ધ ૫ મંગલ કોરડાદેમાં.

આદિ— સકલગણિ શ્રી ૫ શ્રી રત્નવિજયગણિ ગુરૂઓ નમઃ

દૂહા.

વામાનંદન પાસજી, ત્રિભૂવનનો આધાર,
 ચરણકમલ નમતા થકાં, લહીધ મુખ અપાર. ૧
 સાતફણે કરી સોમતા, મુખ પૂનિમનો ચંદ,
 નવકર કાયા પ્રભુતણી, લંછન જસ ફણીંદ. ૨
 મન સુધ્ધે પ્રણમુ સદા, આણી અધિક ઉલ્લાસ,
 અશ્વસેન સુત ભેટતાં, પુહચધ મનની આસ. ૩
 વલી પ્રણમુ સુધધ મનઈ, માહાવીર ભગવંત,
 જસ ચરણાંબુજ સેવથી, લહીધ મુખ અનંત. ૪
 સિંહલંછન સિંહની પરઈ, પાલ્યો જેણુ ચારિત્ર,
 ભવિ જિનતારણુ ભણી, ભાખ્યા સૂત્ર સિદ્ધાંત. ૫
 પ્રથમ ગણધર વીરનોં, પૃથિવીનદન જાણુ,
 ગૌતમ ગૌત્ર ગૌતમ નમુ, જસ નામધ કોડિ કલ્યાણુ. ૬
 હસવાહન હસતી વદન, કવિજનની આધાર,
 સારદ મુઝ મયા કરી, દેજો બુદ્ધિ અપાર. ૭

સરસવચન દિઉ સરસતિ, કહુંધું બે કરજોડિ,	
જંબુકુમર ગુણુ ગાયસું, માત પૂરિ મઝ કોડિ.	૮
નિજગુર પદપંકજ નમી, કરસું જંબુ વખાણુ,	
સાધુ ગુણુ ગાતાં થકાં, વાધે બુદ્ધિ વિજ્ઞાન.	૯
નવાણું કોડિ સોવન તણ, ધન તે જંબુકુમાર,	
આઠ કન્યા પ્રભવા સહિત, લીધો સયમમાર.	૧૦
માતપિતા કન્યાતણા, પ્રતિ બૂઝવ્યા વલી તેહ,	
પંચસય સત્તાવીસસું, લિધિ ચારિત્ર ગુણુગેહ.	૧૧
બાલપણે બુદ્ધિ આગલો, ધન તે જંબૂ સ્વામિ,	
તાસ ગુણુ ગાતા થકાં, વાધધ મહીયલ મામ.	૧૨

* * * *

અંતે— ઢાલ વધાવાનો એ દેશી.

આજ મુઝ જન્મ સફલો થયો, આજ મુઝ પૂગી આસ,
દુખ દોહગ સવિ દુરધ ગયા, જવ ગાયો રે મે જંબૂનો રાસ કે
ભવિરે ભવિ વંદો;

જંબુકુમર આણુંદધ જસ સેવઈ મુનિવૃદો.	૧
નિજ પિતામાતા સહીત, સામુ સસરો એહ,	
આઠ કન્યા પ્રભવા સહિત, જેણે લીધોરે ચારિત્ર સસનેહ.	૨ ભ.
પાંચસઘ સત્તાવીસસું જેણુધ, પાલ્યો સુદ્ધ ચારિત્ર,	
તપ જપ ક્રિયા બહુ કરી, જેણુધ કીધો નિજજન્મ પવિત્રકિ.	૩ ભ.
શ્રી વીરપટોધર પ્રથમ જયો, શ્રી સુધર્મા ગણુધાર,	
તસ પટ પ્રભાવક ગુણુનિલો, મેં ગાયોરે શ્રી જંબૂગણુધારકે.	૪ ભ.
નમડ દેસમાંહિ ભલો, કોરડાદે નયર સૂખવાસ,	
વસઈ આવક પુન્યવંત જિહાં, જે પુજધરે જિનવરશ્રી પાસકિ.	૫ ભ.
પાસજિણુંદ પસાહલો, આણી અધિક ઉલાસ,	
વામાનંદન સાંનિધે મેં ગાયોરે, જંબૂસ્વામિનો રાસ કિ.	૬ ભ.

સંવત સત્તર ચૌત્રીસમઠ, પોસ માસ સુખકાર,
સુદિ પાંચમ મંગલ દિનઠ, મન પાયોરે અતિહર્ષ અપાર કિ. ૭ ભ.
તપગઢ રાજા જગજયો, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિંદ,
તસ પાટે ગુર દીપતો, આચાર્ય રે શ્રી વિજયરત્ન મુણિદકે. ૮ ભ.
પડિત પ્રવર પડિતવરો, શ્રી ઋદ્ધિવિજય ગુરારસ,
શ્રી રત્નવિજય શિષ્ય તસ તણો, જગ જગતરે અતિ જસ
સર્વ કિ. ૯ ભ.

તસ સેવક એણિપરિ, ચંદ્રવિજય ગુણુગાય,
વીર પટોધર જંબૂતણા, ગુણુગાતાં રે ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ થીર થાય
કિ. ૧૦ ભ.

એ રાસ થિર થાયજો, જિહાં લગે દુ રવિચદ,
જેણુઠ ભણુઠ ભાવિ સુણુઠ એક ચિત્ત તેહનઠ ધરિ રે નિત
હોઈ આણુંદ કિ. ૧૧ ભ.

અંથાઅંથ એ રાસનો, આઠસઠ યાવન,
સાધુ ગુણુ એક ચિત્ત જે ભણુઠ, તે પામધરે અવિચલ સુખધન
કિ. ૧૨ ભ.

—સં. ૧૭૩૪ વર્ષે ફાગુણ સુદિ ૯ દિન આત્માઅર્થ, ૨૯-૧૫
અનંત; ૩૦ ચં.

૩૭૭ તેજપાલ. (લોં. ગુજરાતી તેજસિંહ-ઈંદ્રિય શિ.)
(૧૬૧) રત્નપંચવીસી રત્નચૂડ ચૌપદ. ૧૭૩૫. નભ (માહ) ૧૩
રવિ. અહમદપુરમાં.

આદિ— આસા રાગે દૂહા.
પ્રેમ ધરી પ્રણમ પ્રભૂ, આદીશ્વર અરિહંત,
શ્રી સારદ સુઝનઠ સદા, આપો બુદ્ધિ એકંત.
દાન શીલ તપ દાખીયા, ભાવ સહીત ભલભાય,
સરીખા છઠ તઠ પણિ સુણો, દાન સદા સુખદાય.

અન્ન દાને જગિ અધિકતર, કીરતિ કરધ કલ્સોલ,
તંબા તુરી વસુ સ્ત્રીય થકી અન્ન સુદાન અમોલ.

x

x

x

x

અતે—

ગુજરાતિ લોંકાગછિ ગાજતો, પ્રભુ તેજસિંધ હો ગણિ અધિક પ્રતાપ.
દિન દિન શ્રી ગુરુ દિલ સૂઝધ સહી સમરધ હો તસ નાસધ સંતાપ—
૪૭૨

ગુણુનિધિ ગિર્યા શ્રી ગુરુ પૂજ્ય ઇંદ્રજી હો સદા પૂજ્ય પત્રીત,
અનુચર તેજ કહધ ધમે ચતૂર સુણો હો એહ રતનચરિત્ર—દાં ૪૭૩
સંવત બાંણુગુણુ સુંદર, મકરાકર હો શશિ વપ વદીત,
તેરસિ નમ માસધ તિહાં, અહિમદ્ગુરિ હો રચ્યો વાર આનીત. દાં ૪૭૪
પભણી ઢાલ પંચવીસમી રસિક જન હો ગાજ્યો કંઠિ રસાલ,
સગવટ કવિયો સાંકલી, તુક સરસધ હોં ધમ સ્તવર્ધ તેજપાલ દા ૪૭૫
—સં. ૧૭૪૨ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૦)) શનીવાસરે. ૧૯૧૬ દા.

૧૩ નં. ૪૦ જૈ. શા. અમ.

થાવચ્ચા મુનિ સં—ધો.

૩૭૭ જ્ઞાનકીર્તિ. (વિનયદેવસૂરિ—વિનયકીર્તિસૂ.—વિજય-
કીર્તિસૂ. શિ.)

(૭૬૨) ગુરુરાસ. (ઐ.) સં. ૧૭૩૭ માધ શુદ્ધ ૬ ખભાતમાં),
આદિ—

આદિનાથ આદિ નમુ આપે અવિચલ શર્મ.

નીતિપંથ પ્રગટાધકે, વારિહ યુગલા ધર્મ.

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ૧૯ રાગ ધન્યાસીરિ.

વિજયકીરતિ સૂરિ વાંદધ ગુણુગિરિ ગુરુરાજરે.

નામે જોહને નવનિધિ થાઈ, સીઝે સધલાં કાજરે.

વિ. ૧

બ્રહ્મા રૂપિથી ગચ્છ બ્રહ્મામતી, વિનયદેવ તસ નામરે.
 સૂરિ શિરોમણિ સમતા દરિઓ, સચિગુણુનુ વિશ્રામરે. વિ. ૨
 તેહને પાટિ દીપક મેદછપક, વિનયકીરતિ સૂરિ જાણુરે.
 ગુરુ ગુણુ સકલવિદ્યાનું આગર, તે હુગો આગમ જાણુરે. વિ. ૩
 તસ પટ સોહે જન મન મોહે, મોટો મહિમાવંતરે,
 સાધુ ક્રિયા તપ જપનુ દરિયુ, શ્રી વિનયકીરતિ સૂરિસંતરે. વિ. ૪
 તસ સીસ જ્ઞાનકીરતિ ભાષે, ગાયુ ગુરુ ગુણુરાસરે.
 ગુરુ નામે સુખસંપદ લહીઈ, પુંહચે સધલી આસરે. વિ. ૫
 સાયર ગુણુ ઋષિ ચંદ્ર સંવચ્છરિ, માધ માસિ સુદિ જાણુરે.
 ચંભણુનયરે સંઘ આદેશે, છઠ્ઠિ દિન ચઠ્ઠો પ્રમાણુરે. વિ. ૬
 ભણુતાં ગુણુતાં સંપતિ થાઈ દુઃખ દાલિદ્ર સખિ જાઈરે.
 નવનિધિ સિદ્ધિ ધણુરી આઈ, હુઈ હર્ષ નમાઈરે. વિ. ૭

ઇતિશ્રી ગુરુરાસ સમાપ્ત—શ્રી તપાગચ્છે મહોપાધ્યાય શ્રી હિતરૂચિ
 ગણિ તચ્છિષ્ય કવિ હસ્તરૂચિભિર્લિપીકૃત, ભટ્ટારક શ્રી જ્ઞાનકીર્તિ સૂરીણાં
 સ્વવાચનકૃતે (શ્લોક સં. ૩૫૧) પત્ર ૧૨. અમર. એ હસ્તરૂચિ વૈદ્ય
 વલ્લભ અથના રચિયિતા સમજવા. તેને માટે જુઓ નં. ૩૨૩. વળી
 વિનયદેવસૂરિ માટે જુઓ નં. ૧૧૧ પૃ. ૧૫૨ જૈન ગૂં ૬૦
 ભાગ ૧ લો.

૩૭૭૬ રામચંદ્ર (પદ્મરંગવાચક શિં)

(૭૬૨ ક) ૧૦ પચખાણુસ્તં. ૩૩ કડીતું સં. ૧૭૩૮ પોશ શુ ૧૦
 આદિ—

શ્રી સિદ્ધારથ નંદન નચું, મહાવીર ભગવત,
 ત્રિગઢઈ બપહા જિનવર, પરપદ ખીર મિલંત. ૧

અંતે—

કલસ.

પત્યખાણુ દસવિધ ફલ પડ્યા મહાવીર જિનદેવ એ,
જે કરમ ભવિયણુ તપ અખંડિત તાસ સુર પથ સેવએ,
સંવત વિધિગુણુ અશ્વિશસિ, વલિ પોસ સુદિ દશમી દિનધ,
પદમરંગ વાચક સીસ ગણિવર રામચંદ તપવિધિ ભણુધ. ૩૩

—આવિકા મનમાં પઠનાર્ય. ૨-૧૩ મારી પાસે છે.

૩૭૮ જ્ઞાનવિમલ સૂરિ. (નયવિમલ) (ત૦ વિનયવિમલ—
ધીરવિમલ શિ૦)

—આ ગૃહસ્થાવસ્થામાં ભિન્નમાલ શહેરના વતની અને વીશા
ઓસવાલ વંશના વાસવગોત્રી વાસવ શેઠ પિતાના અને કનકાવતી
માતાના પુત્ર હતા. જન્મ સં. ૧૬૯૪ માં થયો, ને નામ નાથુમલ
આપ્યું. સં. ૧૭૦૨માં તપગચ્છના પડિત વિનયવિમલગણીના શિષ્ય
પં. ધીરવિમલગણિ પાસે દીક્ષા લીધી ને દીક્ષાનામ નયવિમલ રાખ્યું.
અમૃતવિમલગણિ તથા મેરુવિમલગણિ પાસે વિદ્યાભ્યાસ કર્યો. તેમને
સ. ૧૭૨૭ મહા શુદિ ૧૦ ને દિવસે મારવાડના સાદડી પાસેના ધાણે-
રાવ ગામમાં તપગચ્છના આચાર્ય વિજયપ્રભસૂરિએ ઉત્સવપૂર્વક પડિત
(પન્યાસ) પદ આપ્યું. સારપછી તેમના ગુરુ ધીરવિમલગણિ સં. ૧૭૩૯
માં સ્વર્ગવાસ થયા. પોતે ધણુઓને દિક્ષા અપાવી. સં. ૧૭૪૭માં
અણહિલપુર પાટણ આવ્યા. સ. ૧૭૪૮ (કેટલાકમાં ૧૭૪૯ છે)
ના દ્વાગણુ સુદી પાંચમ ગુરુવારે વિજયપ્રભસૂરિની આજ્ઞાથી મહિમાસા-
ગરસૂરિએ પાટણ પાસે સડેસર (સડેર)માં ઋપભદ્રેવના મંદિરમાં આ-
ચાર્ય પદની આપી નામ જ્ઞાનવિમલસૂરિ સ્થાપ્યું. આચાર્ય મહોત્સવ
શ્રેષ્ઠી નાગજી પારેખે ખૂબ દ્રવ્ય ખર્ચા કર્યો. તેના હુપદેશથી સં.
૧૭૭૭ માં સુરતના શેઠ પ્રેમજી પારેખે સિદ્ધાચલ (શત્રુંજય)નો સંધ
કાઢ્યો હતો કે જેતું વર્ણુન કવિ દીપસાગરગણિના શિષ્ય સુખસાગર

કવિએ પોતાના પ્રેમવિલાસ નામના રાસમાં કરેલું છે કે જે રાસ નર-ભવદૃષ્ટાંત ઉપનયમાલામાં પ્રસ્તાવનામાં પ્રગટ થયો છે. તેમનો વિહાર બહુધા સુરત, ખંભાત, રાજનગર (અમદાવાદ), પાટણ, રાધનપુર, સાદડી, ધાણેરાવ, શિરોહી, પાલીતાણા, જુનાગઢ વગેરે સ્થળે ગૂજરાત-મારવાડ-સૌરાષ્ટ્ર દેશમાં થયો હતો. સિદ્ધાચલ તીર્થની અનેક વખત યાત્રા કરી. જિનપ્રતિમાની ૧૭ પ્રતિષ્ઠાઓ કરી.

અનુક્રમે સ. ૧૭૮૨ માં ખંભાત ચોમાસું કર્યું તે વખતે સિદ્ધાચલની યાત્રા કરવાની અતિ ઉત્કંઠા ને તૈયારી કરી, પણ પરચક્રને લીધે બની નહિ તેથી ખંભાતમાંજ રહ્યા. ને ત્યાંજ તે વર્ષમાં આશો વદ શુક્રવારે ૮૯ વર્ષની વયે સ્વર્ગસ્થ થયા. શ્રાવણેએ ખંભાત-સકરપરામાં સ્તૂપ (પગલાં યુક્ત દેરી) કરાવી !

તેમનો જ્ઞાન ભંડાર ખંભાતમાં ખારવાડામાં વિમલના ઉપાશ્રયમા વિદ્યમાન છે. તેમના રચેલા ધણા ગ્રંથોની પ્રથમાદર્શ (પ્રથમ વ્રત) ઉપરોક્ત સુખસાગર કવિએ લખેલ છે. તેમણે સંસ્કૃતમા શ્રી પ્રશ્ન વ્યાકરણ સૂત્ર પર વૃત્તિ, શ્રીપાલચરિત્ર સંસ્કૃત ગદ્યમાં (સં. ૧૭૬૫) સંસાર દાવાનલ સ્તુતિ પર વૃત્તિ, પ્રશ્ન દ્વાત્રિશિક્ષા સ્તોત્ર રચેલ છે. ગૂર્જર ભાષામાં ગદ્ય રૂપે નવતત્ત્વ પર સ. ૧૭૩૯માં, શ્રમણસૂત્ર પર સં. ૧૭૪૩ માં, પોતાના પ્રશ્ન દ્વાત્રિશિક્ષા સ્તોત્ર પર સ્વોપસ, યશોવિજયજીના ૩૫૦ ગાથાના ગૂર્જર ભાષાના સ્તવન પર, દીવાલી કલ્પપર સં. ૧૭૬૩માં, આનંદધન ચોવીશી પર સં. ૧૭૬૯માં, ત્રણ ભાષ્ય પર, અધ્યાત્મકલ્પદ્રુમ પર સ. ૧૭૭૦મા, પાક્ષિકસૂત્ર પર સ. ૧૭૭૩ માં અને યશોવિજયજીની યોગદૃષ્ટિની સગ્રાય પર-આલાવખોધો રચ્યા છે. ગૂર્જર ભાષામાં પદ્ય ગ્રંથો જે રચ્યા છે તે આમાં જણાવ્યા છે. તે ઉપરાંત સ્તવનો, સ્તુતિઓ, સગ્રાયો, પદો આદિ ધણાં રચ્યા છે તેમાનો મોટો ભાગ પ્રાચીન સ્તવન રતનમયહ ભાગ. ૧ લા મા (પ્ર. ૦ ગેઠ જમનાભાઈ ભગુભાઈ-અમદાવાદ) પન્યાસ મુક્તિ વિમલગણિએ સગૃ-

હીત કર્યો છે; અતે આ હુંક ચરિત્ર પણ તેની પ્રસ્તાવનામાંથી સાર-
રૂપે લીધું છે.)

(૭૬૩) સાધુવંદના ૧૭૨૮ કા. વ. ૧૦ ગુરૂ.

અતે—

ઢાલ—શાંતિજિન ભામણુકર્ષ જાઉં-એ દેશી.

પાટ પરંપરં જે વલી આયો, તપાગિરદ ઉપાયોજી,
જગતચંદ્ર સૂરીસર ગાયો, લલિતા દેનો જાયોજી. ૪

ધન ધન સાધુ મહાંત એ મોટા.

ઉપશમ રસના ભોરાજી.

જિનમુનિવંદન પુણ્ય એ મોટા, નવિ માને તે ખોટાજી. ૫ ધન.

શ્રી આણુંદવિમલ સૂરીસર, થયા છપનમધ પાટઈજી,
ક્રિયા ઉદ્ધાર કરીનઈ કીધી, ઊજલી પ્રવચન વાટઈજી. ૬ ધ.

શુધ પરપક જિનમત થાપક, વાદ્વીક કુંડકલ કોજી,
જગિ જસ વાદ ધણો દેખીનઈ, નાઠા કુમતી રકોજી. ૭ ધ.

શ્રી વિજયદાન સૂરીસર સુંદર મંદિર ગુણુમણિ કેરોજી,
જ્ઞાનક્રિયાદિક ગુણુની ગણુના કરવાનઈ કુંણુ સૂરોજી. ૮ ધ.

હીરો હીરવીજય સૂરીસર, જેહના ધણા અવદાતઈજી,
જીવ અમારિ તીર્થકર મોચન, પ્રમુખ ધણી કરી વાતઈજી. ૯ ધ.

સાહિ અકખરનઈ પ્રતિખોધ્યો, જસ જસ બહુતો વાધ્યોજી,
મેધજીઈ ગુરૂ હીરનઈ ચરણઈ, આવી વંછિત સાધ્યોજી. ૧૦ ધ.

વિજયસેન તસ પાટિ સદ્ગપ, તસપદિ ભાતુ સમાનજી,
વિજયદેવ સૂરીસર પ્રગટયો, દિનદિન ચડતઈ વાનઈજી. ૧૧ ધ.

આચારિજ વિજયસંધ સૂરીસર, પ્રગટયો સુવરાજ ધણુ રાજજી,
અનુક્રમઈ તે સુરલોક પધાર્યા, સારી આત્મકાજી. ૧૨ ધ.

વિજયદેવ સૂરિ નિજપદ થાપઈ, શ્રીવિજયપ્રભ ગણુધારજી,
સપ્રતિ સૂર પરિઈ દીપતો, મુનિજનનો આધારજી. ૧૩ ધ.

ક્રિયિયુર્મર્થ એ ગુર ગુણનો આગર, કેતાં કીજઈ વખાણુછ,
તેડ નણી આણુસિરિ વદનાં, દિનદિન કોડિ કથ્યાણુછ. ૧૪ ધ.

શ્રી આણુદ્ધવિમલસૂરીસર, હરતલિખિત ગુણ ધામછ,
હર્ષવિમલ પંડિત વંશંગી, ધર્મસિંહ ગૃહધરિનામછ, ૧૫ ધ.

તાસ સીસ જયવિમલ અનોપમ, ગણિવર ગુણમણિ દરિઉછ,
કીર્તિવિમલ કવિ તેડનો જાણો, જ્ઞાનચરિત્ર જલ બરઉછ. ૧૬ ધ.

તપ જપ સંયમ પુષ્પે પૂરે, સીસ સનાદમ સૂરોછ,
દિનદિન ચદનઈ નેજ સરો, મુનિ ગુણુછ નદિ અધૂરોછ. ૧૭ ધ.

સચેગી સુધ પંચનો યાપક, શ્રી વિનયવિમલ કવિ ધસછ,
સંપ્રતિ સુવિદિત મારગ પાલઈ, નદિ જસ સજનઈ રીસછ. ૧૮ ધ.

તાસ સિખ્ય મંચમ ધુરધોરી, કીરતિ અછછ જસ ગોરીછ,
ધીરવિમલ પંડિત તતિ ધોરી, મુનિમારગ મત જોડીછ. ૧૯ ધ

વર્ધમાન તપધારક તેડનો, લખધિવિમલ વૃદ્ધ સીપછ,
લઘુ સેવક નયવિમલ વિયુધવર, માંનઈ ગુરની સીપછ. ૨૦ ધ.

સાધુવંદન તેણુઈ કીધી, હાલ આણી છછ સીધીછ,
જિજ્ઞુઈ મુનિનઘ વંદણુ નવિ કીધી, તેણિ પ્રભાદ મહિસા પીધી. ૨૧ ધ.

સિદ્ધાંતમાંદિ જે મઈ જાંણ્યા, વહિલા તે ઈહાં આંણ્યાછ,
કેતાએક પ્રકરણુથી જાણ્યા, નાંમ થકી તે વખાણ્યાછ. ૨૨ ધ.

નામ ધસ કહકેતા એક મુનિવર, આણ્યા મઈ નિરધારછ,
પાય સય સાત અધિક છઈ ગાથા, એહની ચઉદશ હાલ ઉદારછ. ૨૩ ધ.

પાર નહી મુનિવર મુનિગણુનો, કહી કિમ સકીઈ સર્વછ.
મતિ સાર મઈ એણિમાં ગૂથ્યા, ભક્તિ ભાવનો ગર્વછ. ૨૪ ધ.

સવત સંયમ ભેદ વખાણો વસુ ભુજ વરિસ વખાણોછ,
કાતિકિ વદિ દસમીતિથિ જાણે, ગુરવારે સુપ્રમાણોછ. ૨૫ ધ.

લિખાલ લિખાવછ નઈ વડી નિસુણુઈ તેહનઈ લાભ અનતછ,
સાધુ વાંઘાનું દલ તે લક્ષ્યમ કરિસ્યઈ દુખનો અતોછ. ૨૬ ધ.

ઉત્તમ તે એહને આદરસ્યઈ, મુનિવંદનને હેતિંજ,
 અવગુણ કોઈક મધ્યમ કહસ્યઈ, ઢાલસબંધ સંકેતઈજ. ૨૭ ધ
 ભાવિક કાજિ આદરસું કીધી, શ્રી સાચેર મઝારિજ,
 નયવિમલ કહધ મુનિ ગુણ ગાતા, નિતુ નિતુ મંગલ ચ્યારિજ. ૨૮ ધ.
 —ધન ધન સાધુ મહત એ મોટા.

વસ્તુ ૧ શ્લોક ૬૦૫ સર્વગાથા ૫-૨ ઢાલ ૧૪ દૂહા ૪૭સઅયઃ
 —ધતિ શ્રી સાધુવદના સંપૂર્ણ સંપૂર્ણો લિપીકૃતઃ કૃત શ્ર ૫. શ્રી
 ધીરવિમલગણિચરણ સહસ્ર પત્ર પરાગ પર ભાગ રસિકમતમધુ કરાય-
 માએ પડિત નયવિમલગણિના ધતિ મંગલ માલિકા બાલિકાવદનલિંગ
 તુસાસ હૃદય રસિક હૃદયેષ્વિતિ શ્રેયઃ ॥

(આ કર્તોની સ્વલિખિત પ્રત શ્રીમદ્ પ્રવર્તક કાન્તિવિનયજી
 મહારાજશ્રી પાસે છે.)

(૭૬૪) નરભવદશ દષ્ટાંત સ્વાધ્યાય, ૧૭૩૪ પહેલાં.

આદિ—

વિપ્રાક્ષધાન્યાનિ દુરોદરં ચ, રત્નેદુપાનં કિંચુ ચક્રવેધઃ

કૂર્મૈં યુગ સ્યાત્પરમાણુરૂપં, દષ્ટાંતમેતન્મનુજત્વ લાભે. ૧

એતે દશપિ દષ્ટાંતાઃ સોયનયાઃ પ્રાકૃત ભાષાયાં લિખ્યતે.

દૂહા—પ્રેમે પાસ જિણુંદના, પદપંકજપ્રણમેવિ,

સાનિધકારી સારદા શ્રી સદ્ગુરુ સમરેવિ. ૨

દસ દષ્ટાંતે દોહિલો, માનવનો ભવ એહ,

પામી ધર્મનધ આદરઈ, અહલ ગમાવધ તેહ. ૩

વાર અનંતી ફરસીઈ, એ સધલો સંસાર,

છાલી વાટક ન્યાય પરિ, વિણુ સમકિત આધાર. ૪

કંચનગિરી ગિરીમાં વડો, નદીયાં માં જિમ ગંગ,

જિમ ગજમાં એરાવણો, જિમ તનુમાંહિ વરાંગ. ૫

તરમાહિ જિમ કદપતર, તેજવંતમા ભાણુ,

પંખીમાં જેમ ગરૂડખગ, જિમ ચક્રી નરરાણુ. ૬

જૈન ધર્મ જિમ ધર્મમાં, ઓપધમાં જિમ અન્ન,	
દાતામાં જિમ જલધર, જિમ પાંડિતમાં મન.	૭
ગ્રહગણમાં જિમ ચંદ્રમા, મંત્રમાંહિ નવકાર,	
સગલા ભવ માંહેં ભલો, તિમ નરભવ અવતાર.	૮
ગ્રોધિ લાભ નીમી સમો, દાખ્યો નરભવ એહ,	
તે હાર્યો નવ પામીઈ, જિમ નિધિ દુર્ગત ગેહ.	૯
વિપ્ર જિમણુ નિમ પાશંકા, ધાનરાશિ ને જૂય,	
રયણુ સુમિણુ ને ચંક હરિ, ઝુંસર પમાણુય.	૯
વિપ્ર જિમણુનો દાખીઉ, પહિલો એ દૃષ્ટાંત,	
સુણુજ્યો તેહ કહું હિવઇ, આલસ મુકી સંત.	૧૦

x   x   x   *

પહિલાં સિદ્ધ ઋષધ કરી, નરભવ ઉપનય સત્તરિ,	
તે ખરી પ્રાકૃત ગાથા બધ છઇ એ.	૯
તસ અનુસારિએ કલા, ઉપનય સધલાં તે તિહાં લલા,	
ધમિ કલા ભવિજનને ભણુવા ભણીધ;	૧૦
ઉત્તરાધ્યયનિં દાષીયા અન્ય ગ્રંથઈ છે બહુ સાખિયા,	
ભાષિયા નયવિમલેં જલટી ધરીએ.	૧૧

ફહા—છણિ પરિભાવ કરી ભણી એ ભવિજન સર્જાય,	
અતર્ગત ઉપનય લહો, જિમ સમાધિ સુખ થાય.	૧
શ્રી ઉપદેશપદેં અછે, એહનો બહુ અધિકાર,	
તિમ આવશ્યક ચૂર્ણિમા, ઉપનયનો વિસ્તાર.	૨
ખીજઈ પિણુ ગ્રંથઈ અછે, નરભવ દસ સબધ,	
ભાવિક કાજિ ભણુવા ભણિ, કીધો પ્રાકૃત બધ.	૩
વચનકલા તેહવી નહી, પણિ ઉપનય એહમાંહિ,	
સજ્જન સગલા એહનઇ, આદરસ્થઈ ઉચ્છાહિ.	૪

એકવીસે ઢાલે કરી, એહનો આંધ્રો બંધ,
વિસય બહોતરી એહની, ગાથા પ્રાકૃત બંધ.

૫

અતે—

ઢાલ ગગ ધન્યાસી.

(યુણીઈ યુણીઈ રે મઈ રામ મુનીસર યુણીઈ એ દેશી,)
ભવિ ધરઈ રે ભવિ ઉપનય ચિત્ત ધરિઈ,

x

x

x

x

(ધોરાણ પ્રત)

તપગચ્છિ અબરિ તરણિ સમોવડિ શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિ કરીછ,
જેહની આણુ કુસુમચી માળા, શેષા પરિ સિરિ ધરીઈ રે. ૧૦

જસ અભિધાન મૃગાધિપ નિસુણી પ્રતિવાદી ગજ ડરીછ,
અહનિસિ કીર્તિકની ગચ્છપતિ ત્રિભુવન મંડપિ ફિરીઈ રે. ૧૧

વિદ્યા ગુરુ વલી અમૃતવિમલ કવિ, ભેરવિમલ મનિ ધરીછ,
જસ હિત સીખ સુણીનઈ સાચી, ભવિજન હિયડઈ ક(વ)રીછ. ૧૨

વિનયવિમલ કવિરાજ શીરોમણિ, સુવિહિત મુનિ ધુરધુરીછ,
ધીરવિમલ પંડિત તસ સેવક જસ યશ ત્રિભુવન ભરીઈ. ૧૩

શ્રી નયવિમલ વિપ્રુધ તસ સેવક, તિણુ એ ઉઘમ કરીઈ,
એ, ઉપનય ભણુતાં વલી સુણુતાં મંગલ કમલા વરીઈરે. ૧૪ ભાવિ.

(૧૫ પત્ર પ્ર૦ ક૦)

—સં. ૧૮૦૭ કા. વ. ૧૧ રવિવારે. ૨૪-૧૦ ધો.

—૩૦-૯ ગો. ના.

(૯૬૪૬) નશાંતિ જિનસ્તવન, સ. ૧૭૩૬ અસાડ વ. ૯ શુક્રવાર
દહિઓદરપુર.

આદિ—

દૂહા.

ચંદ્રકિરણ પરિ ઉજલી, શ્રી જિનવરની વાણી,
તે સમરી મનિ સારદા, લહીઈ અવિરલ વાંણિ. ૧

ગ્યાર ભવભેદઈ કરી, સ્તવશું શાંતિ જિણુદ,
પરિવ્રલ ધન કણુ સંપજઈ, પામઈ પરમાણુદ. ૨

અંતે—

દહિઉદરપુર મંડણોએ, જયજય અગિરાનંદ,
 શ્રી શાંતિ જિણેસરએ. ૭૭
 તપગચ્છ તરણિ સમોવડઇએ, શ્રી વિજયપ્રભસુરી,
 રાજઈ જિન ગાઇઓએ. ૭૮
 સંવત સંયમ ભેદસ્યુંએ, મુનિગુણ વરસનુ માન,
 લહો ઇણિ ભેદસ્યું એ. ૭૯
 માસ આપાઠ તણી કહીએ, વદી નવમી ભૃગુપુત્ર,
 વારઈ જિન સથુણોએ. ૮૦

કલશ—

નગજંતુ કારણ કામદારણ મોહવારણ જિનવરો,
 દુઃખ કોડિ ટાલણ સુખ કારણ વહિત પૂરણ સુરતરો;
 શ્રી વિનયવિમલ કવિરાજ સેવક ધીરવિમલ પડિતવરો,
 તસ સીસ પ્રણમઈ શાંતિ જિણુવર નયવિમલ જયજયકરો. ૮૧

—ઇતિ શ્રી શાંતિ જિનસ્તવનં સંપૂર્ણ.

સંવત સત્તરસઈ સહી સત્તાવન અધિકાંતે લહી,
 ચૈત્ર જીજલી ચઉદશ ધન સ્તવન લિખ્યું અતિશે પવન. ૧
 ખાટણ માહા પવિત્ર ગાંભ, અંબાદત આહાણુનું નામ,
 તેણે સ્તવન લિખ્યું અતિ ઉલ્લાસ, ભણે સુણે તેહની
 પેહોંએ આસ. ૨

પ્ર૦ પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા. ૧ પૃ. ૯૩ અ. ૧૩૫. (પ્ર૦ કા૦)
 (૭૬૫)+ જંબુરાસ સં. ૧૭૩૮ માગશર શુદ્ધ ૧૩ પુષ્ય ચિત્રપુરમાં
 (થરાદમા)

આદિ—

દ્વહા.

પ્રણમી પાસ જિણુંદના, ચરણ કમલ સુષકાર,
 જંબૂસ્વામી તણો કહુ, સરસ કથા અધિકાર.

શીલવ્રત પહિલાં ધરી, કરપીડણુ જિણિં કીધ,	
રાગ દામિ વયરાગીણિ, અકહ કહાંણી કીધ.	૨
જખૂ છેહલો કેવલી, જે આ ભરત મઝારિ,	
સોભાગી મહિમાનિસો, સીલવંત સિરદાર.	૩
પ્રભવો પણિ પ્રતિગૂઝ્યો, પંચ સયાં પરિવાર,	
શ્રી સોહમ ગણુધારતણો, પુણ્યવંત પટધાર.	૪
ભવિ જનનિં મણુવાલણી, તાસ સંજંધ કહેસિ,	
આડે કન્યાની કથા, શાસ્ત્ર થકી લવલેશ.	૫

અંતે— દાસ. (શાંતિજિનેસર ભામણુઈ જાઉં—એદેશ)

ધન ધન જંખૂ મુનિવર રાય, હું પ્રણમું તસપાયા જે	
કંચન કોડી કામિની છોડી, સંયમસું મન લાયા જે.	ધ૦ ૧૧
શીલવંત સિર મુગટ વિરાજિત, જગિ જસ વાદ ગવાયા જે,	
સોભાગી ગુણવંત મહામતિ, નામિં નવનિધ પાયા જે.	ધ૦ ૧૨
તપગઢ નાયક સવિ સુખદાયક, શ્રી વિજયપ્રભસુરિ રાયા જે,	
જય આણા મનવંછિત પૂરણુ, કદપતરની છાયા. જે.	ધ૦ ૧૩
આચાર્ય (અ. પ્ર) વિજયરત્ન સૂરીસર, મુનિજન તે સૂખદાયા જે,	
જસ પ્રતિભા સિંહનાદ સૂણીનિં, વારિ હારિ મનાયા જે.	ધ૦ ૧૪
તપ(તસ)ગઢ શોભાકારક જાણો શ્રી નયવિમલ કવિરાયા જે,	
કલિયુગમાં પૂરવ મુનિ ઉપમ, સમરસપૂરિત કાયા જે.	ધ૦ ૧૫
સંપ્રતિ વિજયમાન તસ શેવક ધીરવિમલ કવિરાયા જે,	
તસ શેવક નયવિમલિં મતિસું, જંખૂ ગણુધર ગાયા જે.	ધ૦ ૧૬
પાંત્રીસે (પાંચસે) દાસિં કરી રચીઉં, રાસ સરસ અધિકારી જે,	
શ્રોતા જનને અતિ સુખદાયક, ચિરપુર નયર મઝારિં જે.	ધ૦ ૧૭
વસુ, કૃશાનુ, જલનિધિ, સસી વર્ષઈ એહ રચ્યો સુપ્રમાણુ જે,	
માર્ગશીર્ષ સિન તેરસ દિવસે, શશી સુતવાર વખાણુ જે.	ધ૦ ૧૮
કુશલવિજય પડિત સંવગી, તાસ કહણુથી કીધો જે,	
જંખૂસ્વામિ નણો લિવલેશે, એહ સંજંધ મિં સીધો જે.	ધ૦ ૧૯

એક નીસુણા ઇસીલ જે આવે, તાસ જનમ સુપ્રમાણા જે,
મણુતાં મણુતાં મંગલમાલા, નિતુનિતુ કોડિ કથ્યાણુ. જે. ધ૦ ૨૦

ધન ધન જંબૂમનિવર રાયા.

ધતિ શ્રી જંબૂકુમાર રાસ સંપૂર્ણા:

સર્વગાથા ॥ ૬૦ ૮ ॥ અંથાઅંથ શ્લોકમાન સંખ્યા ૧૨૩૫ ॥

સકલ ભદ્રારક પુરંદરભદ્રારક: બાલસ્થલ કાયમાં નાન ભદ્રારક
શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયરત્નસૂરીશ્વર શિષ્ય પંડિત શ્રિ પ પ્રવરપ્રધાન
શ્રી ગંગવિજયગણિ તત્ત શિષ્ય પં. રૂપવિજય. ૧ પં કુંઞ્ચરવિજ
લિપિદ્રુત શ્રી. ॥

—આલાપુર મધ્યે. સુશ્રાવક પુન્ય પ્રભાવક સંધવિગોડીનાસ, તસ્ય લઘુ
બ્રાતા વિમલદાસશ્ચ તસ્ય પુત્ર ગુલાબદાસશ્ચ પકનાથ. સંવત ૧૭૮૯
વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૨ દિને શુક્રે લિપીદ્રુત (દે. લાલ કમલવિજય મુનિ
પાસેની) ખં ૧, લીં. ૩. રત્ન. ભા. રત્ન ૩. પા૦

—સં. ૧૭૯૮ આશ્વીન શુ. ૫ શુક્ર લિ૦ સ્મરતિ જંદરે ૨૯-૧૫ વી.પા.

—સં. ૧૭૮૪ વર્ષે દ્વિતીય વૈશાખ શુદ્ધ ૪ ને દિને શુક્રવારે. લિપિદ્રુત
શ્રી મહાવીર પ્રાસાદાન્ શ્રી કટારીયાનગરે મો૦

—સર્વગાથા ૬૦૮ અંથાઅંથ શ્લોક. ૧૦૩૫ સં. ૧૮૦૮ ચૈત્ર વદિ ૧૪
સકલ પંડિત શિરોમણિ. પં શ્રી પુણ્યવિજયગણિ તત્ત શિ૦ રત્નેન
લીપીદ્રુત ૨૩-૧૭ ગારીયાશ્વર.

—લિ૦ પં ખંતિવિજય બ્રાંતા મધ્યે સં. ૧૮૫૮ રાચેષ્ટ સુદ ૮ ભોમસીંગ

—લિ૦ સં. ૧૮૫૬ પત્ર ૩૫ શ્લોક. ૬૪૮ અં. ૧૦૭૫ નં. ૬ દા. ૨૫ લીં.

—લિ૦ ૧૮૨૧ કાર્તિક વદ ૧૦ પાનાં ૧૦ ગ્રે. ૨૦.

પ્ર. કેશવલાલ ગ્રેમચંદ મોદી. અમદાવાદ સંશોધિતા. દયાવિમલશ્ચ
અંથમાલા અંક ૧૧

—સં. ૧૭૭૫ વર્ષે જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૧૫ શુક્રે શ્રી પત્તનનગરે લિ. ૩૬
-૧૧ દા. ૭૦ નં. ૨૯ ૩.

—સંવત્ ૧૭૮૬ વર્ષે શાકે ૧૬૫૩ પ્રવર્તમાને દક્ષિણાયન ગતે શ્રી સૂર્યે શરદતૌ મહામાંગલ્ય માસોત્તમમાસે શુકલ પક્ષે કાર્તિકયા રત્નોત્સવે પચમીદિને બુધવાસરે—શુભભૂયાત્. સકલ નિષ્ણાત જાત પારિજાત કાંતિ પુરંદર ભદ્રારકશ્રી શ્રીપાતિસાહ બિરદદત્ત જગદ્ગુરુ શ્રી હીરવિજય સૂરી-શ્વર તચ્છિષ્ય પંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી પ વ(ર)સિંધ ઋષિ ગણિ તત્ શિષ્ય રામવિજય ગણિ શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી પ દેવવિજય ગણિ શિષ્ય પં. શ્રી જશવિજય ગણિ શિષ્ય પં. શ્રી જિનવિજય ગણિ શિષ્ય પં. રૂપ-વિજયેન વાચનાર્થે લિખાપિતા, શ્રીરસ્તુ. કલ્યાણમસ્તુ. રણીપુર નગરે લિખિત ઋષિ હીરઉદયેન.

(૭૬૬)+ પારવત ગ્રહણ (ટીપ) રાસ સ. ૧૭૫૦ ચોમાસામાં
અમદાવાદમાં

આદિ—

દહી

પ્રણમી પ્રેમે પાસના, પદપંકજ અભિરામ,
નવનિધિ ઋદ્ધિ સિદ્ધિ સંપન્ને, જેહનું સમરે નામ. ૧
સમકિત મૂલ જે વ્રત ધરે, તાસ જન્મ સુપ્રમાણ,
ધર્મ દુ તિ ચઉ પણુ આણુવતી, યાવત દોઈ દશમાન. ૨
જિમ ગુરુમુખથી કીજીએ, પારવત ઉચ્ચાર,
સક્ષેપે નિહિ વિધિ કહું, રાસગંધ સુખકાર. ૩

x

x

x

x

અંતે—

દાલ. ૮—નમો ભવિ ભાવશું એ દેશી

એ પારવત કેરકા એ સંખ્યાનું પરિમાણ, કર્યું ગુરુ મુખ થકી એ,
ધન્ય દિવસ હું તે ગણું એ, જિહાં પામ્યું યોધિખીજ, અનોપમ રત્નથી
એ ૨૦૦

રાજનગરવાસી ભક્ષોએ, વચ્છરાજ સુત લાલચદ, સદા શ્રાવક ગુણેએ
તેહતણે કાજે કરી એ, પ્રાકૃતગંધે ટીપ, ભાવિક ભાવે ભણે એ ૨૦૧
સંવત નલ આણુ મુનિ વિધુએ (૧૭૫૦), -વરસે રહ્યા ચોમાસ,
-પુરે, નવાવાસમાં એ,

સંવેગી મુનિ પરિવર્યાએ, શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરીંદ, રહ્યા ઉલ્લાસમાં એ ૨૦૨
તિણિ ઉપકાર ભણી કર્યોએ, સહુને જાણુના કામિ, વધે વ્રતવાસનાએ,
એ પરિમાણે આદર્યોએ, ખીજે પણ ઉચ્ચાર, ધરી બહુ ભાવનાએ. ૨૦૩
રાયસિંહ દીપચંદ દેવચંદ એ, લાધો ને ધનરાજ, પ્રમુખ વ્યવહારીયાએ.
તિણિ પણ એ અમિતહ કર્યાએ, એહ લિખ્યા પરમાણુ, અણુવ્રત

ધારોયાં એ ૨૦૪

વલી જે ભાવથકી ગ્રહે એ, સમકિતને અનુયાય, અણુવ્રત ગુણુવ્રતે એ.
તસ ધરે નવનિધિ સપદાએ, પ્રસરે પૂરણુ પ્રેમ, મનોરથ સત્ત્વ ફલે એ ૨૦૫
શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરીંદનાએ, મુખથી એ વ્રત લીધ, ધરી, સમકિત ભલુએ
એહ ભણુતાં સુણુતાં થકાંએ, વાઘે ધર્મનો ઢાલ, વહે ગુણુ નિર્મલાએ. ૨૦૬

—આ અને જંબૂસ્વામિરાસ બંને વકીલ કેશવલાલ પ્રેમચંદ
મોદીથી સશોધિત થઈ અમદાવાદમા દયાવિમલજી જૈન ગ્રંથમાલા અક
૧૧ માં સં. ૧૯૭૪ માં પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. તે ત્યાંના વિમલના
અપાસરાર્થા મળી શકશે)

(૭૬૭)+ તીર્થમાલા. ઢાલ ૮ સ. ૧૭૫૫ જેઠ શુ. ૧૦.

આદિ— ઢાલ ૧ શાસના દેવીય એ દેશી
શ્રી જિનવર તણા લીજીઈ ભામણા, ચરણુપકજ નમી ભાવસ્થુ એ,
ચૈત્ય પરવાડીય, પુન્યની વાડીય, પમણીય પ્રેમ બહુ ચાવસ્થુ એ. ૧
મનમાં આનંદિયા જિનવર વદિયા, સતર પંચાવન વરિસમાંહિ,
ઢાલ બધિ કહુ વદિય ગહગહુ, મયલ મુખ જિમ લહુ ધરી ઉચ્છાહિ. ૨

×

×

×

અતે—

સવત સતર પંચાવને સુ૦ સફલ મનોરથ સિદ્ધ, સા૦
જેષ્ટ શુક્લ દશમી દિને, સુ. એ તીરથ રચના કીધ, સા. ૮૦

કલશ

ધ્રમ તીર્થમાલાં ગુણુવિશાલા, કરી સઘે અતિ લલી,
કલ્યાણુમાલા ભવિક ખાલા, લહો જિમ મનમી રલી,

પરભાતિ ઉડી એહ જિનવર, નામગુણ કંઠિ-ધરધ,
'જ્ઞાનવિમલ' ગુણૌધ સમકિત, સહજ લીલા તે વરધ. ૮૧

—પ્રાં. તી. સંગ્રહ, પૃ. ૧૩૨ થી ૧૪૦.

(કવિએ આ યાત્રા સૂરતથી શરૂ કરી રાનેર, ભરૂચ, ગંધાર, કારી વગેરે તીર્થોનું વર્ણન કરી ગુજરાતનાં કેટલાંક ગામોનાં તીર્થો ખતાવી પછી મારવાડનાં તીર્થોનું વર્ણન કરી ત્યાંથી સિદ્ધપુર, મહેસાણા અને અમદાવાદ થઇ પાછા છ માસે સૂરત આવ્યા છે.

(૬૬૮)+ શ્રી ચંદ્રકેવલી રાસ (આનંદ મંદિર રાસ) સં. ૧૭૭૦
માહ શુદ્ધ ૧૩ રાધનપુરમાં.

આદિ—

દોહા,

સુખકર સાહેબ સેવીયે,	શ્રી સંખેસર પાસ,	
નસ સુજસ જગ વિસ્તર્યો,	મહિમા નિધિ આવાસ.	૧
વાસવ પૂજિત ચરણ કજ,	રજ પાવિત ભૂપિઠ,	
પરતા પૂરણ પરગડો,	એહવો અવર ન દીઠ.	૨
સંપ્રતિ કાલે તીર્થ છે,	જે મહિમા ભંડાર,	
પણ એ અતીત ચોવીશમે,	કહી ઉત્પત્તિ વિસ્તાર.	૩

x x x x

જિનગુરૂ સરસતીને નમી,	તેમ પ્રણમી ઓંકાર,	
શ્રી શ્રીચન્દ્ર કેવલી તણો,	કહું કથા અધિકાર.	૩૦
જેમ જાણ્યો છે શાસ્ત્રમાં,	ગુરૂ ઉપદેશે રસાલ,	
નામકામ તસ દાખવું,	મુણુજો થઇ ઉજમાલ.	૩૧

x x x x

અતે—

ઢાલ પપ મી રાગ ધન્યાસી. તપગચ્છકો સૂક્ષ્મતાંન સુહાવે. એ દેશી.
તપગચ્છ નીર્મલ જિમ ગંગા જલ લાયક નાયક તેહનાજી,
શ્રી આનંદવિમલ સૂરીસર, સંપ્રતિ સવેગ ગુણુ જેહનાજી. ૧

સુણ્યો ભવીયત સાધ તણા ગુણ.

ભણ્યો ભાવ ધરીનેંછ,

જિન દર્શન મુની પદન ઓ ખેહુ, મોટાં કરણી ભવિનૈછ. ૨ સુ.

કીયા ઉધાર કરીને જેણે સાસન સોભ અઢાધછ,

કુમત જલ, ધીમા પડતાં જનને ખોધ દીઓ સુખદાધછ. ૩

શ્રી વિજયદાન સુરીસર સુંદર, તસ પાટિ દ્વિનકર સરીષાછ,
અદ્વાર (અઢી) લાખ જિન ખિંચ પ્રતિષ્ઠી, જામતે (જિનમતે) શુદ્ધ

પરિષ્યાછ. ૪

હારો હીરવિજય જયો સુરી, કીર્તિ સછ જિણેં ગોરીછ,
સાહિ અકખરનિં નીજવયણેં, જિનમતસ્યૂં મતિ જોરીછ. ૫

સાહિય સલેમ આગલિં જય વરીઓ, શ્રી વિજયસેન સુરી ગુંણ
દરીઓછ,

ખિરૂદ સવાધ જગતગુરૂ ધરીઓ, મતિ સુરગુરૂ અધીકરીઓ. ૬

શ્રી વિજયદેવસૂરીશ્વર તસ પાટે, હૃદયો અવિચલ(અભિનવ)ભાંણુછ,
આચારીજ શ્રી વિજયસિંહ સૂરીસર, સાંન ક્રિયા ગુણુ જાંણુછ. ૭

અનુક્રમે તે આચારિજ સુરપતી, પ્રતિખોધનનેં પોહતાછ,
શ્રી વિજયદેવ સૂરી નીજ પટે થાપે, શ્રી વિજયપ્રભસૂરી વિનીતાછ. ૮

સંપ્રતિ તે જયવંતા હતા, તસ પટે (ગછ) સોભા કારીછ,
શ્રી આણંદવિમલ સૂરી દીક્ષિત, કવિ ધર્મસિંહ મતિ સારીછ. ૯

તસ શિષ્ય શ્રી(વિ)જયવિમલ વિષ્ણુધવર, કીર્તિવિમલ કવિસીસ તેહનાછ,
શુદ્ધાચારી શુદ્ધાહારી, ખિરૂદ કહીજે તેહનાછ. ૧૦

શ્રી વિનયવિમલ પડિત વૈરાગી, શીક્ષા તેહની લહીધછ,
શ્રી વિજયપ્રભસૂરીની આણા, સીસ ધરી નિરવહીધછ. ૧૦

ધીરવિમલ પડિત તસ સેવક, સમયમાને શુધિ વાણીછ,
શક્તિ પ્રમાણે ક્રિયા અનુસરતા, સીષવતા ભવી પ્રાણીછ. ૧૧

વર્દમાન તપ કારક તેહના, લલિધવિમલ તસ સીસાછ,
લધુ સેવક નયવિમલ વિષ્ણુધછ, બુદ્ધિમાં સખલ જગીસાછ. ૧૨

સચણ સહાયે ચિત્ત નીરમાઇ, ઉપસપદ કરી લીધુંજી,
 આચારીજ પદ જ્ઞાનવિમલ ધતિ, નામ થયું સુપ્રસિદ્ધજી. ૧૩
 નિધિ યુગ મુનિ શશી સંવતમાને (૧૭૪૯) ફાગણ સુદિ પંચમી દિવસેજી,
 પત્તન નયરતણે તસ પાસે, પદ પામ્યા સુભ દેસેજી. ૧૪
 શ્રી વિજયપ્રભસૂરીને પાટે, પક્ષ સવેગી સુહાયાજી,
 જ્ઞાનવિમલસૂરી સંપ્રતિ દીપે, તેજ તરણી સવાયાજી. ૧૫
 તિણે એ આનંદમંદિરનામે, રાસ કર્યો સુપ હેતેજી,
 સાગર વિજય બીજ સમવાઈ, સુણવાને સંકેતેજી. ૧૬
 રાધનપૂર સહેરે પ્રારંભ્યો, સંપૂર્ણ થયો તિહાંઈજી,
 નલ મુનિ મુની સિંધુ સંવત માને ૧૭૭૦, અધિક અધિક
 ઉઠાહિજી. ૧૭

માહ સુદિ અણુઆલી તેરસ, પુખ્યારકને યોગેજી,
 સ્નાત્રૌચ્છવદિનેચઢ્યો પ્રમાણે, એહથી સુપીઓ સવિ લોગજી. ૧૮
 અરિહંત સિદ્ધ સુસાધુ સુધર્મના, મંગલ એહિ ચારજી,
 એ આનંદમંદિરમાં તેહથી, સુપીઓ બહુ સંસારજી. ૧૯
 એકશત એકાદશે છે ઢાઢાં, નવનવ બંધ રસાલાજી.
 સાર્દસહસ્ત્ર પટમાન ગ્રથે, ભણતાં મંગલમાલાજી. ૨૦
 શત છીહોત્તરિ ગુણયાલ ગ્રંથધ.

—સર્વ ગાથા ૩૩૮૫ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોક સંખ્યા ૭૯૩૯ ઇતિ શ્રી
 ગ્રંથ પ્રખ્યે પ્રવાસચર્યાયાં.....અનેકવિચારસારમય આનંદ
 મંદિરનાગ્નિ રાસકે ચતુર્યોધિકાર: સંપૂર્ણ:—

—શ્રી શ્રી વિદ્યાપુરે ગ્રામે લિપિતસ્યય વાચ્યા, શ્રીમદ્દેવસુરિય
 ગણે શ્રી ચિંતામણી પ્રસાદ્યેત્. સકલ ભટ્ટારક પુરંદર ભ. શ્રી શ્રી વિ-
 જયપ્રભસૂરી તત્ શિષ્ય પં. શ્રી હેમવિજય ગ. તત્ શિષ્ય પં. ગંગ-
 વિજય ગ. તત્ સુશિષ્ય પં. શ્રી ગજવિજય ગ. તત્ શિષ્ય પં. શ્રી
 હંસવિજય ગ. તત્ શિષ્ય પં. મુક્તિવિજય ગ. લિપિકૃત્ય: શિષ્યાદિહેતવે.

સંવત અઢારઓગણોત્તરે રહ્યા વિઘાપુરે ચોમાસ,
હેત કરી ચિત્ત ચોપશ્યું, લખીઓ શ્રી શ્રી ચંદ્રનરાસ.

—સં. ૧૮૬૯ સાકે ૧૭૩૪ પ્રવર્તમાવે ફા. વદિ ૨ ગુરા.

—સર્વગાથા ૨૩૯૪ ગ્રથાગ્રથ ૬૮૩૯. ઇતિ શ્રી ચંદ્રપ્રબધે પ્ર-
વાય ચર્યાયાં. ઇત્યાદ્યનેક વિચારસારમય આનંદમંદિરનામ્નિ. રાસકે ચતુ-
ર્થોધિકાર સમાપ્તઃ ૪ ઇતિ શ્રી ચંદ્ર કેવલી રાસ. આનંદમંદિરનામા
સંપૂર્ણો લિખિતઃ—પડિત સુખસાગર ગણિતા શ્રી રાજનગરે સંવત્ ૧૭૭૧
વર્ષે કાર્તિક વદિ ૪ દિને સોમવાસરે. પૃ. ૧૭૨ પ. ૧૫ આ. ક.

—૨૩૪ મો૦

—સર્વગાથા ૨૩૯૪—ગ્રથાગ્રથમાન ૭૬૪૯ સકલ ભટ્ટારક પુરુષ
ભાંમણિ ભાલસ્થલ તિલકાયમાન ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયમાન સૂરી.
શ્વર શિષ્યપડિત શ્રી ૫ મહિમાવિજય સ્વરશિષ્ય પડિત શ્રી રૂપવિજય
ગણિ શિષ્ય ૫ શ્રી જીતવિજય લંપિકૃત. સં. ૧૭૮૩ વર્ષે ફાગુ સુદિ
૭ દિને વાર શુકરે લખિતોયં શ્રી ખંભાત બદરે સકલ ભટ્ટારક શ્રી
શ્રી વિજયમ્નદિરી વિજયે રાજ્યે સુભં ભવતુ. ૨૬૦—૧૪ ભ.

—સ. ૧૮૩૬ શાકે ૧૭૦૧ ભાદ્રપદ માસે શુકલપક્ષે ૫ ભોમ-
વાસરે લિ. શ્રી લીંબડી મધ્યે. ૨૭૦—૧૪ લીં.

—સ. ૧૮૫૬ ચૈત્ર કૃષ્ણપક્ષે ત્રયોદશી તિથૌ ચંદ્રવાસરે લિ.
લીંબપૂરી મધ્યે. શ્રી શાંતિનાથ પ્રસાદાત્. વોહરા જયરાજ જ્યેષ્ઠા લખા-
વીતં આત્માર્થે વાંચનાર્થે. ૩૫—૧૩ લીં.

—પત્ર ૩૮૪ ગ્રં. ૬૯૩૯ લ. સ. ૧૮૫૭ ન. ૧ દા. ૨૫ લીં.

—સંવત્ ૧૮૮૪ વર્ષે જ્યેષ્ઠ વદિ દ્વાદશ્યાં તિથૌ ભોમવાસરદિને
લિપીકૃત શ્રી ફલવદ્ધી (ફલોધી) મધ્યે. ૧૪૪—૧૫ અનંત.

(પ્ર૦ ભીમશી. માણેક)

(૭૬૯) રણસિંહ રાજર્ષિ રાસ.

આદિ—

સકલ સમિહિત સુરલતા, સીચન નવજલધાર,
શ્રી શંખેશ્વર ખાસજી, પ્રણુમી પ્રાણુ આધાર. ૧
જિમ હિપદેસમાલા અર્ધ, જિણુ હેતર્ધ જિણુઈ કીધ,
જે પ્રકરણુ છે રચરો, આજલગે સુપ્રસિદ્ધ (સંપ્રતિ સમે પ્રસિદ્ધ.) ૨
તે રણસિંહ નરિંદની, કહું કથા અભિરામ,
સાંભલતા સવિ સુખ હુધ, સીએ વહિત કામ. ૩

x x x x

અંતે.—

એ રણસિંહ નરિંદને, હિત હેંતે હો કરી હિપદેશમાલ,
તેહ સંબંધ પ્રકાસીઈ, સુણી સમજો હો ભવિખાલગોપાલ સાધુ.
દુર્ધાટી નામે વૃત્તિ છે, તેહ માહઈ હો કહું એહ ચરિત્ર,
તિહાંથી એ સંબંધ આણી છે, તે સુણતાં હો હોધ જન્મ પવિત્ર- ૨૮

x x x

ઢાલ ૩૮ મી સાંભરીયા ગુણુ ગાવા મુઝમનિ હીરનાજી—એ દેશી.
ભણુયો ભવિ હિપદેશમાલા હિત ધરીરે, જિમ હોઈ કોડિ કલ્યાણુ,
ઈહ લોકે તસ સુમતિ સુરચિ શુભ વાસનારે, આયતિ લહેં નિર્વાણુ.
ભણુયો. ૧

x x x x

શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ પુરંદર જાણીયેરે, શ્રી તપગચ્છ શિણુગાર,
વિમલ શાષાઈ તસ ગછ શોભાકારકુરે, વારે યસ વ્યવહાર. ભણુયો. ૪
સુવિહિત મુનિ મર્યાદાગુણુનીલોરે, શ્રી વિનયવિમલ કવિરાય,
તાસ વિનેય અમેય અજય ગુણુકરે, ધીરવમલ કવિરાય. ભણુયો. ૫
તાસ સીસ નયવિમલ મતિ જેહનીરે, દેખીને ગુણુગેહ,
પુન્ય પસાઈ સુવિહિત આચરણુ થકીરે, સૂરિ બિરદ લહેં (એહ). ભણુયો. ૬

જ્ઞાનવિમલ સૂરિ નામે સંપ્રતિ જોઅછેરે, સજ્જન જન સુખકાર,
રચના કીધી ભવિજન ભણવા ભણવારે, અનોપમ એ અધિકાર. ભણુયો. ૭
અડત્રીસે ઢાલે કરી સુલલિત પદ બધસુંરે, સંપૂરણ થયો એહ,
એ ઉપદેશમાલા અર્થ હૃદયમાં ભાવતારે, વાધઈ ધર્મસનેહ. ભણુયો. ૮
ભણું ભણુવૈં લિખેં લિખાવૈં સાંભલેં, તસ ધરિ મંગલમાલ,
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ નવ નિદ્ધિ સિદ્ધિ સંપદારે, લીલા લહૈં વિશાલ. ભણુયો. ૯

—ઇતિ શ્રી રણુસિંહ રાજઋષિ રાસ સંપૂર્ણ—

—સંવત્ ૧૮૦૨ વર્ષે કર્તિક માસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશી રવિવાસરે
શુભંભવતુ—લિખતં સૂરતિખિંદરે લેખકપાઠકયોઃ કલ્યાણ ભવતુ. પા. ૫૫
પં. ૧૩ આ-ક.

—સર્વ ગાથા ૧૧૨૨ ઇતિ શ્રી રણુસિંહ રાજઋષિ રાસ સંપૂ-
ર્ણમ્—સં. ૧૮૧૩ પોસ વદ + ગુરૌ લિં મહોપાધ્યાય શ્રી સુંદર-
સૌભાગ્ય ગણિ શિં ખુશાલસૌભાગ્ય ગણિ શિં મુનિ રંગસૌભાગ્યેન
લિપિકૃતં સૂર્યપુર મધ્યે. ૪૫-૧૫ વીરખાધ પાઠ.

—કૃત-૧૧ ઇ. ૪૨ નં. ૮ બ-હે.

(૭૭૦)+ અશોકચંદ્ર તથા રોહિણી રાસ. સં. ૧૭૭૪ માગશર
શુ. ૫ સુરત યાસે સૈદ્ધપુરે.

આદિ—

ફૂલ.

સુખકર શ્રી સંખેશર, પાસ જિણુંદ દયાલ,	
પ્રણુમી પદ્યુગ તેહના, મનવંછિત સુખ રસાલ.	૧
પરતા પૂરણ પરંગડો, મહિમા મહિમ નિંધાસ,	
ધરણુરાય પદમાવતી, પુરો વંછિત આશ.	૨
પાસ જખ્ય જસ શાસને, સાનિધ કરે કરજોડ,	
અલિય વિધન ફરેં કરે, દુઃખ દોહગ સંવિ છોડ.	૩
કીડીમે કુંજર કરે, તે શ્રી સુગુર પ્રસાદ.	
અહનિશ જો સંભારતાં, ઉમજો અધિક આહ્વાદ.	૪

જિમ અંજન નિર્મલ થકી, વાધે નયણે તેજ, ૩
 તિમ મતિ દીપે દૃખીધ, સકલ વસ્તુ ગુર હેજ. ૫
 ગુણમણિ રોહિણી રોહણા, ચલ ભુમિકા સમાન,
 રોહિણી નામે જે થઈ, તાસ પ્રપંધ કહું આન. ૬
 સુણતાં શ્રવણે સુખ હોઈ, ભણતાં નાવે શોક,
 આયત હિતને કારણે, સદાકાલ ત્રિહું લોક. ૭
 -ધર્મ ધર્મ ભાષે સહુ, પણ પરમાર્થ ધર્મ,
 આત્મભાવિ આચરણ કરે, દૂર કરઈ સવિ કર્મ. ૮

x . . . x . . . x . . . x

અતે—

ઢાલ ૩૧ મી સાંભલિયા ગુણ ગોવા મુઝાં મનિ હીરના-એ દેશી.
 ધન ધન સુવિહિત તપગઢ સાધુ પરંપરા, આણુંદવિમલ સૂરીચારે,
 ક્રિયા ઉદ્ધાર કરી કર્યુ સાસન ઉજલું, નિરમોહી ને નિરમાયરે. ધન. ૧
 શ્રી વિજયદાન સૂરીસ તસ પાટે થયારે, તે પણ તસ પ્રતિષ્ઠારે,
 શ્રી હીરવિજય સૂરી તસ પાટે સોહારે, પ્રતિષ્ઠાધ્યા અકબર ભૂપરે.
 ધન. ૨
 થોકે થોકે લોકાં તસ ગુણ ગાવતારે, આજલગે વલા વખ્યાતરે,
 શ્રી વિજયસેન સૂરીસ્વર સુગુર સારિખોરે, બુદ્ધિસરસ્વતી સાક્ષાતરે.
 ધન. ૩
 શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર તસ પટધારકરે, આચારજ વજયસિંહરે,
 અભિનવ જાણે સૂરપતિ સુરગુરને નિરચોરે, સુવિહિત મુનિ મનમાંહિ
 લીહરે. ધન. ૪
 તસ પાટ ઉદ્યાયલ ઉદયપ્રભા નિરચારે, શ્રી વિજયપ્રભસૂરી ભૂરરે,

* સરખાવો આનંદધનનાં ધર્મનાથ સ્તવનમાંની કંડી

“ ધરમ ધરમ કરતો જગ સહુ કિરે, ધર્મનો જાણે ન મર્મ, નિનેસર-
 ધર્મ નિણેસર ચરણ અહો પછી, કોઈ ન બાધે હો કર્મ, નિનેસર ”

સંપ્રતિ સમયે જોતાં તેહના ગુણ ધણારે, કહેતાં વાઘેં વલી નરે.

ધન. ૫

હવે શ્રી આણુદ્ધવિમલ સૂરિતણા વડસીસજેરે, ધરમરીહ આણુગારે,
વયરાગી ગીતારથ ગુરુ ગુણ રાગીયારે, સવેગી સીણુગારે. ધન. ૬

તસ શિષ્ય ગણિ જ્યવિમલ નામે ભલારે, કીર્તિવિમલ કવિ સીસરે.

... .. — ગૌરી ગાવેં જસ જગીસરે. ધન. ૭

સીસ તેહનો નયવિમલ નામે કવિરે, વિનયી વહેં ગુરુ આણુરે,

ઉપસંપદથી તિણે આચારિનપદ લહુંરે, લડી શ્રી વિજયપ્રભસૂરી

આણુરે. ધન. ૮

નામ લહું તિણે જ્ઞાનવિમલસૂરિ ઇચ્છુરે, તેણે એ રચીઓ રાસરે,
ઢાલ બંધ એ ભવિજનને ભણુવા ભણીરે, જેહથા હોઈ બુદ્ધિ પ્રકાસરે.

ધન. ૯

મંવત યુગ મુનિ મુનિ વિદ્યુ વર્ષ નામથીરે સૂરતિ ખિંદર પાસરે,
સૈદપૂર બંદિરે તિલકને સારિખરે, તિહાં રહી જોમાસરે, ધન. ૧૦
વિમલ શાંતિ જિન ચરણ સેવા સુપસાયથીરે, સપૂરણ એ કીધરે,
માગસિર સુદિ જ્ઞાન પંચમી દિવસ સોહમણોરે, મનહ મનોરથ સીધરે.

અન. ૧૧

સંતોષી સહુ સંઘતણાં મન મન રીઝીયારે, સાંભલી એહ સંબંધરે,
ધમ જાણીને તપજે અનિ દાંનથીરે, ઉપસમનો અનુબંધરે.

ધન. ૧૨

ઢાલ એકત્રીસ એમનું એકત્રીસ સીધાનારે, એક એકથી અધિકાયરે,
સુણુતાં ભણુતાં પાતિકડાં સર્વ પૂલાઈરે, મંગલમાલા ચાયરે. ધન. ૧૩
શ્રી સુખસાગર ઉવઝાયેં એ લખિઓ હર્ષથીરે, પ્રથમાદર્શે એ રાસરે,
સોવનકૂલેં વધાવેં ભાવિં ભવિજનરે, જિમ પોહયેં મનિ આસરે.

ધન. ૧૪

—ધતિ શ્રી તપોવિષયે શ્રી અશોકચંદ્ર નૃપતિ રોહીણી રાણીચરિત્ર સંપૂર્ણ:—સંવત્ ૧૮૪૧ વર્ષે પ્રથમ ચૈત્ર સુદિ ૧૫ દિને શુક્રવાસરે શ્રી સુરત બિંદરે ચતુર્માસકૃત્ય સકલપંડિત સીરામણી પંડિતશ્રી ૫ શ્રી દીપ-વિજય ગણી શીષ્ય સકલપંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી જયવિજયજી ગણી, શીષ્ય વીનયાત્ શીષ્ય નાયકવિજય ગણી લપીકૃત્ય સ્વઆત્માર્થે શ્રીગોડીમંડળ પાર્શ્વ જિન પ્રસાદાત્ (દે. લા.)

—સંવત્ ૧૭૭૫ વર્ષે પૌષ વદિ ૪ દિને લિપતોયં. ૫૯. પં. ૧૩ આ ક.

—સંવત્ ૧૮૫૨ વર્ષે શ્રી ચંદ્રાવતી નગરે માર્ગશીર્ષ સુદિ ૫ તુલ્ધે લિખિતં પં. દેવવિજય ગણી શ્રી ભદ્રેવા પાર્શ્વ પ્રસાદાત્ મંગલં. ૩૪-૧૭ (પાલણપુર ભં.)

—સંવત ૧૮૦૨ વર્ષે આશો શુદિ દ્વાદશી દિને શ્રી રવિવાસરે શ્રી સુરતિ બિંદરે શ્રી સૂર્યમંડળ પાર્શ્વપ્રસાદાત્ ધતિ શ્રેયઃ શ્રેણ્ય શ્રી:—આદ્ય પુસ્તકં દર્દ્દા તાદ્ય લિખિતં મયા, યદિ શુદ્ધમશુદ્ધં વા મમ દોષો ન દીયતે. ૧ યાવદલવણ સમુદ્દો યાવન્નક્ષત્ર મંડિતો મેર, યાવચ્ચંદ્રાદિત્યૌ તાવદ્દિં પુસ્તકં જયતુ. ૨. પાનાં ૪૭-૧૫ અનંત.

—સં. ૧૮૨૭ કાર્તિક પ્રતિપત્તિયૌ કૃષ્ણાયાં પદ્મપુરે પં. વલ્લભ-વિજયગણિના લિં ૫૨-૧૩ વિં ને. નં. ૩૩૪૬.

(પ્રકાશિત આનંદકાવ્ય મહોદધિ મૌકિતક ૧ લામાં.)

(૭૭૧) કલ્પવ્યાખ્યાન.

આદિ— આજ અધિક આણંદ એ દેશી.

શ્રી સરસતી ધ્યાઈ, મનવંછિત પાઈ, શ્રી પર્વતે ગાઈ હો રાજ. ૧
એ મુઝ મનરૂલી કરો ધર્મસન્નધ, આવી એહ અઠાધ, મુણો સહુ
ચિત લાધ હો રાજ ૨

x

x

x

x

જ્ઞાનચિમલ વર્ષાણિ, મુણે ભવિજન જાણુ, હોઈ કોડી કલ્યાણુ હો રાજ. ૩

—ધતિ અઠાધદિન ભાસ.

શાસનદેવીય એ દેશી,

પુણ્યની પોષણ પર્વપન્નૂષણ, આવિયા ધણિપરેં જાણીઈએ,
હીઅડલા હર્ષધરી, છઠ અઠમકરી, ઉછવેં કલ્પ ધરિ આણિધએ. ૧

x

x

x

x

તૂટક.

ભાષીઓ પ્રભુનેં રહિ સનમુખ સિંહાસનથી ઉત્તરી,
નમુત્યુણું કહે ભાવ આંણી, સાન આઠ પગ ઉસરી.
ધર્મસારથી પદેં સુણીઈ, કથા મેઘકુમારની,
જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ ગુણની વાખ્યા, પ્રથમ એ અધિકારની. ૮

—ઇતિ કલ્પવ્યાખ્યાનાધિકારે પ્રથમ વ્યાખ્યાનભાસ.

+

+

+

+

અંતે—

ફહા.

હવિ સુવિહિત પટ્ટાવલી, જિનશાસન સિણગાર,
આચારજી અનુક્રમેં થયા, નામ થકિ કહું સાર. ૧
એકેકાના ગુણ ધણા, કહતાં નાવે પાર,
પરંપરાગમે આવીયા, ધર્મતાણા દાતાર. ૨

ઢાલ-તુમ સાથે નહિ જોણું માહરાં વાલા તેં મુઝને વિસારીજી—એ દેશી.

વીરતણેં પાટિં ને પહિલા, સોહમગણિ ગુણ ખાંણજી,
ખીજી જ'ખુસ્વામી કહિઈ, હેહલા કેવલ નાંણીજી.
ત્રીજી પ્રભવ ગણી વલી ચોથા, શયંભવ ગણધારીજી,
મનકપુત્રને કાળે કીધું, દશવૈકલિક સારજી.
ચશોભદ્ર ગણિ પંચમ જાણો, છઠા સંભૂતવિજયાજી,
ભદ્રઆહુ એ ચૌદ પૂરવી, કલ્પસૂત્ર જેણે રચીયાજી.
દશ નિર્યુક્તિ અને ઉપસગહર, સ્તોત્ર કર્યું સંધહેતેજી,
શૂલભદ્ર ગણી સાતમી પાટેં, જેહ થયા શુભવેતજી.
નાગરકુલિ આગર સવિ ગુણનો, કોશ્યા જિણેં પ્રતિજોધાજી,

શીલવંત શિરદાર ભુવનમાં, વિજયપતાકા લીધાળ.
 આર્યમહાગિરિ આર્યસુહરતી, તસપદ અઠમ કહિંછી,
 દુમક દેખી સંપ્રતી નૃપ કીધો, જિનકલ્પ તુલના લહીએછ.
 નવ માસ સ્થિતિ સુપ્રતિગઢા, દોઈ આચારજ જાણેછ,
 કોડીવાર સૂરિમત્ર જાપ્યાથી, કોડીક ગિરદ ધરાણેછ.
 આઠ પાટ લગિ ગિરદ નિગ્રંથનું, હવે દશમા દંદ્રદિનછ,
 એકાદશમા દશ પૂરવધર, સૂરશ્રી વલી દિનછ.
 ખારસમા શ્રી સિંહગિરિ સર, તેરસમા વયરસ્વામીછ,
 અંતિમ દશ પુરવધરરી, લખિધ અનેક જિલિં પામીછ.
 ઉ તો ગમીની વૈકિયર, વીરાંશ્રવ સાસનકારોછ,
 પ્રવચન રચન! જેણો સમારી, અતિશય ગુણના ભારોછ.
 વજ્રસેન તસ પાટે ચૈદમા, જેણે સોપારાપુર નયરેછ,
 કરી સુભીક્ષ ચઉસુતયુત એવી, વિષ ભક્ષણથી વારેછ.
 દિક્ષા દેઈ ભવજલથી તાર્યા, આરો આચારજ થાપ્યાછ,
 એકેકે એક વિસ એક વિસા, ધમ ચુરાસી ગણ વ્યાપાછ
 અંદ્રસૂરિ પન્નરમે પાટે, અંદ્રગણ ગિરદ થયું બીજુંછ,
 સામંતભદ્ર સોલમાં વનવાસિ, ગિરદ થયું એ ત્રીજુંછ,
 વૃંદદેવસૂરી સતરેમા, અઢારમા પ્રધોતન સૂરીછ,
 માનદેવ ઉગણીસમા જાણો, શાંતિકરી જેણે ભૂરીછ.
 માનતુંગ સૂરી વલી વીસમા, ભક્તતાંમર જિણે કીધુંછ,
 વીરસેન ઇકવિસમા જાણો, નિવૃત્તિ અભિગ્રહ લીધાછ.
 જ્યાનંદસૂરિ બાવીસમા, દેવાણુંદ ત્રેવીસમાછ,
 ચોવીસમા શ્રી વિક્રમસૂરિ, શ્રી નરસિંહ પંચવીસાછ.
 સમુદ્રસૂરિ છવીસમા જાણો, માનદેવ વલી સગવીસાછ,
 વિષ્ણુધ્રમસૂરિ અડવીસા, જ્યાનંદ ગુણ ત્રીસાછ,
 રવિપ્રભસૂરિ થયા વલી ત્રીસા, ધગતીસા જયદેવછ,
 શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિ બત્રીસા, તિત્રીસા માનદેવછ.

વિમલચંદ સૂરિ ચોત્રીસા, ઉદ્યોતન પણ્ડીસાળ,
 સર્વદેવસૂરિ છત્તીસા, દેવસૂરિ સગતીસાળ.
 વલી સર્વદેવસૂરિ અડતીસા, વડગછ બિરદ કહાવ્યુંજી,
 ગુણ્યાલીસ ચશોભદ્રસૂરિ, રૈવતતીર્થ સોહાવ્યુંજી.
 નેમિચંદ મુનિચંદ સૂરીસર, ચ્યાલીસ પટ દોય ભાયાળ,
 અનિતદેવસૂરિ ધગચ્યાલીસા, જિનવર ચરિત્ર રચાયાળ.
 વિજયસિંહ બેતાલીસ પાટે, સોમપ્રભ મણિરચણાળ,
 દોઈ આચારજી ત્રેતાલીસમા, રચિઉ સિંદૂર પ્રકરણાળ.
 જગતચંદ્ર સૂરિ ચોમાલીસ પાટે, મહાતપા બિરદ ઉપાયુંજી,
 જવજીવ આંખિલ તપ સાધી, જિનમત સખ સોહાવ્યુંજી.
 કુર્મચય ભાષ્યાદિક કીધાં, દેવેંદ્રસૂરિ પણ્યાલજી,
 ધર્મદોષ સૂરિ છગચ્યાલીસા, કોરંટ તીરથને વાલેજી.
 આરાધના પ્રકરણનો કર્તા, સોમપ્રભ સગયાલજી;
 સોમતિલેક અડયાલ શ્રી સુંદરી, સૂરિ ગુણ વન્નમયાલજી.
 ઉપદેશરતનાકર અધ્યાનમેકલ્લકુમ પ્રમુખ-બહુ ગ્રંથાળ,
 કીધા તે પંચાસનાં જાણો, સોમસુંદર નિગ્રંથાળ.
 કર્તા શાંતિકરાના જાણો, મુનિસુંદર ધગવન્નાજી,
 કીધા શ્રાદ્ધવિધ્યાદિક ગ્રંથાં, રૈયણશેષર બાવન્નાજી.
 શ્રી લક્ષ્મીસાગર ઇતિગવન્ના, સુમતિ સાધુ ચૌપન્નાજી,
 હેમવિમલસૂરિ તિમ જાણો, ભદ્રકમતિ પણવન્નાજી.
 શ્રી-આણંદવિમલ સૂરીસર, થયા છપન્નમે પાટેંજી,
 ક્રિયા ઉદ્ધાર કરીને કીધી, બિજલી પ્રત્યન ચાટીજી.
 વિજયદાનસૂરિ સત્તાવન્ન, પાટિં જે ગુણ પૂરાજી,
 અઠાવનમાં હીરવિજયસૂરિ, જસ ગુણ નહી અધૂરાજી.
 સાહી અકબ્બરે જે બહુ માન્યાં, સાસન સોહ ચડાવીજી,
 વિજયસેનસૂરિ ગુણસઠમે પાટે, નિજમતિ-બ્રાહ્મી હરાવીજી.
 પિઠી સાઠમે પુણ્યે પ્રગટયા, વિજયદેવ ગણધારજી,

આચારિજ વિજયસિંહને દાખ્યે, મેદનીપુર સિણુગારણ.
 સુર પ્રતિબોધન કાજે પુહતા, જાણી નિજ પટિ થાપેણ,
 શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિ ધગસકિમા, વિજયદેવ સૂરિ આપેણ,
 વિજયરત્ન સૂરિ દુગસકિ પાટે, ઉદ્યા તપગછ નાથણ,
 સંપ્રતિ કાલે જે ગુણ આગર, બહુ વિદ્યાયે સનાથણ.
 સંવેગી શુધ પત્ર પ્રરૂપક, વિમલશાપા સિણુગારણ,
 જ્ઞાનવિમલ બાસકિમે પાટિ, જયવતા સુખકારણ.
 પૂર્વાચાર્ય થયા ગુણવંતા, જ્ઞાનક્રિયા ગુણ ભરીયાણ,
 શ્રદ્ધા જ્ઞાન કથકને કરણી, એ ચૌધરયણુના દરિયાણ.
 તે સુવિહિત મુનિવદન કરતાં, નિરમલ મમકિત થાવેણ,
 અહનિસ આતમ ભાવ અનોપમ, જ્ઞાન અનંતૂ પાવેણ—

—ધતિ કલ્પ વ્યાખ્યાનાધિકારે ગુરૂ પદ્માવલી કથનભાસ સજ્ઞાય.
 ૧૭. ધતિ કલ્પસૂત્રન વ્યાખ્યાન કરણી વસરે સતર ઢાલીઓ નામ શ્રી
 કલ્પસૂત્ર ભાસ:-એમાંહિ તિર્થંકરની ઢાલ એ તવન કહીઈ. સંવત ૧૪૩૫
 ત્રીસના શ્રાવણ વદિ ૧૨ ગુરૂવાસરે. ૧૯-૧૩ (મારી પાસે છે.)

—આ ૧૦ અધિકારમાં છે. તે દરેકમાં અનુક્રમે ૧૦, ૧૬, ૨૭,
 ૧૭, ૯, ૫૫, ૪૯, ૪૦, ૧૩, અતે ૫૪ દુહા છે. છેલ્લે પદ્માવલી-
 ભાસ-ગુરૂ પરંપરા છે. ૨૯-૬ ખી. ડી. ૧૦૪ રો. એ. સેઠ મુંબઈ.
 નં. ૧૮૭૭; પત્ર ૨૦ કે,

(૭૬૨) +ચૌવીસી. ૫૦ પૃ. ૨૯૪-૩૦૩ જૈન કાવ્યસાર. ચૌવી-
 સીવીસી સંગ્રહ.

(૭૬૩)ક દિવાળી દેવવંદન.

અતે—છણિપરે પર્વ દીવાલિકારેલાલ, કરતા કોડિ કલ્યાણ,
 જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ સંગતિરેલાલ, પ્રગટે સકલગુણ ખાણ. બ. ૯
 જૈ. એ. ઈ. નીચેની પ્રતમાં—

અ-ગણધરસ્તવ રૂપ દેવવંદન.

પત્ર ૪ થી ૯ જૈ. એ. ઈ.

ગ-૪ મૌનએકાદશીના દેવવંદન, પ્ર૦ દેવવંદનમાલા.

(૭૭૪) કલ્યાણુમંદિર સ્તોત્ર ગીતો.

આદિ—

રાગ જયજયવંતી.

કુશલસદન જિન, ભાવિ ભવભયહરન,

અશરનશરન જિન, સુજન યરનત હૈ.

કું. ૧

ભવજલરાશિભરન, પતિત જનતાતતરન,

પ્રવહન અનુકરન, ચરન સરોજ હૈ.

કું. ૨

ક્રમઠ અસુર માન, ધૂમકેતુને સમાન,

મહિમકો નિધાન જ્ઞાન, પાસ જિનરાજ હૈ.

કું. ૩

સકલતીરથ પ્રધાન, જસ ગુન ગન પ્રમાન,

કરત ન સુરગુર માન, માનું વડ જિહાજ હૈ.

કું. ૪

પ્રભુ મેરો જીહ પ્રાન, જ્ઞાનવિમલ ગુનપ્રાન,

તારક તુહિ નિદાન, એહિ મુજ કાજ હૈ.

કું. ૫

x

x

x

x

અંતે—

હાલ-ધન્યાશ્રી.

એહ કલ્યાણુમંદિર તણાં, ગીત રચ્યાં સુખકારીરે,

મંગલમાલા તસ ધરે, જેહ ભણે નરનારીરે.

૧

પાસ જિનેસર નામથી, દુરિત ઉપદ્રવ નાસે રે,

સુમતિ સુયોગ સુસપદા, સમકિત આતમવાસેરે.

૨ પાસ.

તપગચ્છ અંબર રવિ સમો, શ્રી વિજયપ્રભ ગચ્છધોરીરે,

વિનયકમલ કવિ દિનમણી, જગે જસ કીરતિ ગોરીરે.

૩ પાસ.

ધીરવિમલ કવિ તેહનો, નયવિમલ તસ સીસરે,

ધરધરે મંગલ યથયા, શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરીશરે.

૪ પાસ.

(૭૭૫)+ સ્તવન સંગ્રહ—અનેક સ્તવનો પ્રકટ થયાં છે. જુઓ

પ્રાચીન સ્તવન રત્ન સંગ્રહ. ભાગ ૧ લો. પ્ર૦ શેઠ જમનાભાઈ

ભણુભાઈ અમદાવાદ. સં. ૧૯૭૩.

(૭૭૬) +દશવિધ યતિધર્મ સ્વાધ્યાય મોટી.

(તીર્થમાલાની ચોપડી સાથે છે. જૈ. એ. ઓઝક ઇડિયા.)

કલસ.

ધર્મ ધર્મ મુનિવર તણો, દશવિધ કહો શ્રુત અનુસારે,
ભાવે આરાધો સુખ સાધો, જિમ લહો ભવ પાર એ. ૧

શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરોદ્ર ભણે, રહી મુરતિ ચક્રમાસએ,
કવિ સુખસાગર કહેણથી, એ કર્યો ઈમ્મ અભ્યાસએ. ૨

આદર કરીને એહ અંગે, ગુણ આણેવા પપ કરેઈ,
ભવ પરંપર પ્રખલસાગર, સહજ ભાવે તે તરઈ. ૩

એમ ગુણ વિશાલા કુસુમમાલા જેહ જન કંઠે ઠવે,
તે સકલ મંગલ કુશલ કમલા મુજસ લીલા અનુભવે. ૪

—ઈતિ દશવિધ યતિ ધર્મ સંપૂર્ણ સંપૂર્ણ સર્વગાથા ૧૩૬.

સંવત ૧૮૦૯ વર્ષે પોપ માસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશ્યાં તિથિાં બુધ-
વાસરે લિખિત ૪૦ લાખાળ. (પ્ર. કા. પા. ૩)

—લ. સં. ૧૮૪૯ ફાગણ શુદ્ધ ૧૦ બુધ. નવાનગરે. માણિક્ય-
સાગરેણ. ધા. ૬-૧૩ (આ. ક.)

આઠ ગુણ પર સ૦—સ્વોપજ ટપ્પા સહિત. (આમા સમકિત
પામ્યા પહેલાં ૮ દોષ ક્ષુદ્રતા, લોભ, રતિ, દીનતા, મત્સર, ભય, શંકા,
અજ્ઞતા, ભવાલેનદિતા નિવારવાના અને ગંભીરતા, ધૃતિ, સૌમ્યતા, ભ્ર-
કતા, ગુણરાગીપણું, દક્ષતા, ધીરતા, ભવોદ્વિગ્નતા એ ગુણ ધારવાના,
જણાવેલ છે)

આદિ—

પ્રણમી સરસતી ભગવતી એ કહું વાત, અનુભવતણી જે છતીએ.
અ. ઉગે સમકિત સર, જ્ઞાનવિમલતાણું નર,

બધ તત્ત્વના વૃદ્ધિ, સહિજ સભાવની સિદ્ધિ. ૧૫.

૫-૧૪ આ ક.

નવકારના પંચપદપર, અગોપાંગ અને ચરણ સિત્તરી કરણ

સિત્તરી પર સઝાયો લ. ૧૯૧૯ પ્ર. આ. શુ. ૧૫. ૫-૧૦ આ. ક.
પંદરતીથિ-અમાવાસ્યાની ૧૬ સ્તુતિ, લિ. વિજયગણિભિ. શ્રી

જવદ મધ્યે. પ્રાચીન ૩-૧૮ આ. ક. નવી ૫-૧૫ આ. ક.
સજાયોની પોથી—મયજુરેહા, દમયંતી, સીતા, નંદા, ચૈદપૂર્વ, ગુરૂની
૩૩ આશાતના, આત્મ, શિક્ષા, ૨૦ અસમાધિસ્થાન, ૨૧ સમ્પલ, પાપ-
શ્રુતિ, ૩૦ મહા મોહનીય, ૮ ગુણ, સમકિત, ૩૨ યોગસંગ્રહ, પૂર્વસેવા
લક્ષણ. મુકિત અદ્રેષ પ્રાધાન્ય, સચિતાચિત્ત વિચાર, ૩૨ દોષ સામાયિક,
આત્મશિક્ષા, નવકાર, ૮ દષ્ટિવિચાર, અષ્ટમંગી, ૧૫ નિધિ, વિગયની વિ-
ગય, મુંહપતિ પડિશેહણ, શ્રાવકગુણ, કાઉસગ ૧૯ દોષ, દેવસિય પડિકમણ
વિધિ, રાઈપ્રતિકમણવિધિ, આહિસુંદરી, ૭ વ્યસનપરિહાર, સુમતિશીખ,
કાયાકામની, સીમંધર, કુંજરરાજર્ષિ, મહસેનમુનિ, જયભૂષણમુનિ, પદ્મ-
નાભનૃપ, સીમંધર જિન ૩૨ શિષ્યકેવલી, ચતુર્વિધ આહાર પરિજ્ઞાન,
ઘરિયાવહિકુલક. પાનાં ૩૨-૧૩. આ. ક.

+પ્રસિદ્ધ થયેલી સઝાયો.

મનોરમા સતી	મોહનગારી મનોરમા.	૫. ૬૧ સ. મા. (શી)
સચિત્ત અચિત્ત વિચાર	પ્રવચન અમરી સમરી	૭૮
વણુઝારા.	નેરભવ નયર સોહામણું.	
આત્મા ઉપર	સુમતિ સદા મુકુલિણી.	૧૫૬
૧૬ સુપન	શ્રી ગુરૂપદ પ્રણમી કરી.	૨૨૩
નવકાર ફલ	એ નવકાર તણું ફલ સા.	૨૪૫
અષ્ટ ભગી	સુગુરૂ સુદેવ સુધર્મનું	„
ચેતન બોધ	ચેતન અગ્ન કછું ચેનીયે.	૨૪૬
આત્માને શિક્ષા	મહારા આતમ.	„
તે સુખીયા	તે સુખીયા ભાઈ.	૨૫૦
પૂર્વસેવા લક્ષણ	ભગ્ય તે કર્મેના યોગથી.	૨૫૧
સતાસતી	સુપ્રભાત નિત્ય વદિયે	૨૬૨
રાત્રી ભોજન	શ્રી ગુરૂપદ પ્રણમી	૨૬૩

હિત શિક્ષા	આપેં આપ સદા સમજાવે. ૩૬૫
કાયારૂપ કામિની	સુગુણ સોભાગી હો. ૨૬૬
શ્રી સુંદરી	રૂડે રૂપે રે શીલ સોહાગણુ. ૩૬૨
નંદા સતી.	ખેનાતટ નયરે વસે. ૩૬૩
કૌશલ્યાણ.	દશરથ નૃપ કૌશલ્યાને કહે. ૩૬૫
૭ વ્યસન.	વાર તું વાર તું વ્યસન. ૪૦૮

સીતા. જનક સુતા સીતા સતીરે. ૨-૨ અલ્પાર્થઃ
છૂટક પ્રભાતીયાં. નખ જિનરાજ કૃપા કરે નખ શિખ સુખ પાવે—
૧૭ જૈ. પ્ર.

નસ્તવન. મહારં મન મોહું રે શ્રી સિધાયલેરે—૬૯ „
સિદ્ધિગિરિ ધ્યાવો ભવિકા સિદ્ધિગિરિ ધ્યાવો—૮૩ „
ગિરિરાજકું સદા મેરી વંદના જિનજીકું—૩૫૦ „
પ્રહસમે ભાવ ધરી ધણો— ૪૩ „

ગદ્ય ગ્રંથો.

૧ નદષ્ટિ વિચાર સઝાયનો ખાલાવખોધ.

અંતે—મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગણિ કૃત દષ્ટિ વિચાર સઝાય હતી તેહનો લેશથી સુખેં અર્થ જણાવવાને કાજેં શ્રીમત્તપાગચ્છીય સંવિત્ જન પક્ષીય ભ૦ શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરિએ કરીને લખ્યો છે શ્રી ખંભાત બંદિરે દોઁ મેઘજી ઉદયકરણ તથા વડનગરીય સા. આમૂલકના અનુ-ગ્રહ હેતે (પ્રથમાદર્શિ) લખ્યો છે.

—સંવત ૧૭૯૭ વર્ષે અપાઠ વદિ ૩૦ દિને રાત્રી પ્રથમ પ્રહરે લિખીતં સકલતાર્કિક ચક્ર ચૂડામણિ મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૯ યશોવિજયગણી તત્ શિષ્ય સકલ પડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૭-ગુણવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. શ્રી ૫ કેસરવિજયગણિ તત્ શિષ્ય શ્રી ૫ વિનીતવિજય ગણી શિષ્ય દેવવિજય લિખીકૃતં શ્રી ઘોઘા બંદિરે શ્રી નવપંડા પાર્શ્વનાથ પ્રસાદત્. (૧૬ પત્ર પ્ર.કા.)

આદિ—

ઐંદ્ર શ્રેણિ નતં પાર્શ્વ શ્રી શખેશ્વર નામકં
લિખામિ યોગદૃષ્ટિસ્વ સ્વાધ્યાયા લોકભાષયા.

અતે—

શ્રીમદ્ યશોવિજય વાચકવર્યરાજવિનિર્મિતો દૃષ્ટિવિચારરૂપઃ,
સ્વાધ્યાય એષઃ પ્રથમં તતોયં, ભાષામયો લેશતયા ટપ્યાર્થ. ૧ શ્રી
સ્તભ—તીર્થેડત્ર તપાગણીય, નામનાય જ્ઞાનાદ્વિમલાભિધેન, શ્રી સૂરિણાભૂરી
(પ્રભુસૂરી રાજ્યે) સુખાવબોધાબોધાર્થમેષો લિખિતોહિ ભદ્રં. ૨

—મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગ૦ કૃત દૃષ્ટિ વિચાર સજ્જાયહી
તેહના લેશથી સુખે અર્થ જણાવવાને કાનૈ શ્રીમત્તપાગચ્છીય સવિન્ન
જન પક્ષીય શ્રી નૃયવિમલઈ કરીનઈ લિખ્યૌ છઈ શ્રી ખંભાયત અંદિરે.
લિ. સંવત ૧૮૬૨ વર્ષે વૈશાખ શુદ્ધ ષષ્ઠી દિને શનિવાસરે શ્રી પાડલી-
પૂર નયરે. ૨૨-૧૪ આ. ક.

—સં. ૧૭૯૧ વર્ષે શાકે ૧૬૫૬ શ્રી પત્તને ચ વાસ્તવ્યો મોઢ
જ્ઞાતિ ઇતિ દિન અસ્ય ગ્રંથ ત્રયિકેન લિપિકૃતા ચ હસ્તયો. ૨૩
આ. ક. (ટપાકારના સમયમાંજ આ પ્રત લખાયેલી છે.)

—ઇતિ કહેતાં એણે પ્રકારે યોગદૃષ્ટિની સજ્જાય ટપ્યાર્થ સંપૂર્ણ.
લિ. પં૦ જ્ઞાનવિજય લિ૦; ગો. ના. રાજકોટ.

૨ નમ્યાનંદધન ચોવીસી બાળાવબોધ. ગો. ના રાજકોટ.

૩ સીમંધરજિન સ્ત૦ (યશોવિજયકૃત) ના પર બાલાવબોધ.

આદિ—

પ્રણમ્ય પાર્શ્વદેવસ્ય, પાદપદ્મમણીષ્ઠં

સીમંધર જિન સ્તોત્ર ટપ્યાર્થોયં લિખામ્યહં.

અતે—

શ્રી ઉપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગણિ કીધી તેહનો ટપો લવલેશ
માત્ર બાલ યુદ્ધિ નઈ જણવા નઈ સકલ સવિન્ન જન શિરોવતંસ પં.

શ્રી વિનયવિમલગણી પંકજ ભ્રમરસમ પં. શ્રી ધીરવિમલગણિ પદાં
 યુજ સેવા રસિક સેવક પં. શ્રી ધીરવિમલગણિઈ કીધો, અંથાઅંથ સૂત્ર
 ૩૫૪ ગાથા શ્લોક ૫૩૫. ટપ્પાર્થ અંથાઅંથ ૧૨૦૧ સવ ૧૭૩૬ તેહ
 ટપ્પામધ્યે કેતલી એક ગાથા ધર્મરત્ન પ્રકરણની છંઈ. કેટીલી એક ગાથા
 ઉપદેશ માલાની છંઈ. કોઈ પંચકલ્પ સમિતિ યોગત્રીસી હિતોપદેશમાલા
 પ્રશમરતિ યોગશાસ્ત્ર યોગનિર્ણય સમોધપ્રકરણ પશ્ચિશતક સંમોધ-
 સત્તરી, પંચવસ્તુ પ્રમુખ અંથની ગાથા શ્લોક મિલી ૧૫૭ છંઈ. ખીખઈ
 આગમશાસ્ત્રની સાખિ છંઈ, મચ્છર વિના પંડિત હોઈ તે સોધયો કૃપા
 કર્યો, જિમ ભવિકને ઉપગાર થાઈ. તે પુણ્ય થકી સર્વલોક સુખી
 થાઉ, એ આસીસ વચન મંગલીક જાણવું. શ્રીસ્તુ. સ. ૧૮૧૯ શાકે
 ૧૬૮૪ પ્રવર્તમાને શ્રી ભાદ્રવા સુદિ ૧૦ રવિવાસરે લિખિતં શ્રી સૂરતિ
 બંદિરે શ્રી અંચલ ગચ્છેશ પૂજ્ય ભદ્રારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી ઉદયસાગર સૂરી-
 શ્વર વિજયિરાજ્યે લિ. મુનિ તેજસાગર ગણિના સુશ્રાવક મં. શ્રી જીવ-
 નદાસ તત્પુત્ર મં. શ્રી હર્ષચંદ નત્પુત્ર મં. શ્રી વિજયચંદકર્ય પદનાર્થ.
 ૮૯-૧૪ આ. ક.

(૩૭૬) હૈમસૌભાગ્ય (તં સાગરશાખા સત્યસૌભાગ્ય-ઈંદ્ર-
 સૌભાગ્ય શિ૦)

(૭૭૭) રાજસાગરસૂરિ નિર્વાણ રાસ. સં. ૧૭૨૧ પહેલાં.

આદિ—

સકલ મનોરથ પૂરણો, મંડલ કેલિ નિવાસ
 વામાનંદન વર્ધિઈ, શ્રી શંખેસર પાસ.
 સિદ્ધારથ કુલમંડણો, ત્રિસલા દેવિ મલ્હાર
 વર્ધમાન જિનવર જયો, મનવંછિત દાતાર.
 વીરપાટિ ગણુધર હુઆ, સોહમ પદ મુણિંદ
 સવંસ મુગતામણી, તપગચ્છ કુવલય ચાંદ.

શ્રી રાજસાગરસૂરીસર, સુવિહિત મુનિ સિયુગાર
તેહ તણા નિર્વાણનો, ભણસું રાસ ઉદારે.

૪

x

x

x

x

અતે—

રાગ ધન્યાસી.

શ્રી વિજયસેનસૂરિ પદ પ્રભાકર, રાજસાગર સૂરીહજી,

સકલ ભદારક સિર ચૂડામણિ, જગદ્દાનદન ચંદજી.

૬૮

વિજયમાન તસ પદ ધુરંધર, અદ્ભુત લખિધ નિધાનજી,

નાણુ રચણુ રચણાયર ગણુહર, ગોયમ સામિ સમાનજી.

૬૯

ઉદયવંત જસવંત વિશારદ, સુવિહિત સૂરિ લલામજી,

ભદારાજ શ્રી યુદ્ધિસાગર ગુર, સોહધે પાવન નામજી,

૭૦

તસ ગચ્છ મંડન વાચક નાયક, સત્યસૌભાગ્ય ગુર સીસજી,

ઈંદ્રિસૌભાગ્ય વાચક વર રાજઈ, દિનદિન અધિક જગીસજી.

૭૧

હૈમસૌભાગ્ય તસ સીસ ધર્મ કહઈ, તિહાં લગિં એ ગુર રાસજી,

પ્રતિપો જિહાં લગિં મહિ મડલિ, દિનકર કરિ પ્રકાશજી.

૭૨

૩-૧૫ વિ. ને. ભં. નં. ૩૨૨૮.

—સંવત્ ૧૭૨૧ વર્ષે કાર્તિક સુદિ ૧૩ રવો શ્રી ઉસવંશ જ્ઞાતીય
આવિકા પકનાર્થ. ૨૧-૯ લાં નં. ૩૮૪.

૩૮૦ ધર્મવર્દન (ધર્મસિંહ) ખં જિનભદ્ર સૂરિની શાખા—

સાધુકીર્તિ—સાધુસુંદર—વિમલકીર્તિ—વિજયહર્ષ (શિ.)

આ કવિ સંસ્કૃત ભાષામા પણ કવિ હતા. તેમણે શ્રી ભક્તામર
સ્તોત્ર સમસ્થા ૩૫ શ્રી વીરજિન સ્તવન ૪૪ વસંતતિલકામા રચેલ છે
ને તે પર સ્વોપન સંસ્કૃત વૃત્તિ રચી છે, અને તેમા એવી રચના કરી
છે કે ભક્તામર સ્તોત્રના દરેક વસંતતિલકાનું ચોથું ચરણ એજ આ
વીર સ્તવનના દરેક વસંતતિલકાનું પણ ચોથું ચરણ મુક્યું છે. છેવટે
૪૫ મો માલિની છંદ મૂકી પોતાનો પરિચય અને તેની રચના સાલ
સં. ૧૭૩૬ આપેલ છે:—

રસગુણ મુનિ ભૂમેષ્વરે (૧૬૩૬) ડગ ભક્તામરસથે:

ચરમ ચરમપાદૈઃ પૂરયન્ સત્સમસ્યા:

સુગુર 'વિજયહર્ષા' વાચકા સ્તદ્ વિનેય—

શ્રમભજન નુતિં રો 'ધર્મસિંહો' વ્યધત:

—ઋત્યુપાધ્યાય શ્રી ધર્મવર્ધનગણિ કૃતં શ્રી ભક્તામર સ્તોત્ર સમ-
સ્થાપ શ્રી વીરજિનસ્તવનં તદ્વૃત્તિશ્ચ. આથી એ પણ સિદ્ધ થાય
છે કે કવિના નામે ધર્મવર્ધન અથવા ધર્મસિંહ એ બંને હતાં. આ
સ્તવન આગમોદય સમિતિ તરફથી સં. ૧૯૮૨ માં સવોપન વૃત્તિ અને
ગુજરાતી ભાષાંતર સહિત મુદ્રિત થયેલ છે.

(૭૭૮) અમરસેન વૈરસેન ચોપધ.

આદિ—

અક્ષર રાગ જિમ અધિક, અક્ષર રાગ એહ

ખેહું એક અનેક વિધિ, જગતિ સગતિ જેહ. ૨

સિદ્ધાં ધુરિ પદ જે સદા, ત્રિકરણ શુદ્ધે તેહ

કરના કોડિ કલ્યાણ હોઇ, આશા ફલે અછેહ. ૩

અમરસેન અખીયાત જગિ, વૈરસેન તસુ વીર

ગ્યાન એહ મુનિ ગાધયે, ગુરૂઆ ગુણહિ ગંભીર. ૪

x

x

x

x

અંતે—

ગરૂઓ શ્રી ખૂરતર, ગછ ગાળે, શ્રી જિનચક્ષુરિરાજેજી

શાખા જિનભદ્રસુરિ સહાજે, દોલતિ ચઢિ દિવાજેજી

પાદક પ્રવર પ્રગટ પુન્યાર્ધ, સાધુકીરતિ સવાધજી

સાધુસુંદર ઉવઝાય સદાર્ધ, વિદ્યા જસ વસાધજી

વાચક વિમલકીરતિ મતિવતા, વિમલચંદ દુતિવંતાજી

વિજયહરપ જસુ નાન વધતા, વિજયહરપ ગુણઆપીજી

સદ્ગુરૂ વચન તણો અનુસારી, ધરમસીખ મુનિધારીજી

કહે ધરમવરધન સુખકારી, ચઉપધ એ સુવિચારીજી,

ગુણવંતા જે એ ગુણુ ગાવે, ભાવના સુધ મન ભાવેજી
પૂરે પુન્ય તણો પરભાવે પરમાણુંદ સુખ પાવેજી.

—સં. ૧૮૨૫ આસો કૃષ્ણ પક્ષે ૧૧ તિથૌ વસંતવારે પૂજ્ય
ઉદેચદજી પ્રસાદાત્ ૧૩-૧૫ વિ. ને. ન. ૪૫૦૪.

(૭૭૯) શનિશ્ચર વિક્રમ ચો. રાધનાપુરમાં

આદિ—

સરસતિ સુમતિ દો મૂહનિ, વાણી અપૂરવ સાર;
ગુણુ ભણુવા ઉલટ ધણો, વિક્રમ ભૂપ ઉદાર. ૧
કિ કિવા મનોરથ ઉપનુ, વિક્રમરાય ચરિત્ર;
અનેક ગુણુ અંગે ભર, ભણુતાં જીભ પવિત્ર. ૨
મોટૂ કરણી તેહ તણું, શેતુજય ઉદાર;
સસી વમાન સમોવડિ કીયા, જિનધર અતિ વિસ્તાર. ૩
તાન ગુણુ તેમાહિ હુઆ, સુણુજયો તસ અવદાત,
પરનારી સહોદરપણું, દાનિ બહત વખાત. ૪

× × × × ×

અતે—

રાય સિદ્ધસેન દિવાકર ગુરવયણે કરીરે, પ્રીછુ શ્રી જિન ધર્મ
માહાકાલ વર તીરથ જિણિ ઉદ્ધરે રે, પ્રતિબોધ્યો વિક્રમ. ૧૪૬
રાધનપૂર નયર વર્ષાણીધરે, જીહાં શ્રાવક બહુ વાસ;
જિનપૂજાદિક ધર્મ કાર્યજ હોધ ધણારે,

તાંહા મિ રચીઉ રાસ. ૧૪૭ રાય.

જે સુખિ પભણિ શ્રવણે સુણિરે શનીની પીડા તાસ,
જન સજ પ્રસુખ ધર્મસી બણિ, શનિ પુહચાડિ આસ. ૧૪૮ રાય.

—૯-૧૩ દા. ન. ૭૧ ડે.

(૭૮૦) (અમરકુમાર-) સુરસુંદરીના રાસ. સ. ૧૭૩૬ શ્રા.
સુ. ૧૫ બેનાતટપુરમાં.

આદિ—

દૂહા.

સાસણુ જેહનો સવિ હિયૈ, આજ પ્રતિક્ષ પ્રમાંણુ,	૧
જગગુરૂ વીર જિણુંદનૈ, પ્રણમું ઊલટ આંણુ.	
જેહનૈ સાધ સંવેગધર, દૂવા ચવદ હજાર,	૨
સહસ્સ છત્રીસે સાધવી, જ્ઞાન ક્રિયા ગુણુધાર.	
એક લાખ ગુણુસદિ સહસ, આવક સદ્ સુષકાર,	૩
સહસ અઢારૈ લાખ ત્રિક, આવકણી સુવિચાર.	
પાટૈ વીરતણૈ પ્રકટ, શ્રી સુધરમ ગણુધાર,	૪
આજ ચતુરવિધ સંધ પિણુ, તેહ તણો પરિવાર.	
વરતૈ છે તેહના વચન, આગમ અરથ વેપાર,	૫
તિણુમાહૈ જિણુ ઉપદિસ્યો; મંત્ર મહા નવકાર.	
ચવદેં પૂરવ સાર એ, ભાળ્યો શ્રી ભગવંત,	૬
મૂલ મંત્ર નવકાર-છે એહનો આદ ન અંત.	
એક મના આરાધતા, કષ્ટ રહૈ નહી કાય;	૭
રિદ્ધ સિદ્ધ વાઘૈ અધિક, વિજયહરણ સુષ હોય.	
આગમમાંહિ અનેક છે, એહના ગુણુ અધિકાર,	૮
સુરસુંદરીયૈ સુષ લલા, સુણુજ્યો તે સુવિચાર.	

અતે—

ઢાલ ૧૨ ધન્યાસી. ધણુ પરભાવ ભગતિ મન આંણી-એ દેશી.	
ધરમ સીલ જિણુ સાચો ધાર્યો, વલિ નવકાર સંભાર્યોજી;	
સુરસુંદરીયૈ સર્વ સમાર્યો નિજ આતમ ઉધાર્યોજી,	
એક સદા જિન ધર્મ આરાધો.	૬
સીલતરંગણી ગ્રંથની સાષૈ એ રાસ અતિ લાષૈજી,	
ધન જે શીઘ્ર રતનૈ રાખે ભગવંત ધણુ પરભાષૈજી.	૭
સંવત સતરૈ વરસ છત્રીસૈ આંવણુ પૂનિમ દીસેંજી,	
એહ સંબંધ કહો સુજગીસૈ સુણુતાં સદ્ મન હીસેંજી.	૮

ગણધર ગૌત્રે ગણપતિ ગાનૈ, જિનચંદ સૂર વિરાજૈ; ૯
 શ્રી ખેનાતટ પુર સુખ સાજૈ, ચોખી કરી હિત કાજૈ.
 સાખા જિનલક સૂરિ સવાઈ, ખરતર ગણ વરદાઈ;
 પાઠક સાધુકીરતિ પુન્યાઈ, સાધુસુંદર ઉવઝાઈ. ૧૦
 વિમલકીરત વાયક વડનામી, વિમલચંદ યશ કામી,
 વાયક વિજયહર્ષ અતુગામી, ધર્મવર્ધન ધર્મ ધ્યાની. ૧૧
 ઉપદેશ હૈયા મૈં આણી, પુન્ય કરૈ જો પ્રાણી.
 આવી લાહિ મિલૈ આજ્ઞાણી, સાચી સદ્ગુરૂ વાંણી. ૧૨
 ખારમી ઢાલ કહી બહુ રજે, ચૈથૈ ખડ સુચંગોજ;

જિનધર્મ શીલ તણે સુભ (શ્રુત) સંગે, આનંદ લીલ ઉમંગોજ. ૧૩
 ઇતિ શ્રી અમરકુમર સિરસુંદરીના રાસ પ્રાકૃતઅઘૈ સંપૂર્ણમ્ ॥
 સવત્ ૧૮૪૮ આસો જ વદિ ૮ દિનૈ પં-ધનવિજય લપિકૃતં-॥ શ્રી
 સાદરાપૂરેન ચતુર્માસક કૃત પ્રથમ ખડે ઢાલ ૮ દિતિયૈ ખડે ૧૧
 તૃતિય ખડે ૮ ચતુર્થ ખડે ૧૨ સર્વગાથા ૬૩૨ સર્વસંલોક સંખ્યા ૯૦૦
 શ્રીરસ્તુ ॥ પં ॥ હીરવિજય ગ૦ નિજ આત્માર્થે । શુભંભવતુ ॥ કલ્યા-
 નમસ્તુ । શ્રી રસ્તુ ॥ શ્રી. (દિ૦ લા-પં. કમળવિજયપાસેની પ્રત)

—સં. ૧૮૩૪ રા કાતી સુદ ૪-૨૨-૧૫ પ્ર. કા, નં. ૧૮૪

—સંવત ૧૮૦૬ વર્ષે કાગુણ વદ ૧૨ દનૈ, પં. શ્રી ગુલાલ-
 કુશલજી લપીકૃતં. ૩૦-૧૪ જૈ. સે. ઇ. નં. ૧૦૫૮.

—સર્વગાથા ૬૧૯ શ્લોકૈ ૯૦૭ માત્યાદિ લખિતં અમ્હદનગરે
 પંડિત શ્રી પ શ્રી સકલ પંડિતશિરોમણી પં. રૂપવિજયગણી. તત્
 શિષ્ય મુનિ ગુલાલવિજયેન લખિતં સવત્ ૧૭૮૧ વર્ષે પોષ સુદ ૩
 દિન વાર સોમે પન્યાસ ભાણુવિજય ગણિ પાર્શ્વે લખિતં. ૧૭ પાને.
 ૨૩-૧૭ ગુ. વિ; વિદ્યા.

લિ૦ શ્રી નગર રાઝહા મધ્યે વાયક શ્રી હંસરાજ શિ૦ પં.
 ભીમરાજ શિષ્ય. મુ. કાનજી લિ. સંવત્ ૧૮૧૧ વર્ષે જોઠ વદ ૨ સોમ-
 વાસરે. ૨૨-૧૬ વિ. ને. નં. ૪૫૫૪.

(૭૮૦૬) દશાર્ણભદ્ર (ચો.) ૧૭૫૭ મેડતામાં.

સંવત સત્તરે વરસ સતાવનૈ મેડતાઘ નગર મઝાર,
ચૌમાસે ગણુધર જિનચંદ્રણ સુજસ લહે સંસાર.
ભટ્ટારકીયા ખરતર ગચ્છ ભલા શાખા જિનભદ્રસુરિ
વાચક વિજયહરપ વખતાવર પ્રસિદ્ધ પૂણ્યપટ્ટર.
તેહનૈ શિષ્યે એ મુનિવર સ્તવ્યો શ્રી પાઠક ધર્મસીહ;
શ્રી જિન ધર્મ તિકો શ્રી સંધને ચહ સુખ દૌલતિ દીહ.

(૫ પત્ર પ્ર. કા) વિદ્યા.

(૭૮૦ખ) ૨૮ લખિંધ સ્તવન, સં. ૧૭૨૨ મેરતેરસ. લુણુકરણુસરમાં—
સવત સતરે સે ખાપીસ (છવીસૈ) મેર તેરસ દિન ભલે,
શ્રીનગર સુખકર લુણુકરનસર આદિ જિણુ સુપસાહિયે,
વાચનાચાર્ય સમરે (સુગુર) સાંનિધ વિજયહરપ વિલાસ એ,
કહે ધરમવર્ધન તવન ભણુતાં પ્રગટ જ્ઞાન પ્રકાશ એ.

(સ્તવનાવલિ. જૈ. એ. ઇડિયા—મુંબઈ.)

—સં. ૧૯૦૬ શક ૧૭૭૧ ચૈ. શુ. ૧૩ ગુરૂ લિ. વંસીધર
રતલામ મધ્યે. ૨-૧૪ આ. ક.

(૭૮૦ગ) + ૧૪ ગુણુસ્થાન સ્તવન સં. ૧૭૨૯ શ્રાવણ વદ ૧૧
ખાહડમેરમાં—

આદિ—

ઢાલ ૧. થંભણુપુર શ્રી પાસ જિણુદો એહની—

સુમતિ જિણુદ સુમતિ દાતાર, મનસુધ બહુ ખારોખાર.

x

x

x

x

અર્—

કંલશ—

ધ્રમ નગર ખાહડમેર મંડણુ સુમતિજિન સુપસાહિયે,
ગુણુ દાણુ ચૌદ વિચાર વણ્યો, ભેદ આગમને ભલે,
સંવત સતર ઓગણુત્રીસે શ્રાવણ વદિ એકાદશી,
વાચક વિજયહરપ સાંનિધ કહે એમ મુની ધરમસી.

પ્ર. રત્ન સમુચ્ચય પૃ. (સ્તવનાવલી-જ. એ. ઇંડિયા-મુખ્ય.)
—લિ. ૧૯૦૬ એ. શુ. ૧૩ ગુર, ખસીધર રતલામ મધ્યે-૩-૧૪. આ. ક.
(૭૮૦૪)+ ૨૪ ફંકક વિચાર ગર્ભિત સ્તવન, ૪ ઢાળમાં સં.
૧૭૨૯ દીવાલી જેસલમેરમાં.

આદિ—પૂર મનૌરથ પાસ જિણેસર એહ કડ અરદાસજી—
અ. (કલશ)

ધમ સકલ સુખકરં નગર જેસલમીર મહિમા દિનદિને,
સંવત સતરે ઉગુણત્રીસે દિવસ દીવાલી તણે,
મણિ વિમલચદ સમાન વાચક વિજયહર્ષ સુસીસ એ,
શ્રી પાસના ગુણુ ધમ ગાવે ધરમસી સુજગીસ એ. ૩૪
(સ્તવનાવલિ. જ. એ. ઇંડિયા. મુખ્ય. ૨-૧૪ આ. ક.

પ્ર. રત્ન સમુચ્ચય પૃ. ૧૮૫ થી ૧૧૮
(૭૮૦૪)+અઢી દ્વીપ વીસ વિહરમાનસ્ત૦ ૩ ઢાળ. સં. ૧૭૨૯
જેસલમેરમાં.

આદિ—વંદૂ મન સુધ વહિરમાન જિતેસર વીસ.

દીપ અઢીમે દીપૈ, જયવંતા જગદીસ—

અંતે—ધમ અઢી દીપે પનરે કરમાંભૂમિ ક્ષેત્ર પ્રમાંણુ રે,
શ્રી સિદ્ધાંત પ્રકરણુ બાળ્યા, વીસ વિહરમાંન એ,
શ્રી નગર જેસલમેર સંવત સતરે ગુણુત્રીસે સમે,
સુખ વિજયહરષ જિણુંદ સાનિધ નેહ ધરી ધ્રમસી નમે. ૨૬
૨-૧૨ આ. ક.

પ્ર. રત્ન સમુચ્ચય પૃ. ૨૨૩ થી ૨૨૭.

(૭૮૦૪)+ સમવસરણુ વિચાર ગર્ભિત સ્ત૦

આદિ— ફૂંડા.

શ્રી જિનસાસનસેહરો, જગગુર પાસ જિણુદ
પ્રણુમિ જેહના પાય કમલ, આવી ચોસઠ ઈંદ. ૧

અતે—

કલશ.

ધર્મ સમવસરણૈ ઋદ્ધિ વરણૈ સહ જિનવર સારખી,
 સદ્વહે તે લહે શુદ્ધ સમકિત પરમ જિનધર્મ પારખી,
 પ્રકરણુ સિદ્ધાંત ગુરુ પરંપર સુણી સહુ અધિકાર,
 સસ્તવ્યો પાસ જિનંદ પાઠક ધર્મવર્દન ધાર એ.

૨૭

પ્ર૦ રત્ન સમુચ્ચય પૃ. ૨૧૦ થી. ૨૧૨.

(૭૮૦૭)+ આલોચણુસ્ત. ૪ ઢાળનું. સં. ૧૭૫૪ ફલોધીમાં.

આદિ— ૧ લી ઢાળ સફલ સંસારની એ દેશી.

એ ધન શાસન વીર જિનવર તણો, જસ પરસાદ ઉપગાર થાયે ધણો,
 સૂત્ર સિદ્ધાંત ગુરુ મુખ થકી સાંભલી, લહિય સમકિત અને વિરતિ
 લહિયે વલી. ૧

ધર્મનો ધ્યાન ધર તપ જપ ખપ કરે, જિણુ થકી જીવ સંસારસાગર તરે;
 દોષ લાગા જિકે ગુરુ મુખ આલોચ્યે, જીવ નિર્મલ હુવે વસ્ત્ર જિમ
 ઘોઘ્યે. ૨

x

x

x

x

અતે

કલશ.

ધર્મ જેહ ધરમી ચિત્ત વિરમી, પાપ સર્વ આલોચને,
 એકાંત પૂછે ગુરુ બતાવે, શક્તિ વચ તસુ જોયને,
 વિધિ એહ ફરસી તેહ તરસે, ધરમવંતતણે ધુરે.
 એ તવન શ્રી ધર્મસિંહ કીધો, ચૌપને ફલવધીપુરે.

૩૦

પ્ર. રત્નસમુચ્ચય પૃ. ૨૧૯ થી ૨૨૨.

૩૮૧ વિનયલાલ (ખ૦ સુમતિસાગર-સાધુરંગ-વિનય
 પ્રમોહ શિ૦)

(૭૮૧) વછરાજ દેવરાજ ચૌપદ. સં. ૧૭૩૦ પોસ વદ ૨ સોમવાર
 મુલતાનવા.

આદિ—

- પરમ નિરંજન પરમ પ્રભુ, પરમેશ્વર શ્રી પાસ,
સો સાહિય શ્રી નિત સમરતાં, અવિહત પૂરે આસ. ૧
- જસુ ચરણુ સેવા કરે, રાત દિવસ કર જોડિ,
ધરણુ રાજ પદમાવતી, મદ મચ્છર સહુ મોડિ. ૨
- સમરંતા સેવક ભણી, સાનિધકારી હોઈ,
તસુ સ્મરણુ તિહુ ભુવણુમેં, સુણ્યો ન બીજો કોઈ. ૩
- અતુલબલી અરિહંત તો, સમરણુ કરતાં સિદ્ધિ,
મગલ દિન દિન પ્રતિ હુવે, અષ્ટ સિદ્ધિ નવનિધિ. ૪
- બહરાજ રાજ કુંવર, પુણુ તણે પરબંધ,
કહિસ યથામતિ જોડને, સગલો તસુ સંબંધ. ૫
- પુણ્ય કરો સંસારમેં, પુણ્યે સંકટ દૂર,
સુર માનવ સુખ પામીયે, પુણ્ય હુવે જો પૂર. ૬

×

×

×

×

અંતે— ઢાલ ૧૪ સુધર્મ સામિ પરંપરા એ દેશી.

ધણુ પરિ મુનિ વર્ણના, કરતાં જે હુવો ધર્મ
ચોથ સુ લાભ મુઝને હુજ્યો, હલુવા દુઃકૃત કર્મ
સહુ કર્મ દુકૃત હુધજ્યો.

×

×

×

×

ચોથો ખંડ પૂરો થયો, સદ્ગુરુ સાનિધિ જાણી,
ખરતર ગછ મેરુ અડિનલો, મહિમા સકલ વખાણુ,
ગુરુરાજ જીગપ્રધાન જિજ્ઞાસુરિ વડભાગી થયા,
તિસ અકુખ્ખર સાહ રીઝિ, જગત વરતાવી દયા,
વલી બિરદિ લાધા વડવડા તે કહ્યા, પાર ન પાંગિએ,
મન સુધ અવિચલ ભાવ આણી, ગુરુ ચરણે સિર નામીયે. ૪

તાસુ સીસ જસ પરગડા, પાઠક પુણ્ય પ્રધાન,
 જુગવર ગુરુ નિજગણ તણી, પદવી દીધ પ્રધાન,
 પરધાન પદવી જસુ દીધી, સુજસ સહુ ભૂમંડલે,
 તસુ સીસ પાઠક સુમતિસાગર વાદિ દંભી નિરદશે,
 પંડિત સિરોમણુ ખિરદ ધરતાં દાન ચિબ્યા દાયિકા,
 સહુ શાસ્ત્ર પાર ગામી બણીયૈ, સરસ્વતી વર લાયકા.
 સ્વાધૂરંગ વાચક ભલા, તાસુ સીસ સુપ્રસિદ્ધ,
 જાણે પૂરવ અભ્યાસી ચઢિદહ વિદ્યા સિદ્ધ,
 અતિ સુખમ મતિ કર અલ્પ વયમે' સકલ વિદ્યા અભ્યસી,
 તિદેવ રૂપી મનુષ્ય ભવમૈ, પ્રણુમીયે મન ઉલસી,
 તાસુ સીસ વિનયપ્રભોદ પાઠક વિદ્યમાન વિરાજે,
 જસુ નામ સુણુ કુમતિ વાદિ જર્ઘ દહ ભાજે.
 તેમ ગુરુને પસાઉલે, નિજ મતિ સારૈ જોડ,
 કીધી શ્રી વજ્રરાજની, ધર્મલા મન કોડિ,
 મન કોડિ આંણી નિજ ચ આંણી પૂર્વી રેખની વારતા,
 જસુ શ્રવણુ સુણુતાં હુવે મંગલ, દુરંત સંકટ વારતા.
 જોડ કરતાં પુણ્ય હોધજે, બોધ મુઝનૈ ભવ ભવે,
 નિત ધર્મ પ્રસાદૈ સદ્ગલ વંછિત વિનય ધમ વીનવે.
 શ્રી ખરતરગણના ધણી, ભદારક જિનચંદ,
 શ્રી જિનરતન પટોધર, પ્રતપો તેજ દિનંદ.
 ઈદિ ને રવિચંદ જ લગિ મેરૂ ધ્રૂ ગ્રહ ગણચરા,
 તાં લગિ વિરાજે પૂજ અવિચલ આણુ ચરતો સહુ ધરા,
 તસુ રાજ સહુ સુખ સાજ સેતી દિન દિને ચઢતી કલા,
 આસીસ વાચનૈ વિવિધ પ્રરિ, વિનયલાભ કહે ભલા.
 સંવત સમૈસૈતીસે પોસ માસિ વદિ થીજ,
 તિણુ દિન કીધી ચોપધ સોમવાર તિમ હીજ,
 શુભ ચાર સરસતિ તણિ (સાં)નિધ નગર મુલતાણે મુદ્ધ,

શ્રી સુમતિનાથજિણુંદ સાનિધિ પાર્શ્વનાથ ધરું હ્રદા,
 શ્રી સિંધ ખરતર ગછ કરો જ્યે પ્રયલ પંડુરે,
 જિનદત્ત શ્રી જિનકુશલ સાનિધિ સુખમર દૂરધ. ૯
 શ્રી વછરાજ કુમર તણો ચિહું ખડે સંખધ,
 કીધો શ્રી મુલતાણુમે પ્રસિદ્ધ ધણે પ્રખધ,
 પરખધ વિરચ્યો વિનયલાલે, ઢાલ બંધઉ અતિ ભલો,
 તસુ શ્રવણુ સુણુતાં અલિય દુહિદસ જાઈ, મનવહિત ફલો,
 પસયલ કીધી ચોપઈ, શિષ્ય સુમતિવિમલને આગ્રહે,
 જે સુણે ભવિયણુ ભાવ આણી, તેહ સુખ સંગતિ લહે,
 ચિહું ખડે મિલને થઈ, ખા(છા)સઠિ ઢાલ રસાલ,
 ભાવ સહિત જે સાંભલે, ફલે મનોરથ માલ,
 મન આસ સફલી હુવે,
 સુણુતાં વછરાજ તણી પરે નવનવી સંપદ લહે.
 દિન પ્રતિ રિદ્ધિ સિદ્ધ વસે ધર,' આણુંદ ઉછવ હુવે,
 અધિક જાઈ સહુ જાંજલ હૈ, ધમિ વિનયલાલે કહે,
 ભવિક નર ફલે મંગલ માલ હે.

૧૦

—ધતિશ્રી વછરાજ કુમર પ્રખધે ચતુર્થ ખંડ સમાપ્ત. સ. ૧૮૭૨ મિ
 કનિષ્ઠ વદિણુ નવમ્યાં તિથૌ ગુરવાસરે લિ૦ વિક્રમપુર મધ્યે. ૪૬-૧૮
 વિ. ને. નં. ૪૪૭૬. (જિનરત્નસૂરિ-આચાર્યપદ સ. ૧૬૮૯ સ્વ. ૧૭૧૧.)

૩૮૨ દેવવિજય (ત૦ વિજયસિંહસૂરિ-ઉદયવિજય શિ૦)

(૭૮૨) ચંપક રાસ સં. ૧૭૦૪ શ્રાવણુ શુદ્ધ ૧૩ ધાણેરાવમાં.
 આદિ— પૃષ્ઠ નથી.

અંતે—

રાગ ધન્યાસી.

શાલિભદ્ર ધન્નો રિષિરાયા, તાસ નમું નિત પાયાજી એ દેશી.

શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર રાજઈ, ખીજો પટધર જાજાજી,

શ્રી વિજયપ્રભસૂરીશ વિરજાજી, દિનદિન અધિકે દિવાજાજી.

૧

શ્રી ગુરુ નામ જપો જયકારી, ક્રિયા ગુણભંડારીજી,
 તસ પરધારી જગ હિતકારી, વિજયરત્ન ગણુ ધારીજી. શ્રી. ૨
 જયતારણુ ચોમાસ પધારઈ, એક મેડતા નયર મઝારઈજી,
 એહ ગુરુની આણુ સિર ધારઈ; તેહનધ પાર ઉતારઈજી. ૩
 શ્રી વિજયસિંહ સૂરીશ્વર રાય, તેહના શિષ્ય કહાયાજી,
 જ્ઞાન ક્રિયાદિક ગુણે સવાયા, ઉદ્યવિજય ઉવઝાયાજી. ૪
 એ ગુરુનધ સુપસાઈ કીધી, ચંપક ચોપાધ સીધીજી,
 શ્રી મહાવીરઈ મુઝ મતિ દીધી, સુખ સંપત્તિ વ સિદ્ધિજી. ૫
 સાધુવિજય પુણ્યવિજય સખાધ, સૂધી સાધ ગુરુ ભાધજી,
 રાજશ્રી સાધવી મુઝ માંઈ, શ્રી જિનધર્મ સગાધજી. ૬
 જ્ઞાનવિજયનઈ વાંચણુ સારઈ, શ્રોતાનઈ ઉપગારઈજી,
 દેવવિજય કવિ વચણુ વિચારઈ, ધાણુરાનયર મઝારઈજી. ૭
 સંવત સતર ચોત્રીસા વરષઈ, આવણુ શુદ્ધિ મન હરપઈજી,
 નેરસ દિન જલધર જલ વરસઈ, જયજય લઈ વરસ્યઈજી. ૮

ફૂહા.

એ ચંપકની ચોપાઈ, ઢાલ આડતાલીસ,

ગાથા ફૂંહા બધસઈ આલીસ.

૧૨-૨૩ વિ. ને.

૩૮૩ દયાતિલક (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ શિ૦ રત્નવિજય શિ૦)
 (૭૮૩) ધનાનો રાસ. સ. ૧૭૩૬ કાર્તિક શુદ્ધ ૯.

આદિ—

વીર જિનેસર પાય નમી, પ્રણમી નિજ ગુરુપાય;
 હંસગમણી ચિત્તેમૈ ધરી, કહિસિં કથા ચિત લાધ. ૧
 દાન સીલ તપ ભાવના, ધરમના મારગ એહ,
 ધહાં તઉ દાંન બખાણિસ્યું, દધણુહાર સિવગેહ. ૨
 ભલધ પાત્ર જે દાંન દે, નિજ શક્તઈ શુભ ભાવ;
 તે નર થાયે સુખ ભવનૈ, જિમ ધનૌ વડાવ. ૩

દાન દેધ મુનિવર ભણી, પછપ કરધ પછતાઇ;
તે દુખ ભજે ન જગિ હુવે જિમ ધન્નાના ભાઇ.

૪

x x x x x

અંતે—

દાલ ૧૭ ધન્યાસિરી.

દાનધ સુપરિ દીજીયે.....

x x x x x

સંવત મુનિ ગુણુ રિધિ સંસી, કાતીનૌ ચૌમાસ;

તિણુ દિન પૂરી મધં કરી, એ ચૌપધ ઉદ્ધાસ—દા. ૫

શ્રી ખરતર ગછ રાજ્યઉ, શ્રી જિનચંદ સુરિંદ;

પ્રતિપઉ અવિચલ યુજીજી, જા લગિ રવિ પ્રભુ ચંદ. ૬

સકલ વિદ્યા કરિ સોભતા, વાયક પદવીધાર;

શ્રી રૂતનજય મુઝ ગુરૂ ભલા, ભાવિક કમલ દિનકાર. ૭

તસ પરસાદે મેં કરી, એહ કથા પરસિધ;

દયાતિલક કહે જૈ સુણે, તિયા ધરિ અવિચલ સિદ્ધિ. ૮

સાલિભદ્ર ધના પરધં, દીનધ ધણુપરિ દાન;

પરભવ જતા તે લહધ. અવિચલ કોડિ કલ્યાણ. ૯

—લિ. જીયે કીસનગઢ મધ્યે આત્મા અર્થી શ્રી પુજ જી શ્રી

નાથુરામજીરૈ પ્રસ્યાદ લિ. સં. ૧૮૩૧. ૯-૧૬ ધો.

૩૮૪ નયનશેખર (આં. પાલીતાણા શાખાના જ્ઞાનશેખર શિ. ૦)

(૭૮૪) યોગરત્નાકર ચૌપધ સં. ૧૭૩૬ શ્રા. શુ. ૩ બુધ.

અંતે—

સંવત સતર છત્રીસધ જાણિ, ઉત્તમ આવણુ માસ વષાણિ,

સુકલપક્ષ તિથિ ત્રીતિયા વધી, બુધધવારધ શુભવેલા ભલી. ૯૧

શ્રી અંચલગમ્ધિ ગિર્યા ગમ્ધપતી, મહા મુનીસર મોટાં યતી,

શ્રી અમરસાગર સરીસર જાણુ, તપ તેજધં કરિ જીપધં ભાણુ. ૯૨

સુવિહિત ગચ્છતણા સિણુગાર, જીણુઈ જીત્યું કામ વિકાર;
મોહરાય મનાબ્યો હારિ, કષાય દૂરઈ કીધા ચ્યાર. ૯૩

આચાર્યના ગુણ છત્રીસ, તિણિ કરિ સોહમ વિસવાવીસ,
યુગપ્રધાન ખિરદ જોહનઈ, રાય રાણા માનઈ તેહનઈ. ૯૪

તાસ તણુઈ પધિ શાખા ધણી, એક એક માંહિ અધિકી ભણી,
પંચ મહાવ્રત પાલઈ સાર, ધસા અછઈ જોહના અણુગાર. ૯૫

તે શાખામાંહિ અતિ ભલી, પાલીતાણી શાખા ગુણ નિલી,
પાલિતાચાર્ય કહીઈ જોહ, દૂઆ ગછપતિ જે ગુણુગોહ. ૯૬

આગળ ચાલતાં આ પાલીતાણીય શાખાના શ્રી પુણ્ય-તિલકસ્ત્ર-
રિથી લખને પોતા સુધીની પરંપરા બતાવી છે.

—ભાવનગરના શ્રી કસ્તુરસાગરજી ભંડાર.

—લ. સં. ૧૮૩૬ પત્ર ૧૪૧ શ્લો. ૯૦૦૦ દા. ૪૩. ન. ૧
લીં. વૈદ્યકનો ઓપાઈખિદ્ધ સારો ગ્રંથ છે.

૩૮૫ રૂચિરવિમલ. (ત૦ માનવિમલ-કેશરવિમલ-ભોજ-
વિમલ શિ.)

(૭૮૫) મત્સ્યોદર રાસ. સં ૧૭૩૬.

આદિ—

શાંતિકરણ જિન શાંતિજી, સુખદાયક સસાર,
નામ થકી નિત પામીએ, સુખ સંપત્તિ ભંડાર. ૧

સરસ વયણ રસ વરસતી, સમરી શારદમાય,
વયણ અનોપમ આપજ્યે, જિમ જગમાં જસ થાય. ૨

કાલિદાસ કવિતા લહે, તે તાહરો ઉપગાર,
માતા તિમ મુઝ ઉપરે, ધરજ્યો હેન અપાર. ૩

ગુર ગિરિઓ સંસારમાં, આપે વિદ્યાદાન,
ભોજવિમલ કવિરાજનો પામી અવિહત માંન. ૪

પુણ્ય ઉપર સંબંધ એ, સુણ્યો સહુ નરનાર,
સુણતાં અચિરિજ ઉપજે, વાધે યુદ્ધ અપાર.
પુણ્યે ધણ કંચણ લહે, પુણ્યે ધણ સયોગ,
પુણ્યે સુરસેવા કરે, પુણ્યે પુરણ ભોગ.
મચ્છોદર પુણ્યે કરી, પામ્યો સુખ ભરપૂર,
તે સંબંધ સુણતા 'સદા, વાધે અધિકો તુર.

x

x

x

x

અંતે—

ચવી સહુએ તિહાં થકી, જાસ્યે મોક્ષદાર,
શાંતિચરિતે ધનદનો, સંબંધ અપાર.

સા. ૧૭

મેં ભાળ્યો સષેપશ્યુ, ભવિજન કૈતિકકાજ,
અધિકું ઓછું જે કહ્યો, તે ષમયો કવિરાજ.

૧૮

સંવત સત્તર છત્તીસમેં, એ ભાળ્યો સંબંધ,
સુણતાં અચરિજ ઉપજે, વાધે અતિ આણુદ.

૧૯

તપગહનાયક ગુણનીલો, શ્રી વિજયપ્રભસૂર,
નામ જપતાં તેહત, સુખ સપત્તિ ભરપૂર.

૨૦

શ્રી આચારિજ જગજ્યો, શ્રી વિજયરત્ન ગણધાર,
નામ પ્રભાવે પામીઈ, દુસ્તર ભવનો પાર.

૨૧

પડિત માંહિ સિરોમણી, માનવિમલ સુનીરાય,
શિષ્ય પડિત કરી કેસરી, કેસરવિમલ કહેવાય.

૨૨

વિદ્યાગુરુ ગુરનો ગુર, સમરતાં સુખ થાય,
તાસ પટોધર દીપતો, ભોજવિમલ યુધિરાય.

૨૩

ઢાલ તેત્તીસમી એ કહી, રૂચિરવિમલ સુપરાંણુ,
ભણે ગુણે જે સાંભલે, તસ ધરિ કોડિ કલ્યાણુ.

૨૪

—લિ० શ્રી પાટણનગરે પં. ગંગાનિજયેન. સં. ૧૭૭૯ માઝાં
સદિ ૩ દિને વાર શુક્રે. ૨૩-૧૭ લીં.

—લિ० મુનિ કૃષ્ણવિમલેન શ્રી રતલામનગરે અર્જ્જુન શ્રી રત્ન-
નાથ અર્જ્જુન શ્રી હીરાદેવી વાચનાર્થ સંવત્ ૧૭૪૭ વર્ષે શાકે સોક્ષેપારા
પ્રવર્તમાને દ્વિતીય વૈશાખ વદિ અષ્ટમ્યાં રવિવાસરે તિથૌ. ૨૫-૧૭ વિ.
ને. નં ૪૪૯૦.

૩૮૫ ક કૈશવદાસ (લાવણ્યરત્ન શિં.)

(૭૮૫ક) કૈશવદાસ બાવની. સ. ૧૭૩૬ આવણ સુ. ૫ મંગળવાર.
અંતે—

ક્ષાલ વિનોદ વિદ્યા જળ્ય કો કરે, જ્યું લોક આયણુ રે પેત પાકો,
મુંસીયમાર ગરીબસો દીશત, કેજી ન પુછત નાંઉ જ્યું તાકો,
દીગીય માર દેખી સખ ડરપતિ દેઉત હીકસ આદદ જાકો,
કૈશવદાસ તો સાચું કહે ભયા, ખાંડેકી પૃથવી ને. દાન વિદ્યાકો. ૫૯
બાઉન અક્ષર જેર કરી ભયા, ગાઉ પંચાસહીમે મન ભાવે;
સતરસોંત છત્રીસકો સાઉન સુદિ પાંચુ ભૂગુવાર કહાવે.
મુખ સોભાગની કો તિતકો હુવે બાઉન અછર જે ગુન ગાવે;
લાવનરત્ન ગુરુ મુપસાઉસો કૈશવદાસ સદા મુખ પાવે. ૬૦

—શ્રી કૈશવદાસ કૃત બાવની સંપૂર્ણ. શ્રી ૬ શ્રી પૂજ્યજી ઋષિ
શ્રી (પછી ભુસીને ઉપર લખ્યું છે) ૬ કૈશવ તત્ શિ. ઋ. ભૂપતજી
લખીકૃત. (એકજ છેલ્લા પત્રની પ્રત મારી પાસે છે.)

આ કવિ અને નં. ૩૮૬ વાળા કુશલસાગર (કૈશવ) બંને એક
જણાય છે. જુઓ ૫. ૩૬૦.

૩૮૫ ખ આણંદરૂચિ. (તજ. ઉદયરૂચિ—પુણ્યરૂચિ શિં)

(૭૮૫ ખ) ૫૮ આર પુદ્ગલપરાવર્ત સ્વરૂપ સ્તવન: સં. ૧૭૩૬
દ્વિ.

શ્રી સિદ્ધાયલ નિત નમી, ઋષભ જિનેસર દેવ,
લવમયવારણ જિનવર, સેવ કરી નિતમેવ.

વીનત કહેં મિ ભાહરી, રહીઉ ભવ અનત,
 સંસાર-સાગર માંહિચિક્કિ, અવ્યક્ત મિથ્યાતી હુંત. ૨
 જનમ મરણુ કર્યા ઘણા, કહત ન લાભે પાર,
 પુદ્ગલપરાવરત. અનંત જે, સૂક્ષ્મ તેહ વિચાર. ૩

x

x

x

x

અતે—

તપગચ્છ ગગનંગણુ ઉદયઉ. રવિ અતુકાર,
 શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સાસન જિન સિણુગાર,
 આચારિજ શ્રી વિજયરત્નસૂરિ યતીશ,
 તેહનર્ધ ગણવાસી ગાયર્ધ શત્રુંજ ઇશ.

કલશ.

સંસારતારણુ દુખવારણુ કલ્યાણુકારણુ જિનવરે,
 શત્રુંજનાયક મુક્તિદાયક પાપ તાપ દૂરી કરો,
 જે વાદિ ગજદલસીહ સાદુલ ઉદયરચિ પડિત. જયવરો,
 તસ સીસ સુહારક જ્ઞાનસાગર પુણ્યરચિ પડિત ગુરો,
 તસ સીસલેસિ સ્તવીઉ ઉલસી આણુંદરચિ આદીસરો,
 ઈંદુ મુનિ ગુણુ રસ સખ્યા એહ સવત્સર ચિત ધરો,
 ત્રિણુ જગમાંહિ તીરથ એહવઉ અવર ન કોઈ જાણીઉ,
 જૈન શૈવ જવન શાસ્ત્રિ, મહિમા તાસ વખાણીઉ.

—મુનિ હમીરરચિ પઠનાર્થ.—ટપ્પા સહિત ૨૮ પાનાં વિ. ને.

૩૯૬ અભ્યુત્થાન. (તપ-ઉપકેશ ગચ્છ-અમીચંદ શિ૦)

(૭૮૬) ચંદન મલયાગિરિ રાસ સં. ૧૭૩૬ આશ્વિન શુદ્ધ ૧૦ (રેવા
 તટે હોડીઓ નગરમાં-ધર્મપુરતા આવક અભેચંદના કહેવાથી રચ્યો.)

૩૮૬૬ ભાનુ(ણ)વિજય. (તં લખિધવિજય શિ.)
(૭૮૬૬) મૌનએકાદશી સ્તં ૧૭૩૭ વૈ. શુ. ૩ ખંભાતમાં.

આદિ—

હૂહા.

સરસતી ભગવતી મનિં ધરી, પ્રણમી નિજ ગુરુપાય,
કલ્યાણુક જિનજી તણાં, થુંણતાં મન થિર થાય. ૧

દોઢશો કલ્યાણુક હુઆં, નેઉ જિનનાં જેહ,

માગસિર સુદિ ઇચ્છારસિ, દસ ખેત્રં સુણો તેહ. ૨

x

x

x

x

અંતે—

એકાદશી મહિમા ધણો, કહેતાં ન લાભે પાર,

લં

અથાંતરથી જાણ્યો, વિધિતો વિશેષ વિચાર.

લં ૬૯

ખંભનયર વાસી ભલો, સાહા શ્રી રામજી ઠાર,

લં

તસ સુત વાછડા કહેણથી, રચિઉં તવન ઉદાર.

લં ૭૦

સંવત મુનિ જગ મુનિ શશિ, વૈશાખ શુદિ વિધુ ત્રીજ,

લં

ભાણુવિજય વિજયીકર, સકલ કુશલનું ખીજ, લલના. ૭૧

કલશ,

ઇહ નેઉ જિનવર નમિત સુરવર, કલ્યાણુક મે ગાધયાં,

પ્રથમ જ્ઞાન નેં જનમ દીક્ષા, જ્ઞાન દીક્ષાએં ધ્યાધ્યા,

તપગજનાયક કુશલદાયક, શ્રી વિજયરાજ સૂરીસર,

બુધરાજ લખિધવિજય સેવક, ભાનુવિજય મંગલ કર. ૭૨

—૪. ૧૩ માં

(૭૮૩ખ) શાસ્ત્રતા અશાસ્ત્રતા જિનતીર્થમાળા, સં. ૧૭૪૯
ખંભાતમાં.

આદિ—

સરસતી ભગવતી મનિ ધરી, સુમતિજ્યોતિ દાતાર,

ચાર નિખેપઈ જીન તણી, ભાવપૂજા કરે સાર. ૧

x

x

x

x

અતે—

ભાવ ધરીનઈ જનવરે નમિઈ.

ત્રંબાવતીમાં રહી ચોમાસું, તવન કીધું અતિ ખાસરે.

ભવિજનને ભાવ ધરીને, આપઈ શિવપુર વાસરે.

મા. ૭૨

ત્રંબાવતી નગરીની વાસી, આવિકા સંધ્યાધ નામેરે,

તેહને ભણુવા કારણે ભવિયાં, તવન રચું સુખકાઝેરે.

ભા. ૭૩

એહ તવન જે ભાવિં ભણુસ્યધ, તસ સમકિત શુદ્ધ થાસઝરે,

લીલાઈ મન સુખ વલિ લહધશધ, દુરમતિ દૂરઈ જાસધરે. ભા. ૭૪

કલશ.

ધમિ ભાવ આણી ભગતિ જાણી, સંયુઆ મેં જનવરા,

સંવત સતર ધણુ પંચાસો, ખંભાતિ સંધ સુખકરા.

શ્રી વિજયમાન સૂરીસ રાજ્યે વિજયપક્ષ સોહાકર,

બુધરાજ લખિધવિજયસેવક ભાણુવિજય બુધ જયકર.

૭૫

—ધતિ શાશ્વતા અશાશ્વતા જિનતીરથમાળા સંપૂર્ણ. સધ્યાધ
પકનાઈ, કવિના સમયની જણાય છે. પત્ર ૫ અમર.

૩૮૭ કનકવિલાસ. [ખ૦ ક્ષેમશાખા ગુણવિનય૭૦—મતિ-
કીર્તિ—સુમતિસાગર—કનકકુમાર શિ૦]

(૭૮૭) દેવરાજ વચ્છરાજ ચતુષ્પદિ. સ. ૧૭૩૮ માધવ માસે.
જેસલમેરમાં.

આદિ—

પ્રહસમિ પ્રણમું પ્રેમ ધરિ, ખાસ જિણેસર પાય,

ગોડીમડણુ ગુણભણી, તારણુ ત્રિભુવન તાય.

જસુ પ્રસાદ પામી કરી, માનવ મહિમાવંત,

પારસ પામી લોહ જિમ, ધરે સુકંચન કંત.

વાગ વાણિ વર દાયિની, મહિર કરો મુઝ માય,

ધણિ અવસરિ આરાધતાં, સહસ વચન ઘો સાંય.

શ્રી જિનદત્ત સૂરોદ ગુરુ, ગુણુનિધિ વલિ ગણુધસ,
કુશલકરણુ તિમ કુશલ ગુરુ, નિત નામું હું શીશ.

અંતે— કાલ શાંતિ જિન ભામણે બાઉં-એ દેશી.
ધરમ તણા ફલ યણુપરિ ધારી, ધરમ કરો હિતકારી એ. ૧

સિદ્ધિ ઇસિરદગ ભૂધર પૃથ્વી, સંવત સંખ્યા કહવી એ.
માધવ માસની ઉજવલ તીથે, લાયક મેં યશ લીજે એ.
જેસલમેર નગર જયદાઇ, ખરતર સંધ સદાઇ, એ.
યુગપ્રધાને શ્રી જિનચદ યતીસર, શ્રી જિનસિંહ સૂરીસર. એ. ૧૨
શ્રી જિનરાજસૂરિ રાજેસર, શ્રી જિનરતન મુનિસર એ. ૧૩
વરતમાન વરતે તસુ પાટે, શ્રી જિનચંદ યશ ખાટે એ. ૧૪
ગોપડા વંશ સરહંસ સરીખો, પુણ્યે એહ ધંરીખો. એ.
શ્રી દ્વેમસાખે મહાતિવજાયા, શ્રી ગુણુવિનય સુહાયા એ. ૧૬
વ્રતન ગ્રથ ધણા જિએ કીધા, કવિયણુમેં યશ લીધા એ,
તસુ સીસ પાઠક શ્રી મતિકાતિ, પસરી જેહની કીરતી એ,
સીસ તીયાંરા પાઠક બંધુર, ગણિ શ્રી સુમતિસિંધુર એ,
વાચક વર શ્રી કનકકુમારા, વિનય તીયાંરા હિદારા એ. ૨૦
પસરી સોભા એહની પૂરી, દુરમતિ દિલથી દૂરી એ,
ગામી સહાય ઇયાંનો પૂરો, સંબધ કીયો એ સત્કરો એ.
રૂડી ઢાલાં વાત પિણુ રસરી, મીઠી દૂધ જ્યું મિસરી એ,
કનકવિલાસ ગણી ધમ આખે, સુંદર શાસ્ત્રને શાખે એ. ૨૪
છયાલીસ ઢાલેં ચોપી ચાવી, ભવિયણુને મનભાવી એ,
ગોછો અધિકો ઇહાં જે આખ્યો, દુકક મિથ્યા દાખ્યો એ. ૨૬
એ સબંધ સુણતાં ભાવે, ચિર કમલા ધરિ ચાવે એ. ૨૭

—લિ. સં. ૧૮૨૧ વૈશાખ માસે. રાજકોટ પ્ર. અ.

—માણેક.

૩૮૭ ક મેઘવિજય (લાભવિજય-ગંગવિજય શિ.)

(૭૮૭ ક) ચોવીસી જિનસ્ત૦ સં. ૧૭૩૯ ચોમાસું. વજ્રપુરમાં
આદિ— ગિંદૂડાની દેશી.

અલખેલો આદિલ સેવીઈ રે, હાંજી, પેલી સુનંદા સુમંગલાકો કંત, એ રૂડો.
મરદેવારો નદ, એ રૂડો, દીઠઈ પરમાણુંદ, એ રૂડો

ઉચપણે રે તન દીપતું રે, હાંજી પચસયાં ધનુષરો તંત. એ. મ. દી. ૧

x

x

x

x

અતે— રાગ ધન્યાસી મિશ્ર-સુડા તે રૂડા સંદેશડા-એ દેશી.

ચઉવીસઈ જિણુવર તણા લાલા, સ્તવન કીધાં પ્રત્યેકઈ રે,

જીતી જનમ પાવન થયાં લાલા, ગાયતાં જિન સુવિવેકઈ રે, શાસન૦ ૧૩

પારેષ આસકરણુ જિનરાગી લાલ, વજ્રપુર નગરનો વાસી રે.

તસ આગ્રહઈ કરી જિન સ્તવ્યા લાલા પાતિક ગયાં અલિ નાસી રે. શાં ૧૪

સવત સતર ઉગણુચ્યાલીસઈ લાલા, વજ્રપુર રહ્યા ચોઉમાસી રે,

સકલ સધનઈ સુખકર લાલા, થુણિઆ જિણુ ઉઘાસી રે. શાં ૧૫

સકલ પંડિત શિરસેહરો લાલા, લાભવિજય ગણિ ગિરિઆરે,

તસ સીસ પડિત રાજ તો લાલા, ગંગવિજય ગુણુ ભરીયારે રે. શાં ૧૬

તસ પદ પકજમધુકર લાલા, મેઘવિજય કહિ કોડી રે,

એ ચઉવીસ તોર્યકરા લાલા, ઘો સુષ મગલીક કોડી રે. શાં ૧૭

(કવિ સ્વલિખિત) —૮-૧૫ (વિ. ધ)

૩૮૮ આનંદસૂરિ.

(૭૮૮) સુરસુંદરી રાસ સં. ૧૭૪૦ (પડિત લાલચંદની નોંધમાંથી).

૩૮૯ હરખચંદ સાધુ.

(૭૮૯) શ્રીપાલ ચરિત્ર સં ૧૭૪૦ મિશ્ર.

૩૯૦ લક્ષ્મીરત્ન (હીરરત્ન શિ૦)

(૭૯૦)+ ખેમા હુડાલિયાનો રાસ (ઐ.) સં. ૧૭૪૧ માગસર સુદ
૧૫ ગુરૂ. ઉનામાં.

આદિ—

આઘ જિનેસર આઘ નૃપ, આઘ પુરૂષ અવતાર,
 ભવભય ભાવદૂ ભગવંત નર, કરણાનિધી કીરતાર. ૧

પ્રણમું તાસ પ્રથમ ચરણુ, ઘો મુઝ વચન વિલાસ,
 સાંભલજ્યો ભવીક જન્ન, હું રચું પેંમ રાસ. ૨

કવણુ પેમો ક્યાં હુવો, પ્રગટ્યો કવણુ પ્રકાર,
 સાંનિધ કરજ્યો ગુરૂ સદા, કહુ કયા તસ સાર. ૩

ગુરૂ માતા ગુરૂ પીત્યા, કીજે ગરૂ પાયે સેવ,
 જ્ઞાન દીવાકર ગુરૂ કલ્યા, નમો નમો ગુરૂદેવ.

કુભે બાંધ્યું જલ રહે, જલ વિના કુંભ ન હોઈ,
 જ્ઞાને બાંધ્યું મન રહે, ગુરૂ વિના જ્ઞાન ન હોઈ. ૫

x

x

x

x

અંતે—

રાગ ધન્યાસિરી.

ધન્ય ધન્ય પેમો દેદરાંણિ, જેની કીરત જગમાં જાંણિણ,
 દ્વિધાં દાન તે અદ્યતે પાંણિણ, કવિજને વાત વષાંણિણ. ધન્ય. ૧૨૯

પાતસાઈ ધણું માંનજ દીઈ, સાહ બરદ જેણે લીધું.
 જતાં બરદ જેણે રાખ્યાં સધલાં, દેઈ દાંન મમ પ્રધલાં, ધન્ય. ૧૩૦

વલી સેત્રુંજીરી જત્રા કીધી, રૂડો લાહો લીધો,
 અંત સમે ચારીત્ર પદ લીધું, સરગલોક કારજ સીધ્યું. ધન્ય. ૧૩૧

ગર્યા સાધુ તણા ગુણુ ગાયા, અને વલિ રીધિરાયા,
 કવીજન મત ક્રોધ દોષણુ મ દેજ્યો, ગુણુ હુવા તે ગાયા. ધન્ય. ૧૩૨

સંવત સતર એકતાલિસા વરષે રાસ રચ્યો મન હરખે.
 માગસર સુદ પુન્યમ ગુરૂવારે ગામ ઉનાઈ મોઝાર. ધન્ય. ૧૩૩

પંડીત હીરરત્ન પરસીધ્યા તસ પસાય રાસ કીધોજી,
છટ્ટી ઢાલ ધનાશ્રીમાં ગાવે સાંભલતાં સુષ પાવેજી,

ધન્ય. ૧૩૪

... ..

કીજે ધર્મ ભવક જન વંદા, લખમીરત્ન કહદાજી.

ધન્ય. ૧૩૫

—સ. ૧૮૯૮ ના કાર્તિ વદ ૧૪ દને લખ્યું છે—પ્ર૦ ઐ. રાસ
સંગ્રહ ભા. ૧.

૩૯૧ લક્ષ્મીરત્નસૂરિ (જયકલ્યાણ—વિમલસોમ શિ૦)

(૭૯૧) સુરપ્રિયકુમારરાસ. સં. ૧૭૪૧ આશરે (પડિત લાલચદની
નોંધમાથી.)

૩૯૨ તિલકચંદ (ખ૦ નયરંગ—વિમલવિનય—ધર્મમંદિર—
પુણ્યકલશ—જયરંગ શિ૦)

(૭૯૨) પરદેશી સંબંધ સં. ૧૭૪૧ જલોરમાં.

અંતે—

રાયપસેણી સૂત્ર થકી રચ્યો એ સંબંધ સુવિશાલ,
સંવન સતર એકતાલે. સમે નગર જલોર મઝાર. ૩ વીર૦
ખરતર ગચ્છ જિનચંદ્રસૂરિ રાજ્યે શ્રી જિનમદ્રસૂરિ સાપ,
વાચક શ્રી નયરંગ શિષ્ય સુંદર વિમલવિનય મૃદુ ભાષ. ૪ વીર૦
વાચનાચારિજ શ્રી ધર્મમંદિર વૈરાગી વ્રતધાર,
મહોપાધ્યાય પદવીયે પરગણા પુન્યકલસ સિરદાર. ૫ વીર૦
તસ પાટે પાઠક જયરંગ ભલા તસ ચરણે ચચરીક,
તિલકચંદ કહે એ આપને શ્રી સધને મંગલીક, ૬ વીર૦

—ચેનવિનયજી ભં—ઉદયપુર.

૩૬૨ ક પ્રાગજી (ભીમ શિ૦)

(૭૯૨ક) બાહુબલ સંઝાય. સંવત્ ૧૭૪૧ વિજયાદશમી પાટણમાં
આદિ—

બાંધવજી વૈરાગે પ્રત આદરી હો લાલ, બાહુબલ અલવંત. બાં૦
અતે—

મહિમંડલ મહિમાધરા હો લાલ, ગુરુશ્રી ભીમ મુંહિદ, બાં

તસ સેવક પ્રાગજી હો લાલ, પામઈ પરમ આનંદ. બાં વી. ૧૪

ધર્મ જિન મુનિ ગુણ ગાધયા હો લાલ, પાટણ નગર સઝાર,

સતર ઇકતાલીસને હો લાલ, વિજયાદશમિ દિનસાર. બાં વી. ૧૫

૩૬૨ ખ અમરવિજય (ત૦ વિજયરાજસૂરિ શિ.)

(૭૯૨ખ) પાર્શ્વનાથ સ્તુતિ.

અતે—

ભદ્રારકશ્રી વિજયરાજસૂરિ તપગચ્છ કેરો રાયજી,

તસ પદ પંકજ મધુકર સરિખો, અમરવિજય ગુણ ગાયજી.

(વિજયરાજસૂરિ સ્વ. ૧૭૪૨)

૩૬૨ ગ જીવરાજ (શ્રીપૂજ્ય ગોવિંદ શિષ્ય.)

(૭૯૨ગ) ચિત્રસંભૂતિ સંઝાય. સં. ૧૭૪૨ કુમાર માસ એકમ
સોમ. વિક્રમનગર (વિક્રાનેર)માં.

આદિ—

પ્રણમું સરસતિ સામણી, માંગું વચન વિલાસ,

સાધુ તણા ગુણ વર્ણવું, કરજ્યો બુદ્ધિ પ્રકાસ. ૧

સદ્ગુરુ સેવો પ્રાણી તુમહે, ચિત્તસંભૂતિ પરિ જ્ઞેય,

ગાવ ચરાવઈ ગુલાલિયા, બ્રહ્મ લિખુ સુત દોય. ૨

અતે—

કલંસ.

એ ચિતિ ચંગઈ હરખ અંગઈ આણિ અધિક વિખ્યાત એ,
ચિત્ત જામ મુનિવરતણા ગુણ બણુધ થાયે નિરમલ ગાતએ. ૪૮

સવત સતર ખિયાલ વરષે કુમાર માસ ઉલ્હાસએ,
એકમ સોમૈ એહ તવીયા, રાગ ઢાલ વિલાસએ. ૪૯

પૂજ શ્રી ગોવિંદ પ્રસાદૈ વિક્રમનયર મઝાર એ,
શુવરાજ આપઈ સંઘકેરી વીનતી અવધારએ. ૫૦

—સં. ૧૭૯૪ વર્ષે મિતી જેઠ વદિ ૭ વારશનિ દિને લિપીકૃતમ,
૧૨-૧૨ ક. મુ.

૩૯૩ ક્રીત્તિસાગરસૂરિ શિષ્ય.

:(૩૯૩)+ લીમણ ચોપઈ સં. ૧૭૪૨ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ પુનપુરમાં.
આદિ—

સરસ વચન ઘો સરસતિ, પ્રણમી વીનવું માય,
અવિરલ મુઝ મતિ આપમે, કરજો એ સુપસીય. ૧

સરસન સોહગ સાદરી શ્રી વિદ્યામુખ રૂપ,
તે મન સમઈ જેહને સેવિ સૂર નર ભૂપ. ૨

મિહાઈ મુઝ વાણીમાં તિં દીધી સિચ્છંગ,
વલી અવસે કિં વીનવું દિસિં દિસિં રંગ અભંગ. ૩

અતુર છયલ પંડિત પુરસ, તસ મન અધિક સુહાય,
બુધિ અકલિ આવિઅ કલિ, સાંભલતાં સુખ થાય. ૪

જાણુ હોસે તે જાણુસે, અવર ન જાણુ ભોય,
કાવ્ય ગીત ગુણુ હરે, મૂઢ ન આણુ હેજ. ૫

દુઃખ દોહગ દૂરે હરે, આવિ સુખ ભરમૂર,
ધણુ વીધી ચાલ જે નર, તે નર સદા સનૂર. ૬

દાની માંની મહાગુણી, અતુર સદા સમેહ,
તેહ નર સુખ અમે સદા, દિનદિન દીમે જેહ. ૭

લિમસાહ લોગી ભર જે, અછે ઈણુ સંસાર,
તેહ તણાં ગુણુ વરણુવું, સાંભલજે નરનાર.

x

x

x

x

અતે—

લીમ પુરંદર મોટા સાહજ રે આસપુર નગર સુવાસ,
ચતુર જોડાવિ રૂડી ચોપધ રે કાધો ઉત્તમ કામ. દાન. ૧૭૬
સકલ ભટ્ટારક પુરંદર સિરોમણી શ્રી કીર્તિસાગર સુરદ,
તત્ શિષ્યે જોડિ ચોપધ રે પુજપુર નગર મઝાર,
સંવત સતર ખયતાલીસમે રે ચૈત્રી પુન્યમ સુખકાર,
જે નર ભણે ગુણે તે સાંભલે રે તસ ધર જયજયકાર. દાન. ૧૭૮

—સ. ૧૭૪૯ વર્ષે આસો માસે શુક્લ પક્ષે ૧૮ દિસિ તિથુ
શુક્રવાસરે સકલ પં. શ્રી કપૂરસાગરજી તત્ શિષ્ય ગણિ મોહનસાગર
લિખિત ગઝનગરે ચતુરમાસ કિંત સાહ લીમજીસાહ શ્રી સિંધજી
સ્તુત ઋષભદાસ બલમજી રતનજીકસ્ય સુખ કુર કલ્યાણમસ્તુ પર-
ઉપગારાય. પ્ર૦ ઐ. રાસ સંગ્રહ ભાગ. ૧

૩૯૪ જ્ઞાનસાગર. (૨)

(૧૭૯૪) ચોવીસી. સં. ૧૭૪૦ પહેલાં.

બ૦સં. ૧૭૬૦ પત્ર ૧૨ ગ્રંથમાન ૨૨૧ દા૦ ૨૩ લીં. જુઓ
જ્ઞાનસાગર શિષ્ય-હવે પછી નં. ૩૯૫.

૩૯૫ જ્ઞાનસાગર શિષ્ય. (જ્ઞાનઉદ્યોત?).

(૭૯૫)+ ૨૧ પ્રકારી પૂજા-સં. ૧૭૪૩.

આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી સુખ પૂરવા, કલ્પવેલી અનુહાર
પૂજા ભક્તિ જિનની કરો, એકવીશ ભેય વિસ્તાર.

સ્નાન વિલેપન ભૂષણું, પુષ્પ વાસ ધૂપ દીવ,	
ફલ અક્ષત તેમ પત્રની, પૂગ નૈવેદ્ય અતીવ.	૨
ઉદક વસ્ત્ર ચામર તથા, છત્ર વાદ્ય ગીત જાણુ,	
નૃત્ય સ્તુતિ જિનકોશની, વૃદ્ધિ એ એકવિંશ ઠાણુ.	૬
શુચિ તનુ તૈલ જલાદિકે, પહેરી ચીવર સાર,	
પીઠત્રિકોપરિ જિન ઠવી, જિન આણુ શિર ધાર.	૪
ગંગા માગધ ક્ષીર નિધિ, ઔષધિ મિશ્રિત સાર,	
કુસુમે વાસિત શુચિજલે, કરો જિનસ્નાત્ર ઉદાર.	૫
x	x
x	x
x	x
x	x

૨૧ મી કોશ પૂજા.

અગણિત ગુણુમણિ આગર, નાગર વંદિત પાય,	
શ્રુતધારી ઉપગારી, જ્ઞાનસાગર ઉવઝાય,	
તાસુ ચરણુકજ સેવક, મધુકર પરે લૂપલીન,	
શ્રી જિનપૂજા ગાઈ, જિનવાણી રસપીન.	૬૯

ચાલ—

સંવત ગુણુ યુગ અચલ ઈંદુ, હર્ષ ભરિ ગાઈયો શ્રી જિનેંદુ,
તાસ ફલ સુકૃતથી સકલ પ્રાણી, લહે જ્ઞાનઉદ્યોત ધન શિવ નિશાની. ૭૦
દોહા.

એકવીંશ શ્રાવકગુણુ વને પૂજા પુષ્કર મેહ,
સુરનર સુખ ફૂલે ફૂલે, શિવસુખ લહે અછેહ. ૭૧
પ્ર. શ્રીમદ્ દેવચંદ્ર ભાગ ૨ જો પૃ. ૮૭૩ થી ૮૮૩.

(૭૯૬)+ અષ્ટ પ્રકારી પૂજા. સ. ૧૭૪૩.

આદિ— દોહા.

ગંગા માગધ ક્ષીર નિધિ, ઔષધ મિશ્રિત સાર,
કુસુમે વાસિત શુચિજલે, કરો જિન સ્નાત્ર ઉદાર. ૧
x x x x

અતે—

ધર્મ અડવિધ જિન પૂજના, વિરયો જો ચિરચિત,
માનવ ભવ સફલો કરે વાણે સમક્રિત વિત।

૧

હાલ.

અગણિત ગુણમણિ આગર, નાગર વહિત પાય,
શ્રુતધારી ઉપગારી, જ્ઞાનસાગર ઉવચાય.
તાસુ ચરણકુળ સેવક, મધુકર પરેં લયલીન,
શ્રી જિન પૂજા ગાઇ, જિનવાણી રસપીન.

આલ.

સંવત ગુણ યુગ અચલ ઈંદુ, હર્ષ ભરિ ગાઇયો શ્રી જિનેંદુ,
તાસુ ફલ સુકૃતથી સકલ પ્રાણી, લહે જ્ઞાનઉઘોત ધન શિવ નિશાની. ૩

પછી વચ્ચ પૂજા, લૂણુ, ઉતારણુ, આરતિ ને મંગલ દીપક પર
કાવ્ય છે તેમાં છેવટે ઇણિપરેં અષ્ટ પ્રકારી કીજે, પૂજા સ્તાત્ર મહોત્સવ
ભણીજે. પ્ર૦ શ્રીમદ્ દેવચંદ્ર ભાગ ૨ જે પૃ. ૮૮૪-૮૮૧.

૩૮૬ કુશલસાગર(કેશવ)(ખ. જિનભદ્રશાખા-સાધુકીર્તિ—

મહિમસુંદર-નયમેરૂ—લાવણચરત્ન શિ.)

આ અને નં. ૩૮૫ કે વાળા કેશવદાસ બને એક જણાય છે.

(૭૬૭) વીરભાણુ ઉદયભાણુ રાસ. સં. ૧૭૪૫ વિજયદશમી
સોમવાર નવાનગરમાં.

આદિ—

સદ્યુરૂણ સાનિધ કરો, શ્રી જિનકુશલ સ્તરીંદ

પરતા પૂરણુ તું પ્રભુ, પરતિખ સુરતરૂ કંદઃ

૧

જસ મહિમા જગ તાહરિ, સયલે મહત્તી વાસ,

સમર્થા આસ્થા પૂરવે, સેવક મન ઉદ્ધાસ.

૨

- ખિરદ ધણા છે તાહરા, મેં કહો કિમ કહિવાય,
ખીર સમુદ્ર જલસુ ભર્યો, કહો કિમ ખિંદુ ગણાય. ૩
- અરજ સુણેજ્યો સાહિયા, પ્રણમું એ કરજોડી,
સાધુ તણા ગુણ ગાધવા, મુજ મનમેં છે કોડિ. ૪
- એ આસ્યા મુઝ પૂરવો, સાંભલિ મોરા સ્વામિ,
જોડિ સરસ વાંણિ સરસ, સફલ હોસે તુઝ નામ. ૫
- મંદબુદ્ધિ છે માહિરિ, જોડી કરણ પણ દૂંસ,
થાંસું કયું છાંતો નહિ, જૂઠ કહું તો સુંસ. ૬
- વીરભાણુ ઉદેભાણુનો, અરિત્ર સુણો ચિત લાય,
જિમ ઉતપતિ આગલ થઇ, કહિસે સખંધ બનાય. ૭
- વીરભાણુતો દાનથી, લાધી લીલા ઋદ્ધિ,
ઉદેભાણુ સેવા કરી, સાધૂ તણી મન સુદ્ધિ. ૮
- સેવા દાન પ્રભાવથી, ફલીયાં વંછિત કાજ,
ઉત્તમ કુલ તે અવતર્યા, પાયા દોનો રાજ. ૯
- મહા મુનિસર ગાવતાં આરતિ ચિતા નાય,
દુખ દોહગ દૂરે ટલેં, નવ નિધ લક્ષમી થાય. ૧૦
- સરસ કથા સુણજો અતુર, વિકથા છોડી વાત,
સાંભલતા સુખ ઊપજે, નિર્ભળ થાર્યે ગાત્ર. ૧૧
- કિણુ દેશે કિણુ, નગર એ, કુણુ રાજા કુંણુ નામ,
તે ભયિયણુ તુમે સાંભલો, મન રાખીને ઠામ. ૧૨

અંતે—

- ઢાલ ૬૫ ધનાસી. ધનધન આર્દ્ર કુમરવર સજતી. એ દેશી.
ધનધન વીરભાણુ ઉદેભાણુ મુનીવર, નામ થકી નિસ્તાર,
માહા મુનીસરનાં ગુણ ગાવતાં, પામીજો ભવપાર. ૧ ધન.
વિક્રમચરિત થકી એ ઉધર્યો, સરસ કથા રસ જોય,
આછો અધિકો જો-મેં ઇહાં કહ્યો, મિછા દુકડ સોય. ૨ ધન.

- મેં ચતુરાઈ કરીને માહરી, કીધો એહ પ્રબધ,
 ઓછો અધિકો જિહાં તુમે દેખો, કહિજયો મેલ સંબંધ. ૩ ધન.
- એ અરજ છે રે કવિયણુ માહરી, થેં છો ચતુર સુખણુ,
 માહરી શોભા વધર્યે તુમ થકી, વાચ્યાં સરસ વખાણુ. ૪ ધન.
- સતર પસતાલે સંવસરે, વિજયાદશમી સોમવાર,
 પુરણ રાસ કર્યો મેં તિણુ દિને, વર્ત્યો જયજયકાર. ૫ ધન.
- નવાનગર માહે એ મેં કરી, ચોપાઈ મન આણુંદ,
 મૂલનાયક શ્રી સંધનેં સુખકર, ધર્મનાથ સુખકંદ. ૬ ધન.
- શ્રી ખરતર ગછ દિન દિન દીપનો, દાદને સુપસાય,
 જેહને નામે નવનિધિ સંપજે, આરતિ ચિંતા જય. ૭ ધન.
- જિનભદ્રસૂરીની શાખા પરગડી, જેહના શિષ્ય વિનીત.
 સુધો સંયમ પાલે દિન પ્રતે રૂડી જેહની રીત. ૮ ધન.
- શ્રી સાધુકીર્તિ પાઠક સુખકર, જેહનો જશ વિખ્યાત,
 ચોપરવી પોસો જિણુ થાપીયો, જગ સહુ જાણેરે વાત. ૯ ધન.
- મહિમસુંદર વાણુારસ તેહના, શિષ્ય મહા પ્રવીણુ,
 અધિક પંડિત ચતુરાઈ અતી ધણી, સીલ ગુણે લયલીણુ. ૧૦ ધન.
- તેહના શિષ્ય વાચક નયમેરૂં, જેહની અમૃત વાણુ,
 રૂપ કલા ગુણુ સોહે અતિ ભલા, દેખી રીઝે રાયરાણુ. ૧૧ ધન.
- તેહના શિષ્ય વાણુારસ દીપતા, લાવણ્યરતન સુખણુ,
 તે ગુરૂ માહરા ત્યાં લગે પ્રતપજે, જાં લગે ધુભાણુ. ૧૨ ધન.
- તેહનો શિષ્ય સુવિનીત છે, કુશલસાગર ગણી જાણુ,
 સાધુ તણા ગુણુ ગાયા સુદ્ધ મને, અધકી આસતા આણુ. ૧૩ ધન.
- ભણે ગુણે જે ભવિયણુ સાંભલે, તેહની ફલસે આસ,
 આરત વિધન ચિંતા દૂરે ટલે, એ સાંભલતાં રાસ. ૧૪ ધન.
- ગુરૂ લઘાણના પરસાદથી, રાસ રચ્યો શ્રીકાર,
 કેસવને સુખસાતા છે ધણી, દિન દિન હરખ અપાર. ૧૫ ધન.

—સંવત્ ૧૮૮૩ ના વર્ષે આસાઢ વદિ ૧૩ સોમે. શ્રી જખડ મધ્યે.....શ્રી અનિતનાથ પ્રસાદત્. ૪૪-૧૭ શેઠ વર્ધમાન રામજી પાસે-મુંખર્ષિ.-લ. સં ૧૮૭૧ ધો. સ. ભં.

૩૯૭ દીપસૌભાગ્ય [તપગચ્છ રાજસાગરસૂરી સંતાનીય માણિક્ય સૌભાગ્ય-ચતુરસૌભાગ્ય શિ.]

(૭૯૮) ચિત્રસેન પદ્માવતી ચોપાઈ સં. ૧૭૩૯ ભાદ્ર. વદ ૯ મંગળ. નગીના નગરમાં.

આદિ—

કુહા.

પ્રણમુ પ્રેમે પાસ જિન, શ્રી શંખેશ્વર દેવ,	
સુરનર વર કિંનર સદા; જોહની સારે સેવ.	૧
તસ ગણુધર ગીર્યા સવિ, આગમ વિરચત હાર,	
લખિધ નિધાન નિભુ પ્રણમીધ, ગુણુ ગણુ રચણુ ભંડાર.	૨
આગે અનેક કવિજન હુયા, તેણું સખરી તુહી માય,	
મુરખ ઠેડી પંડીત કીયા, પામ્યા તુઝ પસાય.	૩
તેણું સમર શારદા, માતા પુરો આસ્ય,	
મુઝ મતિને આપજ્યો, અવિરલ યુદ્ધિ પ્રકાશ.	૪
પદ પકજ નિજ ગુર તણા, પ્રણમુ હું સુખકાર,	
અજ્ઞાન તિમિર દીપક સમ, જ્ઞાનદષ્ટિ દાતાર.	૫
શ્રી ભગવંતે ભાષીહ, ચક્ર ભેદે જિન ધર્મ,	
દાન શીલ તપ ભાવના, જોહથી લહીઈ શીવ શર્મ.	૬
દાનાદિક સહુ સારિખા, પિણુ ઉત્તમ શીલ ત્રિશેષ,	
પરણીજ તે ગાઈછ, ઉખાણો દેખ.	૭
રોગ સોગ વિયોગી નહિ, સકટ શ્વાપદ દુષ્ટ,	
ટવે ઉપદ્રવ શીલથી, નાઈ અઢારે કુષ્ટ.	૮

પાલો શીલ અખંડ નીલ, જો પાઉ શિવ લીલ,
ચિત્રસેન પદ્માવતી, તિમ પાલો શુભ શીલ.

૯

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૩૧ રાગ ધન્યાસરી.

દીઠો દીઠોરે વામાઢો નંદન દીઠો એ દેશી.

ગાયો ગાયોરે મેં શીલ તણો જસ ગાયો,

ચિત્રસેન પદ્માવતી દોઢ, તિનકો સંબંધ બનાયોરે.

૧

તપગણ ગગન દિનેસર સરીખો, સહુ સહુ જનકે મન ભાયો,

શ્રી વિજયસેનસૂરીશ્વર સુંદર, સૂરી સરદાર કહાયોરે.

૨

તસ પાટિ પ્રભુ પુન્ય પ્રતાપી, પ્રબલ પુન્યે પાયો,

દિન દિન અધિકો જગ જશ જે હતો, સાગર વસ દીપાયોરે.

૩

વડ વયરાગી મુનિ ગુણુ રાગી, પ્રતિબોધે નરનારી,

શુદ્ધ સરપક શુદ્ધ આચારી, પચ મહા વ્રત ધારીરે.

૪

સુવિહિત સાધુ શૃંગાર સોહાવે, તપગણ ઠાકુર રાજે,

શ્રી રાજસાગરસૂરીસર મોટો, જોડિ ગાયમની છાજે.

૫

પદ્મ પ્રભાવક ઉદયો તેહને, મુનીગણુ હિયડે ધ્યાયો,

શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરીશ્વર જયવંતા, સકલ સૂરી સવાયોરે.

૬

તસ ગણુ માંહિ પોદા પડિત, માણુક સોભાગ્ય બુધ સંત,

બહુ શ્રુતધારી જન મનોહારી, મહિયલ માંહિ મહતરે.

૭

તસ સીસ અતુરસોભાગ્ય બુધ, મુઝ ગુરૂ જ્ઞાન દાતારે,

દીપસોભાગ્ય મુનિ કહેં, તસ સિશ એ ગુરૂ પરમ હિતકારીરે.

૮

સવત નિશ્ચિ ગુણુ મુની સીસ વરૂષે ૧૭૩૯, રૂડે ભાદ્રપદ માસરે,

અસિન પક્ષ નવમી ભૃગુવારે, વિજય મુહુર્ત ઉલ્હાસરે.

૯

બહુ જન કેરો આગ્રહ જાણી, નાગિના નયર મઝારે,

રાસ રચ્યો મેં ગુરૂ સુપસાધ, શ્રી સરસ્વતી દેવી આધારે રે.

૧૦

પ્રત્યક્ષીર ગુણુ ગ્રથાગર કીનો શ્લોક પ્રમાણુ,

ત્રીસે અધિકા નવસત ઉપરે, જાણે જાણુ સુજાણુ રે.

૧૧

ચિત્રસેન કી ચોપાધ કીની, ચુપેં ચરિત્ર મેં જોઇ,
 અવર ંગે જો હોઈ સુવિશેષો, તો રીસ મ કરજ્યો કોઇ રે. ૧૨
 સોધી સહુ કરજ્યો સુધી, ચતુર વિચારી જોજ્યો,
 શીલવંત નરના ગુણુ ગાવી, પાતક પરહો ખોજ્યો રે. ૧૩
 અણિ હિયડેં હુસ્ય ધણેરી, સહુ જન કે મન ભાઈ,
 દોય મલી જણુ ગાવજ્યો, નવનવી એકત્રીસ ઢાલ જનાઈ રે. ૧૪
 મૂઢ પણે મેં અલિક જે ભાખ્યું, ઓછુ અધિકું જાણિ,
 મિછા દુકડ સંધનિ સાજેં, દેઉ તે હિત આણી રે. ૧૫
 સરસ સગંધ સદા સુખદાઇ, સાંભલજ્યો નરનારી,
 ભણુતા ગુણુતાં સુણુતાં જનને, હોસે જયજયકારી રે. ૧૬
 રંગે રાસ રચ્યો રસદાઈ, કહેં મુની દીપ ઉદ્ધાસેં,
 કવિતા વક્તા શ્રોતા જનની, ફલજ્યો દિન દિન આસેં રે. ૧૭ મેં.

—સર્વગાથા ૬૦૦૭ ત્રયાત્રય શ્લોક ૯૦૩૦ મુની દીપ સૌભા-
 ગ્યેન કૃતા પટ્ટીપદ્રનગરે સંવત્ ૧૭૩૯ વર્ષે ભાદ્રપદ માસે અસિન પક્ષે
 ૯ દીને ચોપૈકૃતં. ચિત્રોડા મધ્યે ૫. મોહન વિજયેન લપીકૃતં. ૨૬-૧૫
 લા. ન. ૪૯૩.

(૭૯૯)+ વૃદ્ધિસાગર સૂરિરાસ (ઐ૦) સ. ૧૭૪૭ આસપાસ.
 આદિ—

સકલ સમિહિત પૂરાણો, સિદ્ધારથ કુલ સૂર,
 ત્રિસલાનંદન નામથી, ઋદ્ધિવૃદ્ધિ ભરપૂર. ૧
 જય જયદાયક જિનવર, શાસનનાયક વીર,
 પ્રણમ પદપંકજ સદા, મેરગિરિ પરિ ધીર. ૨
 શ્રી રાજસાગર સૂરીશ્વર, સુવિહિત મુનિ શિશુગાર,
 પ્રણમ પ્રેમેં તેહના, ચરણકમલ સુખકાર. ૩
 તાસ પાટઈ ઉદ્યાચલિ, પ્રગટ્યો અભિનવ સૂર,
 તપતેજિ કરી દીપતો, જેહનો અધિક પડૂર. ૪

વહિત પૂરણ સુરતર, શ્રી ગુરુજનું નામ,
 પાપનિવારણ દુખહરણ, મહીમંડલિ અભિહામ. ૫
 તે ગુરુતણા ગુણ ગાવનાં, મુઝ મનિ ઘણો ઉદ્ધાસ,
 સાંભલતાં જે સંપન્નઈ, સુખસંપતિ સુવિદાસ. ૬
 સંજમ નિરમલ પાલીનઈ, તપ જપ કરી શુભ કાળ,
 શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરીશ્વર, પામ્યા સુરપુર રાજ. ૭

× × × ×

ઢાલ ૧૦ રાગ ધનાસી.

અંતે—ભવિયાં ભાવિં સાંભલો—

× × × ×

સદ્ગત પડિત માંહિ વિરાજઈ, ગુરુગુણ રચણ સુધામરે,
 માણિક્યસૌભાગ્ય બુધરાજજી, કહીઈ જસ પુહવી પ્રસીધું નામરે—ભ. ૩
 તાસ સીસ મનમોહન પડિત, અતુરસૌભાગ્ય બુધઈદરે,
 તસ પદપંકજ સેવક મધુકર, દીપ કહે સુખકંદરે. ભ. ૪
 શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરિ પુરંદર, જે પામ્યા સરગાવાસરે,
 ગુણ ગુથીનઈ ભગતિં કીધો, તેહ તણો એ રાસરે. ભ. ૫
 ભણસ્યે ગુણસ્યે નઈ સાંભલસ્યઈ, તે ધરિ ઝઢિ સુવિશાલારે,
 દીપ સૌભાગ્ય કહે ગુણ રઢીયાલા, ગાતાં મગલમાલારે. ભ. ૬

—સં. ૧૭૫૫ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૧ ભૃગુવાસરે નવિનપુર મધ્યે ૫.
 સત્યવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. શ્રી વૃદ્ધિવિજયગણિ શિ. ૫. રૂપવિજ-
 યેન લિપીકૃતઃ સર્વગાથા ૧૭૧ શ્લોક સંખ્યા ૨૦૫૧ ૧૬-૯ વી. પા.
 નં. ૧૮૧૦.

નોટ—અમદાવાદના પ્રસિદ્ધ નગરશેઠ શાંતિદાસના ગુરુ રાજ-
 સાગરસૂરિના શિષ્ય આ વૃદ્ધિસાગર સ. ૧૭૪૯ના આસો સુદ ૩ ને
 દિને અમદાવાદમાં સ્વર્ગસ્થ થયા તે અરસામાં આ રાસ રચાયો છે.
 વધુ માટે જુઓ ઐ. રા. સ. ભાગ ૩)

—મુનિ અમરવિજયેન નટ્ટીપદે સંવત્ ૧૭૭૨ વર્ષે આસો
શુક્લ ૧૫ રવિ. ૬-૧૫. વિ. ને. નં. ૩૨૨૯.

૩૯૮ અમરચંદ (વિધિપક્ષ—આં. અમરસાગરસૂરિ—ગુણસા-
ગરપક્ષે રચણચંદ—મુનિચંદ શિં.)

(૮૦૦) વિદ્યાવિલાસ ચરિત્ર (પવાડો) રાસ. ૩ ખંડમાં સં.
૧૭૪૫ ભાદ્રપદ શુ. ૮ ભૃગુવાર રાધનપુરમાં,

આદિ—

(પહેલાં ત્રણ પાનાં નથી માટે મળી નથી)

અંતે—

વિધિપક્ષનો રાજાશ્રી, અમરસાગરસૂરિ જાણેજી,
તપ તેજ દિવાકર તે તપે, મુખ જપે અમૃત વાણેજી. પુ૦ ૭
ધીંગડમક્ષ ધર્મે દુરંધર, પાટોધર પુન્યવંતેજી,
સૂર કલ્યાણનો શિષ્ય સવાઈ, ગુણસાગર મતિવંતેજી, પુ૦ ૮
તસ પ્રભિમે મહા વ્રતધારી, વાયક શ્રી હિતકારીજી,
રચણચંદ સુનામ અનોપમ, બહુલા તપ બ્રહ્માધારીજી. પુ૦ ૯
શિષ્ય તસુ નામે સુવિનીતા, શ્રી મુનિચંદ મતિવંતાજી,
નામ ક્ષેપતે પાતિગ નાસે, ભાગે મનની ચિંતાજી. પુ૦ ૧૦
એ અધિકાર મેં એહવે ગાયો, શ્રી સંઘતણે મનિ ભાયેજી,
અમરચંદ દે સંઘ આસીસા, હોખે સુજસ જગીસાજી, પુ૦ ૧૧
સંવત ૧૭૪૫ વરષે, ભાદ્રપદ માસ સુહરણેજી,
શુદિ અષ્ટમી સોહે ભૃગુવારે, રાસ રચ્યો હિતકારેજી. પુ૦ ૧૨
રાયધણપુરે રંગિસું ગાયો, શ્રી સઘ થયો સવાયેજી,
પાંચસે સવા ચોપાઈ અનુમાને, રાસ મેં તે કહાયેજી. પુ૦ ૧૩
કુલ ૭૦૧

રસનાઈ જે અધિકું ઓછું, ભાષ્યું વચણુ વિલાસોજી,

મિછા દુકડ સંઘની સાથે, ઘું આનદધરી ઉદ્ધાસોજી. ૭૦૨

—ધર્તિશ્રી વિદ્યાવિલાસ ચરિત્ર તૃતીય ખંડ સપૂર્ણ. સંવત્ ૧૭૮૩

વર્ષે ભાદ્રવા વિદિ ૧૨ રવૌ. શ્રી અંચગગચ્છે પં. શ્રી દીપસાગરજી તત્
શિષ્ય મુનિ વિજ્ઞેસાગર મુ. મેઘસાગરેણ લિખતં. શ્રી કુકારા મધ્યે
અંચાચ. ૯૬૦. પાનાં ૩ થી ૨૪-પંક્તિ ૧૩ વ. રા. મુંબઈ.

૩૯૯ શીલવિજય. (તં શિવવિજય શિં)

(૮૦૧)+ તીર્થમાળા સં. ૧૭૪૬ આસો.

આદિ—

દ્વહા.

અરિહંતદેવ નમું સદા, જસ સેવિ ગુરરાય,

તીર્થમાલા થુણચુ મુદા, સદ્ગુરતણિ પસાય. ૧

અરિહંતમુખકજ વાસિની, વાંણી વર્ણવિલાસ,

કવિજનમાતા વિનવું, પૂરો મુઝ મન આસ. ૨

જગમાં તીરથ સુદર, જ્યોતિવંત ઝમાલ,

પભણીસ દીઠાં સાબળ્યાં, સુણતાં અમી-રસાલ. ૩

x

x

x

x

;

અંતે—

ઋષભદેવ ચોમુખિ ચોસાલ, દીપેં દરિસણુ અમીઅરસાલ,

પગટમલ પૌરવાડમાંહિ, સંઘવી સીપા સુ કહિવાય. ૫૮

મહાપુરુષ મેહાજલ નામ, તીરથ થાપ્યું અવિચલ ઠામ,

સંવત નેઉઈ સોલિ વલી, શેત્રુજ યાત્રા કરી મનિ રૂલી. ૫૯

x

x

x

x

સયણપુરિ રૂડો ચઉમુખ, નક્ષિનીગુલ્મ વિમાન પ્રતપ્ય,

પ્રાગવંશ પુન્ય બહુ ભર્યો, કામલદે કુંખિ અવતર્યો;

ધનધન ધરણો સંઘવી નામ, જેણિ કીધાં ઉત્તમ કામ. ૬૬

સંવન ચૌદ છિતાલિ જાણિ, સોમસુંદર સૂરિ ગુણખાણિ,
 તસ ઉપદેશ સુણી ગહગહો, જિનસાસન સોભાવક થયો. ૬૭
 ચોમુખિ થાખ્યા નામિ મહાર, સૂરિપદ મહોછવ સુખકાર,
 સંઘતિલક ત્રિમલાચલિ ધર્યું, ઈંદ્રમાલ લેછ પ્રત ઉચર્યું. ૬૮
 વરસ ખત્રીસે ભરયૌવને, નારીસંગ તજ્યો સુભ મનિં,
 ખાવન સંઘ મલ્યા તિણિ વારિ, ધરણિસાહ વરીઓ જયકાર. ૬૯
 કુંભારાણાનુ પરધાન, સકલ બુદ્ધિ સદા સાવધાન,
 ધન યૌવન ઠકુરાઈ લહી, ઉત્તમ કરણી કીધી સહી. ૭૦

*

*

*

*

કલશ.

ધ્રમ અનેક તીરથ અછિ સમરથ પછિમ દિસિ સોહામણાં,
 જય જય કારક શિવસુખકારક ત્રિભુવનનાયક જિનતણાં;
 સંવતં સસી મુનિ વેદરસ (૧૭૪૬) આસોમાસિ અભિનવી,
 બુધ શિવવિજય શિષ શીલ, સેવી વદિ આણુદ વિનવી. ૮૫

(આ કૃતિનો આ છેલો કલશ લાગે છે, અને તેથી તે પછીનાં
 વર્ણનો તેની પહેલાં આવવાં જોઈએ, છતાં પછી છે, તેા જેમ અનુક્રમે
 છપાયો છે તે પ્રમાણે તેમને પુરવણી તરીકે લખને અત્ર મૂકાય છે)

(ખીજો ખંડ) દૂહા. (પૂર્વ દિશાનાં તીર્થોનું વર્ણન)

પૂરણ પુનિં પામીઉ, માનવભવ અવતાર,
 સદ્ગુરુ સાનિધિથી લહો, જ્ઞાનદષ્ટિ આધાર. ૧
 યુગતિ સઘાતિ જોધયાં, તીરથ દેશ અનેક,
 કલ્યાણકકારી કહું, પૂરવદિશિ વિવેક. ૨

*

*

*

*

કલસ.

તાપગચ્છનાયક બહુ સુખદાયક વિજયપક્ષ દુરધર,
 શ્રી વિજયરાજ સુરિદ સોહિ સૂરિગુણે કરી સુંદરં,

તસ તણિ રાજિ અતિહિ જાજિ સંવેગગુણ મણિસાયર,
 યુધ શિવવિજય સીસ શીલ વીરનિ સદા આણુંદ જયકર. ૫૬
 (ત્રીજો ખંડ.) દ્વહા (દક્ષિણ દેશનાં તીર્થોનું વર્ણન)

પરમપુરુષ પ્રણમુ વલી, વાગેસરી વરદાય,
 શ્રી ગુરુચરણ પસાઉલિં, સંકટ દૂરિ જાય. ૧
 દૃખ્યણુ દેસિ દીપતા, દોલિતદાઇ દેવ,
 ગુણ ગાઉ તીરથતણા, ગામ ઠામ સુણો હેવ. ૨

*

*

*

*

સારંગધર સંધવી પોરવાડ, યાત્રા કીધી ચૈત્ર પ્રવાદિ,
 સતર ખત્રીસિ (૧૭૩૨) બહુલી ઝલ્લિ, લપમીતણો લાહો તે લીલ્લ. ૮
 તિહાં ગચ્છનાયક દીગંબરા, છત્ર સુખાસન ચામરધરા.
 વધેરવાલવંશિં સિણુગાર, નામિ સંધવી ભોજ ઉદાર. ૨૩
 સંવત સાતિ સતરિ (૧૭૦૭) સહી, ગઢ ગિરિનારિ જત્રા કહી.
 બાહુબલીનું ખીજું નામ, લોકપ્રસિદ્ધ છિ ગોમટસ્વામિ. ૬૯
 અંદ્રકીરતિ નામિ ગચ્છધણી, ધનવંત આવક તિહાં બહુ ગુણિ.
 કલિયુગમાહિ ઉ પિ આજ, દૃખ્યણુમાહિ તીરથરાજ. ૭૪
 ઘાટ ઉતરી આવ્યા મલખારિ, કલિકોટ બદિર અતિહિ ઉદ્ધર,
 જિનમંદિર સ્વેતાંબરતણું, વ્યાપારી ગુજ્જર તિહાં ભણું. ૭૭
 ચારવર્ણના આવક ભદ્ર, અમ ખ્યત્રી વૈસ્ય નિ સુદ્ર,
 નાતિતણો એહજ વિવહાર, મિથ્યા દેવતણો પરિહાર. ૮૩
 રાજનગર આવક ચોસાલ, જગપ્રસીદ્ધ માનિં ભૂપાલ,
 જિનસાસન સોભાવિ સદા, આશ્રિતવચ્છલ બહુ સંપદા. ૧૪૨
 ઉસવંશ ભૂષણ શિરદાર, સૂરા રતન બે ખંધુ ઉદાર,
 સત્યાસીદ્ધિ (૧૬૮૭) દીઉ સત્રુકાર, વિમલાયલના સંધ અઢાર. ૧૪૩
 શ્રી શ્રી વંશિ ચડતિં વાનિં, દોસી મનીઓ પુન્યપ્રધાન. ૧૪૫
 સવત ચોગિં (૧૭૦૪) શત્રુકાર, વરસ એ લગિ દીધો સાર,
 દુરિ દુકાલ ગયો તિણિ વારિ, માણસ મિલિયાં સહિસ ધખ્યાર. ૧૪૬

ઓસ વંશે શાંતિદાસ, શ્રી ચિંતામણિ પૂજ્યા પાસ. ૧૫૨
 વરતુપાલ મંત્રીસર વંશ, શિવા સોમજી કુલ અવતંસ,
 શેત્રુંજ ઉપરિ ચોમુખ કીઓ, માનવભવ લાહો તિણિ લીઓ. ૧૫૩
 સેરીસિં લોદાણુ જિન પાસ, સંકટ ચૂરિ પૂરિ આસ,
 જૈનકાંચીથી આણી દેવ, મંત્રગણિ સેલાની સેવ. ૧૫૮
 સતર ધ્યાયારિ બારિ (૧૭૧૧-૧૭૧૨) ફિરી, પુરવદિસિની યાત્રા કરી,
 એકવીસિં અડત્રીસિં (૧૭૨૧-૧૭૩૮) સહી, દુખ્યણુ દેવની
 સેવા લહી. ૧૬૯

ચઉદ પૂરવનો જે છિ સાર, તે પહિલાં પમણી નવકાર,
 પૂરવાચાર્યને વચને ધરી, દેવ દિગંબર વાંધા ફિરી. ૧૭૦
 કલશ.

એ તીરથમાલા ગુણુવિસાલા જે ભવિકજન કંઠિ ધરિ,
 સકલલચ્છી ધેતુ સુવચ્છી નિશ્ચલ આવિ તસ ધરિ,
 શુદ્ધ સવેગી સુગુણસંગી, બુધ શિવવિજય સાંનિધ કરી,
 કેવિદ શીલવિજય સીસ પમણિ, વીનવિ આણુદ ધરી. ૧૭૩
 (ચોથો ખંડ) દૂહા (ઉત્તર દિશાનાં તીર્થોનું વર્ણન)

ઉત્તરદિસિ ઉપિ સદા, જૈનરાજ અગ્રેષ,
 મહાનગર રૂડાં ધણું, સુણુયો તેહ વિશેષ. ૧
 દુરગમ પથ ઉદ્ધંધતાં, નદી નગર પાપાણુ,
 મ્હેચ્છ રાજ્ય અછિ મોટાં, કહિસ્યું તાસ વખાણુ. ૨

* * * *

ગંગા તીરિ છિ કેદાર, કુરુક્ષેત્ર નિ વહી હરદાર,
 એ તીરથ શિવનાં છે સહી..... ૧૧
 સહિસમુખી ગગાનિ પારિ, સોહિ જનરાજ્ય ઉદાર,
 સાતસય કોસે જમ્બઈ જમ, ચાલીસ કોસ વિસ્તારિ ગામ. ૨૭
 લાટદેસ તારાતખોલ, જિનધરમી જન કરિ કલ્લોલ,
 મુરચ્છ રાજ જિનમતી, ત્રણુલાખ સેના તસ દીપતી. ૨૮

સોલ છિતાલિં (૧૬૪૬) શેત્રુંજભણી, કલ્યાણસેન રાજ તે ગુણી,
 સંધ સખલ લેધ મહામંડાણ, ત્રિણ વરસે કરી પંથ પ્રમાણ. ૩૬
 સમેતાયલ આવ્યા મનરંગ, જિનના થૂમ નમ્યા તે અંગ,
 અંપાપુરિ પહોતા નરરાજ, વાસુપૂજ્ય પૂજ્યા જિનરાજ. ૪૦
 ભાનુચંદ વાચક તિહાં મિલ્યા, તેહના સસય મનના ટલ્યા.
 લાહુરવાસી ખ્યત્રી સહી, એ વાત વિલાધી કહી. ૪૭
 સોલ ખ્યાસીઈં સુપરિ જોહ, જોધ આવ્યો ઉલાસિ તેહ,
 નિજગુરુ મુખથી મિહં સાંભલી, અતિ આણુદિ ખોલી વલી. ૪૮

*

*

*

*

કલસ.

દહ ચ્યાર દિગવધૂ કંઠિ રાજી તીરથ મણીમય માલ એ,
 જસ દરિસ પરિમલ લહિં નિરમલ ભવિકલંગ રસાલ એ;
 ખુધ શિવવિજય શિષ શ્રીલવિનઈ અખય આણુંદ અતિધણું,
 કર વિમલ જોડી કુમતિ છોડી કર્યું તવન સોહામણું. ૫૫

—સંવત્ ૧૭૪૮ વરષે માગસર માસે શુક્લપક્ષે ત્રયોદશીતિથૈ
 સોમવાસરે લિખિતં. પ્ર. પ્રાચીન તીર્થમાલાસંગ્રહ પૃ. ૧૦૧ થી ૧૩૧.

૪૦૦ યશોવર્ધન. (ખ૦ ખેમશાખા સુગુણકીર્તિ-રત્ન
 વલ્લભ શિ૦)

(૮૦૨) અંદનમલયાગિરિ રાસ. સં ૧૯૪૭.

આદિ—

પુરિસાદાણી પદ નમી, પ્રણમી સદ્ગુર પાય,
 સાસણનાયક સરસતી, સાનિધિ નૈ સુખસાય. ૧

નૃપ અંદન મલયાગીરી, કહિર્યોં કથા કિલોલ,

સાંભલતાં સુગણા નરાં, ઊપજસી ધલ્લોલ. ૨

કલિમાં હે આ કરમગતિ, નિરપૌ નાના ભાંતિ,
તિણુ કારણુ પ્રાણી તુમ્હે, ધરૌ પરી ધરમ પાંતિ. ૩
પુન્ય થકી પાતિક ટલૈ, મિલૈ મનોરથ સિદ્ધ,
સુપ દુપ સિરનિત સપજૈ, જિણુ જીવ જોહવા કિદ્ધ. ૪
ચંદન ચતુર મલ્યાગરી, સુત દો સાયર નીર,
જ્યાં જ્યાં પડૈ અવધડી, સા સા સહે સરીર. ૫

x

x

x

x

અંતે—

દાલ ૩૨ ધન્યાસરી રાગે.

ભાવ ભગતિ ધણુવિધ મન આણી, કર્મ તણી એ કહાંણીરે,
વાર સાંભલિનૈ એ વાણી, પ્રતિજ્ઞા યેં પ્રાણીરે, ભાવ. ૧
જિણુ જિણુ જોહવા કર્મ કમાયા, તિણુ તેહવા ફલ પાયા રે,
પાછૈ સમકી જૈ પછતાયા, પારંગત તિણુ પાયા રે. ભાવ. ૨
કવિ કલ્પોદ્ધ ક્રિયા મૈ દેતા, સહુ સાચા છે જેતા રે,
ચોપા કરિ કરિ અપણા ચેતા, ઓલધિ લેજ્યો એતા એતાંરે. ભાવ. ૩
સંવત સતરસૈતાલૈ વરસૈ, શ્રાવણુ સુદિ છઠિ દિવસૈજી,
એ સંબંધ રચ્યો અતિ સરસૈં, સુણતાં સહુ મન હરસૈજી. ભાવ. ૪
શ્રી રતલાંમ સહર સુષકારી, અલકાપુર અવતારીજી,
સા વૈસાવી સમકિત ધારી, ગુરુ ભગતા ગુણુધારીજી. ભાવ. ૫
શ્રી ધરતર ગણુ નભસ ઐહાધ, શ્રી જિનચંદ સૂરિ ચંદ સમ સોહૈજી,
ગહગણુ સમ પાઠક સખ સોહૈ, મુનિગણુ તારા સમ મોહૈજી. ભાવ. ૬
પ્રેમ સાધ ગુરુ તરુ સુખદાધ, ગર્યા ગુરુ વરદાધજી;
વાચક સુગુણુકીરતિ સવાધ, 'વિસ્વકર્મા' જિરદ ખોલાધજી. ભાવ. ૭
તાસુ સીસ પંકિત બડ સ્તાતા, શ્રુતકેવલિ વિખ્યાતાજી,
રતનવલ્લભ ગણિ ગુણુ સુષ દાતા, મુઝ ધર્માચાર્ય કહાતાજી. ભાવ. ૮
તાસુ સીસ એ ચરિત રચ્યો, સુગુણુ નરાંનૈ સુહાયોજી,
ગુણીયણુ યશોવરધન ગુણુ ગાયો, નવરસમાંહિ બનાયોજી. ભાવ. ૯

અત્રીસ ઢાલ બણાઇ સારી, ચતુર નરાં ચમકારીજી,
 નવ નવ રાગેં એ મનહારી, આગમ ગુરુ મુખ અતુસારીજી. ભાવ. ૧૦
 જાણીનેં અંતરાય ન કીજે, પર ઉપગાર ધરીજેજી,
 ચરણવરધન હીયે જિન ધ્યાઇજે, જ્યોં અંતર સંસાર તરીજેજી. ભાવ. ૧૧
 ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સમૃદ્ધિ મિલે સુણતાં, ભાગ જગૈ ધણુ ભણતાંજી,
 મોટા મુખ પાવૈ મનગમતાં, અરિહંત આજ્ઞા સિર ધરતાંજી. ભાવ. ૧૨

—ઋષિ શ્રી ૫ રાજસિહજી તત્ અંતેવાસી મુનિ બાલા ત્રિપી-
 કૃતં. ઈંદ્રપ્રસ્થ પુરાત્. સંવત સસિ અબ્ધિ બાણુ નિધિ (૧૭૫૯) પૌષ
 માસેતમપક્ષે તૃતીયા ગુરુ ધસ્ટ્રે સંપૂર્ણકૃતઃ ૧૭-૧૪ ના. ભં.

૪૦૧ ઋષભસાગર. (૧) (ત૦ ચારિત્ર સાગર-કલ્યાણ-
 સાગર-ઋદ્ધિસાગર શિ૦)

(૮૦૩) વિદ્યાવિલાસ રાસ.

(૮૦૪) ગુણમંજરી વરદત્ત ચોપઈ ૧૭૪૮ (?) કા. શુ. ૫ સોમ.

આદિ—

ફહા.

આગ્રામાં.

પ્રણમું જગદાનંદકર, જગનાયક જિનરાજ,	
સંભારતાં સંપન્નૈં, સકલ મુખ સિરતાજ.	૧
ગુણધર ગણધર લખધિકર, શ્રુત પુરવધર સાર,	
કંચન કંબસન સરસ, ધ્યાન ધરઈ ધીધાર.	૨
દેવી સુપ્રસન હુવૈં જદી, સેવૈં ગુરના પાય,	
મનુષ્ય હુવૈં મૂરખને, કૃપા ચકી કવિ થાય.	૩
ગીર્વાણા નહિં ગુર વિના, વલિ વિદ્યા સંસાર,	
પય પ્રણમું જિનગુર તણા, ગુર મોટા દતાર.	૪
વલિ પ્રણમુ વિદ્યાગુર, પંડિત શ્રી જસરાય,	
મહવાન હુધ મુઝુનઈ, પંડિત કીયો પઢાઇ.	૫

ભવિક શવ ઉપકાર ભણિ, જ્યૂં કહોા પૂરવ સૂરિ,	
કાતિ સૂદિ પંચમિ તણો, કહિસ્યું મહિમા પૂર.	૬
પરમ ગ્યાન જગમૈં કહોા, ગ્યાન સાધક સહુ અરથ,	
ગ્યાનઈ અનિષ્ટ નિશ્ચય નહીં, સહુમૈં ગ્યાન સમરથ.	૭
ગ્યાન થકી પાવૈં મુગતિ, ગ્યાનઈ પરમાનંદ,	
ગ્યાન કલપતર સમ કહોા, સૂણો ભવિકજન વૃંદ.	૮
સુજસ સુલછી સંપજૈ, જો હુવૈં ઘટમૈ ગ્યાન,	
ગ્યાનઈ સુર સુખ સેવઈ, ગ્યાન વિના સ્યો ધ્યાન.	૯
તિકો ધ્યાન તો પાંમિજઈ, જો તપ પંચમિ હોય,	
પરિહરિનઈ પરમાદનઈ, તપ વિધ કરજ્યો જોઇ.	૧૦
વરદત ગુણુમંજરી, પચમિ આરાધિ જિણુ ભાંતિ,	
તે દષ્ટાંત કહિસ્યું ઇહાં, ખરી ધરી મનિ ખાંતિ.	૧૧
તિથિ પનરે જગમઈ જિકે, સહુ અછૈં સિરદાર,	
પિણિ કાતિ સુદ પંચમિ તણો, મહિમા અગમ અપાર.	૧૨
ગુણુમંજરી વરદતનો, સગલો હિ સંબંધ,	
કહિસ્યું હું તિણિ વિધિ ઇહાં, નવ નવ ઢાલૈ બંધિ.	૧૩
સજ્જનનઈ સુખ બિપજઈ, દુર્જન હુવઈ મલીન,	
છઇ જેહવી તેહવી કહી, રૂપકી વાત રખીન.	૧૪
સરસ એહ સંબંધ છઈ, સુણત દુરિત સહુ જાય.	
પંચ પ્રમાદ છોડી પરા, તિણુ સુણિજ્યો ચિત્ત લાઇ.	૧૫
x x x x	

અંતે—

ઢાલ ૧૧ મી રાગ ધન્યાસી.

ઇણુપરિ ભાવ ભગતિ અતિ આંણી, ગુણુવંતના ગુણુ જાણીરે,
અમૃત થકી મીઠી અધિકાંણી, કથા યથાર્થ કહાણી રે. ૧
ઇણુ પરિ સુદ પચમિ ગુણુ ગાયા, અધિક અધિક સુખ પાયાજી,
જે જન જગમૈ નામ ગવાયા, ધન્ય ધન્ય જનની આયાજી. ૨ ઇણુ.
ઇહાં ગુણુમંજરિ વરદત અધિકારા, નામ સુણત વિસ્તારાજી,
આચરીયા જિણુ ધર્મ અપારા, સુખ પાંમ્યા શ્રીકારાજી. ૩ ઇણુ.

- તપ તણા ફલ પરતખિ દેખો, હામ હામ છે લેખોણ,
 સુકૃત થકી તુમે સુખીયા દેખો, મત કોઈ કરો અદેખોણ. ૪ ધણ.
- પંચમિ પંચ ગ્યાનનૈં આપધ, પંચ પંચ સુમનિ સમ્મપધંણ,
 પંચ મહાવ્રત પંચમિથી હુવૈં, પંચમ અનુતર અપૈંણ. ૫ ધણ.
- ગુણુમંજરી વરદત ગુણુ ગાવૈં, ભાવઈ જૈ નગ્નરીણ,
 પરથલ સુખ તે તેહ પાવૈં, દાવૈ કરો વિચારીણ. ૬ ધણ.
- એહથી અધિક અસાતા આંણી, પુણ્ય કરો સૌ પ્રાંણીણ,
 જ્યં પરણો શિવની પટરાંણી, એ છે આગમ વાંણીણ. ૭ ધણ.
- ગુણુનિધિ ગીરજો તપગછ ગાજૈં, સકલ બિરદ તસ જાજૈંણ,
 વીર પરંપર વિજૈપ્રભસૂરીસર, પરગટ તસ પટ રાજૈંણ. ૮ ધણ.
- તાસ પટોત્ર વિજૈરતન સૂરીસર, ક્ષમા પંડિત મૈં ખ્યાતાણ,
 વડૈ વખત વડવખત વિરાજ્યા, દેખત હોવૈ સાતાણ. ૧૦ ધ.
- તપગછમાહિં વિચુદ્ધ શિરોમણિ, ચારિત્રસાગર ચાવાણ,
 કલ્યાણસાગર તસ સીસ સિરોમણિ, વિધાવિશારદ વાવાણ. ૧૧ ધ.
- તાસ પરંપર પાટ પરગડા, ઋદ્ધિસાગર ગુરરાયાણ,
 પંચમહાવ્રત પરતખિ પાલૈં, પંડિત પદવી પાયાણ. ૧૨ ધ.
- તસ પદ પંકજનૈ પરસાદૈ, મુણી સંબધ સવાદૈણ,
 ઋપમસાગર કહૈં મનનૈં રાગેં ભલમિલિયા મુઝ ભાગૈંણ. ૧૩ ધ.
- નગર આગરઈ સરસ સુક્ષ્મઈ, સધ વસૈ સુમ નામૈંણ,
 ઉસવસ નિજનિજ ગોત્રા, પરતખિ પુણ્ય પવિત્રાણ. ૧૪ ધ.
- આણુંદ કામદેવ સા દ્વખ, કરૈ દેવ ગુર પૂજણ,
 સુલસા રેવઈ સરસી કાતા, સહુ આવિકા સાંતા દાંતાણ. ૧૫ ધ.
- તિણુ કહો વિનતી અમ માનીજૈ, પંચમિ ચૌપઈ કરિ દિજૈંણ,
 તસ વચન મનિ આંણી ફલ યહુ જાંણી, એ ચઉપધઅ રચાંણીણ. ૧૬ ધ.
- મિત્રલાવ જુગ લાવ મદરપતિ, સસિતઈ સંવચ્છર મારજૈંણ,
 ઋપમ આગરૈ ચરિત રચૌ એ, કાતિ સિન સર તિથિ સસિવારૈણ. ૧૭ ધ.

ધરમી પાવેં ધરમ પ્રતિં બહુ, અરથી પાવેં અરથેંજી,
અભિલાષુક પાવેં અભિલાષે, સુણસી જેહ સમરથઈજી. ૧૮ ઇ.
રોગી તણા રોગ સૌ જાવે, છુટૈં બધનથી બધ્યોજી,
ભીરુ પુરુષ તે ભયથી છુટૈં, સુખ ઇણસું જિણ સધ્યોજી. ૧૯ ઇ.
ઋષભસાગર નિજમતિ અનુસારેં, એ કહી ઇણ પ્રકારેં,
ભણેં ગુણેં એ ચરિત પવિતઠ, આનંદ હુવેં તસ ચિતઈજી.

—ઇનિ શ્રી પદ્યમી તપ વિષયે ગુણમંજરી વરદત્ત ચૌપાઈ સંપૂર્ણે.
૨૦-૧૨ ધો.

૪૦૧ક વિનિતવિમલ. (ત૦ શાંતિવિમલ શિ૦)
૧૭૪૯ પહેલાં.

(૮૦૪ક)+ આદિનાથનો શક્તોકો.

આદિ—સરસતિ માતા ઘો મુજ વાણી.

અંતે—ઇમિ ત્રિધિ જાત્રા કરી ધર આવો, ચક્કી મનમાં આનંદ પાવો.
પાલીની પાખની પોરવાડ આવો, નામ નગો ને ગામ હિમાવો.
પડિત શાંતિવિમલો ચારિત્ર દીધો, પછી શ્રી પૂજ્યે પન્યાસ કીધો.
ધર્મના ઉદય બહુલા ત્યા થાય, પાપ કર્મ તે દૂર પલાય.
તપગચ્છ નાયક શ્રીવિજયપ્રભસૂરિ, ગિરિજો ગચ્છનાયક પુણ્યાધ પૂરી,
કહે વિનિતવિમલ કર જોડી, એ ભણુતાં આવે સપતિ કોડી.

૪૦૨ સુમતિવિજય. (વડ ત૦ ભુવનકીર્તિસૂરિ—રત્નકી-
ર્તિસૂરિ શિ૦)

(૮૦૫)+ રત્નકીર્તિસૂરિ ચૌપાઈ. (ઐ૦) સ. ૧૭૩૯ આપાદ શુદ્ધ

આદિ—

૭ બુધ.

સંભવ જિનવર વિનવું, માગું એકજ માન.

દુરગતિ દુખ દૂરિ કરી, આપજો નિરમલ જ્ઞાન-

શ્રી શ્રુતદેવી સાંનિધ કરે, દેજે વચન વિલાસ,
કવિકલા તું કેલવિ, જો ભગવતી પુરિ આસ. ૨

માતપિતાથી અધીક વલી, ગુરુ જે જ્ઞાનદાતાર,
ગુણ ગાઈ હું તેહના, સારદનિં આધાર. ૩

શ્રી વૃદ્ધ તપાગચ્છ ગણધર, શ્રી રત્નકીર્તિ સૂરીરાય,
ચરીય ભણું મન હેતસું, આણુંદ અગિ ન માય. ૪

x x x x

અંતે— ઢાલ નવમી. મન ભમરા રે—એહની જાતિ.

પંચ મહાવ્રત પાલીનિં સુણુ પ્રાણી રે,

સાધી આતમ કાજ, સેવું જિન વાંણી રે.

x x x x

સંવત સંચમ ભેદ તે સું વર્ષ ભુવનનિધિ સાર,
આપાઠ શુકલ સમમી સું હસ્ત નક્ષત્ર બુધવાર. સે. ૧૭

શ્રી રત્નકીર્તિસૂરી રતવ્યા સું ઢાલ નવે મનોહર, સે.

સીસ સુમતિવિજય મદા સું પય પ્રણુમિ વારંવાર, - સે. ૧૮

નૂનાધિક જે ભાષીઈ સું જીહા તણિ રસિ લીધ, સે.

સકલ સભા સાખિ કરી સું મિચ્છામિ દુકક દીધ. સે. ૧૯

ગુણ ગાયા ભગતિં કરી સું સૂરીતણા સુજાંણુ, સે.

ભણિ સુંણિ નરનારિ જે સું તેહ ધરિ કુસલ કલ્યાણુ. સે. ૨૦

કલસ.

તપગચ્છ નાયક સુખદાયક શ્રી ભુવનકીર્તિ સૂરીશ્વર,

તસુ વસભૂપણુ વિગત દૂપણુ શ્રી રત્નકીર્તિ સૂરી પટધર;

દિન દિન ગાજી અધિક દિવાજી તાસ શિષ્ય સોહાંમણુ,

ઈમિ વદિ વાંણી સુમતિ આંણી ધરિ ધરિ રંગ વધામણુ. ૨૧

સર્વગાથા ૧૪૬ ઢાલ ૯ શ્લોક ૧૭૦.—પ્ર૦ જૈન ઐ૦ ગૂ૦

કાવ્ય સચય.

૪૦૩ ક્રમલહર્ષ (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિના પ્રશિષ્ય)

(૮૦૬) રાત્રિભોજન ચોપાઈ સં. ૧૭૫૦ માગશર જુજુકરણસરમાં
આદિ—

શ્રી વરધમાન જિણુ વદિયે, અતુલખલિ અરિહંત,	
મદ પ્રમાદ ભય અદાર દૂષણ, વરજિત અતિશયવત.	૧
મન સુદ સારદ માતનો, ધરતાં નિશદિન ધ્યાન,	
કાલિદાસ પરિ કવિ હવો, આઉ જાણો ઉપમાન.	૨
પય મહાવ્રત પરગડા, લાખ્યા શ્રી ભગવંત,	
શિવ સુખના દાયક સહુ, અનુક્રમે એકંત.	૩
ધમ છઠો પિણુ વ્રત છે, રાત્રિભોજન રૂપ,	
વીર જિણુદ વખાણીયો, દાખું તાસ સરૂપ.	૪
x x x x	

અંતે—

રાત્રે ભોજન ટાલો ભવિયણુરે, શ્રાવકનો આચાર,	
વ્રત ક ફલ દીસે ઇણુ વ્રતનારે, સા સોનીહી લગાર.	૯
શ્રી ખરતરગછ નાયક દીપતોરે, શ્રી જિનચંદ્ર સુ વરતમાન,	
દિન દિન વધતી કલારે, શિશિ જિમ વિસવાવીસ.	૧૦
શ્રી વાચન ભવિ જે (?) નામે વડારે, તાસુ શીષ સુખદાય,	
વાચક ક્રમલહર્ષે કલોરે, એ સખધ ઉદાર.	૧૧
અધકો ઓછો ઇહા આણીયોરે, મિછામિ દુકડ તાસ,	
ભણુતાં સુણુતાં ભાવે ધરિ ભલેરે, વાધે વિદ્યા વિલાસ.	૧૨
સતરેસે પચાસે વચ્છરેરે મનરંગ મગસર માસ,	
જૂણુકરણસરમે કીધી ચોપાઈરે, મન ધર અધકો ઉલાસ.	૧૩
જા લગ વસુધાસાગર તાં લગેરે, અવિચલ રહેજો એમ,	
રાત્રિભોજન વ્રત પાઠ્યાં થકાં રે, દિન દિન લહીયે ખેમ.	૧૪

—૬—૨૭ વિ. ને. નં. ( )

૪૦૪ ઉદયરત્ન. [તં વિજયરાજસૂરિ-વિજયરત્નસૂરિ-
હીરરત્નસૂરિ-લઙ્ગિધરત્ન-સિદ્ધરત્ન-મેઘરત્ન-અમરરત્ન-શિવ-
રત્ન શિ૦)

(૮૦૭) જંબુસ્વામી રાસ. સં. ૧૭૪૯ ખીજા ભાદ્ર. શુ. ૧૩
ખેડા હરિયાલા ગામમાં.

આદિ—

દ્વહા.

પરમ જ્યોતિ પરકાસકર, પરમ પુરૂષ પરબ્રહ્મ,	
ચિદ્ રૂપી ચિત્તમાંહિ ધરૂં, અકલ સ્વરૂપ અગમ્ય.	૧
સકલ સિદ્ધિ સાંનિધ કર, ત્રિભુવન તિલક સમાન,	
સિદ્ધારથ કુલિં કેશરી, વંદુ શ્રી વર્ધ્ધમાન.	૨
નીરજ અગજ નંદિની, નિન મુખિ જેહનો વાસ,	
હંસાસણિ હરખિ કરી, ત્રિવિધિં પ્રણમું તાસ.	૩
જગ ઉપગારી જગગુરૂ, શ્રી હીરરત્ન સૂરીરાય,	
સરસ કથી રસ કેલવું, પામી તાસ પસાય.	૪
સંબધ જંબુ સ્વામીનો, કથા બંધ કલ્પોલ,	
ચિત્તશું શ્રવણે ચાખતાં, અભિનવ અમૃતધોલ.	૫
ભર્યૌવન માંહે ભામિની, જ્ઞાઠ તણ મદ મોડિ,	
નિજિં સોનધયા સામટા, તબ્યા નવાણું કોડિ.	૬
સોહમ સાંમિ સમીપ નિજે, સંયમ લીધ સુખાંણુ,	
ચોખું ચારિત્ર પાલીનિં, પામ્યો પંચમ નાંણુ.	૭
કર્મ આઠે ક્ષય કરી, પામ્યા પદ નિર્વાણુ,	
તાસ ચરીત્ર સુણુતાં સદા, ભાનિં ભવ બાંધાણુ.	૮
દ્રિણી વિધિ સંયમ આદર્યો, માતપિતા કુણુ ગામ,	
કવી ચતુરાષ્ટ્ર કેલવી, રાસ રચુ અભિરામ.	૯

અંતે—ઢાલ ૬૬. રાગ ધન્યાસી. શાલિભદ્રધન્નો ઋષિરાયા. એ દેશી.

- જંપુ સ્વામીતણા ગુણ ગાયા, સંધતણિં સુપસાયાળ,
તપ જપ ષપ કરી કસિ જેણિં કાયા, કેવલ નાંણ ઉપાયાળ. ૧
- ધર્મ આરાધિ કર્મ ષપાયા. મનશું મૂકી માયાળ,
કરજોડી પ્રણમું સુરરાયા, શાશ્વત શિવ સુખ પાયાળ. ૨
- જંપુસ્વામીનું ચરિત્ર નિહાલી, દૂષણ દૂરિં ટાલીળ,
ઘટતા ઘટતો અર્થ સંભાલી, વાર વાત રસાલીળ. ૩
- ચરિત્ર તણો સંબંધ મિં ભાલી, રચના કરી રઢીયાલીળ,
એ ચૌપાઠ રચી ચોસાલી, દુર્મતિ દૂરિં ટાલીળ. ૪
- કવિ કેલવણી કરી મેલવણી, અધિકું ઓછું આખ્યુંળ,
રચનાનિં રસિં નધ પરવસિ, ડિંગલ ડોલી નાંખ્યુંળ. ૫
- ચતુરવિધ સંધ તણી તે સાષિં, મિછામિ દુકડ દાખ્યુંળ,
હવ્ય કવ્યની વાત ન જાણું, મતિ અનુસારિં ભાખ્યુંળ. ૬
- શુદ્ધ શુદ્ધ સંબંધ વિચારી, સુધા જન શોધિ લેયોળ,
મદ કવિ હું કાંઈ ન જાણું, મુઝ દૂષણ ન દેયોળ. ૭
- મદ મોડી કહું છું કરજોડી, અપરાધ માહરો ષમયોળ,
આતા જન એ સુણી ચોપઈ, ઉપશમ રસમાં રમયોળ. ૮
- નવરસ સરસ સબંધ મનોહર, એ મે રાસ બનાયાળ,
ચતુર તણિં કરિં ચડસ્યે એ તવ, લહિસ્યે મૂલ સવાયાળ, ૯
- મસકતિનું ફલ માગી લીજિં, જંપુ પ્રતિ કરજોડીળ,
તુમે પામ્યા તે મૂઝનિં દેજો, ભવના બંધન છોડીળ. ૧૦
- સંવત સત્તર ઉગુણપંચાસિ, દ્વિતીય ભાદ્રપદ માસિંળ,
સિત તેરસિં સદા સુભ દિવસે, રાસ રચ્યો ઉદ્ધાસિંળ. ૧૧
- વામાનંદન ત્રિભોવન જન વંદન, લીડભજન સાંનિધિળ,
પૂરણ રાસ રચ્યો ચડ્યો પરમાંણિ, સુણતાં ધન સુખ વાધિંળ. ૧૨
- વાત્રક નદીય તણું ઉપકંઠિ, પેકું હરીયાલું બિં ગામળ,
સુંદર કાંમ મનોહર મંદીર, ધનદ તણો વિશ્રામળ. ૧૩

- આવક સર્વ વસિં તિહાં સુખીયા, વીતશોક વડભાગીજી,
ત્યાંગી ભોગી નિગુણુ રાગી, સમકીતવંત સોભાગીજી. ૧૪
- જિનની ભગતિ કરિ મન શુદ્ધિં, સદ્ગુરૂની કરે સેવાજી,
આઠે પુહરેં ધર્મ આરાધિં, દાન દીર્ઘ નીતમેવજી. ૧૫
- આસ્તિક સૂત્ર સિદ્ધાંતના શ્રેતા, સાંભલવા રસીયાજી,
જીવાદિક નવ તત્ત્વને જાણે, ધર્મ કરે ધસમસિયાજી. ૧૬
- સંઘ તણે આગ્રહ પામીનિં, રાસ રમ્યો મન રંગેજી,
સૂત્રા સાધૂ તણા ગુણુ ગાયા, ઉદ્ધત આણી અંગેજી ૧૭
- તપગચ્છ ગયણાંગણુ દીપાવણુ, દીણુયરનિ પરિ દીપેજી,
શ્રી રાજવિજયસૂરીશ્વર સદ્ગુરૂ, સકલ સૂરીનિં જીપેજી ૧૮
- તાસ પાટિ શ્રી રત્નવિજયસૂરિ, તેજનો અંબારજી,
શ્રી હીરરત્નસૂરીશ્વર જગગુરૂ, સોહિં તસ પટોધારજી. ૧૯
- તસ પાટિ તરણી તણી પરિં, પ્રતપિં શ્રી જયંરત્નસૂરિ દોજી.
જયવંતા શ્રી ભાવરત્નસૂરી, ભવીયણુ ભાવે વંદોજી. ૨૦
- શ્રી હીરરત્નસૂરીશ્વર કેરા, ગિરૂઆ પ્રથમ ગણધારજી,
પંડીત લખ્ધીરત્ન મહા મુનિવર, ભવજલ તારણુહારજી. ૨૧
- તસ અન્યય વાચક પદ ધારી, શ્રી સિદ્ધરત્ન ઉવઝાયાજી,
તસ ગણધર વંદું ગુણુવંતા, શ્રી મેવરત્ન મુનિરાયાજી. ૨૨
- તાસ શિષ્ય શિરોમણિ સુંદર, શ્રી અમરરત્ન સુપસાદ્ધિજી,
જંમ્યુકુમર તણા ગુણુ ગાયા, ઉદ્ધટ ધરી મનમોહિજી. ૨૩
- જિહાં લગેં દૂ મંડલ રહિં અવીચત્ર, જિહાં લગેં મેરૂ ગિરીદોજી,
જિહાં લગેં ઈન્દ્રાસણુ ગયણાંગણુ, જિહાં લગેં સાત સમુદોજી. ૨૪
- જિહાં લગે અવની અહગણુ તારા, નાગ લોક નાગિદોજી,
તિહાં લગે એ ચોપાધ થીર થાયો, જિહાં લગેં સુર ને ચંદોજી. ૨૫
- દાલ છાસકિમી રાગ ધન્યાસી, પૂરણુ પૂગી આસોજી,
ઉદયરત્ન કહેં શ્રવણે સુણતાં, કમલા કરે ધરિ વાસોજી. ૨૬

એ સંબંધ જે બાવે બાણસિં, એક મનાં સાંભલસિંછ,
રોગ શોગ દુખ દોદગ ટલસિં, મનના મનોરથ દ્વલસિંછ. ૨૭

—નપગચ્છાધિરાજ અદારકે શ્રી દાનરત્ન સૂરીશ્વર તત્ શિં પં.
કલ્યાણરત્નછ તત્ શિં પં. કુશલરત્નછ તત્ શિં પં. રંગરત્ન ત્રિપી-
કૃતં. શ્રી ઉત્તેલીયાગ્રામે શ્રી ચંદ્રપ્રભુ પ્રાસાદાન્—શ્રી ત્રિંગડીનગરે સંધ-
મુખ્ય વોદરા જેરાજ જેઠા વાંચનાર્યે. સંવત્ ૧૮૬૩ના કાં ૧૦ ૧૩.
અંથમાન ૨૫૦૦ પત્ર ૮૪-૧૫ નં. ૫ દા. ૨૫ લીં

(૮૦૮) અષ્ટ પ્રકારી પૂજા રાસ સં. ૧૭૫૫ પોશ શુદ્ધ ૧૦
અણુહિલપુર પાટણમાં.

આદિ—

ફદા.

અજર અમર અકલંક જે, અગમ્ય રૂપ અનંત,
અલપ અગોચર નિત નમુ, જે પરમ પ્રભુતાવંત. ૧
સુધ સંપતિ આવી મિલિ, જગમાં જેહનિં નાંમ,
પ્રણુમુ તે પ્રભુ પાસનિં, કરજોડિ શ્રુતકામિ. ૨
કમલનયના કમલાનના, કમલસું કોમલ કાય,
તનયા કલભૂ તસ નમું, ચરણુ કમલ ચિત લાય. ૩
અમર સરોવર જે વસે, તે છદ વાહન જસ,
સા સરસતિ સુપસાય કરિ, મુઝ મુષિં પૂરયો વાસ. ૪
ગુરુ દિણુયર ગુરુ દીવડો, દુષભંજન ગુરુ દેવ,
પશુ ટાલિ પંડિત કરે, નમીઈ તિણે નિતમેવ. ૫
જગ સધલિ જેતાં વલી, મુઝ ગુરુ મહિમાવત,
શ્રી હીરરત્નસૂરી સેવતાં, ભાંજિ ભવભય તંત. ૬
જ્યોતિ રૂપ શ્રી પાસજિન, સરસતિ સદગુરુ સાર,
તાસ પમાઈ હુ કહું, અર્ચાતુ અધિકાર. ૭
અર્ચા અરીહંત દેવની, અષ્ટ પ્રકારી જેહ,
ભાવ ભેદ યુગતિં કરી, વિધિશું વપાણું તેહ. ૮

પૂજા અષ્ટપ્રકારની, વિવિધિ વાત વિનોદ,
 સુશ્રાવક તે સાંભલી, મનમાં લહસ્યેં મોદ. ૯
 ભડિત ભાવ વધસ્યે વલી, સાંભલી કથા સંબંધ,
 એક પૂજા અર્ચનું શ્રવણ રસ, સોનું અતે સુગધિ. ૧૦
 કવિ કેલવણુ કેલવી, વાંણિું વિવિધ વિલાસ,
 ભવિયણુનિં હિત કારણિું, રચસું પૂજા રાસ. ૧૧

અતે—

રાગ ધન્યાસી.

દીઠો દીઠો રે વામાનો નંદન દીઠો એ દેશી.

ગાયા ગાયા રે જિન પુજા ગુણુ એમ ગાયા,
 વિવિધ કથા સુ મેં કરી મૈ, શ્રી જિનરાજ વધાયારે. ૧ એમ.
 અષ્ટપ્રકારી ચરીત્રમાં નીર્મલ, વિનિયયદ્ર મુનીરાયા,
 હરિચદ નૃપના હેતનઈ કાળઈ, એ સંબંધ બતાયારે. ૨ એમ.
 ગાયા બંધ મેં ચરીત્રથી જોઈ, ભેદ સવે દિલમાં લાયા,
 જિનપૂજા ફલ દદ થવા હેતઈ, દ્રષ્ટાંત એહ દેખાયારે. ૩ એમ.
 મુલ ચરિત્ર રચના દેખી, વિધિ વિધિ ભાવ ભેલાયા,
 પ્રેમ જિનપુજા ગુણુ આતાં, દુકીત દુરેં ગમાયારે. ૪ એમ.
 સકલ મનોરથ સફલ ફલ્યા, અબ્ધ પુન્યે ભંડાર ભરાયા,
 કુસલ લતાશ શાખા પ્રસરી, મંગલ કોડિ ઉપાયારે. ૫ એમ.
 આદિ ચરિત્રથી ન્યુન અધિક જે, સબંધ એહ રચાયા,
 મિછા દુકડ હોજો મુઝનેં, સંધની સાખિં સુણાયારે. ૬ એમ.
 જિન ગુણુ ગાવાને બુદ્ધિ જાગી, તેણિું મેં સત દોડાયા,
 મંદિ મતિ હુ કાઈ ન જાણું, સોધી લેયો કવિરાયારે. ૭ એમ.
 સંવત સતર પંચાવના વરષેં, પોસ માસઈ મનૂ ભાયા,
 રચ(વિ)વાંસરે વિ દિશમી દિવસઈ, પુરણુ કલસ ચઢાયારે. ૮ એમ.
 શ્રી તપગણુ ગયણાંગણુ લુષણુ, દિન દિન તેજ સવાયા,
 સકલ સૂરીસર ગ્રહગણુ દિનકર, શ્રી રાજવિજય સૂરિરાયારે. ૯ એમ.

તસ પાટે શ્રી રતનવિજયસૂરી, નરપતિ જેણે નમાયા,
 શ્રી હીરરત્નસૂરિ તસુ પાટે, મનવંછિત સુખદાયા. ૧૦ એમ.
 શ્રી જયરત્નસૂરી તસ પાટિં, શ્રી તપાગછ જેણુઈ દીપાયા,
 સંપ્રતિ ભાવરત્નસૂરી વદે, ભવિ જન ભાવ સખાચારે. ૧૧ એમ.
 શ્રી હીરરત્નસૂરિશ્વર કેરા, સીખ્ય પ્રથમ સોહાયા,
 પંડીત લખિધરત્ન મુનીવર સુધા, શિરતાજ કહાચારે. ૧૨ એમ.
 તસ અંતદય અવતંસ અનોપમ, શ્રી સિદ્ધરત્ન ઉવડ્યાયા,
 તસ શિષ્ય મેઘરત્ન ગણિ ગિર પાયા, જીત્યા જેણું કષાચારે. ૧૩ એમ.
 તાસ વિનય ગુણાકર ગણિવર, અમરરત્ન અભીધાચારે,
 ગણિ શિવરત્ન તસુ સીખ્ય પ્રસીધા, પંડિત જેણે હરાચારે. ૧૪ એમ.
 પૂરણ રાસ ચડયો પરમાણુ તે, મુઝ ગુર સુપસાયા,
 બોધબીજ મઈ નીર્મલ કીધ્યું, જીત નિસાણુ બખાચારે. ૧૫ એમ.
 અણહલપુર પાટણમાં એ મૈં, સરસ સબંધ બણાચારે,
 પંચાસર પ્રભુ પાસની સાનિધિ, અગણિત સુખ ધરિ આચારે. ૧૬ એમ.
 ઉદયરત્ન કહિ આઠોતિરમી, ઢાંચે ધન્યાસી ગવાયા,
 સંધ ચતુર્વિધ ચઢત દિવાળ, સુખ સંપતિ બહુ પાચારે. ૧૭ એમ.

—છતિશ્રી અષ્ટપ્રકારી પૂજા રાસ સંપૂર્ણ સકલષ. પાનાં ૭૫ પં.

૧૪ આ. ક.

—સં. ૧૮૧૨ માગસર સુદ ૧ લિં ૮૨-૧૭ દા. ૪૧ જ ડે.

—સં. ૧૮૫૧ વષે પૌષ સુદ ૨ વાર જુદે લં શ્રી રાજનગર
 મધ્યે શ્રી ચિતામણુ પ્રસાદાત્-પં-ભાણુવિજય ગણિ લખિત-૮૧-૧૩ લીં.

—સર્વ ત્રયાગ્રથ શ્લો. ૩૦૦૦ લખ્યા સં. ૧૮૫૫ ફાગણ વદ
 ૧૦ પ્રે. ૨.

—સં. ૧૮૯૦ ચૈત્ર સુદ પ્રતિપદા: વાહ ગુરૌ શ્રી સુર્યપર મધ્યે
 લ. મુ. તેજરત્નેન આત્મા અર્થે ૮૨-૧૩ ઝીઝુવાડા ભંડારમાં.

(૮૦૮૬) સ્થૂલિભદ્ર રાસ સં. ૧૭૫૯ માગસર શુદ્ધ ૧૧ ઉના ગામમાં.

આદિ—

દૃહા.

સુખ સંપત દાયક સદા, પાયક જનસ સુરિંદ,
 સાસણનાયક સીવ ગતી, વાંદું વીર જિણુંદ. ૧
 જંઘૂદિપના ભરતમાં, પાડલીપુર વૃપનંદ,
 સિકકાલ મહેતો તસ પ્રીયા, લાછલદે સુષકંદ. ૨
 ન્યાગર ન્યાતિ સીરોમણિ, નવ તેહને સંતાન,
 સાત સૂતા સુત દોય સું, વંશ વધારણુ વાંન. ૩
 શ્રી મથૂલભદ્ર ભોગી ભ્રમર, મૂંનીવરમાં પીણુ સિંહ,
 વેશ્યાવિલૂધો તે સહી, ન લહે રાત નિં દીહ. ૪

x   x   x   x

અંતે—

ઢાલ એહી.

આબ્યા ગુરૂ પાસ દુકરેરે, દુકરકાર ગૂરૂ ઉચરેરે.

x   x   x   x

ઉદ્યરતન કહે એમ મનનારે મનના મનોરથ વેગે ફલ્યારે.

—ધતિશ્રી થૂલભદ્ર મુંની અણુગારનો ગ્રંથ-પંચ મહાવ્રત પારવ્રત-ધારક ક્રોર્યા-ક્રોર્યા બારે વ્રત ધારક સીલગુણુ સંપૂર્ણ-સંવત્ ૧૮૫૪ ના વર્ષે 'મતિ વૈશાખ સુદી ૪ દીવસે લખીત' ભગવાન-આત્મા અર્થ-પાધૂ નગરે-૧ આ. ક. લીં.

ઢાલ ૯ રાગ મેવાડો ધન્યાસી.

ખામી તે પ્રતિબોધ ચોથુરે (૨) વ્રત ચોથું વલી ઉચરેરે

x   x   x   x

સત્તરસેં ઉગણુસાઠ માગશિરે, (૨) શુદી મૌન એકાદશીરે
 (પાઠ પૂનિમ વાર શરીરે,

શીલ તણા ગુણુ ગાયારે (૨) ઉનાઉઆ નિ ( )યરમારે.

(પાઠ ગુણુ એહ ગાયારે ગાયારે ઉનાઉઆમાં ઉલસીરે)

થૂલભદ્ર રિપિરાય ગાતાંરે (૨) મુંહ માંગ્યા પાસા ઢલારે
 ઉદ્યરતન કહેં એમ મનમાંરે (૨) મનોરથ સધલા ફલારે.

—૬-૧૦ ધો. ૩-૧૭. મારી પાસે છે.

એક બીજી પ્રત ઉત્ત ધોરાજી ભંડારમાંથી મળી છે તેમાં દીપવિજય કવિએ ઉદયરત્નની નવ ઢાલમાં પોતાના તરફથી દૂહાઓ ઉમેર્યા છે અને છેવટે જણાવેલ છે કે:—

દૂહા.

થુલિભદ્ર કોસ્યા ગાવતાં, પોહયે વહિત આસ,
ધર ધર આછવ અતિ ધણા, નિતિ પ્રતિ લીલ વિલાસ. ૧
ભણે ગુણે જે સાંભલે, લિખે લિખાવે' જેહ,
દુખ સયલ સવિ દૂરે' હરે, અજરામર લહે' તેહ. ૨
એક કરી થૂલીભદ્ર તણી, ઉદયરત્ન નવ ઢાલ,
દૂહા દીપવિજયે કહ્યા, ગણુતાં મગલ માલ. ૩

—સવત ૧૮૪૯ શાકે ૧૭૧૩ પ્રવર્તમાને કાગળુ સુદિ ૧૧ રવિ-વારે લિખિતં પ. ખુમાણવિજયેન પરતાપગઢ મધ્યે પ્રત. ૨-૧૦ ધો. આજ પ્રમાણે મારી પાસેની બે પ્રતમાં છે. (૧) લ. સં. ૧૮૮૬ ચૈત્ર વદ ૬ ઋ. સુંદરજી સંઘજી. જીર્ણગઢમાં. (૨) લિ. ધંમડકા નગરે ઋ. રાજસી ઋ. ચાંપસિ. ઋ. સુંદરજી વૈરાગી પ્રેમજી પત્ર ૮ અમર-વિજય સીનોર. લખી કૃત.

(૮૦૮ખ) +શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથનો શલોકો. સં. ૧૭૫૯ વૈ. વ. ૬

આદિ— માત ભુવનેશ્વરી ભુવનમાં સાચી.

અંતે—

આગણુસાઠ ને ઉપર શતર વરસે, વધશાખ વદી છઠીને દિવસે,
એહ શલોકો હરખે મેં ગાયો, મુખ પાયો ને દુરગતિ પલાયો.
નિત્ય નિત્ય નવલી મગલ લાલા, દિનદિન દીજે દોલત રસાલા,
ઉદયરત્ન કહે પાસ પસાયે, કોડિ કલ્યાણા સન્મુખ થાય. ૨૩

—પ્ર. શલોકા સંગ્રહ. (ભી. મા.)

(૮૦૯) મુણિ (મુનિ) પતિ રાસ સં. ૧૭૬૧ કા. વ. ૧૧ શુક.
પાઠણમાં.

આદિ—

દૂહા.

સકલ સુખ મંગલકરણુ, તરણુ યુદ્ધિ ભંડાર;	
સર્વ વસ્તુ વાદે સદા, આદિ પુરૂષ અવતાર.	૧
સ્વર્ગ અને શિવ પંથનો, પ્રગટ પ્રરૂપક જેહ;	
પુરૂષોત્તમ ત્રિભુવણુપતિ, ત્રિવિધે પ્રણમું તેહ.	૨
સુર લલનાને લોચને, ન ચલિં જેમ ગરિદ;	
શાસનનાયક તે નમું, શ્રી વર્ધમાન જિણુંદ.	૩
જડ પણિ જાસ પસાયથી, મૂખર હુઈ તતખેવ;	
દુરમતિ દુર નિવારણી, સમરૂં સરસતિ દેવી.	૪
આગમ પંથ પરંપરા, પામઈ ગુરૂ સુપસાય;	
જ્ઞાન ઉપાયક ગુણુનિધિ, પ્રણમું તેહના પાય.	૫
વિધનહરણુ સપતિ કરણુ, નમસ્કાર એ ચાર;	
મંગલરૂપ મનોહર, સકલ સમા સુખકાર.	૬
શ્રી હિરરત્નસૂરિદના, પ્રણમિ પદ અરવિંદ;	
રચસું મણિપતિ રાયનો, રાસ રસિક સુખકંદ.	૭

x

x

x

x

x

અંતે—

કાચુણુ વદિ એકાદસી દિવસે, સતરસે એકસદ્ધા વરસે,	
શુક્રવાસરને શ્રવણુ નક્ષત્રે, સર્વ યોગે મન હર્ષધરે.	તે મુનિ. ૧૫
પંચાસર પ્રભુ પાસ પ્રસાદે, શ્રી મણિપતિ મુનિ ગાયો,	
અણહિલપુર પાટણમાં એ મેં, પૂર્ણ કલસ ચક્ષુયોરે.	તે મુનિ. ૧૬
કુશલ લતા શત શાખા પ્રસરી, જીત નિસાંણુ વળથી,	
જયકમલા ગેલે મુઝ ગેહે, આજ ચાલીને આવિરે.	તે મુનિ. ૧૭
તપગણ કમલ વિકાસન દિનકર, શ્રી રાજવિજયસૂરિ રાજે,	
તસ પાટે શ્રી રત્નવિજયસૂરિ, ગુણુરત્નાકર છાજેરે.	તે મુનિ. ૧૮
જવહર જાતિમાં હર્ષ જિમ હીરો, તિમ સૂરિવરમાં સાચ્યો,	
શ્રી હીરરત્નસૂરી તસ પાટઈ, જાણો હીરો જાચ્યોરે.	તે મુનિ. ૧૯

તસ પાટક ઉપક જયકારી, શ્રી જયરત્ન સુરિંદ્રઓ,
 શ્રી ભાવરત્નસૂરી તસ પાટક, ભવિ જન સંપ્રતિ વદઉઓરે તે મુનિ. ૨૦-
 શ્રી હીરરત્નસુરિસર કેરા, શિષ્ય પ્રથમ સોહંદા,
 વિષ્ણુ સિરોમણી સમતાસાગર, શ્રી લખધિરત્ન મુણિદોરે. તે મુનિ. ૨૧
 તસ અતુચર વાયક પદ ધારી, શ્રી સિદ્ધરત્ન સોહાચારે,
 તસ અન્વય અભિનવ ગુણુમદિર, શ્રી મેધરત્ન સવાચારે. તે મુનિ. ૨૨
 સેવક તાસ દીપે વ્રત જેહનાં, દૂષણ રહિત સદાઈ,
 અમરરત્નગણિ તસ વિનયથી, શિવરત્ન સવાધરે. તે મુનિ. ૨૩
 એ મુઝ રાસ ચડો પરમાણુઈ, તે શ્રી ગુરુ સુપસાધ,
 ઢાલ ત્રાણુંમી રાગ ધન્યાશ્રી, સુણતાં સુખ ચિર થાધરે તે મુનિ. ૨૪
 ઉદ્યરત્ન કહઈ આજ અનોપમ, મનવહિત સુખ મિલિયા,
 શ્રી જિનધર્મ તણુઈ પ્રસાદઈ, સ્વય મનોરથ ફલિયારે. તે મુનિ ૨૫

—સર્વ ગાથા ૨૮૨૧ ઢાલ ૯૩ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોક સંખ્યાં ૪૦૦૫.

સં. ૧૮૨૧ શ્રાવણ કૃષ્ણ પક્ષ ૯ દિને ભૂમિવાસરે લિખિતં ફોતેચદ સુર-
 સંઘ શ્રી પાલણુપુર મધ્યે. પત્ર ૮૧ (પ્ર. કા.)

—સં. ૧૮૨૨ માગશર વદ ૧૨ વાર ચદ્રે બલોલ ગ્રામે પં.
 લક્ષ્મિવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં૦ જીવણુવિજય લખિતં. ૬૯-૧૭-
 લા૦ ખંભાત. નં. ૪૦૫.

(૮૧૦) રાજસિંહ રાસ-નવકાર રાસ. સં. ૧૭૬૨ માગશર શુદ્ધ
 ૭ સોમ-અમદાવાદમાં.

આદિ—

અરિહંત આદિ દેહને, પરમેષ્ઠી જે પંચ
 પહિલેં પ્રણુમુ તેહને, જિમ લહીધ સુખસચ. ૧
 શાસનપતિ ચોવીસમો, જિનવર ત્રિશલા જાત,
 વિધનવિહારણુ વંદીએ, વર્ધમાન વિખ્યાત. ૨
 વલી વદુ વાગેશ્વરી, કવીજન કેરી માય
 શ્રુતસાગર તરતાં સદા, તરી સમ જેહ સખાય. ૩

સુમતિ ઉપાયક કુમતિહર, ફેડણ દુરગતિ ફેજ	
તિણ નમીઈ ત્રિવિધિ કરી, શ્રી ગુરુચરણ સરોજ.	૪
શ્રી હીરરત્ન સૂરીદના, પ્રણમું પદ અરવિંદ,	
આશા પૂરિ આશા રૂઈ, સદગુર જે સુખકદ.	૫
ભવસાગર તરવા ભણી, ભરવા સુકૃત ભંડાર	
નવ રસમય નવકારનો, રાસ રચું સુખકાર.	૬
શ્રોતા જન સુણજ્યો તુમે, આદર કરી અપાર	
જિમ ઉઘમ એ માહરો, સફલ હુધ નિરધાર.	૭

x

x

x

x

સર્વ ગાથા ૮૬૧ ઢાલ ૪૧.

અંતે— શાંતિ જિન જાઉં ભામણે—એ દેશી.

શ્રી નવકાર તણા ગુણ ગાયા, મનવંછિત સુખ પાયા, જે.	
ભીલ તણા દૃષ્ટાંત ખતાયા, પ્રગટ ફલ દેખાયા, જે.	૧ શ્રી.
નવનિધિ ચૈદ રત્ન ધરિ આયા, અષ્ટ મહા સિદ્ધ ઉપાયા, જે	
દુર્ગતિનાં દુઃખ દૂર ગમાયા, પુણ્ય ભંડાર ભરાયા, જે.	૨ શ્રી.
પંચ કંથા ગર્ભિત ગુણ ધારી, અ ભીલ ચરિત મનોહારી, જે.	
સુણી નવકાર જપો નરનારી, સુર નર શિવ સુખકારી,	૩ શ્રી.
ભવભય ભેદક ભાવે ભવિયાં, દાયક સુખ અણુમનિયાં, જે	
પંચ મંગલ મહા મંત્ર પસાયે, ધ્યાવો દઢ ચિંત આધં. જે.	૪ શ્રી.
વૃંદાડ વૃત્તિ તણિ અનુસારે, જિન આગમ આધારે, જે,	
એ મેં રાસ રચ્યો વિસ્તારે, ચિર ચિન રાખી ધારે, જે.	૫ શ્રી.
અધિકી ઝોઢી રચના રચાઇ, મૂલ ચરિતથી કાંઇ, જે,	
પંડિત તે પરખીને લેજો, તે મિચ્છા દુકક સુઝ હોયે. જે.	૬ શ્રી.
શ્રી ગુણસાગર નવકાર કહાવે, કોઇ પાર ન પાવે, જે,	
મિંડા હરી મતીની માનીએ, રાસ રચ્યો ઉચ્છાહે. જે.	૭ શ્રી.
સંવત્ સત્તરખાસઠ વર્ષે, માગશિર શુદ્ધિ સાતમે હરખે જે,	
સોમવાર નક્ષત્ર ધનીરષ્ટા, હર્ષણ યોગ ગરિષ્ઠા જે.	૮ શ્રી.

- ગુર્જર મંડલ માહિં ગાજે, ગઢ ચોફેર બિરાજે, એ,
અહમદાવાદ નગીનો જે, ભૂપણ સાખરમતિનો એ. ૯ શ્રી.
- આવક લોક વસે સોભાગી, નિહાં જિન ધર્મના રાગી, એ.
સંધ મુખ્ય સાહા વર્દમાન વાર, દોલતવત દિદાર એ. ૧૦ શ્રી.
- તેહનો સુત સાહા જગસી જણો, સમકિતવંત શાણો એ.
તેહ આગ્રહે મે એહ, રાસ રચ્યો ગુણુ ગેહ એ, ૧૧ શ્રી.
- શાંતિનાથ તણે સુપસાયા, પુરણ કલશ ચઢાયા એ,
સકલ લીલા સુખ સપતિ લાધી, વલી શુભ વાસના વાધી એ. ૧૨ શ્રી.
- જ્યાં લગિ અવનિ ગ્રહગણુ તારા, જ્યાં લગે શ્રી નવકારા એ,
નિહાં લગે એ ચૌપાઈ, થિર થાયો ભવિયણુ ભાવે. ૧૩ શ્રી.
- શ્રી તપગચ્છ ગયણુ વિષણુ ભાણું, શ્રી રાજવિજયસૂરિ જાણું એ,
શ્રી રત્નવિજય સૂરિ તસ પાટે, સોહે સુંદર ધાટે એ. ૧૪ શ્રી.
- તાસ પટે ઉપાવણુ વીરો, શ્રી હીરરત્ન સૂરિ હીરો, એ
તસ પાટે જયરત્ન સૂરીદા, દીપે જેમ દીણુદા. એ. ૧૫ શ્રી.
- સંપ્રતિ ભાવરત્ન સૂરિ વદો, તસ પાટે સોહે અંજો એ,
શ્રી હીરરત્ન સૂરીશ્વર કેરા, વાર શિષ્ય વડેરા એ. ૧૬ શ્રી.
- પડિત લખિંધરત્ન ગુરુ રાયા, સિદ્ધિરત્ન ઉવઝાયા, એ,
તસ અન્વયગણિ વર સોહેદા, શ્રી મેઘરત્ન મુણીદા એ. ૧૭ શ્રી.
- તસ અનુચર અમરરત્ન ગણીશ, શિવરત્ન તસુ સીસ એ,
મુજ ગુરૂની સાનિધ્યે એ મેં, કહી કથા મન પ્રેમે, એ. ૧૮ શ્રી.
- એકત્રીસમી ઢાલે ભાયા, રાગ ધન્યાસી ગાયા,
ઉદયરત્ન કહે મંગલ માલા, વાધે જય સુવિશાલા, એ. ૧૯ શ્રી.

—છતિ પંચપરમેષ્ઠીનો રાસ સંપૂર્ણ. સર્વ ગાથા ૮૮૦.

શ્લોક સંખ્યા ૧૧૫૧ સંવત્ ૧૮૫૭ ના વર્ષે ભદ્રવા વદિ ૧ દને
બૃહસ્પતિ વાસરે પૂર્વા ભદ્રપદ નક્ષત્રે લખિતં પં. શ્રી ૧૦૮ પં.
શ્રી શાંતિવિજયગણિ તત્શિષ્ય પં. શ્રીપ. પં. ખુશાલવિજયગણિ તત્શિષ્ય

મું. ધનવિજયેન લપીચક્રે મીદં પરોપકારાય શ્રી અણુવદ પૂરા નગરે
શ્રી અજિતનાથ પ્રાસાદાત્. ૩૪-૧૫ મો. સેં. લા.

—સં. ૧૮૦૭ ચૈત્ર શુ. ૧૩ ગુરવાસરે વાયનાથ મુનિ પદ્મ-
વિજય ૪૫-૧૪ દા૦ ૪૨ નં. ૨૬ વ હે.

આ રાસનાં ખીજાં નામ રાજસિંહ રાજર્ષિરાસ યા પંચપરમેષ્ઠિ
રાસ છે.

(૮૧૧)+ અક્ષયચર્યની નવવાડ સઝાય. ૧૦ દાલ. સ. ૧૭૬૩
આવણુ વદ ૧૦. ખંભાત ચોમાસું.

આદિ—

શ્રી ગુરને ચરણે નમી, સમરી સારદ માત,
નવવિધ સીયલની વાડીતો, ઉત્તમ કહું અવદાત.

૧

x

x

x

x

અતે—

ધમ જાણી નરનારિ સીયલની સદ્વહણા શુદ્ધ દિલમાં ધારજો,
એહ દુરગતિનું મૂલ અઅહા સેવામાં હો, જાતાં દિલને વારજો.
તપગણ ગયણુ દિણુંદ વંછિત ફલદાતા હોરે હીરરત્ન સૂરીસર
પાતી તાસ પસાય વાડ ભલી ભાંખી હો સીયલની એહ મનોહર
ખંભાતિ રહી ચોમાસ સત્તર ત્રેસઠે હો આવણુ વદિ (ખીજ)

દશમી ખુધે બણી,

ઉદયરત્ન કરજોડિ સીયલવંત નરનારી હો તેને જાઉ ભાંખણે.

—૩. ૧૭ મારી પાસે છે. ૫૦ સ. મા. (ભી. મા.)

(૮૧૨) બારવત રાસ. સં. ૧૭૬૫

આદિ—

હહા

વહું અરિહંત સિદ્ધને, આચાર્ય ઉવઝાય,
સાધુ સવેનિં નિત નમું, શિવ પથિ જેહ સખાય.
ઋપભાદિ જિનરાજના, પદ પ્રણમું મદ મોડિ,
સરસતિ સદ્ગુરુ બોધકર, વંદું બિ કરજોડિ.

૧

૨

ગુણુનિધિ ગાજે ગછપતિ, ભાજે ભવભય ભૂરિ,
 શ્રી હીરરત્ન સૂરિવર નમું, ઉલ્લટ આણી ઉરિ. ૩
 દેશવિરતિનો ધર્મ જે, સમકિત મૂલ વ્રત ખાર,
 રાસ રચું હું તેહનો, આલોવા અતિયાર. ૪
 આતા સાંભલજ્યો સહુ, વરજી વિકથા વાત,
 મૂલ થકી માંડી કરૂં, શ્રાવક વ્રત અવદાત. ૫

× × × ×

છેલ્લા પાનાં નથી. ૩૯. ૧૩ દા. ૪૩ નં. ૨૮ બ. હે.

—ગાથા ૨૫૦૦ પાનાં ૫૫ અમ૦

(૮૧૩) મલયસુંદરી મહાખલ રાસ. અથવા વિનોદવિલાસ રાસ.
 સં. ૧૭૬૬ માગ. શુ. ૮ સોમ. ખેડા હરીયાલા ગામમાં.

આદિ—

સકલ સમીહિત શ્રેયકર, જસુ કર પદ નખકંતિ,
 દુરિત તિમિર આકર દલિં. સો સાહિય નમું શાંતિ. ૧
 અમેય ગુણે વામેય જિન, પારસનાથ પ્રસિધ,
 વંદુ વિપદ વિહારણો, સંપતિદાયક સિધ. ૨
 ચોવિસે જિનરાજના, સુવિધિં ચરણુ સરોજ,
 નીત નમીઈ મંગલ નિધી, મગલદાયક મોજ. ૩
 જૌતમ આદિ ગણુધર, વિહરમાન જિન વીસ,
 સરસતિ સદગુરુ સતના, પદ પ્રણમું નિશદીસ. ૪
 કોડયં ગમે વર કામના, સકલ ફલેં જસ નામ,
 શ્રી હીરરત્ન સૂરિષો નમું, કરજોડિ શુભ કામ. ૫
 ભવિક જીવના હિત ભણી, રત્નત્રય આખ્યાંન,
 જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રના, આખું ગુણુ અસમાંન. ૬
 મલયસુંદરીનો મોદસૂં, નામિં વિનોદવિલાસ,
 અથ આગમ ગુણુ લેઈને, રમ્ય રચું હું રાસ.

× × × ×

અંતે—

હાલ ૧૩૩ મી સુણુ કરણારે નિધિ હેમલો—એ દેશી.

- ગુણુ ગાયારે ગુણુવંતના, જિણુ નિજકાજ સમાયારે,
રાજ તણુ વ્રતનેં લજી, જિણુ જનમ મરણુ દૂખ વાયારે. ૧ ગુ.
- શ્રી પાર્શ્વનાથ નિર્વાણુથી, વરસ એકસો જાતેરે,
મલયસુંદરી થઇ તે સમેં, તરીઈં તેહના ગુણુ ગાતિરે. ૨ ગુ.
- સંબંધ એહ છે સોહામણુ, જે સુણુતાં સુકૃત જામેરે,
જિમં કેશી ગણુધારે કહો, શ્રી શંખ શ્રાવકનેં આગેરે. ૩ ગુ.
- શ્રી જયતિલક સૂરીસર, આગમિક ગજનો ટીકારે,
તિણુ એ ચરિત રચ્યું ચોખ્ખું, નિર્મલ જોઈ તે નીકારે. ૪ ગુ.
- કહેવાણુ હુઈ જે કાઈ, ઉદ્ધં અધિકું અજાનેરે,
મિછામિ દુકડ તે હજ્યો, સુઝનેં જે કહ્યું હુઈ માનેરે. ૫ ગુ.
- મલયસુંદરી મહામલ તણુ, મેં માહરી મતિ અનુસારેરે,
ગુણુ નિર્મલ ગંગાજલ ગાયા, આગમ આધારેરે. ૬ ગુ.
- જિનાગમ જલનિધિ જસ્યો, અપરંપાર અનંત અગાધારે,
પાર પામે કુંણુ તેહનો, સુરચર પામે જિહાં બાધારે. ૭ ગુ.
- પણિ જેહનું જેહવું ગળૂં, તેહવો તે કરઈ પ્રયાસારે,
સુઝનેં પણુ તિમ જાણુજ્યો, જિમ પંખી કરેં પ્રકાસારે. ૮ ગુ.
- સુધા જનનેં સિર નામીને, માણુ છૂ એ તો માનેરે,
મેં અશુદ્ધ કહો હોઈ જે કાઈ, તે સોષજ્યો પૂરષ પ્રધાનેરે. ૯ ગુ.
- આજ અધિક ઉછાહ થયો, આજ પામી મગ્ધમાલોરે,
સુખ લીલા સંપતિ બાધી ફલી, કલ્પલતા સુવિશાલારે. ૧૦ ગુ.
- ધર ફણિ ધર મદિર સિંધુ, શશિધર ધૂ દિનકર તારારે,
દિગપતિ સુરપતિ જિહાં લગેં, જિહાં લગેં કૂર્મ કરારોરે. ૧૧ ગુ.
- સૂર ખેચર વિદ્યાધરા, વલી નક્ષત્ર માલા ગયણુરે,
વિચરેં તિહા લગેં વિસ્તરજ્યો, એ વિષ્ણુ જનનેં વચણુરે. ૧૨ ગુ.

તપગચ્છ ગણુ દિવાકર, શ્રી રાજવિજય સૂરીરાજરે,
 શ્રી રત્નવિજય સૂરી તસ પાટિં, દીપ જસુ ષડત દિવાજરે. ગુ. ૧૪
 શ્રી હીરરત્ન સૂરીશ્વર, તસુ પાટિ પ્રબલ પ્રતાપીરે,
 જગ ઉપગારી જગશુર જેહની, કીરતિ જગમા વ્યાપીરે. ૧૫
 શ્રી જયરત્ન સૂરી જયો, તસુ પાટિં સંપ્રતિ વાંદોરે,
 ભાવિ ભાવરત્ન સૂરીશ્વર, જે સૌમ્ય વદન જિમ ચદોરે. ૧૬
 શ્રી હીરરત્ન સરિદનો યુધ, લખિધરત્ન અતિ સોહિરે,
 વાયક સિદ્ધિરત્ન તેહનો, ગણિ મેધરત્ન મનમોહિરે. ૧૭
 અન્વય અમરરત્નવાર, શ્રી શિવરત્ન તસુ સીસોરે.
 તે મુઝ ગુરનિં પસાઉલી, આજ પાંખ્યૌ સકલ જગીસોરે. ૧૮
 સંવત સતરૈસૈ છા(ખા)સકિ, માગસિર સુદિ આઠમિ દિવસૈરે,
 પૂર્વાભદ્ર પદ નક્ષત્રેં સિદ્ધિ, યોગ સોમવારનિ ફરિસેરે. ૧૯
 ખેડા હરીયાલા ગામમાં, જિહાં પ્રતિપિં ખાસ જિણુદોરે,
 લીડિભંજણુ નાંમિ પ્રભુ, પ્રતપિ જગ જેમ દિણુદોરે. ૨૦
 તે પ્રભુ ખાસ તણિં પ્રસાદિ, મૈ પૂરણુ કલસ ચઢાચારે,
 આજ મનોરથ સહુ દ્રવ્યા, મિં તો જીત નિસાંણુ વખાચારે. ૨૧
 ઢાલ એકસો તેત્રીસમી, ધન્યાસી રાગૈ ગાચારે,
 ઉદયરત્ન કહિં આજથી, વાધો દોલતિ સવાઈરે. ૨૨

—ગુણુ ગાચારે ગુણુવંતના

—ઈતિ શ્રી જ્ઞાનરત્નોપાખ્યાન વિષયે શ્રી મલયાસુંદરી મહા-
 વ્વલ ચરિત્ર સંબધ વિનોદવિલાસાખ્ય રાસ સપૂર્ણુમ્ સવત્ ૧૮૭૮
 વર્ષે મિતી આશ્વિન્માસે કૃષ્ણ પક્ષે ત્રયોદશ્યાં તિથૌ સોમવાસરે શ્રી કલ-
 કતા બિંદરે, શ્રી શાંતિજિન, પ્રત પૃ. ૧૫૨ પં. ૧૪. ગુ. વિ.

—સર્વ ગાથા રહજ્ય શ્લોક જાણુવા સંવત્ ૧૮૪૬ ફાગુણુ
 શુદ્ધિ ૨ દિને પોર સવા. ૧૪૩-૧૩ ધો.

(૮૧૪) યશોધર રાસ સં. ૧૭૬૭ પોષ શુદ્ધ ૫ ગુરવાર. પાટણુ
 ના ઉર્ણાકપુરામાં.

આદિ—

દૂહા

કર આમલ પરિ જે કલિ, સકલ વિશ્વ સમકાલ,	
ત્રિકાલવેદી ત્રિવિધિં નમું, તે જિન સુવિધિ ત્રિકાલ.	૧
અચિંત્ય મહિમા કેવલનિધિ, રામા સુત અભિરામ,	
સેવક જાણી સાહિબા, આપો બોધધ નામ.	૨
સ્વર વ્યંજન સર્વે મિલી, બોલ્યા જે પાવન્ન,	
પ્રણુવ આદિં તે પ્રણુમીઈ, વર્ણુ જે વિશ્વપાવન્ન.	૩
જિનવર ગણુધર જયકર, સરસ્વતી સદગુર સાધ,	
સુધી જન આદિ તે સવિ, વદુ જેહ અપાધ.	૪
શ્રી હીરરત્ન સૂરી સાનિધિં, શાસનદેવ પસાય,	
રંગે ચશોધર રાયનું, ચરિત કહું ચિત લાય.	૫
દયા દુગ્ધ મહોદધિ, જગપાવન જગસાર,	
જિનભાપિત સહું જીવને, કેવલ જે હિતકાર.	૬
અષ્ટ ભવાંતર અતિ ગહન, કર્મ વિપાક વિચિત્ર,	
સાંભલતાં સૂધિં મનિં, ચાર એહ ચરિત્ર.	૭
પરમ વૈરાગ્યને પામીઈ, જનમનાં પાતક જય,	
એહના સુણુતાં આઠ ભવ, આઠે કર્મ કપાય.	૮
હત્યા હરિભદ્ર સૂરિને, શિર ચઢી સે સાત,	
સુરગતિ પામ્યા તે સહિ, એ કહિતાં અવદાત.	૯

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ૮૧ રાગ ધન્યાસી યોવન પાહુનાં એ દેશી.

મુનિશુણુ ગાવનાં અહો ભવિ એકમનાં—મુનિ

x

x

x

x

માણિક્યસૂરી કૃત ચરિતકીરે જોધનિ રચનાં,
ચશોધરના ભવ અષ્ટ એ ગાયા અતિ ગહનાં.

૪

ન્યૂન અધિક જે ચરિતથીરે કહ્યાં મેં કથનાં,	
મિચ્છામિ દુક્કડ તે હોયોરે સંધ સાષિં સુમનાં.	૫
શ્રી રાજવિજય સૂરી રવિ સમોરે, તપિ તપગણુગમનાં,	
શ્રી રત્નવિજય સૂરીશ્વરે, તસુ પાટિં સુજનાં.	૬
સૂરિવર માંહિં હિતમ ભજિરે હીરો જિમ રતનાં,	
ગુરુ શ્રી હીરરત્ન સૂરીરે, પ્રતપે તેજ ધનાં.	૭
તસુ પટ્ટોધર ગુણુનિલો, સૂરી શ્રી જયરતનાં,	
શ્રી ભાવરત્ન સૂરીવરે, સંપ્રતિ ચિરંજીવનાં.	૮
શ્રી હીરરત્ન સૂરીદતોરે, શિષ્ય પ્રથમ સુગુનાં,	
લખધિરત્ન પંડિત જયોરે, જે ધરિ ધર્મધનાં.	૯
વાચક શ્રી સિદ્ધિરત્નનોરે, અતુચર અધહરનાં,	
શ્રી મેધરત્ન ગણીશનારે, નિત નમીએ ચરનાં.	૧૦
તસુ શિષ્ય અમરરત્ન નમોરે, શિવરત્ન અધુનાં,	
મુઝ ગુરુ સુયશેં મહમહેરે, કુસુમ જ્યોં રૂપ મધુનાં.	૧૧
સતરસેં સતસઠા સમિરે, શુદ્ધિ પાંચમિ સુદ્ધિનાં,	
પોસ માસિં ગુરુવાસરિરે, સિદ્ધિયોગ શુભ લગનાં.	૧૨
પાટણુ પુરનેં પરિસરિરે, ઉર્ણાકપુર સધનાં;	
લીડિભંડન પ્રતપે પ્રભુ રે જિહાં શ્રી પાસ જિનાં,	૧૩
તે પ્રભુ પાસ પસાઉલિરે રસ આંણી રસનાં,	
રાસ એ રચના હવિરે વાળ્યાં વાળાં મશનાં.	૧૪
સંબધ એહ સોહામણો રે મનશું થઇ મગનાં,	
જે નરનારી સાંભલિરે સુષ મહિ તે સધનાં.	૧૫
એકાસીમી એ ઢાલ છિરે, સુણો ચહુ ભવિકજનાં,	
હિંદયરત્ન કહિ સંધનેં રે સુષ સંપતિ સદનાં,	૧૬
સુનિ ગુન ગાવનાં...	

—છતિ દયા ધર્મ વિષયે અષ્ટભવ વર્ણુન શ્રી યશોધર રાસ સંપૂર્ણ મિતિ. સર્વ ગાથા ૧૫૦૩ શ્લોક સંખ્યા ગ્રંથાગ્ર ૨૦૦૦ જાણુવા. સુ. રંગવિમલેન લંપિતં ધદં પુસ્તકં. ૫૮-૧૩. ઇ. ૪૨ નં. ૯ જ ડે.

(૮૧૫)+ લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ સ. ૧૭૬૭ આસો.
વદિ ૬ સોમ. પાટણના ઉનાઉમાં.

આદિ—

દ્વહા.

પરમ પુરુષ પ્રભુ પાસજનન, સરસતી સદ્ગુરુ પાર્થ,
વંદી ગુણ લીલાવતી, બોલીસ યુદ્ધિ બનાય. ૧
લીલા લહેર લીલાવતી, સુમતિવિલાસ સમુદ્ર,
દિવ્ય ગાસું એ દંપતિ, જે ઉત્તમ ગુણે અક્ષુદ્ર; ૨
કુંભુ તે દંપતિ કિહાં હવા, આદિ થકી આચરણુ;
કહું તેણું જે જે કર્યા, સાંભલજો ધરી કર્ણુ. ૩
ગુણ ગાતાં ગુણવંતના, નિર્ગુણ પિણુ ગુણવંત;
થાએ થોડા કાલમાં, લીલા મુગતિ લહંત. ૪

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૨૧ શાલિભદ્ર ધનો ઋષિરાયા—એ દેશી.

લીલાવતી ને સુમતિવિલાસે, સંયમ સૂધું આરાધીજી,
નરક તિર્યંચ એ ગતિ છેદી, સુરની લીલા સાધીજી. ૧
એક અવતારી થયા નંરનારી, વંદણા તેહને માહારીજી;
મન શુદ્ધે જે સંયમ પાલે, તેહની જાઉં બલીહારીજી. ૨
તપ ગણ રાજધાની કેરા શ્રી રાજવિજય સૂરીરાજીજી;
તસ પાટે શ્રી રત્નવિજય સૂરીવર, મેરૂ સમી જસ માજીજી. ૩
ગુરુમાંહિ શ્રી હીરરત્નસૂરિ ગિરિઓ, અવેરમાં જિમ હીરોજી;
તસ પાટે જયરત્ન સૂરીદા, મદિર ગિરિપર ધારોજી. ૪
સંપ્રતિ ભાવરત્ન સૂરિ પ્રતપે, શ્રી હીરરત્ન સૂરિ કેરાજી;
પડિત લખિધરત્ન મહા મુનિવર, વારૂ શિષ વડેરાજી. ૫
તસ અનુચર વાયકપદ ધારી, શ્રી સિદ્ધિરત્ન સુખકારીજી;
શ્રી મેધરત્ન ગણિવર તસ વિનયી, અમરરત્ન આચારી. ૬

શિવરત્ન તસ શિશ સવાયા, પામી તાસ પસાયાળ;

એ મે વાર રાસ બનાયા, આજ અધિક સુખ પાયાળ. ૭

વરસ સત્તરસે સત્તસઠે આસો. વદ છડિ સોમવારીળ;

મૃગશિર નક્ષત્રે ને શિવયોગે, ગામ ડિનાઉમઝારળ. ૮

લીડભંજણ પ્રભુ પાસ પ્રસાદે લીલાવતીની લીલાળ;

સુમતિવિલાસ સયોગે બાધ, સુણતાં આપે શિવ લીલાળ. ૯

એહ કથા ભાવે જે ભણસ્યે, એક મના સાંભલસ્યેળ;

દુખ તેહનાં સર્વ દુર ટલસ્યે મનના મનોરથ ફલસ્યેળ. ૧૦

ધન્યાસીરી રાગે સોહાવે, એકવીસમી ઢાલળ;

ઉદયરત્ન કહે આજ મેં પામી, સુખ સંપતિ સુરસાલળ. ૧૧

—લિ. ૧૮૭૬ શક ૧૭૪૧ ક્રાશ્ચુન શુ. ૧૩ શનિ. જૈઝિયા બિંદરે રાજકોટ યતિ અપાસરો.

—સં. ૧૮૫૮ પોસ માસે શુકલપક્ષે ૮ વાર રવિ. લિ. ધો. ૨૮.

ચોપડી—૮-૧૬ દા. ૭૦ નં. ૭૧ ડે.

—૧૭-૧૩ માં; ૨૨-૧૧ શુ. વિ.

—પત્ર ૨૯-૯ અં. ૫૦૦ સ. ૧૮૫૬ નં. ૧૦ દા. ૨૫ લીં.

—સં. ૧૮૯૩ વર્ષે જેઠ વદ ૧૧ બુધવાસરે લખીકૃતં. ઠાકોર શીવરામ પાનાચંદ પોતાનેઅર્થે—શુભભવતુ ૧૪-૧૬ પ્ર. કા. નં. ૩૨૨.

—૧૮૮૬ ના વરષે કાતી સુદ ૧૧ વાર શનૌ લગ્ન ખીમચંદ વિચ-
માન જયચંદ્રજી સ્થિપ્રસાદાત્ લખ્યો છે શ્રી સુરત મધ્યે સ્વઅર્થે વા
પરોપગારાય શ્રી લૂંકાગ છે ગોપીપરા મધ્યે આઠમે ચોમાસે લખ્યો છે.
એ રાસની પરન રીષ ખીમચંદની છે ॥ સહી ॥ ૧૮-૧૩ વિ. ને. ન. ૩૩૨૭.

—સંવત્ ૧૮૧૩ ના વર્ષે માગસીર સુદિ (?) અમાવાસ્યે સોમવારે
જેતપુર મધ્યે લખીતં રત્નકુશલ શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ શ્રી સુભંભવતુ.
પૃ. ૧૦ પં. ૧૮. ભાવ.

—સર્વ સંખ્યા ૩૪૮ સં. ૧૮૬૧ ક્રાશ્ચુલ કૃષ્ણપક્ષે ૧૧ સોમ.
લિ. પં. સુખસાગરજી તત્ શિષ્ય કૃત્સાગર ઋદ્ધિસાગર તત્ શિં

રાજેન્દ્રસાગરેણ. નૌતનપૂરા મધ્યે ચાતુર્માસે સ્થિતઃ પૃ. ૧૭-૧૫ ભ.

+પ્રકાશિત ભીમશી માણેક

(૮૧૬)+ ધર્મયુદ્ધિ મંત્રી અતે પાપયુદ્ધિ રાજાનો રાસ સં.

૧૭૬૮ માગશર શુદ્ધ ૧૦ રવિ. પાટણમાં.

આદિ—

દોહા.

- શ્રી જિન સરસ્વતિ સંતને, પ્રણમું તણ પ્રમાદ,
પાપયુદ્ધિ ધર્મયુદ્ધિનો, સુવિધે કહું સંવાદ. ૧
- હીરરત્ન સ્થરિ સાંનિધે, સદ્ગુણે સુપસાય,
રાસ રચું રણિયામણો. જેહથી પાતક જાય. ૨
- શ્રોતાજન સુણજો સહુ, વિકથા વળી વાત;
તન મન વાચા નયણને, ચિર કરી તણ વ્યાધાત. ૩
- વસ્તા વચનામૃત જરિ, શ્રોતા ઉખર જેત,
ધીજ વાળ્યું જાયે બળી, તિહાં કિમ ઉપજે હેત. ૪
- શ્રોતા જિહાં રસ વેલડી, વક્તા વાણી નીર;
સુમતિ-નીકે કરી સિંચતાં, થાયે ગહર ગંભીર. ૫
- રસિયા સહુકો રાસના; રસની ન લહે રીત,
નવરસના જે અતિ નિપુણ, પામે તે સુણી પ્રીત. ૬
- શ્રોતા વક્તા બે જિહાં, સરખા હોય સુગ્મણ;
કવિ ચતુરાઈ તો લહે, પ્રગટે રસની ખાણ. ૭
- ધર્મ થકી જસ વિસ્તરે, ધર્મે લહે શિવશ્રેણિ;
ધર્મે હોય સુખ સંપદા, ધર્મ કરો સહુ તેણ. ૮
- સુરતર સુરમણિ સુરલતા, જે સુરધેનુ સમાન;
સાધો તે સુધ્યે મને, ધર્મે સદા ધીમાન. ૯

x

x

x

x

અંતે—

સંક્ષેપે એ ચરિત્ર પ્રમાણે, રહસ્ય કથાનું દાખ્યું;

ભિદાંમી દુકડ તે મુને હોજો, અધિકું આહું જે ભાખ્યું રે. ભવિં ૩

તપ ગઝ મંડણુ તિલક સમોવડ, શ્રી રાજવિજય સુરી રાજે,
 તસુ પાટે શ્રી રત્નવિજય સુરી, રત્ન સરિખો છાજે રે. ભવિં ૪
 શ્રી હીરરત્ન સુરી તસુ પાટે, શ્રી જયરત્ન સુરિંદ;
 સાંપ્રત ભાવરત્ન સુરિ ભેટા, અધિક ધરી આણુદો રે. ભવિં ૫
 શ્રી હીરરત્ન સુરિશ્વર કેરા, વાર શિષ્ય સોહાયા;
 પંડિત લખિંધરત્ન તસ વિનયી, સિદ્ધિરત્ન ઉવઝાયા રે. ભવિં ૬
 ગણિવર મેધરત્ન ગુણુ દરીયો,
 અમરરત્ન તસુ શિષ્ય શોહાવે, મુજ ગુરૂ બહુલ જગીશ રે. ભવિં ૭
 સિદ્ધિ રસ ઝુનિ ઇંદુ સમયે (૧૭૬૮) એકાદસી અણુઆલી,
 માગશિરસી રવિ દિન શિવયોગે, નક્ષત્ર અશ્વિની ભાલીરે. ભવિં ૮
 એ મેં રામ રમ્યો અતિ રૂડો, મનોહર પાટણુ માહે;
 પંચાસર પ્રભુ પાસ પસાયે, દુખ સવિ દુરે પલાયે રે. ભવિં ૯
 મંગલ વેલિ ફલી આજ માહારે, રાસ એ જે સુણે રગે;
 તસ ધર જયક્રમલા કરે વાસો, ઉત્તમ ગુણુ વસે અંગે રે. ભવિં ૧૦
 સત્તાવીસમી એહ શોહાવી, ઉદ્યરતન કહી દાલ,
 ધન્યાશ્રી રાગે શ્રી સંધને, નિત્ય હુઓ મંગલમાલરે. ભવિં ૧૧
 સર્વ ગાથા ૩૯૬. પ્ર. સવાધ્યદ રાધ્યદ, અમદાવાદ.

(૮૧૭) શત્રુંજય તીર્થમાળા ઉદ્ધાર રાસ—સં ૧૭૬૯.

(૮૧૮)+ ભુવનભાનુ કેવલીના રાસ—સં. ૧૭૬૯ પો. વ. ૧૩

મંગળ-પાટણના ઉનાઉમાં.

આદિ—

દોહા.

સકલ સિદ્ધિ દાયક સદા, અકલ અરૂપ અનંત,

સિદ્ધ નમું હું તે સદા, આપે જે ભવ અત. ૧

વલિ વદ્ધ વાર વિધે, ઋષભાદિક જિનરાય;

ભેટું દુર્મતિ ભંજણા, ભાવી ભારતિ પાય. ૨

ગુણુ ગણુધર ગુણુ આગલા, જે જે નર જગમાંહિ;

શાસનદેવાદિક સહુ, પ્રણમું પરમ ઉત્સાહિ. ૩

જનકશાહ ચશવીર જસ, જનનિ ખિમાદે જસ,
 શ્રી હીરરતન સૂરી નમું, અસાર પૂરે આસ. ૪
 જે જગ રમણિક જાણિયે, તે તે વસ્તુ અનિત્ય,
 અભિરાજ પરે ધૂઝિને, ધર્મ કરો દઢ ચિત્ત. ૫
 ભુવનભાનુ જે ભૂતલે, કેવલિ કરણાધામ,
 પ્રગટ થયા છે પૂરવે, ગાઉં તસ ગુણગ્રામ. ૬
 અભિરાજ પહેલો હતો, નામ જેનું અભિરામ;
 ભુવનભાનુ વલતો થયો, ગુણનિષ્પન્ન સુનામ. ૭
 ત્રિવિધેસુ હું તેહનો, રાસ રચું રસ રૂપ,
 શ્રોતા જન સુણજો તમે, આણી ભાવ અનૂપ. ૮
 ચરિત્ર એ ચોખે ચિત્તે, સુણસે જેહ સુગ્મણ;
 મારી મોહ નરેન્દ્રને, લેશે પરમ કલ્યાણ. ૯

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૯૭ મી.

મલધારી ગણ મંડણો, શ્રી હેમચંદ્ર રે સૂરિના ઈંદ;
 એ ચરિત્રની રચના તિણે, રચી છે રે રમણિક સુખકંદ. ધ૦ ૬
 તે ચરિત્રની લેઈ ચાતુરી, બલ બલા રે લેઈ સેહના જાવે;
 રાસ ગ્યો મેં અભિનવો, એતો ભવજલરે જાણે તારણુ નાવ. ધ૦ ૭
 અધિકુ ઓછું કહું દુઃખે, મૂલ ચરિત્રથી રે જે એહમાં તેહ;
 મિચ્છા દુક્કડ મુઝ હતો, સહુ સંધની રે સાખે કરી તેહ. ધ૦ ૮
 અશુદ્ધ જે કાંઈ ધહાં, મેં કહ્યો જે હોય જાપાપ;
 સૂઝા જન તે શોધજો, મુઝ ગુનહોરે વડી કરજો માફ. ધ૦ ૯
 તપગચ્છ મંડણુ તિલકસો, શ્રી રાજવિજય સૂરિરાજ;
 તરણિ નિર્યો તસ પાટવી, રત્નવિજય રે સૂરિ શિરતાજ. ધ૦ ૧૦
 ગુરરાજ રાજ સમાજનો, દીવો સેવ્યો-સદીવ;
 હીરરતન સૂરિ હેનશું, પૂરે આશ્ચારે પ્રતાપે અતીવ. ધ૦ ૧૧

જયરત્ન સૂરિ જયકર, સંપ્રતિ તેહને પાટે;

ભાવરત્ન સૂરિ ભેટતાં, દુઃખ મેટેરે નભીયે' તે માટે. ધ૦ ૧૨

શ્રી હીરરત્ન સૂરિદત્તો, સોહે વડેરો સીસ;

લખિંધરત્ન પંડિત તે હતો, નમું વાચક રે જોની જગીસ. ધ૦ ૧૩

શ્રી મેઘરત્ન મુણિંદત્તો, અમરરત્ન અનુચર તાસ;

શિવરત્ન ગુરુ સુપસાહલે, મેં ગાયો રે બલિ ઋષિ-ગુણુ ખાસ. ધ૦ ૧૪

સત્તરસે ઓગણુચોત્તર (૧૭૬૯) સમે, વહિ તેરસ મંગળવાર,

ચોષ માસ પૂર્વીષાઢ મેં, હર્ષણુ યોગે રે થયો હર્ષ અપાર. ધ૦ ૧૫

ગુણુનિધિ ઉનાઢવા ગામમાં, લીડમંજન શ્રી જિન પાસ,

તાસ પ્રસાદેં પુરો થયો, રસલહરીરે નામે એ રાસ. ધ૦ ૧૬

x

x

x

x

સુખશ્રેણી મંગલમાલિકા, દીપાલિકા દિન જેમ,

ભુવનભાતુ કેવલી તણા, ગુણુ ગાતાંરે લીલા લહિયેં તેમ. ધ૦ ૨૦

મમ છન્તુમી ઢાલમાં, ઉદયરત્ન ઘે આશીષ,

સુખસંપદ વાધો સદા, સહુ સંઘનીરે પહોચો સુજગીશ. ધ૦ ૨૧

મતિશ્રી ઉદયરત્નજી મહારાજ કૃત ભુવનભાતુ કેવલીનો રાસ સંપૂર્ણ.

ગાથા ૨૪૨૪-૫૦ ભીમશી માણીક જૈન કથારત્ન-કોષ,

—અધૂરી પ્રત ૨૪-૧૩-૪૩ ને ૫૦ જુડે૦ પૃ. ૧૬૯ થી ૨૮૧

(૮૧૯)+ શ્રી નેમનાથનો શલોકો.

આદિ—

:સિદ્ધિ બુદ્ધિ દાતા બ્રહ્મની-બેટી,

અતે—

ઉદયરત્ન કવિ ઇણીપરે બોલે, કોઈ ન આવે શ્રી નેમનાથને તોલે. ૫૭

(૮૨૦)+ શ્રી શાલિભદ્રનો શલોકો. સં. ૧૭૭૦ માગસર શુદ્ધ

-૧૩-આદ્રજમાં.

આદિ—

સરસતિ માતા કરીને પસાઉ પાસજી કેરા પ્રણમું હું પાઉ,

અતે—

સંવત સત્તરશે સિત્તેરા વરશે, માગશિર શુદ્ધિ તેરશે હરશે;

ઉદયરત્ન કહે આપ્રજનાંહે, એહ શલોકો ગયો ઉચ્છારે. ૬૬

(૮૨૧)+ શ્રી ભરત બાહુબલનો શલોકો.

આદિ—

પ્રથમ પ્રણમું માતા પ્રહ્લાણી,

અતે—

ઉદયરત્ન કહે વચનવિલાસ, બાહુબલ નામે લીલવિલાસ.

(૮૨૨)+શ્રી વિમલમેતાનો શલોકો. સં. ૧૭૯૫ જેઠ શુદ્ધ ૮
ખેડા હરિયાલે.

આદિ—

સરસતિ સમરૂં ખે કરજોડિ.

અતે—

ભૂતનંદને મુનિગણુ ઇંદુ, જેહ શુદ્ધિ આઠમ વાર દિણુંદુ.

રૂડો શલોકો એહ રચાયો, ખેડે હરિયાલે કલશ ચઢાયો

હીરરત્નસૂરિ વંદી ગણુધાર, ઉત્તમ એ મેં કીધો ગુણુધાર,
એકવાર તો આપ્પુગઢ જોજો, હિમ્મત રાખીને સમજેતિ હોજો.

ભાવ ધરીને એહ જે ભણુશે, લખશે ગણુશે ને સભામાં ગાશે,

વાચક ઉદયની એહવી વાણી, શુદ્ધિ સદ્વહજો શુભ ફલ જોણી. ૧૧૭

—પ્ર. શ્લોકોસંગ્રહ (ભી. મા.)

(૮૨૩) હરિવંશ રાસ—રસ રત્નાકર રાસ સં. ૧૭૯૯ ચૈત્ર શુદ્ધ
૮ ગુરૂ ઉમરેઠમાં.

અતે—

ગુજરદેસમાં પાટણુવારેં, ઉનાડયા છે ગાંમળ,

તિહાંનો વાસી મેહતા કેશવ, સુત ગોવિંદળ અભીરાંમળ. ૩

ભવાનીદાસ સુત થોભણુ, મેહતો તેહતાણો આગ્રહેળ,

એ રાસ રચ્યો મેં રૂડો, સકલ શ્રોતા અનુગ્રહેળ. ૪

સંવત સત્તર નવાંણુયા વર્ષે, ચૈત્ર શુદ્ધ નવમી ગુરુવારળ,	
પુષ્ય નક્ષત્રે સુકર્મા શુભયોગે, વરુઓ જય જય કારળ.	૫
ચીડોત્તરમાં ઉંખરઠ ગામે, શ્રી શાંતિનાથ પંસાયળ,	
પૂરણ રાસ ચડયો પરમાણે, સંપદ વાંધી સવાયળ.	૬
એ કથા તિહાં લગે થીર યાજ્યો, જિહાં લગે સુરય ચંદળ,	
વિષ્ણુ જિનવચને વીરતર્યો, જિહાં લગે મેરૂ ગીરંદળ.	૭
શ્રી શેત્રુંજય મહાત્મમાંથી, એ અધિકાર મેં લીધોળ,	
સકલ સંધને સાનધ કાળે, સૂત્ર અનુસારે સીધોળ.	૮
મુલ મંથથી અધીકુ ઉછું, જે કાંઈ મે ભાખ્યુંળ,	
અતુર્વિંધ સંધ તણુઈ સામે, મિચ્છા દુકડ મિં દાખ્યુંળ.	૯
‘ રસરતનાકર ’ નામ છે એહતું, ગુરુમુખે દેસી લેધળ,	
વક્તાજન વાંચ્યો સભામાંઈ, શ્રોતા સુંણ્યો કાન દેધળ.	૧૦
તપગણ ગયણ વિભૂષણ ભાનું, શ્રી રાજવિજય સુરિંદળ,	
શ્રી રત્નવિજય સુરિ તસુ પાટે, દીપે જેમ દીણુંદળ.	૧૧.
શ્રી હીરરત્નસુરી ગુરૂહીરો, શ્રી જયરત્ન તસુ પાટિળ,	
શ્રી ભાવરત્ન સુરીસર વંદો, દાનરત્ન સુભ ધાટિળ.	૧૨
શ્રી હીરરત્ન સુરીશ્વર કેરા, શિષ વડેરા સોહેળ,	
પંડિત લખિંધરત્ન શિષ્યવાચક, સિદ્ધિરત્ન મન મોહેળ.	૧૩
મેઘરત્ન તસુ અનુચર, શીવરત્ન સોભાગીળ,	
તેં મધ ગુરૂ તિણેં સુપસાધ, એ કથા કહી થમ રાગીળ.	૧૪
આજ મનોરથ વંછીત ફલીયા, પામી મંગલ માલાળ,	
દુખ દાલીદ્ર સર્વ દુરે નાઠા, લીલા લાંબી રસાલળ.	૧૫
ઉદ્યરત્ન વાચક ધમ ખોલે, વાળે છતના વાળંળ,	
ઉત્તમ પુરૂષ તણાં ગુણ ગાતાં, ભવ દુખ દુરિં ભાળળ	૧૬

—શ્રી ઇતિશ્રીવ હરીવંશ વિષયે રસ રત્નાકર નામા હરીવંસ વર્ણન પાંચ પાંડવ અધીકારે શ્રી હરીવંશ રાસ સપૂર્ણ. સંવત ૧૮૫૮ ના વર્ષે શાકે ૧૭૨૩ પ્રવર્તમાને આસોત્તમ માસે શુભકારી આશ્વિન.

માસે શુકલપક્ષે અષ્ટમી તિથૌ ૮ શ્રી દેવાચાર્ય વાસરેત્-ઉતરાષાઢ નક્ષત્રે
 શુક્રમા યોગ્યે લપીચક્રે મિદં સકલ ભદ્રારક પુરંદર ભદ્રાર્ક શ્રી શ્રી શ્રી
 ૧૦૦૮ શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ્વરણ તત્ શિષ્ય મહોપાધ્યાય ઔ શ્રી શ્રી
 શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી વિનયદેવ સૂરીશ્વરણ તત્ શિષ્ય મહોપાધ્યાય ઔ શ્રી શ્રી
 શ્રી ૧૦૮ શ્રી નયવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. શ્રી પં. રાજવિજય ગ૦
 તત્ શિષ્ય પં. શ્રી ૧૦૮ પં. દેવવિજયગણિ ધનવિજયેન લપીકૃતં.
 શ્રી અણુવરપુર નગરેશ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્. પત્ર ૮૮ પ્ર. કા.

((૮૨૪))મહિપતિ રાજા અને મતિસાગર પ્રધાન રાસ.

(પુનામાં છપાયેલ સન ૧૮૮૦)

((૮૨૫)) સૂર્યયશાનો રાસ. ભાવ.

ભાભા પારસનાથનું સ્તવન સં. ૧૭૬૯ ભા. શુ. ૧૫

ત્રિભુવનનાયક ત્રિવિધિસું ત્રિભુકાલ, રાજ

ભાવે ને ભેટારે ભાભા પાસનેરે

સમઘીતપુરણ સુરતર સમ સારે, રાજ

સેવ્યારે આપેરે શિવપુર વાસનેરે.

૧

સોવન કલસાને રૂપાનાં ક્યોલાં, રાજ

નહાધને પહેરારે નિરમલ ઘોતીયારે;

સુક્રક કેસર ફૂલકે રંગરોલ, રાજ

ત્રેમેને પૂજેરે પ્રભુના પનોતીયારે.

૨

નરનારિ નેહકું નિત્યમેવ, રાજ

એકરસુ વિપયરસ વિસારીનેરે,

તાહરી આણુ વહે તતકાલ, રાજ

તુમ પદ આપેરે ભવજલ તારણે.

૩

કોડગમે સેવકના સાર્યાં કાંમ, રાજ

ગુણુનિધિ ગુણુવંત જે ગાણ્યો,

અણુહસ્તપૂર પાટણુ માહે અભિરામ, રાજ

ભામાને પાડેરે ભાભો રાણ્યારે.

૪

સત્તર ઝોગણ્યાસીઈ ઉદ્યરતન ઉવઝાય રાજ

ભાડના સુદ પુન્યમ ભાવે ભણે

પુજજ્યો પુજજ્યો પારસનાથના પાય, રાજ

અમરની લીલારે જીમ વસે આંગણે.

૫

માંગરોળ પ્રત.

છટાં સ્તવનો ધણાં રચ્યાં છે.

મહાવીરગીત (સાહિબની સેવામેં રહિસ્યું, કરિસ્યુ સુખદુખ વાત.

ટળાસહિત મારી પાસે છે.)

પાર્થિવસ્ત. (ગોઠીડા ખાર ઉઘાડ, વણુ (નવત) છે પૂજનોરે)

„ (ખ્યારો પારસનાથ પૂજવો રસીયા)

+સિદ્ધાચલ સ્તવન (શેત્રુંજો જોવાનું હો જોર છે જ.)

પરથી સમજાય છે કે સં. ૧૭૮૯ ચૈત્ર શુદ્ધિ ૧૨ શત્રુંજય યાત્રા કરી હતી.

સત્તર નેવ્યાશીયા સમેજ રાજ, જોર ખની ઉતંગ, મહારાજ

પ્રતિષ્ઠાનપુરે (?) પુજ્યા તણીજ રાજ, અધિક આગીતો ઉમંગ. મં ૫

ચૈતર શુદ્ધિ ખારસ દિનેજ રાજ, ઉદ્યરતન ઉવજ્જય,

પરીકરશું પ્રભુ પેખીનેજ રાજ, ગેલેશું ગુણુ ગાય.

મં ૬

+શત્રુંજયપદ. ૧ (દાદા મોરા સાસરીયે વલાવ્ય)

દેશમાહે છે સોરઠ દેશ, તીરથમાહે રે શેત્રુંજો તેમ લહો,

હાર માહે હો હારમાં નગીનો જેમ, ઉદ્યરતન કહે સાચું સદવહો. ૧૧

+શત્રુંજય સ્તવન નાભિરાયા વંશે વાર)

નાચી કુદી પાય વંદી ભવિજન ભાવે, ભગતિશુ ભગવંતને શીશ નમાવે,

મુગતિની મોજ આપો માગુ ખે કરજોડ, ઉદ્યરતન કહે ભવદુઃખ છોડ. મં ૫

દંડસ્તવન તથા અષ્ટભંગી સ. પા. ૩ પા. નં. ૩.

+સઝાચો—ભાંગવારક સઝાય ૧૭૯૫ ફા. શુ. ૨ પૃ. ૩૩૮ સ. મા. ભી.

બલભદ્ર મુનિ, પૃ. ૧૭, એકાદશી ૩૮, વૈરાગ્ય ૩૯, સીતાજી ૫૦,

જોખન અસ્થિર ૫૬, નારીને શિખામણુ ૫૭, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ.]

૬૪-૬૫, પ્રભાતે વહાણુલાં ૭૨, ચૈતન્ય શિક્ષાભાસ ૮૦, નિદ્રા ૮૧, અભવ્યને ઉપદેશ ન લાગવા વિષે ૮૧, વૈરાગ્યકારક ૯૧, અત્તાન દોષ ૯૬, પરસ્ત્રીલાગ ૯૯, શિયલ ૧૨૬, સુમતિવિલાપ, ૧૨૮, આત્મહિત-શિક્ષા ૧૫૬, સ્ત્રી શિખામણુ ૧૮૩, શિખામણુ કોને આપવી ૨૦૭, તપ ૩૯૨, શિષ્ય વિષે શિખામણુ ૧૫૭, (સ૦ મા૦ ભી૦). શિયલ ૧૫૮ ને તે પર ખીજી એ (બ્રહ્મચર્ય) તે દિન ક્યારે આવશું સિદ્ધા-ચલ જાણું ૪૮, આખડીએ રે મે' આજ શત્રુંજય દીકો ૮૨ (જૈ. પ્ર.)

‘ઉદયરતનજી ખેડાના રહીશ હતા એમ કહેવાય છે કે તેમનું મરણ-મીઠ્યાંગામમાં થયું. સ્થૂલભદ્રના નવરસો લખ્યા તેથી તેમના આચાર્યે સંઘાડા બહાર કર્યા, તેનું કારણ એકે આ રસો એટલા બધા શૃંગારથી રસ-ભરિત હતા કે દરેક નરનારીના કંઠે રહેતા. તેથી પછી નવવાડ બ્રહ્મ-ચર્યની રચી ત્યારે તેમને સંઘાડામાં પ્રવેશ કરાવ્યો.

એવી દંતકથા છે કે તેમને ઈંદ્રજાળની શક્તિ એટલી બધી હતી કે શ્રીનીર્થકરનું સમોવસરણુ કરી શકતા હતા અને ખીજા તેને જોઈ શકતા હતા.

ખેડામાં ત્રણ નદીની વચમાં કાઉસગ્ગ ચાર માસ સુધી અખંડ કુર્ચો તેથી ત્યાં એટલું થઈ ગયું. તેનાથી ૫૦૦ ભાવસાર-વૈષ્ણવ આદિ જૈન થઈ ગયા. તેમણે સોજીત્રામાં પટેલનાં ઘરો છે તેને જૈન બનાવ્યા હતા.

ખેડાનો રત્નો નામનો ભાવસાર કવિ ઉદયરતન પાસે શીખેલ છે. જુઓ કાવ્યદોહનમાં.

કે જે રત્નાએ સં. ૧૭૯૫ માં વિરહના બાર માસ, શૃંગારના પદ રચ્યા છે.

‘હાલ ખેડામાં શાંતિનાથના દેરા પાસે ભંડાર છે. તેમની પરંપ-રાના હાલ સુમતિરતન ગોરજીજેવા, ખેડામાં હમણાજ સ્વર્ગસ્થ થયા છે.’ (આટલું બુદ્ધિસાગર મહારાજ મુંબઈમાં હતા ત્યારે તેમની પાસેથી સાંભળી લખ્યું છે.)

તેમણે ૧૭૮૯ ચૈત્ર સુદ ૧૨ શત્રુંજયની યાત્રા કરી હતી.

ઉદયરતને પોતાની ગુરૂપરંપરામાં થયેલા આચાર્યો માટે ટૂંકી ભાસ

રચી છે તે મુનિ માણેકના એક ચોપડામાંથી શેઠ જીવણચંદ સાંકરચંદ દ્વારા મળી છે તેમાંથી સારભૂત હકિકત નીચે પ્રમાણે છે:—

હીર રતનસૂરિ—સીયામાં જન્મ, ઓસવાલનાતમાં પિતા જસવીર—
માતા ખીમાદે; તેમની સ્થાપના શ્રીપુરની વાડીમાં છે.

જયરતનસૂરિ—શ્રીમાલી માતા હીરાદે, પિતા હીરજી જન્મ કબોધમાં;

જયસૂરિ—પોરવાડ જ્ઞાતીમાં પિતા સાહ દેવરાજ ને માતા નવરંગદે ગઢ
બંદી જન્મ તપગચ્છના નાયક, હીર રતનસૂરિ છે—ભાસ સં. ૧૭૨૫;
ખીજે વૈશાખ વદ ૧૦ ને દિને ઉદયરત્ને બનાવી.

દાનરતનસૂરિ ઓસવાલ દુગડગોત્ર દુગેલીમાં મહેતા કમોસિંધ એ પિતા,
અને આણુદઆધ માતા. નાગોરમાં જન્મ, ભાવરતન સૂરિને પાટે.
ભાસ સં. ૧૭૮૨ પોસ નવમિ દિને બનાવી.

૪૦૫ દીપ્તિ(૫) વિજય(૧) (ત૦ વિજયદાનસૂરિ—રાજ
વિમલ—મુનિવિજય—દેવવિજય—માનવિજય શિ૦)
(૮૨૬)+ મંગલકલશ રાસ. સં. ૧૭૪૯ આસો સુદ ૧૫.

આદિ—

પ્રણમું સરસતિ સ્વામિની, કવિજન કેરી માય,
વીણા પુસ્તક ધારણી, કવિયણુને વરદાય. ૧
કાશ્મીરે જગ જાણીયે, માતાનું અહિકાણુ,
ખીજું મરધર દેશમાં, અઝારીયે મંડાણુ. ૨
મનશુદ્ધે પ્રણમી કરી, માણું વયણુ વિલાસ,
જેમ મુજને સુખ જાપજે, પૂજે મનની આશ. ૩
મંગલકલશ કુમારનો, રાસ રચું મનરંગ,
દેજો વયણુ સોહામણું, મુઝ મન બહુ ઉછરંગ. ૪

વલી પ્રણમું નિજ ગુરુ સદા, જોહનો ખડુ ઉપકાર,
 તે ગુરુ ઉપકારી સદા, જેમ જગમાં જલધાર. ૫
 ઉત્તમના ગુણુ વરણુવે, આખંડલ મહારાજ,
 દેવ સજામાંહે બેસિને, એમ ભાષે જિનરાજ. ૬
 ઉત્તમના ગુણુ બોલીયે, કીજે તીરથ યાત્ર,
 દાન સુપાત્રે દીજ્યે, નિર્મલ હોવે ગાત્ર. ૭

x x x x

બીજા ખંડને અંતે સંવત્ સાથે મિતિ આપેલી છે:—

સવત સત્તરે જાણુજો, સાં વરસ તે હિગણુપચ્ચાસ-તો,
 આસો શુદ્ધ પૂનમ દિને, સાં એ મેં કીધો રાસ તો.

x x x x

અંતે— ખંડ ૩ હાલ. ૭ કાયા માયા કારમી એ દેશી.

પુણ્ય કરો તુમે પ્રાણીયા, પુન્યે નવે નિધાન.

x x x x

વિજયમાન સૂરીસર, તપગજનો સિણુગાર રે.
 તેહને રાજ્યે રંગમ કરી, રાસ રચ્યો સુવિચાર રે.
 શ્રી વિજયદાન સૂરીસર, ઉત્તમ જોહનું નામ રે.
 મુનિવરગાંધિ વખાણીઈ, ભાગ્યવંત ગુણધાંમ રે.
 તેહના શિષ્ય સોહાંકર, શ્રી રાજવિમલ ઉવઝાય રે.
 તેહના સીસ વખાણીઈ, શ્રી મુનિવિજય ઉવઝાયો રે.
 તેહના શિષ્ય વખાણીઈ, સંવેગી સિરદાર રે.
 શ્રી દેવવિજય વાચક વડા, હિસ વંસ સિણુગાર રે. ૫
 આગવંસ કુલ જીવના નિજ ગુરુને સુપદાયિ રે,
 શ્રી માનવિજય પંડિતવર, દોહતિ અધિકી સવાધ રે. ૬
 ગુરુ નામિ સુપ ઉપજે, મતિ યુદ્ધિ સદલી આયે રે,
 દીપિવિજય સુપ કારણિ, રાસ રચ્યો સુમ ભાવિ રે. ૭

નિજ સીસ ધીરવિજય તણું, વાંચવાનું મન જાણી રે,
રાસ રચ્યો રલીયામણો, મન માંહિં ઊઘટ આંણી રે. ૮
સંવત સત્તરઠ્ઠ જાંણુજ્યો, વરસ તે ઉગણુપંચાસો રે,
ભણું ગણું જે સાંભલઈ, કવિ દીપ્તિની ફળજ્યે આસ.

—ધતિ શ્રી મંગલ કલસ રાસે તૃતીય ખંડ સમાપ્ત: સંવત
૩ વર્ષે મિતી પોસ માસ સુદિ ૧ શુક્રવાર સંપૂર્ણ. ૧

—સં. ૧૭૮૮સીયા વર્ષે ભાદ્ર. શુદિ ૫ દિને પં. હર્ષવિજય
ગણિ શિ. પં. શ્રી પ્રેમવિજયગણિ શિ. પં. રાજવિજય લિ. રાનેર
બદિરે. ૩૧-૧૪ ધો.

—સંવત ૧૮૫૬ રા મૃગશિર વિદ ૧૧ રવિં શ્રી ભાદ્રા મધ્યે
શ્રી લિ. ધીરવિજય ગણી.—ઉદયપુર ચેનસાગરજી ભં.

(પ્રં ભીમશી માણેક.)

(૮૨૭) શ્રી શંખેશ્વરજીનો શલોકો. ૧૭૮૪ મહા શુદ ૫ શુક.

આદિ—

દેવી સરસતિ પ્રણમું વરદાયી.

અંતે—

સવન સત્તર ચોરાશી વરષે, મહા શુદ પાચમ શુક્રવારે.

દીપવિજય ગુરૂચરણ પસાયે, કીધો શલોકો મન ઉમાયે.

ભગવંતના જે ગુણ ગાય, દીપવિજય કહે મંગલ થાય.

૪૦૫૬ વિમલવિજય. (તં વિજયપ્રભસૂરિશિં)

(૮૨૭ક)+વિજયપ્રભસૂરિ નિર્વાણ સ્વાધ્યાય. (અં.) ૧૭૪૯ પછી.

આદિ— લાળ-સરસ વચન દીઓ સરસતીરે-એ દેશી.

પ્રણમી પાસ જિણેસર એ, સમરી સરસતિ માય,

નિજગુરના આધારથી રે, ગાયસ્તું તપગછરાયો રે.

૧

ગુરુ ગુણુ ગાધઈ, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ રાયો રે,
જિનશાસન ધણી, નાંમેં નવનિધિ થાયો રે.

ગુરુ. ૧

✽

✽

✽

✽

અતે—

કલશ.

શ્રી વીરસાસન ગગન ભાસન, સુધ પરંપર પટધરો,
ગુરુ નાંમ જપીઈ કર્મ ખપીઈ, વિમલસાર સંયમ ધરો,
તપગચ્છ દીપક કુર્માતણપક, વિજયપ્રભ ગુરુ ગણુધરો.
તસ ચરણુ સેવક વિમલવિજયેં, ગાયો જય મંગલ કરો. ૩૮

—૩૮ ટૂંક કુલ છે. વિજયપ્રભ સૂરિ સં. ૧૭૪૯માં ઉનામાં
સ્વર્ગરથ થયા તેથી ત્યાર પછી આ રચાયેલ છે. પ્ર. જ. ઐ. ગૂર્જર
કાવ્ય સંયમ.

૪૦૬ સૌભાગ્યવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ-સોમવિજય-
ચારિત્રવિજય-સત્યવિજય-લાલવિજય શિ૦)

(૮૨૮)+ તીર્થમાલા સ્તવન. સં. ૧૭૫૦

આદિ—

આણુંદદાઈ આગરેં, પ્રણમું ખાસ જિણુંદ,
ચિતામણિ ચિતાહરણુ, કેવલજ્ઞાન દિણુંદ.

૧

✽

✽

✽

✽

અતે—

લાલ ૧૩ આદર છવ ક્ષમા-એ દેશી.

અનહ અકળગર યવન પાનિસાહ પ્રતિભોધો ગુરુ હીરજી,
સંવત સોલેગતાલા ય વરસે, કૃત્તેપુરમાં સધીરજી.

૧૭

તાસ સીસ વાચકપદ ધારક, સોમવિજય સુખકારજી,
ચારિત્ર આદિ વિજય ઉવઝાયા, સત્યવિજય સુવિચારજી.

૧૮

તાસ સીસ પંડિત પદ ધારી, લાલવિનય ગણિરાયછ,

દ્વિધીપતિ અવરંગજેવસ્યું, મિલ્યા આગરેં આયછ.

૧૯

તપગછનિ પોસાલ વિશાલા, દેધ દ્વિધીપતિ જસછ,

નિજ દુરમાંન દેધ પુરમાં મેં, રહિયે મદા સુખવાસછ.

૨૦

તે કવિ લાલવિનય સુખ પાયા, પાયા તીર્થ ઉદારછ,

માંનવ જન્મ સદ્ગત ભયો માહરો, સો તો ગુરુ ઉપગારછ.

૨૧

એ તીરથની માલા કઠે, જે ધારેં નરનારિછ,

ધર ખેદાં તીરથ ફલ પાંખી, સદ્ગત કરો અવતારછ.

૨૨.

કવરા.

એ તીર્થમાલા અતિ રસાલા, પચ કલ્યાણક તણી,

સંવત સતરસૈ પંચાશ વર્ષે, લાભ જાણિ મેં ભણી,

શ્રી વિનયરતનસૂરીસ ગછપતિ, સદા સધ સુહકરો,

ગુરુ લાલવિનય પ્રસાદ પમણેં સૌમાગ્યવિનય જય કરો.

૧

—સં. ૧૮૧૭ વૈશાખ વદિ ૧ બુધવાસરે. લિં અમૃતવિનયેન સૂર્યપુરે સૂર્યમંડનપાર્શ્વ પ્રસાદાત્-૧૧-૧૨. મારી પાસે છે. પ્રા. તી. સં. ૫. ૭૩ થી ૧૦૦.

(આમાં કવિએ પૂર્વ દેશનાં તીર્થો વર્ણવ્યા ઉપરાંત ગૂજરાત, કાઠિયાવાડ અને મારવાડના તીર્થોનું વર્ણન કર્યું છે, તેમાં જણાવવા પ્રમાણે યાત્રાનો આરભ આગ્રાથી સ. ૧૭૪૬ ના આતુર્માંસ પૂરે કર્યા પછી વિનયપ્રભસૂરિની આજ્ઞાથી કર્યો છે તેમાં સમેતશિખરની યાત્રા કરી પાછા ફરી પટણામાં તેજસૂરિની આજ્ઞાથી કવિ ચોમાસું કરી, ઉત્તરે પટણાની આજ્ઞાજાણુનાં બધાં તીર્થોની યાત્રા કરી. પછી સોરઠ અને ખીજાં તીર્થોનું વર્ણન છે.)

૪૦૬ ક હિમ્મત.

(૮૨૮ ક)+ અક્ષરબત્રીશી (આત્મહિત શિક્ષારૂપ) સ. ૧૭૫૦

ઉદેપુરમાં.

આદિ—

કક્કા તે કિરિયા કરો, કર્મ કરો ચક્રચૂર
કિરિયા વિણુરે જીવડા, શિવનગર છે દૂર.

૧

અંતે—

અક્ષર બત્રીશી એ કહી, સંખોધન અધિકાર,
દોહા અર્થ વિચારશો, પામે ભવ તણો પાર.
સવત સત્તર પચાસમાં, સમકિત કિયો વખાણુ.
ઉદ્યાપુરે ઉદય કિયો, તે મુનિ હિમ્મત બાણુ.

૩૪

૩૫

પ્ર૦ સજ્જન સન્મિત્ર પૃ-પર૭ થી પર૯.

૪૦૭ જિનવિજય (૨) (ત૦ દેવવિજય-જશવિજય શિ૦)

(૮૨૯) ગુણાવલિ રાસ સં. ૧૭૫૧ આસો શુદ્ધ ૧૦ સુરતમાં.

આદિ—

સકલ સુખદાયક સદા, ત્રેવીસમો જિનચંદ,
પ્રણમું પાસ સંખેસર, નામે પરમાણુંદ
વક્ષી સમરૂં શ્રુતદેવતા, ભગવનિ આદિ જોદ,
ગોયમાદિક ગણધર નમેં, હું પણિ પ્રણમું તેહ.
શ્રી જસવિજય કોવિદવર, પ્રણમું મન ઉલ્લાસ,
જોદના નામ થકી સરસ, જિમ લહુ વચન વિલાસ.
પુણ્ય પ્રભાવે સુખ ધણું, પુણ્યે ઈષ્ટ સયોગ,
પુણ્યે જગ જસ વિગતરે, પુણ્યે વહિત યોગ.

૧

૨

૩

૪

x

x

x

x

અંતે—

તપ ગઝ ગિર્યા ગઝનાયક શ્રી વિજયાણુંદ સૂરીંદ,
શ્રી વિજયરાજગ્રી તસ પાટ સવાઈ જે તપનેજો દિણુંદ.
અધિક પ્રતાપે નેહને પાટે વિદ્યમાન વિરાજે,
શ્રી વિજયમાનસરિ ગઝનાયક દોલતવંત દિવાજે.

૬

૭

તસ ગછ બ્રૂપણુ કવિસિર સોભાગી નાણુ ચરણુ બઝાર,
 શ્રી દેવવિજય વાચક વયરાગી પાત્રે પચ આચારે. ૮

સતર બેદ સંયમના પાત્રક તેહ તણા સિધ્ય સોહે,
 શ્રી જસવિજય વિમુઘ ચુઝામણિ મુઝ ગુર જનમન મોહે. ૮

મુઝ મત સાર સતી ગુણુ ગાયા તેહ ગુરને સુપસાય,
 ગુણુવંતના ગુણુ બણુતાં સુણુતાં ઝઢિ વઢિ પરિં થાયરે. ૧૦

વચત રસે કાંઠ અધિકું ઓછું કહિવાણુ હુઈ જોહ,
 હોયો અતુર્વિધિ સધની સાખે ગિછામિ દુકડ તેહરે. ૧૧

સવત સતર એકાવના વરસે વિજયદશમી બહુ નેહિ,
 મૂરતિ બદિરમાં રાસ રચ્યો એ, સાહ વિજસિંધ માણેકજી ગેહરે. ૧૨

કહે જિનવિજય મુનિ ધન્યાસીઈ સત્તાવીસમી ઢાલ,
 ઉઝર વાડી પાસ પસાઈ ધરિ ધરિ મંગલમાલરે. ૧૩

—સર્વ ગાથા ૪૮૭ જ્ઞાન પચમી તપવિષયે ગુણાવલિ રાસ-૧૯-
 ૧૫ દા. ૪૩ નં. ૭૪ વ હે. ૨૩-૧૪ દા. ૭૦ નં. ૧૦૨ કે.-મ૦

—સવત્ર ૧૮૧૨ વર્ષે ૧૮-૧૫ ખી. ડી. ૧૪૯, ૧૭-૨૦ ખી.
 ડી. ૧૫૪ રો-એ-સો. મુગઈ ન. ૧૮૮૭; ને નં. ૧૮૮૮.

(૮૩૦) ધન્ના શાળીભદ્ર રાસ સં. ૧૭૨૭ લા૦ કે.

(૮૩૧) હરિખળની ચોપાઈ—ભાવ૦

પંચ મહાપ્રત સ. પત્ર ૫ કે.

૪૦૮ ખાલ.

(૮૩૨) પાંચ ઈંદ્રિય ચોપાઈ સ. ૧૭૫૧ ભાદ્ર. શુ. ૨ આગ્રામાં.

આદિ— દોહા.

પ્રથમ પ્રણમ જિનદેવકૈં, બહુરિ પ્રણમી શિવરાય,
 સાધ સકલકે ચરણકૈં, પ્રણમે! શીશ નમાય.

નમૌ જિનેશ્વર વીરકોં, જગત જીવ સુખકાર;
જસુ પ્રસાદ ઘટપટ ખુલૈ, લહિયૈ ખુદ્ધિ અપાર. ૨

ઈક દિન ઈક ઉદ્યાનમાં, જૈઠૈ શ્રી મુનિરાજ
ધર્મ દેશના દેત હૈ, લબ્ય જીવકૈ કાજ. ૩

સમદૃષ્ટિ શ્રાવક તહાં, ઔર મિત્રે યહુ લોક;
વિદ્યાધરિ કીડા કરત, આય ગયે બહુ ખોક. ૪

ચલી બાત વ્યાખ્યાનમેં, પંચૈ ઈંદ્રી દુખ,
ત્યાં ત્યાં એ દુખ દેત હૈ, જ્યાં જ્યાં કીજે પુષ્ટ.

x x x x

સીસ નમત જગદીસકૌ, પ્રથમ નમત હૈ નાક;
તૌહી તિલક વિરાજતો, સત્યારથ જગવાક. ૧૬

(આમ હિંદીમાં મંગલાચરણ શરૂ કરી પછી ગૂજરાતીમાં લાલ
આવે છે.)

ચોપઇની લાલ ગુજરાતી ભાષા.

નાક કહૈ જગહું વડો, મુઝ વાત સુણોં સખ કોઇરે,
નાક રહૈ પત લોકમાં, નાક ગયે પત ખોઇરે. નાં ૬૭

x x x x

અંતે—

સવન સતરહ એકાવતે ૧૭૫૧, નગર આગરે માંહિ;
ભાદો સુદિ શુભ દુજકોં, બાલ ખ્યાલ પ્રગટાંહિ. ૧૫૨

મુરસમાંહિ સખ સુખ વસૈ, કુરસમાંહિ કછુ નાહિ,
કુરસ વાનઘ ના વહે, પુરસ પ્રગટ સમુ કાંહિ. ૧૫૩

ગુણુ લીજે ગુણવંત નર, દોષ ન લીજે કોય;
જિનવાંણી હિરદૈ વસૈ, સખકોં મંગલ હોય. ૧૫૪

—૩-૨૧ અનંતં, ૩-૨૧ આશા ભં

(૮૩૩) સીતા રાસ પ્રત-સં. ૧૭૬૦ લીં.

૪૦૯ વિનયચંદ્ર (૫૦ હુષનિધાન-જ્ઞાનતિલકના શિ૦)

(૮૩૮) ઉત્તમકુમાર ચરિત્ર રાસ ઢાલ ૪૨ ગા. ૮૪૮ પાટણમાં
સં. ૧૭૫૨ કા. શુ. ૫-અમ. રત્ન, ડે.

(૮૩૫) ધ્યાનામૃત રાસ.

(૮૩૬) મયણરેહા રાસ.

(૮૩૭) ૧૧ અંગની સ્વાધ્યાય. દરેક અંગપર એમ ૧૧ સઝાય
૧૭૫૫ આવણ માસ વદ ૧૦ અમદાવાદમાં.

અંતે—

હરખ અપાર ધરી હીયે સં અહમદાવાદ મઝાર કિ,
ભાસ કરિ એ અંગની, સં વરત્યા જયજયકાર કિ. ૪૨૦
સંવત સત્તર પંચાવનૈ, સં વર્ષાન્નતુ નમઃ માસકિ,
દશમી દિન વદિ પક્ષમાં સં, પુરણ થઈ મન આસ. ૫૨૦
શ્રી જિનધર્મ સૂરિ પાટવી સં શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીસ.
ખરતર ગચ્છના રાજ્યા સં, તસુ રાજે સુજગીસ. ૬૨૦
પાઠક હુષનિધાનજી સં જ્ઞાનતિલક સુપસાયકિ
વિનયચંદ્ર કહે મેં કરી સં અગ ધ્યાયારે સિઝાય. ૭૨૦

—પોથી ૬૪. પંચાયતી જૈં શ્વે. ભં. જયપુર શહેર

(૮૩૭ક) શત્રુંજય તીર્થ બૃહત્સ્ત૦ ૨૦ કડી સં. ૧૭૫૫ પોશ ૧૦.

આદિ—

ધણીરી ખીંદલી લાગો એ દેશી.

હારે મોરાલાલ, સિદ્ધાચલ સોહામણુહ,

ઉંચો અતિહિ ઉત્તગ મોરાલાલ.

સિદ્ધવધૂ વરવા ભણી, માતું ઉન્નત કરિ ચગ—૧ મોરાલાલ.

x

x

x

x

અંતે—

કલશ.

ધર્મ ભક્તિ પૂર્વકયુક્તિ સૈંતિ થૂણુહ શેત્રુજ તીર્થને;

સંવત સતર પંચાવનઘ વર પોસ દશિમી દિને;
 શ્રી પૂજ્ય જિણુચંદ સૂરિ પાકક હર્પનિધાન હર્પઈ ઘણુઈ,
 પરિવારિસું જિણુ યાત્ર કીધી, વિનયચંદ્ર મંસું ભણુઈ.

૨૦

—મારી પાસે છે.

૪૧૦ પ્રીતિસાગર.

(૮૩૮) ઋષિદત્તા ચોપઈ સં. ૧૭૫૨ —વિ. ધ.

૪૧૧ ગોડીદાસ (ત. શ્રાવક.)

(૮૩૯) નવકાર રાસ—અથવા રાજસિંહ રાજવતી રાસ સં.
 ૧૭૫૫ આસો શુદ્ધ ૧૦ ભોમ. વટપદ્ર (વડોદરા)માં.

આદિ—

દૃહા.

સારદ શુભ મતિદાયિણિ, સારદ ચંદ વદન્ન;
 સારદ સોભાકારણિ, સારદ સદા પ્રસન્ન. ૧
 શશીકર નિં કર સમોવડિં, શ્વેત કર્યો સિણુગાર;
 સરસ વચન મુખ સરસતિ, વીણા પુસ્તકધાર. ૨
 બ્રહ્મવાદિની સરસતી, શાસ્ત્ર ધુરિ સમરેવિ;
 ઝંકાર ધુરિ આદિ લિપિ, તે પ્રણમું નિતિમેવ. ૩
 સારદ માત મયા કરો, કર્વજન પૂરો આસ;
 સેવક જન હિત ચિત કરી, મુઝ મુખ વસયો વાસ. ૪
 કવિજન તે સાચું વદે, જો (નો) કવિ જૂઠા હોઈ;
 સાચ જૂઠું પારિયું, વચન પ્રમાણે જોય. ૫
 ઊપગારિ અરિહંતજી, ચોવિસે જિનચંદ;
 સેવક જન સિવ મુખ દિઈ, પ્રણમું પદ અરવિંદ. ૬
 ચિદાનંદ આણુંદમય, અપય અપડિન વાસ;
 સિદ્ધ સદા ચિત સમરીછી, જિમ હોઈ સિદ્ધ વિલાસ. ૭

વર્તમાન કાલેં જિજ્ઞે, સુવિહિત ગુરુ ગુણુધાર;	
પ્રણમું તેહના વય જુગલ, જ્ઞાન દૃષ્ટિં દાતાર.	૮
સદગુરુ શિક્ષાવટ પરિં, અધટિત આણ્યો ધાટ;	
મુરખનેં પડિત કરેં, સુદ્ધ દિપાડેં વાટ.	૯
શ્રી ગુરના સુપસાયથિ, નિર્મલ જુદ્ધિ રસાલ;	
રાસ રચું નવકારનો, જિમ હોવેં મંગલ માલ.	૧૦
પંચમગતિ આરાધવા, પંચ પરમેષી નવકાર;	
ગુણુ અનંત ગ્યાની ભણ્યાં, કેહતાં નાવે પાર.	૧૧
એક જીભ હુ કિમ કહું, એહના ગુણુ વિસ્તાર;	
એક ચિતે આરાધિઈ, ચૌદ પૂરવનુ સાર.	૧૨
અષ્ટ મહાભય આકરા, અષ્ટ કરમ દલ પૂર;	
એહ જાપથિ ઉપશમે, વાધે આતમ નૂર.	૧૩
જિમ વિષધર વિષ ઉતરેં, ગણુતાં મંત્ર વિશેષ;	
તિમ નવપદના ધ્યાનથિ, પાપ ન રહે વિશેષ.	૧૪
રાજસિંહ રતનવળી, પામ્યા સુખ અપાંગ;	
તાસ ચરિત સુણુજ્યો સહુ, પહિલા ભવથિ સાર.	૧૫
અંથ સાધ વૃંદારવૃત્તિ, પંચકથા સુવિચાર;	
તણ્ય કથા ઈહભવતણિ, દો પરભવ સુષકાર.	૧૬

x

x

x

x

હાલ ત્રેવીસમી મેવાડે કહી રાસ રચ્યો નવકાર હો. મા.

ગાડી ગિરિઆરે પાસ પસાઉલેરે સંધ સયલ જયકાર મા. ૧૩

અંતે—

હાલ—રાગ ધન્યાસી.

(ગિરિઆરે સદા મારી નિરમલ થાઈ દેહારે, ગિરિઆરે ગુણુ તુમ તણુ
એ દેશી.)

રાસ રચ્યો (ચ્યો) નવકાર રે, જે અંથ તણે અનુસાર રે;

રાજસિંહ રતનવળી, લહિરચે શિવરમણી સુખકાર રે.

ગિ૦ ૬

- રસના રસ મેં ભાપીઓ, વલિ ઓછું અધિકું જોહરે; -
 સંઘ તણી સાધે કરી મુઝ, મિછામિં દુકડ તેહરે. ગિ૦ ૭
- હાલ ચોવીસી (સમી) પૂરી થઇ, શ્રી ગોડી ગિરવો ગાજરે.
 સકલ સઘ મગલ કરો, દિન દિન અધિક દિવાજૈરે. ગિ૦ ૮
- વર્તમાન શાસનપતી, શ્રી વર્ધમાન જિનરાયા રે;
 સોહમ સામી પટ પરંપરા, પ્રેમે પ્રણમું પાઆરે. ગિ૦ ૯
- સુવિહિંત ગમ્છ રચણાયડું, શ્રી વિજયપ્રભ ગુરૂ ધરે;
 તાસ પાટોંધર જગ જયવંતાં, શ્રી વિજયરત્ન સૂરીશરે. ગિ૦ ૧૦
- તેહ તણેં રાજે એ રચિઓં, નવ પદ રાસ રસાલરે;
 ઇહ ભવ પર ભવ સુખયો દાતા, નિત નિત મંગલ માલરે. ગિ૦ ૧૧
- સાત (ખટ)સેં ઉપરિ ચંચ મનોહર, ગાથા (સુ)ગુણી નૈ જોલીરે;
 ભવિજન માનસ કંઠે સુહાવો, દીસે ઝાક ઝમાયોરે. ગિ૦ ૧૨
- અખખર ગુણુણા અથિ કીધો, લોક સફૂને સુપદાઆરે;
 આદ સહસ (સાતસે) ઉપરિ પંચાસી, લિપતા સોહીતોં આસેરે. ગિ૦ ૧૩
- સંવત સત્તર પંચાવને આસો સુદ દશમી કુંજવારરે;
 વટપદ પાસ પસાડિયેં, રાસ રચો નવકાર રે. ગિ૦ ૧૪

કલશ.

જો રાસ નવપદ ભણેં નિસુણેં મંગલમાલા તસ ધરેં,
 નવનિધિ રિદ્ધિ સમૃદ્ધિ લીલા, કેવલ કમલા તસ વરેં;
 શ્રી વિજયદશમી વિજય મહરત, રાસ રચો નવકારનો,
 પ્રભુ પાસ ગોડીદાસ પમણે, સકલ સઘ મંગલકરે. ૧૬

—ઇતિશ્રી નવકાર રાસ સંપૂરણ શ્રી ૫ શ્રી મેધજી તન ઋષિં
 કલ્યાણજી તન સેવકે ઋષિ જોષતા ઋષી લખિતં ચેલા રામચંદ પકના
 રથં શુભં ભવતું આથી અશુદ્ધ છે. પત્ર ૩૬ પં. ૧૩ ભાવ. લીં.

—સંવત્ ૧૮૪૬ વૈ. શુ. ૯ લિ૦ રત્નપ્રજ્ઞ મુનિના મુદ્રા
 બિંદર મધ્યે. ૨૦-૧૭ આ. ક.

—સંવત ૧૭૯૩ વર્ષે કાર્તિક શુદ્ધ ૫ દિને પં. શ્રી ન્યાનવિજય ગણિ શિ. પં. શ્રી જીવવિજય ગણિ શિ. પં. મોહનવિજયગણિ લિપિ કૃતં શ્રી આદિજ્ઞાન પ્રસાદાત્ શ્રી જીજ્ઞાસુનગર મધ્યે ધતિ મંગલ માલિકા. ૧૯-૧૫ મો.

—લ. સંવત્ હેકી નાખેલ છે. ૨૦-૧૫ ગા.

—સકલ ભદ્રારક પુરંદર શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયમાન સૂરિસ્વર શિષ્ય શ્રી પ શ્રી પં આણંદવિજય ગણિ શિષ્ય પ્રસાદવિજય વાચનાર્થ. લખીતં આમોદ નગર મધ્યે લિપીકૃતમ્. (વિ. ધ. ભડાર)

—પત્ર ૨૨ આઘત્રુટક. અમરવિજય—સીનોર.

—ધતિશ્રી નવકાર વિષયે રાજસિદ્ધ રતનવતી પત્રમકથા સંપૂર્ણા: લિપિકૃતં ચૈતત્ સકલ ભદ્રારક પુરંદર ભદ્રારક શ્રી ૧૦૧૮ શ્રી હીરવિજય સૂરીશ્વરતત્ત્વરણુશેવી શિષ્ય પં. આણંદવિજય શિષ્ય પ. મેઙ્ગલવિજય ગણિ તત્ શિષ્યોપાધ્યાયશ્રી ૧૦૮ શ્રી લાવણ્યવિજય ગણિ । તત્ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી પ. શ્રી લક્ષ્મિવિજય ગણિ તત્ બ્રાતા પં. હંસવિજય ગણિ તત્ શિષ્ય પં. તિલકવિજય ગણિ તત્ બ્રાતા લઘુ પંડિત શ્રી ૩ શ્રી હસ્તિવિજય ગણિ પંડિત શ્રી પં. શ્રી નેમિવિજય ગણિ તત્ત્વરણુશેવી શિષ્ય મેઘવિજય તત્ લઘુખંધવ લલિતવિજયે- ન લિપીકૃત્ । શ્રેતિ. (દે. લા.) કમળવિજય મુનિ પાસેની.

—સં. ૧૭૮૭ ના વર્ષે આવણ માસે શુકલપક્ષે ૫ ખુધવારે લિખિતં શ્રી પાટણ મધ્યે—શુ. વિ. —ભ. લીં.

(એ કવિએ ગોડીપાસની અઠક પોતાની કવિતા દર્શાવનાર ચિન્હ તરીકે રાખેલ હોય અથવા ગોડીદાસ એવું નામ દર્શાવ્યું હોય એ બે વિકલ્પ પૈકી ગોડીદાસ એ કવિનું નામ—આવક કવિનું નામ હતું એ યોગ્ય લાગે છે.)

૪૧૨ મોહનવિજય (ત૦ વિજયસેનસૂરિ-કીર્તિવિજય-

માનવિજય-રૂપવિજય શિ૦)

(૮૪૦)+ નર્મદાસુન્દરીના રાસ સં. ૧૭૫૪ પોશ વદિ ૧૩ રવિ.
સમીનગરે.

આદિ—

હૂહા.

- પ્રભુ ચરણાંબુજ રજતણી, વજ્રને (વજ્રીને) હોઈ હોક
માયો વલી જગ જેહનો, ખીદ્રં અક્ષરનેં શ્લોક. ૧
- ધારક અતિશય એહવા, જિન સુરિગિરી પરિ (પરે) ધીર,
હં પ્રણમૂં તે વીરનેં, ગૌતમ જાસ વજ્રર. ૨
- કવિ સુરતર સોભાવવા, પરભૂત તનયા પૂત,
જ્ઞાન ચંદ્ર ને ચંદ્રિકા, કૃપા કરિ અતી નૂત. ૩
- જડતા લય મુદ્રા ભણી, જનૂ રૂપા સ્વયમેવ,
શબ્દોદ્ભવિ તારણુ તરી, સા ભારતિ પ્રણમેવ. ૪
- ગુરૂ ગૂણુભણી હારાવલિ, ધરિઈ હૃદય તટેણુ,
કીધો તજી પીપિલિકા, મત્ત મત્તંગ જલેણુ. ૫
- જિન ગણુહર ભારિતિ સુગુરૂ, પ્રણમી ચરણુ રસેણુ;
ધર્મોદય કીજે સદા, સવી સુષ લહિઈ જેણુ. ૬
- ચાર ભેદ તે ધર્મના, દાન શીલ તપ ભાવ
તેમેં શીયલ વિશેષ છે, કષ રતનાગર નામ. ૭
- અક્ષૂ શ્રવણુ શીલેં કરી, થયો કુસુમની માલ,
પાવક પણુ પાણિ થયો, શીલેં સીહ સીયાલ. ૮
- સીલ રૂપ સન્નાહથી, મનમથ નૃપનાં બાણે,
વેધી ન સકે વૃક્ષને, રે મન મૃષા મ જાણુ. ૯
- શીલ તણે અધિકાર અથ, નમયાસુન્દરી ચરિત્ર
રચિસ શાસ્ત્ર અનૂસારથી, વર્ણવ કરી વિચિત્ર ૧૦
- સાંભલયો શ્રોતા નર, મિત્ર પુત્ર ધિર લાય
ધિણુ પીતાં કરતાં રહે, મહીપી કિન્નર ન્યાય. ૧૧

અતે—

ઢાલ. રાગ ધન્યાસી—દેસાવગાસિક વ્રત છે દશમું એ દેશી.			
નમયાંસુંદરી ગુણ મહાસે સૂધો સંજમ પાવેંછ			
ધ્યાનાનલ સંયોગે સુપરે, કર્મ સમિધિ પ્રમલેંછ.			૧૧૦
x	x	x	x
એહ સંબંધ છે શીલકુલકમેં, જોયો સુગુણ જગીસેંછ			
ભરહેંસરખાહમલી વૃત્તિં, પ્રગટ સંબંધ એ દીસેંછ.			૧૨૦
એ સંબંધ છે સાચો પણ કોઈ, કલ્પિત કરી મત જનશેછ,			
આવીભૂત સબધ અપર જે, કવિ રચના તે પ્રમાણેછ.			૧૩૦
ધન ધન નમયા મહાસતી કેરી, સરસ કથા મેં ગાઈછ			
કીધી પાવન સુંદર રચના, સરસ સુસ્વાદ ઉપાઈછ.			૧૪૦
એહ મહાસતીની પરિં કોઈ, પાલસૈ શીલ અમગછ			
તે પિણુ વંછિત સુખ અનુભવસેં, લહસ્યે ગ્યાન તરંગછ.			૧૫૦
ચોથું વ્રત નિવૃત્તિનું કારણ, તિમ સૌભાગ્યપ્રદતાછ			
યતિ ઉપદેસ્યે ધમિ મુખ હુંતિ, સીલે મહોદય સાતાછ.			૧૬૦
નમયાસુંદરી કેરું રચ્યુ છે, ચરીત્ર અનોપમ એહછ			
કવિકુલ કોઈ હાંસુ ન કરસ્યો, કરજો શુચિ સસનેહછ.			૧૭૦
મે તો સુકવિ ભરસો આણી, રાસ રચ્યો છે સાચેછ			
નહી તો સી મતિ માહરી જે હ, હોડિ કર કરી વાચેછ			૧૮૦
તેહ કારણ એ રાસ રસીલો, નમયાસુંદરી કેરોછ			
કંઠભરણુ પણે સહ કરેજો, પિણુ દુષણુ મત હેરોછ.			૧૯૦
વિધિમુષ શેંવમુ (શિવમુખ) ઋષિ ઈંદુ સવત સદા એહીછ.			
માસ પોસ વદિ તેરસ દિવસૈ, ઉસના વાર ગુણુ ગેહેછ.			૨૦૦
તુંગીયા નગરી ઉપમ પાંચૈ, સમીનયર સુવિસેસછ			
ચતુરપણે ચોમાસું કીધું, સદગુરને આદેશેછ.			૨૧૦
તપગછ ગગનિ વિકાસ દિનમણિ, વિજયરત્ન સુરિરાજેંછ,			
રચના રાસતણી એ કીધી, આગ્રહ સધને પ્રાજેંછ.			૨૨૦

૪૧૨ મોહનવિજય (ત૦ વિજયસેનસૂરિ-કીર્તિવિજય-

માનવિજય-રૂપવિજય શિ૦)

(૮૪૦)+ નર્મદાસુંદરીના રાસ સં. ૧૭૫૪ પોશ વદિ ૧૩ રવિ.
સમીનગરે.

આદિ—

દૂહા.

પ્રભુ ચરણાંબુજ રજતણી, વળજીને (વળીને) હોઈ ઢોક

માથો વલી જગ જેહતો, ખીદ્રં અક્ષરનેં શ્લોક. ૧

ધારક અતિશય એહવા, જિન સુરિગિરી પરિ (પરે) ધીર,

દ્રં પ્રણમું તે વીરનેં, જૌતમ જાસ વજર. ૨

કવિ સુરતર સોભાવવા, પરભૂત તનયા પૂત,

જ્ઞાન ચંદ્ર ને ચંદ્રિકા, કૃપા કરિ અની નૂત. ૩

જડતા લય મુદ્રા ભણી, જનૂ રૂપા સ્વયમેવ,

શબ્દોદ્દધિ તારણુ તરી, સા ભારતિ પ્રણમેવ. ૪

ગુરૂ ગૂણિમણી હારાવલિ, ધરિઈ હૃદય તરેણુ,

કીધો તણુ પીપિલિકા, મત મતંગ જલેણુ. ૫

જિન ગણહર ભારિતિ સુગુરૂ, પ્રણમી ચરણુ રસેણુ;

ધર્મોદય કાંજે સદા, સવી સુષ લહિઈ જેણુ. ૬

આર ભેદ તે ધર્મના, દાન શીલ તપ ભાવ

તેમેં શીયલ વિશેષ છે, કપ રત્નાગર નામ. ૭

અક્ષુ અવણુ શીલેં કરી, થયો કુસુમની માલ,

પાવક પણુ પાણિ થયો, શીલેં સીહ સીયાલ. ૮

સીલ રૂપ સન્નાહથી, મનમથ નૃપનાં આંણુ,

વેધી ન સકે વૃક્ષને, રે મન મૃપા મ જાણુ. ૯

શીલ તણુ અધિકાર અથ, નમયાસુંદરી ચરિત્ર

રચિસ શાસ્ત્ર અનૂસારથી, વર્ણવ કરી વિચિત્ર ૧૦

સાંભલયો શ્રાતા નર, મિત્ર પુત્ર થિર લાય

પિણુ પીતાં કરતાં રખે, મહીપી કિન્નર ન્યાય. ૧૧

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ. રાગ ધન્યાસી—દેસાવગાસિક વ્રત છે દશમુ એ દેશી.
નમયાંસુંદરી ગુણ મહાસે સૂધો સંજમ પામેછ
ધ્યાનાનલ સંયોગે સુપરે, કર્મ સમિધિ પ્રજલેછ. ૧૧૦

x x x x

એહ સંબંધ છે શીલકુલકમેં, જોયો સુગુણ જગીસેછ
ભરહેંસરખાહ્યલી વૃત્તિં, પ્રગટ સંબંધ એ દીસેછ. ૧૨૦
એ સંબંધ છે સાચો પણ કોઈ, કલ્પિત કરી મત જણોછ,
આવીભૂત સંબંધ અપર જે, કવિ રચના તે પ્રમાણોછ. ૧૩૦
ધન ધન નમયા મહાસતી કેરી, સરસ કથા મેં ગાઈછ
કીધી પાવન સુંદર રચના, સરસ સુસ્વાદ ઉપાઈછ. ૧૪૦
એહ મહાસતીની પરિં કોઈ, પાલસૈ શીલ અમગછ
તે પિણુ વહિત સુખ અતુભવસેં, લહસ્યે આન તરંગછ. ૧૫૦
ચોથું વ્રત નિવૃત્તિતું કારણ, તિમ સૌભાગ્યપ્રદતાછ
યતિ ઉપદેસ્યે ધમિ મુખ હુંતિ, સીધે મહોદય સાતાછ. ૧૬૦
નમયાસુંદરી કેરૂ રચુ છે, ચરીત્ર અનોપમ એહછ
કવિકુલ કોઈ હાંસુ ન કરસ્યો, કરજો શુચિ સસનેહછ. ૧૭૦
મે તો સુકવિ ભરસો આણી, રાસ રચો છે સાચેછ
નહી તો સી મતિ માહરી જે દૂં, હોડિ કરૂ કરી વાચેછ ૧૮૦
તેહ કારણ એ રાસ રસીલો, નમયાસુંદરી કેરોછ
કહાભરણ પણેં સદ્ કરેજો, પિણુ દુષણ મત હેરોછ. ૧૯૦
વિધિમુષ શેંવમુ (શિવમુખ) ઋષિ ઈંદુ સંવત સંજા એહીછ.
માસ પોસ વદિ તેરસ દિવસૈ, ઉસના વાર ગુણ ગેહેછ. ૨૦૦
તુંગીયા નગરી ઉપમ પાંમૈ, સમીનયર સુવિસેસછ
ચતુરપણે ચોમાસું કીધું, સદ્ગુરને આદેશેછ. ૨૧૦
તપગછ ગગનિ વિકાસ દિનમણિ, વિજયરત્ન સૂરિરાજેછ,
રચના રાસતણી એ કીધી, આગ્રહ સધને પ્રાજેછ. ૨૨૦

શ્રી વિજયસેન સૂરીશ્વર સેવક, કીર્તિવિજય ઉવઝ્યાયાળ
 તસપદપકંજ પટપદ ઉપમા, માંનવિજય કરીરાઆળ. ૨૩૦૦
 તાસ સીસ કવિકુલ વક્ષસ્થલ, મંડણુ ભૂપણુ દીગ્યળ
 રૂપવિજય પંડિત સુપસાઈ, કીર્તિ સુધા સમ સગ્યળ. ૨૪૦૦
 કૃપા પ્રસાદ લહીને તેહનો, મોહનવિજયે ઉદાસળ
 ત્રેસઠમી દાસેં કરી ગાયો, નર્મદા કેરો રાસળ. ૨૫૦૦
 જે કોઈ ભણુસે ગુણુસ્યે સુણુસ્યે, તે લહેં પરમાણુંદળ
 મગલ પ્રાપતિ સદા ધરિ અંગણે, સોભસ્યે સોભાવુંદળ. ૨૬૦૦
 ધર ધર મંગલ લિલા લહેં, ધર પ્રગટેં પુન્ય પ્રકાસળ.
 શ્રોતાજન શ્રુતિ ધરજો સદ્ગૌ, મોહન વચન વિલાસળ. ૨૭૦૦
 —સર્વગાથા ૧૪૫૪ સંવત્ ૧૭૯૬ના માહ શુદ્ધિ ૧ દિને વાર શુક
 ક્ષિપિતા પં. અમીવિજયેન. ૪૦-૧૭. (પાલણુપુર ભં.)

પ્ર. ભીમશી માણેક.

(હપાયેલી પ્રતમાં ૨૨મ્યા સાલ સ. ૧૭૫૪ મૂકી છે પણ, શેંવમુ
 એ ષષ્ઠમુખ-કાતિકેય લાગે છે તો તેનો અંક છ ગણુવો ઘટે એમ લાગે
 છે. એમ ગણુતાં સાલ સં. ૧૭૬૪ થાય.)

(૮૪૧) હરિવાહન રાજાનો રાસ—સં. ૧૭૧૫ કાર્તિક વદ ૯
 કવિવાર મહેસાણામાં.

આદિ—

દ્વહા.

પરમાનંદમર્ધ પ્રભુ, ચિદ્રૂપી વિજ્ઞાન,
 જગહીત ધર્તા જ્યોતિમય, તેહનો ધરિઈ ધ્યાન. ૧
 અધ્યાનમ અભ્યાસથી, અનુભવ ઉદ્યીક હોય,
 તેહથી શમ અમૃત પીયો, જેહથી દૂખ ન કોય. ૨
 એહ દીશા નો ઉપજે, જે ગુર કરુણા હોય,
 જ્ઞાન દશા પ્રગટે તદા, સદ્ધ સદાગમ જોય. ૩
 આગમમેં જિનેં ઉપદિસ્યો, દર્શન લક્ષ સમૂહ,
 અતિ વિશુદ્ધ ગતેં આદર્યા, આતમ દ્વર્ધ અનુકુલ. ૪

લક્ષણતા સમ્યક્ત છઈ, નીર્દુષણ તસ સૂક્ષ્મ;
 લક્ષણ પચ પ્રકાસ કૃત, બોધ ધરે હિત ધૂક્ષિ. ૫
 ઉપસમાખ્ય આદિમ કહો, સવેગાખ્ય અંતીકય:
 નીર્વેદાનુકપાખ્ય વલી, અતિમાખ્ય આસ્તીકય. ૬
 દર્શનતો શબ્દાર્થ એ, જોવો સાસન અન્ય;
 કર્મમોહનો ક્ષય કરે, સમકિત વિના ન અન્ય; ૭
 સકલ ક્રીયા પરિશીલના, કર્યે નહી સિધ્ધર્થ;
 જો નહોં સમકિત સૂક્ષ્મતા, સવી તો સૂક્ષ્મ વ્યર્થ. ૮
 આરાધે મન સૂક્ષ્મી, દર્શન સમકિત સાથ,
 તો નિશ્ચે શીવપુર તણી, પ્રભૂના તેહને હાથ. ૯

x x x x
 નીરવેદ જો અનુભવ્યો નૃપ હરી વાહને પવિત્ર;
 સૂષ પાખ્યો તિણું સાસ્વતો સાંભલજ્યો એ ચરિત્ર. ૧૩
 x x x x

અતે—

ઢાલ ૩૧ જકડિની ચાલિ.

મેં અબ્યાખ્યોરે, હરીવાહન તણો;
 ચરિત્ર અપૂરવ અનઅ સુહાંમણો,
 (ચાલી) સોહાંમણો મે ચરિત્ર ભાખ્યો, સમકત્વ તરી માંહેથી;
 માહરી મેં ધુક્ષિ સાર, વર્ણુ લેઈ જિહાં તિહાથી.
 કવિકલા નથી મુઝ તેહવી, કોઈ હાસી મત કરો.
 કરી મેં એ બાલકીડા, રીસ કોઈ મત કરો. ૫
 કણું નિસુણ્યા છે વ્યાકર્ણને ઓલખતો નથી હું કાંઈ વર્ણુને;
 (ચાલી) વર્ણુને કાંઈ ઓલખૂં નહોં મદમતિ હું માનવી,
 તેહ માટે સુકવી કોપે નવિ હો હાસી માંનવી,
 વર્ણુ બોખરો હોઈ તેહજ સુગણુ તેહ સુધારયો,
 સુકવિપદ રજ સમો કહ્ન છું પોટ ફઈ તે વારયો. ૬

સંવત ૧૭ સંયમ ગીરી પાંડવ મીતે, વર્ષે વર્ષા ધૂરી માસાકિતે,
 (ચાલી) માસ પહિલો સરદ ઋતુનો અસીતપક્ષ પ્રલક્ષ્યે,
 કર્મ વાટી નવમી વાર વાર કવિ મિત્યૂક્ત એ;
 તૂર્ય માંસું રયા સુપરેં દ્રંગ મહિસાંલુક મહિં,
 એહ ચરીત્રની કરી રચના, ગુણી નિસુણી ગહગહેં. ૭
 નૃપ હુરીવાહન કેરૂં ચરિત્ર એ, વર્ણવી રચના માંહે વિચિત્ર એ,
 (ચાલી) વિચિત્ર રચના ચરિત્ર કેરી, નિસુણી પ્રાણી હરષીર્ધ;
 અન્ય વિકથા છાંડો પરીહી, જ્ઞાન આગમ પરષીર્ધ,
 કીર્તિવિજય ઉવઝાય જીતેંદ્રીયી, જસ પદ સેવા સુગુણ આશ્રધ,
 (ચાલી) આશ્રધ તસ ચરણ સેવા, માંનવિજય પંડિતવર,
 તસ સીસ પડિત રૂપ પ્રગટીત સ્વકૂલ દીહ દીવાકરો,
 હુરીનૃપના ચરિત્ર કેરી, એકત્રીસમી ઢાલ એ,
 કરી રૂઝે મોહનવિજયેં હોઈ મંગલ માલ એ.

—ઇતિશ્રી હરિવાહન નૃપ ચરીત્ર રાસ સંપૂર્ણ. લિખનોયં કટારિ
 આમ મધ્યે સંવત્ ૧૭૮૮ વા-પોસ વદિ ૧ દિને પત્ર ૧૯-પં ૧૭ ભાવ.

—પ્રત લ. સં. ૧૭૫૮ વિદ્યુતપુરે જા.

—ધમડકા ગામ મધ્યે સકલ પં. શ્રી હિતવિજય ગણિ શિ૦ પં.
 બાણવિજય ગુરૂ બ્રાત્ર ગ૦ જિનવિજયેન લિ૦ સં. ૧૭૭૩ વર્ષે શાકે
 ૧૬૩૮ કાર્તિક વદિ ૬ ગુરૂ પુષ્યે શ્રી મહાવીર પ્રસાદત્ ૨૧-૧૪ માં.

(૮૪૨)+ રત્નપાલનો રાસ—સં. ૧૭૬૦ માગશર શુ. ૫ ગુરૂ અ-
 ભુહિલપુર પાટણમાં.

આદિ—

સકલ શ્રેણિ મેદુર (મેદુલીલા) તણી, દાયક અતુદિન નેહ,

તે ને ક્રોધ રૂપ છે, તેહથી ધરીઈ નેહ. ૧

અવિનાસી અવ્યય અરજ, અક્ષય વલી અલક્ષ,

નિરાકાર નિરૂપાધિ ગુણ, નવિ તસ કાંઈ પક્ષ. ૨

આદિ અનાદિ નીરૂપ તન, ન્યારો વલ્લી નિર્વેદ;	
રૂપારૂપી રૂપનો, કુણુ દાખી સકેં ભેદ.	૩
નિત્ય અરૂપી પિણુ નથી, છે રૂપી ભગવાંન;	
નિકટ ધણી કો નવિ લખે, યથા નયન યુગ કાંન.	૪
રાગ્યો હું રૂપસ્થથી, માગ્યો જ્ઞાનથી નિલ,	
આતમ પદ હવેં ઓલખ્યો, ગ્રહી હવે સમકિત વૃત્તિ.	૫
ભાવાતીતા ભક્તનેં, છે એ તસ અનુકૂલ,	
મિથ્યામૃતી ગ્રાહક મનુજ, તેહથી તો પ્રતિકૂલ.	૬
અધ્યાતમ આવાસમેં, અનુભવ ગોખ પ્રલક્ષ;	
જ્ઞાન નયનથી ઊપજેં, તિહાં તસ રૂપ પ્રલક્ષ.	૭
સ્થું પ્રાણી ભૂલા ભમો, નમો નાથ જિનરૂપ;	
ગમો દુખ ભવ સંબંધીયા, રમો અનુભવથી અનૂપ.	૮
દયા સુકિત સુકિતક મનુજ, ગ્રોયો ગુણુ સમ્યક્ત;	
ઉક્તિ મુક્તિ પ્રત્યુક્તિથી, લહીઈ થઈ અવ્યક્ત.	૯
શ્રી જિન ચ્યાર પ્રકારનો, ભાખ્યો દાખ્યો ધર્મ;	
દાન શીલ તપ ભાવના, એહ ધર્મનો મર્મ.	૧૦
દાન થકી કેઈ નર તર્યા, દાનથી લહીઈ સૂખ,	
દાને સવિ સકટ ટલેં, દાને ન હોષ દુખ.	૧૧
દેતાં દાન સુપાત્રને, નવિ કરીઈ કાંઈ વાંણિ;	
ચિત્ત વિત્ત ને પાત્ર યુત, લહીઈ પદ નિરવાણિ.	૧૨
દાન ઉપર સંબંધ અથ, કહિશ પ્રમાદ નિવાર;	
રત્નપાલ કેંઈ ચરિત, સુણો સહુ કરિ મન દાર.	૧૩

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૧૮ રાગ ધન્યાસી—આદરિજીવ ખિમા ગુણુ આદરિ—એ દેશી.
સંવત ખાંશ સંચમ કરી જાણો, માગસિર માસ સહાયોજ;

તિથિ પંચમી ગુરુવાર તણે દિન, વિનય મૃદુત્ત મન ભાયોળ.
 તપગચ્છ મંડણ કુમતિ ખંડણ વિનયરત્ન ગુર રાજોળ;
 જાસ દિવાજો પીસુણ તણા મદ, સહસા દૂરે ભાજોળ.
 વાચક કીર્તિવિનય પથસેવક, માનવિનય કવિરાયાળ;
 તાસ સીસ યુધ રૂપવિનય ગુર, તેહના પ્રણમી પાયાળ.
 મોહનવિનયે રાસ એ ગાયો, પુરવર પત્તનમાંહિણ;
 રત્નપાલ મુનિરાય તણા ગુણ, ચ્યારે ખડે બાયાળ.
 ચોથે ખંડ અઢારે ઢાલે, પૂરે થયો સુવિશાલ;
 ચ્યારે ખંડે સુપરે મેલી, નૌતન છાસડિ (અડસડિ) ઢાલળ.
 વર્ણવીને જે કહિસ્યે વક્તા, હિત ધરી શ્રોતા સુણુસ્યેળ;
 તો ઉપજસ્યે રસ સહીજનને, દુખ દોહડગ અવગણુસ્યેળ.
 હોસ્યે ધરિ ધરિ મંગલમાલા, સાભળતાં એ રાસળ;
 ધણ કણ કચણ લીલા લચ્છી, મોહનવિનય વિલાસળ; ૨૫

—સર્વ ઢાલ ૬૬ સર્વગાથા ૧૩૭૨ ૪૦-૧૭ મો.

—સવત્ ૧૭૮૬ વર્ષે શુક્રલપક્ષે ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ દિને વાર સોમે લખીતંગ ભાલદેસે ગંગપૂરે આમે લખીત મહોપાધ્યાયશ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી શ્રી સિદ્ધચંદ્ર ગણી તત્ શિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી સ્વામ્યચંદ્રગણી તત્ શિષ્ય સકલ પડિતોત્તમ શ્રી ૫ શ્રી ભાગ્યચંદ્ર ગણી તત્ સીસુ અમર્યાલયકેણુ લખીકૃતં ત્રાતા લખમીચંદ્રણ વાંચનાર્થ પત્ર ૩૧ પ્ર. કા. વડો. નં. ૬૫૫.

—સંવત ૧૭૯૬ વર્ષે પોસ સુદી ૧૧ શનૌ શ્રી પાર્શ્વચંદ્ર સૂરિ ગચ્છાધિરાજ ભદ્રારક પૂજ્ય શ્રી અમ્બયચંદ્ર સૂરીણાં શિષ્યર્ષિ પ્રતાપચંદ્રેણુ લિખિતં સ્વવાચનાર્થે ખંભાયત બંદિરે. પત્ર ૫૬ નં. ૯૫૧ પ્ર૦ કા૦)

—સર્વગાથા ૧૩૮૭ શ્લોક સંખ્યા ૨૦૦૦ સં. ૧૮૨૨ આસાદ શુદ્ધ ૧ ભોમે શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદત્ ૫૧-૧૫ ધે.

—૪૮-૧૭ પાલણપુરમં.

—સર્વગાથા ૧૩૮૯ સંવત ૧૮૧૭ વર્ષે પોસ માસે શુકલપક્ષે પાંચમિ દિન રવિવારે, પં. શ્રી ૫ શ્રી પંન્યાસ દિપતિવિજય પં. શ્રી હર્ષવિજય ગણિ અમરવિજયજી સેવક રૂપવિજય લખીતં શ્રી માણિક્યપુર માહા ગ્રામે આપ સ્વાર્થેનઃ શ્રી શુભંભવતુ, શ્રી રસ્તુ-૭૦-૧૨ અનત.

—સવત્ ૧૮૫૬ ના વર્ષે સાકે ૧૭૨૨ ના પ્રવતમાન જ્યેષ્ઠ માસે સુકલપક્ષે સપ્તમી તિથૌ ભૃગુવાસરે તપાગણે ભટ્ટારક શ્રી હીરરત્ન સુરીશ્વર તત્ શિષ્ય ગણી શ્રીપ ધનરત્નજી તત્ શિષ્ય શ્રીપ તેજરત્નજી તત્ શિષ્ય શ્રીપ જોધરત્નજી તત્ શિષ્ય પ. શ્રી ૫ લાવન્યરત્નજી તત્ શિષ્ય મુનિ ગોવિદરત્નજી ભાવચારીત્રીયા મનહારામ લિપીકૃત આત્માર્થે સાયલા ગ્રામે ચોમાસું રહિને લખ્યું છે. શ્રી અજિતનાથ પ્રસાદાત્ ૩૫-૧૭ મો. સે. લા.

—સં. ૧૮૮૬ આસુ શુક્લ માસ તીથ વાર ૩ શુક્ર. શ્રી ગોવિદવિજયજી શિં મોહનવિજય તત્ શિષ્ય મુનિ હુકમવિજયેન રાયપુર સેર મધ્યે લિં શ્રી શાંતિનાથજી પ્રસાદાત્ શ્રી માણુભદ્રજી પ્રસાદાત્ ૫૯-૧૩ વિંનેન-૩૨૯૭.

—લ. સ. ૧૯૨૫ ૩૪-૧૮ બી. ડી. નં. ૧૫૬ રો. એ. સો મુંઅઈ ન. ૧૯૫૪ અતે પત્ર ૧૧થી ૩૬ પંક્તિ ૧૮ બી. ડી. નં-૧૫૪ રો. એ. સો. નં. ૧૯૫૫.

—રત્ન; કે૦; ચં; લી. માણેક. પ્ર૦ સવાધચંદ રાધચંદ અમજાવાદ. (૮૪૨)+ માનતુગ માનવતીનો રાસ. સં. ૧૭૬૦ અધિક માસ શુ. ૮ સોમ પાટણમાં.

(વિષય-મૃષાવાદ પરિહાર.)

આદિ—

હાહા.

ઋષભ જિણુંદ પદાંયુજે, મન મધુકર કરિ લીન,

આગમ ગુણુ સૌરભ્ય વર, અતિ આદરથી કીન.

૧

યાનપાત્ર સમં જિનવર, તારણુ ભવનિધિ તોય,

આપ તર્થા તારે અવર, તેહને પ્રણિપતિ હોય,

૨

(પછી સરસ્વતી, ગુરૂની સ્તુતિ છે.)

દ્વિપ્રભેદ તે ધર્મ છે, આગારી અણુગાર,
વ્રત પણ દ્વાદશ પંચ તિહાં, તેહના વિવિધ પ્રકાર. ૮
મૃપાવાદ વ્રત દ્વિતીય એ, મૃષા તણો પરિહાર,
સત્ય વચન આરાધિયે, તો વરિયે શિવનાર. ૯
દૂટ મૃષા તજતાં થકા, ધરિયે ઇમ પ્રતિબંધ,
સત્ય વચન ઉપર સુણો, માનવતી સંબંધ. ૧૦
અતિહિ કૌતુકની કથા, સાંભલજો ચિત લાય,
મત કરજો શ્રોતા સકલ, બંધીર ગીતનો ન્યાય. ૧૧

x

x

x

x

અંતે—

હાલ ૪૭ મી. વાથાના ભાવનની દેશી.

રાન દમ ખંતિતણા ગુણ પૂરા, સંયમ રગે રંગાણા હે,
—સસનેહા ભવિજન, ખીજું વ્રત ચિત લાઇયે-આંકણી.

x

x

x

x

સત્ય વચનનાં એહવાં ફલ છે, મન માનો તે આપો હે, સં
મૃપાવાદ પરહરવા ફેરી, પ્રજા સહુકો રાખો હે, સં ૯ સસનેહાં
માનવુંગ ને માનવતીનો, રાસ રચ્યો મેં રૂકો હો, સં
લેજો કવિજન એહ સુધારી, હોયે જે અક્ષર કુકો હે. સં ૧૦
મે તો ફરી છે બાલકીડા, હું શું બાણું જોડી હે, સં
હાંસી કોઇ મ કરજો કોવિંદ, મત કો નાખો વખોડી હે. સં ૧૧
ચલિવિહ સંઘના આગ્રહ થકી મેં, કીયો (ધો) રાસ રસીકો હે, સં
જે કોઇ ભણુશે સુણુશે પ્રાણી, તે લહેશે શિવચીકો હે, સં ૧૨
પુરણ કાય મુનિ ચંદ્ર મુવર્ષે (૧૭૬૦), વૃદ્ધિમાસ શુદ્ધ પક્ષેહે.
અષ્ટમી કર્મવાદી ઉદયિક, સૌમ્યવાર મુપ્રત્યક્ષે હે, સં ૧૩
શ્રી વિનયસેનસુરિ પયસેવક, કીર્તિવિનય ઉવન્દ્યા હે, સં
તાસ શીસ સંયમ ગુણ લીના, માનવિનય યુદ્ધ રાયા હે, સં ૧૪.

તાસ શિષ્ય પંડિત મુકુટમણિ, રૂપવિજય કવિરાયા હે. સં
 તાસ ચરણ કશ્ણાથી કરિને, અક્ષર ગુણ મેં ગાયા હે. સં ૧૫
 અણહિલપુર પાટણમાં રહીને, માનવતી ગુણ ગાયા હે. સં
 દુર્ગાદાસ રઠોડને રાજ્યે આણુંદ અધિક ઉપાયા હે. સં ૧૬
 સડતાલીશેં ઢાલે કરિને, કીધો રાસ રસાલા હે. સં
 મોહનવિજય કહે નિત હોમે, ધર ધર મંગલમાલ હે. સં ૧૭ સસનેહાં

(પત્ર ૩૧ પ્ર. કા.)

—સંવત્ ૧૭૮૩ વર્ષે માસોત્તમ પોષ માસે શુકલપક્ષે પ્રતિપદા
 ૧ તિથૌ કુંજવાસરે લિપીકૃત શ્રીમદ્ અનહલ્લપુર પત્તને સુભંભવતુ—
 ૪૮-પં. ૧૪ આ. ક.

—સ. ૧૮૩૫ કા. શુ. ૨ સોમ પ. ત્રિવેકવિજયેન લિ. આવક
 દેવગુરુભક્તિકારક હરખચદ-પઠનાથે, પાદરા નગરે શ્રી શાંતિનાથ ખસા.
 દાત્-૫૮-૧૨ બ.

—સર્વગાથા ૧૦૧૫ સ. ૧૮૦૭ માધ વદિ ૬ ભોમ પ. પુણ્ય
 વિજય ગં શિ. રત્નેન લિં સલ્યપુરે મરધરે ૩૪-૧૫ ગારીયાધર બ.

—પં. શ્રી શ્રી માણિક્યવિજયજીના તત્ સીધ્ય મુ. જ્ઞાનવિજે
 લક્ષીતંગ શ્રી વકાવલી નગરે શ્રી માહારીર સ્વામી પ્રસાદાત્ રવીવારે
 પાછીલે દીવસ પોહરે સંવત્ ૧૮૪૨ આવણુ સુ. ૯; ૪૫-૧૩
 પાલણુપુરમાં.

—૩૪-૧૭ છેલ્લું પાનું નથી. પ્રત જૂની છે, પાલણુપુર બ.

—પત્ર ૪૨ અમરવિજય સીતાર.

—સ. ૧૮૫૬ માગશીર માસે સુકલપક્ષે ૧૩ તિથૌ સોમવાસરે
 લિંબડી ગ્રામે વાહેરા ડોસા તત્સૂત વોહેરા ચેકા તત્સૂત વોહેરા જ્યારા-
 જનિ કાજિ રાસ લખાળ્યો છિ. ૬૫-૧૦ લીં.

—ખી. ડી. ૧૫૭ રો. એ. સો. મુખર્જી ન. ૧૯૪૭ ૩૫-૧૫.

—સ. ૧૮૬૯ ભાદ્રવા વદિ લિ. મુની રંગસાગરેણુ વિમલપુર
 મધ્યે ૩૩-૧૫ વિ. ને. નં. ૪૫૨૩ તેમજ નં. ૪૫૨૨.

—સં. ૧૭૮૬ વર્ષે મહા શુદ્ધિ ૫ દિને લિં શ્રી પૂજ્ય શ્રી ઋષિ શ્રી ૬ કેશવજી તત્ શિષ્ય પૂજ્યજી ઋષિશ્રી રાજસીહજી તત્ શિષ્ય શ્રી પંડિત પુજ્યજી ઋષિ શ્રી ૫ વસ્તાજી તત્ શિષ્ય શ્રી ૫ કર્મચંદજી ઋં ધનજી ઋં વાઘજી ઋં હીરજી ઋં સીવજી વૈ, કલ્યાણજી વૈં વ્યાથાલિ, મુનિ ધનજી. ૨૮-૧૫ કોટ ઉ. પો-ન. ૧૪૫.

(પ્ર. ભીમશી માણેક, તેમજ સત્તાધ્યંદ રાધ્યંદ.)

(૮૪૪) પુન્યપાલ ગુણસુદંરી રાસં સં. ૧૬૬૩ શુ. ૧૧ ગુરૂપત્તનમાં અંતે—

શ્રી વર્હમાન જિનપદ પ્રભાકર યસ ધન દિસોદિસિ ગાજેજી,
શ્રી વિજયરત્નસૂરીસર કેરા અતિ રમણિક રાજેજી.
કીધો રાસ તણી પરિ રચના ગુણ રસ સંજમ વર્ષેજી,
શુદ્ધિ એકાદશી સુરગુરૂ દિવસે દિવસે પૂતન માહે હર્ષેજી.
શ્રી વિજયસેન સૂરીસર સેવક કીર્તિવિજય ઉવઝાયજી,
પંડિત માનવિજય તસ સેવક સાધુ તણા ગુણ ગાયાજી,
તાસ સીસ પંડિત મુગટમણિ રૂપવિજય ગુરૂ રાયાજી,
મોહનવિજયે રાસ રચ્યો એ પામી ચરણ પસાયાજી,
પંડિત લક્ષ્મિવિજય તણા સેવક માણિકવિજય ઉપદેશે,
કીધો રાસ સંબંધ સલુણો આણી હેન વિશેષેજી.

(૨૫ પત્ર. પ્ર-કાં.) ભ.

(૮૪૫) અંદ રાજાનો રાસ સં. ૧૭૮૩ પોપ શુદ્ધ ૫ શનિવાર
રાજનગરમાં.

આદિ—

ફહા.

પ્રથમ ઘરાધવ તીમ પ્રથમ, તિર્થકર આદ્ય,
પ્રથમ જિણુંદ દિણુંદ સમ, નમો નમો નાભેય,
અમીન કાંતિ અદ્ભુત સિખા, સિર ભુષીત સોઢાહ,
પ્રગટયા પદમ ડહ થકી, સિંધુ સલિલ પ્રવાહ.

૧

૨

ક્ષુધા સહિ કેવલ લહી, દીધૂ પ્રથમજ માત,	
જનનીવછલ એમ જે, તે જગ જાત સુખત.	૩
જાસ વંશ અવતંસ સમ, પ્રભુ તીયુક્તિ સુભૂક્તિ,	
વિલસી મુકુર નિવાસની, વરી વધૂ જે મુક્તિ.	૪
લઘુવયે ઇચ્છા ઇક્ષુની, પારણ દિન પણ તેહ,	
મિષ્ટ ઇષ્ટ પ્રભુને સદા, મીઠું મંગલ એહ.	૫
ગણધર દાદસ અંગીકા, ધારક સૂત્ર કહેવ,	
જંગમ નાંણ તણા જલધિ, પુંડરીક પ્રણમેવ.	૬
તુ વરદાતા શારદા, સચરાચર આભાસ.	
કહેતાં શીયલ સંબંધનો, વસિ મુઝ મુખ આવાસ.	૭
ગુરુ દરીયો ભરીયો ગુણે, તરીયો કિણુવિધ જાય,	
જાસ અકથ ઉપગાર ભર, પ્રણમુ તેહના પાય.	૮
અંદ નરિંદ તણો રચું, સીયલ ગુણે સુચરિત,	
ઓતા શ્રુતિ ભૂષણ નિપુણ, પરમ ધરમ સુપવિત.	૯
એહ કથા રસ આગલે, મુઘા મુઘા આયાસ,	
તે સાંભલિયો રસ રસિક, કવિજન વચન વિલાસ,	૧૦
મધુર કથા રચના મધુર, વક્તા મધુર તિમ હોય,	
મધુર એતો ઘેં મધુરતા, હુઈ જે ઓતા કોય.	૧૧

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૩૩.

તપગણ નાયક ગુણગણિ લાયક, વિજયસેન સુરિદાજ,	
પ્રતિજોધ્યો જિણે દિલ્લીનો પતિ અકબરસાહ ભૂમિદાજ.	૧૬
તાસ ચરણ શતપત્ર સુમધુકર, કીર્તિવિજય ઉવઝાયાજ,	
તાસ શીષ કવિકુળ મુખમડન, માનવિજય કવિરાયાજ.	૧૭
તસપદ સેવક મતિશ્રુતસાગર, લખિધપ્રતિષ્ઠ કહાયાજ,	
પંડિત રૂપવિજય ગુણ ગિર્યા, દિનદિન સુચશ સવાયાજ.	૧૮

- તેહને બાળકે મોહનવિજયે, અઠોતરસો ઢાળેજી,
 ગાયો અંદ અરિત્ર સુરગો, અરિત્ર વચન પરનાલેજી. ૧૯
- કીધો ચોથો ઉલ્લાસ સંપૂરણ, ગુણુ વસુ સંયમ વર્ષેજી,
 પોપ માસ સિત પચમી દિવસે, તરણિજ વારે હર્ષેજી. ૨૦
- રાજનગર ચોમાસું કરીને, ગાયો અંદ અરિત્રજી,
 શ્રવણ દેઈ શ્રોતા સાંભળશે, થાશે તેહ પવિત્રજી. ૨૧
- જે કોઈ ભણશે ગણશે સુણશે, તસ ધર મંગલમાલાજી,
 દિન દિન વધતી વધતી થાશે, નિર્મળ કીર્તિ વિશાલાજી. ૨૨
- અધિકું આછું જે કહેવાણું, મિચ્છા દુકક તેહજી,
 ધ્રુવ જગ અચલ હોજો ધરણીતલ, અંદતાણા ગુણુ એહજી. ૨૩

કળશ.

એ અરિત્રસાગરહુંતી નિરખી યત્ન સુરગિરિ આદ્યો,
 અંદ નૃપ સંબંધ રાશિ જિમ અતિહી પ્રભાકર ઉદ્યો;
 શ્રી વિજયક્ષેમ સુરિંદ રાજ્યે, કરી પરમ ગુરવદના,
 કવિ રૂપમેવક મોહનવિજયે, વર્ણુવ્યા ગુણુ અંદના. ૧

—સકલ પંડિત શિરોમણિ પ્રવર પ્રધાન પંડિત શ્રી ૧૦૮ પંન્યાસ
 શ્રી રાજસાગરજી—તત્ શિ૦ પં. શ્રી યોગ્યસાગરગણી—તત્ શિ૦ શિવ-
 સાગરેણુ લિપિકૃતં. સં. ૧૮૫૦ વર્ષે મતિ આશ્વિન્ય સુદિ ૧૦ દિને
 શ્રી ધાંણુપુર નગરે શ્રી આદીશ્વર જિન પ્રસાદ—શ્રી મહાવીર જિનપ્રસા-
 દાત્. શિવસાગરસ્ય વાચનાર્થ. શ્રી છરાવલી પાર્શ્વજિન પ્રસાદાત્—
 ૧૨૬-૧૩ ધો૦

—સકલ પંડિત શિરોમણી પંડિત શ્રી ૧૯ પં. શ્રી માણિક્ય-
 વિજયગણિ, તત્ શિષ્ય પંડિતશ્રીપ વિનયવિજયગણિ, શિષ્ય પં. પ્રેમ-
 વિજય લિખિતં. સંવત્ ૧૮૪૧ વર્ષે આશુશુ વિદ ૫ દિને રવિવાસરે
 સપૂર્ણ: શ્રી ખેલા નગરે. શ્રી પદ્મપ્રભુ જિન પ્રસાદાત્. મંગલ વાચક-
 સ્થાપિ લેખકસ્થાપિ મંગલ, મંગલ સર્વલોકાનાં ભૂર્ભૂમિપતિ મંગલ. ૧

૧ ધતિ શ્રેયં. શુભંભવતુ કલ્યાણુઃ (આ પછી પાછળથી એવું ઉમેર્યું છે કે સં. ૧૮૭૫ આવણુ વદ ૨ ચંદનો રાસ ૧ માત્મા રાધવજીને આપ્યો છે સાટે રૂમાલ ૧ લીધો છે તેનો કોઈ દરદાવો કરે તો જીવણુજી જવાબ કરે લી. જીવણુજી.) ૯૭-૧૫. અનત-ગીજી પ્રત પાનાં ૯૭-૧૫ પણુ છેલ્લું ૯૭ મું પાનું નથી. અનત.

—ખંડિત ૨૧ પાનાં, ૧૯ પંક્તિ મો. સેં. લા.

—ધતિશ્રી મોહન વિરચિતે ચંદ્યરિત્રે પ્રાકૃત પ્રખધે ચંદ પ્રગટન ૧ વીરમતી વધ આભાગમન ૨ સંયમગ્રહણુ ૩ શિવપદપ્રાપ્તિ ૪ રૂપાભિચતુભિ કલાભિઃ સમર્થોયં ચતુર્થોલ્લાસ ૪ ધતિ શ્રી ચંદ્રાસ સંપૂર્ણુ સંવત ૧૮૮૧ ના વર્ષે મૃગશિર માસે શુકલપક્ષે ચૌદસ તિથૌ રવીવાસરે લિપીતં. સકલ પડિત સભા શૃંગાર હારવિરાજમાન પડિતોત્તમ પંડિત શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ પં. મેધવિજય ગ૦ તન્ શિષ્ય પં. શ્રી ૧૯ પ. હસવિજય ગ૦ તન્ શિષ્ય પં. વિવેકી તેજસ્વી સભારંજનીક પં. શ્રી રત્નવિજય ગ. તન્ શિષ્ય પં. શ્રી ૫ પ. તન્ શિષ્યપાયરજરેણુ સમાન કલ્યાણુવિજય લિપનીયા ઈદિ પુસ્તિકા શ્લોક સંખ્યા ૫૦૦૦ પત્ર ૯૦ પ. ૧૬ આ. ક.:-૧૭૮-૧૨ ધો.

—સં. ૧૯૦૨ ફાગણ માસે શુકલપક્ષે તીથૌ ૧૩ વાર ભોમવારે ૯૦-૧૬ ગો. ના.

—સકલ ભદ્રારક પુરંદર ભદ્રારક શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ્વર ચરણુસેવી મહોપાધ્યાય શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિનીતવિજય ગણિ તચ્છિષ્ય વિપ્રુધસુખમંડન પંડિત શ્રી. પ. તેજવિજયગણિ તચ્છિષ્ય પડિત શ્રી ૫ શ્રી માનવિજયગણિ તચ્છિષ્ય પં. શુભ વિજયગણી તચ્છિષ્ય કનકવિજય લિખિતં. સંવત્ વસુ ગ્રહ સયમ (૧૭૯૮) વર્ષે વૈશાખ માસે શુકલપક્ષે રિક્તા તિથૌ ચતુર્દશીદિને ભૃગુવાસરે મધ્યાહ્ન સમયે વિજય મૂર્ત્તે રાજનગરે લખ્યો છે. અથાથ ૩૦૦૦ સીનેાર અમરવિજયજી.

(૮૪૬)+ ચોરાશી.

આદિ—

ઋષભસ્ત.

પ્રભુજી ઓલભડે મત ખીજો.

ખાલપણે આપણુ સસનેહિ, રમતા નવ નવ વેધે

આજ તુમો પામ્યા પ્રભુતાઈ. અમે તો સંસારની વેધે હો. પ્રભુ૦

x

x

x

x

અંતે—

મહાવીરસ્ત. પછેડાની દેશી.

દુર્લભ ભવ લહી દોહલોરે, કહો તરીયે કેણુ ઉપાયરે, પ્રભુજીને વીનવુંરે.

x

x

x

x

વર્ધમાન મુજ વીનતીરે, કાંઈ માનજો નિશદીશરે;

મોહન કહે મનમંદિરેરે, કાંઈ વસિયો તું વિસવાવીશરે. પ્ર. ૮

—પ્ર. ચોવીશી વીશી સંગ્રહ પૃ. ૮૪ થી ૧૧૦.

૪૧૩ કેસરવિમલ [ત૦ શાંતિવિમલના શિષ્ય]

(૮૪૭)+ સૂક્તિમાલા. સં. ૧૭૫૪

આદિ—

સકલ સુકૃતવલ્લી વૃંદ જે મૂર્તિમંદા,

નિજ મનસિ નિધાય શ્રી જિનેન્દ્રસ્ય મૂર્તિ.

લલિત વચન લીલા લોકભાષા નિગદ્યે,

રિહ કતિપય પદે સુક્તમાલા તનોમિ ॥

૧

તત્ત્વજ્ઞાન મતુષ્ય સજ્જન ગુણુ ન્યાય પ્રતિજ્ઞા ક્ષમા,

ચિંતાઈ ચ કુલે વિવેક વિનયો વિદ્યોપકારોદયમા,

દાનક્રોધ દયાદિ તોપ વિપયા સાક્ષ પ્રમાદાસ્તથા,

સાધુ શ્રાવક ધર્મવર્ગ વિપયા જેયા પ્રસંગા અમી ॥

૨

આમ જે શ્લોક આદિમાં સંસ્કૃત આપી પછી આપાના ડગ છ દો

છે તેમાં આદિતો

સકલ કરમ વારી, મોક્ષ કર્માધિકારી,
ત્રિભુવન ઉપગારી, કેવલજ્ઞાન ધારી;
ભવિજન નિત સેવો, દેવ તે ભક્તિ ભાવે,
ઇલ્લ જિન ભજતાં, સર્વ સંપત્તિ આવે.

૧

*

*

*

+

અતે—

ભવવિપય તણા જે ચંચલા સૌખ્ય જાણી,
પ્રિયતમ પ્રિયયોગા ભંગુરા ચિત્ત આણી,
કરમદલ અપેછ કેવલ જ્ઞાન લેછ,
ધન ધન નર તેછ મોક્ષ સાધે જિ કુછ.

૩૭

ઇત્યેવ મુક્તા કિલ સૂક્તમાલા, વિભૂષિતા વર્ગશ્ચતુષ્ઠયેન
તનોતુ શોભામધિકં જનાનાં, કંઠે સ્થિતા મૌક્તિકમાલકેવ.

૩૮

આસીત્ સદ્ગુણસિંધુપાર્વણશશી શ્રીમત્તપાગચ્છેશ,
સૂરિ શ્રી વિજયપ્રભાભિધ ગુરુ જયા જગદ્ધ્વજન,

તત્પટ્ટોદય ભૂધરે વિજયતે ભાસ્ત્રાનિવોયત્પ્રભઃ

સૂરિ શ્રી વિજયાદિરત્ન સુગુરુ વિદ્વજજનાનંદભૂ.

૩૯

વિખ્યાતાસ્તદ્રાજ્યે, પ્રાણા શ્રી શાંતિવિમલ નામાનિ,

તત્સોદરા બભૂવું, પ્રજો શ્રી કનકવિમલાલા.

૪૦

તેષામુભૌ વિનેયૌ, વિદ્વત્કલ્યાણવિમલ ઇલાધ,

તત્સોદરો દ્વિતીયઃ, કેશરવિમલાભિધો વરજઃ

૪૧

તેન ચતુર્ભિવર્ગૌ, વિરચિતા ભાષાનિબદ્ધ રચિરેય,

સૂક્તાનામિહમાલા, મનોવિનોદાય આલાનાં.

૪૨

વેદેન્દ્રિયર્ષિચંદ્રે (સંવત્ ૧૭૫૪) પ્રમિતે શ્રી વિક્રમાદ્યગને વર્ષે,

અગ્રંથી સૂક્તમાલા, કેશરવિમલેન વિખુધેન.

૪૩

—સંવત ૧૮૧૧ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૧૨ રવૌ પ. શ્રી રત્નેન
વારાહી નગરે લિ. ૮-૧૬ પ્ર. કા. નં. ૨૪૦.)

—સંવત્ ૧૯૧૧ ના વર્ષે આસાઢ વદ ૫ દને લખ્યો છે. ૯-૧૨ પ્ર. કા.

—સંવત ૧૮૬૮ વર્ષે પોસ વદ ૬ ભૂગૌ સકલપંડિત પ્રવર પંડિત પં. શ્રી શ્રી ૧૦૮ પં. શ્રી ભોજવિજયજી તત્ શિષ્ય પં. ઉત્તમવિજયજી તત્ શિષ્ય પં. શ્રી વનિતવિજયજી તત્ શિષ્ય ચેલા લખમીચંદ પકનાથ. સુ. અમરવિજય પં. મેઘસકત લખીતં-રોહિડા મધ્યે શ્રી શાંતિનાથજી પ્રાસાદાન્ શુભંભવતુ. ૧૬-૧૩ ના. ભં.

—સકલ પંડિતચક્રશક્યૂડામણિ પંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી જસવંતવિજયજી શિષ્ય ચરણસેવી પ. ધનવિજયજી લિપિકૃત્વા. ભાવચારિત્રીયા મોતિચંદ વાંચનાર્થે આત્માર્થ, સ. ૧૮૬૦ રા મિતિ માહા ઞ્દ સમ્પન્ન તિથો યુધવાસરે લીખીત્વા ગ્રામ દેવરિયા નગરે ઉદ્ભવત રાજશ્રી ભૂપાલસિંધજી રાજ્યાન્. ૧૧-૧૪ ગો. ના.

(૮૪૮) વંકચૂલ રાસ સ. ૧૭૫૬

(ફહી)

આદિ—ત્રિશુવનનાયક ગુણતિથો, પ્રણમું આદિ જિણુંદ;
જગજન તિમિર નિવારવા, ઉદયો પુંનિમ ચંદ. ૧
નીલમણિ પરિ નીલ ચુતિ, પ્રણમું પાસ જિણુંદ;
ભવિયણુ વાંછિત પૂરવા, પરતિપ સુરતર કંદ. ૨
સિદ્ધારથ નૃપ કુલતિથો, ત્રિસન્નનંદન વીર,
પ્રણમું જિન ચોવીસમો, સુરગિરિ જેમ સુધીર. ૩
સારદ શશિ જિમ નિરમલી, પ્રણમું સારદ માય
ભાવે નમુ વલી નિજ ગુરૂ, જે મનવાંછિત દાય. ૪
વંકચૂલ નરરાયનો, નિયમ તણે પરસગિ.
તસ સંબંધી કહુ હવે, સુણયો જન મનિ રંગ. ૫

દાલ. આજ અમારે આંગણુકે હું જાણું સુરતર ફલિઓરે—એ દેશી.

અ તે—

- ભવિયણુ નિયમતણાં ફલ દેષો, નિયમ થકી સુખ હોવે રે;
નિયમ તણાં વ્રત સાધ જે જે, શિવ રામા તસ જોવેરે ? ૧ ભ.
ભોગ અને ઉપભોગ તણા જે, નિયમ વ્રત આરાધેરે.
શ્રી વંકચૂલ તણિ પરિ તે નર, સરગ તણાં સુખ સાધેરે. ૨ ભ.
વિનય કરી ગુરૂ પાય નમીજે, રાજ ઝાઢ સુખ લીજેરે;
સંગત સરસા ફલ પામીતે, સદગુરૂ સંગત કીજેરે. ૩ ભ.
શ્રી વંકચૂલ ચરિત્ર વપાંણ્યો, નિયમતણે પરસંગેરે,
મનવહિત ફલ હોય નિરંતર, સાંભળતાં મન રંગેરે. ૪ ભ.
સવત સતરે છપ્પને ગાગો, શ્રી વંકચૂલ નરેસોરે;
સુંદર મદિર મતિ બંદિર, શ્રી સધ તણે આદેશોરે. ૫ ભ.
તપગછ ગયણુ દિવાકર સરિસો, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસોરે,
સંપ્રતિ ગોયમ ગણુહર સરિસો, શ્રી વિજયરત્ન મુનીશોરે. ૬ ભ.
તેહ તણે રાજે જયવંતા, શ્રી શાંતિવિમલ કવિરાયા રે;
તાસ સહોદર ધણિ પરસંગે, કેસરવિમલ ગુણુ ગાયા. ૭ ભ.
ગુણુ ગાતાં ગુણુવંતા કેરાં, ફલય મનોરથમાલારે,
ધમિ વ્રતધરના ગુણુ ગાતાં, નિવસે ધરે ધરે લહિ વિશાલારે. ૮ ભ.

—લિપિકૃતં મુનિ વિવેકસાગરેણ. જવાલપુર નગરે સંવત ૧૭૯૩
વર્ષે શ્રાવણ વદિ ૧૫ દિને ૬-૧૨ પાલણુપુર ભં.

[આ કવિના શિષ્ય કાંતિવિમલ થયા છે તે માટે હવે પછી જુઓ]

૪૧૪ દાનવિજય. (ત૦ તેજવિજય શિ૦)

(૮૪૯) લલિતાંગ રાસ. ૧૭૬૧ વિદ્યા.

૧ અષ્ટાપદ સ્ત્ર. ૧૭૫૬ આરેજ ચોમાસું.

અતે—

સંવત સતરને વરસ છપને, રહી ખારેજ ચોમાસ;
 ઋષભ શાંતિ જિનરાજ પદો, સ્તવન રચ્યું ઉદ્યામ. ૧૪
 તપગછપતિ શ્રી વિજયરાજ સૂરિ તસ પદ સેવા કરી;
 દાનવિજય કહે સંધને હોળે, એ તીરથ જયકારીરે. ૧૫

૨ સખતભંગીગર્ભિત વીર જિનસ્ત. સં. ૧૭૭૨ વૈશાખ માસ
 આદિ—

સકલવાચક ચક્રવર્તી મહોપાધ્યાય શ્રી ૭ શ્રી યુદ્ધિસાગર ગણિ ગુરુચોનમઃ
 દ્વલ્લ.

સિદ્ધ સવે પ્રણમી કરી પરમાનંદ સ્વરૂપ,
 પરમેષ્ઠી પાંચે સદા, નિહચ્ચેસું અવિરૂપ. ૧
 ઋષભ આદિ જિનવર નમું, શ્રુતદેવી આધાર,
 વલી સંભાર નિજગુરુ, તેજ નમિં જયકાર.
 × × × ×

અતે—

શ્રી વિજયરાજ સૂરીસર રાજિં, થુણિઉં શ્રી જિનરાજરે,
 પંડિત માહિં પ્રધાન વિરાજે, શ્રી તેજવિજય યુધરાજરે. ૬૦ ભ૦
 તેહ ગુરુ પંકજ સેવી, યુધ દાનવિજય મન હરષેરે,
 ચોવીસમા જિનરાજનિ દષ્ટિ આણુદ ઉપજે નિરખઈરે ૬૧ ભ૦
 કલશ.

ઈમિ વીર જિનવર વિશ્વ હિતકર ગાઠઉં જન શંકરો,
 વૈશાખ માસિં અચ્ચલ લોચન સંયમ ભેદ સંવસરો,
 શ્રી તપગચ્છ રાજ બહુ દિવાજ શ્રી વિજયરાજ સૂરીસરો,
 તસ રાજે થુણિઉં વીરસામી દાનવિજય કવિ સુખકરો. ૬૨ ભા.

૩ ચોવિસ જિન સ્તુતિ,

આદિ—

શ્રી ઋષભ જિજ્ઞેસર કેસર ચરચિત કાય,

ત્રિભુવન પ્રતિપાલેં બાલકનેં જિમ માય. ૧

અંતે— શ્રી વિજયરાજસૂરિ ચરણ કમલ સુપસાય,

કહે દાનવિજય ઇમ મંગલ કરયો માય.

—લિ. મોહનવિજય. ગુરુવારે રાતેર બદરે. ૩-૧૩ આ. ક.

૫-૧૧ વિ. ધ.

૪૧૪ ક જસવંતસાગર (કલ્યાણસાગર—જશસાગર શિં)

(૮૪૯ ક) કર્મસ્તવન રતન પૂર્વાર્ધ-સં. ૧૭૫૮ પહેલાં.

અંતે—

(કલસ)

ઇય સયલ વેદી દુઃખ છેદી સીમંધરજિન દિનમણી,

વિનવ્યો ભગતિં ભલીય જીગતિ ભાવના મનમૈ ઘણી,

કલ્યાણસાગર સુગુરુ સેવક જસસાગર ગુરુ ગુણનિલા,

કવિ કહે જસવત સુણો ભગવંત તારિ તારિ ત્રિભુવન તિલા. ૪૭

—સં. ૧૭૫૮ વર્ષે માતિ વૈશાખ વદિ ૩ અક્ષય તૃતીયા દિને

સકલ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી અનિતસાગરજી શિં ૫ શ્રી મહિલાસાગરજી

શિં ૫. શ્રી અનોપસાગરજી શિં ગણિ અજગસાગરેણુ ત્રિષિતા—શ્રી

રૂપનગર મધ્યે શુકલ પક્ષેતિ મંગલમાલિકા.

(વિ. ધ.)

૪૧૪ ખ કાહાનજી. (લોં. તેજસિંહ શિં)

(૮૪૯ ખ) સામાયિક દોષ સંગ્રામ સં. ૧૭૫૮ સુરતમાં.

અંતે—

પૂજ્ય શ્રી તેજસધજી, સૂરત નગર ચોમાસે,

વરસ સત્તર અઠાવને, ગણી કાહાનજી ઇમ ભાસે. '

(૧૨ ગાથા પ્ર. કા.)

૪૧૫ લક્ષ્મણ (૨) (મલધારગચ્છ-વાચક ભગવંત વિલાસ શિ.)
(૮૫૦) છ આરાની ચોપાઈ-સં. ૧૭૫૮ કા. શુ. ૧૩ બુધ પટનામાં.
આદિ—

શ્રી જિનદેવ આરાધીયૈ રે લાલ, વંદી શ્રી ગુરુપાય સુખકારીરે.
માતા સરસતિ વીનમી રે લાલ, શ્રી ગણધર ગુરુપાય, સુખકારીરે
ભાવૈ જિનવર વંદીયૈ રે લાલ.

x

x

x

x

અંતે—

સંવત સતરહસૈ સમયે અઠાવનઈ રે, કાશ્યુન નૈ સિત પાષિરે
ત્રિતામા બુધવારૈ રાસ રચ્યૌ, સુખ ભાવસૌં રે,
દેવશાસ્ત્ર ગુરુ સાષી રે. ૩૮ નમો.
પ્રાચી દિશિ મંડળ પટ્ટણૌ પુર પુરગટૌ રે,
ગંગા તટિ શુભ થાંનરે,
તિહાં નિવસૈ સંઘ ચતુર્વિધ પુણૈ પરભાવસૌ રે,
ધરે ધર્મનો ધ્યાંનરે. ૩૯ નમો.
વંશાં શશિ રઈ ઠસ વંશજા રે, ગોત્ર ગહમડાં નાંમરે,
કરમચંદ પુત્ર હીરાનંદ ન્યાતમારે, તેહના દયા વિષૈ પરિણામ રે. ૪૦ નમો.
તસ સુત દીપચંદ ગુન જાયક જાણીયૈરે, આગ્રહ તેહને એહરે.
કરી ચોપહી ચિત ચોખૈ ભક્ત ભાવસૌરે, હુવે ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ ગુણ ગેહરે. ૪૧ નમો.
કલસ.

શ્રી આદિ જિનવર સકલ સુખકર યુગલ ધરમ નિવારણો
સમક્ષિત દાતા શુભ વિખ્યાતા ભવસમુદ્રહ તારણો,
ગણ શ્રી મલધાર મંડળ દુહવિહંડળ વાચક શ્રી ભગવંતવિલાસજી
તસ્સ શિષ્ય મુનિશ્રી કહધ લક્ષ્મણ શ્રી સંઘ પૂરૌ આસજી.

૪૧૬ નેમવિજય [ત૦ હીરવિજયસૂરિ-આણુંદવિજય-
મેરૂવિજય-લાવણ્યવિજય-લક્ષ્મિવિજય-તિલકવિજય શિ૦)
(૮૫૧)+ શીલવતી રાસ. (શીલરક્ષાપ્રકાશ રાસ) સં. ૧૭૫૦
આદિ— દ્વંદ્વા.

ઝંઝાર અદાર અધિક, જપતાં પાતિક જત
એહવી અધિકો કો નહિ, શિવપુર આપેં સંત ૧
અધ્યાપક આડે પુદર, આખેં આલસ છંડિ
યોતિરૂપ જગદીસ જે, માલે સમતા ગંડિ. ૨
મંચા રામેં અતિ ધણી, લય આણેં ગુણ લીણુ,
અંતર ધરિઅ ગુરુ ગુરુ, છયલે કીધા છીણુ. ૩

x

x

x

x

અંતે—

ગમ્મ ચોરાશી શિગેમણુ છાજે, તપગમ્મ અધિક દિવાજે હે,
ગમ્મપતિ શ્રી વિજયરત્ન સુરંદા, ગાજેં રમ્યો સુખકદા હે સસનેહી. ૧૪
સતિય શિગેમણિ શીલવતીનો, સાચો વ્રત છે નગીનો હો,
રાસ સંપૂર્ણ સત્તરપંચાસે અખાત્રીજ રસ ધારસે પો. સ૦ ૧૫
કુડ વચન મિથ્યાનાં દૂપણુ, ભાખ્યો રસના પોપણુ હે,
ત્રિવિધ કરી નેહે ખમાવું, મિચ્છા દુકડ દિયો ઠાવું રે. સ૦ ૧૬
રસના દોષે અધિક કહાયે, પરભવ તે ન સુહાયે હે,
સતી ચરિત્રનું નામ સંભારી, હોજો મુજ સુખકારી હે. સ૦ ૧૭
પડિત વાચી સહી શુદ્ધ કરજો, એની કૃપાદષ્ટિ ધરજો હે,
ખંડ છઠ્ઠીની ઢાળ અદારે, પૂરી સમી ગુણ લા'રે હે. સ૦ ૧૮
ભણે ગણે જે રાસ રસાલા, તે ધર મંગલમાલા હે,
નેમવિજય સતિ ગુણુ ગાજો, વૃદ્ધિ વૃદ્ધિ પદ થાજો હે. સ૦ ૧૯

—સર્વ ગાથા ૪૩૭ સર્વ ખડે ઢાલ ૮૪ અંથાઅંથ રધંદ૭ સીલ-
વતિ મહાચરિત્રે મોક્ષગમનો નામ ષષ્ટો ખંડ સમાપ્ત. ભદારક વિજ-

યપ્રબંસૂરી ચરણુસેવી પં. સુમતિવિજયગણી શિ. પં. ગજવિજયગણી શિ. ચરણુસેવિત રામવિજયેન લિ. સં. ૧૭૮૧ ભાદ્રવા વદ ૧૧ ગુરવા-સરે કૃષ્ણપક્ષે. ૬૦-૧૭. પ્ર. કા.

—સં. ૧૮૪૭ વર્ષે વૈશાખ માસે શુકલપક્ષે વાર ગૂરૌવાસરે બઢારક શ્રી ૫ ઉદયસાગર સૂરીશ્વરાંન્ સપરીકરાંન્ પંડિત શ્રી ૫ ચારિત્ર-સાગરજી સત્કેન લ૦ મૂં. હેમસાગર. ૪૫-૨૦ પ્ર. કા. નં. ૯૮૧.

—પ્ર૦ પ્રાચીન કાવ્યમાલામાં. વડોદરા.

(૮૫૨)+ નેમિ બારમાસ. સં. ૧૭૫૪ માધ શુ. ૮ રવિ. દીવ બંદરમાં.

આદિ—

સમરીઈ શારદ નામ સાચું, એહ વિના જાણીએ સર્વ કાચું,
જ્ઞાન વિજ્ઞાન ને ધ્યાન આપે, મહિરની લહિર અજ્ઞાન કાપે. ૧
ચરણુ નમી ગુરૂતણો માસ ગાઉ, નેમ રાજુલને ચિત્ત ધ્યાઉ,
જે પ્રભુ સત્ય સંપત્તિદાતા, એ જિનભૂષણુ સહી જીતનાતા. ૨
નેનના હેતર્યું નેહ જણાવે, માસ બારે કહી પ્રીઉ મનાવે,
માસ એ માગસિર મન્ન ભાવે, રાજલ વયણુચું નેમ સુણાવે. ૩

x

x

x

x

અંતે—

નેમ રાજુલ મેરે ગાધયાં, પાધયાં આનંદ આપ,
પરમેસર પદ ગાયતાં, જામજે વિરચાં પાપ,
તપગજ વિષ્ણુશિરોમણિ, તિલકવિજય ગુરૂ જાસ,
દીવ બંદિર માંહિ વિરચીઆ, નેમીના રે બારે માસ. ૫૭
વેદ પાંડવોને મન આણો, નય ચંદ સંવત એ વખાણો,
ઉદોત અષ્ટમિ માસ માહ, માર્તીડવારે પૂરણુ ઉમાહ. ૫૮

—ઇતિશ્રી રાજમતી ( ) કૃત નેમીશ્વર દ્વાદશ માસ સંવત ૧૮૦૬ ના અષ્ટમ સુદ ૧૦ દીને પં. પ્રમોદકૃશલ લખીતંગ મંગલપૂર

મધે ઉબેકુશલ વંસી ળાઘ સોના અમુલક તલસીની શ્રી પઢનારથે શ્રી.
એક ચોપડી પૃ. ૩૭ પં. ૧૮ ના. બ.

પ્ર. જનયુગ પુસ્તક ૧ અં. ૪ પૃ. ૧૮૬.

(૮૫૩) વછરાજ ચરિત્ર રાસ સં. ૧૭૫૮ માગશર શુ. ૧૨ બુધ.
વેલાકુલ (વેરાવળ) બંદરે.

આદિ—

અકલ ગતિ અંતરીક જિન, પ્રણમું પ્રેમે ખાસ,	
વિધન હરી સેવક તણાં, પૂરો પૂરણ આસ.	૧
કરણાવંત કૃપાલ તું, મોહનવલ્લી મયાલ,	
ચરમ જિન ચિત ચુપસ્યું, બેટયો રંગ રસાલ.	૨
સુગુણ સુદ્ધાણી સુંદરી, વાધેસરી વિખ્યાત,	
તુલજા તું હિ ત્રિલોચની, મુજ મુપ વસજો માત.	૩
સરસ વચન ઘો સરસતી, વાંણી તું પ્રમાંણિ,	
કપટ તજો હિવેં કાલિકા, ભારતી ગુણની પાંણિ.	૪
તું તુઠે નીરમલ હુવે, રસના કરણ સુચીત,	
વિમલ મતિ વછરાજમાં, વાચા રિયો પવિત્ર.	૫
તિલકવિજયના ચરણ જુગ, પ્રણમું હુ બહુ પ્રેમ,	
મહિમાવંત ગુરૂ માહરે, કરજા હેમ ને ષેમ.	૬
સરસ કથા કૌતક તણી, રાજા શ્રી વછરાજ,	
મન ધરજો મધુરી કથા, એ ભવજલ ધી જિહાજ.	૭

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૨૬ રાગ ધન્યાસી.

મે ગાયો રે ગીરુઢિ અણુગાર,

જનમ મરણ જસ નામિ નાસઈ, ભાસ્યે જસ્ય ઉપગાર.

૧ મેં.

કમલ કોમલ સુરાધિપ સુર, ભોગવી દેસ સુષસાર,

સાસ્વતિ સિધીસિલામેં સીધારે, ટાલિ ભાવઢિ ભાર.

૨ મેં.

ઋષિગુણ રાસ એ શ્રવણ સુણતા, આપણને સુખકાર,
વિષય તણા દલ દુર છંડાઈ, મંડાઈ ઋષિ સંસાર. ૩ મેં.

એહ કથા સવી સાંભલી મનથી, મુકો વિષય વિકાર,
ધર્મ કરો તુમે દૃઢતા પામી, પામો જિમ ભવ પાર. ૪ મેં.

એહ ચરિત્ર શ્રી સાંતિચરિત્રથી, આણ્યો અછે અધિકાર,
અધિક વચન અરિહંત આણા વિશુ, મિચ્છા દુકડ ભાર. ૫ મેં.

નયવિનય યુધનેહે ઉદ્ધી, આગ્રહ કર્યો ઇકતાર,
પંડિત વાંચી મુધિ કર્યો, જાણો કુટ લિગાર. ૬ મેં.

ગછ ચઉરાસીમાં મુગટની ઉપમ, તપગણુ તપત ઉદાર,
સુરી સદા ગુણુરેણુ સુડામણી, શ્રી વિજેપ્રભ ગણુધાર. ૭ મેં.

પાટિ પટોધર સુરિ સવાઇ, અનંગતણે અનુહાર,
લખધિ ગુણુ ગોયમ સરિપા, વિદ્યા વચર કુમાર. ૮ મેં.

શ્રી વીજયરત્ન સુરિ સદા સુમતી, તપગછનો સિણુગાર,
સયલ ગચ્છમાંહિ સોઈ સોભાકર, વંદીત પદ અણુગાર. ૯ મેં.

તસ ગચ્છમાંહિં તેજ તપનપરિ, લપમીવીજય સિરદાર,
સુરી સોભાનીધી વાચક પદવી, વિદ્યા તણા જે ભંડાર. ૧૦ મેં.

કોવિદ કોટિ રસ ભામિની, ભાલ તિલક ઉરહાર,
તેહ સમોવડિ છે ગુરૂ માહરા, તિલકવિનય સુપકાર. ૧૧ મેં.

તેહ તણા પદ અણુસરીને, રચે કર્યો અધિકાર,
શ્રી વેલાકુલ બદિર માંહિ, નેમિવિનય જયકાર. ૧૨ મેં.

સંવત સતર અઢાવન માંહિં, સ્વેતપક્ષ અવધાર,
મસ મગસિર કવિતા નનસુખ, ખારસિ ને યુધવાર. ૧૩ મેં.

ભરણી નક્ષત્ર ભલા સિદ્ધિ યોગા, ભાનોદયથી ઉદાર,
સતોપ વધે ગહુ મિત્ર મિત્રાઈ, નવ નિદ્ધિ સિદ્ધિ ભંડાર. ૧૪ મેં.

ભૂ પીઠ દ્રૂણગે એ ચિર થાઓ, જગ્ય લગે શશિ દિણુકાર,
વાચક વક્તા પામો ભદ્રક, લલિયો ઋદ્ધિ અપાર. ૧૫ મેં.

ચોથો પંડ મેં પુરણ કીધો, હાલ છત્રીસમી ધારિ,
લછી પાંખી શ્રવણે સુણતાં, નેમિવિજય ધરખારિ.

૧૬ મેં.

—પહેલોખંડ હાલ ૧૪ ખીજની ૧૨ ત્રીજની ૧૧ ચોથીની ૨૬
સર્વે હાલ ૬૩ શ્લો. ૨૦ (૦) ૨૧-સં. ૧૮૪૦ આસો સુદ ૮ દિને
પંખાલીયા નગરે શાંતિનાથ પ્રસાદાત્ સકલ પં. શિરોમણી પ્રવર પં.
ન્યાનવિજયગણિ ચ સકલ પં. શિરોમણી પં. જીવવિજય ગ. પં.
જસવિજયગણિ તથા પં. શ્રી બ્રાતા મણીવિજય ગ૦ તથા પ. દયા-
વિજયગણિ ચરણાન્ કમલાંન શ્રી તપાગછે લપિતં મુની અમૃતવિજય-
૮૭-૧૫ મો૦

(૮૫૪) ધર્મબુદ્ધિ પાપબુદ્ધિ મંત્રી નૃપ રાસ—કામધટ રાસ.

સં. ૧૭૬૮ અષાઢ વદ ૭.

આદિ—

પરમ જ્યોતિ પ્રકાસકર, પરમેશ્વર શ્રી ખાસ,

પરતા પ્રભુતા પૂરવે, સકલ મનોરથ ખાસ.

૧

x

x

x

x

અંતે—

સોહમ સ્વામીની સુદ્ધ પરપર, સોહે તપગછ રાજરે,

હીરવિજયસૂરી સૂરિપુરંદર, છાજે અધીક દિવાજેરે.

મ. ૬

સાહ અક્રમર બોધક 'જગગુર', જેહનો બિરદ સવાધરે,

જુગપરધાંન જે ગછ ચોરાસી, અવતંસ આપમ પાધરે.

મ. ૭

આણુંદવિજય બુધ સીસ વડેરા, મેરવિજય બુધરાયારે,

તસ સીસ વાચકમાંહિ સીરોમણિ, લાવન્યવિજય ઉવઝાયારે.

મ. ૮

તાસ સીસ વાચિક અવતસક, લક્ષ્મીવિજય પદ પાયારે,

તાસ સીસ વિદ્યાના દરીયા, કવિકુલકોવિદ બાયારે.

મ. ૯

ભાલિ તિલક ભૂ ભાંભિનિ કઠે, હાર આપમ જસ છાજેરે,

તિલકવિજય બુધ ગુરવર ગીર્યા, તપગછમાંહિ જે રાજેરે. મ. ૧૦

તસ ચરણ રજરેણું સેવાકર, નેમવિજય સીસ ભાસિરે,
ભણિં ગણિ જેણ હિજ રાસો, તસ ધરિ લખમી વાસેરે. મ. ૧૧
આનંદસુંદર ગ્રંથ જે ગીર્યો, એ અધિકાર તિણ માંહિરે,
અધિકો ઉછો જેહ મેં ભાણું, મિચ્છા દુષ્કર પ્રાંહિરે. મ. ૧૨
સંવત સતર અડસદ્દા વરષેં, સાતીમ કૃષ્ણ આસાહિરે,
નેમિવિજે બહુ લલો સંપદ, પરમાનદ પદ ગાહિરે. મ. ૧૩

શ્રી વિજયરત્ન સૂરીસર રાજ્યં, રાસ રચો સુખકારિરે,
નિહાં લગિ સશિ સૂરજથિર એ, વક્તા શ્રોતા સુખકારીરે. મ. ૧૪

—છતિ શ્રી ધર્મયુદ્ધિ પાપયુદ્ધિ મંત્રી નૃપરાસ કથા સંપૂર્ણા. સં.

૧૮૨૭ વર્ષે જેઠ વદિ ૨ દિને લિ. પં. શ્રીકૃષ્ણવિજય ગ. શ્રી રંગેન
લીખીત સ્વવાચનાર્થ પ્ર. કા.,—પત્ર ૧૯ અમરવિજય સીનોર.

(૮૫૫) તેજસાર રાજર્ષિરાસ સં. ૧૭૮૭ કાર્તિક વ. ૧૩ ગુર.
અંતે—

ગછ ચોરાસી મુકુટ નગીનો, તપ ગચ્છનો સિણગાર,
પરધલ પુણ્ય મહોદય મહિમા, વધતો સુજસ સદ્કાર. મેં. ૮

હીરવિજયસૂરિ સૂરિશિરોમણિ, તપગછ તખત ઉદાર,
ભવિક કુમુદવન વહિન જગતી, જણે ઉગ્યો દિનકાર. મેં. ૯

જગતગુર જસ બહુત વડાંઈ, તાર્યા કઈ નરનારિ,
મહાવયરાગી ગુર ગુણરાજિત, સોભિત પર ઉપગાર. મેં. ૧૦

૩૫ પુરંદર સુંદર કાયા, અનગ તણો અવતાર,
મોહ્યા મુનિજન ગુણિજન સેવેં, સૂરતિરી બલિહાર. મેં. ૧૧

વડ વપતી વિધાનો આગર, ભાગ્યતણો અંબાર,
મહાનુભાવ સૂરીજન રંજન, જેર કીયો જેણિં માર. મેં. ૧૨

સાહ અકબરકે પ્રતિબોધક, કીયા સુગતા વિહાર,
તસ શિષ્ય આણંદવિજય બુધ, ગિર્યા મેરવિજય બુધસાર. મેં. ૧૩

શ્રી લાવણ્યવિજય સુગુર ઉવઝાયા, વાચક લખિમી સાધાર,
કવિ કુલ કોટીરધીર મહાકવિ, જિનાગમ સહચાર. મેં. ૧૪

- તિલકવિજય યુધ યુધજનસેવિત, ભૂરમણી ઉરહાર,
તાસ ચરણ રજરેણુ સેવાકર, નમિવિજય જયકાર. મેં. ૧૫
- સપ્રતિકાશે ભાગ્ય વિશાલ, પ્રતિરૂપાદિ ગુણધાર,
શ્રી વિજયદયાસૂરિ નૂર અનોપમ, મૂરતિ કામણુગાર. મેં. ૧૬
- સૂરિ સવાઈ અધિક પુણ્યાઈ, શ્રી વિજયક્ષમા ગણુધાર,
તસ પદ પાટિ પ્રભાકર પ્રતપો, જૈન તણો સિરદાર. મેં. ૧૭
- તેહને રાજ્યે રાસ એ કીધો, સંરસ કથા અધિકાર,
મિચ્છાદુક્કઠ અલિક જે ભાખ્યું, સાખી કરી સંધ ચ્યાર મેં. ૧૮
- સંવત સંચમ માતાપ્રવચન સુનય ચિત અવધારી,
કાર્તી માસ સુવાસ કૃષ્ણયોગે, તેરસિ ને ગુરુવાર. મેં. ૧૯
- એ દ્વાનચદ્ર શિષ્ય દોલતિચદને, કથને કીધો અધિકાર,
પંડિત વાંચીને સુદ્ધ કર્યો, ભવિક જીવ હિતકાર. મેં. ૨૦
- જિહાં લગેં ભૂપીઠ સસિ રવિ પ્રતપો, ગ્રહ નક્ષત્ર યોગતાર,
તિહાં લગેં એ રાસ ચિર થાયો, નેમિ સદા સુખકાર. મેં. ૨૧

—સવત્ ૧૮૭૭ ૮૭ વર્ષે કમોઈ નગરે દ્વાગુણ શુદ્ધિ ૨ શનિ-
વારે લિખિતં. મહોપાધ્યાય ચૂડામણિ ચક્ર-વર્ત્યોપાધ્યાય શ્રી લક્ષ્મી-
વિજયગણિ શિષ્ય સકલ પંડિત સભા ભામિની ભાલસ્થલ તિલકાયમાન
પંડિત શ્રી ૧૫ શ્રી તિલકવિજયગણિ શિષ્ય ચરણુરજરસિક ષટ્પદાયમાન
પં. નેમિવિજયેન લિખિતં. શ્રી દોલતચદજી વાંચનાર્થે. પરોપકારાય પુણ્યાર્થ
કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત છે. પત્ર ૧૯ પ્ર. કા. વડો.

૪૧૬ ક ખેમચંદ (ત. મુક્તિચંદ્ર શિ.)

(૮૫૫ક) ૨૪ જિનસ્ત૦ સં. ૧૭૬૧.

અતે—

શ્રી વિજયપ્રભસૂરિરાય, સૂરિ શિરોમણીરે મું
શ્રી વિજયરત્ન સૂરીદ, મુનિવરનો ધણીરે મું

મુગતિયંદ ગુરૂ સીસ, પેમચંદ ધમ ભણુધરે પે૦

ગાયા જિન ચોવીસ, ઉલટ અતિ ધણુધરે રે ઉ૦

—પંડિતશ્રી મુક્તિચંદ્ર ગણિ શિ૦ પં. પેમચંદગણિ શિ. મુનિ
વીરચંદ્ર લિપતં. સં. ૧૭૬૧ ખુદિ મધ્યે.

—ગુલાખવિનયભંડાર ઉદયપુર.

૪૧૭ લક્ષ્મીવિનય (ખ૦ જિનચંદ્ર સૂરિ નં. ૪૭, ના
ગચ્છમાં લઘુ ખરતર શાખા -સાગરચંદ સૂરિ-જ્ઞાનપ્રમોદ-વિ-
શાલકીર્તિ-હેમહર્ષ-અમર અને રામચંદ-અભયમાણિક્ય શિ.)
(૮૫૬)+અભયકુમાર મહામંત્રીશ્વર રાસ સં. ૧૭૬૧ કા. શુ. ૫
મરોટ નગરમાં.

આદિ—

દોહા.

પરતખ સુરતર સારિખો, પ્રણમું પાસ જિણુંદ;

સુરનર કિન્નર સાસતા, પ્રણમે પય અરવિંદ. ૧

વિધનવિદારણુ સુખકરણુ, પૂરણુ વંછિત કોડ;

ધરણુંદ મે પદમાવતી, સેવે યે કરજોડ. ૨

ચરમશરીરી ચરમ જિન, સંપ્રતિ શાસન જસ;

સમરીજે મન તે સદા, આણી મન ઉલ્લાસ. ૩

આ પછી સરસ્વતિ, ગુરૂની સ્તુતિ કરી કહે છે કે:—

અભયકુમાર ગુણુ વર્ણુવું, બહુ બુધ બુદ્ધિ વિલાસ,

સુણુતાં અચરિજ ઊપજે, જગ જાગે જસ વાસ. ૯

x

x

x

x

અંતે—

ચાર ખંડ છે. તેમાં છેલ્લા ખડની.

હાલ ૨૧ મી લોકસરૂપ વિચારો આતમહિત ભણીરે—એ દેશી.

બુદ્ધિ અને સમક્તિ અધિકારે ગાધયેરે, મુનિવર અભયકુમાર,

સાધુતણા ગુણુ કહેતાં ભાવશું રે, સદ્ગત હુવે અવતાર. ૫૦૧

- ગણધર સોહમ સ્વામિ પરંપરારે, વૈરી નામા શાખ;
શ્રી ક્રોટિક ગણ ચંદ્રલાનિલોરે, ખરતર ગિરદ જસુ ભાખ. પુ૦૨
- શ્રી જિનચંદ સૂરીસરે, જયવંતા જગ ભાણુ.
ગુણ છત્રીશે શોભતારે, આગમ અર્થ સુખાણુ. પુ૦૩
- તસુ ગચ્છમાહે હુવા દીપતા રે, ગચ્છ જુગ રાખાણુ ભાર,
છે આચારજ પદવી જેહને રે, સહુ જાણે સંસાર. પુ૦૪
- શ્રી સાગરચંદ સૂરીસરે, જસુ વર વીર મહંત;
તિણે પદ દીધુ ભદ્ર સૂરીદને રે, ગચ્છ ગુણ જાસુ મહંત. પુ૦૫
- શ્રી સાગરચંદ સૂરીશનીરે, શાખા સખલ સનૂર;
તસુ પ્રસાદે દીસે દીપતીરે, દિન દિન તેજ પડૂર. પુ૦૬
- ક્ષલ શિક્ષાદિક અનુક્રમેરે, વાચક જ્ઞાનપ્રમોદ;
પંડિત પૂરા પરગડારે, દાયક સકલ પ્રમોદ. પુ૦૭
- અંતેવાસી તેહનારે, 'સરસ્વતિ' ગિરદ સુખાણુ;
ઈડરગઢ ભૂપતિ સભારે, અતિ પંડિત બલમાણુ. પુ૦૮
- સરસ વચન જ્યું શાસ્ત્રે સરસ્વતીરે, શ્રી વિશાલકીર્તિ ઉવઝાય;
તાસુ શિષ્ય વાચક પદ ધરે રે, હેમહર્ષ કહેવાય. પુ૦૯
- તાસ શિષ્ય એ નિર્મલા રે, અમર અને રામચંદ;
સાધુ ધર્મ ધારક સદા રે, દીપે જ્યું રવિચંદ. પુ૦૧૦
- અભયમાણિક્ય જયવત જાણિયેરે, સવિ ગુણુ સૂત્ર ભંડાર;
પ્રત્યક્ષ પદ વાચક ધરે રે, દિન દિન જસુ જયકાર. પુ૦૧૧
- તસુ પય પંકજ મધુકર સમોરે, લીણા રહે નિશ દીસ;
તિણે એ ચારિત્ર પ્રકાશિયું રે, લક્ષ્મીવિનય સુજગીશ પુ૦૧૨
- સંવત નભરસ મુનિ શશી (૧૭૬૧) રે, મરોટ નગર મઝાર;
કાલ્પુન શુદ્ધની પચમીરે, તુંગીપતિ દિનવાર. પુ૦૧૩
- એ આવશ્યક સૂત્રથીરે, કીધો ચરિત્ર ઉલ્લાસ;
ઓછો અધિકો જે કહોરે, મિચ્છા દુકક તાસ. પુ૦૧૪

ભણે સુણે એ ચરિત્ર જે ભાવસુરે, તસ ધર નવનિધ થાય,
 અલિય વિધન દૂરેં ટલેરે, મનવંછિત ફલ થાય. ૫૦૧૫
 વીછડિયા સાજન મિલેરે, પૂગે મનની આસ;
 ચાર યુદ્ધિ ઉપજે અંગમેરે, પામે વલી જસવાસ. ૫૦૧૬
 (૫૦ બીમશી માણેક)

(૮૫૭) હુંઠક મતોત્પત્તિ રાસ. (ઐ૦)

૪૧૮ લખિંધવિજય(૨) પૌ૦ લક્ષ્મીચંદ સૂરિ-વીરવિમલ શિ.)

(૮૫૮) સુમંગલાચાર્ય ચોપદ સં. ૧૭૬૧ આગવા નગરમાં.

આદિ—

સકલ સુરાસુર સામી ભલઉ, સમરથ સાહિબ પાસ;	
દેવ દયાપર દાલિદ્રહર, નીલવરણ તતુ જસ.	૧
અશ્વસેન કુલિ મંડણુક, વામા બયરિ મહાર;	
કમઠ મહાબંજન કેસરી, પ્રભાવતી ઊરિહાર.	૨
ત્રિગૂઢ લાંછન દીપતુ, વાણારસિ જિન અવતાર;	
સો પાસ પ્રણમું મુદા, જસ દીકઠ જયકાર.	૩
સરસતિ ભગવતી પય નમી, માંગી વચન વિલાસ;	
કરજોડિ સહિગુરૂતણા, પ્રણમું ચરણ ઉદ્દાસ.	૪
સિદ્ધ સાધુ પ્રણમી કરી, પ્રણમી આહિ લિપિ પાય;	
સુમંગલ સૂરિવર તણુક, બોલિસુ ચરિત સવાય.	૫

x x x x

અંતે— રાગ ધન્યાસી, રિખભ પ્રણુ પૂજાએ-એ દેશી.

દૂર્માપુત્રના ચરિત્રથી એ, ઉધરીઓ એ અધિકાર,
 ધરમ હીએ ધરોએ, ટાલી સયલ પરમાદ-ભવિયણ સાંભણો એ
 ધરમ૦ છડો કુડઉ વિવાદ, ધરમ૦ આંકણી.
 ધુરિ સંબંધ પ્રકરણુઈ કહિઉએ, છેહલુ સિદ્ધાંત મઝારી. ૬૬ ધ૦

અધિકું ઉછલું જે કહિલું એ, બોલી અલીકજ ભાખ,
 તેહનું મિચ્છા દુકડ એ, શ્રીય સંઘ કેરઈ સાખિ. ૬૭ ધ૦
 પૂનિમ ગછપતિ રાજ્યા એ, પાલઈ પચાચાર,
 શ્રી લક્ષ્મીચંદ સૂરીસરએ, જસુ દરસન છઈ સુખકાર. ૬૮ ધ૦
 પ્રથમ શિષ્ય મુખ્ય તેહના એ, વીરવિમલ મુનિંદ,
 વિનય વિવેકઈ આગલા એ, પ્રવર્તીવક માંહિ દીપઈ જિમ ચંદ. ૬૯ ધ૦
 તેહ ગુરૂની અનુમતિઈ, રચિઉ રાસ રસાલ, ધરમ૦
 શિવ દરિસનોદધિ ભૂ વત્સરઈએ, ભાગવા નયર મઝારિ. ૭૦ ધ૦
 એ રાસ સગસ જિકો ભણઈએ, આણી હરખજ જાણુ,
 લખિધવિજય વાયક ભણઈએ, તેહનઈ કુશલ કલ્યાણુ. ૭૧ ધ૦

—શ્રીમદ્રાકા ગણાધિરાજપાદા, શ્રી લક્ષ્મીચંદ્રસૂરીંદ્રાણાં, શિષ્ય
 લખિધવિજય મુનિ વિરચિતે શ્રી સુમંગલાચાર્ય ચતુઃપદી સંપૂર્ણા. સંવત્
 શિવ રસો દધિ પૃથ્વી (૧૭૬૧) વતૈકો માસે કૌમુદી પક્ષે પ્રાંતિહાર્ય
 સંજ્ઞા કર્મવાટયૌ દ્વાદશાર્ચિ વાસરે શ્રીમદ્ ભાગવા ગામ મધ્યે લિખિતમ.
 ગ્રંથાગ્રં. ૪૨૫—મયા કિંચિત્ પ્રજ્ઞાનુસારેણ સુમંગલાચાર્યખ્યાનં રચિત
 વિખુધૈરેતદ્ શોધનીયં પરોપકારાય સ્વ પુન્યાય—પત્ર ૯ પ્ર. કા. વડો.
 નં. ૪૧૪. કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત લાગે છે. રચ્યા સંવત્માજ
 રચનાસ્થલેજ લખાયેલી છે.

૪૧૯ ગંગા મુનિ—ગાંગજી. (લોં. રૂપક્રષિ—જીવ—વરસિંહ—
 જસવંત—રૂપસિંહ—દામોદર અને કર્મસિંહ—કેશવ—તેજસિંહ—
 કાંહુ—નાકર—દેવજી—નરસિંહ—લખમીચંદ શિ૦)
 (૮૫૯) રત્નસાર તેજસાર રાસ સં. ૧૭૬૧ જેઠ સુ ૬ ગુરૂ.
 હાલાર દેશમાં.

આદિ—

દ્વહા.

શ્રી શાંતિ જિનેંસર જયકર, પ્રણમું તેહના પાય,
 નાંમ જ'પંતા જેહનો, પાતિક દૂર પલાય.

- પુરસાદાંણી પાસ જિન, સમર્યા સંપતિ કોડિ.
ધરણેંદર પદમાવતી, સેવે દો કર જોડિ. ૨
- વરધમાન તીરથધણી, સાસનપતિ જિનદેવ,
સુરનર સહ સેવા કરેં, નાંમે સંપતિ હેવ. ૩
- તસ ગણુધર ગૌતમ નમું, લગ્નધિ તણો ભંડાર,
સમઝાવી ભવ્ય જીવનેં, ઉતારે ભવપાર. ૪
- હંસવાહની સમર સદા, મયા કરે મુઝ માય,
હું સેવક છું થાહરો, કરજો વચન પસાય. ૫
- ગુર ગિરવો ચિત્તમાં ધરું, જ્ઞાન તણો દાતાર,
સેવકને સાંનિધ કરી, આપે સંપતિ સાર. ૬
- દાંન શીયલ તપ ભાવના, શિવપુર મારગ ચ્યાર,
સરપા છે તો પણિ ઇહાં, દાન તણો અધિકાર. ૭
- દાંને સંપતિ પાંમીયેં, કીરતી કરે કલ્લોલ,
અલીય વિધન દૂરે કરે, પગ પગ છાકાં છોલ. ૮
- તીર્થંકર પદ પામીયાં, દાંન તણે સુપસાય
ઈંદ્ર ચંદ નાગેંદ્ર જે, પામ્યા પૂન્ય પસાય. ૯
- દાનોંપર સુણ્યો કથા, સાંભલિતાં સુખ હોય,
આલસ નિંદ્રા પરહરી, સાંભલિજો સહ કોય. ૧૦
- દાને સંપતિ પામીઓ, રાજઝઢે બહુ માંન,
રતનસાર તેજસાર નૃપ, દિન દિન ચઢને વાંન. ૧૧
- કવણુ દેશ નગરી કવણુ, માંત-પિતાનો નાંમ,
કવણુ વંશ તે જાણીધ, સાંભલિતાં સુખ તાંમ. ૧૨
- દેસાં સિર અતિ દીપતો, કાસી દેસ વિસાલ,
નગરી ભલી વાણુરસી, જિતશત્રુ જૂપાલ. ૧૩
- શ્રી હરિવંશ વિરાજતો, ન્યાયે નિપુણ રાજાંન,
પ્રજા પ્રમોદિત જોહની, દિન દિન ચડતો વાંન. ૧૪

પ્રથમ ખંડ ઢાલ ૧૦ ખીજો ખંડ ઢાલ ૯ ત્રીજો ખંડ ઢાલ ૧૧.

અતે— ખંડ ૪ ઢાલ ૮ ધન્યાસી રાગ.

ધનિ ધનિ રે મુઝ આજૂનો દિન.....

x

x

x

x

ધન ધન લોંકાગછપતિ ગિરવો, શ્રી રૂપઋષિ સૂઝાંણિ રે,	
તાસ પાટ અવિચલ પદ ઉદયો, જીવઋષિ અમૃત વાંણિ રે,	૫ ધ૦
વરસિંહ પાટ વરસિંહ બિરાજે, ગોતમ ઉપમ તે છાજેરે;	
દુષ દોહગ તે નામિ ભાજે, તમ્મ સુષ સપતિ વિરાજેરે.	૬ધ૦
જસ ધણો જસવંત મુનીરાયા, તાસ પાટ રૂપસિંહ સવાયારે;	
દામોદર ક્રમસિંહ ખેદ ભાયા, એતો પ્રતપે સવાયારે.	૭ધ૦
કરુણાસાગર કેશવ પાટે, શ્રી તેજસિંહ જસ પાટેરે;	
કાન્હ મુની ગિરિઈ ગછના એકલા એક જસનો થાટરે.	૮ધ૦
નાકર ઋષિના શિષ સિરોમણિ, દેવજી ગુણુનિધાનરે;	
નરસિંહ તપસ્વી ગુણે ગિરિઈ, લિષમીયદ બહુ માનરે.	૯ધ૦
તાસ મુનીદોઝે શિષ્ય બિરાજે, વિદ્યાગુણે કરી ગાજેરે;	
પડિત ગુણે પ્રગટ પ્રતાપી, ગંગમુની વિરાજેરે.	૧૦ધ૦
સવત સતર એકસઠા વરસે, જેઠ માસે મનિ હરખેરે,	
શુકલ છઠિ ગુરવારે પરખે, ચરિત્ર રચ્યો એ વર્ષેરે.	૧૧ધ૦
દેસ હુલારમાં એહ વિરાજે, કલ્પવટ ગુણુ ગાજેરે,	
સિધ સિરોમણિ સદા પૂરણુ, ધર્મ કરે શિવકાજેરે.	૧૨ધ૦
કથા સબધ સુણી મે પૂરણુ, ચરીત રચ્યો ઈમ જાંણિરે;	
નરનારી સુષ સપતિ લહેસે, જે શુણુસે એહ વાણિરે.	૧૩ધ૦
ચોથે પડે આઠમી દાલે, એહ દાંન તણાં ગુણુ જાણોરે;	
ગંગમુની કહે જે ધર્મ કંસે, તે લહેસે કોડિ કલ્યાણુરે.	૧૪ધ૦

—સર્વગાથા ગ્રંથ ઢાલ દૂહા ચોપધની ૮૦૯ સર્વ ઢાલ ૩૮

ખંડ ૪ સ. ૧૭૬૭ કા. શુ. ૧૨ રવિ વાસરે લિ૦ પૂ. ઋષિ લખમસી
તત શિષ્ય પૂજ્યજી સ્વયંકૃત ઋષિ શ્રીપ ગાંગજી તત ગુરુ બ્રાતા ઋષિ

શ્રી ૫ જેતસીજી તરય શિ. લિ. મુની વિજયકર્ણુન સ્વયં પકનાથે. પત્ર
૧૧ પં. ૨૧ ધો. સ. ભ.

(૮૬૦) ધનાનો રાસ.

અંતે—

સહી સત્તરમીરે ઢાલમાં, દુખ દારિદ્ર દર ગમાયારે,
લિખમીચંદ પસાહલે, એમ ગંગમુની ગુણુ ગાયારે. ૮૯.

દૂહા.

વહુ... ગધ, આવિ નહી એણીવાર;
ચિંતા તુરત મન ચિંતવે, ધરમી તે ધનસાર.

૪૨૦ જિનસુંદરસૂરિ (ખ. જિનસમુદ્રસૂરિ પદ્ધધર.)

(૮૬૧) પ્રજ્ઞોત્તર ચોપધ સં. ૧૭૬૨ આસો વદ ૧ આગ્રામાં.

આદિ—

પહેલાં ગાથા છે, નમિગિણુ તિથનાહં...

દૂહા.

શ્રી શ્રુતદેવ નમી કરી, પ્રણમી પ્રવચન માત,	
ગુણુ ગાતાં માતા તણા, અલીય વિધન સહુ જાત.	૧
તીને ચોવિસી તણા, પ્રણમીજે જિણુદેવ,	
હંઆ હોસે જે વલી, વર્તમાન કંઈ સેવ.	૨
ઋષભાદિક વર્તમાન જે, પ્રણમું જિન ચક્રવીસ,	
મહાવીર પ્રણમું સદા, વર્ધમાન જગદીસ.	૩
પ્રણમું વલિ સદ્ગુરુ તણા, પાપપકજ નિતમેવ,	
ક્રીડીથી કુજર કરે, તિણુ કંઈ સાચિ સેવ.	૪
પ્રણમું વલિ માતા પિતા, જિણુ દીધો અવતાર,	
માલિ પોસિ મોટા કર્યો, એ તિણુનો ઉપગાર.	૫

એ સહુને પ્રણમી કરી, ધરી ધ્યાન મન સુદ્ધ,	
પ્રશ્નોત્તરની ચોપઈ, સાંભલજ્યો બહુ ખુધ.	૬
જ્ઞાનકથા જ્ઞાની સુણે, મુરખને ન સુઢાય,	
જ્ઞાનકથા જે અજખરસ, સાંભલજ્યો ચિત્ત લાય.	૭
આલસ ઉંધ નિવારજ્યો, નિંદા કરજ્યો દૂર,	
સાંભલજ્યો સુધ ભાવસું, જિમ લહો આણુંદપૂર.	૮
હલુકર્મો જે જાણીઈ, સાંભલસે એક ચિત્ત,	
જ્ઞાનકથાકો અનુપરસ સાંભલજ્યો ધર પ્રીત.	૯
બહુલકર્મો તે ઉધર્યે, આલસ કરસ્યે અંગ,	
કે વિકથા વિચમે કરે, તે મુરખ મતિભંગ.	૧૦
ઈમ સૂણુતે જે હિંસીયા, કહો કથા મુનિરાય,	
મનવચન કાયા કરી, સાંભલસ્યું ચિત્તલાય.	૧૧
કિણુવિધ શ્રી મહાવીરજી, કિણુવિધ ગૌતમ સ્વામ,	
કિણુવિધ પ્રશ્નોત્તર કહ્યા, તે સૂણુજ્યો અભિરામ.	૧૨

x

x

x

x

સત્તર બાસઠે શ્રાવણ વદે, બારસને શુક્રવાર હે,
શ્રી જિનસમુદ્ર સૂરીદનો, સુંદરસૂરિ સૂષકાર હે.

—અષ્ટ પ્રશ્નોત્તરાધિકાર વર્ણુનો નામ પ્રથમ ખંડ. સર્વ ગાથા ૬૩૪.

સવત સત્તર બાસઠસમે, શ્રાવણ સુદી સોમવારેરે,
તેરસ દિને પૂરો થયો બીજો ખંડ સુવિચારેરે,
શીશ ગણ ખરતર ગુણુનિલો, બિરદ વેગડ શ્રીકારોરે,
ગણપતિ જીગવર જગજ્યો, શ્રી જિનસમુદ્ર સિરદારોરે,
તાસ પટાધર ગુણુ ભણ્યા, શ્રી ગાજીપુર મઝારોરે,
મુનિ સુંદર સંધને આગ્રહે, મેં એહ કહ્યો અધિકારોરે,
મહાજન લોક સખીયા વસે, ધરમ કરે શ્રીકારોરે,
સુંદર સૂરિ ગુણુ સ્તવ્યા, ગૌતમ પૃચ્છા અધિકારોરે.

—સર્વ ગાથા પરદ સોલમી પૃચ્છા અધિકાર વર્ણનો નામ દ્વિતીય ખંડ.

સંવત સતરખાસઠા વરસે, શ્રાવણ વદિ મન તરસ્યેળ,
છ દિવસ એ પૂરો કીધો, સોમવારે સુપ્રસિધાળ,
વડ ગછ ને લલિ ચંદ્રની સાખા, ખિરદ વેગડ ભાષાળ,
ગછપતિ યુગવર ચંદ્ર વિરાજે, તેહને પાટે છાજેળ,
સિંધુ દેશ સવાલાખ કહિયે, નયરપુર તિહાં લહિયેળ,
ચંદ્ર પાટે જિનસમુદ્ર સૂરીસા, સુજસ દીયો જગદીસાળ. ૨૮
તાસ પટોધર ગુણ ગાયા, સહુ જનને મન ભાયાળ,
સુંદર સૂરી સદા ગુણ ગાવે, તો મનવહિત ફલ પાવે.

—ચતુવીસમી પૃચ્છાધિકારે ધન્નાસાલિભદ્ર કથાનક વર્ણનો નામ તૃતીય ખંડ સંપૂર્ણ.

સંવત સતરે ખાસઠા વરસે, ભાદ્રવ માસ સુહાવંદાહે,
શુકલ પક્ષ અને શનિવારે દશમી દિન ચિત ભાવદાહે,
સિસ ગછ પરતર ખિરદ વેગડા, મહિમદપાતસાહ દિનાહે,
રાજનગરમે બહુ ધન ખરચી, ઉત્તમ કારજ કીના હે,
અતુકમ પાટ વિરાજે છાજે, યુગવર સમુદ્ર કહાવંદારે;
ગભીર સમુદ્ર તણી પરે રાચ્યો સખ ગછપતિ દિલ ભાવદાહે.
સિંધ સવાલાખ દેશ વડા હે, મુનિ દિલ વિચ ભાવંદાહે;
સુંદર નગર ગાણપુર નીકે, અહણે ગાઠે કરી સોભદાહે. ૧૨
શ્રાવક ધરમ કરંદા રાગી, સુખી સૌભાગી કહાવંદાહે.
ચોથા ખંડ તિહાં પુરણ કિના, સુંદર સૂરિ ગુણ ગાવંદાહે;

—ઇતિશ્રી જિનસમુદ્ર સૂરિ શિષ્ય શ્રી જિનસુંદર સૂરિ વિરચિતે પ્રત્નોત્તર ચોપઈ અંથે દ્વાત્રિશતિપૃચ્છા વર્ણનો નામ ચતુર્થ ખંડ.

સિંધ સવાલાખ દેશ પ્રસિધ્ધો, મુને ગાણપુર સુહાચો;
સુંદર નગર વિરાજિત નીકે, આગ્રહ ચોમાસ કિયોહી.

સંવત સત્તર આસઠ વરસે, આસો માસ સુહાયો;
 વદિ એકમ દિન પૂરણ કીધો. પચમ ખંડ સવાયોહી. ૧૧
 સિસ ગછ ખરતર ખિરદ વેગડ, મહમદ સાહ કહાયો;
 રાજનગરમેં ખિરદ દીનો, જિનેસર સૂરી સુહાયોરી. ૧૨
 અહિદસેં ખાવિસેં બરસેં, વેગડ ખિરદ ઉપાયો;
 મહમદ પાતસા જિનેસર સૂરીને, મહત દીઉ સવાયોરી. ૧૩
 અનુક્રમ પાટે હુઆ યુગવર, શ્રી ખાફણા કુલે જયો;
 શ્રી જિનચંદ પદોધર દીધો, તે શ્રી શ્રીમાલ કહાયોરી. ૧૪
 યુગવર શ્રી જિનસમુદ્ર કહાણો, તાસ તણે પાટ આયો;
 સુંદર સૂરી સદા સુખ સ્થાતા, પ્રશ્નોત્તર ગુણ ગાયો.

—આલિસમી પૃચ્છા વર્ણન નામ પંચમ ખંડ.

અંતે—

સંવત સતરેસેં ખાસઠે, આગરા નગર મઝાર,
 આસોજ વદ એકમ દિનેં, એહ કહો અધિકાર.
 સીસ ગછ ખરતર ગુણનિલો, ખિરદ વેગડ શ્રીકાર,
 શ્રી શ્રીમાલ કુલસહેરો, સાહ હરરાજ સિરદાર.
 તેહ તણો મુત જાણીયે, મહિમાસમુદ્ર વખાણ,
 શ્રી જિનચંદ પાટે જયો, ચૈદ વિદ્યા ગુણ જાણ.
 સવાલાખ સિંધજ દેસમેં, ગાઝપૂર સિરદાર,
 મહાજન લોક સુખીયા વસે, અતિ દતાર ઉદાર.
 ચતુરપણે ચોમાસમેં, સુંદર આગ્રહ કીધ,
 મન સુધે એ ગુણ કહા, ગુણ કહિતાં જસ લીધ.
 છઠા ખંડ ચોવીસમી, ઢાલ કહી રસાલ,
 એકસો એકસી દ્વહા સહી, છઠો ખંડ દયાલ.
 શ્રી જિનસમુદ્ર સૂરીદને, પાટે સુંદર સૂરીદ,
 પ્રશ્નોત્તર કીધી ચૌપઇ, મન ધરી અણિક આણુંદ.

—પ્રથમ ખંડે ઢાલ ૨૪ ગાથા ૬૩૪, દ્વિતીય ખંડે ઢાલ ૨૧ ગાથા ૫૩૬, તૃતીય ખંડે ઢાલ ૨૨ ગાથા ૬૩૧ ચતુર્થ ખંડે ઢાલ ૨૫ ગાથા ૬૭૦, પંચમ ખંડે ઢાલ ૨૦ ગાથા ૫૫૯. ષષ્ઠ ખંડે ઢાલ ૨૪ ગાથા ૬૫૬ સર્વ મલીને ઢાલ ૧૩૬ ગાથા - દુહા શ્લોક કવીત સર્વેયા ગ્રંથાગ્રંથ ૩૬૮૬.

સંવત્સર ઉગાણીસસેં, વરસ સાતો સિરદાર,

જ્યેષ્ઠ વદી સપ્તમી દિને, રવિવાર મનોહાર. ૧

કીલા ધાર સહરમેં શ્રાવક સમક્રિતવંત,

દાન પુણ્ય ગુણ આગલા, ગુણ ગીર્યા જસવંત. ૨

શ્રી વિજયહીર ગુરૂ પરગડા, તાસ પરંપરા જાણુ,

સુકૃતિવિજય અનુસીધ્ય તે, લિપીકૃત દાન પ્રમાણુ. ૩

—૧૫૧-૧૫ હં. વડોદરા.

૪૨૧ ઝાંઝણુયતિ.

(૮૬૨) હરિવાહન ચોપઈ (પ્રત સ. ૧૭૬૫).

૪૨૧ક કીર્તિવિજય.

(૮૬૨ક) ગોડીપ્રભુગીત. ૧૧ કડી. સં. ૧૭૬૬ વૈશાખ.

આદિ—

આજ દિવસ મુઝ મફલ જુ ફલીયો સુપને પ્રભુજી મીલીયા. ૧

અંતે—

સતરઈ સઈ છાસઠે સાખઈ, તવન રમ્યઉ વૈશાખઈ. ૧૦ સ્ત.

ગોડી પાસ તણા ગુણુ ગાયા, સફલ થઈ મુઝ કાયા. ૧૧ સ્ત.

કીરતિવિજય ધણુપરિ ખોલઈ, પ્રભુજીનેં કોઈ ન તોલઈ. ૧૨ સ્ત.

—સં. ૧૮૧૮ વર્ષે ફાલ્ગુન માસે કૃષ્ણપક્ષે-નવમી તિથી સંવાસરે

પ્રત્યુષ સમયે શ્રી વિક્રમપુર મધ્યે શ્રી જિનધર્મ સૂરિ સાધાયાં મ. ઉ. સિદ્ધવર્ધનજી તત્ શિષ્ય મુખ્ય મ. ઉ. સિદ્ધવિલાસજી તચ્છિષ્ય મુખ્ય પં. પ્ર૦ સિદ્ધતિલક ગણિ તચ્છિષ્ય મુખ્ય પં. પ્ર. સિદ્ધરંગમુનિના લિપિ-કૃતં. સાધ્વી મનાં પઠનાર્થ હેતવે. મારી પાસે છે.

૪૨૨ નેમિદાસ શ્રાવક (પિતાનું નામ રામજી, દશાશ્રીમા-લી વણિક.)

(૮૬૩)+ અધ્યાતમસારમાલા સં. ૧૭૬૫. વૈશાખ શુ. ૩

અંતે—

છાપા.

સવિ ભવિજન એ ધ્યાન, પામિને નૃમવ સુધારો,
જ્ઞાનવિમલ ગુરૂ વયણુ, ચિત્તમાંહે અવધારો,
શ્રી શ્રીમાલી વશ રત્ન, સમ રામજી નંદન,
નેમિદાસ કહે વાણિ લલિત, શિતલ જિમ અંદન,
સરં રસ મુનિ વિદ્યુ વરસ તો, માસ માધવ તૃતિયા દિને,
એ અધ્યાતમસાર મે ભણ્યો, ભાવ કરી શુભ મને.

૩

ગાહા પદ્ધતી.

દર્શન જ્ઞાન ચરિત્ર તવ ચઉગુણુ, જિન સિદ્ધ સૂરી વાયગ મુનિ ગુણી પણુ,
નવપદ એકી ભાવે માલા, ત્રિપંદી સૂત્ર થકી સુવિશાલા.

કલશ.

ધમ જિનમત આરાધો કાજ સાધો ભવિક નિસુણી ભાવના,
ગુણુ ઠાણિ વાધો સુણો સાધો નિજ મતિ પાવના;
અધ્યાતમ ગુણુની એહ માલા ભવિક જન કંઠિ ઠવો,
જિમ લહો મંગલ લીલ માલા અચલ અનુભવ અનુભવો.

—ધૃતિ શ્રી અધ્યાતમસાર માલા સંપૂર્ણા. ગ્રંથાગ્રંથ ૨૩૫ (પ્ર. બુદ્ધિપ્રભા માસિક સં. ૧૯૭૨ ના એક અંકમાં.)

(૮૬૪)+ ધ્યાનમાલા (પંચપરમેષ્ઠી) સં. ૧૭૬૬.

અતે—

કલશ.

ધમ ધ્યાનમાલા ગુણવિશાલા ભવિક્ષ્ણન કંઠે ઠવો,
જિમ સહજ સમતા સરલતાનો સુખ અનુપમ ભોગવો.
સચત રસ ઋતુ મુનિ શશિ મિત માસ ઉજવલપણે,
પચમી દિવસે થિનં લહો લીલા જેમ સુખે,
શ્રી જ્ઞાનવિમલ ગુરૂ કૃપા સહી. તસ વચન આધાર.
ધ્યાનમાલા ધમ રચી, નેમિદસે વ્રતધારી.

—સુરતમા સં. ૧૭૯૩ માં લખી પત્ર ૨૭ આ. ક.-પ્રજ
લી. મા. જ્ઞાનવિમલ માટે જુઓ નં. ૩૭૮ પૃ. ૩૦૮.

(૮૬૫) ચૌવિશી ચૌઢાલિયું સં. ૧૭૭૩ કાર્તિક.

કલશ.

ચૌવીસ જિણુવર સહિત ગણધર સમરતાં જિણુ વંદીએ,
ભવજલત્રિ તારણ દુખ નિવારણ ગુણ જુધારણ વંદીએ,
સંવત સતરાસય તિહુત્તર માસ કાતક સુભકરી,
શ્રી નેમચંદ ગુન ઋષભેવારે થુને પાપ નાખે પુરી.

—લ. ૧૮૯૮ (પ્ર. કા.)

૪૨૩ તેજસિંહ (આગમિક. જ્ઞાનમેરૂ-સુમતિમેરૂ શિ.)

(૮૬૬)+ નેમ રાજિમતિનો વ્યારમાસો સં. ૧૭૬૬ પોષ શુદ્ધિ
૧૨ રવિવાર-કચ્છદેશ પ્રાગરાય રાજના રાજ્યમાં.

૪૨૪ કાન્તિવિમલ (ત૦ શાંતિવિમલ અને ગુરૂભાઈ કનક
વિમલ તેના બે કલ્યાણવિમલ અને કેસરવિમલ તેના શિ.)
(૮૬૭) વિક્રમ કનકાવતિ રાસ સં. ૧૭૬૭ માગશર શુ. ૧૦ રવિ,
રાધનપુરમાં.

આદિ—

હ્રા.

સંકલ સમીક્ષિત પૂરવેં, પરતિખ પાસ જિણુંદ,	
અલિય વિધન હૂરે હરેં, એવેં સુર નર વૃંદ.	૧
નીલ મણિ તતું દીપતો, અતિશય જાસ ચોત્રીસ,	
લોકાલોક પ્રકાશનો, પ્રણમું તે જગદીસ.	૨
નયણુ સુધા રસ સરસતી, કરતી નવ નવ ખેલ,	
રંગે રમે ત્રિદં લોકમેં, ભૂષિત સુરતર વેલ.	૩
પ્રણમીજે તે સરસ્વતી, કવિયણુ જન આધાર,	
સરસ કથા રસ દીગ્યેં, કીજે મુઝ ઉપગાર.	૪
પ્રવચન સરવર ઝીલતાં, નિરમલ જાસ શરીર,	
જિણુ આણા સૂધી ધરે, સુરગિરિ જેમ સુધીર.	૫
શ્રુતદીપક કરી પરગડો, ભાસેં લોક સ્વભાવ,	
તે સદગુર નિત પ્રણમીઈ, ભવજલ તારણુ નાવ.	૬
ધર્મ વડો સંસારમાં, કરમ કરે સો હોય,	
સુરનર ત્રિધાધર અવર, સયલ પટંતર જોય.	૭
ભોગ ભલાં કરમેં લહેં, અવર ન કોઈ ઉપાય,	
આપદ ટલેં સંપદ હોવેં, જો હોવેં શીલ સહાય.	૮
શીલે શિવસુખ પામીઈ, શીલેં વાંછિત હોય,	
સુખ પામ્યા કનકાવતી, તે સુણુજ્યો સદ્દ કોઈ.	૯
વિક્રમરાયચરિત્રમાં, સરસ સુણો અધિકાર,	
રાસ રસું રલીયામણી, શ્રોતાજન સુખકાર.	૧૦

x

x

x

x

અંતે—

સાયર રસ મુનિ ચંદ્રમા એહવો સંવત્સર મનિ જાણિ હોરે હો રાજ,
 માગશિર શુદ્ધિ દશમી દિને રવિવારે કીધ પ્રમાણુ હો રાજ. ૧૫
 તપ ગચ્છ ગયણુ દિવાકર, શ્રી વિજયરત્ન સૂરીંદ હો રાજ
 ગુણુનિધિ ગિરિઓ સાહિબો, ગુર પ્રતપો જિહાં રવિચંદ હો રાજ,

તેહને રાજ્ય વિરાજતાં શ્રી શાંતિવિમલ કવિરાય હો રાજ,
 કેનકવિમલ કવિરાજની રૂડી બાંધવ જોડિ સુહાય હો રાજ,
 તસ પય કમલ મધુકરા, ખુધ કલ્યાણવિમલ સુખદાય હો રાજ,
 તસ બંધવ કોવિદ વલી, શ્રી કેસરવિમલ ગુરરાય હો રાજ,
 તાસ ચરણ સેવા લહી મેતો ગાયો અક્ષર એહ હો રાજ,
 આજ મનોરથ સફલ્યો એતો રહ્યો દુર્ધર તેહ હો રાજ.
 ક્ષિતિ તલ મંડલ જાણિયે, રૂડો રાધનપુર શુભાગ હો રાજ,
 સંધ તણે આગ્રહે કરી કીધા ઉત્તમના ગુણુઆમ હો રાજ,
 એકતાલીસ દાસે કરી, મેંતો રચિયો રાસ રસાલ હો રાજ,
 કાંતિવિમલ કહે એહવું, હોજ્યો ધરિ ધરિ મંગલમાલ હો રાજ.

—સ. ૧૮૨૭ ભાદ્ર ૦ વદ શીલીશાંતેમ ૭ સોમવાર નૌતનપૂર
 બંદરે પ્રભાત સમયે બદારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયધર્મસુરિ ચતુર્માસ સમે-
 તસેવાયાં સકલ પં. શિરોમણી શ્રી આગમસાગરજી શિ. વલ્લભસાગર-
 ગણિ લિપિકૃતં. ધોરાજી તપસી માણેકચંદ્રજીનો ભડાર.

—ઈતિ શીલ વિપયે વિક્રમસેન કનકાવતી રાસ. સર્વ ગ્રંથા અથ-
 શ્લોક સંખ્યા ૧૧૮૬ ગાથા ૮૬૦ લિ. પં. વિનૈવિનૈ ગ. સ. ૧૮૨૩
 કાગણુ સુદિ ૫, પં. રવિસાગર ગ. પઠનાર્થ શ્રી નાડુલ નગરે. ધો. ૨૯-૧૪

—સર્વ ગાથા સંખ્યા ૮૩૦ પૌસ વદિ ૧૦ દિને મંગલવાસરે
 ભાવનગર બંદરે સમાપ્ત: ૨૭-૧૫ બાલવિજયજી.]

—સં. ૧૮૭૮ મધૂ માસે શુક્લ પક્ષે અષ્ટમી તિથૌ ભોમવાસરે
 લપીત પં. જ્ઞાનવિજય લાલવિજયે સત્કે દધીઆમે વાસ્તવ્ય ઈદંપુસ્તકં
 લપીકૃતં. ૧૯-૨૦. દા-૧૩ ન. ૮ પદ્મસાગર ભં-જૈનશાલા. અમદાવાદ.

—સવત ૧૮૬૭ સાકે ૧૭૩૨ પ્રવર્તમાને શુભ પૌષ માસે શુ-
 કલપક્ષે સપ્તમી તિથૌ ભોમવાસરે શ્રી રાધન્યપુર નગરે શુભ ચાતુર્માસ
 કૃત લિ. ૫. શ્રી રંગવિજય ગણી સીધ્ય ઋપણેન સ્વવાંચનાર્થ. ઉત્તમ
 પ્રતિ પત્ર ૩૪ ગાથા ૮૬૦ પ્ર. કા. વડો. નં. ૩૦૮.

૪૨૫ જીવસાગર (ત. કુશલસાગર—હીરસાગર—ગંગસાગર
(શિ.)

(૮૬૮) અમરસેન વયરસેન ચરિત્ર સં. ૧૭૬૮ શ્રા. વ. ૪ મંગળ.

અંતે—

- ‘પાતસાહ પ્રતિબોધક સુંદર સોહમગુરૂ અવતારરે,
હીરવિજય સૂરિ હીરો સાચો જૈન તણો શિશુગારરે. ૩
- પટધારિ તેહનો સુપકારક કુમતિમતંગજ સીહરે,
શુદ્ધાચાર ગુરૂ શુદ્ધ પ્રરૂપક શ્રી વિજયસેન નીરીહરે. ૪
- તાસ પટોધર પ્રવર પ્રભાકર જ્ઞાનતણો બહારરે,
વિજયદેવ સૂરિ ગચ્છ ધૂરધર સકલ લોક હિતકારરે. ૫
- ગુણુનિધિ ગચ્છાધિપતિ મતિસાગર ભવિક મનોકજ બાણુરે,
તાસ પટોધર મહિમા પંડિત શ્રી વિજયપ્રભ જાણુરે. ૬
- તાસ પટ ઉદયાચલ ભારકર સન્નિભ જ્ઞાનનિવાસરે,
પરવાદ માતંગ વિદ્યારણુ કંઠરવ જસ વાસ રે. ૮
- સકલ ગચ્છ સિરદાર તપગચ્છ તપતે વપત દિણુંદરે,
રતન સમોવડ ચડત દિવાજેરે શ્રી વિજયરતન સૂરીશરે. ૯
- વાચકચક ચક્રધર ઓપમ તપગચ્છ સોભાકારરે,
સર્વશાસ્ત્ર મહારથ ભાષક ઉપસમ રસ ભૂગારરે, ૧૦
- ગુણુ રચણાયર વિદ્યાસાયર કુશલસાગર ગુરૂરાજરે,
વડવપતી સોભાગીસુંદર સાચો ધરમ જહાજરે ૧૧
- તાસ સીસ પંડિત ગુણુમંડિત પાપરહિત શુભ ગાતરે,
હીરસાગર ગુરૂ હીરો સરિષો જસ પસરી જગ બ્યાતરે. ૧૨
- તાસ સીસ તસ તપદકજ મધુકર પડિતમે શિરતાજરે,
શ્રી ગંગસાગર શુભમતિ આગર માને જસ નરરાજરે. ૧૩
- પરતપ તેહ તણો સુપસાંધ મનવંછિત કલ થાયરે,
શાંતિનાથ જગનાથ પસાયે કથા સરસ કહવાયરે. ૧૪

ભવત્યષ્ટિ તીરથવરસ જાણો માસ આવણુ ચંગરે,
 વદિ ચોથિ ભૃગુવાર જાણો કલ્હો પ્રયંધ અભંગરે. ૧૫
 જે કાંઈ મિથ્યા મેં પ્રકાસ્યું આપ મતિ અનુસારે,
 તે સર્વે મિથ્યા દુષ્કરેસું હું પામું નિરધારે. ઇ. ૧૬
 એહ પંડ ત્રીજે દાસ ચારેં સકલ પૂગી આસરે,
 કવિ જીવસાગર ઇમ જંપે ધરમથી જયવાસરે. ઇ. ૧૭

—સંવત્ ૧૭૮૯ વર્ષે મતિ ફાગણ સુદિ ૧૫ દિને ચતુર્થ પ્રહરે
 ભટ્ટારક શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી વિજયરાત્ર સરિસર તત્ શિષ્ય સકલ
 વાચિક સભા ભામિની ભાલચક્ષ તિલકાયમાન મહોપાધ્યાય શ્રી શ્રી ૨૧
 શ્રી હિતવિજય તત્ શિષ્ય શિશુઃ પં. ગુણવિજયેન લિપિકૃતં. - શ્રી
 સોજિત નગરમધ્યે. ઉદયપુર ભં. ગોડીજનો.

૪૨૬ કીસન (કૃષ્ણદાસ મુનિ) (લોં. સિંધરાજ શિ.)

(૮૩૯) કીસન (ઉપદેશ) બાવની. સં. ૧૭૬૮ આશો સુદ ૧૦

શ્રી સીંધરાજ લોંકાગઢ સિરતાજ આજ તિનકિં,
 કૃપાજ્યું કવિતાઇ પાઇ પાવનિ,
 સંવત સતર સત્તસઠે વિજે દસઠ કી,
 ગ્રંથકિ સમાપતિ ભઈ હે મનભાવનિ,
 સાધવિ સુવિગ્યાન માફી જાઇ શ્રી રતન્નબાઇ,
 તજ દેહ તાપર રચી હે વિગતાવનિ,
 મત કિનમતિ લીની તતહીપે રચિ દિની,
 વાચક કિસન કીનિ ઉપદેશબાવનિ. ૬૧

—સ. સ. ૧૮૪૬ ચૈ. શુ. ૧૩ ધો. સ. ભં.

—સ. સં. ૧૮૩૩ દા. ૨૩. પત્ર ૧૪ લોં.

૪૨૭ દેવચંદ્ર.

[આ અધ્યાત્મરસિક કવિની સર્વ કૃતિઓ ‘શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી ભાગ ૧ લો અને ૨ જો ’ એ નામના પુસ્તકમાં પ્રકટ થયેલ છે. તેમાંની દેશી ભાષામાં રચાયેલી કૃતિઓ અત્ર નોંધવામાં આવેલી છે કે જે કૃતિઓ, ઉક્ત પુસ્તક પ્રકટ થયા પહેલાં જૂદે જૂદે રચે અને આકારમાં મોટે ભાગે પ્રસિદ્ધ થઈ ગયેલ છે. ઉક્ત પુસ્તક બુદ્ધિસાગર ગ્રંથમાલામાં ૪૯ અને ૫૩ માં મળુકા રૂપે અધ્યાત્મ જ્ઞાનપ્રસારક મંડલ તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. આમાં ૨૧ પ્રકારી પૂજા સં. ૧૭૪૭ ની કે જેમાં શ્રાવકના ૨૧ ગુણોનું આલેખન કર્યું છે તે તથા અષ્ટપ્રકારી પૂજા દેવચંદ્રજીની કૃતિઓ તરીકે ગણાવેલી છે તે બરાબર નથી; તે અન્ય કૃત હોવાનું જણાય છે. આના સંબંધમાં વિસ્તારથી ‘અધ્યાત્મરસિક પંડિત દેવચંદ્રજી’ પર મેં એક નિબંધ લખ્યો છે તે જોવો.

આ નિબંધ ઉક્ત બુદ્ધિસાગર સૂરિ ગ્રંથમાલા ગ્રંથાંક ૧૦૩-૧૦૪ માં પ્રકટ થયેલ ‘શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી વિસ્તૃત જીવનચરિત્ર’ એ નામના પુસ્તકમાં વક્તવ્ય તરીકે પ્રસ્તાવનામાં પ્રસિદ્ધ થયેલ છે.

આ આધ્યાત્મિક અને તત્ત્વજ્ઞાની કવિના સળધમાં એક ‘કવિયણુ’ દેવવિલાસ નામનો રાસ કવિના મરણ પછી તેર વર્ષે (સં. ૧૮૨૫ આશી શુદ્ધ ૮ રવિવારે) રચેલો સુભાગ્યે હમણાંજ પ્રાપ્ત થતાં ઉક્ત ‘શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી જીવન ચરિત્ર’માં પ્રકટ થયો છે તે પરથી નીચેની હકીકત હુંકમાં જણાવી છે.

મરૂસ્થલના વીકાનેર પાસેના એક ગામમાં ઓશવંશીય લુણીયા ગોત્રના સાહુ તુલસીદાસજી હતા; તેમની સ્ત્રીનું નામ ધન્યાઈ હતું. સાં રાજસાગર મુનિ પધારતાં ધન્યાઈએ ગુરૂને જણાવ્યું કે પોતાને જે પુત્ર થાશે તેગુરૂને ભાવપૂર્વક બહોરાવશે. ધન્યાઈને ગર્ભ રહ્યો અને શુભ સ્વપ્નો આવવા લાગ્યાં. સાં (ખરતર ગચ્છના) આચાર્ય શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ વિહાર કરતાં કરતાં તે ગામે આવી ચડ્યા ને તેમને આ દૃષ્ટિએ સ્વપ્નો જણાવ્યા તે પરથી તેમણે સ્વપ્નશાસ્ત્રાધારે જણાવ્યું કે પુત્ર એક મહાન

થશે-કાંતો તે છત્રપતિ થશે ને કાંતો પત્રપતિ થશે એટલે દીક્ષા લેશે. સૂરિ ગયા પછી સં. ૧૭૪૬ માં પુત્ર જન્મ્યો ને નામ દેવચંદ્ર આપ્યું. તે આઠ વર્ષનો થયો ત્યારે અનુક્રમે વિહાર કરતાં કરતાં ઉપરોક્ત રાજ-સાગર વાચક પધાર્યા. દેવચંદ્રને માતપિતાએ બહારાવ્યો ને શુભ મુહુર્તે ગુરૂએ તેને સં. ૧૭૫૬ માં લઘુદીક્ષા આપી. જિનચંદ્રસૂરિએ પછી વડીદીક્ષા આપી, ને નામ રાજવિમલ આપ્યું. પછી રાજસાગરજીએ તેમને સરસ્વતી મત્ર આપ્યો-તેનું ધ્યાન શિષ્ય દેવચંદ્રે બેલાડુ ગામમાં રમ્ય વેણાતટે ભૂમિગૃહમાં યથાર્થ કરતાં સરસ્વતીએ પ્રસન્ન થઈ રસનામાં વાસ કર્યો. શાસ્ત્રાભ્યાસ શરૂ કર્યો. પડાવચ્ચક સૂત્ર, અન્ય દર્શનનાં શાસ્ત્ર, પંચકાવ્ય-નૈપધકાવ્યાદિ, નાટક, જ્યોતિષ, ૧૮ કોપ, કૌમુદી મહાભાષ્યાદિ, વ્યાકરણો, પિંગળ, સ્વરોહ્ય, તત્ત્વાર્થસૂત્ર, આવચક બૃહદ્વત્તિ, વિશેષાવચ્ચક, હરિભદ્રસૂરિ, હેમાચાર્ય અને યશોવિજયજીના રચેલા ગ્રંથો, છ કર્મગ્રંથ, કર્મ પ્રકૃતિ આદિ અનેક શાસ્ત્રોની જૈન આમ્નાયથી સુગંધ લઈ મતિરાંત્ર અને શ્રુતજ્ઞાન મેળવ્યું. સં. ૧૭૭૪ માં રાજસાગર વાચક દેવલોકે ગયા; સં. ૧૭૭૫ માં જ્ઞાનધર્મ પાઠક સ્વર્ગસ્થ થયા. દેવચંદ્રે વિમલદાસની બે પુત્રી નામે માછજી અને અમાછજી માટે આગમંસાર નામનો ગદ્યમાં ગ્રંથ રચ્યો; તેઓ સં. ૧૭૭૭માં ગૂજરાત આવી પાટણમાં પધાર્યા. ત્યાં પૂર્ણિમ ગચ્છના આવક નગરશેઠ શ્રીમાલી વંશીય તેજસી દોસીએ પૂર્ણિમ ગચ્છના ભાવપ્રભસૂરિના ઉપદેશથી સહસક્રૂટ જિનખિંબ ભરાવ્યાં. દેવચંદ્ર તેમને ત્યાં જતાં શેઠને પૂછ્યું કે સહસક્રૂટના જિનખિંબ ભરાવ્યાં તો તે સહસક્રૂટના ૧૦૨૪ જિનનાં નામ ગુરૂમુખે કદિ ધાર્યા છે ? શેઠ અજ્ઞાણપણે બતાવ્યું. એ અવસરે સંવેગી જ્ઞાનવિમલસૂરિ (જીઓ નં. ૩૭૮ પૃ. ૩૦૮) હતા તેની પાસે જઈ શેઠે સહસક્રૂટનાં નામ પૂછ્યાં ત્યારે અવસરે જણાવશું એમ તેમણે કહ્યું. એક વખત પાટણમાં શાહની પોળમાં ચોમુખ વાડી પાર્શ્વનાથના મંદિરમાં સત્તરબેદી પૂજા ને સ્તવના થતી હતી ત્યાં જ્ઞાનવિમલસૂરિ આવ્યા. સહસ્ર નામ જ્ઞાનવિમલસૂરિને પૂછતાં તેમણે

જણાવ્યું કે પ્રાયઃ શાસ્ત્રમાં સહસ્રકૂટનાં નામો નથી. કોઇ શાસ્ત્રે કદાચિત હોય. ત્યાં દેવચંદ્રજીએ પ્રતિરોધ કર્યો અને છેવટે પોતે સહસ્ત્ર નામો બતાવી આપ્યાં. આથી બંને મુનિઓ વચ્ચે પ્રીતિ જાગી. રાજસાગરના શિષ્યની ખ્યાતિ થઇ અને તે દેવચંદ્રે પછી ભવ્ય પ્રતિષ્ઠા અને નવા નવા ઓચ્છવ કર્યા અને ક્રિયોદ્ધાર કર્યો. તેમાં અપરિચિત પર બહુ ભાર મૂક્યો. સત્ય પ્રભુ માર્ગમાં મૂચ્છાં તજી. સ. ૧૭૮૭ (?) માં અમદાવાદ આવી નાગોરી સરાહમાં ઉતર્યા ને ભગવતી સુત્રની વાચના કરી. ત્યાં દુંદક માણેકલાલને મૂર્તિપૂજક કર્યો. નવું ચૈત્ય કરાવી તેમાં પ્રતિમા સ્થાપી. ત્યાં શાંતિનાથની પોળમાં સહસ્રકૃષ્ણા બિંબ સ્થાપ્યું. સહસ્રકૂટ જિનબિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૭૭૯ માં ખંભાત ચાતુર્માસ કર્યું. પછી શત્રુજય પર નવાં ચૈત્ય કરાવી જીર્ણોદ્ધાર કર્યો. મહાજને તે સિદ્ધાચલ પર કારખાનું મંડાવ્યું. ૧૭૮૧, ૧૭૮૨, અને ૧૭૮૩ માં કારીગરો પાસે કામ કરાવી શત્રુજયનો મહિમા વધાર્યો. પછી ગુરૂ રાજનગર (અમદાવાદ) આવ્યા, ત્યાંથી સુરત આવ્યા ને સ. ૧૭૮૫, ૧૭૮૬, અને ૧૭૮૭ માં પાલીતાણામાં પ્રતિષ્ઠા કરી; પછી ફરી રાજનગર આવી ચાતુર્માસ રહ્યા. સં. ૧૭૮૮ માં આષાઢ શુદ્ધિ ૨ ને દિને દીપચંદ્રજી પાઠક સ્વર્ગે પધાર્યા. દેવચંદ્રજી (ખરતર ગચ્છના) પાસે તપગચ્છના વિવેકવિજય મુનિ ભણ્યા.

અમદાવાદમાં રત્નભંડારી સૂત્રો હતો તેનો ઇષ્ટ પ્રિય શેઠ આ-જીંદરામ દેવચંદ્રજી પાસે આવી ધર્મચર્યા કરતો હતો. તેને ગુરૂએ ચર્યામાં જીત્યો. આજીંદરામે ગુરૂની પ્રશસા કરતાં રત્નસિંહ ભંડારીએ ગુરૂ પાસે વંદના કરી ત્યારપછી ત્યાં મૃગી ઉપદ્રવ-રોગચાળો આવ્યો, તે ભંડારીની અને મહાજનની વિનતિથી ગુરૂએ શમાવ્યો. ત્યારપછી રણકુંજીએ સૈન્ય લાવી ભંડારી સાથે યુદ્ધનો પડકાર કર્યો. ગુરૂએ બેદરકાર રહેવા ભંડારીજીને કહ્યું. યુદ્ધમાં ભંડારી જીત્યો. ધોલકાવાસી જયચંદ શેઠે એક વિષ્ણુયોગીને ગુરૂ પાસે આણ્યો તેને ગુરૂએ જૈન બનાવ્યો. સ. ૧૭૯૫ માં પાલીતાણા અને સં. ૧૭૯૬ માં નવાનગર ગુરૂ રહ્યા ને ત્યાં દુંડકને જીત્યા. નવાનગરમાં ચૈત્યો દુંડકે લોખ્યાં હતાં ને પૂજા બધ થઈ હતી

તેનું નિવારણ કરી ફરી સ્થાપ્યાં. ત્યાંથી પડધરીમાં ત્યાંના ઠાકુરને પ્રતિ-
 ઓધ્યો. ત્યાંથી ફરી પાલીતાણે અને ફરી નવાનગરમાં ગયા. પછી સં.
 ૧૮૦૨ માં-૧૮૦૩ માં રાણુરાવ રહ્યા. ત્યાંના અધીશ (રાણુ)ને ભગદર
 રોગ હતો તે ગુરૂએ ટાળ્યો. સં. ૧૮૦૪ માં ભાવનગર આવી હુંદક
 મેતા ઠાકુરસીને મૂર્તિપૂજક કર્યો અને ત્યાંના રાજાને જૈન ધર્મ પ્રત્યે
 પ્રીતિવાન બનાવ્યો. ત્યાંથી તેજ વર્ષમાં પાલીતાણા જઈ ત્યાંના મૃગી
 નામનો રોગચાળો દૂર કર્યો. સં. ૧૮૦૫ અને ૧૮૦૬ માં લોંમડી રહી
 ત્યાંના આગેવાન શેઠોને શાસ્ત્રાભ્યાસ કરાવ્યો. લોંમડી, ધાંગધ્રા, અને
 ચૂડા એમ ત્રણ સ્થળે બિંબપ્રતિષ્ઠા કરાવી. ધાંગધ્રામાં સુખાનંદજી મળ્યા
 હતા. સ. ૧૮૦૮ માં ગૂજરાતથી શત્રુંજય સંધ કરાવ્યો અને શત્રુંજયમાં
 બહુ દ્રવ્ય ખર્ચાવી પૂજાઅર્ચા કરાવી. સં. ૧૮૦૯ અને ૧૮૧૦ માં
 ગૂજરાતમાં ચોમાસાં ગાળ્યાં. સં. ૧૮૧૧ માં કચરાશાહે શત્રુંજયનો
 સંધ કાઢ્યો તે સાથે દેવચંદ્રજી પધાર્યા અને શત્રુંજય પર સાહજનર
 દ્રવ્ય ખર્ચાં જિનબિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૮૧૧ માં લોંબડીમાં
 પ્રતિષ્ઠા કરી, અને વઢવાણમાં હુંદક આવકને બુઝવ્યા. દેવચંદ્રજીના શિષ્ય
 મનરૂપજી અને તર્કશાસ્ત્રના અભ્યાસી વિજયચંદ હતા. મનરૂપજીના શિષ્ય
 વક્રજી અને રાયચંદ્રજી હતા. સં. ૧૮૧૨ માં ગુરૂ રાજનગર આવ્યા.
 ગચ્છનાયકને તેડાવી મહોછવ કર્યા. દેવચંદ્રજીને ગચ્છપતિએ વાયકપદ
 આપ્યું. દેવચંદ્રજી ઉત્તમ વ્યાખ્યાન તત્ત્વજ્ઞાનમય આપતા હતા. તેમણે
 શ્વેતાંબરીય હરિભદ્રસૂરિ તથા યશોવિજય વાયક કૃત ગ્રંથોનો અભ્યાસ
 કરવા ઉપરાંત દ્વિગંબરીય શાસ્ત્ર-ગોમટસારાદિ વાંચ્યાં હતાં અને ગૂજ-
 રાત ઉપરાંત મુલતાન અને વીકાનેરમાં પણ ચોમાસાં કર્યાં હતાં. તેમણે
 નવા ગ્રંથ ટીકા સહિત કર્યાં તેનાં નામ દેશનાસાર (અપ્રકટ), નયચંક,
 જ્ઞાનસાર અષ્ટકની (સ. માં) ટીકા, કર્મગ્રંથ પર ટીકા વગેરે. આ દેવ-
 ચંદ્ર રાજનગરમાં દોશીવાડામાં બિરાજતા હતા ત્યાં એકદિન વાયુ પ્રકોપથી
 વમનાદિક વ્યાધિ થતાં નિજ શિષ્યોને બેલાવી રૂઢી શિક્ષા આપી. શિષ્યોમા
 સુખ્ય મનરૂપજી તે તેના શિષ્ય રામચંદ્રજી, વળી બીજા શિષ્ય વિજયચંદ્રજી -

ને તેના શિષ્ય રૂપચંદ્રજી, તેમજ સભાચંદ્રજી વગેરે હાજર હતા. 'સૂરિજીની આજ્ઞા વહેજે, સમયાનુસારે વિચરજો, પગ પ્રમાણે સોડ તાણી સંઘની આજ્ઞા ધારજો'—આમ ઉપદેશ શિષ્યોને આપી દશવૈકલિક ઉત્તરાધ્યયનનાં અધ્યયન સાંભળતાં અરિહંતનું ધ્યાન ધરતાં સં. ૧૮૧૨ ભાદ્રપદ અમા-વાસ્થાને દિને રાત એક પ્રહર જતાં દેવચંદ્રજી દેવગતિ પામ્યા. પાછળ ઉત્સવથી માંડવી કરી ધણું દ્રવ્ય દાનાર્થે ખર્ચી સર્વ શ્રાવકોએ મળી શખને દાહ દીધો. કર્તા કહે છે કે તેઓ આસનસિદ્ધ હતા ને અનુમાને સાત આઠ ભવ કરી મોક્ષે જશે; તથા તેમના મસ્તકમાં મણિ હતી, પછુ હાથ આવી નહિ. મહાજને દાહસ્થળે સ્તૂપ કરાવી પાદુકા પ્રતિષ્ઠિત કરી ત્યારપછી થોડા દિવસે મનરૂપજી સ્વર્ગસ્થ થયા. તેમના શિષ્ય રાયચંદ્રજી રહ્યા કે જે ગુરૂ પ્રમાણે વર્તન રાખી ગુરૂનું ધ્યાન ધરતા હતા. તેમણે કર્તાને ગુરૂની સ્તવના કરવા કહ્યું તેથી આ સં. ૧૮૨૫ આસો શુદ્ધ ૮ રવિવારે દેવવિલાસ રાસ રચી પૂર્ણ કર્યો.

દેવચંદ્રજીમાં ૨૨ ગુણ હતા તે કર્તાએ આરંભમા જણાવ્યા છે તે નોંધવા લાયક છે:—૧. સત્યવ્રતા ૨ ખુદ્ધિમાન ૩ જ્ઞાનવંત ૪ શાસ્ત્ર ધ્યાની ૫ નિષ્કપટી ૬ અક્રોધી ૭ નિરહંકારી ૮ સૂત્રનિપુણ (આગમ, કર્મગ્રંથ, કર્મપ્રકૃતિ આદિમા નિષ્ણાત), ૯ અન્ય સકલ શાસ્ત્રના પારંગામી (અલંકાર, કૌમુદિ, ભાષ્ય, ૧૮ કોશ, સકળ ભાષા, પિંગલ, નૈષધાદિ કાવ્યો, સ્વરોદય, જ્યોતિષ, સિદ્ધાંત, ન્યાયશાસ્ત્ર, સાહિત્યશાસ્ત્રાદિ સ્વ પર શાસ્ત્રમાં પ્રવીણ), ૧૦ દાનેશ્વરી (દીનપર ઉપકાર કરનારા), ૧૧ વિદાના દાનની શાળા પર પ્રેમી—(અનેક ગચ્છના મુનિઓને વિદા-ધન દેનાર તેમજ અન્ય ધર્મોને વિદ્યા શિખવનાર), ૧૨ પુસ્તક સંગ્રાહક ૧૩ વાચકપદ પ્રાપ્ત ૧૪ વાદીજીપક, ૧૫ નૂતન ચૈત્યકારક, ૧૬ વચનાતિ-શયવાળા (તેથી ધર્મસ્થાને દ્રવ્ય ખર્ચાવનાર), ૧૭ રાજેન્દ્ર પ્રધાનપૂજિત, ૧૮ મારિ ઉપદ્રવ ટાળક, ૧૯ સુવિખ્યાત, ૨૦ ક્રિયોદ્ધારક, ૨૧ મસ્તકમાં મણિધારક, ૨૨ પ્રભાવક: આ ચરિત્ર વસ્તુની મીમાંસા માટે મારે ઉક્ત નિબંધ જુઓ.]

(૮૭૦)+ ધ્યાનદીપિકા ચતુષ્પદી સં. ૧૭૬૬ વૈશાખ વદે ૧૩ રવિ.
મુલતાનમાં.

આદિ—

પરમ જ્યોતિ પ્રણુમુ પ્રગટ, સહજનંદ સરપ,	
વસતૌ નિજ પરિવારસૂં, પ્રણુમુ ચેતન ભૂપ.	૧
શ્રી જિનવાણી મન ધરિ, પાપ નમી ગુરરાજ,	
સાર યુદ્ધિદાતા સકલ, તારણ ભવીયણ જહાજ.	૨
પરમાતમ સમઝાવિવા, ભવિક જીવ હિત કાજ,	
જ્ઞાનસમુદ્ર અગાધ ગુણ, દેષાડયો જિનરાજ.	૩
સંસ્કૃત વાણી વાચણી, કેષક જાણે જાણ,	
જ્ઞાતા જનને હિતમણી, ભાષા કંઠે વપાણ.	૪
ગુણતાં ભણતાં ગાવતાં, ટાલી મન વિષવાદ,	
વિકથા જાણી વરજ્યો, મત કો કરો પ્રમાદ.	૫

x

x

x

x

અંતે— રાગ ધન્યાશ્રી. દેશી—છણ પરિ ભાવ ભગત મન આણી.
ધ્યાન કથા મેં એહ વખાણી, આતમ રૂપ પિછાણીજી, ધ્યાન. ૧
પૂરવ સૂત્ર તણી સહીનાણી, જિમ દીકિ તિમ આણીજી.
પડિત જન મન સાગર દાણી, પુરણ ચંદ્ર સમાનજી, ધ્યાન. ૨
શુભચંદ્રાચારિજની વાણી, જ્ઞાની જન મન ભાણીજી.
ભવિક જીવ હિત કરણી ધરણી, પૂર્વાચારિજ વરણીજી, ધ્યાન. ૩
અંથ જ્ઞાનાણુવ મોહક તરણી, ભવસમુદ્ર જલતરણીજી.
સંસ્કૃત વાણી પંડિત જાણે, સરલ જીવ સુખદાણીજી, ધ્યાન. ૪
જ્ઞાતા જનને હિતકર જાણી, ભાષારૂપ વખાણીજી.
દાલ અઠાવન પડ અધિકાર, શુદ્ધાતમ ગુણ ધારજી, ધ્યાન. ૫
આખે અનુપમ શિવસુખ વાર, પંડિત જન ઉરહારજી.
સંવત લેશ્યા રસ ને વારો ૧૭૬૬, જ્યેષ્ઠ પદાર્થ વિચારોજી.
અનુપમ પરમાતમ પદ ધારો, માધવ માસ ઉદારોજી. ધ્યાન. ૬

- કૃષ્ણપક્ષ તેરમ રવિવાસર, એ અધિકાર પ્રકાસ્યોજી,
ભણતાં ગુણતાં સુણતાં સુખકર, જ્ઞાનગેહમે આસ્યોજી. ધ્યાન. ૭
- ખરનર આચારિજ ગચ્છ ધારી, જિજ્ઞાસુદ સૂરિ જયકારીજી,
તસુ આદેશ લહી સુખકારી, શ્રી મુલતાન મઝારજી. ધ્યાન. ૮
- અધ્યાતમ શ્રદ્ધાના ધારી, તિહાં વસે નરનારજી;
પર મિથ્યા મતના પરિહારી, સ્વપર વિવેચ્ય કરીજી. ધ્યાન. ૯
- નિજગુણ ચર્યા તિહાંથી કરતાં, મન અતુભવમે વરતાંજી;
સ્યાદવાદ નિજગુણ અનુસરતાં, નિત અધિકો સુખ ધરતાંજી. ધ્યાન. ૧૦
- ભણસાલી મિદૂમલ જ્ઞાતા, આતમ સૂરજ ધ્યાતાજી;
તસુ આગ્રહ કરી ચક્રપદ જોડી, સુણતાં સુખની કોડીજી. ધ્યાન. ૧૧
- નિજ શુદ્ધાતમ ધ્યાનને ધ્યાવો, યુગપ્રધાન ગુણ ગાવોજી;
શ્રી જિજ્ઞાસુદ સૂરનો દાવો, મહરતમાંહે પાવોજી. ધ્યાન. ૧૨
- નિજગુણ પાઠક પુણ્યપ્રધાના, સુમતિસાગર ગુણ થાના;
આતમ સાધુરંગ વખાના, વાચક શુભ ગ્રંથાના. ધ્યાન. ૧૩
- જયવંતા પાઠક ગુણધારી, રાજસાર સુવિચારીજી;
નિર્મલ જ્ઞાન ધરમ સંભારી, વાચક સહુ હિતકારીજી. ધ્યાન. ૧૪
- રાજહંસ સહુ ગુરુ સુપસાવે, મુઝ મન સુખ નિત પાવેજી;
એહ સુગ્રંથ રચ્યો શુભ ભાવે, ભણતાં અતિ સુખ થાવેજી. ધ્યાન. ૧૫
- અક્ષરત્રય ગુણ ચાહ સુસંગે, નિજ મન તણે ઉમગેજી,
મિત્ર કુંભકરણને સંગે, દેવચંદ્ર મન રગેજી. ધ્યાન. ૧૬
- ઢાલ બંધ એ ગ્રંથસુ કીધો, માનવ ભવફલ લીધોજી;
આશીર્વાદ એહ મે લીધો, જ્ઞાન લહો સહુ સિદ્ધોજી. ધ્યાન. ૧૭
- ધ્યાનદીપિકા એહવો નામો, અરથ અઝે અભિરામોજી;
રવિ શશિ લગિ ચિરતા એ પામો, દેવચંદ્ર કહે આમોજી. ધ્યાન. ૧૮

—છતિશ્રી જ્ઞાનાર્ણવે ઢાલ ભાષા બધે પડિત દેવચંદ્ર મુનિ વિર-
ચિતે શુક્લધ્યાને સ્યાદ્વાદાધિકાર વર્ણનો નામ ષષ્ઠમો ખંડ: સંપૂર્ણ:

(૮૭૧)+ દ્રવ્યપ્રકાશ ભાષા સં. ૧૭૬૭ ઋષભ નિર્વાણ દિને
(પોશ વદ ૧૩-મેરૂ તેરસ) વીકતેરમાં.

આદિ—

દોહા.

અજ અનાદિ અક્ષય ગુણી, નિત્ય ચેતના વાન;

પ્રણમું પરમાનંદમય, શિવસરૂપ ભગવાન

૧

સ્વાદ્વાદ નમસ્કાર સવૈયા ઇકતીસા

બક્રે નિરખત સતે થિરતાસુ ભાવ ધરે,

વરે નિજ મોક્ષપદ હરે ભવતાવક્રો;

કરમક્રો બંધ વારે મોહક્રો વિહાર ડારે,

સારે નિજ શક્તિ વધારે જ્ઞાન દાવક્રો;

એકાનેક રૂપ જાનૈ નિત્યાનિત્ય ભાવ કાનૈ,

આપા પર ભેદ કરી ગ્રહે સ્વ સુભાવક્રો;

અક્ષર ત્રિગુણ ઈદિ કર્મ જલસો અફંદ,

નમતહે દેવચંદ સ્વાદ્વાદ ભાવક્રો.

૨

x

x

x

x

અંતે—

હિંદુ ધર્મ વીકાનયર, કીની સુખ ચૈમાસ,

નિહાં એ નિજ જ્ઞાનમેં, કીનો ગ્રંથ અભ્યાસ.

૧૫૩

વર્તમાન કાલ થીત આગમ સકલ વીત,

જગમેં જ્ઞાનવાન સગ કહે હૈ.

જિનવર ધર્મ પરિ જાકી પરતીતિ થિર,

ઔર મત વાતચિતમાહિ નાહિં કહે હૈ.

જિનદત્ત સરિવર કહી જો ક્રિયા પ્રવર,

ખરતર ખરતર શુદ્ધ રીતિ વહે હૈ.

પુણ્ય કે પ્રધાન ધ્યાન સાગર સુમતિહિકે,

સાધુરંગ સાધુરંગ રાજસાર લહે હૈ.

૧૫૪

સખ પાઠક સિરસેહરો, રાજસાર ગુનવાન,
વિચરે આરીજ દેશમે, ભવિજન છત્ર સમાન.

૧૫૫

તાકે શીશ હૈ વિનીત પરભીત સૌ વિતીત,
સાધુ રીત નીત ધારી ગુન અભિરામ હૈ,
આત્મજ્ઞાન ધર્મધર વાચક સિદ્ધાંત વર,
અતિ ઉપશાંત ચિત્ત જ્ઞાનધર્મ નામ હૈ,

તાકે શિષ્ય રાજહંસ રાજહંસ માનસર,
સુપ્રધાન ઉદમાદિ ગુન ગન ધામ હૈ,

અંતેવાસી દેવચંદ કીનો એ ગ્રથવર,
અપનો ચેતન રામ ખેલિવૈકુંઠામ હૈ.

૧૫૬

કીનો યહાં સહાય અતિ. દુર્ગદાસ શુભચિત્ત;
સમગ્ગવન નિજ ભિત્તકૌ, કીનો ગ્રંથ પવિત્ત.

૧૫૭

આતમ સભાવ મિહુમલ્લ કૌ પહારી દીઠો,
લેરદાસ લેઉદાસ મૂલચંદ જન હૈ.

જ્ઞાન લેખ રાજવર પારસ સ્વભાવ ધર,
સોમજીવ તત્ત્વપરિ જાકિ સરધાન હૈ,
જ્ઞાનાદિ ત્રિગુન મત અધ્યાતમ ધ્યાન મંત;
મુલતાંન થાંન વાસી શ્રાવક સુજન હૈ.

તાકી ધર્મ પ્રીતિ મન આનિકૈ ગરથ કીનો,
ગુન પરજય ધર જામે દ્રવ્યજ્ઞાન હૈ.

૧૫૮

x

x

x

x

વિક્રમ સંવત માન યહ, લાય લેશ્યાકે લેદ્દ;
શુદ્ધ સંચમ અનુમોદિકૈ, કરિ આશ્રવકો છેદ (૧૭૬૭).
તાદિન યા પોથી રચી, વધ્યોં અધિક સંતોષ
શુભ વાસર પૂરન ચર્ધ, પ્રથમ જિનેસર મોક્ષ.

૧૬૩

x

x

x

x

જ્ઞાન ધ્યાન સુખ ચાન યહ, યહ મુગતિકો પંથ,
અવદાર નવ યહ હૈ, પૂરન ભયો ગરંથ.

૧૬૭

અગમસાર-ગદ્યગ્રંથ છે (સંવત્ ૧૭૭૬ ફાગણ શુદ્ધ ૩ ભોમવાર
મોટા કોટ મરોટમાં.

આ ગૂજરાતી ગદ્યમાં કરેલ ગ્રંથ છે તેમાં છેવટે પોતાના પરિ-
ચયરૂપે તેમજ ગ્રંથના હેતુ રૂપે નીચે પ્રમાણે પ્રશસ્તિ આપી છે:-

- અષ્ટ કર્મવન દાહકે, ભયે સિદ્ધ જિનચંદ્ર;
તાસમ જે અપ્પા ગણે, વદે તાકો ઈંદ. ૧
- કર્મરોગ ઔષધ સમી, જ્ઞાન સુધારસ પુષ્ટિ;
શિવ સુખામૃત સરોવરી, જય જય સમ્યક્ દૃષ્ટિ. ૨
- એહિંજ સદ્ગુર શીખ છે, એહિંજ શિવપુર માગ,
લેજો નિજ જ્ઞાનાદિ ગુણ, કરજો પરગુણ ત્યાગ. ૩
- જ્ઞાન વૃક્ષ સેવો ભવિક, ચારિત્ર સમક્રીતમૂલ;
અમર અગમ પદ ફલ લહો, જિનવર પદવી ફૂલ. ૪
- સંવત સત્તર છિહુતરે, મન શુદ્ધ ફાગણ માસ;
મોટે કોટ મરોટમાં, વસતાં સુખ ચોમાસ. ૫
- સુવિહિત ખરતર ગચ્છ મુથિર, યુગવર જિનચંદ્ર સૂર,
પુણ્યપ્રધાન પ્રધાન ગુણ, પાઠક ગુણે પહૂર. ૬
- તાસ શિષ્ય પાઠક પ્રવર, સુમતિસાર ગુણવંત;
સકલ શાસ્ત્રજ્ઞાયક ગુણી, સાધુરંગ જસવંત. ૭
- તાસ શિષ્ય પાઠક વિબુધ, જિનમત પરમત જાણુ,
ભવિક કમલ પ્રતિબોધવા, રાજસા(ગ)ર ગુરુ ભાણુ. ૮
- જ્ઞાનધર્મ પાઠક પ્રવર, શમદમ ગુણે અગાહ;
રાજહસ ગુરુ ગુરુ શક્તિ, સદુ જગ કરે સરાહ. ૯
- તાસ શિષ્ય અગમરૂચિ, જૈન ધર્મકે દાસ;
દેવચંદ આનંદમે, કીનો ગ્રંથ પ્રકાશ. ૧૦

આગમસારોદ્ધાર એહ, પ્રાકૃત સંસ્કૃત રૂપ;	
અંથ ક્રિયો દેવચંદ્ર મુનિ, જ્ઞાનામૃત રસકૂપ;	૧૧
કર્ચો ધર્મ સદાય અતિ, દુર્ગદાસ શુભ ચિત્ત;	
સમન્નવન નિજ મિત્રકું, કીનો અંથ પવિત્ર.	૧૨
ધર્મ મિત્ર જિન ધર્મ રતન, ભવિજન સમકિતવંત;	
શુદ્ધ અમર પદ જોળખણુ, અંથ ક્રિયો ગુણુવત.	૧૩
તત્ત્વજ્ઞાનમય અંથ ચહ, જોવે બાલાબોધ,	
નિજપર સત્તા સખ લિખે, શ્રોતા લહે પ્રબોધ.	૧૪
તા કારણુ દેવચંદ્ર મુનિ, કીનો આગમ અંથ;	
ભણુશે ગુણુશે જે ભવિક, લહેશે તે શિવપંથ.	૧૫
કથક શુદ્ધ શ્રોતાશ્રિયિ, મિલજો એહ સંયોગ;	
તત્ત્વજ્ઞાન શ્રદ્ધા સહિત, વહી કાય નિરોગ.	૧૬
પરમાગમશુ રાચજો, લહેશે પરમાનંદ;	
ધર્મ રાગ ગુરુ ધર્મ સૌ, ધરજો એ સુખકંદ.	૧૭
અંથ ક્રિયો મન રંગ સોં, સિતપખ ફાગુણુ માસ;	
ભોમવાર અરુ તીજ તિથિ, સફલ ફલી મન આસ.	૧૮
આગમસારની પ્રશસ્તિ પછી નીચે પ્રમાણે લેખકે જણાવ્યું છે:—	
સંવત સત્તર ત્રયાસીએ, વદિ તેરસ ગુરુ માસ;	
શ્રી જાલોલ સુગ્મનકે, લિખિત મુનિ દુર્ગદાસ.	૧
શ્રી શિરાહવાસી સુધક, આવક ચતુર સુગ્મણુ;	
અભયચંદ્રકે આગ્રહે, પુસ્તક લિખ્યો પ્રમાણુ.	૨
મુલચંદ્ર ટોકર પ્રમુખ, શુદ્ધ પરણુતિ ધારી;	
આગમ અધ્યાતમ અરથ, વાંચો વીસ્તારી.	૩
રક્ત વસ્ત્ર બાલપુરી, ધરજો આતમ ધર્મ,	
ઔર ધર્મ સખ ભર્મ હે, જસૌ બધે કર્મ.	૪
ક્ષેત્ર સ્પર્શનાકે ઉદે, તુમ હમ દર્શન હોય;	
મનો વર્ગણુ કો મિલન, ચાહત હે નિત સોય.	૫

તુમ્હ જેસે રાચક ગુણી, સમજો મુત સંતોષ;
 મિલ્યા જ્ઞાન બિમણો વધે, લહે જ્ઞાન રસ પોષ. ૬
 યા ચિતસ્યેં નિત વાંચજો, શ્રી જિનાય નમ શુદ્ધ;
 સ્વામી તુમ્હ બાલપુરી, અહનિશિ જ્ઞાન વિશુદ્ધ. ૭.
 ઇતિ મંગલં.

રાધા વર કે કર વસે, પાંચો અક્ષર એહ;
 આદક્ષરો ફરિ કરિ, વચેં સો હમકો દેહ. ૧
 સજન હમ તુમ જાનિયો, યહ પ્રીત વ્યવહાર;
 નવ કૌ અંકુ જા ના મિટે, નવ કે અંક પહાર. ૨
 દોનુઉ દ્વહા સમ કૈ, ધરજ્યો જ્ઞાન સનેહ;
 પ્રત્યુત્તર પાછો દેયણુ, વૈશેષિક મુતી દેહ. ૩

—ઇતિ આગમસાર ગ્રંથ સમાપ્ત.

નનયચક્રસાર (ગદ્ય ગ્રંથ છે).

આ પણ ગૂર્જરાતીમાં-લોક બાપામાં ગદ્ય રૂપે છે તેમાં મંગલા-
 ચરણ સંસ્કૃતમાં ત્રણ શ્લોકમાં કર્યું છે કે.

પ્રણમ્ય પરમબ્રહ્મ-શુદ્ધાનન્દ રસાસ્પદમ્ ।
 વીરં સિદ્ધાર્થ રાજેન્દ્ર-નન્દનં લોકનન્દનમ્ ॥
 નત્વા સુધર્મસ્વામ્યાદિ, સંઘંસદ્વાચકાન્વયં ।
 સ્વગુરુન્ દીપચન્દ્રાણ્ય પાઠકાન્ શ્રુતપાઠકાન્ ॥
 નયચક્રસ્ય શબ્દાર્થ કથનં લોકમાષયા ।
 ક્રિયતે વાલ્લભોધાર્થં સમ્યગ્માર્ગવિશુદ્ધયે ॥

અંતે પ્રશસ્તિ પદમાં આપી છે કે:—

સૂક્ષ્મબોધ વિણુ ભવિકને, ન હોયે તત્ત્વ પ્રતીત,
 તત્ત્વાલંબન જ્ઞાન વિણુ, ન ટલે ભવ ભ્રમ ભીત. ૧
 તત્ત્વ તે આત્મ સ્વરૂપ છે, શુદ્ધ ધર્મ પણ તેહ,
 પરભાવાનુગ એતના, કર્મગેહ છે એહ. ૨

- તણ પરપરિણતિ રમણતા, ભજ નિજભાવ વિશુદ્ધ;
આત્મભાવથી એકતા, પરમાનંદ પ્રસિદ્ધ. ૩
- સ્વાદ્વાદ ગુણ પરિણમન, રમતા સમતા સંગ;
સાધે શુદ્ધાનંદતા, નિર્વિકલ્પ રસ રંગ. ૪
- મોક્ષસાધન તણુ મૂલ તે, સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન;
વસ્તુધર્મ અવબોધ વિણુ, તુલ્યપંડન સમાન. ૫
- આત્મબોધ વિણુ જે ક્રિયા, તે તો બાલકચાલ;
તત્ત્વાર્થની વૃત્તિમે, લેજો વચન સંભાલ. ૬
- રતનત્રયી વિણુ સાધના, નિષ્કલ કહી સદીવ;
લોકત્રિજય અધ્યયનમે, ધરો ઉત્તમ જીવ. ૭
- ઈન્દ્રિય વિષય આસંસના, કરતા જે મુનિ લિંગ;
ખૂતા તે ભવપંકમે, ભાષે આચારાંગ. ૮
- ક્રમ જાણી નાણી ગુણી, ન કરે પુદ્ગલ આસ;
શુદ્ધાત્મ ગુણમે રમે, તે પામે સિદ્ધિ વિલાસ. ૯
- સત્યાર્થ નયજ્ઞાન વિનુ, ન હોવે સમ્યગ્જ્ઞાન;
સત્યજ્ઞાન વિણુ દેશના, ન કહે શ્રી જિન બાણ. ૧૦
- સ્વાદ્વાદવાદી ગુર, તસુ રસ રસિયા શીસ;
યોગ મિલે તો નીપજે, પૂરણુ સિદ્ધ જગીસ. ૧૧
- વક્તા શ્રોતા યોગથી, શ્રુત અનુભવ રસ પીન;
ધ્યાન ધ્યેયની એકતા, કરતા શિવ સુખ લીન. ૧૨
- ક્રમ જાણી શાસનરચિ, કરજો શ્રુત અભ્યાસ;
પામી ચારિત્ર સંપદ, લહેશે લીલ વિલાસ. ૧૩
- દીપચંદ્ર ગુરજાજને, સુપસાર્યે ઉલ્લાસ;
દેવચંદ્ર ભવિહિત ભણી. કીધો ગ્રંથ પ્રકાશ. ૧૪
- સુણુસે ભણુસે જે ભવિક, એહ ગ્રંથ મન રંગ;
જ્ઞાન ક્રિયા અભ્યાસતાં, લહેશે તત્ત્વતરંગ. ૧૫

દ્વાદશાર નયચક્ર છે, મલ્લવાદિ કૃત વૃદ્ધ;	
સમશતિ નય વાચના, કીધી તિહાં પ્રસિદ્ધ.	૧૬
અલ્પમતિના ચિત્તમે, નાવે તે વિસ્તાર;	
મુખ્ય સ્થૂલ નય લેહનો, માખ્યો અલ્પ વિચાર.	૧૭
અરતર મુનિ પતિ ગચ્છપતિ, શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીશ	
તાસ શીસ પાઠક પ્રવર, પુણ્યપ્રધાન મુનીશ.	૧૮
તસુ વિનયી પાઠક પ્રવર, મુમતિ સાર સસહાય;	
સાધુરંગ ગુણુ સંનિધિ, રાજસાર ઉવજ્જનય.	૧૯
પાઠક જ્ઞાનધર્મ ગુણી, પાઠક શ્રી દીપચંદ;	
તાસ સીસ દેવચંદ કૃત, ભણતાં પરમાનંદ.	૨૦

(૮૭૨)+ રત્નાત્ર પૂજા (વિધિ સહિત કે જે ગદ્ય પદ્યમાં છે)

આદિ—

ઢાલ ૧

ચઉત્તિસે અતિસય જુઓ, વચનાતિસય જુત્ત;
સો પરમેસર દેખિ ભવિ, મિંહાસણુ સંપત્ત.

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૮

પૂરણુ કલશ શુચિ ઉદ્ધની ધારા, જિનવર અંગે નામે;
આતમ નિર્મલ ભાવ કરંતા, વધતે શુભ પરિણામે.

x

x

x

x

અરતર ગચ્છ જિન આણુ રંગી, રાજસાગર ઉવજ્જાય;
જ્ઞાનધર્મ દીપચંદ સુપાઠક, સુગુરતણે સુપસાય.
દેવચંદ જિનભક્તે ગાયો, જન્મ મહોત્સવ છંદ;
બોધખીજ અંકૂરો ઉદ્ભવ્યો, સંધ સકલ આનંદ.

૭

કલશ.

x

x

x

x

દેવચંદ જિન પૂજના, કરતાં ભવપાર;
જિનપડિમા જિન સારખી, કહી સૂત્ર મઝાર.

૪

(૮૭૩)+ નવપદપૂજા.

(હાલમાં યશોવિજયજીની શ્રીપાલ રાસાંતર્ગત નવપદપરનાં કાવ્યો, દેવચંદ્રજીનાં કાવ્યો અને જ્ઞાનવિમલસૂરિનાં કાવ્યો એમ ત્રણેનાં મળીને કહેવામાં આવે છે તે પૈકી આ દેવચંદ્રજીનાં જૂદાં લઘુ શકાય. નવપદ એટલે અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, મુનિ, એ પાંચમાં દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર અને તપ એ ચાર મેળવતાં થતાં નવ પદ.)

આદિ—

૧ અરિહંત પદપૂજા. ઉલાલાની દેશી.

તીર્થપતિ અરિહા નમું, ધર્મધુરંધર ધીરોજી,
દેશના અમૃત વરસતા, નિજ વીરજ વડ વીરોજી.

ઉલાલો

વર અખય નિર્મલ જ્ઞાનભાસન, સર્વ ભાવ પ્રકાશતા,
નિજ શુદ્ધ શ્રદ્ધા આત્મભાવે, ચરણચિરતા વાસતા.

×

×

×

×

અંતે—

કલશ.

ધૃધ સયલ સુખકર ગુણપુરંદર, સિદ્ધચક્ર પદાવલી,
સવિ લઘિધવિદ્યા સિદ્ધિ મંદિર, ભવિક પૂજો મન રૂલી.
ઉવઝાય વર શ્રી રાજસાગર, જ્ઞાનધર્મ સુરાજતા,
ગુરુ દીપચંદ સુચરણ સેવક, દેવચંદ સુશોભતા.

૨૧

(૮૭૪)+ અતીતજિન ચોવીશી.

આદિ—

પ્રથમ કેવલજ્ઞાની સ્તૉ

નામે ગાજો પરમ આલ્હાદ, પ્રગટે અનુભવ રસ આસ્વાદ,
તેથી થાયે મતિ સુપ્રસાદ, સુણુતાં ભાજેરે કાંઈ વિષય વિષાદરે
જિણુંદા તાહરા નામથી મન ભીનો.

×

×

×

×

અંતે—

૨૧ મા શુદ્ધમતિ જિનસ્તૃ

x

x

x

x

જે નિજ પાસે હો તે શું માગીએ ? દેવચંદ્ર જિનરાય,
તોપણ મુજને હો શિવપૂર સાધતાં, હોખે સદા સુસહાય—
શ્રી શુદ્ધ મતિ હો જિનવર પૂરવો.

(આ પછી ૨૨ મા, ૨૩ મા અને ૨૪ મા અતીત જિનપરનાં
સ્તવનો પ્રકટ નથી થયાં, કારણ કે મળી નહી શક્યાં હોય.)

(૮૭૫)+ અધ્યાત્મગીતા. [લીંબડીમાં].

આદિ—

રાગ—ઢાલ ભમર ગીતાની.

પ્રભુમિએ વિશ્વ હિત જૈન વાણિ, મહાનંદ તર સિંચવા અમૃત પાણી,
મહા મોહપુર ભેદવા વજ્રપાણિ, ગહન ભવફંદ છેદન કૃપાણી. ૧

અંત—

વસ્તુ તત્ત્વે રમ્યા તે નિગ્રંથ, તત્ત્વ અભ્યાસ તિહાં સાધુ પંથ,
તિણે ગીતાર્થ ચરણે રહિજે, શુદ્ધ સિદ્ધાંત રસ તો લહિજે. ૪૭
શ્રુત અભ્યાસી ચોમાસિ વાસી લિંબડી ઠામ,
શાસન રાગી સોભાગી શ્રાવકનાં બહુ ધામ.

ખરતરગચ્છ પાઠક શ્રી દીપચંદ્ર સુપસાય,

દેવચંદ્ર નિજ હરખે ગાયો આતમરાય.

(૮૭૬)+ વીર જિનવર નિર્વાણ. દિવાલીદિને ભાવનગરમાં.

આદિ—

મંગલાચરણ જે સંસ્કૃત શ્લોકમાં છે.

ઢાલ ૧.

બાર વરસ તપસાધન કીનો, ત્રીસ વરસ શ્રુત વરસ્યો,
અનુપમ જ્ઞાન પ્રકાશી જિનવર, મુનિવર તુંજ રસ ફરસ્યો હો પ્રભુજી. ૧

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૧૨.

ગાવો ગાવોરે જિનરાજતણા ગુણ ગાવો,
સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન ચરણની નિર્મલ ચિરતા પાવોરે. જિ.

x

x

x

x

સુવિહિત ખરતરગછ પરંપર, રાજસાર ઉવઝાયો,
તાસ શિષ્ય પાઠક રામદમધર, જ્ઞાન ધર્મ સુખદાયોરે. જિ. ૪
દીપચંદ પાઠક ઉપગારી, શાસનરાગ સવાયો,
તાસ શિષ્ય શુચિ ભક્તિ પ્રસંગે, દેવચંદ્ર જિન ગાયોરે. જિ. ૫
ભાવનગર શ્રી ઋષભપ્રસાદે, દીવાલિ દિન ધ્યાયો.
સંઘ સકલ શ્રુતશાસનરાગી, પરમ પ્રભોદ ઉપાયોરે. જિ. ૬
શાસન નાયક વીર જિનેસર, ગુણ ગાતાં જયભાલો,
દેવચંદ્ર પ્રભુસેવન કરતાં, મંગલમાલ વિશાયોરે. જિ. ૭
—પોથી ૬૪-પં. જૈ. શ્રવે. ભં. જયપુર શહેર.

ગજસુકુમાલ સઝાય.

આદિ—

દારિકા નગરી ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ, કૃષ્ણ નરેસર ભુવનપ્રસિદ્ધ.

* * * *

અંતે—

ખરતરગછ પાઠિક દીપચંદનો, દેવચંદ્ર વદે મુનીરાયરે,
સકલ સિદ્ધિસુખકારણ સાધુજીરે, ભવોભવ હોજ્યો મુગુર સહાયરે,

ધન્ય. ૩૮

—સંપૂર્ણ લખ્યું છે આઈ પુરી પઠનારે શ્રી ગજસુકુમાલ સઝાય
સમાપ્ત લખીતં મુની મોહનરત્નજી શ્રી ડ્રાંગપુર નયરે મહારાણા શ્રી
રણમલસિંધજી રાજ્યે શ્રી શુભં ભવતૂ. પૃ. ૨ પં. ૧૨ ગુ. વિ.
૩૬ પદ પ્ર. કા. —લિ. ૧૯૧૪ માગ. શુ. ૫. ૩-૧૨ આ. ક.

દ્વાદશાંગી સઝાય.

આદિ—

દાલ. એ ગુણ વીરતણો ન વીસાઈ એ દેશી.

વીર જિણેસર જગ ઉપગારી, ભાષા ત્રિપદી સારરે,
ગણધર જોધ વધ્યો અતિ નિરમલ, પસર્ગો શ્રુતવિસ્તારરે. વીર. ૧

અતે—

શ્રુત સિઝાયે જિનપદ લહીયે, થાયે તત્ત્વની સોધિરે,
દેવચંદ્ર આણાયે સેવો, જિમ લહો શુદ્ધ પ્રબોધરે. વીર. ૧૪

—શુ. વિ.

આત્મહિત શિક્ષા.

અતે—

પરમ અધ્યાતમ જે લખે, સદગુર કેરેં સંગ,
તિણકું ભવ સફલો હવે, અવિહડ પ્રગટેં રંગ. ૧
ધર્મધ્યાન કો હેત યહ, શિવ સાધનકો ખેત,
ઐસો અવસર કખ મિલી, ચેત સકે તો ચેત. ૨
વક્તા શ્રોતા સખ મિલેં, પ્રગટેં નિજગુણુ ૩૫,
અખય ખજનો જ્ઞાનકો, તીન લુવવકો ભૂપ. ૩
એહ પત્ર અનૂપ છે, સમજે જે ચિત લાય,
દેવચંદ્ર કવિ ઇમ કહે, નિજ આતમ થિર થાય. ૪

(૮૭૭)+ ચોવીશી. (૨૪ તીર્થંકરનાં સ્તવનો) સ્વોપચ બાલાવબોધ
સહિત.

(કલશ.)

ચોવીશે જિનગુણુ ગાધયેં, ધ્યાધયેં તત્ત્વસ્વરૂપોણ,
પરમાનંદપદ પાધયેં, અક્ષય જ્ઞાન અનૂપોણ. ચો. ૧
ચવદહસેં બાવન ભલા, ગણધર ગુણભંકારોણ,
સમતામયી સાહુ સાહુણી, સાવય સાવયી સારોણ. ચો. ૨

x

x

x

x

શ્રી જિનચંદ્રની સેવના, પ્રગટે પુણ્ય પ્રધાનોણ,
મુમતિસાગર અતિ ઉદ્ધાસે, સાધુરંગ પ્રભુ ધ્યાનોણ. ચો. ૭
મુવિહિત ખરતર ગચ્છવર, રાજસાર ઉવઝાઓણ,
જ્ઞાનધર્મ પાઠક તણો, શિષ્ય સુરસ સુખદાઓણ. ચો. ૮

દીપચંદ્ર પાઠક તથા, શિષ્ય સ્તવે જિનરાજેજી,

દેવચંદ્ર પદ સેવતાં, પૂર્ણાનંદ સમાજેજી.

ચો. ૯

૧ રાજસાર-મરસ્થલમાં અનેક ચૈત્ય પ્રતિષ્ઠાકારક આવશ્યકોદ્ધાર પ્રમુખ અંથોના કર્તા. ૨ જ્ઞાનધર્મ-જે ન્યાયાદિક અથાધ્યાપક હતા. અને જેણે ૬૦ વર્ષ લગી જીભના રસ તજી શાકભાજી તેજી સંવેગવૃત્તિ ધારણ કરી. ૩ દીપચંદ્ર-શત્રુજય શિવાસોમજી કૃત ચોમુખ અનેક બિંબ પ્રતિષ્ઠા તથા પાંચ પાંડવના બિંબની સમોસરણ ચૈત્ય તથા કુંથુનાથ ચૈત્ય પ્રતિષ્ઠા કરી. રાજનગરમાં સહસ્ત્રકૃણા પાર્શ્વપ્રભુની પ્રતિષ્ઠા કરી.

—મૂળ સ્તવનોની પ્રત ૧૬-૧૨. સં. ૧૭૯૮ ના વર્ષે પોસ સુદિ ૧૪ વાર શુકે, રાજનગરે. ગો. ના.-મો. સે. લા.

—સં. ૧૮૧૫ વર્ષે કાલ્પુન માસે ચતુર્દશ્યાં અર્જુને પક્ષે લિખિતા ધ્યં સ્તુતિ જિનાનાં. આલાવબોધ સહિત. પત્ર. ૧૧૭ પં. ૧૨ આ. કા.

(૮૯૮)+ વીશી (૨૦ વિહરમાન જિનની સ્તુતિઓ).

(કલશ)

વંદો વંદોરે જિનવર વિચરંતા વદો;

કીર્તન સ્તવન નમન અનુસરતાં, પૂર્વ પાપ નિકંદોરે. જિં ૧

×

×

×

×

સિંહાયલ ચૌમાસ રહીને, ગાયો નિજગુણ હદો;

જિનપતિ ભક્તિ મુગતિનો મારગ, અનુપમ શિવસુખ કંદોરે. જિં ૨

અરતર ગમ્હ જિનચંદ સૂરિવર, પુણ્ય પ્રધાન મુણિંદો;

સુમતિસાગર સાધુરંગ સુવાચક, પીધો શ્રુતમકરદોરે. જિં ૩

રાજસાર પાઠક ઉપગારી, જ્ઞાનધર્મ દિણદો;

દીપચંદ સદગુરુ ગુણવંતા, પાઠક ધીર ગયંદોરે. જિં ૪

દેવચંદ ગણિ આતમહેતે, ગાયા વીશ જિણદો;

ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ સંપત્તિ પ્રગટે, મુજસ મહોદય વદોરે. જિં ૫

—છતિ વિંશતિ વિરહમાન જિન સ્તવનાનિ સંપૂર્ણ.

—સંવત્ ૧૮૫૨ શાકે ૧૭૧૭ વર્તમાને પં. ઇંદ્રમાણુ મુનિ એવા પ્રતિ લિપીકૃતા શ્રીમજ્જેસલમેર વાસ્તવ્ય પ્રહાસર આમે રાવલશ્રી મૂલ-રાજજી વિજયરાજ્યે વાચ્યમાનો ચિરંજીવાત્ ૩-૧૪ ગો. ના.

પ્રભંજના સઠ—લીંબડીમાં.

આદિ— ગિરિ વૈતાઢ્યને ઉપરેં, ચક્રાંકા નયરી લો અહો ચ.

x

x

x

x

અંતે—

રાજસાર પાઠક ઉપગારી, જ્ઞાનધર્મ દાતારી;
દ્વીપચંદ પાઠક ખરતર વરે, દેવચંદ સુખકારીરે.
નયર લિંબડી માંહે રહીને, વાચ્યમ સ્તુતિ ગાઈ;
આતમ રસિક શ્રોતાજન મનને, સાધનરૂચિ ઉપજાધરે.
ધર્મ ઉત્તમ ગુણુ માલા ગાવો, પાવો હર્ષ બધાધરે;
જૈન ધરમ મારગ રૂચિ કરતાં, મંગલ લીલ સદાધરે.

(૨. પત્ર પ્ર. કા. ૪-૧૦ આ. ક.; રત્ન.)

ખાંચ ભાવના સ.

આદિ—સ્વર્જિત સીમંદર પરમ, ધરમ ધ્યાન સુખ દામ;
સ્વાદ્વાદ પરિણામ ધર, પ્રણમું ચેતન રામ.

અંતે—

જયવંતા પાઠક ગુણુધારી, રાજસારે સુવિચારીજી;
નિર્મલ જ્ઞાનધર્મ સંભાલી, પાઠક સુવિહિત કારીજી.
રાજહંસ સુગુર સુપસાયે, દેવચંદ્ર ધર્મ ગાવેજી;
ભવિક જીવ જે ભાવના ભાવે, તેહ અમિત સુખ પાવેજી. ૫
જેસલમેરી સાહ સોભાગી, વરધમાન વડ ભાગીજી;
પુત્ર કલત્ર સકલ સોભાગી, સાધુ ગુણુના રાગીજી. ૬
તસુ આગ્રહે ભાવના ભાધ, દાલ બંધ મેં ગાઈજી;
ભણુસ્યૈ ગુણુસ્યૈ જે એ ગ્યાતા, લહસ્યૈ તે સુખ સાતાજી. ૭

મન શુદ્ધ પાંચે ભાવના ભાવો, પાવન નિજ ગુણ પાવેળ;
મન મુનિવર ગુણ સંગ વસાવૌ, સુખ સંપતિ ગૃહ થાવેળ. ૮

—૫-૧૪ આ. ક. મો. સે. લા.

+ઢંઢણુમુનિ સ. (વનિતા વિહસીને વીનવે. દેશી).

આદિ—ધન ધન ઢંઢણુ મુનિવર, કૃષ્ણ નરેસર પુત્રોરે;

અતે—દેવચંદ્ર પદ પામીયૈ, લહીયૈ પરમાનંદોરે. ધ૦ ૨૭

૨-૧૪ આ. ક.

ગિરનાર સ્તુતિ, સિદ્ધાચલ સ્તુતિ, પાર્શ્વજિન નમસ્કાર—

૧. ૧૫. આ. ક.

+અષ્ટપ્રવચન માત સંજાય.

આદિ—

સુકૃત કલ્પતર શ્રેણિનિ, વર ઉત્તર કુરે ભૂમિ;

અધ્યાતમ રસ સસિકલા, શ્રી જિનવાણિ નૌમિ. ૧

દ્વીપચંદ પાઠક સુગુર, પય વંદી અવદાત;

સાર શ્રમણ ગુણ ભાવના, ગાઈસુ પ્રવચનમાત. ૨

અતે—

x

x

x

x

રાગ ધન્યાશ્રી.

તે તરીયા ભાઈ તે તરીયા, જે જિનશાસન અનુસરિયારે;

જેહ કરે સુવિહિત મુનિ કિરિયા, જ્ઞાનામૃત રસ દરિયારે. ૧

x

x

x

x

અરતર મુનિ આચરણા ચરિયા, રાજસાગર ગુણ ગિરિયાળ;

જ્ઞાનધર્મ તપ ધ્યાને વસિયા, શ્રુત રહસ્યના રસિયાળ. ૪

તે દ્વીપચંદ પાઠક પદ ધરિયા, વિનયરયણ સાગરિયાળ;

દેવચંદ મુનિ ગુણ ઉચરિયા, કર્મ અરિ નિર્જરિયાળ. ૫

સુરગિરિ સુંદર જિનવર મંદિર, શોભિત નગર સવાપ્તળ;

નવાનગર ચોમાસું કરિને, મુનિવર ગુણથુતિ ગાપ્તળ. ૬

મુનિ ગુણુ માલા ગુણુહ વિશાલા, ગાવો ઢાલ રસાલાજી;
ચૌવિહ સંધ સમણુ ગુણુ થુણુતાં, ચાસ્યે લીલ વિલાસજી.

૭

કલશ.

ધમ દ્રવ્ય ભાવે સમિતિસમિતા, ગુપ્તિગુપ્તા મુનિવરા;
નિર્મોહ નિર્મલ શુદ્ધ ચિદ્ધન, તત્ત્વ સાધન તત્પરા,
દેવચંદ્ર અરિહા આણુ વિચરે, વિસ્તરે જસ સંપદા;
નિર્ઘ્રય વંદન સ્તવન કરતાં, પરમ મંગલ મુખ સદા.

—લિ. ૧૯૧૮ આશો શુ. ૭ ભોમે. ૫-૧૪ આ. કા.

આઠરૂચિ સઝાય.

આદિ— (ઉલાલાની દેશી)

સુરપતિ નતઃ દેવ અમિતગુણી, સવિભાવ પ્રકાશક દિનમણી.

અંતે—દેવચંદ્ર આણુ રૂચિ હોળે, બાલગોપાલરે,

આતમ તત્ત્વ સંભાલરે, કરજ્યે જિનપતિ બાલરે;

ચાસ્યો પરમ નિહાલરે. આ૦ ૧૨

(સ્થાનાંગમાં અષ્ટમખોલમાં આઠ રૂચિ કહે છે).

નિજગુણુ ચિંતવન મુનિ સઝાય.

આદિ—

ધનધન જે મુનિવર સંયમવર્ધાજી;

×

×

×

×

અંતે—સદ્ગુરૂ પાઠક દીપ્યદનોજી, શિષ્ય ગણી ભાળે દેવચંદ્રે. ધ. ૧૧

૨. આ. ક.

નગુરુગુણુ છત્તીસી બાલાવખોધ—ગદલોક ભાષામાં. મૂળગ્રંથ—પ્રાકૃત
વ્રજસેન શિષ્ય કૃત.

આદિ—

પ્રણમ્ય પરમાત્માનં, શુદ્ધ રચાદ્વાદેશકં;

શ્રી વીરં શાસનાધીશ, વિશ્વેશં પ્રણુમામ્યહં.

૧

શ્રીમદાચાર્યવર્યાણાં, ગુણાનાં ષટ્ત્રિંશકા;
ટપ્પાર્ય શિષ્યખોધાય, દેવચંદ્રેણ પ્રોચ્યતે.

૨

x

x

x

x

અંતે—

શ્રીમત્ ખરતર ગછે, પાઠક રાજસાર સત્સંજા;

તત્ શિષ્ય પાઠકોત્તમ ધીરા, શ્રી જ્ઞાનધર્મોદ્ધા:

૧

તેપાં શિષ્યપ્રવરા પાઠક દીપચંદ્રાભા:

તેપાં શિષ્યેણાયં બાલખોધો વિનિર્મિત:

૨

મુણિગુણ સ્મરણાલંકૃતો, વિશુદ્ધચિત્તેન દેવચંદ્રેણ,

ભવ્યજનાનુગૃહકૃતે, કૃતસ્સદ્ભ્યાસરસિકેન.

૩

—ધૃતિશ્રી ગુરુ ગુણ બાલખોધાર્ય સમાપ્તમ્. ૧૨ પં. ૧૬ ગુલાબવિનયજી)

+વિચારસાર અંથ. પ્રાકૃત ગા. ૩૦૫ સ્વોપજ સંસ્કૃત નવાનગરમાં

દીકા તથા ટપાસહીત સં. ૧૭૯૬ કાર્તિક શુદ્ધ ૧.

અંતે—

ગાથા. ૨૯૭ નો અર્થ—એ વિચારસાર પ્રકરણ તેહના અધિકાર છે. તિહાં પહેલો અધિકાર ગુણ કાણાનો, બીજો અધિકાર માર્ગણાનો છે. એ અંથ રાધનપુરવાસી શ્રદ્ધાવંત શાંતિદાસ નામે ગૃહસ્થ તેણે ઉધ્ધાર સર્વ ગુણકાણે, તથા માર્ગણાઈ ભાવ સર્વ સંગ્રહા ધારી વિચારી ચોખ્ખા કર્યા.

ગાથા ૨૯૮ તેહને અનુગ્રહને અર્થઈ ગાથા રચી વિચારસારની. આગમની રીતે તે શુદ્ધ તે. શું ગ્યાનિ વાણી પ્રમાણ છે.

ગાથા ૨૯૯ સુવિહિત યથાર્થી જગ આગમના અનુસારી સાજ સમાચારી. તેહવો—એહવો ખર(તર) ગછ છે. તિહા યુગપ્રધાન સદ્ગુરુ શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ થયા. તેહની સાખા પરપરા મધ્યે શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી પુન્યપ્રધાનજી, તેહના શિષ્યોપાધ્યાય સુકૃતિ સાગરજી, તેહના શિષ્ય વાચક -મુખ્ય શ્રી સાધુસારજી, તેહના શિષ્ય જિનવર વચનનો જે તત્ત્વસાર તેહમે પ્રવીણ ઉપાધ્યાય શ્રી રાજસારજી થયા.

ગાથા ૩૦૦ તેહના શિષ્ય જ્ઞાન તથા ધર્મ, જે આરિત્ર તેહના ધરણુહાર ઉપાધ્યાય જ્ઞાનધર્મજી એહવે નામે થયા.

ગાથા ૩૦૧ તેહનો શિષ્ય અધ્યાત્મ તત્ત્વતો રસીક જિન આગમ પ્રમાણુ તત્ત્વ સ્વરૂપનો કથક આગમસાર જ્ઞાનસાર તત્ત્વાવબોધ પ્રમુખ્ય ગ્રંથનો રચવેક આત્માને હીત કરવો, જીન જ્ઞાન રચિ, દેવચંદ્ર ગણી એહવે નામે એ તેણે સૂત્ર રચ્યો. ગાથા બંધ ભવ્ય જીવને ઉપગાર કાળે.

૩૦૨ રસ ૬ નિધિ ૯ સંજમ ૧૭ એટલે સત્તરસૈ છન્ન. વરસે શ્રી ગૌતમ સ્વામી દેવલ જ્ઞાન પામ્યા તે દિવસે એતણે કાર્તિક સુદ ૧ જૂહાર ભટ્ટારક પર્વ દિવસે આત્માનો બોધ કરવાને ઉઘર્યો છે. સમય કહેનાં સિદ્ધાંત તે સમુદ્ર તેહથી સિદ્ધાંતસમુદ્રને પાર પામેવાને દુર્લભપર એ અભ્યાસ કલ્યાણ છે.

૩૦૪ કમ્ભવયડી જે આહણી પૂર્વનો ઉદ્ધાર છે. તથા-શિવસર્વસૂરિ કૃત ભાષ્ય છર્ષ તથા જિન વલ્લભસૂરિ કૃત કર્મગ્રંથ છે તેહની ટીકા પણ મલયગિરિ સૂરી કૃત છે તથા દેવેન્દ્રસૂરી કૃત છે ઇત્યાદિક પૂર્વ સૂરીના જે વચન તે સર્વ જોધને અનુસારે એ વિચારસાર ગ્રંથ રચ્યો છે.

૩૦૫ જા જિણુ વાણિ વિજયઈ, ભાવથી રચિછઈ ઇમં વયણું,
નૂતણુપુરંમિ રમ્યં, દેવચંદ્રેણુ નાણું, ૩૦૫

જાસીમ જિનવાણી જયવંતી વરતે તાંસીમ ચિર રહો એ ગ્રંથના વચનની રચના, એ ગ્રંથના વચનની રચના, એ ગ્રંથની પૂરણતા નૂતનપુર નવાનગર મધ્યે પડિત દેવચંદ્ર ગણિ પોતાને તથા પરને પણ જ્ઞાન વિશેષ વૃદ્ધિને અરથે કરી ૩૦૫

—પત્ર. ૧૩૪ પં. ૧૦ ગુ. વિ.

૪૨૮ સાધાસાહ (કડુઆગચ્છે-કડુવો-ખીમ-વીરો-જીવરાજ-
તેજપાલ-રતનપાલ-જિનદાસ-તેજ-કલ્યાણ-લધુજી-ચોલાણુ શિ.

(૮૭૯) જંબૂ કુમાર રાસ, સં. ૧૭૬૪ કા. સુ. ૨ ગુરુ. સોહીગામમાં
અતે—

કંદુક ગછે સાહા કડુયો^૧, નાયક, ખીમ^૨ વિરૂ^૩ મન્ન ભાયા,
શુવરજ તેજ^૪ પાલ તણું^૫ પદ, રનનપાલ ગછરાયારે. ૯
સાતમેં પાટે ધરમગુણ ગ્યાયક, સાહા જિણુદાસ થપાયા;
તેજ^૬ કલ્યાણુ^૭ મહા બુદ્ધિધારક, કંદુક ગચ્છ દીપાયારે. ૧૦
સાહા લખુજી ગુણવંત વિરાજિત, દશમેં પાટે કહાયા,
એકાદશમેં સાર શ્રી થોભણુ, સીધવંત સોહાયારે. ૧૧
તાસ શિષ્ય લાવો^{૧૨} મન મોહે, મુનીવર જંબૂમલાયા;
સોહી ગાંમ રહી મન પાંતે, સરસ સખધ રચાયારે. ૧૨
અંથાઅંથ સકલ થયો ગુણ હુંકાવમેં (૧) બત્રીસ અધિકાયારે;
હાલ બત્રીશઅ છે અતિ સુંદર, ગાવયો ગુણીજન રાયરે. ૧૩
મંવત સતર ચૌસઠા વરસે, કાર્તિક સુદ સુપદાયારે;
ખીજ ગુરુ દિન પૂરણ કીધો, સારદ સુગુર પસાયારે. ૧૪
જે નરનારી ભણુરમેં સુણુરમેં, તસ લવ પીડ મિટાયારે;
સાહા લાધો કહે સંત્રને હોય, દિન દિન સુજસ સવાયારે. ૧૫

(છોટાલાલ વાડીલાલ અમદાવાદ.)

(૮૭૯ક)+ સૂરત ચૈત્ય પરિપાટી સં. ૧૭૯૩ માગશર વદ ૧૦
ગુરુ સુરતમાં.

આદિ—

પ્રણુમી પાસ જિણુંદના, ચરણ કમલ ચિત લાય;
રચના ચૈત્ય પ્રવાડની, રચસુ સુગુર પસાય. ૧
સૂરત બંદીરમે અછે, જિહાં જિહાં જિનવિહાર,
નામદામ કહી દાખવું, તે સુણુજ્યો નરનારિ. ૨

x

-x

x

x

અંતે—

કંટુકગણે કલ્યાણુ વિરાજે, સાહા લાહુણ ગુણચંદ્રણ,
 થોભણુસી તસ પાટ પ્રભાવિક, પંડિતમાંહે દિણંદાણ. ૭
 સંવત સતર ત્રાણુયા વરસેં, રહી સૂરત ચોમાસેણ,
 માગસિર વદિ દશમી ગુરવારે, રચીઉ સ્તવન ઉદ્ધાસેણ. ૮
 તપગછનાવક સુજન સુલાયક, વિજયદયાસૂરિ રાજેણ,
 સાહા લાલચંદતણા આગ્રહથી, રચના અધિક વિરાજેણ ૯
 અધિકું ઉછ જે હોય એહમાં, શુદ્ધ કરજ્યો કવિરાયાણ;
 સાહાણ લાધો કહે સૂરતમાંહે, હરપસું જિનગુણ ગાયાણ. ૧૦

—સર્વગાથા ૮૧ શ્રી સૂરતમધે દહેરા ૧૦ છે દેરાસર ૨૩૫ ભૂપરા
 ૩ પ્રતિમા એકેકી ગણતા ૩૯૭૮ પંચ તીર્થીની ૫ ચોવીસવટાની ૨૪
 એકલમલ ૫૮ પાટલી સિદ્ધચક્ર કમલચૌમુખ સર્વે ચમતે ૧૦૦૪૧ છંદ.
 —પ્ર. પ્રા. તી. સં. પૃ. ૬૨ થી ૬૯.

(૮૮૦) શિવચંદણનો રાસ. (ઐ.) સં. ૧૯૯૫ આસો શુ. ૫
 રાજનગર.

અંતે—

અતિ આગ્રહ કીધો હીરસાગરે હિત આણી,
 કરી રાસની રચના સાને ઢાલ પ્રમાણુ;
 કંટુયા મતિ ગચ્છપતિ સાહણ લાધો કવિરાય,
 તિણુ રાસ રચ્યો એ સુણત ભણી સુખ થાય. ૧૧
 (કલશ).

ધમ રાસ કીધો સુજસ લીધો આદિ અંત યથા સુણી,
 શિવચંદણ ગચ્છપતિ કેરો ભાવ જો ભવિ ગુણમણિ,
 સંવત સતરસે પંચાણુ આસો માસ સોહામણો,
 સુદિ પાંચમી સુરગુરૌ વારે એ રચ્યો રાસ રસિયામણો,
 નિરવાણુ ભાવ ઉદ્ધાસા સાથે રાજનગર માંહે કીઉ,
 કહે સાહણ લાધો હીર આગ્રહેથી રાસ એહ કરી દીઉ. ૧
 —(ધરની આઘઝોનો ભંડાર).

આ લાધાસાહે સં. ૧૮૦૭ ના માંગશર માસની શુદ્ધ પંચમી
ને રવિવારે રાધનપુરમાં ચોમાસું રહી પૃથ્વીચંદ-ગુણસાગર ચરિત્ર પર
આળાવંબોધ રચ્યો છે તેની અંતે નીચે પ્રમાણે પોતાની પ્રશસ્તિ
આપી છે:—

શ્રીમદ્ વૌરજિનેશ્વરસ્ય સુગતાદીગસ્ય તીર્થેવરે
ગચ્છે શ્રી કટુકામિષે પ્રથમતો વિદ્વત્કલાસ્થંભલઃ ।
સાહેબ્યઃ કટુકાદિમઃ શુભમતિર્ધર્મકતાનોઽમવત્
તત્પદે વહુશાસ્ત્રાનીશ્ચિતમતિઃ શ્રી સ્ત્રીમસાહાહુયઃ ॥૧॥
ચૌરશાહ્વેતિ તત્પદેઽમવત્, જીવરાજં વેતિ વા ચતુર્થકે ।
તેજપાલ વેતિ પંચમે પદે, રત્નપાલ ઇમવત્ત્વ પષ્ટકે ॥૨॥
તત્પદ્ધધારી જિનદાસ નામા તેજાદિપાલોઽષ્ટમકે વભૂવ ।
કલ્યાણ નામા નવમે પદેવ, દિક્ સંહયકે મુલ્લંહુજીર્તિનામા ॥૩॥
તદનુગે ચ પદે સુકુલોદ્ભવે કવિકુલાપ્રગતો મળનામકઃ ।
તદનુલ્લઘ્વક નામકસાહજી શુચિનયાદિયુતો હિ રાજતે ॥૪॥
પ્રશસ્તવોધશાલિનઃ પરોપકારકારિણો

ગુરોઃ પદામ્બુજં મયા પ્રણન્ય મક્તિપૂર્વકમ્ ।

સુગિષ્યયાચ્ચનેન મે જગજ્જનોપકારનો

વિશિષ્ટસચ્ચરિત્રકે કૃતઃ સુવાલવોધકઃ ॥૬॥

અષ્ટશતતમે (?) વર્ષે પ્રમિતે સપ્તમોત્તરે
માર્ગગૌષે સિતે પક્ષે પંચમ્યાં માનુવાસરે ॥૬॥
રચિતોઽયં મયા ગ્રંથો વિક્ષેપરાહિતઃ ક્ષિતૌ ।
શોધનીયઃ સતાં ધુર્યં યદુત્સૂત્રં મવોદિદ્ ॥૭॥
પ્રમાદાદ્ વીતરાગાજ્ઞાવિરુદ્ધં યન્મયોદિતં
પરોપકારેણ પુણ્ય-વર્તિનઃ શોધ્યતાં વુધાઃ ॥૮॥
રાધકેતિ પૂર્વદ્રંગે ચાતુર્માસ સ્થિતેન ચ ।
કટુગચ્છેશ લઘ્વેન કૃતોઽયં વાલવોધકઃ ॥૯॥

૪૨૯ દેવવિજય (ત. હીરવિજય સૂરિ-કલ્યાણવિજય ઉ.-
ધનવિજય અને કુંઝરવિજય-દીપવિજય શિ.)

(૮૮૮૬)+ ૧ નેમરાણુલ ઘાર માસ.

આદિ— મધુકર માધવને કહેજો-એ દેશી.

અલાણી વર હુ માગું, કર જેડી તુમ પાય લાગું;

દારિદ્ર દુઃખ હવે મુજ લાગુ રે, નેમ જિનેસરને કહેજો.

x

x

x

x

૧

અતે—

શ્રી વિજયરત્ન સૂરિ રાયા, વાયક દેવે ગુણ ગાયા;

તુમ નામે સંપત્તિ પાયારે, નેમ જિનેસરને કહેજો.

૧૭

(૧૭૬૩)નું પદ છે. પ્ર. શીલાહાપ જગદીશ્વર હાપખાતુ. સં. ૧૯૪૦.

(૮૮૦ખ)+ ૨ નેમરાણુલ ઘાર માસ સં. ૧૭૬૦.

આદિ—

સરસતીને પાય લાગું, હું તે વચન સુધારસ માગું રે; સામલીયા.

નેમ રાણુલના ગુણ ગાહી, હું તો કેતાં બહુ સુખ પાઉરે. સામલીયા.

x

x

x

x

અતે—

એતો સંવત સત્તર સાહે, ગાયો મે વિરહી માટેરે, સાં

શ્રી વિજયરત્ન સૂરિરાયા, એતે દેવવિજય ગુણ ગાયારે. સાં ૧૭

—(પ્ર. ઉપર પ્રમાણે)—જૈ. એ. તીર્થમાલા સાથે.

(૮૮૦ગ) શીતલનાથ સ્તવ સ. ૧૭૬૯ માંડવીમાં.

આદિ—

છોડી તે આવી થારાં દેસમે નાહજી, ખીરણી દેધ પાછી વાત હો;

મૃગાનેણીરા ભમરા, થાંસુ નહિ બોલાં નાહજી. એ દેશી.

શ્રી સરસતી ચરણે નમી, સહાયજી પ્રણમી સદગુર પાય હો

ઝીણા નાહજીસૂં માહરો મન વસ્યો;

સીનલ જિનવર ગાયસ્તૂં સાં નામે નવનિધ થાય હો. ઝીણાં ૧

અંતે—

સંવત સતર ઉગણોતરે સાર હી સા, માંડવિમાં ચોમાસ હો, ઝી.
 સીતલ જિનવર મેં સાખ્યા, સાં પ્રે સંધની આસ હો. ઝી. ૧૦
 શ્રી તપગણમાંહે સોમતા સાં શ્રી વિજયરત્ન સુરિરાય હો. ઝી.
 દેવવિજય મુખ દીનિઈ સાં તુમ નામેં મુખ થાય હો. ઝી. ૧૧
 પંડિત દેવ ઈમિ વિનવે સાં

—મુનિ ઋધવિજય ગ્રંથિત મડવિ નગરે. ૧-૧૪ મારી પાસે છે.

(૮૮૧) રૂપસેન કુમાર રાસ (દાનવિષયે-સં. ૧૭૭૮ મહા શુદ્ધ ૭
 કવિવાર કડી નગરમાં)

આદિ—

દ્વિહા.

વિશ્વ વિધાતા વીરજી, વધ્ધમાત વૃદ્ધિ નામ;
 ભાવ ભગતિ ધુરથી કરે, તમુ પદ જુગ પરિણામ. ૧
 વાંદું ગૌતમ વીરના, લખ્ધીવંત ગણધાર;
 હોજો અનુદિન સંધને, દાયક મુખ શ્રીકાર. ૨
 પથ પ્રણમું પરમેશ્વરી, સરસતી સરસ વચન;
 આદિ શક્તિ મુઝ આપજો, થાયો માતા પ્રસન્ન. ૩
 ધર્મ મૂલ તે જ્ઞાન છે, જ્ઞાનેં શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ;
 ચારિત્ર તપ તેહથી લહી, ગુરુ સરસતિ વક્ત. ૪
 પ્રણુતા અધિકી જગી હુવે, જન માનેં કરી દેવ;
 નિત નમીઈ પદ તેહના, કરીઈ ગુરુની સેવ. ૫
 ગુરુ સરસતિ જિન ગણુધર, પયજ્જ પ્રણમી ચ્યાર,
 ભવિંજન ભણુસું તે સુણો, ધર્મતણો અધિકાર. ૬
 ચ્યાર ભેદ તે ધર્મના, દાન સીત્ર તપ ભાવ;
 પુન્ય વસે મણુ ભવ લહો, તો ઉલખજો દાવ. ૭
 વીરે દાન વપાણીક, ધર્મ ધુરે સિરદાર;
 જિન પણિ સંયમ અવસરિં, સાચવેં દાનાચાર. ૮

સુર આધીન હોઈ દાનથી, વેરી પશુ વસ થાય;

પરજન બંધવ થઈ મિલે, જો કરે દાન દેવાય. ૯

રૂપસેન કુચર તણી, દાન કયા સહુ કોઈ;

સુણુજો સકલ શ્રોતાઈ જન, જિણુ રચિં દાનની હોઈ. ૧૦

x

x

x

x

અતે—

રાગ ધન્યાસી.

ઈમિ સુખ પામસો દાનથીરે, દેતાં દિલ ઉદ્વસંત;

રૂપક્રમર પરિ ઉમગ ધરીને, ઓલખી મુનિસર મહંત;

—ઘોરે ભવિ ઘોને દાન સુપાત્રે, જિમ નિરમલ કરો ગાત્ર-ઘોરે ભવિ.

x

x

x

x

ઓપછ જીર્ણુ તે જોઈને રે સુણુયો સકલ કવીસ,

દાન ચારત્ર રસાલ રચંતાં, પોહતી સકલ જગીમ. ૯ ઘો૦

સાભલસે ભણુસે જો કોરે, એકમના થઈ એહ;

તે નરનારી સંપદ મીલસે, નિરમલ કરસ્યે દેહ. ૧૦ ઘો૦

શ્રી વિજયેમ સૂરીસરે, રૂં નેહનું રાજ;

દિપે જિમ સોહમ ગુર સાચા, આરે પાંચમે આજ. ૧૧ ઘો૦

શ્રી વિજયહીર સૂરીસનારે, શ્રી કલ્યાણવિજય ઉવઝાય;

તસ્યાતુકમ વાચક દોય વાર, શ્રી ધન કુંચર કહાય. ૧૨ ઘો૦

પ્રગટ સેવક તસુ પયતણા રે, દીપવિજય ગુરરાય;

રાસ એ તાસ કૃપાથી ગાયો, દેવવિજય સુષદાય. ૧૩ ઘો૦

સંવત સતર અઠોતરે રે શુદ સાતમ મહા માસ;

કડી નગરે કવીવાર અનોપમ, રચીઓ એ રાસ ઉલ્લાસ. ૧૪ ઘો૦

છત્રીસે હાલે હુઓરે, રાસ એ રસીક પ્રમાણ;

ને સુણુતાં નીત્યે હોજ્યે સહને, ધર ધર કોડિ કલ્યાણ. ૧૫ ઘો૦

—લિ. સં. ૧૯૧૨ મહા વદ ૧૪ પુષ. શ્રી દ્વધ નગરે લિ.

એલા રતનસીમાઈ નદરામને વાંચવાસાર ૨૭-૧૫ (ચા૦)-શ્રીસ
મુજરાતી સભા.

(૮૮૧૬)+ ૩ નેમરાજીલ ખાર માસ. સં. ૧૭૯૫ પોરખંદર.)

આદિ—

ચૈત્રે તે ચતુરા નાર, ચિતથી વિમાસે રે;

કત વિહુણી રાત, કિમ કરી જશે રે.

x

x

x

x

૧

અંતે—

આ કાગુણુ આવ્યો માસ, નાહ ન આવ્યો રે;

અખીલ ગુલાલ જ તેહ, સહુ મેં છંટાયો રે.

૧

આ પીયુ આવ્યો ગિરનાર, મુજને છોડીરે;

આ શિવ રમણીયું રગ, પ્રીત એણું જોડીરે.

૨

આ ખોટી જગમાંહે પ્રીતિ, જે નર કરશેરે,

થિર નહીં જગમાંહે ક્રોધ, સુકૃત હરશેરે.

૩

ખામી તે મન વૈરાગ્ય, સંયમ લીધુરે;

આ રાજીલ સતી ગુણુ જાણુ, કારજ કીધુરે.

૪

આ સંવત સત્તર પંચાણુ, રહી ચોમાસેરે;

આ પોરખંદર શુભ દામ, મનને ઉલાસેરે.

૫

શ્રી વિજયરત્ન સૂરિંદ, વાચક દેવ બોલેરે;

વારી હું નેમ જિણુંદ, નહીં તુમ તોલેરે.

૬

(૫૦ જગદીશ્વર છાપખાનું. સં. ૧૯૮૦). દરેક માસ ઉપર એક એક નાનું પદ્ય એમ ખાર પદ્ય છે. કાવ્યમાં રસ છે.

આ કાવ્ય સાથે ગોડી તથા દાદા સ્તવનની પ્રત દા. ૨૩ લીંબડીના ભંડારમાં છે.

૪૩૦ ભાવરત્ન ૨ (ભાવપ્રભસૂરિ) પા. ૦ ચંદ્રપ્રભસૂરિ

પરંપરામાં લલિતપ્રભસૂરિ-વિદ્યાપ્રભસૂરિ-લલિતપ્રભ-વિનય-

પ્રભસૂરિ-મહિમાપ્રભસૂરિ શિ. ૦)

(૮૮૨) હરિખલ મચ્છીનો રાસ. સં. ૧૭૬૯ કાર્તિક વદ ૩ ભોમ
રૂપપુરમાં.

અંતે—

શ્રી વર્ધમાન પરંપર પાટે શ્રી ચંદ્રપ્રભસૂરિ રાયારે,
પ્રધાન શાખા પુનિમ ગચ્છ સોહે, ચરણ પવિત્ર જસ કાયારે. ૧૫
તસ પાટિ પરંપર સુપકાર, શ્રી વિદ્યાપ્રભ સૂરીસરે,
તસ પાટે ચૂડામણિ સરીષા, શ્રી લલિતપ્રભ યતીસરે. ૧૬
તસ પાટે કૃલાચલ સૂરજ, શ્રી વિનયપ્રભ સૂરિંદારે,
આરિત્ર ગુણ રચણાયર ભરીયા, તપકીય તેજ અમદારે. ૧૭
તતપદ કમલ કમલપ્રભ ખાંધવ સમ શ્રી મહિમાપ્રભ સૂરીરે,
ગુણ રચણે રોહણાચલ જાણું, સંયમ સોભા પૂરીરે. ૧૮
એવીસિં વિદ્યાએ સોહે, મોહિં ભવી ઉપદેશેરે,
જ્ઞાન તણા અવષ્ટંભ હેતે, પરઉપગાર વિસેસેરે. ૧૯
પુસ્તકના ભંડાર ભરાવ્યા, વિવિધ શાસ્ત્ર લિખાવિરે,
શૂભ તરનો અવષ્ટંભ જિનશાસન કિરિતિ શોભાવી,
જ્ઞાન દિશા સમજાવીરે. ૨૦
તે સદગુરની ચરણ સિવાઈ, મુઝમતિ જ્ઞાને વિલગીરે,
શૂભ તરનો અવષ્ટંભ લહીને, વેલ હુધ કિમ અલગીરે. ૨૧
અંડ અંગ અધ્યત્મ ૧૭૬૯ કહિનઈ, એ સંવચ્છર જાણોરે,
કાર્તિક શુદ્ધ ત્રીજ મંગલવારે, રાસ પ્રારંભ વખાણોરે. ૨૨
કાર્તિક વદિ તૃતીયા ભોમવારે, થયો સંપૂરણ રાસોરે,
મંગલ પણ મંગલ થયો એ, એ ગુર મહિમા પ્રસાદેરે. ૨૩
રૂપપુર ગામ સદા રલીયાંમણો, લોક સહુ ઋદ્ધિવંતારે,
ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ મુદ્દાતા ભોગતા, વ્યવહારીયા ગુણવંતારે. ૨૪
પુનિમ ગચ્છ દીપાવત રૂડા, અમ્મા પીય સમાનારે,
સાધુના પાત્ર પેપિ ઉલટાયો, શ્રાવક ગુણે પ્રધાનારે. ૨૫
શ્રી મહિમાપ્રભસૂરિને શિષ્યે, ભાવરતનઈ ઇમ બાળ્યોરે. ૨૬

રતનસેષરગણિ કૃત પડિકમણા, વૃત્તિનો સંબંધ એ જોધરે,
અધિકો ઓછો મિચ્છા દુકક, તેત્રીસમી દાલ હોધરે. ૨૭

ભણતાં ગણતાં સાંભળતાં વધી, મનવચિત સુખ લહોઁએરે,
શ્રી રાયતણી પરે ભવિયાં, અવિલચની (૧) કહીએરે. ૨૮

—સર્વ ગાથા ૮૪૬ ઇતિશ્રી હરીળલ રાસ સંપૂર્ણમ્ શુ. વિ.

(૮૮૩) સુભદ્રા સતી રાસ સં ૧૭૬૭ મહા શુ. ૩ શુક પાઠણ.

આદિ—

દહા.

સકલ અતિશયે શોભતા, શ્રી શંખેસર પાસ,
સેવકને સુરતરૂ સમા, પરતક્ષ પૂરે આસ. ૧

આરાહુ અતિ આદરે, ગુરૂ પય યુગલ પ્રધાન,
જાસ પસાયે પામીઈ, મહાજનમાં બહુ માન. ૨

ગુરૂ અપૂરવ દીવદો, હરે અંર અધાર,
જાસ દયાયે શિષ્ય કરે, શાસ્ત્ર સમુદ્રનો પાર. ૩

અંદ્ર કિરણ જિમ ઉજલી, જેહની દેહની કાંતિ,
તે સરસતિ નિત સમરીએ, ભાજે ભાવકિ બ્રાંતિ. ૪

x

x

x

x

સત્તરમો (શિશુગાર) જગિ જાણીઈ, શીલ સદ્દર સણગાર,
એક વિના સોલે વૃથા, દીસે જેહવા છાર. ૧૧

જેહ સુભદ્રા મહાસતી, નિરમલ જાસ ચરિત્ર,
સરસ સંબંધ સુણતાં થકાં, ચાસ્યે દેહ પવિત્ર. ૧૨

આલસ ઉંધ સદા તજી, ધરે શ્રોતા ગુણ જેહ,
ચેતના સન્મુખી સુખી, કહો સચેતન તેહ. ૧૩

x

x

x

x

અંતે—

દાલ ૨૦ ધન્યાસી.

દશવૈકલિક હારિભદ્રિ વૃત્તિ, કહો સુભદ્રા તાતો

અંપાનયરે જિનહત નામે, ત્રિન સંબંધ વિખ્યાતોરે. ૪

- ભિન્ન ભિન્ન સંબંધ છે કાંઈક, વલી અન્ય શાસ્ત્રમે ધારી,
શીલ કુલાદિક શાસ્ત્રને જોઈ, રાસ રમ્યો મેં વિચારીરે. ૫
- મુઝને કોઈ દૂષણ મત દેજ્યો, તે તે શાસ્ત્રને જોજો
અધિકું ઓછું જે મેં ભાણું, મિચ્છા દુક્કડ હોજોરે. ૬
- શ્રી પુનિમગણ પ્રધાન શાખા શ્રી વિદ્યાપ્રભસૂરરાયા,
ભટ્ટાચાર્ય જીતો જોણિં, વાદી નામ ધરાયારે. ૭
- તસ પદ કમલ દિવાકર સરિખા, શ્રી લલિતપ્રભ મુણિદો,
જેહની લલિત વાણી નિસુણીને, ભવિજન પામે આણુંદારે. ૮
- તસ પદ કુમુદ કલાધર કહીએ, શ્રી વિનયપ્રભ સૂરીશાં,
વિનય કરીને નૃપજન સેવે, પામે પરમ જગીશારે. ૯
- તસ પદ ઉદ્યાચલ વર દિનકર, શ્રી મહિમાપ્રભસૂરિ રાગ
જેહનો મહિમા પડહો જગમેં, વાજે અધિક દિવાગરે. ૧૦
- તે ગુરુ ચરણ સરોજ કૃપાએ, મુઝ મતિ જ્ઞાને વાસી,
શ્રી ભાવપ્રભ સૂરીશ સતીનો, સંબંધ કહે ઉદ્ધાસીરે. ૧૧
- શ્રી પત્તનપુર ઢઢેરવાડે, પોલિ પ્રાસાદ ઉત્તંગા,
શ્રી વીર શામલો પાસ જિણેશર, કલિકુંડ પાસ મુચંગારે ૧૨
- તુરંગ અંક તુરંગમ ભૂમી, ૧૭૯૭ માન સંવત્સર ધારો,
માહ શુદ્ધિ ત્રીજ જયા તિથિ જણો, દિનવાર શુક્રે સભારો. ૧૩
- શીલ મુવર્ણનાં ભૂપણ ભૂપિત, ગુણુરચણે જેં સુહાચો,
સતી મુભદ્રા નામ સુમંગલ, મનવંછિત મુખ પાયોરે. ૧૪
- ભણનાં ગુણતાં વલીય સાંભલતા, સતી ચરિત રસાલા,
શ્રી ભાવપ્રભસૂરિ વીસમી હાલે, ફલી મનોરથમાલારે
સતી સંબંધ સરસ ભાખ્યો. ૧૫

—શ્રી મહાવીર શામલા કલિકુંડ પાર્શ્વનાથાય નમઃ સંવત્ ૧૮૦૩ વર્ષે શાકે ૧૬૬૮ પ્રવર્તમાને માહ વદિ ૪ વાર સોમે લિખિતે પૂજ્યશ્રી ઋપિ શ્રી ૫ મુકુદજી તત્ શિષ્ય ઋપિ માણિક્યચંદ્રેન ૧૪-૧૮ દા. ૪૩ નં. ૮૩ વ. કે.; ખં.

(૮૮૪) બુદ્ધિવિમલા સતી રાસ, સં. ૧૭૯૯ માગશર શુદ્ધ ગુરુવાર
આશુહિલપુર પાટણમાં.

આદિ—

- સકલ સુરવર મુગટ કુસુમ, અર્ચિત પય અરવિંદ,
કેવલનાંણુ દિણેસર, જયજય પાસ જિણુદ. ૧
- નીલકમલદલ લોચણાં, નીલમણિ સમ ક્રાંતિ,
નવદાય ઉન્નત તતુ, દાંત મુગતાદ્રલ પાતિ. ૨
- નિરૂપમ આખ્યાગેહમં, સિંહાસન સોહંત,
ભામંડલ નીલાસિમં, અશોક નીલ મિલત. ૩
- શ્રી વામારાણી વિમલ, કુક્ષિ કમલ કલહંસ,
અશ્વસેન રાજેસર, કુલ ઉદયાચલ હંસ. ૪
- અતિશય ચઉ સહજન્મના, ધનધાતીઈ અગ્યાર,
ઉગણીસ સુરકૃત જાંણીઈ, અન્ય સુરમૈં ન લગાર. ૫
- પાડિહેર આઠે ભલા, ગલિત અષ્ટાદસ દોષ,
પાંત્રીસ ગુણુ વાણી વદે, સ્યાદ્વાદ શુદ્ધ ધોષ. ૬
- એહવા પાસ જિણેસર, નમતાં પાતિક જય,
વિધન હરૈં સુખનૈં કરૈં, પાર્શ્વયક્ષ સદાય. ૭
- વાણી વાણીમય તતુ, ધરીઈ હૃદય મઝાર,
વહિત અર્થ દીઈ સદા, જસ અભિનવ ભઝાર. ૮

યત:—

- “અપૂર્વઃ કોપિ ભંડારે, દૃશ્યતે તવ ભાહે રતિ,
અવ્યયે વ્યયતાં યાતિ, વ્યયે યાતિ સુવિસ્તરા.” ૧
- નરભવ ઉત્તમ કુલ લહી, ધરે ઉજ્જવલ વ્યવહાર,
નિર્મલ શીલ ભૂપણુ ધરે, તે પામે સુખસાર. ૯
- કોષક શીલ ઉઘૈ ધરૈં, કુલ આઢીઈ ધરે કોષ,
આપ આપપણું ધરૈં, તે જગ વિરલા કોષ. ૧૦

+ ઝાંઝરીઆ મુનિની સઝાય. સં. ૧૭૫૬ આપાડ (આસો?) વદ
૨ સોમ.

આદિ—

અનંતકાયની આલ.

સરસતી ચરણુ રીસ નમાની, પ્રણમું સહગુંડ પાયરે,
ઝાંઝરીઆ રૂપિના ગુણુ ગાતાં, ઉલટ અંગ સવાયરે;
ભવીજન વાંદો મુનિ ઝાંઝરીઆ, સંસાર સમુદ્રજ તરીયારે—
સખલ સહી પરિસહ મન શુદ્ધે, શીલ રચણુ કરી ભરીયારે. ભવી.

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૪.

સંવત ૧૭૫૬ ના ફેરી, આસોજ (આપાડ) વદ બીજ,
સોમવારે સઝાય એ કીધી, સાંભલતાં મન મોહ કે; મુ૦
શ્રી પુનમગછ ગુરારે વિરાજે, મહિમાપ્રભ સૂરીદ,
ભાવરત્ન શિષ્ય ભણે ઇમ, સાંભલતાં આણુંદ કે; મુ૦

—પા. ૬-૧૧ ક. મુ., પ્ર૦ સ. મા. ભી૦ ૨૮૪

(આજ ભાવરત્ન પછીથી ભાવપ્રભસૂરિ થયા છે. તેમણે
યશોવિજયજી કૃત સંસ્કૃતમાંના પ્રતિમાશતક પર સંસ્કૃત ટીકા સં.
૧૭૯૩ માં શુક્લ અષ્ટમી ગુરવારે પૂર્ણ કરી છે અને તે ભાવનગરની
આત્માનંદ સમા તરફથી આત્માનંદ ગ્રંથ રત્નમાલાના ૪૩ મા રત્ન
તરીકે પ્રકટ થયેલ છે. તેમાંની પ્રશસ્તિ પણ હરિગ્વલ રાસમાં આપી
છે તેજ પ્રમાણે છે. વિશેષમાં શ્રીમાલી વીર વશે રામાકુક્ષિથી થયેલ
જયતસીના પુત્ર તેજસી શ્રેકીએ ઘણુ દ્રવ્ય ખર્ચા પદ (સૂરિપદ)
જેને અપાવ્યું છે એવા ભાવપ્રભસૂરિએ આ વૃત્તિ પૂર્ણ કરી.

આમનું સૂરિપદ પહેલાં ભાવરત્ન નામ હતું અને તેમના પિતાનું
નામ માંડણુ ને માતાનું નામ બાદલા (?) હતું. તે વાત તેમની કાલિદાસ
કૃત જ્યોતિર્વિદ્યાભરણપરની સુખમોધિકા નામની સંસ્કૃત ટીકાની નીચેની
પ્રશસ્તિ પરથી જણાય છે:—

જ્યોતિર્વિદાભરણ નામ વરાગમસ્ય ।

સંતપ્યતે ગુરુ કૃપા સુખબોધિકેયં ॥

શ્રો પત્તને પ્રવર પૌર્ણમિકાદ્વગચ્છે

ઢંઢેર પાઠક શુભાશ્રય સંશ્રિતાનાં

શ્રીયુક્ત પૂજ્ય મહિમપ્રભ સૂરિરાજ—

શિષ્યેણ ભાવમુનિના મયકા યથાવિત્ ॥

—ઈતિ શ્રી કવિકુલચૂડામણિ શ્રી કવિ કાલિદાસો-
દિતે શ્રી જ્યોતિર્વિદાભરણે ગ્રંથાધ્યાયનિરૂપણક્રમ નૃપ શ્રી
વિક્રમાર્કવર્ણનં નામ દ્વાવિંશતિતમોઽધ્યાયઃ ॥

ગચ્છે શ્રી મહિમપ્રમાખ્ય સુગુરોઃ શ્રોપૌર્ણિમીયામિધે

શિષ્યઃ સુરિવરસ્ય માંડળ સુતો યો ભાવરત્નામિધ. ।

વાદૂલા કુક્ષિ સમુદ્ભવઃ સ કૃતવાન્ શ્રી પત્તને પત્તને

છન્દો વ્યાકરણામિધા સ્મરણતોઽલંકારયુક્તામિમાં ॥

વક્તુવાલધિમારૂઢો વરડાહો મહાવલી ।

સુખાય ક્ષેત્રપાલોઽસ્તુ રાકાપક્ષકધારિણાં ॥

પછી પ્રશસ્તિ ગુરુ પરંપરાની છે.

શ્રી વિક્રમાર્કા દહિષઙ્ યોર્વીમિતે

ગતેઽબ્દે ખલુ રાધમાસે

શુક્લે તૃતીયેઽથ તિથૌ, ગમસ્તિ,

વારે સમાપ્તા સુખબોધિકેયં ॥૧૬॥

(પીટર્સન અંલવાર રાગની લાયબ્રેરી જીઓ કેટલોગ)

આમના શિષ્ય પુણ્યરત્ને ન્યાયસાગર સૂરિ નિર્વાણ રાસ સં. ૧૭૯૭

માં રચ્યો છે તે માટે જીઓ હવે પછી તે.)

૪૩૧ વેણીરામ (ખ૦ દયારામ શિ. રાઠોડ માધોસિંહ પીપાડ

(જોધપુર)ના જાગીરદારના આશ્રિત.

(૮૮૬) ગુણજિનરસ, સં. ૧૭૬૯ માહ શુદ્ધ ૧૧ પીંપાડમાં.

આદિ—

ફહા.

ગણિપતિ સારદ પાય નમી, આખું જિનરસ એહ;
વિધનવિહારણ સુખકરણ, અવિરલ વાણી દેહ. ૧
નમણ કરીને હું નમું, પ્રથમજ સદગુરુ પાયઃ
સાસ્ત્ર કેરા સુખ અરથ, દીના મોહી ખતાય ૨
પૂરવ પુન્ય જ પાછી, વિધારૈ વરદાન,
પુન્ય કીયાં પાતિક પુલૈ, સુખ વિલસંત મુગ્ધાન. ૩

x

x

x

x

અંતે—

સંવત નિવંખાંડ સમુદ્ર અંદ, જિનરસ કીય રચના;
માધ સુકલ સુત મહી તિથ જી એદાદસી નિરચા,
ગછ કોટિક ગુરુરાજ, પ્રસિદ્ધ શ્રી પુજ્ય પંચાષ્ઠણ;
જિનહરપ જિનલખધ, પાટ હુમ્મીર પરાયણ.
વિનય હુરી લખરાજ હુવ, દયારામ દિલ સુદ્ધ લહી;
શિષ્ય એમ પયયે ગુરુ ભગતિ, કરજોડે વૈણીરાંમ કહી. ૧૯૦

ફહા.

નયરી પીંપાડ જ નવલ, કમધજ માધૌસિંધ,
કાંમેતી સોભૌ અભૌ, ધરમ ધ્વજ ધયધીગ. ૧૯૧

—સર્વગાથા ૧૯૧ ઇતિ શ્રી કવિ વૈણીરાંમ કૃત ગુણ જિનરસ
સંપૂર્ણ. સંવત્ ૧૮૮૧ રા વર્ષે માસોત્તમ માસે દ્વાદશી માસે શુક્લપક્ષે
એદાદસી તિથૌ ભોમવાસરે સુખ વેલાયાં લિખતં ભીમવિજૈ પાદર મધ્યૈ.
શ્રી. પં. નિરંદ્રસોમશ્વરૈ પાડ વાસ્તૈ લખ્યૌ છ. જળલગ મેર અડિગઢે
જળલગ શશીહર સુર, તળલગ આ પોથી સદા, રહજૌ ગુણ ભરપુર.
શ્રીસ્તુ-કલ્યાણ મસ્તુ-સુંભં ભવતુ-શ્રી પારસનાથ પ્રસાદાત્-શ્રી. શ્રી. પા.
૯-૧૩ ક. મુ.

—લ. સં. ૧૮૦૨. હિંદી સાહિત્યના સને ૧૯૦૧ ની ખોજના રીપોર્ટમાં નં. ૧૦૯.

૪૩૨ સુખસાગર (ત૦ સ્ત્યવિજય ગણિ સંતાનીય)

(૮૮૭)+ વૃદ્ધિવિજય ગણિરાસ (ઐ). સં. ૧૭૬૬.

આદિ—

રાગ ગોડી-જંખૂદીપ મઝારિ—એ દેશી.
 પ્રેમે પ્રણુમી પાય ચોવિસ જિનતણા,
 જગનાયક જગહિતકર એ,
 સિર ધરે જેહની આણુ સકલ સુરાસુરા,
 આદર આણી અતિધણો એ.
 વલી વલી સંરસતિ માય પાયકમલ નમી,
 જેહથી મતિ અતિ પામીધ એ,
 ગાઉ ગુરુગુણરાસ આસ ઉમાહસો,
 એ માહરો પૂરણુ કરો એ.

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ-મનોહર હીરણ એ—

હવિ પ્રભાતિ વિધિ વષાંણુ ભવિ સાચવીરે.

x

x

x

x

સ્ત્યવિજય કવિ ગુરુની જિહાં છપ પાદુકારે, તસ પાસે વલી કીધ,
 પંગલાં વૃદ્ધિવિજય પંડિત તણારે, સધ મિલિ જસ લીધ. સં. ૯
 વયરાગી રસત્યાગી ભદ્રકં ગુણે ભર્યારે, ધર્મરચિ મંદકપાય;
 ધર્મવચન સુણી મનમાંહિ હરખેં ધણુરે, પ્રાયેં નહીં બહુ માય. સં. ૧૦
 જ્ઞાની ગુરનાં વયણુ સુણી ચિત્તમાં કરેરે, ન કરેં ગુણુ ઉતકર્ષ;
 સંધાડામાંહિં તિલક સમોવડિ જાણીધરે, દેખી જન લહે હર્ષ
 ન ધરે કાંઈ અમર્ષ. સં. ૧૧

ધર્મમિત્ર સુખસાગર કવિ ધણિપરિ ભણેરે, હંસવિનયને હેતિ;
તાસ કહણુથી ચરિત્ર કહ્યાં એ તેહનોરે, પ્રીતિ તણે સકેત. સં. ૧૨
કલશ.

શ્રી સત્યવિનય કવિરાજ કેરા શ્રી સીસ સુંદર ગુણુનિભા;
શ્રી વૃદ્ધિવિનય પંન્યાસ પદવી સોહતા ગુણુ અતિભલા,
ગુણુ તાસ ગાવે સુખ પાવે હંસવિનય સેવક સદા;
એ ભવિક ભાવે ધરી તે ભણિયા જિસ લહો સુખ સંપદા.

—આ રાસમાં પ્રખ્યાત ક્રિયોદ્ધારક સત્યવિનય પંન્યાસના શિષ્ય
વૃદ્ધિવિનયજીનો વૃત્તાંત છે. તે સં. ૧૭૬૯ ના કાર્તિક વદિ અમાવાસ્યાને
દિને સ્વર્ગસ્થ થયા—તે વખતે આ રાસ રચાયો છે. વધુ માટે જુઓ
જૈ. રા. સં. ભાગ ૩.

સર્વ ગાથા ૮૪ શ્લોક ૧૦૧ પ્ર. જૈ. જૈ. ગૂર્જરકાવ્ય સંચય.
એક ખીજ સુખસાગર તે દીપસાગરના શિષ્ય થયા છે કે જોણે સં. ૧૭૬૩
માં જિનસુંદરે સં. ૧૪૮૩ માં રચેલા દિવાળી કલ્પ-કલ્પસૂત્ર પર બાળા-
વબોધ નામે કલ્પપ્રકાશ રચ્યો છે. રચના ઠીક છે. તેની સં. ૧૮૨૪
ની, ૧૮૬૯ ની અને ૧૮૮૮ ની લિખિત પ્રતો લોંબડી ભંડારમાં દાખલ
૨૮ અને ૩૪ માં મળી આવે છે. આ સુખસાગરે જ્ઞાનવિમલ સૂરિની
પ્રતો પ્રથમાદર્શે લખી છે એમ જણાય છે.

૪૩૩ લખિધસાગર (૨) (ખ૦ જિનચંદ સૂરિના માણિક
શાખામાં કમલકીર્તિ—સુમતિમંદિર—જયનંદન શિ.
(૮૮૮) દ્યજભુજંગ કુમાર ચોપઇ સં. ૧૭૭૦ આસો વદ ૫. શનિ
અંતે— ચૂડામાં.

શ્રી જિનરંગ સૂરિ પાટવીરે શ્રી જિનચંદ સૂરીંદ;
ગિરવો ગચ્છનાયક પરતર તણોરે, દીપે તેજ દિણંદ. ૭ રા૦
તસુ ગચ્છ માહે માણિક સાપમૈરે, કમલ કીરતિ ગુરરાજ;
સુમતિલાલ વાચિક તસુ પાટવીરે, સુમતિ મંદિર સુપદાય. ૮ રા૦

તસુ પાટૈ જયનંદન ચિર જ્યોરે, લગ્નધસાગર શિષ્ય તાસ;

સંવત સતરૈસૈ સિત્યરે સમૈરે, ઉત્તમ આસુ માસ. ૯ રાં

પણિ અંધારૈ પાંચિમ થાવરૈ રે, ચૂડા ગામ મઝાર;

ચોપી કાધી પૂરી ચૂંપસરે, આંણી હરથ અપાર. ૧૦ રાં

—વિજયધર્મસૂરિ ભં.

૪૩૪ અતુર (ગુજરાતી લોકાગદ્ય પૂજ્ય જસરાજ-રૂપરાજ—

સોલા-મોહલાલ-પીથા-વીરજી-ધર્મદાસ-ભાઉજી શિ.)

(૮૮૯) ચંદન મલયાગિરિ ચોપઈ સં, ૧૭૭૧ રાખી નગરમાં.

આદિ—

શ્રી સદ્ગુરુજ્યો નમઃ ॥

ગ્રામ ગણધર પય નમી, લગ્નધિ તણો ભંડાર;

જસુ પ્રણુમઈ સવિ પાછયઈ, સ્વર્ગ મોક્ષ પદ સાર. ૧

ગુરુ નમીયઈ ગુરુતા ભણી, જે વિદ્યા દતાર;

કોડીથી કુંજર કરઈ, એ મોટા ઉપગાર. ૨

પ્રણુમું નિજ સદ્ગુરુ સદા, મમ ઉપગારી દેવ;

સદ્ગુરુ તૂસઈ પાછયઈ, ધર્મ કરમનાં ભેદ. ૩

વધી પ્રણુમું અલિ આહસા, મૂલ મત્ર નમોકાર;

ધરણેંદ્ર અનઈ પદમાવતી, સુરપદ પામ્યા સાર. ૪

હિવ ખોલસિ ગુણ સીલના, સીલ વડો સંસારિ;

નિમ મલિયાગરી રાષિયો, તે કહિસું સુવિચાર. ૫

કહાં ચંદન કહાં મલયાગરી, કહાં સાયર કહાં નીર;

નિઉં નિઉં પડઈ અવચ્છડી, તિઉં તિઉં સહઈ શરીર. ૬

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ એહવા સાધુ નમું.

કઠિન માંહિ વ્રત રાપહી, વ્રત રાપહી, સોઈ અતુર સુખણ,

ગુણવંત સાધુ નસુ.

અતુકમઈ સુષ પામીયાજી, પામ્યો અમર વિભાણ;

શું ૧

દાનરીલ તપ ભાવના, આરે ધર્મ પ્રધાન;	ગુ૦
સૂઘ યિત જે પાસર્યેલ, ચાસ્યે સુષ કલ્યાણ.	ગુ૦ ૨
સતીયાંના ગુણુ આવતાંલ, ભવધ પાતિગ દૂરિ;	ગુ૦
ભલી ભાવના ભાવીયધલ, રહીયધ ઉપસમ પૂરિ.	ગુ૦ ૩
સંવત સ્મરસર્ધ ઇકોતરધલ, કીધો પ્રથમ અભ્યાસ;	ગુ૦
જે નરનારી સાંભલધલ, તસ મન હોધ ઉલ્લાસ.	ગુ૦ ૪
રાષી નયર સુહાવણેલ, વસધ તિહાં આવક લોલ;	ગુ૦
દેવગુરનાં રાગીયાલ, લાભધ સધલા ચોક.	ગુ૦ ૫
ગુજરાતી ગલ જાણીયધલિ, શ્રી પૂજ્ય શ્રી જસરાજ;	ગુ૦
આચારધ કરી સોભતાલ, આચારિજ રૂપરાજ.	ગુ૦ ૬
તસ ગલ માંહે સોભતાલ, સોભા યિવર સુખણ;	ગુ૦
ઝાલ્લાલનાં જસ ધણાલ, ખીયા ખુદિનિધાન.	ગુ૦ ૭
વીર વચન કહધ વીરલ હો, તસ પાટે ધર્મદાસ;	ગુ૦
ભાઉ યિવર વખાણીયધલ, પડિત ગુણુહિ નિવાસ.	ગુ૦ ૮
તસ સેવક ઇમ વીનવધલ, ચતુર કહધ ચિત લાય;	ગુ૦
ભણસ્યે ગુણુસ્યે ભાવસુંલ, તસ મનવંછિત થાય.	

ગુણુવંત સાધુ નમું. ૯

—લિખતં સ્થિવર ઋષિ શ્રી ૫ ભાઉલ શિષ્યેણુ વિદ્યધાપ્યેના-
લોષિ હિંસારવિરોજે લિપીકૃતં. આર્યા ગૌરજ આર્યા ભાગું તી પકનાર્ય.
શ્રીરસ્તુ લેષકસ્ય. ૧૨-૧૫ અનંત.

૪૩૫ જિનસુખ સૂરિ (ખ૦)

(૮૯૦)+ જેસલમેર ચૈત્યપાટી. ૪ લાલ સં. ૧૭૭૧.

આદિ— લાલ ૧ રસીયાની.

જિનવર જેસલ જુહારીયે લીજે લિખમીનો લાહ; વિવેકી.

ગાજે ગાજે બહુ ગડગાટસું ચૈત્રપ્રવાડે રે આહ. વિવેકી. જિ૦ ૧

x

x

x

x

અતે—

સંવત ખારેસે ખારોત્તરે ઓ જેસલગઢ જાણુ;
થાખો સેઠે કીરતથંબ, જ્યૂં મોટો ચૈલ મંડાણુ.

જિં ૨૧

કલશ.

ધર્મ મહા આઠ પ્રાસાદમાંહે બિંબિ પેંતાલીસ સૈં,
ચૌરાશી બપર સરવ જિનવર વંદતાં ચિત ઉલસૈ,
દુખ જા્ય દૂરૈ સુખ પૂરૈ સંધને સંપતિ કરધ,
સંથુણ્યા શ્રી 'જિનસુખસૂરૈ' સતરે સૈ ઇકહોત્તરધ. ૨૮

(આમાં જેસલમેર સં. ૧૨૧૨માં સ્થપાયું એમ જણાયું છે. તેનો
સ્થાપક જેસલ કરીને હતો તે પરથી તેનું નામ પડ્યું છે એમ ઇતિહાસ
જણાવે છે. જિનસુખ સૂરિનો જન્મ સં. ૧૭૩૪ માગશર શુ. ૧૫,
પિતા અને માતાનાં નામ રૂપસી અને સુરૂપા, દીક્ષા સં. ૧૭૫૧ માહ
શુ. ૫ પુણ્યપાલસરમાં, દીક્ષાનામ સુખકીર્તિ, સૂરિપદ સં. ૧૭૬૩ અને
સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૮૦ જેઠ વદિ ૧૦ રીણીનગરમાં-રત્નસાગર ભાગ ૨
પૃ. ૧૩૦).

૪૩૬ ગંગાવિજય (ત. વિજયદેવસૂરિ-લાવણ્યવિજય-નિત્ય
વિજય શિં).

(૮૮૧) ગજસિંહ કુમાર રાસ સં. ૧૭૭૨ કાર્તિક વદ ૧૦ ગુરુ.

આદિ—

દ્વહા

પાસ પંચાસરો સેવીઈ, પ્રહિ બિગમતે ભાંણુ,
વામાનંદન પૂજઈ, દિનદિન ચઢને મંડાણુ.
આદિ જિણુંદ શ્રી આદિ દેં, ચૌવીસેં જીણુંદ,
ચૌદસ્યેં બાવન ચતુર, જિણુ ગણુધર સુખકદ.
ભાવેં પ્રણમું ભારતી, આણિ હેડેં ભક્તિ,
મુરખતે પંડિત કરે, એહની મોટી શક્તિ.

૧

૨

૩

મયા કરીને માતણ, આપો વચનવિલાસ,	
સમર્થા સેવક જનતણી, પુરેં મનની આસ.	૪
જિન યૌવીસ તણા ચતી, ભાખ્યા અઠાવીસ લાપ,	
અડતાલિશ સહસ અધિક, સૂત્રેં સિદ્ધાંતે સાપ.	૫
તે માંહિ મુખ્ય જાણીઈ, શ્રી લાવણ્યવિજય ઉવઝાય,	
તસ સીસ પંડિત જગજયો, શ્રી નિલવિજય કવિરાય.	૬
એહ ગુરના સાહજજેથી, રચીસ્યું રાસ ઉદાર,	
દાન ઉપર સંબંધ છે, સરસ મીઠો અધિકાર.	૭
ગજસિંહ કુમર તણો, કરીસ્યું ભાવેં ચરીત્ર,	
એક ચિત્તે સવિ સાંભલો, જિમ હુઈ કાન પવિત્ર.	૮
ગજસિંહ પુન્યવંતનાં, નામ થકી નિસ્તાર,	
અવર પ્રાણી એ આપડાં, ડાં સરખ્યાં ફિરતાર.	૯
આઉલ કેરે, ફૂલડેં, પગેં ન પૂજા હોઈ,	
અંપક ફૂલ અમૂલિ ગુણ, શિર આઢેં સહુ કોઈ.	૧૦
તેહ ભણી પુન્યવંતનો, કરીસ્યું ગુણનો પંધ,	
ભવિયણ ભાવેં સાંભલો, સરસ મીઠો સંબંધ.	૧૧

અંતે— ઢાલ ૨૨ મી દેશી ધન્યાસીરી.

ધન ધન શ્રી ગજસિંહ મહામુનિ, પાલે શુદ્ધ આચારોણ,
 નિર્મલ ધ્યાને શુદ્ધ પ્રભાવે, પાલે પંચાચારોણ—૧ ધન.
 નિઝંથ પંથ તે શુદ્ધ અણુવાલેં, નવિહુ લગાડે દોષણ,
 ઉપસર્ગાદિક દોષ જે ઉપજે, રાખે ચિત્ત સંતોષણ.—૨ ધન.

દાનપ્રખંધે ગજસિંહ મુનીનો, છે એહનો સંબંધણ,
 તિહાં થકી મે જોઇ કીધો, સરસ મીઠો એ અંધણ—૧૧ ધન.
 બાવીસ ઢાલેં અનૂપમ સ્વાદેં, રચીયો રાસ રસીલોણ.
 તેા મુરખ બાલ અજાણ, દેં સ્યું જાણું જોડીણ,

વિઢ્ઢનન તુમ્હેં સોધી લેજ્યો, મતિ નાખો વિષોડીજી-૧૩ ધન.
 શ્રી ગજસિંધ મુનિનો ભાવ પ્રભાવે, દાન ઊપરિં ગુણ ગાયાજી,
 વૃદ્ધિ અંધવ પં. શ્રી દેવની સાહે, અક્ષર અંસ મેં પાયાજી-૧૪ ધન.
 સંવત સંયમ નગ યુગ્મને વર્ષે, કાતિ માસ વદિ પક્ષેજી,
 ગુરુવારિં તિથિ દશમી દિવસે, પૂર્ણ કીધો સુપ્રત્યક્ષેજી-૧૫ ધન.
 તપગચ્છમંડણુ ભાનુ સમાનં, શ્રી વિજયદેવ સૂરીરાયાજી,
 ભવિયણુ ભાવેં ગુરુ ગુણુ ગાવે, નવનિધિ રિદ્ધિ સિદ્ધિ પાયાજી-૧૬.
 તસ સીસ વાચક સકલ ચૂડામણી, શ્રી લાવણ્યવિજય ઉવઝાયજી.
 તસ શીમ પંકજ મધુપરિ મનોહર, શ્રી નિત્યવિજયજી કવિરાયા-૧૭.
 શ્રી વિજયક્ષમા સૂરીશ્વર રાજ્યે, જયવંતા ગણધારજી,
 પુણ્ય ઊપર શ્રી ગજસિંહ મુનીનો, ગાયો રાસ ઉદારજી-૧૮-ધન.
 સકલ પંડિત શિરમુગટ ચુડામણિ, શ્રી નિત્યવિજય કવિરાયજી.
 ત્રીજા ખંડની ઢાલ બાવીસમી, ગંગવિજયેં ગુણુ ગાયાજી-૧૯ ધન.
 —શ્રી બારેજા નગર મધ્યે લિ૦ હમદપૂર મધ્યે ૬૦—૧૪ દા.

૨૬ લીં.

(૮૯૨)+ કૃષ્ણમશ્રી રાસ. સં. ૧૭૭૭ કાર્તિક શુ. ૧૩ શનિ માતરમાં.

આદિ—

શ્રી વરદાયેનમઃ દ્વિઃ.

પુરુષાર્થાણી પાસજી, તેવીસમો જિનચંદ;
 સૂષ સંપતિ જિન નામથી, પામૈ પરમ આણંદ. ૧
 વલી ગણધર આદે નમું, ચોદસૈ બાવન;
 સમરંતા પાતિક મિટૈ, જપીઈ સાચેં મન્ન. ૨
 વીણા પૂસ્તક ધારણી, હંસવાહણી સુવિલાસ;
 પ્રણમું ભાવેં સારદા, આપેં વચનવીલાસ. ૩
 તીર્થંકર ગણધર શારદા, વલી પ્રણમું ગૂરુરાય;
 શ્રી લાવણ્યવિજય ઉવઝાય, નિત નમતાં પાતિક જાય. ૪
 તસ શીસ ચરણ સરોહ, મધુકર પરિં મનોહાર;
 શ્રી નિત્યવિજય કવિરાયનો, જપિયેં નામ ઉદાર. ૫

તેહ તણા સુપસાયથી, રચિયું રાસ ઉદાર;
 શીયલ સખલ ગુણ વર્ણવું, સાંભણે થઈ ઉજમાલ. ૬
 સીયલે શીવ સુષ પાંખીઈ, સીયલે નવહ નિધાન;
 સીયલે સર સેવા કરે, શીયલે લહીયે માન. ૭
 સીયલ તણો મહિમા ધણો, કરતાં નાવે પાર;
 કુસમશ્રી રાણી તણો, કહિયું ચરિત્ર ઉદાર. ૮
 એહ ચરિત્ર સુણતાં થકાં, મટે પાપ અધોર;
 એ સુણતાં જો ઉદસ્યે, તે માણસ રૂપે દોર. ૯

અતે—

રાગ ધન્યાસીરી.

રાજમહોતસવ કરી દંપતી, આવ્યા ગુરને પાસેણ;
 પરહરી રાજ્ય મણિ માણક બહુ, સંયમ લઈ ઉલ્લાસેણ. ધન ધન

+ x x x

વીરસેનને કુસુમશ્રીનો, રાસ રચ્યો રસીકોણ;
 એ સાંભલતાં શીયલ સાંભરે, તે લહે સુકિતનો ચીકોણ. ૧૨૬૦
 દ્વં તો બાલક મૂઠ અજાણ, હું સૂં જાણુ જોડીણ;
 વિપ્રુદજન સોધી સદ્ કરજ્યો, નવિ નાપજો વીણોડીણ. ૧૩૬૦
 સંવત સંયમ નગ સાયર વર્ષે, કાર્તિક માસ સદ્ પક્ષેણ;
 તેંરસને દિવસે સૂઝયોગે, વાર ન્યાવર સૂ પ્રત્યક્ષેણ. ૧૪૬૦
 તપગજમંડણ બાનુ સમાંણ, શ્રી વીજયદેવ શ્રી રાયાણ;
 તસ પાટે શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસર, તેજવંત સવાયાણ. ૧૫૬૦
 તસ પાટે પ્રગટ્યો જગવંદીત, શ્રી વિજયરત્ન સૂરીરાયાણ;
 શ્રી વિજયક્ષિમા સૂરીસર રાજ્યે, મે સીલ તણાં ગુણ ગાયાંણ. ૧૬૬૦
 માતર નયરે ચૈમાસ રહીને કુસુમશ્રી ગુણ સવાયાણ;
 વૃદ્ધિ બંધવ પં. શ્રી દેવતી સાહજ્યે, અક્ષર અંસ મેં પાયાણ. ૧૭૬૦

- નશનિવારને થાવરવાર એ મારવાડની લૌકિક-દેશી ભાષામાં ખાસ જોવાય છે.

દાંનપ્રખંધ ગ્રંથથી જોધ, ખીજો ધર્મ ગુરોજી;

નવ નવ દાલે એ મેં કીધો, નવલ રાસ સનુરોજી.

૧૮૫૦

પંચાવનમી દાલે નવ નવ સ્વાદે, કીધો રાસ રસાલજી;

ભણુસ્યે ગણુસ્યે જે સાંભલસ્યે. તે લલસ્યે મંગલીક માલાજી.

૧૮૫૦

એ શીયલ ગુણુ અમૂલિક જગમાં, જાણું શીવરમણી એ માલાજી;

એહવું જાણી શીલવત રષોપું, કરજો થઈ ઉજમાલાજી.

૨૦૫૦

શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર સેવક, શ્રી લાવણ્યવિજય ઉવઝાયાજી;

શ્રી નિત્યવિજય કવિગજ પાસાઈ, ગંગવિજય ગુણુ ગાયાજી.

૨૧૫૦

—કૃતિશ્રી ગંગવિજય વિરચિતે કુસુમશ્રી રાસ સંપૂર્ણ. (દે. લા. પં. કમલવિજયજી પાસેના) ૬૧. પં. ૧૩.

(પ્ર૦ આનંદકાવ્ય મહોદધિ મૌકિતક ૧લામાં છપાયું).

૪૩૭ રામવિજય (૧) (ત. વિમલવિજય શિ.૦)

(૮૯૨૬) બાહુબલ સ્વાધ્યાય. સં. ૧૭૭૧, ભાદરવા શુદ્ધ ૧.

આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી વરવા ભણિ, પણુલા રીષભ જિણુંદ;

ગાયસ્યુ તસ સુત અતિબલિ, બાહુબલિ મુનિચંદ.

૧

ભરતે સાઈ સહસ વરસ, સાધ્યાં પટ ખંડ દેશ;

અતિ ઉછવ આણુંદસ્યુ, વનિતા કિંધ પરવેશ.

૨

x

x

x

કલશ.

અંતે—

મકુષભજન પસાય ધણિપરે, સંવત સતર એકાતરે,

ભાદર સુદ પડવા દિને રવિવાર ઉલટ ભરે.

વિમલવિજય ઉવઝાય સદગુર શિષ્ય તસ શુભવરે;

બાહુબલ મુનિરાય ગાતાં, રામવિજય જય જય વરે.

—અન્ય કૃતિ સાથે પાનાં ૧૩ ની પ્રત મો. સેં. સા.

(૮૯૨ખ) ગોડીપાસ સ્તવન. સં. ૧૭૭૨ વિજયાદશમી.

સોરઠા.

નયણાં મુનિ મુનિ ચંદ્ર વરસે વિજેશ્વરિ દિને;

રચિઓ રંગે છંદ કમલા કીર્તિ સંનિધિ.

વિમલવિજય ઉવઝાંય, શુભ સીસે રામે મુદા;

પાયા પરમ પસાય ગાયા ગોડીપાસ ગુણ.

૬૪

રોહિણી સં

અંતે— વિમલવિજય ઉવઝાયનો સીસ,

રામવિજય લહે સકલ જગીસ.

૯

તીર્થમાલા. જૈ. એ. ઈ.

(૮૯૨ગ) વીર જિનપંચ કલ્યાણક. ૧૭૭૩ આષાઢ શુ. ૫ સુરતમાં.

અંતે—

એમ ચરમ જિણુવર સયલ સુખકર થુણ્યો અતિ ઉલટ ભરે,

આષાઢ ઉજ્જવલ પંચમી દિન સંવત સત્તર તિહોતરે,

વિમલવિજય ઉવઝાંય પયકજ ભમર સમ સીસએ;

રામવિજય જિન વીર નામે, લહે અધિક જગીસએ.

ફહા.

પંચ કલ્યાણક એમ વખાણ્યા, પ્રભુજના ઉલ્લાસે;

સંધતણે આગ્રહે હસ્થભરિ, સૂરત રહિ એમાસે.

(સ્તવનાવલિ નં. ૧૦૬૫ જૈ. એ. ઈંડિયા.)

(૮૯૩) ચોવીશી.

આદિ—

ઝપભદ્રેવ જિનસ્તં

હારે મારે જોખનીયાનો લટકો દાહાડા ચ્યારજો—એ દેશી.

હારે આજ મલિઓ મુજને તીન ભુવનનો નાથણ;

અંતે—

મહાવીર જિનસ્તં.

ભરતનૃપ જાવશું એ—એ દેશી.

આજ સકલ દિન માહરોએ, ભેટયો વીરજિણુંદ કે. ત્રિભોવનનો ધણીએ.

વિમલવિજય ઉવઝાયતો ઝે, રામ લહે સુખ પૂરકે.

ત્રિ० ૫

પ્ર० ચોવીસી વીસી સંગ્રહ પૃ. ૪૫૨-૪૬૯

(૮૯૪)+ વિજયરત્ન સૂરિ રાસ,(ઐ)સ. ૧૭૭૩ ભાદરવા વદ ૨ પછી.

આદિ—

સુપ્રસન્ન આલ્હાદ્ધર, સદા જાસ મુખચંદ;
વંછિતપૂરણ કલ્પતર, સેવક શ્રી જિનચંદ.
શ્રી વામારાણી તણો, નંદન નિરપમ રૂપ;
સૂરતિમંડળ પાસણ, ત્રિલુવન તણા ભૂપ.
દોલતિદાર્ધ તેહના, પ્રણમી પય અરવિંદ;
ગાસ્થુ ગિર્યા ગછપતિ, શ્રી રત્નવિજય સૂરીંદ.

x

x

x

x

અંતે—

કલશ.

વિજયરત્ન સૂરિંદ સુંદર ગચ્છ ગયણ દિવાયરો;
જગ ચિત્તરંજન કુમતિભંજન કુલ પયોજ કલાધરો.
સંપત્તિદાતા સુખવિદાતા કુસલવલ્લિ પયોહરો;
તસ ચરણ સેવક રામવિજયે ગાયો ગુર ગુર જય કરો.
પ્ર. જૈ. ઐ. ગૂર્જરકાવ્ય સંચય.

૪૩૮ ઋદ્ધિવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિ શિ.

(૮૯૫) રોહિણીરાસ. સ. ૧૭૭૨ (સંવત શશિ રપ્પ હકલાઈ, ચં.)

(૮૯૫ ક) જિનપંચકલ્યાણક રત્ન સં. ૧૭૫૪ ઔરંગાબાદમાં.

આદિ—

સારદ માત નમી કરી, પ્રણમી સદગુર પાય,
પંચકલ્યાણક જિનતણા, ભણનાં સિવ સુખ થાય.
ચવન જનમ દિક્ષા દિવસ, નાંણ સિદ્ધિ ગતિ નાંમ,
પંચકલ્યાણક જાણ્યો, ઝે જિનના અભિરામ.

૧

૨

માસ પૂનિમીઆ સૂત્રમે, તે તિથિનો અધિકાર,
જાણિને યુગને કરો, લવિયણુ તપ વિસ્તાર.

અંતે—

(લાલ ૧૦ ગિરિસું નદીયાં ઉત્તરે રેલાલ એ દેશી)

સતર ચોપને પ્રેમસુંરે લાલ, કર્યો ચોમાસો રંગરે,	ચ.
શ્રી અમરંગાખાદમાં રે લા. જિહાં જિનધર ઉતંગરે.	ચ. ૬૬
સંધતણી સુ વીનતીરે લા. તવન રચ્યો અતિસારરે;	ચ.
સંધે પણુ સુંણી આદ્યોરે લા. તપ જપ ધરમ પ્રકારરે,	ચ. ૬૭
જે કલ્યાણુક તપ કરેરે લાલ; તે પામે કલ્યાણુરે,	ચ.
દિન દિન સુખ લીલા લહેરે લાલ, એહવી જિનની વાંણિરે.	ચ. ૬૮
શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીછરેલાલ, શ્રી જિનશાસન જયકારરે,	ચ.
વાચક મુદ્ધિવિજય નમેરે લાલ, શ્રી જિનગુરુ સુખકારરે,	
ચતુરનર, ગણણો કલ્યાણુકનો ગણોરે.	ચ. ૬૯
લિ. કલ્યાણુવિજય. ૨-૧૯ આ. ક.	

૪૩૯ વલ્લભકુશલ (ત૦ ધીરકુશલ-ગજકુશલ-પ્રીતિકુશલ
અને વૃદ્ધિકુશલ-સુંદરકુશલ શિ.)

(૮૯૬) શ્રેણિકરાસ સં. ૧૭૭૫ કા. વ. ૧૩ રવિ. જૂનાગઢમાં

અંતે—

છરણુગઢ વર ઉત્તમ નામે, શ્રી ગિરનાર સુકામે એ.	૧૧
છરણુગઢનો સંધ સુધરમી, વ્યવહારી સુલ કરમી. એ.	૧૨
સંધવી જેકરણુ ઉપદેસે, રાસ રચ્યો શુભ વેસે, એ.	૧૩
તપગણ પતિ સુલતાન સત્રો શ્રી વિજયરાત સૂરિસૂરો, એ.	૧૪
તસ પાટે વડ અધિક દિવાજે, શ્રી વિજયક્ષમાસૂરિ ગાજે. એ.	૧૫
પંડિત ધીરકુશલ ગુરરા તસ ગણ સોભ કહાયા, એ.	૧૬
શ્રી ગજકુશલ ખુધ સુગુરુ સુહાયા, તેહના પ્રણમું પાયા. એ.	૧૭

તસ શિષ્ય પ્રીતિકુશલ ગણિ કહીઈ, નામે શિવ સુખ લહીઈ. એ. ૧૮

ગુરભાષ પંડિતપદ ધારી, શ્રી વૃદ્ધિકુશલ સુષકારી. એ. ૧૯

તસ શિષ્ય સુંદરકુશલ સુહાયા, ધમ વલ્લભકુશલ સુખપાયા. એ. ૨૦

સંવત ૧૭૫૦ ચૈત્રા વરષે, કાતી વદિ મનહરષે. એ. ૨૧

વાર રવી તેરસિ દિન કહીઈ ધમ જગ.....(અપૂર્ણ)

(૫. ૪૧ પં ૧૬. ગુ. વિ.)

(૮૯૭)+ હેમચંદ્ર ગણી રાસ (ઐ.) સ. ૧૭૯૩ માગશર શુ. ૨ ભોમ આદિ—

સકલ સદા સુખદાયક, અરિહંત આદિ નિર્ણુદ

પ્રણુમું પ્રણુ પરમેસર, પરતપિ પરમાણુદ.

સમર શ્રુતદેવી સધર, આણી ઉલટિ અંગ,

વચનવિલાસ વિચિત્ર બહુ, દાયક એહ અભંગ.

સહગુરને પ્રણુમું સદા, જ્ઞાનદષ્ટિ દાતાર,

કાડીથી કુંજર કર્યો, એ મુંજ ગુર ઉપગાર.

વલિ વંદુ સુધ સાધુને, નિણિ સમર્થા સુખ હોય,

જૈન ધરમ સમર સદા, દોષ ન લાગે કોય.

એ પચે પ્રણુમી કરી, ધરી ધરમનું ધ્યાન,

સાધુ તણા ગુણ ગાયસ્થું, મુંજ કવિ દેખ્યો માન.

હેમચંદ્ર મુનીશના, ગુણ કહિસ્થું અભિરામ,

રાસ રચિય રલિઆંમણો, જિમ સીજે સવિ કાંમ.

કુણ હેમચંદ્ર કિહાં હવા, કવણ દેશ વિખ્યાત,

ધરમતણી કરણી કરી, તે સુણીયો અવદાત.

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ દશમી.

ધન ધન હેમચંદ્ર રૂપિરાયા, જસ મન ધરમ સવાયારે,

મહિયલમાંહિ સુયશ ગવાયા, ધરમીને મનિ ભાયારે.

x

x

x

x

- રાસ રચ્યો ભાવે સવિસેસે, જવહરસાહ ઉપદેસેરે
હેમચંદ્ર મુનિ દ્વખ્યાણુ દેસે, હું પ્રણમું સુવિસેસેરે. ૭
- અલ્પમતિ ને કરણા કીજે, મુનિવર ધ્યાન રહીજેરે
અધિકું ઓધું જો કલું ખીજે, તે મિછામિદુક્કડ દીજેરે. ૮
- તપગણ પતિ વિજેદ્યેમ સુરિંદા, દીપે જાણિ દિણંદારે,
તસ પદધર વિજેદ્યા મુણિંદા, પ્રતપે સાંપ્રતિ ગણીંદારે. ૯
- તસ ગણ પંડિત શિરોમણી સોહે, વૃદ્ધિકુશલ બુધ સોહેરે,
ગ્યાતા ગુરુ સેવક પડિઓહે, જાન ગયવર આરોહેરે. ૧૦
- તસ પદપંકજ સીસ કહાયા, વલ્લભકુશલ ગુણુ ગાયારે,
સતર તાણુંઆ વરસ સુહાયા, સિત મૃગશિર સુખ પાયારે. ૧૧
- દ્વિતીયા તિથિ ચંદ્રોદય દિવસે, લોભવાર સુધિ સરસેરે,
હેમચંદ્ર મુનિના ગુણુ હરસે, સકલ સંધ સુખ કરસેરે. ૧૨

—પ્ર. જૈન ઐ. ગૂ. રાસસંચય પૃ. ૨૬૫-૨૮૪

૪૪૦ કાંતિવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિ-પ્રેમવિજય શિ.)

(૮૯૮)+ મહાબલ મલયસુદરીના રાસ. સં. ૧૭૭૫ વૈશાખ
સુદ ૩ પાટણ.

આદિ—

- સ્વસ્તિ શ્રી સુખસંપદા, પુરણુ પરમઉદાર
આદીશ્વર આનંદનિધિ, પ્રણમું પ્રેમ અપાર. ૧
- કૃણી મણી મંડિત નીલતન, કરણારસ ભરપૂર
પારસ જલધર પલ્લવો, બોધખીજ અંકૂર. ૨
- શાસનનાયક સાહિબો, ગિરિઓ ગુણુ વિલસંત,
હરીલંછન હીયડેં ધરૂં, મહાવીર અકુવંત. ૩

અતે—

હાલ ૩૯ મી. દીઠો દીઠોરે વામાજીકો નંદન દીઠો એ દેશી.
 ભાવે ભાવેરે, ભવિ કરજો જ્ઞાન અભ્યાસ,
 જ્ઞાને સંકટ કોડિ પલાયે, જ્ઞાને કુમતિ ન વાધે,
 જ્ઞાને સુજસ લહે જગમાંહિ, જ્ઞાને શિવપદ સાધે. ભવિ. ૧
 યદપિ નાણાદિક સમુદ્ધિ ધણાં, મુગતિહેતુ જિન ભાંખ્યું,
 તોપણુ યોગક્ષેમનું હેતુ, પહેલું જ્ઞાનજ દાખ્યું રે. ભ. ૨
 પાસતણા નિવોણુ દિવમથી, વરિસ ગયાં શત એક,
 તેહવે હુધ સત્યશીલ સલૂણી, મલયાસુંદરી સુવિવેકરે. ભ. ૩
 શ્લોક એકનો ભાવ વિચારી, તેહ લહી ભવપાર,
 તે કારણુ શિવસાધન સાચું, જ્ઞાનજ એક ઉદાર રે. ભ. ૪

અતે—

શંખનરેશ્વર આગે પહિલું, શ્રી કેશીગણુધારે,
 મલયચરિત ભાણું વિસ્તરથી, જ્ઞાનતણું અધિકારે. ૫
 તેહતણો રસ સર્વસ્વ લેઈ, શ્રી જ્યોતિલક સૂરિદિ,
 નૂતન મલયચરિત સખેપે, ભાણ્યો અતિ આણુંદરે. ૬
 જ્ઞાનરત્ન વ્યાખ્યા ધતિ નામે, ત્રિણુ અધિકારધ પ્રસીધો,
 તેહમાંહે ધમ સખધ સીતો, ધૂરિ અધિકારે લીધોરે. ૭
 શ્રી તપગણુ ગણુનાયક ગિરયા, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિ,
 ગુણવંતા ગૌતમ ગુરુ તોલે, મહિમા મહિમા સત્કરે. ૮
 તાસ શિષ્ય કોવિદ કુલમંડન, પ્રેમવિજય ખૂધરાયા,
 ક્રાંતિવિજય તસ શિષ્યે ધણિપરે, વિધવિધ ભાવ બણાયારે. ૯
 સંવત શરમુનિ મુનિ વિદ્યુવર્ષે, રહી પાટણુ ચોમાસ,
 શ્રી વિજેક્ષમા સૂરીશ્વર રાજ્યે, ગાધ મલયા ઉલ્હાસેરે. ૧૦
 આષાત્રીજતણું શુભદિવસે, રાસ હૃયો સુપ્રમાણુ,
 ખાલકીડા નિરખી માહરી, હાસી ન કરસ્યો જાણુરે. ૧૧

શ્રી જયતિલક વચનથી જે મેં, ન્યૂનાધિક કાંઇ ભાખ્યું,
સંઘ સકલની શાખેં તેહનું, મિછા દુકક દાખ્યું. ૧૨

ઉત્તમના ગુણ પરિચય કરતાં, હુંઈ સમજીતનો શોધ,
ઉત્તમ લાભ વલિ પામેં ઓતા જે પ્રતિબોધરે. ૧૩

પાટણ નગરનો સંઘ વિવેક તસ આગ્રહથી સીધી
ચિદ્રં ખડિ થઇ સર્વ સંખ્યાઈ, દાસ એકાણું કીધીરે. ભ. ૧૪

જે ભવિ ભાવેં ભણુસ્યે ગુણુસ્યે, લલિસ્યે તે જયમાલ,
ઓગણુચ્યાલીસમી કહી કાંતિ, ચોથા ખંડની ઢાલરે. ભ. ૧૫

—સર્વ શ્લોક સંખ્યાત ૩૪૮૮ પ્ર. ભીમશી માણેક.

—સર્વ ગાથા ૧૦૭૬ ઇતિશ્રી જ્ઞાનરત્નોપાખ્યાનાપર નામનિ
શ્રી મલયસુંદરી ચરિત્રે પં. કાંતિવિજય દેવસૂરીશ્વર તનુ શિષ્ય પં. શ્રી
૫ શ્રી જ્ઞાનવિજય ગણિ શિષ્ય લલિતવિજય ગણિ લિખિતમ્ કાર્ત્તિ
શુદ્ધિ ૯ (પત્ર ૯૨ પ્ર. કા.) —(શુ. વિ. ભાવ.)

—ઇતિશ્રી જ્ઞાનરત્નોપાખ્યાના પર નામની મલયસુંદરી ચરિત્રે
પં. કાંતિવિજયગણિ વિરચિને પ્રાકૃત પ્રબંધે શીલાવદાત પૂર્વભવ વર્ણનો
નામ ચતુર્થ પંડ પરિસમાપ્તો. સંવત્ ૧૮૬૦ ના વર્ષે કાર્ત્તિક માસે
શુકલપક્ષે અષ્ટમી તિથૌ રવિવાસરે શ્રી ભુજનગર મધ્યે શ્રી આદિનાથ
જિનપ્રાસાદાત્ લિપીકૃતમ્ સકલ પડિત શિરોમણી પં. શ્રી ૧૯ મેઘવિ-
જયગણી તત્ શિષ્ય વિક્રાન્ વિનયી પં. શ્રી હસવિજયગણી તત્ શિષ્ય
પં. રત્નવિજય લિપીત. આત્માર્થે વાંચે તેને ત્રિકાલ વંદના છઈ. શ્રી.
શ્લોકસંખ્યા ૫૦૦૦ છૈ. પૃ. ૯૨ પં. ૧૫ આ. ક.

—સં. ૧૮૮૧ પોષ શુ. ૫ ભૃગુવાસરે પોરખદિર મધ્યે શાંતિ-
નાથ પ્રસાદાત્ ૧૨૦-૧૪ માં.

—લિ. ૧૮૧૮ આશો શુ. ૮ ભોમે પ્રહલાદનપુરે. ઋ.....
રાજકોટ પુ. અ.

—પત્ર ૯૫ અમરવિજય સીતાર.

—સં. ૧૮૨૨ ચૈત્ર પ્રથમ શુ. ૧૩ દિને લાં સંધવી કૃત્તેહયદે
સૂરસંધ ૭૦-૧૪ દા. ૪૨ નં. ૩૨ બડે.

—સં. ૧૮૨૨ વર્ષે પોસ વદિ ૭ ને દિને લખિત સંધવી કૃત્તે-
યદ સૂરસંધ શ્રી પાલણુપુર મધે શ્રી પદ્મવીહાર પ્રાસાદે ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોક
૪૦૦૦ ૭૬-૧૩ દા. ૪૧ નં. ૩૩ બડે.

—૧૨૭-૧૧ મો. સે. લા.

—લિ. સં. ૧૮૫૪ માગશર વ. ૧૪ બ્રમામતિ ગછે ઋષી લા-
ધારણ તત્ સીક્ષ લક્ષ્મીકીર્તિ લિ. ૮૮-૧૬ વિ. ને. નં. ૪૫૮૦.

(૮૯૯) ચોવીશી (ચોવીશ જિનસ્ત૦) ૧૭૭૮ માગશર શુ. ૧ પહેલાં
આદિ—

(અરજ અરજ સુણોને રડા રાજિયા હોજીએ દેશી)

સુગુણ સુગુણ સોભાગી સાચો સાહિબો હોજી;
મીઠડો આદિ જિણુંદ.

મોહન મોહન મૂરતિ રડો દેખતાં હોજી,
વાધર્મ પરમ આણુંદ. ૧ સુ૦

અંતે—

દાલ સાલૂડાની દેશી.

વીરજી ઉભો મદ મોડી નોડી અરજ કરે લો.

x + x x

એમે જે ધ્યાવે ગાવે જિન ગુણુ આદરે લો, વીરજી.
કાંતિવિજય જયમાલા બાલાને વરે લો.

—વર્તમાન ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવનાનિ સમાપ્તા સં. ૧૭૭૮
માગશર શુ. ૧ ગુરુવારે શ્રી અણહિલ્લપુર પત્તન મધ્યે ખરા કોટડીયે
લિખતા પ્રતિ. ૬-૧૪ આ. ક.

(૮૯૯૬) એકાદશી સ્તવ ઢાલખદ સં. ૧૭૬૯ માગશર શુ. ૧૧
આદિ— ડભોષ ચોમાસું.

પ્રથમ ઢાલ ચંદ્રાલિલાની.

દ્વારિકા નયરી સમો સર્યારે, બાપીસમો જિનચંદ;
જે કરજોડી ભાવચુંદે, પૂછે કૃષ્ણ નરિંદ;
પૂછે કૃષ્ણ નરિંદ વિવૈકિં, સ્વામી ઇગ્યારસ મૌન અનેકે,
એહ તણો કીરણ મુખ બાષો, મહિમા તિથનો ચિર કરી દાષોળ.
જિણંદળ જરે. ૧

x

x

x

x

અંતે—

કલશ.

ઇય સયલ સુપકર દુરિત દુપહર ભવિકતર નવજલંધર,
ભવતાપવારણુ જગતતારક જયો જનપતિ જગગંડ;
સતરસય ડિગણોતર સમે રહી ડભોષ ચંદમાસ એ,
સુદિ માશ મૃગશિર તિથ ઇગ્યારસ રચ્યા ગુણુ સુવિસાલ એ. ૧
થય થુધ મંગલકોડિ ભવના પાપ રજ દરે હરે,
જયવાદ આપે કીર્તિ થાપે સુજશ દિશ દિશ વિસ્તરે;
તપગછનાયક વિજયપ્રભ ગુરૂ શીસ પ્રેમવિજય તણો,
કહે કાંતિ બણતાં ભવિક સુણતાં લહે મંગલ અતિ ઘણો. ૨

—૨-૧૬ (મારી પાસે છે)

(૮૯૯૭) હીરાવેધ ખત્રીશી.

આદિ—

રાજનગર સમ એહ નારિ કાં આદિ રિયાણો,
સાયો રહિ જસ વાચિં રાણુ મંડલ મહિસાંણો;
જૂનો ગઢ મતિ ખોય સિષ રાવિ અપકલેસિર,
રામ પરાંણુ પાજિં ખાંધિ લેસ્યે કૃતોપુર વાસણું એ.

x

x

x

x

અતે—

લિયેં ચાલ ભરિં લાગ્ન પાલે સુપ્રજન પાલણ,

પ્રિ સુંણુ રહી વાત નહિયે ધરી;

બત્રીસી ક્રાંતિ કહી વિજૃધ વાંચો હીરાવેધરી.

૩૨

(ગામનાં નામ આપી તે પરથી રાવણને મદોદરી શીખામણુ આપે છે એવા પ્રકારની આ કૃતિ છે.) આ

(૮૯૯૭) સૌભાગ્યપંચમી માહાત્મ્ય ગર્ભિત શ્રી નેમિજિન-
સ્તંભ સં. ૧૭૯૯ આવણુ શુદ્ધ ૫ રવિ પાલણુપુરમાં.

આદિ—

સૂરતિના મહિનાની.

પ્રણમૂં પવયણુ દેવીરે સૂર બહુ સેવીત પાસ,

પંચમીતપ મહીમા કહું, દેખ્યો વચનપ્રકાશ.

૧

જે સુણુતાં દુખ નિકસેરે વિકસે સંપદ હેજ,

આતમ સાખિ આરાધતાં સાધતાં વાધે તેજ.

૨

*

:-

+

*

અતે—

ઢાલ ૯ મી ધન્યાશ્રી વધાવાની.

સતર નવાણુઆં રહીએ, પાલ્હણુપુર ચોમાસ,

આવણુ સુદિ તિથિ પંચમીએ હસ્તારક દિન ખાસ.

જ. ૬

સંધતણા આચ્છ થકી એ કીધી તે દિનજોડિ,

જ.

ક્રાંતિ કહે જે સાંભલેં એ તે ધરિ સંપદ કોડિ.

જ. ૭

કલશ.

ધમ ભુવનભૂષણુ દલિનભૂષણુ દૂરિતશોષણુ જિનપતિ,

શિરતાજ જગચક્રરાય ગાતાં પાધઓ સુખસંપત્તિ;

શ્રી વિજયપ્રભ ગુરૂચરણુસેવક સીસ ત્રેભવિજય તણો,

કહિ ક્રાંતિ સુણુતાં ભવિક ભણુતાં પામીઈ મંગલ ધણો.

—સં. ૧૮૫૮ પોસ શુ ૯ લ. પાટણુનગરે પં. પ્રતાપવિજય
વાંચનાથ. શ્રી પંચાસરા પ્રસાદાત્ પ્ર. કા. નં. ૫૨૯-૪-૧૭ આ. ક.

(૮૯૯૫)+ અષ્ટમી સ્ત.

આદિ—

હારે મારે ચોવનીયાનો લટકો દાઢા ચ્યારજો એ દેશી.
હારે માહરે હાંમ ધરમના સાઢા પચવીસ દેસજો,
દીપેરે તિહાં દેશ મગંધ સદ્માં શિરેરે. હારે.

*

*

*

*

અંતે—

કલશ.

ધ્રમ ત્રિજગલાસણુ અચલસાસણુ વર્ધમાન જિણેસરો,
બુધ ઝ્રેમ ગુરુ સુપસાય પાંખી સંયુષ્યો અલવેસરો;
જિનગુણુ પ્રસંગે ભણ્યું રગે તવન એ આઠિમતાણું,
જે ભવિક ભાવે સુણે ગાવે કાંતિ સુખ પામે ધણું.

—(પ્ર૦ કા. નં. ૫૨૯, વી. પા., જૈ. એ. ઇ. ની તીથે
માલાતી પ્રતમાં.

—પ્રકાશિત—ચૈલ વંદનાદિ સત્રહોમા પ્રસિદ્ધ છે.

+ ઋષભ જિન સ્તવ ૫. ૬૧૪ જૈ. કા. સાર.

(૮૯૯૬) ગોડી પાર્શ્વનાથ છંદ.

આદિ—

દહા.

સુવચન મુગ સારદા, સામિણુ તું સમરતથ,
ગોડીરા ગુણુ ગાવતાં, ઉપજો સરસ અરતથ.

x

x

x

x

૧

અંતે—

પારકરો પરતા પ્રખલ, રોગભોગ સંકટ હરણુ,

ઝ્રેમવિજય પ્રભુતા દિયણુ, કાંતિવિજય જયજય કરણુ. ૫૧

—૩-૧૩ બી. ડી. ૨૦૯ રો. એ. સો. મું. નં. ૧૮૯૧.

(આ કવિની શિષ્યપરંપરા હતી. ભાવદેવ સૂરિના પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર પર ગૂર્જરાતી બાલાવબોધ સં. ૧૮૦૦ માં ભાતુવિજયે રચ્યો તેની પ્રત લખનાર આ કવિની શિષ્યપરંપરામાના એકે લખી છે તે નીચે પ્રમાણે—

સં. ૧૮૬૨ ના વર્ષે શાકે ૧૭૩૪ પ્રવર્તમાનં ફાગુણ વદિ ૧૪
 દિને યુધવાસરે સકલ ભદારક શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિસ્વર ચરણસેવી સિષ્ય
 પં. પ્રેમવિજય તત્સિષ્ય પં. શ્રી ક્રાંતિવિજય તત્ શિષ્ય રાજવિજય
 તત્સિષ્ય કૃષ્ણવિજય. તત્સિષ્ય પં. શ્રી ૫ રંગવિજય ગ૦ તત્ સિષ્ય
 સેવક ઋષભવિજય લિખિતં આત્માર્થે શ્રી અણહિલપુર પાટણ મંદ્યે.
 પત્ર ૫૬૨ નં. ૭૪૨ (પ્ર. કા.)

૪૪૧ કેસર.

(૮૦૦) ચંદનમલયાગિરિ ચોપઈ સં. ૧૭૭૬ લાસમાં.

આદિ—

સાનિધકારી સારદા, સમરું હું સુપ્રભાત,	
જોડિ કલા થો જુગતિસું, મયા કરેજ્યો માત.	૧
વિધનવિહારણુ સુખકરણુ, આનંદ અંગ ઉલ્લાસ,	
ગવરીસુત પ્રણમું ગહર, પરતક્ષ પુરો આસ.	૨
કવિયણુ કરજોડી કહે, આધ અરજ સુંણેહ,	
મનસા પુરો માહરી, કથા કહું ગુણગેહ.	૩
કહાં ચંદણુ મલયાગરી, કહાં સાયર કહાં નીર,	
કહિસું તિણુકી વારતા, સુણસી સહુ વડવીર.	૪
એહ કથા સુણતાં અવસ, પરતક્ષ પાપ પુલંત,	
જગ જસ બહુલો વિસ્તરે, વંછિત ફલ વરસંત.	૫

*

*

*

*

અંતે—

મુનિવર મારગ સચર્યોજી, તપ જપ કીધા અપાર,	
અંતસમે અણસણુ ગ્રહીજી, એક વલિ અવતાર.	૫૭
સ્વર્ગ બારમે દેવતાજી, રાજરાંણી થાઈ,	
સુખ ભુગતૈ દિન દિન પ્રતિજી, એહ કથા સુખદાઇ.	૫૮

ચંદનરા ગુણુ ગાવતાંજી, પામીજૈ ભવપાર,	
દુખ દોહગ દુરૈ ટલૈજી, તીરથનો ફલસાર.	૫૯
સંવત ૧૭૭૬ તરેજી, લાહે નગર ચોમાસ,	
મહાજન સહુ સુખીયા વસેજી, દિન દિન લીલવિલાસ.	૬૦
ઠાકુર ગુણુ કરી ગાજતોજી, કેસોજી બુધનિધાન,	
ખ્યાગ ત્યાગ અધિકા કલાજી, વંસ વધારણવાન.	૬૧
નુરોજી નગરી વિષેજી, સુખદાઇ સંસાર,	
આસો સાંભ, ધરમ સરદાર.	૬૨
ચાર પેટે ચીહું બાબતીજી, ઓર ખોટ,	
રાજકાજ બહુ સાચવેજી, સોભે સોભ અપાર,	
નગરી બાઇ રાનીજી, દેસ મવાડ મઝાર. નં.	૬૩
તીણુ દીન ચૌપી રચીજી, ચંદન વૃષની એહ,	
જખ્દ પંચમ દિનેજી, સંપુર્ણ ગુણુ ગેહ નં.	૬૪
ઢાલ ભણી ઇચ્છારમીજી, કવિ કેસર કરજોડ,	
જે સુણુચૈ ભલ ભાવસુંજી, તે ધર સંપતિ કોડિ.	૬૫

—લિ. પં. અનોપવિજયેન સં. ૧૮૮૦ વર્ષે મિતિ જ્યેષ્ઠ વદ

૬ મધ્યાન્હે ૧૬-૧૭ વિ. ને. નં.

૪૪૨ રંગવિલાસ ગણિ.

(૯૦૧)+ અધ્યાત્મમહાપદ્મ ચોપઈ સં. ૧૭૭૭.

આદિ—

પરમ પુરૂષ પરમેસર રૂપ, આદિ પુરૂષનઉ અકલ સરૂપ;	
સામી અસરણુ સરણુ કહાય, સકલ સુરાસુર સેવે પાય.	૧
પ્રણમી તાસ ચરણુ અરવિંદ, ખરતર ગચ્છપતિ શ્રી જિણુચંદ;	
સંભારી શ્રી સદ્ગુરુ નામ, ભાષા લિખું સંસ્કૃત ઠામ.	૨
અધ્યાત્મમહાપદ્મ લલઉ, શ્રી મુનિસુંદર સૂરે કલઉ;	
પરમારથ ઉપદેશન કરી, નવમ શાંત રસ પતિ આણુસરી.	૩

x

x

x

x

અતે—

લિખ્યો શાસ્ત્ર ભાષાપણે, સમગ્રે સગલા લોગ;
ધમ નરવિજયતણે વચન, ધરમારથ ઉપયોગ. ૧૦

દેખી દેખી વચન તે, લિખિયા મતિ અનુસાર;
પંડિત દેખી સોધજ્યો, દેઈ દૃષ્ટિ ઉપકાર. ૧૧

સંવત સતર સતોત્તરે, માસ શુક્લ વૈશાખ;
રવિવારે પાંચમિ દિને, પૂર્ણ થયો અભિલાપ. ૧૨

ખરતર ગછ માંહે સરસ, આચારજ ગણધાર;
શ્રી જિણ્યંદ સૂરીસવર, સૌમ્ય ગુણે સિરદાર. ૧૩

તાસ સીસ ગુરુ ચરણજ-સમ તે રંગવિલાસ;
નિજપર આતમહિત ભણી, કીનો આદરિ જાસ. ૧૪

ભણિજ્યો ગુણજ્યો વાંચજ્યો, એ અધ્યાતમ રાસ;
જિમ જિમ મનમાં ભાવજ્યો, તિમ તિમ થર્યે પ્રકાસ. ૧૫

લિ. ગણિ નરવિજયાય ૧૬-૧૪ દા. ૪૩ નં. ૪૮ લ ડેં.

પ્ર૦ રા. મોતીચંદ ગિ. કાપડિયા વિવેચિત અધ્યાત્મકલ્પદ્રુમમાં
છેવટે પૃ. ૪૯૬ થી ૫૧૮.

(આમાં જણાવેલા ખરતર ગછપતિ જિનચંદ્રસૂરિ અકખર પાસેથી
યુગ પ્રધાનપદ મેળવનાર પ્રસિદ્ધ ૬૧ મા પદ્ધતર જિનચંદ્રસૂરિ નથી પણ
ખરતર ગચ્છની પટ્ટાવલિમાંના ૬૫ મા પદ્ધતર જિનચંદ્રસૂરિ જણાય છે
કે જેના પિતાનું નામ ગણધર ચોપડા ગોત્રીય શાહ સહસકરણ અને
માતાનું નામ સુપિયાદેવી અને પોતાનું મૂળ નામ હેમરાજ તથા દીક્ષાનું
નામ હર્ષલાભ હતાં. સં. ૧૭૧૧ ભાદ્રવા શુદ્ધ ૧૦ ને દિને શ્રી રાજન-
ગરમાં નાહટ્ટગોત્રીય શાહ જયમલ્લ તેજસીની માતા બાઈ કસ્તુરબાઈએ
આચાર્ય પદવીનો મહોત્સવ કર્યો, ત્યાર બાદ સૂરિજીએ જોધપુર વાસી
શાહ મનોહરદાસે કાઢેલા સંઘની સાથે શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થની યાત્રા
કરી તથા મનોહરદાસે બધાવેલા ચૈલશૃગાર શ્રી ઋષભાદિ ૨૪ તીર્થંકરનાં
બિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. ત્યારબાદ શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિજી સં. ૧૭૮૩ માં
શ્રી સૂરત બંદરમાં સ્વર્ગસ્થ થયા.)

૪૪૨ ક પ્રેમચંદ (કનકચંદ્ર ઉ. શિ.)

(૯૦૧ક) આયુરાજ સ્તવન. આદિકુમાર સ્તવન. સં. ૧૭૭૯
જેઠ શુ. ૨

અંતે—

સંવત સતરે ઉગલાસીધ, ખીજને યુધવારે વાસ,
જેઠ મહિને જુગતસું, ગાયો શ્રી આદિકુમારે. લાલ. ૩૩
કનકચંદ ઉવઝાયો, વાયક કહે પ્રેમચંદરે, લાલ.
વંદે પૂજે ભાવડું, પાલે પરમાણુદરે લાલ. ૩૪
લખ્યા સં. ૧૯૭૦ જેઠ શુદી ૧૧ શનિ પ્ર. કા.

૪૪૩ પુણ્યવિલાસ (ઉં પુણ્યચંદન શિ.)

(૯૦૨) માનતુંગ માનવતી રાસ સં. ૧૭૮૦ શરદના ખીજ
માસમાં શુ ૩ રવિ, લૂણકરણસરમાં.

આદિ— ફહા સોરકા.

નમું સદા નિતમેવ, આદીસર અરિહંત પય,
દરસણુ શ્રીજિનદેવ, લૂણકરણસરમે લલો. ૧
કવિયણુ કેરી માય, વલિ પ્રણમું વાગેશ્વરી,
ચરણુ નમું ચિત લાય, વિધિ...વિદ્યાગુર તણા. ૨
જિનવર ધરમ જિ કોષ, દોષ પ્રકારૈ દાખીયો;
સાયવતાં સુખ હોષ, આવકને વલિ સાધુને. ૩
દ્વાદશ વ્રત અગાર, પચ મહાવ્રત સાધુના,
મુણો સહ અધિકાર, તિણમાં ખીજ વ્રત તણો. ૪
માનવતી પરબંધ, મૃષાવાદ ઊપર કરું;
સુણો તાસ સંબંધ, કુણુ માનવતી કિહાં ચધ. ૫
જીવ્યો તાસ પ્રમાણુ, વચન બોલિ પાલે જિંકે;
જીવત ધિગ્ તસુ જાણુ, વચન બોલિ બદલે જિંકે. ૬

રાખ્યો સીલરતન, પ્રગટ જોલિ જિણુ પાલીયો;
મનમાં હુસ્યો મગન, સુણતાં તાસ સંબંધ સહુ.

૭

x

x

x

x

અતે—

સત્ય વચન ફલ તુમે જોઈજ્યો, પ્રિઠનૈ લગાયો પાય;
ઈહ લોકનઘ પરલોકના, સુખ પામ્યારે જિણુ વ્રતનઘ પંસાય. ૧૬
એ રાસ મઈ રચીયો ભલો, દેખી ચરિત્ર અધિકાર,
ખીજ વ્રતનૈ ઊપરઘ, મનમાંહરે આણી હરપ અપાર. ૧૭
સંવત સતરૈ અસ્સીયે, રહ્યા લૂણુસર ચૌમાસ,
વાચક શ્રી પુન્યચંદનઘ, સુપસાઈરે કીધો એ રાસ. ૧૮
રવિવારે સુદિ દ્વિતીયા દિનઘ, રિતિ સરદ ખીજે માસ,
શિષ્ય પુણ્યશીલનઘ આગ્રહઘ, ઇમ જંપઘરે કવિ પુન્યવિલાસ. ૧૯

કૃતં ચ લિખિતં ચ

—સં. ૧૭૮૨ વર્ષે શ્રાવણ માસે કૃષ્ણપક્ષે તિથૌ નવમ્યાં ૯
ગુરુવારે લિખતં વીકાનેર મધ્યે. આ કવિની પોતાની હસ્તલિખિત પ્રત
છે. ૩૯-૧૫ સેં. લા. વડોદરા નં. ૧૭૭૬.

૪૪૪ જ્ઞાનવિજય.

(૯૦૩) મહાયચરિત્ર સં. ૧૭૮૧ મિશ્ર.

૪૪૫ નિત્યલાલ (આં.* વિદ્યાસાગરસૂરિ-મેરુલાલ-સહજ-
સુંદર શિ.)

* પિતાનું નામ કર્મસિંહ અને માતાનું નામ કર્મલા હતું.
શા કર્મસિંહ કુલે ત્રિદશપતિ સારિયો. માત કર્મલાતણું સુજસ દીપે,
વિબુધવર છત્રધર નમતિ બકે સદા, અનડ ભડ કંઠિન કંદર્પ ઝીપે—
+ નિત્યલાલ કૃત વિદ્યાસાગરસૂરિ સ્તવન.

જુઓ વિધિપદ્ય પ્રતિક્રમણ પૃ. ૪૫૧.

+ મૂર્ખની સજાય ૧૯૨ સ. મા. ભી.

+ મહાવીરના ૫ કલ્યાણકૃત્તું ચોઢાળીઉં સં. ૧૭૮૧ સુરત.

પૃ. ૫૦ જૈ. પ્ર.

+ ચંદનખાળા સ. સં. ૧૭૮૨ આ. વ. ૬, રવિ સુરતમાં. પૃ. ૨૮૭.

સ. મા. ભી.

(૯૦૪)+ ચોવીશી સં. ૧૭૮૧ સુરતમાં.

અંતે—

સંવત સતર એકયાસીએજી, સૂરતિ રહી ચોમાસ,

ગુણ ગાતાં જિનજીતણાંજી, પહુતી મનની આસ. ક્રિ. ૫ વી.

વિધાસાગર સૂરીસરજી, અંચલગચ્છ સિણુગાર,

વાચક સહજસુંદર તણોજી, નિત્યલાભ જયજયકાર. ક્રિ. ૬ વી.

—સં. ૧૭૮૨ વર્ષે શ્રી સૂરતિ મધ્યે પં. શ્રી નિત્યલાભ લિખિતં. ૯-૧૨ આ. ક. પ્ર૦ ચોવીશી વીશી સંગ્રહ.

+ વાસુપૂજ્ય સ્તવ સં. ૧૭૭૬ માં વાસુપૂજ્યની કચ્છ અંજરમાં સ્થાપના કીધી.

કચ્છ દેશે ગુણુમલિ નીલોરે, રૂકું ગામ અંજર,

તિહાં જિનવર પ્રાસાદ છેગે, મહિમાવંત ઉદાર. ૧૦

x x x x

પૂજતા જિનવર ભાવશુંરે, લહિયે શિવસુખ સાર,

સત્તર છહોંતેર થાપનારે, વદિ તેરસ ગુરવાર. ૧૩

અંચલ ગચ્છપતિ જાણિયેરે, વિધાસાગર સૂરિરાય,

વાચક સહજસુંદર તણોરે, નિત્યલાભ ગુણુગાય. ૧૪

(૯૦૫) સદેવંત સાવલિંગા રાસ. સં. ૧૭૮૨ મહા શુદ્ધ ૭ પુષ્ય, સુરતમાં.

આદિ—

દ્વહા.

સકલ સુખસંપતિદ્રણ, ગુણુનિધિ ગોડિપાસ,

પદ્મજ પ્રણમું તેહના, પ્રેમ ધરિ સુવિલાસ.

- ત્રિન લુવન રંગે રમે, સરસતિ સાચું રૂપ,
ધ્યાન ધરૂં મન તેહનું, આપે વચન અનૂપ. ૨
- વલિ પ્રણમું ગુરુદેવતા, જ્ઞાનતણા દાતાર,
મુરખથિ પડિત કરે, એ મોટા ઉપગાર. ૩
- રસિયા વિણ શૃંગાર રસ, નવરસ વિના વખાણુ,
લવણુ વિના જિમ રસવતી, તિમ ગુરુ વિના પુરૂષ અજાણુ. ૪
- સાર વસ્ત સંસારમાં, સિદ્ધિ યુદ્ધિ ગુણધામ,
તે પ્રસાદ સુગુરુ તણો, ભગતે કંઈ પ્રણામ. ૫
- આર પદાર્થ ધર્મના, દાન શિયલ તપ ભાવ,
વીર જિણુંદ વખાણિયા, ભવજલ તારણુ નાવ. ૬
- એ આરે સરિખાઅ છે, પણ શિયલ સમો નહિ કોય,
લોકોત્તર લોકિક સુખ, જસ પરસાદે હોય. ૭
- સદેવચ્છનિ વારતા, સરસ ધણી શ્રીકાર,
કવિ ચતુરાધ કેલવે, રસના રસ સુવિચાર. ૮
- રસિક વિણ શિણુગાર રસ, શોભ ન પાવે શુદ્ધ,
કાંભિણિ વિણ કામિ પુરૂષ, દિસે શુદ્ધ વિસુદ્ધ. ૯
- તિણુ રસ કો કામિણિ ત્રિયા, વલિ નાયક સુપ્રધાન,
કવિયણુ તિણુ કારણુ કહે, રસિક હેત ધરિ ગ્યાંન. ૧૦
- મધુકર સમ જે નર કલા, તે જાણે રસભાવ,
સ્થૂં જાણે મૂરખ બાપડા, ગોલ ખોલ એક દાવ. ૧૧

ઢાલ પેહલિ. ૧

- (વૃંદાવનમાં કાઢન કુઅરજિ રાધાને મન ભાવેરે. એ દેશી.)
- છણિંહિં જાંબુદ્વિપ મઝારે, ભરતક્ષેત્ર ગુણુ ધારોરે,
સહસ બત્રિસ દેશ તેહમાંહિ, રૂડા આગમમાં અધિકારિરે. ૧
- × × × ×
પૂર્વદિસે સોભતિ, પ્રથવિતિલક ઉપમાંનોરે,
કુકણવિજય નામે નયરિ, ઉત્તમ પૂરૂષ પ્રધાનોરે. ૩.
- × × × ×

તે નગરિમાંહિ રાજ્ય કરે છે, દિન દિન અધિક પ્રતાપિરે,
સાલિવાહન સુગુણ સોભાગિ, કિરત જગમાં વ્યાપિરે. ૧૧

ગુણમાલા પઠરાંણિ તેહનિ, શિલવતિ જગમાંણિરે,
મંદિત ગતિ ગોરિ ગુણવંતિ, રૂપે રખા સમાંણિરે. ૧૨

* * * *

તસ સુત ચંદ્રકલા દિદાર શદેવચ્છ ઇણે નામેરે,
ભોગિ ભમર જિમ ગુણનો રસિઓ, રતિપનિ ઉપમ પાંમિરે. ૧૫

x x x x

પદ્મો મેહતો તેહ ભૂપતિનો, મંત્રિ બુધિનિધાનોરે,
જનપદના સહ કાંમ ચલાવે, રાગનો પણ માનોરે.

પદમાવતિ નામે તસ ધરણિ, પ્રિતમનું ચિતહરણિરે,

x x x x

સાવલંગા તનયા તસ રૂડી, અપહરનૈ અવતારિરે.

અતે—

અચલગચ્છપતિ અધિક પ્રતાપિ, વિદ્યાસાગર સૂરીરાયારે,
જગવલ્લભ ગુરુ જ્ઞાનસવાયા, હિતવચ્છ સુખદાયારે. ૧૦

આણુ વહિં શિરે નિશદિન તેહનિ, પાટ ભક્તિ વર દાધરે,
મેરૂલાલ વાચકપદ ધારી, જગ જસ કિરતિ સોહાધરે. ૧૧ બ.

શિષ્ય તેહના સુખકારિ, વાચક સહેજસુંદર ગુરુરાયારે,
તાસ કૃપાથિ રાસ એ ગાયો, નિત્યલાલ પડિત સુખ પાયોરે. ૧૨

નગરમાંહે સુરતિ રંગીલો, આવક વસે નગિનારે,
દેવગુરના રાગિ દહ ધરમિ, જિનવર ભગતે બિનારે. ૧૩

તે સંધના આગ્રહથિ મેં રાસ રચ્યો ઉલ્લાસેરે,
દેશિનિ અતુરાધ આંણિ, અતુભવને અસાસેરે. ૧૪

સંવત સત્તરસેં જ્યાસીઈ (નવાસીયૈ) સુંદર માધવ માસેરે,
સુદ સાતમ બુધવાર અનોપમ, પૂરણ થયો સુવિસાધરે. ૧૫

ઝોલીસેં ઢાલેં કરિને, રાસ એ રસિક પ્રમાણોરે,
તે સુણતાં નિત હોજ્યો સહુને, ધરધર કોડી કલ્યાણોરે. ૧૬

—શીલવિષયે ઇતિશ્રી પા. ૧૨-૧૬.

લા. ૧૮૪૭ મૃગશિર સુદ ૧ (પ્ર. કા.) ૧૯-૧૬ વી. પા. ૧૬-૧૪ માં.

—શીલવિષયે સદેવજી સાવલંગા રાસ સંપૂર્ણ. શ્રી અચલગચ્છે

શ્રી પુણ્યસાગર સૂરીશ્વર વિજય રાજ્યે તસ આજ્ઞાકારી મુનિ શ્રી ૭
સલ્યલાભજી ગણિ તત્ શિષ્ય મુન્ન્યાનવર્દનજી ગણિ લિખિત શિષ્ય
મુ. રતનસુંદર પઠનાથે પં. શ્રી અમૃતવિજયજી ગણિના રાસ લિખ્યો છે
શ્રી જળજી બિંદર મધ્યે. સવત ૧૮૫૪ ના ચૈત્ર વિદ ૫ દીને શ્રી
ઋષભદેવ પ્રાસાદાત્ ૧૯-૧૫ વ. રા. મુંબઈ.

(૯૦૬)+ વિદ્યાસાગર સૂરિરાસ સં. ૧૭૯૮ પોષ ૧૦ સોમ.
અંજરમાં.

આદિ—

પ્રણમી શ્રી શ્રુતદેવતા, નિજગુરુ સમરી નામ,	
ગણપતિના ગુણુ વરણુવું, સુખસંપતિ હિત કામ.	૧
પચમ આરે પરગડા, સાચા સોહમ સ્વામિ,	
શ્રી ઉદયસાગર સૂરીસર, ભવિ આસ્યા વિસરામ.	૨
ગુણુ બહુ ગણનાયકતણું, કહિતાં નાવેં પાર,	
અદ્ય બુદ્ધિથી વરણુવું, સાંભલજો નરનારિ.	૩

x x + x

અંતે— ઢાલ ૧૦ રાગ ધન્યાસી.

ગાયા ગાયારે મેં પરમ પટોધર ગાયા.

શ્રી ઉદયસાગર સૂરીસર સાહિબ, પૂરવ પૂન્યેં પાચારે. ગા. ૧

શ્રી અચલગણપતિ તેજેં દિનમણિ, જગ યસપડહ વળ્લયા,

એ ગુરના ગુણુઆમ કરંતા, પુન્ય ભંડાર ભરાયારે. ગા. ૨

શ્રી વિદ્યાસાગર સૂરીસ પટોધર, શ્રી ઉદયસાગર સૂરીરાયા,

સપ્રતિ કાલે સુરતર સરખા, દિન દિન તેજ સવાયારે. ગા. ૩

સંવત ૧૭૯૮ ના વરષે, પોપ દશમ સોમવારે,
 ગણપતિના ગુણ વર્ણન કીધા, યોમાસ રહી અંજરેરે. ગા. ૪
 મેરલાભ વાચકપદ ધારક, શુદ્ધ સિદ્ધાંતી કહાયા,
 જ્ઞાનક્રિયા ગુણપૂરણ ભરીયા, પૂજ્યના માન સવાયારે. ગા. ૫
 શિષ્ય તેહજના સહજસુંદર વાચક, સીતલ પ્રકૃતિ મુહાયા,
 રાગદ્વેષ ન મથે કોઇ સાથે, સદ્રક્ષેને મન ભાયારે. ગા. ૬
 તમ પદ સેવક વાચક નિત્યલાભે, ગણપતિના ગુણ ગાયા,
 ગુરુસેવા કરતાં નિત્ય લહીઈ, નવ નિદ્ધિ રિદ્ધિ સવાયારે. ગા. ૭

પ્ર૦—અ. રા. સં. ભા. ૩

૪૪૬ ન્યાયસાગર. [ત૦ ધર્મસાગર ઉ.—વિમલસાગર—
 પદ્મસાગર—ઉત્તમસાગર શિ.]

[ભિન્નમાલ (મરધર-મારવાડના)માં ઓસવાલ જ્ઞાતિના મોટા
 સાહ અને રૂપાં ને ત્યાં જન્મ સં. ૧૭૨૮ આવળુ શુદ્ધ ૮. નામ
 નેમિદાસ. ઉત્તમસાગર મુનિ પાસે દીક્ષા. ગુરુનો સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૫૮
 માં. દેશરીઆજીના તીર્થમાં દિગંબર નરેન્દ્રકીર્તિ સાથે વાદવિવાદ કરી
 તેનો પરાલભવ. દેહત્યાગ સં. ૧૭૯૭ ભાદ્રપદ વદ ૮ અમદાવાદમાં
 લુહારની પોલમાં. તેમનો સ્તૂપ ત્યાં દદમપુરાની વાડીમાં કરવામાં આવ્યો—
 જન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્ય સંચય.]

(૯૦૯) સમ્યક્ત્વ વિચાર ગર્ભિત મહાવીર સ્તવન.—સમકિત
 સ્ત૦ હાલખંધ સં. ૧૭૬૬ ભા. ૭ શુ. ૫

આદિ—

પ્રણમી પદ જિનવરતણા, જે જગતે અનુકૂલ,
 જસ પસાઈ મિહં લહિઉ, સમકિત રયણ અમૂલ;
 તે જિમ વીરે ઉપદિસ્યું, પરપદ મળઝ અનૂપ,
 તિમ હું વર્ણવસ્યું હવૈં, સમકિત શુદ્ધ સ્વરૂપ.

અતે— ઢાલ ૬. માધ ધન્ન સુપનનું—એ દેશી.

સંવત ૧૭૬૬ સંવત્સર બાણી,

બાદરવે માસે સિત પંચમી ગુણ બાણી.

૫

શ્રી તપગણનાયક શ્રી વિજયરત્ન સૂરિંદ,

સુરગુરુ જસ આગલિ કર્નેડી મતિમંદ;

તસ રાજે પંડિત ઉત્તમસાગર સીસ,

કહૈ ન્યાયસાગર પ્રભુ પૂરો સંધ જગીસ.

૬

—મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી બાણવિજય ગ. શિષ્ય પં. શ્રી

મોહનવિજય ગ૦ લખિતં. પ્રેમાપુરં. સં. ૧૭૮૨ વર્ષે માગશિર વદિ
૧૪ બુધે—એક પોથી ૪૬ પાનાની તેમાં પાના ૩૯ થી ૪૬ સુધીમાં
છે દા. ૭૧ નં. ૬૪ માં. આ મૂળ સ્તવન તેનાપર સ્વોપજ બાણાવ-
બોધ સહિત આ. ક. ના ભંડારમાં છે.

તેના પર સ્વોપજ બાણાવબોધ સં. ૧૭૭૪ રાજનગરમાં.

વેદ હયાદ્રીંદુ ૧૭૭૪ મિતે, વર્ષે રાજદિનગરસ્થેન,

વિષ્ણુધોત્તમા ત્રુશિશુના, ન્યાયાદિજલધિના નામ્ના ॥ ૧ ॥

સમ્યક્ત્વ સ્તવનસ્યાસ્ય લોકભાષા નિબદ્ધે બંધસ્ય

સ્વપરેષાં સ્મૃતિ હેતોરકારિ બાણાવબોધોય ॥ ૨ ॥

લ૦ ૧૮૩૧ કા. શુ. ૩ ગુરુ. મુંબઇ. ચિતામણિ પાર્શ્વનાથ

પ્રસાદાત્—પત્ર. ૪૩ પં. ૬૨. આ. ક.

૮૭ પિંડદોષ વિચાર સજ્જાય. સં. ૧૭૮૧ ભરૂચમાં.

આદિ—

પ્રભુમી જિનવર પદ્મમલ, સિદ્ધ નમી કર્નેડિ,

પિંડ દોષ કહું લેશથી, પહોચઇ વંછિત કોડિ.

અતે—

સંવત સતર એકાશીઈ વર્ષે ભરૂચ રહી ચોમાસોજ,

એ સઝાય કર્યો જગહેતે, ભણીઈ મનિં ઉદ્ધાસોજ.

૧૨

તપગણમાં પંડિત ગીતારથ, ઉત્તમસાગર સીસોણ,
ન્યાયસાગર કહે સંજમ પાશે, દિન દિન અધિક જગીસોણ. ૧૩

—માં

(૯૦૭ ક) નિગોદવિચાર ગભિંત મહાવીર સ્તવ.

અંતે—

હવે પ્રભુ તુ મુઝને મિલ્યો, સિદ્ધાં સવિકાળ,
ન્યાયસાગર પ્રભૂને કહે, ધન દિન મુઝ આજ. સુધ.

—પં. રાજેદ્રવિજય—પં. જગમાલજી અર્થે સ્થંભતીર્થે સં. ૧૮૬૫
ભાદ્રપદસિત પ્રતિપદે લિ. ૮૫૫ સહિત. (૭-૧૧; ૩-૧૨ આ. ક.)

(૯૦૮) મહાવીર રાગમાલા સં. ૧૭૮૪ ધનતેરસ રાનેરમાં.

(જૂદા જૂદા રાગમા જેવા કે માલવકોશ વગેરે.)

અંતે—

રાગ ધન્યાસી.

ધર ધર મગલમાલ આજ મારે ધર ધર મંગલમાલ,	
વીર નિર્વાણુને કેવલ ઉત્સવ, છદ્ર કરઈ તતકાલ.	આજ. ૧
ધરિ ધરિ રંગવધાર્ધ મંડન, શોભા ઝાકઝમાલ.	આજ. ૨
રહિ રાનેર નયર ચોમાસું, જિહાં જિનભુવન વિશાલ.	આજ. ૩
વેદ વસુમુનિ વિદ્યુ મિત, હર્ષે એ રંગમાલ.	આજ. ૪
ધનતેરસ દિનિ પૂરણ કિંધી, છત્રીસ રાગ રસાલ.	આજ. ૫
સોમચંદસાહ જયચંદ હેતઈ, એ ઉત્તમ ગુણુમાલિ.	આજ. ૬
પંડિત ઉત્તમસાગર સેવક, ન્યાયસાગર સુરસાલ.	આજ. ૭
મહાવીર સ્તવ્યા મેં પૂજી થુમ ગુણુમણિ ભરી થાલ.	આજ. ૮

કલશ.

જય જગત લોચન તમવિરોચન મહાવીર જિનેસરો,
મહેં થુંણ્યો આગધ ભક્તિરાગઈ જગતઈ જગઅધહરો;
તપગણમંડન દુરિતમંડન ઉત્તમસાગર બુધવરો,
તસ સીસ ભાસઈ પુણ્ય આસય ન્યાયસાગર જય કરો. ૧

—સં. ૧૭૮૪ માર્ગ ૦ વ. ૭ ભૃગૌ લેખ:-૬-૧૦ આ. ક.

(૯૦૯)+ ચોવીસી (૧)

આદિ—

આદિનાથ જિનસ્ત.

પ્રભુ તાહરી સૂરતિ મેં ધરી ધ્યાનમા,

x

x

x

x

ન્યાયસાગર પ્રભુ સેવટ માચે, વાણી અમૃત પાનમાં.

પ્રભુ. ૭

અંતે—

મહાવીરસ્ત.

નિરખી સાહિબકી સૂરતિ, લોચન કેરે લટકે હો રાજ,

ધ્યારા લાગો.

x

x

x

x

ઉત્તમ શીશે ન્યાય જગીશે, ગુણુ ગાયા રંગ રટકે હો રાજ

ધ્યારા લાગો. ૭

+ચોવીસી (૨)

આદિ—

આદિનાથસ્ત.

માહરૂં મન મોહુરે શ્રી વિમલાચલે રે—એ દેશી.

જગ ઉપગારીરે સાહિબ માહરોરે, અતિશય ગુણુમણિ ધામ.

x

x

x

x

ન્યાયસાગર ગુણુઆગર સાહિબારે લણિ લણિ નમે નિતુ પાય. મો.

અંતે—

મહાવીરસ્ત.

રાગ ધન્યાશ્રી.

વંદુ વીર જીનેસર રાયા, વર્દમાન સુખદાયાજી

x

x

x

x

ન્યાયસાગર પ્રભુના ગુણુ ગાયા, સુજશ સુમોધ સવાયાજી.

૫

કલશ.

ચોવીશ જિનકર ભવિક હિતકર, સકળ મંગળ સુરતરૂ

વિવિધ દેશી બંધી ગયા, ભકિતવશથી સુંદરૂ,

તપગચ્છ શોભા કરણુ કવિવર ઉત્તમ સાગર પદકળે,

રસિક મધુકર ન્યાયસાગર શીષ જિન ગુણુને ભળે.

—અને પ્ર૦ ચોવીસીવીસી સંગ્રહ પૃ. ૧૪૪-૧૭૧.

+વીશી

આદિ—

૧ શ્રી સીમંધરજિનસ્ત.

રાગ ખિહાગડો.

કહેજો વંદન જાય, દધિમુત કહેજો વંદન જાય.

x x x x

ન્યાયસાગર દાસકોં પ્રભુ, કીજીયે સુપસાય. દધિં

૭

અંતે—

૨૦ શ્રી અજિતવીર્ય જિનસ્ત.

અરજ સુણો દુક મોરીરે યાદવકે ઘોટા-એ દેશી.

અરજ કંઠે દિલ ગ્યાનીરે, સુણુ સાહિય મેરા,

x x x x

ન્યાયસાગર પ્રભુ વાંછિત પદવી, દાને કરો મહેરખાની. સુ.

૬

૬-૧૮ આ. ક; પ્ર૦ ચોનીશીત્રીશી સંગ્રહ પૃ. ૭૩૮-૭૪૮

૪૪૭ રામવિજય (૨) (ત૦ હીરવિજયસૂરિ-કલ્યાણવિજય-
ધર્મવિજય—જયવિજય—શુભવિજય—સુમતિવિજય શિષ્ય).

(૯૧૧) તેજપાળ રાસ—સં. ૧૭૬૦.

(૯૧૨) ધર્મદત્તઋષિ રાસ—સં. ૧૭૬૬ પાનાં ૨૪. અમ૦

(૯૧૩) શાંતિજિન રાસ—૧૭૮૫ વૈ. શુ. ૭ ગુરૂ રાજનગરમાં.

આદિ—

સકલ ઐયવર દાયિની, મુનિવર વંદિત જોહ;

જિનપદ લક્ષ્મી નિત નમું, આણિ અધિક સ્નેહ.

અંતે—

તપગચ્છનાયક સુગુર મુણિંદા શ્રી હીરવિજય સૂરિંદારે,

બુઝયો અકબરશાહ નરિંદા, મોહનવેલ્લિકંદારે.

૧૩

પડહ અમારિ તણા વજડાયા, જીજ્યા કર છોડાયારે

ડાખર સરવર પુણ્ય અંકૂરા, ધર્મકરણ થયા શુરારે.

૧૪

- અકબરશાહ કર્યો જેણે સીધો, બિરદ ' જગત્પુર ' દીધોરે;
મહીયલમાં સખસો જસ લીધો, ચિંતિત કારત કીધોરે. ૧૫
- શ્રી વિજયદાન ગુરૂ પાટ પટોધર, ઉદ્યો અધિક સવાધરે,
પંચ વિષય પરિહાર કર્યો જિણે. તપ તપિયા સુખદાધરે. ૧૬
- દોય સહસ અંબિલ જસ કીધાં, ઇમ નિવિ તિમ જણોરે;
ત્રિણ્ય સહસ પટ શત વલી ઉપર, તપ ઉપવાસ વખાણોરે. ૧૭
- ચાર કોડિ સંખ્યાએ કીધો, શ્રી સહગુરૂ શિષ્ય ભાગોરે,
અષ્ટોતર શત મુનિ જેણે દીખ્યા, એ ગુરૂ પુન્યે પાયોરે. ૧૮
- પંચશત સંખ્યાએ જસ ઉપદેશે, દેહરાસર પ્રાસાદોરે,
ભવિજન ભાવ ધરીને માંડ્યા, દીઠે હોવો આણુંદોરે. ૧૯
- બિંબપ્રતિષ્ઠા કીધી ગુરૂજીએ, પંચાસવાર ઉદારરે,
પાટણ પ્રમુખ નયર બહુ ઉત્સવ, વરત્યો જય જયકારરે. ૨૦
- યાત્રા દોય સિદ્ધાચલ ફેરી, દોય ગિરિનારે કીધીરે,
લાખ બિંબ જુહાર્યાં જિનનાં, મહિયલે ધનત લીધીરે. ૨૧
- માન તજ ઋષિ મેત્રજી નામે, હુંકામતનો સ્વામીરે,
જિન પ્રતિમા આરાધક હુઓ, હીરગુરૂને પામીરે. ૨૨
- માગશિર સુદિ નવમી દિન સુંદર, શાહ કુંયરા કુલિ આયોરે,
પન્નર આસીએ પાલણુપુરમાં, નાથીએ કુઅર જાયોરે. ૨૩
- પન્નર છન્નુએ કાર્તિક વદમાં, બીજે દીક્ષા લીધીરે,
સત્તર સોલસાતે નાગોરે, પંડિત પદવી દીધીરે. ૨૪
- સત્તર સોલ આઠે વાચકપદ, મહાશુદ્ધિ પંચમીએ દીધૂંરે,
વિજયદાન સૂરીશ્વર ઉત્તમ, ચિંતિત કારજ કીધુરે. ૨૫
- સોલ દાહોત્તરે સીરોહિમાં, આચારિજ પદ પાયુંરે,
સોભાગી મહિમાનિધિ મોટા, જિનશાસન દીપાયુંરે. ૨૬
- શ્રી હિરવિજયગુરૂ પાટે પટોધર, શાહ કર્મકુલ ચંદોરે,
મોત કોઇ ડાઈ કુખિ ઉપન્યા, શ્રીવિજયસેનસૂરિ વંદોરે. ૨૭

- સુમતિ ગુપતિ સુધી ગુરૂ ધારે, સમતા રસ ભંડારેરે,
જિજ્ઞે એ ગુરૂને નયણે નિરખ્યાં, ધન તેહનો અવતારેરે. ૨૮
- શાહિ સભામાંહિ વાદ કરિને, જિનમતિ ધિરતા થાપીરે,
બિરૂદ ' સવાઈ જગતગુરૂ ' પાયો, કીર્તિવ્રતા આરોપીરે. ૨૯
- તાસ પાટે ઉદયાચલ ઉદયો, શુદ્ધ પ્રરૂપણાકારીરે,
શ્રી રાજસાગર સૂરી જયવંતા, ભવિયણુને ઉપકારીરે. ૩૦
- દેવીદાસ કુલ અબર દિનમણિ, માત કોડમદે જયારે,
મનમોહન સોભાગી સદ્ગુરૂ, મહિમાનિધિ મુનિરાયારે, ૩૧
- સંવત સોલ બ્યાસીયા વર્ષે, આચારજપદ થાપીરે,
શ્રી રાજસાગરસૂરિ નામ જયંકર, સાગરગચ્છ દીપાયારે. ૩૨
- સાહ શિરોમણિ સહસકિરણુ સુત, શાંતિદાસ સુજાણુરે,
જસ ઉપદેશે બહુ ધન ખરચ્યું, લખ્ય ઇગ્યાર પ્રમાણુરે. ૩૩
- કીર્તિકમલા શ્રી ગુરૂજની, જગમાંહે ધણું પસરીરે,
ભવિયણુ મહીમાહે અતિ હરખેં, જસ ગુણુમાલા સમરીરે. ૩૪
- તેહ ગુરૂ પાટ પટોધર પ્રગટયા, શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરીદોરે,
પંચાચાર વિચારે ચતુરા, મોહનવલ્લીકંદારે. ૩૫
- રૂપ અનોપમ સંગ બિરાજે, શુભ લક્ષણુ અતિ રૂડારે.
બહુ નરનારી જિજ્ઞે પ્રતિબોધ્યા, વયણુ ન ભાગે કૂડારે. ૩૬
- ગુણુનિધિ તેહને પાટે વિરાજે, શ્રી લક્ષ્મિસાગરસૂરિ જાજેરે,
કીર્તિ જેહની જગમાંહે ગાજે, ભવિમન સંશય ભાંજેરે. ૩૭
- સપ્રતિ માનવિજય તે ગુરૂજ સોભાગી સિરદારેરે,
વૈરાગી વાહલા ભવિજનને, સમતારસભંડારેરે. ૩૮
- તેહ તણે રાજ્યે એ રચિયો, શાંતિ પ્રણુનો રાસોરે,
ભવિયણુ ભાવ ધરિને નિસુણો, લહિએ સુખવિલાસોરે. ૩૯

હાલ—ધન્યાશ્રી.

શ્રી ગુરૂ હીરસૂરિસર શીખ્ય કલ્યાણુવિજય ઉવઝાય પુરંદર
દિન દિન ચઢતિ જગીસા. ૧ શ્રી.

શા રખાનંદન સોભાગી સાચો વડ વૈરાગી	
સંભતિ અરથ વિચાર સદ્ગુર, સાચો શુભમતિ રાગી.	૨ શ્રી.
માત પૂંજ બાધ કુખે જાયો, નામે નવનિધિ થાયો,	
વાચક ધર્મવિજયવર તેહના, દીપે અધિક સવાઈ.	૩ શ્રી.
તસ અતેવાસી ગુણ એ ભરિયા, બોલ ન બોલે વિરઆ,	
શ્રી જયવિજય વિખુધ શ્રુત દરિયા, પાલે સૂધી કિરિયા.	૪ શ્રી.
તસ પદપંકજ ભમર સરિખા, શ્રી શુભવિજય કવીશા,	
ગુણ ગંભીરમ મેર ગિરીશા, શ્રુતજલ સિંધુ મુનીશા.	૫ શ્રી.
તસ ચરણાંખુજ સેવક સુંદર, શુભ કિરિયા ગુણ શૂરા,	
સાધે યોગ અભ્યાસ અખંડિત, નહિ ગુણુરથણ અધૂરા.	૬ શ્રી.
મહિમાવંત મહત મુનીસર, ચરણ નમે અવનીશા,	
શ્રી ગુર સુભતિવિજય ઉપગારી, પ્રતપો કોડિ વરીશા.	૭ શ્રી.
તેથી ગુર મહિમાનિધિ સાંનિધિ, રાસ રસીક મે નિપાયા,	
શાંતિ પ્રભુ ગુણુરાશિ ભણુતાં, નવનિધિ આણુદ પાયા.	૮ શ્રી.
પૂરવ ચરિત તણું અનુસારે, એ સખંધ બનાયા;	
લાભ અનત લલો એ રચતાં, દિન દિન સુજશ સવાયા.	૯ શ્રી.
સકલ સંધને મંગલકારી, શાંતિ જિણુદ સુખદાયા,	
રામવિજય કહે એ જિનવરને, હરખ ધરી ગુણ ગાયા.	૧૦ શ્રી.
સંવત સત્તર પંચાસીયા વર્ષે, વૈશાખ માસ કઢાયા,	
શુદિ સાતમ ગુર પુણ્ય સંયોગે, પૂરણ કલશ કઢાયા.	૧૧ શ્રી.
અધિક ન્યૂન જે કાંઈ ઈણુમેં, અણુઉપયોગે લિખાયા,	
સુકવિ સવિ શોધી લેખ્યો, કરિ સુનિ જરિ સુપસાયા.	૧૨ શ્રી.
શ્રીરાજનગરનો સંધ સોભાગી, તેહને પ્રથમ સુણાયા,	
ઝઙ્ઘિ વૃદ્ધિ પ્રગટિ અધિકેરી, આણુદ અધિક ઉપાયા.	૧૩ શ્રી.

(ગુ. વિ. રત્ન ભાવ.)

—સં. ૧૮૯૦ માગ. શુ. ૧૧ રવિ બાધ મુરારજી વાસુદેવ તથા
આઈ કચરા. વિજયદેવ સૂરીશ્વર શિ. મહોપાધ્યાય વિનીતવિજય ગણિ

શિ. પં. તેજવિજય શિ. માનવિજય ગણિ શિ. શુભવિજય શિ. કનક
વિજય લિ. શિ. રાજેન્દ્રવિજયસ્યાર્થે ૪૦૧ પં. ૧૧ ધો.

—સંવત્ ૧૮૭૧ ના વર્ષે શાકે ૧૭૩૬ પ્રવર્તમાને પ્રથમ ભાદ્રવ
સુદિ ૧ દને મોહપધ્યાય શ્રી શ્રી શ્રી રામવિજય ગણી તત્ શિષ્ય પં.
પ્રતપવિજયગણી તત્ શિષ્ય વવેકવિજય ગણી તત્ શિષ્ય પં. હેત-
વિજયગણી તત્ શિષ્ય પં. લખમીવીજયજી લખાવીતં, શ્રી રાધનપૂર
મધ્યે આતમાડ્યે ૨૬૬-૧૫ વિ. ને. નં. ૩૧૬૫

—સ. ૧૮૫૦ પોસ વદિ ૧૩ ભોમે લિ૦ ભાવનગર બિંદરે
પત્ર ૩૧૪-૧૧ દા. ૨૬ લીં,

—પા ૧૧૦, તથા ખીજી પ્રત પા. ૨૦૪ પ્રે. ૨.

—પાનાં ૧૧૩ ત્રીજા ખંડ સુધી. અમરવિજય—સીતાર.

—સંવત ૧૭૯૮ વરષે કાલગુન માસે કૃષ્ણપક્ષે પંચમી ચંદ્રવારે
લખિતંગ શ્રી અમદાવાદ નગરે લૂણસાવાડા મધ્યે સા. ભુષણદાશ સુભ-
ચંદ વાચનાર્થ. ૨૨૧-૧૫ દા. ૮૩ નં. ૧૯૫ હાલાભાઈ ભંડાર પાટણ.

(૯૧૪) +લક્ષ્મીસાગરસૂરિ નિર્વાણરાસ. (ઐ.) સં. ૧૭૮૮ પછી.

આદિ—

શ્રી યુગાદિ જિનવર તણા, પદ પ્રણમું કરજોડિ

ભવિ મન વંછિત પૂરવા, કદપતરની જોડિ.

૧

શાંતિનાથ પ્રભુ સોલમા, વિશ્વસેન કુલચંદ

અચિરાનંદન જગધણી, પ્રણમું પરમાણુંદ.

૨

x

x

x

તપગજ નાયક જિનવર, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ

ગુણુ તેહના ગારયું ધણા, આણી આણુંદપૂર.

૭

x

x

x

અંતે— ઢાલ ગિર્યારે ગુણુ તુમહ તણા એ દેશી

ભવિજન સંભવ જિનની સેવા, ભાવ ધરીને કીજેરે

રાજપૂરામાં એ જિન પૂજા, મણુય જનમ ફલ લીજેરે. ૧ ભ.

x

x

x

ગુપ્ત શ્રી સુમતિવિજય ગુરુ સેવક, કહે' ધણુ પરિ કરજોડીરે;
વાચક રામવિજય ગુરુ ધ્યાને', લહીઈ સપતિ કોડીરે. ૫

—સં. ૧૭૯૨ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૧૫ દિને લખિત મુનિ મહિમા-
વિજય ખંભાયત બંદરે. ૧૨-૧૪ લા. ખં.

પ્ર જૈ. ઐ. રાસમાળા ભા. ૧ (મારી પ્રયોજલી)

(૯૧૫) +ચોવીશી—મહેસાણામાં.

આદિ—

યોગમાયા ગરબે રમેરે—એ દેશી

ઝોલધડી આદિનાથની જો, કાંઈ કિજે' મનને' કોડિયો

અંતે—

કલશ.

ધમ ભૂવનભાસન દૂરીતનાસન વિમલશાસન જિનવરા,
ભવભીતિચુરણુ આસપુરણુ સુમતીકારણુ શંકરા,
મેં થુણ્યા ભગતે' વિવિધ જુગતે' નગર મહિસાણું રહી,
શ્રી સુમતીવિજય ચરણુ સાંનિધિ રામવિજય જયસીરી લહી.

—૭-૧૭ આ. ક; ૧૪. ૯. દા. ૧૧ નં. ૭૬ લેક્ષ્મી વકી-
લનો પાટણનો ભ. પ્ર. ચો. વી. સંગ્રહ. પૃ. ૧૨૬-૧૪૪.

(૯૧૫ક) ૨૦ વિહરમાન રતવનો.

આદિ—

ભવિ તુમે વદોરે સુમતિ શાંતિ જિણુંદા—એ દેશી.

સુણિ ભવિ પ્રાણિરે શ્રી સ્ત્રીમંધર જિન ધ્યાવો,

પ્રથમ પ્રભૂ વિચરત વિદેહે', ગુણુ તસ અહનિસિ ગાવો.

સૂણો.

*

*

*

*

શ્રી સુમતિ સુગુરુ સેવા શુદ્ધ મનથી કરતાં સુજસ ઉપાવો,

વાચક રામવિજય કહે જગમાં જીત નિસાન બજાવો.

સૂણો.

*

*

*

*

અતે—

શ્રી અન્નિતવીર્યજન વીર્ય અનંતૂં પ્રકટયું ક્ષાયક ભાવેરે,
સહજસમાધિની લીલા વિલસે, તે પ્રભુ એક સમાવેરે.

* * * *

સદ્ગુરુ સુમતિવિજયકવિ સાંનિધિ, જગિ લહીઈ જસવાદોરે,
વાચક રામવિજય કહે એ પ્રભુ, ધ્યાને અમૃત આસ્વાદોરે. ૭

—માણુકવિજૈ પદ્ધતાર્થ શ્રીચંદ લખીકૃત. ૧૦-૧૨ દા. ૮૩
નં. ૧૦૩ હાલાભાષ ભડાર પાટણ.

૪૪૮ રંગવિજય (ત. વિજયદેવ સૂરિ-લખિધવિજય-રત્ન-
વિજય-માનવિજય-વિવેકવિજય-અમૃતવિજય શિ.)

(૬૧૬) શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ પંચકલ્યાણુક ગણિત પ્રતિષ્ઠા કલ્પ
સ્તોત્ર સં. ૧૭૭૮.

* * * *

આદિ—

ભરઅચમાં ઉક્લેશ લધુ, લાલા રચામહવંત,
તાસ તનય પ્રેમચંદ વલી, મૂલચંદ મતિમંત. ૫
પ્રેમચંદના દો તતુજ, ખુશાલચંદ દેવચંદ,
મૂલચંદ તે ગુણનિલય, અંગજ તારાચંદ. ૬
ખુશાલચંદને કુલતિલય, પૂત્ર સવાધ્યંદ,
ધક દિન ગુરુ મુખથી સુણ્યા, શંખેશ્વર ગુણુદં. ૭
પિતા પુત્ર ઉદમ કરી, ખરચી દ્રવ્ય ઉદાર
મૂર્તિ શંખેશ્વર પાસની, પ્રગટ કરી મનોહાર. ૮
તાસ પ્રતિષ્ઠા કારણે, સામચી, સહુ જોડ
વિધિપૂર્વક ઓઝવ કરે, દશ દિન મને કોડ. ૯

x x x

અંતે—

જિનશાસન ઉત્તત પરસંસા, ખટ દરસનમેં વાધિજી,
 ઇમ સદ્વ્યય કરી લખમી જોજો, સૂર સિવ પદવી લાધિજી,
 તપગહાકુર ગૂલુમણીઆગર, શ્રીવિજયદેવ સૂરિંદાજી,
 પ્રતર્યા તખ લગેં નામ એ ગુરુનું, જખ લગેં મેરગિરીંદાજી. ૯

તાસ સીસ શ્રી લખિધવિજય વર, પંડિતમાંહે લીહાજી,
 રત્નવિજય ખૂધ વિનયિ તેહના, વાદિમત્તગજ સિંહોજી,
 તાસ સીસ ખૂધ માનવિજયના, વિવેકવિજય વડભાગીજી,
 તેહના ખૂધ ગીતારથ સારથ, અમૃતવિજય સોભાગીજી. ૧૦

તસ ચરણાંખુજ મધુકર સેવી, રંગવિજય કહે હેતેજી.
 કર્યું પ્રતિષ્ઠાકલ્પ તવન મેં, લહિ કારણ સકેતેજી;
 ખીજું મંદમતિને હેતેં, દશ દિનનું એ વિધાનજી,
 કીધું તો પિણુ સદ્ગુર સંગે, કરજો થમ સાવધાનજી. ૧૧

વિધિકારક વિધિ એહ સુણીનેં, મત કોઇ દૂષણુ દેખ્યોજી,
 નામ માત્ર એ રચના કિંધી, સુકવિ સુધારી લેખ્યોજી;
 નરનારી ઉપયોગપણાથિ, ભણુરયે જે હિત આણીજી,
 મંગલમાલા લખિલિસાલા, લહેરયેં તે ભવી પ્રાણીજી. ૧૨

કલસ.

ઇમ સયલ સુખકર દુરિત ભયહર પાસજી સંખેસરો,
 નિધિ અખિધ વસુ સસી માન વરષે ગાઘયો અલવેસરો,
 એહ પ્રતિષ્ઠાકલ્પ તવન સાંભલી જે સદ્વહે,
 તે રૂદ્ધિ વૃદ્ધિ સુસિદ્ધિ સધલે સદા રંગવિજય લહે. ૧૩

—ચંદવતી રંગે લપીકૃતં ભટેવા પ્રજ્ઞ પ્રસાદાત્ ધતિ અં. (અં.) ૩૬૪
 (પત્ર ૧૪ પ્ર. કા.)

૪૪૯ ગજવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિ-પ્રીતિવિજય શિ.)

(૯૧૭) જયસેનકુમાર ચોપદ—સં. ૧૭૭૪ આશો. શુ. સોમ.
 ફલોધીમાં.

અંતે—

શ્રી તપગઢમાંહે રાજ્યો એ, શ્રી વિજયક્ષમા સૂરિકે,
જંબુ થૂલભદ્ર જિમ ગુણવરએ, નાંમૈ નવનિધિ પૂરકે,
શ્રી તપગઢમાંહી રાજ્યોએ.

૫

રાજ્યોશ્રી તપગઢમાંહિ, શ્રી વિજયદેવ સૂરીસરો,
તસ પટ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સુલબધ ગોયમગણહરો,
તસુ સીસ પંડિત સુગુણમડિત શ્રી પ્રીતિવિજય ગુરરાજએ
તસ સીસ ભાસૈ ધણુ ઉલાસૈ, ગજવિજય કવિરાજએ.

૬

સંવત સતર ગુણ્યાસીઈ માસ આસોજ મઝાર કૈ,
તિથિ સાતમ શુકલ ગિણોએ, ઉદ્ધિસુત કલો વારકૈ

સંવત સતર ગુણ્યાસીઈ એ.

૭.

ગુણ્યાસીઈ એ વરસમાંહે, નગર ફલવરધી સહી
શ્રી શાંતિનાથ જિણુદ મૂરતિ તાસ પસાઈ એ કહી,
સદ્ગ્ર અથનો એ માંન જાણો, આરસે ઉપરે,
ધમ સંધ આગે ભાષી રાગે સુંજુચૈ ચિત્ત ભલી પરે.

૮

જિહાં લગ સૂરજ મહી તપે એ જિહાં લગ મેરૂ અડગ કૈ
તિહાં લગ એ રહિજૈ સદાએ ધૂની પરે થિર જગ કૈ. —જિહાં ૯
જિહાં લગે એ શાસ્ત્ર સુણતાં બોધખીજ હુઈ નિરમયોં,
છહ લોક ને પરલોકમાંહે, વિરતવંત કહીઈ ભલો,
ધમ ભવિક પ્રાણી ચિત્ત આણી દોષ જાણી પરિહરૈ,
ધમ અથ સાષે સુગુર ભાષે મુગતિ વગરમણી વરો.

૧૦

—ધતિશ્રી રાત્રીભોજન વિષયે જયસેનકુમાર ચોપઈ સંપૂર્ણ.
સં. ૧૭૯૬ વરષે મિતિ કાતી વદ ૭ શુક્રે લિપત દુગોલી મધ્યે શ્રી.
પાર્શ્વદેવપ્રસાદાત્ પા. ૧૩ પં. ૧૭ ગુ. વિ.

(૯૨૮) ગુણ્યાવલી સં. ૧૭૮૪ વિધાં

૪૫૦ જિનેંદ્રસાગર (ત૦ જશવંતસાગર શિ૦)

ઋષભ સ્ત૦ ૫ કડી સં. ૧૭૮૦ ફા. શુ. ૯

આદિ—

પૂજે ઋષભ જિણેસર ભાવધરિ સુવિશાલ, પૂજે૦

અંતે—

સંવત ૧૭ એસીયા વરસે સુદિ ફાગણ નોમિ રસાલ, પૂજે.

જેનેંદ્રસાગર જિનવર પૂજ્યાં હારે લહીઈ મંગલમાલ, પૂજ. ૫.

—૫. વિનયગણી શિષ્ય લખ્ખવિજય વિખતાં શિવપૂરી મધે.

મારી પાસે છે.

પર્યુષણ સ્તુતિ.

આદિ—

વરસ દિવસ માંહે સારજ માસ, તિણમાંહે વહી ભાદ્રવ માસ

આઠ દિવસ અતી ખાસ, પરવ પળુસણ કરિયે ઉદાસ,

પોસા લ્યો ગુરૂ પાસ, વડા કલપનો બેલો કીજે

તેહ તણો વખાણ સુંણીજે, ચવટે સુપન વંચિજે,

પડવે દિવસે જનમ વંચાવો, ઉછવ મહોછવ મંગલ ગાવો

વીર જિણેસર ધ્યાવો. ૧

x

x

x

x

અંતે—

શ્રી વિજયરત્નસૂરી ગણધાર, જસવંતસાગર સુગુર ઉદાર,

જિનેંદ્રસાગર જયકાર. ૪

૧-૧૧ મારી પાસે છે.

સીમંધર સ્ત૦

આદિ—

સિમંધરજીકુ વંદના નિત હોજ્યો હમારી.

અંતે—

કવી જસવંતસાગરતણો, જોણુંદ શુભુંદારે સી. ૭

—લિખીતં મુનિ ભક્તિસાગરેણ સંવત ૧૯૦૭ રા ચૈત્ર વદ ૩ દને.
મારી પાસે છે.ચિંતામણિ પાર્થનાથ સ્ત. ૫ કડી. સં. ૧૭૮૧ ચૈ. શુ. ૧૫.
હુંગરપુરમાં.

આદિ—

ગિરિપુર નગરે સોહો હો, મનમોહન ભવિયણના સદા શ્રી
ચિંતામણિ પાસ.

અંતે—

શ્રી તપગણના નાયક હો, ગુરુલાયક જાત્ર સાહિબો શ્રી વિજય—
ક્ષમા સૂરીંદ,તે તુઝ દરસણ કરવા હો આવા છે ઉદ્યાપૂરથકી સાથે મુનિજન—
વંદ. ૪ ગિ.સંઘ સવાધ ગિરપુરનો હો પ્રભુ પાસ પસાઈ, દીપતો નિત પ્રણમે
પ્રભુ પાસ.સતરેસેં એકયાસીયેહો મુદ ચૈત્રી પૂનમને દિન, જોણુંદ્રસાગર
ગુણગાય. ૫ ગિ.
—મારી પાસે છે.

અનંતજિનસ્ત.

આદિ—

પ્રભુ આગલ નાચે સૂરપતિ—આંકણી,

અનંત તીર્થકર શંકર કેરિ, આણા લેધ ગુણવતી—પ્રભુ.

અંતે—

એહ નાટિક જોણુ દીઠું રે હોસ્થેં ધન ધન ધન્ય તે ગૃહપતિ,
જસવંત સીસ જૈનેદ્ર તે નાટિક, જોવણુ ઉચ્છક છે અતિ ૯ પ્રભુ.

શાંતિનાથ ચક્રવર્તિ રિદ્ધિ વર્ણન રત૦

આદિ—

ચંદ્રાવળાની દેશી.

અગિરાનંદન પ્રણમીએરે, સમય સમય સોવાર,

સેવાથી સુખ લહેરે. એહ ભવ જશ વિસ્તાર,

એહ ભવ જશ વિસ્તાર તે પામે, શાંતિ જિનેશ્વર સાહેબ નામે

જગમાં શાંતિ થઈ તિણુ સાટે, નામ ઠંચું પ્રભુનું તીણુ માટે.

શ્રી શાંતિ જિનેશ્વરજી. ૧

અંતે—

તપગચ્છનાયક વંદીએરે, વિજયક્ષમા સૂરિરાય,

કાંતિસાગર પંડિત વરેરે, તાસ તણે સુપસાય,

તાસ તણે સુપસાય કહાયા, સમર્થ શાંતિ જિનેશ્વર ધ્યાયા,

જસવતસાગર પંડિતરાયા, શિષ્ય જિનેશ્વર સાગર ગુણુ ગાયા. શ્રી. ૨૬

—પ્ર૦ શામજી માસ્તરના સર્જન સન્મિત્રમાં પૃ. ૫૮૧-૫૮૫.

૪૫૧ માણેકવિજય (ત૦ રૂપવિજય શિષ્ય)

(૯૧૯) ૨૪ જિનસ્તવન-ચોવીશી સ. ૧૭૮૮ પહેલાં.

આદિ—

દેસી-વારિ માહરા સાહિબા.

શ્રી નાભિરાયાં કુલ દિનમણી હો રાજ, માફદેવી માતમલાર,

વારિ મારા સાહિબા.

સકલ તીરથ સિરસેહર હો રાજ, શેત્રુંજગિરિ સણુગાર,

વારિ મારા સાહિબા.

*

*

*

*

શ્રી રૂપવિજય કવિરાજનો હો રાજ, માંણિક કહૈ મુઝ તાર.

વારિ મારા સાહિબા. ૭

અંતે—

૨૫ મુ-સિદ્ધાર્થરાય કુલતણો એ દેશી.

રિપભ જિણેસર નિત નમૂં એ, ખીજા અજિત જિણુદતો,

*

*

*

*

શ્રી રૂપવિજયગુરુ સેવતાં એ, માંણિકને મંગલમાલનો. ૭

—મતિ શ્રી ચક્રવીસ તીર્થંકર સ્તુતિ: ૨૫ સં. ૧૭૮૮ વર્ષે માગ-
શિર વદિ ૫ તિથૌ. ૯-૧૩ દા. ૮૨ નં. ૧૩૩ હાં ૫૮૭.

૪૫૨ તિલકસૂરિ (વિજયગચ્છ-ક્ષેમસૂરિ-પદ્મસૂરિ-કલ્યાણ-
સાગરસૂરિ-સુમતિસૂરિ-વિજયસાગરસૂરિ-ભીમસૂરિ શિષ્ય.)
(૯૨૦) બુદ્ધિસેન ચોપદ્ય સં. ૧૭૮૫ ક્રતિક શુ. ૧૨ ગુરવાર
જગરોટીમાં.

અતે—

“ વિજૈકરણ વિજૈરાજછરે જિણ કીધી ગચ્છની થાપ,
સખ ગછ માંહે દીપતૌરે, દિન દિન વધતો રે તેજપ્રતાપ-કિ સં.
ધર્મધુરંધર ધર્મદાસછરે નામ સદા જયવત

ષેમસૂરિજ પ્રગટારે અક્રમરે આવી પાય નમંત કિ સં.

પદ્મસૂરિ પાપમેઝણૌરે ગુણસાગર ગુણપાણ કિ સં.

કલ્યાણકારી છે ભલૌરે સાગરસૂરિ કલ્યાણ,

સુમનિસૂરિ મતિ આગલૌરે ઉપગારી હો પરમારથ જાણ કિ સં

વિદ્યાવંતજ ગુણનિલૌરે શ્રી વિન(જ)યસાગરસૂરિ

ભીમસૂરિ ભયભંજણૌ વડમાગીરે સોભાતૌ અતિ ભૂરિ કિ સ

સંવત સતરૌ પચ્ચાસીયેરે ક્રાતિગ માસ વપાંણ

શુકલપક્ષ તેરસિ ભલી શુભવારિ બાર ભલૌ ગુરુ જાંણ, કિ સં

જગરોટીમે દીપતૌરે શ્રીવીરજિણુંદ

ચંદણપુર મહિમા ઘણી પદપંકજ રે સેવૌ સુરનરવંદ, કિ સં

હીરાપુરી સુહામણૌરે મુખ સાતા કો થાંન

આવક તૌ મુખીયા વસૌ ધનવંતારે ધર્મતણે પરિમાણ, કિ સં

ચોપદ્ય તૌ બુધસેણ તણીરે રચી દાલ રસાલ

તિલક સૂરિ તૌ વર્ણવીરે ભવિ સુણતાંરે હોજ્યો હર્ષ વિસાલ કિ સં.

ઢાલ તો બાસી બલીરે, સાઠિ મહા સુપ કાર

આદિ તો સોરઠ બલીરે કાંઇ અતૈરે ધન્યાસી સાર-કિ સં.

કલસ

બુધસેંણુ ગાયો ભવિ સુહાયો મન સુષ પાયો આપણો

એ કથા મીડી નવિ દીડી સુણત ચરિત સુહામણોં

વિજે ગણમડણુ દુરિતષંડણુ ભીમ સૂરિદ જી દીપએ

તિલકસૂરિ કહૈ સુણો ભવિયણુ દિનદિન મહિમાં જીપ એ. ૭૧

—ઋષિજી શ્રી ૧૦૮ શ્રી મલૂકચદજી તત્તશિષ્ય ઋષિ રતનચંદ
લપીકૃતં સિલાવદ નગરી મધ્યે સં. ૧૮૦૦ વર્ષે મિતી માહ સુદિ ૭
કેા મંગલવાર.

+ સરખાવો આ ગચ્છના એક લેખકની નીચેની પ્રશસ્તિ.

સં. ૧૭૬૩ વર્ષે શ્રીવિજયેગચ્છ શ્રીલક્ષ્મણિક શ્રીપૂજ્ય શ્રીસુમતિસાગર
સૂરિજી તત્ શિષ્ય ઋષિ શ્રીવીરચંદ્રજી, ઋષિશ્રી ભવાંનીદાસજી ઋષિશ્રી બાલ-
ચંદ્રજી તત્ શિષ્ય ઋષિશ્રી ચતુરાજી તત્ શિષ્ય ઋષિશ્રી મયાચંદ્રજી. આસો
જ માસે કૃષ્ણપક્ષે દ્વાદશી તિથૌ રવિવાસરે મીમંચ નગરે લિપીકૃતં પીતાંબર
શ્રી મહારાજાધિરાજ રાણા શ્રી અમરસીંધ રાજ્યે—જૌતમ પૃચ્છા બાલાવબોધ
ચેનસાગરજી ભં. ઉદયપુર.

સરખાવો આ ગચ્છના એક સૂરિનો ઉદયપુર પાસેના કેસરીયાનાથ-
ઋષભદેવનો પ્રતિષ્ઠા લેખ:—

૯૦૦ શ્રી ગણેશાય નમ । સ્વસ્તિ શ્રી (મ) જિનેન્દ્રાય, સિદ્ધાય
પરમાત્મને । ધર્માત્મચક્રશાય ઋષભાયનમો નમ. । સંવત્ ૧૭૩૨ વર્ષે
ગાકે ૧૫૮૭ પ્રવર્તમાને વૈશાખ શુક્લ પચ્ચમ્યા ગુરૌ પુષ્યનક્ષત્રે શ્રીમેદપાટ
દેશે શ્રીવૃહત્તશકે શ્રી ચ (ચિ)ત્રકોટપતિ સીસોદીયા ગોત્રે મહારાણા શ્રી
જગતસિંહજી તદ્વંશોદ્ધરણધીર મહારાજાધિરાજ મહારાણા શ્રી રાજસિંહજી
વિજયરાજ્યે શ્રી વૃહત્ ઓસવાલ જ્ઞાતીય સીસોદીયા ગોત્રે સુરપુરીયા વંશે
સંઘવી શ્રી તેજાજી—ચતુર્થ પુત્ર સં દયાલદાસજી તદ્ધાર્યા સૂર્યદેપાતમદે
પુત્ર સાંવલદાસજી તદ્ધાર્યા મૃગાદે સમજી પરિવાર સહિતૌ શ્રી ઋષભદેવ—

શ્રી વિજયગચ્છે શ્રી પૂજ્ય કલ્યાણસાગર સૂરીન્દા તત્પટ્ટે શ્રી પૂજ્ય શ્રી
પૂજ્ય શ્રી સુમતિસાગર સૂરિવર તત્પટ્ટે શ્રી આચાર્ય શ્રી વિજયસાગરસૂરિભિઃ
શ્રી ઋષભદેવવિવં પ્રતિષ્ઠિતં ।

૪૫૩ ઉદયસમુદ્ર (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ સંતાનીય કમલહર્ષે શિ.)

(૯૨૧) રસલહરી—કુલધ્વજ કેવલિ ચરિત્ર. સં. ૧૭૮૬

કા૦ સુદિ ૯ રવિ

અંતે—

જિનચંદ્ર સૂરી સંતાનીયા કમલરે હર્ષે ગુરુાય,

વાચનાચારિજ પદ ધરે જસુ ભેટયાં રે ભાવડિ સદ્ બાય. ૧૦ સ.

તાસ પસાયૈ ઈમ કહે ઉદયસમુદ્ર ઉવઝાય,

અધિકો ઓછો ઈહાં કહો, મિમ્છા દુકકડ રૈ હોજ્યો શુભ ભાય. ૧૧ સ.

—ઇતિ શ્રીમદ્ભવશ્યકવૃત્તૌ શીલાધિકારે ઉપાધ્યાય શ્રીઉદયસમુદ્રગણિ
વિરચિતં દાલ રદ્દ ભાષાત્મકં રસલહરી નામકં કુલધ્વજ કેવલી ચરિત્રં
સમાપ્તં. સંવત્ ૧૭૮૬ વર્ષે કાલ્કીન સુદિ ૯ નવમ્યાં રવિવાસરે.

—ચેનસાગર ભં. ઉદયપુર—૩૦

૪૫૩ ક કુશલસિંહ (રામસિંહ શિ.)

(૯૨૧ ક) દશાર્ણભદ્ર ચોદાગ્રીયુ. સ. ૧૭૮૬ સોજતમાં

આદિ—

દ્વહા

સારદ સમર મન રલી, સમરં સદ્ગુરુ પાય,

વચન અમીરસ સારિષા, મુઝ દીજ્યો ચિત લાય. ૧

દેસ દસારણુનો ધણી, દસારણુભદ્ર નરિંદ્ર

સંયમ લીધો ચુપસું, જીતો સુરવર ઈંદ. ૨

અંતે—

નગર ભલો સુખદાય હો, સોઝિત સહિર વખાણીયે, રા. ૦
 ગુણ ગાયા ભલે ભાવસું હો, સવત સત્તર છયાસીયે રા. ૫
 ગછ નાયક ગુણવંત, મહિમાસાંગર સેવીયે, રા.
 રામસિંધજી ગછરાય હો, કુસલ સીસ ગુણ ગાધયા. રા. ૬
 રાજનજી હો.

—નાનાં પાનાં ૪-૧૩ ક. મુ.

૪૫૪ હંસરત્ન (ત૦ વિજયરાજસૂરિ-જ્ઞાનરત્ન શિ.)

(૯૨૨) +ચોવીસી સ૦ ૧૭૫૫ માધ વદ ૩ મંગળવાર.

આદિ—

શ્રી રૂપમદેવ સ્ત૦

અજળ રગાવો સાહેબા ચૂનડી-એ દેશી

સકલ વહિત સુખ આપવા, જગમ સુરતરૂ જેહ

x

x

x

અંતે—

કલસ

દીઠો દીઠો રે વામાકો નદન દીઠો-એ દેશી

મેં ગાયારે ધમ જિન ચોવિશે ગાયા.

x

+

x

સંવત સતર પંચાવન્ વરષે, અધિક ઉમંગ બઢાયા,

માધ અસિત તૃતીયા કુંજવાસરે, ઉધમ સિદ્ધ ચઢાયારે— ઇ. ૫

તપગણુ ગગન વિભાન દિનકર, શ્રી રાજ્યવિજય સૂરીરાયા,

શિષ્ય લેસ તસુ અન્વય ગણિવર, ગ્યાનરત્ન મન ભાયારે— ૬

તસ્ય અતુચર મુનિ હંસ કહે ધમ. આજ અધિક સુખ પાયા,

જિનગુણ જ્ઞાને ખોધે ગાવે, લાભ અનંત ઉપાયારે. ૭

પ્ર. ચોવીસી વીસી સગ્રહ પૃ. ૩૬૮-૩૮૯

(૯૨૩) શિક્ષાશતદોષકાઃ (આમાં સો ઉપર દૂહા છે) સં. ૧૭૮૬

ફાગણુ વદ ૫ ગુર. ઉનામાં

આદિ—

દૂહા.

સકલ શાસ્ત્ર જે વર્ણુઓ, વર્ણુનમાત્ર અગમ્ય અનુભવગમ્ય તે નિતિ નમું, પરમરૂપ પરબ્રહ્મ.	૧
સોપાધિક દૃષ્ટિ ગ્રહો, દીસે જેલ અનૈક, નિરૂપાધિક પદ ચિંતતાં, જે અનેક થઇ એક.	૨
ભૂવર્ણાદિક ભેદથી, જિમ જલ નાના માંતિ, પણુ સ્વાભાવિક ગુણુ થકી, જલ ભાક્ષિ ઇંક માતિ.	૩
x	x
x	x

અંતે—

સૂર્ય ગમિ નહિ ધુંકને, જલદ જવાસા ગાત્રિ તોપણિ મહિમાં તેહનો, ન ધટિ ઇંક તિત્ર માત્ર.	૧૦૭
જે અયુક્ત ભાષ્યુ ઇલાં, મિં કાઇ મદ્યુદ્ધિ, તે સમદૃષ્ટિ સંતજન, શોધી કરજ્યો શુદ્ધિ,	૧૦૮
નયપ્રમાણુ રત્ને ભર્યો, જે ગંભીર અગાવ જિન મત રત્નાકર જયો, અવિત વાક્ય અમાધ.	૧૦૯
સત્તરસેં છયાસી સમેં, એ શિક્ષાશત સાર, કાલ્યુણુ વદિ પંચમ ગુરો, રચ્યો ઉનાઉ મોઝાર.	૧૧૦
એ શિક્ષાશત જે સુગુણુ, ભણી ધરી મનભાવ હંસરત્ન કહિ તસુ ધરિં, જયકમલા થર થાય.	૧૧૧

—સં. ૧૮૪૬ પોશ શુ. ૭ ખુધે શ્રી દ્રાક્ષા મધ્યે
લિ. પં. નેણુચંદ્રણુ ધો. ૨-૨૦.

૪૫૫ શાંતસૌભાગ્ય (તંત્રાજસાગરસૂત્ર-વૃદ્ધિસાગર-લક્ષ્મી-
સાગર-કલ્યાણસાગરસૂત્રિ-સત્યસૌભાગ્ય ઉ.-ઈંદ્રસૌભાગ્ય ઉ.-
વીરસૌભાગ્ય-પ્રેમસૌભાગ્ય શિષ્ય.)

(૯૨૪) અગડદત્ત ઋષિની ચોપાઇ—સં. ૧૭૮૭ પાટણમાં.
(પ્રત—ભાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ. પુના.)

(ઈંદ્રસૌભાગ્ય માટે જુઓ આ ગ્રંથમાં નં. ૩૦૪ પ. ૧૪૧).

૪૫૬ જિનવિજય* (૩). (તં સત્યવિજયપન્થાસ-કપૂર-
વિજય-ક્ષમાવિજય શિ.)

(૯૨૫)+ કપૂરવિજય ગણિનો રાસ (ઐં) સં. ૧૭૭૯ વિજયા-
દશમી. શનિ, વડનગરમાં.

આદિ—

પ્રભુમી પ્રેમે પાસ જિન, પુરિસાદાણી દેવ
ચરણકમલ નિત જોહના, સેવે ચઉવિધ દેવ. ૧

કમલમુખી કમલે સ્થિતિ, કમલશી કામલ કાય,
વાણી રસ મુજને દિયો, શારદ કરી સુપસાય. ૨

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૯ રાગ આશાવરી.

ધન્ય ધન્ય શ્રી ગુરુ જયકારી, હું જાઉં તોરી બલોહારીરે.
ઉપદેશે કરી જનને તારી, પુન્યવંત પર ઉપગારીરે. ધન્ય. ૧

તાસ શિષ્યમણી મુગટ મનોહર, ક્ષમાવિજય કવિરાયરે
જોહની સેવા કલિયુગમાહી, કલ્પતરૂની છાંયરે. ધન્ય. ૨

તાસ ચરણ સુપસાય લહીને, વડનગર રહી ચોમાસોરે
પાસ પન્થાસર સાહિબ સંનિધિ, સફલ કીઉ અબ્યાસરે. ધન્ય. ૩

નિધિ મુનિ સંયમ ભેદી સંવત્સર, વિજયદશમી શનિવારે
ગણિ જિનવિજય કહે ગુરુ નામે, શ્રી સંધને જયકારરે. ધન્ય. ૪

ભણુશે ગુણુશે જે સાંભળશે, તસ ધરે મંગલમાલરે,
બધુર સિંધુર તેજી તુખારા, કમલા ઝાંકઝમાલરે. ધન્ય. ૫

—૬—૧૧ દા. ૮૨ નં. ૧૧૫ હાં પાટણુ. (પ્રાં મારી જૈન

ઐ. રાસમાળા ભા. ૧ કે જેમાં કવિનું ચરિત્ર પણ આપેલ છે.
જુઓ પુટનોટ.)

*રાજનગરમાં શ્રીમાળી વણિક ધર્મદાસ અને લાડકુંવરના પુત્ર મૂળ-
નામ ખુશાલ જન્મ સં. ૧૭૫૨. દીક્ષા સં. ૧૭૭૦ કાર્તિક વદ ૬ બુધ
અમદાવાદમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૯૯ આવણ શુદ્ધ ૧૦ મંગળવાર પાદરામાં.

(૯૨૬)+ ક્ષમાવિજય નિર્વાણરાસ (ઐ૦) સં. ૧૭૮૬ પંજી.

આદિ—

સ્વસ્તિત્રી વરદાયિની, જિનપદ પદ્મનિવાસ
સુરવર નરવર સેવતા, સા શ્રી ઘો ઉદ્ધાસ. ૧

શારદ ચરણે જે રહ્યા, તે હોયે પંડિત ખ્યાતિ
હસનતિ જિમ જગ કરે, ખીર નીર દોય ભાંતિ. ૨

જિન શારદ ચરણે નમી, યુણુચું મુનિ મહિરાણુ,
ક્ષમાવિજય પન્યાસતો, સાંભલજ્યો નિર્વાણ. ૩

x x x x

અંતે—

હાલ ૧૦મી.

મુગુણુ સોભાગી સહી ગુરૂ સાંભરેરે, જનકમુતા જિમ રામ,
કામ હું રતિને ધામ હું પંથીને રે, વ્યાપારી મની દાસ. સુ. ૧

x x x x

હમ સદ્ર મુખકર સાત ભયહર, સાત મુખવર દાયકો
ક્ષમાવિજય પન્યાસ પાવન સાધુમંડલી નાયકો
તમુ હસ્ત મુદીક્ષિત પેરે શિક્ષિત, જિનવિજય ગણિ જગે જયો,
મુમનિવિજય કહેણુથી એ વચન રસ સદ્ગો થયો.

—પ્ર૦ મારી જૈ. ઐ. રાસમાળા ભા. ૧.

(૯૨૭)+ ચોવીસી. (૧) આદિ જિનસ્ત૦

આદિ— વારિ રંગ ઢોલણાં—એ દેશી.

નાભિ નરેશર નંદના હો રાજ, ચેદન શીતલ વાણી,
વારિ માહરા સાહંબી.

x x x x

ખિમાવિજય કવિ જિન કહે હો રાજ, દીજો સમકિત દાન. વા. ૫

અતે—

મહાવીરસ્ત

રાગ ધન્યાશ્રી—તે તરીયાની દેશી.

વંદો વીર જિનેશ્વર રાયા, ત્રિશલા દેવી જાચારે,

પંડિત ક્ષમાવિજય સુપસાયા, સેવક જિન સુખદાયારે. વા. ૭

(૯૨૮)+ ચોવીસી (૨)

આદિ—

પ્રથમ જિજ્ઞેસર પૂજવા સહિયર મહારી અંગ ઉઘટ ધરી આવી.

અતે—

ક્ષમાવિજય જિન વીર સદાગમ, પામ્યો સિદ્ધિ નિદાનજી.

—લ. સં. ૧૮૫૫ મહાવદ ૧૪ વાર ભોમે પંડિતકુશલ; ૮-૧૪

ગો. ના. ૮-૧૩ આ. ક.—અને પ્ર૦ ચોવીસી વીસીસંગ્રહ પૃ. ૧૮૯-૨૨૩.

(૯૨૯)+ વીસી સં. ૧૭૮૯ રાજનગરમાં.

આદિ—

સીમંધર સ્ત.

સુગુણ સુગુણ સોભાગી, જયુદ્ધીપમાં હોજી,

અતે—

શ્રી વિહરમાન જિનસ્ત

સત્તર નવ્યાસી, રાજનગર ચોમાસો,

મુનિ દીપવિજયના કહેણથી કિધિ વીશી. ૯

તપગણ ઉદ્યાયલ તરણ, તરણી ઉપમાન,

વિજયસિદ્ધ સૂરીશ્વર, જિનશાસન સુલતાન. ૧૦

નિજહસ્તે દિક્ષિત, શિક્ષિત આગમ રાસ,

સંવેગ સુરંગી, સત્યવિજય પંન્યાસ. ૧૧

ગંગાજલ ઉજ્જલ, કીરતિ કામિની કંત,

શ્રી કુપુરવિજય કવિ, મહીમંડળ જયવત. ૧૨

વયરાગી ત્યાગી, ભદ્રક ગુણરાગી,

શ્રી ક્ષમાવિજયગણી, સેવાથી મતિ જાગી. ૧૩

આજ પુણ્યોદય મુજ, પરમેસર ગુણ ગાયા,

જિનવિજય સુભરતે, ધર્મધ્યાન સુખ પાયા.

૧૪

પ્ર. ચોવીસી વીસીસંગ્રહ. પૃ. ૭૨૨-૭૩૭.

+ જ્ઞાનપંચમી સ્તવન સં. ૧૭૯૩ પાટણમાં-જૈ. પ્ર.

+ એકાદશી સ્તવ સં. ૧૭૯૫ (ખાણુનંદ મુનિચંદ વરસે).

રાજનગરમાં.-જૈ. પ્ર.

પંચમહાવ્રત ભાવના સ. ૫

આદિ—

વાસવવંદિત વીરજી, વસુધા પાવન કરીરે,

પ્રથમ મહાવ્રત ઉપદિશે, સુણો ગાયમ ગુણધારીરે.

x

x

x

x

અંતે—

ભરતાદિક લહે કેવલ સિદ્ધિ, જિમાવિજય જિનપાસે સિદ્ધિ.

અન્ય સંક્રાંતિ નામે.

દ્રુમપત્રીયાધ્યયન—(વીરવિમલ કેવલધણીજી, સકલ જંતુ હિત-
કાર, ઉત્તરાધ્યયન દશમે કહેજી હિતશિક્ષા અધિકાર), ભગવતી પંચમ
અંગ (ધન્ય કુન્વર ત્રિશલાતણો બહેન મારી, ભાખ્યો ભગવતી અંગનો.)
સંક્રાંતિ (તે બલિયારે તે બલિયા, મોહ મહાભડ દલીયારે), ભગવતીસૂત્ર
(ભાવે ભવિયણુ ભગવદ સાંભલો), ૧૧ ગણધર (દંદ્રભૂતિ પહેલો ગણ-
ધાર), સામૈયા ભાસ (કઠકારા આયા ગુરજી પ્રાહુણ), અનાથી મુનિ
(મગધદેશ વસુધાધિપ શ્રેણિક), ગૌતમ ગણધાર (તો સુ પ્રીતિ બંધાણી
જગતગુરુ), જિનપ્રતિમા (ભોલા લોકોરે ભરમે મત પડો), શ્રાવક ૧૨
વ્રત (શ્રુત અમરી સમરી સુહકરી, ક્ષિમાવિજય ગુરુપદ અતુસરી, કહિસ્થું
શ્રાવકના વ્રત ખાર, આરાધો ટાલી અતિચાર), ક્ષિમાવિજય ગુરુ (સમરે
ભગવતી ભારતી), ૨૦ સ્થાનક (સુઅદેવી સમરી કહું વીસ સ્થાનક
અધિકાર), સુખાહુકુમર (જંબુદ્વીપના ભરતમાં).

(સંક્રાંતિસંગ્રહ. આ. ક.)

૪૫૭ માણિકવિજય (ત. ક્ષમાવિજય શિ.)

(૯૩૦) ૨૪ જિનસ્ત૦—ચોવીશી.

આદિનાથસ્ત.

આદિ— માનીતી કાગલ મોકલધ-એ દેશી.

પ્રથમ જિનેસર પ્રાહુણ જગવાહલા વાર આવો અમહેય ગેહરે
 ભગતિ કંડે ભલી ભાંતિસું, જગવાહલા વાર, સાહિબજી સસનેહરે.
 મનમોહનગાર, ૧

x

x

x

x

અતે—

સંપ્રતિ શાસન ધસ, ચરમ જિજ્ઞેસર વાંદીઈ,

શ્રી ધીમવિજય યુધ સીસ, કડિ માણિક ચિરં નંદીઈ.

—ઇતિ ચક્રવીસ જિનસ્તવાનાનિ લિખિતાનિ કૃતાનિ ચ (કવિની
 સ્વહસ્તલિખિત પ્રત) પત્ર ૭-૧૨ દા. ૮૩ નં. ૫ હા.

૪૫૮ જિનવિજય (૪) (ત. વિજયસિંહસૂરિ-ગજવિ-
 જય-હિતવિજય-ભાણુવિજય શિ.)

(૯૩૧) શ્રીપાળ ચરિત્ર રાસ સ. ૧૭૯૧ આશો શુદ્ધ ૧૦ ગુરૂ.
 નવલખ બંદરે.

આદિ—

દૂહા.

સ્વરિત શ્રી સોભાસુભતિ, દાયક વીરજિણુંદ,

કામિતપૂરણ કામધટ, પ્રણમ પરમાણુંદ. ૧

સિદ્ધચક્ર સમર સદા. પ્રણમું સદગુરૂપાય,

સારદ નાંમ સદા જપું, વચનસિદ્ધી સુપસાય. ૨

જગમાંહે મોટો અછે, નવપદનો આધાર,

જે સેવતાં પાંમિંઈ, રાજ્ય ઋદ્ધિ જયકાર. ૩

દુષ્ટ કષ્ટ દૂરેં ટલે, સયણ મિલે સુવિશાલ,
 શ્રી શ્રીપાલ તણી પરેં, પાંમે ભોગ રસાલ. ૪
 તે શ્રીપાલ નરિંદના, ગુણ વર્ણન અધિકાર,
 આગમ પાઠ થકી કહું, નિસુણો સહુ નરનાર્ય. ૫

અંતે— ૪૧ ઢાલ-શાંતિછને મામણે જાઉં. એ દેશી.
 સિદ્ધચક્ર આરાધો ભવિયણ.....

× × × ×

એ શ્રીપાલ ચરીત્ર વખાણ્યો, સદગુરને સુપસાચેરે,
 નવલપ જિદરમેં મનરગે, નવલપ પાસ પસાઈરે. સિ. ૬
 તપગઢપતિ જયવંતા સોહે, શ્રી વિજયદયા સૂરીરાગરે,
 જોહના મહિયલમે પ્રતિવાસર, વાળે સુયસના વાગરે. સિ. ૭
 સત્તરસેં એકાણું વરસેં, આસો શુદ્ધિ તિથિ પ્યારીરે,
 વિજયદસમી ગુરવાર અનોપમ, રચના કીધી સારીરે. સિ. ૮
 શ્રી વિજેદેવ સુરીસ પટોધર, તપગઢ તિલક સમાનરે,
 શ્રી વિજયસિંહ મુનીસર પુરદર સાચો યુગ પરધાનરે. સિ. ૯
 મેદપાટપતિ રાણુ જગતસિંધ સુદ્ધો શ્રાવક કીધોરે,
 પલ આખેટકનો વ્રત દેઈ લાભ અનોપમ લીધોરે. સિ. ૧૦
 તે શ્રી વિજયસિંહ ગુર કેરા, યુધ ગજવિજય સવાધરે,
 વિનય વિવેક વિચાર તણી જસ, જગમેં કીર્તિ ગવાધરે. સિ. ૧૧
 તસ સેવક શ્રી હિતવિજય યુધ, યુદ્ધેસર ગુર તોલેરે,
 ષટ્કર્ણન આગમનો વેત્તા, ઈમ સદ્ પંડિત બોલેરે. સિ. ૧૨
 જસ વાંણી સાકરપેં સારી, સુણુ સદ્ગના મન મોહેરે,
 તસપદ સેવક ભાંણુવિજય યુધ, સકલ કલા ગુણુ સોહેરે. સિ. ૧૩
 તસ સતીર્થ પંડિત જિનવિજયેં, રાસ રચ્યો હિત આંણીરે,
 ભાવ ધરી સિદ્ધચક્ર આરાધો, લાભ અનંતો જાંણીરે. સિ. ૧૪
 એ એકતાલીસ ઢાલેં સુંદર, રાસ સપૂરણુ કીધોરે,
 જિન કહે શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રતાપેં, સકલ મનોરથ સિદ્ધોરે. સિ. ૧૫

—ધતિ શ્રી સિદ્ધચક્ર મહાત્મ્યે: શ્રી સિદ્ધચક્રારાધને શ્રીપાલ ચરિત્ર
રાસ સંપૂર્ણ. સં. ૧૮૫૫ ના માગસિર વદિ ૫ દિને - શ્રી દ્વીપઅંદરે
સકલ ભદ્રારક પુરદર પૂજ્ય શ્રી જગદ્ગુણ તત્ શિ. પ્રવરપડિત સિરોમણી
પૂજ્યશ્રી વાલ્હણ તત્ શિં લિખીતં ઝઠં પીમા. શુભં ભવતુ.

પત્ર ૩૧ પં. ૧૫ ધો. મ. ભં.

—લખ્યા સં. ૧૮૧૬ માગસર વદ ૮. પાનાં ૪૧ પ્રે. ૨.

—લિ. ૧૮૪૫ કા. શુ. ૧૦ અધ. રાજકોટ પુ. અ

(૯૩૨) નેમિનાથ શ્લોકો. સ. ૧૯૯૮ દીવાલી. પ્રેમાપુરમા (અમદાવાદ)

આદિ—

વાણી વરસતિ સરસતિ માતા, કવિજન ત્રાતા કીરતિદાતા,
ઈક્ષ્વાકુ વસ જિન વર બાવીસ. મુનિસુવ્રત નેમિ દોય હરિવંસ. ૧
બાવીસમો જિનવર નેમિકુમાર, બાલ બ્રહ્મચારી રાગુલ નારિ,
પરણ્યા નહી પિણુ પ્રીતહી પાલી, કહિચું સલોકો સૂત્ર સભાલી. ૨

x

x

x

x

અતે—

સત્તર અઠાણું દીવાલી ટાણું, સહરને પાસેં પ્રેમાપુર જાણું,
સંભવ સુખ લહરી કુશલ કલ્યાણી, મોતીમાં ઉજલ કવિ જિન વાણી. ૭૨

—લોકભાષાયા ૧૦-૭ દા. ૭૯ ન. ૨૦ હા.

(૯૩૩) ધનાશાલિભદ્ર રાસ સ. ૧૭૯૯ આવણુ શુદ્ધ ૧૦
ગુરુ સુરતમાં.

આદિ—

દ્વહા.

ઐદ્ર ઐણિનત કમ કમલ, રવસ્તિ શ્રી ગુણધામ

વીર ધીર જિનપતિ પ્રને, પ્રેમે કંઈ પ્રણામ. ૧

વસુધામે વિદ્યા વિપુલ, વરદાતા નિલમેવ

સમઈ ચિત યોખે કરી, તે પ્રતિદિન શ્રુતમેવ. ૨

- ગુરુ ચરણાંબુજ સેવવા, મુઝ મન મધુકર લીન
ઉપગારી અવનીતલે, ગુરુ સમ કો ન પ્રવીન. ૩
- સિદ્ધાચલ વૈભારગિરિ, અષ્ટાપદ ગિરનાર
સમંતાદ્રિ એ પંચવર, તીર્થ નમું નિત સાર. ૪
- સંધ ચતુર્વિધને સદા, ત્રિકર્ણ શુદ્ધિ ત્રિકાલ
વંદુ વિધિવંદન થકી, સુકૃત કરણ સુવિશાલ. ૫
- ધર્મ ચતુર્વિધ ઉપદિસ્યો, જગપતિ જનહિત કાજ
દાન શીયલ તપ ભાવના, ભવજલ તરણ જિહાજ. ૬
- પ્રથમ દાન પદ ધર્મનો, તેહના પંચ પ્રકાર
અભય સુપાત્ર અનુકપ તિમ, ઉચિત કીર્તિ સુવિચાર. ૭
- ઘહલોકે સુખ સંપન્ને, લહિયેં નિસ નવનીધ
અભયદાન દેતે થકે, પરભવ ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ. ૮
- એક શશક ઉગારતે, પામ્યો ઋદ્ધિ ઉદાર
ગજભવથી નરભવ લહો, મેધકુમાર મનોહાર. ૯
- તિમ સુપાત્ર દાનેં કરી, શિવ સુખ પામ્યો જીવ.
ચિત્ત વિત્ત શુભપાત્રથી, ત્રિકરણ શુદ્ધિ અતીવ. ૧૦
- પાયસાન્ન દાનેં કરી, પામ્યો ભોગ રસાલ
ધન્ય શાહ ધર્માગ્રણી, પદ્મપદ મંગલમાલ. ૧૧
- શાલિભદ્ર પિણુ દાનથી, સુખ પામ્યો શ્રીકાર
શ્રેણિક ક્રીયાણે કીધો, નરભવ સુર અવતાર. ૧૨
- દીજે દાન દયા ધરી, કરી ચિત્ત સુપ્રકાશ
મનવહિત સુખ પામીએ, કલ્પદ્રુમ પરિ ખાસ. ૧૩
- ધન્ય શાહ ગુણ વર્ણવું, વચન થકી લવલેશ
નિદ્રા વિકથા છોડિને, સુણો શ્રોતા સુવિશેષ. ૧૪

અતે—

તસ પદ્મ શ્રી વિજયસિંહ ગુરુ, મુનિજનકૈરવચંદા,
 ગુણમણિરોહણુ ભૂધર ઉપમ, સંઘ સકલ સુખકદા.
 મેદપાદ પતિ રાણા જગતસિંહ, પ્રતિભોધી જશ લીધો,
 પલ આખેટક નિયમ કરાવી, આવક સમ તે કીધોરે.
 તાસ શિષ્ય સુવિહિત મુનિપુંગવ, યુધ ગજવિજય સવાયા,
 શાંતિ સુધારસ પરમ મહોદધિ, ઉત્તમ સુયશ ઉપાચારે.
 તસ સેવક કોવિદ શિર શખર, હિતવિજય ગુરુચાયા,
 પટ દર્શન આગમ જલનિધિમાં, બુદ્ધિ જિહાજ તરાચારે.
 તાસ શિષ્ય પંડિત જિનસિંધૂર, ભાણુવિજય મન ભાયા,
 તાસ સતીર્થ વિબુધ જિનવિજયે, ગિરઆના ગુણુ ગાચારે.
 શ્રી મહાવીરને વારે મનોહર, પંચ પુરુષ સુકહાયા,
 લખિપાત્ર શ્રી ગૌતમ ગણુધર, બુદ્ધે અભય સુહાચારે.
 માને દશાર્ણભદ્ર મહાબલિ, કયવનો સૌભાગ્યે,
 ઋદ્ધિ વૃદ્ધિથી શાલિભદ્ર તિમ, નામ લીય ભય ભાગે.
 શાલિભદ્ર ધનનો ઋષિરાયા, જેહના સુજશ ગવાયા,
 નામ લિયતાં પાતિક નાસે, નિર્ભલ થાયે કાચારે—
 તપગચ્છમાં યડિત વૈરાગી, દીપવિજય બુધગયા,
 તેહના શિષ્ય સુવેગી સુંદર, કવિ દયાવિજય સવાયા.
 તસ પદ સેવક કૃષ્ણવિજયવર ભર ધર્મ થકો ધરે (ભાયા)
 તસ આગ્રહથી રાસની રચના, કીધી ગુરુ સુપસાચારે.—
 ઉત્તમ એહ ચરિત્રજ નાણી, ભાવ અનોપમ લાયા,
 સુવિહિતના ગુણુ ગુણુતેં સુણુતે, શ્રોતા અતિ સુખદાચારે. ૧૯ મેં
 વૃક્ષોપરિ એ ઢાલ પતાકા, રૂપ કહી મન રંગે,
 સૂરતમંડલુ પાસ પસાયે, સૂરતિમેં સુખ સંગેરે. ૨૦ મેં
 ચ્યાર ઉલ્લાસેં અધિક વિલાસેં, દાંનકલ્પક્રમ ગાયો,
 બુધ જિનવિજય કહેં વિસ્તરિયો, શતશાપાઠ સુછાચારે. ૨૧ મેં

—મતિ શ્રી ધન્યશાલિ ચરિત્રે પ્રાકૃત પ્રખંધે દાનકલ્પદ્રુમાંખ્યે ચતુર્થ શાખાફો ધન્યશાલિ સયમગ્રહણુ અનશનગ્રહણાદિ વર્ણનાભિધો ચતુર્થો ઉલાસઃ સર્વ ગાથા ૭૪૫ ઢાલ ૨૯ અરિમન્ પ્રખંધે ઢાલ ૮૫ ઉલાસ ૪ ગાથા ૨૧૪૨ સૂક્ત ૧૦૮ સર્વ ગાથા ૨૨૫૦ અંથાગ્રથ સખ્યા ૩૦૪૫ પરિમિતો સંપૂર્ણઃ સંવત્ ૧૮૩૪ વર્ષે માસોત્તમ માસે ફાલગુણમાસે વદિ પક્ષે તૃતીયાયાં તીથૌ સોમવાસરે લિ. શ્રી પાદરાનગરે શ્રી શાંતિજિનપ્રસાદાત્ લેખકવાચક્યોઃ શુભં.—પત્ર ૧૨૫ પં. ૧૨ આ. ક.

—સં. ૧૮૭૦ ચૈ. વ. ૧૩ લ. ગાંધી પુખ પ્રાગળ જેતપુર મધ્યે. પત્ર ૭૫ પ. ૧૬ ધો.

—પ્રથમોલાસે ઢાલ ૧૭ ગાથા ૪૪૦ દ્વિતીયોલાસે ઢાલ ગાથા ૩૯૨ તૃતીયોલાસે ઢાલ ૨૨ ગાથા ૫૪૫ ચતુર્થોલાસે ઢાલ ૨૯ ગાથા ૭૪૫ સર્વ ઢાલ ૮૫ સર્વ ગાથા ૨૧૫૮ સર્વમાન અથાગ્રથ ૩૦૦૦. સં. ૧૮૫૫ વર્ષે માસોત્તમ માસે કૃષ્ણ પક્ષે દ્વિતીયા તિથૌ માર્તઙવારે લિ. પૂજ્ય પ્રવરપડિત શ્રી સ્થવળ પૂજ્ય ઝઠ. ભીમસેનજી તત્પટે સ્થવરજી પ્રવર પં. પૂજ્ય ઝઠ. સુમણજી તત્પટે પૂ. ઝઠ. અમીધરજી તત્પટે પૂ. ઝઠ. મનજી ઝઠ. તથા બ્રાતા પૂજ્ય ઝઠ. ગગાધરજી તત્ ગિ. લિ. ઝઠ. દેવજી શ્રી મવા બિંદરે રાસ લખ્યો છે જી શ્રી વાલાંકદેશ મધ્યે રાજશ્રી વખતસધજીનો અમલ મધ્યે લખ્યો છે,

પા. ૭૪. ૧૭ ગારીયાધર.

—સં. ૧૯૨૭ માહા શુદ્ધિ ૧૨ લિ. પં. ભીમવિજયજી તત્ શિ. પ. રાજવિજયજી તત્ શિ. પં. તેજવિજયગણી.

પા. ૬૮ પં. ૨૧ ગારીયાધરે.

—સકલ પંડિત શિરોમણિ શ્રી હસ્તીવિજયગણિ તત્ શિ. શ્રી સુમતિવિજયગણિ તત્ શિ. શ્રી લક્ષ્મીવિજયગણિ તત્ શિ. રૂપવિજયમણિ લિખિત શ્રી આધાર્ધ નગરે શ્રી અજીતનાથ પ્રસાદાત્ સં. ૧૮૮૦ ફાગણ વદ પ. ૬૬-૧૭ (આં).

—સં. ૧૮૧૦ વર્ષે માર્ગશીર્ષ શુદ્ધિ ૫ ગુરો સકલ પં. વિશારદ
વિશદ્દીધીતી પં. શ્રી ૫ શ્રી લાલસાગરગણિ તત્તિષ્ય પં. શ્રી જયસાગર
ગણિ તત્તિષ્ય પં. શ્રી હસ્તિસાગર ગણિ તત્તિષ્ય ગણિ અમૃતસાગરેણુ
લિપિતમસ્તિ. શ્રી સૂરતિબિંદરે વારતબ્યઃ વિનયવિવેકાદિ સદ્ગુણભૂષિતાન્
સમસ્તઆવધાયારવિચારનિરતાન્ શ્રેષ્ઠ સકલગુણગરિષ્ઠાન્ સંધનાયક શ્રેષ્ઠ
શ્રી ૫ શ્રી લાલદાસ અમીચંદ સાહચ્યાત્. ૧૦૭-૧૩ ના. ભં.

૪૫૮ ક રધુનાથ. (વિધાનિધાન શિ૦)

ગોડી પાંચનાથસ્ત૦ ત્રણ સં. ૧૭૯૨ ચૈત્ર શુ. ૧૫ ગુરુ.

૧ આદિ—

ધીંગધવલ ગોડી ધણીજીલો, પરતા પૂરણહાર હો.

અંતે—

સતરે બાણુવૈ સંવતે જીલો, વરદાયક ગુરુવારહો,

ચૈત્ર પૂનિમ નિસિ ચાંદણીજીલો, સપરિવાર શ્રીકાર. ૮

અવસર જાણી આપણો જીલો, મહિર કરી નિતમેવહો,

નિજસેવક રૂધનાથનેજ, સુખદાયક ઘો સેવહો. ૯

૨ આદિ—

ધીંગ ધવલે મુઝ ધરતા ધ્યાન, આવીયા દરસણુ આપરે.

અંતે—

સતર સંવતતણે બાણુવૈ સાર, ચૈત્ર પૂનિમ નિસ ચોંપસું.

સિદ્ધિ યોગે લલો દરસ શ્રીકાર, હરણ થયો મુઝ હીયડે. ૮

સુગુરુ શ્રી વિધાનિધાન પસાય, જાત્ર કરી જિનરાયની,

વદતાં જિનવર સફલ વિહાય, વિનયસું રૂધપતિ વીનવે. ૯

૩ આદિ—

સંજસો થલવટ દેશ સુહાવો હો, ગોડીઆ રાયજી

અતે—

નિત નિત ત્રિવિધ ત્રિવિધ સિરનામી હો,

પરચો પામી હો ગાવે રૂપપતિ ગણી પ.

—મિતિ આપાઠ વિદિ ૧૧ પં. ગણેશ ત્રિપતં. ૧-૧૩ ક. મુ.

મુગુણુખતીસી.

આદિ—

દાસ ઉતપત્તિની.

મુગુણુ યુદ્ધાપો આવીયો, લખાયો નહી બાઇ.

રાતદિવસ ધધૈ રહ્યાં, કેઇ કીધ કમાઇ.

૧ મુગુણુ.

*

*

*

*

*

અતે—

મુગુણાંને સમઝાવણી, ખતીસી એહ

પાઠક શ્રી રૂપપતિ કહે, મુણિઓ સસનેહ.

૩૨ મુગુણુ.

—વિ. પં. સિદ્ધરંગેણ મુનિ ૨-૧૬ મારી પાસે છે.

૪૫૯ જ્ઞાનસાગર (પછીથી) ઉદયસાગર સૂરિ (આં.

કલ્યાણસાગર સૂરિ-અમરસાગર સૂરિ-વિદ્યાસાગર સૂરિ શિ૦)

આ પોતાના ગુરુ વિદ્યાસાગર સૂરિના પદ્ધર થયા ને તે વખતે ઉદયસાગર સૂરિ નામ રાખ્યું. નવાનગર (બમનગર)ના શા કલ્યાણુ ને તેનાં પત્ની જયવંતીના પુત્ર, સં. ૧૭૬૩ માં જન્મ, સં. ૧૭૭૭ માં દીક્ષા સં. ૧૭૯૭ માં કાર્તિક શુદ્ધિ ૩ રવિને દિને સુરતમાં જ્ઞાનસાગરને આચાર્ય પદ મળ્યું ને નામ ઉદયસાગર સૂરિ રાખ્યું. આચાર્ય પદોત્સવ યુશાલશાહ, મંત્રી ગોહીદાસ અને જયણુદાસે મહા સમારંભથી કર્યો; અને સં. ૧૭૯૭ ના માગશર શુદ્ધિ ૧૩ ને દિને ગચ્છેશ પદ. સં. ૧૮૨૬ આશ્વિન શુક્લબીજના દિને સુરતમાં સ્વર્ગવાસ. આમણે સ્નાતુ પંચાશિકા નામનો ગ્રંથ સંસ્કૃતમાં સં. ૧૮૦૪ ના પોષ શુદ્ધિ ૧૫ સોમને દિને પાલીતાણામાં શ્રીમાલી કીકાના પુત્ર કચરાએ કાઢેલા સંધની સાથે યાત્રા કરતાં રચ્યો. જીઓ. ઐ. રા. સં. લાગ ૩. વળી સિદ્ધસેન દિવાકરની વર્ધમાન દ્વાત્રિંશિકા પર સંસ્કૃત ચૂર્ણિ રચી છે કે જે લાવનગરની જૈનધર્મપ્રસારક સલાએ છપાવી છે.

(૯૩૪)+ સમકિતની સઝાય—૫ ઢાળ. સં. ૧૭૮૬ ચોમાસું પુરહાનપુર.

આદિ—

ઢાલ ચઉપાઠની.

શ્રી શ્રુતદેવી પ્રણુમી કરી, શ્રી સદ્ગુર ચિતમાંહે ધરી;
સમકિત રૂપ કહું મનરૂલી, જિમ જિન વીર પ્રરૂપું વલી. ૧
તિમહીં કહિવે કરીનેં સ્વામિ, સ્તવના કરસું અતિ અભિરામ;
તેહથી લહીઈ સમકિત રચણુ, સાખિ દીઈ શ્રી ઉત્તરાધ્યયન. ૨

x

x

x

x

અંતે—

જગનાયક જિન વીર જિણેશર, જસ શાસન ખહુ રાજેરે;
જહા લગે મેર મહીધર છાજે, તિહા લગેં એ પણુ ગાજેરે. ૧૧

કલશ.

ધમ સ્તવ્યા શ્રી જિન વીરસ્વામી, સમકિત રૂપ કહી કરી;
પુરહાનપુર ચોમાસ રસગાં મુનિશશિ વરખેં કરી.
શ્રી અંચલગણપતિ તેજ દિનપતિ, શ્રી વિદ્યાસાગર સૂરી;
તસ શિષ્ય પ્રભણું જ્ઞાનસાગર, દીઝઈ સમકિત વર. ૧૨

—પ્ર. પૃ. ૧૨૦ થી ૧૨૭ વિધિપક્ષ જિનપૂજા સ્ત. સંગ્રહ. ભી. મા.

(૯૩૫)+ ભાવપ્રકાશ (અથવા છ ભાવ સઝાય) સં. ૧૭૮૭ આસો
માસ ગુરવાર પુરહાનપુરમાં.

આદિ—

રાગ દેશી ચોપાઠ.

શ્રી સદ્ગુરના પ્રણુમી પાય, સરસ્વતિ સ્વામિની સમરી માય;
છએ ભાવનો કહું સુવિચાર, અનુયોગદ્વાર તણે અનુસાર. ૧
પહેલો જાણો ઉદ્ધયિક ભાવ, ખીજો કહીએ ઉપશમ ભાવ;
ત્રીજો ક્ષાયિક ભાવ પવિત્ર, ચોથો ઉપસમ ભાવ વિચિત્ર. ૨

પારિણમિક તે પંચમ ભણુ, છડો સન્નિપાતક સુવખાણુ;
એહનો હવે યથાર્થ કહુ, જેહવો ગુરુ આગમથી લહું.

૩

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ હ મી. હો મતવાલે સાજના એ દેશી.

તે તરીયા ભવિ તે તરીયા, જે ભાવ વિચારે ભરીઆરે;
સૂત્ર આગમ પંચાંગી, સપ્ત ભંગીના દરીઆરે.

તે. ૧

x

x

x

x

ધર્મધુરંધર પુણ્યપ્રભાવક, કસતુરચંદ્ર સાંભાગીરે;

જિન પૂજે જિન ચૈલ કરાવે, સૂત્ર સિદ્ધાંતના રાગીરે.

તે. ૬

શા ભોજન ને દોશી દુર્જલ, ખીજન ખહુ ભવિ પ્રાણીરે,

શ્રી મહાભાષ્ય વિશેષાવશ્યક, સાંભલે ચિત્તમાં આણીરે.

તે. ૭

તેહ તણા આગ્રહથી એ શુભ, ભાવસ્વરૂપ વિચાર્યોરે;

અનુયોગદ્વાર ષડશીતિક્રમાંથી, આણ્યો અતિ વિસ્તારોરે.

તે. ૮

ભણુતા શુણુતાં સુણુતા સંપત્તિ, લીલા લાંછિ ભડારોરે;

જિનવાણી રગે સામક્ષતાં, નિત નિત જય જયકારોરે.

તે. ૯

અંચન્નગચ્છે ગિરિઆ ગચ્છતિ, વિદ્યાસાગર સૂરિરાયારે;

ધુરહાનપુર શહેરે ગુરુ મેહરે, ભાવપ્રકાશ મે ગાયારે.

તે. ૧૦

કલશ.

ધર્મ કલ્યા ભાવ વિચાર સુદર, જેહવા ગુરુ મુખે મુણ્યા;

જિનરાજ વાણી હીએ આણી, નિર્જરા કારણુ થુણ્યા.

સત્તર નયમદ આશ્વિન, સિદ્ધિયોગ ગુરવાસરે;

શ્રી સૂરિ વિદ્યા તણો વિનથી, જ્ઞાનસાગર મુખ કરે.

૧૧

પ્ર. પૃ. ૨૦૩-૨૦૬ સ. મા. ભી; પૃ. ૬૬-૮૦ વિધિપક્ષ ગચ્છીય
સુનિકૃત શ્રી જિનપૂજ સતવન સંગ્રહ, ભી. મા.

(૯૩૬) +ગુણુવર્મા રાસ સં. ૧૭૯૭ આષાઢ શુદ્ધિ ૨ સુરતમાં.
આદિ—

કુહા.

સુખ સંપત્તિદાયક સદા, પાયક જાસ સુરિંદ;	
પ્રણમું પાસ જિનેસર, ગોડી સુરતર કંદ.	૧
શાસનનાયક પ્રણુમીએ, વર્ધમાન જિનચંદ;	
સિદ્ધારથ વૃષ કુલતિલક, ત્રિશલાદેવી નંદ.	૨
વળી આહ્વા લીપિ પ્રણુમીએ, ભુગવર્ધ અંગે જેહ;	
ગૌતમ સરીખા જસ નમે, હું પણ પ્રણમું તેહ.	૩
અંચલ ગચ્છે અધિપતિ, વિદ્યાસિધુ સુરિંદ;	
પદપંકજ તે ગુરુ તણા, પ્રણુમ્યા પરમાણુદ.	૪
સદ્ગુરના સુપસાયથી, પૂજનો અધિકાર;	
ગુણુવર્મા રાજ તણો, રાસ રચું સુવિચાર.	૫
x	x
x	x
x	x
x	x

અંતે—

(બાલ ૧૫ દીઠો દીઠો રે વામાકો નંદન દીઠો—એ દેશી)

પાયો પાયોરે ભલે મેં જિનશાસન પાયો.

સ્વાદ્વાદ અનંત નયાત્મક આગમ મુઝ મન ભાયોરે—ભલે મેં. ૧

ધન ધન વિધિ પક્ષ ગચ્છ પરંપરા, આર્યરક્ષિત સૂરિરાય;

ક્રિયા ઉદ્ધાર કરી કર્યુ શાસન, ઉજ્જવલ નિર્મોહી નિર્માય—

ભલે મેં જિનશાસન પાયો. ૨

શ્રી જયસિંહ પાટે તે પણ તસ પ્રતિરૂપ,

વાદ કરી દ્વિગપદ્ધતે જાત્યા, પ્રતિબોધ્યો જયસિંહ ભૂપ રે—ભલે. ૩

સાત કોટિ ગ્રંથ મુખે જેહને, કીધા આવક વૃંદ;

તસ પાટે ધર્મધોષ સૂરીસર, જસ નમે બહુ નરિંદ રે. ભલે. ૪

જસ ઉપદેશે વિમલ મંત્રીસર, ત્રીજો તીર્થ નિપાયો,

અમર્યુદ્ધાત્મલ ઉપર હરખે, જિનપ્રસાદ કરાયોરે. ભલે. ૫

- સુવર્ણ પ્રમાણે પૃથવી તલમાં, વિહાર કર્યા મન રંગે,
ગુરુ પ્રસાદે છે નામેજી રાખ્યો જિનશાસનપ્રસંગેરે. ભવે. ૬
- તસ પદ ઉદ્યાયલ દિનકર, શ્રી ગુરુ મહેન્દ્રસિંહ;
સૂરિ શિરોમણિ સિંહપ્રભ ગુરુ, તસ પદે અજિતસિંહરે. ભવે. ૭
- શ્રી દેવેન્દ્રસિંહ સૂરીસર, ધર્મપ્રભ સૂરીંદ;
સિંહતિલક ગુરુ ગચ્છપતિ સોહતાં, મહેન્દ્રપ્રભ મુનીંદરે. ૮
- ગણનાયક મેરુતંગ સૂરીસર, જસ મહિમા અત્યંત;
નાગર ધાણિયા શ્રાવક કીધા, પ્રણમત સુર મુનિ સંતરે. ૯
- તસ પદ ગચ્છાંગણુ શશિ સરિખા, સૂરિ શ્રી જયકીર્તિ;
શ્રી જયકેશર સૂરિ સુખાકર, અદ્ભુત ધર્મની મૂર્તિરે. ૧૦
- શ્રી સિદ્ધાંતસાગર મુનિપતિ, જાણે જૈન સિદ્ધાંત,
ભાવસાગર ગુરુ ભવનારણુ ભણી, અદ્ભુત નાવ મહંતરે. ૧૧
- જ્ઞાનાદિક ગુણુ મણિ રોહણુ સમ, ગુણુનિધાન ગુરુરાજ;
મહાવ્રત પાલી નિજ અણુઆલી, સાર્યા આતમ કાજરે. ૧૨
- તસ પદ ઉદ્યાયલ વાસરમણિ, ધર્મમૂર્તિ સૂરીંદ;
ક્રિયા ઉદ્ધાર કરી આરિત્ર ચિત્તધરી, જીલ્લા વાદીના વૃદ્ધરે. ૧૩
- ચોકે ચોકે જન તસ ગુણુ ગાવે, આજ લગે વિખ્યાત,
શ્રી કલ્યાણોદધિ સૂરિશિરોમણિ, ખુદ્ધિ સરસ્વતી સાક્ષાતરે. ૧૪
- તસ પદ ગગને ચંદ્ર સુધાસ્રવી, અમરસાગર સૂરિરાય,
અભિનવ જાણે સુરપતિ સરિખા, સહુ જનને સુખદાયરે. ૧૫
- તસ પદ અંબુજ વિકસત, ભાસ્કર વિદ્યાસાગરસૂરિ,
સંપ્રતિ સમયે તસ ગુણુ અતિધણા, કહેતાં વાધે નૂરરે. ૧૬
- આગમ નિગમને જાણે જે ગુરુ, જૈન ન્યાય લહે જેહ,
લક્ષણુ સાહિત્ય અલંકાર છંદનાં, પાર લલાં ગુણુ ગેહરે. ૧૭
- તસ પદ પંકજ મધુકર સરિખા, વિનયી વહે ગુરુઆણુ,
જ્ઞાનસાગર કહે સુગુરુ કૃપાથી એ ભાખી સવિ કાણીરે. ૧૮

- રસના વસે જે પુન્યાધિકપણું, પ્રભુ મારગથી વિરહ,
તે સહુ ચક્રવિહ સંધને સાખે, મિછાદુકડ સુધરે. ૧૯
- સંવત નય નિધિ મુનિ શશિ (૧૭૯૭), સુરતી રહી ચોમાસ,
અપાડશુદ્ધિ દ્વિતીયા સિદ્ધિ, જોગે પ્રરણ કીધ એ રાસરે. ૨૦
- શ્રી શ્રીમાલી જ્ઞાતી શિરોમણિ, સંધાનાથજી સાર,
આપુ સીધાંચલનાં સંધ કાઢ્યા, ખચ્ચી દ્રવ્ય અપારરે. ૨૧
- તસ સુત રવિસમ કપૂરચદ્દશા, લક્ષ્મિવંત ઉદાર,
આચાર્યપદ મહોત્સવ કીધા, સંધનાયક શ્રીકારરે. ૨૨
- ચોરાસી ગચ્છના સાહમી જમાડયા, કરી પકવાન અનેક,
હુંબડના પણ સામી સંતોખ્યાં, રાખી જિનધર્મ ટેકરે. ૨૩
- તેહના પુત્ર શશિ સમ નિર્મલ, શાહ ખુશાલચંદ સાર,
ગચ્છનાયકને ચોમાસું રાખી, ધન ખરચે શ્રીકારરે. ૨૪
- નવે ક્ષેત્રે ધન બહુ વાવરે, જાચકને દીએ દાન,
સિદ્ધાચલની જત્રા કરી ભલી, ઇણી જુગે ભરત સમાન. ૨૫
- તિમ વળી પોરવાડ જ્ઞાતે સોહતા, મહેતા ગોડીદાસ,
જીવણદાસ એ બેહુ બધવ, ગુરુ ધર્મરાગી જાસરે. ૨૬
- જીવદયાદિક ધર્મક્રિયા કરે, દિયે સુપાત્રે દાન;
સંધમક્તિ ગુરુમક્તિ કરે સદા, આપે વસન અન્નપાન. ૨૭
- ઓશવાલજ્ઞાતે અતિ ધણું દીપતા, ધર્મચંદ્ર ધર્મવત,
ગુરુ ઉપદેશે અતિ આડંબરે, કીધા પ્રતિષ્ઠા મહત. ૨૮
- વ્રતધારી ગુરુ રાગી અતિ ધણું, હાંસશાના સુત સાર,
સુગુરુએ કૃપાએ જીવાદિક તણાં, અર્થ લહે સુવિચારરે. ૨૯
- શાહ ગુલાબ(લ)ચંદ જૈનાગમ રચિ, પંડિતશું ધરે પ્રીતિ,
આગ્રહથી રાસ રચ્યો ભલો, ધરી આગમની પ્રતીતિ. ૩૦
- ચક્રવિહ સંધતણાં મન હરખ્યા, સાંભલી એહ સંબંધ;
આદરજો ભવી શ્રીજિનસેવા, એ ઉપસમ અનુબંધરે. ૩૧

છઠે અધિકાર એ દાલ પન્નરમી, સિદ્ધના ભેદ સમાન;
 સુણતાં ભણતાં પાતિક નાસે, મંગલ લહે પરધાનરે. ૩૨
 સર્વ મિલીને દાલ પંચાણું, ઇક એકથી અભિખાસ;
 ગ્રંથાગર બહુતર સત સાધિક, શ્લોક પ્રમાણે રાસરે. ૩૩
 શ્રી ગોડી પ્રભુ પાસની સંનિધે, મનહ મનોરથ સિદ્ધ;
 સુખ સંપતિ વધતી દિન દોલત, નવનિધિ ને અડસિદ્ધિરે. ૩૪
 ન્યાયસાગર ને સુકલચક્ર લખ્યો, પ્રથમાદર્શ એ રાસ;
 સોવન પુલે વધાવો ભવીજન, જિમ પુહયે મન આસરે. ૩૫

—ઇતિશ્રી અંચલગચ્છાધીરાજ સુકલ ભટ્ટારક ચક્રવર્તિ સમાન
 વિદ્યતર્પણ ભામની ભાલસ્થલતિલકાયમાન પુન્ય પુરંદર પુન્ય ભટ્ટારક
 શ્રી શ્રી શ્રી. ૧૦૮ શ્રી વિદ્યાસાગર સૂરીસ્વરાણાં શિષ્ય પંડિત શ્રી જ્ઞાન-
 સાગરાણિ વિરચિતે શ્રી પૂજાધિકારે ગુણવર્મા ચરિત્રે પ્રાકૃત બંધે પુન્ય
 પવિત્રે સમદસ પૂજા કથા વર્ણનો નામ ષષ્ઠભોધિકાર સંપૂર્ણ.

—પ્રથમ ખંડે સર્વ ૬૬૬ દ્વિતીય ખંડે ૯૬૫ તૃતીય ખંડે
 સર્વ ૮૩૧ ચતુર્થ ખંડે સર્વ ૬૬૯ પંચમ ખંડે સર્વ ૭૨૪ ષષ્ઠમખંડે
 સર્વ શ્લોક ૫૧૬ ગ્રંથાગ્રંથ ૬૨૨૫ વિશુદ્ધ છે. સં. ૧૮૫૧ માધવ
 નાસે શુકલ પક્ષે ૩ તિથૌ લિખિતમીદં પુસ્તકં શ્રી ભાવનયરે.

—૨૨૮-૧૧ આ. કે. ૨.

—સં. ૧૮૨૭ માહ શુદ્ધિ ૭ બુધવારે લિ. સંઘવી કૃત્તેચંદ સર-
 સંઘ પાલણપુર મધે. ૧૧૦-૧૫ દા. ૪૧ નં. ૩૦ વ ડે.

એટલે સર્વ ગાથા લિખિતે ૪૩૭૧. ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોકમાન ૭૨૨૫
 ઇતિશ્રી ગુણવર્મા રાસ સંપૂર્ણ,

સંવત્ ૧૯૨૪ ના વર્ષે ભાદ્રપદ માસે શુકલપક્ષે ૧૩ ત્રયોદશી
 તિથૌવાર બુધે શ્રી ભાવપુર નગરે શ્રી તપામચ્છે મુ. શ્રી થી ૫.
 'જ્યેષ્ઠવિજેષ્ઠ મોતિવિજેષ્ઠ' શ્રી ભાવપુરે લખીકૃત્ ॥ શ્રી શાંતિનાથ
 પ્રસાદાત્ ॥ શ્રી નેમિનાથ પ્રસાદાત્ ॥ શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રસાદાત્ ॥ શ્રી શ્રી શ્રી ॥

સ્થુલિભદ્ર સં — વિદ્યા

ચોત્રીસ અતિશયનો છંદ.

+પઠાવશ્યક સં (શ્રી સદ્ગુરુને સદા પ્રણુમીજે) ૨૦૧-૨૧૩

સ. મા. બી.

+શીયલ સં સુણુ સુણુ પ્રાણી શોખડી ૧૯૫-૧૯૭. સ. મા. બી.

૪૬૦ ત્રિલોકસિંહ (ગુજરાતી લોં. જયરાજજી શિં) ,

(૯૩૭) ધર્મદત્ત ધર્મવતી ચોપદ સં. ૧૭૮૮ આપાઠ વદ ૧૩ સોમ.

આદિ—

પ્રથમ નમું ચોવીસ જિન, તારણુ તરણુ જિહાજ	
ભવિજન સમરે ભાવસું, સીજે વાંછિત કાજ.	૧
સમરૂં સદ્ગુરુ સરસ્વતી, ગ્યાંન અક્ષર દાતાર	
તાસ પ્રસાદે ગ્રંથ રચું, ચોપી દાલ રસાલ.	૨
સાંભલિજ્યો અતિ હેતસું, વિક્રધા વાત નિવાર	
આલસ નીંદ ફરે તજે, સરસ સુણો અધિકાર.	૩
દાન સીલ તપ ભાવના, ચારે સરસ અધિકાર	
પિણુ ધણુ જગ્યા દાનનો, અતિ મોટો ઉપકાર.	૪
દાંને દોલતિ જિમ લહી, ચંદ્રધવલ મહારાય	
તિમ વલિ ધર્મદત્ત ગ્રહપતિ, તે સુણુજ્યો ચિત્ત લાય.	૫

x x x x x

અંતે—

સંવત સતરે અઠ્યાસી, અસાઠ મહિનૈ વિમાસીહો
 નગર નગીનો નીંકો, તિહાં અવિચલ રાજ હીંદુકો.
 ન્યાયે નીત ગુણુ રાગી મહારાજ ભલો વડ ભાગી
 ભ્રખતસિંધજી તિહાં રાજ, વાજે નિત નોખત વાજ
 લુંકાગજ ગુરરાજે, ગુજરાતી અધિક દિવાના .

જયરાજજી ગણનાયક આચારિજ ખહુ ગુણુ લાયક
તાસ તણે પરભાવે, મુનિ તિલોકસિંહ ગુણુ ગાવે
ચતુર મુણે નરનારી, તિહાં મુણુતાં લાગે પ્યારી
દેશી રાગ વખાણી, નરનારી અધિક સુહાણી
વદિ તેરસ શશિવારે, સંપૂર્ણ કરી અધિકાર
ખંડ ચ્યાર દોય સારા, સાંભલતા લાગે પ્યારા
ઢાલ લણી હોય તીસ, કવિજન મન અધિક જગીસ. ૧૩

—૧૧-૧૩ વિ. ને. નં. ૪૪૯૨. ખંભાત.

૪૬૧ અમર (ખાં જિનચંદ્રસૂરિ-ઉદયતિલક શિ.)

(૯૩૮) સુપ્રતિષ્ઠા ચોપઈ સ. ૧૭૯૪ માગશર રવિ મરોટમાં.

અતે—

શ્રી ખરતર ગચ્છની પરંપરા, શ્રી જિણુચંદ મુનીસ
ઉદયતિલક પાકક જગ પરગડા, વાર વિચક્ષણુ સીસ. ૧૧ ધ.
અમર ભમર સમ ગુરૂપદ કમલતું, અહિનિસ સેવત રંગ,
ગુરૂદેવ અનુગ્રહથી જસ ગાધયો, સાધુ મહાગુણુ ચંગ. ૧૨ ધ.
લાલકુશલ ગુલાલ આગ્રહ કરી, સુપ્રતિષ્ઠતણો સુભ રાસ,
કીયો શ્રી મરોટજ કોટમેં, મુખસ્યું રહ્યા ચોમાસ. ૧૩ ધ.
સવત સંતરેસે ચોરાણુવૈ, રવિ દિન મગસિર માસ,
ચઢી પ્રમાણુ ભલીયા ચોપાઈ હુઓ જ્ઞાન પ્રકાશ. ૧૪ ધ.
જાં લગે સેસ-ધરા સુસુમે રહી, જાં લગે સૂરજચંદ,
જાં લગે ધ્રુવનો તારો અટલ છે; તાં લગે અંધ એ નંદ. ૧૫ ધ.

—સંવત ૧૭૯૯ પ્રવર્તમાને શ્રગશિર વદિ ૫ દિને શુક્રવારે
પોથી ૬૪. પં. જૈ. શ્વે. ભં. જયપુર શહેર. (ડા. ત્રિભોવનદાસ
લહેરચંદના પ્રશસ્તિસંગ્રહમાંથી).

(૯૩૯) સુદર્શન ચોપાઇ સં. ૧૭૯૮ ભાદ્ર. શુ. ૫.

અતે—

વીર સુધર્મા જંબુદિ સ્વામી કેવલ સીમા કારી
તાસ પરંપર થયા પટાધર, સૂરિ ઉદ્યોતકારી. ૯ ધ.

અનુક્રમ પાટ ત્રયા જિણુચંદણ, શીતલ ચદ જિ સારી,
તસુ શિષ શીલ સોભાદિ સોખિત, ઉદ્યતિલક ઉવઝારી. ધ. ૧૦

તસુ વિનયી અમરગણિ પમણે, ગુરદેવ પાય દયારી,
કીડીથી જિણુ કુંજર કીયો, અધડ હી ઘાટ ઘટારી. ધ. ૧૧

ગુર પ્રસાદ કરિય સદા સુખ, ગ્રંથ પ્રમાણુ ચઢારી,
જયવંતો હો જૈન મહાધર્મ, ધૂ શશિ સરજ ભારી. ધ. ૧૨

મૂલ નાયક શ્રી અનિતદેવણ, દરસય જય અધારી,
પરમ રિદ્ધિ સિદ્ધિ પાવે પૂજે, પૂરણ હોત ઇચ્છારી. ધ. ૧૩

વિધવસ રહે ચોમાસના પાસર, પાણી સુખ અધારી,
સદગુર શ્રી જિનકુશલ પ્રાસાદે, ઇતર ભીત નઢારી. ધ. ૧૪

સંવત સત્તર અઠાણુવા વરસે, ભાદવ શુકલ મઝારી,
તિથિ પંચમ કવિ સિધ વૃદ્ધિ યોગે, પૂરણ ભર્ષ કથારી. ધ. ૧૫

આઠમ સરગ કરિ રાસ રચ્યો, રસ લહે અડસિદ્ધ વરારી,
સરધા સેંતી સુણુહિ સુણાવે, સુખ પાવે નરનારી. ધ. ૧૬

પંચ પરમેષ્ઠી જે સમરેસી, મંગલિક આચારી,
તે નર અમર મુગતિ સુખ વિલસે, જૈનધર્મ ઉપકારી. ધ. ૧૭

—ઇતિશ્રી સુદર્શન ચરિત્રે કવિ અમર વિરચિતે સુદર્શન અંતરી
કૃતોપસર્ગ સહન મોક્ષગમન નામાષ્ટમો સર્ગ સમાપ્ત સમજનિ. ઇતિશ્રી
સુદર્શન ચોપાઇ સંપૂર્ણ. સં. ૧૭૯૯ વર્ષે શ્રાવણ વદી ૮ પોથી ૬૪—
પં. જૈ. શ્વે. ભં. જયપુર, શહેર. (૩૦ ત્રિં ના પ્રશસ્તિ સગ્રહમાંથી.)

૪૬૨ રાયચંદ (૨) (લોં. ભાગચંદ શિ.)

(૯૩૯૬) અવંતિ સુકુમાલ ચોઢાલીઉં. સં. ૧૭૯૭ આસો
વદ ૦)) માંડવીમાં.

અંતે—

અંતગડ સૂત્રે અધિકાર, ગજસુકુમાલનો વિસ્તાર,
(કલો) જનવરજી હિતકાર. હો ગજ. ૭
સતર સતાજી અને આસુ માસ, કીધું માંડવી મહેર ચોમાસ;
દિવાલી દિન ગાયાં ઉલાસ. હો ગજ. ૮
શ્રી પૂજ્ય ભાગચંદજી લોકાંગજી રાયા, ઋષિ ગોવર્ધનજી
સાસન સૂષમાયા,
સિધ્ધ રાયચંદ સાધુ ગુણગાયા. હો ગજ. ૯
કલશ.

ધીમા ગુણ ગાયા મન સવાયા ઉત્તમ ગુણ ગજસુકુમાલ એ,
ભણે ભાવે સજી હિતચયું તે વરે સુષ વરમાલ એ. ૧૦
સર્વગાથા ૪૮ ધતિ. (પત્ર. ૨. ગુ. વિ.)

(૯૩૯૫)+ થાવચ્યા કુમાર ચોઢાલીઉં ૩૨૭ સ. મા. ભી.

૪૩.

૪૬૩ ગુણવિલાસ (સિદ્ધિવર્ધન શિ.)

(૯૪૦)+ ચોવીસી સં. ૧૭૯૭ માહ શુ. ૨ જેસલમેરમાં.

આદિ— રાગ દેવ ગંધાર.

અખ મોહિ તારો દીનદયાલ,

સખ હી મતમે દેષે જિતતિત, તુમહી નામ રસાલ. અ.

x

x

x

x

અંતે—

રાગ-ધ-યાસી.

સંવત સતર સતાજીવૈ વરસે, માધ શુકલ દુતીયાએ,

જેસલમેર નયરમે હરખે, કરિ પૂરન સુખ પાએ.

પાઠક શ્રી સિધિવરધન સદ્યુર, જિહ્વિં વિધિ રાગ ખતાએ,
 ગુણુવિલાસ પાઠક તિહિં વિધિ સૌ, શ્રી જિનરાજ મહાએ
 ઇહિ વિધ યૌવીસે જિન ગાએ. ૫
 (બધાં યૌવીસે સ્ત૦ રાગ રાગણીમાં હિંદી બાપામાં છે.)
 ૫-૧૩ આ. ક.; પ્ર. યૌવીસી વીસી સંગ્રહ પૃ. ૪૯૭-૫૦૭

૪૬૪ પુણ્યરત્ન (૨) (પૌ૦ લાવપ્રલસૂરિ શિ૦)

(૯૪૧)+ ૫. શ્રી ન્યાયસાગર નિર્વાણરાસ સં. ૧૭૯૭ આસો
 વદ ૫ રવિવાર.

આદિ—

સકલ શ્રેય લતા તતી, પ્રભુ પુષ્કર જલધાર	
દુરિત ધામને ટાલવા, સહસ્રકિરણ અનુકાર.	૧
અશ્વસેન કુલધ્વજ સમો, વામા કેરો નંદ	
શ્રી સંખેશ્વર પ્રણુમતાં. હોવૈ નિતિ આણુંદ.	૨
હવૈં સ્મરસતિને પ્રણુમીયૈ, આપૈ વયણુ વિલાસ	
મુરખનૈ પંડિત કરૈં, જ્યું કીયો કાલિદાસ.	૩
ભાવૈં ગુરુને વાંદીયૈ, ગુરુ વિણુ જન નહી કોઇ,	
દેવદાણુવ ગુરુ શિર ધરૈ, ગુરુવિણુ જ્ઞાન ન હોઇ.	૪
શ્રી ગુરુના સુપસાયથી, ઉપજ્યો જ્ઞાન વિશાલ,	
૫. શ્રી ન્યાયસાગરતણું, રચું નિર્વાણ રસાલ.	૫

x

x

x

x

અંતે— ઢાલ ૧૦ ધન ધન શ્રી રૂપિરાય અનાથી—એ દેશી.

તપગણ માંહે અધિક વિરાજૈ, આનંદવિમલસૂરી ગાજરે
 તેહ સમે ઉવઝાય તે જાણો, શ્રી વિદ્યાસાગર મન આણારે
 ભવિયણુ ભાવ ધરીને વંદો,
 છઠું છઠું આંખિલનો તપ કીધો, સ્વર્ગતણો સુખ કીધો. ૭૦ ૧

તતપટે ધર્મસાગર ઉવઝાય, સહુ પ્રણમે જોહના પાપારે.
 તતપટે વિમલાંગોધી ધીરા, તતપટે પદ્માબ્ધ હીરાંરે. ભ૦ ૨
 તાસ પાટ ઉવઝાયા સુખંકર, શ્રી કુશલસાગર ધુરંધર,
 તતપટે ઉત્તમસાગરજી સોહૈ, સવિ પંડિતનાં મન મોહૈરે. ભ૦ ૩
 તાસ પાટ પંકજ સમ જાણો, થયા ન્યાયસાગરજી ભાણોરે
 જનવર ધર્મ બહુ અણુઆણે, કુમતિ વાસનેં ટાલ્યોરે. ભ૦ ૪
 શ્રી પુનિમગછ અધિકો ગાળે, ઠંઠેર શાપા છાળેરે,
 શ્રી ભાવપ્રભસૂરિ તપત પિરાળે, વાદિ મદનેં ભાંજેરે. ભ૦ ૫
 સંધે વિનતી ગુરને કહાવી, શિષ્ય મોકલો ચિતમાં દરાવીરે
 ગુર આદેશે શિષ્ય પુણ્ય આપ્યા, પુનિમ ગછ સંધ મન ભાવ્યારે. ભ૦ ૬
 શ્રી પુણ્યરતને વાણી સુંદર, સંધે કહી અતિ સારીરે
 શ્રી જયસાગરજીના કહાથી, નિર્વાણ રચ્યો સુષકારીરે. ભ૦ ૭
 શ્રી પુણ્યરતને ગુરપસાયે પં. ન્યાયસાગર ગુણગાયારે
 સંવત સત્તરે સત્તાણું આ વર્ષે, આશ્વિનવદિરવિવાર સોહાયારે. ભ૦ ૮
 પચમિ દિન સંપૂર્ણ કીધો, વિદન રહિત ઉજમાલોરે
 ભણુચ્યે ગણુચ્યે જે સાંભલિચ્યે તસ ધર લીલ વિશાલોરે. ભ૦ ૯

—પ્ર૦ જે એ. ગૂર્જર કાવ્યસંચય.

(તપગચ્છના મુનિનું વર્ણન પુનિમગચ્છના મુનિ કરે એ ઉદાર દૃષ્ટાંત આ કાવ્ય પૂરું પાડે છે.)

આ કવિના ગુર ભાવપ્રભસૂરિ માટે જુઓ આ પહેલાં નં. ૪૩૦ પૃ. ૫૦૩ કાવ્યનાયક ન્યાયસાગર માટે જુઓ આ પહેલાં નં. ૪૪૬ પૃ. ૫૪૨).

(૯૪૧૬) શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્ત૦ સં. ૧૭૯૭ વૈ. વ. ૪ ગુર.

આદિ—

દહા.

સુખકર દુખહર ગુણુનિધિ, શ્રી ભાવપ્રભસૂરિ;

એહ સુગુર પસાયથી, ગાદસ સ્તવન સવર.

ગામ સંખેસર દીપતું, નામ સંખેસર પાસ; (૧)
તેદતણો સંધ જે, તે કહું છું ઉલાસ. ૨
સરસતિ દેવી માતળ, તાહરો સરણો લીધ;
વયણુ વિલાસ દેજે સરસ, જિમ હોઇ કારજ સિદ્ધ. ૩

x

x

x

x

x

અતે—

સંવત સત્તરસત્તાણ્ણ, વૈશાખ વદિ હો ચોખીને ગુરવાર કિ. ૯
શ્રી યાત્ર કરી ભલી ભાંતિસુ, સંધજનની હો પુહચી મન આસ.
ભાવપ્રભસૂરિ શિષ્ય પુણ્ય કહે, મુઝતૂડા હો સંખેસર પાસ. કિ. ૧૦
શ્રી સંખેસર ગામમાં પુણ્યે રચીયો હો એ તવન રસાલ,
ભણે ગણે જે સાંભલે, તે પામે હો વલી લચ્છિ વિશાલ. કિ. ૧૧
કલસ.

શ્રી સંખેસર પાસ જિનવર દુરિત તિમિર સવિ ખંડણો,
અશ્વસેન રાય કુલતિલક ત્રિભોવન દુખદોહગવિહંડણો;
સકલ સંધ વછિત પૂરણ સુરદ્રુમથી અધિકો થયો,
શ્રી ભાવપ્રભસૂરિ શિષ્ય જપે, પુણ્યે સંખેશ્વર લહો.

શંખેસર સ્તવ ૭ કડી.

આદિ—

સુખકારી સખેસર સેવાળ.

અતે—

સાહા શ્રી રતનજીના સંધને સાથે, યાત્રા કરી સુખ લેવાળ.
ભાવપ્રભસૂરિ કે પુણ્ય ધમ જપે સકલ સધ સુખ કરેવાળ.
—ઉપરની બને કૃતિ ૪-૧૫ દા. ૮૩ નં. ૧૨૫ હા.

૪૬૫ મહિમાવર્દ્ધન (કુલવર્દ્ધનસૂરિ શિ.)

(૯૪૨) ધનદત્તરાસ સં. ૧૭૯૬ જેઠ વદ ૫ મંગલ-ખં., લી.

૪૬૫૬ ઉદયસાગરસૂરિ (૨) (વિજયગચ્છ-વિજયમુનિ-
ધરમદાસ-ખેમરાજ-વિમલસાગરસૂરિ શિ.)

(૯૪૨૬) મગસી પાર્થનાથ સ્ત૦

અતે—

શ્રી વિજયગચ્છ મુનિવર અતિ ભલા તત્ર ક. શ્રી નૂનરાજ રૂપિરાયતો,
શ્રી વિજય મુનીસર જાણીયધ તસ સેવે સુરનર પાય તો. ૫૭
શ્રી ધરમદાસ મુનિ ગુણભર્યાતો, શ્રી ખેમરાજ પથ ધારતો,
શ્રી વિમલસાગરસૂરી સેવી તત્ર ક., શ્રી ઉદયસૂરિ સાધારતો. ૫૮
કલશ.

ધય પાસસામી સિદ્ધિગામી માલવદેસઈ જાણીયધ,
મગસિય મંડણુ દુરિતખંડણુ નાંમ હિયડધ આણીયધ;
શ્રી ઉદયસાગરસૂરિ પાય પ્રણુમધ અહનિસ પાસ જિણુંદએ,
જિનરાજ આજ દયા દીઠ તું મન હુવઈ આણુંદએ. ૧૯
(પત્ર ૨ પ્ર. કા.)

૪૬૬ સત્યસાગર (ત. લોજસાગર અને રત્નસાગર શિ૦)
(૯૪૩) વજરાજ રાસ સં. ૧૭૯૯ ચોમાસું સુરતમાં.

અતે—

શાંતિનાથ ચરિત્રથી, રચ્યો એ રાસ રસાલ
વજરાજ નરપતિ તણો, અનુપમ ગુણગણુમાલ.
ઢાલ ૧૯ ભવિજણુ વાંદો ભાવે ગણુધર એ દેશો.
તપગચ્છમંડન દુરિતવિહંડણુ, હીરવિજયસૂરિ રાજેજી
આજ લગે પુહવીમંડલમાં, જસનો પડહો વાજેજી
અકબર સાહ અસુર પ્રતિઓધી, જૈન ત્રિસાણુ બખ્યા. ૧
તાસ પદ ઉદ્યાચલ ઉદ્યો, સૂરિજ જેમ પ્રતાપીજી
વિજયસેન ગુર ગુણુમણિ દરિયો, જસ મહિમા જગ વ્યાપીજી

વિજયદેવ ગુરૂ તાસ પટોધર, વિજયપ્રભ સૂરિગયાળ
વિજયરતન ગુરૂ નિજ વિદ્યાયે, વાદી અનેક હરાયાળ. ૨

ક્ષાંત્યાદિક દશ ધર્મ ધુરંધર, વિજયક્ષમા ગુણવંતાળ
એકણુ જીભ ગુણ્યા નવિ જાયે, સાયરરયણુ અનંતાળ
તાસ પદ પૂર્વાચલ ઉદયો, ભાતુ સમોવડ તેજેજી
વિજયદયાસૂરિ ગુણુરયણાયર, વાદે ભવિજન હેજેજી. ૩

લક્ષ્મીસાગરસૂરી પરંપર, વિદ્યાસાગર ઉવઝાયાળ
આણુદવિમલસૂરિ સંમત શાસન, તપગચ્છ તેજ દીપાયાળ
સહજ વિનય પ્રીતિ જ્ઞાનવકી વીરભાવ સુખદાયાળ
વિનીતસાગર ગુણુ ગિર્યા ઇણુવિધિ, તપગચ્છમાંહિ કહાયાળ. ૪

સુગુરૂ વિનીત મહાગુણુવતા, મોટા મહીમા ધારીજી
પાંચ શિષ્ય તેહનાં પરગટ, નામ કહું હિતકારીજી
ધીર ભોજ સુરજ રતનાભિધ, જયંત પંચ ગુરૂમાધજી
તેમાંહિ એક ભોજસાગર બુધ, પાઠક પદવી પાધજી. ૫

સંવત સતરસેં નિન્નાણુજી, સૂરતિ સહર ચોમાસુંજી
શ્રી પૂજ્યજી પ્રભુ આપ ઝિરાજ્યા, તેહોને રહીયા પાસેજી
આવકના ગુણુ ઇકવીસ કહીયે, તેહ ગુણુ કરી પૂરોજી
સાહ લાધોજી વિનયવિવેકે, સગલી વાત સનૂરોજી ૬

તેહતણા આગ્રહથી કીધો, વછરાજ નૃપરાસજી
કવિયણુ દેખી કોઇ મત હસજ્યો, જેહવો બુદ્ધિપ્રકાશજી
સુગુરૂ રત્નસાગર સુપસાયે, રાસ રચ્યો સુવિશાલજી
સત્યસાગર કહે સકલ સંધને, થાજ્યો મંગલમાલજી. ૭

—મુખ્ય અંદરે લિખિતં શ્રી ઉ. સુંદરસૌભાગ્ય ગણિ તત્ શિષ્ય
પંડિત શ્રી ૧૯ પં. ખુશાલસૌભાગ્ય ગ૦ શિષ્ય મુ૦ રંગસૌભાગ્યેન
લિ૦ ૬૧-૧૩ લા૦ નં. ૪૦૧. અંભાત.

વિક્રમ ૧૮મા શતકની ગદ્યકૃતિઓ.

૫૯૦

અઢરમી સદી.

જૈન ગ્રંથોર કવિઓ.

આ શતકમાં અનેલા બાલાવળોથો અનેકાનેક છે પણુ અહીંતો તે પૈકી તેમની દીપમાંથી જોતો રમ્યા કે લખ્યા સંવત્ ઉલ્લેખિત કર્યો નજરે પડ્યો તેનો માત્ર નામનિર્દેશ કરેલ છે. આની દીપ મુંબઈની જૈન-શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ ઓફિસમાં ભંડારનાં નામચાર તૈયાર કરાયેલી મેળૂદ છે. વિશેષમાં પ્રવર્તક ક્રાન્તિવિજય મહારાજશ્રીના વડોદરા તથા છાણીના ભંડારોની દીપો અળી તેમાંથી જે સાલવાળા મળ્યા છે તેનો પણુ નામ નિર્દેશ કર્યો છે.

લખ્યા કે રમ્યા કર્તો

કૃતિ

પત્ર ને ગાથા દાખડો અને તેમાં ભંડારનું સ્થાન

સંવત્

સખ્યા

નંબર

૨. ૧૬૬૫ (શિયશોવિજય

લ. ૧૭૦૨

૨. ૧૭૦૭ ભૂમવિજય

લોકનાથ બા. લ. સં. ૧૭૦૭ ૧૪

ઉપાસક દશાંગ બા.

કદમસ્ત્ર બા.

નં. ૬૬૫

દા. ૧૧

૧૭૪

”

૨. ૧૭૦૯ કેશવજી ઝક.

લ. ૧૭૧૦

૨. ૧૭૧૪ કુંવરવિજય

લ. ૧૭૧૪

દશાશ્રુતસ્કંધ બા.

દશવૈકલિક બા.

રતનાકર પંચવિંશતિ બા.

દશાશ્રુતસ્કંધ બા.

અઉશરણુ સ્તબક.

૬૫

૫

૬૯-

૧૯-

-૨૫૦૦

નં. ૧૦૫૫

નં. ૧૫૮૦

નં. ૮૩૫

પ્ર. કા. વડો.

લીં.

પાં

અં. (અમ.)

કોડાય

પ્ર. કા. (વડો).

હા. પાટણુ

પ્ર. કા. (વડો).

”

સ. ૧૭૧૫	પટ્ટપંચાશિકા આ.	૧૬-	નં. ૧૦૮૫-	”
૨. ૧૭૧૬	જયસોમ			પ્ર. ભી. મા.
”	”	૧૩-૭૪૫		પાં
”	”	૫૭	દા. ૧૯	હોં.
સ. ૧૭૩૧	કનકસુંદર	૩૧૦-૧૩૯૧૦	નં. ૧૧૮૭	પ્ર કા. (વડો.)
સ. ૧૭૩૨	”	૬-	નં. ૧૧૧૪	”
સ. ૧૭૩૨	”	૧૬-૭૭૧	૩૧-૨	હોં.
૨. ૧૭૩૩	યશોવિજય	૩૧		પા.
”	”	૫૯		ભાવ.
”	”	૨૨-૩૫૫	૬૩-૨૦	હા. પાટણ
”	”			લાલન પાસે
”	”			પાટણ
૨. ૧૭૧૦	વૃદ્ધવિજય	૧૮૫-	નં. ૮૯૮	પ્ર. કા. (વડો.)
”	”	૨૧-	દા. ૭૨ નં. ૧૬	હોં.
”	”	૪૩-૧૩૫૦	નં. ૯૯૪	પ્ર. કા. (વડો.)
”	”	૮	દા. ૪૧-૩	હોં.
સ. ૧૭૩૬	”	૩૪૬-૧૧૦૦૦	નં. ૬૪૧	”
”	”		નં. ૧૨૧૬	”

૨. ૧૭૪૪	જીતવિમલ	ત્રેષભપંચાશિકા યા.	૯		પાટણ
૨. ૧૭૪૬	અમૃતસાગર	ધર્મસાગરકૃત સર્વેશ્વરશતક યા.	૯૨	દા. ૨૦	હીં.
૨. ૧૭૪૮		"	૭૧	"	"
૨. ૧૭૫૪	માનવિમલસુરિ	નવતત્ત્વ યા.	૭-૨૫૦	જે.	જે.
(૫૮ કુ ૬૪)		દેવવંદનાદિ ત્રણ ભાષ્ય યા.	૫૯-૧૭૦૦	દા. ૩૪-૪	હીં.
	"	યોગદ્વિસંયા. લ. સં. ૧૮૧૨	૨૮-૧૦૦૦	દા. ૨૨	હીં.
	"	પાશિક્ષત્ર યા. તથા સમેનય વિવરણ	૧૭૩		પાટણ
	"	લોકનાલ યા.	૧૧		ખં.
	"	યશી. કૃત ૩૫૦ ગાથાસ્તંભાં	૪૯		અમં
૨. ૧૭૫૬		હંદાશ્વતિ સસ્તયક	૧૪૮-૫૯૭૦	નં. ૮૮૨	પ્ર. કા. (વડો.)
લ. ૧૧		લ. સં. ૧૭૭૯			
		આગમોદ્ધતરી યા.	૧૧		"
૨. ૧૭૬૧	ખરતરગમ્હીય...	નવતત્ત્વ યા. લ. સં. ૧૯૦૩	૧૬૭-૩૦૦૦	નં. ૧૩૬૯	હીં.
લ. ૧૭૬૨		યોગશતક યા.	૧૫	દા. ૩૮-૨	હીં.
૨. ૧૭૬૩	સુખસાગર	કલ્પસૂત્ર યા.	૨૨૫-૧૭૬૩	નં. ૧૭૫૪	પ્ર. કા. (વડો.)
	"	" લ. સં. ૧૮૮૨	૪૧	દા. ૧૨	હીં.
	"	દીવાળી " યા.	૪૦-૧૨૦૦	નં. ૩૧૫	પા.
લ. ૧૭૬૩	જિનહર્ષ	શુભશીલકૃત પૂર્ણપંચાશિકા યા.	૨૫-૧૨૫૦	નં. ૧૦૭૦	પ્ર. કા. (વડો.)
				દા. ૩૧-૨૩	હીં.

૨. ૧૭૬૩	નિનહર્ષ	દીવાળી કલ્પ આ. લ. સં. ૧૭૬૫	દા. ૧૧૨-૧૨ પા.
લ. ૧૭૬૬		સંબોધસમતિકા આ. ૭-	નં. ૧૦૮૪ પ્ર. કા. (વડો.)
૨. ૧૭૬૨	નિનવિનય	જીવાભિગમ આ. શ્લો. ૧૪૧૦૦	કોડાય
૨. ૧૭૭૩	સુખસાગર	પાક્ષિક સૂત્ર આ. લ. સં. ૧૮૯૨ ૧૫-	નં. ૧૧૩૭ પ્ર. કા. (વડો.)
લ. ૧૭૭૪		યોગસાર ભાષા આ. ૧૦-	નં. ૭૧૭ "
લ. ૧૭૮૧		ગુણુસ્થાનવિચાર ગદ્ય ૫-	નં. ૧૦૭૯ "
લ. ૧૭૮૬	સોમવિમલ	કલ્પસૂત્ર આ. ર. સં. ૧૬૯૫ ૧૪૩-	નં. ૫૦૨ "
"	"	" ૧૪૭-	નં. ૮૮૦ "
લ. ૧૭૮૮	મેધરાજ	સમવાયાંગ સૂત્ર આ. ૧૫૫-	નં. ૮૮૧ "
લ. ૧૭૮૯		સ્થાનાંગસૂત્ર વાર્તિક-ગદ્ય ૨૭૫-	નં. ૭૩૩ "
લ. ૧૭૯૧		ભોજપ્રબંધ આ. ૧૮૭	નં. ૯૯૫ "
લ. ૧૭૯૪	હંસરાજ	દ્રવ્યસંગ્રહ આ. ૧૫-	ગો. ના.
"	"	" ૧૦	નં. ૯૬૯ પ્ર. કા. (વડો.)
લ. ૧૭૯૬		નંદીસૂત્ર આ. ૮૯-	નં. ૫૧૦ "
૨. ૧૭૯૮	ભોજસાગર	રત્નશેખરસૂરિકૃત આચારપ્રદીપ આ.	પોથી નં. ૫૭ જ. ઓ. ઇ.
	(વિનીતસાગરશિ.)		પ્રત નં. ૧૬ મુંગદ
૨. ૧૭૯૯	લક્ષ્મીવિનય	અગ્નિતપ્રભસૂરિકૃત શાંતિનાથચરિત્ર આ.	કન્હૈયા લહીઆ
	(ગંગવિનય-મેધવિનય-ભાણુવિનય શિ.)		પાસે અમ,

લ. ૧૭૯૯	મૌત્યોદ્ધાદશી કથા બા.	૧૩	નં. ૮૫૩	”
લ. ૧૭૯૯	દેવચંદ્ર નયોવીસી સ્વોપન બા.	૧૩૩-૨૬૦૦	દા. ૨૨	લોં.
”	”	૧૦૨		અમ.
”	નવિચારસારગદ્ય	૭૪		અમ.
લ. ૧૭૯૯...	ભર્તૃહરી ત્રણુ શતક બા.	૨૭	દા. ૨૮	લોં.
૨. ૧૮૦૦	પાર્શ્વનાથચરિત્ર બા.	૪૬૨-૧૯૦૦૦	નં. ૨૫૫	પ્ર. કા. (વડો).
	લ. સં. ૧૮૫૯			
લ. ”	નંદીસૂત્ર બા.	૪૯-૨૨૬૫	નં. ૧૭૦૫	”

[આ શતકમાં લોકાગમ્મના રત્નસિંહ શિં દેવજી શિષ્ય પ્રસિદ્ધ ધર્મસિંહે પોતાના ગમ્મ માટે ૨૭ સૂત્રપર ટપ્પા પૂર્યાં. ઉપરાંત ગદ્યમાં સમવાયાંગ સૂત્રની હુંડી વગેરે કૃતિઓ રચી. જન્મ જામનગરના દશા-શ્રીમાળી વણિક જિનદાસને આં તેની શિવા નામની પત્નિથી સં. ૧૬૮૫ માં, દીક્ષા સં. ૧૭૦૦ માં, સ્વ. સં. ૧૭૨૮. તેમણે સં. ૧૭૨૫ ના કાતિક વદી ૯ સોમવારે ૫૭ હિંદી સર્વેયામાં ‘ધર્મસિંહ બાવની’ પદ્ધતિમાં રચી છે. જુઓ ધર્મસિંહ બાવની પ્રા. ૨૧૦ વા. મો. શાહ સને ૧૯૧૧.]

જૈન ગુર્જર કવિઓ-ભાગ ૨ જો.

વિક્રમ અઢારમી સદી.

૧ કવિઓની અનુક્રમણિકા.

(ન. ૨૮૮ થી નં. ૪૬૬ ના ૧૭૯ મોટા કવિઓ, અને લગભગ ૩૫ નાના કવિઓ કુલ ૨૧૪ કવિઓ.)

અમૃતચંદ ૩૮૬-૩૫૫	ઉદયવિજય ૩૫૫-૨૫૫
અમયસોમ ૩૦૫-૧૪૨	ઉદયસમુદ્ર ૩૫૮-૨૬૮,
અમર ૪૬૧-૫૮૨	૪૫૩-૫૬૦
અમરચંદ ૩૮૮-૩૭૩	ઉદયસાગરસૂરિ (૧) ૪૫૬-૫૭૪
અમરવિજય ૩૮૨ખ-૩૬૨	,, (૨) ૪૬૫૬-૫૮૮
અમીચંદ ૩૦૮અ-૧૫૨	ઉદયસૂરિ ૩૨૪-૧૮૬
અમૃતસાગર ૩૬૦-૨૭૧	ઋદ્ધિવિજય ૪૩૮-૫૨૩
આણું ૨૮૫-૧૨૪	ઋષભસાગર (૧) ૪૦૧-૩૮૦
આણુંદુનિ ૩૬૬-૨૮૩	કેનકનિધાન ૩૫૬-૨૬૩
આણુંદરિય ૩૮૫ખ-૩૫૪	કેનકવિલાસ ૩૮૭-૩૫૭
આણુંદવર્દન ૩૦૭-૧૪૮	કેમલહર્ષ ૪૦૮-૩૮૫
આનંદધન ૨૮૮-૧	કર્મસિદ્ધિ (૨) ૩૬૧-૨૭૧
આનંદસૂરિ ૩૮૮-૩૫૮	કાન્તિવિજય (૧) ૩૨૧-૧૮૧
ઈંદ્રસૌભાગ્ય ૩૦૪-૧૪૧	,, (૨) ૪૪૦-૫૨૬
ઉત્તમચંદ ૩૦૪અ-૧૪૨	કાન્તિવિમલ ૪૨૪-૪૬૮
ઉત્તમસાગર ૩૦૬-૧૪૭	કાહાનજી ૪૧૪ખ-૪૪૭
ઉદયરત્ન ૪૦૪-૩૮૬	કીર્તિવિજય ૪૨૧૬-૪૬૬
	કીર્તિસાગરસૂરિ-શિ૦ ૩૮૩-૩૬૩

ક્રીસન (કૃષ્ણદાસ) ૪૨૬-૪૭૨
 કુશલધીર ૩૫૬-૨૫૯
 કુશલસાગર ૩૯૬-૩૬૬,
 ૩૮૫૬-૩૫૪
 કુશલસિંહ ૪૫૩૬-૫૬૦
 કૃષ્ણદાસમુનિ ૪૨૬-૪૭૨
 કેશવદાસ ૩૮૫૬-૩૫૪,
 ૩૯૬-૩૬૬
 કેસર ૪૪૧-૫૩૩
 કેસરકુશલ ૩૧૩-૧૫૮,
 ૩૧૮-૬૭૪
 કેસરવિમલ ૪૧૩-૪૪૨
 ક્ષમાસાગર ૩૬૫૫-૨૮૩
 ખેતો ૩૬૭-૨૮૬
 ખેમચંદ ૪૧૬૬-૪૫૫
 ગજકુશલ ૩૧૦-૧૫૩
 ગજવિજય ૪૪૯-૫૫૩
 ગંગામુનિ (ગાંગણ) ૪૧૯-૪૫૯
 ગંગાવિજય ૪૩૬-૫૧૭
 ગાંગણ ૪૧૯-૪૫૯
 ગુણવિલાસ ૪૬૩-૫૮૪
 ગુણસાગર ૩૪૦-૨૨૮
 ગોડીદાસ ૪૧૧-૪૨૪
 ચતુર ૪૩૪-૫૧૫
 ચંદ્રવિજય (૧) ૩૭૫-૩૦૨
 „ (૨) ૩૭૬-૩૦૩
 જયરંગ ૩૧૫-૧૬૫
 જયસાગર ૩૬૯-૨૯૧

જયસોમ ૨૯૭-૧૨૬
 જયવંતસાગર ૪૧૪૬-૪૪૭
 જિનદાસુરિ ૩૪૬-૨૪૩
 જિનદાસ ૩૨૫-૧૮૭
 જિનદેવસુરિ ૩૪૫-૨૪૩
 જિનરંગ ૩૬૧૬-૨૭૩
 જિનવિજય (૧) ૩૭૩-૨૯૭
 „ (૨) ૪૦૭-૪૨૦
 „ (૩) ૪૫૬-૫૬૩
 „ (૪) ૪૫૮-૫૬૭
 જિનસુખસુરિ ૪૩૫-૫૧૬
 જિનસુન્દરસુરિ ૪૨૦-૪૬૨
 જિનહુર્ષ ૨૯૩-૮૧
 જિતેન્દ્રસાગર ૪૫૦-૫૫૫
 જીતવિજય ૩૪૯-૨૪૬
 જીવરાજ ૩૯૨૧-૩૬૨
 જીવસાગર ૪૨૫-૪૭૧
 જ્ઞાનકીર્તિ ૩૭૭૬-૩૦૬
 જ્ઞાનકુશલ ૩૧૯-૧૭૪
 જ્ઞાનવિજય ૪૪૪-૫૩૭
 જ્ઞાનવિમલસુરિ (નયવિમલ)
 ૩૭૮-૩૦૮
 જ્ઞાનસાગર (૧) ૨૯૨-૫૭
 „ (૨) ૩૯૪-૩૬૪
 „ (૩) ૪૫૯-૫૭૪
 જ્ઞાનસાગર શિ. ૩૯૫-૩૬૪
 ઝાંઝણુયતિ ૪૨૧-૪૬૬
 તત્ત્વવિજય (૧) ૩૩૯-૨૨૪

તત્ત્વદંસ ૩૬૩-૨૭૫
 તિલકચંદ ૩૯૨-૩૬૧
 તિલકસાગર ૩૨૨-૧૮૩
 તિલકસૂરિ ૪૫૨-૫૫૮
 તેજમુનિ ૨૯૯-૧૩૦
 તેજપાલ ૩૭૭-૩૦૫
 તેજસિંહ (૧) ૩૭૪-૩૦૦
 „ (૨) ૪૨૩-૪૬૮
 ત્રિલોકસિંહ ૪૬૦-૫૮૧
 દયાતિલક ૩૮૩-૩૫૦
 દાનવિજય ૪૧૪-૪૪૫
 દીપસૌભાગ્ય ૩૯૭-૩૬૯
 દીપ્તિ(પ)વિજય (૧) ૪૦૫-૪૧૫
 દેવચંદ્ર ૪૨૭-૪૭૩
 દેવવિજય (૧) ૩૧૩અ-૧૫૮
 „ (૨) ૩૮૨-૩૪૯
 „ (૩) ૪૨૯-૫૦૦
 ધર્મમંદિર ૩૪૪-૨૩૪
 ધર્મવર્દન ૩૮૦-૩૩૯
 ધર્મસિંહ „ „
 નયનશેખર ૩૮૪-૩૫૧
 નયનપ્રભા ૩૦૯-૧૫૨
 નયવિમલ (જ્ઞાનવિમલ)
 ૩૭૮-૩૦૮
 નિત્યલાલ ૪૪૫-૫૩૭
 નિત્યવિજય ૩૭૩ક-૨૯૯
 નિત્યસૌભાગ્ય ૩૬૫-૨૭૯
 નેમવિજય ૪૧૬-૪૪૯

નેમિદાસગ્રાવક ૪૨૨-૪૬૭
 ન્યાયસાગર ૪૪૬-૫૪૨
 પદ્મ ૩૦૨-૧૩૯
 પદ્મચંદ્ર ૩૧૧-૧૫૫
 પદ્મનિધાન ૩૭૨-૨૯૬
 પદ્મવિજય (૨) ૩૧૨-૧૫૮
 પરમસાગર ૩૩૭-૨૧૭
 પુણ્યરત્ન (૨) ૪૬૪-૫૮૫
 પુણ્યવિલાસ ૪૪૩-૫૩૬
 પ્રીતિસાગર ૪૧૦-૪૨૪
 પ્રેમચંદ ૪૪૨ક-૫૩૬
 ખાલ ૪૦૮-૪૨૧
 ભાનુ(ણ)વિજય ૩૮૬ક-૩૫૬
 ભાવરત્ન (૨) } ૪૩૦-૫૦૩
 ભાવપ્રભસૂરિ }
 મતિકુશલ ૩૫૭-૨૬૫
 મતિસાગર ૨૯૧-૫૬
 મતિસાર ૨૯૨ક-૮૦
 મહિમાઉદય ૩૨૮-૧૯૩
 મહિમાવર્દન ૪૬૫-૫૮૭
 મહિમાસૂરિ ૩૨૯-૧૯૫
 મહેશ ૩૪૧ક-૨૩૦
 માણિકસાગર (?) ૩૬૯ક-૨૯૪
 માણિકવિજય (૧) ૪૫૧-૫૫૭
 „ (૨) ૪૫૭-૫૬૭
 માન ૩૬૫ક-૨૮૨
 માનવિજય (૧) ૨૯૮-૧૨૮
 „ (૨) ૩૩૫-૨૦૯

„ (૩) ૩૪૩-૨૩૨
 „ (૪) ૩૫૩-૨૫૩

માનસાગર ૩૩૮-૨૨૦
 માહાવળ ૩૧૭-૧૭૧
 મેઘવિનય ૩૨૬-૧૮૮
 મેરલાભ ૩૧૭-૧૭૧
 મેરવિનય ૩૨૭-૧૯૦
 મોહનવિનય ૪૧૨-૪૨૮
 યશોનંદ ૩૪૨-૨૩૦
 યશોવર્દન ૪૦૦-૩૭૮
 યશોવિનય ૨૯૦-૨૦
 રંગવિનય ૪૪૮-૫૫૨
 રંગવિલાસ ૪૪૨-૫૩૪
 રઘુનાથ ૪૫૮૬-૫૭૩
 રાજસાર ૩૧૬-૧૬૯
 રાજહર્ષ ૨૯૬-૧૨૫
 રામચંદ ૩૭૭ખ-૩૦૭
 રામવિનય (૧) ૪૩૭-૫૨૧
 „ (૨) ૪૪૭-૫૪૬
 રાયચંદ (૨) ૪૬૨-૫૮૪
 રૂચિરવિમલ ૩૮૫-૩૫૨
 લક્ષ્મણ (૨) ૪૧૫-૪૪૮
 લક્ષ્મિરત્ન ૩૯૦-૩૬૦
 લક્ષ્મિવલ્લભ ૩૪૭-૨૪૩
 લક્ષ્મિવિનય ૩૫૨-૨૫૧
 લક્ષ્મિવિનય ૪૧૭-૪૫૬
 લક્ષ્મિસૂરિ ૩૯૧-૩૬૧
 લઘ્વિરૂચિ ૩૦૭ખ-૧૫૦
 લઘ્વિવિનય (૧) ૨૯૪-૧૧૯.

„ (૨) ૪૧૮-૪૫૮
 લઘ્વિસાગર (૨) ૪૩૩-૫૧૪
 લઘ્વોદય ૩૦૦-૧૩૪
 લાધાશાહ ૪૨૮-૪૯૬
 લાભવર્દન ૩૩૬-૨૧૦
 લાલચંદ ૩૩૬-૨૧૦
 વલ્લભકુશલ ૪૩૯-૫૨૪
 વિનયસૂરિ ૩૫૧-૨૫૧
 વિદ્યારૂચિ ૩૧૪-૧૫૯
 વિનયચંદ ૪૦૯-૪૨૩
 વિનયવિનય ૨૮૯-૪
 વિનયલાભ ૩૮૧-૩૪૬
 વિનીતકુશલ ૩૩૩-૨૦૪
 વિનીતવિનય ૩૬૯-૨૯૩
 વિનીતવિમલ ૪૦૧ક-૩૮૩
 વિશુધવિનય ૩૬૪-૨૭૮
 વિમલવિનય ૪૦૫ક-૪૧૭
 વિવેકવિનય (૨) ૩૬૨-૨૭૩
 વીરળ ૩૫૪-૨૫૩
 વીરવિનય ૩૦૧-૧૩૮
 વીરવિમલ ૩૩૦-૧૯૬
 વૃદ્ધિવિનય (૧) ૩૦૮-૧૫૦
 „ (૨) ૩૫૯-૨૭૦
 વેણીરામ ૪૩૧-૫૧૧
 શાંતસૌભાગ્ય ૪૫૫-૫૬૨
 શાંતિદાસ ૩૬૮-૨૯૦
 શીલવિનય ૩૯૯-૩૭૪
 શુભવિનય (૨) ૩૨૦-૧૭૯

સાલસાગર ૪૬૬-૫૮૮
 સમયકીર્તિ ૩૪૧-૨૨૮
 સુખસાગર (૧) ૩૬૮-૨૮૭
 " (૨) ૪૩૨-૫૧૩
 સુમતિરંગ ૩૩૧-૧૯૭
 સુમતિવલ્લભ ૩૩૨-૨૦૨
 સુમતિવિજય ૪૦૨-૩૮૩
 સુમતિહંસ ૩૦૩-૧૪૦
 સુરજી ૩૩૪-૨૦૬
 સુરવિજય ૩૭૧-૨૯૪

સૌભાગ્યવિજય (૧) ૩૨૦૬-૧૮૦
 " (૨) ૪૦૬-૪૧૮
 હરખચંદસાધુ ૩૮૯-૩૫૯
 હસ્તિરચિ ૩૨૩-૧૮૪
 હિમ્મત ૪૦૬૬-૪૧૯
 હીરશ્રાવક ૩૫૦-૨૪૮
 હીરાણુંદ શ્રાવક ૩૫૦-૨૪૮
 હેમરાજશ્રાવક ૩૪૮-૨૪૬
 હેમસૌભાગ્ય ૩૭૯-૩૩૮
 હંસરતન ૪૫૪-૫૬૧

૨. કૃતિઓની અનુક્રમણિકા.

અગડદત્ત યો. ૯૨૪-૫૬૨
 અન્નપુત્ર રાસ ૬૪૫-૧૨૧
 અન્નિતસેન કનકાવતી રાસ
 ૬૨૪-૧૦૦
 +અધ્યાત્મકલ્પદ્રુમ યો. ૯૦૧-૫૩૪
 +અધ્યાત્મસારમાલા ૮૬૩-૪૬૭
 અનિરૂદ્ધ હરજી ૭૫૫-૨૯૧
 અભયકુમાર રાસ ૬૩૧-૧૦૮
 + " ૮૫૬-૫૪૬
 અમરકુમારચરિત્ર રાસ ૭૨૦-૨૪૩
 અમરકુમાર સુરસુંદરી રાસ
 " " ૬૮૦-૧૮૬
 " " ૭૮૦-૩૪૧
 અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ ૬૧૭-૯૪
 " " ૭૦૪-૩૩૯

અમરસેન જયસેનરાસ ૬૩૨-૧૦૯
 અમરસેન વૈરસેન યો. ૬૭૦-૧૬૫
 " ૭૭૮-૩૪૦
 " ૮૬૮-૪૭૧
 અમૃતમુખી યો. ૭૨૬-૨૪૮
 અમૃત રાસ ૮૮૫-૫૦૯
 +અમૃતનંક રાસ ૬૪૭-૧૨૪
 " ૬૬૪-૧૫૨
 +અશોકચંદ્ર રોહિણીરાસ ૭૭૦-૩૨૫
 અષ્ટપ્રકારી પૂજારાસ ૮૦૮-૩૮૯
 આગમસાર ગદ્ય પૃ. ૪૮૨
 આત્મમહાપ્રકાશ ૭૧૫-૨૪૨
 +આર્દ્રકુમાર યો. ૫૯૭-૭૬
 +આનંદમંદિર રાસ ૭૬૮-૩૨૦

આરામશેખા રાસ ૬૩૯-૧૧૩	ગુણનિનરસ ૮૮૬-૫૧૨
આષાઢભૂતિ રાસ ૫૯૩-૬૮	ગુણમંજરીવરદત્ત ચો. ૮૦૪-૩૮૦
ઇંદ્રભાનુપ્રિયારાસ ૭૫૨-૨૮૭	+ગુણવર્મા રાસ ૯૩૬-૫૭૭
ઇલાચીકુમાર ચો. ૫૮૭-૭૧	ગુણાવલી રાસ ૮૨૯-૪૨૦
+ઉત્તમકુમાર રાસ ૬૧૫-૯૦	” ૯૧૮-૫૫૪
” ૬૪૪-૧૧૯	ગુરુરાસ (ઐ) ૭૬૨-૩૦૬
” ૭૪૫-૨૭૫	ગૌતમરાસ ૭૫૪-૨૯૦
” ૮૩૪-૪૨૩	+ચંદ્રકેવલી રાસ ૭૬૮-૩૨૦
ઉપદેશરત્નકોશ ચો. ૭૨૬-૨૪૮	ચંદનખાલા ચો. ૭૦૬-૨૨૮
ઋપિદત્તા ચો. ૮૩૮-૪૨૪	ચંદન મલયાગિરિ ચો. ૬૦૨, ૮૧.
કન્યા ૯૦૦ ચો. ૬૦૬-૮૩	” ૬૧૮-૯૪
+કન્યવન્ના (કૃતપુણ્ય)રાસ ૬૭૧-૧૬૫	” ૬૫૫-૧૪૦
કંપૂરવિજય રાસ (ઐ.) ૯૨૫-૫૬૩	” ૭૮૬-૩૫૫
+કર્મવિપાક રાસ ૭૩૧-૨૫૩	” ૮૦૨-૩૭૮
કલ્પવૃષ્ઠાન ૭૭૧-૩૨૮	” ૮૮૯-૫૧૫
+કાન્હડ કંઠિયારા રાસ ૭૦૩-૨૨૨	” ૯૦૦-૫૩૩
કામધટ રાસ ૮૫૪-૪૫૩	ચંદ્રરાગ રાસ ૬૫૧-૧૩૦
+કુમારપાળ રાસ ૬૧૮-૯૦	” ૬૬૯-૩૧૪
કુંલધ્વજ કુમારરાસ ૬૭૨-૧૬૯	+ ” ૮૪૫-૪૩૮
” ૭૪૦-૨૬૮=૯૨૧-૫૬૦	ચંદ્રલેખા રાસ ૬૭૩-૧૭૧
+કુસુમશ્રી રાસ ૮૯૨-૫૧૯	” ૭૩૯-૨૬૫
+ક્ષિમાવિજય રાસ (ઐ.) ૯૨૬-૫૬૪	ચમ્પક રાસ ૭૮૨-૩૪૯
ખંભાત તીર્થમાળા ૫૮૪-૫૬	ચિત્રસંભૂતિ ચો. ૫૮૯-૬૪
+ખેમા હડાલીઆ રાસ (ઐ.)	ચિત્રસેન પદ્માવતી રાસ ૬૭૯-૧૮૪
૭૯૦-૩૬૦	” ૭૯૮-૩૬૯
ગાજસિંહ કુમાર રાસ ૮૯૧-૫૧૭	+જગદુપ્રમંથ ચો. ૬૬૮-૧૫૮=
ગાજસિંહ રાસ ૬૭૬-૧૭૯	૬૭૪-૧૭૪
ગણિતમાર ૭૪૯-૨૮૩	જંબુકુમારરાસ ૮૭૯-૪૯૭
ગુણકરંડ ગુણાવળી રાસ ૬૨૫-૧૦૩	+જંબુપૃષ્ઠા રાસ ૭૩૧-૨૫૩
” ૬૬૫-૧૫૩	

+ નેમરાજુલ બારમાસ ૮૮૦૩-૫૦૦	મંગલકલશ રાસ ૭૩૪-૨૫૭
+ " ૮૮૦૫-૫૦૦	" ૭૪૬-૨૭૮
+ " ૮૮૧૩-૫૦૩	+ " ૮૨૬-૪૧૫
+ ન્યાયસાગર રાસ (ઐ.) ૯૪૧-૫૮૧	મત્સ્યોદર રાસ ૬૦૫-૮૩
પૃથ્વીપાખ્યાન ચો. ૭૪૮-૨૮૧	" ૭૮૫-૩૫૨
પદ્મિની ચરિત્ર ૬૫૩-૧૩૪	મયલુદેહા રાસ ૮૩૬-૪૨૩
પરદેશી રાગ રાસ ૫૯૪-૭૦	મલ્લયચરિત્ર ૯૦૩-૫૩૭
" ૭૯૨-૩૬૧	મહામલ મલ્લયસુંદરી રાસ
પરમાત્મ પ્રકાશ ચો. ૭૧૪-૨૪૦	૬૨૬-૧૦૫
પાંચ ઈન્દ્રિય ચો. ૮૩૨-૪૨૧	" ૮૧૩-૩૯૯
પાંડવ ચરિત્ર ચો. ૭૦૦-૨૧૫	+ " ૮૯૮-૫૨૬
પાર્શ્વનાથ પ્રમંથ ૬૭૫-૧૭૪	+ મહિપતિરાગ ને મતિસાગર
પુણ્યસાર ૬૫૪-૧૩૯	પ્રધાન રાસ ૮૨૪-૪૧૨
પુન્યપાલ ગુણસુંદરીરાસ ૮૪૪-૪૩૮	+ માનતુંગ માનવતીરાસ ૬૬૦-૧૪૭
પ્રમોદચિંતામણી રાસ ૬૯૦-૧૯૭	" ૮૪૨-૪૩૫
+ " ૭૧૩-૨૩૭	" ૯૦૨-૫૩૬
પ્રશ્નોત્તર ચો. ૮૬૧-૪૬૨	સુનિપતિ ચરિત્ર ૭૧૧-૨૩૪
+ પ્રારવતત્રણુ રાસ ૭૬૬-૩૧૮	" ૮૦૯-૩૯૩
પ્રારવત રાસ ૮૧૨-૩૯૮	મૃગાંકુષ્મા રાસ ૬૨૨-૯૯
પ્રુદ્ધિવિમલ મતીરાસ ૮૮૪-૫૦૭	" ૭૪૪-૨૭૩
પ્રુદ્ધિસેન ચો. ૯૨૦-૫૫૮	મોહવિવેક રાસ ૬૯૦-૧૯૭
+ પ્રહસ્યર્થ નવવાડ સ. ૮૧૧-૩૯૮	+ " ૭૧૩-૨૩૭
+ ભક્તામરસ્તોત્ર ભાષા ૭૨૪-૨૪૬	યશોધર રાસ ૮૧૪-૪૦૧
ભાવિનીકર્મરેખા રાસ ૬૮૮-૧૯૬	ચોગરનાકર ચો. ૭૮૪-૩૫૧
+ ભીમશ્ચ ચો. (ઐ.) ૭૯૩-૩૬૩	રણસિંહ રાજર્ષિરાસ ૭૬૯-૩૨૪
+ ભુવનભાનુદેવલી રાસ ૮૧૮-૪૦૭	રતનહાસ ચો. ૭૧૯-૨૪૩
ભોજચરિત્ર ચો. ૭૩૭-૨૬૦	+ રત્નકીર્તિસૂરિ ચો. (ઐ) ૭૬૯-૩૨૪
" ૭૪૮-૨૮૧	

રતનચૂડ રાસ	૬૨૯-૧૦૮
+ " "	૭૩૮-૨૬૩
" "	૭૬૧-૩૦૫
રતનપચત્રીસી રતનચૂડરાસ	
	૭૬૧-૩૦૫
રતનપાળ રાસ	૭૫૬-૨૯૪
+ " "	૮૪૨-૪૩૨
રતનસાર તેજસાર રાસ	૮૫૯-૪૫૯
રતનસાર રાસ	૬૩૩-૧૧૦
રતનસિંહ રાજર્ષિરાસ	૬૧૨-૮૭
રતનચુંદરી રાસ	૭૫૨-૨૮૭
રસરતનાકરરાસ	૮૨૩-૪૧૦
+ રાજસાગરસૂરિ રાસ (ઐ)	
	૬૭૮-૧૮૩
" "	૭૭૭-૩૩૮
રાજસિંહ કુમાર રાસ	૭૦૮-૨૩૦
" "	૮૧૦-૩૯૫
" "	૮૩૯-૪૨૪
રાજસિંહ રાજવતી રાસ	
	૮૩૯-૪૨૪
રાત્રિભોજન પરિહારક રાસ	
	૬૩૩-૧૦૯
" " ચો.	૭૨૨-૨૪૫
" " રાસ	૭૪૨-૨૭૧
" " ચો.	૮૦૬-૩૮૫
રામચંદ્ર લેખ પદ્મ-૬૭	
રૂપસેનકુમાર રાસ	૮૮૧-૫૦૧

રોહિણીરાસ	૭૩૩-૨૫૭
" "	૭૪૩-૨૭૧
+ " "	૭૭૦-૩૨૫
" "	૮૯૫-૫૨૩
+ લક્ષ્મીસાગરસૂરિ નિર્વાણરાસ (ઐ)	
	૯૧૪-૫૫૦
લલિતાંગ રાસ	૮૪૯-૪૪૫
લીલાધરરાસ (ઐ.)	૬૯૪-૨૦૬
લીલાવતી ચો.	૬૫૯-૧૪૪
" " રાસ	૬૯૮-૨૧૩
" " "	૭૩૬-૨૫૯
+ લીલાવતી સુભતિવિલાસ રાસ	
	૮૧૫-૪૦૪
વંકચૂલરાસ	૮૪૮-૪૪૪
વહરાજ ચરિત્રરાસ	૮૫૩-૪૫૧
વહરાજ દેવરાજ ચો.	૭૮૧-૩૪૬
" "	૭૮૭-૩૫૭
વહરાજ રાસ	૯૪૩-૫૮૮
વસ્તુપાળ તેજપાળ રાસ	૬૮૩-૧૯૦
વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચો.	
	૬૫૯-૧૪૪
વિક્રમ ચો.	૬૯૬-૨૧૦
વિક્રમાદિત્ય કનકાવતી રાસ	
	૮૬૭-૪૬૮
" " ચરિત્ર	૬૯૫-૨૦૯
" " પચ્છંડ ચો.	૭૨૧-૨૪૩
" " રાસ	૭૦૧-૨૧૭
" " શનિશ્વર ચો.	૭૭૬-૩૪૧
" " સુત વિક્રમસેનરાસ	
	૭૦૨-૨૨૦

વિક્રમસેન ખાપરા ચોર યો.	શિવચંદ્ર રાસ (ઐ.) ૮૮૦-૪૯૮
૬૦૬-૮૩, ૬૫૮-૧૪૩	શીલપ્રકાશરાસ ૬૬૭-૧૫૮
+વિજયદેવ નિર્વાણરાસ (ઐ)	શીલવતી રાસ ૬૩૦-૧૦૮
૬૮૨-૧૮૮	+ " ૮૫૧-૪૪૯
+વિજયરત્નસૂરિ રાસ (ઐ.)	+શુકરાજ રાસ ૫૮૫-૫૭
૮૯૪-૫૨૩	" ૬૧૦-૮૫
વિદ્યાવિલાસ રાજ યો. ૬૦૩-૮૨	શ્રીનિર્વાણરાસ (ઐ.) ૬૯૨-૨૦૨
અને પૃ. ૯૭	+શ્રીપાલ રાસ ૫૫૫-૧૭
" ૮૦૦-૩૭૩	શ્રીપાલ રાસ ૫૯૬-૭૩
" ૮૦૩-૩૮૦	" ૬૧૧-૮૬
+વિદ્યામાગરસૂરિ રાસ (ઐ)	" ૬૧૩-૮૮
૯૦૬-૫૪૧	" ૬૫૦-૧૨૮
વિનોદવિલાસ રાસ ૮૧૩-૩૯૯	" ૬૮૪-૧૯૨
+વીરજનનવર નિર્વાણ ૮૭૬-૪૮૮	" ૭૨૯-૨૫૧
વીરભાણુ હિંદયભાણુ રાસ	" ૭૩૨-૨૫૫
૭૯૭-૩૬૬	" ૭૫૫૬-૨૯૪
+વીસ સ્થાનકનો રાસ ૬૨૧-૯૮	" ૭૮૯-૩૫૯
+વૃદ્ધિવિજયગણિ રાસ (ઐ.)	" ૯૩૧-૫૬૭
૮૮૭-૫૧૩	શ્રેણિકરાસ ૮૯૬-૫૫૪
+વૃદ્ધિસાગરસૂરિ રાસ (ઐ.)	+સત્યવિજય નિર્વાણરાસ ૬૨૮-૧૦૭
૭૯૯-૩૭૧	સદેવંત સાવલિંગા રાસ ૯૦૫-૫૩૮
વૈદર્ભી યો. ૬૫૭-૧૪૨	સનતચક્રી રાસ ૫૯૮-૭૭
+વ્યાપારી રાસ ૬૮૧-૧૮૭	+સમકિતના છ સ્થાન યો. ૫૬૨-૩૪
શત્રુંજય તીર્થોદ્ધાર રાસ ૮૧૭-૪૦૭	સાગરદત્ત રાસ ૭૨૭-૨૪૯
+શત્રુંજય માહાત્મ્ય રાસ ૬૨૭-૧૦૬	સાધુવદના ૭૬૩-૩૧૦
શનીશ્વર વિક્રમ યો. ૭૭૯-૩૪૧	સુદર્શનશેઠ રાસ ૬૨૩-૧૦૦,
શાન્તિનાથરાસ ૫૮૮-૬૩	" ૯૩૯-૫૮૩
+ " ૯૧૩-૫૪૬	સુપ્રતિષ્ઠ યો. ૯૩૮-૫૮૨
શામ્યપ્રદ્યુમ્ન રાસ ૬૦૧-૭૯	સુભદ્રા સતી રાસ ૮૮૩-૫૦૫
	સુમંગલાચાર્ય યો. ૮૫૮-૪૫૮

સુરપ્રિય કુમાર રાસ	૭૯૧-૩૬૧	હરિકેશી સાધુસંઘી	૬૯૧-૨૦૧
સુરસુંદરી અમરકુમાર રાસ	૬૮૦-૧૮૬	હરિબલ માછી રાસ	૬૨૦-૯૬
„	૭૮૦-૩૪૧	„	૮૮૨-૫૦૪
„	૭૮૮-૩૫૯	, રાસ	૭૨૫-૨૪૬
+સૂરત ચૈત્યપરિપાટી	૮૭૯ ક-૪૯૭	હરિવાહન યો.	૮૬૨-૪૬૬
સૂર્યયશાનો રાસ	૮૨૫-૪૧૨	„ રાગ રાસ	૮૪૧-૪૩૦
+સ્થનાત્ર પૂજા	૮૭૨-૪૮૬	હરિવંશ ચરિત્ર	૭૫૦-૨૮૪
+સ્થાનક ૨૦ રાસ	૬૨૧-૯૮	„ યો.	૮૩૧-૪૨૧
+સ્થૂલભદ્ર નવરસો	૫૯૧-૬૬	„ રાસ	૮૨૩-૪૧૦
„ રાસ	૮૦૮ ક-૩૯૧	હરિશ્ચંદ્ર રાસ	૬૧૯-૯૫
		+હેમચંદ્રગણિ રાસ (ચૈ.)	૮૯૭-૫૨૫

૩ નાની કૃતિઓની અનુક્રમણિકા.

અક્ષર બત્રીશી	૭૦૭ ક-૨૩૦	+અધ્યાત્મ યુષ્ઠ પૃ. ૫૦૯
+	૮૨૮ ક-૪૧૯	અધ્યાત્મઆવની ૭૪૩ ક-૨૭૩
અગ્નિભૂતિ ભાસ	૫૬૪ ખ-૩૮	+અધ્યાત્મ સારમાલા ૮૬૩-૪૩૭
અગિયાર અંગ સ્વા.	૫૬૦-૩૨,	અનંત જિન સ્ત. પૃ. ૫૫૬
	૮૩૭-૪૨૩,	અનાથી મુનિ સ. પૃ. ૨૫૮
અંગોપાંગ સ. પૃ.	૫૩૫	+અમૃતવેલી સ. ૫૭૭ ક-૪૯
અંગનાસુંદરી સ. પૃ.	૩૦૯	અવતિ સુકુમાલ સ. ૬૧૪-૮૯
+અઢાર પાપસ્થાનક સ.	૫૭૭-૪૯	„ ચોદાલીઈ ૯૩૯ ક.-૫૮૪
+અઢી દ્વીપ સ. ૭૮૦ (૩)-૩૪૫		અષ્ટ પ્રકારી પૂજા ૭૯૬-૩૬૫
અતિયાર સ્ત.	૭૫૫-૨૯૩	+અષ્ટ પ્રવચનમાત સ. પૃ. ૪૯૩
અતિશય ૩૪ છંદ પૃ. ૫૮૧		અષ્ટમી સ્તં ૮૮૯ ઘ-૫૩૨
અધ્યાત્મ ગીતા. ૫૫૨-૧૫,		અષ્ટાપદ સ્તં પૃ. ૪૪૫
+	૮૭૫-૪૮૮	આક ગુણ સ. પૃ. ૩૩૪

+આહ દષ્ટિ સ. ૫૬૬-૩૯

આહમદ સ. પૃ. ૨૩૩

આહ રૂચિ સ. પૃ. ૫૯૪

આત્મહિતશિક્ષા પૃ. ૪૯૦

આદિનાથ વિનંતિ ૫૫૦ ક-૧૪

+આદિનાથ શ્લોકો ૮૦૪ક-૩૮૩

આન્તરસ્ત ૭૫૮ ખ-૩૦૦

+આનંદધન અષ્ટપદી ૫૭૯-૫૧

આપુરાજ સ્ત. ૯૦૧ ક-૫૩૬

આંખિલ સ્ત, ૫૫૦ ગ-૧૫

આરા છત્રી ચો. ૮૫૦-૪૪૮

+આરાધના સ્ત. ૫૪૮-૧૨

આશોચલુ સ્ત ૭૮૦ છ-૩૪૬

+આવશ્યક છ સ્ત. ૫૪૯-૧૩,

પૃ. ૫૮૧

આપાદભૂતિ સ. પૃ. ૫૦૯

ઈંદ્રભૂતિ ભાસ ૫૬૪ ખ-૩૮

ઉત્તરાધ્યયન ૩૬ સ. ૭૩૫-૨૫૮

ઉપદેશ આવની ૮૩૯-૪૭૨

+ઉપધાન સ્ત. ૫૪૬-૧૦

ઋષિખત્રીશી પૃ. ૧૧૮

ઋષભ સ્ત. ૫૮૨ક-૫૭, ૬૦૧ ખ-

૮૦, પૃ. ૩૦૧, પૃ. ૫૩૨

+એકવીસ પ્રકારી પૂજા ૭૯૫-૩૬૪

એકસો ચોવીસ અતિયાર સ્ત.

૭૫૫-૨૯૩

એકાદશાંગ સ્થિતિકરણ સ.

૭૫૮ ક-૨૯૯

એકાદશી સ્ત ૮૯૯ ક-૫૩૦

કર્મસ્તવન ૮૪૯ ક-૪૪૭

કલ્યાણમંદિર સ્તોત્રગીતો ૭૭૪-૩૩૩

કાકીઆ ૧૩ સ. પૃ. ૫૦૯

+કારણ ૫ ૫૨ સ્ત ૫૫૦-૧૩

કીસન આવની ૮૩૯-૪૭૨

કુગુરુ સ. ૫૭૭ ગ-૫૦, ૫૮૨-૫૭

કુમતિ ખંડન ૧૦ મત સ્ત.

૫૮૩-૫૫

કેશવદાસ ભાવની ૭૮૫ ક-૩૫૪

ગજસુકુમાલ સ. પૃ. ૪૮૯

ગણધર સ્તવ દેવવંદન ૭૭૩ખ-૩૩૨

ગિરનાર સ્તુતિ પૃ. ૪૯૩

ગુણસ્થાન ૧૪ સ્ત. ૫૪૮ ક-૧૨,

૭૮૦ ગ. ૩૪૪

ગોડીપાસ સ્ત ૮૯૨-ખ-૫૨૨,

૮૯૯ ક-૫૩૨ પૃ. ૫૭૩

ગોડીપ્રભુગીત ૮૬૨ ક-૪૬૬

+ગુડતી પડતી સ. ૫૮૨ ક-૫૪

અન્નઆજ્ઞા સ. પૃ. ૫૩૮

ચાર આહાર સ. ૫૭૭-૫૦

ચિત્રસંભૂતિ સ. ૭૯૨ ગ-૩૬૨

ચિન્તામણી પાર્થસ્ત પૃ. ૫૫૬

ચોખોલી કથા કવિત દૂહા પૃ. ૧૧૮

ચોવીસ જિન સ્ત ૫. ૧૫૮,

પૃ. ૩૦૧, ૮૫૫ ક-૪૫૫

ચોવીસ જિન સ્તુતિ પૃ. ૪૪૭

,, દંડક સ્ત ૭૮૦ ધ-૩૪૫

ચોવીશી (૧) + આનદધન ૫૪૨-

,, આં પૃ. ૩૩૭

(૨) આનદવર્ધન ૬૬૨-૧૪૯

(૩) કાંતિવિજય ૮૯૯-૫૨૯

(૪) ગુણુવિલાસ ૯૪૦-૫૮૪

(૫) જિનવિજય (૩) ૮૨૭, ૫૬૪,

૯૨૮-૫૬૫

(૬) જ્ઞાનવિમલ ૭૭૨-૩૩૨

(૭) જ્ઞાનસાગર (૨) ૭૯૪-૩૬૪

(૮) તત્ત્વવિજય ૭૦૫-૨૨૦

(૯) + દેવચંદ્ર ૮૭૪-૪૮૭

,, ૮૭૭-૪૯૦

(૧૦) નિલકાલ ૯૦૪-૫૩૮

(૧૧) + ન્યાયસાગરની બે ૯૦૯-

૫૪૫

(૧૨) + માણેકવિજય ૯૧૯-૫૫૭

,, ૯૩૦-૫૬૭

(૧૩) માનવિજય ૭૧૦-૨૩૩

(૧૪) મેઘવિજય ૭૮૭ ક-૩૫૯

(૧૫) મોહનવિજય ૮૪૬-૪૪૨

(૧૬) + યશોવિજય ૫૭૨-૪૭

+ ,, ૫૭૩-૪૭

+ ,, ૫૭૪-૪૮

(૧૭) + રામવિજય (૧) ૮૯૩-૫૨૨

(૧૮) + ,, (૨) ૯૧૫-૫૫૯

(૧૯) + વિનયવિજય ૫૫૩-૧૫

(૨૦) વૃદ્ધિવિજય ૬૬૩-૧૫૨

(૨૧) સુખસાગર ૭૫૩-૨૮૯

(૨૨) હંસરાજ ૯૨૨-૫૬૧

ચોવીસી ચોઢાલીઠિં ૮૬૫-૪૬૮

ચૌદ ગુણુસ્થાન સ. પૃ. ૧૨૭

જસરાજ આવની ૬૪૩-૧૧૬

જિનપંચ કલ્યાણુક સ્ત. ૮૯૫ક-૫૨૩

જિન પ્રતિમા હુડી ૬૪૨-૧૧૫

+ જિન સહસ્ર નામ છંદ ૫૮૨ ધ-૫૪

જીવવિચાર સ્તં ૬૬૨ ખ-૧૫૦

+ જોસલમેર ચૈત્યપાટી ૮૯૦-૫૧૬

જ્ઞાનછત્રીશી ૬૦૧ ક-૭૯

જ્ઞાનપંચમી સ્ત. પૃ. ૧૨૩, સ્તુતિ૨૨૮

જ્ઞાતાસૂત્ર સં ૬૦૮-૮૫

+ ઢંઢણુ મુનિ સં પૃ. ૪૯૩

શ્રાવચ્ચાકુમાર ચોઢાલીઠિ પૃ. ૫૮૪

હંડક ૨૪ સ્ત. ૭૮૦ ધ-૩૪૫

દશ પચખાણુ સ્ત. ૭૬૨ ક-૩૦૭

દશ વૈકાલિક અધ્યયન ગીત પૃ. ૧૬૮

,, ચૂલિકા ગીત પૃ. ૧૬૯

દશ શ્રાવક ગીતો પૃ. ૧૬૮

દશાર્ણભદ્ર ચોઢાળાયુ ૯૨૧ ક-૫૬૦

,, ચોપધ ૭૮૦ ક-૩૩૪

+ દ્વિપટ ૮૪ બોલ ૫૬૮-૪૨

દીવાળી દેવવંદન ૭૭૩ ક-૩૩૨

દ્વાદશાગી સં પૃ. ૪૮૯

ધના સ. ૫૯૦-૬૬

ધર્મનાથ સ્ત. ૫૪૭-૭૧

+ ધ્યાનમાલા ૮૬૪-૪૬૮

નર્મદાસુંદરી સ. ૬૩૮-૧૧૩

નવતત્ત્વવિચાર સ્ત. ૬૬૨ ગ-૧૫૧	પિંડદોષ ૯૭ સ. પૃ. ૫૪૩
નવપદ પૂજા પૃ. ૫૪, ૮૭૩-૪૮૭	+પુણ્યપ્રકાશ સ્ત. ૫૪૮-૧૨
નવવાડ સ. પૃ. ૫૦૯	+પૂજા ૮ પ્રકારી ૭૯૬-૩૬૫
નિગોદ વિચાર વીર સ્ત. ૯૦૭૩-૫૪૪	+પૂજા ૨૧ પ્રકારી ૭૯૫-૩૬૪
નિશ્ચયવ્યવહાર શાંતિ સ્ત. ૫૬૪-૩૭	+પ્રમંજના સ. પૃ. ૪૯૨
નેમિનાથ સ્ત. ૭૫૮ગ-૩૦૦	પ્રતિક્રમણ હેતુ સ. ૫૫૯-૩૧
નેમિનાથ બારમાસ ૫૪૭૩-૧૧,	ખંભણુવાડા મહાવીર સ્ત.
૮૫૨-૪૫૦, ૮૬૬-૪૬૮,	૬૫૩૩-૧૩૮
૮૮૦૩-૫૦૦, ૮૮૦ખ-૫૦૦	બાહુબલ સ. ૭૯૨૩-૩૬૨
૮૮૧૩-૫૦૩	૮૯૨૩-૫૨૧
નેમિનાથ બ્રમરગીતાસ્ત. ૫૪૪૩-૬	બ્રહ્મગીતા ૫૬૬૩-૪૦
+ " શ્લોકો ૮૧૯-૪૦૯	+ભગવતી સૂત્ર સ. ૫૫૧૩-૧૫
" " ૯૩૨-૫૬૯	+ભરત બાહુબલ શ્લોકો ૮૨૧-૪૧૦
પંચબાણુ સ. ૫૫૦ ખ-૧૪	ભામા પાર્શ્વસ્ત. પૃ. ૪૧૨
" સ્ત. ૭૬૨૩-૩૦૭	મગસી પાર્શ્વ સ્તંભ ૯૪૨ ૩-૫૮૮
પંચકલ્યાણુક સ્ત. પૃ. ૧૨૪	મહાવીર ગીત પૃ. ૪૧૩
પંચ પરમેષ્ઠી ગીતા ૫૯૦-૫૨	" હંદ પૃ. ૧૧૬
પંચમહાત્રન ભાવના સ. પૃ ૫૬૬	" પાંચકલ્યાણુક સ્ત. પૃ. ૫૩૮
પંચમહાત્રત સ. પૃ. ૪૨૧	મહાવીર રાગમાળા ૯૦૮-૫૪૪
પટાવલિ સ. ૫૪૫-૮	" સ્ત. ૫૬૩-૩૬
પર્યુષણુ સ્તુતિ પૃ. ૫૫૫	મૂર્ખની સ. પૃ. ૫૩૮
પાંચભાવના સ. પૃ. ૪૯૨	મેઘકુમાર ચોઢાલીઉં. પૃ. ૧૧૯
પાર્શ્વજિન નમસ્કાર પૃ. ૪૯૩	મૌન એકાદશી દેવવંદન
" સ્ત. ૯૧૬-૫૫૨	૭૭૩ગ-૩૩૩
પાર્શ્વનાથ ધધર નિસાંણી પૃ. ૧૧૭	મૌનએકાદશી સ્ત. ૫૬૧-૩૩,
" હંદ ૬૬૨૩-૧૫૦	૬૪૬-૧૨૩, ૭૮૬૩-૩૫૬
" નામમાલા ૬૮૨૩-૧૮૬	રાજગીતા સ. પૃ. ૨૫૮
" સ્તુતિ ૭૯૨ખ-૩૬૨	

રોહિણી સ. પૃ. ૫૨૨

લબ્ધિ ૨૮ સ્તં ૭૮૦ ખ-૩૪૪

વયર (વજ) સ્વામી સ. ૬૩૪-૧૧૭

વાડી પાર્શ્વનાથ સ્ત. પૃ. ૧૧૭

વાયુભૂતિ ગીત ૫૬૪ ધ-૩૮

+વાસુપૂજ્ય સ્ત. પૃ. ૫૩૮

+વિજયદેવસૂરિ સ. ૬૭૬ ક-૧૮૦

+વિજયપ્રભસૂરિ નિર્વાણ સ.

૮૨૭ ક-૪૧૭

+વિજયસિંહસૂરિ , , , ૬૫૩ખ-૧૩૮

+વિનયવિલાસ ૫૫૧-૧૫

+વિમલ મેતાનો શ્લોકો ૮૨૨-૪૧૦

વીર જિન નિર્વાણ ૮૭૬-૪૮૮

„ „ પંચ કલ્યાણક ૮૯૨ ગ-૫૨૨

વીર સ્ત. પૃ. ૩૦૧

વીશી

(૧) ઉદયવિજય (ચોવીસી નહિ)

પૃ. ૨૫૮

(૨) જિનવિજય (૩) ૯૨૯-૫૬૫

(૩) જિનહર્ષ ૬૩૭-૧૧૩

(૪) દેવચંદ્ર ૮૭૮-૪૯૧

(૫) ન્યાયસાગર પૃ. ૫૪૬

(૬) યંશોવિજય ૫૭૫-૪૮

(૭) રામવિજય (૨) ૯૧૫ક-૫૫૧

(૮) વિનયવિજય ૫૫૪-૧૬

વ્યક્ત ગણધર સ. ૫૬૪ ડ-૩૮

+શાખેશ્વર પાર્શ્વનાથશ્લોકો

૮૦૮ખ-૩૯૩

„ શ્લોકો ૮૨૭-૪૧૭

„ પાર્શ્વસ્ત પૃ. ૨૪૨, પૃ.

૨૫૭, પૃ. ૨૫૮, પૃ.

૨૭૧, ૯૧૬-૫૫૨,

૯૪૧ ક-૫૮૬

શત્રુજય ગીત પૃ. ૨૪૨, પૃ. ૨૪૩

શત્રુજય સ્ત. પૃ. ૨૦૫, પૃ. ૨૮૩,

પૃ. ૪૧૩, ૮૩૭ક-૪૨૩

શાંતિજિન સ્ત. પૃ. ૩૦૧,

૫૬૪-૩૭

શાંતિનાથ ચક્રવર્તિરિદ્ધિ વર્ણન સ્ત.

પૃ. ૫૫૭

+શાલિભદ્ર શ્લોકો ૮૨૦-૪૦૯

શાશ્વતજિન ભાષ ૫૫૪ક-૧૭

શાશ્વતાશાશ્વત જિનતીર્થમાળા

૭૮૬ખ-૩૫૬

શિક્ષાશતદોષકાઃ ૯૨૩-૫૬૧

શીતલ સ્ત. ૫૮૨ ખ-૫૭,

૮૮૦ગ-૫૦૦

શીયલ નવવાડ સ. ૬૦૭-૮૪

„ સ. પૃ. ૫૮૧

શ્રાવકના એકવીસ ગુણ સ. પૃ. ૨૩૩

„ બાર વ્રત સ. પૃ. ૨૩૩

ષડ્ આર પુદ્ગલ પરાવર્ત સ્ત.

૭૮૫ખ-૩૫૪

સંગ્રહો-ઉદયરત્ન પૃ. ૪૧૩	„ સ્વામી સ્ત. ૫૬૫-૩૮,
„ જ્ઞાનવિમલ પૃ. ૩૩૫	૫૮૧-૫૨
„ માનવિજય પૃ. ૨૩૪	મુગુણ બતીસી પૃ. ૫૭૪
સત્તરસો જિનનામ સ્ત. ૬૬૮અ-૧૫૮	મુગુર સ્ત. ૫૭૭અ-૫૧
સપ્તમંગી વીરસ્ત. પૃ. ૪૪૬	મુજસવેલી ૬૭૭-૧૮૧
સમકિત સત્તરી સ્ત. ૬૦૯-૮૫	મુધર્મા સ્ત. ૫૬૪અ-૩૮
+ „ સ. ૯૩૪-૫૭૫	મુમતિકુમતિ સ્ત. પૃ. ૨૩૩
+સમતા શતક ૫૭૦-૪૩	+સૂક્તિમાલા ૮૪૭-૪૪૨
+સમાધિશતક ૫૬૪-૪૩	+સૂર્યપુર ચૈત્યપાટી ૫૪૪-૪
સમવસરણુ સ્ત. ૭૮૦અ-૩૪૫	સૌભાગ્ય પંચમી નેમિસ્ત. ૮૯૯અ-૫૩૧
+સમુદ્રવહાણુ સંવાદ ૫૫૬-૨૭	„ સ. પૃ. ૨૭૩
સમ્યક્ત્વ સ્ત. ૯૦૭-૫૪૨	„ સ્ત. ૬૪૬ (૧)-૧૨૩
સાધુ વંદણા ૫૫૮-૩૦	સંયમ શ્રેણિ વિચાર સ.
+સામાયિક દોષ સ. ૮૪૯અ-૪૪૭	૫૬૪ક-૩૮, પૃ. ૫૫
સિદ્ધાચલ સ્ત. પૃ. ૪૧૩	સંયોગબતીસી ૭૪૮ક-૨૮૨
„ સ્તુતિ પૃ. ૪૯૩	સંવેગરસાયન બાવની ૬૭૬અ-૧૮૧
સીતા મુદ્રી ૬૪૧-૧૧૪	સ્તવનો-જ્ઞાનવિમલ ૭૭૫-૩૩૩
સીમધર જિનવિરોધિ ૬૬૪અ-૧૫૨	સ્થૂલભદ્ર રાસ ૮૦૮ક-૩૯૧
„ સ્ત. પૃ. ૫૫૫	„ સ. ૬૩૬-૧૧૨,
„ સ્વામી વિનતિ સ્ત. ૫૭૧-૪૪, બા. પૃ. ૩૩૭	„ પૃ. ૫૮૧
	+સ્નેહાનૂપૂજા ૮૭૨-૪૮૬
	+હરિયાળી પૃ. ૫૫
	હીરાવેષ છત્રીશી ૮૯૯અ-૫૩૦

૪ સંવત્વાર અનુક્રમણિકા.

[+ = મુદ્રિત, આ૦=આશરે, આસપાસ. ચો૦=ચોપાદ, બા૦=બાલાવબોધ, ટખો. લ૦=લખ્યા સંવત; લે૦=લેખક. સ૦=સમય, સ્ત૦=સ્તવન.]

રચ્યા સંવત	કૃતિ	કર્તા	પૃષ્ઠ.
૧૬૮૦ થી ૧૭૦૦ }	+ચોવીસી ને બહોતેરી	આનંદધન	૧-૨
૧૬૯૮	+સૂર્યપુર પરિપાટી	વિનયવિજય	૪
૧૭૦૦ (?૧૭૧૭) }	+સમુદ્રવહાણુ સંવાદ	યશોવિજય	૨૭
૧૭૦૦	અમરસેન વયરસેન ચો.	જયરંગ	૧૬૫
૧૭૦૧	+શુકરાજ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૫૭
,,	ઉત્તમકુમાર રાસ	લક્ષ્મિવિજય	૧૭૯
૧૭૦૨	+આર્હતક રાસ	આણંદ	૧૨૪
૧૭૦૨(૪)	શ્રીપાલ રાસ	માનવિજય	૧૨૮
૧૭૦૩	જ્ઞાનછત્રીશી	જ્ઞાનસાગર	૭૯
,,	અન્નપુત્ર રાસ	લક્ષ્મિવિજય	૧૨૧
,,	થાવચ્ચા શુકસેલગ ચો.	રાજહર્ષ	૧૨૫
,,	બારમાવના સ૦	જયસોમ	૧૨૬
૧૭૦૪	ચદનમલયાગિરિ ચો.	જિનહર્ષ	૮૧
,,	કુલધ્વજકુમાર રાસ	રાજસાર	૧૬૯
,,	ચંપક રાસ	દેવવિજય (૨)	૩૪૯
૧૭૦૫	ચંદ્રલેખા રાસ	મેરલાભ-મહાવજ્ર	૧૭૧
,,	,,	લે૦ કર્તા ,,	૧૭૩
૧૭૦૬	નેમ બ્રમરગીતા	વિનયવિજય	૬
,,	જ્ઞાનગીતા	વૃદ્ધિવિજય (૨)	૨૭૧

૧૭૦૬ (?)	નજગડુ પ્રથમ ચો.	કેસરકુશલ	૧૫૮, ૧૭૪'
૧૭૦૭	ચંદ્રરાજ રાસ	તેજમુનિ	૧૩૦
"	પદ્મિની ચરિત્ર	લખમોદય	૧૩૪
"	પાર્શ્વપ્રબંધ	જ્ઞાનકુશલ	૧૭૪'
૧૭૦૮	બંભલણવાડા વીરસ્ત.	વીરવિજય	૧૩૮
૧૭૦૯	નવિજયસિંહસૂરિ સ.	વીરવિજય	૧૩૮,
"	પુણ્યસાર	પદ્મમુનિ	૧૩૯
૧૭૧૦ (?)	ધન્ના ચો.	મતિસાર	૮૦
૧૭૧૦	પછી પદ્માવલિ સ.	વિનયવિજય	૮
"	" ઉપધાન સ્ત.	"	૧૦
"	" ના આવશ્યક સ્ત.	"	૧૩
"	" ના ગુણસ્થાન વીર સ્ત.	"	૧૨
૧૭૧૧	નવ્યગુણપર્યાય રાસ	યશોવિજય	૨૮
"	વિદ્યાવિલાસ ચો.	જિનહર્ષ	૮૨, ૯૭
લ. "	નવ્યગુણ પર્યાય રાસ	લે. નયવિજય	૩૦
૧૭૧૧	ચંદનમલયાગિરિ ચો.	સુમતિહંસ	૧૪૦'
"	ઉપધાનવિધિ સ્ત.	ઉત્તમચંદ	૧૪૨
૧૭૧૧	વૈદર્ભી ચો.	અભયસોમ	૧૪૨
"	ઉપપદી	લાભવર્દન	૨૧૩
૧૭૧૧ થી ૧૭૧૭ }	ચંદ રાજ રાસ	વિદ્યારૂચિ	૧૬૯,
૧૭૧૨	ત્રિભુવનકુમાર રાસ	ઉત્તમસાગર	૧૪૭
"	નયોવીસી	આણુદવર્દન	૧૪૯
"	પાર્શ્વનાથ છંદ	લખિંધરૂચિ	૧૫૦
"	જીવવિચાર સ્ત.	વૃદ્ધિવિજય (૧)	૧૫૦
૧૭૧૩	નવતત્ત્વ વિચાર સ્ત.	વૃદ્ધિવિજય (૧)	૧૫૧
"	અર્હનક મુનિ પ્રથમ	નયપ્રમોદ	૧૫૨

„	સીમંધર વિનતિ	અમીચંદ	„
„	ગજસિંહ રાસ	શુભવિજય (૨)	૧૭૯
૧૭૧૩	પદ્મી +વિજયદેવસૂરિ સ.	સૌભાગ્યવિજય (૧)	૧૮૦
„	„	મેઘવિજય	૧૮૮
૧૭૧૪	મંગલકલશ ચો.	જિનહર્ષ	૮૨
„	ગુણાવલી ગુણકરંડ રાસ	ગજકુશલ	૧૫૩
„	જંખૂસ્વામી રાસ	પદ્મચંદ્ર	૧૫૫
૧૭૧૫	ધમ્મિલ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૫૯
લ.૧૭૧૫	શ્રીપાલ રાસ		૧૩૦
૧૭૧૫	શીલપ્રકાશ રાસ	પદ્મવિજય (૨)	૧૫૮
૧૭૧૫	પદ્મી +રાજસાગર નિર્વાણુ રાસ	તિલકસાગર	૧૮૩
૧૭૧૬ (?)	+જગદુપ્રબંધ રાસ	કેસરકુશલ	૧૫૮, ૧૭૪
૧૭૧૬	૧૭૦૦ જિનનામ સ્ત.	દેવવિજય	૧૫૮
„	અંજનાસુંદરી સ.	કર્ત્તા અને લે.	૨૦૯
		માનવિજય	
લ.૧૭૧૭	ધન્ના ચો.		૮૧
૧૭૧૭	ચિત્રસેન પદ્માવતી રાસ	હસ્તિરચિ	૧૮૪
„	+ઝંઝરિયા મુનિ સ.	„	૧૮૬
૧૭૧૯	ધલાચીકુમાર ચો.	જ્ઞાનસાગર	૬૧
„	સુરસુંદરી રાસ	ઉદયસૂરિ	૧૮૬
„	+ત્યાપારી રાસ	જિનદામ શ્રાવક	૧૮૭
૧૭૨૦	શાતિનાથ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૬૩
„	શ્રી નિર્વાણુરાસ (ઐ).	સુમતિવલ્લભ	૨૦૨
લ.૧૭૨૧	પહેલાં રાજસાગરસૂરિ નિર્વાણુ રાસ (ઐ.)	હેમસૌભાગ્ય	૩૩૮
૧૭૨૧	સાધુવંદણા	યશોવિજય	૩૦
„	ચિત્રસંભૂતિ ચો.	જ્ઞાનસાગર	૬૪

„	ધન્ના અણુગાર સ.	„	૬૬
„	સ્થૂલભદ્ર રાસ (નવરસો)	„	૬૬
„	નક્યવન્ના (કૃતપુણ્ય રાસ)	જયરંગ	૧૬૫
„	નપાર્શ્વનાથ નામમાલા	કર્તા અને લે. મેઘવિજય	૧૮૯
„	નવસ્તુપાલ તેજપાલ રાસ	મેરૂવિજય (૧)	૧૯૦
લ. „	પાર્શ્વપ્રગંધ	લે. કર્તા જ્ઞાનકુશલ	૧૭૯
૧૭૨૨	નવપદ (શ્રીપાલ) રાસ	મેરૂવિજય (૧)	૧૯૨
„	શ્રીપાલ રાસ	મહિમાઉદય	૧૯૩
„	નૈત્યપરિપાટી	મહિમામૂરિ	૧૯૫
„	ભાવીની કર્મરેખારાસ	વીરવિમલ	૧૯૬
લ. „	„	લે. ધીરવિમલ	૧૯૬
૧૭૨૨	પ્રભોધચિતામણિ રાસ	સુમતિરંગ	૧૯૭.
„	નશત્રુંજય તીર્થમાલા	વિનીતકુશલ	૨૦૪
„	નશત્રુંજય સ્તં	„	૨૦૫.
૧૭૨૨ (?)	વિક્રમાદિત્ય ચરિત્ર	માનવિજય	૨૦૯
„	૨૮ લઘિ સ્તં	ધર્મવર્દન	૩૪૪
૧૭૨૨ } (? ૧૭૪૪)	પ્રતિક્રમણ સ.	યશોવિજય,	૩૧
„	૧૧ અંગ સ.	„	૩૨.
૧૭૨૩	રામચંદ્ર લેખ	જ્ઞાનસાગર	૬૭.
„	૯૦૦ કન્યા યો. } વિક્રમ ખાપરા યો. }	જિનહર્ષ	૮૩
„	વિક્રમચરિત્ર ખાપરા યો.	અભયસોમ	૧૪૩
„	વિક્રમ, યો.	લાભવર્દન=લાલચંદ	૨૧૦
૧૭૨૪	આપાદભૂતિ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૬૭.
„	પરદેશીરાગ રાસ	„	૭૦
„	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી)યો., અભયસોમ		૧૪૪

„	વિક્રમાન્તિય રાસ	પરમસાગર	૨૧૭
„	વિક્રમસેન ચો.	માનસાગર	૨૨૦
„	અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ	તત્ત્વવિજય	૨૨૪
„	ચોવીસી	„	૨૨૭
„	ચંદનગાઢા ચો.	ગુણસાગર	૨૨૮
૧૭૨૫	નંદિષેણુ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૭૧
„	જિનપ્રતિમા હુડી	જિનહર્ષ	૧૧૫
	સીતામુદ્રડી	„	૧૧૪
૧૭૨૫	જિતારીરાગ રાસ	તેજમુનિ	૧૩૨
„	ભુવનાનંદ ચો.	સમયકીર્તિ	૨૨૮
૧૭૨૫	અક્ષરમત્રીશી	મહેશ	૨૩૦
„	મુનિપતિ ચરિત્ર	ધર્મમંદિર	૨૩૪
„	નંદિષેણુ મુનિ	જિનદેવસૂરિ	૨૪૩
„	ધના ચો.	જિનદત્તસૂરિ	„
„	રત્નહાસ ચો.	લક્ષ્મીવલ્લભ	„
„	અમરકુમાર ચરિત્ર	„	„
૧૭૨(૪)૫	સાગરદત્તરાસ	હીરાણુંદ	૨૪૯
૧૭૨૬	શ્રીપાલરાસ	જ્ઞાનસાગર	૭૩
„	રાજસિંહ રાસ	યશોનંદ	૨૩૦
„	નયચક્ર રાસ	હેમરાજ	૨૪૬
„	ભક્તાગર ભાષા	„	„
૧૭૨૬	હરિબલ રાસ	જીતવિજય	૨૪૬
લ. „ આ.	„	„ શિ. જસવિજય	૨૪૭
૧૭૨૭	+આર્દ્રકુમાર ચો.	જ્ઞાનસાગર	૭૬
„	ધનાચારિત્ર	„	૭૯
„	શાંખપ્રધુમ્ન રાસ	„	૭૯
૧૭૨૭	માનતુંગમાનવતી ચો.	અભયસોમ	૧૪૭

“	”	હરિકેસી સાધુસંધી	સુમતિરંગ	૨૦૧
”	”	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ	લક્ષ્મીવલ્લભ	૨૪૩
૧૭૨૭		ઉપદેશરત્ન કોશ =અમૃતમુખી ચો. }	હીરાણુંદ	૨૪૮
”	”	રોહિણી ચોઢાળ	વિજયસૂરિ	૨૫૧
”	”	શ્રીપાળ મયણાસુંદરી રાસ	લક્ષ્મીવિજય	૨૫૧
”	”	ઋપભ સ્તં	તેજ	૩૦૧
”	”	ધનાશાલિભદ્ર રાસ	જિનવિજય (૨)	૨૪૧
લ. ૧૭૨૭		આપાઢભૂતિ રાસ	લે. સુંદરસાગર	૬૯
૧૭૨૮ આ.		સાતનય રાસ	માનવિજય (૩)	૨૩૨
૧૭૨૮		લીલાવતી રાસ	લાભવર્ધન	૨૦૩
”	”	શંખેશ્વર મોટું સ્તં.	ધર્મમંદિર	૨૪૨
”	”	પાંડવ ચરિત્ર રાસ	માનવિજય (૪)	૨૫૩
”	”	નકર્મવિપાક જાંબુપૃષ્ઠા રાસ	વીરજી	”
”	”	શ્રીપાલ રાસ	ઉદયવિજય	૨૫૫
”	”	લીલાવતી રાસ	કુશલધીર	૨૫૬
”	”	નરતનચૂડ રાસ	કનકનિધાન	૨૬૩
”	”	ચંદ્રલેખા રાસ	મતિકુશલ	૨૬૫
”	”	કુલધ્વજ રાસ	ઉદયસમુદ્ર	૨૬૮, ૫૬૦
”	”	સાધુવદના	નયવિમલ=જ્ઞાનવિમલ	૩૧૦
લ. ”	”	નંદિષેણુ ચો.	લે. વિનીતકુશલ	૭૩
લ. ”	”	સુમતિકુમતિ સ્તં	માનવિજય (૩)	૨૩૩
૧૭૨૯		નપુણ્યપ્રકાશ સ્તં	વિનયવિજય	૧૨
”	”	નશીયલ નવવાડ સ્તં	જિનહર્ષ	૮૪
૧૭૨૯		ભોજચરિત્ર ચો.	કુશલધીર	૨૬૦
”	”	ન૧૪ ગુણુસ્થાન સ્તં	ધર્મવર્ધન	૩૪૪
”	”	નઅઢીકીપ સ્તં	”	૩૪૫

લ. ૧૭૨૯	ધર્મનાથ સ્ત૦		૧૧
" "	ધર્મિભલ રાસ		૬૧
" "	ઉપદેશરત્નકોશ= } અમૃતમુખી ચો. }	લે. મનોહર	૨૪૯
૧૭૩૦ આ-	દશવૈકલિક સ.	વૃદ્ધિવિજય (૨)	૨૭૦
૧૭૩૦	સનતત્યકી રાસ	જ્ઞાનસાગર	૭૭
"	શખેશ્વર સ્ત૦	વૃદ્ધિવિજય (૨)	૨૭૧
"	રોહિણી ચો.	કર્મસિંહ (૨)	૨૭૧
"	રાત્રિભોજનપરિહાર રાસ	અમૃતસાગર (૧)	"
"	મૃગાકલેષા રાસ	વિવેકવિજય (૨)	૨૭૩
"	વજ્રગજ દેવરાજ ચો.	વિનયલાભ	૩૪૬
લ. "	શ્રીપાલ રાસ		૭૫
"	"		૭૫
૧૭૩૧	અધ્યાત્મઆવની	જિનરંગ	૨૭૩
"	ઉત્તમકુમાર ચો.	તત્ત્વહંસ	૨૭૫
"	નંદબત્રીશી	કર્તા અને લે. નિત્ય-	
"	"	સૌભાગ્ય	૨૭૬
"	પંચાખ્યાન ચો. (કર્મરેખા	નિત્યસૌભાગ્ય	૨૮૧
"	ભાવિની ચો.)		
"	સંયોગ અતીતી	માન	૨૮૨
"	ગણિતસાર ચો.	આણુંદ	૨૮૩
"	શત્રુજય સ્ત૦	ક્ષમાસાગર	"
લ. ૧૭૩૧	શ્રીપાલ મયણાસુંદરી રાસ	લે. કર્તાશિષ્ય લક્ષ્મી-	
		વિજય	૨૫૨
૧૭૩૨	પંચકારણ સ્ત૦	વિનયવિજય	૧૩
"	મંગલકલશ રાસ	વિષ્ણુધવિજય	૨૭૮
"	ઈદ્રિમાનુ...ચો.	સુખસાગર	૨૮૭
"	ચોવાસી	"	૨૮૯

૧૭૩૨	ગૌતમસ્વામી રાસ	શાંતિદાસ શ્રાવક	૨૯૦
„	અનિરુદ્ધ હરણુ	જયસાગર (દિ.)	૨૯૧
„	૧૨૪ અતિચારમય વીર સ્તં	વિનીતવિજય	૨૯૩
„	શ્રીપાળ રાસ	માણિક્યસાગર	૨૯૪
„	રત્નપાળ રાસ	સુરવિજય	૨૯૪
લ. ૧૭૩૨	ધમ્મિલ રાસ		૬૧
„ „	શ્રીપાલ રાસ		૭૬
„ „	ગૌતમસ્વામી રાસ		૨૯૧
„ „	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચો. લે. કૃતેકુશલ		૧૪૬
૧૭૩૨(૧૭૩૪)	નિશ્ચલ વ્યવહારશાંતિ સ્તં	યશોવિજય	૩૭
„ „	દશમત સ્તં	„ (?)	૫૫
„ (૧૭૩૬)	મૌન એકાદશી ૧૫૦ કલ્યાણુક સ્તં	„	૩૩
૧૭૩૩	નસમક્રિત છરથાન સ્વરૂપ સં	યશોવિજય	૩૪
„	નમહાવીર (હુંડી) સ્તં	„	૩૬
„	વીર સ્તં	તેજ	૩૦૧
„	શાંતિ સ્તં	„	„
લ. „	ભુવનાનંદા ચો.	લે. રંગવિજય	૨૨૯
૧૭૩૪	પહેલાં નરભવદશ દષ્ટાંત સ.	જ્ઞાનવિમલ	૩૧૨
„ આ.	ધનાશાલિભદ્ર ચો.	ચંદ્રવિજય (૧)	૩૦૨
૧૭૩૪	બાર વ્રતવિચાર	પદ્મનિધાન	૨૯૬
„	જયવિજય પ્રબંધ	જિનવિજય (૧)	૨૯૭
„	એકાદશાંગ સ.	નિત્યવિજય	૨૯૯
„	૨૪ જિન સ્તં	તેજ	૩૦૧
„	જયુકુમાર રાસ	ચંદ્રવિજય (૨)	૩૦૩
લ. ૧૭૩૪	ચિત્રસંભૂતિ ચો.		૬૬
„ „	જયુકુમાર રાસ		૩૦૫
૧૭૩૫	આંતરા સ્તં	તેજસિંહ	૪૦૦

અહરમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૧૯

,,	રત્નપંચવીસી રત્નચૂડ યો.	તેજપાલ	૩૦૫
લ. ૧૭૩૫	ધમ્મિલ રાસ		૬૨
,,	દીપ્તભાનુ...યો.	લે. કર્તા સુખસાગર	૨૮૯
૧૭૩૬	જ્ઞાતાસૂત્ર સં	જિનહર્ષ	૮૫
,,	સમકિતસિત્તરી	,,	,,
૧૭૩૬	+શાંતિ સ્તં	જ્ઞાનવિમલ	૩૧૪
,,	સુરસુંદરી રાસ	ધર્મવર્દન	૩૪૧
	અમરસેન વૈરસેન રાસ	,,	૩૪૦
	શનિશ્વર વિક્રમ યો.	,,	,,
૧૭૩૬	ધના રાસ	દયાતિલક	૩૫૦
,,	યોગ રત્નાકર યો.	નયનશેખર	૩૫૧
,,	મત્સ્યોદર રાસ	રચિરવિમલ	૩૫૨
,,	કેશવદાસ બાવની	કેશવદાસ	૩૫૪
૧૭૩૬	હાઆરા સ્તં	આણુદરચિ	૩૫૪
,,	ચંદનમલયાગિરિ રાસ	અજીતચંદ	૩૫૫
લ. ૧૭૩૬	શ્રીપાલ રાસ	લે. અમૃતકુશલ	૭૫
,,	સમકિતસિત્તરી		૮૫
,,	ત્રિભુવનકુમાર		૧૪૯
૧૭૩૭	શુકરાજ રાસ	જિનહર્ષ	૮૫
,,	ગુરૂ રાસ (ઐ.)	જ્ઞાનકીર્તિ	૩૦૬
,,	મૌન એકાદશી સ્તં	ભાનુ (ણ) વિજય	૩૫૬
૧૭૩૮	ભગવતી સૂત્ર સં	વિનયવિજય	૧૫
	અધ્યાત્મગીતા, ચોવીસી, વિનય		
	વિલાસ, વીસી	,,	૧૫-૧૬
૧૭૩૮	+શ્રીપાલ રાસ	વિનયવિજય તથા	
		યશોવિજય	૧૭
,,	જસરાજબાવની	જિનહર્ષ	૧૧૬

„	રાત્રિભોજન ચો.	લક્ષ્મીવલ્લભ	૨૪૫
„	હરિવંશ ચરિત્ર	આણંદ	૨૮૪
„	૧૦ પથખાણુ સ્ત૦	રામચંદ	૩૦૭
„	નગંબૂ રાસ	જ્ઞાનવિભક્ષ	૩૧૫
„	દેવરાજ વછરાજ ચો.	કનકવિલાસ	૩૫૭
લ. „	રત્નપાળ રાસ	લે કનકસોમ	૨૯૬
૧૭૩૯	નગંબૂરાસ	યશોવિજય	૪૦
„	ચિત્રસેન પદ્માવતી ચો.	દીપસૌભાગ્ય	૩૬૯
„	ચોવીસી	મેઘવિજય	૩૫૯
„	નરત્નકીર્તિ ચો. (ઐ.)	સુભતિવિજય	૩૮૩
લ. ૧૭૩૯	ચિત્રસેન પદ્માવતી ચો.	લે. મોહનવિજય	૩૭૧
૧૭૪૦	પહેલાં ચોવીસી	જ્ઞાનસાગર (૨)	૩૬૪
૧૭૪૦(૪૨)	શ્રીપાદ રાસ	જિનહર્ષ	૮૬
૧૭૪૦	દયાદીપિકા ચો.	ધર્મમંદિર	૨૩૬
„	સુરસુંદરી રાસ	આનંદસુરિ	૩૫૯
„	શ્રીપાદ ચરિત્ર	હરખચંદ	૩૫૯
લ. ૧૭૪૦	શ્રીપાદ રાસ	લે. વૃદ્ધિકુશલ	૭૫
લ. „	„		૧૯૩
લ. „	નગર્હનકરાસ	લે. વિજયાનંદ	૧૨૫
૧૭૪૧ આ.	સુરપ્રિયકુમાર રાસ	લક્ષ્મીરત્નસુરિ	૩૬૧
૧૭૪૧	રત્નસિંહ રાજર્ષિ રાસ	જિનહર્ષ	૮૭
„	અવંતિ સુકુમાલ સ.	„	૮૯
„	નગ્રપ્રાધર્મિતામણિ- મોહવિવેકરાસ }	ધર્મમંદિર	૨૩૭
„	નખેમા હડાલીયા રાસ (ઐ.)	લક્ષ્મીરત્ન	૩૬૦
„	પરદેશી મંબંધ	તિલકચંદ	૩૬૧
„	બાહુબંધ સ.	પ્રાગણ	૩૬૨

અઢારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૨૬

૧૭૪૨	નાનો શ્રીપાળ રાસ	જિનહર્ષ	૮૮
„	+કુમારપાળ રાસ	„	૯૦
„	ધર્મપ્રુદ્ધિ પાપપ્રુદ્ધિ રાસ	લાભવર્ધન	૨૧૫
„	પરમાત્મપ્રકાશ યો.	ધર્મમંદિર	૨૪૦
„	ચિત્રસંભૂતિ સ.	જીવરાજ	૩૬૨
„	+ભીમજી યો. (ઐ.)	કીતિસાગર શિ.	૩૬૩
લ. „	રત્નચૂડ યો.		૩૦૬
૧૭૪૩	+૨૧ પ્રકારી પૂજા	જ્ઞાનસાગર શિ.	૩૬૪
„	+અષ્ટપ્રકારી પૂજા	„	૩૬૫
લ. „	ચાવડ્યા શુકસેલગ યો.	લે. સમયમાણિક્ય	૧૨૭
„	સઝાય સંઝહ	કર્તા-માનવિજય (૩)	૨૩૪
૧૭૪૪	અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ	જિનહર્ષ	૯૪
„	ચંદનમલયાગિરી રાસ	„	૯૪
„	હરિશ્વર રાસ	„	૯૫
લ. „	ચંદનામલયાગિરી રાસ	કર્તા. લે. જિનહર્ષ	૯૫
૧૭૪૫	ઉત્તમકુમાર રાસ	જિનહર્ષ	૯૦
„	વીશી	„	૧૧૩
„	વીરભાણુ ઉદયભાણુ રાસ	કુશલસાગર (કેશવ)	૩૬૬
„	વિદ્યાવિદ્યાસ (પવાડો) રાસ	અમરચંદ	૩૭૩
„ આ૦	સુજસવેલી	કાંતિવિજય	૧૮૧
૧૭૪૬	+હરિચંદ માધી રાસ	જિનહર્ષ	૯૬
„	+કાન્દક કહિયારો રાસ	માનસાગર	૨૨૨
„	નૃતીર્થમાલા	શીલવિજય	૩૭૪
લ. „	જિતારી રાજ રાસ	લે. દાકુર	૧૩૪
૧૭૪૭ આ.	+વૃદ્ધિસાગર રાસ (ઐ.)	દીપસૌભાગ્ય	૩૮૧
૧૭૪૭	ચંદનમલયાગિરી રાસ	યશોવર્ધન	૩૭૬
લ. „	ગત્યોદર રાસ		૩૫૪

૧૭૪૮	+વીરસ્થાનક રાસ	નિનહર્ષ	૯૮
"	મૃગાંકલેખા રાસ	"	૯૯
"	સીમંધર' સ્તં	તેજ	૩૦૨
૧૭૪૮ (?)	ગુણમંજરી વરદત્ત ચો.	ઋષભસાગર	૩૮૦
	વિદ્યાવિલાસ રાસ	"	"
લ. ૧૭૪૮	+તીર્થમાલા		૩૭૮
૧૭૪૯ પહેલા	+આદિનાથ શલોકો	વિનીતવિમલ	૩૮૩
૧૭૪૯	સુદર્શન રાસ	કર્તા અને લે. નિનહર્ષ	૧૦૦
"	જંબુસ્વામી રાસ	ઉદયરાત્ન	૩૮૬
"	શાશ્વતાશાશ્વત તીર્થમાલા	ભાનુ (ણ) વિજય	૩૫૬
"	+મંગલકલશ રાસ	દીપ્તિ (પ)વિજય	૪૧૫
લ. ૧૭૪૯	આપાદભૂતિ રાસ	લે. કુંગરસાગર	૬૯
" "	૨૪ નિનસ્તં		૧૫૮
" "	+ભીમજી ચો. (ઐ.)	લે. મોહનસાગર	૩૬૪
૧૭૪૯ પછી	+વિજયપ્રભ નિર્વાણ સ.	વિમલવિજય	૪૧૭
૧૭૫૦	+આરત્ત ટીપ રાસ	જ્ઞાનવિમલ	૩૧૮
૧૭૫૦	રાત્રિભોજન ચો.	કમલહર્ષ	૩૮૫
"	તીર્થમાલા સ્તં	સૌભાગ્યવિજય (૨)	૪૧૮
"	+અક્ષર યત્રીશી	હિંમત	૪૧૯
"	+શીલવતી રામ	નેમવિજય	૪૪૯
લ. ૧૭૫૦	શ્રીપાલ રાસ		૭૫
૧૭૫૧ પહેલાં	દીવાલી કરૂપ વાતિક ગદ્ય	નિનહર્ષ	૯૦
૧૭૫૧	અજિતસેન કનકાવતી રાસ	"	૧૦૦
"	ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ	"	૧૦૩
"	મહાખલ મલયસુંદરી રાસ	"	૧૦૫
"	ગુણાવલિ રાસ	નિનવિજય (૨)	૪૨૦
"	હરિખલ ચો.	"	૪૨૧

અઢારમી સદી. જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૨૩

૧૭૫૧	પાંચર્થદ્રિય યો.	બાલ	૪૨૧
લ. ૧૭૫૧	દીવાલીકૃષ્ણ વાતિક ગદ્ય		૯૦
„	+અર્હન્નક રાસ	લે. માનરત્ન	૧૨૫
„	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી)યો.	લે. લાલચદ	૧૪૬
૧૭૫૨	ઉત્તમકુમાર ચરિત્ર	વિનયચંદ્ર	૪૨૩
	ધ્યાનામૃત રાસ	„	„
	મયણુરેહા રાસ	„	„
૧૭૫૨	ઋષિદત્તા યો.	પ્રીતિસાગર	૪૨૪
લ. ૧૭૫૨	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ		૨૪૪
લ. „	લીલાવતી રાસ	લે. પ્રભુકુશલ	૨૬૦
લ. ૧૭૫૩	છવવિચાર પ્રકરણ		૧૪૧
„ „	ત્રિભુવનકુમાર રાસ	લે. કેસરવિજય	૧૪૯
૧૭૫૪	+આશોચણુ સ્ત.	ધર્મવર્દન	૩૪૬
૧૭૫૪ (?)	+નર્મદાસુંદરી રાસ	મલિવિજય	૪૨૮
૧૭૫૪	+સૂક્તિમાલા	કેસરવિમલ	૪૪૨
„	+નેમિ આરમાસ	નેમવિજય	૪૫૦
„	જિનકલ્યાણુક સ્ત.	ઋદ્ધિવિજય	૫૨૩
લ. „	વિદ્યાવિલાસ રાસ	લે. અમરવિજય	૯૮
૧૭૫૫	+શત્રુંજય માહાત્મ્ય રાસ	કર્તા અને લે. જિનહર્ષ	૧૦૬
„	અષ્ટપ્રકારી પૂજા	ઉદયરત્ન	૩૮૯
„	+તીર્થમાલા	જ્ઞાનવિમલ	૩૧૯
„	૧૧ અંગ સ.	વિનયચંદ્ર	૪૨૩
„	શત્રુંજય સ્ત.	„	„
„	નવકાર રાસ	ગોડીદાસ	૪૨૪
„	હરિવાહનરાગ રાસ	મોહનવિજય	૪૩૦
લ. „	સુરસુંદરી રાસ		૧૮૬
„ „	વૃદ્ધિસાગર રાસ (ઐ.)	લે. રૂપવિજય	૩૭૨

૧૭૫૬	+સત્યવિજય નિવણિરાસ [ઐ] જિનહર્ષ	૧૦૭
"	વંકચૂલ રાસ	૪૪૪
"	અષ્ટાપદ સ્ત.	૪૪૫
"	+ઝાંઝરીઆ મુનિ સ.	૫૧૦
૧૭૫૭	રત્નચૂડરાસ	૧૦૮
"	દશાર્ણભદ્ર ચો.	૩૪૪
૧૭૫૮	પહેલાં કર્મસ્ત	૪૪૭
૧૭૫૮	અભયકુમાર રાસ	૧૦૮
"	+સામાયિક દોષ સ.	૪૪૭
"	છ આરા ચો.	૪૪૮
"	વહરાજ રાસ	૪૫૧
લ. "	પદ્મિની ચરિત્ર	૧૩૭
લ. "	હરિવાહન રાસ	૪૩૨
લ. "	કર્મસ્તવ	લે. અજબસાગર ૪૪૭
૧૭૫૯	રાત્રિભોજન પરિહાર (અમરસેન જયસેન) રાસ }	જિનહર્ષ ૧૦૯
"	રત્નસાર વૃષરાસ	" ૧૧૦
"	વયરસ્વામી સ.	" ૧૧૧
"	સ્થૂલભદ્ર સ.	" ૧૧૨
"	" નવરસો	ઉદયરત્ન ૩૯૧
"	+શંખેશ્વર સ્ત.	" ૩૯૩
લ. "	+ચોવીસી	લે. આણુંદવિજય ૧૪૯
" "	ચંદનમલયાગિરિ રાસ	લે. બાલા ૩૮૦
૧૭૬૦	જંબુસ્વામિ રાસ	જિનહર્ષ ૧૧૨
"	+રત્નપાલ રાસ	મોહનવિજય ૪૩૨
"	+માનવુંગ માનવતી રાસ	" ૪૩૫
"	ત્રેમરાજુલ બારમાસ	દેવવિજય (૩) ૫૦૦

૧૭૬૦	તેજપાલ રાસ	રામવિજય (૨)	૫૪૬
લ. ,	ચંદ્રલેખા ચો.	લે. ક્ષેમવિમલ	૨૬૬
લ. ,	એકાદશાંગ સ.	લે. દેવવિજય	૨૬૯
લ. ,	ચોવીસી		૩૬૪
૧૭૬૧	નર્મદાસુંદરી સ.	કર્તા અને લે. જિનહર્ષ	૧૧૨
,,	આરામશોભા રાસ	,,	૧૧૩
,,	મુનિપતિ રાસ	ઉદયરત્ન	૩૯૩
,,	લલિતાંગ રાસ	દાનવિજય	૪૪૫
,,	૨૪ જિન સ્ત.	ખેમચંદ	૪૫૫
,,	+અભયકુમાર રાસ	કર્તા અને લેખક	
		લક્ષ્મીવિજય	૪૫૬
,,	સુભંગલાચાર્ય ચો.	લઘ્વિવિજય (૨)	૪૫૮
,,	રત્નસાર તેજસાર રાસ	ગંગ	૪૫૯
લ. ૧૭૬૧	વીશી	કર્તા અને લે. જિનહર્ષ	૧૧૩
,,	પદ્મિની ચરિત્ર	લે. પુન્યસાગર	૧૩૮
,,	૨૪ જિન સ્ત.	લે. વીરચંદ્ર	૪૫૬
૧૭૬૨	વસુદેવ રાસ	જિનહર્ષ	૧૧૪
૧૭૬૨	રાજસિંહ (નવકાર)રાસ	ઉદયરત્ન	૩૯૫
,,	પ્રશ્નોત્તર ચો.	જિનસુંદરસૂરિ	૪૬૨
લ. ,	અજિતસેન કનકાવતી રાસ	લે. વાહલચંદ્ર	૧૦૩
,,	રત્નસાર નૃપરાસ		૧૧૧
૧૭૬૩	+અક્ષયચર્ય નવવાડ સ.	ઉદયરત્ન	૩૯૮
,,	પુન્યપાલ ગુણસુંદરી રાસ	મોહનવિજય	૪૩૮
લ. ,	અજિતસેન કનકાવતિ રાસ		૧૦૩
,,	સંયોગ બત્તીશી		૨૮૨
૧૭૬૪	જંબુ રાસ	લાધા સાહ	૪૯૭
લ. ,	શાંતિનાથરાસ	લે. કેસરવિજય	૬૪

૧૭૬૫	નવીસ સ્થાનક રાસ	લે. નયકલશ	૯૯
૧૭૬૫	પારવંત રાસ	ઉદયરત્ન	૩૯૮
૧૭૬૫	અધ્યાત્મસારમાલા	નેમિદાસ શ્રાવક	૪૬૭
૧૭૬૫	ચંદ્રલેખા ચો.	લે. ખેતસિંહ	૨૬૭
૧૭૬૫	હરિવાહન ચો.	ઝાંઝણુ	૪૬૬
૧૭૬૬	મલયસુંદરી રાસ (વિનોદવિદ્યાસ રાસ)	ઉદયરત્ન	૩૯૯
૧૭૬૬	ગોડી પ્રભુગીત	કીર્તિવિજય	૪૬૬
૧૭૬૬	અધ્યાનમાલા	નેમિદાસ શ્રાવક	૪૬૮
૧૭૬૬	અધ્યાનદીપિકા ચો.	દેવચંદ્ર	૪૭૮
૧૭૬૬	સમ્યક્ત્વ વીર રત્ન.	ન્યાયસાગર	૫૪૨
૧૭૬૬	ધર્મદત્ત ઋષિરાસ	રત્નવિજય (૨)	૫૪૬
૧૭૬૬	ચંદ્રલેખા રાસ	લે. હીરકુશલ	૨૬૬
૧૭૬૭	પાંડવચરિત્ર ચો.	લાભવર્દન	૨૧૫
૧૭૬૭	યશોધર રાસ	ઉદયરત્ન	૪૦૧
૧૭૬૭	નંદીલાવતી સુમતિવિદ્યાસરાસ	,,	૪૦૪
૧૭૬૭	નેમરાજિમતિ પારમાસ	તેજસિંહ (૨)	૪૬૮
૧૭૬૭	વિક્રમ કનકાવતી રાસ	કાન્તિવિમલ	૪૬૮
૧૭૬૭	દ્રવ્યપ્રકાશ ભાષા	દેવચંદ્ર	૪૮૦
૧૭૬૮	રત્નસાર તેજસાર રાસ	લે. વિજયકર્ણુ	૪૬૧
૧૭૬૮	અર્ધમૃદ્ધિ પાપમૃદ્ધિ રાસ	ઉદયરત્ન	૪૦૬
૧૭૬૮	કામઘટ રાસ	નેમવિજય	૪૫૩
૧૭૬૮	અમરસેન વયરસેન ચરિત્ર	શુભસાગર	૪૭૧
૧૭૬૮	કીસન (ઉપદેશ) બાવની	કીસન	૪૭૨
૧૭૬૯	નયવિજય પ્રબંધ	,,	૨૯૮, ૨૯૯
૧૭૬૯	શત્રુનયતીર્થ રાસ	ઉદયરત્ન	૪૦૭
૧૭૬૯	અભુવનભાતુ કેવલીરાસ	,,	૪૦૭

અઢારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ,

૬૨૭

”	શીતલનાથ સ્ત.	દેવવિજય (૩)	૫૦૦
”	હરિખલ માધીરાસ	ભાવરત્ન	૫૦૪
”	ગુણુજિન રસ	વેણુરામ	૫૧૨
”	+વૃદ્ધિવિજય રાસ (ઐ).	સુખસાગર	૫૧૩
”	એકાદશી સ્તં	કાંતિવિજય (૨)	૫૩૦
લ. ”	નાનો ઓપાલ રાસ		૮૯
” ”	વિક્રમચરિત્ર ખાપરા ચો.		૧૪૪
૧૭૭૦	+શ્રીચંદ્રકેવલી (આનંદમંદિર)		
	રાસ	જ્ઞાનવિમલ	૩૨૦
	રણસિંહ રાજર્ષિરાસ	”	૩૨૪
૧૭૭૦	+શાલિભદ્ર શલોકો	ઉદયરત્ન	૪૦૯
	+તેમનાથ ”	”	”
૧૭૭૦	ધ્વજભુજંગ ચો.	લખિસાગર (૨)	૫૧૪
લ. ”	શ્રીપાલરાસ		૭૫
લ. ”	પંચાખ્યાન ચો.	લે. યશશ્વંદ્ર	૨૮૨
૧૭૭૧	ચદનમલયાગિરિ ચો.	ચતુર	૫૧૫
”	+જેસલમેર ચૈલપાટી	જિનસુખ	૫૧૬
”	ખાહુખલ સ.	રામવિજય (૧)	૫૨૧
લ. ”	પદ્મિની ચરિત્ર	લે. ગાંગજી	૧૩૮
” ”	વિક્રમાદિત્યરાસ		૨૧૯
” ”	+આનંદમંદિર રાસ	લે. સુખસાગર	૩૨૩
૧૭૭૨	સમભગી વીરસ્ત.	દાનવિજય	૪૪૬
”	ગજસિંહ રાસ	ગંગવિજય	૫૧૭
”	ગોડીપાસ સ્તં	રામવિજય (૧)	૫૨૨
”	રોહિણીરાસ	ઋદ્ધિવિજય	૫૨૩
લ. ”	+વૃદ્ધિસાગર રાસ (ઐ.)		૩૭૩
૧૭૭૩	ચોવીસી	નેમિદાસ આવક	૪૬૮

.,	વીરકલ્યાણ સ્ત.	રામવિજય (૧)	૫૨૨
	ચોવીસી	,,	,,
લ. ૧૭૭૩	શ્રીપાલરાસ		૭૬
,, ,,	પદ્મિની ચરિત્ર	લે. ન્યાનવિજય	૧૩૮
,, ,,	વિક્રમસેન રાસ		૨૨૨
,, ,,	ચંદ્રલેખા ચો.		૨૬૬
,, ,,	હરિવાહન રાસ	લે. જિનવિજય	૪૩૨
૧૭૭૩ પછી	+વિજયરત્નસૂરિ રાસ	રામવિજય (૧)	૫૨૩
૧૭૭૪	+અશોકચંદ્ર રોહિણી રાસ	જ્ઞાનવિમલ	૩૨૫
	કલ્પવ્યાખ્યાન	,,	૩૨૮
	ચોવીસી	,,	૩૩૨
	દીવાળી ને ગણધર વંદન	,,	,,
	મૌન એકાદશી વંદન તથા		
	અનેક બાળાવબોધ વગેરે	,,	૩૩૩-૩૩૮
૧૭૭૪	સમ્યક્ત્વ સ્ત. સ્વોપજ્ઞાલા.	ન્યાયસાગર	૫૪૩
૧૭૭૫	શ્રેણિક રાસ	વલ્લભકુશલ	૫૨૪
,,	+મહાત્મલ મલયસુંદરી રાસ	કાંતિવિજય (૨)	૫૨૬
લ. ,,	+જંબુ રાસ		૩૧૭
લ. ,,	+અશોકચંદ્ર રાસ		૩૨૮
૧૭૭૬	+આગમસાર ગદ્ય	દેવચંદ્ર	૪૮૨
,,	ચંદન મલયાગિરિ ચો.	કેસર	૫૩૩
,,	વાસુપૂજ્ય સ્તંભ	નિત્યલાભ	૫૩૮
૧૭૭૭	+કુસુમશ્રી રાસ	ગંગવિજય	૫૧૯
,,	+અધ્યત્પકલ્પદ્રુમ ચો.	રંગવિલાસ	૫૩૪
૧૭૭૮	રૂપસેનકુમાર રામ	દેવવિજય (૨)	૫૦૧
,,	ચોવીસી	કાંતિવિજય (૨)	૫૨૯
લ. ,,	ચોવીસી		૫૨૯

૧૭૭૯	ભાભાપાર્શ્વનાથ સ્ત.	ઉદયરત્ન	૪૧૨
”	આપ્પુરાજ સ્ત.	પ્રેમચંદ	૫૩૬
”	જયસેનકુમાર ચો,	ગજવિજય	૫૫૩
લ. ”	શાંતિનાથ રાસ	લે. રત્નવિજય	૬૪
લ. ”	મત્સ્યોદ્ધર રાસ	લે. ગંગવિજય	૩૫૩
૧૭૮૦	માનતુંગમાનવતી રાસ	પુણ્યવિલાસ	૫૩૬
”	ઋષભસ્વ૦	જિનેન્દ્રસાગર	૫૫૫
૧૭૮૧	મલયચરિત્ર	જ્ઞાનવિજય	૫૩૭
”	મહાવીર કલ્યાણુક ચોદાલ	નિત્યલાભ	૫૩૮
”	ચોવીસી	”	”
”	૯૭ પિંડદોષ સ.	ન્યાયસાગર	૫૪૩
”	ચોવીસી ખે	”	૫૪૫
”	વીસી	”	૫૪૬
૧૭૮૧	ચિંતામણી પાર્શ્વસ્ત,	જિનેન્દ્રસાગર	૫૫૬
લ. ૧૭૮૧	અનિરૂદ્ધરણુ	લે. માનરાજ	૨૯૩
” ”	સુરસુંદરીરાસ	લે. ગુલાલવિજય	૩૪૩
” ”	શીલવતીરાસ	લે. રામવિજય	૪૫૦
૧૭૮૨	નચંદનખાળા સ.	નિત્યલાભ	૫૩૮
”	સદેવંત સાવલિંગા રાસ	”	”
લ. ”	માનતુંગમાનવતી ચો.	લે. સંતોષવિજય	૧૪૭
” ”	દશઆવક ગીતો	લે. લાખણુસી	૧૬૮
લ. ”	માનતુંગમાનવતી રાસ	લે. કર્તા પુણ્યવિલાસ	૫૩૭
” ”	સમ્યક્તવવીર સ્ત૦	લે. મોહનવિજય	૫૪૩
લ. ૧૭૮૩	શ્રીપાલ રાસ		૮૭
” ૧૭૮૩	વયરસ્વામી સ.	લે. જિનેન્દ્રસોમ	૧૧૨
” ”	નકાન્હડ કંઠિયારા રાસ		૨૨૪
” ”	રોહિણી રાસ	લે. કલ્યાણુવિજય	૨૫૭

”	”	+આનંદમંદિર રાસ	લે. જીતવિજય	૩૨૩
”	”	વિધાવિલાસ રાસ	લે. મેઘસાગર	૩૭૪
”	”	+માનતુંગમાનવતી રાસ		૪૩૭
”	”	+આગમસાર ગદ્ય		૪૮૩
	૧૭૮૪	શંખેશ્વર શલોકો	દીપવિજય	૪૭૧
	”	ગુણાવલી	ગજવિજય	૫૫૪
લ.	”	+જંખૂરાસ		૩૧૭
”	”	મહાવીરરાગમાલા		૫૪૪
	૧૭૮૫	શાંતિનિનરાસ	રામવિજય (૨)	૫૪૬
	”	બુદ્ધિસેન ચો.	તિલકસૂરિ	૫૫૮
લ.	૧૭૮૫	ચંદ્રામરાસ	લે. ભાણુજી	૧૬૪
”	”	ચંદ્રલેખારાસ		૨૬૭
	૧૭૮૬ (૨૮)	કુલધ્વજરાસ	ઉદયસમુદ્ર	૫૬૦, ૨૬૮
	૧૭૮૬	દશાણુભદ્ર ચો.	કુશલસિંહ	૫૬૦
લ.	”	જીવવિચાર સ્ત.		૧૫૧
”	”	વિક્રમાદિત્ય રામ	લે. ખુશાલવિજય	૨૧૬
”	”	રત્નપાલ રાસ	લે. ખુશાલચંદ્ર	૨૬૬
”	”	જંખૂરાસ		૩૧૮
”	”	+રત્નપાલ રાસ	લે. ખુશાલચંદ્ર	૪૩૪
”	”	+માનતુંગમાનવતી રાસ	લે. ધનજી	૪૩૮
”	”	કુલધ્વજચરિત્ર		૫૬૦
	૧૭૮૭.	તેજસાર રાસ	કર્તા અને	
			લે. નેમવિજય	૪૫૪
લ.	”	પરમાત્મપ્રકાશ ચો.	લે. લાખણુસી	૨૪૨
”	”	નવકાર રાસ		૪૨૭
	૧૭૮૮	પહેલાં ચોવીસી	માણેકવિજય	૫૫૭
લ.	૧૭૮૮	ધમ્મિલરાસ	લે. શિવજી	૬૨

„ લ. ૧૭૮૮	વિક્રમસેનરાસ		૨૨૨
„ „	+રતનચૂડ રાસ		૨૬૪
„ „	+મંગલકલશ રાસ	લે. રાજવિજય	૪૧૭
„ „	હરિવાહન રાસ		૪૩૨
„ „	ચોવીસી		૫૫૮
૧૭૮૮	પદ્મી+લક્ષ્મીસાગરસૂરિ રાસ (ઐ.)	રામવિજય (૨)	૫૫૦
૧૭૮૯	+સિદ્ધાચલ સ્ત.	ઉદયરતન	૪૧૩
લ. „	ત્રિભુવનકુમાર રાસ	લે. અખયકુશલ	૧૪૮
„ „	+જંખૂરાસ	લે. કુંઅરવિજય	૩૧૭
„ „	અમરસેન વયરસેન ચરિત્ર	લે. ગુણવિજય	૪૭૨
લ. ૧૭૯૦	સીતારાસ	બાલ	૪૨૨
લ. ૧૭૯૧	ચંદ્રલેખારાસ	લે. સત્યલાભ	૨૬૬
„ „	દૃષ્ટિસત્રાય બાલા૦	લે. ત્રંબક	૩૩૭
લ. ૧૭૯૨	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચો.		૧૪૬
„ „	+લક્ષ્મીસાગરસૂરિ રાસ (ઐ૦)	લે. મહિમાવિજય	૫૫૧
૧૭૯૩	+સૂરત ચૈત્યપાટી	લાધાસાહ	૪૯૭
„ „	+હેમચંદ્રગણી રાસ (ઐ.)	વલ્લભકુશલ	૫૨૫
લ. „	વિક્રમસેન રાસ	લે. જિનેન્દ્રહર્ષ	૨૨૨
„ „	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ		૨૪૪
„ „	નવકાર રાસ	લે. મોહનવિજય	૪૨૭
„ „	વંકચૂલ રાસ	લે. વિવેકસાગર	૪૪૫
„ „	+ધ્યાનમાલા		૪૬૮
લ. ૧૭૯૪	ત્રિભુવનકુમાર રાસ	લે. રાજસાગર	૧૪૯
૧૭૯૫	+વિમલમેતા શલોકો	ઉદયરતન	૪૧૦
૧૭૯૫	+શિવચંદ્ર રાસ (ઐ.)	લાધાસાહ	૪૯૮
„ „	નેમરાણુલ બારમાસ	દેવવિજય (૩)	૫૦૩
લ. „	શ્રીપાલ રાસ	લે. નાનજી	૧૩૨

૧૭૯૫	નવિચારસાર ગદ્ય	દેવચંદ્ર	૪૯૫
લ. ,	પરદેશી રાગ રાસ	લે. પ્રેમચંદ	૭૧
, ,	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી)ચો.	લે. ઉદયવિજય	૧૪૬
, ,	નનર્ભદાસુંદરી રાસ	લે. અમીવિજય	૪૩૦
, ,	નરત્નપાલ રાસ	લે. અખચંદ્ર	૪૩૪
, ,	જયસેન ચો.		૫૫૪
૧૭૯૭	સુભદ્રા રાસ	ભાવરત્ન	૫૦૫
લ. ,	નદ્દિસગ્રામ યા.	લે. દેવવિજય	૩૩૬
૧૭૯૮	નવિધાસાગરસૂરિ રાસ (ચિ.)	નિત્યલાભ	૫૪૧
લ. ,	નશુકરાજરાસ		૫૮
, ,	નજબૂરાસ		૩૧૭
, ,	નચંદ્રરાગ રાસ	લે. કનકવિજય	૪૪૧
, ,	નચોવીસી		૪૯૧
, ,	શાંતિજિન રાસ		૫૫૦
૧૭૯૯	હરિવંશ રાસ	ઉદયરત્ન	૪૧૦
	મહિપતિમતિસાગર રાસ	, ,	૪૧૨
૧૭૯૯	બુદ્ધિવિમલા રાસ	ભાવરત્ન	૫૦૭
, ,	સૌભાગ્યપંચમી સ્ત.	કાંતિવિજય (૨)	૫૩૧
લ. ૧૭૯૯	ચંદ્રરાગ રાસ	લે. વિનયરત્ન	૧૬૪
૧૮૦૦	અંબડ રાસ	ભાવરત્ન	૫૦૯
, ,	પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર યા.	ભાનુવિજય	૪૩૨
લ. ,	બુદ્ધિસેન ચો.	લે. રત્નચંદ	૫૫૯
	[હવેથી લખ્યા સંવત્સર આવશે.]		
લ. ૧૮૦૧	ઉપધાનવિધિ સ્ત.		૧૪૨
, ,	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ		૨૪૪
લ. ૧૮૦૨	અમાધિશતક દોહા, સપ્તમય		
	રાસ અને સામ્યશતક લે. સંઘવી કૃત્તેચંદ		૪૪

અઢારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૩૩

	રણસિંહ રાસ		૩૨૫
	+અશોકચંદ્ર રાસ		૩૨૮
	ગુણજિનરસ		૫૧૩
લ. ૧૮૦૩	સુભદ્રા રાસ	લે. માણિક્યચંદ	૫૦૬
” ૧૮૦૪	ગુણસ્થાનક સ.	લે. સદાસાગર	૧૨૮
લ. ૧૮૦૬	+નેમિષારમાસ	લે. પ્રમોદકુશલ	૪૫૦
લ. ૧૮૦૭	૧૪ ગુણસ્થાન સ્ત.		૧૩
”	+આદૃષ્ટિ સ.	લે. અમૃતસાગર	૩૯
”	રાજસિંહ રાસ		૩૯૮
”	+માનતુંગ માનવતી રાસ	લે. રત્ન	૪૨૭
લ. ૧૮૦૮	ધમ્મલ રાસ	લે. નાથા	૬૨
”	સુદર્શન રાસ		૧૦૦
લ. ૧૮૦૯	સનત્સુકી રાસ	લે. વિનોદવિજય	૭૯
”	અજિતસેન કનકાવતી રાસ	લે. ભીમવિજય	૧૦૩
લ. ૧૮૧૧	+દ્રવ્યગુણ પર્યાય રાસ		૩૦
”	+સૂક્તિમાલા	લે. રત્ન	૪૪૩
લ. ૧૮૧૨	મહાબલમલયસુંદરી રાસ		૧૦૫
”	ગુણાવલી રાસ		૪૨૧
લ. ૧૮૧૩	રણસિંહ રાસ	લે. રંગસૌભાગ્ય	૩૨૫
”	+લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ	લે. રત્નકુશલ	૪૦૫
”	+મંગલકંઠશ્ચ રાસ		૪૧૭
લ. ૧૮૧૫	શ્રીપાલ રાસ	લે. રંગસૌભાગ્ય	૧૯
”	+ત્રોવીસી		૪૯૧
લ. ૧૮૧૭	+દ્રવ્યગુણ પર્યાય રાસ	લે. અમૃતવિજય	૩૦
લ. ”	અજિતસેન કનકાવતી રાસ	લે. મોહન	૧૦૩
”	વચસ્વામી સ.		૧૧૨.
”	તીર્થેમાલા સ્ત.	લે. અમૃતવિજય	૪૧૯

લ. ૧૮૧૮	નમલયસુંદરી રાસ		૫૨૮
લ. ૧૮૧૯	મૃગાંકલેખા રાસ	લે. પીતાંબર	૯૯
"	મેઘકુમાર ચોદાલ	લે. ગણેશ	૧૧૯
"	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી)ચો.		૧૪૫
લ. ૧૮૨૧	નકુમારપાલ રાસ	લે. જનસાગર	૯૪
લ. ૧૮૨૨	નમલયસુંદરી રાસ	લે. દ્રુતોદયદ	૫૨૯
"	"	"	"
લ. ૧૮૨૩	વિક્રમકનકાવતી રાસ	લે. વિનયવિજય	૪૭૦
લ. ૧૮૨૪	નકુમારપાલ રાસ		૯૩
લ. ૧૮૨૬	નવસો કન્યા ચો.		૮૪
ર. ૧૮૩૦	સીમંધર સ્તંભ આં	પદ્મવિજય	૪૫
લ. ૧૮૩૦	અણ્ણતસેન કનકાવતી રાસ	લે. દયારામ	૧૦૨
લ. ૧૮૩૩	કીસનઆવતી.		૪૭૨
લ. ૧૮૩૫	નકુમારપાલ રાસ		૯૩
લ. ૧૮૩૫	નમાનતુંગ માનવતી રાસ	લે. વિવેકવિજય	૪૩૭
લ. ૧૮૩૬	યોગરત્નાકર ચો.		૩૫૨
"	નવકાર રાસ	લે. રત્નપ્રભ	૪૨૬
લ. ૧૮૪૦	વહરાજ રાસ	લે. અમૃતવિજય	૪૫૩
લ. ૧૮૪૧	શ્રીપાલ રાસ		૮૭
"	નચંદ્રનાની રાસ	લે. પ્રેમવિજય	૪૪૦
લ. ૧૮૪૨	નમાનતુંગ માનવતી રાસ	લે. જ્ઞાનવિજય	૪૩૭
લ. ૧૮૪૬	નમલયસુંદરી રાસ		૪૦૧
લ. ૧૮૪૭	નંદિષેણુ રાસ		૭૩
"	મંગલકલશ ચો.	લે. લક્ષ્મીરત્ન	૮૩
"	ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ	લે. દુલીચંદ	૧૦૪
લ. ૧૮૪૭	નશીલવતી રાસ	લે. હેમસાગર	૪૫૦
"	સદેવંત સાવલિગા રાસ		૫૪૧

લ. ૧૮૪૯	મહાવીર સ્તં	લે. ૩૭
„	સ્થૂલભદ્ર રાસ	લે. ખુમાણવિજય ૩૯૩
લ. ૧૮૫૦	ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ	લે. કીર્તિવિજય ૧૦૪
„	નચંદરાજ રાસ	લે. શિવસાગર ૪૪૦.
„	શાંતિજિન રાસ	૫૫૦
લ. ૧૮૫૧	નજ ખૂરાસ	લે. રાધવજી ૪૨
„	નશુકરાજ રાસ	લે. તીર્થવિજય ૫૮
„	ધમ્મલ રાસ	લે. મોહનવિજય ૬૨
„	અષ્ટપ્રકારી પૂજારાસ	લે. ભાણુવિજય ૩૯૧
લ. ૧૮૫૨	નરનચૂડ રાસ	લે. માણિક્યવિજય ૨૬૪
	નવીશી	લે. દિંદિભાણુ ૪૯૨
લ. ૧૮૫૪	નમલયાસુંદરી રાસ	લે. લક્ષ્મીકીર્તિ ૫૨૯
„	સદેવંત સાવલિંગા રાસ	લે. અમૃતવિજય ૫૪૧
લ. ૧૮૫૫	નજ ખૂરાસ	૪૨
„	અષ્ટપ્રકારી પૂજારાસ	૩૯૧
લ. ૧૮૫૬	નમંગલકલશ રાસ	લે. ધીરવિજય ૪૧૭
„	નરતપાલ રાસ	લે. મંછારામ ૪૩૫
„	નમાનતુંગમાનવતી રાસ	૪૩૭
લ. ૧૮૫૭	નકુમારપાલ રાસ	૯૪
„	રાજસિંહ રાસ	લે. ધનવિજય ૩૯૮
લ. ૧૮૫૮	નથીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ	૪૦૫
„	હરિવંશ રાસ	લે. ધનવિજય ૪૧૨
„	સૌભાગ્યપંચમી સ્ત.	૫૩૧
લ. „	ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ	લે. રૂપચંદ ૧૦૫
	નસૂકિતમાલા	લે. ધનવિજય ૪૪૪
	નમલયાસુંદરી રાસ	લે. રત્નવિજય ૫૨૮
લ. ૧૮૬૧	નથીલાવતી સુમતિવિલાસરાસ	લે. રાજેન્દ્રસાગર ૪૦૬

લ. ૧૮૬૨	પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર આ૦	લે. ઋષભવિજય	૫૩૩
લ. ૧૮૬૩	જંબૂરાસ	લે. રંગરત્ન	૩૮૯
લ. ૧૮૬૭	વિક્રમકનકાવતી રાસ	લે. રંગવિજય	૪૭૦
લ. ૧૮૬૮	+સૂક્તિમાલા	લે. અમરવિજય	૪૪૪
લ. ૧૮૬૯	નનિા શ્રીપાદ રાસ		૮૯
„	+આનંદમંદિર રાસ		૩૨૩
„	+માનતુંગમાનવતી રાસ	લે. રંગસાગર	૪૩૭
લ. ૧૮૭૦	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ	લે. હેતવિજય	૨૪૫
લ. ૧૮૭૧	મૃગાંકલેખા રાસ		૨૭૫
„	હરિવંશ ચરિત્ર	લે. વેલજી	૨૮૬
„	શાંતિજિન રાસ		૫૫૦
લ. ૧૮૭૨	વજ્રરાજ દેવરાજ ચો.		૩૪૯
લ. ૧૮૭૩	આનંદધન ચોવીસી.		૧
„	લીલાવતી ચો.	લે. ખુદ્દહંસ	૨૧૫
લ. ૧૮૭૪	વિક્રમાદિત્ય રાસ		૨૨૦
લ. ૧૮૭૬	સીમંધર સ્ત.	લે. મોતીવિજય	૩૯
„ „	+લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ		૪૦૫
લ. ૧૮૭૮	વીરભાણુ ઉદયભાણુ રાસ		૩૬૮
„	મલયસુંદરી રાસ		૪૦૧
„	વિક્રમકનકાવતી રાસ	લે. જ્ઞાનવિજય	૪૭૦
લ. ૧૮૭૯	આષાઢભૂતિ રાસ		૬૮
„	જંબુસ્વામી રાસ		૧૫૦
„	કયવન્ના રાસ		૧૬૭
„	વિક્રમ ચો.	લે. મોતીસાગર	૨૧૩
„	રત્નપાદ રાસ	લે. ઝવેરચંદ	૨૯૬
લ. ૧૮૮૦	ચંદનમલયાગિરિ ચો.	લે. અનોપવિજય	૫૩૪
લ. ૧૮૮૧	+ચંદરાગ રાસ	લે. કલ્યાણવિજય	૪૪૧

અઢારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૩૭

„	ગુણજિનરાસ	લે. ભીમવિજય.	૫૧૨
„	મલયાસુંદરી રાસ		૫૨૮
લ. ૧૮૮૨	અન્નપુત્ર રાસ	લે. સા ખીમરાજ	૧૨૨
„	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચો.	લે. ચતુર્ભુજ	૧૪૬
„	વિક્રમાદિત્ય ચરિત્ર		૨૧૦
લ. ૧૮૮૩	+શ્રીપાલ રાસ		૧૯
„	યશોવિજય વીશી	લે. રાજવિજય	૪૯
„	મૃગાંકલેખા રાસ	લે. માણિક્યંદ	૧૦૦
„	વીરભાષુ ઉદયભાષુ રાસ		૩૬૯
લ. ૧૮૮૪	+આનંદમદિર રાસ		૩૨૩
લ. ૧૮૮૫	+પંચકારણ સ્ત.		૧૪
„	કુલધ્વજ રાસ	લે. દેવવિમલ	૨૭૦
લ. ૧૮૮૬	સ્થૂલભદ્ર રાસ	લે. સુંદરજી	૩૯૩
„	+લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ	લે. ખીમચંદ	૪૦૬
„	+રત્નપાલ રાસ	લે. હુકમવિજય	૪૩૬
લ. ૧૮૮૯	મંગળકલશ રાસ	લે. રામવિજય	૨૭૯
લ. ૧૮૯૦	અષ્ટપ્રકારી પૂજા રાસ	લે. તેજરત્ન	૨૯૧
„	શાંતિજિન રાસ	લે. કનકવિજય	૫૫૦
લ. ૧૮૯૩	+લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ	લે. શિવરામ	૪૦૫
લ. ૧૮૯૪	+કુમારપાલ રાસ		૯૨
લ. ૧૮૯૬	સનત્ત્યકી રાસ		૭૯
લ. ૧૮૯૮	+ખેમા હડાલીઆ રાસ		૩૬૧
લ. ૧૮૯૯	ચોવીસી ચોઢાલ		૪૬૮
લ. ૧૯૦૦	જીવવિચાર સ્ત.		૧૫૧
લ. ૧૯૦૨	+ચંદ્રરાજ રાસ		૪૪૧
લ. ૧૯૦૬	૨૮ લખિધ સ્ત૦	લે. વંશીધર	૩૪૪
„	+૧૪ ગુણસ્થાન સ્ત.	„	૩૪૫

લ. ૧૯૦૭	આનંદધન બહોતરી	લે. જોસી મનોરદાસ	૨
,,	પ્રશ્નોત્તર ચો.	લે. દાનવિજય	૪૬૬
,,	સીમંધર સ્ત.	લે. ભક્તિસાગર	૫૫૬
લ. ૧૯૧૧	+સુકિતમાલા		૪૪૪
લ. ૧૯૧૨	રૂપસેન રાસ	લે. રતનસી	૫૦૨
લ. ૧૯૧૪	દયાદીપિકા ચો.	લે. રૂપચંદ	૨૩૭
લ. ૧૯૧૬	૧૪ ગુણુસ્થાન વીર સ્ત.		૧૩
,,	ઉત્તમકુમાર ચો.	લે. રતનચંદ	૨૭૭
લ. ૧૯૧૮	+અષ્ટ પ્રવચનમાતા સ.		૪૯૪
લ. ૧૯૧૯	અભયકુમાર રાસ	લે. તેજવિજેશ	૧૦૯
લ. ૧૯૨૦	+સીયલ નવવાડ સ.	લે. પ્રમોદસાગર	૮૪
લ. ૧૯૨૩	સાધુ વદણા	યશોવિજય	૩૦
લ. ૧૯૨૪	ધમ્મિલ રાસ	લે. સુરજમલ	૬૨
,,	કર્મવિપાક (જાબૃપૃથ્થા) રાસ	લે. ભાષ્યદ	૨૫૫
લ. ૧૯૨૫	+રતનપાલ રાસ		૪૩૫
લ. ૧૯૩૦	કલ્પ વ્યાખ્યાન		૩૩૨
લ. ૧૯૩૧	+કુમારપાલ રાસ		૯૩
,,	સમ્યક્ત્વ વીર સ્તં બાં		૫૪૩
લ. ૧૯૩૫	મહાબલ મલયસુંદરી રાસ		૧૦૬
લ. ૧૯૩૬	ગૌતમ રાસ	લે. પ્રેમવિજય	૨૬૭
,, ૧૯૩૯	+કુમારપાલ રાસ	લે. ખુશાલવિજય	૬૩
લ. ૧૯૪૩	+આર્દ્રકુમાર ચો.	મુદ્રક. જગદીશ્વર પ્રેસ	
		શિલા છાપ	૭૭
લ. ૧૯૪૬	કીસનબાવની		૪૭૨
લ. ૧૯૫૧	+કુમારપાલ રાસ	મુદ્રક ડાહ્યાભાઈ લલુ.	
		ભાષ ને બીબા	૯૪
લ. ૧૯૭૦	આયુરાજ સ્તં		૫૩૬

જૈન ગૂર્જર કવિઓ ભાગ ૨ નો.

પરિશિષ્ટ ૧ લું.

જૈન કથા નામ કોષ.

રામાયણ, મહાભારત, પુરાણો ઇત્યાદિ જૈનેતર ધર્મગ્રંથોમાં જે ચરિત્રો આવે છે તેનો હુંક સાર અક્ષરાનુક્રમ પ્રમાણે નામ વાર સ્વર્ગ-સ્થ કવિવર્ય શ્રી નર્મદાશંકર લાલશંકરે પોતાના 'નર્મ કથા કોષ' એ નામના પુસ્તકમાં સુવર્ણિત રીતે આપેલ છે. એવીજ રીતે જૈન કથાઓનો કોષ એજ હજુમાં હજી સુધી કોઈ પણ વિદ્વાન જૈન કે જૈન સંસ્થા તરફથી બહાર પડેલો નથી એ શોચનીય બીના છે. શા. ભી-મશી માણેક તરફથી 'જૈન કથારત્ન કોષ' એ નામના પુસ્તકોના આઠ-દશ ભાગ બહાર પડ્યા છે, પણ તેમાં માત્ર અમુક ગ્રંથો કે રાસાઓ આપી તે અંગે જે કથાઓ આવે તે આપેલી છે.

જૈન કથાઓનો કોષ થવાની ઘણી જરૂર છે, પણ અહીંનો એવો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે કે બની શકે તેટલા ગ્રંથોમાથી કથાઓનાં ચરિત્ર નાયકોનાં નામ પ્રમાણે ગોઠવી તે કથા તે પૈકી કયા ગ્રંથમાં જોવાથી મળી શકશે તે પુસ્તકનું નામ -હુંક અક્ષરમાં જણાવેલું છે. આટલું ક્યાં પછી ભવિષ્યમાં કોઈ વિદ્વાન નીકળી આવશે કે જે નર્મકથાકોષની પદ્ધતિ પર જૈનકથાકોષ ઘડી કાઢશે અને કોઈ જૈન સંસ્થા તેને બહાર પાડશે, એવી હૃદયપૂર્વક આશા રાખીએ છીએ. આવાં અનેક ચરિત્રો પરથી રાસ, ચોપાઇ આદિનાં વસ્તુ ઘડાયાં છે તેથી તે ક્યાં ક્યાં આવ્યાં છે તેનાં સ્થાનો મળી શકે તે માટેનો આ અપૂર્ણ કોશ પણ ઉપયોગી થશે. આધાર માટે જે જે પુસ્તકો મળી શક્યાં અને મારાથી જોવાયાં છે તેનાં હુંકાં નામ મૂકવામાં આવ્યાં છે. તે નીચે પ્રમાણે:—

આ+પ્ર૦=આત્મ પ્રબોધ ભાષાંતર પ્રિ૦ જૈન આત્માનંદ સભા, ભાવનગર,
જ૦=જેઠિમંડળવૃત્તિ-ભાષાંતર. પૂર્યાર્ધ.

(પ્રકાશક-જૈન વિદ્યાશાળા અમદાવાદ સં. ૧૯૫૮).

ઉ૦=ઉપદેશમાળા-ભાષાંતર (પ્ર૦ જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા. ભાવનગર-
સં. ૧૯૬૧).

ઉ૦ પ્રા૦=ઉપદેશ પ્રાસાદ (પ્ર૦ જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા.)

ચ૦ પ્ર૦=ચતુવિંશતિ પ્રબંધ-ભાષાંતર (પ્ર૦ વડોદરા કેળવણી ખાતું.)

ત્રિ૦ શ૦ પુ૦=ત્રિષષ્ઠિ શલાકા, પુરૂષ ચરિત્ર, ભાષાંતર

(પ્ર૦ જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા.)

પ્ર૦ ચ૦=પ્રભાવક ચરિત્ર-સંસ્કૃત મૂળ.

(પ્ર૦ નિર્ણય સાગર પ્રેસ, મુંબઈ.)

ભ૦=ભરતેશ્વર બાહુબલી વૃત્તિ-ભાષાંતર (પ્ર૦ મગનલાલ હડીસંગ,
અમદાવાદ. સં. ૧૯૬૫.)

ચ૦=ચૈગશાસ્ત્ર-ભાષાંતર (પ્ર૦ શા ભીમશી માણેક.)

શી૦મા૦=શીશોપદેશમાળા (પ્ર૦ જૈન વિદ્યાશાળા, અમદાવાદ.

સને ૧૯૦૦.)

આંકડા જે મૂક્યા છે તે ઉપદેશ પ્રાસાદ નામના ગ્રંથ સિવાયના સંબંધે પૃષ્ઠ સૂચવે છે. ઉપદેશ પ્રાસાદનું ભાષાંતર પાંચ ભાગમાં છપા-
યેલું બહાર પડ્યું છે, તેથી તેના ભાગ ૧ લામાં સ્તંભ ૧ થી ૪,
ભાગ ૨માં સ્તંભ ૫ થી ૯, ભાગ ૩માં સ્તંભ ૧૦ થી ૧૪,
ભાગ ૪ થામાં સ્તંભ ૧૫ થી ૧૯ અને ભાગ ૫ મામાં સ્તંભ ૨૦ થી
૨૪ છે. આ દરેક સ્તંભ જૂદા જૂદા વ્યાખ્યાનમાં વહેંચાયેલા છે, તેથી
તે સ્તંભ અને વ્યાખ્યાન દર્શાવવા માટે બે આંકડા ઉપદેશ પ્રાસાદના
સંબંધે મૂકવામાં આવ્યા છે તેમા પ્રથમ આંકડો સ્તંભ, અને બીજો
આંકડો વ્યાખ્યાન સૂચવે છે.

અગડદત્ત. ૩૮૨ શી૦મા૦

અભિભૂતિ (મહાવીરના બીજા ગણધર) ૪-૫૬ ઉ૦ પ્રા૦

અંગારમર્દકાચાર્ય ૨૩૦ ઉ., ૪-૬૦ ઉ. પ્રા.

અચ્યકારી (અચુકારી) ભટ્ટા, ૪-૫૦ ઉ. પ્રા.

અંજનાસુંદરી ૭-૯૨ ઉ. પ્રા., ૩૨૩ થી ૩૨૫ ભ.,

૨૧૩ શી. મા.

અતિમુક્ત મુનિ ૩૦૯ આ. પ્ર., ૧૧-૧૫૮ ઉ. પ્રા., ૬૪ ભ.

અધકવૃષ્ણિ રાજના પુત્રો ૩૪૫ ઋ.

અન્નિકા પુત્ર તથા ઉદાયી રાજ ૫૮ થી ૬૪ ભ. (જુઓ

અણિકા પુત્ર.)

અનાથી મુનિ. ૩-૪૨ ઉ. પ્રા.

અભયકુમાર. ૧-૫ ઉ. પ્રા., ૩૪ થી ૫૪ ભ., ૨૨૦ ચો.

અભયદેવ સૂરિ (સ્તંભન પાર્શ્વનાથ ઉત્પત્તિ) ૧૮-૨૬ ઉ.

પ્રા., ૨૬૧ પ્ર. ચ.

અમ્મડના શિષ્યો ૮-૧૧૪ ઉ. પ્રા.

અમ્મિકા શ્રાવિકા ૧૧-૧૬૨ ઉ. પ્રા.

અમરચંદ્ર કવિ. ૧૦૯ ચ. પ્ર.

અમરદત્ત ને મિત્રાનંદ ૧૭-૨૪૧ ઉ. પ્રા.

અર્જુનમાળી જુઓ સુદર્શન ને અર્જુનમાળી.

અણિકાપુત્ર ૨૩૫ ઉ., જુઓ અણિકાપુત્ર.

અર્હદદત્ત ૨૧-૩૦૫ ઉ. પ્રા.

અર્હન્મિત્ર ૨૨-૩૧૯ ઉ. પ્રા.

અર્હનક મુનિ ૨૦-૨૯૩ ઉ. પ્રા.

અરનાથ ૧૨૯ થી ૧૩૧ ઋ.

અવ્યક્તવાદી (૩જો નિન્હવ) ૧૮-૩૬૨ ઉ. પ્રા.

અવર્તિ સુકુમાળ ૧૫૯ ભ.

અશોકચંદ્ર }

અશોકરાજ } ૧૮-૨૬૪ ઉ. પ્રા., ૨૧૦ આ. પ્ર.

અશ્વમિત્ર મુનિ (૪ થી નિન્હવ) ૧૮-૨૬૯ ઉ. પ્રા.

અષાઠાચાર્ય ૧૭-૨૫૨ ઉ. પ્રા.

અહમ્મદ બાદશાહ ૯-૧૨૯ ઉ. પ્રા.

આદિનાથ ૩ થી ૨૯ ઋ. જુઓ ઋપભદ્રેવ.

આણંદ શ્રાવક ૨૬૦ આ. પ્ર. ૨-૧૬ ઉ. પ્રા., ઉપાસક દશાંગસૂત્ર.

આનંદ બલદેવ ૧૫૧ ઋ.

આબલ ૧૭૮ ચ. પ્ર.

આભિરિવંચક વણિક ૨૨-૨૩૦ ઉ. પ્રા.

આરોગ્ય વિપ્ર ૪-૫૧ ઉ. પ્રા.

આર્દ્રકુમાર ૫-૭૨ ઉ. પ્રા. ૨૧૭ ભ., ૬૦ શી. મા.

આર્યખપુતાચાર્ય ૧૫ ચ. પ્ર.

આર્ય નંદીલ ૩૧ પ્ર. ચ.

„ અને ક્ષપક ૮ ચ. પ્ર.

આર્ય મહાગિરિ ૨૧૮ ઉ., ૧૮૨ ભ.

આર્ય રક્ષિત સૂરિ ૨૨-૩૨૮ ઉ. પ્રા., ૧૩ પ્ર. ચ., ૧૮૭ થી ૧૮૯ ભ.

આર્ય સમિત સૂરિ (સિદ્ધ પ્રભાવક) ૯૨ આ. પ્ર.

આર્ય સુહસ્તિ સૂરિ ૧૮૨ થી ૧૮૭ ભ.

આષાઠભૂતિ મુનિ ૧૭-૨૪૩ ઉ. પ્રા., ૨૫૭ ભ.

ઐંદ્ર ૫૧ શી. મા.

ઈલાચી કુમાર	}	૭-૧૦૦ ઉ. પ્રા.
ઈલાચી પુત્ર		૧૭૧ થી ૧૭૩ ભ.

ઉક્તિમુનિ ૨૩-૩૩૧ ઉ. પ્રા.

ઉત્તમચરિત્ર કુમાર ૨૪૧ થી ૨૫૨ ભ.

ઉદયન (વત્સરાજ)	}	૧૫૫ ચ. પ્ર.
ઉદયન રાજર્ષિ		૧૮૯ ભ.

ઉદયી રાજા (ઉદય રાજર્ષિ) ૧૦-૧૪૯ ઉ. પ્રા. ૫૮ થી ૬૪ ભ.

ઉદયી રાજ (કોણિક) અને વિજયરાજ ૩-૩૮ ઉ. પ્રા.

ઉદયી રાજને મારનાર ૭૧ ઉ.

ઋષિદત્તા ૩૧૦ થી ૩૨૨ ભ., ૨૪૬ શી. મા.,

ઋષ્યમહત્ત શ્રેષ્ઠી ૧૩-૧૯૨ ઉ. પ્રા.

ઋષ્યમદેવ ૩-૨૯ ઋ. ૨૯ થો. તથા ત્રિ. શ. પુ. ચ. પર્વ ૧
જુઓ આદિનાથ.

ઋષિસુંદરી ને રતિસુંદરી ૨૧-૩૧૧ ઉ. પ્રા.

કંબવિપ્ર ૨૨-૩૨૪ ઉ. પ્રા.

કનકદેવ ૨૦૪ ઉ.

કપટક્ષપ તપસ્વી ૩૧૮ ઉ.

કપિલમુનિ (કેવળી) ૧૫-૨૨૦ ઉ. પ્રા.

કમલા ૨૮૮ શી. મા.

કયવન્ના (જુઓ કૃતપુણ્ય).

કરકંડુ ૧૦૯ ભ., ૨૪-૩૪૯ ઉ. પ્રા.

કલાવળી ૩૫૧ ભ. ૨૯૪ શી. મા., ૭-૯૮ ઉ. પ્રા.

ક્ષપક જુઓ આર્યનદિવ

ક્ષપકમુનિ ૨૩-૩૨૪ ઉ. પ્રા.

શુદ્ધકુમાર ૧૬-૨૩૨ ઉ. પ્રા.

શુદ્ધકમુનિ ૧૮-૨૬૭ ઉ. પ્રા. ૨૫૩ ભ.

„ (ખીજ) અને મુલોચના ૨૫૪ ભ.

શુદ્ધકશિષ્ય ૧૮-૨૬૯ ઉ. પ્રા.

શ્વેતંકરમુનિ ૨૫૨ ભ.

શ્વેતર્ષિ (વિચિત્ર અભિગ્રહ ધારક) ૧૯-૨૮૩ ઉ. પ્રા.

કાંમદેવ (મહાવીરનાં ખીજ શ્રાવક) ૨૬૩ આ. પ્ર., ૩૭
ઉ., ૧૯-૨૭૨ ઉ. પ્રા.

કાકળંધ ને કોકાસ ૪-૫૯ ઉ. પ્રા.

કાર્તિક શેઠ ૩૩૫ થી ૩૩૮ ઋ., ૪-૪૮ ઉ. પ્રા.

કાલવૈશિક મુનિ ૨૧-૩૧૫ ઉ. પ્રા.

કાલસરિ પ્રમથ ૩૬ પ્ર. ચ.

કાલિકાચાર્ય (પેલા) ૧૯૨ ભ. } ૧૬૫ ઉ., ૨-૧૭ ઉ. પ્રા.,
 " (ખીળ) ૧૯૩ ભ. } ૩૪૫ આ. પ્ર.
 " (ત્રીળ) ૧૯૬ ભ. }

કાષ્ઠમુનિ ૩-૩૧ ઉ. પ્રા.

કીર્તિધર અને સુકોશલમુનિ ૩૩૮ થી ૩૪૫ ઋ.

કુચિકર્ણુ (પરિચહ) ૯-૧૦૮ ઉ. પ્રા. ૨૧૬, ચો.

કુંડકોલિક (મહાવીરના ૬ હા આવક) ૨૬૯ આ. પ્ર.

કુંડરિક અને પુંડરિક ૧૦૫ ભ., ૨૭૨ ઉ. ૧૫-૨૨૧ ઉ. પ્રા.

કુંડલિક આવક ને રત્નાકરસરિ ૧૮-૨૬૫ ઉ. પ્રા.

કુંતી ૩૩૮ ભ.

કુંચુનાથ ૧૨૬ થી ૧૨૯ ઋ.

કુબેરદત્ત (સંસારભાવના) ૩૫૪ આ. પ્ર.

કુબેરદત્ત ને કુબેરદત્તા (અહાર નાતરાં) ૭-૯૫ ઉ. પ્રા.

કુમાર ને દેવચંદ્ર (એ રાજપુત્રો) ૬-૮૬ ઉ. પ્રા.

કુમારપાલ—ઉ. પ્રા. નાં વ્યાખ્યાનો ૬૨, ૬૩, ૬૮, ૮૧, ૧૧૧,
 ૧૨૯, ૧૬૯, ૧૮૩, ૧૮૫, ૨૧૬-૧૭, ૨૫૯, ૨૬૪, ૨૭૪,
 ૨૭૬ અને જુઓ હેમચંદ્રસરિ.

કુરગડુ (કૂરઘટ) મુનિ-૩-૪૧ ઉ. પ્રા., ૨૨૮ ભ.

કુરુ ઉકકુરુ મુનિ (રૌદ્રધ્યાન) ૯-૧૩૧ ઉ. પ્રા.

કુરુદત્ત ૨૨-૩૧૬ ઉ. પ્રા.

કુલવાલુકમુનિ ૧-૧૪ ઉ. પ્રા., ૩૩૮ શી. મા.

કુમાપુત્ર ૧૨-૧૮૦ ઉ. પ્રા.

કુતપુણ્ય (ક્યવન્ના) કુમાર ૧૨-૧૬૭ ઉ. પ્રા. ૯૭ ભ.

કુપણુ ૨૫૬ ભ.

કુણુ પ્રમથ ૨૨૭ ઉ.

કુણુ વાસુદેવ ૪-૫૮ ઉ. પ્રા.

કુષિખલ ૧-૩ ઉ. પ્રા.

- કેશરી ચોર (૯મું વ્રત) ૧૦-૧૪૪ ઉ. પ્રા.
 કેશવ (શ્રાવક પ્રતિમા) ૨૭૮ આ. પ્ર.
 કેશીગણધર ને પ્રદેશીરાજ ૧૬૦ ઉ., ૧૦૬ ભ.
 કોણિક રાજ ૨૦૭ ઉ.
 કોશા ગણિકા (રામલિયોગ) ૧૪૯ આ. પ્ર., ૪-૪૮ ઉ. પ્રા.
 કૌશિક તાપસ ૬-૭૭ ઉ. પ્રા., ૧૬૫ ચો.
 ગંગાચાર્ય (૫ મા નિન્દવ) ૧૮-૨૬૮ ઉ. પ્રા
 ગજસુક્રમાળ ૧૨૨ ઉ., ૧૫૬ ભ.
 ગાન્ધારી, ૩૫૭ ભ.
 ગુણકરસુરિ ૧૦૩ આ. પ્ર.
 ગુણમજરી ને વરદત ૧૫-૨૧૫ ઉ પ્રા.
 ગુણસુંદર ૮-૧૧૯ ઉ, પ્રા.
 ગુણસુદરી ૨૧-૩૧૩ ઉ. પ્રા
 ગુણસુદરી અને પુણ્યપાત્ર ૬ શી. મા.
 ગોવિન્દવાચક ૨૫ આ. પ્ર.
 ગોશાલક ૧૭-૨૫૪-૨૫૫ ઉ પ્રા.
 ગોષ્ઠામાહિલ (૭મા નિન્દવ) ૧૬-૨૩૮ ઉ. પ્રા.
 ગૌતમસ્વામી ૧-૮ ઉ. પ્રા, ૪-૫૫ ઉ. પ્રા.
 ગારી ૩૫૭ ભ.
 ચંડકૌશિક ૨૪૩ આ. પ્ર, ૩-૪૪ ઉ. પ્રા.
 ચંડાળ (શ્રેણિક ઉપદેશક) ૧-૧૩ ઉ. પ્રા., ૨૭૯ ઉ.
 ચંડક આચાર્ય ૨૨૯ ઉ, ૧૮-૨૫૮ ઉ. પ્રા.
 ચંદનઆળા ૩૧ ઉ. ૨૬૮ ભ.
 ચંદ્ર ૫૦ શી. મા.
 ચંદ્રકુમાર જુઓ સુર.
 ચંદ્રા અને સર્ગ ૫-૬૯ ઉ. પ્રા.
 ચંદ્રાવતંસક રાજ ૧૮૦ ઉ., ૧૦-૧૧૧-ઉ. પ્રા. ૨૫૪ ચો.

ચંપક શ્રેષ્ઠી ૧૧-૧૬૫ ઉ. પ્રા.

ચાણુક્ય ૨૦૯ ઉ, ૨૩-૩૪૦ ઉ. પ્રા.

ચારદત્ત ૮-૧૧૨ ઉ. પ્રા.

ચિત્રકાર ૧૩-૧૯૧ ઉ. પ્રા.

ચિત્રગુપ્ત કુમાર ૧૦-૧૩૭ ઉ. પ્રા.

ચિલાતીપુત્ર ૯૪ ઉ. ૧-૧૦ ઉ. પ્રા., ૧૭૩ ભ., ૬૪ ચો.

ચિલ્લાણા ૩૩૪ ભ.

ચુલણી રાણી ૨૦૦ ઉ.

ચુલની પિતા (મહાવીરના ડભ આવક) ૨૬૬ આ. ઉ. ૨૫૬ ચો.

ચુલશતક (મહાવીરના ૫ મા આવક) ૫૦ શ્રી. મા.

જગદ્દેશ ૧૫-૨૧૬-૧૭ ઉ. પ્રા.

જમાલી (૧ લો નિહવ) ૩૪૭ ઉ., ૧-૭ ઉ. પ્રા.

જમ્બૂવતી ૩૫૭ ભ.

જમ્બુ સ્વામી ૭૭ ઉ., ૨૪-૩૫૨ ઉ. પ્રા. ૧૩૬ થી ૧૫૪ ભ.

જય ચક્રવર્તી ૧૪૧ ઋ.

જયદેવ ૩૮૧ આ. પ્ર.

જયન્તી ૩૪૧ ભ.

જયધોષ દિન ૨૧-૩૦૧ ઉ. પ્રા.

જયસેના ૧-૧૫ ઉ. પ્રા.

જયેષ્ઠ ૩૪૬ ભ.

જાલિ વગેરે કુમારો ૩૬૦ ઋ.

જાસાસાસાનું દંષાંત ૭૩ ઉ.

જિનદાસ ને સૌભાગ્યદેવી ૧૫-૨૧૯ ઉ. પ્રા.

જિનદાસ આવક ૫-૬૪ ઉ. પ્રા.

જિનદાસ શ્રેષ્ઠી ૧૩-૧૯૦ ઉ. પ્રા. ૧૯-૨૮૨ ઉ. પ્રા.

જિનપાલ ને જિનરક્ષિત ૬-૮૮ ઉ. પ્રા.

જીર્ણુશ્રેષ્ઠી ૩-૩૬ ઉ. પ્રા.

જીવદેવસૂરિ ૧૧ થી ૧૫ ચ. પ્ર. ૭૮ પ્ર. ચ.

ઢંઢણુઝપિ (કૃષ્ણપુત્ર) ૨૨-૩૨૫ ઉ. પ્રા.

ઢંઢણુકુમાર ૯૭ ઉ. ૩૭૩ ઝ. ૫૩ ભ.

ઢુંઢકમત ઉત્પત્તિ ૧૬-૨૪૦ ઉ. પ્રા.

ત્રિદંડી ૨૮૩ ઉ.

ત્રિવિક્રમ ૩-૪૦ ઉ. પ્રા.

તામલી તપાસ ૧૪૧ ઉ. ૧૬-૨૩૬ ઉ. પ્રા.

તિલગુપ્ત (૨ જો નિન્હવ) ૨-૧૯ ઉ. પ્રા.

તિલક ૮-૧૦૮ ઉ. પ્રા. ૨૧૬ ચો.

તિલભટ્ટ ૯-૧૨૪ ઉ. પ્રા.

તેતલીપિતા (મહાવીરના ૧૦ માં આવક) ૨૭૫ આ. પ્ર.

તેતલીપુત્ર ૧૨-૧૭૭ ઉ. પ્રા.

દત્ત ને કાલિકાચાર્ય (સત્ય) ૩૪૫ આ. પ્ર.

દત્તદુહિતા ૩૬૨ શી. મા.

દત્તમુનિ ૧૫૬ ઉ.

દમદંત મહામુનિ ૩૯૩ થી ૩૯૭ ઝ.

દમયંતી ૨૮૬ થી ૨૯૨ ભ. ૧૫-૨૧૨ ઉ. પ્રા.

દવદંતી ૨૬૨ શી. મા.

દુર્દુરાંક દેવ ૩૩૪ ઉ.

દશાર્ણભદ્ર ૧૨૬ થી ૧૨૮ ભ. ૧૩-૧૮૧ ઉ. પ્રા.

દ્રાવિડ ને વાલિખિલ્લ ૧૫-૨૨૫ ઉ. પ્રા.

દુમક ૧૮૮ ઉ.

દ્રોપદી ૩૪૫ થી ૩૫૦ ભ.

દ્વિમુખમુનિ (૩ જા પ્રત્યેકચુદ્ધ) ૨૪-૨૪૯ ઉ. પ્રા.

દ્વૈપાયનઝપિ ૧૮ શી. મા.

દામન્નક ૧૭-૨૪૯ ઉ. પ્રા.

દાસીપુત્ર ૫-૬૭ ઉ. પ્રા.

દુર્ગધા (શ્રેણિકરાજની રાણી થઈ તે) ૨-૨૧ ઉ. પ્રા.

દૃઢપ્રહારી ૧૯-૨૮૫ ઉ. પ્રા. ૧૯૩ ઉ. ૨૨૫ ભ.

૬૦ થો.

દેવકી ૩૪૪ ભ.

દેવકીના ૭ પુત્રો ૩૬૧ થી ૩૭૩ ઋ.

દેવપાળ ૩-૩૭ ઉ. પ્રા.

દેવદ્વિગણિ (પ્રવચન પ્રભાવક) ૮૦ આ. પ્ર.

દેવસૂરિ પ્રબંધ ૨૭૮ પ્ર. ચ.

દેવસેનની માતા (દીપકપૂજા) ૫૨ આ. પ્ર.

ધનદત્ત શેઠ ૯-૧૨૯ ઉ. પ્રા.

ધનદેવ અને ધનમિત્ર ૨૩૮ થી ૨૪૧ ભ.

ધનપાળ પંડિત-પુરોહિત ૧૩૯ આ. પ્ર., ૨-૨૩ ઉ. પ્રા.

ધનશર્મા સાધુ ૧૯-૨૮૦ ઉ. પ્રા.

ધનશેઠ (તીર્થયાત્રાપર) ૬૫ આ. પ્ર.

ધનશેઠ (પાંચમું વ્રત) ૨૦૫ આ. પ્ર.

ધનશ્રી ૪૩૮ શ્રી. મા.

ધનસાર (પુષ્પ પૂજા) ૪૮ આ. પ્ર.

ધનસાર ત્રણિક ૨૨-૩૩૩ ઉ. પ્રા.

ધન્યકુમાર ૧૬૦ થી ૧૭૧ ભ. જુઓ ધનો

ધન્યમુનિ (અનશનતપ) ૧૯-૨૮૪ ઉ. પ્રા.

ધનાવહ શ્રેણી ૧૨-૧૬૮ ઉ. પ્રા.

ધનેશ્વરસૂરિ ૨૦-૨૯૦ ઉ. પ્રા.

ધનો (શાળિભદ્રનો અનેવી) ૧૫-૨૧૮ ઉ. પ્રા.

ધનોત્રણિક ૧૫-૨૧૩ ઉ. પ્રા.

ધર્મશુદ્ધિ-પાપશુદ્ધિ ૯-૧૨૮ ઉ. પ્રા.

ધર્મરાજ (૭ મું વ્રત) ૯-૧૨૨ ઉ. પ્રા.

ધર્મશિ ૯-૧૨૧ ઉ. પ્રા.

દ્વારિણી (૧ લી ને ૨ જી) ૩૫૦ ભ.

શાવચ્ચા પુત્ર ૩૭૬ થી ૩૮૯ ઝં.

નગગનિ મુનિ (૪થા પ્રત્યેકયુદ્ધ) ૨૪-૩૫૦ ઉ. પ્રા.

નન્દ (નવ) ૮-૧૦૮ ઉ. પ્રા.

નન્દ (પરિચ્છ) ૨૧૬ ચો.

નન્દનબલદેવ ૧૫૨ ઝં.

નન્દનઋષિ (મહાવીરનો જીવ) ૨૩-૩૩૬ ઉ. પ્રા.

નન્દની પિતા (મહાવીરના ૯ માં શ્રાવક) ૨૭૫ આ. પ્ર.

નન્દ મણિકાર ૧૧ ૧૫૯ ઉ. પ્રા.

નન્દયન્તી ૩૬૮ ભ. ૩૨૪ શી. મા.

નન્દા ૩૦૩ ભ.

નદિષેણ મુનિ (પેલા) ૯૩ ભ. } ૮૬ આ. પ્ર (વસુદેવ) ૧-૧૧
" (ખીજા) ૯૫ ભ. } ઉ. પ્રા. ૨-૨૬ ઉ. પ્રા. ૬૯
" } શી. મા. ૨૬૬ ઉ.

નમીરાજર્ષિ (ખીજા પ્રત્યેકયુદ્ધ) ૨-૫૨ ઉ. પ્રા.

નર્મદાસુંદરી ૨૯૨ થી ૨૯૮ ભ. ૨૨૫ શી. મા.

નાગદત્ત (પેલા) ૬૫ ભ. } ૧૮૭ આ. પ્ર.
" (ખીજા) ૬૭ ભ. }

નાગશ્રી ૧૨-૧૭૨ ઉ. પ્રા.

નાગાજુન ૧૫૨ થી ૧૫૫ ચ. પ્ર.

નાગિલ ૬-૮૫ ઉ. પ્રા.

નારદઋષિ ૩૮૯-૩૯૩ ઝં. ૨૫ શી. મા.

નુપૂર પંડિતા ૭-૧૦૩ ઉ. પ્રા. ૩૫૧ શી. મા.

નેમિનાથના નવ ભવ ૮૧ શી. મા.

પંચકશેડ (સુપાત્રદાન) ૨૫૨ આ. પ્ર.

પદ્મ બલદેવ ૧૫૨ થી ૨૭૬ ઝં.

પદ્મશેખર રાજા ૩-૪૫ ઉ. પ્રા. ૧૩૪ આ. પ્ર.

પદ્માવતી ૩૨૨ ભ. ૩૫૭ ભ.

પૃથ્વશિષ્ય-સેલકાચાર્ય ૨૬૫ ઉ.

પરદેશી રાજા જુઓ પ્રદેશીરાજા

પર્વતીથિ પર વ્યાખ્યાનો:—

ચોમાસી ૭-૧૦૪, અઠાઈ-પર્યુષણ પર્વારાધન ૧૦-૧૪૭, વાર્ષિક
કૃત્યો ૧૦-૧૪૮, પર્વારાધન અવસ્ય કરવા વિષે ૧૧-૧૫૧-૫૨, દીપો-
ત્સવી ૧૪-૨૧૦, ખેસતું વર્ષ ૧૫-૨૧૧, જ્ઞાનપંચમી ૧૫-૨૧૪,
કાર્તિકી પૂર્ણિમા ૧૫-૨૨૫, મૌન એકાદશી ૧૭-૨૫૧, રોહિણીવ્રત
૨૩-૩૩૭, હુતાશની ૨૩-૩૪૫ ઉ. પ્રા.

ખશુપાળ (ધર્મદુર્લભતા) ૩૮૧ આ. પ્ર.

પ્રદ્યુમ્ન કુમાર ૧૯૮ ભ.

પ્રદેશી રાજા ૧૨-૧૭૧ ઉ. પ્રા. ૩૯૬ શી. મા.

પ્રભવસ્વામી ૨૧૫ ભ.

પ્રભાકર વિપ્ર (સતસંગ) ૪૫-૨૨૨ ઉ. પ્રા.

પ્રભાવતી ૩૫૭ ભ.

પ્રભાસ ગણધર ૪-૫૭ ઉ. પ્રા.

પ્રભાસ ચિત્રકાર (આત્મશુદ્ધિ) ૨૭ આ. પ્ર.

પ્રહ્લાદન રાજા ૨૪-૩૫૫ ઉ. પ્રા.

પ્રસન્નચંદ્ર રાજર્ષિ ૪૧ ઉ. ૧૨૮ થી ૧૩૪ ભ.

પ્રિયંકર રાજા ૧૬-૨૨૬ ઉ. પ્રા.

પાર્શ્વલક્ષ્મી સૂરિ ૧૯ થી ૨૫ ચ. પ્ર. ૪૭ પ્ર. ચ. ૩-૩૩ ઉ. પ્રા.

પાણ્ડવ ૩૯૭ ઋ.

પાલક અભવ્ય (૫૦૦ મુનિ પીલનાર) ૧૭-૨૫૩ ઉ. પ્રા.

પુણ્ડરિક-કુંડરિક ૧૦૫ ભ.

પુણ્યપાલ (ગુણસુંદરી) ૬ શી. મા.

પુણ્યસાર ૬-૭૮ ઉ. પ્રા.

પુષ્પચૂલા ૧-૬ ઉ. પ્રા. ૩૫૭ ભ.

- પૂરણ તાપસ ૧૭૪ ઉ.
 પૂરણ શેઠ (સુપાત્રદાન) ૨૫૩ આ. પ્ર.
 પૃથ્વીપાળ રાજ ૧૧-૧૬૪ ઉ. પ્રા.
 પેથડ આવક ૮-૧૦૭ ઉ. પ્રા.
 ખપ્પમદ્વીસૂરિ ૮-૩૫ ઉ. પ્રા., ૪૮ થી ૮૨ ચ. પ્રા., ૧૨૮ પ્ર. ચ.
 ખલદેવ રથકાર ૧૭૧ ઉ.
 ખલમદ્ર ખળદેવ ૨૭૬ થી ૨૯૫ ઝડ.
 બ્રહ્મદત્ત ચક્રી ૫૦૭૧ ઉ. પ્રા.
 બ્રહ્મા ૪૯ શી. મા.
 બાહુમતિ ૪૯ ઉ., ૧૭-૨૪૨ ઉ. પ્રા., ૧-૧૦ ભ.
 બ્રાહ્મી ૩૩૬ ભ.
 બુદ્ધિસુંદરી ૨૧-૩૧૨ ઉ. પ્રા.
 ભદ્ર ખલદેવ ૧૪૯ ઝડ.
 ભદ્રબાહુ સ્વામી ૨-૩૦ ઉ. પ્રા. ૨ ચ. પ્ર. ૧૨૪ ભ.
 ભદ્રા ૩૦૩ ભ.
 ભરત ચક્રી ૩૮ ઉ., ૧ થી ૧૦ ભ. ૨૯ ચો.
 ભર્તૃહરી રાજ (ત્રણ શતક કર્તા) ૬-૯૦ ઉ. પ્રા.
 ભવદેવ (જંબૂસ્વામીનો જીવ) ૨૪-૩૫૧ ઉ. પ્રા.
 ભાવડશ્રેણી ૯-૧૨૬ ઉ. પ્રા.
 ભુવનતિલક મુનિ ૧-૧૨ ઉ. પ્રા.
 ભુવનાનંદ રાણી ને રિપુમર્દન રાજ, ૩૪ શી. મા.
 ભૂતદિના ૩૬૦ ભ.
 ભૂતા ૩૬૦ ભ.
 ભૂમિપાલ રાજ ૨૨-૩૨૩ ઉ. પ્રા.
 ભોગસાર શ્રેણી ૧૮-૨૭૦ ઉ. પ્રા.
 મધવાન ચક્રવર્તી ૬૭ ઝડ.
 મંગલકુલ (મંગલકલશ) ૨૪-૩૫૬ ઉ. પ્રા.

મંગુસરિ ૨૪૬ ઉ., ૨૦-૨૮૬ ઉ. પ્રા.

મંડૂક આવક ૨૯૯ આ. પ્ર.

મત્સ્યોદર ૧૭-૨૫૦ ઉ. પ્રા.

મદનકીર્તિ કવિ (દિગંબર) ૧૧૩ ચ. પ્ર.

મદનરેખા ૨૭૩ ભ.)

મદનવર્મા ૧૬૪ ચ. પ્ર.)

મનકપુત્ર ૧૯૧ ભ.

મનોરમા ૨૭૩ ભ.)

મામણુશેક ૭-૧૦૮ ઉ. પ્રા.

મરિચિકુમાર ૨૨-૩૨૧ ઉ. પ્રા.)

મરદેવા ૨૩૯ ઉ., ૬૦ ચા.

મસ્ત્રવાદી ૩૬ ચ. પ્ર., ૧૨૩ પ્ર. જ.

મલ્લીનાથજી ૨૯૫ થી ૩૨૮ ઋ., ૭-૧૦૧ ઉ. પ્રા., ૧૨૦

શી. મા.

મહાણસિંહ (માયાકપટ વિરમણ) ૯-૧૨૮ ઉ. પ્રા.

„ (પ્રતિક્રમણ) ૧૦-૧૩૯ ઉ. પ્રા.

મહાપદ્મ ચક્રવર્તી ૧૩૧ થી ૧૪૦ ઋ.

મહાનંદ કુમાર ૬-૧૧૩ ઉ. પ્રા.

મહાખલ કુમાર ૧-૨ ઉ. પ્રા; ૧૪૩ ઋ.

મહાશતક ૨૭૨ આ. પ્ર. ૧૧-૧૬૧ ઉ. પ્રા.

મહાશાલ ૧૧૭ ભ. જુઓ સાલ.

મહાવીર ૨૯ થી ૫૯ ઋ. ત્રિ. શ., પુ. ચ. ૧૦ મું પર્વ,

૨ થી ૧૮ ચા.

મહાવીરના પૂર્વભવો ૧૬૮ ઉ.

મહેન્દ્રસૂરિ પ્રબંધ ૨૨૪ પ્ર. જ.

માતંગપુત્ર ૨૦-૨૮૮ ઉ. પ્રા.

માનતુંગસૂરિ પ્રબંધ ૧૮૦ પ્ર. જ. ૩-૩૫ ઉ. પ્રા.

- માનદેવસૂરિ ૧૯૧ પ્ર. ચ.
 માષતુષ મુનિ ૧૮-૨૬૧ ઉ. પ્રા. ૨૪ આ. પ્ર.
 મુગ્ધશ્રેષ્ઠી પુત્ર ૯-૧૨૬ ઉ. પ્રા.
 મુનિસુવ્રત સ્વામી ૫-૭૦ ઉ. પ્રા.
 મુજરાજ ૭-૧૦૫ ઉ. પ્રા.
 મૂળદેવ ૧૨-૧૭૫ ઉ. પ્રા. ૨૦૫ ભ.
 મૃગસુંદરી ૯-૧૩૪ ઉ. પ્રા. ૨૩૧ આ. પ્ર.
 મૃગાપુત્ર ૫-૬૬ ઉ. પ્રા. ૨૧-૩૦૭ ઉ. પ્રા.
 મૃગાવતી ૭૫ ઉ. ૩૨૯ ભ.
 મેધકુમાર ૨૨૦ ઉ. ૨૨૯ ભ.
 મેતાર્યમુનિ ૧૪૮ ઉ. ૬૯ થી ૭૪ ભ.
 યક્ષદિના ૩૬૦ ભ.
 યક્ષા ૩૬૦ ભ.
 યવ રાજા ૧૫-૨૧૪ ઉ. પ્રા.
 યશોધર રાજા ૧૩-૧૮૮ ઉ. પ્રા.
 યશોભદ્રસૂરિ ૨૪-૩૪૬ ઉ. પ્રા., ૧૩૪ ભ.
 યશોવર્મ રાજા ૯-૧૨૫ ઉ. પ્રા.
 યાસા સાસા (દૃષ્ટાંત) ૭-૯૧ ઉ. પ્રા. જુઓ જાસા સાસા.
 યુગબાહુ મુનિ ૧૭૫ ભ.
 રંજની સાધ્વી (ભાષાસમિતિ) ૧૯-૨૭૬ ઉ. પ્રા.
 રતિસુંદરી ૩૭૨ ભ., ૨૩૮ શી. મા.
 રતિસુંદરી ને ઋષિસુંદરી ૨૧-૩૧૧ ઉ. પ્રા.
 રત્નચૂડ ૧૨-૧૭૮ ઉ. પ્રા.
 રત્નશ્રાવક ૧૬૯ ચ. પ્ર.
 રથનેમિ ૩૪૬ થી ૩૬૦ ઋ., ૭૪ શી. મા.
 રવિગુપ્ત બ્રાહ્મણ ૨૨-૩૪૨ ઉ. પ્રા.
 રાજર્ષિ (ઉપશમ) ૧૨૦ આ. પ્ર.

રાજિમતી ૩૦૬ થી ૩૧૦ ભ., ૨૧-૩૦૩ ઉ. પ્રા.

રાવણ ૧૬-૨૩૦ ઉ. પ્રા., ૧૬૨ ચો.

રિપુમર્દનરાજા ને ભુવનાનંદ રાણી ૩૪ શી. મા:

રૂકિમણી ૩૫૮ થી ૩૬૦ ભ.

રેણા ૩૬૦ ભ.

રેવતી ૩૩૮ ભ.

રૌહક ૨૩-૩૪૧ ઉ. પ્રા.

રૌહમુખ (૬૬ નિન્હવ) ૧૮-૨૬૩ ઉ. પ્રા.

રૌહિણી (વિક્યા પર) ૯-૧૩૩ ઉ. પ્રા.

રૌહિણી (જેના નામથી તપ પ્રવર્ત્યોછે) ૨૩-૩૩૭ ઉ. પ્રા.

રૌહિણી સતી ૬-૮૭ ઉ. પ્રા., ૨૭૦ ભ.

રૌહિણ્ય (રૌહિણ્ય) ચોર ૬-૮૦ ઉ. પ્રા. ૩૭૦ આ. પ્ર.
૧૬૯ ચો.

લક્ષમણા ૩૫૭ ભ. જુઓ મુજ્જસિરિ.

લક્ષ્મીપુંજ ૬-૮૪ ઉ. પ્રા.

લક્ષ્મીરાણી ને વિજયપાલ રાજા ૪૧ શી. મા,

લેપત્રેષી ૧૬-૨૭૧ ઉ. પ્રા.

લોહપુર ચોર ૬-૮૩ ઉ. પ્રા.

લોહનંદ ૧૦-૧૪૬ ઉ. પ્રા.

વંકચૂલ ૮-૧૨૦ ઉ. પ્રા., ૨૧૬ આ. પ્ર. ૧૮૧ શી. મા.
૧૫૪ ભ., ૧૩૪ થી ૧૪૧ ચ. પ્ર.

વંચક્રેષી ૫-૮૨ ઉ. પ્રા.

વજ્રકર્ણ ૨-૧૮ ઉ. પ્રા.

વજ્રપ્રબંધ ૧ પ્ર. ચ., ૮૧ ભ., ૧૫૪ ઉ., ૧૫૧ શી. મા.

વજ્રમુનિ ૧૧૧ ઉ.

વજ્રસૂરિ ૨-૨૪ ઉ. પ્રા.

વરદત્તમુનિ ૧૭૫ ઉ., ૧૬-૨૭૬ ઉ. પ્રા.,

વરાહમિહિર જુઓ ભદ્રચાહુ.

વલ્કલચીરી ૭-૯૪ ઉ. પ્રા.

વસુ(રાજા) ૬-૭૫ ઉ. પ્રા., ૧૬૨ ચો., ૧૭૭ આ. પ્ર.

વસુભૂતિ ૨૦-૨૯૬ ઉ. પ્રા.

વસેમિરા ૯-૧૩૦ ઉ. પ્રા.

વસ્તુપાલ ૧૮૪ થી ૨૩૩ ચ. પ્ર.

વાર્તકમુનિ ૩૭ આ. પ્ર.

વાદીદેવસૂરિ ૨-૨૭ ઉ. પ્રા.

વિક્રમવૃષ ૪-૫૪ ઉ. પ્રા., ૧૪૧ થી ૧૫૨ ચ. પ્ર.

વિજય (બલદેવ) ૧૪૮ ઋ.

વિજયપાલરાજા ને લક્ષ્મીરાણી ૪૧ શી. મા.

વિજયશેઠ અને વિજયાશેઠાણી ૬-૮૯ ઉ. પ્રા.

વિજયસિંહસૂરિ પ્રબંધ ૬૯ પ્ર. ચ.

વિદ્યાપતિ ૮-૧૦૬ ઉ. પ્રા.

વિપુલભતિ ૨૦-૨૯૪ ઉ. પ્રા.

વિષ્ણુસિંહસૂરિ ૨૦-૨૮૯ ઉ. પ્રા.

વિષ્ણુકુમારમુનિ ૧૫-૨૧૧ ઉ. પ્રા.

વિહલકુમાર ૧૮૪ ભ.

વારપ્રબંધ ૨૭૨ જુઓ શ્રીવીર.

વૃદ્ધવાદીસૂરિ અને સિદ્ધસેન દિવાકર ૨-૨૯. ઉ. પ્રા. ૯૧

પ્ર. ચ., ૨૫ થી ૨૬ ચ. પ્ર.

વેગવતી ૬-૭૭ ઉ. પ્રા.

વેણા ૩૬૦ ભ.

શકટાલમંત્રી ૨૧-૩૧૪ ઉ. પ્રા.

શંખશ્રાવક ૧૦-૧૫૦ ઉ. પ્રા.

શશિપ્રભ રાજા ૨૭૪ ઉ.

શ્રમણભદ્ર ૨૨-૩૧૮ ઉ. પ્રા.

શ્રીકાંત શ્રેષ્ઠી ૬-૭૬ ઉ. પ્રા.

શ્રીકૃષ્ણ પ્રખંધ જુઓ કૃષ્ણ.

શ્રીદત્ત શ્રેષ્ઠી ૨૩-૩૪૪ ઉ. પ્રા.

શ્રીદેવી ૩૨૫ ભ.

શ્રીધરશેઠ ૨-૨૦ ઉ. પ્રા.

શ્રીમતી ૩૭૫ ભ.

શ્રીયક ૫૪ થી ૫૮ ભ.

શ્રીવિજયસિંહ સૂરિ પ્રખંધ ૬૯ પ્ર. ચ.

શ્રીવીરપ્રખંધ ૨૦૬ પ્ર-ચ.

શ્રેણિકુરાજ ૧-૪, ૨૫-૩૫૪ ઉ. પ્રા.

શ્રેયાંસકુમાર ૨૧૭ થી ૨૨૫ ભ.

શાન્તિનાથ ૭૭ થી ૧૨૬ ઋ, ૫-૭૦ ઉ. પ્રા.

શાન્તિસૂરિ પ્રખંધ ૨૧૭ પ્ર. ચ.

શામ્યકુમાર ૧૯૮ ભ.

શાલમુનિ ૧૧૭ ભ.

શાલિમદ્ર ૧૧-૧૬૪ ઉ. પ્રા., ૧૧૯ થી ૧૨૪ ભ. ૧૪૨ ઉ.

શાલિવાહન રાજા ને કાળકાચાર્ય ૧૬-૨૩૩ ઉ. પ્રા.

શિતળાચાર્ય ૧૬-૨૩૪ ઉ. પ્રા.

શિવાસતી ૩૪૧ ભ.

શીલવતી (પેલી) ૬-૮૬ ઉ. પ્રા. } ૩૬૧ થી ૩૬૮ ભ.
(ખીજી) ૭-૯૭ ઉ. પ્રા.

શુભંકરશેઠ (દેવદ્રવ્ય) ૧૩-૧૯૨ ઉ. પ્રા.

શૂરસેન મહિસેન (અનર્થ દંડ) ૧૦-૧૩૬ ઉ. પ્રા.

શેણા ૩૬૦ ભ.

સકડાલપુત્ર (શ્રાવક) ૪-૪૭ ઉ. પ્રા.

સગર (પરિશ્રદ) ૨૧૬ થો.

સગર ચક્રીના પુત્રો ૨૩-૩૪૩ ઉ. પ્રા.

સંગમક (મુનિદાન) ૨૬૪ ચો.

સંગ્રામશૂર રાજા ૪-૪૬ ઉ. પ્રા.

સત્યકી વિદ્યાધર ૨૨૪ ઉ.

સલકી ને મુન્યેષ્ઠા ૭-૧૦૨ ઉ. પ્રા.

સલમામા ૩૫૮ ભ.

સદાશપુત્ર આવક (મહાવીરના ૭ મા આવક) ૨૬૯ આ. પ્ર.

સર્વર્મ રાજા ૪-૪૯ ઉ. પ્રા.

સનતકુમાર ચક્રી ૫૮ ઉ., ૨૧-૩૦૪ ઉ. પ્રા., ૬૮ થી ૭૭ મ્હ.

સમ્પ્રતિ રાજા ૧૩-૧૮૬ ઉ. પ્રા.,

સમ્પાદન રાજા ૩૫ ઉ.

સમુદ્રપાત્ર ૨૨-૩૧૭ ઉ. પ્રા.

સંયતમુનિ ૨૨-૩૨૯ ઉ. પ્રા.

સત્યંભવસૂરિ ૨૨૯ ભ., ૧૩-૧૮૯ ઉ. પ્રા.

સર્વજ્ઞસૂરિ (એકીપુત્ર) ૨-૨૫ ઉ. પ્રા.

સહઅમલ ૧૯૫ ઉ.

સહસ્રમલ (૮મા નિહવ-દિગંધર) ૧૬-૨૩૯ ઉ. પ્રા.

સાગરશેઠ (દેવદ્રવ્ય) ૫૭ આ. પ્ર., ૧૩-૧૯૩ ઉ. પ્રા.

સાગરશેઠ (લોભ) ૧૭-૨૪૪ ઉ. પ્રા.

સાગરચંદ્ર (પૌષ્ઠ) ૧૧-૧૬૦ ઉ. પ્રા.

સાગરચંદ્રકુમાર ૧૮૧ ઉ.

સાગરાચાર્ય ૧૮-૨૫૬ ઉ. પ્રા.

સાતવાહનભૂપતિ ૧૧૮ ચ. પ્ર.

સાન્તુમંત્રી ને એક સાધુ ૨૪-૩૫૫ ઉ. પ્રા.

સામ્યકુમાર (કૃષ્ણપુત્ર) ૨૪-૩૫૭ ઉ. પ્રા.

સાવધાચાર્ય ૧૩-૧૯૪ ઉ. પ્રા.

સાલને મહાસાલ ૨૧-૩૦૬ ઉ. પ્રા.

સિદ્ધર્ષિસૂરિ પ્રમથ ૧૯૬-મ. ચ.

સિદ્ધસેન દિવાકર ૨-૨૯ ઉ. પ્રા., ૯૫ આ. પ્ર.,
જુઓ વૃદ્ધવાદી.

સિંહગિરિ ૯૭ ભ.

સિંહચુકાવાસી મુનિ ૧૩૨ ઉ.

સિંહશ્રેષ્ઠી ૮-૧૧૦ ઉ. પ્રા.

સીતા ૨૯૮ થી ૩૦૩ ભ.

સુકુમારિ(લિ)કા ૨૪૧ ઉ, ૨૧-૩૦૯ ઉ. પ્રા.

„ (ખીલ) ૭-૯૩ ઉ. પ્રા.

સુકોરાલમુનિ ૩૩૮ થી ૩૪૫ ઋ., ૧૦૩ ભ.,
૨૨-૩૨૬ ઉ. પ્રા.

સુજ્ઞસિરિ તથા લક્ષ્મણા સાધ્વી ૨૦-૨૯૧ ઉ. પ્રા.

સુજ્યેષ્ઠા ૩૨૭ ભ.

સુદર્શન (અલદેવ) ૧૫૧ ઋ.

સુદર્શનશેઠ ૧૧૪ થી ૧૧૭ ભ.

સુદર્શનશેઠ ને અનુર્નમાણી ૧-૯ ઉ. પ્રા.

સુદર્શનશેઠ ને અમયારાણી ૪-૫૩ ઉ. પ્રા., ૨૦૩ ચા.

સુધર્મ (શ્રેષ્ઠી) ૨૦-૩૦૦ ઉ. પ્રા.

સુધર્મ રાગ (અનુકંપા) ૧૨૦ આ. પ્ર.

સુનક્ષત્ર મુનિ ૧૫૮ ઉ.

સુન્દરશેઠ ને એક બ્રાહ્મણી ૬-૭૭ ઉ. પ્રા.

સુન્દરી ૩૨૬ થી ૩૨૮ ભ., ૨૦૮ શી. મા.

સુપ્રભ (અલદેવ) ૧૫૧ ઋ.

સુભદ્ર ૨૧-૩૦૮ ઉ. પ્રા.

સુભદ્રા સતી (૪થું વ્રત) ૧૯૬ આ. પ્ર., ૩૦૩ થી ૬ ભ.

સુભદ્રા સાધ્વી (અહુપુત્રિકા દેવી થઈ તે) ૨૦-૨૯૫ ઉ. પ્રા.

સુભાતુકુમાર ૨૧-૩૧૦ ઉ. પ્રા.

સુભૂમચક્રી-પરશુરામ ૨૧૪ ઉ. ૧૭-૨૪૫ ઉ. પ્રા.,
૧૨૨ ચો.

સુમંગલ મુનિ (પ્રમાદ) ૩૪૭ આ. પ્ર.

સુમતિ ને નાગિલ ૧-૯ ઉ. પ્રા.

સુમિત્ર (૧૦ મુ વ્રત) ૧૦-૧૪૫ ઉ. પ્રા.

સુર ને ચંદ્રકુમાર ૫-૭૪ ઉ. પ્રા.

સુરાદેવ શ્રાવક (મહાવીરના ૪થા શ્રાં) ૨૬૭ આ. પ્ર.

સુલસ (કાળસૌકરિક પુત્ર) ૩૪૨ ઉ. ૪-૫૧ ઉ. પ્રા. ૧૪૯ ચો.

સુલસા ૩-૩૬ ઉ. પ્રા., ૨૬૧ થી ૮ લ.

„ (પ્રથમ વ્રત) ૧૯૧ આ. પ્ર.

સુલોચના ૨૫૪ લ. જુઓ કુલ્લક.

સુવ્રત શેઠ ૧૭-૨૫૧ ઉ. પ્રા.

સુશીમા ૩૫૭ લ.

સુસ્થિત મુનિ ૨૦-૨૯૭-૮ ઉ. પ્રા.

સૂરાચાર્ય પ્રજ્ઞ ૨૪૫ પ્ર. ચ.

સૂર્યનીકથા ૫૦ શી. મા.

સૂર્યયશા ૧૧-૧૫૨ ઉ. પ્રા.

સેલકાચાર્ય ને પંથકશિષ્ય } ૨૬૬ ઉ.

સેલગાચાર્ય } ૧૫-૨૨૪ ઉ. પ્રા.

સૌભવસુ ૨૧-૩૦૨ ઉ. પ્રા.

સૌદાસ (ઉદ્રિયલોલુપતા) ૩૪૯ ચો.

સૌભાગ્યદેવી ને જિનદાસ જુઓ ૧૫-૨૧૯ ઉ. પ્રા.

સ્કંધકુમાર ૨૩૧ લ., ૧૯૭ ઉ.

સ્કંધકુમુનિ (૫૦૦ શિષ્યવાળા) ૨૨-૩૨૦ ઉ. પ્રા., ૧૦૦ ઉ.

સ્કંધક સાધુ (મહાવીરના શિષ્ય) ૨૦-૨૮૭ ઉ. પ્રા.

સ્કંધકાચાર્ય ૨૩૨ લ. ૩૩૮ થી ૩૫ ઋ.

સ્થૂલભદ્ર ૧૨૫ ઉ., ૭૪ થી ૮૧ લ., ૩૧૫ ચો.,

૧૮-૨૫૮, ૨૩-૩૩૯ ઉ. પ્રા., ૧૩૬ શી. મા.

હરિકેશી બળમુનિ ૨૩૪ થી ૨૩૮ ભ.

હરિકેશી મુનિ ૧૦૪ ઉ., ૨૦-૨૯૬ ઉ. પ્રા.

હરિબળ માધી ૫-૬૫ ઉ. પ્રા.

હરિભદ્રસૂરિ ૩-૩૪ ઉ. પ્રા., ૪૪ ચ. પ્રા., ૧૦૩ પ્ર. ચ.

હરિવાહન ૩-૪૩ ઉ. પ્રા.

હરિષેણ ચક્રવર્તિ ૧૪૦ ઞ.

હરિહર કવિ ૧૦૪ ચ. પ્ર.

હર્ષકવિ ૯૭ ચ. પ્ર.

હલ્લકુમાર ૧૧૪ ભ.

હંસ રાજા ૬-૭૬ ઉ. પ્રા.

હીરવિજયસૂરિ (ચરિત્ર) ૨૪-૩૫૯-૬૦ ઉ. પ્રા.

૧૦-૧૪૭ ઉ. પ્રા.

હિમચંદ્રસૂરિ ૩-૩૨, ૧૮-૨૬૫, ૧૯-૨૭૩ ઉ. પ્રા.,

૮૨ ચ. પ્રા., ૨૯૬ પ્ર. ચ.

પરિશિષ્ટ ૨.

જૈનગચ્છાની ગુરૂપદાવલીઓ.

અસ્તાવ—

Indian Antiquary નામના પુરાતત્ત્વ સંબંધીના અંગ્રેજી માસિકના પુસ્તક ૧૧ ના સપ્ટેમ્બરના અંકમાં પૃ. ૨૪૫ થી ૨૫૬ માં Extracts from the Historical Records of the Jainas એટલે ‘જૈનોની ઐતિહાસિક નોંધોમાંથી ઉતારા’ એ નામના વિષય નીચે ૩૦ Johannes Klatt Ph. D. (બલિન) એ નામના વિદ્વાને ખરતરગચ્છ અને તપગચ્છની પદાવલીઓ અંગ્રેજીમાં સારરૂપે લખેલી પ્રકટ થઇ છે, આ પૈકી પહેલીનું ગૂજરાતી ભાષાંતર ‘સનાતન જૈન’ નામના માસિકનો હું ‘ઉપતંત્રી’ હતો ત્યારે તેના ૧૯૦૭ ના જુલાઈના અંકમાં ‘ખરતરગચ્છની પદાવલી’ એ મથાળા નીચે, અને બીજીનું તે પત્રના ડીસેમ્બર ૧૯૦૭-ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૮ (પુ, ૩ અંક ૬-૭)માં ‘તપગચ્છની પદાવલી’ એ મથાળા નીચે મેં કરેલું પ્રગટ થયું હતું. તેમાં રહેલી અશુદ્ધિઓ દૂર કરી અનેક ટિપ્પણો મારા તરફથી ઉમેરી આ બંને પદાવલીઓ તેમજ મેં તૈયાર કરેલી તે બંને ગચ્છની ક્રેટલોજીક શાખાઓની પદાવલીઓ પરિશિષ્ટરૂપે અત્ર આપવામાં આવી છે.

ડાક્ટર કલાટે ખરતરગચ્છના આચાર્યોની નોંધ લખવામાં ક્ષમા-કલ્યાણજીની ખરતરગચ્છ પદાવલીનો, અને તપગચ્છના આચાર્યોની નોંધ લખવામાં મુનિસુંદરકૃત ગુર્વાવલી તથા ધર્મસાગરકૃત પદાવલીનો મુખ્યત્વે આધાર લીધો છે એમ સરખાવતાં માલૂમ પડે છે. દરેક ગચ્છની જૂદી જૂદી પદાવલીઓ છે અને એક એક ગચ્છની પણ જૂદા જૂદા વિદ્વાનોએ તૈયાર કરેલી જૂદી જૂદી પદાવલીઓ છે, છતાં આ પૈકી એક મુનિસુંદરસૂરિ કૃત ગુર્વાવલી (પ્ર. શ્રી યશોવિજય ગ્રંથમાલા)

સિવાય એકે મૂળસ્વરૂપે ને અખંડપણે પુસ્તકાકારે હજી મુદ્રિત થઈ બહાર પડેલ નથી, તે ઓછું શોકજનક નથી. પ્રકાશિની સંસ્થાઓએ આવાં ઐતિહાસિક મૂલ્યવાન સાધનો પ્રત્યે કેવલ ઉપેક્ષા કરી છે તે અક્ષમ્ય ને અસહ્ય છે.

અમદાવાદના પુરાતત્ત્વમંદિરના આચાર્ય શ્રી જિનવિજયજીએ પોતાના ત્રિમાસિક નામે 'જૈન સાહિત્ય સંશોધક'માં ખંડ ૨ અંક ૧માં મૂળ સંસ્કૃતમાં ઉપકેશ ગમ્ચની પદાવલી પ્રકટ કરી છે, તથા પોતે ખરતરગમ્ચની સંસ્કૃતમાં ચાર પદાવલીઓ (કે જેમાં સં. ૧૫૮૨ની, તથા ક્ષમાકલ્યાણજીની રમ્યા સં. ૧૮૩૦ નો સમાવેશ કર્યો છે) અલગ છપાવી છે પણ હજી તેમાં તે ગમ્ચની વિશેષ બે એક પદાવલીઓ ઉમેરવાની હોવાથી તે પુસ્તકરૂપે બહાર પડી શકી નથી. આશા છે કે થોડા સમયમાં તે પ્રકાશમાં આવશે.

ગૂજરાતી બાપામાં તપગમ્ચાદિની પદાવલીઓ પ્રથમ બહાર પાડવાનો પ્રયાસ ઉપર જણાવેલ 'સનાતન જૈન' દ્વારા મેં કર્યો હતો; સારપછી મેં 'જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ હેરલ્ડ'ના તંત્રી તરીકે 'તપગમ્ચની પદાવલી' વિસ્તૃતરૂપમાં એક હસ્તપ્રત (જરા અધૂરી મળી તે) માંથી અક્ષરશઃ ઉતારી તે પત્રના સને ૧૯૧૫ ના પુસ્તક ૧૫માં પ્રકટ કરેલા ખાસ 'જૈન ઇતિહાસ-સાહિત્ય અંક'માં પૃ ૩૨૮ થી ૩૭૩માં પ્રકટ કરી હતી. આજ 'વીરવંશાવલી' એ નામે પૂર્ણ પ્રત મળી તેમાંથી ઉક્ત શ્રી જિનવિજયજીએ પોતાના ઉક્ત ત્રિમાસિક 'જૈન સાહિત્ય સંશોધક'માં ખંડ ૧ અંક ૩ માં પ્રકટ કરી, ખરતરગમ્ચની પદાવલી 'મહાજનવંશ મુક્તાવલિ' (રામલાલ ગણિ કૃત પ્ર. વીકાનેર જૈનવિદ્યાશાલા સં. ૧૯૬૭) અને 'રત્નસાગર' એ નામનાં પુસ્તકોમા બહાર પડી ગઈ હતી. આ સર્વેની પહેલાં અંચલ ગમ્ચની પદાવલી સ્વર્ગસ્થ ભીમશંક માણેકે તે ગમ્ચના પંચપ્રતિકમણુ સૂત્રનું પુસ્તક બહાર પાડતાં તેમાં પ્રકટ કરી હતી (કે જે ઉપરથી ઉપરોક્ત ડૉક્ટર કલાટે 'અંચલગમ્ચની' પદાવલી' અંગ્રેજીમાં સારરૂપે લખેલી તે Indian Antiquary ના

પુસ્તક ૨૩ ના જુલાઈ ૧૮૯૪ના અંકમાં પૃ. ૧૭૪ થી ૧૭૮ માં પ્રકટ થઈ, કે જેની સાથે સાથે ગાયરક્ષ શાખાની, તપ ગચ્છની, વિજયા-નંદસૂરિ ગચ્છની, વિજય શાખાની, વિમલ ગચ્છની, પાર્શ્વચંદ્ર ગચ્છની પટ્ટાવલીઓનો પણ જૂદા જૂદા મથાળાથી ઉલ્લેખ કરી ક્યાંક ક્યાંક સાર આપ્યો છે. સં. ૧૯૬૮ (સન ૧૯૧૨)માં ‘સુધર્મગચ્છ પરીક્ષા’ એ નામની પાર્શ્વચંદ્ર સૂરિના પ્રશિષ્ય બ્રહ્મર્ષિએ વિક્રમ સત્તરમી સદીમાં બનાવેલી ગૂજરાતી પદ્યકૃતિ કચ્છના રવજી દેસરે છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી. સં. ૧૯૭૩ માં અમદાવાદના જૈનયુવકમંડળે નાગપુરીય તપાગચ્છની પટ્ટાવલી પ્રકટ કરી, અને તેજ વર્ષમાં અત્રતત્રથી એકઠું કરી ‘ગચ્છમત-પ્રબંધ’ એ નામની ચોપડી (હાલ રવ૦) શ્રી બુદ્ધિસાગરસૂરિએ લખેલી તે અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારક મંડળ તરફથી પ્રકટ થઈ.

મૂલ જે જે પટ્ટાવલીઓ-ગુરૂપરંપરાઓ-ગુર્વાવલીઓ હોય તે પ્રકટ થાય, તેને ખીજાં ઐતિહાસિક સાધનોથી-અથ પ્રશસ્તિઓ, પ્રતિમાલેખો વગેરેથી કસી તેનાં પર ટિપ્પણો વિસ્તૃત પ્રમાણમાં કરવામાં આવે-અલાખલ ને સત્યાસત્યનો નિષ્ણય કરવામાં આવે તો જૈન ઇતિહાસપર ભારે પ્રકાશ પડી શકશે એ નિર્વિવાદ છે.

આ અંકમાં અમુક ગચ્છના અમુક સૂરિના રાજ્યમાં આ કૃતિ થઈ, એમ અનેક સ્થલે કવિઓએ પોતાની કૃતિની અતની પ્રશસ્તિમાં નોંધ કરી છે, તેથી તે તે સૂરિનો સમય જાણતાં કૃતિની રચનાનો સમય નિર્ણય કરવામાં ઘણી સહાય મળી શકે; તેથી અત્ર જૈન શ્વેતામ્બરીય મુખ્ય ગચ્છોની જે પટ્ટાવલીઓ મારાં ટિપ્પણો સાથે આપી છે તે ઉપયોગી નિવડશે.

મુ'બઈ ૧૬-૯-૨૭.

મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈ.

॥ ૐ અર્હમ્ ॥

(૧) ખરતર ગચ્છની પદ્માવલી.

અંગ્રેજીમાં લેખક:-ડૉક્ટર કલાદ પી. એચ. ડી. (ખલિન.)

ડૉક્ટર ભાઉદાજીએ રાયલ એશિયાટિક સોસાયટીની મુખ્ય શાખા પાસે નિબંધ વાંચ્યો હતો તેમાં તેણે મેરતુંગની થેરાવલિ અને ખીજાં પુસ્તકોને આધારે જૈનોના પ્રાચિન ઇતિહાસપર ધણું પ્રકાશ પાડ્યું હતું. આ પૃષ્ઠોમાં જૈનોના બે મુખ્ય ગચ્છ ખરતર અને તપગચ્છની પદ્માવલીઓમાંથી સૌથી અગત્યની તારીખ-કાલ હું આપીશ. આ સર્વ ૨૨ હસ્તલિખીત પ્રતોમાંથી લીધું છે. તેમાંથી ૨૦ પ્રતો મુખ્યથી મુખ્યના કેળવણી ખાતાના ડાયરેક્ટર કે. એમ. ચેટ્ટર્જીની સહાયતાથી મળી છે તેથી તેનો ઉપકાર માનું છું અને ખીજા બે પ્રતો ખલિનમાંથી મેળવી છે.

[ખૂહત્] ખરતર ગચ્છની પદ્માવલી.

મહાવીર—કુલ ઇક્ષ્વાકુ, ગોત્ર, કાશ્યપ, પિતા ક્ષત્રિયકુંડ ગ્રામના રાજા સિદ્ધાર્થ, માતા ત્રિશલા, જન્મ ચૈત્ર શુદ્ધ ત્રયોદશીમાં, નિર્વાણ ચતુર્થ આરાના અંત પહેલાં ૩ વર્ષ અને ૮૥ મહિને પાપા શહેરમાં ૭૨ વર્ષની ઉંમરે ક્રાંતિક અમાવાસ્યાને દિને થયું તેમને ૧૧ મુખ્ય શિષ્યો—ગણધરો હતા.

તેમના પ્રથમ શિષ્ય ગૌતમ ઉર્કે ધન્વજીતિ હતા. તેમના ગોત્રનું નામ ગૌતમ, પિતાનું નામ બ્રાહ્મણ વસુજીતિ, માતાનું નામ બ્રાહ્મણી પૃથ્વી હતા. જન્મ મગધના ગોખર ગ્રામમાં થયો. નિર્વાણ વીરના નિર્વાણ પછી વીરાત્ ૧૨ વર્ષ દર વર્ષની ઉંમરે રાજગૃહમાં પામ્યા. ગૌતમે દીક્ષિત કરેલા સાધુઓ પોતાની પહેલાં ગત થવાથી, અને ખીજા નવ ગણધરોએ પોતાના શિષ્ય સાધુઓ સુધર્માને સોંપી દેવાથી, ૫ મા

ગણધર સુધર્માની પાટ ગણાઈ અને તે પાટ પાંચમા આરાના અતે થનાર દુઃખસહસ્રરિ સુધી આલગે.

વીર પછી ૧૫ વર્ષ ગયાં પછી જમાલિ નામનો પહેલો નિન્હવ થયો. અને ૧૬ વર્ષ ગયાં પછી તિબ્યગુપ્ત (પ્રાદેશિક) નામનો બીજો નિન્હવ થયો.

૨ સુધર્મા--જન્મ કોણાકગ્રામમાં, ગોત્ર અગ્નિવૈશ્યાયન, પિતા ધર્મિલ્લ, માતા ભદ્રિકા; ગૃહસ્થપણે ૫૦ વર્ષ, છદ્મસ્થ તરીકે ૪૨ વર્ષ અને કેવલી તરીકે આઠ વર્ષો રહ્યા. વીર નિર્વાણ પછી-વીરાત્ ૨૦ વર્ષે ૧૦૦ વર્ષની વયે નિર્વાણ પામ્યા.

૩ જમ્બૂ--જન્મ રાજગૃહમાં, ગોત્ર કાશ્યપ, પિતા શ્રેષ્ઠી ઋષ-ભદ્રત, માતા ધારિણી; ગૃહસ્થ તરીકે ૧૬ વર્ષ, છદ્મસ્થ તરીકે ૨૦ વર્ષ અને કેવલી તરીકે ૪૪ વર્ષ રહ્યા. નિર્વાણ વીર પછી ૬૪ વર્ષે* ૮૦ વર્ષની વયે પામ્યા. આ છેલ્લા કેવલી હતા.

૪ પ્રભવ--ગોત્ર કાત્યાયન, પિતા જયપુરના રાજા વિધ્ય, ગૃહ-સ્થપણે ૩૦ વર્ષ, સામાન્ય વ્રતી તરીકે ૪૪ (કોઈ કહે છે ૬૪) વર્ષ અને આચાર્ય તરીકે ૧૧ વર્ષ રહ્યા. મરણ વીરના નિર્વાણ પછી એટલે વીરાત્ ૭૫ વર્ષે ૮૫ (અથવા ૧૦૫) વર્ષની વયે થયું.

૫ સચ્ચમ્ભવ--જન્મ રાજગૃહ, ગોત્ર વાત્સ્ય; તેમણે શાંતિજિ-નની પ્રતિમાનાં દર્શન કરવાથી જૈન દીક્ષા લીધી, પોતાના પુત્ર મનક વાસ્તે દશ વૈકાલિક સૂત્ર રચ્યું. ૨૮ વર્ષ ગૃહસ્થાશ્રમમાં, ૧૧ વર્ષ વ્રતી તરીકે અને ૨૩ વર્ષ આચાર્ય તરીકે ગાળ્યાં. વીરાત્ ૯૮ વર્ષે ૬૨ વર્ષની વયે સ્વર્ગ પામ્યા.

૩ * સરખાવે હેમાચાર્યનું પરિશિષ્ટ પર્વ ૪, ૬૧

શ્રી વીરમોક્ષદિવસાદપિ હાયનાનિ,

ચત્વારિ ષષ્ઠિમપિ ચ વ્યતિગમ્ય-જમ્બૂઃ ।

કાત્યાયનં પ્રમર્વમાત્મપદે નિવેશ્ય

કર્મક્ષયેણ પદમવ્યયમાસસાદ ॥

૬ યશોભદ્ર—ગોત્ર તુંગીયાયન, ગૃહસ્થપણે ૨૨ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૧૪ વર્ષ, અને આચાર્ય તરીકે ૫૦ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૧૪૮ વર્ષે ૮૬ વર્ષની વયે સ્વર્ગસ્થ થયા.

૭-૮ સમ્ભૂતિવિજય અને તેના લઘુ ગુરુબ્રાતા ભદ્રબાહુ.

સમ્ભૂતિવિજય—ગોત્ર માહર, ગૃહસ્થપણે વર્ષ ૪૨, વ્રતી તરીકે ૪૦, યુગપ્રધાન તરીકે ૮ વર્ષ ગાળ્યાં અને વીરાત્ ૧૫૬ વર્ષે ૬૦ વર્ષની ઉંમરે ગત થયા.

ભદ્રબાહુ—ગોત્ર પ્રાચીન. તેમણે ઉપસર્ગહસ્તોત્ર, કંઠપસૂત્ર અને આવશ્યક, દશવૈકલિક વગેરે ૧૦ શાસ્ત્રો પર નિર્ધુક્તિઓ રચી. ગૃહસ્થપણે વર્ષ ૪૫, વ્રતી તરીકે ૧૭ અને યુગપ્રધાન તરીકે ૧૪ વર્ષ રહ્યા. અને વીરાત્ ૧૭૦ વર્ષે ૭૬ વર્ષની વયે દેવગત થયા.

૯. સ્થૂલભદ્ર—(સમ્ભૂતિવિજયના શિષ્ય, અહીં ભદ્રબાહુનાં શિષ્યો મૂકી દીધા છે) જન્મ પાટલીપુત્ર, ગોત્ર ગૌતમ, પિતા શકટાલ (તપગચ્છની પદ્મવલીમાં શકટાલ) કે જે નવમા નંદના મંત્રી હતા, માતા લાહલદેવી (હિમચંદ્રના પરિશિષ્ટમાં લક્ષ્મીવતી). તેઓ કૌશ્યા નામની વેશ્યાને જૈનધર્મમાં લાવ્યા. તે ૧૪ પૂર્વના જાણુનારમાં છેલ્લા હતા. પણ તેમાં ફેરફાર નીચે પ્રમાણે કરવો જોઈએ:—

દશ પૂર્વાણિ વસ્તુઘ્ન્યેન ન્યૂનાનિ સૂત્રતોઽર્થતઃ પપાઠ, અન્ત્યાનિ ચત્વારિ પૂર્વાણિ તુ સૂત્રત પવાધોતવાન્નાર્થત ઇતિ વૃદ્ધપ્રવાદઃ

તેઓ ગૃહસ્થ તરીકે ૩૦ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૨૦ અને સૂરિ તરીકે ૪૯ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૨૧૯ વર્ષે ૯૯ વર્ષની વયે દેવગત થયા.

વીરાત્ ૨૧૪ વર્ષે અવ્યક્ત નામનો ત્રીજો નિન્હુવ આપાહાન્યાર્થે ઉત્પન્ન કર્યો. વીરાત્ ૨૨૦ વર્ષે સામુચ્છેદિક નામનો ચોથો નિન્હુવ અર્થમિત્રે ઉત્પન્ન કર્યો. અને વીરાત્ ૨૨૮ વર્ષે ગંગા

૯ x ગંગને એકસ્મિન્ સમયે અનેક ક્રિયાપયોગવાદો જણાવેલ છે. સ્કન્ધમાહત્યાસૂક્ત ખરતર ગચ્છની પદ્મવલી. ભદ્રબાહુ ૧૪ પૂર્વધર હતા. મો. દ. દે.

(દિક્કિય) નામનો પાંચમો નિન્હવ થયો.

૧૦-૧૧ આર્યમહાગિરિ અને તેના લઘુગુરુબ્રાતા આર્યસુહસ્તિ.

૧૦. આર્યમહાગિરિ—ગોત્ર એલાપલ્ય ગૃહસ્થ તરીકે ૩૦ વર્ષ, પ્રતી તરીકે ૪૦ વર્ષ, અને સૂરિ તરીકે ૩૦ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૨૪૯ વર્ષે (સામાન્ય રીતે વીરાત્ ૨૪૫ વર્ષે) ૧૦૦ વર્ષની ઉમરે દેહસાગ કર્યો.

૧૧. સુહસ્તિન્—ગોત્ર વાશિષ્ઠ. ગૃહસ્થ તરીકે ૩૦ વર્ષ, પ્રતી તરીકે ૨૪ વર્ષ અને સૂરિ તરીકે ૪૬ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૨૬૫ વર્ષે ૧૦૦ વર્ષની વયે સ્વર્ગસ્થ થયા. તેઓ વીરાત્ ૨૩૫ * વર્ષે રાજ્ય કરતા અને શ્રેણિકની ૧૭ મી પેઢીએ ઉતરી આવેલા સંપ્રતિ રાજાને પોતાના જૈનધર્મમાં લાવ્યા, અને ત્રિખણ્ડ-ત્રણે ખડને પ્રાસાદ, બિમ્બો આદિથી સુશોભિત કર્યું અને અનાર્ય દેશમાં વિહાર સ્થાપના કરી. અવન્તિસુકુમાલ અને બીજા ઘણાઓને તેમણે જૈન દીક્ષિત કર્યા.

૧૨. આર્યસુસ્થિત—(આ સુહસ્તિના શિષ્ય હતા. આર્યમહાગિરિને બહુલ અને બલિસ્સહ નામના બે શિષ્યો હતા. બલિસ્સહના શિષ્ય પરંપરાની ટીપ આવશ્યક અને નન્દીસૂત્રની સ્થવિરાવલિમાં આપેલ છે.) આર્યસુસ્થિતને કોટિક (કોટિવાર સૂરિમત્ર જપવાથી) અને કાકન્દિક (કાકંદીનગરીમાં જન્મવાથી) નામના બે બિરુદ હતાં. ગોત્ર વ્યાધાપલ્ય; ગૃહસ્થ તરીકે વર્ષ ૩૧, પ્રતી તરીકે ૧૭ અને સૂરિ તરીકે ૪૮ વર્ષ રહ્યા. અને વીરાત્ ૩૧૩ વર્ષે ૯૬ વર્ષની વયે પંચતવ પામ્યા. તેમનાથી કોટિકગચ્છ જન્મ પામ્યો. તેમના લઘુબ્રાતાનું નામ સુપ્રતિયુદ્ધ હતું.

૧૧ * ટોડરાજસ્થાન વો. ૧ પૃ. ૨૦૭ (બીજા આવૃત્તિમાં) આ 'સંખ' ધીનું વર્ષ વીરાત્ ૨૦૨ આપે છે. સંપ્રતિ તે ચંદ્રગુપ્ત પુત્ર બિંદુસારના પુત્ર અશોકના કુણાલનો પુત્ર. મો. દ. દે. 'તેણે સવાલાખ પ્રતિમા નવીન જિનપ્રાસાદ કરાવ્યા. સવા કરોડ બિંબો કરાવી તેની પ્રતિષ્ઠા કરાવી, તેરહજાર જીર્ણોદ્ધાર, ૯૫ હજાર પિત્તલની પ્રતિમા, ૭૦૦ સત્રાગાર, બેહજાર ધર્મશાલા કરાવી.' ક્ષ.

૧૩. ઇન્દ્રદિન.

૧૪. દિન.

૧૫. સિંહગિરિ—અતિસ્મરણુજ્ઞાનવાન.

આ વખતે પાદસિપ્તાચાર્ય, વૃદ્ધવાદિસૂરિ અને વૃદ્ધવાદિ-
સૂરિના શિષ્ય સિદ્ધસેન દિવાકર (કે જેમણે દીક્ષા નામ કુમુદચંદ્ર
પ્રાપ્ત કર્યું હતું પ્રભાવકચરિત્ર ૮, ૫૭) થયા. સિદ્ધસેન દિવાકરે
પોતાના કલ્યાણમંદિર સ્તવના પ્રભાવે ઉબ્બયિનિના મહાકાલ મંદિરમાં
૩૬૨૦ લિંગ તોડી તેમાંથી પોતાના પાર્શ્વનાથની પ્રતિમા પ્રગટ કરી બતાવી.
તેમણે વીરાત્ ૪૭૦ વર્ષે વિક્રમાદિત્યને જૈન બનાવ્યા.†

૧૬. વજ્ર—ગોત્ર ગૌતમ, પિતા ધનગિરિ, માતા સુનન્દા. જન્મ
તુમ્બવનગ્રામમાં વીરાત્ ૪૯૬ વર્ષે થયો. ગૃહસ્થ તરીકે ૮ વર્ષ, વ્રતી
તરીકે ૪૪ વર્ષ અને સૂરિ તરીકે ૩૬ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૫૮૪ વર્ષે
૮૮ વર્ષની ઉમરે કાલવશ થયા. તેઓ સિંહગિરિ પાસેથી ૧૧ અંગ
શિષ્યા. સાર પછી તેઓ ૧૨ મું દશિવાદાંગ દશપુરથી અવન્તિ
(ઉબ્બયિનિ)માં ભદ્રગુપ્ત પાસે શિખવા ગયા. ૧૦ પૂર્વ જાણનારામાં
તે હેલ્લા હતા. વજ્રસ્વામિતો દશમપૂર્વ-ચતુર્થસંહનનાદિ વ્યુ-
ત્ક્રેદઃ) અને તેમણે જૈન ધર્મનો પ્રસાર દક્ષિણ તરફના બૌદ્ધ રાજ્યમાં
કર્યો. આ વજ્રમાંથી વજ્રશાખા થઇ.

૧૨ બલિસ્સહના શિષ્ય હમાસ્વાતિ (તત્ત્વાર્થાધિગમસૂત્રના કર્તા) હતા;
હમાસ્વાતિના શિષ્ય શ્યામાચાર્ય (પ્રજ્ઞાપનાના કર્તા) હતા કે જેમનો સ્વ-
ર્ગવાસ વીરાત્ ૩૭૬ માં થયો એમ મનાય છે. મો. દ. દે.

૧૫ + પદ્માવલિમાં વિક્રમને જૈન બનાવવાનું ૪૭૦ વીરાત્ એ વર્ષ
આપ્યું નથી. તેમાં એ વાત જણાવી ઉમેર્યું છે કે વિક્રમરાજ્ય વીરાત્
૪૭૦ વર્ષે થયું. વિક્રમાદિત્ય રાજ વીરાત્ ૪૭૦ વર્ષે થયો. ક્ષ.

૧૬ + જેમણે આકાશગામિની વિદ્યાથી સંધરક્ષા કરી, દક્ષિણ દિશામાં
મૌહારાજ્યમાં જિનેન્દ્રપૂર્ણનિમિત્તે પુષ્પાદિ લાવીને પ્રવચન પ્રભાવના કરી,
જેઓ દેવથી વંદાયા, અને જેઓ દંશપૂર્વવિદ્યામાં અપરિચિત્ત હતા. ક્ષ.

વીરાત્ પરપ વર્ષે શરૂજય તીર્થનો ઉચ્છેદ થયો. અને વીરાત્ પૃ૦ માં તે તીર્થનો પુનરુદ્ધાર જાવડે કર્યો. વીરાત્ પૃ૪૪ માં ત્રૈરાશિક નિન્હવને શેહુગુપ્તે ઉત્પન્ન કર્યો.

૧૭. વજ્રસેન—ગોત્ર ઉત્કોશિક? તેમણે સોપારકમાં શ્રેષ્ઠી જિનદત્ત અને તેની સ્ત્રી ઈશ્વરીના ચાર પુત્ર નામે નાગેન્દ્ર, ચન્દ્ર, નિવૃત્તિ અને વિદ્યાધર કે જે ચારે, ચાર કુલોના સ્થાપક હતા, તેમને જૈનધર્મ દીક્ષિત કર્યા.

૧૮. ચન્દ્ર—ગૃહસ્થ તરીકે ૩૭ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૨૩ અને સૂરિ તરીકે ૭ વર્ષ એટલે બધાં મળી ૬૭ વર્ષ જીવ્યા.

૧૭ ‘એકદા બાર દુકાળી અંતે વ્રજસ્વામિના વચતથી સોપારકે જધને જિનદત્ત શ્રેષ્ઠીની લાર્યાં નામે ઈશ્વરીએ લક્ષ મૂલ્યનું ધાન્ય લાવી રસોઇ માટે અગ્નિપર ચડાવી હાંડલીમાં વિષ નાંખેલું જોધને ‘પ્રાતઃકાલે સુકાલ યશે’ એવું જણાવી વિષનિક્ષેપ નિવારી નાગેન્દ્ર-ચન્દ્ર-નિવૃત્તિ-વિદ્યાધર નામના ચાર સકુટુંબ શ્રેષ્ઠિપુત્રોને પ્રવ્રજ્યા આપી. તે પરથી સ્વ સ્વનામથી અંકિત ચાર કુલો’ થયાં.’ક્ષ.

નાગેન્દ્ર કુલાદિની પરંપરા નૂઢી થઈ છે પણ તેની અખંડ પટ્ટપરંપરા ઉપલબ્ધ નથી. નાગેન્દ્રકુલમાં જન્મ્યું જિનશતક રચ્યું ને તેના પર તેના શિષ્ય સામ્યમુનિએ દીકરા રચી સં. ૧૦૨૫. નાગેન્દ્રગચ્છમાં મહેન્દ્રસૂરિ-શાંતિ-સૂરિ-આનંદ અને અમરસૂરિ-હરિભદ્રસૂરિ-વિજયસેનસૂરિ (કે જેમણે સં. ૧૨૮૮ માં વસ્તુપાલ તેજપાલના ગિરનાર પરના મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા કરી.) થયા. મો. દ. દે.

૧૮ ‘ચન્દ્રથી ચાન્દ્રકુલ પ્રસિદ્ધ થયું. આથીજ અમારા ગચ્છમાં હજી પણ બૃહદ્દીક્ષા અવસરે અમ્હાણં કોહિઓ ગણો, વયરી સાહા, ચંદ્રં કુલં, અમુગ ગણનાયગાં, અમુગ મહોજ્ઞાયા સંતિ, મહત્તરા નત્થિ’ એવો પાંઠ નવીન શિષ્ય પ્રતિ આચાર્ય પાસે રહેલા વૃદ્ધો સંભળાવે છે’ એવો સંપ્રદાય છે. ક્ષ.

‘આર્યરક્ષિતે સાધિકનવ પૂર્વ શિષીને સમગ્ર નિજકુટુંબને પ્રતિબોધ્યું અને જિનશાસન પ્રલાવના કરનાર તેઓ થયા. તેમના શિષ્ય દુર્બલિકુલ પુણ્યમિત્રસૂરિ થયા. ક્ષ.

તેજ સમયે પુરોહિત સોમદેવ અને તેની ભાર્યા રૂદ્રસોમાના પુત્ર આર્યરક્ષિત દશપુરમાં વસતા હતા. તે પોતે વજ્ર પાસેથી નવ પૂર્વ અને ૧૦ મા પૂર્વનો એક ખંડ શીખ્યા અને પોતે તે સર્વ પોતાના શિષ્ય દુર્ધિલિકાપુષ્પ મિત્રને શિખવ્યા.

વીરાત્ ૫૮૪ વર્ષે ગોષ્ઠામાહિલ નામનો સાતમે નિન્હવ ઉત્પન્ન થયો. વીરાત્ ૬૦૯ વર્ષે દિગમ્બરોની ઉત્પત્તિ થઈ.*

૧૯. સમન્તભદ્ર—તેનું વનવાસી પણ નામ હતું.

૨૦. દેવ—અપરનામ વૃદ્ધ.

૨૧. પ્રદ્યોતન.

૨૨. માનદેવ—શાન્તિસ્તવના કર્તા.

૨૩. માનતુંગ—ભક્તામર અને ભયહર સ્તોત્રોના કર્તા.

૨૪. વીર—વીરાત્ ૯૮૦ વર્ષે વલ્લભી પરીપદમાં લોહિલ સૂરિના શિષ્ય દેવધિગણિ ક્ષમાશ્રમણે+ સિદ્ધાંતો લેખખદ્ધ કર્યા. દેવધિના સમયમાં એકજ પૂર્વ રહ્યું હતું.

વીરાત્ ૯૯૩ વર્ષે કાલકે ભાદ્રપદ શુક્લ પંચમીમાંથી ચતુર્થાપર પર્યુષણ પર્વ ફેરવ્યું. અહીં હસ્તલિખિત પ્રતો Intercalate થાય છે કે એકજ નામના બે આચાર્યો કાલક નામના આ કાલક પહેલાં થયા. તેમાંના એક નામે ડ શ્યામે પ્રજ્ઞાપના રચી હતી અને નિગોદોનો અર્થ કર્યો હતો અને બીજાએ ગર્દભિલ્લને વીરાત્ ૪૫૩ વર્ષે હાંકી કહાડ્યો.

૧૮ * સાત નિન્હવો સંબંધી બુદ્ધો વેળરનો ધર્મસાગરકૃત કુપક્ષ કૌશિકાદિત્યપર લેખ બર્લિન એકેડેમિ ૧૮૮૨. પૃ. ૭૬૪ દિગમ્બરો સંબંધી તેજ લેખ પૃ. ૭૬૬-૮૦૧.

૧૯-૨૦ પછી સમન્તભદ્ર વનવાસી, પછી દેવસૂરિ વૃદ્ધ આમ પદ્માવલિમાં છે. ક્ષ

૨૪ + બીજી રીતે તેમનું નામ દેવવાચક અને તેમના ગુરુનું નામ દ્વિગણિ કહેવામાં આવે છે.

૨૪ ડ શ્યામાચાર્ય વીરાત્ ૩૭૬ માં થયા. ક્ષ.

વળી હસ્તલિખિત પ્રતો વધારે ઉલ્લેખે છે કે જિનભદ્રગણિ
ક્ષમાશ્રમણ હતા. તેઓએ વિશેષાવશ્યકાદિ ભાષ્ય* રચ્યું છે તેના
શિષ્ય નામે શિલાંક અપર નામ કોટયાચાર્યે પ્રથમ અને દ્વિતીય અંગો
ઉપર વૃત્તિઓ રચી છે.÷

હરિભદ્ર—જન્મે પ્રાણી હતા. તેમને જિનભદ્રે જૈન ધર્મમાં
દીક્ષા આપી હતી. હરિભદ્રના બે શિષ્યો હંસ, અને પરમહસને ભોટ-
દેશના બૌદ્ધોએ મારી નાંખ્યા હતા. તેમણે ૧૪૪૪ (કેટલાક ૧૪૦૦
કહે છે. જનકતના ગણુધર સાર્ધશતક ઉપર થયેલી ટીકામાં હરિભ-
દ્રના લગભગ ૩૦ ગ્રંથોની ટીપ આપી છે તેમાંના ઘણા હસ્તલિખિત છે)
અથો લખ્યા છે જેવાં કે—અષ્ટક, પંચાશક.

૨૫. જવદેવ. [વીરસૂરિપદે]

૨૬. દેવાનન્દ.

૨૭. વિક્રમ.

૨૮. નરસિંહ.

૨૯. સમુદ્ર.

૩૦. માનદેવ.

૩૧. વિષ્ણુધ્રમ.

૩૨. જયાનન્દ.

૩૩. રવિપ્રભ.

૩૪. યશોભદ્ર.

૩૫. વિમલચંદ્ર.

---

* જુઓ કિલ્હોર્ન સંસ્કૃત હસ્ત પ્રતોનો રીપોર્ટ ૧૮૮૦-૮૧ પૃ.
૩૭. [આ ભાષ્ય યશોવિજયજી ગ્રંથમાલામાં છપાઈ ગયું છે. મો.]

÷ પ્રભાવક ચરિત્ર ૯. શ્લો. ૧૦૫ પ્રમાણે તેમણે ૧૧ અંગોપર
વૃત્તિઓ રચી કે જેમાં બે અંગોપરની વૃત્તિ સિવાયની બધી હુમ થઈ છે.
આચારાંગ વૃત્તિમાં રચ્યાં સંવત્ શક ૭૬૮ છે, પણ જે શ્લોકમાં તે સંવત્
આપેલ છે તે શ્લોક હસ્તપ્રતની પ્રશસ્તિ પછી હમેરેલો હોવાથી બહુ વજનવાળો
ગણાય નહિ એમ લાગે છે. ક્લાટ. હાલની શોધ પ્રમાણે તે વર્ષ અફ લાગે છે.

૩૬. દેવ. સુવિહિત પક્ષ ગચ્છના સ્થાપક.

૩૭. નેમિચન્દ્ર.

૩૮. ઉદ્યોતન.* તેમના શિષ્યોથી વર્તમાન ૮૪ ગચ્છાની ઉત્પત્તિ થઇ. ઉદ્યોતને માલવક દેશથી શત્રુંજય જઈ ઋષભને વાંદવાની યાત્રા કરવા માથે લીધું હતું; તે યાત્રાએ જતાં તેઓ દેવગત થયા.

૩૯. વર્ધમાન—ખરતરગચ્છ ના પ્રથમ સૂરિ. તેઓ પહેલાં ચૈલવાસી જિનચંદ્રના શિષ્ય હતા પણ પાછળથી ઉદ્યોતનના થયા હતા.

૩૬ તેમનું સુવિહિત માર્ગે આચરણ હોવાથી ‘સુવિહિત પક્ષ ગચ્છ’ એમ પ્રસિદ્ધિ થઇ.

૩૮ * સુસ્થિતના મરણ અને વિક્રમાદિત્ય વચ્ચેના ૧૫૭ વર્ષના આંતરમાં ૧૩ થી ૧૫ નંબરના ઉપરોક્ત ત્રણ આચાર્યો થયા. વજના સ્વર્ગવાસથી અને દેવર્ષિના વચ્ચેના ૪૦૦ વર્ષના સમય ૧૭ થી ૨૪ નંબરના ઉપરોક્ત આઠ આચાર્યોએ લીધો; અને દેવર્ષિ અને ઉદ્યોતન વચ્ચેના ૫૫૦ વર્ષના કાલ ઉપરોક્ત ૨૫ થી ૩૮ નંબરના ચૌદ આચાર્યોએ લીધો. આ ગણતરીમાં સ્પષ્ટ રીતે મોટા ગાબડાં (gaps) છે.

૩૯ § ખરતરગચ્છની હસ્તલેખિત પ્રતોની પ્રશસ્તિઓમાં પોતાના આદ્ય પુરૂષ તરીકે સામાન્ય રીતે આરંભ વર્ધમાનથી થાય છે.

એકલા ઉદ્યોતનસૂરિને મહા વિદ્વાન અને શુદ્ધ ક્રિયાપાત્ર જાણી બીજા ૮૩ સ્થવિરોના ૮૩ શિષ્યો પકનાર્યે આવ્યા તેમને સારી રીતે શુદ્ધ ભણાવતા હતા. તે અવસરે અમ્બોહર દેશમાં સ્થવીરમંડળીમાં વૃદ્ધ જિનચંદ્રાચાર્ય ચૈલવાસીના શિષ્ય નામે વર્ધમાને સિદ્ધાંતનું અવગાહન કરી ૮૪ આશાતનાનો અધિકાર આવ્યો ત્યારે પોતાના તે શુદ્ધને એમ કહ્યું ‘સ્વામિ ! ચૈત્યમાં વસતા અમોની આશાંતના ટલે તેમ નથી, તેથી તે વ્યવહાર મને કયતો નથી.’ એ સાંભળી શુદ્ધે એમ તેમ સમભવ્યો કે જેથી સ્વઅધ્યાયી શ્રદ્ધાન ગ્રાપ. પછી ઉદ્યોતનસૂરિને શુદ્ધ ક્રિયાવંત સાંભળી તેની પ્રાપ્તિ આવી તેનેજ શિષ્ય થઈ ઉપસંપદ્ અહણુ કરી. પછી શુદ્ધે ત્રોગાદિક વહન કરાવી સર્વ સિદ્ધાંતો ભણાવ્યા. અનુક્રમે ત્રોગાદિક જાણી તે વર્ધમાનને આચાર્યપદ આપ્યું. વગેરે ક. પદ્માવલિ જુઓ.

તેણે સોમ નામના આહ્વાણના શિવેશ્વર અને બુદ્ધિસાગર નામના બે પુત્રોને અને કલ્યાણવતી નામની પુત્રીને જૈન દીક્ષા આપી હતી. દીક્ષા વખતે શિવેશ્વરે જિનેશ્વર નામ ધારણ કર્યું.

તદા ત્રયોદશસુરત્રાણછત્રોદ્ધાલકચન્દ્રાવતોનગરીસ્થા-
પક-પોરવાહજ્ઞાતીય શ્રી વિમલમન્ત્રિણા શ્રી અર્જુદાચલે
ઋષભદેવપ્રાસાદઃ કારિતઃ.....તત્રાધ્યાપિ વિમલવસહીં હિતિ
પ્રસિદ્ધિરસ્તિ । તતઃ શ્રોવર્ધમાનસૂરિઃ સંવત્ ૧૦૮૮ મધ્યે
પ્રતિષ્ઠાં કૃત્વા પ્રાન્તેઽનશનં ગૃહીત્વા સ્વર્ગં ગતઃ ॥ *

૪૦. જિનેશ્વર (૧)—પોતાના આતા+ બુદ્ધિસાગરને લઈ મર-
દેશથી ગુર્જરદેશમા ચૈત્યવાસીઓ સાથે વાદ કરવા ગયા.

૩૯ * આમાં આપેલ ૧૦૮૮ ની સાલ શિલાલેખોથી પ્રમાણિત થાય
છે. જુઓ ૬૦૮૨, ઈમ્પી. ગેઝે આબુ વાહ્યુ. ૧ પૃ. ૪ ડા. બર્નેસે આ-
પેલ વર્ણન.

ઉદ્ધોતનસૂરિનો શિલાલેખ સં. ૯૩૭ નો પ્રાપ્ત થયો છે તેમાં ગચ્છનો
નામ નિર્દેશ નથી તેથી તે વખતે ગચ્છની ઉત્પત્તિ થઈ ન હતી એમ અનુ-
માન કોઈ કરે છે. જુઓ ના. ૨. પૃ. ૧૬૪

૪૦ + શ્રી બુદ્ધિસાગરસૂરિશ્ચક્રે વ્યાકરણં નવં ।

સહસ્રાષ્ટકમાનં તત્ શ્રી બુદ્ધિસાગરામિધં ॥

—પ્રભાવક ચરિત્ર ૯-૯૧.

ચૈત્યવાસીઓ પરાજય પામવાથી કોમલાઃ—‘કુંવલા’ એ નામ પામ્યા.
આ રીતે સુવિહિત પક્ષધારક જિનેશ્વરસૂરિ વિ. સં. ૧૦૮૦ માં ‘ખરતર’
ખિરદધારક થયા. ક્ષ. જ્યારે બીજી પદ્માવલીઓમાં આ ખિરદપ્રાપ્તિનું વર્ષ
સં. ૧૦૨૪ આપે છે. જેમકે:—

(૧) - દસસય ચિહ્નુ વીસેહી નયર પાટણ અણહલપુરિ,
હુઓ વાદ-સુવિહિત ચધવાસીસુ બહુપરિ,
હુલલ નરવધ સલા સુમુખિ જિણિ હેલઈ વજિતલ,
ચિત્તવાસ ઉત્થપિઅ-દેશ ગુરજર હિવ દિસલિ,

વિક્રમ સં. ૧૦૮૦માં ગુર્જર દેશમાં અણહિલપુરના રાજા દુર્લ્ભ-
ભની રાજસભામાં સરસ્વતિલાંકાગારમાંથી દશવૈકલિક સૂત્ર લાવી સાધ્વા-
ચાર વિષયપરની ગાથાઓ વાંચી સમજાવી, જિનેશ્વર ચૈત્યવાસીઓનો
પરાભવ કર્યો. આથી તેમણે ખરતર એ નામનું ‘ખરદ’ મેળવ્યું.

૪૧. જિનચંદ્ર (૧)—સંવેગરંગશાલા પ્રકરણના કર્તા.

૪૨. અભયદેવ—જિનચંદ્રના લઘુ ગુરુ-બ્રાતા, પિતા ધારા
નગરીના શ્રેષ્ઠ ધન અને માતા ધનદેવી, તેમનું મૂળ નામ અમયકુમાર
હતું. અતિશય દેહદમન કરવાથી (પટ્ટાવલિમા-પૂર્વના કર્મના ઉદયથી)
તેમને કોઈ થયો હતો, કાચ તૂટી પડ્યા હતા પણ એક ચમત્કારથી
સર્વ રોગ નાશ પામ્યો હતો. તેમણે સ્તંભનક પાસે પાર્શ્વની પ્રતિમાને

સુવિહિત ગચ્છ ખરતર ખરદ દુલ્ભ નરવધ તિહાં દિયહ,
શ્રી વર્ધમાન પદ્મ તિલહ સૂરિ જિણેસર ગહગહહ.

—સં. ૧૬૭૫ આસપાસની ખં. પટ્ટાવલી.

(૨) શ્રી પત્તને દુર્લભરાજ રાજ્યે વિજિત્ય વાદે મઠવાસિસૂરીન્ ।

વર્ષેઽન્ધિ પક્ષાન્નગશિ પ્રમાણે લેમેઽપિ ચૈઃ સ્વરતરો વિરુદ્ધયુગ્મં (૧) ॥

—સં. ૧૫૮૨ ની ખં. પટ્ટાવલી.

પરંતુ સં. ૧૦૨૪ કે સં. ૧૦૮૦ એ બંને પૈકી એક પણ વર્ષ ખરદ
લાગતું નથી. કારણ કે દુર્લભરાજે સં. ૧૦૬૬ થી સ. ૧૦૭૮ સુધી રાજ્ય
કર્યું છે.

સો. ૬. દે.

૪૧. જિનચંદ્ર એકદા દિલ્હી નગરે ગયા ગુરુએ કહેલ હતું કે તું દિલ્હીપતિ
યદ્યપિ મૌનદિન સુરત્રાણે તેમનો પ્રવેશોત્સવ કર્યો, અને ધનપાલ શ્રીમાલના
ગૃહે નિવાસ કરાવ્યો. ધનપાલ આવક થયો, તેના સંબંધીઓ ખીન્ન ધણા
શ્રીમાલની આવક થયા. અન્યજ્ઞાતિના પણ કેટલાક રાજ્યાધિકારીઓ આવક
થયા તેમને પાદશાહે બહુ મહત્ત્વ આપ્યું. તેથી તેઓનું ‘મહત્તીયાણું’ એ
ગોત્ર સ્થાપ્યું. આથી આથી પાટે ‘જિનચંદ્ર’ નામ આપતું એમ
પજ્ઞાવતીએ પ્રત્યક્ષ થઈ કહ્યું. ત્યારથી તેવી બ્યવસ્થા થઈ. ક્ષ.

જયતિહુયણુ સ્તોત્રથી પ્રકટ કરી હતી. તેમણે નવ અંગ પર ટીકાઓ રચી; અને ગુર્જર દેશમાં કમ્પડવણિજ આમમાં સ્વર્ગવાસ કર્યો.

૪૩. જિનવલ્લભ--પડેલાં નેઓ જિનેશ્વરસૂરિ કે જે કૂર્ચપુર-ગચ્છના ચૈલવાસી હતા તેમના શિષ્ય હતા પછીથી અમયદેવના શિષ્ય થયા. તેમના રચિત ગ્રંથો આ છે:--પિંડવિશુદ્ધિ પ્રકરણ, ગણધરસાર્થશતક, ષડશીતિ વગેરે. સંવત્ ૧૧૬૭માં તેમને (ચિત્રકૂટમાં) દેવમદ્રાચાર્યે સૂરિપદ આપ્યું (પદસ્થાપના કરી) અને ત્યાર પછી તેઓ ૭ મહિને સ્વર્ગે ગયા.

તેમના વખતમાં મધુ ખરતરશાખા જુદી થઈ (તીકળા) અને આથી પહેલો ગચ્છલેદ થયો,

૪૪. જિનદત્ત--પિતા વાહિગ મંત્રી, માતા વાહડ દેવી, (ધધૂકા નગર વાસી.) ગોત્ર હુમ્મડ, જન્મ સંવત્ ૧૧૩૨, મૂલ નામ સોમચંદ્ર, દીક્ષાકાલ સંવત્ ૧૧૪૧ (વાચક ધર્મદેવ પાસે) અને સૂરિમંત્ર સંવત્ ૧૧૬૯ના વૈશાખ વદિ છઠ્ઠે દિને ચિત્રકૂટમાં દેવમદ્રાચાર્ય પાસેથી મળ્યો. તેમણે ધણાં શહેરોમાં ચમત્કાર દર્શાવ્યા; આથી જૈનધર્મ ધણો ફેલાવ્યો. તેમણે સંદેહદોષાવલિ અને બીજા ધણા ગ્રંથો રચ્યા (જેવી રીતે ગણધર સાર્થશતક કે જે જિનવલ્લભે રચ્યો હતો તેજ નામનો ગ્રંથ તેમણે પણ લખ્યો હતો). સંવત્ ૧૨૧૧ના આષાઢ શુદ્ધ એકાદશિએ અજયમેરમાં મરણુવશ થયા.

૪૨ *એટલે કે ૩૦ થી ૧૧માં (અંગો) ઉપર, તદુપરાંત ૧લા ઉપાંગ ઉપર. ડ્રો. જેકોબી અભયદેવસૂરિની ૨ જા ઉપાંગ ઉપરની વૃત્તિનો પણ ઉલ્લેખ કરે છે. Z. D. M. G વૉલ્યુ. ૩૩ પૃ. ૬૯૪ પરંતુ તે સંબંધી મને શંકા છે. બર્લિન હસ્તલિખિત પ્રતોની પ્રશસ્તિઓ અનુસાર તેણે સ્થાન અને જ્ઞાતાધર્મકથા પર સંવત્ ૧૧૨૦માં, સમવાય અને ભગવતી ઉપર સં. ૧૧૨૮ માં અણુહિલપાટકમાં વૃત્તિઓ રચી.

૪૩. દશહજાર જેટલા વાગડના શ્રાક્ષેને પ્રતિજોધ્યા. ચિત્રકૂટમાં ચંડિકા પ્રતિજોધી. સૂરિમંત્રબલથી ધનવાન થયેલા સાધારણ નામના શ્રાવકે કરાવેલા ૭૨ જિનાલયમંડિત વીરસ્વામિ ચૈત્યની પ્રતિષ્ઠા કરી. ક્ષ.

સંવત્ ૧૨૦૪ માં જિનશેખરાચાર્યે સુદ્રપદ્ધિમા રૂદ્રપદ્ધીય ખર-
તરશાખાન રથાપી. આ ખીજે ગચ્છલેદ થયો.

૪૫. જિનચન્દ્ર (૨)—જન્મ સંવત્ ૧૧૯૭ ભાદ્રપદ શુદ્ધ અષ્ટમી,
પિતા શાહ રાસલ અને માતા દેહલણુદેવી. દીક્ષાકાલ અજયમેરમાં સંવત્
૧૨૦૩ના ફાલ્ગુન વદિ નવમીને દિને. આચાર્યપદ જિનદત્તે વિક્રમપુરમાં

૪૪ + આ ગચ્છમાં સોમતિલકસૂરિ થયા હતા કે જેમણે શિલોપદેશ-
માલા પર વૃત્તિ રચી; અને તેમના શિષ્ય દેવેન્દ્રે પ્રસાતર રત્નમાલા પર
વૃત્તિ સં. ૧૪૨૬ માં રચી, બર્લિન હસ્તલિખિત પ્રતોના અંતે આપેલાં
વંશવૃક્ષો જુઓ. કલાઠ.

તેમણે વિક્રમપુર (વીકાનેર)માં મારિ નિવાર્યો, અને તેથી માહેશ્વરી
લોકાને પ્રતિષ્ઠાધી જૈન કર્યા. (સં. ૧૫૮૨ ની પદ્માવલિ તથા ક્ષ.) ૫૦૦
સાધુ અને ૭૦૦ સાધ્વીને દીક્ષા આપી. તેમણે ઘણાં નગરોમાં નાહટા,
રાખેચા, લણુશાલી, નવલખા, હાગા, લૂણીયા આદિ ગોત્રવાળા એક લાખથી
અધિક શ્રાવકો કર્યા. ખરતર ગચ્છના તેમને 'મોટા દાદા' તરીકે કહે છે.
દીક્ષા નામ પ્રબોધચંદ્ર અજમેરના રાજા અર્જુનરાજથી બહુ માન મેળવ્યું
હતું. અજમેરમાં વીસલપુર નામે તળાવને કાંઠે તેમનો સ્તૂપ કરવામાં આવ્યો
હતો. તેમણે રચેલ ગ્રંથો:-સંદેહદોલાવલી, ગણુધર સમ્પતિ, ચર્ચરી,
હત્સત્રપદોદ્ધટ્ટનકુલક, ગણુધર સાર્ધશતક, ગુરુ પારતંત્ર્ય સ્તોત્ર, તંજ્યો
સ્તોત્ર, પદસ્થાપનવિધિ, પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર, પ્રબોધોદય વગેરે.~જુઓ ધન-
પતસિહ લણુશાલી લિખિત તેમનું જીવન.

૪૫ જિનચંદ્રને જિનદત્તસૂરિએ વિક્રમપુરમાં સં. ૧૨૦૫ માં આચાર્ય
પદ આપ્યું એમ ૧૫૮૨ ની પદ્માવલિમાં જણાવ્યું છે.—

વર્ષે વાળસ્વપક્ષચન્દ્ર સુમિતે શ્રી વિક્રમાલ્યે પુરે

યસ્યોદારમહોત્સવ. સમમવત્ પદ્મમિયેકક્ષણે ।

ચંચચ્ચન્દ્રનિમાનનો નરમણી માલો વિશાલો ગુણે:

સોડયં શ્રી જિનચન્દ્રસૂરિ તિલકો જીયાન્મનોમીષ્ટદ્ ॥

આમાં જન્મ સંવત્ આખ્યો નથી. ક્ષમાકલ્યાણની પદ્માવલિ (કે/જે
પરથીજ ક્ષાટ્ટે પોતાનો લેખ તૈયાર કર્યો જણાય છે) તેમાં સં. ૧૨૧૧નીજ
સાક્ષ આચાર્યપદની આપી છે. તે આચાર્યપદનો હત્સવ રાસલે કર્યો હતો.

સંવત્ ૧૨૧૧ ના વૈશાખ શુદ્ધ છઠ્ઠે દિવસે આપ્યું (ઉમર ૧૪ ! ની હતી). મરણ સંવત્ ૧૨૨૩ના ભાદ્રપદ વદી ચતુર્દશીને દિને દિલ્હિમાં થયું. ત્યાં તેમના નામનો સ્તૂપ કરવામાં આવ્યો. તેમના મસ્તકમાં મણિ હોવાનું કહેવાય છે.

૪૬. જિનપત્તિ—જન્મ સંવત્ ૧૨૧૦ ચૈત્ર વદિ ૮, (ગિત્ર માદહ), પિતા શાહ યશોવર્ધન, માતા સૂક્ષ્મદેવી. દીક્ષા સંવત્ ૧૨૧૮ના ફાલ્ગુન વદિ ૮ને દિને દિલ્હીમાં લીધી. સંવત્ ૧૨૨૩ના કાર્તિક શુદ્ધ ત્રયોદશીએ તેમનું પદ સ્થાપન જયદેવાચાર્યે કર્યું. અને સંવત્ ૧૨૭૭માં ૬૭ વર્ષની વયે પાલ્હણપુરમાં મરણ થયું.

સંવત્ ૧૨૧૩ માં આંચલિકમતની ઉત્પત્તિ થઈ અને સંવત્ ૧૨૮૫માં ચિત્રવાલગચ્છના જગદ્યદ્રસૂરિથી તપાગણની ઉત્પત્તિ થઈ.

૪૭. જિનેશ્વર § (૨)—જન્મ મરોટમાં સંવત્ ૧૨૪૫ માર્ગશીર્ષ શુદ્ધ ૧૧, (મરોટ વારી) પિતા ભાંડાગારિક નેમિચંદ્ર, અને માતા લક્ષ્મી, મૂળનામ અમ્મડ. ખેડનગરમાં સંવત્ ૧૨૫૫માં દીક્ષા લીધી તે સમયે વીરપ્રભ નામ ધારણ કર્યું. સંવત્ ૧૨૭૮ના માઘ શુદ્ધ ૬ને દિને સર્વ-દેવાચાર્યે તેમની જ્યોર (જવાલપુર) નગરમાં પદસ્થાપના કરી. સંવત્ ૧૩૩૧ના આશ્વિન વદિ ૬ને દિને મરણ થયું.

તેજ વર્ષમાં જિનસિંહસૂરિએ ત્રીજો ગચ્છભેદ નામે લઘુ અરતર શાખા સ્થાપી.

૪૬ ૧૫૮૨ ની પદાવલિમાં શ્લો. ૫૭ જણાવ્યું છે કે ૧૨૨૩ માં બાહ્વારક નગરે (સૂરિ) પદ મળ્યું. બખ્ખેર ગામમાં ૩૬ વાદીઓ પર જય મેળવ્યો. નાગપુરમાં ઊધરણ મંત્રિએ કરાવેલ દેવગૃહમાં પ્રતિષ્ઠા કરી તે મંત્રીના પુત્ર કુલધરે બાહડમેરમાં મોટું મંદિર બંધાવ્યું. ક્ષ.

૪૭ § તેમના શિષ્ય ધર્મતિલકગણિએ સં. ૧૩૨૨ માં જિનવલ્લભના ‘ઉદ્ધાસિક્રમ’થી શરૂ થતા અજિતશાંતિ સ્તવ ઉપર વૃત્તિ રચી. જુઓ તે વૃત્તિની પ્રશસ્તિ-કલાટ જિનેશ્વરસૂરિનો આચાર્યપદોત્સવ માદહ ગોત્રીય સ્નાહ ખીમસીએ ૧૨ હજારના ખર્ચે કર્યો. ક્ષ. આ સૂરિના પિતા નેમિચંદ્ર ભાંડાગારીકે ષષ્ઠીશતક પ્રાકૃતમાં રચ્યું. છે. મો. દ. દે.

૪૮. જિનપ્રબોધ—દુર્ગપ્રબોધવ્યાખ્યાના કર્તા. પિતા સાહ શ્રીચંદ, માતા સિરીયાદેવી. જન્મ સંવત્ ૧૨૮૫, મૂલનામ પર્વત. દીક્ષા સંવત્ ૧૨૯૬ના ફાલ્ગુન વદિ પંચમીને દિને ચિરાપદ્ર (ચરાદ) નગરમાં લઘ પ્રબોધમૂર્તિ નામ ધારણ કર્યું તેમનો પદ્મભિષેક સંવત્ ૧૩૩૧ના આશ્વિન વદિ પંચમીને દિને (સક્ષેપે) થયો અને તેજ વર્ષના ફાલ્ગુન વદિ અષ્ટમીને દિને તેમનો પદ્મહોત્સવ થયો. તેઓ સંવત્ ૧૩૪૩માં સ્વર્ગ પામ્યા.

૪૯. જિનચન્દ્ર (૩)—જન્મ સંવત્ ૧૩૨૬ના માર્ગશીર્ષ શુદ્ધ ચતુર્થીને દિને, સ્થાન સમિયાણાગ્રામમાં, પિતા મન્ત્રિ દેવરાજ, ગોત્ર છાજ-હૃડ, માતા કમલાદેવી, મૂલનામ ખંભરાય. દીક્ષા જલોરમાં સં. ૧૩૩૨ માં, પદ્મહોત્સવ સંવત્ ૧૩૪૧ વૈશાખ શુદ્ધ ત્રીજ ને સોમવારે. તેમણે ચાર રાજ્યોને જૈન કર્યા, અને ‘કલિ કેવલી’ નામના બિરુદથી પ્રસિદ્ધ થયા. મરણ સં. ૧૩૭૬માં કુસુમાણાગ્રામમાં થયું.

૫૦. જિનકુશલ—(ચૈત્યવંદન કુલ વૃત્તિના રચનાર) પ્રસિદ્ધ

૪૮ તેમનો પણ આચાર્યપદ મહોત્સવ જલોરવાસી માલ્હૂ ગોત્રીય સાહ ખીમસીએ ૬૫ હજાર ખર્ચી કર્યો. ક.

૪૯ તેમનો પણ આચાર્યપદ મહોત્સવ હક્ત ખીમસીએ ૧૨ હજાર ખર્ચી કર્યો. ક, તેમના વારામાં ખરતર ગચ્છ રાજગચ્છ તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામ્યો ક પ્રતિમા લેખ સં. ૧૩૫૧-૬૬ જુઓ ખુ. ૨

૫૦ ક. પદ્મવલિમાં જન્મસાલ સં. ૧૩૩૦ છે. માતાનું નામ જયંતશ્રી આપેલ છે. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૩૮૧, ૧૩૮૭, ૧૩૯૯ ? જુઓ નાં ૨, સં. ૧૩૮૦, ૧૩૮૧ ના માટે જુઓ ખુ ૧.

તેઓ ‘નાના દાદા’ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે. (મોટા દાદા જિનદત્તસૂરિ). તેમના શિષ્યોમાં જયધર્મ, લખ્ધિનિધાન, વિનયપ્રભ આદિ ઉપાધ્યાયો, જિનપદ્મસૂરિ-એ મુખ્ય હતા. તેમણે તરણપ્રભને સૂરિપદ આપ્યું હતું; સં. ૧૩૮૧ માં જિનપ્રબોધસૂરિની મૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી કે જે મૂર્તિ હેઠેપુર પાસે દેલવાડાના મંદિરમાં છે. જુઓ. રત્નસાગર ખીજે ભાગ પૃ. ૧૧૮.

૫૦ આચાર્ય પદોત્સવ પાટણવાસી સાહ તેજપાલે કર્યો. ૨૪૦૦ સાધુ સાધ્વીને તથા ૭૦૦ વેપધારી દર્શની પ્રમુખને વસ્ત્રો આપ્યાં, તથા તે અવ-

‘દાદોજી’ નામથી થયા. જન્મ સંવત્ ૧૩૩૭ સમિયાણા ગ્રામમાં, પિતા મત્રિ જીલ્લાગર. માતા જ્યતિશ્રી, ગોત્ર જાજહડ, દીક્ષા સંવત્ ૧૩૪૭ માં, સૂરિમંત્ર રાજેન્દ્રાચાર્ય પાસેથી સં ૧૩૭૭ના જ્યેષ્ઠ વદિ એકાદશીને દિને લીધો. મરણ દેરાજીગ્રામમાં સં ૧૩૮૯ના ફાલ્ગુન વદિ અમાવાસ્યાને દિને થયું.

૫૧. જિનપદ્મ—વશ જાજહડ, જન્મ પંચમમાં. સૂરિમંત્ર તરણપ્રભાચાર્ય પાસેથી લીધો અને પાટણમાં સં ૧૪૦૦ ના વૈશાખ શુદ્ધ ૧૪ ને દિને મરણ થયું.

૫૨. જિનલલિધિ—નાગપુરમાં સંવત્ ૧૪૦૬ મા મૃત્યુ થયું.

સરે દિલ્લી વાસી મહત્તીયાણુ ગોત્રના વિજયસિંહ શ્રાવકે ત્યાં આવ્યા ને તેણે પણ ધણું ધન ખર્ચી તે હત્તવ કર્યો. સં. ૧૩૮૦ માં સાહ તેજપાલે કાઢેલ સંઘ સાથે શત્રુજય તીર્થ ગયા, ને ત્યાં માનવુંગ નામના ખરતરવસતિ-પ્રાસાદે ૨૭ અંગુલ પ્રમાણુ શ્રી આદિનાથજિંગની પ્રતિષ્ઠા કરી. તથા વળી જલોર નગરમાં પાર્શ્વનાથ પ્રતિષ્ઠા કરી. તથા આગરા વાસી સંઘના આગ્રહથી તેની સાથે શત્રુજય યાત્રા કરી ભાદ્રપદ વદિ ૭ ને દિને પાટણનગરે આવ્યા. તે શુક્રનો ૧૨૦૦ સાધુનો ને ૧૦૫ સાધ્વીનો સંપ્રદાય થયો. તેમણે વિનયપ્રલ આદિ શિષ્યોને ઉપાધ્યાય પદ આપ્યું. તે વિનયપ્રલ ઉપાધ્યાયે નિર્ધન થયેલ પોતાના ભાઈની સંપત્તિમાં વૃદ્ધિ થાય તે અર્થે મંત્ર ગર્ભિત ‘જૈતમરાસો’ (જુઓ જૈન ગૂર્જર કવિઓ ભાગ ૧. પૃ. ૧૫) રચ્યો ને તેથી તેમનો ભાઈ ફરી ધનવાન થયો. ક્ષ.

૫૧. સં. ૧૩૮૯ જેષ્ઠ સુદિ ૬ દેરાજીપુરમાં સાહ હરપાલે નંદિ મહોત્સવ કર્યો. પછી આઠમે વર્ષે તરણપ્રભાચાર્યે સૂરિમંત્ર આપ્યો. પાટણ પાસે ‘બાલધવલ કુર્ચાલ સરસ્વતી’ ખિરદ તેમણે પ્રાપ્ત કર્યું. ક્ષ.

તરણપ્રભે જિનચંદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી હતી. યશઃ કીર્તિ અને રાજેન્દ્રચંદ્ર પાસે અભ્યાસ કર્યો હતો. તેમણે શ્રાવક પ્રતિક્રમણ સૂત્ર વિવરણ સં. ૧૪૧૧ માં રચ્યું હતું, મો. દ. દે. જિનપદ્મના પ્રતિમા લેખ સં. ૧૩૯૧—જુઓ ના. ૨

૫૨. તેમનો આચાર્ય પદોત્સવ પાટણ વાસી નવલખા ગોત્રીય સાહ ઈશ્વરે કર્યો. તરણપ્રભાચાર્યે સૂરિમંત્ર આપ્યો. ક્ષ.

પ૩. જિનચન્દ્ર(૪)—સ્તમ્ભતીર્થમાં સંવત્ ૧૪૧૫ ના આષાઢ વદિ ૧૩ ને દિને મૃત્યુ થયું.

પ૪. જિનોદય—પિતા શાહ રૂંદપાલ પાલણુપુરમાં વસતા હતા, માતા ધારલદેવી, જન્મ સં. ૧૩૭૫, મૂળનામ સમરો તેમનું પદસ્થાપન સ્તમ્ભતીર્થમાં તરણુપ્રભાચાર્યે સંવત્ ૧૪૧૫ ના આષાઢ સુદિ ૨ ને દિને કર્યું તેજ જગ્યાએ જિનોદયે અજિતનું ચૈત્ય સ્થાપિત (પ્રતિષ્ઠિત) કર્યું અને શત્રુજય ઉપર તેમણે પાંચ પ્રતિષ્ઠાઓ કરી. મરણ સં. ૧૪૩૨ ના ભાદ્રપદ વદિ એકાદશીને દિને પાટણમાં થયું.

તેમના સમયમાં સં. ૧૪૨૨ માં ચોથો ગચ્છલેહ નામે વેગડ ખરતર શાખાની ઉત્પત્તિ થઇ. તેના સ્થાપક ધર્મચલ્લભ ગણિ હતા.

પ૫. જિનરાજ (૧)—સં. ૧૪૩૨ ના ફાલ્ગુન વદિ ૬ ને દિને પાટણમાં તેમને સૂરિપદ મળ્યું. સ્વર્ગગમન દેલવાડામાં સં. ૧૪૬૧ માં થયું.

પ૩ સં. ૧૪૦૬ માધ સુદિ ૧૦ ને દિને નાગપુરવાસી શ્રીમાલ સાહ હાથીએ કરેલ નંદિ મહોત્સવ સહિત પદસ્થાપના થઇ. તરણુ પ્રભાચાર્યે સૂરિ મંત્ર આપ્યા. ક્ષ. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૪૧૨ ના ૧.

પ૪ પદસ્થાપનનો ઉત્સવ લૂણીયા ગોત્રના સાહ જેસલે કરેલ નંદિ મહોત્સવથી થયો તેમણે સ્તંભતીર્થમાં અજિત જિનચૈત્ય પ્રતિષ્ઠિત કર્યું, તથા શત્રુજય યાત્રા કરી ત્યાં પાંચ પ્રતિષ્ઠા કરી. ક્ષ.

સં. ૧૩૮૨ માં ભીમપલ્લી (લીલડી)માં જિનકુશલસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી. દીક્ષા નામ સોમપ્રભ. સં. ૧૪૦૬ માં જેસલમેરમાં વાચનાચાર્ય પદ. દિલ્લીવાસી રતના, પૂનિગે પદ સ્થાપનાનો ઉત્સવ કર્યો ને જેસલે તે અજિત ચૈત્ય કરાવ્યું તેમાં આ સૂરિએ પ્રતિષ્ઠા કરી.—જુઓ જિનોદય વિવાહલો.

પ૫ સૂરિપદ નંદિ મહોત્સવ પાટણમાં સાહ ધરણે કર્યો. સવાલાખ પ્રમાણુ ન્યાય ગ્રંથ તેમને મોઢે હતા. શ્રી સુવર્ણપ્રભ, ભુવનરત્ન અને સાગરચંદ્રને (આચાર્યપદ આપી) આચાર્યપદે સ્થાપ્યા હતા. ક્ષ. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૩૩૮-૪૧-૫૯ જુઓ ના. ૧ અને સં. ૧૪૫૮ જુઓ ખુ. ૧.

૫૬. જિનભદ્ર—પહેલાં જિનવર્ધનસૂરિને સં. ૧૪૬૧ માં જિનરાજની પાટે સ્થાપિત કર્યા હતા પણ ચતુર્થ વ્રતનો ભંગ કર્યોથી તેમને અપાત્ર ઠરાવ્યા અને તેમની જગ્યા જિનભદ્રને સં. ૧૪૭૫ના માઘ શુદ્ધિ પૂર્ણિમાને દિને આપવામાં આવી. જિનભદ્રનું ગોત્ર ભણુશા-લિક હતું. મૂળનામ ભાડે. તેમણે ઘણી પ્રતિમાઓ સ્થાપી, ઘણાં મંદિરો અને ભંડારો—પુસ્તકાલયો સ્થાપ્યાં અને સંવત્ ૧૫૧૪ ના માર્ગશીર્ષ વદિ નવમીને દિને કુમ્ભલમેર (તાળે ઉદયપુર) માં સ્વર્ગવાસ પામ્યા.

ઉપર્યુક્ત જિનવર્ધન સૂરિએ સં. ૧૪૭૪ માં પાંચમો ગમ્ધ લેહ નામે પિંખલક ખરતર શાખા સ્થાપી.

૫૭. જિનચન્દ્ર (૫)—પિતા શાહ વચ્છરાજ, માતા વાહલાદેવી,

૫૬ સૂરિપદે સ્થાપ્યા ત્યારે ભણુસાલિક નાહ્યા સાહે સવાલાખના ખર્ચે નંદિમહોત્સવ કર્યો અર્ધદાયલ, ગિરિનાર, જેસલમેર પ્રમુખ સ્થાને બિંબ પ્રાસાદની પ્રતિષ્ઠા કરી. ભાવપ્રભાચાર્ય, કીર્તિરત્નાચાર્યને સ્થાપ્યા હતા સ્થાને સ્થાને પુસ્તક ભાંડાગારો સ્થાપ્યા હતા સ્.

પુસ્તક ભંડારો, જેસલમેર, જળાલિપુર, (જલોર), દેવગિરિ (દોલતા-બાદ), અહિપુર (નાગોર) અને પત્તન (પાટણ)માં સ્થાપ્યા સૂરિપદે ફાગણ વૃદ્ધ ૬ ૧૪૩૨ (બીજી વ્રત ૧૪૩૩) લોકહિતાચાર્યે આપ્યું. સં. ૧૪૪૪ માં ચિતોડગઢ પર આદિનાથ બિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. વિશેષ માટે-જુઓ જિનવિજયજી સંપાદિત વિજ્ઞાપિ ત્રિવેણી પ્રસ્તાવના પૃ ૪૬-૬૨.

જિનભદ્રના પ્રતિમાલેખો પુષ્કળ સાંપડે છે: સ ૧૪૭૯-૮૪-૯૭, ૧૫૦૩-૦૪-૦૭-૦૯-૧૧-૧૨-૧૫ જુઓ ના. ૧ સં. ૧૪૮૨-૯૩-૯૯, ૧૫૦૩-૦૭-૦૯-૧૧-૧૭ જુઓ ના ૨; ૧૫૦૫-૦૯ જુઓ યુ. ૨ ૧૪૭૯-૮૮-૯૨-૯૬-૯૯-૧૫૦૫-૦૯-૧૦-૧૧-૧૨ જુઓ યુ ૧.

૫૭ આચાર્યપદ આપ્યું ત્યારે કુલલમેરવાસી ફક્કડ ચોપડા ગોત્રના સાહ સમરસિંહે નંદિમહોત્સવ કર્યો હતો. અને કીર્તિરત્નાચાર્યે પદસ્થાપના કરી હતી. પછી અર્ધદાયલ ઉપર નવદંણ પાર્શ્વનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. ધર્મ-રત્ન, ગુણુરત્નસૂરિ પ્રમુખ અનેકની (આચાર્ય) પદ પર સ્થાપના કરી. સ્.

પ્રતિમા લેખ સં. ૧૫૧૯-૨૮-૧૫૩૨ ?-૩૩ ? જુઓ યુ ૨; ૧૫૧૫-

ગોત્ર ચમ્મ, જન્મ સંવત્ ૧૪૮૭ જેસલમેરમાં; દીક્ષા સં ૦ ૧૪૯૨, સરિપદ સં ૦ ૧૫૧૪ ના વૈશાખ વદિ ૨. મરણ જેસલમેરમાં સં ૦ ૧૫૩૦ માં.

સં ૦ ૧૫૦૮ મા લેખક લૌકે અદ્ભુતપ્રાદ્યથી મૃતિ ઉત્થાપી, અને સવત્ ૧૫૨૪ માં પોતાના નામથી ઓળખાતો મત ઉભો કર્યો.

(તત્કારકે સં ૦ ૧૫૦૮ અહમદાવાદે લૌકાચ્યેન લેખકેન પ્રતિમા ઉત્થાપિતાઃ ।

૫૮. જિનસમુદ્ર—પિતા દેકાશાહ, માતા દેવલદેવી, ગોત્ર પાર્શ્વ, દીક્ષા સં ૦ ૧૫૨૧, પદસ્થાપના સં ૦ ૧૫૩૦ માધ શુદ્ધિ ૧૩, મરણ સં ૦ ૧૫૫૫ અહમદાવાદમાં.

૫૯. જિનહંસ—પિતા શાહ મેધરાજ, માતા કમલાદેવી, ગોત્ર

૧૬-૧૯-૨૬-૨૯-૧૫૩૧ ?-૩૨ ?-૩૩ ? જુઓ ના. ૨; ૧૫૧૭-૧૯-૨૮-૨૯-૩૨-૩૪-૩૫-૩૬ ના. ૧; ૧૫૧૬-૧૯-૨૩-૨૪-૨૮-૩૨ જુ. ૧. ૧૫૧૫-૩૪ જિ. ૨

૫૮ આચાર્યપદ લીધું ત્યારે જેસલમેર વાસી સંઘપતિ સોનપાલે નંદિ મહોત્સવ કર્યો અને જિનચંદ્રસૂરિએ સ્વહસ્તે તે પદ પર તેમની સ્થાપના કરી. ઈ. તેમના આદેશથી કમલસંયમેપાધ્યાયે (જિનસદ્રસૂરિ શિષ્યે) ઉત્તરાધ્યયન સત્ર પર ૧૪૦૦૦ શ્લોક પ્રમાણુ દીક્ષા રચી ને તેનું સંશોધન ભાનુચંદ્ર વાચકે કર્યું. પ્રતિમાલેખ સં. ૧૫૪૭-૪૯ જુ. ૧, ૧૫૩૬-૩૭-૪૮-૫૧-૫૩ ના. ૧; સં. ૧૫૫૩ અને ૧૫૫૫ ના. ૨. સં. ૧૫૩૬ જિ. ૨.

૫૯ પિતા શાહ મેધરાજ સેત્રાવા નગરના વાસી અને ઓપડા ગોત્રીય હતા. સં. ૧૫૫૬ વૈશાખ શુદ્ધિ ૩ રોહિણી નક્ષત્રે વીકાનેર નગરમાં કરમસી મંત્રીએ પીરોજ લાખ (ર.)ના વ્યયથી પુનઃ પદસ્થાપના-મહોત્સવ કર્યો. આગરા સંઘના આગ્રહથી ત્યાં ગયા ત્યારે પાતસાહે મોકલેલા હાથી, અશ્વ, પાલખી વાદિત્ર આદિ આડંબરથી તેમનો પ્રવેશોત્સવ થયો. પાછળથી કોઈના ભંભેરવાથી પાતસાહે ગુરૂને બોલાવ્યા. ધવલપુરમાં રક્ષા થઈ. ગુરૂએ પાતસાહનું દિલ રંજિત કર્યું. ૫૦૦ બંદિજન છોડાવી અમારિ દ્રોપણા કરાવી ઉપાશ્રયે આવ્યા, તેમણે ત્રણ નગરે પ્રતિષ્ઠા કરી હતી, અનેકને સંઘપતિ સ્થાપ્યા હતા. ઈ. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૫૫૭ જુ. ૧, સં. ૧૫૫૮-૬૦-૬૩-૬૫-૬૮-૭૬ ના. ૧, ૧૫૫૯-૬૨ ના. ૨.

ચોપડા, જન્મ સં. ૧૫૨૪, દીક્ષા સં. ૧૫૩૫, પદસ્થાપના સં. ૧૫૫૫
અમદાવાદમાં, મરણ સંવત્ ૧૫૮૨ પાટણમાં થયું.

સં. ૧૫૬૪ માં મરૂ દેશમાં છઠ્ઠો ગચ્છલેદ નામે આચાર્યિક
ખરતર શાખા આચાર્ય શાન્તિસાગરે સ્થાપી.

૬૦. જિનમાણિક્ય—પિતા શાહ જીવરાજ, માતા પદ્માદેવી,
ગોત્ર કુકડા ચોપડા, જન્મ સં. ૧૫૪૯, દીક્ષા સં. ૧૫૬૦, પદસ્થા-
પના સં. ૧૫૮૨ ના ભાદ્રપદ વદિ ૯, મરણ સં. ૧૬૧૨ ના આષાઢ
શુદ્ધિ પચમીને દિને થયું.

૬૧. જિનચન્દ્ર—(૬) પિતા શાહ શ્રીવન્ત, માતા સિરિયાદેવી,
ગોત્ર રીહડ, જન્મ તિમરી નગર (જોધપુર) પાસેના વડલી ગામમાં સંવત્

૬૦ સૂરિપદ વખતે સાહ દેવરાજે નંદિ મહોત્સવ કર્યો હતો ને જિન-
હંસ સૂરિએ રવહસ્તે પદસ્થાપના કરી. પછી ગુર્જર દેશ, પૂર્વદેશ, સિંધુ
દેશાદિમા વિહાર કર્યો; સં. ૧૫૯૩ માં વીકાનેરવાસી વચ્છા સુત મંત્રિ
કર્મસિંહે કરાવેલા નમિનાથ ચૈત્યે બિંબ પ્રતિષ્ઠા કરી. જેસલમેરમાં કેટલાંક-
વર્ષો રહ્યા. ત્યારે મુનિમાં શિથિલાચાર થયો, પ્રતિમાત્યાપક મત બહુ વિસ્તાર
પાડ્યો, પછી વીકાનેરવાસી વચ્છાવત મંત્રિ સંગ્રામસિંહે ગચ્છસ્થિતિરક્ષ-
ણાર્થે બોલાવ્યા. પોતે દેરાહર નગરે જિનકુશલસૂરિ યાત્રા કરી પછી ત્યાં
જવા વિચાર રાખ્યો. દેરાહર ગયા. દર્શન કરી જેસલમેર આવતાં જલના
અભાવથી પિપાસા ખરિષહ થયો. તે વખતે સ્વર્ગવાસ થયો. ક્ષ. પ્રતિમા
લેખ સં. ૧૫૮૩-૯૩-૯૮ જુ. ૧, ૧૫૮૪ જુ. ૨, ૧૬૦૬ ના. ૨.

૬૧ સૂરિપદ વખતે જેસલમેર નગરે રાહત માલદેવ (રાજ) એ નંદિ
મહોત્સવ કર્યો. ગચ્છનું શિથિલત્વ જોઈ મંત્રિ સંગ્રામસિંહ પુત્ર કર્મચંદ્રના
આગ્રહથી વીકાનેર ગયા. ક્રિયોદ્ધાર કર્યો પ્રતિમાત્યાપક મતને ટાળ્યો. અહ-
મદાવાદ નગરમાં ચીલડાના બ્યાપારથી આજીવિકા કરનાર અન્યદર્શની
પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતિના સિવા-સોમજી નામના બે ભાઈઓને પ્રતિબોધી સકુટુંબ
મહા ધનવંત આવક કર્યા. શાસ્ત્રવાદ ૮૪ ગચ્છના મુનિ સમક્ષ કર્યો. સર્વેએ
નવાંગીવૃત્તિ કરનાર અભયદેવસૂરિ ખરતરગચ્છે થયા એમ સ્વીકાર્યું. કુમતિ
કુદાલ ગ્રંથ અશુદ્ધ બન્યો. તથા ફલોદિમાં પાર્શ્વનાથ મંદિરે તપાગચ્છનાએ.

૧૫૯૫, દીક્ષા ૧૬૦૪, સૂરિપદ જ્ઞેસલમેરમાં સં. ૧૬૧૨ ના ભાદ્રપદ શુદ્ધિ નવમીને (ગુરૂ) દિને. તેમણે અકબર બાદશાહને જૈન ધર્મી બનાવ્યા એમ કહેવાય છે. તેમને ૯૫ શિષ્યો હતા—સમયરાજ, મહિમારાજ, ધર્મનિધાન, રત્નનિધાન. જ્ઞાનવિમલ વગેરે; અને તેમનું મરણ વેનાતટ (ખિલાડા-મારવાડમાં) સંવત્ ૧૬૭૦ ના આશ્વિન વદિ ખીજને દિને થયું.

સં. ૧૬૨૧ માં ભાવહર્ષોપાધ્યાયે ૭મો ગચ્છભેદ નામે ભાવહર્ષીય ખરતર શાખા સ્થાપી.

૬૨. જિનસિંહ—પિતા શાહ ચાંપસી, માતા ચતુરંગાદેવી. ગોત્ર ગણધર ચોપડા, જન્મ ખેતાસર ગ્રામમાં સંવત્ ૧૬૧૫ ના માર્ગશીર્ષ શુદ્ધિ પૂર્ણિમાને દિને, મૂલનામ માનસિંહ, દીક્ષા વીકાનેરમાં સવત્ ૧૬૨૩ ના માર્ગશીર્ષ વદિ ૫, વાયકપદ જ્ઞેસલમેરમાં સં. ૧૬૪૦ માધ શુદ્ધિ ૫, આચાર્યપદ લાહોરમાં સં. ૧૬૪૯ ફાલ્ગુન શુદ્ધિ ૨, સૂરિપદ વેનાતટમાં (ખિલાડા-મારવાડ) માં સં. ૧૬૭૦, મરણ મેડનામાં સં. ૧૬૭૪ પૌષ વદિ ૧૩ ને દિને થયું.

દીધેલ તાળાં હઘાડયાં. વળી એકંદા મંત્રિ કર્મચંદ્રના મુખથી ગુરૂનું મહત્વ સાંભળી પાતસાહે દર્શનાર્થે ખોલાવ્યા તેથી લાહોર નગરે જઈ અકબરને પ્રતિખાધી સકલદેશે કુરમાણુક કઢાવી અષ્ટાન્હિકામાં અમારિપાલન કરાવ્યું; તથા (એક) વર્ષ સુધી ખંભાતના સમુદ્રના મત્સ્યોને છોડાવ્યા. પાતસાહે યુગપ્રધાનપદ આપ્યું. તે વખતેજ અકબરના આગ્રહથી ગુરૂએ જિનસિંહસૂરિને સ્વહસ્તે આચાર્ય પદે સ્થાપ્યા. તે વખતે કર્મચંદ્ર મંત્રિએ મહોત્સવ કર્યો ૯-ગામ, ૬ હાથી, ૫૦૦ ઘોડા ચાચકોને આપી સવા કરોડ દ્રવ્ય ખર્ચ્યું. સં. ૧૬૫૨ માં પંચ નદી સાધી અનેક દેવાદિ સાધ્યા સં. ૧૬૬૬ સુલેમ પાતસાહે મુનિઓ સામે એક ફરમાણુ કઢયું; ગુરૂએ જઈ તે ફરમાણુ રદ કરાવ્યું. કૉ. જુઓ કર્મચંદ્ર મત્રી પ્રબધ; પ્રતિમા લેખ સં. ૧૬૨૩-૬૧-૬૪ ખુ. ૧, ૧૬૫૩-૬૬ ના. ૨. ૧૬૬૧-૬૪ જિ. ૨.

૬૨ લાહોરમાં આચાર્યપદ વખતે વીકાનેરવાસી મંત્રિ કર્મચંદ્ર મહોત્સવ કર્યો. કૉ. સં. ૧૬૬૭-૭૭ ના પ્રતિમા લેખ જુઓ ખુ. ૨.

૬૩. જિનરાજ (૨)—પિતા શા ધર્મસો, માતા ધારલદેવી, ગોત્ર બોહિત્થરા, જન્મ સં. ૧૬૪૭ વૈશાખ શુદ્ધિ ૭, દીક્ષા વીકાનેરમાં સં. ૧૬૫૬ ના માર્ગશીર્ષ શુદ્ધિ ૩, દીક્ષાનામ રાજસમુદ્ર, વાચકપદ સં. ૧૬૬૮ અને સૂરિપદ મેડતામા સં. ૧૬૭૪ ના ફાલ્ગુન શુદ્ધિ ૭ ને દિને મળ્યું. તેમણે ઘણી પ્રતિષ્ઠાઓ કરી. દાખલા તરીકે સં. ૧૬૭૫ વૈશાખ શુદ્ધિ ૧૩ ને શુક્રવારે (રાજનગરવાસી પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતિના સંઘપતિ સોમજીપુત્ર રૂપજીએ કરાવેલ ચતુર્દ્વાર વિહારમાં) શત્રુંજય ઉપર તેમણે ઋષભ અને ખીજા જિનોની ૫૦૧ મૂર્તિઓ બનાવરાવી. તેમણે નૈષધીય કાવ્યપર 'જૈનરાજી' નામની વૃત્તિ રચી છે અને ખીજા ગ્રંથો રચ્યા છે; મરણ પાટણમાં સં. ૧૬૯૯ ના આષાઢ શુદ્ધિ ૯ ને દિને થયું.

સં. ૧૬૮૬ માં આચાર્ય જિનસાગર સૂરિથી આઠમો ગચ્છભેદ નામે લઘવાચાર્યિય ખરતર શાખા ઉત્પન્ન થઈ અને સમયસુંદરના શિષ્ય હર્ષનન્દને વધારી (હર્ષનન્દન ઋષિમંડલ ટીકાના કર્તા હતા.)

સં. ૧૭૦૦ માં રંગવિજયગણીએ નવમો ગચ્છભેદ નામે શ્રી રંગવિજય ખરતર શાખા ઉત્પન્ન કરી. અને આ શાખામાંથી શ્રી-સારોપાધ્યાયે ૧૦ મો ગચ્છભેદ નામે શ્રીસારીય ખરતર શાખા

૬૩ વાચકપદ આસાહલિપુરમાં જિનચંદ્રસૂરિએ આપ્યું સૂરિપદ વખતે મેડતામાં ચોપડા ગોત્રના સાહ આસકરણે મહોત્સવ કર્યો, ને જિનરાજસૂરિ નામ રાખ્યું. તથા ખીજા શિષ્ય બોહિત્થરા ગોત્રના સિદ્ધગણિને પણ આ-આર્યપદ આપી જિનસાગરસૂરિ નામ આપ્યું. જિનરાજસૂરિએ લોદ્રવપત્તને જેસલમેરવાસી ભણુસાલિક સાહ થાહરેએ ઉદ્ધાર કરેલ વિહારમાં શ્રી ચિંતા-મણિ પાર્શ્વની ભતિષ્ઠા કરી. (શત્રુંજય પર પ્રતિષ્ઠા કર્યા પછી) ભાનુ(ણ)-વડ ગામે સાહ ચાંપસીએ કરાવેલ દેવગૃહમાં શ્રી અમૃતજરા પાર્શ્વનાથ પ્રમુખ ૮૦ બિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. તથા મેડતામાં ગણુધર ચોપડા ગોત્રના સંઘપતિ આસકરણ સાહે કરાવેલ ચૈલમાં અધિષ્ઠાયક શ્રી શાંતિનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. અંબિકાદત્ત વરથી ધંધાણીપુરમાં નૂતની મૂર્તિઓ પ્રકટ કરી. ક્ષ. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૬૭૫-૮૯-૯૮ ના. ૨, ૧૬૭૭-૮૬-૮૮-૯૦ ના. ૧. ૧૬૭૫-૭૭-૮૨ જિ. ૨.

ઉત્પન્ન કરી. પદ્મદશસ્તુ વૃહત્ચરતર નામામૂલગચ્છ એવમેકા-
દશમેદઃ ચરતરગચ્છઃ

૬૪. જિનચરત—વાસી સેરણુઆમના, પિતા શાહ તિસોકશી,
માતા તારાદેવી, ગોત્ર લૂણીય, મૂળ નામ રૂપચંદ્ર, સૂરિમંત્ર સંવત્
૧૬૯૯ આપાઠ શુદ્ધિ ૭ ને દિને મળ્યો. મરણુ અષ્ટવ્વરાખાદમાં સંવત્
૧૭૧૧ ના શ્રાવણ વદિ ૭ ને દિને થયું.

૬૫. જિનચન્દ્ર (૭)—પિતા શાહ આસકરણુ, માતા સુપિયા-
રદેવી, ગોત્ર ગણધર ચોપડા, મૂલનામ હેમરાજ, દીક્ષાનામ હર્ષદામ.
પદસ્થાપના સંવત્ ૧૭૧૧ ના ભાદ્રપદ વદિ ૧૦ ને દિને થઈ અને
મરણુ સૂરતમા સવત્ ૧૭૬૩ માં થયું.

૬૬. જિનસૌખ્ય—પિતા શાહ રૂપસી, માતા સુરૂપા, ગોત્ર
સાહલેયા છુડરા, વાસ કોગપત્તનમાં, જન્મ સં ૧૭૩૯ ના માર્ગશિર્ષ
શુદ્ધિ ૧૫ ને દિને થયો, દીક્ષા પુણ્યપાલસર આમમાં સં ૧૭૫૧ ના
આધ શુદ્ધિ ૫ ને દિને લીધી, દીક્ષાનામ સુખકીર્તિ, સૂરિપદ સં ૧૭૬૩
ના આપાઠ શુદ્ધિ ૧૧ ને દિને મળ્યું, મરણુ રિણીમાં સં ૧૭૮૦ ના
જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૦ ને દિને થયું.

૬૪ પોતાની માતા સહિત દીક્ષા લીધી હતી. સૂરિમંત્ર જિનરાજસૂ-
રિએ આપ્યો હતો. ક.

૬૫ પદસ્થાપનામાં રાજનગરે નાહટા ગોત્રના સાહ જયમદ્ધ તેજસીની
માતા કસ્તૂરબાઈએ મહોત્સવ કર્યો હતો. ત્યાર પછી તેમણે જોધપુરવાસી
સાહ મનોહરદાસ કાઢેલા સંઘ સાથે જઈ શત્રુંજય યાત્રા કરી હતી અને
મંડોવર નગરે સંઘપતિ મનોહરદાસે કરાવેલા ચૈત્યમાં ઋષભાદિ ૨૪
જિનોની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. ક.

૬૬ દીક્ષા નામ સુખકીર્તિ. સૂરિપદ વળતે સૂરત બિંદરવાસી ચોપડા
ગોત્રના પારિખ સામીદાસે ૧૧ હજાર રૂપિયા ખર્ચી પદમહોત્સવ કર્યો હતો.
પછી એકાદા ઘોઘા બંદરે નવખંડ પાર્શ્વનાથની યાત્રા કરી. ક.

૬૭. જિનભક્તિ—પિતા શાહ હરિચંદ્ર અને માતા હરિસુખ-
દેવી, ગોત્ર શેઠ, વાસ ઇન્દ્રપાલસર આમમાં, જન્મ સં ૧૭૭૦ના જ્યેષ્ઠ
શુદ્ધિ ૩ને દિને થયો. મૂલનામ ભીમરાજ. દીક્ષા સં ૧૭૭૯ના માઘ
શુદ્ધિ ૭ ને દિને લીધી, દીક્ષાનામ ભક્તિભેમ, સૂરિપદ રિણીમા સં ૦
૧૭૮૦ના જ્યેષ્ઠ વદિ ૩ને દિને (દશ વર્ષની વયે!) મળ્યું; મરણ
કૃત્ત દેશના માંડવીમાં સંવત્ ૧૮૦૪ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૪ને દિને થયું.

૬૮. જિનલાભ—પિતા શાહ પચાણદાસ, માતા પદ્માદેવી,
ગોત્ર ભોહિત્યરા, વતન વિકાનેર (પણ) જન્મ વાપેઉ આમમાં સં.
૧૭૮૪ના શ્રાવણ શુદ્ધિ ૫ને દિને થયો, મૂલનામ લાલચંદ્ર, દીક્ષા જ્ઞેશલ-
મેશમાં સંવત્ ૧૭૯૬ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૬ને દિને લીધી, દીક્ષાનામ

૬૭ સૂરિપદ મહોત્સવ રિણીપુરના સંઘે કર્યો અને પદ્ધતિ આચાર્યે
પોતાના હસ્તથી આચાર્યપદ આપ્યું. ગૂઢા નગરમાં અજિતજિન ચૈત્યમાં
પ્રતિષ્ઠા કરી હતી તેમના ભક્તિમાન શિષ્યો નામે રાજસોમ ઉપાધ્યાય,
રામવિજય ઉપાધ્યાયાદિ પાસે સેવા કરતા હતા ત્યારે સ્વર્ગવાસ થયા હા

૬૮ પદસ્થાપના વખતે છાજડહ ગોત્રના સાહ લોજરાજ નંદિમહોત્સવ
કર્યો હતો. ત્યાંથી જસલમેર વીકાનેર આદિ અનેક પુરે વિહાર કરી સં.
૧૮૧૯ જ્યેષ્ઠ વદ ૫ ને દિને ૭૫ સાધુ સાથે શ્રી ગોડીપાર્શ્વની યાત્રા કરી.
પછી સં. ૧૮૨૧ ફાગણ સુદિ ૧ ને દિને ૮૫ મુનિઓ સહિત અર્ધુદાચલ
યાત્રા કરી. પછી ઘાણેરાવસાદડી ગામે આવી પરપક્ષીને જીત્યા. પછી તે
દેશના રાણપુરાદિ પંચતીર્થી વંદી વેનાતટ, મેડતા, રૂપનગર, જયપુર, ઉદ-
યપુર આદિ નગરે વિહાર કરી સં. ૧૮૨૫ વૈશાખ સુદ ૧૫ ને દિને ૮૮
મુનિ સાથે શ્રી ધૂલેવગઢના અધિષ્ઠિત ઋષભદેવની યાત્રા કરી. પછી પશ્ચિમ,
સત્યપુર, રાધનપુર આદિ સ્થલે વિહાર કરી શંખેશ્વર પાર્શ્વની યાત્રા
કરી-શેઠ ગુલાબચંદ શેઠ ભાઈદાસ શ્રી સંઘના આગ્રહથી-સૂરત ગયા. ત્યાં
સં. ૧૮૨૭ વૈશાખ સુદિ ૧૨ દિને આદિ ગોત્રીય સાહ નેમિદાસના પુત્ર
ભાઈદાસે કરાવેલ ત્રણ ભૂમિના પ્રાસાદમાં શીતલનાથ, સંહજ્ઞેશ્વર પાર્શ્વ,
ગોડી પાર્શ્વ આદિ ૧૮૧ ધિખોની પ્રતિષ્ઠા કરી. તથા સં. ૧૮૨૮ વૈશાખ
સુદિ ૧૨ ને દિને ત્યાંજ દેવગૃહમાં શ્રી મહાવીર આદિ ૮૨ ધિખોની પ્રતિષ્ઠા

લક્ષ્મીનામ, પદસ્થાપના માંડવીમાં સં. ૧૮૦૪ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ પને દિને થઇ. તેમણે ઘણી યાત્રાઓ અને પ્રતિષ્ઠાઓ કરી. તેમનું મરણ ગુઢામાં સંવત્ ૧૮૩૪ના આશ્વિન વદી ૧૦ને દિને થયું.

૬૯ જિનચન્દ્ર (૮)—પિતા રૂપચન્દ્ર, માતા કેસરદેવી, ગોત્ર વછા-
વતમુહતા, ગામ વીક્રનેર, જન્મ કલ્યાણસરગામમાં સં. ૧૮૦૯માં થયો.
મૂલનામ અનૂપચન્દ્ર, દીક્ષા મડોવરમાં સંવત્ ૧૮૨૨માં લીધી, દીક્ષા-
કરી. ભરૂચ, રાજનગર. ભાવનગર, ઘોઘા, પાલિતાણા યાત્રાર્થે ગયા. ત્યાં
શત્રુંજયની યાત્રા ૭૫ મુનિસહિત સં. ૧૮૩૦ માઘ વદિ ૫ દિને કરી, ત્યાંથી
જૂનાગઢ આવી તેજ વર્ષના ફાગણ સુદિ ૯ દિને ૧૦૫ સાધુસહિત ગિરનાર-
મંડન નેમિજિનની યાત્રા કરી. ત્યાંથી વેલાકૃષ્ણત્તન (વેરાવલ), નવાનગર
જઈ, કચ્છદેશ માંડવીમાં ગુરૂપદ સ્થાપનાને વંદી ક્રમે રાઠપુર નગરે ચિંતા-
મણિપાર્શ્વ વંદી સં. ૧૮૩૩ ચૈત્ર વદિ ૨ને દિને ગોડીપાર્શ્વની યાત્રા કરી. ક્ષ.
પ્રતિમા લેખ સં. ૧૮૨૧ જુઓ ના. ૧.

૬૯ દીક્ષાનામ આ પ્રતમાં દયાસાર આચ્યુ' છે. સૂરિપદ વખતે ગુઢામાં
કૂકટ ચોપડા ગોત્રીય દોસી લકખાસાહે ઉત્સવ કર્યો હતો ત્યાંથી મહેવાદિ-
પુરનાં ચૈત્ય વંદી ગોડીપાર્શ્વને નમી ક્રમે જેસલમેર વીક્રનેરમાં ચિંતામણિ
પાર્શ્વનાથાદિની યાત્રા કરી. જેસલમેરમાં આવશ્યાદિ યોગક્રિયા કરી. પછી-
અયોધ્યા કાસી ચંદ્રાવતી પાટલીપુત્ર ચંપા મકસુદાબાદ સંમેતશિખર
પાવાપુરી રાજગૃહ મિથિલા દુતારા-પાર્શ્વનાથ ક્ષત્રિયકુંડ કાકંદી હસ્તિનાગ-
પુરાદિ યાત્રા કરી. તે પૂર્વદેશમાં લક્ષ્યાહ નગરે નાહટા ગોત્રના સુશ્રાવક
રાજ નામે વચ્છરાજે ત્રણ આતુર્માંસ મહોત્સવથી કરાવ્યાં. ત્યાં બહુ ફેલાયલ
પ્રતિમોત્થાપક મત નિરાકૃત કર્યો. તે નગરના ઉદ્યાનમાં રાજાએ જિનકુશલ
સૂરિનો સ્તૂપ કરાવ્યો. ત્યાંથી ગિરનાર શત્રુંજય તીર્થની યાત્રા કરી. પાદ-
લિપ્તપુર (પાલીતાણા)માં પરપક્ષીય સાથે વિવાહ કરી તેમને જીત્યા, રાજાએ
બહુમાન કર્યું. ત્યાંથી એક વર્ષ પછી મોરવાડ ગામમાં ગોડીપાર્શ્વની યાત્રાર્થે
આવેલ એક લાખથી વધારે માણસોના સંઘમાં ત્યાંના અમાત્યાદિ પ્રધાન
પુરૂષના વચનથી જાને લક્ષ્મરકોનો પરસ્પર મેલ થયો. ત્યાંથી દક્ષિણદેશમાં
અંતરિક્ષ પાર્શ્વની યાત્રા કરી. સૂરતમાં સં.....માં સ્વર્ગવાસ કર્યો. ક્ષ.

પ્રતિમા લેખ સં. ૧૮૪૪-૪૮-૪૯-૫૬ ના. ૧, ૧૯૪૬ ના. ૨

નામ ઉદયસાર, સૂરિપદ ગુદામાં સં. ૧૮૩૪ના આશ્વિન વદિ ૧૩ ને દિને મેળવ્યું. મરણ સૂરતમાં સં. ૧૮૫૬ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૩ને દિને થયું. (આના રાજ્યમાં ક્ષમાકલ્યાણે સં. ૧૮૫૦ માં વીકાનેરમાં જીવવિચાર વૃત્તિ રચી.)

૭૦. જિનહર્ષ—જન્મ વાલીવાગ્રામમાં થયો. પિતા શાહ તિલો-કચંદ, અને માતા તારાદેવી, ગોત્ર મીઠ્ઠીયા બુહરા, દીક્ષા આજિયામમાં સં. ૧૮૪૧માં લીધી, સૂરિપદ સૂરતમાં સં. ૧૮૫૬ ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૧૫ ને દિને મળ્યું.

અહીં ક્ષમાકલ્યાણ મુનિની પદાવલિ મુખ્યપણે સં. ૧૮૩૦ ફાગણ સુદિ ૯ દિને જીર્ણગઢમાં રચાયલી પૂર્ણ થાય છે. તે મુનિ, જિનલક્ષ્મીસૂરિના શિષ્ય પ્રીતિસાગરના શિષ્ય અમૃતધર્મના શિષ્ય હતા. તેમણે આના રાજ્યમાં સં. ૧૮૫૦ માં વીકાનેરમાં જીવવિચાર વૃત્તિ રચી હતી.

૭૦ ઉક્ત પદાવલિની અનુપૂર્તિમાં આપેલ છે તે પ્રમાણે—સૂરિપદ લીધા પછી સુરતમાંજ ચૈત્ય બિંબ પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તથા સં. ૧૮૬૦ અક્ષય ત્રીજે દેવીકોટ વાસી સંઘ બનાવેલ દેવગૃહમાં ૧૫૦ બિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૮૬૬ ચૈત્ર સુદિ ૧૫ ને દિને ગિડિયા સંઘપતિ રાજરામ, લૂણીયા ગોત્રના સાહ તિલોકચંદે કાઢેલા સંઘ કે જરાં સવાલાળ આવક, ૧૧૦૦ સાધુ હતા તેની સાથે ગિરનાર-પુંડરીકાદિની યાત્રા કરી. સં. ૧૮૭૦ શિખરગિરિની યાત્રા કરી. વળી સં. ૧૮૭૬ માં સંઘ સાથે તેજ ગિરિની યાત્રા કરી ત્યાર પછી દક્ષિણ દેશમાં અંતરીક પાર્શ્વનાથ, મગસી પાર્શ્વનાથ, ધુલેવગઢ ઇત્યાદિ તીર્થ યાત્રા કરી. સં. ૧૮૮૭ આષાઢ સુદિ ૧૦ દિને શ્રી વીકાનેરમાં સીમંધર સ્વામિના મંદિરમાં ૨૫ બિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૮૮૯ મા. સુ. ૧૦ દિને વીકાનેરમાં સેકિયા ગોત્રના સાહ અમીચંદે કરાવેલ સમ્મેતશિખર ગિરિના ભાવવાળા મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા કરી સિદ્ધાચલગિરિ પ્રતિ જતાં મંડોવરમા સં. ૧૮૯૨ કા. વ. ૯ દિને સ્વર્ગવાસ કર્યો. આ જિનહર્ષસૂરિના પ્રતિમા લેખો સં. ૧૮૬૩-૬૪-૭૧-૭૩-૭૫-૭૭-૮૫-૮૯ જુઓ ના. ૨, તથા ૧૮૫૫-૬૧-૭૧-૭૪-૭૫-૭૭-૧૯૦૦ માટે જુઓ ના. ૧ તથા સં. ૧૮૮૫-૮૭-૮૮-૯૧ જુઓ ગે. ૨ આના રાજ્યમાં આ પદાવલિકાર ક્ષમાકલ્યાણે સં. ૧૮૬૦ માં જસલમેરમાં પર્યુષણાષ્ટાન્હિક રચ્યું.

અહિં હસ્તલિખિત પદ્માવલિ અટકે છે, કે જે સંવત ૧૮૭૬માં લખાયેલી છે. કલાટ.

૭૧. જિનસૌભાગ્ય—મારવાડ વાસ્તવ્ય સ્વાધ સેરડાગ્રામે સ. ૧૮૬૨માં જન્મ, મૂલનામ સુરતરામ, ગણધર ચૌપડા કોઠારી ગોત્રના શાહ કરમચંદ પિતા, કર્ણાટદેવી માતા, સ. ૧૮૭૭માં સિંધિયા દોલત-રાવના લશ્કરમાં દીક્ષા, સૌભાગ્યવિશાલ દીક્ષાનામ, સં. ૧૮૯૨ માર્ગ-શીર્ષ શુદ્ધિ ૭ ગુરવારે વિક્રમનગરે (વીકાનેરે) ખ્ખનનચી સાહ લાલ-ચંદ સાલમસિંહના કરેલા મહોત્સવપૂર્વક સૂરિપદ મળ્યું. (એક ખરતર-ગચ્છ પદ્માવલિમાંથી.)

યાવજીવ એકલકાણું. શાલદુશાલા વગેરે ઓઢવાનો ત્યાગ અને પાદ-વિહારનો નિયમ સાચવ્યો. વીકાનેરના મહારાજ રત્નસિંહ અને સરદાર-સિંહ અત્યંત ભક્તિવાળા થયા ને સુવર્ણમુદ્રિકાવડે ચરણકમલની પૂજા કરી. મુશિંદાબાદમાં ચોમાસું ને નેમિનાથના જિંજની પ્રતિષ્ઠા. કલકતા-ત્યાં દૂગડબાપુ પ્રતાપસિંહનો ઉત્સવ. બાલુચરમાં ઈંદ્રચંદ્રજીએ તેમના ઉપદેશથી શત્રુંજયનો સંઘ કાઢ્યો. રસ્તામાં ચંપાનગરીમાં વીકાનેરના સંઘે બનાવેલા જિનમંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૯૦૨માં સિદ્ધગિરિ. તે વર્ષમાં વીકાનેર આવ્યા ત્યાં સુપાર્શ્વનાથના મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૦૪ માધ શુદ્ધિ ૧૦. ને ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથના મંદિરનાં જિન-જિંબોની પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૦૫ વૈશાખ શુદ્ધિ ૫. મડોવરમાં ખરતરગચ્છ અધિષ્ઠાયક ગોરા નામના ક્ષેત્રપાલને પ્રસન્ન કર્યો સં. ૧૯૦૬ માગસર શુદ્ધિ ૧૩. વીકાનેરમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૧૪ આષાઢ શુદ્ધિ ૧, નાલગામમાં પ્રતિષ્ઠા સં, ૧૯૧૬ વૈશાખ વદિ ૬. વીકાનેરમાં સ્વર્ગવાસ સં. ૧૯૧૭ માધ શુદ્ધિ ૩. આ સૂરિના પ્રતિમા લેખો સં. ૧૮૯૩, ૧૯૦૫ ના. ૨, સ. ૧૯૦૦-૦૩-૦૪-૦૭-૧૦ ના. ૧. સં. ૧૯૧૦ ગે. ૩.

[સં. ૧૮૯૨ માં જિનમહેન્દ્રસૂરિથી ૧૧ મો ગચ્છલેદ નીકળ્યો—મહાજન વંશમુક્તાવલી]. આ જિનમહેન્દ્રના પ્રતિમા લેખો સં. ૧૮૯૩-૯૬-૯૭-૧૯૦૬-૧૦-૧૩-૧૪ માટે જુઓ ના. ૨.; સં. ૧૮૯૩-૧૯૦૩ ગે. ૨.

૭૨. જિનસિંહ—કુલરી ગામના ગોતાણી ગોત્રના શાહ મન-
સુખ પિતા, જયદેવી માતા. જન્મ સં. ૧૯૦૦, મૂલનામ હિતરામ. દીક્ષા
વીકાનેરમાં સં. ૧૯૧૭ ફાગણ વદિ ૫, તે ઉત્સવ ચોપડા કોઠારી
ગોવરચંદ્રે કર્યો. દીક્ષાનામ હિતવલ્લભ. પછી આચાર્યપદ. તેનો ઉત્સવ
વચ્છાવત અમરચંદ્ર તથા ઝાલારાપાટણ નિવાસી છાજેડ હુરામલજી
તથા ગોલચ્છા જ્ઞાનચંદ્રજી વગેરેએ કર્યો. વીકાનેરના મહારાજાએ બે
ચાર વખત સૂરિનાં દર્શન કર્યા, અને ગજનેરાદિમાં ભક્તિ કરી. સૂરિ
મુર્શિદાબાદ ગયા ત્યાં સં. ૧૯૨૪ ફાગણ વદિ ૪ દૂગડ પ્રતાપચંદ્રના
પુત્ર રાવબહાદુર લક્ષ્મીપતિસિંહ અને ધનપતિસિંહની બનાવેલ ચાર
જિનપાદુકાઓ સમેતશિખરજીપર પ્રતિષ્ઠિત કરી. અજીમગજમાં પ્રતિષ્ઠા
સં. ૧૯૨૬ ફાગણ શુદ્ધિ ૭. વીકાનેર આવ્યા સં. ૧૯૨૯. ત્યાં કુંથુ-
નાથજી મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૩૧ જેઠ શુદ્ધિ ૧૦, તથા ચિંતા-
મણિજીના દેરાસરમાં જિનબિંબ પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૩૨. સ્વર્ગગમન
વીકાનેરમાં સં. ૧૯૩૫ કાર્તિક વદિ ૧૨.

૭૩. જિનચંદ્ર (૯)—ગોલચ્છા ગોત્રીય. આચાર્યપદ સં.
૧૯૩૫ માઘ શુદ્ધિ ૧૧. હાલ વિદ્યમાન છે.

(નં. ૭૧ના બીજા પારાથી તે ૭૩ સુધીની હકીકત 'ગચ્છમત-
પ્રબંધ' માંથી લીધી છે. તેમાં આખી પદાવલિ ૪૨મા પદ્ધરથી આપી
છે કે જેમાં ક્ષમાકલ્યાણની પદાવલિનો સાર આવે છે. જુઓ પૃ.
૨૩૪ થી ૨૭૯).

(નં. ૭૧ પછી મહાજનવશ મુક્તાવલીમાં નીચે પ્રમાણે પદ્ધર
આપેલ છે:--)

૭૨ જિનહંસ પ્રતિમા લેખો સં. ૧૯૨૦-૨૧-૨૫-૩૨-૩૪
જુઓ ના. ૨.

૭૩ જિનચંદ્ર પ્રતિમા લેખો સં. ૧૯૫૦-૫૧-૫૬ ના. ૨.

૭૪ જિનકીર્તિ (વર્તમાન ભટ્ટારક.)

૧ ક. ચોથી ખરતર વેગડશાખાની પદ્મપરંપરા.

(આ શાખાની સ્થાપના ધર્મવલ્લભ ગણિએ કરી. જુઓ મૂલ પદ્માવલિ નં. ૫૪ જિનોદયની નીચે.) તે પોતાને પત્તમા જિનચંદ્રસૂરિના શિષ્ય-પદ્મધર ગણાવે છે.)

૫૪. ધર્મવલ્લભ (અપર નામ પછીથી) જિનેન્દ્રસૂરિ—
સં. ૧૪૨૨માં વેગડગચ્છની સ્થાપના. છાજડહા મૂલગોત્ર, પિતા ઝાંઝણુ માતા ઝાંઝુ, તેમણે માલૂતો મદ ઉતાર્યો. અણુહિલવાડમાં ખાતને પરતો પૂર્યો ને મહાજનના બદ છોડાવ્યા. રાજનગરમાં મહમદશાહ (એગડા?) ને પ્રતિબોધ્યો ને શાહે તેને વેગડનું બિરદ આપ્યું. સાચો વગેરે સ્થળે વિહાર કર્યો. સક્રિપુરમાં સં. ૧૪૩૦માં સ્વર્ગવાસ કર્યો.

૫૫. જિનશેખર.

૫૬. જિનધર્મ.

૫૭. જિનચંદ્ર.

[આ સૂરિના રાજ્યમાં સં. ૧૫૮૮માં ૫. દેવભદ્રગણિએ સ્વશિષ્ય પં. મહિમમંદિરમુનિના પંડનાથે દુર્ગસિંહકૃત કાતંત્ર વ્યાકરણ વૃત્તિની પ્રત લખી છે.]

૫૮. જિનમેરૂ.

૫૯. જિનગુણ.

૬૦. જિનેન્દ્ર.

૬૧. જિનચંદ્ર. બાફણા ગોત્ર, પિતાનું નામ રૂપસી.

૬૨. જિનસમુદ્ર.

(આ સૂરિના પસાયથી ગુરજિન ગર્ભિત ચતુવિંશતિ સ્તવ વેગડશાખાનાજ મહિમાલેખે સં. ૧૭૨૨ના સવતસરી દિને (ભાદ્રપદ શુદ્ધિ ૫) સ્તંભતીર્થમાં ભાષામાં રચ્યુ છે. તે ઉપરથી ઉપરની પદ્મ-પરંપરા લીધી છે. આ જિનસમુદ્રસૂરિએ ભાષામાં કેટલીક નાની નાની કૃતિઓ રચી છે જેવી કે ઉદયપુરસ્થ શ્રી શાંતિનાથ જિનસ્તોત્ર (૨૧

કડીનું), પાર્શ્વનાથગીત, વિધિ ચૈત્રી પૂર્ણિમા ગભિત શત્રુંજય તીર્થ-
સ્તવન, પંચમી તપ રૂપક વર્ધમાન જિનસ્તોત્ર સં. ૧૬૯૮માં સમી-
યાણાનગરે, સ્થૂલભદ્ર સજ્ઞાય બે એક ૧૪ અને બીજી ૧૭ કડીની,
જીવ અને કરણીનો સંવાદ, પંચમી સ્તોત્ર ૯ કડી, ચંદ્રોપમા ગભિત
પાર્શ્વનાથ સ્તવ ૧૩ કડી, સીમંધર સ્વામિ વિનતિ સ્તોત્ર સં. ૧૬૯૮
શિવાણામાં. અધ્યાત્મપત્તીસી વગેરે. વગેરે.)

(ઉપરની હકીકત ‘ ખરતરગચ્છ વેગડશાખાની કંઈક માહિતી ’
એ નામના પં. હરગોવિન્દદાસ ત્રિ. શેઠના લેખમાંથી એકઠી કરી છે.
—જીઓ જૈન શ્રવેન્ કૉન્ફરન્સ હેરલ્ડ પત્રનો ખાસ ઇતિહાસ અંક જીલાઈ-
આકટોપર સને ૧૯૨૫.)

૧ જી. પાંચમી શાખા પિપ્પલક ખરતરની પરંપરા.

૫૭. જિનવર્ધન—પિપ્પલક ખરતર શાખાના સ્થાપક સં. ૧૪૭૪.
તેમના સં. ૧૪૬૯, ૧૪૭૩, ૧૪૭૫ ના પ્રતિષ્ઠા લેખો મળી આવે છે.
જીઓ નાહરકૃત જૈન લેખસંગ્રહ ખતે ખંડ. સં. ૧૪૭૩ ગે. રે.

સં. ૧૪૬૯માં જિનદેવ સૂરિ શિષ્ય મેરનદન ઉન્ ની મૂર્તિની
પ્રતિષ્ઠા કરી (દેવકુલપાટક પૃ. ૨૧).

સં. ૧૪૭૩માં ચૈત્ર શુદ્ધી ૧૫ ના દિવસે જેસલમેરમાં જિનખિન્-
બોની પ્રતિષ્ઠા કરી. (જીઓ શ્રીધર રામકૃષ્ણ કૃત બીજો રીપોર્ટ પૃ. ૯૩).

પૂનાના ભાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં તાત્પર્યપરિશુદ્ધિ નામનું પુસ્તક તાડ-
પત્ર પર લખાયેલું છે તેની અતે સંવત્ ૧૮૭૧ વર્ષે શ્રી ચરતરગચ્છે
શ્રી જિનરાજસૂરિપદે શ્રી જિનવર્ધનસૂરીણાં પુસ્તકં । લખેલું છે

૫૮. જિનચદ્ર.

સં. ૧૪૮૬ માં તેમણે જિનવર્ધનસૂરિની મૂર્તિ ખનાવરાવી અને
આદિનાથપ્રાસાદમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. જીઓ ઉક્ત સંગ્રહ. આ સંગ્રહના
બીજા ખંડમાં સં. ૧૪૬૯ અને ૧૪૭૬ ના પ્રતિષ્ઠા લેખો છે. ના. ૨.

૫૯. જિનસાગર.

સં. ૧૪૦૧ થી ૧૫૧૦ સુધીના પ્રતિષ્ઠા લેખો મળે છે. ઐટલે કે ૧૪૯૧—૯૪—૯૫—૯૬—૯૭, ૧૫૦૧—૦૩—૦૭—૦૮—૧૦ ના. ૨, ૧૪૯૫—૧૫૦૩—૧૦, ૧૫૨૦ (?) ખુ. ૧. સં. ૧૫૦૫ જિ. ૨.

સં. ૧૪૮૯ના ક્ષાલ્પુન સુદિ ૩ના દિવસે જાઓરમાં સુપાર્શ્વજિન-યુત દેવકુલિકાની, ૧૪૯૧માં દેવકુલપાટકમાં સ્વગુરુ જિનચંદ્રસૂરિની મૂર્તિની, સં. ૧૪૯૪માં નાગદા ગામમાં શાંતિ ખિંબની, તથા ૧૪૯૬ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૩ ખુધવારે કરેડા (કરહેડા)ના મંદિરમાં વિમલનાથની દેવકુલિકાની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. (જુઓ તે તે ગામોના શિલાલેખો, દેવકુલપાટક પૃ. ૧૭-૨૧.

તેમણે ૫. ઉદયશીલ ગણિના આગ્રહથી હૈમલગુવૃત્તિના આર અધ્યાયની દીપિકા બનાવી છે; વળી કર્પૂરપ્રકરણ પર અવચૂરિ વગેરે રચેલ છે. તેમના ઉપદેશથી સં. ૧૪૯૫ના કાર્તિક સુદિ ૧૧ દિને ઘર્મોપદેશ-માલાવૃત્તિની પ્રત લખાયેલી લીંબડીના ભંડારમાં છે; તેમજ સં. ૧૪૯૨ માં મેદપાટ દેશના દેવકુલપાટકપુરમાં કુંભકર્ણુ રાજ્યે ઉકેશવંશી આવકે આવશ્યક વૃહદ્વૃત્તિ લખાવી (પી. રી. ૩, ૧૮૮૭).

૬૦. જિનસુંદર. પ્રતિમા લેખો સં. ૧૫૧૫-૧૬ ના. ૧, અને ખુ. ૧.

૬૧. જિનહર્ષ.

સં. ૧૫૨૩ અને ૧૫૨૮ના લેખો ના. ૨ માં, સં. ૧૫૧૯-૨૭-૨૮-૩૧-૫૧ ના. ૧ માં, ૧૫૧૯-૪૩-૪૯-૫૫ ખુ. ૧ અને ૧૫૨૩ જિ. ૨ માં મળે છે.

૬૨. જિનચંદ્ર.

સં. ૧૫૬૭ અને ૧૫૭૨ ના લેખો ના. ૨ માં મળે છે, અને ૧૫૬૬-૬૭ ના ના. ૧ માં મળે છે.

—આ આચાર્યના સમયમાં સં. ૧૫૭૩માં મહાખંડન ટીકા વિદ્યાસાગરીની પ્રત લખાઈ છે તેમાં આ શાખાના મૂળથી તે આ આચાર્ય સુધીની પટ્ટપરંપરાનો ક્રમ આપેલ છે કે:—

‘સંવત્ ૧૫૭૩ વર્ષે પ્રાવૃષિ કાનો શ્રાવણિકે માસે કૃષ્ણપક્ષે દ્વિતીયા તિથૌ સૂર્યવાસરે પ્રાતઃકાલે શ્રી ચિત્રકૂટ કેદોત્તમે શ્રી સંગ્રામરાજો વિજયિનિ રાજ્યે શ્રી ખરતરગચ્છે સ્વચ્છે તુચ્છેતરે શ્રી જિનવર્દ્ધનસૂરિ પદે શ્રી જિનચંદ્ર સૂરયસ્તપદે શ્રી જિનસાગર સૂરય સ્તપદાંભોજમાર્તંડાઃ શ્રી જિનસુંદર સૂરય સ્તત્ પદોદયાદ્રિનિસ્તદ્રમિત્રાઃ શ્રી જિનહર્ષ સૂરયોડભુવન્ । અથ તત્પદ્મસકૈરવાકર વિકસ્વર ક્રિયોદયેષુ સાંપ્રતં શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિષુ નિજગણાધીશન્વં કુર્વત્સુ તત્સતીર્થેઃ શ્રી કમલસંયમોપાધ્યાયૈઃ સ્વહસ્તેનૈષા શ્રી મહાખંડન ટીકાં વિદ્યાસાગરીભિત્યભિધાનાં સ્વરમાન્યસ્ય લોધાયા લેખિતમ્ ॥ (પાટણના સંઘના ભંડારની પ્રત).

આજ પ્રમાણે કમલસંયમના ઉપદેશથી સં. ૧૫૭૦ વૈશાખ વદિ અમાવાસ્યા બૃગુવારે અણહિલપુરપત્તને ઠાણાંગ વૃત્તિ લખાઇ છે. તેમાં પણ ઉપરોક્તજ ક્રમ છે.

૬૩. જિનશીલ. સં. ૧૫૮૫ નો લેખ ખુ. ૧

૬૪. જિનકીર્તિ.

૬૫. જિનસિંહ. સં. ૧૬૯૦ લેખ ના. ૨.

૬૬. જિનચંદ્ર. આના રાજ્યમાં સં. ૧૭૦૨ માં હૈમવ્યાકરણનો પ્રાકૃત અષ્ટમ અધ્યાય લખાયો.

ગુરૂપદાવલી ચરિત્ર.

સમરં સરસતિ ગૌતમ પાપ, પ્રણમું સહિગુરૂ ખરતર રાય,
જસુ નામઈ હોયઇ સંપદા, સમરંતા નાવમ આપદા. ૧

પહિલા પ્રણમું ઉદોત્તનસૂરિ, બીજા વર્દ્ધમાન પુન્ય પૂરિ,
કરિ ઉપવાસ આરાહિ દેવી, સૂરિમંત્ર આપ્યો તસુ હેવિ. ૨

વહરમાન શ્રીમંધર સ્વામિ, સો ધાવિ આવ્યહ શિરનામિ,
ગૌતમ પ્રતઈ વીરઈ ઉપદિસ્યઈ, સૂરિમંત્ર સ્મધહ જિન કલ્પઈ. ૩

શ્રી સીમધર કહધ દેવતા, ધૂરિ જિન નામ દેખ્યો થાપતાં,
તાસ પદિ જિનેશ્વર સૂરિ, નામઈ દુખ વલી જાઇ દૂરિ. ૪

- પાયણુ નયર દુલ્લભરાય યદા, વાદ હૂઓ મઠપતિસ્થું તદા,
 સંવત દસ અસીયદં વલી, ખરતર ખીરદ દીયદ મનિ રલી. ૫
- ચઉથઈ પદિ જિનચંદ સૂરિંદ, અભયદેવ પંચમઈ મુણિંદ,
 નવંગિ વૃત્તિ પાસ થાંભણુઉ; પગટયો રોગ ગયુ તનુ તણુઉ. ૬
- શ્રી જિનવલ્લભ છઈ જાણી, ક્રિયાવંત ગુણુ અધિક વખાણી,
 શ્રી જિનદત્ત સૂરિ સાતમઈ, ચોસઠિ જોગણી જસુ પય નમઈ. ૭
- આવન વીર નદી વલી પંચ, માણભદ્રસ્થું થાપી સંચ,
 વ્યંતર ખીજ મનાવી આણુ, થૂલ અજમેર સોહઈ જિમ ભાણુ. ૮
- શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ આઠમઈ, નરમણિ ધારક દીક્ષી તપઈ,
 તાસ સિસ જિનપતિ સૂરિંદ, નવમઈ પદિ નમું સુખઈંદ. ૯
- જિનપ્રબોધ જિનેશ્વરસૂરિ, શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ યશ પૂરિ,
 વંદું શ્રી જિનકુશલ મુણિંદ, કામકુલ સુરતર મણિકંદ. ૧૦
- ચઉદસમઈ જિનપદ્મસૂરિસ, લાખિંધ સૂરિ જિનચંદ મુનીસ,
 સતરસમઈ જિનોદયસૂરિ, શ્રી જિનરાજ સૂરિ ગુણુ ભૂરિ. ૧૧
- પાટિ પ્રભાકર મુકુટ સમાણુ, શ્રી જિનવર્દન સૂરિ મુજાણુ,
 શીલઈં સુદરસણુ જંણુકુમાર, જસુ મહિમા નવિ લાભઈ પાર. ૧૨
- શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ વીસમઈ, સમતા સમર ઈંદ્રી દમઈ,
 વંદો શ્રી જિનસાગર સૂરિ, જસ પસાઈ વિધન સવિ દૂરિ. ૧૩
- ચઉરાસી પ્રતિષ્ઠા કીદ્ધ, અમ્હમદાબાદ થૂલ સુપ્રસિદ્ધ,
 તાસ પદઈ જિનસુંદર સૂરિ, શ્રી જિનહર્ષ સૂરિ સુય પૂરિ. ૧૪
- પંચવીસમઈ જિનચંદ્ર સૂરિંદ, તેજ કરિ નઈ જાણુઈ ચંદ,
 શ્રી જિનશીલ સૂરિ ભાવઈ નમો, સંકટ વિકટ થકી ઉપસમઉ. ૧૫
- શ્રી જિનકીર્તિસૂરિ સૂરીસ, જગ થલઉ જસુ કરઈ પ્રશંસ,
 શ્રી જિનસિદ્ધસૂરિ તસુ પદઈ ભણું, ધન આવઈ સમરતા ધણું. ૧૬
- વર્તમાન વંદો ગુરૂપાય, શ્રી જિનચંદ સૂરિસર રાય,
 જિનશાસન ઉદયો એ ભાણુ, વાદીભંજણુ સિંધસમાણુ. ૧૭

એ ખરતર ગુર પટ્ટાવલી, કીધી ચઉપદ્ય મનનિ રલી,
 ઓગણત્રીસ એ ગુરનાં નામ, લેતાં મનવંછિત થાએ કામ. ૧૮
 પ્રહ ઊઠી નરનારી જોહ, ભણુધ ગુણુધ ઋદ્ધિ પામઈ તેહ,
 રાજસુંદર મુણિવર ધમ ભણુધ, સંધ સહનધ આણુંદ કરધ. ૧૯
 —છતિ શ્રી ગુર પટ્ટાવલી ચઉપદ્ય સમાપ્ત ॥ શ્રા૦ કીળ્લાધ પઠ-
 નાર્થે ૧-૧૩ મારી પાસે છે. મો. દ. દે.

—આ પટ્ટાવલી શ્રી જિનચરના શિષ્ય પં. રાજસુંદરે દેવકુલ
 પાટનમાં સં. ૧૬૬૯ના વૈશાખ વદિ ૬ સોમવારે શ્રાવિકા થોભણુદેના
 માટે લખેલી છે—જુઓ દેવકુલપાટક પૃ. ૧૬.

૧ ગ. આઠમીશાખાના જિનસાગરસૂરિની પદ્યપરંપરા. *

[જિનસાગર માટે મુખ્ય પટ્ટાવલી નં. ૬૩ જિનરાજસૂરિમાં જુઓ.]
 ૬૩ જિનસાગર—ખોહિત્યરા ગોત્રના વીકાનેર વાસી સાહ વચ્ચ-
 રાજ પિતા, મિરગાદે માતા. સં. ૧૬૫૨ કાર્તિક સુદિ ૧૪ રવિને દિને
 જન્મ, ચોલા મૂલનામ. સં. ૧૬૬૧ માહ સુદિ ૭ ને દિને અમરસ-
 રમાં જિનસિંહ સૂરિએ દીક્ષા આપી. શ્રીમાલ ચુહરા અચૂકા શ્રાવકે
 નંદીમહોત્સવ કર્યો. વાદી શ્રી હર્ષનદનગણિએ બાલ્યપણથી સર્વશાસ્ત્રો
 શીખવ્યાં. સં. ૧૬૭૪ ફાગુણ સુદ ૭ ને દિને મેડતા નગરમાં ચોપડા
 ગોત્રના સાહ આસકરણે કરેલા મહોત્સવ પૂર્વક સૂરિપદ લીધું, ને નામ
 જિનસાગરસૂરિ રાખ્યું; અને બીજા શિષ્ય ખોહિત્યરા ગોત્રના રાજસમુદ્ર-
 ગણિ—તેણે આચાર્યપદ લધ જિનરાજસૂરિ નામ રાખ્યું. ત્યારપછી બાર
 વર્ષ શ્રી પૂજ્યની આજ્ઞામાં રહ્યા. પછી આચાર્ય જિનરાજસૂરિ સમયમાં
 ત્રણથી ત્રણ ગચ્છ જુદા થયા. તેની વ્યવસ્થા આ પ્રમાણે:—સં. ૧૬૯૯માં

* આ પુરાતત્ત્વમંદિરના આચાર્ય શ્રી જિનવિજયજીએ છપાવેલ
 ખરતર ગચ્છ પટ્ટાવલિ સંગ્રહમાંથી તેના સંસ્કૃતિતું ગૂજરાતી લાપાંતર છે.
 મો. દ. દેશાધ.

બૃહત્ ભટ્ટારક શ્રી રંગવિજયથી રંગવિજય ખરતર શાખા ભિન્ન થઇ. આ નવમો ગચ્છભેદ. પછી તેમાંથી શ્રીસાર ઉપાધ્યાયથી શ્રીસારીય ખરતર શાખા ભિન્ન થઈ તે દશમો ગચ્છભેદ. પછી સં. ૧૭૧૨ માં આચાર્ય જિનરાજસૂરિના ખીજા શિષ્ય રૂપચંદ્રથી લઘુ ભટ્ટારક ખરતર શાખા ભિન્ન થઇ, તે અગિયારમો ગચ્છભેદ થયો. ભટ્ટારક શ્રી જિન-સાગર સૂરિએ સં. ૧૬૭૪ વૈશાખ સુદિ તેરસ ને શુક્રે શ્રી રાજનગર વાસી પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતિના સંઘપતિ સોમજી પુત્ર રૂપજીએ કરાવેલા શ્રી શત્રુંજય ઉપરના ચતુર્દ્વાર વિહાર માટે શ્રી ઋષભાદિ જિનની ૫૦૧ પ્રતિમા પ્રતિષ્ઠિત કરી. આવા જિનમતની ઉન્નતિ કરનાર, અંબિકાએ આપેલ વર ધારણ કરનાર, સમસ્ત તર્ક વ્યાકરણ છંદ અલંકાર કવિ કાવ્ય આદિ વિવિધશાસ્ત્રના જ્ઞાતા, શ્રાવકોથી સ્થાને સ્થાને માન્ય, પરમ સવેગી, ભાગ્ય સૌભાગ્યવાળા ભટ્ટારક શ્રી જિનસાગર સૂરિ અહમદાવાદ નગરે સં. ૧૭૨૦ ના જ્યેષ્ઠ વદિ ૩ ને દિને ૧૧ દિન અનશન કરી સ્વપદ્મે જિનધર્મસૂરિને સ્થાપી સર્વ શિષ્યોને શિષ્યામણુ આપી સ્વર્ગે ગયા. આ આઠમો બૃહત્ખરતર નામનો મૂલગચ્છ. આ રીતે ૧૧ ગચ્છભેદ ખરતર ગચ્છના.

૬૪. જિનધર્મ—ભણશાલી ગોત્રના શ્રી વીકાનેરવાસી શાં રિણુમલ ભાર્યા રતનાદેના પુત્ર, સં. ૧૬૯૮ પૌષ સુદિ ૨ અભિજિત નક્ષત્રે જન્મ, ખરહથ મૂલનામ. સં. ૧૭...વૈશાખ સુદિ ૩ દિને જિન-સાગરસૂરિ પાસે દીક્ષા, વાદિ હર્ષનંદન ગણિ પાસે બ્રાહ્મ વયમાં શા-સ્ત્રોત્તું પઠન કર્યું. સં. ૧૭૧૧ માઘ સુદિ ૧૨ આચાર્ય પદ મહોત્સવ ચર્ચ (૧) ભાર્યા વિમલાદેએ કર્યો. સં. ૧૭૨૦ માં વિક્રમપુરે ભટ્ટારકપદ મહોત્સવ ગોલવચ્છા અચલદાસજીએ કર્યો. પછી ભટ્ટારક જિનધર્મ સૂરિએ સાહ ઉચ્ચેન રતનકૃત શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સંઘયાત્રા કરી; વંણી શત્રુંજયે ૫૪ અષ્ટમાદિ તપ કર્યો, સર્વ દેશે વિહાર કર્યો. સં. ૧૭૪૬ મૃગસિર વદિ ૮ જિનચંદ્ર સૂરિને ગચ્છમાર આપી સ્વપદ્મે સ્થાપી લૂણ-કરણસરમાં સ્વર્ગસ્થ થયા.

૬૫. જિનચંદ્ર—વાવડીય ગ્રામવાસી વુહરા ગોત્રના શાહ સામલદાસ સાહિબતાના પુત્ર, સં. ૧૭૨૯ માં જન્મ, સુખમદલ નામ. સં. ૧૭૩૮ માં જિનધર્મસૂરિ પાસે દીક્ષા. સં. ૧૭૪૬ માગસર સુદિ ૧૨ લૂણકરણસરમાં ભટ્ટારક પદ, તેનો ઉત્સવ છાજહડ રતનસી જોધાણી એ કર્યો. દેશવિહાર. સં. ૧૭૮૫ વીકાનેરમાં જિનવિજયસુગ્ને આચાર્ય પદ પોતે આપ્યું. પછી પોતે સં. ૧૭૯૪ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૧૫ વીકાનેરમાં ૬૫ વર્ષની ઉંમરે સ્વર્ગે ગયા.

૬૬. જિનવિજય—નાહટા ગોત્રના શાહ હુગરસી દાડિમદેના પુત્ર સં. ૧૭૪૭ માં જન્મ, નામ રતનસી. સં. ૧૭૫૩ માં જિનચંદ્ર-સૂરિ પાસે દીક્ષા; સં. ૧૭૮૫ માં વીકાનેરમાં આચાર્યપદ, તેનો ઉત્સવ હાજીખાનડેરાવાસી ડેહરા થાહરમદલે કર્યો. સં. ૧૭૯૪ માં વીકાનેરમાં ભટ્ટારકપદ, તેનો ઉત્સવ ડાગા પુંજણીએ કર્યો—પ્રભાવના બાઈ ફૂલાએ કરી. સ. ૧૭૯૭ આસો વદિ ૬ દિને જોસલમેર દુર્ગે સ્વર્ગવાસ.

૬૭. જિનકીર્તિ—મારવાડવાસી ખીવસરા ગોત્રના શાહ ઉચસેન પિતા, ઉચ્છરંગ દેવી માતા, સં. ૧૭૭૨ વૈશાખ સુદિ ૭ ફલવર્ધ્ધી (ફલોધી) માં જન્મ, કિસનચંદ્ર મૂલનામ, સં. ૧૭૯૭ માં જોસલમેરમાં ભટ્ટારક પદ, અનેક દેશમાં વિહાર, પૂર્વ દેશ સમેતશિખરાદિ તીર્થયાત્રા કરી મુકસુદાગાદમાં ત્રણ ચોમાસાં કર્યા પછી વિહાર કરી વિક્રમપુરે આવ્યા. પછી સ. ૧૮૧૯ માં વિક્રમપુરે સ્વર્ગવાસ કર્યો. સં. ૧૮૦૩ નો તેમનો પ્રતિષ્ઠા લેખ મળે છે જુઓ. ના. ૧.

૬૮. જિનચુકત—મારવાડવાસી વુહરા ગોત્રના શાહ હંસરાજ પિતા, લાછલદેવી માતા. સં. ૧૮૦૩ વૈશાખ સુદિ ૫ જન્મ, મૂલનામ જીમણ. સં. ૧૮૧૫ જિનકીર્તિસૂરિ પાસે દીક્ષા. અનેક શાસ્ત્રનો અભ્યાસ. સં. ૧૮૧૯ ભટ્ટારક પદ વિક્રમપુરમાં, તેનો ઉત્સવ ગોલેચ્છાએ કર્યો. ત્યાંથી વિહાર કરી જોસલમેર દુર્ગમાં સં. ૧૮૨૩ આસો ૧૨ દિને સ્વર્ગવાસ.

૬૯ જિનચંદ્ર—ગ્રામ ભગૂવાવાસી રેહડગોત્રના શાહ ભાગચંદ્ર-

પિતા, માતા ભક્તાદેવી. સં. ૧૮૦૩ ચૈત્ર સુદિ ૧૩ જન્મ, સં. ૧૮૨૦ જિનયુક્તસૂરિ પાસે દીક્ષા. વ્યાકરણાદિમાં અભ્યાસ, પરમતખંડન પ્રવીણ. સં. ૧૮૨૪ જેસલમેરમાં આચાર્યપદ, તેનો ઉત્સવ લાખ ખર્ચાં ભૂપાલ મૂલસિંધે કર્યો. અન્યદા રતલામમાં ચાતુર્માસ, ત્યાં જિનબિંબ પ્રતિષ્ઠા કરી. ત્યાંથી શત્રુંજ્યાદિ યાત્રા કરી વિક્રમપુર આવ્યા. એકદા તેમના મુખથી ધર્મ સાંભળી વિક્રમપુરનો રાગ પરમ આવક થયો. આ સૂરિ જેસલમેરમાં સં. ૧૮૭૫ કાતિક સુદિ પૂણિમા સ્વર્ગવાસ પામ્યા.

૭૦. જિનઉદય—સૌવમપાલ ગામના વોત્થરા ગોત્રના શાહ જયરાજ પિતા, જયદેવી માતા, સં. ૧૮૩૨ માધ સુ. ૭ જન્મ, સં. ૧૮૪૭ માગસર સુદિ ૩ જિનચંદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા. સં. ૧૮૭૫ માગસર સુદિ ૫ જેસલમેર દુર્ગમાં આચાર્યપદ, ઉત્સવ સંઘવી તિલોકચંદે હજાર ખર્ચો કર્યો. અન્યદા મંદસોર ગયા, ત્યાં સં. ૧૮૬૩ વૈશાખ સુદિ ૩ ઋષભજિન બિંબ પ્રતિષ્ઠિત કર્યું. વિક્રમપુરે સં. ૧૮૬૭ વૈશાખ સુદિ ૬ શાંતિનાથબિંબની પ્રતિષ્ઠા. સં. ૧૮૬૭ વૈશાખ સુદિ ૧૩ વિક્રમપુરે સ્વર્ગગમન.

૭૧. જિનહેમ—સાણિયાલા ગામના વાસી શાહ પૃથ્વીરાજ ભાર્યા પ્રભાદેવીના પુત્ર, સં. ૧૮૬૬ આષાઢ શુદ્ધ ૧ પુષ્ય નક્ષત્રે જન્મ, હુકમચંદ મૂલ નામ. સં. ૧૮૮૩ વૈશાખ સુદિ ૩ જિનઉદયસૂરિ પાસે દીક્ષા, કંસ્તુરચંદ્ર ગણિ પાસે બાલ્યાવસ્થામાં શાસ્ત્રનું પઠન. સં. ૧૮૯૭ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૫ વિક્રમપુરે ભદ્રારક પદ, તેનો ઉત્સવ ડાગા સુરતરામજીએ કર્યો. ત્યાર પછી ભદ્રારકે ઈંદોરમાં ઋષભબિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. ત્યાં સંઘનો દ્વિધાભાવ નિવાર્યો, પછી મનોહગામમાં પાર્શ્વબિંબ પ્રતિષ્ઠા કરી. પછી શત્રુંજ્યાદિ તીર્થયાત્રા કરી વિક્રમપુરે આવ્યાં. ત્યાં ધણા વખત સુધી પદ ભોગવ્યું. [અહીં પદ્માવલિ અટકે છે.]

(૨) તપાગચ્છની પદ્માવલી.

અંગ્રેજીમાં લેખક—ડૉક્ટર જહાન્નેસ કલાટ, પી. એચ. ડી. (બર્લિન)

તપાગચ્છની પદ્માવલિ પણ મહાવીરથી તે ખરતર ગચ્છના ૩૮ મા સૂરિ ઉદ્ધોતન સૂદીના આચાર્યોની સરખીજ ટીપ આપે છે. પરંતુ તેમાં થોડા ફેરફાર આવે છે. પહેલાં મહાવીરનો સમાવેશ કરેલો નથી.

તીર્થકૃતો હ્યાચાર્યપરિપાઠ્યા ઉપત્તિહેતવો ભવન્તિ । ન પુનસ્તદન્તર્ગતા ॥

૧ સુધર્મા પ્રથમ ઉદ્ધયના પહેલા આચાર્ય.

૨ જમ્બૂ-આના સંબંધી નીચેના શ્લોકો ટાંક્યા છે.

સત્કૃતે જમ્બુના ત્યક્તા નવોઢા નવ કન્યિકા ॥

તન્મન્યે મુક્તિવધ્વાન્યો ન વૃતો ભારતો નરઃ ॥૧॥

ચિત્તં ન નીતં વનીતાવિકારૈઃ ચિત્તં ન નીતં ચતુરૈશ્ચ ચૌરૈઃ ।

યદેહગેહે દ્વિતયં નિશીથે જમ્બૂકુમારાય નમોઽસ્તુ તસ્મૈ ॥૨॥

મળ ૧ પરમોહિ ૨ પુલાહ ૩ । આહરગ ૪ ક્ષવગ ૫ ઉવસમ ૬ કપ્પે ૭ ।

સંજમતિગ ૮ કેવલ ૯ સિજ્જણા ય ૧૦ જંબુમિ બુચ્છિજ્ઞા ॥૧॥

૩ પ્રભવ.

૪ શય્યભવ-તેના સંબંધી નીચેના શ્લોકો ટાંક્યા છે.

કૃતં વિકલવેલાયાં દશાઘ્યનગર્ભિતં ।

દશવૈકાલિકમિતિ નામ્ના શાસ્ત્રં વમૂવ તત્ ॥૧॥

અતઃ પરં ભવિષ્ય પ્રાણિનો હ્યલ્પમેઘસઃ ।

કૃતાર્થાસ્તે મનકવદ્ભવન્તુ ત્વત્પ્રસાદતઃ ॥૨॥

શ્રુતામ્મોજસ્ય કિઞ્જલ્કં દશવૈકાલિકં હ્યદઃ ।

આચમ્યાચમ્ય મોદન્તામનગારમધુવ્રતાઃ ॥૩॥

૧ સુધર્મા સ્વામી-જુઓ આવશ્યક આદિ.

૨ જમ્બુસ્વામિ માટે જુઓ પરિશિષ્ટ પર્વ સર્ગ ૧ થી ૪.

૩ પ્રભવ-પરિશિષ્ટ પર્વ સર્ગ ૨ અને ૫.

૪ શય્યભવ—૫૦ ૫૦ સર્ગ ૫ તેમજ દશવૈકાલિક સૂત્ર.

इति संघोपरोधेन श्रीशय्यंभवसूरिमिः ।

दशवैकालिकग्रन्थो न संवत्त्रे महात्मभिः ॥४॥

[હેમચંદ્ર પરિશિષ્ટ પર્વ ૫, ૮૬, ૧૦૩-૫.]

૫ યશોભદ્ર.

૬ સમ્ભૂતવિજય અને ભદ્રબાહુ ઉમાવપિ પદ્મપદ્મરૌ.

૭ સ્થૂલભદ્ર—આહિ આ ખરતર ગચ્છ પદ્માવલિમાં આપેલ કાલથી જરાક ભિન્ન વર્ષો જોવામાં આવે છે. તેઓ ગૃહસ્થ તરીકે ૩૦ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૨૪ અને યુગપ્રધાન તરીકે ૪૫ વર્ષ રહ્યા. સ્વર્ગગમન વીરાત્ ૨૧૫ વર્ષે ૯૯ વર્ષની વયે થયું. (આજ વર્ષમાં નવમા નન્દનો વધ અંદ્રગુપ્તે કર્યો હતો) પરંતુ આની સાથે ખરતર ગચ્છ પદ્માવલિમાં આપેલ વર્ષો પણ બતાવ્યા છે.

૮ આર્ય મહાગિરિ અને આર્ય સુહસ્તિ (અને ગુરુબ્રાતા)—આમાંથી પહેલા, ગૃહસ્થી તરીકે ૩૦ વર્ષ, વ્રતમાં ૪૦, યુગપ્રધાન તરીકે

૫ યશોભદ્ર—૫૦ પર્વ સર્ગ ૫-૬.

૬ સમ્ભૂતિવિજય—૫૦ પર્વ સર્ગ ૮.

૬ સંભૂતિવિજયના બાર સ્થવિર—૧ સ્થવિર નંદનભદ્ર ૨ ઉપનંદ ૩ તીશભદ્ર ૪ યશોભદ્ર ૬ સુમનભદ્ર ૬ ગણિભદ્ર ૭ પૂર્ણભદ્ર ૮ સ્થૂલભદ્ર ૯ ઋજુમતિ ૧૦ જંબૂ ૧૧ દીર્ઘભદ્ર અને ૧૨ પાંડુભદ્ર સ્થવિર (બેર) એટલે મહા આચાર્ય.—જૈન મતવૃક્ષ.

૬ ભદ્રબાહુ—જુઓ પરિશિષ્ટ પર્વ સર્ગ ૬ અને ૯ તથા આવશ્યક સૂત્ર, તેમના પ્રથમ શિષ્ય ગોદાસથી ગોદાસ નામનો ગચ્છ નીકળ્યો. તે ગચ્છની ચાર શાખાઓ (૧) તામલિપ્તિ (૨) કોટિવર્ષિકા ૩ પાંડવર્ધનિકા ૪ અને દાસીખર્ષિકા નીકળી. ભદ્રબાહુના બીજા શિષ્યો (૨) સ્થવિર અગ્નિદત્ત ૩ સ્થવિર યજ્ઞદત્ત ૪ સ્થવિર સોમદત્ત.—જૈનમતવૃક્ષ.

૭ સ્થૂલભદ્ર—જુઓ ૫૦ પર્વ સર્ગ. ૮, ૯, ૧૦.

૮ આર્ય મહાગિરિ અને આર્ય સુહસ્તિ—જુઓ ૫૦ પર્વ સર્ગ ૧૧.

આર્ય મહાગિરિના મુખ્ય ૮ સ્થવિર શિષ્યો (૧) સ્થવિર ઉત્તર (૨) બહુલ અને બલિસ્સહ. તે પૈકી બલિસ્સહથી ઉત્તર બલિસ્સહ ગચ્છ થયો ને તે

૩૦ એટલે બધાં મળી ૧૦૦ વર્ષ જીવ્યા. ખીજા, ગૃહસ્થ તરીકે વર્ષ ૩૦, વ્રતી તરીકે ૨૪, અને યુગપ્રધાન તરીકે ૪૬ બધાં મળી ૧૦૦ વર્ષ જીવ્યા અને વીરાત્ ૨૯૧ વર્ષે સ્વર્ગ પામ્યા. પદાવલિના કતો નીચેની વાતની અશક્યતા પર ધ્યાન ખેંચે છે.

ગચ્છની ૪ શાખા નામે કોશાંબિકા, સુભવર્તિકા, કોટંબાની, અને ચંદ્રનગરી થઈ, (૩) ધનાર્ધ (૪) ઋર્ધ (૫) કૌડિન્ય (૬) નાગ, (૭) નાગમિત્ર (૮) ધટ્ઠલ્લુક રોહગુપ્ત. આ રોહગુપ્તે દ્રવ્યગુણાદિ છ પદાર્થ માનનાર વૈશેષિક મત કાઢ્યો. જુઓ આવશ્યકસૂત્ર, કલ્પસૂત્ર, ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર, સમ્યક્ત્વ સમ-તિકા વગેરે.—જૈનમતવૃક્ષ.

આર્યસુહસ્તિના મુખ્ય સ્થવિર શિષ્યો ૧૨ (૧) આર્ય રોહણ સ્થવિર-તેમાંથી ઉદ્દેહ ગચ્છ નિકળ્યો. તે ગચ્છની ચાર શાખા નામે ઉદંબ-રિધિયા, માસપૂરિકા, મતિપત્રિકા અને પન્નપતિયા થઈ તથા છ કુલો નામે નાગભૂત, સોમભૂત, ઉલ્લગચ્છ, હસ્તલિહ, નંદિજ્ઞમ અને પરિહાસ થયાં. (૨) સ્થવિર યશ-તેમાંથી ઋતુવાટિકા ગચ્છ થયો ને તેની ૪ શાખા નામે ચંપિજિયા, ભદિજિયા, કાકંદિયા અને મેહતિજિયા, તથા ૩ કુલ નામે ભદ્રજસિય, ભદ્રગુત્તિય, યશભદ્ર થયાં. (૩) સ્થવિર મેઘગણિ (૪) સ્થવિર કામર્દિ-તેમાંથી વેષવાટિકા ગચ્છ થયો કે જેની ૪ શાખા નામે સાર્વાથ્યયા, રજ્જપાલિયા, અંતરિજિયા અને ખેમલિજિયા તથા ૪ કુલ નામે ગણિય, મહિય, કામદિય અને ઇંદપુરગ થયાં. (૫-૬) સ્થવિર સુસ્થિત અને સ્થ-વિર સુપ્રતિબદ્ધ-આ બેથી કોટિક ગચ્છ નિકળ્યો તેની ૪ શાખા નામે ઉચ્ચનાગરી, વિદ્યાધરી, વયરીય અને મજ્જિમિલા તથા ૪ કુલ નામે બંભલિ-જ્ઞ, વચ્ચલિજ્ઞ, વાણિજ્ઞ અને પચ્છેહ વારણ થયાં (૭) સ્થવિર રક્ષિત (૮) સ્થવિર રોહગુપ્ત (૯) સ્થવિર ઋષિગુપ્ત કે જેમાંથી માણવગચ્છ થયો-તેની ૪ શાખા નામે કાસવજિયા, ગાયમજિયા, વાસકિયા, સોરકિયા તથા ૩ કુલ નામે ઋષિગુપ્ત, ઋષિદત્તિક અને અલિજયંત થયા (૧૦) સ્થવિર શ્રીગુપ્ત તેમાંથી ચારણગચ્છ ને તેમાંથી ૪ શાખા નામે હારીય માલાગારી, સંકા-સિયા, ગવેધુઆ ને વિન્નનાગરી તથા ૭ કુલ નામે વચ્ચલિજ્ઞ, પીઠધમ્મીય, હાલિજ્ઞ, પુષ્પમિત્તિજ્ઞ, માલીજ્ઞ, અજ્ઞવેડીય અને કચ્છેહ થયાં. (૧૧) સ્થવિર બ્રહ્મગણિ, અને (૧૨) સ્થવિર સોમગણિ. કલ્પસૂત્ર આદિ જુઓ.-જૈનમતવૃક્ષ.

યદ્યપિ શ્રીસ્થૂલભદ્રસ્ય ૨૧૫ વર્ષે સ્વર્ગો ગુર્વાવલયનુસારેણોક્તઃ શ્રી મહાગિરિસુહસ્તિનૌ ત્રિંશદ્વર્ષગૃહસ્થપર્યાગ્રાવપિ શતવર્ષજીવિનૌ દુષ્યમાસં-
ઘસ્તોત્રયંત્રકાનુસારેણોક્તૌ તથા ચ સતિ શ્રી આર્યસુહસ્તી શ્રી સ્થૂલભદ્ર-
દીક્ષિતો ન સંપદ્યેત તથાપિ ગૃહસ્થપર્યાયવર્ષાણિ ન્યૂનાનિ વ્રતવર્ષાણિ વાધિ-
કાનીતિ વિભાવ્ય ઘટનીયં । ક્વચિજ્જીર્ણપદ્માવલ્યાં સપાદશતદ્વયે ૨૨૫
શ્રી સ્થૂલભદ્રસ્ય સ્વર્ગ ઉક્તો દૃશ્યતે । તથા ચ ન કિંચિદનુપપન્નં ॥

૯ સુસ્થિત અને સુપ્રતિષ્ઠ—સુહસ્તિના શિષ્યો, અપરનામ
કોટિક અને કાકડિક, તે સમયથી નિર્થથાનું નામ બદલાઈ કોટિક
ગચ્છ પડ્યું.

સુધર્મસ્વામિનોડઘૌ સૂરીન્યાવન્નિર્ગન્થાઃ સાધવોડનગારાદિત્યાદિસામા-
ન્યાર્થામિધાયિન્યાસ્ત્યાસીત્ । નવમે ચ પદે કોટિકા इति विशेषार्थावबोधकं
द्वितीयं नाम प्रादुर्भूतं ॥

હસ્તલેખો એવું જણાવે છે કે નન્દીની સ્થવિરાવલિમાં અને આવ-
સ્થક સૂત્રમાં એમ કહેલ છે કે જોડીઆમાઈ બાહુલ અને બલિસ્સહ
મહાગિરના શિષ્યો હતા; તત્વાર્થ અને અન્ય ગ્રંથોના રચનાર સ્વાતિ,
બલિસ્સહના શિષ્ય હતા; પ્રજાપનાના રચનાર શ્યામાર્ય જે વીરાત્
૩૭૬ વર્ષે (ખ્રીસ્ત ૩૮૬ વર્ષે કહે છે) સ્વર્ગવાસ પામ્યા હતા તે સ્વા-
તિના શિષ્ય હતા અને જીતમર્યાદાના રચનાર +શાણ્ડિલ્ય શ્યામાર્યના
શિષ્ય હતા. (શ્યામાર્ય માટે સરખાવો ખરતર પદ્ધ. નં. ૨૪ ના પેટામાં.)

+ શાંડિલ્ય પછીની પરંપરા આ પ્રમાણે છે:- (જીતધર)-સમુદ્ર-મંડ
[ધર્મ-લદ્રશુભ-વજ્ર-આર્યરક્ષિત] નંદિલ ક્ષપાણ-નાગહસ્તિ-દેવતિ-સિંહ
(બ્રહ્મદીપિક શાખા)-સકંડિલાચાર્ય (માયુરી વાચના)-હિમવત્-નાગાહ્યુત-
[ગાવિંદ-] ભૂતદિન્ન-લોહિત્ય-દેવવાચક (નંદીસૂત્રના કર્તા.)-નંદિસ્થવિરા-
વલી જુઓ

૯ સુસ્થિત સુપ્રતિષ્ઠના પાંચ સ્થવિર થયા (૧) સ્થવિર ઈંદ્રદિગ્ધ
(૨) સ્થવિર પ્રિયગ્રંથ-તેનાથી માધ્યમિક શાખા નીકળી. (૩) સ્થવિર વિદ્યા-
ધર ગોપાલ-તેનાથી વિદ્યાધરી શાખા નીકળી (૪) સ્થવિર ઋષિદત્ત (૫)
સ્થવિર અરિહત્ત. કલ્પસૂત્ર જુઓ. શ્યામાચાર્ય માટે જુઓ કલ્પસૂત્ર પદ્ધ-
વલી.-જૈનમતવૃક્ષ.

૧૦ ઇન્દ્રદિન.

ગર્દભિલ્લના ઉચ્છેદક કાલકસ્મુરિ વીર પછી ૪૫૩ વર્ષમાં વિદ્યમાન હતા. ખીજા હસ્તલેખો પ્રમાણે તેજ કાલકે પર્યુષણ તીથિ ફેરવી હતી. આની સાખીતી તરીકે સ્થાનકવૃત્તિ, ધર્મોપદેશમાલાવૃત્તિ, પુષ્પમાલાવૃત્તિ, સમસ્ત કાલકાચાર્ય કથા અને પ્રભાવક ચરિત્ર (શૃંગ ૪) નાં પ્રમાણ આપે છે.

આચાર્યખપુત જીર્ણ પદ્માવલિ પ્રમાણે તેજ સમયમાં એટલે વીરાત્ ૪૫૩ વર્ષે વિદ્યમાન હતા પણ તે ઉપરાંત એમ કહેવામાં આવે છે કે વર્ષ વીરાત્ ૪૮૪ માં હતા એમ પ્રભાવકચરિત્ર આપે છે.

શ્રી વીરમુક્તિ: શતચતુષ્ટયે ચતુરશિતિ સંયુક્તે ।

વર્ષાણાં સમજાયત સ શ્રી માનાચાર્યખપુતગુરુ: ॥૬-૭૭॥

વીરાત્ ૪૬૭ વર્ષમાં આચાર્ય મંગુ, વૃદ્ધવાદી, અને પાદલિપ્ત વિદ્યમાન હતા. તેજ સમયમાં કલ્યાણમંદિર સ્તવના કર્તા અને વિક્ર-માદિત્યને જૈન ધર્મમાં લાવનાર સિદ્ધસેન દિવાકર વિદ્યમાન હતા. (વીરાત્ ૪૭૦). અહીં પ્રાકૃત ગાથાઓ આપે છે. આ ગ્રોફે. બુહલરે ઇ. એ. વો. ૨, પૃ. ૩૬૨ માં (શ્લોક ૩ માં નહવાહણને બદલે નહ-વાણ વાંચવું) ટાંકી છે. બૃહદ્ ગચ્છની એક ગુર્વાવલિમાં નીચેની બે ગાથાઓ ઉમેરી છે.

સુજમુર્ણિવયજુતા ૪૭૦ જિણકલા વિકામો વરિસસઢી ॥ ૬૦ ॥

ધમ્માઈચ્ચો ચાલીસ ૪૦ ગાઈલ પળવીસ ૨૫ નાહહે અઢ ૮॥

ઈક્કમિ ૩ વાસસણ ગયમિ પળતીસ વચ્છરસદિણ ૧૩૫ ।

વિક્રમકાલાહ સાગા ણ વચ્છરો પુણ વિ સંજાઓ ॥

૧૧ દિન.

૧૦-૧૧ ઇન્દ્રદિન (વીરાત્ ૪૨૧) તથા દિન માટે જુઓ કલ્પસૂત્ર 'પદ્માવલી. દિનના એક શિષ્ય શાંતિગ્રેણિક કે નેનાથી ઉચ્ચ નાગરીશાખા નીકળી; અને ખીજા સિંહગિરિ.

૧૨ સિંહગિરિ.

૧૩ વળ-જન્મ વીરાત્ ૪૯૬, સ્વર્ગવાસ વીરાત્ ૫૮૪, વગેરે અરતર પદ્માવલિ નં. ૧૬ જુઓ.

તત્ર શ્રી વીરાત્ ૫૨૩ વર્ષે શ્રી આર્યરક્ષિતસૂરિણા શ્રીમદ્રગુપ્તાચાર્યો નિર્યામિતઃ સ્વર્ગમાગિતિ પદ્માવલ્યાં દૃશ્યતે । પર દુષ્યમાસંઘસ્તવચન્ત્રકાનુસારેણ ૫૪૪ વર્ષાતિક્રમે શ્રી આર્યરક્ષિતસૂરિણાં દીક્ષા વિજ્ઞાયતે ॥ તથા ચોક્તસંવત્સરે નિર્યામણં ન સંભવતીત્યેતદ્વહુશ્રુતગમ્યં ॥ તથા ૫૪૮ વર્ષાન્તે ત્રૈરાશિકજિત્ શ્રી ગુપ્તસૂરિઃ સ્વર્ગમાક્ ॥

પણ ખીજ હસ્તલેખો પ્રમાણે ભદ્રગુપ્તનું સ્વર્ગગમન વીરાત્ ૫૫૩ માં અને આર્યરક્ષિતનું ૫૫૭ માં અને શ્રી ગુપ્તનું વીરાત્ ૫૮૪ માં થયું.

૧૪ વળસેન-ગૃહસ્થી તરીકે ૯ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૧૧૬ (?), યુગપ્રધાન તરીકે ૩ ગાળ્યા; સ્વર્ગગમન ૧૨૮ વર્ષની વયે (I) વીરાત્

૧૨ આર્યસિંહગિરિના ૫ સ્થવિર શિષ્ય (૧) સ્થવિર ધનગિરિ (જુઓ ૫૦ પર્વ સર્ગ ૧૨) (૨) સ્થવિર આર્ય વળસ્વામી-તેમાંથી વચરી શાખા નીકળી (૩) સ્થવિર આર્યસમિત-તેમાંથી બ્રહ્મદીપિકા શાખા નીકળી (૪) સ્થવિર અરિહરિન્ન અને (૫) સ્થવિર આર્યશાંતિ ત્રેણિક-તેમાંથી ઉચ્ચનાગરી શાખા નીકળી. તે શાંતિત્રેણિકના ચાર શિષ્ય નામે આર્યત્રેણિક કે જેમાંથી આર્યત્રેણિક શાખા નીકળી, આર્યતાપસ કે જેમાંથી આર્યતાપસી શાખા નીકળી, આર્ય કુબેર કે જેમાંથી આર્ય કુબેરી શાખા નીકળી, અને આર્ય ઋષિપાલિત કે જેમાંથી આર્યઋષિપાલિત શાખા નીકળી. કલ્પસૂત્ર પદ્માવલી જુઓ.-જૈનમતવૃક્ષ.

૧૩ વળસ્વામી-જુઓ કલ્પસૂત્ર, આવશ્યકસૂત્ર, ૫૦ પર્વ સર્ગ ૧૨ અને ૧૩, પ્રભાવક ચરિત્ર

૧૪ વળસ્વામીના શિષ્ય સ્થવિર વળસેનથી નાગલી શાખા નીકળી, અને ખીજ શિષ્ય આર્યપદ્મ સ્થવિરથી આર્યપદ્મ શાખા નીકળી અને ત્રીજા શિષ્ય આર્યરથથી આર્યજયંત શાખા નીકળી. વર્ણલીવાચનાનુસાર કલ્પસૂત્રમાં આર્યરથથી તે દેવર્દિગણે ક્ષમાશ્રમણ સુધીની પદ્ધતિ પર પરા આ પ્રમાણે છે -

૬૨૦ માં થયું.

આર્યરક્ષિતના મરણ વર્ષ સંબધી નીચલા પર ભાર મૂકાય છે:-
શ્રીમદાર્યરક્ષિતસૂરિ: ૫૧૭ વર્ષાન્તે સ્વર્ગભાગિતિ પદ્માવલ્યાદૌ
દ્વિયતે । પરમાવલ્યકવૃત્ત્યાદૌ શ્રીમદાર્યરક્ષિતસૂરિણાં સ્વર્ગગમનાન્તરં ૫૮૪
વર્ષાન્તે સપ્તમનિહ્નવોત્પત્તિરુક્તાસ્તિ ॥ તેનૈદ્વંહુશ્રુતગમ્યમિતિ ॥

દુર્મલિકાપુષ્પ વીરાત્ ૬૧૬ વર્ષે સ્વર્ગમાં ગયા. વીરાત્ ૬૧૭
વર્ષે પહેલો ઉદય પુરો થાય છે, અને બીજો શરૂ થાય છે. વીરાત્
૬૨૦ વર્ષે ઉજ્જયન્તગિરૌ જાવહરયુદ્ધાર:

૧૫ ચન્દ્ર તસ્માશ્ચન્દ્રગચ્છતિ તૃતીયં નામ પ્રાદુર્ભૂતં ॥

આર્યરથ-તેના આર્ય-પુષ્પગિરિ-ફલ્ગુમિત્ર, -ધનગિરિ-શિવભૂતિ-(દુર્નયકૃષ્ણ-
કોટિક)-ભદ્ર, નક્ષત્ર, -નાગ-જેહિલ-વિષ્ણુ-કાલક-[સંપલિત તથા ભદ્ર]-
વૃદ્ધ, -સંધપાલિત-હસ્તિન-(કાશ્યપગોત્ર)-ધર્મ (સુવ્રત ગોત્ર)-[હસ્ત-ધર્મ] સિં-
હધર્મ-શાંડિલ્ય (જ'બૂ-નંદિત, હેશિગણિ, સ્થિરગુપ્ત, કુમારધર્મ, દેવર્દ્ધિગણિ
ક્ષમાશ્રમણ વૃદ્ધભીવાચના કરનાર) જુઓ કલ્પસૂત્ર જુઓ રા. કે. પ્રે.
મોદીનો ઉપોદ્ધાત-તત્ત્વાર્થાધિગમસૂત્ર (જૈન એમ મંડલ, મહેસાણા). તથા
જુઓ નં. ૨૧ વીર.

શ્રી હેમચંદ્રસૂરિ પરિશિષ્ટ પર્વમાં વજ્રસ્વામિના વજ્રસેન સંબધી
કંઈક જણાવી વજ્રસ્વામિનો વંશ વિસ્તાર પામ્યો, એમ કહી ત્યાંજ અટકે
છે તે સકારણ લાગે છે.

૧૫ થી ૩૧ એટલે વજ્રસેનના શિષ્ય ચંદ્રથી ચરોદેવસૂરિના બધા
મળી ૧૭ આચાર્યો થયા તેમાં ચંદ્રસૂરિના ગુરૂ વજ્રસેનનો કાલ વીરાત્ ૬૨૦
ગણાય છે ને ચરોદેવના સમયમાં વીરાત્ ૧૨૭૨ માં પાટણની સ્થાપના થાય
છે તેથી લગભગ ૬૫૨ વર્ષ નીચ છે. તો દરેકને સરાસરી ૩૮ વર્ષ અપાય
ત્યારે તેમ બને.

વિજયસેનસૂરિપ્રત્નોત્તર (શુભવિજય સંગ્રહીત) માં એક પ્રશ્ન એવો
પૂછાયો છે કે સ્થવિરાવલીમાં વજ્રસેનના ચન્દ્રાદિ શિષ્યો કેમ નથી બતાવ્યા
અને બીજા શિષ્યો જણાવ્યા છે? વળી તે બીજા શિષ્યો આલુ પદ્માવલીમાં
કેમ નથી?—તેનો ઉત્તર એવો ત્યાં આપ્યો છે કે માથુરી અને વાલ્મી એમ
બે વાચના થઈ તેથી સ્થવિરાવલીમાં પાઠભેદ થયો સંભવિત છે વગેરે વગેરે.

૧૬ સામન્તભદ્ર તસ્માન્નતુર્થ નામ વનવાસીતિ પ્રાદુર્ભૂતં ॥

૧૭ વૃદ્ધદેવ-કોરણ્ટકે નાહલમન્ત્રિ નિર્માપિતપ્રાસાદં શ્રીમદ્દાવીર-
પ્રતિષ્ઠાકૃત્ । સા ચ પ્રતિષ્ઠા વિક્રમાત્સપાદશતવર્ષાન્તે ગુર્વાવલ્યામુક્તા ।
તથા ચ સતિ વીરાત્ ૫૯૫ વર્ષાણિ સંપદ્યતે । તન્ન સમ્યગ્ ન વિદ્મઃ
યતસ્તત્રૈવ વીરાત્ ૬૨૦ વર્ષે શ્રી વજ્રસેનસ્ય સ્વર્ગો નિગદિતઃ । પશ્ચાન્ન
શ્રી ચન્દ્રસૂરિઃ સામન્તભદ્રસૂરિશ્ચેતિ પટ્ટધરદ્વયં સંજાતં । તતશ્ચ શ્રી વૃદ્ધ-
દેવસૂરિણા વીરાત્ ૫૯૫ વર્ષે પ્રતિષ્ઠા કૃતેતિ કથં ઘટતે । इति विचार-
ण्या भूयात् कालः संपद्यते इति भावः ॥

૧૮ પ્રયોતન.

૧૯ માનદેવ.

૨૦ માનતુંગ માલવેશ્વરચૌલક્યવયરસિંહદેવામાત્યઃ તેષુ ખાણુ
અને મયૂરની ધન્વજયથી છેતરાયેલા તે રાખને વારાણસીમાં ભક્તા-
મર સ્તવનથી જૈન બનાવ્યો હતો, અને નાગરાજની ભયદરસ્તવનથી
ખાત્રી કરી આપી હતી. તેમણે ભક્તિભરથી ૨૩ થતું એક સ્તવન
પણુ રચ્યું છે.

શ્રી પ્રભાવકચરિત્રે પ્રથમં શ્રીમાનતુંગચરિત્રમુક્તં । પશ્ચાન્ન વૃદ્ધદેવ-
સૂરિશિષ્યશ્રીપ્રયોતનસૂરિશિષ્યશ્રીમાનદેવસૂરિપ્રવન્ધ ઉક્તઃ । પરં ન તન્ન
શક્ત્વા યતસ્તત્રાન્યેડપિ પ્રવન્ધા વ્યસ્તતયોક્તા દૃશ્યન્તે ॥

૨૧ વીર.

નાગપુર નેમિભવનપ્રતિષ્ઠાયા, મહિતપાણિ સૌભાગ્યઃ ।

અમવદ્વીરાચાર્યસ્ત્રિમિઃ શતૈઃ સાધિકૈઃ રાજ્ઞઃ ॥ ૧ ॥

(ખરતર પદ્યાવલિ પ્રમાણે વીર, દેવધિગણિના સમકાલિન હતા.
વીરાત્ ૮૮૦ અથવા સંવત્ ૫૧૦)

૨૨ જયદેવ.

૨૩ દેવાનન્દ.

શ્રીવીરાત્ ૮૪૫ વલમી મઙ્ગ : । §૮૨૬ ક્વચિત્ ૮૮૬ વ્રહ્મદી-
પિકાઃ । ૮૮૨ ચૈત્યસ્થિતિઃ ॥

૨૪ વિક્રમ.

૨૫ નરસિંહ.

નરસિંહ સુરિરાસીદતોઽર્ચિલગ્રન્થપારગો યેન ।

યક્ષો નરસિંહપુરે માંસરતિ ત્યાજિત સ્વગિરા ॥ ૧

૨૬ સમુદ્ર.

શ્વોમાણરાજકુલજોઽપિ સમુદ્રસૂરિર્ગચ્છં શશંસ કિલ યઃ પ્રવણપ્રમાણી ।

જિત્વા તદા ક્ષપણક્રાન્ સ્વવશં વિતેને નાગહૃદે ભુજગનાથનમસ્ય તીર્થ ॥ ૧

૨૭ માનદેવ.

વિદ્યાસમુદ્રહરિમદ્રમુનીંદ્રમિત્રં

સૂરિર્વિભૂવ પુનરેવ હિ માનદેવઃ ।

માન્ધ્યાત્પ્રયાતમપિ યોઽનઘસૂરિમન્ત્રં

લેમેઽમ્બિકામુખગિરા તપસોજયન્તે ॥ ૧

વીરાત્ ૧૦૦૦ માં સત્યમિત્ર સાથે છેલ્લું પૂર્વ નષ્ટ થયું.

નાગહસ્તી, રેવતીમિત્ર, બહાદ્રીપ, નાગાર્જુન, ભૂતદિન અને વીરાત્

૨૩ § સરખાવો પ્રભાવક ચરિત્ર શ્લો. ૭૬, ૮૦.

શ્રી વર્ધમાન સંવત્સરતો વત્સરશતાષ્ટકેઽતિગતે ।

પંચાધિકચત્વારિશતાધિકે સમજનિ વલમ્યાઃ ॥

મંગસ્તુરુષ્કવિહિતઃ

૨૬ સરખાવો મુનિસુંદર ગુર્વાવલી પૃ. ૪.

શ્વોમાણ ભૂમત્કુલજસ્તતોઽમૂત સમુદ્રસૂરિઃ સ્વવશં ગુરુચં

ચકાર નાગહૃદ પાર્શ્વતીર્થ વિદ્યામ્બુર્ધિર્દિગ્વસનાન્ વિજિત્ય ॥૩૯॥

—ખોમાણ રાજતા કલમાં થયેલ સમુદ્રસૂરિએ દિગ્વિજયને છતીને નામ-
ક્રદ (નાગદા-દેલવાડા પાસે આવેલા એકલિંગજના હુંગરની તળેટીમાં
આવેલું) તું પાર્શ્વનાથનું તીર્થ પોતાને સ્વાધીન કર્યું હતું.

૯૯૩ માં પર્યુષણ પર્વને ફેરવનાર કાલક-આ છએ યુગપ્રધાનો વજ્રસેનઃ
(નં. ૧૪) અને સત્યમિત્રની વચ્ચમાં થયા.

વીરાત્ ૧૦૫૫ માં એટલે સં. ૫૮૫ માં યાદ્રીનીના પુત્ર હરિ-
ભદ્રસૂરિએ સ્વર્ગાસ કર્યો.

નિશીથવૃહત્કલ્પમાધ્યાવશ્યકાદિચૂર્ણિકારાઃ શ્રીજિનદાસગણિમહત્તરા-
દયઃ પૂર્વગતશ્રુતધર શ્રીપ્રદ્યુમ્નક્ષમાશ્રમણાદિશિષ્યત્વેન શ્રી હરિભદ્રસૂરિતઃ
પ્રાચીના એવ યથાકાલમાવિનો વોધ્યાઃ ।

વીરાત્ ૧૧૧૫ માં (ખીજી હાથપ્રત પ્રમાણે ૧૧૫૦) યુગપ્રધાન
જિનભદ્રગણિ વિદ્યમાન હતા તેમણે જિનભદ્રીય ધ્યાનશતક નામનું
પુસ્તક ખનાવ્યાથી તેમને બિન્ન ગણવામાં આવતા. તસ્ય ચતુરુત્તરશત-
વર્ષાયુક્ત્વેન શ્રીહરિભદ્રસૂરિકાલેऽપિ સંભવાન્નાશંકાવકાશ इति ॥

૨૮ વિષ્ણુધ્રુવપ્રભ.

૨૯ જયાનન્દ.

૩૦ રવિપ્રભ—તેમણે વીરાત્ ૧૧૭૦ માં એટલે સં. ૭૦૦માં
નર્સિયપુરમાં નેમિનાથનું મંદિર બંધાવ્યું.

વીરાત્ ૧૧૬૦ માં ઉમાસ્વાતિ યુગપ્રધાન વિદ્યમાન હતા.
(શ્રાવકપ્રજ્ઞપ્ત્યાદિકરણાદન્યઃ)

૩૧ યશોદેવ.

વીરાત્ ૧૨૭૨ માં એટલે સં. ૮૦૨ માં વનરાજે અણહિ-
લપુર પાટણ સ્થાપ્યું.

વીરાત્ ૧૨૭૦ માં એટલે સં. ૮૦૦ માં ભાદ્રપદ શુકલ ૩ ને
દિને આમ રાત્રને જૈન ધર્મમાં લાવનાર * ખખ્ખલદિનો જન્મ થયો
હતો, અને તેમનું સ્વર્ગગમન વીરાત્ ૧૩૬૫ માં એટલે સં. ૮૬૫ ના
ભાદ્રપદ શુકલ ૬ ને દિને થયું હતું,

૩૧ * આ વખતે લક્ષ્મણાવતિમાં (ગૌડદેશમાં) ગૌડવધના કર્તા વાક-
પતિરાજ, તથા કાન્યકુબ્જના રાજા યશોવર્મન વિદ્યમાન હતા. જુઓ પ્રભા-
વકચરિત્ર ૯.

૩૨ પ્રદ્યુમ્ન.

૩૩ માનદેવ—ઉપધાનવાચ્ય અને બીજા ગ્રંથોના કર્તા.

૩૪ વિમલચંદ્ર.

૩૫ ઉદ્યોતન—વીરાત ૧૪૬૪ એટલે સં. ૯૯૪ § માં સર્વદેવસૂરિને (બીજા કહે છે કે આઠ સૂરિઓને) મોટા વડ નીચે અર્ધુદાયલ ઉપર આવેલ ટેલીગ્રામમાં સૂરિપદ આપ્યાં. આંહીથી વૃહદ્ અથવા વડ (વટ) ગમ્છ (પાંચમું નામ) ઉત્પન્ન થયો.

૩૬ સર્વદેવ.

अयं च श्री सुधर्मस्वामिनः पञ्चदशपट्टमृतश्चन्द्रगच्छसंज्ञाहेतोः श्री चन्द्रसूरेरेकविंशतितमो बृहद्गच्छसंज्ञायाः प्रथम आचार्यः । केचित्तु श्री संभूतविजयश्रीभद्रबाहु २ श्रीआर्यमहागिरिसुहस्तिनौ २ श्री सुस्थितसुप्रतिबद्धसूरि ३ चेति युगलत्रयाणामप्याचार्याणां पृथक् पृथक् पट्टधरत्ववि-
वक्षया श्री महावीरस्थापि गणनापंक्तौ प्रक्षेपाच्च श्री महावीरत एकोनविं-
शतितमं श्रीचन्द्रसूरिं वदन्ति । तदिह न विवक्षितं तीर्थकृतः कस्यापि पट्टधरत्वाभावात् । युगलत्रये चैकैकस्यैव संतानस्य प्रवर्तनात् । तस्मात्
श्रीसुधर्मास्वामितः श्री सर्वदेवसूरिः षट्त्वंशत्तम पट्टधर इति बोध्यं । केचित्
श्री प्रद्युम्नसूरिसुपधानप्रकरणप्रणेत्तृश्रीमानदेवसूरिं च पट्टधरतया न मन्यन्त ।
तदभिप्रायेण चतुस्त्वंशत्तम इति ॥

આ ઉપરાંત નીચેનાં શ્લોકો પણ (મુનિસુન્દરસુરિએ સ. ૧૪૬૬ માં બનાવેલી ગુર્વાવલિમાંથી) ટાંક્યા છે.

चरित्रशुद्धिं विधिवज्जनागमात् विधाय भव्यानभितः प्रबोधयत् ।

चकार जैनेश्वरशासनोन्नतिं यः शिष्यलब्ध्याभिनवो नु गौतमः ॥ १

૩૫ § ખરતર પટ્ટાવલી પ્રમાણે ઉદ્યોતનના એક શિષ્ય વર્ધમાન સં. ૧૦૮૮ માં સ્વર્ગસ્થ થયા. તે સાલ ખરી હોય તો સર્વદેવને સૂરિપદ આપવાની સાલ મોડી લેઈએ.

નૃપાદ્વિશાગ્રે શરદાં સહસ્રે ૧૦૧૦, યો રામસૈન્યાહપુરે ચકાર ।

નામેયચૈત્યેડદમતીર્થરાજવિમ્વપ્રતિષ્ઠાં વિધિવત્સદચ્ચૈઃ ॥ ૨

ચન્દ્રાવતી† ભૂપતિનેત્રકલ્પં શ્રી કુંકુળં મન્ત્રિણમુચ્ચ ઋદ્ધિં ।

નિર્માપિતોતુંગવિશાલાચૈત્યં, યોડદીક્ષયચ્છુદ્ધગિરા પ્રવોદ્ય ॥ ૩

—સં. ૧૪૬૬ ની મુનિસુંદરની ગુર્વાવલીમાંથી.

સંવત્ ૧૦૨૯ માં ધનપાલે દેશી નામમાલા રચી. †

સં. ૧૦૯૬ માં શાન્તિસુરિ (થારાપદગચ્છના, વાદિવેતાલ) સ્વર્ગ પામ્યા તેમણે ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રપર દીક્ષા રચી છે. (જુઓ પ્રભાવક ચરિત્ર શૃંગ ૧૬).

૩૭ દેવ અપરનામ રૂપશ્રી,

૩૮ સર્વદેવ.

૩૯ યશોભદ્ર અને નેમિચંદ્ર (ગુરુબ્રાતાઓ)

સંવત્ ૧૧૩૫ માં (ખીખઓ ૧૧૩૯ કહે છે) નવ અંગપર વૃત્તિઓ રચનાર અભયદેવસૂરિ દેવલોક પામ્યા.

તથા કૂર્ચપુરગચ્છીયચૈત્યવાસિજિનેશ્વર સૂરિશિષ્યો જિનવલ્લભશ્ચિત્રકૂટે ષષ્ઠકલ્યાણકપ્રરૂપણયા વિધિસંઘો વિધિધર્મં ઇત્યાદિ નામ્ના નિજમતં પ્રરૂપ્ય પ્રવચનવાહ્યો જાતઃ । સા ચ પ્રરૂપણા વિ. ૧૧૪૫ તથા ૧૧૫૦ વર્ષે સંભાવ્યતે ॥

(ખરતર-પદ્માવલિ નં. ૪૩ મે સરખાવે)

૪૦ મુનિચંદ્ર—તેમના ગુરુ, નેમિચંદ્રના ગુરુબ્રાતા વિનયચંદ્ર હતા. આ સંબંધી નીચેના શ્લોકો (મુનિસુંદરની ગુર્વાવલિમાંથી ૬૬-૬૯ અને ૭૨) ટાંક્યા છે.

૩૬ † સંપ્રતિ મીમપહ્લી.

‡ પ્રભાવકચરિત્ર ૧૭, ૧૯૪.

સર્વજ્ઞ પુરતસ્તત્રોપવિરય સ્તુતિમાદધો,

જય જંતુકપ્પેત્યાદિ ગાથા પંચાશતમિમાં ॥

આમાં પ્રાકૃત શબ્દો છે તે ઋષભ પંચાશિકાના આદ્ય શબ્દો છે.

सौवीरपायीति तदेकवारिपानाद्विधिज्ञो विरुदं वमार ।

जिनागमाम्भोनिधिधौतबुद्धिर्यः शुद्धचारित्रिषलब्धरेखः ॥ १

संविग्नमौलिर्विकृतीः समस्तास्तत्याज देहेऽप्यममः सदा यः ।

विद्वद्विनेयालिबृतः प्रभावप्रभागुणौघैः किलगौतमाभः ॥ २

हरिभद्रसूरिरचिताः श्रीमदनेकान्तजयपताकाद्याः ।

ग्रन्थनगा विबुधानामप्यधुना दुर्गमा येऽत्र ॥ ३

सत्पञ्जिकादिपद्याविरचनया भगवता कृता येन ।

मन्दधियामपि सुगमास्ते सर्वे विश्वहितबुध्या ॥ ४

अष्टहयेश १११८ मितेऽब्दे विक्रमकालादिवं गतो भगवान् ।

श्रीमुनीचन्द्रमुनीन्द्रो ददातु भद्राणि संघाय ॥ ५

श्री मुनिचन्द्रसूरिगुरुभ्राता चन्द्रप्रभाचार्यः संविग्नत्वादिगुणगरिष्ठेषु श्रीमुनिचन्द्रसूरिषु बहुमानपरायणस्य कस्यचिन्महर्द्धिकश्राद्धस्य जिनविम्ब-
प्रतिष्ठामहसि श्रीमुनिचन्द्रसूरिमहिमानं दृष्ट्वा मात्सर्यात् श्राद्धप्रतिष्ठां व्य-
स्थाप्य मतमेदकरणाय पूर्णिमापाक्षिकं प्ररूपयन् संघेन निवारितोऽपि श्राद्ध-
प्रतिष्ठा पूर्णिमापाक्षिकं चेत्युभयमप्यनादिसिद्धं त्वं प्ररूपयेति मम स्वप्ने
पद्मावत्योक्तमित्यसद्भाषणपुरस्सरं स्वामिनिवेशमत्यजन् श्री संघेन वहि-
ष्कृतः । ततो वि. ११९५ वर्षे पौर्णिमीयकमतोत्पत्तिः तत्प्रतिबोधाय च
श्री मुनिचन्द्रसूरिभिः पाक्षिकसप्ततिक्रा कृतेति ॥

मुनियंढे पोतानां सगां आनन्दसूरिअने भीमअने धर्मदीक्षा आपी.

मुनियंढ्रना अेक शिष्य द्वेयसूरिनो दिगंअर कुमुदयप्राचार्य साथे
अणुडिलपुर पट्टणना राज्ज नयसिंहदेव (जेतुं अपर नाम सिद्धराज्ज
छे राज्ज सं. ११५०-११८८ सुधी; समक्ष वाद सं. ११८१ भां थयो अेभ.

चन्द्राष्टशिव वर्षेऽत्र वैशाखे पूर्णिमादिने ।

आहूतौ वादिशालायां तौ वादिप्रतिवादिनो ॥

—આ શ્લોકમાં તે વિષે કહેલ છે) સભામાં વાદ થતાં છત્ર મેળવી આથી તે શહેરમાં દિગંબરોના પ્રવેશનો અટકાવ થયો. સં. ૧૨૦૪ માં દેવસૂરિએ ફલવધિ (ફલોધી ભા. ક) ગ્રામમાં ચૈત્ય બંધાવ્યું. (તત્તીર્થ સંપ્રત્યપિ પ્રસિદ્ધં) અને આરાસણમાં નેમિનાથ પ્રતિષ્ઠા કરી. તેમણે સ્થાપવાદ રત્નાકર નામનો એક પ્રમાણુગ્રંથ રચ્યો કે જેમાંથી અતુર્વિંશતિસૂરિ શાખા જન્મ પામી. દેવસૂરિનો જન્મ સં. ૧૧૪૩, દીક્ષા ૧૧૫૨, સૂરિપદ ૧૧૭૪, સ્વર્ગ ૧૨૨૬ ના શ્રાવણ વદિ ૭ શુક્ર.ફ

આજ સમયે દેવચંદ્રસૂરિના શિષ્ય હેમચંદ્રસૂરિ વિદ્યમાન હતા તેમણે કુમારપાલને જૈન બનાવ્યા હતા. તેમણે ત્રણ કાષ્ઠિયો (ગાથા પ્રમાણુ) રચ્યા છે. જન્મ સવત્ ૧૧૪૫ ના કાર્તિક શુદ્ધ ૧૫, દીક્ષા ૧૧૫૦ માં, સૂરિપદ ૧૧૬૬ માં અને સ્વર્ગ ૧૨૨૬+

૪૧ અનિતદેવ.

તત્સમયે વિ. ૧૨૦૧ વર્ષે જિનદત્તેન જિનવલ્લભવ્યવસ્થાપિતં વિધિ-
સંઘમેવ (સરખાવો ખરતર પદ્યા. નં. ૪૩, ૪૪) શરણીકૃત્ય તદ્વૃદ્ધયે

૪૦ ફ સરખાવો પ્રભાવક ચરિત્ર ૨૧, ૨૮૭.

શિશિવેદગિવે જન્મ લીક્ષા, યુગ્મશરેશ્વરે ।

વેદાશ્ચ શંકરે વર્ષે સૂરિત્વમમવત્પ્રભોઃ ॥

રસયુગ્મરવૌ, વર્ષે શ્રાવણે માસિ સંગતે ।

કૃષ્ણપક્ષસ્વ સપ્તમ્યામપરાહે ગુરોર્દિને ॥

મર્ત્યલોકસ્થિતં લોકં પ્રતિવોધ્ય પુરંદર- ।

વોધકા ઇવ તે જગ્મુર્દિધં શ્રીદેવસૂરયઃ ॥

૪૦ + સરખાવો પ્રભાવક ચ. ૨૨ પૃ. ૮૫૧.

ગરવેદેશ્વરે વર્ષે કાર્તિકે પૂર્ણિમાનિશિ ।

ચન્મામવત્પ્રભોર્વ્યોમવાણશંભૌ વ્રતં તથા ॥

રસપદ્મીશ્વરે સૂરિપ્રતિષ્ઠા સમજાયત ।

નન્દદ્વયરવૌ વર્ષેઽવસાનમમવત્પ્રભોઃ ॥

મિથ્યાદક્ ચામુણ્ડારાધિતા । તતો વિધિસંઘસ્યેવ ચામુણ્ડિક इति । નામ તથા પત્તનેX સ્ત્રીજિનપૂજોત્થાપનન સંઘતાડનમયાદુષ્ટ્રવાહના જાવલપુર ગતઃ । તતો લોકે સ એવૌષ્ઠિક इत्यુક્તનામ શ્રવણાજ્ઞાતક્રોધેન સરોષં ભાષમાણઃ ચરતરપ્રકૃતિકત્વાજ્ઞાતઃ । ચરતર इत्याख्याસ્યાતઃ (સરખાવે. ખરતર પટ્ટાવલિ નં. ૪૦).

વારસવાસસણું વિક્રમકાલાડ જલહિઅહિણું ।

જિણવલ્લહકોહાઓ કુચ્ચયરગણાડ ચરહરયા ॥ ૧ ॥

इति वृद्धसंप्रदायगाथायां जिनवल्लभात्खरतरोत्पत्तिरुक्ता । तच्च जिन-वल्लभस्थापितो विधि-संघ एव जिनदत्तदौष्टिकखरतरादिख्यातिभाक् । विधि-संघस्य तु मूलं जिनवल्लभ एवेत्यभिप्रायेणोक्तं बोध्यं ॥

તથા વિ. ૧૨૧૩ વર્ષે વિરુણપગ્રામે પૌર્ણિમીયકૈકાક્ષનરસિહોપા-ધ્યાયનાઠીશ્રાવિકામ્યામાન્ધલિકમતોત્પત્તિઃ ।

વિ. ૧૨૩૬ વર્ષે પૌર્ણિમીયકનરસિંહસૂરિતઃ સાર્ધપૌર્ણિમીયકોત્પત્તિઃ ।
વિ. ૧૨૫૦ વર્ષે પૌર્ણિમીયાન્ધલિકમતનિર્ગતામ્યા દેવમદ્રશીલગુણામ્યાં શ્રીશત્રુંજયપરિસરે આગમિકમતોત્પત્તિઃ । યદુક્તં ।

હું નન્દેન્દ્રિયરુદ્રકાલ ૧૧૫૯ જનિતઃ પક્ષોડસ્તિરાકાંકિતો । વેદા-આરુણકાલ ૧૨૦૪ ઔષ્ઠિકમવો વિશ્વાર્કકાલો ૧૨૧૩ડચ્છલઃ । ષટ્ટ્રય્ય-કેષુ ૧૨૩૬ ચ સાર્ધપૌર્ણિમ इति व्योमेन्द्रियार्के ૧૨૫૦ પુનઃ । કાલે ત્રિસ્તુતિક. કલૌ જિનમતે જાતાઃ સ્વકીયાગ્રહાત્ ॥ ?

નોટ—(ખીજ ગચ્છ એટલે તપગચ્છની પટ્ટાવલિનો પાઠ એમ છે કે કાલે ત્રિસ્તુતિકોડક્ષમંગલરવૌ ૧૨૮૫ મોઘક્રિયાસ્તાપસાઃ ॥ આ પાંચ ગચ્છ માટે વેપર જુઓ પૃષ્ઠ ૮૦૨-૮૦૭).

૪૨ વિજયસિંહ—તેમણે વિવેકમંજરી (વૃત્તિ) સંશોધી.*

૪૧ * એટલે અણહિલપુર પાટણમાં.

૪૨ * આમ હો ધર્મેસાગર કહે છે, પણ આ બ્રાંતિયુક્ત છે. આસડ કવિએ પ્રાયઃ સં. ૧૨૪૮ માં વિવેકમંજરી રચી, અને તેના પર વૃત્તિ રચનાર બાલચંદ્રસૂરિ મંત્રી વસ્તુપાલના સમકાલીન સં. તેરમી સદીના

૪૩ સોમપ્રભ અને મણિરત્ન.

૪૪ જગચ્છન્દ્ર-તપાગચ્છના પ્રસિદ્ધ સ્થાપક.

ક્રિયાશિથિલમુનિસમુદાયં જ્ઞાત્વા ગુર્વાજ્ઞયા વૈરાગ્યરસૈકસમુદ્રં ચૈત્રગ-
ચ્છીય શ્રીદેવમદ્રોપાધ્યાયં સહાયમાદાય ક્રિયાયામૌઘ્યાદ્ હીરલાજગચ્છન્દ્ર
સૂરિ રિતિ રૂપાતિમાર્ગં વમૂવ । કેચિત્તુ આઘાટપુરે દ્વાત્રિંશતા દિગમ્બ-
રાચાર્યૈઃ સહ વિવાદં કુર્વન્ હીરકવદમેશો જાત ઇતિ રાજ્ઞા હીરલાજગચ્છન્દ્ર-
સૂરિરિતિ મણિત ઇત્યાહુઃ । તથા યાવજ્જીવમાચામ્લતપોઽમિગ્રહી દ્વાદશવર્ષે
તપાવિરુદ્ધમાપ્તવાન્ । તતઃ ષષ્ઠં નામ વિ. ૧૨૮૫ વર્ષે તપા ઇતિ પ્રસિદ્ધં ।
તથા ચ નિર્ગ્રન્થ ૧ કૌટિક ૨ ચન્દ્ર ૩ વનવાસિ ૪ વૃદ્ધચ્છ ૫ તપા
૬ ઇતિ ષણ્ણા નામ્નાં પ્રવૃત્તિહેતવ આચાર્યાઃ ક્રમેણ શ્રી સુધર્મ સ્વામિ ૧
શ્રી સુસ્થિત ૨ શ્રી ચન્દ્ર ૩ શ્રી સામન્તમદ્ર ૪ શ્રી સર્વદેવ ૫ શ્રી
જગચ્છન્દ્ર ૬ નામાનઃ પટ્ સૂરયઃ ॥ વેળારનું પૃ. ૮૦૫ જુઓ.

૪૫ દેવેન્દ્ર.

આ સમયે વિજયચ્છન્દ્ર વિદ્યમાન હતા તેઓ વસ્તુપાલના ગૃહમાં
લેખ્યકર્મ કરનાર મત્રિ હતા. એમને સૂરિપદ જગચ્છન્દ્રે આપ્યું.

લોકૈશ્વ વૃદ્ધગાલાયાં સ્થિતત્વાત્ શ્રીવિજયચન્દ્રસમુદાયો વૃદ્ધશાલિક
ઇત્યુક્તઃ । તથા લઘુગાલાયાં સ્થિતત્વાત્ શ્રી દેવેન્દ્રસૂરિમિશ્રિતસમુદાયસ્ય
લઘુશાલિક ઇતિ રૂપાંતિઃ । યથા પૌર્ણિમીયકમતોત્પત્ત્યનન્તરં તત્પ્રતિપક્ષ-
ભૂતસ્ય તીર્થસ્ય ચતુર્દશીયક ઇતિ નામ ॥

સં. ૧૩૦૨ માં દેવેન્દ્ર ઉજ્જયિનિના મહેશ્વ જિનચંદ્રના એ
પુત્રો નામે વીરધવલ અને ભીમસિંદને જૈનદીક્ષા આપી અને સં.
૧૩૨૩ માં (અર્થાત્ ૧૩૦૪ માં) વીરધવલનું વિદ્યાનન્દસૂરિ નામ

ઉત્તરાર્ધમાં વિદ્યમાન હતા. એટલે એ સદીના પ્રારંભમાં વિદ્યમાન આ વિ-
જયસિંહ સૂરિ, તેના સ્વર્ગવાસ પછી રચાયેલા એ ગ્રંથનું શોધન ન
કરી શકે એ સ્વાભાવિક છે. બાલચંદ્રસૂરિએ પોતાની વૃત્તિના સંશોધક
તરીકે પોતાના સમકક્ષીન નાગેન્દ્રગચ્છીય વિજયસેનનો નિર્દેશ કરેલ છે.
‘સિદ્ધરાજ અને જૈનો’ એ નામનો પાંડિત લાલચંદ્રનો લેખ.

આપી સૂરિપદ આપ્યું; અને ભીમસિંહનું ધર્મકીર્તિ નામ આપી ઉપાધ્યાયપદ આપ્યું. વિદ્યાનન્દે વ્યાકરણ બનાવ્યું. કહ્યું છે કે:—

વિદ્યાનન્દાભિધં येन कृतं व्याकरणं नवं ।

भाति सर्वोत्तमं स्वल्पसूत्रं बहुवर्थसंग्रहं ॥

—મુનિસુંદરની ગુર્વાવલિમાંથી શ્લોક ૧૭૧.

દેવેન્દ્રે નીચલા ગ્રંથો રચ્યા:—

શ્રાદ્ધ દિનકૃત્ય સૂત્રવૃત્તિ ૨, નવ્યકર્મ ગ્રંથ પંચકસૂત્રવૃત્તિ ૨, સિદ્ધપંચાશિકા સૂત્રવૃત્તિ ૧, ધર્મરત્નવૃત્તિ ૧, સુદર્શનાચરિત્રમ્ ૧, ત્રીણિ ભાષ્યાણિ-ત્રણ ભાષ્ય ૩, સિરિ ઉસહવદ્ધમાણપ્રભૃતિસ્તવાદયઃ કેચિત્તુ શ્રાવકદિનકૃત્યસૂત્રં ચિરન્તનાચાર્યાન્તરકૃતમિત્યાહુઃ ॥

દેવેન્દ્રનુ સ્વર્ગગમન માલવામાં સં. ૧૩૨૭ માં થયું, અને તેમના નીમાયલા ઉત્તરાધિકારી વિદ્યાનન્દસૂરિનું વિદ્યાપુરમાં તેને ૧૩ મે દિવસે થયું, તેથી વિદ્યાનન્દના ભાઇ ધર્મકીર્તિ ઉપાધ્યાયે ધર્મઘોષનું નામ ધરી સૂરિપદ લીધું.

૪૬ ધર્મઘોષ.

અહીં સાધુ પૃથ્વીધર અને તેના પુત્ર ઝાંઝણની કથા કહી છે, ધર્મઘોષના ગ્રંથો નીચે પ્રમાણે છે:—

સંધ્યાચારાખ્ય ભાષ્યવૃત્તિ, મુખ્યધર્મેતિ સ્તવં, કાયસ્થિતિ અને ભવસ્થિતિ પર સ્તવનો, ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવ ૨૪, શાસ્તાશર્મેતિ નામનું આદિસ્તોત્ર, દેવેન્દ્રૈરનિશમ્ નામનું શ્લેષસ્તોત્ર, યુયં યુવા ઇતિ શ્લેષસ્તુતયઃ, જય વૃષભેતિ આદિસ્તુત્યાદયઃ. તેમનું સ્વર્ગગમન સં. ૧૩૫૭માં થયું.

૪૭ સોમપ્રભ. જન્મ, સં. ૧૩૧૦, વ્રત ૧૩૨૧, સૂરિપદ ૧૩૩૨ અને સ્વર્ગવાસ ૧૩૭૩.

તેમના ગ્રંથો નીચે પ્રમાણે છે:—

નમિઝળ મળૈ एवं इत्यादि आराधनासूत्रं, सविस्तर-यतिजीतकल्प-सूत्रं, यत्राखिलेत्यादि २८ स्तुतयः, जिनेन येनेति स्तुतयः, श्रीमच्छर्मे त्यादयः ।

તેમણે પોતાના શિષ્ય વિમલપ્રભને સૂરિપદ સં. ૧૩૫૭ માં આપ્યું, અને તે શિષ્ય સ્વર્ગસ્થ થનાથી તેમના શિષ્યો-પરમાનંદ અને સોમતિલકને સૂરિપદ આપ્યાં. સોમતિલક તેમની પાટે એકા.

૪૮ સોમતિલક. જન્મ સં. ૧૩૫૫ માં, દીક્ષા ૧૩૬૯, સૂરિપદ ૧૩૭૩, સ્વર્ગ ૧૪૨૪.

રચેલા ગ્રંથો:—

વૃહજ્ઞવ્યક્ષેત્રસમાસસૂત્રમ્, સત્તરિસયઠાણમ્, ચત્રાચિલ-જયવૃષમ-
ચાસ્તાશર્મ-વૃત્તયઃ, શ્રીતીર્થરાજ-ચતુરર્ચા સ્તુતિઃ તદ્વૃત્તિશ્ચઃ, શુભમાવાનતઃ
શ્રીમદ્વીરં સ્તુત્વે इत्यादि कमलवन्धस्तव, शिवशिरसि-श्री नाभिसंभव-
श्रीशैवेय इत्यादिनि बहूणि स्तवनानि ॥

તેમણે અતુલકે પદ્મતિલકને, ચન્દ્રશેખરને, જયાનન્દને અને દેવ-
સુંદરને સૂરિપદ આપ્યાં.

પદ્મતિલક એક વર્ષ પછી સ્વર્ગ પામ્યા.

ચન્દ્રશેખરનો જન્મ સં. ૧૩૭૩, વ્રત ૧૩૮૫, સૂરિપદ
સં. ૧૩૯૩, (મુનિસુંદરની ગુરોવશિ પ્રમાણે), સ્વર્ગગમન સં. ૧૪૨૩
અને ચન્દ્રશેખરના રચેલા ગ્રંથો:—

હિતમોજનકથા (=વાસિક મોજ્ય કથાનક), ચવરાજર્ષિકથા,
શ્રીમત્સ્તંભનકહારવન્વાદિસ્તવનાનિ (ગત્રંજય રૈવતસ્તુતિ).

જયાનન્દ, જન્મ સં. ૧૩૮૦. વ્રત ધારા (નગરી)માં ૧૩૯૨
ના આપાઠ શુદ્ધિ ૭ શુક્રે. સૂરિપદ અણુહિલપુર પાટણમાં સં. ૧૪૨૦
વૈશાખ શુદ્ધિ ૧૦, સ્વર્ગગમન સં. ૧૪૪૧. તેમના રચેલા ગ્રંથો:—

સ્થૂલમદ્રચરિત્ર, દેવાઃપ્રમો ચં પ્રમૃતીનિ સ્તવનાનિ.

૪૯ દેવસુંદર. જન્મ સં. ૧૩૯૬, વ્રત ૧૪૦૪ મહેશ્વર
આમમાં, સૂરિપદ અણુહિલપુર પતનમાં ૧૪૨૦; તેમને પાંચ શિષ્ય
હતા:—જ્ઞાનસાગર, કુલમંડન, ગુણુરત્ન, સાધુરત્ન અને સોમસુંદર.

- ૪૯ દેવસુંદરસૂરિનો પ્રતિષ્ઠા લેખ મળે છે. સં. ૧૪૫૮ નો ના ૨.
૧૪૬૬ સુ. ૧. ગુણુરત્નનો સં. ૧૪૬૯ સુ. ૧

જ્ઞાનસાગર—જન્મ સં. ૧૪૦૫, દીક્ષા ૧૪૧૭, સૂરિપદ ૧૪૪૧, સ્વર્ગ ૧૪૬૦. તેમના રચેલા ગ્રંથો:—આવશ્યક, ઓધનિર્યુક્તિ અને બીજા ગ્રંથો ઉપર અવચૂળિઓ, શ્રીમુનિસુવ્રતસ્તવ, ધનૌધનવખંડ-પાર્શ્વનાથસ્તવ ઇત્યાદિ.

કુલમંડન—જન્મ સં. ૧૪૦૯, વ્રત ૧૪૧૭, સૂરિપદ ૧૪૪૨, સ્વર્ગ ૧૪૫૫ ના ચૈત્રમાં. તેમના રચેલા ગ્રંથો:—

સિદ્ધાન્તાલાપકોદ્ધાર, વિશ્વશ્રીધરેત્યાદિદશારચક્રવન્ધસ્તવ, ગરિયો હારવન્ધસ્તવ-વગેરે. તથા વિચારામૃતસંગ્રહ સં. ૧૪૪૩.

ગુણુરત્ન—તેમના રચેલા ગ્રંથો:—ક્રિયારત્નસમુચ્ચય, ષટ્તદર્શન-સમુચ્ચય વૃહદ્વૃત્તિ, લઘુક્ષેત્રસમાસ અવચૂર્ણિ વગેરે.

સાધુરત્ન—તેમણે યતિજીતકદ્દપ પર વૃત્તિ સં. ૧૪૫૬ (નં. ૪૭ સરખાવો) ઇત્યાદિ ગ્રંથો રચ્યા.

૫૦ સોમસુંદર—જન્મ સં. ૧૪૩૦ માધ વદિ ૧૪ શુક્રે, વ્રત ૧૪૩૭, વાચકપદ ૧૪૫૦, સૂરિપદ, ૧૪૫૭, સ્વર્ગ ૧૪૯૯. ૧૪૯૬ માં રાણપુર પ્રતિષ્ઠા. ભાવનગર શિલાલેખો પૃ. ૧૧૩, ૧૧૭.

તેમણે રચેલા ગ્રંથો:—યોગશાસ્ત્ર-ઉપદેશમાલા-ષડાવશ્યક-નવ-તત્ત્વ ઇત્યાદિ ઉપર બાલાવખંડ કર્યા. તેમના શિષ્યો ૧ મુનિસુંદર, ૨ જયસુંદર, (બીજા જયચંદ્ર કહે છે. આ સમયે પ્રખ્યાત દ્વૈમંકર વિદ્યામાન હતા. તેઓ સંભવિત રીતે સિંહાસન દ્વાત્રિંશિકાની જૈન

૫૦ સોમસુંદર સૂરિના પ્રતિષ્ઠાલેખો પુષ્કળ મળે છે સં. ૧૪૭૫-૮૫-૯૬-૯૯-ના. ૧; ૧૪૮૨-૮૪-૮૫-૮૭-૮૮-૮૯-૯૧-૯૨-૯૪ ના. ૨; ૧૪૪૯-૭૨-૭૪-૭૮-૭૯-૮૧-૮૨-૮૩-૮૪-૮૫-૮૬-૮૭-૮૮-૮૯-૯૦-૯૧-૯૩-૯૪-૯૫-૯૬-૯૮ યુ. ૧, ૧૪૭૧-૭૪-૭૯-૮૦-૮૫-૮૬-૮૭-૮૮-૮૯-૯૦-૯૧-૯૩ યુ. ૨; ૧૪૮૫-૧૪૯૬ (રાણપુર) જિ. ૨.

જયચંદ્રના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૦૩-૦૪-૦૫ યુ. ૧, ૧૪૯૬-૧૫૦૨-૦૩-૦૪-૦૫-૦૬ યુ. ૨, ૧૫૦૩-૦૪ ના. ૧, ૨.

ભુવનસુંદર—પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૪૮૩ ના. ૧.

પદ્ધતિની વાર્તાના કર્તા હતા.) ૩ ભુવનસુંદર અને ૪ જિનસુંદર. જયસુંદરનું કૃષ્ણ સરસ્વતિ ખિરદ હતું. જિનસુંદર દીપાલિકા કદપના કર્તા હતા.

('મીનજો એમ આપે છે કે જ્ઞાનસાગર ૫૦ મા, કુલમંડન ૫૧ મા, અને સોમસુંદર ૫૨ મા પદ્ધતિ છે).

૫૧ મુનિસુંદર—(ખિરદ કાલિસરસ્વતિ-શ્યામસરસ્વતી) જન્મ સં. ૧૪૩૬, વ્રત ૧૪૪૩, વાયકપદ ૧૪૬૬, સૂરિપદ ૧૪૭૮, સ્વર્ગ ૧૫૦૩ કાર્તિક સુદિ ૧. તેમણે નીચેના અથો રચ્યા છે:—

ઉપદેશ રત્નાકર, સંતિકર ઇતિ સમહિમશાન્તિસ્તવ, ગુર્વાવલિ. (સં. ૧૪૬૬માં એક વ્રત પ્રમાણે) ઇત્યાદિ.

૫૨ રત્નશેખર—(ખિરદ બાલ સરસ્વતિ), જન્મ સં. ૧૪૫૭ (કવચિત્ ૧૪૫૨), વ્રત ૧૪૬૩, પડિતપદ ૧૪૮૩, વાયકપદ ૧૪૯૩, સૂરિપદ ૧૫૦૨. સ્વર્ગવાસ ૧૫૧૭ પૌષ વદિ ૬.

તેમણે રચેલા અથો—શ્રાદ્ધપ્રતિક્રમણવૃત્તિ (સં. ૧૪૯૬) શ્રાદ્ધ-વિધિસવૃત્તિ (સં. ૧૫૦૬) આચારપ્રદીપ (સં. ૧૫૧૬) (તથા લઘુ-ક્ષેત્રસમાસ વગેરે)

૫૧. મુનિસુંદરના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૦૧ ના. ૧, ૧૪૮૮-૧૫૦૦-૦૧ ના. ૨; ૧૪૯૭-૯૯-૧૫૦૦-૦૧ યુ. ૧, ૧૪૮૯-૯૯-૧૫૦૧ યુ. ૨.

૫૨. રત્નશેખર-સ્તંભતીર્થ બાબી નામના ભદ્રે બાલ્યવયમાં બાલસર-સ્વતી એવું નામ આ સૂરિને આપ્યું ૧૧ વર્ષ યુગપ્રધાન પદવી રાખી. (લ. પૌ. પદ્ધતિ) તેમણે જેને નામે લક્ષ્મીસાગરસૂરિ અને સોમદેવસૂરિને આચાર્યપદવી આપેલી હતી. રત્નશેખરને ઉપાધ્યાય પદ દેવગિરિવાસી મહા-દેવે દેલવાડા (મેવાડ) માં કરેલા ઉત્સવપૂર્વક સોમસુંદરસૂરિએ આપ્યું હતું (જુઓ સોમસૌમાન્ય કાવ્ય)

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો-સં. ૧૫૦૬-૦૭-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬ યુ. ૧, ૧૫૦૬-૦૭-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૫-૧૭ યુ. ૨, સં. ૧૫૦૭-૧૦-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬ ના. ૧; સં. ૧૫૦૨-૦૪-૦૬-૦૭-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૬-૧૭ ના. ૨, ૧૫૦૮-૧૩ જિ. ૨.

સં. ૧૫૦૮માં હુંકા અથવા હુંપાકમત, લેખક હુંકાએ સ્થાપ્યો, અને આ મતમાંથી 'વેશધરો' ઉત્પન્ન થયા. સં. ૧૫૩૩.

૫૩ લક્ષ્મીસાગર—જન્મ સં. ૧૪૬૪ ભાદ્રવ વદિ ૨, દીક્ષા ૧૪૭૦, પંચાસપદ ૧૪૯૬, વાયકપદ ૧૫૦૧, સૂરિપદ ૧૫૦૮, ગન્ધનાયકપદ ૧૫૧૭.

૫૩. લક્ષ્મીસાગર—મુંડસ્થલમા મુનિસુંદરસૂરિએ આપેલ વાયકપદ, પેથાપુરમાં પદસ્થાપના. વિદ્યાપુર લાટાપલ્લિમાં પદાનિ (પદસ્થાપના). સાહ નગરાને પદમહોત્સવ કર્યો. સં. ૧૫૧૮ માં યુગપ્રધાન પદવી લાટાપલ્લી (લાટોલ) માં સંધવી મહાદેવે (જુઓ દેવકુલપાટક પૃ. ૮, તથા ગુરુગુણરત્નાકર કાવ્ય સર્ગ ૩ શ્લો. ૫-૭) કરેલા મોટા ઉત્સાહપૂર્વક આ સૂરિએ સુધાનંદન અને હેમહંસને વાચનાચાર્યની અને ચૂલા ગણિની સાધ્વીને મહત્તરાની પદવી આપી હતી. લ. પૌ પદ્મવલીમાં લખ્યું છે કે તે મહાદેવના ઉત્સવપૂર્વક જેને ઉપાધ્યાયની અને ૧૧ ને આચાર્ય પદવી આપી હતી ગિરિપુર (હુંગરપુર) માં શાહ સાહેબાકે પ્રતિમા ત્રણ કરાવી તે પ્રતિષ્ઠિત કરી. તેમાં એક ગભારાપાશ્વર્જિનો પ્રાસાદ હતો. (પાશ્વર્જિપ્રસ્થના મંદિરનો ઉદ્ધાર સાહેબાકે કર્યો એ સં. ૧૫૨૫ ના આંતરીના શાંતિનાથ મંદિરની પ્રશસ્તિમાંથી જણાય છે—ઓઝાજી) મંડપ (દુર્ગ) માં સં. આંદાકે ૭૨ દેવાલય ૩૬ પૂજોપકરાદય ૨૪ પદ કરાવ્યા તેમાં પ્રતિષ્ઠા કરી સુમતિસાધુને સૂરિપદ આપ્યું, તેનો ઉત્સવ મંડપના સં. સૂરા અને વીરાએ કર્યો. ઉબરહટ્ટમાં ૨૪ પદપ્રતિષ્ઠા કરી. શુભરતનને સૂરિપદ આપ્યું—પત્તનમાં દેવગિરિના સંધવી નગરાજ અને ધનરાજના કરેલા ઉત્સવપૂર્વક. અમદાવાદના શ્રી સંધમુખ્ય સંધવી ગદાકે અર્જુનમાં પરિકર સહિત ૪૦ અંગુલની પ્રતિમા કરાવી. ખીનઓને સૂરિપદ સીશેહીમાં સં. ખીમાકે આપવાનો ઉત્સવ કર્યો. પેથાપુરમાં ચારને ઉપાધ્યાય પદવી આપી. તેમાં પંડિત ચરણપ્રમોદગણિ શિષ્ય પ્રમુખ ૨૪ ને પંડિતપદવી આપી. તે ચરણપ્રમોદગણિએ ઘણા સાધુપરિવારને કલ્પપ્રદાન કર્યું વિષુધ, મહત્તરા, પ્રવર્તિનીની પદવી ઘણાંને આપી. ૫૦૦ સાધુને દીક્ષા આપી, આમ મહાભાગ્યસૂરિ થયા. (લ. પૌ. પદ્મવલી). પુનઃ માલવદેશમાં ધારનગરે તેમના ઉપદેશથી પ્રાગ્વાટ વૃક્ષ સં. હર્ષસિંહે સમઘડી સુવર્ણ સુકૃતિ પ્રાસાદ અગ્યાર નિપળવ્યા. સં. ૧૫૪૭

૫૪ સુમતિસાધુ.

માં ગુર્જરદેશે ધાનધાર ખંડે (પાલણપુર પાસેના દેશમાં) શ્રીયક્ષની ઉત્પત્તિ થઈ. સૂરિએ ભુતગામે બલદુર્ઘે પાંચ પ્રાસાદ પ્રતિષ્ઠયા. સં. ૧૫૩૭ (?) માં હાડોતીદેશે સુમાહલી ગામમાં શ્રી સૂરિને સ્વર્ગવાસ થયો. સોમદેવસૂરિના વાગડદેશના વઢિયાર નગરમાં સ્વર્ગવાસ થયો. (વીરવંશાવલી જૈ. સા. સંશોધક ખંડ ૧ પૃ. ૪૯-૫૦)

તેમના પ્રતિષ્ઠા લેખો સં. ૧૫૧૭-૧૯-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૭-૨૯-૩૦-૩૨-૩૩-૩૪-૩૫-૩૬-૩૭-૩૯ ના ૧; ૧૫૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૭-૨૯-૩૦-૩૪-૩૫-૩૬-૪૧-૪૨-૫૦ ના. ૨, ૧૫૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧-૩૨-૩૩-૩૪-૩૫-૩૬-૩૭-૩૮-૪૦-૪૨ છુ. ૧; ૧૫૧૮-૨૧-૨૨-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧-૪૨-૪૩ છુ. ૨. ૧૫૧૮-૧૫૨૫ જિ. ૨.

તેમણે ૧૧ ને આચાર્યપદ આપેલ તેનાં નામઃ—સુધાનંદન, રત્નમંડન, શુભરત્ન, સોમજય-જિનસોમ-જિનહંસ-સુમતિમંદિર-સુમતિસાધુ, ઇંદ્રનંદિ, રાજપ્રિય આદિ.

૫૪. સુમતિસાધુ—જન્મ સં. ૧૪૯૪ મેવાડના જહર (જવર) માં પિતા ગજપતિશાહ, માતા સંપૂરીદેવી, મૂલનામ નપરાજ. દીક્ષા રત્નશેખરસૂરિ પાસે સં. ૧૫૧૧, દીક્ષાનામ સુમતિસાધુ. લક્ષ્મીસાગરસૂરિએ પંડિતપદ આપ્યું ને તેજ સૂરિએ પછી સં. ૧૫૧૮ માં ઇડરમાં શ્રીપાલ આદિના કરેલા ઉત્સવપૂર્વક આચાર્યપદ (ગચ્છનાયકપદ) આપ્યું. સ્વર્ગવાસ (ખમણૂર ગામમાં) સં. ૧૫૫૧-જુઓ ‘સુમતિસાધુસૂરિ વિવાહલો’ ઐ૦ રા સં. ભાગ ૧.

‘વીરવંશાવલી’ માં એમ આપ્યું છે કેઃ—જન્મ અર્જુદાસને વેલાંગરી નગરે પ્રા. વ નારણગોત્રે શા. ટિહુ, સ્ત્રી રૂડી કુળે સં. ૧૪૯૪, દીક્ષા સં. ૧૫૧૧, ગચ્છનાયકપદ ૧૫૧૮ (? ૧૫૩૮ હોય). તેમણે જસલમેર, કૃષ્ણગઢ, અર્જુદાસન, દેવકપટણ, ગઢનગર, ખંભાયત, ગંધાર, ઇંડર નગરે જ્ઞાનકોશ ગીતાર્થ પાસે શોધાવ્યા. તેમના ઉપદેશથી માલવદેશે માંડવગઢે પ્રા. વ. સરહડીયા ગોત્રે સા. સહસાએ અર્જુદગિરિ ઉપર અચલગઢમાં પાંચલાખ મનુષ્યનો સંઘ લઈ જઈ ઋષભદેવનો ચતુર્થાખ પ્રાસાદ નિપજાવી તેમાં ચાર ઈંચ કરાવ્યાં. તેમાં ૮ ઈંચ કાઠસગિયા ને ૪ ઈંચ ચતુર્થાખ પ્રાસાદના.

૫૫ હેમવિમલ.

સં. ૧૫૬૨માં ત્રિસ્તુતિક મતમાંથી કંટુક મત જુદો પડ્યો.

સં. ૧૪૫૪ (? ૧૫૪૪)માં સૂરિએ પ્રતિષ્ઠા કરી સં. ૧૫૫૧ માં ખમાચર ગામમાં સ્વર્ગવાસ 'જૈ. સા. સંશોધક ખંડ ૧ અંક ૩ પૃ. ૫૧.

‘લ. પૌ. પદ્મવલી’માં જણાવ્યું છે કે:—‘તેઓ મંડપ (દુર્ગ) ગયા ત્યાં પ્રવેશોત્સવ મહાડંબરથી કરવામાં આવ્યો. ૧૧ શેર સુવર્ણ ને ૨૨ શેર રૂપાની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા કરી. વટપદ્મીમાં સૂરિમંત્ર આરાધી હેમવિમલ-સૂરિને પદ્મધર સ્થાપ્યા. તેની પૂર્વે સૂરિપદ્મર ઈદ્રનંદિ તથા કમલકલશને સ્થાપ્યા હતા, પણ તે ગચ્છલેદ કરશે એમ જણી પોતાના પદ્મપર તે પૈકી કોઈને સ્થાપ્યા નહિ. ૬૦૦ સાધુને દીક્ષા આપી. ૧૮૦૦ સાધુનો પરિવાર હતો.’

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૪૪-૪૬-૪૭-૪૮ જી. ૧; ૧૫૪૦-૪૬-૪૭ જી. ૨.

૫૫ હેમવિમલ-જન્મ મારવાડના વડગામમા સં. ૧૫૨૨ કાર્તિક સુદ ૧૫, પિતા ગંગરાજ, માતા ગંગારાણી, મૂલનામ હાદકુમાર, દીક્ષા લક્ષ્મીસાગરસૂરિ ખાસે સં. ૧૫૩૮, દીક્ષાનામ હેમધર્મ, આચાર્યપદ પંચલાસ (ગજરાત)માં શ્રીમાલી પાતુએ (પાતાકે) કેરેલા ઉત્સવપૂર્વક સુમતિસૂરિએ આપ્યું સં. ૧૫૪૮, સૂરિનામ હેમવિમલ, ક્રિયાદ્વાર સં. ૧૫૫૬, પછી ઈડરવાસી કોઠારી સાયર અને શ્રીપાલે તેમનો ગચ્છનાયક તરીકે પદમહોત્સવ કર્યો કે જેમાં ત્યાંના રાજા રાયલાણે ભાગ લીધો હતો સ્વર્ગવાસ સં. ૧૫૬૮-એ રા. સં. ૩ પૃ. ૮૦ આ સ્વર્ગવાસનો સંવત્ ૧૫૬૮ ખોટો છે ને તે સં. ૧૫૮૩ (માર્ગ ૧૫૮૪) જોઈએ વીરવંશાવલીમાં ૧૫૬૮ જ ભૂલથી છપાયો લાગે છે તે પરથીજ આ ઐ. રા. સંગ્રહકારની ભૂલ થયેલી.

‘વીરવંશાવલી’માં વિશેષ આપ્યું છે કે ‘સં. ૧૫૫૫ વર્ષે જીજ્ઞંસાતે વઢિયાર ખંડે પંચાસરા નગરધ શ્રીમાલી વ. સં. પાતર્થ સૂરી પદોત્સવ કીધો.’

તેમના શિષ્ય હર્ષકુલે સં, ૧૫૮૩માં સુયગડાંગ દીપિકા રચી

તેમના પ્રતિષ્ઠા લેખો સં. ૧૫૪૧-૪૬-૪૭-૪૮-૫૧-૫૨-૫૩-૫૪-૫૫-૫૬-૫૭-૫૮-૬૧-૬૩-૬૪-૬૭-૭૧-૭૨-૭૬-૭૭-૭૮-૮૧-૮૪ જી. ૧; ૧૫૫૧-૫૩-૫૫-૫૬-૬૩-૬૫-૬૬-૬૭-૬૮-૭૭-૮૦-૮૪-૮૭ ? જી. ૨. ૧૫૫૬-૬૪-૬૬-૭૧-૭૬ ના. ૧; ૧૫૫૨-૫૪-૫૭-૬૦-૬૧-૬૫-૬૬-૮૦ ના. ૨.

તેનો સ્થાપક ગૃહસ્થ કટુક (કડવો) હોતો. સં. ૧૫૭૦માં લુન્કામતમાંથી વીજા નામના વેશધરની અસરથી વીજામત જુદો પડ્યો; અને સં. ૧૫૭૨માં નાગપુરીય તપાગણમાંથી ઉપાધ્યાય પાર્શ્વચંદ્ર (યા પાશચંદ્ર)ની અસરથી તેના નામ પરથી કહેવાતો પાર્શ્વચંદ્રમત (પાશચંદ્રમત) જુદો પડ્યો.

પદ આનન્દવિમલ—જન્મ સં. ૧૫૪૭ ઇલાહુર્ગ (ઇડર) માં,

પદ આનન્દવિમલ—પિતા જોસવાળ મેઘજી, માતા માણેદે, મૂળ નામ વાઘજી, દીક્ષા હમવિમલસૂરિ પાસે, દીક્ષાનામ આનંદવિમલ (અમૃતમેર-વીરવંશાવલી), ઉપાધ્યાયપદ તેજસૂરિએ આપ્યું સં. ૧૫૬૮, પછી સિદ્ધ-પુરમાં આચાર્યપદ, સં. ૧૫૭૦ ડાબલામાં ખંભાતવાસી સોની જીવુ અને જગરાજે કરેલા ઉત્સવપૂર્વક પદસ્થાપના થઈ. આ સમયે શિયલતા પ્રવર્તતી હતી. તપક્રિયા વગર મોટી પદવી ધરાતી હતી, જિનાજ્ઞા વિરક્ષ આચરણ હતાં. ક્યણી કંઈ, ને રહેણી કંઈ એમ છતાં લોક પાસે વંદના કરાવાતી. અભિમાન વિરોધ, પરિગ્રહનું ગ્રહણ આદિથી શુદ્ધ સાધુતા નહોતી આથી તેમણે શુદ્ધ સાધુનો ઉચ્ચ આચાર પાલી અને સ્થળે સ્થળે જઈ ઉચ્ચ વિહાર કરી ક્રિયોદ્ધાર સં. ૧૫૮૨ માં પાટણ પાસે વડાવલીમાં કર્યો. તેમાં શિષ્ય વિનયલાવની મદદ લીધી. સોમપ્રભસૂરિએ પૂર્વે મરૂભૂમિમાં પાણીના દુર્લભ-પણાથી સાધુવિહાર ખંધ કરેલો. તે તેમણે મરૂભૂમિમાં વિહાર કરી ખુલ્લો કર્યો. જસલમેરનાં ૬૪ દેરાસરો ખંધ હતાં તે ઉઘડાવી તેમાં પૂજા ચાલુ કરાવી. સં. ૧૫૬૬ ના ચૈત્ર શુદ્ધિ ૭ ને દિને અમદાવાદમાં સ્વર્ગસ્થ. તેઓએ ઉપવાસઆદિ બહુ તપ કર્યો હતો.

તેમણે સં. ૧૫૮૨ માં ગચ્છભાર પોતાના ગુરુભાઈ સૌભાગ્યહર્ષને આપ્યો કે જેમણે લઘુશાલા લઘુપૌશાલ નામની એક શાળા કાઢી પોતાની પાટે સોમવિમલસૂરિને સ્થાપ્યા હતા. ખીજ બાબુ આ આણંદવિમલસૂરિએ પોતાની પાટે વિજયદાનસૂરિને સ્થાપ્યા. (જુઓ આણંદવિમલ સૂરિરાસ ઐ. રા. સં. ભાગ ૩, તે સૂરિની સગાઓ ઐ. સગાયમાળા, તથા જૈન ઐ. ગુર્જરકાવ્ય સંચય.)

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૬૫ ના. ૨, સં. ૧૫૮૦-૮૫ યુ. ૧, ૧૫૮૫ યુ. ૨,

વ્રત ૧૫૫૨, સૂરિપદ ૧૫૭૦, સ્વર્ગસ્થ ૧૫૮૬ ચૈત્ર સુદિ ૭ અહમ્મ-મદાવાદમાં. સં. ૧૫૮૭ માં દો. કર્મોએ શત્રુંજયોદ્ધાર કર્યો.

૫૭ વિજયદાન—જન્મ સં. ૧૫૫૩ જમલામાં, દીક્ષા ૧૫૬૨, સૂરિપદ ૧૫૮૭, સ્વર્ગસ્થ ૧૬૨૨ વૈશાખ સુદિ ૧૨ વટપક્ષીમાં (વડલીમાં).

૫૮ હીરવિજય—દે જમણે અકબર બાદશાહને જૈન કર્યો (સરખાવો ખરતર પદાવલિ નં. ૬૧ ના પેટામાં) જન્મ સં. ૧૫૮૩

૫૭ વિજયદાન—જમલા ગામ ગૂર્જરાતના હિમ્મતનગરથી ઉત્તરમાં ૬ મૈલ પર છે. પિતા ભાવડ, માતા ભરમાદે. મૂલનામ લક્ષ્મણ. દીક્ષા દાનહર્ષ પાસે સં. ૧૫૬૨, દીક્ષાનામ ઉદયધર્મ. દાનહર્ષની રત્નથી આનંદવિમલસૂરિએ તેમને આચાર્યપદ શીરોહીમાં આપ્યું. સં. ૧૫૮૭, સૂરિનામ વિજયદાવસૂરિ, સ્વ૦ વડાવલી ગામ-પાટણ પાસેનું.

તેમણે ઘણા દેશ ગામમાં વિહાર કરી અનેક જિનપ્રતિષ્ઠા કરી હતી. તેમના ઉપદેશથી સુલતાન મહમ્મદના મંત્રી ગલરાબે (ઉર્ફે મલિકશ્રી નગદલે) છ મહિનાનો કર છોડાવી શત્રુંજયનો મોટો સંઘ કાઢ્યો; વળી ગંધારના રામજીશાહે તથા અમદાવાદના કુંવરજીશાહે શત્રુંજયપર ચોમુખ, અષ્ટાપદ વગેરેનાં મંદિરો અને દેરીઓ કરાવી. ગિરિનારના જીર્ણપ્રાસાદનો ઉદ્ધાર કરાવ્યો. સં. ૧૬૧૬ માં ધર્મસાગરને ગચ્છબહાર ને તેના ગ્રંથ નામે 'કુમ-તિકંદકુંદાલ' ને જલશરણુ કરેલ હતા.

તેમનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૬૦૩-૧૬૧૨ ના. ૧; સં. ૧૫૯૬-૧૬૦૧-૧૬-૧૭-૧૯-૨૨ ના. ૨ ૧૫૯૬-૧૬૧૫-૧૭ છુ. ૧, ૧૫૯૨-૯૫-૯૬-૯૮-૧૬૦૪-૧૨-૧૭ છુ. ૨. ૧૬૨૦ ગે. રે.

૫૮ હીરવિજય—બીસા ઓશવાલ કુંરા (કુંવરજી) પિતા, નાથી માતા, મૂલ નામ હીરજી, સૂરિપદ સં. ૧૬૧૦ પૌષ સુદિ ૫. અકબરબાદશાહને એકંદર ત્રણ વખત મળ્યા. તેમાં પહેલા સં. ૧૬૦૯ ન્યેષ્ટ વર્ષે ૧૩ ફતેપુર-સીક્રીમાં, તે વખતે બાદશાહે પ્રસન્ન થઈ પુસ્તકોનો ભંડાર ભેટ કર્યો કે જે આગ્રામાં સ્થાપિત કર્યો. આ પછી અમુક સમયે પયુષણના આઠ દિવસોમા કોઈ પણ જીવની હિંસા ન થાય એવા હુકમની માગણી કરી. બાદશાહે ચાર દિવસ ચોતાની તરફથી ઉમેરી એકંદર ચાર દિવસ (આ. વર્ષ ૧૦ થી ભા. સુદિ

માર્ગશીર્ષ સુદિ ૯ પ્રહલાદનપુર (પાલણપુર) માં, દીક્ષા ૧૫૯૬ કાર્તિક વદિ ૨ પાટણમાં, વાચકપદ ૧૬૦૮ માધ્ય સુદિ ૫ નારદપુરિમાં (નાડલાઈમાં), સૂરિપદ ૧૬૧૦ શિરોહીમાં, સ્વર્ગગમન ૧૬૫૨ ભાદ્રપદ સુદિ ૧૧ ઉમ્માનગરમાં (ઉના-કાઠિયાવાડમાં).

પદ વિનયસેન—જન્મ સં. ૧૬૦૪ નારદપુરિમાં. દીક્ષા ૧૬૧૩, ગાદશાહ અકબર પાસેથી ‘કાલિ સરસ્વતી’નું ખિરદ મેળવ્યું, સ્વર્ગસ્થ ૧૬૭૧ જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૧ સ્તંભતીર્થ (ખભાત) માં.

૬ સુધી) માં પ્રાણીવધ બંધ રહે તેનાં છ ફરમાન કાઢી ગુજરાત, માળવા, અજમેર, દીલ્લી, કંતેપુર અને લાહોર એમ પાંચ સ્થળે મોકલી, છઠું સૂરિ-છને આપ્યું. પછી વર્ષમાં છ માસ સુધી જીવદયા પાળવાના, થોડા, ગાય, બળદ, ભેંસ અને પાડા એ જીવોના વધ બંધ કરવાના, ઘણા કેદીઓના મુક્ત કરવાના, જીજ્યા વેરો બંધ કરવાના, શત્રુજ્યાદિ તીર્થ કરમુક્ત કરવાના રાજહુકમ મેળવ્યા હતા. ‘જગદ્ગુરુ’નું બિરુદ મળ્યું.

તેમણે જંબુદ્વીપ પ્રજ્ઞસિ દીક્ષા, અંતરીક પાર્શ્વનાથ સ્તવ આદિ કૃતિઓ રચી છે. આ મહા પ્રલાવક આચાર્ય થયા છે. સ્વર્ગવાસ પછી ઉનામાં લાડકીબાઈએ સૂરિનો સ્તૂલ બનાવી પગલાંની સ્થાપના કરી હતી. વિશેષ માટે જુઓ સંસ્કૃત હીરસૌભાગ્ય કાવ્ય (નિર્ણુસાગર સુદ્રિત), ઋષભદાસ કૃત હીરવિનય સૂરિનો રાસ (આ. કા. મહોદધિ), સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ (મુનિ વિદ્યાવિનયજી), તે સૂરિપદની સમ્રાયાદિ (ઐ. સમ્રાયમાળા અને જૈ. ઐ. ગ્ર. કા. સં.). તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો પુષ્કળ છે:—‘સં. ૧૬૧૧-૨૩-૨૮-૩૦-૩૪-૩૮-૪૪-૪૭ ના. ૧; સં. ૧૬૧૭-૨૪-૨૭-૨૮-૩૩-૩૭-૩૮-૪૧-૪૨-૪૪-૫૧ ના ૨; ૧૬૨૪-૨૮-૩૦-૩૬-૩૭-જ્યુ. ૧; ૧૬૨૨-૨૪-૨૬-૨૭-૨૮-૩૦-૩૧-૩૨-૩૭-૩૮-૪૪-૫૩ જ્યુ. ૨; ૧૬૨૦-૪૨-૫૦ ગે. ૨.

પદ વિનયસેન—જન્મ ૧૬૦૪ કા. સુ. ૧૫ નાડલાઈ મારવાડમાં; ઉદય-સિંહના રાજ્યમાં ઓશવાલ વંશે વૃદ્ધશાખામાં ચાહ કલારા પિતા, કોડાં દે માતા. મૂલનામ જયસિંહ, દીક્ષા ૧૬૧૩ જ્યેષ્ઠ સુ ૧૧ સુરતમાં વિનયદાનસૂરિ પાસે. દીક્ષા નામ જયવિમલ, પંડિતપદ ખંભાતમાં આવિકા પૂનીના કરેલા ઉત્સવપૂર્વક સં. ૧૬૨૬, ઉપાધ્યાય પદસહિત આચાર્યપદ અમદાવાદમાં મૂલા

૬૦ વિજયદેવ—જન્મ સં. ૧૬૩૪, દીક્ષા ૧૬૪૩, પંન્યાસ

પદ ૧૬૫૬; જહાંગીર આદશાહ તરફથી ‘ મહાતપા ’ ખિરદ મેળવ્યું. સ્વર્ગસ્થ સં. ૧૭૧૩ આષાઢ સુદિ ૧૧ ઉમ્ના નગર (ઉના) માં. પોતે નીમેલા ઉત્તરાધિકારી વિજયસિંહ પૌતાની પહેલાં સ્વર્ગસ્થ થયા.

શેઠ અને દીપા પારેખે કરેલા ઉત્સવપૂર્વક મળ્યું સં. ૧૬૨૮ ફાગણ શુદ્ધિ ૭. તેમની પાઠસ્થાપના પાટણમાં સં. ૧૬૩૦ પૌષ વદિ ૪. સ્વર્ગવાસ ખંભાતના અકબરપુરમાં સં. ૧૬૭૨ ના જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૧.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો, સં. ૧૬૪૩-૫૨-૫૩-૫૮-૬૭ ના ૧; ૧૬૩૩-૪૩-૫૨-૫૬-૬૧-૬૭-૭૦ ના ૨; સં. ૧૬૪૨-૪૩-૫૪-૫૫-૫૬-૬૩ છુ. ૧; ૧૬૩૨-૪૨-૪૩-૪૪-૫૪-૫૬-૫૮-૫૯-૬૧-૬૨-૬૮ છુ. ૨; ૧૬૫૦-૫૨ ગે. રે.

૬૦ વિજયદેવ—જન્મ ઈડરવાસી ઓશવાલ સાહ ચિરાને ત્યાં રૂપાઈથી. દીક્ષા અમદાવાદમાં વિજયસેનસૂરિ પાસે. પંન્યાસ પદ સિકન્દરપુરમાં; સૂરિ-પદ સં. ૧૬૫૬ ના વૈશાખ સુદિ ૪ ખંભાતના શ્રીમદ્દ શાહે અઢાર સહસ્ત્ર અર્થી કરેલા ઉત્સવપૂર્વક મળ્યું. પાટણના પારેખ સહસ્રવીરે પાંચ હજાર અર્થી ગણાજાનો નંદમહોત્સવ કર્યો સં. ૧૬૬૧ પૌષ વદિ ૬ રવિ. ભટ્ટારક પદ સં. ૧૬૭૧. જહાંગીરઆદશાહે ‘ મહાતપા ’ ખિરદ માંડવગઢમાં આપ્યું સં. ૧૬૭૪. તેમના ઉપદેશથી ઉદેપુરના રાણા જગત્સિંહજીએ પીંછોલા અને ઉદયસાગર એ બે તળાવમાં માછલાંની જળ ખંધ કરી, રાજ્યાભિષેક દિને, જન્મભાસમાં, ભાદ્રપદમાસમાં કોઈ જીવ ન મારે તેવો રાજ્યમાં હુકમ કર્યો. મર્ચીદ્દુર્ગમાં કુંભારાણાએ કરાવેલ જિનચૈત્યનો ઉદ્ધાર કર્યો. ૧૬૭૫ માં આરાસણમાં (કુંભારીઆમાં) પ્રતિષ્ઠા કરી. ૬૪ પંડિતો ઈડરમાં કર્યા સં. ૧૭૦૫; સ્વર્ગગમનના સ્થાન ઉનામાં શેઠ રાયચંદ ભણુશાળીએ તેમનો સ્તૂભ હીરવિજયસૂરિના સ્તૂભ પાસે કરાવ્યો. વિરોધ માટે જુઓ વિજયદેવ માહાત્મ્ય આદિ ગ્રંથો.

તેમના પુષ્કળ પ્રતિષ્ઠાલેખો છે:-સં. ૧૬૫૮-૬૮-૭૪-૭૭-૮૩-૮૪-૮૫-૮૬-૮૭-૯૪-૧૭૦૦-૦૩ ના ૧; સં. ૧૬૫૧-૬૭-૭૪-૭૭-૮૫-૮૬-૮૭-૯૪-૯૭-૯૯-૧૭૦૧-૦૫-૦૭ ના. ૨; ૧૬૬૩-૭૦-૭૨-૭૪-૭૫-૭૭-૭૮-૮૧-૮૨-૮૩-૯૬-૧૭૦૧-૦૫-છુ. ૧; ૧૬૬૬-૭૭-૮૩-૯૩-૯૭-૧૭૦૦ છુ. ૨. ૧૬૬૫-૬૬-૭૪-૭૫-૮૧-૮૬-૮૭ જિ. ૨. ૧૬૭૬-૮૯-૯૬ ગે. રે.

વિજયસિંહ—જન્મ સં. ૧૬૪૪ મેડતામાં, દીક્ષા ૧૬૫૪, વાયકપદ ૧૬૭૩, સૂરિપદ ૧૬૮૨. સ્વર્ગસ્થ ૧૭૦૯ આપાઠ સુદિ ૨.

૬૧ વિજયપ્રભ—જન્મ સં. ૧૬૭૭ કચ્છના મનોહરપુરમાં, દીક્ષા ૧૬૮૬, પંચાસપદ ૧૭૦૧, સૂરિપદ ૧૭૧૦ ગંધાર બંદિરમાં, સં. ૧૭૩૨ માં નાગોરમાં પોતાના પટ્ટધર તરીકે વિજયરત્નની નિમણૂક કરી.

અહીં હસ્તલિખિત પ્રત પૂરી થાય છે.

અલિન માર્ય ૧૮૮૨.

કલાટ.

વિજયસિંહ—પિતા ઓસવાળ નયમલ્લ, માતા નાયકદે. મૂલનામ કર્મચંદ્રે પિતા સાથે વિજયસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા સં. ૧૬૫૪ મહા સુદિ ૨, દીક્ષાનામ કનકવિજય, પંડિતપદ સં. ૧૬૭૦, હપાધ્યાય-વાયકપદ પાટણમાં શ્રાવિકા લાલિએ કરાવેલી પ્રતિષ્ઠા વખતે વિજયદેવસૂરિએ આપ્યું સં. ૧૬૭૩. સૂરિપદ ૧૬૮૧ (૨) વૈશાખ સુદિ ૬ ઇડરમાં વિજયદેવસૂરિએ આપ્યું સં. ૧૬૮૪ પૌષ સુદિ ૬ બુધે જલોરમાં મંત્રી જયમલ્લે ગણાનુજાનો નંદિ-મહોત્સવ કર્યો. મેડતા, કિશનગઢમાં પ્રતિષ્ઠાઓ. સ્વર્ગવાસ અમદાવાદના નવીનપુરા (નવાપુરા)માં થયો જુઓ અ. સજ્ઞાયમાળા.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો, સં. ૧૬૮૪-૮૬-૮૭-૮૮-૯૩-૯૭-૧૭૦૧ ના ૧; સં. ૧૬૮૬-૯૩-૯૯-૧૭૦૧-૦૩ ના. ૨; ૧૬૯૩-૧૭૦૫ ખુ. ૧, ૧૭૦૦. નિ. ૨. ૧૬૮૯-૯૬-૧૭૧૦ ગે. રે.

૬૧. વિજયપ્રભ—કચ્છદેશ વરાહી ગામે પિતા ઓશવાલ શા શિવગણુ, માતા ભાણી. માધ સુદિ ૧૧. દીક્ષા વિજયદેવસૂરિ પાસે લઈ નામ વીરવિજય રાખ્યું. સૂરિપદ સં. ૧૭૧૦ (૧૭૦૯) વૈશાખ સુદ ૧૦ ગંધારમાં, તેનો ઉત્સવ અમદાવાદવાસી અખેચંદ દેવચંદની પત્નિ સાહિબદેએ કર્યો હતો. સં. ૧૭૧૧ માં અમદાવાદમાં સૂરાના પુત્ર સા. ધનજીએ આઠ હજાર ખર્ચી ગણાનુજાનો નંદિમહોત્સવ કર્યો હતો. (વંદન મહોત્સવ અમદાવાદમાં ૧૭૧૧ કાર્તિક વદિ ૨ દિને થયો હતો) સં. ૧૭૪૯ માં હનામાં સ્વર્ગવાસ. (જેઠ શુદિ ૧૨).

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો. સં. ૧૭૧૩-૧૭૧૪ ના. ૨; ૧૭૧૩ ખુ. ૨, ૧૭૨૧ નિ. ૨. ૧૭૧૦ ગે. રે.

૬૨ વિજયરત્ન—પિતા પાલણુપુર વાસી ઓશવાલ હીરા, માતા હીરાદે. મૂલનામ જેઠો યા જયતસી. જન્મ સં. ૧૭૧૧, ગિરનાર યાત્રાએ જઈને માતા સહિત દીક્ષા સં. ૧૭૧૭, દીક્ષાનામ જીતવિજય, સં. ૧૭૨૬ માં તેર વર્ષની વયે પંન્યાસ પદ લીધું. આચાર્યપદ સં. ૧૭૩૨ માધ વદિ ૬ રવિ દિને નાગોરમાં મૂણોત મોહનદાસે ખાર હજાર ખર્ચી કરેલા ઉત્સાહપૂર્વક વિજયપ્રભ સૂરિએ આપી પાટ પર સ્થાપ્યા. સં. ૧૭૩૩ વર્ષે નડુલાઈમાં શ્રાવક સા. રાયકરણે મેડતા મધ્યે વાંદણા મહોત્સવ કીધો. સ્વર્ગવાસ ઉદયપુરમાં સં. ૧૭૭૩ ભાદરવા વદિ ૨. ત્યાં થૂભ કરાવી છે. તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સ. ૧૭૬૫-૧૭૭૧ ના. ૧.

૬૩ વિજયક્ષમા—જન્મ મારવાડના પાલીમાં પિતા ચતુરજી, માતા ચતુરંગદે, જન્મ સં. ૧૭૩૨, નામ ખીમસી; સં. ૧૭૩૯ માં પાલિમાં વિજયરત્નસૂરિ પાસે દીક્ષા, સં. ૧૭૫૬ માં પંન્યાસ પદ, આચાર્યપદ ઉદયપુરમાં મહારાણા સંઘામસિંહની હાજરીમાં સં. ૧૭૭૩ ભાદરવા સુદિ ૮ મંગળને દિને વિજયરત્ને આપ્યું. તે વખતે દેવવિજય, લખિંધવિજય અને હિતવિજયને પાઠકપદ (ઉપાધ્યાય પદ) અપાયાં. આ ઉત્સવમાં ઉદેપુર સંઘે વીસ હજાર ખર્ચ્યા. મહા શુદ્ધ ૬ દિને પદ મહોત્સવ ઉદયપુરના સંઘે કર્યો તે વખતે ત્રણસે સાધુઓને પંન્યાસ પદ અપાયું. (જુઓ જિજ્ઞાંસાગરકૃત વિજયક્ષમાસૂરિનો શ્લોકોકે). સં. ૧૭૮૫ માં દીવમાં સ્વર્ગવાસ.

૬૪ વિજયદયા—સૂરિપદ દીવળંદરે સં. ૧૭૮૫. માંગરોળમાં પાટ પર સ્થપાયા. સૂરતમાં ૧૪ (કોઈ નવ કહે છે.) ચોમાસાં કર્યા. સ્વર્ગવાસ સોરઠના ધોરાજીમાં સં. ૧૮૦૯ વૈશાખ વદ ૭, ત્યાં થૂભ કરવામાં આવ્યો. પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૭૮૫-૯૫ ખુ. ૧. ૧૭૮૮-૮૫ ગે. ૩.

૬૫ વિજયધર્મ—જન્મ મેવાડના રૂપનગરમાં ઓસવાલ પ્રેમચંદ સુરાણાને ત્યાં માતા પાટમદેવી થયો. સં. ૧૮૦૩ માં માગશર

શુદ્ધિ ૫ ને દિને ઉદેપુરમાં આચાર્યપદ, સં. ૧૮૦૬ માં મારવાડના કછોલી ગામમાં (આયુપાસે) ગચ્છનાયક પદ. સં. ૧૮૨૬ માં સુરતના વાસી કચ્છરાભાઇ તારાચંદે સિદ્ધાચલ-શત્રુંજય પર આચાર્ય પાસેધણું જિનખિન્-ખોની પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તેમણે લુન્નગરના અધિપતિના અન્યાય મટાડી તેને જિનમાર્ગ પર રક્ત અને મધમાંસત્યકત કર્યો હતો. સં. ૧૮૪૧ માર્ગશીર્ષ વદિ ૧૦ દિને મારવાડના બહુલ ગામમાં સ્વર્ગવાસ. સં. ૧૮૪૧ મેડતા મધ્યે ભંડારી ભવાનદાસે બે સહસ્ત્ર ખરચી નિર્વાણ મહોત્સવ કર્યો હતો. પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૮૦૮ ના. ૨; ૧૮૨૫-૨૮-૩૬ યુ. ૧;

૬૬ વિજયજિનેન્દ્ર—મારવાડમાં શુદ્ધિ (સોજલ) માં જન્મ સં. ૧૮૦૧, મેતા હરખચંદ પિતા, ગમાનખાઇ માતા, દીક્ષા સ ૧૮૧૭, સૂરિપદ સં. ૧૮૪૧ માગસર સુદિ ૫; અને પાટપર સ્થપાયા. માગસર શુદ્ધ ૧૦ દિને ભદ્રારક પદ જેતારણ મધ્યે સૂરિમંત્રારાધન. સુરતના મોદી પ્રેમચંદ લવણએ વિજયધર્મસૂરિના ઉપદેશથી સિદ્ધાચલ પર બાંધેલા બાવન જિનાલય મંદિરમાં અનેક જિનખિખોની પ્રતિષ્ઠા કરી સં. ૧૮૪૩ માધ સુદિ ૧૧, વિહારમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૮૪૫, પાટણમાં સહસ્ત્રકૂટ આદિ બે હજાર ખિંબની પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૮૫૭ માધ સુદિ ૭ વગેરે અનેક સ્થલે પ્રતિષ્ઠા કરી. સ્વ. સં. ૧૮૮૪ પોસ વદિ ૧૧ સિરોહીમાં. તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો મં. ૧૮૪૫ ના. ૧; સં. ૧૮૪૮-૭૩-૭૬-૮૦ ના. ૨; ૧૮૪૫-૫૪-૬૧-૭૩ યુ. ૧; ૧૮૪૩-૪૫-૬૦ ગે. ૨.

૬૭ વિજયદેવેન્દ્ર. મારવાડના સેત્રાવનગરમાં જન્મ, દીક્ષા શત્રું-જ્યમાં સં. ૧૮૭૭, સૂરિપદ સીરોહીમાં સં. ૧૮૮૪ માધ સુદિ ૧, ઉદયપુરના મહારાણા ભીમસિંધણ યુવાનસિંધણએ ચંગીર, ચામર, છડી, દુસાલા અને પાલખી મોકલી, મહારાજ શિવસિંધણએ પણ દુસાલા વગેરે ચીજો મોકલી.

(૬૭-૬૮ ની હકીકત ભાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં એક પટ્ટાવલીની પ્રત કે જે સં. ૧૮૮૮ ના પોસ વદ ૧ ને દિને માણેકવિજય ઉપાધ્યાયે

લખી છે તે પરથી લીધી છે.) પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૮૮૦-૮૮-૯૨ યુ.
૧. ૧૮૯૭-૧૯૦૫-૧૧-૨૪ ગે. રે.

૬૮ વિજયધરજીન્દ્ર. તેમનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૯૩૧ નો મળે
છે (જીઓ નં. ૧૪૬૯ ના. ૨ એટલે નાહરકૃત જૈન લેખ સંગ્રહ
ખંડ ૨ જો).

૬૯ વિજયરાજ.

તેમનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૯૪૯ ના. ૧, ૧૯૪૩-૧૯૪૮ ના.
૨. મળે છે.

૨ ક વૃદ્ધ (પૌશાલિક) તપાગચ્છની પદાવલી.

[મૂલ શ્રી મહાવીર પ્રભુથી માંડીને આ ગચ્છની પદાવલી સંસ્કૃ-
તમાં ગૂજરાત પુરાતત્ત્વ મંદિરના આચાર્ય સાક્ષર શ્રી જિનવિજયજી
પાસેથી મળ્યા છે તેમાંથી આના સ્થાપકથી શરૂ કરી નીચે ગૂજરાતીમાં
સાર રૂપે આપવામાં આવેલ છે.]

૪૩ વિજયચંદ્ર—(જીઓ મૂળ તપાગચ્છ પદાવલી નં. ૪૫
નીચે) દેવેન્દ્ર સૂરિ અને આ બંને શ્રી જગન્ન્યાંદ્રસૂરિના ગુરૂબ્રાતા થાય.

૪૩ વિજયચંદ્રને ૪૩ મા પદ્ધતિ કહ્યા છે કારણકે આ પદાવલીમાં
૩૮ મા સર્વદેવસૂરિ છે, તેજ મૂલ પદાવલીમાં ૩૮ મા છે. પછી આ
પદાવલીમાં ૩૯ મા ધનેશ્વરસૂરિ, ૪૦ મા જીવનચંદ્રસૂરિ, ૪૧ મા દેવચંદ્ર
ગણિ અને ૪૨ મા જગન્ન્યાંદ્રસૂરિ લખાવ્યા છે, કે જેના સંગમાં વિખત
આગલી પદાવલીમાં ૪૨નો નીચે લખાવ્યા છે. આગલી પદાવલી પ્રમાણે—

વિજયચંદ્ર તે મૂળ પ્રસિદ્ધ ચન્દ્રાત મંત્રીવર્ધ વસ્તુપાલને ત્યાં દિસાળ
લખનર મહેતા હતા. ખંભાતમાં વસ્તુપાલની પાસે તેની સ્ત્રી સ્વનાથદેવ
સ્વેનો આમલ કર્યો કે દેવચંદ્ર ઉપાધ્યાય (જગન્ન્યાંદ્રસૂરિના ૩૩) પાસે તેને
દીક્ષા લેવરાવી તે મળેતાને કામમુખ્ય કરવો. આથી વસ્તુપાલે દેવચંદ્રને
વિનતિ કરતાં તેમણે દીક્ષા આપી પાત્રી સ્વનાથદેવી વિનંતિથી તેમને આ-

કારણ કે બધા દેવભદ્રના શિષ્યો, એમ વિજયચંદ્રના પદ્મધર ક્ષેમકીર્તિ-
એ પોતાની વૃહત્કલ્પવૃત્તિની પ્રશસ્તિમાં જણાવ્યું છે. (પદ્માવલીમાં આ
પ્રશસ્તિ, તેમજ દેવેન્દ્રસૂરિકૃત ધર્મરત્નપ્રકરણ વૃત્તિ અને શ્રાદ્ધદિનકૃત્ય-
વૃત્તિની પ્રશસ્તિઓ તથા ગુણુરત્નસૂરિ કૃત ક્રિયારત્ન સમુચ્ચયની પ્રશસ્તિ-
માંથી ઉતારા આપી તે હકીકત પુરવાર કરવા પ્રયત્ન કર્યો છે.)

હવે દેવભદ્ર અને જગચંદ્ર બંને ગુરુઓ સ્વર્ગરથ થયા. પછી
તેવામાં દેવેન્દ્રસૂરિ માલવામાં વિચરતા હતા. વિજયચંદ્રસૂરિ સ્તંભતીર્થમાં
હતા ત્યારે દેવેન્દ્રસૂરિને બોલાવ્યા પણ કારણવશથી ન આવ્યા તેથી સ્તં-

ચાર્યપદ પણ આપ્યું. દેવેન્દ્રસૂરિએ પ્રથમ આચાર્યપદ લીધું હોવાથી તેમના
પ્રત્યે ભક્તિભાવ વિજયચંદ્ર કરવા લાગ્યા. વિજયચંદ્ર ખંભાતમાંજ વર્ષોવર્ષ
મોટા ઉપાશ્રયમાં રહેવા લાગ્યા. દેવેન્દ્રસૂરિએ વર્ષોવર્ષ એક ગામમાં રહેવું
એ શાસ્ત્રવિરુદ્ધ છે એ પ્રત્યે વખતોવખત ધ્યાન ખેંચ્યું છતાં તે પર લક્ષ
ન દેવાયું. દેવેન્દ્રસૂરિ ખંભાત આવ્યા, પણ મોટા ઉપાશ્રય વિજયચંદ્રે
રોકેલ હોવાથી પોતે નાના ઉપાશ્રયમાં, ઉતર્યા. વિજયચંદ્ર દેવેન્દ્રને વંદન
કરવા ન ગયા તેમ વિધવિધ પ્રરૂપણા કરવા લાગ્યા, જેવી કે વૈદ્યક ક્રિયા,
મંત્રતંત્રાદિ કરવાની કરી. ધર્મસાગર ઉપાધ્યાયની શોધિત પદ્માવલી તેમની
પ્રરૂપણા સંબંધી એમ કહે છે કે:-૧ ગીતાર્થો વચ્ચની પોટલીઓ રાખી શકે,-
૨ હમેશાં ધી દૂધ વગેરે ખાઈ શકે-૩ કપડાં ધોઈ શકે-૪ ફળ અને શાક
લઈ શકે-૫ સાધ્વીએ આભેલો આહાર વાપરી શકે અને-૬ આવકોને આવ-
ર્જિત (ખુશી) કરવા તેમની સાથે જેસીને પ્રતિક્રમણ પણ કરી શકે. આમ
સુખશીલ મુનિધર્મની પ્રરૂપણા થઈ એમ જણાવવામાં આવે છે-જુઓ મુનિ-
સુંદર કૃત ગુર્વાવલી ૧૨૩-૧૩૯, ઋષભદાસ કૃત હીરવિજયસૂરિ રાસ પૃ.
૨૫૮-૨૬૩. કંપસૂત્ર-લાવણ્યલદ્રે લખેલ અંતભાગ. પી. રી. ૪ (૧૮૯૪).

બ્રહ્મ ઋષિ ચિત્રાવાલગચ્છ-(કે જેમાંથી તપાગચ્છ થયો) મૂળ એવો
હોવાનું જણાવે છે કે 'તેમા ગચ્છની આચરણાનું વિજ્ઞાન નહોતું, માલારો-
પણ ઉપધાનની ક્રિયા નહોતી, આવકને ચરવલો રાખવાનો અધિકાર નહોતો,
સમાચારી સૂત્રપંથને ઢીલો કરી રાખવામાં આવી હતી અને સૂત્રવિરુદ્ધ કંઈ
થાય તો પરંપરાને આગળ કરવામાં આવતી.'-જુઓ બ્રહ્મ ઋષિકૃત સુધર્મ-
ગચ્છ પરીક્ષા ચોપઈ ગાથા ૧૧૮-૧૨૨.

ભતીર્થમાં સંઘે વિજયચંદ્રને ગણુધર પદે સ્થાપ્યા. આ સાંભળી દેવેન્દ્રસૂરિ પણ સ્તંભતીર્થે આવ્યા ને જુદા સ્થાને ઉતર્યા. ત્યાં હેમકલશ આદિ સાધુએ વિજયચંદ્રસૂરિના સમુદાયને વૃદ્ધશાલિકાઃ એમ કહ્યો અને દેવેન્દ્રસૂરિનાને લઘુશાલિકાઃ કહ્યો. એ પ્રમાણે બંને સમુદાયની ખ્યાતિ થઇ.

વિજયચંદ્રનો વ્યતિકર-અહેવાલ એ છે કે પૂર્વે માણસા નગરમાં એસ વંશના મંત્રી ગજરાજકુલમાં વીરધવલ નૃપતિ રાજવ્યાપારી પાંચસો ગામના અધિપતિ જૈન મંત્રી વિજયપાલ હતા. એક અવસરે તેઓ દેવભદ્ર ગુરૂને વિદ્યાપુર (હાલનું વીજાપુર ગાયકવાડનું)માં વિચરતા સાંભળી રૂપ નૈગમના પરિવાર તેમજ અન્ય પરિવાર સહિત વિદ્યાપુરમાં ગુરૂ સમીપે ચતુર્દશી યૌષ્ઠોપવાસ લેવા આવ્યા. દેશના સાંભળી વૈરાગ્ય આવતાં ઘેર જઇ મંત્રી વસ્તુપાલને સર્વાધિકાર આપી પુષ્કળ દ્રવ્ય પુરસ્સર વસ્તુપાલે કરેલા સંયમોત્સવપૂર્વક રૂપ નૈગમ સહિત પુત્ર કલત્ર સાથે દેવભદ્રગુરૂના હાથે સંયમ-દીક્ષા લીધી. ગુરૂ પાસે શાસ્ત્રાભ્યાસ કરેલો જોઈ વસ્તુપાલ મહામાલ હર્ષિત થયા ને દેવભદ્ર અને જગન્ન્ય-દ્રસૂરિને વિરક્તિ કરી એટલે દેવેન્દ્રસૂરિ સાથે વિજયચંદ્રને પણ સૂરિપદ આપ્યું. તેનો ઉત્સવ વસ્તુપાલજીએ કર્યો એમ વૃદ્ધો કહે છે. સ્તંભતીર્થમાં ચતુઃપથ પર આવેલ કુમારપાલ-વિહારમાં વ્યાખ્યાનમાં ૧૮૦૦ મુખ્યવસ્ત્રિકાસહિત મંત્રી વસ્તુપાલ આદિ ગુરૂને વાંદવા આવતા ને બહુ-માન કરતા ! +

૪૪ ક્ષેમકીર્તિ—વિજયચંદ્રસૂરિના પદધર. તેમણે સં. ૧૩૩૨ના જોઈ શુદ્ધ. ૧૦ મીએ ૪૨૦૦૦ શ્લોકની (આદિના ૪૬૦૦ શ્લોક મલય-

+ આ પછી પદાવલીકાર હમેરે છે કે 'જે ન્યૂનાધિક કહે છે તેની વાત તે જાણે, અમે તો બંને ગુરૂઓ (દેવેન્દ્ર અને વિજયચંદ્ર)ના ગુણુરાગી છીએ. વૃદ્ધામ્નાયથી આ વ્યતિકર લખ્યો છે. તત્ત્વ કેવલિગમ્ય છે.'—આ પરથી જાણુય છે કે વિજયચંદ્ર ચિરંજીવે જે કંઈ તપગચ્છની મૂળ પદાવલીમાં કહેવામાં આવ્યું છે તે આ પદાવલીલેખકના સમયમાં પણ કહેવાતું હશે.

ગિરિકૃત અને બાહીના પોતાના) વૃહત્કલ્પસૂત્ર પર વૃત્તિ રચી.+ ભૂપ સભામાં વાદીઓને જીત્યા. તે વૃત્તિની પ્રશસ્તિમાં પોતે જણાવ્યું છે કે:-
વિજયચંદ્રસૂરિનો ગચ્છભાર ત્રણ શિષ્યો વહતા હતા. ૧ વજ્રસેન ૨
પદ્મચંદ્ર ૩ ક્ષેમકીર્તિ.

આ ક્ષેમકીર્તિના શિષ્ય નયપ્રભે ગુરુતત્ત્વપ્રદીપ યાને સૂત્રકંદકુદાલ નામનો ગ્રંથ રચ્યો.

૪૫ હેમકલશ—સારંગદેવ ભૂપે અનેક પંડિતજનને લઇને
કર્ણાવતીમાં પ્રભાતથી સાંજ સુધી આ ગુરૂનો ઉપદેશ સાંભળ્યો હતો,
અને તે તેમજ ધણા સમ્યક્ત્વવાસિત થયા હતા.

આ સૂરિએ રચાપેલા આચાર્ય યશોભદ્ર પણ વિખ્યાત પ્રભાવક થયા છે.

૪૬ રત્નાકર—આ યથાર્થનામા ગુણવાળા હતા અને તેમના
નામથી વૃદ્ધ તપગણ રત્નાકર ગચ્છથી ખ્યાતિ પામ્યો. સ્તંભતીર્થ
વાસી વ્યવહારી શાહ શ્રી શાણુરાજે ગિરિનાર પર વિમલનાથ પ્રાસાદ
બંધાવ્યો તેમાં આપેલી પ્રશસ્તિમાં જણાવ્યું છે કે ‘તેમની પાસેથી ધર્મ
પ્રાપ્તિ કરી પૃથ્વીધરે (પેથડે) હર વિહાર રચ્યા તથા સિદ્ધાચલ પર
ઋષભનાથ મંદિર હેમકલશવાળું બંધાવ્યું; ગિરિનાર પર હેમમય ધ્વજ
ચડાવી. રત્નાકરસૂરિએ સં. ૧૩૭૧માં સમરા શાહે કરાવેલા શત્રુંજય

૪૪ + જુઓ મુનિસુંદર દેવ ગુર્વાવલી શ્લોક ૧૪૦-૪૧.

૪૫ ઉક્ત ગુર્વાવલીના શ્લોક ૧૪૨-૪૬ માં એવો ક્રમ છે કે: હેમકલશ,
યશોભદ્ર, રત્નાકર, રત્નપ્રભ, મુનિશેખર, ધર્મદેવ, જ્ઞાનચંદ્ર, અભયસિંહ,
હેમચંદ્ર જયતિલક, માણિક્ય, ન્યારે આ પદ્માવલીના ક્રમમાં હેમકલશ પછી
યશોભદ્ર નથી ને ત્યારપછી અભયસિંહ સુધી બરાબર ક્રમ આવે છે, પણ
ત્યારપછી હેમચંદ્ર નથી આવતા. જયતિલક પછી માણિક્યનું નામ નથી.
હેમચંદ્ર માટે જુઓ ૪૭ પૃષ્ઠનોટ, તથા ૫૧ મા અભયસિંહમાં છેવટનો પારા.

૪૬ પ્રસિદ્ધ આત્મનિંદા—આલોચના ૩૫ હૃદયદ્રાવક રત્નાકર પંચવિં-
શતિકાના કર્તા આ રત્નાકરસૂરિ સંભવે છે.

મૂલનાયક ઋષભનાથની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠાનો ઉત્સવ કર્યો ને તે સ્થાપી તેનો શ્લોક નીચે પ્રમાણે છે:—

વર્ષે વિક્રમતઃ કુસમદહનૈકસ્મિન્ ૧૩૭૧ યુગાદિપ્રભુઃ

શ્રી શત્રુંજયમૂલનાયકમતિ પ્રાદે પ્રતિષ્ઠોત્સવમ્ ।

સાધુ શ્રી સમરામિધલ્લિભુવની માન્યો વદાન્યઃ ક્ષિતૌ

શ્રી રત્નાકરસૂરિર્મિર્ગણધરૈર્યઃ સ્થાપયામાસિવાન્ ॥ ૭૨ ॥ +

+આજ ગચ્છના પં. વિવેકધીરગણિએ સં. ૧૫૮૭ માં રચેલ શત્રુંજય તીર્થોદ્ધારમાં આ શ્લોક ઉતારી મૂક્યો છે અને તેની ૬૫૨ એક શ્લોક એ મૂક્યો છે કે—

આસન્ વૃદ્ધતપાગણે સુગુરવો રત્નાકરાહ્યાઃ પુરા

ડયં રત્નાકરનામમૃતપ્રવવૃતે ચેભ્યો ગણો નિર્મલઃ ।

તૈશ્વક્રે સમરાણ્ય સાધુરચિતોદ્ધારે પ્રતિષ્ઠા શશિ—

દ્વીપત્ર્યેકમિતેષુ ૧૩૭૧ વિક્રમનૃપાદન્દેષ્વતીતેષુ ચ ॥૬૩॥

જુઓ શ્રી નિનવિજયજી સંપાદિત પ્ર. જૈ આ. સ. ભાવનગર.

આજ ગચ્છના કવિ નયસુંદર શત્રુંજયરાસ ઢાલ ૯ કડી ૯૩-૯૪ માં તેજ પ્રમાણે લખે છે. આ પ્રમાણે પોતાના ગચ્છના એ ઉક્ત કથનની પરંપરા આણુ રાખી છે.

પરંતુ કલ્લસુરિએ સમરાશાહના સમયમાં રચેલ નામિનંદનોદ્ધારપ્રબંધ માં જણાવ્યું છે કે મૂલનાયક આદીશ્વર પ્રણની પ્રતિષ્ઠા કરનાર તેમના ગુરુ ૭-૫કેશ ગચ્છના સિદ્ધસુરિજ મુખ્ય છે. જોકે તેમાં રત્નાકરસૂરિનો ઉલ્લેખ આ પ્રમાણે છે કે ‘જૃહ્દગચ્છના રત્નાકરસૂરિ સંઘ સાથે આહ્યા હતા’ એટલે પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગમાં અન્ય આચાર્યો સાથે આ આચાર્ય પણ સંમિલિત હતા. આ જૃહ્દગચ્છના રત્નાકરસૂરિ અને વૃદ્ધ તપાગચ્છના રત્નાકરસૂરિ એ બન્ને એક હોય તોપણ પ્રતિષ્ઠા કરનાર સિદ્ધસૂરિજ હતા એમ જણાય છે. આ પ્રસંગમાં રત્નાકરસૂરિએ અન્ય પ્રતિમાઓની પ્રતિષ્ઠા કરી હોય એમ સંભવી શકે. પં ૦ લાલચંદ ભ. ગાધી. જુઓ ‘શ્રી શત્રુંજય તીર્થનો ઉદ્ધારક સમર-સિંહ’ એ લેખ જૈનયુગ ૧, પૃ: ૨૫૮-૨૫૯.

આ સંબંધે એવી એક વાત પટ્ટાવલિમાં આપી છે કે ‘ આ ગુરુ એક વખત ગિરનાર તીર્થે નેમિયાત્રાર્થે જતાં અંબિકાદેવીએ તેમની પરીક્ષા કરવા ચિંતામણિને પર્વતપર દેખાડ્યો. શિષ્યે પૂછ્યું કે પૂજ્ય ! આ મણિ કેવો છે ? ગુરુએ કહ્યું કે ચિંતારત્ન છે. શિષ્યે પૂછ્યું કે તેની પરીક્ષા શું ? ગુરુએ કહ્યું ‘ હે મણિ ! સ્તભતીર્થના જ્ઞાનભંડારમાંથી સૃષ્ટિક્ષ ભગવતી સૂત્ર લાવ’ ત્યારે તેજ ક્ષણે તે લાવવામાં આવ્યું. આ પરીક્ષાથી તે ચિંતામણિ છે તેમ જણાયું. ગુરુએ નિર્દોષતાથી મણિને ત્યાંજ મૂકી ગયા, ને તે અદૃષ્ટ થયો, કોઇએ પૂછ્યું કે કોઇ શ્રદ્ધાલુને આપવામાં કેમ ન આવ્યો ? ગુરુએ કહ્યું કે તે નિરીહનો આચાર નથી. આથી બધા ચમત્કૃતિ પામ્યા.

૪૭ રત્નપ્રભ—રત્નાકરસૂરિના પદ પર આ સૂરિ થયા. કોઇ એમ કહે છે તે માત્ર આચાર્ય હતા પણ ઉક્ત પ્રશસ્તિમાં પદધર તરીકે જણાવેલ છે. +

૪૮ મુનિશેખર.

૪૯ ધર્મદેવસૂરિ—આરાસન તીર્થની પ્રતિષ્ઠા કરનાર; એમ ઉક્ત પ્રશસ્તિમાં જણાવ્યું છે.

૫૦ જ્ઞાનચંદ્ર—આ પદધર ધર્મદેવના હતા. ક્યાંક તેને માત્ર આચાર્ય કહ્યા છે, તથા ધર્મદેવસૂરિએ સ્થાપેલ આચાર્ય સિંહદત્તસૂરિ હતા, કે જેમણે મેદપાટ, ખડ્ગ, વાગડ દેશમાં વિચરીને ત્યાં અનેક પ્રાસાદ પ્રતિમા કરાવી તે હજી સુધી જોવામાં આવે છે.

૪૭ + સં. ૧૪૨૬ ના એક પ્રતિમાલેખમાં રત્નાકરસૂરિના પદધર હેમચંદ્રસૂરિ મળે છે ? સં. ૧૩૯૧ના એક લેખમાં રત્નાકરસૂરિના શિષ્ય સોમતિલકસૂરિ જોવાય છે. હેમચંદ્રસૂરિ માંટે બુદ્ધો પૃષ્ઠા આ અભયચંદ્રમાં છેવટનો પારા.

રત્નાકરસૂરિથી તે જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ સુધીના આચાર્યોના પદ્મમ બતાવનારા પ્રતિમાલેખો મળ્યા નથી પરંતુ અભયસિંહથી તે ત્યારપછી ઠેઠ ભુવનકીર્તિ સુધીનો (૫૧ થી ૬૨) પદ્મમ પ્રતિમાલેખોથી બરાબર મળે છે.

૫૧ અભયચંદ્ર—ઉપરોક્ત ગિરનાર પ્રશસ્તિ પ્રમાણે જ્ઞાનચંદ્ર-સૂરિના પદે આ સૂરિ છે જ્યારે પદ્માવતી અનુસાર ધમદેવસૂરિના પદે આ સૂરિ છે. તેમણે મહાવીર તપ કર્યું હતું. કહ્યું છે કે:—

અમૂચ્ચરમ તીર્થકૃત સમસ્ત માસ્વત્તપાઃ ।

તતસ્તપમહોદય સ્ત્વમયસિંહસૂરિર્ગુરુઃ ॥

આચાર્ય પદ લીધા પછી છએ વિકૃતિઓને તથા હતી, વળી પંચ પંચાશત આચાર્ય (આચાર્યિણ) તપ નિરંતર ત્રીજે વારે કરતા હતા અને દુઃસાધ્ય એવી અંગ વિધાનું પુસ્તક અર્થસહિત સારી રીતે વાંચ્યું હતું.

ઉપરોક્ત પદ્માવતીમાં એક સ્થળેથી લઇ જાણાવ્યું છે કે:—

આખૂ તારણુ ગઠ ગિરિહિં છઠ ક્રિયા ધગવીસ,
વિમલાચલિ સિત્તરી કીઆ, રેવઘગિરિ અડવીસ. ૧

સિવ કુમારના છઠ ક્રિય, દોસય એગુણુતીસ,
દુસમ રવાલસ વિવિધ તપ, સોસીઅ તણુ નિસિદ્ધિસ. ૨

તવ સિંગાર અલક્રિય દેહં, નિમ્મલ ચરણુ કરણુ વરગેહં,
અભયસિંહ સુરિ હરિસિયં, કરીઅસુ તપ છ માસી વરસીય. ૩

ષટ પદ વરસી તપ સિરિ, મુગટ ખેડ છમ્માસી,

કુડલ ચહિમાસી દોમાસી, હાર અધ હારસુ,

નિમ્મલભદ્ર મહાભદ્ર ખેડ, બાહિરષા વખાણું;

પ્રતિમા સર્વતોભદ્ર રદ્ય, સિરિ વસુ જાણું.

અખિલ નિરંતર પંચ સદીં, મહારયણુ મયહાર ખય,

શિરિ અભયસિંહ સૂરિ ગુરિ કિલ્લ દેહ સિણુગાર તપ. ૪

વળી કુમારપાલ નૃપના પ્રતિખોધક હેમચંદ્રસૂરિના સંભારણા તરીકે આ સૂરિએ એક હેમચંદ્ર નામના આચાર્ય સ્થાપ્યા હતા.

૫૨ જયતિલક—કર્પર્દયક્ષે મહિમા પ્રકટ કર્યો. અનેક આચાર્ય ઉપાધ્યાય પંડાશ (? પંચાસ) મુનીશ્વર મહત્તર વગેરે ૨૨૦૦ સાધુ સાધ્વીના પરિકરવાળા, ૨૧ વાર શત્રુંજયાદિ તીર્થયાત્રા કરનાર, ૧૨૫

આવકતે સધપતિનું તિલક આપનારા થયા. તેમણે ત્રણને આચાર્ય
 બનાવ્યા:—ધર્મશેખરસૂરિ, માણિક્યસૂરિ, રત્નસાગરસૂરિ; (પછી કરેલા)
 ત્રોથા આચાર્ય સંઘતિલકસૂરિ પ્રભાવક થયા કે જેમણે નિવિંકલ્ય સૂરિ-
 મંત્રકલ્પ કાઢ્યો.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૪૫૯ યુ૦૨.

પૃ. રત્નસિંહ—આના સંબંધમાં (ઉપરોક્ત ગિરિનાર પ્રશ-
 સ્તિમાંથી) સંસ્કૃત શ્લોક ૭૭ થી ૮૨ મુક્યા છે તેનો સાર એ છે કે
 જયતિલક સૂરિના પદે રત્નસિંહ થયા, તેમણે સં. ૧૫૦૯ માધ શુદ્ધ
 ૫ ને દિને વિમલનાથના પ્રાસાદમાં ગિરનાર પર પ્રતિષ્ઠા કરી. (તે સં-
 બંધી ૭૯ મો શ્લોક નીચે પ્રમાણે છે.)

પ્રાસાદં વિમલાર્હદાદિ સકલ શ્રી તીર્થકુન્ડલી

પ્રત્યષ્ઠાદતિશાયિલઞ્ચિનિલયઃશ્રી રત્નસિંહ પ્રમુ: ।

નંદાકાગતિચિપ્રમેય સમયે ૧૫૦૯ શ્રી વિક્રમાદ્ વાસરે

પંચમ્યાઃ સિત માઘ માસિ વસુધા-ધીશાર્ચિતાંદ્રિદ્વય. ॥૭૯॥

તેમના ત્રણ મોટા શિષ્યો થયા: ૧ હેમસુંદરસૂરિ, ૨ ઉદયવલ્લ-
 ભસૂરિ અને ૩ જ્ઞાનસાગર સૂરિ. [સાર પછી ઉક્ત પ્રશસ્તિના ૬ થી
 ૩૭ શ્લોક ટાંચ્યા છે તેનો સાર એ છે કે:] ‘સ્તંભતીર્થ (ખલાત) ના
 શ્રીમાલી વંશના શાણુરાજની વંશાવલી આપી છે કે પૂના-જગત-વાઘ-
 ણુનો પુત્ર વિક્રમાદિત્ય થયો કે જેણે તિમિરપુરમાં પાર્શ્વનાથનું ઉત્તુ
 વિશાલ મંદિર બંધાવ્યું. તેના પુત્ર માલદેવે સધ કાઠી શત્રુંજય ને ગિર-
 નારની યાત્રા કરી ‘સંઘપતિ’ ગિરિ મેળવ્યું; તેના પુત્ર વયરસિંહને ભાર્યા
 ધવલદેવી પાંચ પુત્રો થયા. ૧ + હરપતિ, ૨ વયર, ૩ કર્મસિંહ, ૪ રામ

+ હરપતિ સંબંધી ગિરનાર ઉદ્ધાર રાસમાં નયસુંદરે જણાવ્યું છે કે:-

શ્રી જયતિલકસુરોદ, જસ ઉપદેશે આણંદ,

શ્રી શ્રીમાલી વિભૂષણ, હરપતિ સાહ વિચક્ષણ;

વિક્રમ રાયથી વરસે, ચૌદશે ઓગણપચાશે,

રેવત પ્રાસાદે નેમ, ઉધરિયા અતિ પ્રેમ.

૫ અંક. હરપતિને જે ભાર્યા નામે હેમાદે અને નામદેવી છ પુત્રો સન્નજનાદિ થયા; અને હરપતિએ સં. ૧૪૪૨ માં પડેલા દુકાળમાં બહુ અન્ન વસ્ત્રદાન કર્યું. પિષ્પલકું ગામના રહીશોને ત્યાંના અધિપે બંદીવાન કર્યા હતા તે છોડાવ્યા; ગુર્જર પાતશાહ પાસે સારી ખ્યાતિ મેળવી અને જયતિલકસૂરિના ઉપદેશથી સં. ૧૪૪૯ માં ગિરનાર પર નેમિપ્રાસાદનો ઉદ્ધાર કર્યો. પાતશાહનું દુરમાન લઈ ૭ દેવાલય સાથે સિદ્ધગિરિ અને ગિરનાર પર સંઘ લઈ યાત્રા કરી અને સં. ૧૪૫૨ માં સ્તંભતીર્થમાં જયતિલક સૂરિએ રત્નસિંહને આચાર્યપદ આપ્યું તેના મહોત્સવ કર્યો. રત્નચૂડા સાધવીને મહત્તરા પદ આપ્યું. તેના ઉક્ત પુત્ર સન્નજનસિંહને કૌતુગદેવી શાણુરાજ નામનો પુત્ર થયો, કે જેણે પોતાની બહેન કર્મોદેવીના શ્રેયાર્થે મહેસાણામાં ઋષભદેવનો પરિકર રચાવ્યો. મોટરાપુર વાસી દ્વિજ ને વણિક જાતિના બહિવાનને છોડાવ્યા. તેણે વિમલનાથ પ્રાસાદ ગિરનાર પર બંધાવ્યો. ચાર ગુર્જર પાતશાહ અહમદાદિની પાસે સાફ માન મેળવ્યું.’

રત્નસિંહસૂરિના ઉપદેશથી સાધુશ્રી શાણુરાજે સાતે ક્ષેત્રમાં ધન ખર્ચ્યું. તે સૂરિએ ગિરિપુર (કુંગરપુર) નગરમાં ‘ધીઆ વિહાર’ નામના વૃષભદેવ પ્રાસાદમાં ૧૨૫ થી અધિક મળુના પિત્તલના સપરિકર ઋષભદેવ બિંબની ચૈલ્ય પ્રતિષ્ઠા કરી. તેજ ચૈત્યમાં હજુ પણ (પદ્માવલીકારના સમયમાં) શેર ભાર રૂપાની આરતી, મંગલપ્રદીપ, જે ચામર તે વખતના જોવામાં આવે છે. તથા કોટ નગરમાં પિત્તલમય સભવજિન બિંબ તે પ્રાસાદની પ્રતિષ્ઠા કરી. એમ માલવક, મેદપાટ, ખડગ, વાગડ, ગૂજર્જર, સૌરાષ્ટ્ર, કુકણ, દક્ષિણપથ વગેરે દેશોમાં સ્થાને સ્થાને રત્નસિંહસૂરિનાં પ્રતિષ્ઠિત ચૈલ્યબિંબો જોવામાં આવે છે. કહ્યું છે કે:

તત્પદ્મે સૂરયઃ શશ્વદ્ રત્નાસિંહાદિ વીપિરે ।

સદમ્ભ્યઃ સ્વેષ્ટપ્રદાનેન ચૈ લંબ્યા ગૌતમાયિતં ॥

જાયતે સ્માઽહમ્મદા વાદાધિપઃ શાહિરહિમ્મદઃ ।

તં પ્રવોધ્ય મહીપીઠે ચક્રિરે ગ્રાસનોન્નતિં ॥

—એટલે અમદાવાદના સુલતાન આદશાહ અહમ્મદને પ્રતિબોધ્યો ને શાસનની ઉત્તતિ કરી. એમ કહેવાય છે કે રત્નસિંહસૂરિ સોળ વર્ષ સુધી પૃથ્વીમાં વિચરતા હતા, તે સમયે અહમ્મદ આદશાહે અહમ્મદનગર વસાવ્યું. તેને પત્થરનો દુર્ગ બંધાવ્યો. તે દુર્ગમાં ૬૪ કોણક (કોણ) કર્યા હતા. તેમાં ૬૪ જોગણીનો નિવેશ થયો. રાત્રે સુરત્રાણ પલંગ પરથી ભૂમિ પર પડતો. આથી મુસ્લામા વચનથી બધા જૈન દર્શનીઓને દેશ બહાર કર્યા. અહીં રાજનગર—અહમદાવાદમાં શેક શ્રીમાલી ભાઇઓ વ્યવહારી રત્ના કૃતા નામના રત્નસિંહસૂરિના ભક્ત ભાઇઓ હતા. તે સમયે સુરત્રાણે સર્વે અન્ય દર્શનીક બોલાવી પૂછ્યું કે યોગિનીનો ઉપદ્રવ નિવારનાર કોણ છે? તેઓએ અનેક ઉપાયો બતાવ્યા પરંતુ એકે ઉપાયથી આ ઉપદ્રવ શમ્યો નહિ. (અહીં સુધી આવી પટ્ટાવટી અટકે છે. પટ્ટાવટી અપૂર્ણ ઉતરી લાગે છે.) (આ પછી રત્નસિંહસૂરિએ આ ઉપદ્રવ શમાવ્યો હશે અને તેથી અહમ્મદશાહની પ્રીતિ મેળવી હશે એમ જણાય છે.)

આ સુલતાન અહમદશાહે સં. ૧૫૦૯ માં શુદ્ધિ પ ને દિને આ આત્માર્થના પગની પૂજા કરી. તેમના ઉપર જણાવેલ મહાશિષ્યો ઉપરાંત અન્ય શિષ્યો નામે શિવસુંદર ગણિ, + ઉદયધર્મ (વાક્યપ્રકાશના કર્તા સં. ૧૫૦૭), ચારિત્રસુંદર (મહીપાલ ચરિત, કુમારપાલ ચરિત આદિના કર્તા—જુઓ કુમારપાલ ચરિતની પ્રસ્તાવના) વગેરે હતા.

+ શિષ્ય તેહ પંડિત સુખ્ય, શ્રી શિવસુંદર ગ્રંથક દક્ષ
હેમસિદ્ધિ વિદ્યાનુ ધણી, બીજી લખાધિ સુણીનિ ધણી
શ્રી ગિરનારિ પાજ બંધાર્થ, તુ જુ તે શુક સહજ પસાય,
શિવસુંદરી પાજનું નામ, આજ લગિ દીસઈ અલિરામ.

—સં. ૧૬૬૨ કનકસુંદરકૃત કપૂરમંજરી રાસપ્રશસ્તિ.

ચારિત્રસુંદર પોતાના કુમારપાલચરિતની પ્રશસ્તિમાં જણાવે છે કે: રત્નાકરસૂરિના પદ્ધર અનુક્રમે યોગીંદ્ર ચૂડામણિ અભયસિંહ તેમની પાટે જયપુન્ડ્ર (જયતિલક)સૂરિ-તેમની પાટે રત્નસિંહસૂરિ (વાદીને જીતનારા) થયા કે જેના અનેક શિષ્યો પૈકી એક પોતે એટલે ચારિત્રસુંદર ગણિ હતા. રત્નસિંહસૂરિના શિષ્ય માણિક્યસુંદર ગણિ એ સં. ૧૫૦૧ માં મલધારી હેમચંદ્ર કૃત ભવભાવના સૂત્ર પર ગૂજરાતી બાલાવમોઘ દેવકુલપાટક (મેવાડ)માં રચ્યો હતો.

રત્નસિંહસૂરિના પ્રતિભા લેખો મળે છે. સં. ૧૪૮૯, ૧૫૧૦-૧૧-૧૨-૧૩ ના. ૨ સં. ૧૪૮૧-૮૯-૧૫૧૩ ના. ૧, ૧૪૫૯ (?) - ૮૪-૮૫-૮૭-૮૮-૯૩-૧૫૦૦-૦૩-૦૪-૦૫-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૪-૧૫-૧૭-૧૮ યુ. ૧, ૧૪૮૧-૮૬-૮૮-૧૫૦૩-૦૭-૦૯-૧૦-૧૧-૧૩-૧૬-૧૭ યુ. ૨.

૫૪ ઉદયવલ્લભ.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૧૯ ના. ૧, સં. ૧૫૨૧ ના. ૨, ૧૫૧૪-૧૯-૨૧ યુ. ૧, ૧૫૧૯-૨૧ યુ. ૨.

૫૫ જ્ઞાનસાગર. સં. ૧૫૧૭ માં ખંભાતમાં વિમલનાથ ચરિત્ર રચ્યું.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૨૫-૨૮ ના. ૨, સં. ૧૫૩૨-૩૬-૪૯-૫૧ ના. ૧, ૧૫૨૦-૨૩-૨૪-૨૭-૨૮-૩૧ યુ. ૧, સં. ૧૫૨૪-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧ યુ. ૨; ૧૫૦૦ જિ. ૨.

૫૬ ઉદયસાગર.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૩૩-૩૫-૫૨-૫૩ ના. ૨, સં. ૧૫૩૩-૩૫-૩૬-૪૨-૪૩-૪૬-૪૯-૫૪ યુ. ૧, ૧૫૩૨-૩૬-૪૬-૫૧ ના. ૧, ૧૫૩૩-૩૪-૩૭-૪૯-૫૨-૫૩-૫૪-૭૩ યુ. ૨.

૫૭ લખિંધસાગર.

તેમણે સં. માં શ્રીપાલ કથા રચી સં. ૧૫૫૭ પોશ શુદ્ધિ ૮ સોમ. આ કથાની પ્રશસ્તિમાં જયતિલકથી પોતાના સુધીની પદ્ધરંપરા

આપી છે. પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૬૧-૬૨-૬૬ યુ. ૧; ૧૫૫૯-૬૦-૬૧-૬૪-૬૫ યુ. ૨.

૫૯ ધનરત્ન.

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૭૦, સં. ૧૫૮૨ ના. ૧. ૧૫૦૬ (?૧૫૮૬) ૧૫૭૨-૭૯-૮૪-૮૭-૮૮-૯૧ યુ, ૧; ૧૫૭૬ યુ. ૨.

આના ખીજા પદ્ધત્ત સૌભાગ્યસાગરસૂરિ થયા કે જેના પ્ર. લેખ સ. ૧૫૭૯-૮૪ મળે છે.

૫૯ અમરરત્ન.

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૬૦૪ યુ. ૨.

૬૦ દેવરત્ન.

આ સૂરિના શિષ્ય રાજસુંદરના શિષ્ય પદ્મસુંદરે ભગવતી સૂત્રપર સુંદર અને સરલ ગૂજરાતી ગદ્યમાં બાલાવબોધ-ટીપ્પો રચેલ છે.

૬૧ જયરત્ન.

૬૨ ભુવનકીર્તિ.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સ. ૧૭૦૩ યુ. ૧. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૧૦.

૬૩ રત્નકીર્તિ,

પિતા શ્રીમાલી પુંજશાહ, માતા પ્રેમલદે; જન્મ સં. ૧૬૭૯ રાજનગરમાં, મૂલ નામ રામજી. દીક્ષા લાંજ રાજપુરામાં સં. ૧૬૮૬ વૈશાખ શુદ્ધ ૫, દીક્ષાનામ રાજકીર્તિ, આચાર્યપદ સં. ૧૭૦૭ વૈશાખ શુદ્ધ ૩ અમદાવાદમાંજ, સ્વર્ગવાસ ડભોઈમાં સ. ૧૭૩૪ પોસ વદી ૨.

આના રાજ્યમાં રાજસુંદર ઉપાધ્યાય શિષ્ય ઉપરોક્ત પદ્મસુંદરગણિએ ભગવતી અગપર સુંદર ગુજરાતી બાલાવબોધ રચ્યો છે.

૬૪ ગુણુસાગર—દીક્ષા નામ ગંગવિજય. સૂરિપદ રાજનગરના સદે આખું સં. ૧૭૩૪ના પોશ પછી. [જુઓ શ્રીજિનવિજયજી સપાદિત જૈન ઐ. ગૂ. કાવ્ય સંયય પ્રસ્તાવના પૃ. ૨-૫, વિશેષમાં આનંદકાવ્ય મહોદધિ મૌ. ૬ની પ્રસ્તાવનામાં મારો ‘કવિવર નયસુંદર’ ઉપર નિબંધ.]

(૨) સ્વ લઘુપૌશાલિક ગચ્છની પદાવલી.

૫૫ હેમવિમલ—(જુઓ નં. ૫૫ મૂલ તપાગચ્છ પદાવલી.)

તેમના સમયમાં ઇંદ્રનંદિસૂરિ+ અને કમલકલશસૂરિઓ* કુતુબપુરા અને કમલકલશા એમ અનુક્રમે જુન ગચ્છ કાઢ્યા. મૂલ શાખા પાલણુ-પુરા એમ ત્રણ શાખા થઈ. હેમવિમલસૂરિની હેમ શાખા વધુ જામી. સં. ૧૫૫૦ માં દેવદત્તના સ્વમાનુસાર સ્તંભતીર્થના શ્રી સંઘ સાથે શત્રુંજયની યાત્રા હેમવિમલસૂરિએ મહોત્સવપૂર્વક કરી. સં. ૧૫૫૨માં સોની જીવા જાગાએ કરેલી પ્રતિષ્ઠા. દાનંધીરને સૂરિપદ આપ્યું પણ તે છ માસમાં સ્વર્ગવાસ પામ્યા; ત્યારપછી ગુરુએ લાલપુર ચોમાસું કર્યું. ત્યાં સં. ૦ થિરા સમક્ષ સૂરિમંત્ર આરાધ્યો; તે પ્રમાણે સં. ૧૫૭૦ માં ડાબિલા ગામમા સ્તંભતીર્થના સોની જીવા જાગાએ આવી કરેલા મહોત્સવપૂર્વક આનંદવિમલને સૂદિપદવી અને દાનશેખર તથા માણિક્ય-શેખરને વાચક પદવી આપી. સં. ૧૫૭૨માં સ્તંભતીર્થે જવા ઇડરથી ચાલતાં કર્પટવાણિજય (કપડવંજ) આવતાં સંઘે મોટો પ્રવેશોત્સવ કર્યો. કોઇ ચાડીઆએ આવા પ્રવેશોત્સવ માટે પાતશાહ મુદાફર પાસે

+ ઇંદ્રનંદિસૂરિ પ્ર. લેખ સં. ૧૫૫૨ અને ૧૫૬૯ ના. ૧, ૧૫૫૬-૫૮-૬૧-૬૩ છુ. ૨, ૧૫૬૩ છુ. ૧, તેના શિષ્ય સૌભાગ્યનંદિ સૂરિ (સં. ૧૫૭૧ થી ૧૫૯૦) પ્ર. લેખ સં. ૧૫૭૧ જિ. ૨, ૧૫૯૧ ના. ૧, ૧૫૭૬-૮૯-૯૦-૯૭ છુ. ૧, અને પ્રમોદસુંદર પ્ર. લેખ ૧૫૭૧ ના. ૧. ઇંદ્રનંદિ નિગમ પ્રાદુર્ભાવક-નિગમીઆ તપાગચ્છ કાઢનાર અને કુતુબપુરા ગચ્છના ઇંદ્રનંદિ કદાચ એક હશે. સં. ૧૫૫૫ માં ઉપદેશ કલ્પવલ્લીના કર્તા નિગમીઆ ઇંદ્રહંસગણિ (ઇંદ્રનંદિ શિષ્ય ધર્મહંસ વાચકના શિ.) પોતાની પ્રશસ્તિમાં ઇંદ્રનંદિને લક્ષ્મીસાગરસૂરિ-સોમદેવસૂરિ-રત્નમંડનસૂરિ-સોમજ-સસૂરિ અને તેના શિષ્ય તરીકે જણાવે છે.

* કમલકલશ (લક્ષ્મીસાગર તથા સોમજયસૂરિ શિ. સુમતિસુંદરસૂરિ શિષ્ય) ગચ્છનાયક (પ્ર. લે. ૧૫૫૨-૫૩-૧૬૦૩ ના. ૧); તેના શિષ્ય જય-કલ્યાણસૂરિ પ્ર. લેખ સં. ૧૫૬૬ જિ. ૨, ૧૫૬૩ છુ. ૨.

વાત કરી; તેણે પકડવા બંદિ મોકલ્યા. ગુરુ ચુણેલી આવતાં આ વિધનની ખબર પડતાં રાતોરાત નિકળી સોજીના ને ત્યાંથી ખંભાત પહોંચી ગયા. ખોજકોએ ગુરુને બંદીસ્થાનકે રક્ષિત કર્યા. સંઘપાસેથી બાર હજાર લીધા. પછી તેમણે સૂરિમત્ર આરાધ્યો. ચારપછી શતાર્થી પં. હર્ષકુલ-ગણિ, પં સંઘહર્ષગણિ, પં. કુશલસંયમગણિ, શીઘ્રકવિ પં. શુભશીલ-ગણિ એ ચારને ચંપકદુર્ગે (ચાંપાનેર) મોકલ્યા. તેમણે સુલતાનને સ્વકાવ્યથી રંજીત કરી દ્રવ્ય પાછું વળાવ્યું ને સૂરિને સુલતાને વંદન કર્યું. સં. ૧૫૭૮ માં પત્તનમાં ચોમાસું કર્યું. સ્તંભતીર્થમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. પુનઃ પત્તને દે. ગોપાકે જિનપદ્દ કરાવ્યા, ને સૂરિએ પ્રતિષ્ઠિત કર્યા. વિદ્યાનગરે દોહારી સાયર શ્રીપાલે કરાવેલ પ્રાસાદમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. ૫૦૦ સાધુને દીક્ષા આપી. તે વર્ષમાં આણંદવિમલ સૂરિએ કુમરગિરિમાં ચોમાસું કર્યું ને શ્રીપૂજ્યની આજ્ઞા વિના નાની વયની સાધ્વીને દીક્ષા આપી, ને પછી મિદ્ધપુર સિરોહીમાં ૪ ચોમાસાં આણંદવિમલે કર્યાં. ગૂજરાતમાં આવી શ્રીપૂજ્યને પૂછ્યા વગર ૧૫૮૨ વૈશાખ શુદ્ધ ૩ ને દિને જુદા ઉપાશ્રયમાં રહ્યા. ત્યાં તેલ ધૂસરથી મલિન વસ્ત્રોની ઋષિ-મતિ જેવી પ્રવૃત્તિ થઇ. શ્રીપૂજ્ય ૧૫૮૩ માં વીસલનગરમાં અસમાધિ થતાં વટપદિથી ચોમાસું રહેલા આણંદવિમલને ખોલાવી ગચ્છમાર લેવા કહ્યું. પોતાને ગચ્છમારની જરૂર નથી એમ કહ્યું એટલે હેમવિમલસૂરિએ સ્વહસ્તથી સૌભાગ્યહર્ષસૂરિને પોતાના પદે સ્થાપ્યા. સં. ૧૫૮૩ આશ્વિન શુદ્ધ ૧૩ દિને સ્વર્ગસ્થ થયા. ૧૫૮૩ માં ઋષિમતની ઉત્પત્તિ થઇ. ઋષિમતમાંથી બિવંદનીક ગચ્છમાં આવેલા રાજવિજયસૂરિએ લઘુ ઉપાશ્રયમત કાઢ્યો. લ. પૌ. ૫.

પદ્મ સૌભાગ્યહર્ષ—જન્મ સં. ૧૫૫૫, પં. હર્ષદાનગણિ વિહાર કરતાં વૃદ્ધનગર આવ્યા ત્યાં સં. ૧૫૬૩ માં હેમવિમલસૂરિએ આપેલ દીક્ષા, તેજ સૂરિએ સૂરિપદ આપી નિજપદે સ્થાપ્યા સં. ૧૫૮૩ આશ્વિન શુ. ૧૦. તે વખતે વ્યવહાર ભીમસી રૂપા દેવદત્ત કુમા જયવત પ્રમુખે એક લાખ ખર્ચા પદ મહોત્સવ કર્યો. સં. ૧૫૮૬

માં અલવરનગરથી આવેલ ને વૃદ્ધનગરમાં રહેતા ટંકસાલીય સા. ડાહ્યા પ્રમુખ ભઠરવદાસ ભવાનીદાસ ત્યાંના ગૂર્જરાતના શ્રી સંઘ સહિત આ સૂરિ સાથે પત્તનથી માંડી શત્રુંજય ગિરિનાર સુધી દરેક નગરે સુવર્ણ ટંક ખર્ચો સ્તંભતીર્થની યાત્રા કરી. સ્તંભતીર્થમાં સં. ૧૫૮૯ જ્યેષ્ઠ શુ. ૯ રવિવારે ગચ્છનાયક પદ મહોત્સવ થયો. વિદ્યાપુર (વીજાપુર)માં સં. ૧૫૯૫ પોષ શુદ્ધ ૫ ગુરૂ પુણ્ય યોગે અમદાવાદના સંઘને મળીને પં. સોમવિમલને વાચકપદ આપ્યું. તેજ વર્ષે ઇડરમાં ૫૦૦ પાષાણુ પ્રતિમાને ૭૦૦ દિગંબર, ૫૦૦ અન્યગચ્છીય યતિ, ૭૦૦ દર્શન પરિધાપનિકાપૂર્વક પ્રતિષ્ઠિત કરી.

સં. ૧૫૯૬ માં અમદાવાદ આવ્યા. શ્રી સઘે સં. ૧૫૯૭ આશ્વિન શુદ્ધ ૫ દિને વાચક સોમવિમલ તથા સકલહર્ષ મુનિને સૂરિ-પદવી આપી. તેનો મહોત્સવ શા. ગગાદાસ પુત્ર દેવચંદ્રે કર્યો. વિજય-કુલ અને વિનયકુલને ઉપાધ્યાય પદવી આપી. સં. ૧૫૯૭ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૨ સ્વર્ગવાસ. તેમણે ઓસવંશના ૩૦૦ ને સાધુ દીક્ષા આપી.

[પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૫૮૪ યુ. ૨, ૧૫૯૦ યુ. ૧.

આ સૂરિના રાજ્યમાં આગમ ગચ્છીય લક્ષ્મીકલ્પોલે આચાર્ય-રાંગની અવચૂર્ણિતો ઉદ્ધાર સં. ૧૫(૮)૯ માં કર્યો. જુઓ તેની પ્રશસ્તિ. રા. એ. મુખ્ય]

૫૭ સોમવિમલ—ખંભાત પાસે કંસારી ગામના વૃદ્ધ પ્રાગ્વાટ મંત્રી સમધરવંશે મંત્રિ રૂપા (ઉચિત શ્રીવંત) ભાર્યા અમરાદે કુખે જન્મ સં. ૧૫૭૦, હેમવિમલ સૂરિપાસે દીક્ષા અમદાવાદમાં સં. ૧૫૭૪ વૈ. શુદ્ધ ૩. તેનો દીક્ષા મહોત્સવ સં. ભૂભય જસુકે કર્યો. ખંભાતમાં પ્રાગ્વાટ સા. કીકાએ ગણિપદ સં. ૧૫૯૦ ફા. વદ ૫ ને દિને બહુ દ્રવ્યનો વ્યય કરી અપાવ્યું. સીરાહીમાં સં. ૧૫૯૪ ફા. વ. ૫ ને દિને સૌભાગ્યહર્ષસૂરિએ ગાંધી રાણા જોધાએ કરેલા ઉત્સવપૂર્વક પંડિતપદ આપ્યું. અજાહરીમાં શારદા આરાધી વર લીધો. ત્યાંથી ગુરૂ સાથે

વિદ્યાપુર આવ્યા. ત્યાં દો. તેજ માંગાએ ઉત્સવ કરી વાચકપદ અપાવ્યું. સં. ૧૫૯૫. અમદાવાદમાં સૌભાગ્યહર્ષસૂરિએ સ. ૧૫૯૭ માં સૂરિપદ આપ્યું. તેજ વર્ષમાં ચૈત્ર માસે વીજપુરના દો. તેજએ બહુ ગામના સંઘ સાથે ૩૦૦ સાધુ સહિત સોમવિમલસૂરિ સાથે વિમલાચલ યાત્રા ૪ લાખના વ્યયથી યાત્રા કરી. સં. ૧૫૯૯ પાટણમાં ચાતુર્માસ. સં. ૧૬૦૦ ક્રાંતિક શુદ્ધ ૧ દિને પતનના સંઘ સાથે શત્રુંજય, રૈવતાચલની યાત્રાએ ગયા. ત્યાંથી દીવ બંદર જઈ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૪ દિને અભિગ્રહ લીધો. તે પૂરો થયા પછી શત્રુંજય યાત્રા કરી ઘોળકા, પછી ખંભાત, ને ત્યાંથી કાન્હમ દેશે વણછરા ગામે આવ્યા. ત્યાં આણંદપ્રમોદને વાચકપદ દીધું. પછી આશ્રપદ (આમોદ) આવીને સં. માડણના કરેલા ઉત્સવપૂર્વક વિદ્યારત્ન, વિદ્યાજયને વિમુઘની પદવી આપી. અમદાવાદ ચાતુર્માસ સં. ૧૬૦૨. પછી વાગડદેશમાં ગોલનગર, ત્યાંથી ઇડર. સં. ૧૬૦૫ માં ખંભાત ચોમાસું. ત્યાં ૧૬૦૫ ના માઘ શુદ્ધ ૫ દિને ગચ્છાધીશ પદ મળ્યું. સં. ૧૬૦૮ રાજપુરમાં ચોમાસું. પછી હામિદ-પુરમાં માસકદ્દપ. સં. ૧૬૧૦ માં પાટણમાં ફરી ચોમાસું. પછી ત્યાં વૈશાખ શુદ્ધ ૩ ને દિને ચીઠીઆ અમીપાલે કરાવેલી પ્રતિમાઓ પ્રતિષ્ઠી. સં. ૧૬૧૭ માં અક્ષયદુર્ગે ચોમાસું. ત્યાં આશો શુદ્ધ ૧૪ દિને અશુભ સૂચક જોતાં સંઘને જણાવ્યું કે તે દુર્ગને ભંગ થશે, એમ કહી સાતમે ગુરૂ હાથિલ ગામમાં જઈ હુંડપદની મરફી નિવારવા ત્યાંના સંઘથી હુંડ-પદમાં જઈ મરફી નિવારી. સં. ૧૬૧૯ માં ખંભાત ચોમાસું પછી દુરખારમાં. સં. ૧૬૨૩ અમદાવાદમાં છ વિગયને ત્યાગવાનો અભિગ્રહ. અતેજ અભિગ્રહો ધર્યો ને તે પાળ્યા. અષ્ટાવધાની, ઇચ્છાલિપિ વાચક, વર્ધમાન વિદ્યા સૂરિમંત્ર સાધક, ચૈર્યાદિભય તથા કુટાદિરોગ નિવારક, કદ્દમત્ર ટપાર્યાદિ બહુ મુગમ ગ્રંથકારક, શતાર્થચિહ્નધારક થયા. સ. ૧૬૩૭ માર્ગશીર્ષ માસે સ્વર્ગવાસ. કુલ ૨૦૦ ને સાધુદીક્ષા આપી, તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૬૦૩-૨૨ ખુ. ૨ જુઓ.

આણંદસોમ—જન્મ સં. ૧૫૯૬ કા. શુ. ૧૫., દીક્ષા સં. ૧૬૦૧ કા. શુ. ૧૫., પંડિતપદ પા. સાંડાએ કરેલ ઉત્સવપૂર્વક મળ્યું. સં. ૧૬૨૫ વૈ. શુ. ૫ દિને પત્તનમાં સં. દેવજકૃત ઉત્સવથી શ્રી સોમવિમલસૂરિએ સૂરિપદ આપ્યું. અમદાવાદમાં સં. ૧૬૩૦ માધ શુ. ૫ આચાર્યવંદન મહોત્સવ થયો, તે વખતે હંસસોમ અને દેવસોમને વાચક પદની આપી. તે ઉત્સવ વૃદ્ધનગરના સંઘની લખમણ પુત્ર નાનજી આદિએ કર્યો. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૬૩૬ ભાદ્ર. વદિ ૫ દિને થયો. આથી સોમવિમલસૂરિએ પછી હેમસોમને સૂરિપદ આપ્યું.

૫૮ હેમસોમ—ધાણુધાર (પાલણુપુર પાસેનો) દેશમાં પ્રાગ્વાટ વૃદ્ધ સા. જોધરાજના પત્ની રૂડી શ્રી સં. ૧૬૨૩ માં જન્મ, મૂલનામ હરજો (હર્ષરાજ) આઠ વર્ષની વયે વડગામ આવેલ સોમવિમલસૂરિને વાંદવા જતાં ત્યાં દીક્ષા સં. ૧૬૩૦, દીક્ષાનામ હેમસોમ, પંડિતપદ સં. લખમણે કરેલા ઉત્સવ પૂર્વક સં. ૧૬૩૫, સૂરિપદ સં. ૧૬૩૬ વૈશાખ વદિ ૨ દિને સં. લખમણ વૃદ્ધનગરવાસી બધા સંઘે મળીને સોમવિમલસૂરિના હસ્તે આપ્યું.

અહીં+ પટ્ટાવલી અટકે છે અને ત્યાર પછી જે પદ્ધતિ આવ્યા તેનાં નામો ઉમેરાયાં છે તે નીચે મુક્યાં છે.

[હેમસોમસૂરિના રાજ્યમાં સં. ૧૬૫૪ માં સધવીરગણિ શિષ્ય ઉદયવીર ગણિએ સં. પાર્શ્વનાથ ગદબંધ લઘુચરિત્ર રચ્યું. (મુદ્રિત પ્ર. જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા ભાવનગર.)

હેમસોમના પ્રતિષ્ઠા લેખો સં. ૧૬૬૭-૮૭ ખુ. ૧.]

૫૯ વિમલસોમ. પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૬૭૧ ખુ. ૧.

૬૦ વિશાલસોમ.

+ આ પટ્ટાવલીની પ્રત પ્રવર્તક મુનિ મહારાજશ્રી કાન્તિવિજયજીના વડોદરાના હંડારમાં છે અને તે પરથી ઉતારેલી પ્રત શ્રીમત્ જિનવિજયજી પાસેથી મને મળી તેનો અત્ર ઉપયોગ કર્યો છે.

- ૬૧ ઉદયવિમલ.
 ૬૨ ગજસોમ.
 ૬૩ મુનીંદ્રસોમ.
 ૬૪ રાજસોમ.
 ૬૫ આણુંદસોમ.
 ૬૬ દેવેન્દ્રવિમલસોમ.
 ૬૭ તત્ત્વવિમલસોમ.
 ૬૮ પુણ્યવિમલસોમ.

૨ ગ વિજયાણુંદસૂરિગચ્છ (આણુંદસૂર ગચ્છ) શાખા.

પદ વિજયસેન—(જુઓ મૂળ તપગચ્છપદ્માવલી નં. ૫૯)
 તેમની પાટે જુદા જુદા આચાર્ય થયા ૧ વિજયદેવસૂરિ ૨ વિજયતિલક-
 સૂરિ ૩ રાજસાગરસૂરિ.

૬૦ વિજયતિલક—વીસલનગરના પોરવાડ પિતા દેવજી શાહને
 ત્યા માતા જયવંતીથી જન્મ સં. ૧૬૩૫, મૂળ નામ રામજી. દીક્ષા
 વિજયસેનસૂરિ પાસે સં. ૧૬૪૪, દીક્ષાનામ રામવિજય. આચાર્યપદ
 વિજયસેનસૂરિ સ્વર્ગસ્થ થતાં કેટલાક મુનિઓએ ભેગા મળી રાજનગરમાં
 આપ્યું સં. ૧૬૭૩ પૌષ સુદિ ૧૨ બુધ. મકરમખાને સાઈ માન આપ્યું.
 સં. ૧૬૭૬ ના પૌષ સુદિ ૧૪ શીરોહીમાં સ્વ૦. તેમનો પાદુકાલેખ
 શીરોહીમાં સં. ૧૬૭૬ ફાગણ સુદિ ૨ નો છે.

(વીર વંશાવલીમાં કહે છે કે પિતાનું નામ પ્રા. વૃ. હલસર
 ગોત્રીય દેવરાજ હતું, જન્મ સં. ૧૬૫૧. દીક્ષા પાવાગઢમાં સં. ૧૬૨૨
 દીક્ષાનામ રામવિજય, પડિતપદ જીર્ણગઢમાં સં. ૧૬૬૭, ગચ્છનાયક
 ખંભાતમાં સં. ૧૬૭૩.)

૬૧ વિજયાણુંદ—મારવાડના રોહ ગામમાં જન્મ સં. ૧૬૪૨
 આવણ સુદ ૮, (ચાણુમા ચઢ્યાણુ ગોત્ર-વીર વં.) પોરવાડ શ્રીવંત

પિતા, સિણુગારદે માતા, મૂલનામ કલો. દીક્ષા હીરવિજયસૂરિ પાસે સં. ૧૬૫૧ મહા શુદ્ધ ૬, દીક્ષાનામ કમલવિજય, પંડિતપદ વિજયસેનસૂરિએ આપ્યું. સં. ૧૬૭૦, આચાર્યપદ વિજયતિલકસૂરિએ શિરોહીમાં આપ્યું, સ. ૧૬૭૨ પૌષ સુદિ ૧૩ (૧૪ શુદ્ધ) સૂરિનામ વિજયાણુંદસૂરિ. + તેમણે દેવસૂરિ સાથે મેલ કર્યો સં. ૧૬૮૧ પ્રથમ ચૈત્ર સુદિ ૯. વળી ભેદ-ભાવ રહ્યો, એટલે વિજયરાજને પોતાની પાટપરસ્થાપ્યા. ઘણાં તીર્થોની યાત્રા કરવા ઉપરાંત ઘણાં જિનખિંઓની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. એકલા કચરવાડામાં એક સાથે ૨૫૦ ખિંઓની પ્રતિષ્ઠા કરી (સં. ૧૬૮૦-સં. ૧૬૮૪ માં વીરપ્રતિમા પ્રતિષ્ઠિત કરી.) *

+ તપગચ્છમાં ધર્મસાગર ઉપાધ્યાયની ચળવળ આ પહેલાં બહુ થઈ ને તેમા અનેક કલહ બેદભાવ તેને પરિણામે થયા, તેમાં હવે બે ભાગ પડ્યા. દેવસૂર (વિજયદેવસૂરિની આજ્ઞા માનનારનો), અને આણુંદસૂર (વિજયાણુંદસૂરિની આજ્ઞા માનનાર.)

* દેવવિજય કચરવાડા વીરસ્તવન રચ્યું છે તેમાં જણાવ્યું છે કે:—

તપગચ્છ મંડાણુચરે સંતિ સોલમ, શ્રી વિજયાણુંદસૂરી વદિધએ. ૩૬

.....વિજયદસમી દિનઈ, સંવત સોલિંચાસીધએ. ૩૯

માણિકવિજય (વિદ્યમાન સં. ૧૭૨૯ માં) પોતાના હાથથી લખિત પોતાની કચરવાડા વીર સ્તુતિમાં કહે છે કે:—

એકશેઠ મોટઈ મંડાણુદા, પ્રતિષ્ઠા કરી સુખકારીજ,

સવત સોલચોરાસિ વરસે, જિનખિં બરાવ્યો સારોજ;

શ્રી વિજયઆણુંદ સૂરીસ્વર હાથઈ, વ્રત ઉચાર ત્યાં કીધોજ,

કનકપુરઈ સઘ સદા વિવેકી, સખલો જસ ત્યાં લીધોજ.

આ કનકપુર તે કચરવાડાનું ખીજું નામ છે કે જે આ માણિક-વિજયના ગુરૂ મેરવિજયે આપ્યું હતું, જ્યારે તે પહેલાં વિજયરાજસૂરિએ શ્રી પારેજની સમસ્ત સધને કાગલ મોકલ્યો ત્યારે કચરવાડાનું નામ કપૂરવિજય પોને સ્થાપ્યું હતું એમ આ કવિ જણાવે છે. પ્રતિષ્ઠા લેખ સ. ૧૬૮૩ ખુ. ૧

સ્વ૦ ખંભાતમાં સં. ૧૭૧૧ આષાઢ વદિ ૧ મંગળવાર. (જુઓ મારી જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા નિવેદન પૃ. ૩૦-૩૧ ઐ. સગ્રાય-માળા ભાગ ૧ પ્રસ્તાવના પૃ. ૧૮-૨૦)

(વીર વંશાવલીમાં વિશેષમાં કહ્યું છે કે પંડિતપદ અણુહિલપ-ત્તને શ્રી પંચાસર પાસ પ્રાસાદે મળ્યું.) સીરોહીમાં પદ મહોત્સવ પ્રા. ૬. પોણિટયા ગોત્રે સં૦ મેહોજલે કીધો. તે મેહોજલે ૭ તીર્થ-સિદ્ધા-ચલ, ગિરિનાર, તારણગિરિ, અર્જુનગિરિ, ઘોઘા નવખંડ પાસ, શખેશ્વર પાસ, બંભણવાડ સંઘ કાઢી પોતે સંઘાધિપતિ થયો. વધુ માટે જુઓ વીરવંશાવલી. આ સૂરિના પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૭૦૬ ના. ૨, ૧૬૮૩-૧૭૦૬ પુ. ૨.

૬૨ વિજયરાજ.

ગુર્જરદેશના કડી વાસી શ્રીમાલી વશીય ખીમા શાહ પિતા, ગમતાદે માતા, મૂળ નામ કુંવરજી, જન્મ સ. ૧૬૭૯ વૈશાખ શુદ ૩, દીક્ષા વિજયાણુંદ સૂરિ પાસે પિતા સહિત રાજનગરમાં લીધી સં. ૧૬૮૯ આષાઢ શુદ ૧૦, દીક્ષા-હિતસવ રાજનગરમાં શાહ મનજીએ કર્યો, દીક્ષા નામ કુશલવિજય, સૂરિપદ સં. ૧૭૦૪ (૧૭૦૩)માં સિરો-હીમાં વિજયાણુંદસૂરિએ આપી પોતાના પટ્ટધર બનાવ્યા; સા રાઉતે પદ મહોત્સવ કર્યો. (સં. ૧૭૦૫ માં ખંભાતમાં વિમલાદે આવિકાએ વાંદણા મહોત્સવ કર્યો) ૧૭૦૬ માં ભટ્ટારકપદ ખંભાતમાં ૧૭૨૦ મા કાળ પડતાં અમદાવાદના મનિયા સુત શાંતિદાસે તે માટે પુષ્કળ દ્રવ્ય ખર્ચ્યું. ૨૪૦ સં. ૧૭૪૨ આષાઢ વદિ ૧૩ ખંભાતમાં.

મોઢ સાતીય શ્રીવંત લાલજી પિતા તથા લલિતાદે માતાના બે પુત્રો નામે માલજી અને રામજીએ અમદાવાદથી શત્રુજયનો સધ કાઢ્યો ને સૂરિ સાથે યાત્રા કરી સં. ૧૭૨૩ ફાગણ સુદ ૭. (જુઓ વિજયરાજસૂરિ રાસ પરથી હકીકત જૈનયુગ કાં-માગશર ૧૯૮૩ નો અંક).

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૭૦૬-૧૭૧૦ ના. ૨; ૧૭૦૬-૨૧
ખુ. ૧, ૧૭૦૬-૧૦-૨૧ ખુ. ૨, ૧૭૨૧ જિ. ૨.

૬૩ વિજયમાન.

અરાનપુરમાં પોરવાડ શાહ વાઘજીને ત્યાં વિમલાદે (વીરમદે) થી
જન્મ સં. ૧૭૦૭, મૂલનામ મોહન, દીક્ષા પોતાના મોટા ભાઈ ઇંદ્રજી
સાથે લીધી સં. ૧૭૧૯, દીક્ષા નામ માનવિજય. આચાર્યપદ સિરો-
હીમાં વિજયરાજ સૂરિએ સં. ૧૭૩૬ માં મહા શુદ્ધ ૧૩ આખ્યું અને
તેનો ઉત્સવ સા. ધર્મદાસે કર્યો હતો. પદ્ધર પદ વિજયરાજ સૂરિની
પાટે સં. ૧૭૪૨ કાગણુ વદ ૪. સ્વં સાણુંદમાં સં. ૧૭૭૦ મહા
શુદ્ધ ૧૩.

૬૪ વિજયચંદ્રિકા.

મારવાડમાં આખુ પાસે સ્થાણુના વતની વીશા પોરવાડ મૂલનામ
જશવત શાહ. અમદાવાદમાં વિજયમાનસૂરિ પાસે દીક્ષા, દીક્ષાનામ
સૂર વિજય, આચાર્યપદ તેજ સૂરિએ સિરોહીમાં આખ્યું સં. ૧૭૬૬.
સ્વં સં. ૧૭૯૭.

વીરવંશાવલીમાં કહ્યું છે કેઃ—વૃદ્ધ મરધર દેશે ભેટાહદલા નગરે
શ્રીં વૃં લિંબ ગોત્રે સા. જશવંત સ્ત્રી યશોદા તેહનો પુત્ર સં. ૧૭૨૭
વર્ષે જન્મ, સ. ૧૭૪૨ વર્ષે પિતા સા. જશવંત પૂત્ર સહિત શ્રી રૂક-
પુરે દીક્ષા, સં. ૧૭૬૬ વર્ષે સીરોહીમાં આચાર્યપદ, સાં હરરાજ
ખીમકરણે પદોત્સવ કર્યો. સં. ૧૭૭૧ ગચ્છનાયક પદ સાણુંદમાં,
મહેતા દેવચંદ મહેતા મદને પાટ મહોત્સવ કર્યો. સં. ૧૮૦૬ માં સુરત
બંદરે સ્વર્ગવાસ થયો.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સ. ૧૭૯૮ ત્રૈશાખ શુદ્ધ ૧. નં. ૧૭૪૫ નાં ૨.

[આ આચાર્યના બે પદધર થયા. ૧ સૌભાગ્ય સૂરિ. ૨ પ્રતાપ-
સૂરિ. વિજયસૌભાગ્ય સૂરિના વિજયલક્ષ્મીસૂરિ અને વિજયપ્રતાપ
સૂરિના પદ્ધર વિજયઉદયસૂરિ થયા.]

વિજયઉદય સૂરિ—જન્મ મારવાડના પાંકલી ગામમાં આચાર્ય-
પદ મુદ્દાડમાં. મુખ્ય દક્ષિણ દેશમાં વિચર્યા. ત્યાં ઉપકાર કરી સુરત
આવ્યા ત્યાં સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૩૭ પોષ શુદ્ધ ૧૦.

૬૫ વિજયસૌભાગ્ય.

પાટણના ઓસવાડ. સં. ૧૭૯૫ પોસ સુદ ૨ રવિને દિને
ગોડવાડના સાદડી ગામમાં (અન્યત્ર સિરોહીમાં) આચાર્યપદ; અને વાંદણા
મહોત્સવ અમદાવાદમાં મનીઆ દોસીને ત્યાં થયો હતો. સ્વર્ગવાસ
સીનોરમાં સં. ૧૮૧૪માં ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૦ (આ મિતિની તેમની પાદુકાનો
લેખ સીનોરમાં છે.)

તેમની પાદુકાનો લેખ ૧૮૧૫ યુ. ૨.

૬૬ વિજયલક્ષ્મી.

મારવાડમાં આણુ પાસેના પાલડી ગામના રહીશ પોરવાડ વણિક
હેમરાજ પિતા, આણુંદ માતા, જન્મ સં. ૧૭૯૭ ચૈત્ર શુદ્ધ ૫, મૂલ-
નામ સૂર્યંદ, દીક્ષા સં. ૧૮૧૪ મહા શુદ્ધ ૫ શુક્ર વિજય સૌભાગ્ય-
સૂરિ પાસે સીનોરમાં- દીક્ષાનામ સુવિધિવિજય. સૂરિપદ તેજ વર્ષમાં
ચૈત્ર શુદ્ધ ૯ ગુરૂ સીનોરમાં, ને તેનો ઉત્સવ ત્યાંના છીતા વસનછ તથા
સંધે કર્યો. સ્વર્ગવાસ પાલીમાં સં. ૧૮૬૯

(ઉપર જણાવ્યું તેમ જુદા પટકર વિજય ઉદયસૂરિ થયા. તેમનો
સ્વર્ગવાસ થયા પછી સં. ૧૮૪૯ માં તેમની પણ પાટપર વિજયલક્ષ્મી
સૂરિને સ્થાપી બંને પરંપરાને એક કરી દીધી. વિશેષ હકીકત માટે
જુઓ દીપવિજયછ કૃત સોહમકુલ પટ્ટાવલી રાસ રચ્યા સં. ૧૮૭૩,
કે જેપરથી 'આણુંદસૂર ગચ્છ સંબંધી કંઇક માહિતી' એ નામનો લેખ
જૈન ૧૦-૧-૧૯૧૫ના અંક ૫ ૨૫ થી ૨૮ પ્રકટ થયો છે, 'વિજય
લક્ષ્મીસૂરિ' એ લેખ જૈનયુગ ફાગણ ૧૯૮૨નો અંક ૫. ૨૪૯ થી
૨૫૪, મારી જૈન ઐ. રાસ માળા. તેમની પાદુકાનો લેખ સં. ૧૮૬૮
યુ. ૨. પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૮૪૪ જિ. ૨.

૬૭ વિજયદેવેન્દ્ર.

સુરતના શ્રીમાળી હતા. સૂરિપદ ને વાંદણા મહોત્સવ વડોદરામાં સં. ૧૮૫૭. સ્વ. અમદાવાદમાં સં. ૧૮૬૦ (૧૮૬૧).

૬૮ વિજયમહેન્દ્ર.

ઝોસવાળ દીક્ષા ભિન્નમાલના આમોદમાં જેઠા ગાંધીને ત્યાં સં. ૧૮૨૭, સૂરિપદ ને વાંદણા મહોત્સવ અમદાવાદમાં સં. ૧૮૬૦ (૧૮૬૧), સ્વ. સં. ૧૮૬૩ (દીપવિજયજી પોતાના ઉપરોક્ત રાસમાં સ્વ. ૧૮૬૫ વાજપુરમાં થયો એમ જણાવે છે.)

૬૯ વિજયસૂરીન્દ્ર.

જન્મ ગોઢાણુ દેશના ઝવલા ગામમાં, પિતા હરનાથ, માતા પુરાદે, સૂરિપદ પુનામાં સં. ૧૮૬૫ માગશર. દક્ષિણ-ગૂજરાત-મારવાડમાં વિહાર, અતેક તીર્થોની જત્રાઓ કરી. તેમના રાજ્યમાં સં. ૧૮૭૩માં દીપવિજયજીએ સોહમકુલ રત્ન પદ્માવલી રાસ સુરતમાં રચ્યો.

આ ગચ્છમાં (વિજય) ધનેશ્વરસૂરિનો સ. ૧૮૮૩ નો પ્રતિષ્ઠા લેખ છે ખુ. ૧. ગે. રે. તથા તેના પદ્ધર (વિજય) વિદ્યાનંદનો સ. ૧૯૧૧નો લેખ ગે. રે.

(૨) ઘ તપગચ્છ વિમલ શાખા પદ્માવલી.

વિજયપ્રભસૂરિ-જીઓ મુખ્ય તપગચ્છ પદ્માવલી નં. ૬૧ પૃ. ૭૨૮.

૬૨ જ્ઞાનવિમલ—ભિન્નમાલના વીસા ઝોસવાલ વાસવગોત્રી વાસવ શેઠ પિતા, કનકાવતી માતા, જન્મ સ. ૧૬૯૪, મૂલ નામ નાથુમલ્લ. દીક્ષા ધીરવિમલગણિ (તપગચ્છ નં. ૫૬ના આનંદવિમલસૂરિ-હર્ષવિમલ-જયવિમલ-કીર્તિવિમલ-વિનયવિમલ શિષ્ય) પાસે સ. ૧૭૦૨, દીક્ષાનામ નયવિમલ; પંન્યાસ પદ વિજયપ્રભ સૂરિએ ઘાણેરાવમાં સં.

૧૭૨૭ મહા શુદ્ધિ ૧૦, આચાર્યપદ વિજયપ્રભસૂરિની આગાથી મહિમા-
સાગર સૂરિએ સંડેસરમાં સં. ૧૭૪૮ (૧૭૪૯) ફાગણ સુદિ ૫ ગુરૂ.
૨૬૦ ખંભાતમાં ૮૯ વર્ષની વયે ૧૭૮૨ આસો વદ ૪ ગુરૂ.

તેમના ઉપદેશથી સુરતના શેઠ પ્રેમજી પારેખે શત્રુંજયનો સંઘ
કાઢ્યો હતો. સં. ૧૭૭૭. (જુઓ સુખસાગરકૃત પ્રેમવિલાસ રાસ)
તેમણે અનેક સંસ્કૃત, પ્રાકૃત, ગૂજરાતી કૃતિઓ રચી છે. (જુઓ
પ્રાચીન સ્તવન સ્તવસંગ્રહ પ્ર. શેઠ જમનાભાઈ ભગુભાઈ અમદાવાદ).

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૭૬૪ નાર; ૧૭૫૧-૫૯ યુ. ૧,
૧૭૬૪-૬૫-૮૪ યુ. ૨.

વીરવંશાવલીમાં કહેલું છે કે સં. ૧૭૪૯માં પં. નયવિમલ થકી
સંવિગ્ન મત થયો.

૬૩ સૌભાગ્યસાગર.

૬૪ સુમતિસાગર.

૬૫ વિષ્ણુધવિમલ.—જન્મ સીતપુરના પોરવાડ ગોકલ મહેતાને
ત્યાં, રધ્યા ભાર્યાથી મૂલ નામ લખમીચંદ. દીક્ષા બાલપણે ઋદ્ધિવિમલના
શિષ્ય કીર્તિવિમલ મુનિ પાસે. દીક્ષા નામ લખમીવિમલ. સં. ૧૭૯૮
વૈશાખ શુદ્ધિ ૩ સુમતિસાગર સૂરિએ શખેશ્વરમાં સૂરિપદ આપ્યું. સં.
૧૮૧૪ માગશર વદી ૩ ઔરંગાબાદમાં સ્વર્ગવાસ. તેમણે સમ્યક્ત્વપરીક્ષા
અંથપર ગૂજરાતીમાં બાલાવબોધ રચ્યો છે. [જુઓ વિષ્ણુધવિમલસૂરિ
રાસ-જૈન ઐં ગૂર્જર કાવ્ય સંચય] તેમણે સં. ૧૭૮૦ વિજયાદશ-
મીને દિને ગૂજરાતીમાં વીશી (૨૦ વિહરમાન જિન સ્તવન) રચ્યેલ છે.

૬૬ મહિમાવિમલ.

મં. ૧૮૧૩ ફાગણ સુદિ ૫ વિષ્ણુધવિમલસૂરિએ સૂરિપદ ઔરંગા-
બાદમાં આપ્યું. [જુઓ ઉપરોક્ત સમ્યક્ત્વપરીક્ષા બાલાવબોધની પ્રશસ્તિ.]

(૨) હ તપગચ્છ સાગર શાખા પદ્માવલી.

વિજયસેન—(જુઓ મુખ્ય તપગચ્છ પદ્માવલી નં. ૫૯ પૃ. ૭૨૬).

૬૦ રાજસાગર.

ગૂર્જર દેશના સિહપુર (વડનગર પાસેનું શીપુર) ગામમાં ઓસ-
વાલ દેવીદાસ પિતા, કોડાં (કોડમદે) માતા. મૂળ નામ મેધજી, જન્મ
સં. ૧૬૩૭, દીક્ષા પ્રસિદ્ધ ધર્મસાગરના શિષ્ય લખિધસાગર પાસે લીધી;
દીક્ષા નામ સુકિતસાગર, પંડિતપદ મળ્યું સં. ૧૬૬૫ નાડલાઇમાં, ઉપા-
ધ્યાય પદ સં. ૧૭૬૯, સૂરિપદ વિજયદેવસૂરિથી આપનામાં આગ્યું
રાજનગરમાં સં. ૧૬૮૬ જ્યેષ્ઠ માસમાં, તેનો ઉત્સવ વર્ધમાનના પુત્ર
વસ્તુપાલે કર્યો હતો. પ્રસિદ્ધ શાંતિદાસ શેકે આમ. ખાસ ભાગ લીધો
હતો, તેમણે આ સૂરિની સહાયથી સગરગચ્છ કાઢ્યો અને તેમણે આ
સૂરિના ઉપદેશથી ૧૧ લાખ રૂ. ધર્મ કાર્યમાં ખર્ચ્યા હતા. શાંતિદાસ સ્વર્ગસ્થ
સં. ૧૭૧૫. સૂરિનો સ્વં સં. ૧૭૨૧ ભાદ્રપદ શુદ્ધ ૬ અમદાવાદમાં.
[જુઓ મારી જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા ભા. ૧, અને જૈન ઐતિ-
હાસિક ગૂર્જર કાવ્ય સંચય.]

લખિધસાગરનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૬૬૧, ૧૬૬૫—૬૬ જિં ૨.

આના રાજ્યમાં અને વૃદ્ધિસાગરસૂરિના યૌવરાજ્યમાં સં. ૧૭૦૭
માં શાંતિસાગર (ધર્મસાગર ઉ.—શ્રુતસાગર શિ.) વાચકે કંપકૌમુદી રચી.

૬૧ વૃદ્ધિસાગર.

ગૂજરાતના ચાણુસમામાં શ્રીમાલી શા. ભીમજી પિતા, ગમતાદે
માતા. જન્મ સં. ૧૬૪૦ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૧ રવિ. મૂલ નામ હરજી, દીક્ષા
ખભાતમાં પાટણના રૂપજી દોરીએ કરેલા ઉત્સવપૂર્વક સં. ૧૬૮૯,
દીક્ષાનામ હર્ષસાગર, આચાર્ય પદ અમદાવાદમાં શાહ શ્રીપાલના પુત્ર
વાધજીએ કરેલા ઉત્સવપૂર્વક રાજસાગર સૂરિએ આપ્યું સં. ૧૬૯૮
પૌષ સુદિ ૧૫, સૂરિનામ વૃદ્ધિસાગર, લાગ વંદના મહોત્સવ સં. ૧૭૦૭
વૈશાખ સુદ ૭. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૪૭ આસો સુદિ ૩ અમદાવાદમાં ૬૭
વર્ષની વયે (જુઓ વૃદ્ધિસાગર રાસ ઐં રાસ સંગ્રહ ભાગ ૩).

તેમના રાજ્યમાં અમૃતસાગરે (ત. ધર્મસાગર ઉ.—શ્રુતસાગર—
શાંતિસાગર શિં) સર્વજ્ઞશતક પર ગૂં બાલાવબોધ (લીં. બં.) રચ્યો.

૬૨ લક્ષ્મીસાગર.

મારવાડના સિવાણચી ગામ વાસી હાજડ ગોત્રના ઓસવાલ વણિક
હેમરાજ પિતા, રામબાઈ માતા, ખંભાતમાં જન્મ સં. ૧૭૨૮ ચૈત્ર
સુદિ ૫, મૂલ નામ ધનજી. દીક્ષા વડોદરામાં વૃદ્ધિસાગરસૂરિ પાસે સં.
૧૭૩૬ વૈશાખ શુદિ ૩, દીક્ષા નામ નિધિસાગર, સૂરિપદ અમદાવાદમાં
શાંતિદાસ શેઠના પુત્ર લખમીચંદ શેઠના ઉત્સવપૂર્વક સં. ૧૭૪૫ વૈશાખ
વદ ૨. સૂરિનામ લક્ષ્મીસાગર, ૨૧૦ સુરતમાં સં. ૧૭૮૮ આશો વદ
૭. (જુઓ મારી જૈન ઐં રાસમાળા ભા. ૧ નિવેદન પૃ. ૨૦-૨૧).

૬૩ કલ્યાણસાગર.

મારવાડના શ્રીપુર ગામના વાસી ઓસવાલ સોલંકી ગોત્રના સા.
સામલજી પિતા, સૌભાગ્યદે માતા. દીક્ષા અમદાવાદમાં લક્ષ્મીસાગરસૂરિ
પાસે બાલવયમાં સં. ૧૭૫૨ વૈ. શુ. ૧૦ ગુરૂ. દીક્ષાનામ પ્રમોદસાગર,
પદિત પદ પછી ઉપાધ્યાય પદ સૂરતમાં, આચાર્યપદ સં. ૧૭૮૮ વિ-
જયાદશમી ગુરૂ સૂરતમાં, ૨૧૦ સં. ૧૮૧૧ જ્યેષ્ઠ વદ ૨ સૂરતમાં. ૬૭
વર્ષની વયે [જુઓ કલ્યાણસાગરસૂરિ રાસ. જૈન ઐં ગૂ. કાવ્ય સંચય].

૬૪ પુણ્યસાગર.

સૂરિપદ અમદાવાદમાં કલ્યાણસાગરસૂરિના હાથે સં. ૧૮૦૮ વિજ-
યાદશમી ગુરૂ. તેમના ઉપદેશથી રાધનપુરમાં શાંતિનાથ મંદિર થયું તે
લા તેમણે સં. ૧૮૩૮માં મૂર્તિઓ તેમજ ગુરૂપાદુકા પ્રતિષ્ઠિત—સ્થાપિત
કરી. જુઓ જિનવિજયજીકૃત પ્રાચીન લેખ સંગ્રહ ભા. ૨ લેખ
નં. ૪૬૦.

૬૫ ઉદયસાગર. પ્રતિષ્ઠા લે. સં. ૧૮૪૫ યુ. ૧.

૬૬ આણંદસાગર.

૬૭ શાંતિસાગર —પ્રતિષ્ઠાલેખ ૧૮૯૨-૯૩-યુ. ૧; સં.
૧૯૦૫ ના ૨; સં. ૧૮૮૬-૮૮-૯૩-૧૯૦૫ ગે. ૨.

(૨) ચ નાગપુરીય તપાગચ્છની પટ્ટાવલી.

[આ પટ્ટાવલિ મુખ્યપણે અમદાવાદના જૈનયુવક મંડળ (કાર્યાલય અને લાયબ્રેરી) તરફથી પ્રસિદ્ધ થએલ આચાર્ય શ્રી બ્રાહ્મચર્યસૂરિ અંથમાલા નં. ૧. તરીકેના શ્રીમન્નાગપુરીય તપાગચ્છની પટ્ટાવલીમાંથી ઉતારેલ છે.]

તપાગચ્છની મૂલ પટ્ટાવલિમાં મુનિચંદ્રસૂરિ (નં. ૪૦) થયા તેના શિષ્ય વાદિદેવસૂરિ થયા, તેમના સમયમાં એટલે વિ. સં. ૧૧૭૪ (કચ્છિત્ ૧૧૭૭) માં નાગપુરીય તપા એ નામ પડ્યું. તે એવી રીતે કે તેમના શિષ્ય પદ્મપ્રભ સૂરિએ ગુરૂની આજ્ઞાથી વિચરતાં નાગોર નગરમાં સં. ૧૧૭૭ માં આપીને ઉચ્ચ તપ કર્યો અને ઉપદેશથી રાણાને જૈનધર્મી કર્યો તેથી તે રાણાએ ‘નાગપુરીય તપા શ્રી પદ્મપ્રભસૂરિ’ એ નામ આપ્યું. વાદિદેવ સૂરિએ યોવીસને આચાર્ય-પદે સ્થાપ્યા હતા તેમનાં નામઃ—પદ્મપ્રભ, મહેન્દ્ર (આવશ્યક સમતિ ટીકાના કર્તા), રત્નપ્રભ (રત્નાવતારિકા ટીકા ને ઉપદેશમાલા ટીકાના કર્તા), મનોરમ, ભદ્રેશ્વર, માનતુંગ, શાન્તિ, વર્ધમાન, ચંદ્રપ્રભ, જયપ્રભ, પૂર્ણભદ્ર, પરમાનંદ, દેવેન્દ્ર, પૂર્ણદેવ, યશોભદ્ર, વજ્રસેન, પ્રસન્નચંદ્ર, કુમુદ, પદ્મદેવ, માનદેવ, ષેણુ, હરિષેણુ, અને સોમ (વૃત્તરત્નાકર ટીકાના કર્તા). વાદિ દેવમૂરિના જન્માદિ વર્ષ મૂળ પટ્ટાવલિમાં આપેલ છે. તેમનું દીક્ષા નામ રામચંદ્ર હતું અને કહેવાય છે કે ૩૫ હજાર ધરને જૈન બનાવ્યા હતા. તેમણે નાગપુરના રાજા આલ્હાદનને પ્રતિ-બોધ્યો જેથી એ આચાર્ય ઉપર પૂર્ણ શ્રદ્ધા થઈ હતી.

૪૧ *વાદિ દેવસૂરિ.

* આજ ગચ્છના ચંદ્રકીર્તિ સૂરિ છંદઃકોશ પરની પોતાની વૃત્તિની પ્રશસ્તિમાં જણાવે છે કે—

વર્ષે: ચતુ: સપ્તતિ યુક્તરુદ્ર રાતૈ ૧૧૭૪ રતીતૈરથ વિક્રમાર્કાત્ ।

વાદિન્દ્રમુખ્યો ગુરુ દેવસૂરિ: સૂરીશ્ચતુર્વિંશતિમભ્યર્ષિચત્ ॥

તેષાં ચ યો લીપકશાસ્ત્રકર્તા પદ્મપ્રભ: સૂરિવરો વમ્ભૂવ ।

યદિય શાસ્ત્રા પ્રથિતા ક્રમેણ ક્ષ્યાતા ક્ષિતૌ નાગપુરી તપેતિ ॥

તેમના સમયમાં શ્રીહેમચંદ્રાચાર્યના ગુરુ દેવચંદ્રસૂરિ સ્વર્ગસ્થ થયા સં. ૧૧૬૭. એવામાં અનેક ગ્રંથના રચનાર નંદીસૂત્ર ટીકા વગેરેના કતો મલયાગરિસૂરિ સ્વર્ગે ગયા. કુમારપાલ મંત્રી ઉદયનસુત વાગ્મદે શત્રુંગ્ય પર ‘બાહુવસહી’—એ નામનાં દેરાં ત્રણ કરોડના ખર્ચે કરાવ્યાં. આ વાગ્મદે મંત્રી બહુ વિદ્વાન્ હતા. તેણે કાવ્યાનુશાસન રચેલ છે.

૪૨ + પદ્મપ્રભ—સં. ૧૧૯૪ આચાર્યપદ. ભુવનદીપક નામનો જ્યોતિષનો ગ્રંથ સં. ૧૨૨૧ માં રચ્યો; ૧૫૦૦ રજપૂતોને પ્રતિબોધ્યા. તેમના ગુરુભાઈ રત્નપ્રભસૂરિએ ઉપદેશમાલા પર દોષદ્રી વૃત્તિ, અને પ્રભાણુનયતત્વાલોકાલંકાર પર રત્નાવતારિકા વૃત્તિ, નેમિનાથ ચરિત્ર પ્રાકૃત વગેરે ગ્રંથો રચ્યા. પદ્મપ્રભનો સ્વર્ગવાસ સં. ૧૨૪૦.

૪૩ પ્રસન્ન (પ્રમ) ચંદ્ર—આચાર્યપદ સં. ૧૨૩૬. તેમણે ૫૦૦ ઘર મોઢ માહેશ્વરીનાં, જૈન કર્યાં. સં. ૧૨૮૬માં સ્વર્ગસ્થ.

૪૪ ગુણસમુદ્ર—આચાર્યપદ પાટણમાં. ૨૫૦ સં. ૧૩૦૧.

૪૫ જયશેખર—આચાર્યપદ નાગોરમાં સં. ૧૩૦૧. ૧૨ ગામ પ્રતિબોધ્યા.

પદ્મપ્રભસૂરિના ભુવનદીપકપર વૃત્તિ વિપ્રુધચંદ્રસૂરિ શિ૦ સિંહતિ-લક સૂરિએ સં. ૧૩૨૬ માં રચી; વળી તેમણે વર્ધમાન વિદ્યાકલ્પ રચ્યો.

૪૬ વજ્રસેન—સં. ૧૩૪૨ માં સારંગ લૂપતિએ તે વર્ષમાં ‘દેશના જળધર’ એ મિત્ર આપ્યું. તેજ વર્ષમાં આચાર્યપદ (કવચિત્ સં. ૧૩૫૪). લોઢાગોત્રીય એક હજાર ઘર જૈન કર્યાં. સિંહડ મંત્રીને પ્રતિ-બોધ્યો તેથી અલ્લાઉદ્દીનની શ્રદ્ધા થઈ રણુગામમાં કેટલીક સનંદો મળી. તેમણે લઘુ ત્રિપાઠી શલાકા પુરૂષચરિત્ર, તથા ગુરુગુણ પદ્મનિશિકા રચેલ છે. આવશ્યક સમતિની ટીકા રચવામાં મહેશ્વરસૂરિને સહાય કરી હતી. એમના શિષ્ય હરિમુનિએ કર્પૂર પ્રકર, નેમિનાથચરિત્ર વગેરે ગ્રંથો રચ્યા છે. સં. ૧૩૮૩ માં સ્વર્ગસ્થ.

૪૭ હેમતિલક—આચાર્ય પદે સં. ૧૩૮૨. સં. ૧૩૯૯. સુધી વિધમાન. તેમણે બાટી રાગને તેમજ દુલચીરાયને ઉપદેશી જૈનધર્મ-રક્ત કર્યા હતા.

૪૮ રત્નશેખર—જન્મ સં. ૧૩૭૨, દીક્ષા સં. ૧૩૮૫, ૧૩૯૯ (યા ૧૪૦૦)માં ખીલાડા નગરે આચાર્યપદ. ‘મિથ્યાંધકાર નભોમણિ’ નામનું ખિરદ દતું. એક હજાર ધર જૈન કર્યાં. સ. ૧૪૦૭ માં દિલ્લીની ગાદીપર ફિરોજશાહ તખલખ ગાદશાહને પ્રતિબોધ્યો. તેમના રચેલા ગ્રંથોઃ—ગુણરચાનક ક્રમારોહ સ્વોપગ્નવૃત્તિ, લઘુક્ષેત્ર સમાસ સ્વોપગ્નવૃત્તિ, ગુરુ ગુણપટ્ટત્રિશિકા વૃત્તિ, શ્રીપાલચરિત્ર પ્રાકૃત, સંબોધસિત્તરી સદીક, હંદઃકોશ, સિદ્ધયત્ર ચક્રોદ્ધાર, વગેરે. આ મૂળ તપગચ્છના મુનિસુંદર સૂરિના પદ્ધર રત્નશેખર સૂરિ (સં. ૧૫૦૨ થી ૧૫૧૭ સુધીમાં રચેલા)થી ભિન્ન જાણવા.

આ નાગોરી રત્નશેખરસૂરિનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૪૨૨ ના. ૨.

૪૯ હેમચંદ્ર—પોતાના ઉપરોક્ત ગુરૂના શ્રીપાલચરિત (આદિ) ગ્રંથનો પ્રથમાદર્શ સં. ૧૪૨૮ માં લખ્યો.

૫૦ પૂર્ણચંદ્ર—હિંગડગોત્રીય, આચાર્યપદ સં. ૧૪૩૦ (ખીજે ૧૪૨૪).

૫૧ હેમહંસ—ખંડેવાલજાતીય (તથા અત્રણુ શાખા હિંગણુ ગોત્રીય) જન્મ સં. ૧૪૩૧, દીક્ષા સં. ૧૪૩૯, આચાર્યપદ સં. ૧૪૫૩ તેમણે કલ્પાંતરવાચના વગેરે ગ્રંથ લખ્યા.

તેમના એક શિષ્ય રત્નસાગરને સૂરિપદ આપ્યું. તે રત્નાકરસૂરિ તરીકે પ્રસિદ્ધ થયા. તેમણે રત્નાકર પંચવિંશતિ રચી (?)

હેમહંસસૂરિના પ્રતિષ્ઠાલેખો મળે છે તે સં. ૧૪૮૫-૯૦-૧૫૦૭ ના. ૧, સં. ૧૪૫૩-૬૬-૭૫-૮૦-૯૬-૯૮-૧૫૦૧-૦૪-૧૦-૧૧-૧૩ ના. ૨;

હેમહંસસૂરિની પદ્દે હેમસમુદ્રસૂરિ થયા કે જેના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૧૭-૧૫૨૧ મળે છે ના. ૧; અને હેમસમુદ્રની પાટે હેમરત્નસૂરિ

થયેલા કે જેનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૩૭ ના. ૨ મળે છે; અને જેના રાજ્યમાં ક્ષમાસમુદ્દે સં. ૧૫૩૨ માં લખેલ પ્રત સુનીજના ભં. નયાધાટ કાશીમાં છે.

૫૨ લક્ષ્મીનિવાસ—આચાર્યપદ સં. ૧૪૭૦ માં વિદ્યમાન.

૫૩ પુણ્યરત્ન—આચાર્યપદ સં. ૧૪૯૯ માં વિદ્યમાન.

૫૪ સાધુરત્ન—સધવી ગોત્રીય સં. ૧૫૩૭ આચાર્યપદ. સ્વ. સં. ૧૫૬૫. આ સમયમાં આ નાગોરી ગચ્છમાં સોમરત્નસૂરિ પણ હતા એમ તેમના સં. ૧૫૪૫ અને સં. ૧૫૭૯ ના. ૧ ના પ્રતિષ્ઠાલેખ પરથી જણાય છે.

૫૫ પાર્શ્વચંદ્ર—હમીરપુરવાસી પ્રાગવશ વેલ્લગશાહ પિતા, વિમલાદે માતા. જન્મ સં. ૧૫૩૭, દીક્ષા સં. ૧૫૪૬, ઉપાધ્યાય પદ સં. ૧૫૫૪, આચાર્યપદ સં ૧૫૬૫; યુગપ્રધાનપદ સં. ૧૫૯૯, સ્વર્ગગમન સં. ૧૬૧૨ માગસરશુદ્ધિ ૩ જ્યેષ્ઠપુર. અનેક ગૂર્જરભાષામાં ગદ્યપદ કૃતિઓ રચી. તેમના એક શિષ્ય વિજયદેવ સૂરિ હતા કે જેના શિષ્ય અક્ષરિ (વિજયદેવ સૂરિ) થયા કે જેમણે દશાશ્રુત 'સ્કંધ સૂત્રવૃત્તિ, જંબૂદ્વીપ પત્રાતિ વૃત્તિ, પાખી સૂત્રવૃત્તિ વગેરે રચેલ છે. વળી તેમના સંધ્યાકામાં રાજરત્નસૂરિ, ને તેમના શિષ્ય ચંદ્રકીર્તિસૂરિ, વગેરે હતા.

આ પાર્શ્વચંદ્રથી પાર્શ્વચંદ્ર (પાયચંદ) ગચ્છશાખા નીકળી.

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૭૭ ના. ૨;

૫૬ સમરચંદ્ર—સિદ્ધપુર પાટણ (અણહિલપુર પાટણ) વાસી શ્રીમાલી પિતા ભીમાશાહ, માતા વાલાદે. જન્મ સં. ૧૫૬૦ માગસર શુદ્ધિ ૧૧, દીક્ષા સં. ૧૫૭૫ માગસર સુદ ૫, ઉપાધ્યાય પદ સં. ૧૫૯૯, સૂરિપદ સં. ૧૬૦૪, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૬૨૬ જેઠ વદી ૧ ખંભાતમાં.

તેમના સમુદાયમાં વિનયકીર્તિસૂરિ, માનકીર્તિસૂરિ (જય(રાજ)શેખર-સોમરત્ન-રાજરત્ન-ચંદ્રકીર્તિ શિ.), હર્ષકીર્તિસૂરિ (ચંદ્રકીર્તિ શિ.)

વગેરે વિચરતા હતા. હર્ષકીર્તિએ સારસ્વતની દીકા, મિંદરપ્રકરણ વૃત્તિ, કલ્યાણમંદિર સ્તોત્ર વૃત્તિ સં. ૧૬૬૮, બૃહત્શાંતિ વૃત્તિ સં. ૧૬૫૫, અનિટ્કારિકા વિવરણ સં. ૧૬૬૩, ધાતુપાઠ તરંગિણિ-ધાતુપાઠ વિવરણ, શારદી નામ માળા, શ્રુતબોધ વૃત્તિ, યોગચિંતામણિ (વૈદ્યક), વૈદ્યક સારોદ્ધાર (વૈદ્યક) રચેલા છે.

વળી આનંદમેરૂ શિષ્ય પદ્મમેરૂ સૂરિના શિષ્ય પદ્મસુંદર ગણિ થયા તેમણે રાયમદ્લાબ્યુદય મહાકાવ્ય, સં. ૧૬૧૫, પાર્શ્વનાથ મહાકાવ્ય સં. ૧૬૨૬, જંપુસ્વામિચરિત્ર (પ્રાકૃત), પ્રમાણસુંદર ન્યાય ગ્રંથ, પદાર્થચિંતામણિ, શબ્દાર્ણવ, સુંદરપ્રકાશ, જ્ઞાનચંદ્રોદય નાટક, આદિ રચેલ છે. અકબરની સમામાં નેઓ પ્રસિદ્ધ થયા છે; વિદ્યમાન સં. ૧૬૧૨ થી ૧૬૩૫ સુધીમાં. તેમનો ગ્રંથભંડાર તેમની હયાતીઆદ દરબારમાં ગયેલો તે અકબર બાદશાહે હીરવિજય સૂરિને આપવા માંગ્યો, તે તેમણે ન રાખ્યો એટલે આગરામાં ને પુસ્તકભંડાર ખોલવામાં આવ્યો [પ્રમાણસુંદર આ પદ્મસુંદરે સં. ૧૭૭૨ (કરામિ જલધોંદુ વર્ષે, રચ્યો નં. ૭૨ પ્ર. કા. વડો. તે ઉપરોક્ત અકબરની વાત આદિ કેમ ધટે? એ પ્રશ્ન થાય છે.)

૫૭ રાજચંદ્ર—જંપુગામે શ્રીમાલી દોશી ભાવડ (જવડ) પિતા, કમલાદે માતા, જન્મ સં. ૧૬૦૬ ભાદરવા વદિ ૧, દીક્ષા સં. ૧૬૨૫ (૧૬૨૬), આચાર્યપદ સં. ૧૬૨૬ વૈશાખ સુદિ ૯ ખંભાતમાં, સ્વર્ણવાસ સં. ૧૬૬૯ જેઠસુદ ૬ ખંભાતમાં. આ આચાર્યે સંયારો શાસ્ત્રોક્ત રીતે કર્યો હતો.

તેમની સં. ૧૬૫૦ માં લખેલી પ્રત વઢવાણના વિજયકેસરસૂરિના ભંડારમાં છે. તેમના રાજ્યમાં મેઘરાજે (શ્રવણ શિ.) ગૂ. માં સાધુ સમાચારી સં. ૧૬૬૯ માં રચી. (વૃદ્ધિચંદ્ર ભં. ભાવનગર.)

૫૮ વિમલચંદ્ર—રાજનગરના શ્રીમાલી સંઘવી રાજપાલ પિતા, સુખમાદે માતા, દીક્ષા સં. ૧૬૫૬ વૈશાખ શુદ્ધ ૬, આચાર્યપદ સં.

૭૬૨ ૨ ચ નાગપુરીય તપાગચ્છની પદ્માવલી.

૧૬૬૯ વૈશાખ સુદિ ખંભાતમાં, સ્વર્ગ. સં. ૧૬૭૪ આસો સુદ.
૧૩ રાજનગરે.

તેમના ગુરુભાઈ રતનચંદ્રના શિષ્ય વચ્છરાજે શાંતિનાથ ચરિત્ર
સરકૃતમાં, સમ્યક્ત્વકૌમુદી રાસ આદિ રચેલ છે. આ સમયમાં
ઉચ્ચતપધારી પુંજ ઋષિ થયા.

૫૯ જયચંદ્ર—વીકાનેરના રાકગોત્રીય ઓશવાલ જેતાશાહ પિતા,
જેતલદે માતા. દીક્ષા વીકાનેરમાં સં. ૧૬૬૧ મહાસુદિ ૫, આચાર્યપદ
સં. ૧૬૭૪ આસો સુદિ ૧૩ ખંભાતમાં (વા શ્રીરાજનગરમાં). સ્વર્ગવાસ
સં. ૧૬૯૯ અપાડ સુદિ ૧૫.

માનકીતિસૂરિ શિષ્ય અમરકીતિસૂરિએ સંપ્રોધસિત્તરીપર દીકા રચી.
અને સ. ૧૬૭૭ માં સૌંદર્યલહરી સદીકની પ્રત લખી.

૬૦ પદ્મચંદ્ર—રાજનગર શ્રીમાલી સંઘવી શિવજી પિતા, સુરિમાદે
(સુરમદે) માતા, જન્મ સં. ૧૬૮૨ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫, દીક્ષા સં. ૧૬૯૮
ફાગણ સુદ ૩, આચાર્યપદ સં. ૧૬૯૯ આસાડ સુદિ ૧૫ (વૈશાખ
સુદિ ૩) રાજનગરમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૪૪ આસો વદિ ૧૦ વીરમગામ.

૬૧ મુનિચંદ્ર—જેધપુરના સોનિગોત્રે ઓશવાલ શાહ ધનરાજ
પિતા, ધારલદે માતા, જન્મ સં. ૧૬૯૩ જેઠ સુદ ૭, દીક્ષા સં.
૧૭૦૭ માગસર સુદ ૫ આગામાં, આચાર્યપદ સં. ૧૭૨૨ અસાડ
સુદ ૧૦ ખંભાતમાં (ગચ્છ પ્રબંધમાં સં. ૧૭૩૭), ભટ્ટારક પદ સં.
૧૭૪૪ વીકાનેરમાં, સ્વર્ગ. સં. ૧૭૫૦ આસોવદ ૧૦ વીરમગામમાં.

[સં. ૧૭૨૮ માં આ આચાર્યના શિષ્ય પં. ગોવિંદજી તત્
શિષ્ય ત્રીકમજીએ અંતગડ સૂત્રની પ્રત લખી. રો. એ. સો. મુંબઈ
પાસેની.]

૬૨ નેમિચંદ્ર—રતનપુર (સુરપુર) ના નાહાડ ગોત્રીય ઓશવાલ
શાહ ભારમલ પિતા, ભક્તાદે માતા, જન્મ સં ૧૭૩૧ ચૈત્ર વદિ ૫.
દીક્ષા સં. ૧૭૪૦ વૈશાખ શુદિ ૩ વીકાનેરમાં, આચાર્યપદ સં. ૧૭૫૦

ભાદરવા સુદિ ૧૫ વીરમગામમાં, ભદ્રારક પદ સં. ૧૭૫૦ આસો વદી ૧૧, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૬૭ વૈશાખ વદિ ૫ વીકાનેરમાં.

૬૩ કનકચંદ્ર—વીકાનેર (દહીરવાસ) ના મુણોત ગોત્રીય શા માધ-
દાસ પિતા, મહિમાદે માતા. જન્મ સં. ૧૭૪૬ આવળુ સુદિ ૩, દીક્ષા સં. ૧૭૫૭ મહા સુદિ ૫, આચાર્યપદ સં. ૧૭૮૬ મહાશુદિ ૧૩ વીકાનેરમાં,
ભદ્રારક પદ સં. ૧૭૬૭ આષાઠ સુદ ૨ વીકાનેરમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૧૦ મહાવદ ૯ વીકાનેરમાં.

૬૪ શિવચંદ્ર—માંડલના શ્રીમાલી ગાંધી શા દીપચંદ પિતા, ધન-
બાઈ માતા, જન્મ સં. ૧૭૫૬ કાર્તિક સુદ ૬, દીક્ષા સં. ૧૭૭૪ અસાડ
શુદ ૨, આચાર્યપદ સં. ૧૮૧૦ મહાવદ ૬ વીકાનેર, ત્યાંજ ભદ્રારકપદ
સં. ૧૮૧૧ મહાસુદ ૫, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૨૩ પ્રથમ ચૈત્ર સુદ ૯ વડુ ગામે.

૬૫ ભાનુચંદ્ર—કરમાવાસના ઓસવાલ ભણુશાહી શા પ્રેમરાજ
પિતા, પ્રેમાદે માતા, જન્મ સં. ૧૮૦૩, દીક્ષા સં. ૧૮૧૫ વૈશાખ
સુદ ૭ વીકાનેર, આચાર્યપદ સં. ૧૮૨૩ પ્રથમ ચૈત્ર સુદ ૯ વડુ
ગામમાં, ભદ્રારક પદ તેજ વર્ષમાં બીજા ચૈત્ર સુદ ૫ સોમ; સ્વર્ગવાસ
સં. ૧૮૩૭ કાર્તિક વદ ૯ વીરમગામમાં.

૬૬ વિવેકચંદ્ર—જલોરના ઓસવાલ સંઘવી શા મૂળચંદ પિતા,
મહિમાદે માતા, જન્મ સં. ૧૮૦૯ સં. ૧૮૨૦ નાગોરમાં, આચાર્યપદ
સં. ૧૮૩૭ આસો સુદ ૨ વીરમગામ, ભદ્રારક પદ સં. ૧૮૩૭ મહા
સુદી ૫ વીરમગામ, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૫૪ આવળુ વદિ ૧૩ ઉજ્જૈણીમાં.

૬૭ હર્ષચંદ્ર—વીકાનેરના ઓસવાલ છાજેડ ગોત્રના પિતા શા.
ગિરધર, માતા ગોરમદે. જન્મ સં. ૧૮૩૫ આવળુ વદ, દીક્ષા સં.
૧૮૪૯ વૈશાખ સુદ ૩ ખંભાત, આચાર્યપદ સં. ૧૮૫૪ આવળુ વદ
૯ ઉજ્જૈણીમાં, ભદ્રારકપદ સં. ૧૮૫૪ માગસર વદ ૫ ઉજ્જૈણીમાં,
સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૮૩ કાર્તિક વદ ૧૦ વીકાનેર. તેમણે સિદ્ધાન્ત-
રત્નિકા વ્યાકરણ જ્યોતિષ જાતક ગ્રંથ વગેરે રચ્યા. એમના ઉપદેશથી

ઉદ્દેપુર વાસી પઠવા જોરાવરમલ્લજીએ ૨૫ લાખ ખર્ચા શત્રુંજયનો સંઘ કાઢ્યો.

૬૮ હર્ષચંદ્ર—જંગાલના સાધાસર (સાધાસણ) ગામના ઓસવાલ સંઘવી ગોત્રીય શગતા શાહ પિતા, વખતાદે માતા. દીક્ષા સં. ૧૮૮૧ મહા શુદ્ધ ૧૩, આચાર્યપદ સં. ૧૮૮૩ કારતક વદિ ૭ વીકાનેરમાં— તેજ વર્ષમાં ભટ્ટારક પદ મહા શુદ્ધ ૫, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૯૧૩ ફાગણ વદ ૧૩ શખેશ્વરમાં. સં. ૧૯૦૮ નો પ્રતિષ્ઠાએષ્ઠ ગે. રે.

તેમના ઉપદેશથી મુશિંદાઆદ વાળા પ્રતાપસિંહ આયુએ સં. ૧૯૦૪ માં કેશરીઆજીનો સંઘ કાઢ્યો આના શિષ્ય કુશલચંદ્ર ગણિ (કચ્છ કોડાય વીણા ઓસવાળ જેતસિહના ભીમઆપથી પુત્ર જન્મસં. ૧૮૮૭, દીક્ષા સં. ૧૯૦૭ માગશર શુદ્ધ ૨, સ્વ. ૧૯૭૦ ભાદરવા શુદ્ધ ૧૦ કચ્છ કોડાયમાં) થયા.

૬૯ હેમચંદ્ર—કચ્છ કોડાયના ઓસવાળ જ્ઞાતિ શાહ ડુંગરશી પિતા, દીક્ષા સં. ૧૯૧૪ વૈશાખ શુદ્ધ ૩, આચાર્યપદ સં. ૧૯૧૫ વીકાનેરમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૯૬૭ ચૈત્ર વદી ૭ વીકાનેરમાં.

૭૦ ભ્રાતૃચંદ્ર—જન્મ વાંકડીયા વડગામ (મરૂધર દેશમાં) બ્રાહ્મણ ઔદિચ્ય દાનમલ્લજી પિતા, વિજયા માતા, જન્મ સં. ૧૯૨૦, દીક્ષા સં. ૧૯૩૫ ફાગણ સુદ ૨ વીરમગામમાં, આચાર્યપદ સં. ૧૯૬૭ વૈશાખ સુદ ૧૩ શિવગંજમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૯૭૨ ના વૈશાખ વદ ૮ યુધ્ધ રાજનગર—અમદાવાદમાં.

૭૧ દેવચંદ્ર—હાલ વિદ્યમાન છે. કે જેમણે સં. ૧૯૮૨ માં મુંબઈમાં ભરાયેલી યતિપરિષદમાં પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું.

[આ પટ્ટાવલીની હકીકત મુખ્યત્વે કરી ગચ્છપ્રબંધમાં છપાયેલ તે પટ્ટાવલિ પૃ. ૧૭૨ થી ૧૮૯, તથા શ્રીમન્નાગપુરીય તપાગચ્છની— પ્ર૦ જૈન યુવકમંડળ અમદાવાદ એ બંને પરથી ટૂંક સાર રૂપે સમન્વય કરી લીધી છે.]

૩ વિધિપક્ષ ગચ્છ-અંચલ ગચ્છની પટ્ટાવલી.

ઉદ્યોતનસૂરિ.

૩૬. સર્વદેવ.

૩૭. પદ્મદેવ.—શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથની યાત્રાએ આવતાં ત્યાં સાંખ્ય દર્શનીઓને વાદમાં જીતવાથી તેમનું બીજું નામ સાંખ્યસૂરિ પડ્યું, અને શંખેશ્વરમાં એ વાત બની તેથી શંખેશ્વર ગચ્છની સ્થાપના થઇ.

૩૮ ઉદયપ્રભ.

૩૯ પ્રભાનંદ.

નાણુક ગામમાં ત્યાંના આવકોએ ધણાં નાણાં ખર્ચી મહોત્સવ પૂર્વક તેમનો નગર પ્રવેશ કરાવ્યો. નાણુક ગામ પરથી યા ધણું નાણું ખર્ચ્યું તેથી નાણુક ગચ્છની સ્થાપના થઇ.

+૪૦ ધર્મચંદ્ર

૪૧ સુવિનયચંદ્ર

૪૨ ગુણસમુદ્ર

૪૩ વિજયપ્રભ

૪૪ નરચંદ્ર

૪૫ વીરચંદ્ર

૪૬ જયસિંહ

+૪૭ આર્યરક્ષિત

ભાંડારકર રીપોર્ટ ૧૮૮૩-૮૪ પૃ. ૩૨૧ માં નીચેની પરપરા આપે છે:—ઉદ્યોતન, સર્વદેવ, પદ્મદેવ, ઉદયપ્રભ, પ્રભાનંદ, ધર્મચંદ્ર, સુમનચંદ્ર, ગુણચંદ્ર, વિજયપ્રભ, નરચંદ્ર, વીરચંદ્ર, મુનિતિલક, જયસિંહ, આર્યરક્ષિત.

મેરુતુગની પ્રગંધ ચિતામણીની પ્રસ્તાવનામાં પૃ. ૧૦ એમ છે કે—ઉદ્યોતન, સર્વદેવ, (ધનપાલ વિ. ૧૦૨૯) પદ્મદેવ, ઉદયપ્રભ, નરચંદ્ર, શ્રીગુણસૂરિ, વિજયપ્રભ, નરચંદ્ર, વીરચંદ્ર, આર્યરક્ષિત.

આત્મારામજીના વંશવૃક્ષમાં એમ છે કે:—સર્વદેવસૂરિના સમયમા આઠ શાખા થઇ—સર્વદેવ, પદ્મદેવ, ઉદયપ્રભ, પ્રભાનંદ, ધર્મચંદ્ર, શ્રીવિનયચંદ્ર, ગુણસમુદ્ર, વિજયપ્રભ, જયસિંહ, નરચંદ્ર, વિજયચંદ્ર, આર્યરક્ષિત.

+આર્યરક્ષિત-દંત્રાણુ ગામમાં પ્રાગ્વાટ વણિક નામે કોણ પિતા, જન્મ સં. ૧૧૩૬ મુલનામ ગોદુ, દીક્ષા સં. ૧૧૪૬ (મેરુતુંગના પ્રઅંધચિંતામણી ની અમદાવાદ આવૃત્તિની પ્રસ્તાવનામાં સં. ૧૧૪૧, શતપદી સમુદ્ધારમાં સં. ૧૧૪૨)-જયસિંહ સૂરિ પાસે દીક્ષા નામ વિજયચંદ્ર. દશવૈકલિક આદિ સૂત્ર વાંચી સાધુ આચાર પ્રમાણે શુદ્ધ-નિરવધ આહાર લેવો, તપ કરવું વગેરે ક્રિયા કરવા લાગ્યા. ગુરુએ ઉપાધ્યાય પદ આપ્યું. અમુક વખત સુધી શુદ્ધ આહાર ન મળ્યો. પાવાગઢ પાસે ચક્રેશ્વરીદેવીના કથ-નથી ભાલેજ નગરમાં આહાર મળ્યો. ત્યાં યશોધન ભણુશાલીએ મોટું નવું દેરાસર બંધાવો પ્રતિજ્ઞા કરાવી. ઉપાધ્યાયજીની વિધિસહિત શુદ્ધ ક્રિયાનો પ્રશંસા દેવનાણીએ કરી. તે ત્યાંથી સં. ૧૧૬૯ મા વર્ષે, મૂળ નાણુક ગચ્છને બદલે વિધિપદ્ધ ગચ્છની સ્થાપના થઈ. (જુઓ ભાંડા-રકર રીપોર્ટ સન ૧૮૮૩-૪ પૃ. ૪૪૨).

વિજયચંદ્ર ઉપાધ્યાયે માલવદેશમાં વિહાર કર્યો. ૨૧૦૦ સાધુને, ૧૧૦૦ સાધ્વીને દીક્ષા આપી. ગુરુએ (જયસિંહ સૂરિએ) વિજયચંદ્રને મદાકર નગરે આચાર્યપદ આપી આર્યરક્ષિત સૂરિ નામ રાખ્યું. સં. ૧૨૦૨. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૨૩૬ માં થયો.

સૂરિપદ લીધા પહેલાં આ વિજયચંદ્ર ઉપાધ્યાયે વિણુપ નગરમાં કોડી (કોટી) વ્યવહારીને પ્રતિજ્ઞાઓ. તેની પુત્રી-સમયશ્રીએ દીક્ષા લીધી. આ વ્યવહારીને જસિંગદે (સિદ્ધરાજ જયસિંહે) પોતાનો ભડારી કર્યો હતો. તે કુમારપાલના સમયમાં પ્રતિક્રમણ કરતાં હેમાચાર્યને પોતાના વસ્ત્રોનો છેડો રાખીને વાંદણાં દેવા લાગ્યો. કુમારપાલ રાજ્યએ તેને વસ્ત્રા-ચક્ષે ક્રેમ વાંદણાં આપે છે એમ પ્રશ્ન કરતાં હેમચંદ્રાચાર્યે કહ્યું કે તે પ્રમાણે

+ મેરુતુંગની લઘુશતપદીમાં એવો ક્રમ છે કે:-ઉદ્ધોતન, સર્વદેવ, પદ્મ-દેવ, ઉદયપ્રભ, પ્રભાનંદ, ધર્મચંદ્ર, સુગુણચંદ્ર, ગુણસમુદ્ર, વિજયપ્રભ, નરચંદ્ર, વીરચંદ્ર, મુનિતિલક, જયસિંહ, આર્યરક્ષિત. ભા. ૬. શા ૨૬૭ દેવરાજ મુદ્રિત સં. ૧૯૫૧.

સિદ્ધાંતનો માર્ગ છે. ત્યારે કુમારપાલ રાજ્યએ વિધિપક્ષ ગચ્છ એવું નામ સાર્યક છે એમ કહી પ્રદાંસા કરી વિધિપક્ષ નામ રાખવાને ઉત્સુક થઈ અચ્ચલ ગચ્છ નામ રચાયું છે.

આ સૂરિએ ૨૧૦૦ સાધુને ૧૧૩૦ સાધ્વીને દીક્ષા આપી, ૧૨ સાધુને આચાર્યપદ, ૨૦ સાધુને ઉપાધ્યાય પદે, ૭૦ સાધુને પડિત પદે, ૧૦૩ ને—(ગમયદ્રી આદિ સાધ્વીઓને મદત્તરા પદે, ૮૨ મોટી સાધ્વી ને પવત્તણી—પ્રવર્તિની પદે) સ્થાપિત કર્યા—કુલ ૩૫૧૭ સાધુ આદિનો પરિવાર થયો.

૪૮ જયસિંહ. (૨)

કુંકણદેશે સોપારાપુરમાં ઠાટિ દ્રવ્યનો ધણી દાદડ શેઠ પિતા, નેદી માતા, જન્મ સં. ૧૧૭૯ મૂલનામ જૈસિંહકુમાર, દીક્ષા વિજયચંદ્ર ઉપાધ્યાય પાસે થિરાદ (થરાદ) માં સં. ૧૧૯૩ (મેરૂ. પ્ર. તથા શત. ૧૧૯૭), સૂરિપદ સં. ૧૨૩૬, સ્વર્ગ સં. ૧૨૬૮ ઉમર વર્ષ ૭૯.

આ સૂરિએ મુંગીપટ્ટણથી કુમારપાલ રાજ્યએ ખોલાવેલા ને પીરાણા પાટણમાં પોતાના મદારક સહિત આવેલા દિગંબરી સાળવીઓને તેના મદારક સાથે વાદ કરી તેને છૂતી શ્વેતાંબર કર્યા. આ દિગંબરી શાખાના—પતિઓ હમણાં પણ હુર્ષના સંઘાડાના કહેવાય છે. તે સર્વ અચ્ચલ ગચ્છના જાણવા.

તેમના સ્વર્ગવાસનું વર્ષ ભંડારકર રીપોર્ટ ૧૮૮૩-૮૪ પૃ. ૩૨૩ માં ૧૨૪૯ નું આપે છે ને વળી ઉપદેશચિંતામણીની પ્રશસ્તિ પૃ. ૪૪૨ ઉતારે છે કે:—

મૌલિં ધુનોતિ સ્મ વિલોક્ય યસ્ય નિઃસંગતા વિસ્મિતચિત્તવૃત્તિઃ ।

શ્રી સિદ્ધરાજઃ સ્વસમાજમધ્યે સોઽમૂત્તતઃ શ્રી જયસિંહસૂરિઃ ॥

૪૯. ધર્મધોપ—(મરદેશે) માહવપુરે ચંદ્ર વ્યવહારી પિતા, રાજલદે માતા, જન્મ સં. ૧૨૦૮, દીક્ષા સં. ૧૨૧૬, સૂરિપદ સયં-ભરી નગરીમાં સં. ૧૨૩૪, સ્વ. સં. ૧૨૬૮ ઉમર વર્ષ ૫૯.

તેમણે શાકંભરી (સાંભર) દેશમાં રાજ્યને દારૂ અને આહોડા (શિકાર)નું વ્યસન મુકાવી પાર્શ્વપ્રતિમા પૂજતો કીધો. સં. ૧૨૬૩માં શતપદી (અષ્ટાદશ પ્રશ્નોત્તર ૩૫) અંથ પ્રાકૃતમાં રચ્યો (જુઓ પીટર્સન રીપોર્ટ ૧, પૃ. ૬૩ પરિશિષ્ટ પૃ. ૧૨). તેમનું 'વાદિસિંહ શાહંલ' એ ગિરદ હતું.

૫૦. મહેન્દ્રસિંહ—સર નામના નગરમાં શ્રેષ્ઠ દેવપ્રસાદ પિતા, ખીરદેવી માતા (શત૦ સ્થિરાદેવી), જન્મ સં. ૧૨૨૮ (મેર. પ્ર. સં. ૧૨૨૦), મૂલ નામ મહેન્દ્ર. દીક્ષા સં. ૧૨૩૭, આચાર્યપદ સં. ૧૨૬૩, ગચ્છનાયકપદ સં. ૧૨૬૯, સ્વ. ૮૨ વર્ષની વયે તયરવાડે સં. ૧૩૦૯. તેમણે પોતાના ગુરૂના શતપદી અંથપર સં. ૧૨૯૪માં દીક્ષા રચી કે જેને બૃહત્ શતપદી કહેવામાં આવે છે, અને ૧૧૧ પ્રાકૃત ગાથાનું તીર્થમાલાસ્તવન રચ્યું કે જે વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણમાં છપાયુ છે.

૫૧. સિંહપ્રભ—વીળપુરના શ્રેષ્ઠી અરિસિંહ પિતા, પ્રીતિમતિ માતા, જન્મ સં. ૧૨૮૩, દીક્ષા સં. ૧૨૯૧, આચાર્ય તથા ગચ્છનાયક પદ સં. ૧૩૦૯ (મેર. પ્ર૦ સં. ૧૩૦૮), સ્વ૦ ૩૦ વર્ષની વયે સં. ૧૩૧૩.

૫૨. અનિતસિંહ—ડોડ ગામમાં (મેર૦ પ્ર૦ તથા શત૦ માં ડોડ ગામમાં) જિનદેવ શેઠ પિતા, જિનદેવી માતા, જન્મ સં. ૧૨૮૩, દીક્ષા સં. ૧૨૯૧, આચાર્ય ૧૨૧૪ (અણહિલપાટણમાં), ગચ્છનાયકપદ જલોરમાં સ. ૧૩૧૬, સ્વ૦ વર્ષ ૫૬ ની વયે સં. ૧૩૩૯.

તેમણે સુવર્ણ નગરી(જલોર)ના રાજ સમરસિંહને પ્રતિઓધી દેશમાં ચતી જીવહિંસા બંધ કરાવી. (શિલાલેખ સં. ૧૩૪૨ અને ૪૪ કોલેક્શન.

†ધર્મઘોષસૂરિ અનેક થયા છે યોગિત-શાકંભરીભૂપ: એવા ધર્મઘોષસૂરિ તે શીલભદ્રસૂરિના શિષ્ય હતા તે ધર્મઘોષસૂરિના શિષ્ય ચશોભદ્રસૂરિના શિષ્ય દેવસેનગણિના શિષ્ય પૃથ્વીચંદ્રસૂરિએ પોતાના કલ્પટિપ્પનની પ્રશસ્તિમાં જણાવ્યું છે. નં. ૧૬૩ સન ૧૮૮૧-૮૨ કોલેક્શન રીપોર્ટ.

ઈ. એ. વૉ. ૧૪ પૃ. ૩૪૫-૫૫, વૉ. ૨૦ પૃ. ૧૩૭. જૈન શિલા-
લેખ જ. એ. સો. મુંગઈ વૉ. ૫૫, ભાગ ૧ પૃ. ૪૭). ૧૫ ને એક
સાથે આચાર્ય પદની આપી.

૫૨. દેવેન્દ્રસિંહ—પાલણપુરમાં શ્રીમાલી સાંતૃશેઠ પિતા, સંતોષ-
શ્રી માતા, જન્મ સં. ૧૨૯૯, દીક્ષા ચિરાદ્ર (ચરાદ)માં ૧૩૦૬, આ-
ચાર્યપદ તિમિરપુરમાં ૧૩૨૩, ગચ્છનાયકપદ ૧૩૩૯, સ્વ. ૧૩૭૧
અણહિલપુર પાટણમાં ૭૨ વર્ષની વયે.

૫૪. ધર્મપ્રભ—ભિન્નમાલમાં શ્રીમાલી ક્ષીંઆશેઠ પિતા, વિજલદે
માતા, જન્મ સ. ૧૩૩૧, દીક્ષા જન્યોરમાં ૧૩૪૧, આચાર્યપદ ૧૩૫૯,
ગચ્છનાયકપદ અણહિલપુર પાટણમાં ૧૩૭૧,

ભુવનતુંગસૂરિ શાખાચાર્ય થયા. તેને રાઉલ ખેગારની સમક્ષ
જુનાગઢમાં (ખેંગાર ૪ થો રાજ્ય સં. ૧૩૩૬-૯૦ જુઓ આર્કોં
સર્વે વેસ્ટ ઈડિયા ૨, પૃ. ૧૬૪-૫) તક્ષનાગને પ્રત્યક્ષ આણી ૧૬
ગાફીઓના વાદ જુલા ને તેમની પાસે જાંઘી સુધી સર્પ પકડવાનો
ને ખેલાવવાનો ધધો ન કરવો એવો નિયમ કરાવ્યો. પાતસાહની મજૂ-
રીયાતથી સવાલાખ જલ છોડાવી, ૫૦૦ ભઠી બંધ કરાવી.

ધર્મપ્રભનું બીજું નામ પ્રજાતિલકસૂરિ હતું. તે આચાર્ય ૬૩વર્ષની
વયે આસોટી ગામમાં સ્વર્ગસ્થ થયા. સં. ૧૩૯૩.

તેમણે અઘાષ્ટયક્ષ (સં. ૧૩૮૯)માં કાલિકાચાર્ય કથા રચી (જુઓ
જયસોમનો વિચારરત્નસંગ્રહ, અને સમયસુંદરનું સામાચારી શતક). આ
કથાનું સંશોધન જર્મન ડૉ. લૉયમને કરી જર્મન જર્મન ઓર. સો.
વૉ. ૪૭ પૃ. ૫૦૫-૯માં પ્રકટ કર્યું છે.

૫૫. સિંહતિલક—મરદેશે અધવપુરે (મર. ૩૦ પ્ર. અને શત. ૦
આદિલવાટકે) આશાધર શેઠ પિતા, આંપલદે માતા, જન્મ સં. ૧૩૪૫,
દીક્ષા ૧૩૫૨, આચાર્ય ૧૩૭૧ આણંદપુરમાં, ગચ્છનાયકપદ પાટણમાં
૧૩૯૩, સ્વ. સ્તંભતીથે ૫૦ વર્ષની વયે ૧૩૯૫.

૭૭૦ ૩ વિધિપક્ષ ગમ્હ-અંચલ ગમ્હની પટ્ટાવલી.

૫૬. મહેન્દ્રપ્રભ—(શત૦ મહેન્દ્રપ્રભુ)-વડગામમાં ઝોસ૦ આશા શેઠ (મેરૂં પ્ર૦ પારેખ આભા) પિતા, જીવણાદે માતા, જન્મ સં. ૧૩૬૩, દીક્ષા વીજપુરે ૧૩૭૫ (મેરૂં પ્ર૦ અને શત૦ ૧૩૬૫), આચાર્યપદ ૧૩૯૩ (મેરૂં પ્ર૦ ૧૩૮૯) અણહિલપુર પાટણમાં, ગમ્હનાયકપદ સ્તભતીર્થખંભાત ખંદેરે ૧૩૯૮, સ્વ૦ ૮૧ વર્ષનું આયુષ્ય ભોગવી સં. ૧૪૪૪ (મેરૂં પ્ર૦ અને શત૦ ૧૪૪૩).

તેમના સમયમાં શાખાચાર્ય અભયસિંહસૂરિ થયા. તેના ઉપદેશથી સં. ૧૪૩૨ મા પાટણવાસી મીઠડિયા ગોત્રના શા૦ ખેતો નોડીએ પાર્શ્વપ્રતિમા ભરાવી કે જે શ્રી ગોડી પાર્શ્વનાથજી હાલ વિદ્યમાન છે. (જુઓ ગોડીપાર્શ્વનાથ ચોઢાલીઉ-વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણમાં છપાયું છે તે, તથા ભંડારકર ૧૮૮૩-૮૪ નો રીપોર્ટ પૃ. ૩૨૩).

મહેન્દ્રપ્રભનો પ્રતિષ્ઠાલેખ ૧૪૫૪ યુ. ૧.

૫૭. મેરૂતુંગ—નાણી (મરદેશે જીર્ણુપુરમાં) ગામમાં પોરવાડ વોરા વધરસિંહ પિતા, નાહલણદે માતા, જન્મ સ. ૧૪૦૩, દીક્ષા ૧૪૧૮, આચાર્યપદ ૧૪૨૬, ગમ્હનાયક પદ ૧૪૪૬, સ્વ૦ ૬૮ વર્ષની વયે ૧૪૭૧.

એમણે વઢીયાગ દેશમાં શંખેશ્વર પાસે લોલાડ આમમાં જીરીકાપક્ષી પાર્શ્વનાથના પોતે રચેલા ઐ નમો દેવદેવાય એથી શરૂ થતા સ્તોત્રથી તેની સ્તવના કરી વિધન નિવાર્યું અને તેજ ગામમાં બાદશાહ મહમદની ફ્રાજ લાઇ આવતાં તેની ફ્રાજને પાર્શ્વનાથના મહિમાથી પાછી વાળી. વડનગરના નાગર વાણીઆનાં ત્રણસો ધર ત્યાંના નગરશેઠના પુત્રને ડંખેલ સર્પનું ઝેર પોતાના ઉપરોક્ત સ્તોત્રથી નિવારી આવક કર્યા. આ સ્તોત્ર વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણમાં છપાયું છે.

પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૪૫૬-૬૮-૭૦ યુ. ૧, ૧૪૪૫-૬૮ યુ. ૨. ૧૪૬૯ ના. ૨, ૧૪૪૭-૪૯ ના. ૧.

તેમના ગ્રંથોન—કાલિદાસ માધ આદિનાં પંચકાવ્ય પેઠે પોતે પાંચ કાવ્ય રચ્યાં (૧) નાભિવંશકાવ્ય. (૨) યદુવંશસંભવ કાવ્ય. (૩) નેમિહૂત કાવ્ય વગેરે. ઉપરાત નવીન વ્યાકરણની રચના કરી. સૂરિમંત્ર કલ્પ (જુઓ પીટર્સન રીપોર્ટ ૩ પૃ. ૩૬૪-૫) અને ખીજા ગ્રંથો રચ્યા. મેધહૂતકાવ્ય પણ (જુઓ તેજ રીપોર્ટ પૃ. ૨૪૮) રચ્યું, શતપદીસમુદ્ધાર પોતાની પડમા વર્ષની વયે (એટલે સં. ૧૪૫૬) અથવા તે શતકના પડમા વર્ષે (એટલે સં. ૧૪૫૩માં), (લઘુશતપદી સં. ૧૪૫૦ માં) શ્રી કકાલય રસાધ્યાય (જુઓ વેબર વર્ક. ૧, પૃ. ૨૬૭) રચ્યાં.

કલાટ કહે છે કે પ્રબંધચિંતામણી, ઉપદેશ-શત અને કાતંત્ર-વ્યાખ્યાન આ સૂરિથી મોટા મેરૂંગસૂરિ કે જે નાગેંદ્ર ગચ્છના હતા તેમણે રચ્યા છે.

લોખંડીભંડારમાં મેરૂંગસૂરિનો રાસ (દા. ૪૨ નં. ૨૫) છે તે આ સૂરિના સંબંધમાં વધારે પ્રકાશ પાડી શકે તેમ સંભવ છે.

જયશેખરસૂરિ—આના સમયમાં શાખાચાર્ય થયા. તેઓ મહેંદ્ર-સૂરિના શિષ્ય હતા. તેમણે (શેકડા ગ્રામમાં) ઉપદેશચિંતામણિ ૧૨૦૦૦ શ્લોકમાં (સં. ૧૪૩૬ જુઓ ભંડારકર રીપોર્ટ ૧૮૮૩-૪ પૃ. ૧૩૦, ૪૪૨-૩), પ્રબોધચિંતામણિ-સં. ૧૪૬૨ (કીલહોર્ન રીપોર્ટ પૃ. ૬૫ જુઓ), સંબોધસત્તરી (જુઓ પીટર્સન પહેલો રીપોર્ટ પૃ. ૧૨૫), આત્માવબોધકુલક અને ખીજા (કુલક ૧૨) તેમજ ખીજા નાની કૃતિઓ જેવી કે બૃહદ્અતિચાર (વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણમાં છપાયેલો છે. પૃ. ૮૮-૨૨૮), અજીતશાતિસ્તવન (તેમાં પૃ. ૩૫૭-૬૫) રચેલ છે.

+ આ મેરૂંગસૂરિએ સમ્પતિલાખ્યટીકા સં. ૧૪૪૯ માં રચી છે તેમાં પોતાના જે અન્ય ગ્રંથોનો ઉલ્લેખ કરે છે તેનાં નામ:-મેધહૂત સચ્ચિ, યદુદર્શન સમુચ્ચય બાલાવબોધવૃત્તિ, અને ધાતુપારાયણ.

૭૭૨ ૩ વિધિપદ્ય ગન્ધ-અંચલ ગન્ધની પદ્યવલી.

વિશેષમા કુમારસંલવ કાવ્ય, + તથા ધમ્મિલ ચરિત્ર (સં. ૧૪૬૨) છે. પ્રતિષ્ઠા લેખ ૧૫૧૭ યુ. ૧.

માણિક્યસુદર સૂરિ—ખીજ શાખાચાર્ય મેરુતુંગના શિષ્ય છે. તેમણે ગુણવર્મા ચરિત્ર (જુઓ એન્ડલ. જર્નલ પૃ. ૬૪), સત્તરભેદી પૂજા કથા, પૃથ્વીચંદ્ર ચરિત્ર (જુઓ વેબર વર્ક ૦ ૨ પૃ. ૧૭૫ નં. ૨૪૧ સન ૧૮૭૩-૭૪ બુહલરરી; કસ્તૂરસાગર ભં. ભાવનગર), ચતુર્પર્વી કથા ધર્મદત્તસ્થાનક આદિ રચેલ છે. વળી શુકરાજ કથા (૧૮૮૦-૮૧ રીપોર્ટ પૃ. ૨૯), મલયસુંદરી કથા-ગૂજરાતના શંખરાજની સભામાં (પીટર્સન પહેલો રીપોર્ટ પૃ. ૧૨૩), સંવિભાગ-ત્રત-કથા (મિત્ર, નોટીસઝ ૮, પૃ. ૨૩૭-૮) પણ રચેલ છે.

માણિક્યશેખરસૂરિ—નામના મેરુતુંગના શિષ્યે આવશ્યક નિર્ધુક્તિદીપિકા રચી (નં. ૩૭૬-સન ૧૮૭૯-૮૦ ભં. ઇ.) તેમાં તેણે પોતાના અન્ય ગ્રંથોનો ઉલ્લેખ કરેલ છે તેનાં નામ:-પિંડનિર્ધુક્તિદીપિકા, ઓધનિર્ધુક્તિદીપિકા, ફરવૈકલિક દીપિકા, ઉત્તરાધ્યયનદીપિકા, આચારાંગદીપિકા અને નવતત્ત્વ વિવરણ. પિંડનિર્ધુક્તિદીપિકા (નં. ૩૮૯ સન ૧૮૭૯-૮૦ ભાં. ઇ.) વિશેષમાં કલ્પનિર્ધુક્તિ પર અવચૂરી (નં. ૧૯ સન ૧૮૭૭-૭૮ ભાં. ઇ.) રચી.

પદ જયદીર્ઘ—તિમિરપુરમાં શ્રીમાલી ભૂપાલ શેઠ પિતા, ભરમાદે માતા, જન્મ મેં ૧૪૩૩, દીક્ષા ૧૪૪૪, સૂરિપદ ખંભાત ખંદેરે ૧૪૬૭, ગન્ધનાયકપદ પાટણમાં ૧૪૯૩, સ્વં ૬૭ વર્ષની વયે સં. ૧૫૦૦.

+ તેમના શિષ્ય ધર્મશેખરે કુમારસંલવ કાવ્ય પર દીકા સં. ૧૪૮૨ મઠે રચી છે. તેમાં આ પ્રમાણે છે.

શ્રીમદંચલગચ્છે શ્રી જયશેખર સૂરયઃ ।

ચત્ત્વારસ્તૈર્મહાગ્રંથાઃ કવિશકૈર્વિનિર્મિતાઃ ॥

પ્રવોધશ્રોપદેશથ ચિતામણિ કૃતોત્તારો ।

કુમારસંભવં કાવ્યં ચરિત્રં ધમ્મિલસ્ય ચ ॥

તેમના શિષ્ય શીલરતનમુરિએ મેરુતુંગના મેઘદૂત કાવ્યપર વૃત્તિ રચી સં. ૧૪૯૧ ચૈત્ર વદ ૫ પુષ્પ અણ્ણિહિલ્લપુર પાટણમાં. તેને ઉપરોક્ત માણિક્યસુંદરસુરિએ સંશોધી. (જુઓ પીટર્સન ત્રીજે રીપોર્ટ પૃ. ૨૬૯-૫૦ તથા ઈ. એ. વૉ. ૧૯ પૃ. ૩૬૬).

જયકીર્તિના પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૪૮૧-૮૭-૮૮-૯૩-૯૯-૧૫૦૩-૦૫ યુ. ૧; ૧૪૭૩-૮૪-૮૭-૯૦-૯૧-૯૯ યુ ૨; ૧૪૮૧-૮૩ ના. ૧, ૧૪૮૩-૯૦-૯૪ ના. ૨.

૫૯ જયકેસરી—પાંચાલદેશે શ્રીયાન (યાન)નગરે શ્રીમાલી દેવસિંહ શેઠ પિતા, લાખણદે માતા, જન્મ સં. ૧૪૬૧, મૂળ નામ ધનરાજ, દીક્ષા સં. ૧૪૭૫, આચાર્યપદ ૧૪૯૪, ગચ્છનાયકપદ આંખાનેરમાં ૧૫૦૧, સ્વ. ૮૧ વર્ષની ઉમરે ૧૫૪૨. તેમણે અનેક અમત્કાર કર્યા છે.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૫૦૭-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૩-૧૬-૧૭-૧૯-૨૦-૨૨-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૨-૩૬ યુ. ૧; ૧૫૦૪-૦૮-૧૨-૧૩-૧૭-૨૦-૨૧-૨૨-૨૭-૨૮-૨૯-૩૧ યુ. ૨; ૧૫૦૩-૦૭-૦૯-૨૨-૨૩ ૩૦-૩૧-૩૨-૩૯ ના. ૧; ૧૫૦૫-૦૯-૧૩-૧૫-૨૩-૨૪-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦ ના. ૨.

૬૦ સિદ્ધાંતસાગર—પાટણ નગરે ઓસવાલ સોની, જવડ પિતા, પૂરલદે માતા, જન્મ સં. ૧૫૦૬, મૂળ નામ સોનપાલ, દીક્ષા ૧૫૧૨, આચાર્યપદ ૧૫૪૧, ગચ્છનાયક પદ ૧૫૪૨, સ્વ. ૫૪ વર્ષની વયે સં. ૧૫૬૦.

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૪૫-૪૭-૪૮-૪૯-૫૨-૫૩-૫૫ યુ. ૧, ૧૫૪૨-૪૮-૫૧-૫૩-૫૭-૬૦ યુ. ૨; ૧૫૫૧ ના. ૧: ૧૫૪૫-૫૪-૫૫ ના. ૨.

૬૧ ભાવસાગર—મારવાડ દેશે નરસાણી ગામે શ્રીમાલી વેરા સાંગા પિતા, સિગારદે માતા, જન્મ સં. ૧૫૧૦, મૂળ નામ ભાવડ, દીક્ષા જયકેસરિસુરિને હાથે ખભાયત બંદરે ૧૫૨૦, આચાર્ય ને ગચ્છેશ પદ માંડલ ગામમાં ૧૫૬૦, સ્વ. ૭૩ વર્ષની વયે સં. ૧૫૮૩.

તેમના રાજ્યમાં વિનયહંસે સં. ૧૫૭૨ માં દશવૈકલિક પર વૃત્તિ રચી (જુઓ મિત્ર, નોટીસઝ ૮, પૃ. ૧૬૮ ૯.)

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૬૦-૬૪-૬૫-૬૬-૬૭-૬૮ જી. ૧; ૧૫૬૦-૬૧-૬૩-૮૧ જી. ૨; ૧૫૬૧-૬૫-૭૪-૭૬ ના. ૧;

૬૨ ગુણુનિધાન—પાટણનગરે શ્રીમાલી નગરાજ પિતા, લીલાદે માતા, જન્મ સં. ૧૫૪૮ મૂલ નામ સોનપાલ, દીક્ષા સિદ્ધાંતસાગર-સૂરિ હાથે ૧૫૫૨, સૂરિપદને ગમ્મશેષપદ સ્તંભતીર્થે ૧૫૮૪, સ્વ. ૫૪-વર્ષે સં. ૧૬૦૨.

તેમના રાજ્યમાં સ. ૧૫૯૮ માં એક પ્રત તે ગમ્મના દયાશીલને આપવામાં આવી (ધોધા ભં.)

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૮૭-૯૧ જી. ૧, ૧૫૮૪-૮૭-૯૧-૧૬૦૦ જી. ૨; ૧૫૭૯ ના. ૨.

૬૩ ધર્મમૂર્તિ—ત્રંબાવતી-ખંભાતના શ્રીમાલી હંસરાજ વણિક પિતા, હાંસલદે માતા, જન્મ સં. ૧૫૮૫, મૂલ નામ ધર્મદાસ, દીક્ષા ૧૫૯૯, આચાર્યપદ અમદાવાદમાં ૧૬૦૨, ગમ્મનાયક પદ એજ વર્ષમાં. સ્વં પાટણમાં ૮૫ વર્ષે સં. ૧૬૭૦.

તેઓ ઉચ્ચ લાગી હતા. તેમના રાજ્યમાં ઉત્તરાધ્યયન-દીપિકાની પ્રત સં. ૧૬૪૩-૪ માં લખાઇ હતી. (જુઓ વેબર વર્ગ, ૨, પૃ. ૭૧૮) અને વ્યવહારસૂત્રની પ્રત સં. ૧૬૬૫ માં લખાઇ હતી. (જુઓ તેજ પૃ. ૬૩૮). તેમણે પોતે વૃદ્ધચૈત્યવંદન (શ્રાવક પ્રતિક્રમણાદિ સૂત્ર ૧૮૮૬ મુખ્ય પૃ. ૪૮-૫૫ માં મુદ્રિત) અને પ્રદ્યુમ્ન ચરિત (જુઓ કુંતે રીપોર્ટ ૧૮૮૧, પૃ. ૪૪) રચેલ છે.

તેમના રાજ્યમાં સં. ૧૬૬૬ માં સૂત્રકૃતાંગ નિર્ચુકિતની પ્રત લખાઇ. (વઢવાણ શહેર વિદ્યાશાલા ભંડાર.)

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૬૨૯ જી. ૧; ૧૬૪૪-૫૪ (અલાઇ ૪૨) જી. ૨; ૧૬૨૧ ના. ૨

૬૪ કલ્યાણસાગર.

લોલાડા ગામના શ્રીમાલી કોઠારી નાનિગ પિતા, નામિકદે માતા, જન્મ સં. ૧૬૩૩, મૂલ નામ કોડણુ, દીક્ષા ધવલપુરે સં. ૧૬૪૨, આચાર્યપદ અમદાવાદે ૧૬૪૯, ગચ્છેશપદ પાટણે ૧૬૭૦, સ્વં જુજ નગરમાં ૮૫ વર્ષની વયે ૧૭૧૮.

તેમણે કચ્છના અધિપતિને પ્રતિબોધ આપી આહુડો (શિકાર) મૂકાવ્યો. સ. ૧૬૭૬ માં લાલણુ ગોત્રે ઓસવાલ જ્ઞાતિના શા વર્ધમાન પદમસીએ નવલાખ મહમુદી ખર્ચી આ ગુરના ઉપદેશથી નવાનગરમાં મોટો જિનપ્રાસાદ કરાવ્યો. તેમાં ૯૧ મોટાં બિંબ પધરાવ્યાં, ૪૪૧ નાનાં બિંબ ભરાવ્યાં; તથા તેજ શા વર્ધમાન પદમસીએ શત્રુંજય પર મોટું જિનાલય કરાવ્યું ને ત્યાં બીજા સાત દેરાસરમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

વળી સં. ૧૬૭૫ ના વૈશાખ શુદ્ધ ૮ રવિવારે નવાનગર વાસી ઓસવાલ જ્ઞાતિ નાગડગોત્રના અચલગચ્છના શા રાજસીએ ૫૫૧ જિન બિંબ ભરાવી એક મોટું બાવન જિનાલય ચૈલ કરાવ્યું તેમાં પ્રતિષ્ઠા વખતે આજ આચાર્ય હતા. એક દેરાસર પર નવલાખ મહમુદી ખર્ચી તથા ૨૧ પ્રાંસાદ બીજા કરાવ્યા તેમાં ચોરાશી લાખ કોરી ખર્ચી.

તેમના ઉપદેશથી આગ્રાથી કોનપાલ અને સોનપાલે સમેતશિખરનો સંઘ કાઢ્યો ને ત્યાં વીસે તીર્થંકરના પગલાં સમરાવી પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તે યાત્રા સં. ૧૬૭૧ માં થઇ. આ બંને લાઇઓએ સં. ૧૬૭૧ માંજ આ સૂરિના હસ્તથી જિનબિંબો પ્રતિષ્ઠિત કરાવ્યા છે. જુઓ 'કુરપાલ સોણપાલ પ્રશસ્તિ' એ લેખ પૃ. ૨૫ થી ૩૫ જૈન સાહિત્યસંશોધક ખંડ ૨-અંક ૧.

તેમના રાજ્યમાં જાતકપદ્ધતિ વૃત્તિ સં. ૧૬૭૩ માં રચાઇ (જે-કો-કોનો સચહ) અને અભિધાન-ચિંતામણિ પરની વ્યુત્પત્તિ રત્નાકર નામની વૃત્તિ સ. ૧૬૮૬ માં દેવસાગરે (અં. પુણ્યચંદ્ર-માણિક્યચંદ્ર-વિનયચંદ્ર-રવિચંદ્ર શિ.) રચી (જુઓ વેપર વર્ગ ૦ ૨, પૃ. ૨૫૭).

આ સૂરિના શિલાલેખો સં. ૧૬૭૫ અને ૧૬૮૩ માટે (જુઓ એપિ-
ગ્રાફિકા ઇડિકા વૉ. ૨, ૩૯) ગે. રે.

તેમણે પોતાના શિષ્ય વિનયસાગર માટે મિત્રલિંગકોશ રચ્યો (પ્ર.
કા. છાણી.)

અને તે શિષ્ય વિનયસાગરે ભોજવ્યાકરણ રચ્યું (જુઓ વેબર વર્ગ.
પૃ. ૨૦૩-૪ સરખાવો પૃ. ૧૨૦૬) તથા સારસ્વતનાં સૂત્રોને છંદમાં
મૂકી વૃદ્ધચિંતામણિ રચ્યો.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૬૬૭-૮૧-૮૩ ખુ. ૨; ૧૬૭૧-૭૬-૭૮-
૧૭૦૨ ના. ૨.

૬૫ અમરસાગર—મેવાડના ઉદયપુરમાં (કરહટપુરમાં) શ્રીમાત્રી
(ઓસ) એધરી એધા પિતા, સોના માતા, જન્મ સં. ૧૬૮૪ મૂલ
નામ અમરચંદ્ર, દીક્ષા ૧૭૦૫, આચાર્યપદ અંભાયતમાં ૧૭૧૫,
ગચ્છેશપદ કચ્છના જુજનગરમાં ૧૭૧૮, સ્વ. ધોલકામાં ૬૮ વર્ષની
આયુએ સં. ૧૭૬૨ માં.

તેમના રાજ્યમાં ઉપદેશ-ચિંતામણિની પ્રત સં. ૧૭૩૯ માં
લખાઈ (જુઓ ભાંડારકર રીપોર્ટ ૧૮૮૩-૮૪ પૃ. ૪૪૩)

[પાલીતાણીય શાખા આ સૂરિથી નીકળી છે. જુઓ નયશેખરની
યોગરત્નાકર યોપાઈની પ્રશસ્તિ]

[સં. ૧૭૩૮ માં અંચલગચ્છના ધર્મસાગરસૂરિ શિષ્ય હેમસા-
ગરસૂરિ શિષ્ય લાલજીએ લખેલ પ્રત ભાવનગરના સંઘના ભંડારમાં છે.]

૬૬ વિદ્યાસાગર—કચ્છદેશે ખીરસરા ખંદરમાં ઓસવાલ
શા કર્મસિંહ (કરસના) પિતા, કમલાદે માતા, જન્મ સં. ૧૭૪૭
આસોવદ ૩, મૂલ નામ વિદ્યામર, દીક્ષા ૧૭૫૬ કાલ્દુન શુદ્ધિ ૨, આ-
ચાર્ય ધોલકામાં ૧૭૬૨ આવણુ શુદ્ધ ૧૦ કે જેનો મહોત્સવ વોરા

+ જુઓ વિદ્યાસાગરસૂરિ રાસ (ચિં. રાસ સંગ્રહ ભાગ ૩) નિત્યલાલ
દત્ત રચ્યા સં. ૧૭૬૮ પોસ ૧૦ અંબરમાં.

અભયચંદ્રે કર્યો, ભદ્રારક પદ માતર ગામમાં ૧૭૬૨ કાર્તિક વદ ૪
પુષ, સ્વ. ૫૦ વર્ષની વયે ૧૭૬૭ કાર્તિક શુદ્ધ ૫.

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૭૮૫ યુ ૧,

વિદ્યાસાગરસૂરિસ્તવન નિલલાભકૃત વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણ મુંબઈ
૧૮૮૯ની આવૃત્તિ પૃ. ૪૫૧માં પ્રકટ થયું છે.

વિદ્યામાગર શિષ્ય જ્ઞાનસાગર ગણિએ (પછીથી ઉદયસાગરસૂરિએ)
ગુણવર્મા ચરિત્ર (જુઓ મિત્ર, નોટીસીઝ ૮, પૃ. ૧૪૫-૬) અને
ચોત્રીશ અતિશયનો છંદ (જૈન કાવ્ય પ્રકાશ ભાગ ૧ મુંબઈ ૧૮૮૩
આવૃત્તિ પૃ. ૭૪-૫માં મુદ્રિત) રચ્યા છે.

સલસાગર ગણિ માટે જુઓ આ પદાવલીનો નં. ૬૯.

૬૭. ઉદયસાગર—નવાનગરમાં(જમનગરમાં) ઓશવંશના શા.
કલ્યાણજી પિતા, જયવંતી માતા, જન્મ સં. ૧૭૬૩, મૂલનામ ઉદય-
ચંદ, દીક્ષા સં. ૧૭૭૭, દીક્ષાનામ જ્ઞાનસાગર, આચાર્યપદ ૧૭૯૭
કાર્તિક શુદ્ધ ૩ રવિ, ગચ્છેશ પદ તેજ વર્ષ માગશર શુદ્ધ ૧૩, સ્વ૦ ૬૩
વર્ષની વયે ૧૮૨૬ આસો શુદ્ધ ૨ સુરતમાં. (વિદ્યાસાગરસૂરિ રાસમાં આ
સૂરિનું મૂલ સંસારી નામ ગોવર્ધન હતું એમ જણાવ્યું છે).

તેમણે સ્નાત્ર પંચાશિકા સં. ૧૮૦૪ (અબ્ધિ ખાળેદુમિતે
વર્ષે) પાલીતાણામાં શ્રીમાલી કીકાના પુત્ર કચરાએ કાઢેલા સંધની સાથે
યાત્રા કરતાં રચેલ છે (પીટર્સન ત્રીજો રીપોર્ટ પરિશિષ્ટ પૃ. ૨૩૬-૯).

ક્ષમાસાગરગણિ માટે જુઓ આ પદાવલીનો નં. ૬૯.

૬૮. કીર્તિસાગર—કચ્છના દેસલપુરમાં ઓસવંશી સાહ માલ-
'સિંહ પિતા, આસબાઇ માતા, જન્મ સં. ૧૭૯૬ મૂલનામ કુંચરજી,
ઉદયસાગરસૂરિના આવકપણે શિષ્ય થયા સં. ૧૮૦૪, દીક્ષા સં. ૧૮૦૯
માંડવી બંદરમાં, આચાર્યપદ સુરતમાં ૧૮૨૩ કે જે વખતે શા. ખુશા-
લચંદ તથા ભુખણદાસે છ હજાર ખર્ચી મહોત્સવ કર્યો, ગચ્છેશપદ
અંજારમાં ૧૮૨૬, સ્વ૦ ૪૮ વર્ષની વયે સુરતમાં ૧૮૪૩ ભાદરવા શુદ્ધિ ૬.

૬૯. પુણ્યસાગર—ગૂજરાતના વડોદરાના પોરવાડ સા. રાયસી પિતા, મીડીબાઈ માતા, જન્મ સં. ૧૮૧૭, મૂલનામ પાનાચંદ, કીર્તિ-સાગર સૂરિના શ્રાવકપણે શિષ્ય સં. ૧૮૨૪, દીક્ષા ભુજમાં ૧૮૩૩, આચાર્ય અને ગચ્છેશ પદ સુરતમાં ૧૮૪૩ કે જેનો મહોત્સવ શા. લાલચંદે કીધો. સ્વં પાટણમાં ૫૩ વર્ષની વયે ૧૮૭૦ ક્રાંતિક શુદ્ધ ૧૩.

તેમનો શિલાલેખ ૧૮૬૧ નો (એપિ. ઇ. વો. ૨, ૩૯) ગે. રે.

તેજસાગરે સુરત બહિરે સ. ૧૮૪૪ શક ૧૭૦૯ આપાઠ શુદ્ધ ૫ બુધે બલિન સગ્રહની ૨૦૧૩ નંબરની પ્રત લખી છે. તેજસાગર, અમરસાગરસૂરિ (નં. ૬૫) ના શિષ્ય સત્યસાગર ગણિના શિષ્ય ક્ષમા-સાગર ગણિના શિષ્ય હતા.

૭૦ રાજેન્દ્રસાગર—સુરતમાં જન્મ; સ્વ. માંડવીમાં સં. ૧૮૯૨. તેમનો સં. ૧૮૮૫ નો શિલાલેખ (એપ. સિટ ૩૯) સં. ૧૮૮૬ નો ગે. રે.

૭૧ મુક્તિસાગર—માલવદેશે ઉજ્જૈનીના ઓસવાલ શા ખીમચંદ પિતા, ઉમેદ માતા, જન્મ મં. ૧૮૫૭, મૂલ નામ મોતીચંદ, દીક્ષા ૧૮૬૭ વૈશાખ શુદ્ધ ૩, આચાર્ય ને ગચ્છેશ પદ પાટણમાં ૧૮૯૨ વૈશાખ શુદ્ધ ૧૨ કે જેનો મહોત્સવ શેઠ નથુ ગોકલજીએ કર્યો; સ્વ. ૫૭ વર્ષની વયે સ. ૧૯૧૪ માં.

તેમણે સં. ૧૮૯૩ માં પાલીતાણામાં શેઠ ખીમચંદ મોતીચંદે અંજન શલાકા કરી તેમાં ૭૦૦ ગિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. ૧૮૯૭ મહા શુદ્ધ ૫ ને દિને નલિનપુરમાં (કચ્છના નલિયામાં) શેઠ નરસિંહ નાથા (લઘુરાત્રીય નાગડા ગોત્રીય) એ કરાવેલ ચંદ્રપ્રભની પ્રતિષ્ઠા કરી. તે શેઠે સિદ્ધાચલ પર દેરાસર કરાવ્યા વગેરે અનેક સુકૃત કર્યાં. સં. ૧૮૯૭ કાગણુ શુદ્ધ ૩ ને દિને શા ચાપરી ભીમશીવીસા ઓસવાલે ચિંતામણી પાર્શ્વનાથના ગિંબની પ્રતિષ્ઠા ગુરૂ પાસે કરાવી. ખંભાતની પાસે વટાં-દરામાં ગોડીજીની પ્રતિષ્ઠા ગુરૂએ કરી. સં. ૧૯૦૫ મહાશુદ્ધ ૫ ને દિને જખૌમાં જીવરાજ રતનસિંહે કરાવેલ મહાવીર ચૈત્યમાં પ્રતિષ્ઠા કરી.

શેઠ ત્રણ લાખ કોરી ખર્ચો પુસ્તકોનો ભંડાર કરાવ્યો. સં. ૧૯૧૦ નલિયામાં ભારમલ તેજસીએ દેરાસર કરાવ્યું ને ગામ સાંધાણમાં શેઠ માંડણ તેજસીએ નવું દેરાસર કરાવ્યું વગેરે.

શિલાલેખ સં. ૧૯૦૫ (એપિ. ઇ. વૉ ૨, ૩૯) ગે. રે.

૭૨ રત્નસાગર—કચ્છના મોથારા ગામના શા લાડણ પચાણ પિતા, ઝુમાખાઇ માતા, જન્મ સં. ૧૮૯૨, દીક્ષા ૧૯૦૫, આચાર્યપદ ને ગચ્છેશપદ ૧૯૧૪, સ્વં સુથરીમાં ૩૬ વર્ષની વયે ૧૯૨૮ આવણ શુદ્ધ ૨

એમના સમયમાં ઓસવંશીય શેઠ નરસિંહ નાથાએ સાતે ક્ષેત્રમાં પુષ્કળ દ્રવ્ય ખર્ચું તથા એજ જ્ઞાતિના શેઠ કેશવજી નાયકે દશલાખ રૂપીઆ ખર્ચો પાલિતાણામાં અંજનશલાકા કરીને ૬૦૦૦ જિન-ખિંબ ભરાવ્યાં.

આના શિલાલેખ સં. ૧૯૧૮ (જુઓ ડી. પી. ખખખરનેા રીપોર્ટ કચ્છપ્રાંત. પૃ. ૭૫), સં. ૧૯૨૧ નો (જુઓ એપિગ્રાફિકા ઇડિકા વૉ. ૨ ૩૯)—ગે. રે.

અન્ય પ્રતિષ્ઠાલેખ—સં. ૧૯૨૧ ખુ. ૧; ૧૯૨૧ રત્નશેખર (? રત્ન-સાગર) સિદ્ધક્ષેત્રે કેશવજી નાયકની પ્રતિષ્ઠા ના. ૨.

૭૩. વિવેકસાગર—કચ્છના આશખીયા ગામના ઓસવાલ શા. ટોકરસિંહના પુત્ર, જન્મ સં. ૧૯૧૧, આચાર્યપદ ને ગચ્છેશપદ મુંબઈમાં સં. ૧૯૨૮. સ્વં મુંબાઈમાં ૩૭ વર્ષની વયે સં. ૧૯૪૮ ફાગણ શુદ્ધ ૩. પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૯૪૦ ગે. રે.

૭૪. જિનેંદ્રસાગર.—કચ્છના ગોધરા ગામના ઓસવાળ સા કલ્યાણજીના પુત્ર.

ગૌતમસાગર.

[આ અંચલગચ્છની પટ્ટાવલી માટે કચ્છકોડાયવાળા શ્રાવક રવજી દેવરાજે શતપદી ભાષાંતર સં. ૧૯૫૧ માં પ્રકટ કરેલ તેમાં છેવટે આપેલ પટ્ટાવલી વગેરે જોઇ. આમાં આવશ્યક સુધારો વધારો કર્યો છે, છતાં તે જોઈ જના ભલામણ છે. વળી જુઓ ઇ. એ; વૉ. ૨૩ પૃ. ૧૭૪-૧૭૮.]

પરિશિષ્ટ ૪.

રાજવલી.

૧ [શ્રીમદ્ભુવનગુરુની વિચારશ્રેણી=સ્થવિરાવલીમાંથી.]
જેન સાહિત્ય સંશોધક ખંડ ૨-અંક ૩-૪.

‘ જ’ રથણિ કાલગચો અરિદા તિથંકરો મહાવીરો,
તં રથણિમવંતિવર્ધ અહિસિતો પાલગો રાયા. ’

—જે રાત્રિએ શ્રી અર્હન તીર્થકર મહાવીર કાલગત થયા—મોક્ષ
પામ્યા તે રાત્રિએ [ઉજ્જયિનીમાં અંકપ્રદોત મરણ પામતાં તેના પદે
તેનો પુત્ર] પાલક રાજ અવતિપતિ તરીકે અભિષિક્ત થયો.

‘ સહી પાલગરનો પણવન્નસયં તુ હોર્ધ નંદાણું
અર્દુસયં મુરિયાણું તીસચ્ચય પૂસમિત્તસ. ।
બલમિત્ત-ભાણમિત્તાણુ સર્દૃ વરિસાણિ ચત્ત નહવહણે
તહ ગદ્દભિલ્લરજ્જં તેરસ વાસે સુગરસ ચગિ । ’

—પાલક રાજનું ૬૦ વર્ષ રાજ્ય થયું. નંદોનું ૧૫૫ વર્ષ, મૌ-
ર્યોનું ૧૦૮, પુષ્યમિત્રનું ૩૦, બલમિત્ર-ભાણમિત્ર બંનેનું ૬૦, અને
નમોવાહનનું ૪૦ વર્ષ. પછી ગદ્દભિલ્લનું રાજ્ય ૧૩ અને શકોનું ૪.
[એમ કુલ ૪૭૦ વર્ષ.]

તે પાટલી પુત્રમાં કૃણિકના પુત્ર ઉદાયિ નૃપને કાષ્ઠએ મારી
નાંખ્યા પછી ગણિકાપુત્ર નંદ વીરાત્ ૬૦ વર્ષે નૃપ થયો. જુઓ
પરિશિષ્ટપર્વ:—

અનન્તરઃ વર્જ્ઞમાનસ્વામિનિર્વાણવાસરાત્ ।

ગતાયાં ષષ્ઠિવત્સર્યામિષ નન્દોઽભવન્નૃપઃ ॥

નવ નદો પાટલીપુરમાં અનુક્રમે થયા. તેમનું રાજ્ય ૧૫૫ વર્ષ
રહ્યું. આમ કુલ ૨૧૫ વર્ષ. પરિશિષ્ટપર્વમાં જે કહ્યું છે કે:—

‘एवं च श्री महावीरमुक्तेर्वर्षशते गते ।

पंचपंचाशदधिके चन्द्रगुप्तो ऽभवन्तृपः ॥

એટલે કે મૌર્ય ચદ્રગુપ્ત મહાવીરના નિર્વાણથી ૧૫૫ વર્ષે રાજ્ય થયો.’ તે વિચારવા યોગ્ય છે. આથી આમ ૬૦ વર્ષ તૂટે છે, અને અન્ય ગ્રંથો સાથે વિરોધ આવે છે.

ત્યારપછી ૧૦૮ વર્ષ મૌર્યોનું રાજ્ય. મૌર્યો તે નવમા નંદને ઉઘાપી આણાકે પાટલીપુત્રમાં ચદ્રગુપ્તાદિ સ્થાપ્યા તે. કુલ આમ ૩૨૩. ત્યારપછી—મૌર્ય રાજ્ય પછી પુષ્યમિત્ર રાજાનું ૩૦ વર્ષ રાજ્ય. પછી બાલમિત્ર—ભાતુમિત્ર એ બંને રાજાનું ૬૦ વર્ષ રાજ્ય. આ તેજ કે જેઓ કલ્પચૂલિમાં ચતુર્થી પર્વના કરનાર કાલકાચાર્યને કાઢી મૂકનારા ઉજ્જયિનીમાં હતા જણાવ્યા છે તે. ત્યારપછી નભોવાહનનું ૪૦ વર્ષ રાજ્ય. આ કેાઇ નરવાહન રાજા થયો કહેવાય છે. એમ વીર નિર્વાણથી ૪૫૩ વર્ષ થયાં આ વર્ષમાં ગર્દભિલ્લના ઉચ્છેદક કાલકાચાર્યની સ્મરિપદે પ્રતિષ્ઠા થઈ. તથા નભોવાહન રાજા પછી ગર્દભિલ્લનું રાજ્ય ૧૫૨ નર્ષ જાણવું. એવો ભાવ છે કે ગર્દભિલ્લ વગેરેનું રાજ્ય તે ગર્દભિલ્લરાજ્ય. અહીં જ્યારે જે રાજા ખ્યાતિમાન થયો ત્યારે તેનું રાજ્ય ગણાય છે. તેમાં પદ્માનુક્રમ નથી.

તેથી નભોવાહન પછી ગર્દભિલ્લે ઉજ્જયિનીમાં ૧૩ વર્ષ રાજ્ય કર્યું. તે વખતે શ્રી કાલકાચાર્યે બહેન સરસ્વતીના પ્રવદ્ધકમાં ગર્દભિલ્લને ઉચ્છેદી ઉજ્જયિનીમાં શકરાજાઓ સ્થાપ્યા. તેઓએ ૪ વર્ષ રાજ્ય કર્યું. એમ ૧૭ વર્ષ. ત્યારપછી ગર્દભિલ્લનાજ પુત્ર વિક્રમાદિત્ય રાજાએ ઉજ્જયિનીનું રાજ્ય મેળવી સુવર્ણપુરુષ—સિદ્ધિબલથી પૃથિવીને અનુભૂતી કરી વિક્રમસંવત્સર પ્રવર્તાવ્યો. તે વાર્ષિક દાનના વર્ષથી શ્રી વીરસંવત્સરથી ૫૧૨ વર્ષે થયેલો જાણવો. વિક્રમનું રાજ્ય ૬૦ વર્ષ, પછી તેના પુત્ર વિક્રમચરિત્ર અપરનામ ધર્મોદિત્ય રાજાનું રાજ્ય ૪૦ વર્ષ. પછી ભાદલ્લરાજનું રાજ્ય ૧૧ વર્ષ. પછી શ્રી નાઇલ (નાઇલ)નું રાજ્ય ૧૪ વર્ષ. પછી શ્રી નાઇડનું રાજ્ય ૧૦-વર્ષ રહ્યું. તેના વારામાં

૯૯ લક્ષ ધનપતિઓએ અપ્રાપ્તનિવાસ એવો જાલકરપુર સમીપના સુવર્ણગિરિના શિખરે શ્રી મહાવીર નાથનો શ્રી ચક્ષવસતિ નામનો મહા-પ્રાસાદ બનાવરાખ્યો.

વિક્રમાદિત્ય પછી વર્ષ ૧૩૫. તેમાં ૧૭ વર્ષ ક્ષિપ્ત થતાં સર્વ વર્ષ ૧૫૨.

વિક્રમરાજ્ય પછી ૧૭ વર્ષે વત્સરની પ્રવૃત્તિ થઇ. શા માટે ? નભોવાહન રાજ્યથી ૧૭ વર્ષે વિક્રમાદિત્યનું રાજ્ય અને તે રાજ્ય પછી ત્યારેજ વત્સરપ્રવૃત્તિ થઇ. પછી ૧૫૨ માં ૧૭ વર્ષ જતાં બાકી ૧૩૫ વિક્રમકાલમાં ઉમેર્યા; એટલે વિક્રમાદિત્યથી અંકિત સંવત્સરથી શાક સંવત્સર સુધીનો જોડલો કાલ તે વિક્રમકાલ. તે પૂર્વોક્ત ૧૩૫ વર્ષનું માન.

વિક્રમરજ્જ્વરંભા પરઓ સિરિ વીરનિવૃધ્ ભણિયા,
સુન્ન-મુણિ-વેય-જુતો વિક્રમકાલાઉ જિણકાલો.

[તિથિગાલી પ્રકીર્ણક]

વિક્રમકાલના વર્ષમાં શૂન્ય (૦), મુનિ (૭), વેદ (૪) એટલે ૪૭૦ વર્ષ તે શ્રી મહાવીર અને વિક્રમાદિત્યની વચ્ચેનું અંતર છે. વિક્રમ રાજ્યના આરંભથી શ્રી વીરનિવૃત્તિ-નિર્ગણ આ રીતે ગણતરી:—

પાલક	૬૦	તે પછી વિક્રમાદિત્ય	૬૦
નંદ	૧૫૫	ધર્માદિત્ય	૪૦
મૌર્ય	૧૦૮	ભાષલ્લ	૧૧
પુષ્યમિત્ર	૩૦	નાષલ્લ	૧૪
બાલમિત્ર-આનુમિત્ર	૬૦	નાહડ	૧૦
નભોવાહન	૪૦		
ગર્દભિલ્લ	૧૩	એ રીતે	૧૩૫
શક	૪		
	<hr/>		<hr/>
	૪૭૦	અને મળી	૬૦૫

ત્યારથી શક સંવત્સર પ્રવૃત્તિ થઇ.

શ્રી વીરનિર્વૃત્તેર્વૈષ્ણેઃ ષડ્ભિ પંચોત્તરૈઃ શતૈઃ ।

શાકસંવત્સરસ્યૈષા પ્રવૃત્તિ ભરતેઽભવત્ ॥

એટલે વિક્રમ સંવત્માં ૪૭૦ ઉમેરવાથી અને શક સંવત્માં ૬૦૫ ઉમેરવાથી વીર સંવત્-વીરનિર્વાણ સંવત્-વીરાત્ આવે.

શ્રી વીરના ઉપાસક શ્રેણિક (ગિમ્મિસાર)નો પુત્ર કુણિક (અગ્નત-શત્રુ) તેનો પુત્ર ઉદાયિ-તેની પછી પાટલીપુત્રમાં નવ નદે રાજ્ય કર્યું. તેને ઉત્થાપી ચાણિક્યે ચંદ્રગુપ્તને રાજા સ્થાપ્યો. તેનો પુત્ર મિન્દુસાર, તેનો પુત્ર અશોકશ્રી, તેનો પુત્ર કુણાલ અંધ હતો. તેનો પુત્ર સંપ્રતિરાજ ઉજ્જયિનીમાં થયો. તેના વંશમાંજ ગર્દભિલ્લ રાજા થયો. તેનો ઉચ્છેદ કરી શક રાજા થયો. પછી ગર્દભિલ્લનાજ પુત્ર વિક્રમાદિત્યે શકને ઉચ્છેદી ત્યાંજ રાજા કર્યું. તેણે શ્રી વીરમોક્ષથી ૪૭૦ વર્ષે સંવત્સર અંકિત કર્યો-કાઢ્યો.

+ [આવડા વંશ]

ત્યાર પછી ૮૨૧ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૨ સોમે આહિડા વંશમાં ઉત્પન્ન થયેલ શ્રી વનરાજે શ્રી અણહિલપુર સ્થાપ્યું.

વનરાજ	સં.	૮૨૧ થી ૮૮૧	(૬૦ વર્ષ)
ચોગરાજ	સં.	૮૮૧—૮૯૦	(૯ વર્ષ)
રત્નાદિત્ય	,,	૮૯૧—૮૯૪	(૩ વર્ષ)
વૈરસિંહ	,,	૮૯૪—૯૦૫	(૧૧ વર્ષ)
ક્ષેમરાજ	,,	૯૦૫—૯૪૪	(૩૯ વર્ષ)
ચામુંડરાજ	,,	૯૪૪—૯૭૧	(૨૭ વર્ષ)
ધાધડ	,,	૯૭૧—૯૯૮	(૨૭ વર્ષ)
પૂચ્ચડ	,,	૯૯૮—૧૦૧૭	(૧૯ વર્ષ)

કુલ ૮ રાજા

૧૯૬ વર્ષ

+ રાજવંશી-કોષ્ટકમાં એમ જણાવ્યું છે કે:—

‘વનરાજ સં. ૮૦૨-૮૬૨, ચોગરાજ ૮૬૨-૮૯૭, ક્ષેમરાજ ૮૯૭-૯૯૨,

§ [સોલંકી વંશ]

મૂલરાજ	સં. ૧૦૧૭—૧૦૫૨	(૩૫ વર્ષ)
વલ્લભરાજ	૧૦૫૨—૧૦૬૬	(૧૪ વર્ષ)
દુર્લભરાજ	૧૦૬૬—૧૦૭૮	(૧૨ વર્ષ)
ભીમદેવ	૧૦૭૮—૧૧૨૦	(૪૨ વર્ષ)
કર્ણદેવ	૧૧૨૦—૧૧૫૦	(૩૦ વર્ષ)
નયસિંહદેવ	૧૧૫૦—૧૧૯૯	(૪૯ વર્ષ)
કુમારપાલ	૧૧૯૯—૧૨૨૯	(૩૦ વર્ષ)
અનયપાલ	૧૨૨૯—૧૨૩૨	(૩ વર્ષ)
લઘુમૂલરાજ	૧૨૩૨—૧૩૩૪	(૨ વર્ષ)
ભીમદેવ	૧૨૩૪—૧૨૩૬	(૨ વર્ષ)

(પછી ગજજનક-ગીઝનીનું રાજ્ય થયું)

ભૂયડ ૯૯૨-૯૫૧, વૈરિસિંહ ૯૫૧-૯૭૬, રતનાદિત્ય ૯૭૬-૯૯૧ સામંતસિંહ ૯૯૧-૯૯૮.’

§ રાજવલી-કોષ્ટકમાં જણાવ્યું છે કે:—

‘વૃક્ષમૂલરાજ સં. ૯૯૮-૧૦૫૩, ચામુંડરાજ ૧૦૫૩-૧૦૬૬, દુર્લભરાજ ૧૦૬૬-૧૦૭૮, ભીમરાજ ૧૦૭૮-૧૧૨૦, કર્ણદેવ ૧૧૨૦-૧૧૫૦, નયસિંહ ૧૧૫૦-૧૧૯૯, કુમારપાલ ૧૧૯૯-૧૨૩૦, અનયપાલ સં. ૧૨૩૩-૧૨૬૩. (અનયપાલના બે સૂત લઘુમૂલ-ભીમ અત્ર ઘણા વિસંવાદ દેખાય છે. અમે કીર્તિકૌમુદી અનુસારે લખ્યું છે.) લઘુમૂલરાજ સં. ૧૨૬૬ (?) -૧૨૭૪ લઘુભીમ સં. ૧૨૭૪.....આમ ૨૭૬ વર્ષમાં ૧૧ ચૌહાનરાજા થયા.’

આગ્રાજી જણાવે છે કે:—

‘મૂલરાજ સં. ૧૦૧૭-૧૦૫૨, ચામુંડરાજ ૧૦૫૨-૧૦૬૬, વલ્લભરાજ ૧૦૬૬ (છમાસ), દુર્લભરાજ ૧૦૬૬-૭૮, ભીમદેવ ૧૦૭૮-૧૧૨૦, કર્ણ ૧૧૨૦-૧૧૫૦, સિદ્ધરાજ નયસિંહ ૧૧૫૦-૧૧૯૯, કુમારપાલ ૧૧૯૯-૧૨૩૦, અનયપાલ ૧૨૩૦-૩૩, મૂલરાજ (૨) ૧૨૩૩-૩૫, ભીમદેવ (૨) ૧૨૩૫-૯૮, અને ત્રિભુવનપાલ ૧૨૯૮-૧૩૦૦.’

*(વાઘેલાવંશ)

વીસલદેવ (વીરધવત્રયંધુ) સં. ૧૩૦૦—૧૩૧૮

અર્જુનદેવ ૧૩૧૮—૧૩૩૧

સારંગદેવ ૧૩૩૧—૧૩૫૩

લઘુકર્ણ ૧૩૫૩—૧૩૬૦

સં. ૧૩૬૦ માં માધવ નાગરવિપ્ર યવનોને લાવ્યો.

૨. હવે પછીનું રાજવલીકોષ્ટકમાંથી (લ. સં. ૧૫૮૭ જુઓ શ્રીજનવિજય સપાદિત શત્રુંજય તીર્થોદ્ધાર પ્રયંધનું પરિશિષ્ટ.)

ગૂજરાતમાં ઉભરા થયા. અલૂખાન. પછી જલહુરે (જલોરમાં) કાન્હડદે ચડ્યાણુ. ખાનખાના, દફરખાન, તતારખાન.

* ‘વાઘેલા વંશમાં આનજી, મલજી, સીહરાણુ, વસ્તુપાલાદિએ સ્થાપેલ વીરધવલરાજ થયો સં. ૧૨૮૨-૧૨૯૪, વીસલદેવ ૧૨૯૪-૧૩૨૮, અર્જુનદેવ ૧૩૨૮-૧૩૩૦, સારંગદેવ ૧૩૩૦-૧૩૫૧, અધિલકર્ણ સં. ૧૩૫૧-૧૩૫૭.

આ રીતે અણહિલપુરની સ્થાપનાથી સં. ૧૩૪૬ વર્ષ, ૧ માસ ને દિન ૨૫ માં ૫૩૭ વર્ષ ૮ માસ ૨૬ દિનમાં ૨૪ છત્રપતિ (રાજા) તેમાં અધિલ (ધિલો) એવો કર્ણુ લયત્રસ્ત હતો. સં. ૧૩૫૧ વર્ષે માસ ૧ દિન (?) રવ પ્રભવતી પદ્મિની લઈ જવાથી ૩૬ નાગરમંત્રી માધવના પ્રયોગથી ગૂર્જ-રાત્રામાં યવનપ્રવૃત્તિ થઈ.’
—રાજવલી કોષ્ટક.

જોગણ:—‘અણોરાજને કુમારપાલે વાઘેલા ગામ આપ્યું તેનો પુત્ર લવણપ્રસાદ લીમદેવનો મંત્રી થયો ને જગીરમાં ઘોલકા મળ્યું. પછી તેનો પુત્ર વીરધવલ પછી રાજસંચાલક થયો. તેના મંત્રીઓ વસ્તુપાલ-તેજપાલ થયા. ઘણા દેશ જીતી સં. ૧૨૯૪ કે ૯૫ માં સ્વર્ગસ્થ. પછીથી તેના પુત્ર વીસલદેવે ૧૩૦૦ માં પાટણનું રાજ્ય ત્રિભુવનપાલ પાસેથી છીનવી લઈ સં. ૧૩૧૮ સુધી રાજ્ય કર્યું. અર્જુનદેવ ૧૩૧૮-૩૧; રામદેવ-થોડો સમય, સારંગદેવ ૧૩૩૧-૫૩, કર્ણુદેવ ૧૩૫૩-૧૩૫૬.’

દિલ્લીના પાદશાહો.

૧ સુલતાન મહિમદ	સં. ૧૦૪૫ થી ૧૧૦૭ વર્ષ	૬૨
૨ સાબર	સં. ૧૧૦૭ થી ૧૧૮૩	,, ૭૬
૩ મોબદીન	સં. ૧૧૮૩-૧૨૨૨	,, ૩૯
૪ કુતબદીન વઢ	સં. ૧૨૨૨-૧૨૪૦	,, ૧૮
૫ સહાબદીન	૧૨૪૦-૧૨૬૬	,, ૨૬

વીસવાર જેણે સહાબદીનને ક્રેદ કરી છોડેલ છે એવા પૃથ્વીરાજને તેણે ક્રેદ કર્યો.

૬ રકમદીન	૧૨૬૬-૧૨૬૭	,, ૧
૭ ખીખી બૂઆં	૧૨૬૭-૧૨૭૦	,, ૩
૮ મોબદીન	૧૨૭૦-૧૨૯૮	,, ૨૮
૯ અલાવદીન	૧૨૯૮-૧૩૧૯	,, ૨૧
૧૦ નસરત વઢ	૧૩૧૯-૧૩૩૨	,, ૧૩
૧૧ ગ્યાસદીન વઢ	૧૩૩૨-૧૩૪૪	,, ૧૨ માસ ૬
૧૨ મોબદીન	૧૩૪૪-૧૩૪૬	,, ૨
૧૩ સમસદીન	૧૩૪૬-૧૩૪૭	,, ૧
૧૪ જલાલદીન	૧૩૪૭-૧૩૫૪	,, ૭
૧૫ અલાવદીન	૧૩૫૪-૧૩૭૩	,, ૧૯ માસ ૬

સં. ૧૩૫૪ વર્ષમાં અલાવદીન. ૮૪ રાજ્યને જીતનાર હમીરદેવને

ગીઝનીવંશ—સુલતાન મહમૂદ ગઝની સં. ૧૦૫૮-૧૦૮૭ (મૃત્યુ), મસૂદ ૧૦૮૭-૧૦૯૯, મૌદૂદ ૧૦૯૯-૧૧૦૫. પછી ૧૧૦૫ થી ૧૧૭૪ માં ૭૦ વર્ષમાં ગઝનીની ગાદીપર ૮ સુલતાન થયા. પછી અહેરામશા સં. ૧૧૭૫ તેને અલાવદીન ઘોરીએ જીત્યો. —ઓઝાજી.

ઘોરીવંશ—અલાવદીન પછી ગ્યાસુદીનઘોરી. પછી શાહબુદીન યા મહમૂદ ઘોરીએ હિંદપર ઘણી ચઢાઈઓ કરી. મરણ સં. ૧૨૬૩. તેના ગુલા-મન્નતિના સેનાપતિ કુતુબુદિને વિ. સં. ૧૨૫૦ માં દિલ્લી લઈ ત્યાં રાજધાની કરી, ને પોતે સં. ૧૨૬૩ માં ગાદીપર બેઠા. —ઓઝાજી.

જીવો. રણથંભોરનો દુર્ગ લીધો. ગૂર્જરાત્રામાં ઉલૂખાનને મોકલ્યો અલા-
વદીન આદિ છ સુરત્રાણોએ દિલ્લી અને ગૂર્જરાત્રા ભોગવી.

૧૬ કુતબદીન	૧૩૭૩-૧૩૭૭	વર્ષ ૪
૧૭ સહાબદીન	૧૬૭૭-૧૩૭૮	,, ૧
૧૮ ખસરખદીન	૧૩૭૮-૧૩૭૮	માસ ૬
૧૯ આસદીન	૧૩૭૮-૧૩૮૨	,, ૪
૨૦ મહિમુંદ	૧૩૮૨-૧૪૦૭	,, ૨૫
૨૧ પીરોજ	૧૪૦૭-૧૪૪૫	,, ૩૮
૨૨ ખૂવક	૧૪૪૫-૧૪૪૬	,, ૧
૨૩ તુગલક	૧૪૪૬-૧૪૪૭	,, ૧
૨૪ મહિમુંદ	૧૪૪૭-૧૪૪૮	,, ૧

દેશે દેશે યવનો થયા.

ગુલામવંશ:—હુતુખુદિન સં. ૧૨૬૩-૧૨૬૭, આરામ ૧૨૬૭-૬૮, અલ્તમસ ૧૨૬૮-૬૩, રૂકતુદીન ૧૨૬૩-૨જીયાબેગમ ૧૨૬૩-૬૬, મવજુદીન ૧૨૬૬-૬૮, અલાઉદિન ૧૨૬૮-૧૩૦૩, નાસરુદિન ૧૩૦૩-૨૨, ગ્યાસુદીન ૧૩૨૨-૪૪, કૈકુબાદ ૧૩૪૪-૪૭.

ખીલજીવંશ:—જલ્લાલુદ્દિન સં. ૧૩૪૭-૫૨, અલાઉદ્દિન ૧૩૫૨-૭૨, ઉમર ૧૩૭૨-૭૩, મુબારક ૧૩૭૩-૭૭, ખુશરૂ ૧૩૭૭-૮૭.

તઘલખવંશ:—ગ્યાસુદિન સં. ૧૩૮૭-૯૨, મહમદતઘલખ ૧૩૯૨-૧૪૦૮, ફીરોજુદિન ૧૪૦૮-૪૫, ગ્યાસુદિન (૨) ૧૪૪૫-૪૬, અબુબકર ૧૪૪૬, નાસરુદિન ૧૪૪૬-૪૯, મહમદ (૨) ૧૪૪૯-૬૯, સરહાર દોલતખાં ૧૪૬૯-૭૧.

સૈયદવંશ:—ખીજરખાં સં. ૧૪૭૧-૭૮, મુબારક ૧૪૭૮-૯૦, મહમુદ ૧૪૯૦-૧૫૦૦, અલાઉદ્દિન ૧૫૦૦-૦૭

લોદીવંશ:—ખહીલોલખાં સં. ૧૫૦૭-૪૫, સીકંદર ૧૫૪૫-૭૪, ઇબ્રા-
હીમ ૧૫૭૪-૮૩

મુગલવંશ:—ખાખર સં. ૧૫૮૩-૮૭, હુમાયું ૧૫૮૭-૧૬૧૩, અકબર ૧૬૧૩-૬૨, જહાંગીર ૧૬૬૨-૮૪, શાહજહાં ૧૬૮૪-૧૭૧૫, ઔરંગઝેબ (આલમગીર ૧) ૧૭૧૫-૬૪, ખહાદુરશાહ (શાહઆલમ ૧) ૧૭૬૪-૬૯,

* ગૂજરાતનાં સુરત્રાણ (ગૂજરાતના સુલતાનો.)

મુજબ્દર સં. ૧૪૩૦—૧૪૫૪ વર્ષ ૨૪
(તેનાં બીજાં બે નામ મલમલેનનિસફમલિક અને ઉજ્જહેલ.)

આને ઉપરના પીરોજશાહે ગૂજરાતનું રાજ્ય આપ્યું.

અહિમદ ૧૪૫૪—૧૪૮૫ વર્ષ ૩૨

(અમદાવાદના સ્થાપક સં. ૧૪૬૮ વૈશાખ વદિ ૭ રવિ પુષ્પે)

મહિમુંદ ૧૪૮૫—૧૫૦૭ વર્ષ ૨૧

કુતુબદીન ૧૫૦૭—૧૫૧૫ ,, ૮ માસ ૧૧

મહિમુંદ બેગડુ ૧૫૧૫—૧૫૬૭ ,, ૫૨

(પાલઃગઢ-જૂનાગઢ લેનાર)

બહાદુરશાહ ૧૭૬૯-૭૦, ફરોકશીર ૧૭૭૦-૭૬, મહમદશાહ ૧૭૭૬-૧૮૦૫, અહમદશાહ ૧૮૦૫-૧૧, આલમગીર (૨) ૧૮૧૧-૧૬, શાહઆલમ (૨) ૧૮૧૬-૬૩, અકબર (૨) ૧૮૬૩-૯૪, મહમદ બહાદુરશાહ ૧૮૯૪-૧૯૧૪ [કે જે વર્ષ ઈ. સ. ૧૮૫૭ નું પ્રખ્યાત વર્ષ છે. તે વખત પછી બ્રિટિશ રાજ્યની સત્તા સમગ્ર હિંદ પર જામી.]

(હુમાયુના સમયમાં સુરવંશ દિલ્લીની ગાદી પર આવી ગયા તે વંશના શિરશાહ સં. ૧૫૯૭-૧૬૦૨, સલીમશાહ ૧૬૦૨-૧૦, ને આદીલશાહ ૧૬૧૦-૧૩ થયા ને પછી હુમાયુ ને અકબર આવ્યા).

—જુઓ મોહનલાલ જે. બારોટ કૃત હિંદના ઇતિહાસનો મુખતેસર હેવાલ.

* ગૂજરાતના સુલતાનોની વંશાવળી શ્રી યુક્તિસાગર કૃત વિન્નપુર વૃત્તાંતમાં આપેલી છે તેમાં આપેલ ઇ. સ. ના વર્ષમાં ૫૭ હમેરી વિ. સં. કરતા રાજ્યવર્ષો એ છે કે:—મુજબ્દરશાહ (૧) સં. ૧૪૬૪-૧૪૬૮, અહમદશાહ (૧) ૧૪૬૮-૧૪૯૮, મહમ્મદશાહ ૧૪૯૮-૧૫૦૯, કુતુબદીનશાહ ૧૫૦૯-૧૫૧૬, દાઉદશાહ ૧૫૧૬, મહમૂદશાહ (૧) ૧૫૧૬-૧૫૭૦, મુજબ્દરશાહ (૨) ૧૫૭૦-૧૫૮૩, સિકંદરશાહ ૧૫૮૩, મહમુદશાહ, બહાદુરશાહ લતીફખાન પછી મહમ્મદશાહ શાહ (૨) ૧૫૯૩, મહમદશાહ (૩) ૧૫૯૩-૧૬૧૧, અહમદશાહ (૨) ૧૬૧૧-૧૬૧૮, મુજબ્દરશાહ (૩)=ખોટા હલો કરેલો બાકરે નથુ ૧૬૧૮-૧૬૩૦.

સુજ્જ઼ર	૧૫૬૭—૧૫૮૨ ,, ૧૫ માસ ૭ દિન ૪
શકંદર	૧૫૮૨, ચૈત્ર શુ. ૩ માસ ૨ દિન ૭
મહિમુંદ	૧૫૮૨—૧૫૮૩ માસ ૨ દિન ૧૧ રાજ્ય જ્યેષ્ઠ વદ ૬ ભૂગુવાર.
બાધરશાહ	૧૫૮૩ રાજ્યાભિષેક ભાદ્રપદ શુદ્ધિ ૨ ગુરૂ મધ્યાહ્ને.

પરિશિષ્ટ ૫

જૈન ગૂર્જર કવિઓ—પ્રથમ ભાગ સંબંધી અભિપ્રાયો.

૧ ગૂર્જર સાક્ષર શિરોમણિ દિ. બ. કેશવલાલ હર્ષદરાય કુવ. બી. એ. આ પુસ્તકની પહોંચ સ્વીકારતા.

(૧) જૈન શ્વે૦ કૉન્કરન્સના સ્થાનિક જનરલ સેક્રેટરીઓને પોતાના ૨૫-૧૧-૨૬ ના પત્રથી જણાવે છે કે:—

“ આપશ્રીના તરફથી ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ—પ્રથમ ભાગ’ એ નામનું પુસ્તક આજે ભેટ મળ્યું, તેની પહોંચ આનંદ તથા આભાર સાથે આપતાં લખવાની રજા લેઈ છું કે કૉન્કરન્સે એ પુસ્તક બહાર પાડી પરમ ઉત્સાહી સંશોધક મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈએ અંતરના

દિલ્લીના મોગલ બાદશાહ અકબરે ગૂર્જરાત જીતી લીધું સં. ૧૬૩૦. (જુઓ મુગલવંશ આદિ) અત્ર વડોદરાની ગાદી પર રાજ્યકર્તા જણાવવા યોગ્ય છે:—દામાજરાવ, પછી પીલાજરાવ સં. ૧૭૮૧-૮૬, દામાજરાવ ૧૭૮૬-૧૮૨૫, સયાજરાવ ૧૮૨૫-૩૫, ફતેહસિંહરાવ ૧૮૩૫-૫૦, ગોવિંદરાવ ૧૮૫૦-૫૭, આનંદરાવ ૧૮૫૭-૭૬ સયાજરાવ (૨) ૧૮૭૬-૧૯૦૪, ગણુપતરાવ ૧૯૦૪-૧૩, ખડેરાવ ૧૯૧૩-૨૭, મલહારરાવ ૧૯૨૭-૩૨, સયાજરાવ ૧૯૩૨ થી ચાલે.

ઉમગથી લીધેલા પરિશ્રમની કદર કરી છે અને ગૂજરાતી જૈન સાહિત્ય વિષે માહિતી સર્વસુલભ કરી ગૂજરાતી સાહિત્યના અભ્યાસને અપૂર્વ અતુક્રૂણતા પૂરી પાડી છે. મહાભારત, રામાયણ અને પુરાણના આધારનું ગૂજરાતી સાહિત્ય ચોટે ચક્રે ગવાતું હતું. પરંતુ પુષ્ટિમાર્ગીય, સત્સંગી અને જૈન સાહિત્ય મદિર અને ઉપાશ્રયમાં જ તેની પવિત્રતાની સુવાસ ફેલાવતૂ હતું. આ કારણથી ઇતર પંથ અને ધર્મની જાણખહાર ને અત્યારસુધી રહ્યું છે. આ સૂચિથી તે સંબંધી અજ્ઞાન ધણે દરજ્જે દૂર થશે. ખંડિત મૂર્તિરૂપે, ધસાઈ ગયેલા સિક્કા રૂપે, ત્રુટિત પાનાં રૂપે જૂનાં સંસ્મરણો જનતાનો અને સાહિત્યનો ઇતિહાસ ધડવામાં બહુ ઉપયોગી નીવડે છે, તો જૈન ગૂજરાતી સાહિત્યના ભંડાર વિષે શું કહેવું? ફરીને એક વાર મોકલેલી અમૂલ્ય ભેટ માટે આભાર પ્રદર્શિત કરી તથા ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ-દ્વિતીય ભાગ’ વેળાસર મારા જેવા વૃદ્ધ મનુષ્યથી લાભ લેવાય એમ પ્રગટ થવાની વિજ્ઞાપના કરી વિરમું છું.

લે. આધીન સેવક,

કેશવલાલ હર્ષદરાય ધ્રુવ.

(૨) તથા આ પુસ્તકના પ્રયોજકને પરખારા તેજ તારીખના એક કાર્ડથી તેઓશ્રી જણાવે છે કે:—

સદા સ્નેહી મોહનલાલભાઈ,

આજે, બહુ દિવસથી જેની ફ વાટ જોતો હતો તે જૈન ગૂર્જર કવિઓ-પ્રથમ ભાગ મને મળ્યો. તમારી મહેનત અથાગ છે. તમે જૈન ગૂજરાતી સાહિત્યની જેવી સેવા બજાવી છે તેવી જૈનેતર ગૂજરાતી સાહિત્યની સેવા બજાવનાર કોઈ નથી-શેષપૂત્તિ ક્યારે થશે તેનો, પણ ખ્યાલ આવતો નથી. બીજો ભાગ હવે ક્યારે સોરો બહાર પડશે?

તમારી સૂચિ ફં આદંત અવકાશમાં વાંચી જઈશ. પણ અવસ્થાએ મારા (પર) અમલ જમાવવા માંડ્યો છે તેથી તમારી સૂચનાઓ મારાથી કેટલે દરજ્જે પળાશે તે શક પડતું છે.....”

(૩) તેથા તા. ૮-૩-૨૮ ના તાજ પત્રથી જણાવે છે કે:—
‘જૈન ગુર્જર કવિઓ’ નું બીજું પુસ્તક અહાર પડી ચૂક્યું કે
શું ? જૈન સાહિત્યને પ્રકાશમાં લાવવાના તમારા ભગીરથ પ્રયત્નને
ધન્યવાદ ઘટે છે.

૨—વડોદરાથી પંડિત લાલચંદ લગવાનદાસ ગાંધી
જણાવે છે કે:—

‘શ્રીમતી જૈન શ્રવેન્ કોઠ ઑફિસે આવા અંથને પ્રકાશમાં મૂકીને
અને સાહિત્યરસિક ઇતિહાસપ્રેમી મધ્યસ્થ સજ્જન સાક્ષરવર્ગમાં અમૂલ્ય
વિતરણની યોજના કરીને અતીવ પ્રશસાપાત્ર કાર્ય કર્યું છે એમ સહજ-
ઉદ્ગાર પ્રકટ થાય છે. પ્રકાશક સંસ્થાને મહારાં અન્તરનાં અભિનદન છે,
તે સાથે સગ્રાહક અને સંપ્રયોજક શ્રીયુત મોહનલાલ દ. દેશાધના
સુપ્રશસ્ત પ્રયત્ન માટે ધન્યવાદ ઉચ્ચાર્યા સિવાય રહી શકાતું નથી. આ
અંથ સંપ્રદાયા મહારો વિશેષ અભિપ્રાય અંથનું આંતર અવલોકન કર્યા
પછી આગળ ઉપર જણાવીશ.’

૩—પ્રસિદ્ધ લેખક શ્રીયુત ‘સુશીલ’ ૧૮-૧૨-૨૬ ના ટૂંક
પત્રમાં જણાવે છે કે:—

‘ગુર્જર જૈન કવિઓ વાળું પુસ્તક પણ રા. દેવચંદભાઈ (જૈન
પત્રના તત્ત્વી) પાસેથી માગી લીધું. મેં તો ધાર્યું કે પાંચ-પચીસ ફાર-
મતો અથ હશે. પણ મોટું દળદાર વૉલ્યુમ નીકળી હું તો દંગળ થઈ
ગયો—આ ડીકશનેરી જેવડો અંથ હું ક્યારે વાંચી શકીશ ? આપની
ધીરજને પણ ખરેખર ધન્યવાદ ઘટે છે. સાહિત્ય એક સાધના છે—તેમાં
અનંત ધૈર્ય કેટલું આવશ્યક છે તે તમારા આ પ્રકાશન ઉપરથી સમ-
જ્ઞય છે. સમાસોચનાની ખાતર નહીં તો પણ મારા પોતાના વિનોદની
ખાતર વાંચીશ. ફારણુકે મને પોતાને તેમાંથી ઘણું નવું જાણવાનું મળશે.’

૪—સાક્ષર શ્રી કૃષ્ણલાલ મોહનલાલ ઝવેરી, M. A. L. L. B. મુંબઈની સ્મોલ કોર્ટીઝ કોર્ટના વડા જજસાહેબે જે અભિપ્રાય ૧૯૨૬ ના ડીસેમ્બરમાં આપ્યો તે જાન્યુઆરીના ૨૭ ના મોડર્ન રિવ્યુમાં પ્રકટ થયો છે:—

JAIN GURJAR POETS PART I: + *By Mohanlal Dahchand Desai, B. A. LL. B., Vakil, High Court, Printed at the Diamond Jubilee Printing Press, Ahmedabad. Cloth Cover. Pp 320 + 656. Price Rs 5-0-0 (1926).*

This is a treasure house of old poems written by Jain poets in Gujarati between the XIIth and XVII centuries of the Vikrama Era. The collection is the 'result' of Mr. Desai's persistence and assiduity as he has left hardly a single Jain Bhandar unexplored, wherever and whenever he could help it. His opinion is that prior to the XIIIth century, the literature of Gujarat was written in *Apabramsha* (very old Gujarati) and hence he has taken that century as the starting point for his collection. A preface of staggering volume consisting of 320 pages, containing a *short* history of old Gujarati forms an important part of this book. If the author calls this a *short* history we wonder what the 'size' his preface would have been, had it been a full one. He passes in rapid review the different stages of the development of the language from Sanskrit to Prakrit, thence to Shaurseni and Paishachi, Apa-

bramsha, old Gujarati to its present state. He asserts the principle that the prior or older forms of the language were not dying or becoming dead, but that they were developing and presenting an altered exterior. The preface is replete with quotations, from very old writers in support of the facts stated by the writer who is at pains to show that so far as the language or vehicle for expression was concerned there was no difference or distinction between the writings of Jain and Non-Jain (Brahmin) writers in those far off days, just as there is none now. We congratulate Mr. Desai in his *magnum opus*, and await the second part with great interest.

K. M. J.

Modern Review January 27.

આનું ગૂજરાતી ભાષાંતર એ છે કે—

જૈન ગૂર્જર કવિઓ ભાગ ૧લો—કર્તા મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈ બી. એ. એલ એલ. બી. વકીલ હાઇકોર્ટ. મુદ્રિત—ડાયમંડ ન્યુ-બિલિ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ અમદાવાદ. લુગડાનું પુઠું ૫. ૩૨૦+૬૫૬ કિંમત રૂ. પાંચ (૧૯૨૬)

આ પુસ્તક વિક્રમ સંવત્ ૧૩ મા સૈકાથી તે ૧૭ મા સૈકા સુધીના ગૂજરાતીમાં જૈન કવિઓએ લખેલાં જૂનાં કાવ્યોનો એક ખજાનાનો સંગ્રહ—મહા સંગ્રહનિધિ છે. આ સંગ્રહ મી. દેશાઈના સતત આયત્ન અને અતવાજા ઉદયમનું ‘પરિણામ’ છે કારણ કે તેણે પોતાથી અતી શક્યું ત્યાં ત્યાં અને ત્યારે ત્યારે કોઈ પણ જૈન ભંડારને તપાસ્યા વગરનો ભાગ્યેજ રાખેલ છે. તેનો અભિપ્રાય એ છે કે ૧૩ મા શત-

કની પહેલાં ગૂજરાતનું સાહિત્ય અપભ્રંશ (ધણી જૂની ગૂજરાતી) માં લખાયું હતું અને તેથી તેણે પોતાના આ સંગ્રહના પ્રારંભના અગ્રખંડ તરીકે તેજ-તેરમા શતકને લીધું છે. જૂની ગૂજરાતીના 'સંક્ષિપ્ત' ઇતિહાસ વાળી ૩૨૦ પૃષ્ઠોની આંજી નાંખે તેટલા મોટા પ્રમાણવાળી પ્રસ્તાવના એ આ ગ્રંથનો એક અગત્યનો ભાગ સારો છે. જે કર્તા અને 'સંક્ષિપ્ત' ઇતિહાસ કહે છે તો અમને અચરજ એ થાય છે કે તે પૂરો ઇતિહાસ હોત, તો પોતાની પ્રસ્તાવનાનું 'કદ' કેવડું હોત ! તે સંસ્કૃત-માંથી પ્રાકૃતમાં, પછી શૌરસેની અને પૈશાચી, અપભ્રંશ, જૂની ગૂજરાતી તે અત્યારની વર્તમાન સુધીના ભાષાના વિકાસની જુદી જુદી ક્રમિક અવસ્થાઓનું ઝડપથી અવલોકન કરે છે. ભાષાનાં પૂર્વનાં યાતો વધુ જૂનાં રૂપો મરતા નહોતાં યા મૃત થતાં નહોતાં પરંતુ તેઓ વિકાસ પામીને ફેરફાર થયેલો-વિકૃત થયેલો બાલ ઘાટ દાખવતા હતા એ મુખ્ય સિદ્ધાંતને તેણે સિદ્ધ-સ્થાપિત, યા નિશ્ચયપૂર્વક પ્રતિપાદિત કરેલ છે. આ પ્રસ્તાવના લેખકે મૂકેલી હકીકતોના સમર્થનમાં લીધેલાં ઘણા પ્રાચીન લેખકોનાં અવતરણોથી ભરપૂર છે. કર્તાએ શ્રમ લઈને બતાવ્યું છે કે જ્યાં સુધી ભાષા અથવા વિચારપ્રદર્શન માટેના વાહનને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી જેવી રીતે વર્તમાનમાં બીલકુલ નથી તેજ પ્રમાણે તે જૂના કાલમાં પણ જૈન અને જૈનેતર (બ્રાહ્મણ) લેખકોનાં લખાણોમાં કંઈ પણ તફાવત કે ભેદ હતો નહિ. મી. દેશાઈને તેના આ મહાભારત ગ્રંથ માટે અમે અભિનંદન આપીએ છીએ અને તેના બીજા ભાગની અતિ રસપૂર્વક રાહ જોઈએ છીએ.

કૃ. મો. ઝ.

મોડર્ન રિવ્યુ જન્યુ. ૨૭.

૫—શ્રીયુત મંજુલાલ રણછોડલાલ મજમુદાર B. A. LL. B. હામરી વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના જૂની ગૂજરાતીના સંગ્રહમાં હકીકતની ખાણ રૂપ છે. હું ધારું છું, તેમાં આવી છે તેવી અને તેટલી હકીકત

એક ઠેકાણે તો માત્ર ત્હમારા પુસ્તકમાંજ કેન્દ્રસ્થ કરવામાં આવેલી છે. વળી ત્હમે સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત અપભ્રંશના અર્થનો સ્ફેટ પણ ગૂજ-રાતીમાં આપ્યો છે તેથી ત્હમારી પ્રસ્તાવનાનો ઉપયોગ ખૂબ બહોળો થવા સંભવ છે. આટ આટલી હકીકતોને એક ઠેકાણે આપવા માટે, ખરેખર ત્હમારા પ્રેમ-પરિશ્રમને અભિનન્દન જ ઘટે છે.'

વડોદરા તા. ૩૧-૧૨-૨૬

—

૬—સૌરાષ્ટ્રમાં 'કલાને મંદિરે' એ મથાળા નીચે વિદ્વાન લેખક રા. કેતુ નીચે પ્રમાણે જણાવે છે:—

જૈન સાહિત્યકારોએ ગુર્જરી વાણીની શી શી સેવા કરી તેની આજ પ્રતીતિ પડે છે. નરસિંહ મહેતાની પૂર્વે પણ પાંચ-છ સદીઓ સુધી ગુર્જર સાહિત્યનું ગૌરવ, મધપૂડામાં મધુ પૂરતી મધમાખીઓની માફક પુષ્કળ જૈન કવિઓ સંઘરી રહ્યા હતા—અને તે કેવળ એક જ દિશામાં નહિ: ઇતિહાસ, વાર્તા, કાવ્યો, સુભાષિતો, અલંકારશાસ્ત્રો અને કઠોર વ્યાકરણ: એવી સર્વદેશીય સાહિત્ય-આરાધનામાં સાધુઓ સુદ્ધાં શામિલ હતા. બેશક, ભાષા તે વખતે અપભ્રંશ હતી. પણ તે અપભ્રંશ હોવાને કારણે જ શિષ્ટ અશિષ્ટ સહુ નરનારીઓને સુગમ્ય હતી. અપભ્રંશ હતી, છતાં અર્થવાહિની, ઉડાણુવાળી, જનજરમાન અને સુમિષ્ટ કેવી હતી તે એનાં સુભાષિતો અતાવે છે:—

મહુ કન્તહો બે દોસડા, હેલિલ મ ઝંખલિ આલુ

દેન્તહો હઊં પર ઉવરિય જુન્ઝન્તઓ કરવાલુ

[હે સખી ! મારા કથના બે દોષ : આજ મ દે : એક તો તેના (દાન) દેતાં દેતાં હું જ ફક્ત ઉગરી. અને ઝુઝતાં ઝુઝતાં ફક્ત તલવાર જ બચી !]

જીણુ મારગ કેહરિ વુવો, રજ લાગી તિરણાંહ

તે ખડ-ઉભી સુખસી, નહિ ખાસી હરિણાંહ

આજ એ દુહો ભાષા-પલેટો ખાધને એમ બોલાય છે કે,

જે મારગ કેસરી ગયો, રજ લાગી તરણાં
તે ખડ ઉભાં સૂકશે, નવ ખાશે હરણાં.

ન ભૂલીએ કે એક દિવસ આ ભાષા જીવતી હતી. શોકોના પ્રાણમાંથી વહેતી હતી. આ દયાંતો તો ગિન્દુ સમાનજ છે. એક પ્રચૂર સાહિત્ય-ખાણની એ નિશાની છે.

*

*

*

*

પાંચ સદીઓની આ અંધારી ગુફામાં મશાલ લઈ જવાનો યશ રા. મોહનલાલ દક્ષીચંદ દેસાઈને મળે છે. આ દયાયેલ સમૃદ્ધિની મૂળ ભાળ દેનાર તો સ્વ. મનસુખભાઈ. પરંતુ ભા. દેસાઈના અપરિશ્રાંત હિંમત વિના એ રત્નાકર ઉખેળવાનો સમય આટલો નજીક કાણ લાવત ! સવા વર્ષથી એ બંધુ ‘જૈનયુગ’ નામનું માસિક કાઢી, ઇતિહાસ, ભાષા અને સંસ્કૃતિની દૃષ્ટિએ સુપ્રચાપ સંગીન સંશોધન કર્મે જાય છે. પણ કમભાગ્યે જનસમુદાયની આંખો આડે પથ-દૃષ્ટિના કાચો જડાયા હોવાથી એમના પ્રયાસો બહુ થોડાનીજ નજરે ચડતા હશે. દરમીઆન આજ એમણે ‘જૈન ગુર્જર કવિઓ’ નામનો છસો પૃષ્ઠોનો સંશોધન-ગ્રંથ ગુજરાતને ખોળે મેલ્યો છે. અને એની પાછળ બીજો ભાગ પણ ચાલ્યો આવે છે. અમને લાગે છે કે ગ્રંથ-દૃષ્ટિની સંકુચિતતા ભેદી અન્યોન્ય સેવા-વિનિમયનો ભાવ જગાડવામાં આ પ્રયાસ મોટો ફાળો આપશે.

સૌરાષ્ટ્ર ૫-૨-૨૭.

૭. ‘નવો ફાલ’ એ મથાળાથી નીચે પ્રમાણે તા. ૫-૨-૨૭ના સૌરાષ્ટ્રમાં વળી સમાયોચના પ્રકટ થઇ છે:—

સંશોધન.

જૈન ગુર્જર કવિઓ (પ્રથમ ભાગ): પ્રયોજક મોહનલાલ દક્ષી-ચંદ દેસાઈ. બી. એ. એલ એલ. બી, પ્રકાશક શ્રી જૈન કોન્ફરન્સ ઓફીસ, મુંબાઈ. પાકું પૃષ્ઠ, પૃષ્ઠ ૬૫૬; મૂલ્ય પાંચ રૂપિયા.

ગુર્જર સાહિત્યમાં પ્રાંતિક અસ્મિતાની જે જ્વાલા પ્રગટ થઈ છે, તેને અજવાળે અજવાળે આપણી ભાષા તથા ઇતિહાસના ઉડા ભૂત-કાળની ગુફામાં પ્રાચીનતાના અનેક આશકો આજે પરિભ્રમણ કરી કરી, આપણા અસલી બળતું પ્રેરણા-સ્થળ શોધી રહ્યા છે. એ ત્વરિત ગતિથી ખોદાઈ રહેલા સંશોધન પ્રદેશમાં પ્રસ્તુત ગ્રંથના કર્તાએ કરેલું અપૂર્વ સાહસ આજે ગુજરાત સહર્ષ વધાવી લેશે. નરસિંહ મહેતાની પૂર્વે તો કેમ જાણે ગુજરાતી સાહિત્ય જીવતુંજ નહોતું, એવી તમામ જિમણા-ઓને વિદારીને આ ગ્રંથ દસમી સદીથી માંડીને સત્તરમી સદી સુધીના અપભ્રંશ સાહિત્યના વિપુલ ખજાનાને આપણી સમક્ષ ખુલ્લો મૂકી દે છે. આશ્ચર્ય ઉપજાવે તેટલા બધા પ્રાચીન રાસાઓ અને હસ્તલિખિત પુસ્તકોમાંથી અવતરણા ટાંકી ટાંકી, પ્રકરણોવાર એ વિષયને ક્રમશઃ બહેચી નાખી, ગુર્જર સાહિત્યના પાયામાં બળવાન ચણતર કરનાર ત્રણસો જેટલા જૈન કવિઓનાં કાવ્યો ઉતારી, ગ્રંથકાર વિદ્વાતભેર સિદ્ધ કરે છે કે અપભ્રંશ વાણી વાટે વિકસેલું ગુર્જર સાહિત્ય સારી પેઠે સમૃદ્ધિવંત હતું. ભાષાના ધડતર ઉપર તો આ ગ્રંથ અત્યંત ઉજ્જવલ જ્યોતિ પાથરે છે, અને ગુર્જર સાહિત્યને જાગવલ્યમાન બનાવવામાં જૈન કવિ-ઓનો મહાન્ હિસ્સો પૂરવાર કરે છે. ગ્રંથકારના આવા ભગીરથ પરિ-શ્રમ માટે ઉચ્ચ આદર ઉપજે છે.

સૌરાષ્ટ્ર તા. ૫-૨-૨૭.

૮. શ્રીયુત નાનાલાલ ચીમનલાલ મહેતા આદિ. સી, એસ. ડેપ્યુટી કમિશનર પર્તાબગઢ, અવધ તા. ૧૭ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૭ના પત્રથી આ સંબંધે જણાવે છે કે:—

I have read the introduction of your book which alone I am in a position to appreciate. Your book is really a book for the book-makers. There is so much matter new and interesting

that nobody interested in Jaina and Prakrit literatures can afford to ignore it. The only criticism I have to make is that the presentation might have been more concise and systematic with a detailed Synopsis at the beginning. A few footnotes for the old verses would have been also useful.

—મેં તમારા પુસ્તકની પ્રસ્તાવના વાંચી છે, કે જે એકબની કદર કરવાની સ્થિતિમાં હું છું. તમારું પુસ્તક ખરેખર પુસ્તકના કર્તા થવા માંગતાને માટે છે. તેમાં એટલું બધું નવું અને રસપ્રદ દ્રવ્ય-વસ્તુ છે કે જેન અને પ્રાકૃત સાહિત્યોમાં રસ લેનાર કોઇને પણ તેથી અગ્નિ-જ્વાલા રહેવાનું પાલવે નહિ. ફક્ત એક ટીકા-સૂચન મારે કરવું પડે છે કે આરંભમાં વિગતવાર સારાંશ આપીને વસ્તુનિવેદન-પ્રતિષ્ઠાન વધુ સંક્ષિપ્ત અને વધુ વ્યવસ્થિત કદાચ થઇ શકત. જૂની કવિતા માટે થોડી ‘પુટનોટ’ પણ ઉપયોગી નિવડત.

૯. માર્ચ ૧૯૨૭ ના ‘સાહિત્ય’માં નીચે પ્રમાણે ‘અંથાવલોકન’માં પ્રગટ થયું છે:—

જૈન ગુર્જર કવિઓ—પહેલો ભાગ સંધરનાર મોહનલાલ દલી-ચંદ દેશાઇ, મુંબાઇ. જૈન શ્વેતાશ્વર કોનક-સ ઓફિસ કિંમત રૂ. ૫) આ સાલમાં બહાર પડેલાં પુસ્તકોમાં આને અમે સૌથી અગત્યનું ગણીએ છીએ; તેનાં બે કારણો આઃ આમાં જુની ગુર્જરાતી ભાષાનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ એ નામનો નિબંધ લાઇ મોહનલાલે લખ્યો છે, અને વિક્રમના તેરમા સૈકાની કવિતા પહેલી વાર બહાર પાડી છે. એ ખરું, કે નિબંધ જૂદી જૂદી તૈયાર સામગ્રી પરથી ઘડાયો; પરંતુ મુદ્દાની વાત એ કે તૈયાર સામગ્રીની યથાચોગ્ય ચાળવણી કરીને ઉપયોગી સાધ-નોને એકઠાં કરી તે પરથી માન્ય થઇ શકે એવા સિદ્ધાંતો બાંધવા એ

મુશ્કેલ કામ બાધ મોહનલાલે કર્યું છે. એમનો આ નિબંધ ભાષાશાસ્ત્રીને જેમ આપે તેવો અને ભાષાશાસ્ત્રના અભ્યાસીને કામમાં લાગે તેવો છે. એમાં વિકૃતા, વાંચન અને મનનનાં પરિણામો સ્પષ્ટ તરવરી રહે છે. એઓ સાચું કહે છે કે “જૂની અપભ્રંશ સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત સાથે મળતી છે અને પાછળની અપભ્રંશ જૂની ગુજરાતીને મળતી છે.” આગળ ચાલતાં તેઓ સારી રીતે સાબીત કરી શક્યા છે કે “તેરમી યૌદ્ધમી સદીમાં ગુજરાતીનું વાંગ્મય નિર્માણ થયું, નેથી ગુજરાતી ભાષા તેટલી પ્રૌઢ થઈ હતી એવું જણાય છે. તે પૂર્વે ત્રણ સદી તો તે બોલાતી હોતી જોઈએ. + + આ સંબંધે કેવળ અનુમાન પર તે વાતનો આધાર રાખવા જેવું નથી રહ્યું. + + સંવત ૮૩૫ માં રચાયેલી કુવલયમાળામાં મુખ્ય દેશમાં + + ગુર્જર લોક ને તેમની ભાષાનો સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ છે:—

‘ ન ઉરે ભલ્લઉ ભણિરે અહ પેચ્છઈ ગુજ્જરે અવરે

એટલે—પછી ગુર્જર લોકોને જોયા. એ લોકો x x ન ઉરે ભલ્લઉ એમ બોલનારા હોય છે. ” મતલબ કે અમારી માન્યતા છે કે ગુજરાતી ઘણી જુની છે.—પારસીઓના હિંદમાના વસવાટ જેટલી જુની છે, તે બીજી રીતે બાધ મોહનલાલ સાબીત કરી શક્યા છે. હવે જોવાનું છે, કે પૂ. નરસિંહરાવ બાઈ કેવી રીતે આનું ખંડન કરે છે.

આ નિબંધમાંના એક મતબ્બનો અમારે વિરોધ કરવો જોઈએ. બાધ મોહનલાલ માને છે, કે જૈનો અને બ્રાહ્મણોનાં સાહિત્ય જુદાં જુદાં ખીલ્યાં નહોતાં આને માટે કશો આધાર તેઓ આપી શક્યા નથી. પોતાની વિરૂદ્ધનો પુરાવો એમણે પ્રગટ કરેલી આ ચોપડીથી મળી રહે છે. ‘જૈન ગુર્જર કવિઓ’ એ નામ સંપ્રદાયનું, તેમ અંદરની કવિતા પણ સંપ્રદાયની છે. એથીજ અમે કહીએ છીએ, કે જૈન ગુજરાતીને જુની ગુજરાતી માનવાની ભૂલ ન કરો. જૈન ગુજરાતી એજ તે તે કાળના હિંદુ લખનારની ભાષા હતી અને હાલનાં રૂપ તો બહુ—પ્રતના(?) કમને લીધે લાઘ્યાં એમ કહેવું ન્યાયયુક્ત નથી. એ ચર્ચા જવા

દર્શિ, અને આ ચોપડીમાંથી સંવત ૧૨૪૧ માં લખાયેલ કવિતાની બે ચાર લીટી વાનગી તરીકે રજુ કરી અટકીશું.

“ ગુણ ગણહં એ તણઉ ભંડાડું, સાલિભદ્રસુરિ જાણીધએ
કીધીઉ એક નિણી ચરિતુ ભરહ નરેસર રાસુ છંદિધ

* * * * *
સંવત એ બાર એકતાલિ કાગણુ પંચમિધ એઉ કીઉએ
સાહિત્ય. માર્ચ. ૨૭.

૧૦—‘ગુજરાત’માં મી. જ્યોતીન્દ્ર હ. દવે M. A. ‘નવું સાહિત્ય’ એ નામના વિભાગમાં દ્રાણુન સં. ૧૯૮૩ ના અંકમાં નીચે પ્રમાણે લખે છે:—

જૈન ગુર્જર કવિઓ:—પ્રથમ ભાગ: પ્રયોજક: રા. મોહનલાલ દલીપદ દેસાઈ: પ્રકાશક: શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્કરસ ઓરીસ, મુંબાઈ. મૂલ્ય રૂ. પાંચ.

જૈન સાહિત્યના પ્રખર અભ્યાસક તરીકે રા. મોહનલાલનું નામ સુપરિચિત છે. સંસદ પ્રયોજિત ‘ગુજરાતી સાહિત્ય’ના પાંચમા ખંડમાં તેમણે મધ્ય યુગના જૈન કવિઓનો પરિચય કરાવ્યો છે.

આ પુસ્તકમાં ત્રિકમના તેરમા શતકથી તે સત્તરમા શતક સુધીના ગુજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની કૃતિમાંથી નમુના આપીને ઓળખાણ કરાવી છે.

આપણા આદિ કવિ નરસિંહ મહેતા પહેલાં અનેકાનેક જૈન કવિઓ થઈ ગયા છે; અને ત્યાર પછી પણ ઘણા થઈ ગયા છે. એ સર્વની કૃતિઓનું પરિશીલન કરીને તેમાંથી સારદોહન કરવાનું કાર્ય કેટલું કઠણ છે તે સહજ સમજાય એમ છે. પ્રસ્તુત સંગ્રહ તૈયાર કરતાં રા. મોહનલાલને કેટલો પરિશ્રમ કરવો પડ્યો હતો, કેટકેટલી પ્રતોનું અવલોકન કરવું પડ્યું હતું તેનો અંખો ખ્યાલ ‘નિવેદન’ વાંચ્યાથી આવે એમ છે. આ ગ્રંથને જૈન સાહિત્યની Encyclopedeaનું નામ આપીએ તો તેમાં જરા પણ અતિશયોક્તિ નથી.

આ ઉપરાંત ગ્રંથના આરંભમાં 'ગુજરાતી ભાષાનો સક્ષિત ઇતિ-
હાસ' આપ્યો છે તે બહુ ઉપયોગી છે. એના સાત વિભાગ પાડ્યા છે.
પહેલા વિભાગમાં સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત ભાષા સંબંધી વિવેચન છે. બીજા
વિભાગમાં દશમી સદીથી માંડી સોળમી સદી સુધી અપભ્રંશ સાહિત્યનો
પરિચય કરાવવામાં આવ્યો છે. ત્રીજા વિભાગમાં હેમચંદ્રાચાર્ય-તથા તેના
વ્યાકરણ પર વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરવામાં આવી છે. ચોથા વિભાગમાં
સોમપ્રભાચાર્યના કુમારપાલ પ્રતિબોધ વીશે, પાંચમામાં પ્રબંધ ચિંતામણિ
વીશે બહુજ ઉપયુક્ત માહિતી આપવામાં આવી છે. છઠ્ઠા વિભાગમાં
'અપભ્રંશ સંબંધી કેટલીક હકીકતો' અને સાતમામાં 'જુની ગુજરાતી
સંબંધી કેટલીક હકીકતો' આપવામાં આવી છે. ૩૨૦ પાનાનો આ
વિસ્તૃત નિબંધ ઘણી રીતે ઉપયોગી છે. વર્ષોના અભ્યાસનું એ પરિણામ
છે એમ તરત જણાઈ આવે છે. આખો નિબંધ રા. મોહનલાલ છુટો
છપાવશે તો ગુજરાતી ભાષાના અભ્યાસીઓ પર એમનો મોટો ઉપકાર થશે.
રા. મોહનલાલ આનો બીજો ભાગ સત્વર પ્રગટ કરશે એવી
આશા સાથે વિરમીશું.

ગુજરાત—દ્રાવ્યુન ૧૯૮૩.

૧૧--જૈન સાહિત્ય સંશોધક નામના ત્રિમાસિકના દ્રાવ્યુન
સં. ૧૯૮૩ ના અંકમાં તેના વિદ્વાન તત્રી ગૂજરાત પુરાતત્ત્વ મંદિરના
આચાર્ય શ્રી જિનવિજય 'નવ પ્રકાશિત ગ્રંથપરિચય'ના પોતાના વિચારો
અને ઉદ્ગારો નીચે પ્રમાણે જણાવે છે:-

જૈન ગૂર્જર કવિઓ—પ્રથમ ભાગ. [ચિત્રમ તેરમા શતકથી
તે સત્તરમા શતક સુધીના ગૂજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની
કૃતિ સહિત વિસ્તૃત સૂચિ. 'જુની ગૂજરાતી ભાષાના ઇતિહાસ' ની
વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સમેત સંગ્રાહક અને સંપ્રયોજક શ્રીયુત મોહન-
લાલ દલ્વીચંદ દેસાઈ. બી. એ. એલ્એલ. બી. વહીવટ હાઇકોર્ટ
મુંબઈ. પ્રકાશક જૈન જ્વેતાંબર કોન્કરન્સ ઓરીસ, મુંબઈ.]

આ ગૌરવ ભરેલા અંથના ‘સંપ્રયોજક’ શ્રીયુત મોહનલાલ. દ. દેશાઈ આ વિષયમાં, અમારા સમવ્યસની અને સમસ્વભાવી ચિરમિત્ર છે. જૈન સાહિત્ય અને જૈન ઇતિહાસના પરિશીલનનો તેમને ઘણો જૂનો રોગ છે. જે વખતે અમને કલમયે ઝાંઝતાં નહોતી આવડતી તે વખતના એ જૈન ઇતિહાસ અને જૈન સાહિત્યના વિચારધ્રેલા અને અનન્ય આશ્રક બનેલા છે. કેાઠ ૨૦-૨૨ વર્ષથી જે એક પોતાના પ્રિય-વિચારરૂપ સુપુત્રની એ પ્રતિપાલના કરતા આવ્યા છે તેના લગ્નોત્સવ સમાન સૌભાગ્ય ભરેલા સુપ્રસંગ જેવો, આ અંથને પ્રકાશમાં મૂકવાનો તેમના માટે સુઅવસર આવેલો ગણાય. અને એ સુઅવસરને જેવા મોહનભાઈ સફળ થયા તે માટે અમે એમને વધામણી આપીએ છીએ.

આ યુગના જૈન વ્યવસાયી ગૃહસ્થોમાં મોહનભાઈ જૂના જૈન ગૂજરાતી સાહિત્યના અભ્યાસી તરીકે સર્વાંગ છે એમ જે કહીએ તો તેમાં જરાયે અમને અતિશયતા નથી લાગતી. ક્યાં તો વકીલાતનો વહેતો ધંધો અને ક્યાં આ અખંડ સાહિત્ય સેવા ! ખરી રીતે જ્યાં આ બે પ્રવૃત્તિઓને જરાયે મેળ નથી ત્યાં મોહનભાઈ આવું અત્યુત્તમ ફળ નીપજવી શક્યા તે માટે એમના ઉદ્યોગની શી વર્ણના કરી શકાય. કેવળ સાહિત્ય પ્રવૃત્તિ એજ જેમના જીવન નિર્વાહનો ખાસ ઉપાય હોય અને એજ જાતનું જીવન જીવવા માટે જેઓ સરજ્યા હોય તેના પુરુષો પણ, જે કાર્ય મોહનભાઈએ કરી બતાવ્યું છે તે, કરી બતાવવા લાગ્યેજ ભાગ્યશાળી નીવડે છે. મોહનભાઈ જે ન જન્મ્યા હોત તો કદાચ જૈન ગૂર્જર કવિઓની ઝાંખી કરવા જગતને ૨૧ મી સદીની વાટ જરૂર નેવી પડત.

હવે મુદ્દા ઉપર આવીએ; આ અંથમાં ગૂજરાતી ભાષામાં પદ્મ રૂપે જે જે જૈન વિકાનો, જે કંઈ લખી ગયા છે તેની વિગતવાર યાદિ આપવાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ રાખેલો છે. આ ભાગમાં ૨૮૦ લેખકોની ૫૪૦ કૃતિઓની નોંધ આવેલી છે અને તેણે લગભગ ૬૦૦ પાનાં રોકેલાં છે. એ એકલી નોંધજ નથી પણ ખરી રીતે ૫૦૦ વર્ષના ગાળામાં

થયેલા ૩૦૦ જેટલા ગૂજરાતી ભાષાના ઉત્કર્ષ અને પોષક એવા જૈન વિકાસોના જીવનકાર્યનું સારભૂત તારણ છે. આ ૬૦૦ પાનાના મૂળ ગ્રંથ ઉપર ૩૦૦ કરતાં વધારે પાનાની 'પ્રસ્તાવના(!)' છે. એનું નામ પ્રસ્તાવના છે, પણ વાસ્તવિકમાં ગૂજરાતી ભાષાના બંધારણ અને ઇતિહાસ ઉપર પ્રકાશ પાડનારા અનેકાનેક પ્રસ્તાવો—પ્રકરણો—પ્રયોગોના સંગ્રહનો આ એક મોટો ગ્રંથ જ બનેલો છે. મુંદના ગાંધિયે ગાંધી જેવા બનેલા સાક્ષર વર્ગમાંના મોટા ભાગને તો આ ગ્રંથનાં પૂરાં પાનાં ફેરવી જવાં જેટલું ધૈર્ય પણ હોતું કઠણ છે ત્યારે મોહનભાઈ તો આવા અનેક ભાગો લખી, સુધારી, છપાવી બહાર પાડવાના હજી તો મોટા મનોરથો કરી રહ્યા છે. ભગવતી શ્રુતદેવના એમના એ મહત્ત્વ મનોરથોને સફળ કરવાની શુભ તક આપે.

—જૈન સાહિત્ય સંશોધક-દાદુન સં. ૧૯૮૩.

૧૨. શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ. પુ. ૨૪, અંક ૮ પૃ. ૨૩૪-૩૫.
જૈન ગૂર્જર કવિઓ પ્રથમ ભાગ—સંગ્રહક અને પ્રયોજક મોહનલાલ દલીયંદ દેસાઈ બી. એ. એલ. એલ. બી. જૈનયુગના તંત્રા, પ્રકાશક શ્રી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ-મુંબઈ કિંમત રૂ. ૫-૦-૦] આપણી વિજયવતી જૈન કોન્ફરન્સ સાહિત્ય માટે જે પ્રયાસો કરે છે તેની આ એક વૃદ્ધિ છે. જૈન ગ્રંથાવલી, જૈન રાસમાળાની ટીપ એ પ્રકાશ થયેલ હતા તેમાં આ ગ્રંથ પ્રસિદ્ધ કરી ગૂર્જર સાહિત્યમાં જૈનોનો મોટો ફાલો પ્રથમથી જ છે તેવી ઉદ્દેશોપણા કરી છે. આ ગ્રંથમાં શતકવાર રચના કાળના અતુલ્ય પ્રમાણે કવિઓની સંકલના કરી છે. તેરમા સૈકાથી પ્રારંભ કરી સત્તરમા સૈકા સુધીનો સંગ્રહ આ પ્રથમ ભાગમાં આપવામાં આવેલ છે. કર્તાનામ, તેમનો ગત્થ અને કોના શિષ્ય તેનો પરિચય, કૃતિનો રચના સમય, સ્થલ, આદિ ભાગ, પ્રશસ્તિ વિભાગ, પાનાં, પંક્તિ વગેરે અનેક હકીકત બરાબર ગોઠવેલ હોવાથી સુંદર રચના હોવા સાથે નિઃસાસુઓને પઠન પાઠન માટે સુર-

લતા કરી આપેલ છે. ભાઈ શ્રી મોહનલાલની આ ઉત્તમ રચના સાથે પ્રસ્તાવનામાં જુની ગુજરાતી ભાષાનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ નામનો લખા-
યેલો નિબંધ તેમનું પ્રયત્નપૂર્વકનું સંશોધનપણું અને વિદ્વતા જણાવે
છે, તેટલુંજ નહિ પરંતુ તે નિબંધનું અવલોકન કરનાર ગમે તે મનુ-
ષ્યને ગુજરાતી સાહિત્યની શરૂઆત જૈનોથી થયેલી હોય તેના મૂલ
પાયા રૂપ જૈન સાહિત્ય જ છે તેમ જણાયા સિવાય રહેશે નહિ.
અનેક પ્રતો, ગ્રંથો, સાધનો અને અનેક ભંડારોની તપાસણીને અંતે
લખાયેલ આ ગ્રંથ ખરેખર વિશેષ અગત્યનો અમો માનીએ છીએ.
જુદી જુદી સામગ્રીઓ અને સાધનો મેળવી ભાઈ મોહનલાલે તૈયાર
કરેલી આ વાનીમાંથી ભાષાના અભ્યાસીઓને નવીન અને રસપ્રદ
જાણવા જેવું ઘણુંજ મળી આવશે. આવી તૈયાર કરેલી વસ્તુને શ્રીમતી
જૈન કૉન્ફરંસ ઓફીસ અને તેના મુખ્ય કાર્યવાહકોએ પ્રગટ કરવા
ખતાવેલી ઉદારતા અને કાર્યદક્ષતા માટે ધન્યવાદ થટે છે. દરેક જૈન કે
જૈનેતર મનુષ્યે અવશ્ય તેનો લાભ ખાસ લેવા જેવું છે. કિંમત ચોખ્ખ
છે. મળવાનું સ્થળ શ્રી જૈન કૉન્ફરંસ ઓફીસ, પાયધુની-મુંબાઈ.

—શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ દાદગુન. વીરાત્ ૨૪૫૩.

૧૨. શ્રી જૈન ધર્મ પ્રકાશ, પુસ્તક ૪૩. અંક ૧. પૃ. ૩૬.

જૈન ગુર્જર કવિઓ. પ્રથમ ભાગ—પ્રયોજક મોહનલાલ
દલીયંદ દેશાઈ-પ્રકાશક શ્રી જૈન પ્લેઝ કૉઝ ઓફીસ-મુંબઈ. કિંમત
રૂ. ૫) આ સંગ્રહમાં પ્રયોજકે અત્યંત પ્રયાસ કર્યો છે. પ્રારંભમાં ૭
વિભાગમાં જુદાં જુદાં પ્રકરણો પાડીને તેમાં ભાષા સંબંધી તેમજ જૈન
વિદ્વાનો સંબંધી અનેક હકીકતો સમાવી છે; સાર પછી પૃષ્ઠ ૫૦૩માં
જૈન ગુર્જર કવિઓ ૨૮૭ ની અનુક્રમણિકા, તેમની કરેલી કૃતિઓ ૫૪૧
ના પ્રારંભમાં ને અંતના થોડા થોડા ભાગ સાથે આપેલી છે. સારખાદ
એ કૃતિઓની અક્ષરવાર અને કર્તાઓની અક્ષરવાર અનુક્રમણિકા આપી
છે. છેવટે સંવતવાર અનુક્રમણિકા આપી છે. કુલ પૃષ્ઠ ૧૦૦૦ છે.

આનો ખીજો ભાગ હજુ હવે બહાર પડનાર છે. ગુજરાતી ભાષામાં જૈન સાહિત્ય કેટલું છે તેનો આ ઘણો પ્રશંસાપાત્ર ચિતાર આપે છે. આ ખુક દરેક શ્રીમંતોએ ખરીદ કરીને ઘરમાં રાખવા લાયક છે. અમે એના પ્રયોજકને અંતઃકરણથી ધન્યવાદ આપીએ છીએ.

—જૈનધર્મ પ્રકાશ ચૈત્ર સં. ૧૯૮૩.

૧૪. પ્રાકૃત શબ્દ મહાર્ણવ નામનો પ્રાકૃત કોશ રચનાર કલકતામાં પ્રાકૃત ભાષાના પ્રોફેસર પંડિત શ્રી હરગોવિન્દદાસ જણાવે છે કે:—

‘ જૈન ગુર્જર કવિઓ ’નો પ્રથમ ભાગ મારા જોવામાં આવ્યો. રા. રા. દેશાઈએ આ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં અગીરથ પ્રયત્ન કર્યો છે એમ, તેમાં આપેલી ૩૨૦ પૃષ્ઠોની સુવિસ્તૃત પ્રસ્તાવના અને વિક્રમની તેરમી સદીથી લઈને સતરમી સદી સુધીના ૨૮૭ જૈન કવિઓની ૫૪૧ નાની મોટી પદ્યકૃતિઓના નમૂનાઓ સાથે કરવામાં આવેલા ઉલ્લેખો ઉપરથી, સ્પષ્ટ રીતે જણાઈ આવે છે. પ્રસ્તાવનામાં અર્ધભાગધી, મહારાષ્ટ્રી, શૌરસેની, પૈશાચી, અપભ્રંશ અને જુદી ગુજરાતી ભાષા સંબંધે ઘણી ઉપયોગી હકીકતોનો સંગ્રહ કરવામાં આવેલ છે. ચિરકાળથી પ્રાકૃત ભાષાને તો જૈનોએજ અપનાવી છે અને સંસ્કૃત ભાષાના સાહિત્યની વૃદ્ધિમાં જૈન ગ્રંથકારોએ મોટો ફાળો આપેલ છે આ તથ્ય જેમ પશ્ચિમના અને પૂર્વના વિદ્વાનોના પરિશ્રમથી પ્રકાશમાં આવ્યું છે તેમ ‘ પ્રાચીન ગુજરાતી ભાષાના સાહિત્યની શ્રીવૃદ્ધિ પણ મોટે ભાગે જૈનો-જેજ આભારી છે ’ આ સત્યને બહાર લાવવામાં રા. દેશાઈનું આ એકજ પુસ્તક પૂરતું છે, એમ કહેવું અત્યુક્તિ ભરેલું નથી.

કલકતા, ૫ જેકશન લાઇન,
તા. ૫-૮-૨૭.

} —હરગોવિન્દ ત્રિકમચંદ શેઠ.

૧૫. ‘ ગુજરાતી ’ પોતાની સાહિત્યપૂર્તિ તા. ૨૭-૧૧-૨૭ માં તેના વિદ્વાન ઉપતંત્રી સાક્ષરશ્રી અંબાલાલ બુલાખીરામ જાની

ખી. એ. વિસ્તૃત સમાલોચના લે છે અને તેમાં પહેલો હિસ્સો નીચે પ્રમાણે આપે છે:—

“ જૈન ગુર્જર કવિઓ ”

(૧)

પ્રથમ ભાગ: [વિક્રમના તેરમા શતકથી તે સત્તરમા શતક સુધીના ગુજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની કૃતિઓ સહિત વિસ્તૃત સૂચી] ‘ જુની ગુજરાતી ભાષાના ઇતિહાસ’ની વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સમેત સગ્રાહક અને સપ્રયોજક રા. મોહનલાલ દલ્દીયંદ દેશાઈ, ખી. એ. એલ. એલ. ખી વકીલ હાઇકોર્ટ, મુંબાઈ [જૈન રાસમાળા પૂરવણી, જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા, જૈન કાવ્યપ્રવેશ “ જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરંસ હેરોલ્ડ ” અને ચાલુ “ જૈનયુગ ” ના ત્રીજી વિ. સં. ૧૯૮૨. ઇ. સ. ૧૯૨૬, પૃષ્ઠ ૨૪+૩૨૦+૬૫૬=કુલ ૧,૦૦૦; કિંમત રૂ. પાંચ. પ્રકાશક શ્રી જૈન શ્વે. કોન્ફરંસ ઓફિસ, ૨૦, પાચધુની, મુંબાઈ.

મનુષ્ય જેમ કાળને આધીન છે તેમ કોઈ ધારેલું કાર્ય પાર ઉતરવું તે પણ કાલ અને સંજોગના બળને આધીન છે. ધણીક વખત એમ બને છે કે કોઈ કાર્ય વિલંબને ધકકે કદિમદિ ચઢી ગયું હોય છે તો તે વિલંબની આંટાફેરીમાંથી સહજ મુક્ત થઈ શકતું નથી અને દૂર ને દૂર ધક્કેલાયાં જાય છે. આમ થવામાં કેટલાકો મનુષ્યને, તે નિમિત્ત લેખાતો હોઈને, દોષપાત્ર ગણે છે. અલબત્ત મનુષ્ય કંઈક અંશે દોષપાત્ર ખરો એની ના કહેવાય નહીં, પરંતુ વાસ્તવિક રીતે તો જે ચોક્કસ કાર્ય જે એક ચોક્કસ સમયે થવાને નિર્ભાયું હોય છે, તે સમય આવે ત્યારેજ પરિણત થાય છે. અસ્તુ. ગમે તેમ પણ અકરણાત્ત મંદકરણં વરમ્ એ નીતિસૂત્ર અનુસાર સં. ૧૯૮૨ ના આપાદ-શ્રાવણમાં પ્રકટ થયેલા આ મહત્વના અને ઉપયોગી પુસ્તક “ જૈન ગુર્જર કવિઓ ” ના પ્રથમ ભાગનો પરિચય આટલે અસુરેથી થોડો થોડો પણ કરાવવો એ આવશ્યક છે. તેમ થતાં જૈન ધર્મશાસ્ત્ર, જૈન સાહિત્ય,

જૈન તત્ત્વજ્ઞાન, જૈન ઇતિહાસ આદિના પ્રખર અભ્યાસી અને પર્યેષક રા. રા. મોહનલાલ દલીયદ દેશાધને તેમના ભૂરિ પરિશ્રમ અને ઇષ્ટ કર્તવ્યપાલન માટે યથાયોગ્ય ન્યાય મળે છે, એટલુંજ નહીં પણ સાથે સાથે ગુજરાતી સાહિત્યના એક મુખ્ય અને મહત્વના અંગ જૈન સાહિત્ય અને જૈન ગુર્જર ગ્રંથકારોને પણ આવશ્યક ન્યાય મળે છે.

આ મોટા ગ્રંથને પહેલી નજરે જોતાં એ સત્ય તરતજ નજરે તરી આવે છે કે રા. રા. મોહનલાલ દલીયદ દેશાધએ પ્રાચીન જૈન સાહિત્ય રૂપી અત્યાર સુધીમાં અપ્રકાશિત રહેલી રત્નખાણુમાથી મહાન અનેક મૂલ્યવંતાં કવિરત્નોત્તો, અલખત અત્યલ્પ પ્રમાણમાં, પરિચય કરાવ્યો છે. એ સાધુજીવન જીવનારા મહાત્મા જૈનકવિઓએ પોતાના સમયમાં પોતાના સહર્ષધુ, અલ્પજ્ઞ વા જિજ્ઞાસુ અને જ્ઞાનપિપાસુ જન-સમૂહને પોતાની આખ્યાન કૃતિઓ દ્વારા ધર્મ, તત્ત્વ, સાહિત્ય, ઉપદેશ, ભક્તિ, નીતિ, સંસાર સંબંધમાં આવશ્યક માર્ગદર્શક જ્ઞાનજ્યોતિ દાખવી, અને તેમનામાં ઉન્નત જીવન જીવવાનું બળ ઉદ્દમાવ્યું અને સદાયબ્રહ્મ પ્રેર્યો છે. એ નિરભિમાની, લોકહૃદયજ્ઞ કવિઓની અત્યાર સુધી જૈન ભંડારોમાં સચવાઈ રહેલી કૃતિઓની તેના રચનસંવતવાર યાદી વ્યવસ્થિત રીતે આતુપૂર્વી અને સંકલના અનુસાર ગોઠવી આ પ્રથમ ભાગમાં રા. મોહનલાલે પ્રકટ કરી છે; અને તેમ કરવામાં રા. મોહનલાલે પરિશ્રમની કાંઈ કચાશ રાખી નથી. તે ઉપરાંત તેમણે પોતાના ધંધા અને અન્ય કર્તવ્યનો પણ ભારે ભોગ આપી, જૈન સાહિત્ય પ્રત્યેના પ્રીતિકાર્યની સાધના સિદ્ધ કરી છે.

વળી તેમણે આ ગ્રંથ સાથે જૂની ગુજરાતી ભાષાનો વિશાળ અને સર્વગ્રાહી ઇતિહાસ આલેખ્યો છે. અને ને માટે જરૂરી સામગ્રીઓ અને સાધનો એકઠાં કરવામાં, અવલોકવામાં અને તેના અવતરણોનો યથાયોગ્ય સ્થળે ઉપયોગ કરવામાં વિશેષ બુદ્ધિપરિશ્રમ પણ કર્યો છે; તેમ તેમણે સાથે સાથે આ ગ્રંથ ‘રેફરન્સ’ તત્ત્વદર્શી સૂચક-આકર ગ્રંથ તરીકે અભ્યાસકોને તેમ પર્યેષકોને પણ ઉપયોગી

થઇ શકે તે સાર તેના અંત ભાગમાં વિવિધ સૂચિઓ અને અનુક્રમણિકાઓ અને આરંભમાં પણ વિસ્તૃત વિષયાનુક્રમણી સંયુક્ત કરી છે. આટલાથી રા. મોહનલાલને સતોષ થયો નથી જણાતો. તેઓ ધર્મજ્ઞ અને કર્તવ્યનિષ્ઠ હોઇને હવે પછી આ ગ્રંથના તૈયાર થતા બીજા ભાગમાં “જેનો અને તેમનું સાહિત્ય” એ ગ્રંથની એક વિસ્તૃત નિબંધ તથા ખરતર, અચળ વગેરે ગદ્યોની પદ્ધતિઓ, શતકવાર કવિઓની કાવ્યપ્રસાદી વગેરે ‘ધણી ઉપયુક્ત બાબતો’ પ્રકટ કરવા ધારે છે.

આટલો અછરતો પરિચય પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના યાતા અને પર્યાપકને આ ઉપયોગી ગ્રંથ પ્રત્યે આકર્ષણે એટલુંજ નહિ પણ સંતુષ્ટ હૃદયથી તેને સાધનત્વ અવલોકવાને ઉત્કંઠિત કરશે, એટલી ખાતરી રહે છે. છતાં તેનો સર્વ સાધારણ પરિચય કરાવવાને તેના ઉંડાણમાં વિગતસર ઉતરવાની અપેક્ષા જણાય છે.

વાસ્તવિક રીતે જેને પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની સ્પષ્ટ સંજ્ઞા આપી શકીએ, એ ગદ્યપદ્યમય સાહિત્યનો ઉદય ક્યારથી થયો, અને કાણે-આહાણી સાહિત્યના સર્જકોએ કે જેની સાહિત્યના સર્જકોએ, તેનો આરંભ કર્યો, તેનું પરિણામ કયું, તે ચોક્કસ કહી શકાતું નથી, એનાં કારણો ધણાં છે તેમાંનું વિશેષ કરીને મુખ્ય કારણ તેના પૂર અને વિષય સંબંધી અજ્ઞાન-અપરિચય, એ છે; જે કંઈ પ્રાચીન ગદ્ય-પદ્ય સાહિત્ય જેન તેમજ આહાણી ભંડારોમાં કે બહાર તેમજ ખાનગી સંગ્રહાલયોમાં સુરક્ષિત સચવાયેલું છે અને વ્યવસ્થિતપણે ગોઠવાયેલું છે તે બધાની વિષયવાર, કવિવાર અને સંવતવાર સંયોજિત યાદીઓ થઇ નથી. આ એક શોચનીય વસ્તુસ્થિતિ છે. વળી જે કંઈ યાદીઓ કે નોંધો છૂટક છૂટક પ્રકટ થઇ છે તે પણ જિજ્ઞાસુ અભ્યાસીઓના ભણવામાં વા અવલોકવામાં આવી નથી. આથી પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનું પૂર કેટલું છે અને તેમાં કયા કયા વિષયો, કયાં કયાં દૃષ્ટિનિહિતોશ્રી, કયા કયા આશયથી, કેવા કેવા સ્વરૂપમાં આલેખાયા

છે, તેની માહિતી તન્જોને મળી શકી નથી. આવી સ્થિતિ ઉપલબ્ધ અને સંગ્રહિત સાહિત્ય સંબંધમાં છે. અને તે એના સ્વરૂપનો વાસ્તવ ક્યાસ બાંધતાં અભ્યાસકરને અટકાવે છે; અને એ કારણે પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઉદયસમય સુનિશ્ચિત થઈ શક્યો નથી તેમ તેના સ્વરૂપનો ક્યાસ બંધાઈ શક્યો નથી. પદ્યગદ્ય હજીયે ધણાક સંગ્રહો અપ્રકટ અને દુર્ભિંશ છે તે સંશોધાવાની અને તેમાંના ગ્રંથોની સૂચીઓ પ્રકટ થવાની અગત્ય છે; વિદ્યારસિક ગુજરતમા હજી જોઈએ તેવો અને તેટલો ખંતીલો અને ઉત્સાહી પ્રયાસ આ દિશામાં થયો નથી. પ્રસ્તુત ગ્રંથના સચોજક રા. મોહનલાલેજ થોડાંક વર્ષ ઉપર જે “ જૈન રાસમાળાની પૂરવણી” પ્રકટ કરી હતી તેના કરતાં તેમના સાંપ્રત ગ્રંથમાં મોટા પ્રમાણમા માહિતી જૈન કવિઓ અને તેમની કૃતિઓ સંબંધમાં મળે છે. તેનું પરિશીલન કરતાં જે કાંઈ ફલિતાર્થ સાહિત્યના સ્વરૂપ અને બંધારણ સબધમા તેમણે તે વેળાએ બાંધ્યો હતો તેમાં પ્રસ્તુત ગ્રંથના પરિશીલનથી, તેમનેજ ધણીક પલટો કરવો પડ્યો છે. અલખત, આ વિષયજ એવો વિષમ છે કે વિશેષ માહિતી મળતાં સાચા સાહિત્યશોધકને એમ કરવું પડે. અર્થાત્ હજીયે સંગ્રહાયેલું સાહિત્ય-જૈની તેમજ બ્રાહ્મણી જે પ્રકટ અને ઉપલબ્ધ પણ અપ્રકટ સાહિત્ય કરતાં પૂરમા વિશેષ હોવું સંભવે છે તેને રા. મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈ જેવા સંગ્રહકો અને સંયોજકો સાહિત્યરસિક ધનિકો અને સંસ્થાઓના આગ્રયથી શોધી બહાર આણશે ત્યાર પછીજ ગુજરાતી સાહિત્યના ઉદયસમય અને સ્વરૂપ વિષે ચોક્કસ, યથાયોગ્ય ક્યાસ બાંધી શકાશે. દરમ્યાન જે કાંઈ ક્યાસ બંધાયો છે તેથી અને બંધાતો જાય છે તેથી તેને ખીલવનારી, અંગભૂત ચોક્કસ કોમોને પોતાની કોમના કવિઓની કદર યથાયોગ્ય થયેલી લાગતી નથી, અને ઉલટો એવો ક્યાસ અન્યાય કરનારો લાગ્યો છે, એ સાહિત્યપ્રકાશનની નીચેની હુંકી તવારીખથી જણાઈ આવશે.

રખડપટ્ટીના અને અલાયારના વમળે ચઢાવનારી પેદાઈ ગુજરાતમાંથી ગયા પછી ઇંગ્રેજ અમલમાં યાજે પડતાં ગુજરાતી પ્રજાની

સાહિત્યરસિક વૃત્તિ પુનઃ ઉત્તેજિત થઇ અને લીધો ત્રેસમાં નરસિંહ, મીરાં, અખો, પ્રેમાનંદ, શામળ, વલ્લભભટ્ટ, દયારામ આદિની કૃતિઓ પ્રકટ થવા માંડી. પછી છાપાકળા વધતાં પ્રકાશકોએ તે કાર્ય ઉપાડ્યું; અને શુદ્ધિ અશુદ્ધિનો, સવ્યાપસામ્યનો વિચાર સરખોએ ન કરતાં પૂરપાટ ગ્રંથો છપાવી પ્રસાવવા માંડ્યાં; પછી નર્મદાશંકર, દલપતરામ, રા. બ. હરગોવિંદદાસ કાંટાવાળા, રા. ઇચ્છારામ સૂર્યરામ દેશાઇ આદિએ કાવ્યમાળા અને કાવ્યદોહનો કાઢ્યાં; ધીરે ધીરે પ્રજનો સાહિત્યરસ પૂરપાટ ખીલ્યો અને બહુદેવો.

આમ થતાં પ્રકટ થયેલા ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ તારવવાની વૃત્તિ અભ્યાસીઓને ઉગી આવી અને શાસ્ત્રી ત્રજલાલ, પડિત ડાહ્યાભાઈ, કવીશ્વર દલપતરામ, કવિ નર્મદાશંકર, રા. બ. હરગોવિંદદાસ, રા. છોટાલાલ નરભેરામ, રા. ઇચ્છારામ સૂર્યરામ દેશાઇ, રા. હરિલાલ હર્ષદરાય ધ્રુવ, રા. ગોવર્ધનરામ માનવરામ ત્રિપાઠી, રા. કેશવ હર્ષદ ધ્રુવ આદિએ પ્રકટ અને ઉપલબ્ધ પણ અપ્રકટ કૃતિઓ અવલોકી કવિઓ અને તેમની કૃતિઓનો પરિચય કરાવવા માંડ્યો. એમ થતાં કંઈક નિશ્ચિત સ્વરૂપમાં ગુજરાતી સાહિત્યના ત્રણ યુગ પડ્યા છે: (૧) પ્રાચીન ગુજરાતી કે અપભ્રંશ યુગ. વિક્રમના દશમા, અગીઆરમા, શતકથી ચૌદમા શતક સુધીનો; (૨) મધ્યકાલીન કે જૂની ગુજરાતીનો યુગ પદ્મરા શતકથી સત્તરમા સૈકા સુધીનો; (૩) અર્વાચીન ગુજરાતી યુગ સત્તરમા શતકથી આગળીશમા શતક સુધીનો. વળી એ સહુ વિવેચકોએ જૂની ગુજરાતીના યુગની કાવ્યકૃતિઓનું અવલોકન કરી જૂનાગઢના ભક્ત કવિ નરસિંહ મેહેતાને આદિકવિપદે મૂક્યા છે. પરંતુ વખત જતાં જેમ જેમ નવાનવા આહ્વાણી અને જૈની કવિઓની સાહિત્યકૃતિઓ વિશેષને વિશેષ પ્રકાશમાં આવતી ગઇ અને તેનાં અવલોકનો થતા ગયાં તેમ તેમ જણાયું કે જુની ગુજરાતી સાહિત્યનો ઉદયસમય નરસિંહ મેહેતાના સમયથી પણ પૂર્વે આગળ જાય છે અને એ કાળના આહ્વાણી સાહિત્યને અવલોકીને બંધાયેલો ખ્યાલ જૈન સાહિત્યના અવલોકનથી બદલવો પડે.

એમ છે; તેમજ કેવળ વિષ્ણુલક્ષિતનું સાહિત્યજ લખાયું છે એ ખ્યાલ પણ બદલવો પડે એમ છે.

પરંતુ આ સક્રાંતિકાલમાં જે કંઈક નિશ્ચિત આલેખન થયું તેથી જૈન ભાઈઓ, કે જેમના મુનિ મહારાજો સૂરિઓએ પણ અથાક અને અગાધ પ્રમાણમાં ગુજરાતી સાહિત્યની અભિપ્રેત અને પ્રશસ્ત સેવા બજાવેલી છે તેમની તેમજ તેઓની કૃતિઓની જાણી ખુઝીને અવજા અને અનાદર કરાયાં છે, એવી ફર્યાદ ઉઠી; જે કે વાસ્તવમાં તેવું કાંઈ હેતુપૂર્વક થયલું હતુંજ નહીં અને હોષ ન શકે. જૈનો ભલે અન્ય બ્રાહ્મણી ધર્મોઓથી ધર્મના સ્વરૂપમાં ભિન્ન માર્ગે હોય; છતાં નિત્યના સર્વ વ્યવહારોમાં તો સરળ રીતે સંયુક્ત છે, તેમની સાહિત્ય-કૃતિઓ અને સાહિત્યભાવનાથી બ્રાહ્મણી સાહિત્યના રસિકો અલિપ્ત રહી શકે નહીં, અને વસ્તુસ્થિતિથી પૂરવાર કરે (? થાય) છે તેમ જૈની સાહિત્યસર્જકો અને ઉપદેશકો તેમજ બ્રાહ્મણી સાહિત્ય-સર્જકો અને ઉપદેશકો પરસ્પરની સાહિત્યપ્રવૃત્તિથી અલિપ્ત રહી શક્યા નથી, અને ભવિષ્યમાં અલિપ્ત રહી શકશે પણ નહીં.

આથી જણાશે કે જાણી ખુઝીને પણ અન્યાય કરવા ખાતર, અનાદર અને અવગણના ખાતર જૈન સાહિત્યકારો અને તેમની સંમાન્ય કૃતિઓ તરફ ઉપેક્ષાબુદ્ધિ બ્રાહ્મણી સાહિત્યના અવલોકનકારોએ અને અભ્યાસીઓએ દાખવી નથી. માત્ર સમયની તાણ, સાધનોની તંગી, સ્ફુરણ-પ્રેરણાબળની ઊણપ એજ એવા દેખાતા અનાદરનું કારણ છે.

છતાં કેટલાક જૈન વિદ્વાનોને એમ લાગ્યું અને ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના રાજકોટના તૃતીય અધિવેશનથી રા. રા. મનસુખલાલ કીરતચંદ મહેતા, રા. મનસુખલાલ રવજીભાઈ મહેતા આદિએ જૈન સાહિત્યનો ગુજરાતી સાહિત્યમાં ફાળો, ગુજરાતી સાહિત્યના આરંભનો જૈનોનો યશ, એવાં એવાં દૃષ્ટિબિંદુઓવાળા, સારા વિચારણીય નિબંધો લખવા લખાવવા માંડ્યા, અને જૈન રાસમાળાની સૂચિઓ; જૈન બૃહ-

દ્રાવ્યદોહન, આદિ સંગ્રહો પ્રકટ કરવા માંડ્યા. ભાવનગર પરિપક્ષમાં તે સંબંધી નિબંધોની અતિશયિતા થઇ હતી.

પરંતુ એનું એક સુદૃઢ આપણે અત્યારે જોઇએ છીએ. જૈન સાહિત્યરસિક લેખકોની આવી સ્તુત્ય આતુરતા અને ઉત્સાહને પરિણામે અનેક જૈન રાસાઓ, રાસાસંગ્રહો, કાવ્યસંગ્રહો તેમ ગદ્યકૃતિઓ પ્રકટ થવા માંડી છે અને ગુજરાતી સાહિત્યના અભ્યાસીઓ પણ તેનું પરિશીલન રસપૂર્વક કરતા થયા છે. આનંદ કાવ્યમહોદધિનાં સાત મૌખિકો શેઠ શ્રી દેવચંદ લાલચંદ જૈન પુસ્તક ભંડાર તરફથી શેઠ શ્રી જીવણચંદ સાકરચંદ ઝવેરીએ ભારે પરિશ્રમ લેઈ પ્રકટ કર્યા છે અને પોતાની સદ્બુદ્ધિ અને ઉચી કર્તવ્યનિષ્ઠાનો પરિચય ગુર્જરી સાહિત્યરસિક જનતાને કરાવ્યો છે, અને હજી નવાં મૌખિકો પ્રકટ કરવાનો તેમનો ઉત્સાહ સતત સચેત રહ્યો જણાય છે.

તેમજ રા. રા. મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈએ જે પરમ સ્તુત્ય પરિશ્રમ લેધને પ્રસ્તુત વિસ્તૃત ગ્રંથનો પહેલો ભાગ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે અને બીજો ભાગ પણ ટુંક સમયમાં પ્રકટ કરનાર છે, તે પણ એનું બીજું મહાન સુદૃઢ છે.

જેમ જૈન બંધુઓની પોતાના સહધર્મી સાહિત્યમર્જકોને અન્વાય થયાની આવી ફર્યાદ છે તેમ મુસલમાની બંધુઓ, જેમનો નિકટ પરિચય ગુજરાતી પ્રજાને વિક્રમની ૧૪ મી સદીથી થતો રહ્યો છે, તેમણે પણ ગુજરાતી સાહિત્ય ઉપર સીધી નહીં તો આડકતરી અસર અવશ્યે કરેલી છે, ગુજરાતી ભાષાના બંધારણમાં તો એ અસર સ્પષ્ટ છે, તેમની સેવાનો પરિશોધ થવો અને યથાગ્રોગ્ય કદર પણ થવી ઘટે છે. સ. ૧૯૮૩ના “ગુજરાતી”ના વિજયાંકમાં એક સાહિત્યરસિક મુસ્લીમ લેખક રા. કોકીલે એ સંબંધી કંઇક સૂચન પણ કર્યું છે. ગમે તેમ પણ જો મુસલમાની સાહિત્યસર્જકોની અસર અને ફાળાનો ઘટતો પરિશોધ અને કદર થશે, તથા એમના ગુર્જરી સાહિત્યનું પરિશીલન અને અવલોકન

થશે ત્યારે પોતાના પ્રાચીન મુસલમાની સાહિત્યકારોને થયેલા અન્યાયનો જે આક્ષેપ ગુજરાતી સાહિત્યજ્ઞોને શિરે મૂકાય છે તે દૂર થશે.

આટલું તવારીખી દિગ્દર્શન પ્રાપ્ય ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રકાશન અને સંશોધનને અંગે બધાયલો કેટલોક ભ્રમજનક કયાસ દૂર કરશે.

ટુંકમાં ઉપર કહ્યું તેમ નરસિંહ મહેતાને પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના આદિકવિનું પદ અપાય છે, તે માત્ર લાક્ષણિક છે, દિગ્મંધન વિધિને અનુસરતું છે. જૈન કવિઓની કૃતિઓ તેમાં નરસિંહ મહેતાના પૂર્વના અને સમકાલીન બ્રાહ્મણી કાવ્યસાહિત્યના અપૂરતા પરિચયથી એ ખત બધાયો છે, અને જૈનોથી ગુજરાતી સાહિત્યનો પુરો સંશોધ હજી થયો નથી, તથા આસમાની સુલતાનોથી તેમજ ખતીલી ચિવ્વટની ઉણપથી ધણુંક સાહિત્ય નષ્ટ થઈ ગયું છે. (ધણુંક) તો અતોબ્રષ્ટ તતોબ્રષ્ટ થયું છે, તેમજ ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, શ્રી કાર્પસ ગુજરાતી સભા, શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારનું પ્રાચીન પુસ્તક સંગ્રહ ખાતું આદિ સંસ્થાઓએ, પ્રાચીન સાહિત્યરસિક સંશોધકોએ (? ને) ઉત્તેજ, હજીએ એળે જતુ, અસ્તવ્યસ્ત થતુ, કીડા ઉધાધઓના ઓરાક થતુ, વા જલપ્રલયોમાં તણાઈ જતું સાહિત્ય સંગ્રહાવું અને સંશોધાવું ઘટે છે.

(અપૂર્ણ)

‘ગુજરાતી’ની સાહિત્યપૂતિ ૨૭-૧૧-૨૭

(આનું અનુસંધાન હવે પછી ‘ગુજરાતી’માં બહાર પડશે ત્યાર- પછી તે અમો વાચકો સમક્ષ સાદર રજી કરીશું. વિક્રાન્ત અવલોકનકાર હજી ધણું ધણું લખી નવો પ્રકાશ ફેકનાર છે તેની રાહ. આતુરતાથી જોવાય છે.)

૧૬. પ્રસ્થાનના તંત્રી સાક્ષરશ્રી રામનારાયણ પાઠક સં. ૧૯૮૩ ના દીપોત્સવી અંકમાં પોતાનો અભિપ્રાય પ્રકટ કરે છે કે:—

જૈન ગૂર્જર કવિઓ. અથમ ભાગ:—સંગ્રહક અને સંપ્રયો- જક: મોહનલાલ દલીયંદ દેસાઈ ખી. એ. એલ. ખી. વકીલ, હાઇકોર્ટ મુંબઈ. કિંમત પાંચ રૂપીઆ. : : : :)

જૈન સાહિત્યના વિષયના અભ્યાસી તરીકે આ કર્તાનું નામ સાહિત્યમાં સુપ્રસિદ્ધ છે. આ ગ્રંથ તેમની અથાગ મહેનતના ફલરૂપ છે. આ મોટા ગ્રંથમાં વિક્રમ તેરમા શતકથી સત્તરમા શતક સુધીના ગૂજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની વિસ્તૃત સૂચી આપેલી છે. ગ્રંથના આરંભમાં ૩૨૦ પૃષ્ઠોના જૂની ગૂજરાતી ભાષાનો ઇતિહાસ આપેલો છે જે આપણી ભાષાના ઇતિહાસમાં એક મૂલ્યવાન ઉમેરો ગણાવો જોઈએ. આ ગ્રંથ સ્વતંત્ર પુસ્તક તરીકે પણ બહાર પાડ્યો હોત તો સાઈ એમ લાગે છે. ગૂજરાતીનો અપભ્રંશ જોડેનો સંબંધ બતાવેલો છે. અને વિષયની ચર્ચામાં સદ્ગત ડૉ. ગુણે અને ચિમનલાલ દલાલ તથા શ્રી ગૌરીશંકર ઝોઝા જેવા પ્રમાણભૂત વિદ્વાનોના લેખોનો ઉપયોગ કર્યો છે તેથી ઇતિહાસનો ભાગ અભ્યાસીને સારી રીતે ઉપયોગી બન્યો છે.

મૂળ પુસ્તકમાં ઘણાખરો ભાગ પદાત્મક જ છે અને છેવટનાં થોડાં પાનાં ગદ્યનાં છે. અતે કવિઓની, મોટી કૃતિઓની, નાની કૃતિઓની અને સંવતવાર એમ ચાર અતુકમણિકાઓ આપેલી છે.

પુસ્તક જૈન કવિઓનું જ છે પણ ગૂજરાતી ભાષાના સર્વ અભ્યાસીઓને ઉપકારક છે.

આ પુસ્તકને માટે સંગ્રહકર્તા અમે અભિનંદન આપીએ છીએ. આવા સંગ્રહની કદર સામાન્ય રીતે વાંચનાર કરતો નથી. સંગ્રહની ગણના મૌલિક ગ્રંથથી ઉતરતી કરાય છે પણ આવા શાસ્ત્રીય સંપાદનની કિમત સાહિત્યમાં ઘણી મોટી છે અને તેની મહેનત તો તે પ્રકારનું કામ જેણે થોડું ઘણું કર્યું હોય તે જ સમજે છે. અમે આશા રાખીએ છીએ કે ગૂજરાત આ સાહિત્યસેવાની કદર કરશે.

પ્રસ્થાન-દીપોત્સવી અંક ૧૯૮૩.

૧૭. પાટીદારના વિદ્વાન તંત્રી શ્રીયુત નરસિંહભાઈ ઇન્દિરભાઈ પટેલ (અંથ પરિચય) માં જણાવે છે કે:—

જૈન ગૂર્જર કવિઓ. પ્રથમ ભાગ:—પ્રયોજક—મોહનલાલ દલીયંદ દેસાઈ, બી. એ., એલ. એલ. બી., વકીલ હાઇકોર્ટ, મુંબઈ; પ્રકાશક—શ્રી જૈન શ્વે. કૉન્ક્રેન્સ ઑરીસ, મુંબઈ; પૃ. ૨૪+૩૨૦+૬૫૬, પાકું પૂઠું; કીમત પાંચ રૂપિયા. આર્યોની વેદભાષા પૂર્વે કદા ભાષા હતી તેનાં સ્પષ્ટ લક્ષણ હજી પ્રત્યક્ષ રીતે સિદ્ધ નથી થયાં. વેદ ભાષા પણ લોકભાષા નહોતી, સાહિત્ય ભાષા હતી; છતાંયે લોકભાષાથી બહુ દૂર નહોતી. તે સમયની લોકભાષામાંથી રૂપરૂપાન્તર પામતી પામતી ભાષાઓ આજે વિવિધ પ્રાન્તોમાં બોલાય છે. અને તેમાં વેદભાષાનાં અનેક તત્વો—પાણિનિની સંસ્કૃત ભાષામાં નહિ ઉતરેલાં એવાં અનેક તત્વો—ઉતરી આવ્યાં છે, સચવાઈ રહ્યાં છે. વેદભાષામાંથી બીજી બાજુએ સંસ્કાર પામતી પામતી સાહિત્યની સંસ્કૃત ભાષા ઉત્પન્ન થઈ ને તેને પાણિનિ આદિ આચાર્યોએ વ્યાકરણબદ્ધ કરી દીધી. એ ભાષા પડિતોની હતી, લોકસમાજમાં કદી પણ બોલાતી નહિ. આમ લોકભાષા તે પ્રાકૃત અને પડિતભાષા અથવા સાહિત્યભાષા તે સંસ્કૃત. સંસ્કૃત ભાષા વ્યાકરણના નિયમોથી બંધાએલી તે સરોવરના જેવી રિથર થઈને એનું સાહિત્ય આજ સુધી સચવાઈ રહ્યું. પ્રાકૃતભાષા નદીની પેઠે વહેતી ચાલી ને તેમાંથી દેશકાળને અનુસાર જુદી જુદી—મુખ્ય છ—પ્રાકૃતભાષાઓ બોલાતી થઈ. માણસ બાળક મટી કિશોર અને કિશોર મટી યુવાન કયે વર્ષે, કયે દિવસે ને કદા પણ થયો તે જેમ સ્પષ્ટ રીતે કહી શકાય નહિ, તેમ જ કયે વર્ષે, દિવસે ને પણ પાછલી પ્રાકૃત બોલાતી બધ થઈ ને નવી બોલાતી શરૂ થઈ એ પણ કહી શકાય નહિ. એ વિકાશ તો ધીરે ધીરે જ થાય, લોકમુખે બોલાતાં ઘસાઈ ઘસાઈને ભાષા ધીરે ધીરે સ્વરૂપ બદલે. પાંચસો વર્ષ ઉપર, આજથી જુદી જ તરેહની ગુજરાતી ભાષામાં રચાએલાં નરસિંહ મહેતાનાં ને મીરાંબાઈનાં લજ્જન રૂપિઆની પેઠે ઘસાઈને આજનું સ્વરૂપ પામ્યાં છે. લોકમુખે ચઢેલે સાહિત્યે આમ ઘસાતાં વર્તમાન સ્વરૂપ ધારણ કર્યું, પણ એમ લોકમુખે નહિ ચઢેલું સાહિત્ય મૂળ સ્વરૂપમાં જ બંધાઈ રહ્યું. નરસિંહની અને મીરાંની સહેજ પછી થએલા પદ્મનાભના ‘કાન્હડદે પ્રબંધ’ની ભાષા લોકમુખે નહિ ચઢ્યાથી

મૂળ સ્વરૂપે જ બધાં રહી છે. બેશક લલિયા નકલ કરતાં તેમાં કરી નામે એટલો ફેરફાર તો થાય જ. આ ગ્રંથમાં ૨૪મા પૃષ્ઠ ઉપર ‘પ્રબોધચિન્તામણિ’ની શરૂઆત આમ છે:

“ પહિલું પરમેસર નમી, અવિગતુ અવિચલ ચિત્તિ;
સમરિસુ સમરસિ ઝીલતી, હસામણિ સરસત્તિ. ”

ત્યારે સાક્ષરથી કેશવલાલના અહુણા જ પ્રસિદ્ધ થએલા ‘પ્રાચીન ગુજરાત કાવ્ય’માં પૃષ્ઠ ૯૬ ઉપર એનો પાક આમ છે:

“ પહિલઉં પરમેસર નમી અવિકલ અવિચલ ચિત્તિ;
સમરિસુ સમરસિ ઝીલતી હસામણી સરસત્તિ. ”

પણ આ તો જે તે સમયની લોકભાષાનું જ પ્રતિબિંબ જ છે.

વળી લોકમુખે ન ચઢેલું સાહિત્ય લાંબે કાળે ભુલાયું. જૈનકથા ‘તરંગવતી’ ધણું કરીને પહેલા બીજા સૈકામાં આચાર્ય પાદલિપ્તે પોતાના સમયની લોકભાષામાં રચેલી, તે વખત જતાં ભાષા બદલાતી ચાલી એટલે સમજવી કઠણ થઈ પડી, ને ત્યાર પછી હજારેક વર્ષે નેમિચન્દ્ર ગણિએ પોતાના સમયની લોકભાષામાં એ કથાનો ‘તરંગલોલા’ને નામે પુનરુદ્ધાર ના કર્યો હોત તો મૂળ કથાનો ક્યારનોય લોપ થઈ ગયો હોત. આમ આપણું પુણ્ય લોકસાહિત્ય-પ્રાકૃત સાહિત્ય-નાશ પામી ગયું છે. બહુ પ્રાચીન કાળનું આપણું સાહિત્ય આજે મળવું વિરલ થઈ ગયું છે. જે સાહિત્ય મળે છે તે ધણું કરીને દશમા સૈકા પછીનું જ છે. બેશક આપણા પ્રાચીન સમ્પ્રદાય પ્રમાણે ત્યારે પણ ‘ગુજરાતી’નું સ્વરૂપ ધારણ કરતા જતા શુદ્ધ લોકપ્રાકૃતમાં તેમજ પંડિતોના સાહિત્યપ્રાકૃતમાં-અપભ્રંશમાં-સાહિત્ય રચાતું. અને એ પ્રાકૃત ભાષા પણ લોકમાં બોલાતી ભાષા કરતાં તો ઉચી, એટલે સાહિત્ય ગુજરાતી (High Gujarati) હતી. સં. ૧૫૨૧ ના અરસામાં યશઃકીર્તિએ અપભ્રંશમાં રચેલા ચંદ-અપહંચરિયનો આદિભાગ: “ જુમિજિણુ વિમલકેવલલચ્છી સંવગદ્વિસ્ય પરિરંભ, ” સં. ૧૫૧૬ માં ન્યાયસુંદરે સાહિત્યગુજરાતીમાં રચેલી

ચોપાદ: “સંવત પનર સોલ વરસંમિ, સંધ વેયણુ એવિહિય સુરામ”^૨. અને વળી એજ સાલમાં મોડાસાની ભાગેળે ખોલાતી ગુજરાતીમાં લખા-
એલો હીરવાવનો લેખ: “સંવત ૧૫૧૬ માહે ફાગણ વદી-૬ : આ
લવાવ બાઇ હીરની બંધાવી. ગાઉ હરાના વાવ રાસુની દીકરી. તે શ્રી
ખીકાના સેટિની દીકરીની દીકરી.”^૩ આ નમુનાથી એક જ સમયે લખ-
રાએલી ત્રણે ભાષા વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ સમજાશે. તે સમયે મારવાડી તે
ગુજરાતી એ બે રાજસ્થાનીની પુત્રીઓ ક્યારનીયે જુદી પડી. ગઈ હતી.
અપભ્રંશ અને જે તે કાળની ગુજરાતી એ બંને ભાષાઓમાં આજણુ
તેમ જ જૈનસંપ્રદાયના સાહિત્યરસિકોએ ધણું લખ્યું છે તે જૈન સાહિત્ય
તો જૈનેશ્વના સરસ્વતિ બંડારોમાં ધણું સચવાઈ પણ રહ્યું છે.

બાઇ મોહનલાલે એ અનેક ગ્રંથોનું શોધન ને દોહન કરી, વિક-
મના ૧૩માથી ૧૭મા સૈકા સુધીના જૈન ગુર્જર કવિઓની કૃતિઓને
તારવી કાઢી, તેના નમુના આ ગ્રંથમાં કાળક્રમે ગોઠવ્યા છે. આમ કર-
વામાં એમણે અગાધ શ્રમ લીધો છે તે સ્પષ્ટ રીતે જણાઈ આવે છે.
પણુ એથીયે ઉપયોગી તો ૩૨૦ પૃષ્ઠમાં અપભ્રંશ અને જુની ગુજરાતી
ભાષાના ઇતિહાસ સંબંધે કરેલી ચર્ચા છે. બેશક એમાં ઇતિહાસની
દૃષ્ટિ છે એટલી ભાષાતત્ત્વની નથી, પણુ છતાંયે એ ભૂમિકા ભાષાના
અભ્યાસીને અતિ ઉપયોગી છે. કોઇ સ્થળે શંકા થાય પણુ ખરી: (૧)
લેખક લખે છે કે “કન્ કે જેનો અર્થ નાનું છે, ...કન્યામાં તે મોજુદ
છે.”^૪ મને લાગે છે કે કન્યામાં કન્ ધાતુ પ્રીતિઅર્થે છે અને એ જ
ધાતુમાંથી એ જ અર્થે કનક અને કાનન શબ્દો નિપજ્યા છે.^૫ (૨)
“જૂના લહીઆઓ દિત્વવાળા અક્ષર બતાવવા માટે બે વાર અક્ષર
(જેડાક્ષર) લખવાના પરિશ્રમથી બચવા માટે અક્ષર ઉપર અનુસ્વાર

૧ ભૂમિકા પૃ. ૮૫. ૨ ગ્રંથ પૃ. ૫૧. ૩ ‘સાહિત્ય’ નવેમ્બર ૨૭
પૃ. ૭૭૪. ૪ ભૂમિકા પૃ. ૧૧૭. ૫ તારાનાથ તર્કવાચસ્પતિનો શબ્દસ્તોમ-
મહાનિધિ: ।

જેવું. મોંડું મૂકેતા હતા, તે કેટલાક શબ્દોમાં તેને બ્રમથી 'ન' શ્રુતિ ગણવામાં આવી. જેમકે સં. મકંટ, પ્રા. મક્કડ; તેને મન્કડ લખવામાં આવ્યું; પછી બ્રમથી મન્કડ સમજાયું. ”^૧ આ વાત સાચી નથી લાગતી. મોટે ભાગે તો બોલેલી ભાષા લખાય છે, લખેલી ભાષા બોલાતી નથી. મન્કડ શબ્દ બોલાતો થયા પછીજ લખાયો હોવો જોઈએ. સં. અક્ષિ, પ્રા. અક્ષી, ગુ. આંખ; સં. ઇટિકા, પ્રા. ઇંટિઆ, ઈંટ; સં. પૃથુકા; પ્રા. પહુઆ, ગુ. પહુંવા; સં. પાશક, પ્રા. પાસડ, ગુ. ફાંસો; સં. છાયા, પ્રા. છાઆ, ગુ. છાંયડો અને એવા અનેક શબ્દો છે કે જેમાં દ્વિત્વ અક્ષર લખવાના પરિશ્રમમાંથી બચવા ૦ લખવાનું છે જ નહિ. કોઈ નિયમે ગભીર-ગંભીર, સતત-સંતત, તીર્થંકર-તીર્થંકર એમ બેવડાં સ્વરૂપ છે; કોઈ નિયમે સંસ્કૃત હિત્ત ધાતુઓ રૂપાખ્યાનમાં અતુનાસિક લે છે; ઘટ્ અવાજ કરવો, એ ધાતુ હિત્ત છે માટે ઘટ્ટયતે; પણ ઘટ્ એણે કરવી, એ હિત્ત નથી, માટે ઘટ્ટે. વળી અમે ચરોતરમાં તો ગામને ગાંમ, નામને નાંમ અને માણસને માંણસ બોલીએ, ત્યાં વળી જુદો જ નિયમ છે અને એમ અતુનાસિક થવાના તો અનેક નિયમ છે, પણ આવી આવી શંકાઓ તો નજીવી છે ને લેખકના અથાગ શ્રમમાં ક્યાંય ઢંકાઈ જાય છે. વળી ગ્રન્થને છેડે (૧) કવિ-ઓની, (૨) તેમની કૃતિઓની અને (૩) તેમના કાળક્રમની સૂચિઓ આપીને વાચકને બહુ સરળતા કરી આપી છે. આ ગ્રન્થને આમ અનેક રીતે શાસ્ત્રીય સ્વરૂપે રચવા માટે ગુજરાતના સાહિત્યસેવકોએ ભાઈ મોહનલાલને ખરેખર ધન્યવાદ આપવો ઘટે. આશા છે કે ભાઈ મોહનલાલ આ ગ્રંથનો ૨ જો ભાગ પણ વહેલે મોડે પ્રસિદ્ધ કરશે જ. શ્રમ અતિશય પડશે, પણ એટલો સેવાશ્રમ ઉઠાવી ગુજરાતને ઋણી કરશે એવી આશા અજીવતી નથી.

—પાટીદાર, પોષ ૧૯૮૪.

૧૮. 'જૈન' પોતાના ૧૮-૨-૨૮ ના અંકમાં જણાવે છે કે:—

જૈન ગુર્જર કવિઓ (અથમ ભાગ)

પ્રયોજક:—મોહનલાલ દલીયદ દેશાઇ

પ્રકાશક:—શ્રી જૈન શ્રવે. કોન્કરન્સ ઓરીસ, મુંબઇ. મૂલ્ય
રૂ. ૫-૦-૦.

પ્રયોજકે આ ગ્રંથ તૈયાર કરવામાં લગભગ પંદર વર્ષ ખર્ચ્યા છે એ એક જ વાત આ પુસ્તકની મહત્તા સૂચવવા બસ થશે. ભાષાનો કેમિક વિકાસ કેવી રીતે થયો, ક્યા ક્યા કવિએ ભાષા સાહિત્યના અંગને કેવી રીતના શ્રુગાર સમગ્યા અને એ દરેક કવિની પ્રતિમા કેટલી ધારદાર હતી તે બતાવવા માટે પ્રયોજકે પ્રસ્તાવનામાં કહ્યું છે તેમ “ધૂળધોયા” તરિકેનો આનંદ અનુભવી શકે તેજ કઇક પોતાનો અધિકાર સ્થાપી શકે અને અમને જાણીને આનંદ થાય છે કે માત્ર જૈન સાહિત્યસેવકોએ જ નહીં પણ ગુજરાતી સાહિત્યના સર્વ ઉપાસકોએ રા. દેશાઇના આ ગ્રંથ તેમજ તે પાછળના અનન્ય પ્રીતિપરિશ્રમનો મુક્તકંઠે પ્રશંસા કરી છે. જૈન ગુર્જર કવિઓ એ એકી સાથે પ્રશસ્તિઓનો વિશાળ સંગ્રહ જ નથી, કવિઓ અને ઐતિહાસિક તથ્યોનો એક સરસ કોષ પણ છે એમ ખુશીથી કહી શકાય. નર્મ્યા જીવનચરિત્રો કરતાં જે સાહિત્યે એ ચરિત્રો વિકસાવવામાં સહાય કરી હોય તે સાહિત્ય ઇતિહાસનું મુખ્ય પ્રેરક બળ બની રહે છે. ભાઇ દેશાઇએ એકે એક પ્રાચીન સદીને છૂટી પાડી કાગ્ય, ઇતિહાસ ને ભાષાની દૃષ્ટિએ તેની વિશિષ્ટતા બતાવી આપી છે. જૈન સાહિત્યના દરેક અભ્યાસીને માટે આ ગ્રંથ એક માર્ગદર્શક રૂપ થઇ પડશે એવી અમને સંપૂર્ણ ઉમેદ છે. જૈન શ્રવે. કોન્કરન્સ ઓરીસે આવાં ગ્રંથ પ્રકટ કરવા પાછળ જે ખંત બતાવી છે તે પણ નેટલીજ સ્તુત્ય છે. ભાઇ દેશાઇ જૈન ગુર્જર કવિઓના બીજા ભાગ પણ આજ પ્રમાણે સાહિત્ય-સરસ્વતીના ચરણે ધરવાને વિશેષ શક્તિમાન થાય એમ અંતઃકરણપૂર્વક ઇચ્છીએ છીએ.

—જૈન તા. ૧૮-૨-૨૮.

૧૯. શ્રીયુત ઉમરાવસિંઘ ટૅન્ક, પ્લીડર, માલવારા દિલ્હી, પ્રયોજક પરના ૧૭-૨-૨૮ના પત્રમાં જણાવે છે કે:—

I heartily admire your wonderful energy, patient labour and critical sense.

—હું આપની આશ્ચર્યકારક કાર્યશક્તિ, ધૈર્યપૂર્વક મહેનત અને વિવેચક યુક્તિને અતઃકરણપૂર્વક વખાણું છું.

૨૦. શ્રી અભેચંદ કાલીદાસ, વકીલ, જેતપુર (કાઠિયાવાડ) પ્રયોજક પરના પોતાના ૧૫-૬-૨૮ ના પત્રથી જણાવે છે કે:—

ઉપર ઉપરથી આ પુસ્તક જેતાં તથા ગુજરાતી ભાષાના ઇતિહાસ સંબંધીનાં પ્રકરણો જેતાં આપની અથાક મહેનત તથા અવલોકનશક્તિની ખાત્રી થાય છે; અને તેની સાથે અધારામાં રહેલા જૈન કવિઓ તથા તેમના સાહિત્યને અજવાળામાં લાવી વાસ્તવિક ઇતિહાસ આપેશે છે. આપના આવા પરિશ્રમને માટે ધન્યવાદ છે.

૨૧. રા. મધુસુદન ચિમનલાલ મોદી M.A. એ અંગ્રેજીમાં લખેલા 'Origin and Nature of the Dialect (or Dialects) called Apabhransha'—'અપભ્રંશ નામની ભાષા (યા ભાષાઓ) ની ઉત્પત્તિ તથા સ્વરૂપ' એ નામના નિબંધમાં નીચે પ્રમાણે જણાવ્યું છે:—

The awakenment and consciousness among Jains of the vast literature that their religion has produced have led to the establishment of societies like Jain S'wetambar Conference &c. for the publication of this ignored literature. The Gujarat Sahitya Parisad has recognised the great importance of the contributions of Jainas. The most important outcome of these activities is the publication of 'Jain Gurjara Kavis' Part I with an introductory essay on Apabhrams'a and Old

Gujarati by M. D. Desai, published by Jain S'wetambar Conference 1926. The publication is the most monumental bibliographical work. The second part of the same work is in press. It is an outcome of fifteen years of strenuous and hard labour. He has examined almost all the Bhandars of Gujarat and some of Rajputana to which he got free access as a Jain. He also examined the collections of old Mss. in the private possession of Jain priests and congregations. He says that so many collections of Mss. in private possessions of priests remain to be examined both in Rajputana—in the places like Jesalmere, Bikaner, Jodhpur etc, in Gujarat in the places like—Patan, Cambay, Ahmedabad etc. (Preface p. 8.) If all this booty he gathered, what a vast literature will be revealed! It would be really a wonder to stare at. It is reported that Prof. Velankar of Wilson College, Bombay is preparing the detailed catalogue of Jain works (preface p. 7). It will be, we expect, a land-mark in the history of Jain literature as a whole, and so also in the history of અપભ્રંશ literature. We have within these last ten years unearthed most valuable and great bulk of અપભ્રંશ literature. And the flood-gates, as it were, for the study of અપભ્રંશ, as hundreds of books in Mss. have seen the light of the day, are opened for the persevering specialists to work upon.

—જૈનોમાં જાગૃતિથી અને પોતાના ધર્મે કલ્પન કરેલા વિશાલ સાહિત્ય સંબંધી પ્રતીતિથી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ આદિ જેવી મહાસંસ્થાઓની સ્થાપના આ ઉપેક્ષિત સાહિત્યના પ્રકાશન માટે થઈ છે. ગૂજરાત સાહિત્ય પરિષદે જૈનોના સાહિત્ય-દ્રાણાની મહાન ઉપયોગિતા પીછાણી છે. આ સક્રિય ચળવળોનું સૌથી મહત્વનું પરિણામ અપભ્રંશ અને જૂની ગૂજરાતી ઉપર પ્રસ્તાવનામાં આપેલા નિબંધ સહિતનો એમ. ડી. દેશાઈ કૃત ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’ પ્રથમ ભાગ એ નામનો જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સે પ્રકટ કરેલો-ગ્રંથ છે. આ પ્રકટ થયેલ ગ્રંથ સૌથી મોટા કીર્તિસ્થંભરૂપ-શકવર્તી પુસ્તક-વર્ણનની માહિતીવાળો ગ્રંથ છે. આજ ગ્રંથનો બીજા ભાગ-પ્રેસમાં છપાય છે. આ ગ્રંથ, ગ્રંથકારની જહેમત ભરી સખત મહેનતવાળાં પંદર વર્ષોનું પરિણામ છે. તેણે જૈન તરીકે ઘટ્ટથી જોવાની તક મળી તેવા ગૂજરાતના લગભગ બધા અને-રાજપૂતાનાના થોડા ભંડારો તપાસ્યા છે. વળી તેણે જૈન સાધુઓ અને સંઘોના અંગત-ખાનગી કૃમ્મજમાં જૂની હસ્ત-લિખિત પ્રતોના સંગ્રહો પણ તપાસ્યા છે. તે જણાવ છે કે સાધુઓના તેમજ અંગત કૃમ્મજના ભંડારો-જેસલમેર, વિકાનેર, જોધપુર વગેરે રાજપૂતાનાનાં સ્થલોમાં અને પાટણ, ખંભાત, અમદાવાદ વગેરે ગૂજરાતનાં જોવાનાં બાકી છે. (નિવેદન પૃ. ૮). જો આ મેળવેલી નિધિ એકઠી કરવામાં આવે તો કેવું વિશાલ સાહિત્ય પ્રકાશમાં આવે! તે પ્રત્યે નજર રાખી રહેતાં આશ્ચર્યજ થાય! એમ કહેવામાં આવે છે કે મુંબઈની વિલ્સન કોલેજના પ્રોફેસર વેલચુકર જૈન પુસ્તકોનું વર્ણનાત્મક કેટલોગ તૈયાર કરે છે (નિવેદન પૃ. ૭). આપણે આશા રાખીએ છીએ કે સમગ્ર જૈન સાહિત્યના ઇતિહાસમાં, તેમજ અપભ્રંશ સાહિત્યમાં તે એક સીમાચિન્હ થશે. આપણે આ છેલ્લાં દશ વર્ષોમાં આ અપભ્રંશ સાહિત્યનો અત્યંત મૂલ્યવાન અને મોટો જથ્થો છૂપો હતો તે બહાર કાઢ્યો છે. અને હસ્તલિખિત સોંકડો પ્રતો પ્રકાશમાં આવ્યાથી અપભ્રંશના સાહિત્ય માટે જલપ્રવાહનાં દ્વારો ખંતથી સતત કાર્ય કરનારા વિશારદોને માટે ખુલ્લાં થયાં છે.

❧ મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈ કૃત પુસ્તકો. ❧

૧ **Shrimad Yashovijayaji**—આ શ્રીમદ્ યશોવિજયજીના સંક્ષિપ્ત ચરિત્રરૂપે અંગ્રેજીમાં નિબંધ છે. કિંમત ચાર આના. મેઘજી હીરજી બુકસેલર પાચધુની મુંબઈથી મળી શકશે.

૨ **જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા**—આમાં અમદાવાદના નગરશેઠ પ્રસિદ્ધ શાંતિદાસ શેઠ તેમજ તેમના કુટુંબમાં થયેલ નામાંકિત પુરુષોનું, કેટલાક જૈનાચાર્યો તેમજ સાધુઓના પદમય ચરિત્રો છે ને તેનો સાર પ્રસ્તાવનામાં ટિપ્પણો સહિત મૂકેલો છે. પ્રૌ અધ્યાત્મ જ્ઞાન પ્રસારક મંડળ, ખાદરા, પાસેથી મળશે.

૩ **જિનદેવદર્શન**—જિન પ્રભુનાં ખરાં દર્શન કરવાની હત્તમ રીત જોઈતી હોય તો આમાં છે. ચૈત્યવંદન, તેનો અર્થ, અને વિધિમાં રહેલ હત્તમ હેતુ આમાં ખાસ બતાવેલ છે. પ્રભુપૂજા કરનાર દરેક શ્રાવક શ્રાવિકાને અવશ્ય વાંચવા યોગ્ય છે. બીજી આવૃત્તિ હમણાંજ બહાર પડી છે. કિં. છ આના પ્ર. મેઘજી હીરજી બુકસેલર પાચધુની મુંબઈ.

૪ **જૈન કાવ્ય પ્રવેશ**—આમાં આપણા વિદ્વાન સાધુ પુરુષોનાં રચેલાં ૮૮ કાવ્યો છે. તેમાં સ્તવન, સજાય, પદ વગેરે ચુંટી કાઢી તેનો સર્વ અર્થ પૂરેલ છે. દરેક શ્રાવક શ્રાવિકાને ‘સ્વાધ્યાયકાળ’-‘લાવના’માં હપયોગી થાય તેમ છે તેમજ જૈનશાળાના વિદ્યાર્થીઓને હપયોગી થાય તેવું શાળાપ-યોગી પુસ્તક છે. આની નકલ ખપી ગઈ છે. બીજી આવૃત્તિ બહાર પડનાર છે.

૫ **નયકર્ણિકા**—આમાં મૂળ શ્લોકો, તેનો અર્થ, સાતે નયો પર વિસ્તારપૂર્વક વિવેચન આપેલ છે. આના કર્તા કલ્પસુજોધિકાકાર શ્રી વિન-યવિજયજીનું જીવનચરિત્ર છે. જૈન તત્ત્વજ્ઞાનમાં પ્રવેશ કરવા અર્થે આ હપ-યોગી છે. કિં. છ આના. મેઘજી હીરજી, પાચધુની મુંબઈ.

૬ **Naya Karnika**—આ હપરના ગ્રંથની અંગ્રેજી આવૃત્તિ છે જૈન ગેજેટ, મદ્રાસને ત્યાંથી મળશે.

૭-૮ **જૈન ગૂર્જર કવિઓ અથમ અને બીજો ભાગ**—પહેલામાં એક હજાર પૃષ્ઠનો દળદાર શકવર્તી ગ્રંથ વિક્રમ તેરમી સદીથી સત્તરમી સદીના જૈન કવિઓ તેમની ગૂજરાતી કૃતિઓ સહિતનું વર્ણનાત્મક સુચિ-પત્ર—તેમજ ગૂજરાતી ભાષાની ઉત્પત્તિ-વિકાસમાં જૈનોએ શું જોડ્યું તેનો આખ્યા છે તે, સર્વ કવિઓ ને કૃતિઓના સમય-નિર્દેશ—તે ન્યાં મળી શકે છે તે સર્વ આખ્યું છે. બીજામાં ૧૮૬૫માં સૈફાના કવિઓનું તે પ્રમાણ છે ને તેમાં જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ પણ છે. પ્રૌ જૈન શ્રેતાંબર કુલકર્તા રામસ આફિસ, પાચધુની મુંબઈ, દરેકની કિંમત રૂ. પાંચ, મેઘજી હીરજી બુકસેલર, પાચધુની મુંબઈ પાસેથી પણ મળી શકશે.

જૈન શ્વે૦ કૉન્ફરન્સ ઓફિસથી પ્રકાશિત પુસ્તકો.

શ્રી જૈન ગ્રંથાવલી—૪૮૦ પાનાનો દળદાર રૉયલ ઓક્ટોવો ગ્રંથ
પાકું પુંદું. તેમાં આગમો તેમજ ખીજું
સંસ્કૃત પ્રાકૃત જૈન સાહિત્યનું સૂચિપત્ર છે.
પુસ્તકનું નામ, તેનું શ્લોક પ્રમાણ, કર્તા,
રચ્યા સંવત્ અને ક્યા ભંડારમાં તે મળી
શકે છે તેનો નિર્દેશ કરી ઘણી ઉપયોગી
માહિતી ઘણાં વર્ષોના પરિશ્રમથી મેળવી પૂરી
પાડી છે. મુદ્રિત સં. ૧૯૬૫ માં. તેની મૂળ
કિં. ત્રણ રૂ. હતી તે ઘટાડીને કિંમત રૂ. ૧-૮-૦

શ્રી જૈન ડિરેક્ટરી ભાગ ૧ અને ૨ સાથે. રૂ. ૧-૦-૦

શ્રી જૈન ડિરેક્ટરી ભાગ ૧. રૂ. ૦-૮-૦

શ્રી જૈન શ્વેતાંબર મંદાવલી રૂ. ૦-૧૨-૦

જૈન ગૂર્જર કવિઓ પ્રથમ ભાગ. રૂ. ૫-૦-૦

જૈન ગૂર્જર કવિઓ ખીજો ભાગ. રૂ. ૫-૦-૦

જૈન ન્યાયાવતાર-સવૃત્તિ with English Notes
by Dr. P. L. Vaidya. પ્રેસમાં છે

પાદ્મ લલ્હીનામમાલા-મહાકવિ ધનપાલકૃત પ્રાકૃત
નામનો કોશ. સં. પંડિત બહેચરદાસ. રૂ. ૧-૦-૦

લખો

ન શ્વેતાંબર કૉન્ફરન્સ.

પાયકુની પોસ્ટ નં. ૩ મુંબઈ.

